

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

T. Lievking

C. i. 4890

Vc 303.2

ΑΓΟΡΑΣΜΕΝΟ

GRVER 01293

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Αριθμός εισαγωγής 80907 ΠΛ

Ημερομηνία εισαγωγής 14-10-97

Ταξινομικός αριθμός 184

Φιλοσοφία

ΣΒ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

8. 17
Bibl. gymna. Neobolus.
Ce, 9, 2

Αγία Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΘΗΝΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

IO. ALBERTI
FABRICII
BIBLIOTHECA
GRÆCA

HAMBURGI
Sumptu
CHRISTIANI LIEBEZEIT.

H. G. Schultze in Neap.

JO. ALBERTI FABRICII

SS. Theol. D., & Prof. Publ.

BIBLIOTHECÆ
GRÆCÆ

LIBER III.

De Scriptoribus qui claruerunt à Platone
usque ad Tempora nati CHRISTI Sospita-
toris nostri.

Accedunt

ALBINI Introductio in Platonem, & ANATOLII

U.S. DEPT. OF JUSTICE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
WASHINGTON, D. C. 20535

GRACE

JUNE 1961

usque ad Tempora nam CHRISTI Solus
totus possit.

Figure 1

ALBANI introduced in February, 1907,
proposed amendments to the
Bill for the purpose of giving
the Secretary of War the right to
appoint or remove the
officers of the Army.

CHAMBERLAIN

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ILLUSTRISSIMO
DOMINO
JOANNI MORO,
EPISCOPO NORVICENSI,

S. D.

JO. ALBERTUS FABRICIUS.

Nisi res foret testatissima, &
omnium ore prædicaretur,
(2) in-

inter universas hodie gentes nullam
esse, à qua majus pretium ponitur lit-
teratæ Græciæ, atq; eruditæ Antiqui-
tati, quam à Tuis Britannis, non au-
sus fuisssem, neque ipsi credo sustine-
rent, hunc Philosophorum Veterum
& aliorum eruditissimorum homi-
num Græcorum florem, quorum scri-
pta in hoc Volumine perlectus sum,
jubere trajicere mare æstuosum, atq;
in alium veluti Orbem procul hinc à
me ablegare. At enim jam ipsi per se
nullorū lubentius contendunt,
nusquā se sperant vel jucundius reper-
turos asylum, vel majore benevolen-
tia exceptum iri, quam in Anglia, quæ
uti cum maxime sub serenis Felicissi-
mæ ac Sapientissimæ ANNÆ auspi-
ciis

ciis per omnem fere Europam terra mariq; laureas colligit de hoste potentissimo, ita domi motibus sopitis tuta ac quieta pacis pascitur fructibus, & pacis artes atque in his bonas litteras, quarum Græci Parentes sunt, colit tanto cum successu, ut omnes illis deditos, ubicunque terrarum vivant, singulariter obstringat sibi ac devinciat. In hac vero ipsa Anglia apud quem lubentius conquiescant, vel ad quem potius confugiant quam ad TE, VIR ILLUSTRIS-SIME, cujus insula nullo magis ornamento quam virtute, eruditione & singulari in doctrinam, Antiquitatem atque eruditos favore decoratur. Quæ res non modo Britannis Tuis amabilem colendumque Te reddunt, & peregrinis quotquot Britanniam adeunt venerabilem, sed earum gloria, perinde ut pulcherrimi Tui Musarum templi, sive instructissimæ quam quotidie magno delectu ac sumtu adauges Bibliothecæ, fama jam pridem etiam trajecit mare, ac vix quicquam est quoq; in Germaniæ nostra virorum eruditorum qui Angliam viderunt sermone celebratius, quam ut virtutes Tuas laudibus efferant Tuamque in illa dignita-

te humanitatem admirentur. Hæc cum & mi-
hi cognita sit singulari beneficio, præsens volu-
men ad Te mittere volui meæ in Te observantiæ
qualecumque pignus, quod si ea fronte suscipis
qua soles eorum scripta qui à me in hoc libro re-
feruntur, lætabor, & voti me summam consecu-
tum putabo. Faxit DEUS, ut rebus prosperis
atque integra valetudine quam diutissime flo-
reas publico bono. Scripsi Hamburgi XII, Cal.
Maj. Anni Christiani clo lcccvll.

Ad

Ad Lectorem.

IN Tibi, Lector Benevole, Historiam
Græcorum Scriptorum, eorum cumpri-
mis qui exstant, à me deductam usque
ad tempora geniti Sospitatoris nostri
JESU CHRISTI. Eodem filo, quo cœpi superio-
ribus libris, telam hanc continuasse me, nec minore
studio usum in hoc esse reperies, quod pro æquitate
tua non, spero, improbabis. Saltem venam aperuisse
me confido ad pleniorē & accuratiorē notitiā
auctorum ejus linguæ, quares divinas & humanas,
omnium gentium antiquam memoriam, & discipli-
narum ac sapientiæ omne genus traditum accepi-
mus. Erunt forte, ut sunt varia hominum inge-
nia, qui videbuntur sibi Scipiones, si odio habebunt
nimium diligentem, volentq; multa me omisisse quæ
ut minuta vel nullius momenti ipsi adspernantur.
His me excusatum velim, licet non solis illis scripsi,
magis etiam reveritus judicia ceterorum, qui præter-
missa

) ()

missa

missa mihi vel perperam posita imputabunt. Verum in hoc scribendi genere nemini contigit ita omne ferre punctum, ut nec lituræ nec supplemento locum faceret. Nam quod in Apollonio Rhodio reprehensum est à Criticis ἀδίαπλον, in huiusmodi scriptione nunquam ut carperet libor reperire potuit, neque in præsentī, ut pulchre scio, est inventurus.

Volueram tertio hoc libro referre etiam Geographos, sed postea constitui eos subungere horum principi Straboni, cuius insignem ac præclaram editionem jam debere cepimus præstantissimo & doctissimo Almeloventio: de Strabone autem qui sub Tiberio scripsit, locus erit dicendi libro IV, quem ne cum hoc ipso prodiret, modus voluminis prohibuit. Sequetur idem ut spero breviter, DEO ter Opt. Max. valetudinem suppeditante quintus quoque ac sextus, in quo postremo dissero de Megasthene, Beroso ac reliquis, quorum nomine Annius commenta sua proscripsit. Hoc monere visum, ne mirareris præteritos illos hoc libro à me, ad quem referre eos ætas sua, qua vixere, videbatur.

Quæ singula sibi in præsentī volumine persecutus, malo te, ipso inspecto videre, vel si paucis defungi placet, ex indice intelligere capitum, quem hoc loco infra subjeci.

INDEX CAPITUM

Libri Tertii.

- I. De Platone & ejus Scriptis editis perditisque & eorum quæ exstant editionibus atque interpretibus. Alii Platones. Scripta varia de Platone & Platonica Philosophia per classes digesta ac recensita.
- II. Albinus Platonici Introductio in Platonis Dialogos nunc primum in lucem edita è codice Holsteniano, adjuncta latina versione. p. 42.
- III. Notitia Platoniorum Academicorumque Philosophorum p. 52. & Platoniarum pag. 69. digesta ordine Alphabeti, cum variis observationibus.
- IV. De Xenophonte Atheniensi, ejusque scriptis editis ac deperditis, & vulgatorum editionibus atque interpretibus. p. 70.
- V. De Eudoxo & aliis quibusdam Astronomis antiquissimis quorum scripta interciderunt, tum de scriptis quæ tulere ætatem, Autolyci Pitanæi, Aristarchi Samii, Hypsiclis Alexandrini, Theodosii Tripolitæ, Menelai, Hipparchi, Gemini Rhodii, Theonis Smyrnæi, Cleomedis atque Achillis Tatii. Indices scriptorum in his auctoribus allegatorum. p. 79.
- VI. De Aristotele ejusque scriptis editis & horum editionibus atque interpretibus antiquis ac recentibus. Scripta varia de Aristotele & Aristotelica Philosophia per classes digesta ac recensita pag. 107. Inter alia exhibentur p. 130. seq. Variæ lectiones Codicis antiqui Bibl. Paulinæ Lipsiensis, è quibus multa loca libror. de Xenophane, Zenone ac Gorgia possunt emendari ac suppleri.
- VII. Scriptorum Aristotelis deperditorum Catalogus digestus secundum ordinem litterarum, cum variis observationibus. p. 185.
- VIII. De scriptis Alexandri M. Regis Macedonum, & Catalogus scriptorum qui res gestas hujus Alexandri tradidere, tum de variis Alexandris qui Græce scripserunt. p. 203.
- IX. De Theophrasto Eresio ejusque scriptis editis & deperditis, de vulgatorum editionibus atque interpretibus, atque singillatim de Prisciano Lydo. p. 234.

- X. De Harmonicis Aristoxeni , scriptisque ejus deperditis. Tum de scriptis Musicis Aristidis Quintiliani, Bacchii, Dionysii , Alypii, Gaudentii & Manuelis Bryennii. Catalogus scriptorum de Musica & Musicis quæ vel perierunt vel MSta delitescunt in variis Bibliothecis. p. 257.
- XI. Catalogus Philosophorum Peripateticorum Ordine litterarum digestus, cum variis observationibus p. 271. & Anatolii inedita quædam p. 275. atque index scriptorum in Operibus universis Boethii allegatorum p. 283.
- XII. De Historia LXX. Interpretum quæ ambulat sub nomine Aristæ. De versione ipsa LXX. senum & aliis Græcis librorum Veteris instrumenti interpretibus, Aquila, Symmacho, Theodorione, de versione quinta, sexta &c. De Hexapls, Octaplis, tetraplis Origenis, de ejusdem Asteriscis & Obeliscis quibus editionem LXX. interpretum in Hexaplis dispunxit. Specimen Hexaplorum Caput primum Geneseos Hebraice Hebræis Græcisque litteris dupliciter descriptum cum Græca versione quadruplici, & asteriscis atque obeliscis. De editionibus Luciani, Hesychii, Eusebii: latina Hieronymi de Græco, & Græca versione Hieronymianæ de Hebræo translationis. p. 215.
- XIII. Catalogus Philosophorum Cynicorum, digestus ordine litterarum, cum variis observationibus. p. 360.
- XIV. De Geometris quibusdam, Euclide præcipue ejusque scriptis editis ac deperditis, ac vulgatorum editionibus atque interpretibus, & index Scriptorum à Proclo in commentariis ad Euclidem allegatorum p. 367. Num Euclidestractandus Theologo. p. 371.
- XV. Catalogus Philosophorum Stoicorum, digestus Ordine Alphabeti, cum variis observationibus. p. 386.
- XVI. De Lycophrone Chalcidensi ejusque Alexandræ editionibus atque interpretibus. De scriptis Lycophronis deperditis, & Index scriptorum in commentariis Tzetæ allegatorum ex editione secunda Jo. Potteri Viri Clariss. p. 416.
- XVII. De Theocrito & Græcis in eum scholiis, De Bionis Smyrnæi, Moschi Syracusii, Simmiæ & Dosiadæ Rhodiorum scriptis editis ac deperditis, de scholiis Manuelis Holoboli Rhetoris qui temporibus Michaelis Palæologi & Andronici filii vixit: De inscriptioni-

bus

bus Herodis ac Regillæ &c. Index scriptorum in scholiis ad Theocritum allegatorum. p. 428.

- XVIII. De Arati Solensis Poemate edito & Græcis in illud Scholiis, variisque ejus interpretibus atque editionibus. De scriptis deperditis Arati. De Leontio qui Sphæram scripsit. De Eratosthene Cyrenæo ejusque scriptis editis ac deperditis. Index scriptorum in Leontii Sphæra, Scholiis ad Aratum, Hipparcho, Eratosthene & scholiaste Germanici allegatorum. p. 450.
- XIX. De Callimacho ejusque scriptis & in eum scholiis editis ac deperditis, tum eorum quæ exstant Callimachi poemata editionibus atque interpretibus. Indiculus scriptorum in scholiis Græcis ad Callimachum allegatorum. p. 479.
- XX. De Manethonis Ægyptii Apotelesmaticis horumque editione, nec non de Ægyptiacis ejusdem & aliis scriptis deperditis. Tum de aliis Astrologis Apotelesmaticis Græcis editis, Paulo Alexandrino & Hephæstionis Thebani, Vettiique Valentis fragmentis. De Maximo, Jo. Laurentio Philadelphensi Lydo & aliis Astrologis ineditis. Catalogus Astrologorum quorum nihil exstat & eorum qui Astrologiam Apotelesmaticam scriptis oppugnarunt. p. 494.
- XXI. De Apollonii Rhodii Argonauticis eorumque Scholiaste & editionibus atque interpretibus. Scripta ejusdem Apollonii deperdita & de aliis Apolloniis, tum index scriptorum in scholiis Græcis ad Apollonium allegatorum. p. 520.
- XXII. De Archimedis Syracusani, Apollonii Pergæi & Eutocii Ascalonitæ scriptis editis atque deperditis, editorumque interpretibus atque editionibus, & de inventis Archimedis. p. 543.
- XXIII. Edvardi Bernhardi Viri Clariss. Synopsis Veterum Mathematicorum, Voluminibus quatuordecim comprehendendorum. pag. 564.
- XXIV. De Athenæo Mechanico, Apollodoro Architecto, Philone Byzantio, Bitone, Ctesibio & variis Heronibus eorumque scriptis, de Cestis Julii Africani & libro Anonymi sive Heronis tertii de toleranda obsidione. Francisci Junii Catalogus scriptorum de re statuarum ac pictoria. p. 587.
- XXV. Ptolemæi Evergetæ I. monumentum Aduliticum cum Montfauconii Viri Clariss. versione & notis. De Cosmographia Christiana sub Cosmæ Indicoplevstæ nomine ab eodem Montfaucono edita

edita. Locus Photii de hac Cosmographia, qui doctissimum editorem fugit, illustratus. Index scriptorum in Cosmographia allegatorum, & Systema mundi ex mente hujus scriptoris, tabula in æs incisa delineatum. p. 603.

XXVI. De Nicandro ejusque scriptis editis ac deperditis, editorumque editionibus & interpretibus atque scholiastis & Eutecnio paraphraste inedito. Index scriptorum in scholiis Græcis allegatorum. De Andromacho & aliis Theriacon scriptoribus deperditis. Poeta Verus de viribus herbarum sacrarum cum versione & notis nunc primum editis Viri Cl. D. Jo. Rendtorfii Hamburgensis. p. 617.

XXVII. De Apollodoro Atheniensi ejusque Bibliotheca & scriptis deperditis. De Antigono Carystio, Parthenio & Antonino Liberali. Indices scriptorum ab his allegatorum. De variis Apollodoris, Antigonis & Partheniis. 660.

XXVIII. E Francisci Vavassoris, Jesu Socii, libro de Epigrammate caput XVI. cum nonnullis observationibus de Anthologia sive floridis Epigrammatum Græcorum. De Corona Meleagri Gadareni. De collectionibus Philippi Thessalonicensis, Agathæ Myrinæi, Constantini Cephalæ & quinta, quæ (nec integra tamen) edita est, Maximi Planudæ. De iis qui Epigrammata antiqua jam olim ex inscriptionibus & monumentis publicis collegerunt. De Editionibus & interpretibus Anthologiæ, tum editionibus promissis Salmasii, Petri Menardi, & quæ brevi expectatur Viri Cl. Jo. Clerici cum Hugonis Grotii latina versione. Catalogus trecentorum amplius Poetarum qui Epigrammata Græca condiderunt, cum variis observationibus. 681.

XXIX. De Jesu Sirachide & aliis scriptoribus sacris qui non fuere in Canone Hebræorum, primorumve Christianorum. De librorum illorum interpretibus. De Psalmo CLI. Psalterio Salomonis aliisque pseudepigraphis Prophetis, de quibus singularis liber promittitur Codici Apocrypho Novi Testamenti. responsurus. pag. 751.

XXX. De Polybio Megapolitano, ejus scriptis editis atque deperditis editorumque interpretibus. De Polybiis aliis. De Ænea Tactico. De Strategico Onofandri. Catalogus scriptorum aliorum Græcorum Strategicorum & de re militari, illorum quoque qui in Bibliothecis adhuc delitescunt, vel plane periire. 751.

- XXXI. De Diodoro Siculo ejusque Bibliothecæ editoribus atque interpretibus. Auctores è quibus profecit. Catalogus Variorum Diodororum amplius triginta. 769.
- XXXII. De Dionysio Halicarnasseo ejusque scriptis editis ac deperditis & eorum quæ exstant editionibus atque interpretibus. Index scriptorum ab hoc Dionysio allegatorum. Catalogus variorum Dionysiorum amplius sexaginta. 778.
- XXXIII. De Epicuro & ejus scriptis. Catalogus Epicureorum & Cyrenaicorum, quibus accessere Mnesistratii. De Pyrrhone & Scepticis, quorum itidem, sed & Megaricorum sive Dialecticorum Catalogus subjicitur. De Eudæmonicis, Elpisticis & aliis hujusmodi sectis minoribus. De Eclectica Philolopia. 803.

In-

Indices scriptorum qui allegantur ab

- Achille Tatio, Isagoge in Aratum p. 105.
Antigono Carystio. p. 673.
Antonino Liberali. p. 679.
Apollodoro in Bibl. p. 664.
Athenæo Mechanico. p. 188.
In Boethii Operibus lat. p. 283.
Cleomede p. 105.
Cosmæ Topographia Christiana p. 613.
Diodoro Siculo p. 770.
Dionysio Halicarnasseo. p. 788.
Eratosthenis Catasterismis. p. 463.
Eutocio Asalonita. p. 563.
Gemino Rhodio. p. 98.
Germanici scholiaste lat. p. 463.
Hipparcho ad Aratum. p. 463.
Hygino, lat. p. 464.
Julii Africani Cestis. p. 597.
Leontio Mechanico p. 463.
Parthenio. p. 677.
Proclo commentariis in Euclidem p. 381.
In Scholiis ad Apollonium Rhodium. p. 533.
ad Aratum p. 463.
Callimachum. p. 490.
Lycophronem p. 424.
Nicandrum. p. 624.
Theocritum. p. 440.
Theone Smyrneo. p. 102.

BI-

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ

LIBER III.

DE SCRIPTORIBUS,
qui claruerunt à Platone usque ad
tempora nati CHRISTI, Servatoris
nostri.

CAPUT I.

De Platone & ejus scriptis atque in-
terpretibus.

Platonis nomen, ætas & vita. Alii Platones, circiter viginti. 1. De dictione ac Philosophia Platonis, moreque tradendi per Dialogos. 2. Scripta Platonis genuina, recensita secundum ordinem Tetralogiarum Thrasylli, adjunctis variis observationibus & interpretum veterum recentiumque notitiâ. 3. Scripta Platonis dubia atque supposita. 4. Deperdita Platonis scripta. 5. Index Alphabeticus eorum qui in dialogis Platonis colloquentes inducuntur. 6. De editionibus operum Platonis Græcis, Latinis, Græcolatinis, & vernacularum linguarum aliqua vulgatis. 7. Scripta varia de Platone & Platonica Philosophia, in varias classes digesta & ordine recensita. 8.

A

PLA-

PLATO (*) Aristonis & Periclyones F. è Colyttô pagô. Athe.

(*) Platonis nomen accepit à Socrate, ut Tzetzes affirmat, five ut alii ab Aristone Argivo Palæstritâ: vel (1) ob humerorum latitudinem Serv. in 6. Æneid. vel (2) ob latitudinem pectoris Sen. Epist. 58. *ἡ πλατύνω*. Tzetz. Chil. 6. Hist. 51. Chil. 11. Hist. 390. *πλατὺς τὰ εἶρενα*, Olympiodor. Hefych. illustris Suid. & Joh. Sarisberienfis VII. 5. policratici, Vel (3) ob latitudinem frontis, Neanthes Cyzic. apud Laërtium III. 4. Hefych. illustris, Olympiodor. vel (4) *διὰ τὴν εὐεξίαν* five bonam *habitudinem corporis* Alexander Polyhist. apud Laërtium, Apulejus de dogm. Platonis. Vel (5) propter *πλατὺ* five copiosum atque apertum dicendi genus (*Latitudinem* vocat Plinius lib. 1. Epist. 10.) Laërt. Hefychius illustris, Suid. Olympiodor. (6) Denique Timon in Sillis nomen Platonis perstrinxit, tanquam dictum à verbo *πλάσσει*, quod est fingere ac comminisci: *ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θάυμαλα εἰδώς* apud. Laërt. III. 26. Athenæum XI. p. 505. & Hefychium illustrem Sed & Antisthenes per convicium pro Platone dixit *Sathonem*, dialogum edens, ita inscriptum, Laërt. III. 31. & VI. 16. Athenæus V. 20. p. 220. XI. ult. p. 567. Repetitur autem Sathonis nomen ab obliquo *σάθην* unde *ἀνδρὸς σάθης* apud Hefych.

Fuerunt & alii Platones in veteribus monumentis memorati; ac sedecim hoc nomine obfervasse se indicat Jonius p. 12. de scriptoribus Hist. Philosoph, licet quos, quodve in locò, non addit: Ecce verò (1) Plato prisce commœdiæ Poëta (2) Plato junior Poëta novæ Comœdiæ, idem Epigrammatum scriptor. De utroque dixi libro 2. in notitiâ Comicorum. (3) Plato Thebanus magister equitum, de quò Plutarch. lib. de genio Socratis f. 578. (4) Plato peripateticus Aristotelis discipulus Laërt. III. 109. Joh. Philoponus in 1. prior. Analyticor. (5) Plato Atheniensis, Dux sub Alexandrò M. apud Curtium V. 7. 12. (6) Plato Cynicus, apud Laërtium in Diogene VI. 26. neque enim probo conjecturam Barthii XLII. 19. (7) Plato Praxyphanis discipulus (eiusdem, ni fallor, de quò Laërt. III. 8. & quem Epicurus auscultavit teste apud eundem X. 13. Apollodorò) Laërt. III. 109. (8) Plato Sardinus Epicureus (diversus à superiore) de quò Cicero lib. 1. Epist. 2. ad Quintum fratrem. (9) Plato ex Lycæonis Arcadum Regis filiis quinquaginta apud Apollodor. lib. 3. (10) Plato *νομικὸς Πήλος* Patria Gerasenus, Stephano Byzantino memoratus in *Γέραςα*. (11) Plato Stoicus Panæti discipulus Rhodius patria, teste Seleuco Grammatico apud Laërt. III. 109. (12) Plato Medicus, cuius catapotium refert Galenus lib. 7. de medicamentis *κατὰ τόπους* T. 2. edit. Basil. p. 264. (13) Plato, de quo inscriptio vetus apud Gruterum: M. ELPIDIUS PAMPHILUS PLATONI TATÆ SUO, BENEFICENTIA EFFICIT. Tata Varroni adud Nonium est *Pater*. Hoc loco videtur sonare senex Patris instar colendus, adde Martial. I. 201. & Scaligeri Lectio, Aufon lib. 1. c. 29. (14) Plato Martyr, Ancyre sub Maximiniano, de quo Martyrologia ad 22. Jul. (15) Plato præfectus Urbi apud Victorem Tununensem in Chronico sub Consulatu Probi A C 513. Anastasii Imp. 13. (16) Plato Pater Johannis VII. Pontificis Maximi, natione Græcus, teste platina in Johannis vita & Onufrio Panvinio in Chronico Rom. pontificum ad A 705. (17) Plato Abbas Monasterii Studitarum, cui sub Constantino Copronymo successit Theodorus Studites. Vide Acta Sanctorum.

Athenienſis : primum avi ſui nomine dictus *Aristoteles* (b). Natus eſt ſex poſt Iſocratē annis, die VII. Thargelionis, Olympiad. LXXXVII. 3. (c) (ante Chriſtum cccxxx.) Archonte Apollodoro. Anno æta-

A 2

tis

Æor. T. I. Maji. Menologium Caniſianum 11. Nov. & 4. April. Baronium Ad. A. G. 795. T. 9. Annal. His ſi annumeres Platonem noſtrum jam habebis Platones non ſedecim, ſed duodeviginti. Prætereo recentiores, Platonem Tiburtinum qui Albategnii librum de ſcientiis ſtellarum & Sphærica Theodoſii Tripolitæ ex Arabico latine tranſtulit: Matthiam Platonem, gente Germanum, cujus meditationes de libro vitæ prodierunt Ambergæ 1619. 12. Sed ſi ad tam nova deſcendere volumus, nullus finis Platonum eſſet, ut rectè Marquardus Gudius in Epistoſa ad Menagium, cujus utriusque obſervationibus pleroſque hoſce Platones debere me libens proſiteor. Neſcio, ſitne hoc loco etiam à me afferendum, quod Eratoſthenes Cyrenæus dictus eſt δὲ ὑπερθεῖν ἢ νέειν Πλάτων, teſte Svida: quod Alexander Seleuciſis Cilix ſub Antonino Pio clarus (de quo Philoſtratus in Sophiſtis) per ignominiam vocatus eſt Πηλοπλατῶν, quaſi Plato quidam ex lutō conflatus ac compoſitus: Quod Philonem vel alterum vel ſecundum Platonem Judæum pronunciaverunt Critici, ut tradit Hieronymus Epistoſa, ad Magnum Oratorem, & tritum confirmat proverbium ἢ Φίλων πλατωνίζει ἢ Πλάτων φιλωνίζει, quemadmodum viciffim Plato Numenio apud Clementem 1. Strom. p. 342. & Eusebium XI. 10. præparat. audit Μαῦσῆς Ἀττικίζων. Et quod Georgius Gemiſtus Platonis Zelo ſe vocari amavit Plethonem, ut ſaltem quam proxime ad nomen accederet Platonis, quod ex Manuele Peloponneſio & Georgio Chariandro retulit Allatius de Georgiis p. 383. 384. Quod denique proſper Mandosius in theatro Archiatrorum Pontificis Romani p. 70. narrat, Franciſcum Columbum Medicæ artis ſcientia clarum tanto amore proſecutum fuiſſe ſcripta ac Philoſophiam Platonis, ut eum ſemper in ore habuerit, & ipſe Platonis cognomentum tulerit, quo poſteri ejus per multum temporis fuerunt inſigniti.

- (b) Pro Ariſtotele vitioſè legitur *Aristoteles* apud Sarisberienſem, VII. 5. Polieratici & Roſethium in lib. Ariſtotelis de interpretatione p. 309. quod è Laërtio III. 4. & 43. Sexto Empirico, ex Anthologia & aliis obvium eſt emendare. Pro Perictyone Platonis matrem Potonem nonnulli vocarunt teſte Laërtio, quod Sororis nomen eſſe teſtatur Suidas è Laërtio III. 4. Amphictyonem vocat plus ſimplici vice Origenes contra Celſum, facili in præpoſitionibus ἀμφὶ & περὶ, ex quibus utrumque componitur permutatione, qualem & in aliis nominibus propriis memini me obſervare. Quod verò ab Apolline compreſſam tradunt perictyonem, Ariſtone interim per ſomnium juſſo illa per decem menſes abſtinere, indeque natum Platonem, ut narrant ſcriptores à viris doctis laudati ad Laërtio III. 2. perinde credat qui volet, ut apes mel in ejus admodum pueri os congeſſiſſe, quod ſcribunt Cicero 1. divinat. Plinius XI. 9. Valerius Max. 1. 6. Aelianus 10. 21. Var. Fuerunt, qui Thebis natum eſſe Platonem traderent, in loco cui nomen Cynocephalos. Vide Tzetza Chiliad. XI. hiſt. 390. Sed ſcriptores præſtantiffimi conveniunt patriâ Atticum fuiſſe.

- (c) De die, quo in lucem editus fuit, conſtat teſtimoniis tum aliorum, tum maximè Plutarchi, qui VIII. 1. ſympoſ. teſtatur die VII. Thargelionis Genethlia Philoſophi celebrata, quæ Πλάτωνεια videntur appellari Porphyrio in vita Plotini, ubi ſe carmen ſolenni illo die recitaſſe de ſacro connubio memorat apud Eusebium X. 3. præparat. A

Lon-

tis vigesimo, Olymp. XCII. 3. Valere iussa Athletica, pictoria, & Musices (d) poëtricesque studio, quibus hæcenus operam dederat, atque ut Aelianus III. 27. Var. tradit, etiam militia, cœpit audire Socratem Philosophum, qui nocte priusquam ad se à patre deduceretur, vidit Cygni pullum (e) ex arâ quæ in Academia Cupidini consecrata fuit, volasse atque in gremiò suò resedisse : & postea olorem illum pennis cælum petiisse, canore musico auditus hominum Deorumque mulcentem. Addit Origenes (f) Platonem ipsum tertio se oculo auctum sibi visum. Socrate circa Olymp. XCV. 1. (g) defuncto, cum interim Cratylum Heracliti discipulum & Hermogenem Parmenidium (h) Philosophum sectatus esset, annos natus duo de triginta varias regiones adiit, Euclidem Megarensen (i) Theodorum mathematicum, tum Pythagoricos (k) Archytam, Philolaum, Eurytum, Timæum Locrum, Echecratem, Acrionem aliosque accessit, & Prophetas (l) Ægypti frequentavit, nomine

Longino quoque celebrata Πλατωνεία referuntur, etsi codices quidam in eo loco male Πλωτίνεια referunt. Eodem die natus Carneades, & ut nonnullis traditum, Delius ipse Apollo, ἰδδωμαγέτας inde appellatus: Prædie illius diei, ut supra observatum, Socrates Philosophus lucem vidit. De anno pugnant veteres scriptores, Ego secutus sum Athenæum, cui Plato natus Archonte Apollodoro, qui post Euthydemum fuit. Vide lib. V. Dipnosophist. p. 217. De aliis sententiis consulendi Chronologorum filii, & quæ notata viris doctis ad Laërtii III. 3. Gudioque in Epist. ad Menagium. Thema natalitium Platonis è veterum scriptis profert Julius Firmicus lib. 1. Astrolog. *horoscopante aquario, sole in piscibus, luna in geminis*: quinto circiter die à novilunio. Falsum esse contendit Scaliger Præfat. ad Manilium, sed ibidem annus natalis Platonis (in editione saltim Manilii, qua utor Argentoratensi) vitiosè editur annus primus Olymp. LXXXIII. Nam ex Scaligeri notis in Chronicon Eusebium constat eum scripsisse LXXXVIII. Vide etiam Caroli ratini dissertationem de numo, cujus una facie effigies Augusti Imp. altera exstat Platonis. Ut Plato Philosophorum Homerum vocatur à Cicerone, ita Virgilium Poëtarum Platonem dixit Alexander Severus, teste Læmpridiò c. 31.

- (d) In Musices audivit Draconem Atheniensem & Metellum Agrigentinum teste Plutarcho p. 1236. de Musica.
 (e) Apulejus de dogmate Platon. Laërtius III. 5. Pausanias in Atticis, Origenes 6. contra Celsum, Olympiodorus in vita Platonis: Tertull. de Anima c. 46. *Cygnus de sinu Socratis, demulcens homines, discipulus Plato est.*
 (f) Origenes 6. contra Celsum p. 280.
 (g) Supra lib. 2. c. 23 §. 30.
 (h) Laërt III 6.
 (i) Laërt. II. 106.
 (k) Cicero V. de finibus, Augustin. IV. 8. de Civ. Dei & III. 25. contra Academ. & Hieronymus Apologia contra Rufin.
 (l) Eusebius XI. 8. præparat, observat Platonem tum in Ægypto versatum, cum Hebræi patria secundò pulsi Persis dominantibus in Ægypto degerent.

minetenus Sechnuphidem Heliopolitam. (m) Ex Ægypto reversus Delis exposuit sensum oraculi (n) quod Græcos iussit aram, quæ in Delo erat, cubica ratione duplicare. Inventum aliud Platonis de agro metiendo refert Vitruvius XI. 1. Ter adiit Siciliam (o) varia fortuna, & modò gratiam modò indignationem utriusque Dionysii expertus. Republicam gerere noluit (p), consiliis tamen adfuit Dioni & multis viris principibus: Archelao etiam Macedonia Regi charissimus, licet de eo non æque meritis præclare, (q) Philippum quoque Macedonem Perdicæ primum commendavit, qui provinciæ ab hoc præfectus copiisque auctus regnum post ejus obitum invasit.

II. Dictione usus est peramœnâ, ut non defuerint, qui dicerent Jovem (r) ipsum, si Atticè verba facere vellet, non aliter locuturum, & Cicero in Oratore c. 3. Platonem appellet *non intelligendi solum sed etiam dicendi gravissimum auctorem*. Idea sermonis ejus inter poëma & prosam media est, ut notavit Aristoteles apud Laertium III. 37. & licet abest à versu, tamen quod incitatus fertur & clarissimis verborum luminibus utitur, potius poëma putandum aliquibus visum est, quam Comicorum Poëtarum, (s) apud quos, nisi quod versiculi sunt, nihil est aliud quotidiani dissimile sermonis. Apopthegmata quædam ejus refert Laërtius III. 38. Iq. præ cæteris narrans rogatum num & ipse instar cæterorum Philosophorum memorabile aliquod dictum esset ad posteros transmissurus, respondisse, *prius esse opus, ut nomen ac celebritatem sibi compareret; tunc enim futurum, ut facile quamplurima ipsius memorentur*. Dicitur idem gratias egisse Deo, quod homo non bestia, (t) quod Athenis, & quod tempore Socratis natus esset.

Diem obiit supremum prætore Theophilo Olymp. CVIII. 1.

A 3

ter

(m) Clemens 1. Strom. p. 303. Jeremiam quoque prophetam à Platone auditum scripserat Augustinus II. 28. de doctrina Christiana. Sed præter rem scripserat, ut ipse fatetur II. 4. retractationum. Cæterum fuere, qui occasionem suscipiendi in Ægyptum itineris Platoni fuisse scriberent, quod oleum ibi voluisset vendere, ut narrat Plutarchus in Solone p. 79.

(n) Plutarchus de genio Socratis f. 579.

(o) Ad Laërt. III. 18. seq. Plutarchus Dione, Athen. XI, p. 507. Syncellus p. 219.

(p) Laërt. III. 23.

(q) Athenæus XI. p. 506.

(r) Ammianus XXII. ult. & ibi Vales.

(s) Cicero in Oratore c. 20. adde Themistii Orationes p. 319. edit. Harduini.

(t) Bælii Resp. ad quæstiones hominis è provincia T. 1. p. 138. Nov. Rep. lectr. 1703. T. 2. p. 165. Vide Liphum ad Senec. Epist. 58.

CCCXLVIII. ante Christum, Philippi Maced. XIII. (u) anno (x) ætatis 81. Successore in Academia relicto *Speusippo*, septem annis ante natum Olympiade CIX. 3. Epicurum, ut Auctor Apollodorus apud Laërtium X. 15.

Primus *dialogos* & Analyticam Methodum philosophandi introduxisse quibusdam visus est, ut legas apud eundem Laërtium III. 24. Sed dialogorum inventorem negat Athenæus XI. p. 505. cum Alexamenes Tejus ante eum Socraticos dialogos ediderit, teste Aristotele *ἐκ τῶν ποιητῶν*, & Zeno Eleates dialogos scripserit prior. (Laërt. III. 48.) At expolivisse hoc genus scribendi Platonem, nemo dubitat. Confer, si placet, Caroli Sigonii librum de dialogo ad Joh. Moronum Cardinalem, Venet. 1562. & Lips. 1596. 8. & Georgii Paschii Professoris Kiloniensis diatribam de usitata, veterum exemplo, ratione tradendi per dialogos. Kilon. 1700.

In naturali Philosophia Pythagoreos atque Heraclitum, in morali Socratem, in Dialectica Zenonem ac Parmenidem Eleatas sequitur. Confer, quæ viri docti ad Laerr. III. 8. & quæ notavi supra lib. 2. c. 13. ubi inter Pythagoricos Platonem recensebam.

III. Scripta Platonis (y) persequar eo ordine, quo secundum *Thrasylli tetralogias* (vid. Laërtium III. 56. seq.) digesta leguntur in editione græca *Aldina & Basileensi*: Neque alium videtur amplexus fuisse Varro, qui libro VIII. de lingua lat. non nihil è Phædone Platonis proferens allegat

(u) Hermippus apud Laërtium III. 2.

(x) Laërtius III. 40. Athenæus V. p. 217.

(y) Quo facilius possit notitia de singulis scriptis à lectore repeti, adposui catalogum illorum alphabeticum, subjuncto numero unicuique secundum ordinem suum adscripto.

Accephalus 42.
Alcibiades I. & II. 13. & 14.
Alcyon. 41.
Anterastæ 16.
Axiochus 43.
Charmides 18.
Clitopho 29.
Cratylus 5.
Critias 32.
Crito 3.
Definitiones 48.
Demodocus 41.
Epigrammata 37.
Epimenids 47.
Epinomis 35.
Epistolæ 36.
Erixas 40.

Euthydemus, 21.
Euthyphron 1.
Gorgias 23.
Hipparchus 15.
Hippias major & minor 25, & 26.
Hirundo 46.
Ion 27.
De Justo 50.
Laches 19.
De Legibus 34.
Lyis 20.
Magicarum institutionem lib. 51.
Menexenus 28.
Meno 24.
Midon 39.
Minos 33.
Parmenides 9.
Phæaces 44.
Phædo 4.
Phædrus 12.
Philebus 10.
Poëmata varia 52.
Protagoras 22.
De Rep. 30.
Sisyphus 41.
Socratis Apologia 2.
Sophista 7.
Symposium 11.
Testamentum 38.
Theætetus 6.
Theages 17.
Timæus 31.
De Vacca 51.
De Virtute 49.

legat Platonem in quarto. Consule Petrum Victorium XVIII. 2. Var. lect. Diversum ordinem secuti sunt alii, quorum sententias vide apud Laertium III. 50. & 62. Franciscum Patritium de Dialogorum Platonis Ordine, & Sam. Petitem IV. 2. Misc.

TETRALOGIA I.

I. ΕΥΘΥΦΡΩΝ ἢ περὶ δίκης, πειραστικός. De vera & falsa pietate, sive de iustitia adversus Deos. Hic dialogus est inter decem illos, quos Andreas Dacierius eleganter Gallicè vertit, & præmissa Platonis vita atque in Philosophiam ejus introductione edidit Paris. 1699. 12. hoc ordine: Alcibiades 1. & 2. Theages, Euthyphron, Apologia Socratis, Criton, Phædon, Laches, Protagoras, & rivales sive ἀντεπασαί. Ante Dacerium Maucroëus (a) Gallicè reddidit Euthyphronem, Hippiam & Euthydemum. Italicè Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem, Phædonem, ac Timæum, transtulit notisque illustravit Sebastianus Ericius.

II. ΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ, ἡ δίκη. Socratis Apologia ad Judices, contra accusationes Anyri, Melitique & Lyconis, Vide Laertium II. 39. Ex quo discas falsos fuisse eos, qui cum Themistio Orat. XXIII. p. 269. accusationem Socratis à Polycrate scriptam putarunt eandem esse, qua Melitus & Anytus in judicio adversus Socratem uli sunt. Polycratis enim oratio (qua in primis ille sibi placebat, teste Isocrate in Orat. de laude Busiridis,) scripta demum est pluribus post Socratis mortem annis, quia, ut probe observatum Favorino, in illa mentionem fecit murorum à Conone inflauratorū, quod factum est Olymp. XCVI. 1. Confer Jonsium de scriptoribus Hist. Philosophicæ p. 36. 37. Præter Platonem pro Socrate scripserunt Demetrius Phalereus, Galenus, Libanius, Lysias (b) (qui vivo Socrati apologiam pro eo scriptam exhibuit, sed ut illa uteretur, nequiquam potuit persuadere: Vide Menagium ad Laertium II. 40.) Plutarchus, Theon Antiochenus Stoicus, Xenophon & Zeno. Horum omnium scripta exceptis Libanii, Xenophontis & Platonis periere. Contra Colotæ Epicurei calumnias Socratem etiam tuetur Plutarchus p. 11 17. Rectene Socrates se non defenderit in judicio, disquirat Maximus Tyrius diss. XXXIX. De Platonis Apo-

(a) Mr. de Maucroy dans ses œuvres de prose & de poésie T. 1.

(b) De hac pro Socrate Apologia videtur accipiendus locus Plutarchi lib. de auditione p. 40. ubi ait Platonem rescripsisse orationem Lysiae, sive argumentum à Lysia in oratione tractatum de novo tractasse. Idem p. 45. Καὶ γὰρ ὁ Πλάτων τὸν Λυσίαν λόγον ὅτε κατὰ τὴν εὐρεσιν ἐπαμύνην καὶ τῆς ἀταξίας αἰτιώμενον, ὅμως αὐτῇ τὴν ἐπαγγελίαν ἐπαμύνην, καὶ ὅτι τῶν ὀνομάτων σαφὲς καὶ εὐσυνήτως ἕκαστον ἀποτε-

Apologia disertā licet & eleganter scripta Cassius Severus apud Senecam patrem præfat. libri 3. *Contravers. Eloquentissimi viri Platonis oratio, quæ pro Socrate scripta est, nec patrono nec reo digna est.* Non patrono quidem, qui sciret Magistrum suum illa neutiquam indigere: Nec reo, qui iniquitatem inimicorum suorum indignam responsione habebat. Græcè seorsim prodit Argentor. 1540. 4. & 1591. 8. cum præfatione Mich. Boschii de Vita Platonis: Et cum versione & scholiis Esromi Rudingeri Norimb. 1591. 8. Initium hujus Apologiæ illustrat Johannes Clericus in arte Critica T. 1. p. 165. 196. Alium locum ingeniose tentatum vide si placet in Ephemeridibus literariis Berolinensibus A. 1698. p. 361. Gallicè Apologiam vertit post Antonium Verderium, qui versionem suam memorat p. 81. Bibl. Gallicæ, & Girium, cumque notis edidit Andreas Dacierius, Italicè Sebast. Erius, ut paulo ante in Euthyphrone dixi. Hieronymus quoque Cardanus accusationem Socratis scripsit, idem, qui volumine singulari laudavit Neronem. Cardano pro Socrate respondit Georgius Raphaelus, Hamburg. 1696. 8.

III. ΚΡΙΤΩΝ ἢ περὶ πρακτῆς, ἡθικός. De eo quid agendum, Socratis in carcere ex somno excitati cum Critone disputatio. Inscribitur etiam in editionibus, περὶ δόξης ἀληθῆς καὶ δικαίας, & egregiè docet vulgi opiniones contemnere, calamitates ferre patienter, inimicos non ulcisci, animo esse erecto ad sola honesta & æterna. Est & hic dialogus inter eos, quos præter Girium Gallicè vertit & notis illustravit Andreas Dacierius, Italicè Sebast. Erius. Græcè Gorgias & Crito seorsim excusi sunt Argent. 1541. 4.

IV. ΦΑΙΔΩΝ ἢ περὶ ψυχῆς, ἡθικός. De animi immortalitate, quam variis argumentis confirmat, licet fatetur planè certam demonstrationem afferri in præsentī vita vel plane non posse, vel difficillime posse, εἰ μή τις δύνασθ' ἀσφαλές εἶναι καὶ ἀκινδυνότατον ἐπὶ βεβαιοτέρῃ ὁχλήματι ἢ λόγῳ θείῃς πρὸς διαπορευθῆναι, nisi detur firmitus securiusque niti divino aliquo testimonio. Hunc Dialogum Platoni frustra abjudicasse traditur Panætius Stoicus, cujus sententiam eleganter refellit Epigramma lib. 1. Anthologiæ c. 44. p. 94. Εἰς τὸν Φαίδωνα διάλογον Πλάτωνος νοθεύμενον ὑπὸ Παναίσιου.

Εἰ με Πλάτων ἐγείψε, δὴν ἐγένοντο Πλάτωνε
Σωκρατικῶν ὁράων ἀνδρα πάντα φέρω.
Ἀλλὰ νόθον μ' ἐτέλεσσε Παναίτιος, ὅς ῥ' ἐτάλασσε
καὶ ψυχὴν θνητὴν, καὶ μὲ νόθον τέλεσαι.

Nempe Panætius à Platone de animæ immortalitate dissentiebat, ut auctor

etiam Cicero 1. Tusc. qu. Airigitur Poeta non mirum esse, si Phædo Platonis in dubium vocetur eb eo, qui ipsam negavit animorum immortalitatem. Sed fortassis falsus est Poeta, nec rectè cepit, quod apud Laertium 11. 64. legas à Panatio solos tanquam genuinos Socraticos admissos dialogos, quos edidissent Plato, Xenophon, Antisthenes, Aeschines: De Phædonis & Euclidis addubitatum, reliquos universos reiectos. Ex quibus verbis perspicuum est, Panatium non in dubium vocasse Phædonem Platonis, sed dubitasse, an dialogi à Phædone & Euclide editi verè Socraticorum nomen mererentur. Scripsit autem Phædo Eliensis teste eodem Laertio II. 109. dialogos Zopyrum, Simonem & forte alios, sed de quorum auctore ambigebatur, Niciam, Medum, Antimachum sive Senes, & Sermones Scythicos. Caterum hunc, de quo in præsentia agimus, dialogum Platonis Phædo ipse legit teste Athenæo lib. XI. p. 105. & negavit, se quicquam ejusmodi dixisse, qualia à Platone locutus fingatur. Idem Cicero, ne alios jam nominem, sine controversia adscribit Platoni. *Platonis*, inquit, *liber, qui est de animo, is alio nomine Phædon dicitur.* lib. 1. Tusc. qu. Et licet inter *Aeschinis* Socratici dialogos quoque fuit Phædo, si Suidæ credimus, falso sæpè atque incerto testi: Platonistamen nomine hunc omnes laudant, Christiani præcipue scriptores, Tertullianus, Origenes, Eusebius & alii: Sed Ethnici quoque, græci & latini. Notum prætereà vel ex Flori IV. 2. 71. quod *Cato* antequam mortem sibi conscisceret, lecto noctu ad lucernam Platonis Phædone paululum quievit: tum circa primam vigiliam stricto gladio revelatum manu pectus semel iterumque percussit. Plures scriptores eandem rem narrantes, in notis ad *Florum* laudarunt *Johannes Camers* & *Freinshemus*. Simile quid apud *Ciceronem*, *Lactantium*, *Hieronymum*, *Augustinum* & alios legitur de *Cleombroto*, quem *Ἀμβρακιωτὴν μείρακιον* vocat *Georgius Pachymeres* in diatriba de sex Philosophiæ definitionibus. In eum exstat *Callimachi* Epigramma lib. 3. Antholog. c. 33. quod occurrit etiam apud *Sextum Empiricum* p. 1. contra *Mathemat.* *Ammonium* *Hermeæ* in *Porphirii* *Isagogen* p. 6. alterum *Ammonium* in *γράμμα* & *Theodosium Alex.* in scholis ineditis ad *Dionysium Thracem*, ubi *Cleombroti* factò, qui post lectum Platonis librum de muro se præcipitavit sive ut *Callimachus* ait, *ἤλατο εἰς αἰδὴν, desiliit in mortem*, *Sen. Epist.* 77. 1 oppositum legas judicium *Olympiodori* Philosophi, qui affirmavit jam pridem se è vita excedere voluisse, nisi de statu animæ ex Platonis Phædone certior redditus fuisset.

Εἰ μὴ γράμμα Πλάτωνος ἐμὴν ἐπέδρασε ἐρώην,
 ἦδη λυγρὸν ἔλυσαι βίην πολυχρῆστα δεσμὸν.

Paulino tamen iudice, carmine adversus paganos v. 38. Platonis de anima liber *præter titulum nil certi continet intus*. Certe ne Aristoteli quidem perſaſit, si credimus Theodorito lib. 5. *Θεραπειτ.*

Olympiadori hujus commentarius in Phædonem MS. exſtat in variis Bibliothecis.

Procli in Phædonem intercidit, & latina *Apuleji* verſio.

E recentioribus Phædonem illustravit *Sebastianus Foxius*, cujus commentarius vulgatus eſt Baſileæ 1566. fol. Gallicè cum notis edidit *Andreas Dacierius*. Italicè *Sebast. Eriſius*. Nec prætereundum *Danielis Heinfii* Poëma eximium de contemptu mortis, cujus argumentum magnam partem petitum è Platone. Dum autem Plato immortalē animam eſſe defendit, ex altera parte incidit non modo in falſum dogma de animabus ante corpora præexiſtentibus, & de *μεμψυχώσε* quam recidivatum & reciprocum diſcurſum animarum appellat Tertullianus: Sed & in alium incucurriſſe videtur errorem hand levem, quod immortalitatem hanc, atque ut ita dicam, indeſtructibilitatem ſuperſtruxit dogmati de *ἀυπηκησία* animæ, unde ſequatur illam æternum eſſe & increatum motus principium, * quod ſoli Deo proprium eſt. Vide Joh. Baptiſtam Criſpum de Philoſophis caute legendis diſtribut. I. lib. 1. & P. Baylii librum Gallice editum ſub titulo reſpoſionis ad quæſtiones cujusdam hominis è Provincia Tomo I. c. 12. Uſq; adeo abeſt Plato ** & abſuit procul ab Epicuri opinione, animum noſtrum natura mortalem ſta-

* Huc ſpectat illud Arnobii lib. 2. p. 47. *Animus qui immortalis vobis* (neceſſitate nimium eſſentia: qua ratione ſolus Deus habet immortalitatem 1. Tim. VI. 16. non Dei condicis voluntate immortalē ipſi naturam tribuentis) *Et Deus eſſe narratur*. Rectius idem plato in Timæo: *Θεοὶ Θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τε ἔργων ἃ δι' ἐμὰς γενόμενα ἄλυστα ἐμῷ θείοντι*.

** Platonem veluti ſuæ ſententiæ ſaventem allegat Dodvellus in Diſſertat. Epiſtolica Anglice edita Lond. 1706. 8. de anima per naturam mortali p. 22. 19. 96. & in præmonit. p. 21. Sed adverſarium ipſe agnoſcit p. 13. 10. & 66. ut probe obſervavit Sam. Clarke Epiſt. ad Dodvell. p. 25. Sane in Timæo etiam, ubi nihil non extra Deum, atque adeo animas quoque natura diſſolubiles docet plato, hoc neutiquam eo ſenſu intelligit, quaſi à Deo non ipſis data fuiſſet natura immortalis, quæ Viri Clariſſimi ſententia eſt, opinantis in ſolis illis, quibuſcum ſædus iniiit Deus, animos ab ipſo poſt lata conſervari, præter naturam illarum, per ipſum omnipotentiam ad pœnas infligendas, vel per ſpiritum Chriſti in baptiſmo impertitum & ab anima hominis diſtinctum ad vitæ ſempiternæ perfructiōnem. Platonis contra Timæus animas diſſolubiles fuiſſe innuit, niſi Deus qui eas progenuit univerſas immortales eſſe fuiſſet.

statuente, quam utinam hominibus incrustandam nuper reliquisset doctissimus & præstantissimus Dodvellus.

TETRALOGIA II.

V. ΚΡΑΤΥΛΟΣ ἢ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος, λογικός. Uterque titulus hujus dialogi exstat etiam apud Suidam in ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα. Agit de recta nominum ratione, utrum φύσει an θέσει rebus imposita fuerint, & disputat quædam ὑπὸ θεοτέρας δυνάμεως esse ἢ τῆς τῶν ἀνθρώπων. In Etymologiis non rarò infelicitè versatus est Plato, ut observatum Aegidio Menagio, qui Origenes linguæ græcæ edere voluit & c. 76. Anti Bailleti testatur se vix sex bonas Etymologias reperisse, cum simili studio Platonicas examinasset, quo Josephus Scaliger Varronianas. Idem p. 149. ad Laërtium: *Platonis in Cratylo sunt fere omnia Pseudetyma, pace tanti viri liceat dixisse: sed de his alibi.* Seorsim excusus Philosophi Cratylus græcè & latinè 1527. Argentorat. 1541. 4. Gallicæ suæ translationis meminit Antonius Verderius Bibl. Gallicæ p. 81.

Procli Commentarius sive scholia MSS. exstant in variis Bibliothecis, ut alibi dixi.

VI. ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ ἢ περὶ ἐπιστήμης, πειραστικός. De scientia, siue adversus falso jactatam Sophistarum scientiæ comparandæ rationem: & veræ Philosophiæ studium propter ipsorum vanitatem, avaritiam, imperitiamque ac fraudes non esse negligendum. Inter alia in hoc dialogo perstringuntur obscura scripta Heracliti & Philosophi Heraclitei, ut in Phædone scripta Anaxagoræ.

Procli commentarius in Theætetum intercidit, nec minus *Luperci Berytii* liber περὶ τῆς παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρυόνου. Ad verba in Theæteto p. 77. edit. Basil. φαίνεται μοι ἀλεκτρυόνου ἀγενὲς δίκην πρὶν νεκρικῆναι, ἀποδήσαντες διὰ τὴν λόγῳ ἄδαν.

Locum ex Theæteto, quò Socrates confert Philosophum cum viro civilibus adstricto negotiis *Florus* gallicè transtulit *Claudius (Fleury)* ad calcem libri de delectu ac methodo studiorum.

VII. ΣΟΦΙΣΤΗΣ ἢ περὶ τῶν ὄντων, λογικός. De Sophista, quod ita differat ejus doctrina à vera sapientia, quemadmodum res falsa à vero ente. Conferenda elegans Themistii Oratio IV. (in Harduini edit. XXIII.) qua Platonica κριτήρια Sophistæ sibi non convenire disputat.

Porphyrus commentarii * Boethio laudati interciderunt. Latina *Petreji Tiaræ* versio prodit Lovanii 1552. 8.

VIII. Πολιτικός ἢ περὶ βασιλείας, λογικός. *De prudentia politica, ac de regno*, ejusque origine, fine, & quod Rex debet esse Pater ac Pastor populorum.

TETRALOGIA III.

IX. ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ ἢ περὶ ἰδεῶν, λογικός. Subtilis dissertatio *de ideis* & essentia rerum intelligibili. Fingit Parmenidem cum Socrate confabulantem, licet hoc temporum rationi adversari notavit Athenæus lib. XI. p. 505. & Macrobius lib. I. c. 1. Saturnal.

Exstat *Procli* Commentarius MS. Asclepiodoto inscriptus, & *Damascii*, teste Gesnero in Bibl. & Labbeo Bibl. nova MSS. *Marini* periit, & *Firmi* Castricii quoque ac *Galenii*, ut è Damascio in vita Isidori apud Photium p. 571. edit. Hæschelii colligo. Sane Galenus scripserat libros tres περὶ τῶν ἰδεῶν ἢ Πλάτων περὶ ἰδεῶν δέξαντας, ut ipse testatur de libris propriis T. 4. p. 368. Cæterum fallitur Menagius ad Laert. III. 58. affirmans Marinum putasse hunc dialogum inscribendum περὶ Θεῶν non περὶ εἰδῶν. Potius sensus est Marinum adversus Procli sententiam contendisse, quod Platonis Parmenides non sit interpretandus περὶ Θεῶν sed περὶ εἰδῶν. Ita Suidas & Photius. *Scipionis Agnelli* disceptationes de ideis, in tres libros distributæ, viderunt lucem Venetiis 1615. 4. Consule etiam, si placet, quæ de ideis ex Platonis mente disputat Seneca Epist. 58. & 65.

X. ΦΙΛΗΒΟΣ ἢ περὶ ἡδονῆς, ἡθικός. *De Voluptate*, quod nec in illa bonum hominis consistat, nec in φρονήσει, sed in utriusque communicatione cum summo bono Deo.

Galenii liber περὶ τῶν ἐν φιλήβῳ μεταβάσεων, tum *Eubuli* & *Procli* commentarii interciderunt, nec minus *Marini* ab auctore ipso flammis traditus. Exstat *Olympiodori* commentarius MS.

XI. ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ, ἢ περὶ ἐρασιῶν, ἡθικός. *Convivium* sive *de Amore*. Ità vulgo hic dialogus inscribitur, tum in editionibus, tum apud Laertium, licet verum titulum Platonici Symposii esse περὶ ἀγαθοῦ *de bono* contendit Lambecius lib. VII. de Bibl. Vindob. p. 2. Sane de Amore tota est disputatio, quod per se nec bonus sit nec malus; optimus autem in bona ac divina unice feratur. Athenæus lib. 1. Dipsosophist. observavit numerum convivarum duodetriginta. Plures Anachronismos

* Vide Holsienium in *Porphyrus Vita* p. 54. cap. VI.

mos in convivio Platonis notavit Aristides Oratione II. Platonica T. 3. p. 475. 476. & Athenæus V. p. 187. 192. 216. seq. Confer Causabonum ad Athen. V. 18. Aristophanem in eo Comice suggillatum, atque adeo sui in Comœdia profectus specimē editum à Platone, tradit Olympiodorus in vita ipsius p. 585. Diophanis defensio pro Alcibiade in Platonis Symposio memoratur à Porphyrio in Plotini vita c. 15. Cæterum apud antiquos vulgati moris fuisse in conviviiis eruditas ventilare quæstiones, antequam psalteriarum, citharistiarum & saltatricum usus in illis obtineret, notatum post alios Apostolio VIII. 3. proverb. Latine vertit Symposium Platonis Janus Cornarius Basil. 1548. 8. Gallicè, additis etiam commentariis Lud. Regius Paris. 1569. 4. Johannis Pici Mirandulani in Platonis Convivium, sive potius in Hieronymi Beniveni carmen ad Platonis mentem compositum, libri III. Hetrusca lingua scripti leguntur inter Pici opera.

XII. ΦΑΙΔΡΟΣ, ἡ περὶ τῆς καλῆς, ἡθικῆς. De pulchro falso ac vero, ejusque amore, contra Lysiam. Vide Laertium III. 25. qui sect. 38. ex Aristoxeno refert, hunc primum fuisse ex iis, quos Plato scripsit, habere enim quæstionem in illo propositam nonnihil *μετακινῶδες*, sive juvenile. Eodem in loco Dicæarchus dicitur scribendi characterem in præfenti dialogo *ὡς Φορπικόν* sive vehementionem reprehendisse, siquidem, ut Olympiodorus auctor est, totus spirat dithyrambum. Ita enim in Platonis vita: ὅτι τῆς διδυραμβίας ὁ Πλάτων ἠσκητο, δηλον ἐκ τῆς Φαίδρου τῆς διαλόγου πᾶν πνεῦσι τῆς διδυραμβίας χαρακτῆρ, ἀπὲρ τῆς Πλάτωνος τῶτον πρῶτον γράψαντος διάλογον, ὡς λέγεται. Nonnullas etiam descriptiones ut alienas & supervacuas taxat Plutarchus in Erotico. Utrum Dicæarchus librum scripserit Φαίδρου περισσά, in quo superflua & Φορπικά Phædri notaverit Platonici, ut conjiciebat Simeo Bosius ad Ciceronis XIII. 39. ad Atticum, & Menagius p. 152. ad Laertium, valde incertum esse arbitror, & Reinesius III. 3. Var. Lect. putavit à Tullio potius respici Phædri Epicurei librum περὶ Θεῶν, qui Phædrus memoratur apud eundem Cic. 1. de legib. & 1. de fin. Porro Athenæo judice lib. XI. p. 305. Phædrus Socratis ætate vivus esse non potuit, ne dum ab illo amari; Sed ejusmodi anachronismos jam plures in Platone observatos annotavi. Alii quædam in Phædro minus caste ac pudice dicta carpere non dubitarunt, è quibus illustris Nicolsonus in collatione cum Deista Anglice edita part. 2. p. 44. *Aman finds there (in the Phædrus of Platon) so much of the ἐρῶν and the ἐρώμενος, with such odd allusions tho that execrable vice, that one had need of a very virtuous thoughts and a very charitable*

ble mind to allegorize all the strange metaphors of that discourse into a chaste meaning. Phædri amores Platonis objectos notat etiam Laertius III. 29. & 31.

Procli commentarius in Phædrum, cujus meminit V. in Timæum p. 329. intercidit.

Hermia sive *Hermæ Ammonii* commentariorum libri III. MSti exstant in variis Bibliothecis. Locum ex illis profert Allatius c. 8. vitæ Homeri, & alibi. Rhetorica præcepta & de Rhetoribus antiquis judicium ex Phædro Platonis excerpfit & latine retulit *Bessarion* lib. 1. in calumniatorem Platonis c. 4. Platoniam de amore honesto doctrinam illustrat præter alios *Leo Hebraus* tribus dialogis, qui ex Italico in alias quoque linguas translati leguntur, ut latinam, tum Gallicam à *Dionysio Sylvestro* Lugd. 1551. 8. &c.

TETRALOGIA IV.

XIII. ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ὁ ἢ sive Ἀλκιβιάδης ὁ μείζων, ἢ περὶ φύσεως ἀνθρώπου, de natura hominis, Μαιευτικός. Respicit Meletius, cum in libro ejusdem argumenti Socratis librum περὶ φύσεως ἀνθρώπου memorat. Σακράτης δὲ ἐπομολογίας μᾶλλον μορίων καὶ ὀνομάτων ἐν τῷ περὶ φύσεως συντάγματι αὐτῷ ὡς Γραμματικός, ἢ Φιλόσοφος συνετάξατο. In hoc dialogo contendit Plato animum hominis esse hominem, corpus instrumentum animi. Confer. *Simplicium* præf. ad *Enchiridion* Epicteti p. 5.

Ex *Procli* commentario, qui definit in verbis Platonis p. 219. seq. edit. Basil. ὁ δὲν ἀρετῶν τῶν καλῶν, καθόσον καλὸν, κακὸν, εἴδῃ τῶν αἰσχυρῶν καθόσον αἰσχυρὸν, ἀγαθόν, & græce adhuc ineditus occurrit in variis Bibliothecis, fragmenta latine vulgavit *Marfilus Ficinus*.

Olympiodori commentarius MS. allegatur non uno loco à *Rigaltio* ad *Onofandrum* & à *Sam. Petito* IV. 2. Misc. ubi ex eo profert locum, quo *Alciadam* primum omnibus reliquis Platonis scriptis præmittendum contendit. Uterque, *Proclus* & *Olympiodorus*, è legato *Holsteniano* exstat manu exaratus in Bibliotheca hujus urbis *Johannea*. Uterque *Jamblichi* etiam commentarium laudat, *Olympiodorus* prætereà *Damascii* & *Harpocrationis*. At *Joh. Baptista Camotii* ineditum commentarium habuit *Naudæus*, teste *Labbeo* Bibl. nov. MSS. p. 233. Gallice *Alciadam* priorem vertit *Tan. Faber* & notis illustravit A. 1666. & *Andreas Dacierius* A. 1699. 12. Paris.

XIV.

XIV. 'ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ Β', ἢ περὶ προσευχῆς, μαευτικῆς. De votis
sive precibus ad Deum, quod plerique nesciant quid orent, atque impre-
centur sibi mala imprudentes, unde vehementer probat versus Poetae ;
qui exstant & in Anthologia lib. 1. c. 31.

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλά καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνέγκτοις

Ἄμμι δίδα, τὰ δὲ δεινὰ καὶ εὐχομένοις ἀπέλεξον.

Da bona, sive rogare Deus, seu nulla rogare :

At mala, quantumvis poscentibus, usque negato.

Non minus laudat Lacedæmoniorum formulam, τὰ καλὰ ὅππῃ
τοῖς ἀγαθοῖς ἵες θεὸς δίδοναι αὐτοῖς, ut honesta sibi ac bona largirentur Dii.
Neque vero Deum in precibus respicere pompam & munera, sed ani-
mum justum purumque sceleris.

A nonnullis Xenophonti esse tributum hunc dialogum, ex
Athenæi XI. p. 506. testatur Muretus Orat. 6. *Antistheni* quoque sup-
positus dialogus quidam Alcibiades fuit à *Pasiphonte* Eretrico, ut est apud
Laertium II. 61. ubi & inter *Aeschini* dialogos Alcibiades recensetur,
ex quo locum affert Aristides Orat. 1. *Platonica* p. 35. Inter *Euclidis*
quoque Megarici dialogos *Alcibiades* fuit, ut testatur Laertius II. 108.
Cæterum utrumque Alcibiadem sine controversia Platoni tribuit Laer-
tius III. 51. & 59. è Thrasylo. Gallice & hunc vertit *Andr. Dacierius*.

XV. ἹΠΠΑΡΧΟΣ ἢ Φιλοκερδῆς de lucri cupiditate, ἡθικός. Male
editiones quædam περὶ Φιλοκερδῆς. Ex hoc dialogo cum nonnulla attu-
lisset Aelianus VIII. 2. Var. Hist. subjungit : λέγει δὲ Πλάτων πάντες, εἰ δὴ
ἢ Ἱππαρχος Πλάτωνός ἐστι τῶ ὄντι. Ita legendum recte monuit Gesne-
rus & ad Phædrum p. 10. Tan. Faber, assentientibus Schefero, Kuhnio,
& Perizonio, licet editi & manu exarati codices miro consensu addunt,
sed inepte profecto vocabulum μαθητής. Docet in hoc dialogo Socra-
tes Lucripetam quemlibet lucro velut bono alicui inhiare, sed illud de-
mum laudandum esse lucri studium, quod non falsam lucri speciem
capet & appetat, sed ejusmodi lucrum prosequatur, quod verè sit
utile ad finem & summum boni consequendum. Hipparchus juvenis
Atheniensis, qui cum Socrate colloquens hic inducitur, diversus est ab
Hipparcho Pisistrati F. de cujus studiis literarum & cæde per Harmo-
dium & Aristogitonem, Ol. LXVI. 4. perpetrata adsparguntur hic quæ-
dam alibi non obvia. Gallice Hipparchum Platonis & Axiochum ver-
tit *Steph. Dolerus* Lugd. 1544 12.

XVI. ΑΝΤΕΡΑΣΤΑΪ (Ita Laert. III. 4. pro quo in vulgaris *εξα-
στῆ* & in iso dialogo) ἢ περὶ Φιλοσοφίας. ἡθικός. De Philosophia. quod

non sit proletaria cognitio variarum artium, adversus nescio quem, qui in hanc sententiam acceperat illud Solonis:

Ἰηρότω δ' αἰεὶ πᾶσι διδασκόμενῳ.

Commendat Socrates inter alia inscriptionem Delphicam, quæ præcipiebat σωφροσύνην ἀσκεῖν καὶ δικαιοσύνην.

Gallice vertit *Andreas Dacierius*.

TETRALOGIA V.

XVII. ΘΕΑΓΗΣ, ἡ περὶ σοφίας, μαευτικός. *de Sapientia*, cujus studiosus Theages Demodici F. Socrati in disciplinam dari se cupit, & à Socrate convincitur, quid Sapientia sit, ignorare, neque sapientiam doceri à se, nisi dæmonio suffragante, posse.

Gallice vertit *Andreas Dacierius*.

XVIII. ΧΑΡΜΙΔΗΣ, ἡ περὶ σωφροσύνης, περατικός. *Peramœnus*, qui post pugnam ad Potidæam habitus fingitur cum Charmide adolescente & Critia, *de temperantiae natura & definitione*.

Latine vertit præter Ficinum, Cornarium, Serranum, *Angelus Politianus*.

XIX. ΛΑΧΗΣ, ἡ περὶ ἀνδρείας, *de Fortitudine*, μαευτικός. Disputat amorum disciplinam juvenibus honestis esse parum dignam, deinde disquirat de fortitudine, quid sit, vel potius, quid non sit.

Gallice vertit *Andreas Dacierius*.

XX. ΛΥΣΙΣ, ἡ περὶ Φιλίας. *De Amicitia*, μαευτικός. Hunc dialogum cum recitari audisset Socrates, adeoque illo adhuc superstite (ante Ol. XCV. 1.) editum, exclamasse fertur, proh Di immortales, quam multa de me mentitur adolescens. Laert. III. 35. Hinc Julius Cæsar Scaliger p. 17. Poem.

Vix unum verbum multis ex millibus ajunt

Quæ posuit (Plato) de Socraticis exisse favissis.

Cæterum in hoc dialogo docet Plato, Deum ipsum esse veræ amicitiae conciliatorem, neque illam reperiri nisi inter bonos, in quibus solis intercedit similitudo. Gallice Lyfidem Platonis cum Cicero- nis Lælio & Luciani Toxari edidit *Blasius de Vigenere* Paris. 1579. 4. Ante Vigenarium verterat Gallice *Bonaventura des Periers*, (*Pererius*) inter cujus opuscula legitur Lugd. 1544. 8.

TETRALOGIA VI.

XXI. ΕΥΘΥΔΗΜΟΣ, ἡ ἐρατικός, *contentiosus*, ἀνατρεπτικός. In hoc

In hoc dialogo Socrates Euthydemum & fratrem hujus, ætate provectiorē, Dionysodorum, patria Chios, domicilio Thurios, pollicitos docere virtutem, tantummodo Sophisticis interrogatiunculis auditores suos ludere ac suspendere norat. Docet idem bonum esse non divitias, libertatem, eruditionem, honores, potentiam, quin imo ne immortalitatem quidem, sed sapientiam recte his utendi. Hanc esse τέχνην βασιλικήν.

XXII. ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ, ἡ Σοφιστῶν, ἐνδεικτικός. Laudatur Gellio V. 3. In hoc dialogo Paralus & Xanthippus, quibus Pericles pater fuit, cum Protagora differunt, secundo adventu Athenis morante Olymp. XC. 1. quos multo ante infamis illa pestilentia Athenis absumpserat, ut notatum Macrobio lib. 1. Saturnal. c. 1. & Athenæo lib. XI. p. 505. ubi refert Protagoram lecto hoc dialogo, dixisse, Platonem optime novisse *ἰαμβίλινον* h. e. criminari. Aliis objectionibus Athenæi lib. V. p. 218. quas probat Casaubonus V. 18. p. 386. respondere conatur Andreas Dacierius, qui Protagoram gallice transtulit. Inducitur autem Protagoras Abderites Sophista celebris, promittens Hippocratem Apollodori F. qui ei se in disciplinam dare volebat, artem civilem docturum; sed Socrates negat posse doceri virtutem, *θεόδοτον* boni ac veræ voluptatis scientiam, cujus unius defectu peccant, quique peccant. Eleganter quoque explicatur dictum Simonidis, *ἄνδρα ἀγαθὸν γενέσθαι χαλεπὸν*, minusque probabile dictum Pittaci, *χαλεπὸν, ἐσθλὸν ἔμμεναι*.

Latina Ciceronis versio, cujus sæpe meminit Priscianus & Hieronymus, perit. Inter Critonis quoque dialogos Protagoras fuit, teste Laertio, II. 21.

XXIII. ΓΟΡΓΙΑΣ ἡ περὶ ῥητορικῆς, de Rhetorica, ἀνατρεπτικός. In hoc dialogo Socrates cum Gorgia & Polo Rhetore disputans, postquam contendisset Rhetoricam nihil aliud esse quam artem persuadendi in foro, cæterisque cætibus, non docendo accurate rei naturam, sed fidem qualemcunque faciendo oratione, *δημιουργὸν πειστικῆς* (ita pro *πτευστικῆς* legit Sextus 2. contra Mathematic. p. 64.) ἀλλ' ὁ διδασκαλικῆς, contendit eam parum esse utilem artem aut præclaram, sed malam potius *κολακείαν* corruptricem *πολιτικῆς*, nisi ad justum & bonum referatur: usum videlicet quendam & peritiam venustatis in dicendo ad voluptatem audientium, & ornandas oratione causas injustas, itaque pari passu ambulare cum Sophistica, *οἰσθητικῇ* & fucatoria sive *κοιμωτικῇ*, quæ & ipsæ voluptatem sectentur solam, corrumpantque *νομοθετικὴν* & Medicam artem ac Gymnasticen. Contrà adversus Calliclem probat nihil utilius esse studio Philosophiæ ac virtutis, & hanc veram artem ci-

C

vilem

à se exerceri solo, vel cum paucis aliis. Laudat Gellius, quem vide X. 22. & Cicero, affirmans Platonem in Oratoribus irridendis Oratorum summum videri.

Agricola quidam Corinthius, cum in Gorgiam Platonis incidisset, agrum vitesque deferens animum suum excolendum Platoni deinceps dedit, ut narrat Themistius Orat. XXIII. p. 295.

Gorgias ipse quidem, lecto hoc dialogo, dixit se nihil ejusmodi vel audivisse à Socrate, vel ad Socratem locutum esse, teste Athenæo lib. XI. p. 505. Idem Gorgias Platonem vocavit νεὸν Ἀρχιλόχον, ac si dicas aliorum criminatorem. At Athenæum, qui eodem loco Chronologicam hallucinationem commissam Platoni objicit, castigat Petavius IX. 39. doctrinæ temporum. Confer Casaubonum V. 18. ad Athenæi p. 217. Prodiit Gorgias Platonis separatim græcè Argentorat. 1541. 4.

Aristides Rhetor huic dialago opposuit Orationes suas Platonicas, quibus Rhetoricæ pariter & quatuor virorum, quos in extrema parte Plato perstringit, Cimonis, Miltiadis, Themistoclis & Periclis Apologiam est complexus. E recentioribus *Hieronymus Cardanus anti-Gorgiam* scripsit. Exstat & in Gorgiam Platonis *Olympiodori* commentarius MS. ex quo nonnulla profert Allatius de scriptis Socratis p. 116. At *Hieroclis* duplex exegesis à Theosebio excepta, cujus meminit Damascius apud Photium cod. CCXCII. p. 551. nunquam vidit lucem. Periit & *Tauri Beryti* commentarius laudatus Gellio VI. 14. & *Eubuli*, memoratus Porphyrio in Plotini vita c. 20. Clauditur hic dialogus insigni descriptione divini judicii, cui post mortem animæ cujusque hominis subjicitur.

XXIV. ΜΕΝΩΝ, ἡ περὶ ἀρετῆς, πειραστικός, de Virtute, an doceri possit, quod negat Socrates, divino eam munere contingere concludens. Neq; aliud esse scientiam, quam recordationem superioris vitæ, quod confirmat advocato pulsione, è quo interrogat quædam Geometrica de dimensione quadrati. Meminit Cicero 1. Tuscul. notatque eundem locum accuratius explicatum in Phædone.

TETRALOGIA VII.

XXV. ἸΠΠΙΑΣ, μείζων, ἡ περὶ τῶ καλῶ, de Pulchro, ἀναζητητικός. In hoc dialogo Hippias Eleorum ad Athenienses legatus, & Sophista celebris, post varia de se arrogantius commemorata, refert se

La-

Lacedæmone cum incredibili applausu dixisse de præceptis Nestoris, quæ dedit Neoptolemo, desideranti nosse pulcherrima vitæ instituta, quibus juvenis gloriam consequi possit. Hinc Socrates petit occasionem ex Hippia audiendi, quidnam sit quo aliquid est pulcrum, ac variis quæ afferuntur Sophistæ descriptionibus, ostendit rem acu, quod dicitur, neutiquam tangi, pulcrumque differre à decore, ab utili, à bono, & ab eo, quod delectat, & à voluptate conjuncta cum utilitate.

XXVI. ἹΠΠΙΑΣ ὁ ἐλατῆρων, ἢ περὶ τῆς ψεύδους, *de Mendacio, ἀνατρεπτικός*. In hoc dialogo eundem Hippiam exagitat Socrates, & ostendit ex ejus doctrina sequi, quod inter mendacem & studiosum veri nullum sit discrimen, & minus peccet, qui mala facit, de industria, quam qui invitus.

XXVII. ἼΩΝ, ἢ περὶ Ἰλιάδου, *παιρστικός*. Respicitur à Suida in *Διθυραμβοδιδάσκαλοι*, ubi ait exstare Socratis λόγον εἰς τὸν Ἴωνα. Idem ne sit Jon Ephesius, (cujus nomine dialogum inscripsit Plato) cum Jone Chio de quo libro II. in Tragicis à me dictum, vide disputantem Jonsium lib. 2. de scriptoribus hist. Philos. c. 13.

Quod in hoc dialogo & Poetis & aliis viris non paucis, per populi præcipue suffragia ad honores evectis, detrahat, tanquam *δυσμενής* & invidus perstringitur Plato apud Athenæum lib. XI. p. 506.

Inter Aeschinis quoque dialogos Jon fuit. Cæterum Laertius IV. 31. ubi de Arcefila scribit: Ἴωνα δὲ καὶ ἐχαρακτήρησε νέος ὢν, non respexit hunc dialogum Platonis, sed scripta Jonis Chii Tragici.

XXVIII. ΜΕΝΕΞΕΝΟΣ, ἢ ἐπιτάφιος, ἡθικός. Exhibet Orationem in defunctos pro patria in variis præliis Athenienses, tanquam scriptam ab *Aspasia* * Milesia, dictam à *Pericle*, quem perinde ut Socratem illa Rhetoricam docuit. De hac Oratione Cicero in Oratore c. 44. qui sic probatam testatur, ut quotannis Athenis in panegyri recitaretur: & Synesius Dione p. 37. ubi confert Periclis orationem ἐπιτάφιοι ejusdem argumenti, quæ occurrit apud Thucydidem lib. 2. Vide & Dionysium Halic. de Demosthenis vi in dicendo T. 2. p. 178.

TETRALOGIA VIII.

XXIX. ΚΛΕΙΤΟΦΩΝ, ἢ *πρωτρεπτικός, ἡθικός*. Inter dubios dialogos exstat in editionibus quibusdam Platonis, ut Serraniana; sed agnoscitur à Thrasylo apud Laertium III. 60. & à Laertio III. 50. testa-

* De Aspasia dixi lib. 2. c. 23. ad §. 31. De Pericle lib. 2. c. 26. ad §. 2.

to nonnullos Clitophontem primo loco posuisse inter Platonis scripta III 62. In hoc Dialogo Clitopho Aristonymi filius rogatus à Socrate, cur Thrasymachum præferat, respondet, quod cum præclaras ab ipso (Socrate) exhortationes ad virtutem sapius audisset, non potuerit ab eodem hætenus percipere, qua in re virtus ipsa consistat, & quomodo feliciter in illius studio sit progrediendum, itaque si hoc vel ignoraret Socrates, vel docere se nollet, meritò se ad Thrasymachum vel alium quemcunque potius conferre se discendi causa. Quid vero Socrates Clitophonti responderit, non additur. Videndum igitur, an verè scripserit Patricius p. 338. discuss. Peripatet. solum Philebum, Minoa ac Critiam è Platonis scriptis truncos ad nostram ætatem pervenisse.

XXX. ΠΟΛΙΤΕΙΑ ἡ περὶ δικαιοσύνης, διβιβλία δέκα, πολιτικός. *De optimo statu Reip. libri X.* Exordium hujus operis bis terque in ceris scriptum Platonis manu post ejus mortem inventum est, teste Euphorione ac Pannatio apud Laertium III. 37. unde Bessario colligit, quanto studio usus fuerit in pectenda sua & ornanda oratione. Idem Laertius ex Aristoxeno & Favorino notat totam fere Politicam Platonis fuisse in Protagoræ ἀντιλογικαῖς III. 37. & 57. Commemorat & Themistius Oratione XXIII. p. 295. Axiotheam Philosopham lecto quodam è Platonis de Rep. libro, tanto Philosophiæ studio inflammata fuisse, ut Athenas proficisceretur, & virili usa veste Platonem aulcicaret.

Utrum Plato recte Homerum è Rep. sua ablegaverit, disputaverat olim Aelius Serapion Rhetor Alex. teste Suida. Confer quæ in hanc rem dixi lib. II. cap. 7. §. 10.

Epitomen Reip. Platonis libris duobus scripserat Theophrastus teste Laertio V. 43. Ea non minus temporum injuria amissa est, quam Ciceronis de Rep. sex libri è Platone magnam partem repetiti, & Commentarii in Remp. Platonis græcorum scriptorum, Manechmi Alopecounefi, Onofandri & Potamonis Alexandrini, quorum meminit Suidas, Zenonis Stoici contra Remp. Platonis opus Plutarcho memoratur lib. de Stoicis contradic. & Numenio apud Euseb. p. 732. seq. præparat. ubi Zenonem tanquam iniquum & imperitum Platonis oppugnatorem perstringit. De nonnullis, in quibus Plato ab Aristotele reprehenditur, exstat brevis diatriba *Uberti Folietæ* ad Antonium Vaccam Jctum edita Romæ A. 1574. 4. atque recusa in thesauro Antiquitatum Italiæ Græviano T. I. p. 1237. seq. Jam pridem quoque ea quæ *Aristoteles* adversus Remp. Platonis scripsit, ad examen revocaverat *Eubulus* teste Porphyrio in Plotini vitæ c. 20. *Λεονοκράτης περὶ τῆς Πλάτωνος Πολιτείας*

Suid.

Suid *Charchi Solensis Peripatetici* περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτῳ πολιτικῇ μαθηματικῶς εἰρημένων. Athen. lib. 9. *Dionysii Halicarnassensis* Musici, qui sub Adriano Imp. vixit, libri quinque περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτῳ πολιτικῇ μαθηματικῶς εἰρημένων Suid.

Ex Græcis ætatem tulit *Procli* Commentarius, in quædam Politica Platonica loca. Nescio an etiam alii, quoniam in libris de Rep. interpretandis *Theon* uterque, *Plotinus*, *Proclus*, *Jamblichus*, *Marsilius Ficinus* hircum mulgere videntur Bodino in colloquio Heptaplomere MS. lib. 3.

Ex Arabibus, *Averroës* Paraphrasin Reip. Platonis composuit, quæ edita est latine, Jacobo Mantino Medico interprete, Venet. 1552. 4. & inter Averrois Opera.

Erecentioribus nominare juvat commentarium *Sebast. Foxii* Morzilli Hispalensis, Basil. 1556. fol. *Antonii Montecatini* Partitiones & Paraphrasin, Ferrar. 1554. fol. *M. Antonii Mureti* notas in librum 1. & 2. Ingolstadt. 1602. 8. *Iob. Scleidani* summam doctrinæ Platonis de Rep. & de legibus, Argentorat. 1548. 8. *Iob. Sozomenus* libros X. de Rep. è græco in latinum & è Dialogis in perpetuum sermonem redactum edidit Venet. 1626. 4. Politica Platonis & Aristotelis Gallicè interprete *Lud. Regio* Paris 1600. fol. Platonem de Rep. Hebraicè exstare MS. in Bibl. Vaticana legas in *Julii Bartolocci* Bibliotheca magna Rabbinica T. 4. p. 353.

XXXI. ΤΙΜΑΙΟΣ ἡ περὶ Φύσεως, Φυσικός. De natura dialogus, qui *arx quædam & vertex Philosophiæ* est, si *Claudianum Mamertum* audimus lib. 2. de statu animæ c. 7. *Proclus Theol. Platon* lib. 1. c. 7. Τὴν περὶ Φύσεως Ἰππικήμην σύμπασιον ὁ Τιμαίος περιέλεχεν ὑπὸ πάντων ὁμολογῶν τῶν καὶ σμικρὰ συνορᾶν δυναμένων. *Apulejus* in *Apologia*: *Plato Philosophus* in illo *præclarissimo Timæo*, cælesti quædam *facundia universimundum molitus*. Fingit vero *Socratem* disputantem de rebus naturalibus & universi constitutione cum *Timæo* Locro Pythagoreo, quos *constat eodem sæculo non fuisse*, ut ait *Macrobius* lib. 1. *Saturnal.* c. 1. Sed fallitur *Macrobius*, si verum est quod *Cicero* V. de finibus & 1. *Tusc.* *Hieron* in *Apologia* contra *Rufin.* non longè ab extremo, alique testantur *Timæum* hunc à *Platone* in Italia fuisse auditum. De hoc *Timæo*, quem è *Pythagoræ* magisterio *Astronomiæ* disciplinæ perfectè peritum vocat *Chalcidius* p. 75. pauca quædam dixi lib. 2. c. XIII. quibus in præsentia addere juvat, quod libellus illius *Dorice* scriptus περὶ ψυχᾶς κόσμου καὶ φύσεως adhuc exstat servatus à *Proclo* & commentariis suis in

Platonis Timæum præmissus, hinc cum Platone sæpius editus Græcè & latine de anima Mundi & Natura. Transtulit post versionem (an Ficini?) vulgatam primum Venetiis A. 1492. fol. Ludovicus Nogarola, cum cujus interpretatione & commentariis prodiiit Venetiis 1555. 8. Recusus est eodem anno græce & latine Parisiis eadem forma octava, & à Thoma Galeo cum eadem Nogarolæ versione & Iob. Serrani argumento ac notulis editus iterum inter Opuscula Mythologica, Physica & Ethica, Cantabrigiæ 1671. 8. & Amst. 1688. 8. In præfatione edit. Cantabrigienf. hæc inter alia doctissimus Galeus: *Timæus major, occasione hujus scriptus à Platone, potes dubitare, illustrioremne an obscuriorem reddiderit. Certe dum dialogum suum κτηνίζων καὶ βοσχυρίζων huic Locro lucem dare studuit Plato, in nonnullis locis simplicem & rectum scriptorem anili superstitione corruptit. Erat animus quædam hic, quod facile fieri poterat, ex Iamblichō περὶ κοινῆς Μαθηματικῆς, Proclo, Syriano & Damascio (qui quidem & ipsi in majorem Timæum commentati sunt, aliosque ejusdem commentatores, Crantorem, Longinum, Numenium, Origenem, Porphyrium, Severum, Taurum, sæpe multis verbis citant) sed in aliud tempus rejeci. Denique Anglice versum Timæi Locri opusculum est à Thoma Stanlejo, in cujus Historia Philosophica jam sæpius lucem vidit. Ex hoc porro Timæi libello Platonem concinnasse dialogum præsentem, jam pridem notavit Timon Sillographus apud Gellium III. 18. & Iamblichum ad Nicomachi Arithmetica p. 148. Proclus p. 3. ὁμολογῆται ὡς τὰ πάντων, ὅτι ἡ Πυθαγορικὴ Τιμαίη τὸ βιβλίον ὁ Πλάτων λαβὼν ὁ περὶ ἡς παντὸς αὐτῷ σύγκεται, τὸν τῶν Πυθαγορείων τρόπον Τιμαιογραφῆν ἐπεχείρησεν. Synesius de dono Astrolabii p. 307. Ἰταλία μὲν γὰρ πάσαι τὰς αὐτὰς ἔχουσιν Πυθαγόρειαι ἀκαστοὶ καὶ τῶν πλεον ἄρμοςας Ἑλλάς ἡ μερίδι παροισαζομένη. Καὶ μάλα ἐν δικῇ, παρ' οἷς χαρόνδας μὲν ἐνομοθέτει καὶ Ζάλευκος, ἐρατήγην δὲ Ἀρχύται καὶ φιλόλαοι, ὁ δ' Ἀστρονομικῶτατος Τιμαίος ἐπολιτεύετο καὶ ἐπὶ ἐρσβεύει καὶ τὰλλα ἐπολιτεύετο. Παρ' ἧ καὶ Πλάτων ἡμῖν περὶ κόσμου φύσεως διαλέγεται. Allegatur Timæus à Plinio II. 8. Hist. nat. (& in indice libri V. & lib. XVI. 22. Timæus Mathematicus, nescio, an diversus, plures enim fuere Timæi & præter Jonlio p. 32. & 125. notatos. Timæus Crotoniata & Timæus Parius Pythagorici Iamblichō memorati in vita Pythagoræ cap. ult. à Clemente Alex. V. Strom. p. 604, Theodorito lib. II. Therapevt. p. 36. & c. Suidas non satis accuratus scriptor Timæo Locro præter libellum hunc περὶ φύσεως tribuit Μαθηματικὰ & librum de Vita Pythagoræ. Sed de vita Pythagoræ merito ambigunt viri docti. Vide Jonlium p. 32. Porro librum περὶ φύσεως respicit Syrianus, in XIV. Metaphys. ubi docet Pe-*

ripa-

ripateticam Philosophiam Ocelli & Timæi vestigiis insistere. Timæus Platonis plurimos nactus est interpretes, quia omnium dialogorum hujus Philosophi est obscurissimus. Cicero quidem 2. de fin. cum dixisset, obscuram orationem duobus modis sine reprehensione fieri, si aut de industria facias, ut Heraclitus: aut cum rerum obscuritas non verborum facit, ut non intelligatur oratio, *qualis*, inquit, *est in Timæo Platonis*. Confer Chalcidius initio commentarii & p. 420. Præcipue numerorum harmonicorum, qui in hoc dialogo tractantur, ratio plurimum caliginis habet, atque ab interpretibus Platonis intacta fere transmissa est notante Sexto Empirico lib. 1. contra Math. p. 60. Inde in proverbium abiit Platonis * numeri. Idem Cicero VII. ad Attic. 13. *Aenigma Oppiorum ex Velia non plane intellexi, est enim numero Platonis obscurius*. Hieronymus lib. 2. comment. in Amolum: *Obscurissimus Platonis liber qui ne Ciceronis quidem aureo ore sit planior*. Idem præfat. ad lib. XII. in Es. *Denique Timæum de mundi harmonia astrorumque cursu & numeris disputantem ipse, qui interpretatus est Tullius, se non intelligere confitetur*. Claudii Galeni libri IV. de iis, quæ in Timæo Medice dicta sunt, jam pridem interciderunt. Periere etiam commentaria in Timæum Platonis, scripta ab Adrasto Peripatetico (Porphyr. p. 270. in Harmonica Ptolemæi) Aeliano Platonico (id. p. 216.) Albino, Aristocle, Asclepiodoro, (Olympiodor. in 4. Meteorolog.) Clearcho, Crantore, Damascio, Dercyllide, Jamblicho, Longino, Numenio, Origene, (diverso ab Adamantio) Plutarcho Atheniensi, Porphyrio, Posidonio Stoico (Sext. p. 154. contra Mathemat.) Ptolemæo Platonico, Severo, Syriano, Tauro (Philopon. VI. 18. de mundi æternitate) & Theodoro Asinæo, quos propemodum omnes laudat & hinc inde expendit Proclus.

In Bibliothecis latet Mich. Pselli εἰς τὴν Πλάτωνος Ψυχολογίαν, Vide Allatium de Psellis p. 87. & p. 91.

Ex editis græcis scriptoribus huc spectant Plutarchi liber περὶ τῆς ἐν Τιμαίῳ Ψυχολογίας & p. 1138. seq. lib. de Musica & Procli commentarius in Timæum, in quinque libros distributus, sed vix tertiam partem Timæi persequens Platonici. Latinae versionis à Cicerone factæ non nisi fragmentum ad nos pervenit, quod illustrare aggressus est Georgius Valla ad calcem commentarii in Ciceronem de fato Venet. 1492. fol. & cum græcis Platonis confert Joach. Perionius ad calcem versionis Nicomacheorum Aristotelis Paris. 1540. 4. & Basil. 1542. 8. atq; H. Stephanus in Lexico Ciceroniano. Chalcidii quoque versio integra non est,

ac

* Vide quæ his illustrandis præter Chalcidius, & Proclum p. 193. seq. Macrobius II. 2. in somnium Scipionis.

ac ne dimidium quidem dialogum refert, neque commentarius ejusdem Chalcidii (de quo in Bibliotheca latina, quemque emendationem edere, si tempus ferat, animus est) ulterius procedit quam translatio.

E recentioribus Timæum illustrarunt præter ea, quæ illustrandis numeris Platonice disputata sunt à *Joh. Keplero* in Opere de Harmonia mundi, *Seb. Foxius* Basil. 1554. fol. *Matthæus Fragillanus* Bellovacus Paris. 1560. 4. *Paulus Benius* Rom. 1594. 4. Gallicè vertit illustravitque egregie *Lud. Regius* Paris. 1551. 4. cum nonnullis *Isoocratis*, *Demosthenis* & *Xenophontis*. Italice *Sebastianus Ericius* Venetus, cum notis, in quibus subinde etiam observat *Marsilium Ficinum* quædam non satis recte interpretari Venet. 8. Idem similiter illustravit *Platonis Euthyphronem*, *Apologiam Socratis*, *Critonem* ac *Phædonem*. Confer. *Lambecium* lib. VII. *Commentar. de Bibl. Vindob.* p. 37. Spectat & ad *Timæi* locum insignem illustrandum *Celsi Mancini* Ravennatis synaugia Platonica, sive tractatus demodo quo fit visio. Ferrar. 1591. 4.

XXXII. ΚΡΙΤΙΑΣ ἢ Ἀτλαντικός, ἡδικός. Appendix veluti *Timæi*, diligentius persequens narrationem de *Atlantide Insula*, cujus in *Timæo* facta fuerat mentio. Per hanc *Atlantidem* *Olaus Rudbeckius* T. I. *Atlantica* c. 7. *Sueoniam* intelligit, argumentis variis & nonnulla veri specie lectori blandientibus, auctorisque * commendantibus ingenium. At plerique alii *Americam* innui à *Platone* existimant, quam sententiam novissime propugnavit *Vir Clariss. Janus Bircherodius* in *Schediasmate de Orbe novo non novo* Altdorf 1683. Exstat & *Georg. Casparis Kirchmaieri τὸ μακαρίτη* Exercitatio de *Platonis Atlantide* Witteb. 1685. qui putat à *Platone* respici tractus extremos *Africæ* versus *Austrum* atque *Occidentem*. Submersam jam pridem terræ motu *Atlantidem* suam *Plato* haut uno loco diserte testatur, itaque operam & oleum forte perdunt, qui eam quærunt in terris hodie exstantibus, nisi tota sit fabulosa narratio, ac de industria conficta vel ab *Aegyptiis* Sacerdotibus, quod v. sum *Mallincroto* p. 95 paralipom. de *Hist. græcis*: vel à *Platone ipso* vel *Solone*, quod tamen non credo, etsi bella, quæ ante novies mille annos ab *Atlanticis* gesta *Plato* scribit, fabulis sine controversia accensenda sunt. Non absolutum esse hunc dialogum, sed à *Platone* morte prævento imperfectum relictum, dolet *Plutarchus* in vita *Solonis*, quem vide p. 96. & 92. Similiter *Solon*, cum λόγον Ἀτλαντικόν carmine Græcis explicare constituisset, sive quod aliud deinde maluit agere, sive præ senio & operis magnitudine deterritus, id facere omisit.

TE-

* Obiit Septuagenario major Upsalæ A. 1702.

TETRALOGIA IX.

XXXIII. ΜΙΝΩΣ ἢ πῶς νόμος, *de lege*, πολιτικός. In hoc dialogo, quem & ipsum volunt imperfectum ad nos pervenisse, præter disputationem de eo quid sit lex, continetur Apologia pro Minoë legislatore Cretensium, quem alii describunt tanquam Τυρραννικὸν, βίαιον καὶ δασμολόγον, τετραγώντες πρὸς πᾶσι τὸν Μινώταυρον καὶ τὸν Λαβύρινθον, καὶ πρὸς Θεσὶ συμβάντε καὶ Δαίδαλῳ, ut notat Strabo lib. X. p. 476. qui addit, difficile dictu esse, utra sententia verasit.

XXXIV. ΝΟΜΩΝ ἢ πῶς νομοθεσίας, βιβλία ἰβ, πολιτικός. *De legibus* opus Socrati tribuit Salvianus lib. VII. de Dei providentia p. 254. Videamus ergo, quas Socrates de pudicitia leges sanxerit. Uxorem, inquit, propriam nullus habeat, matrimonia enim cunctis debent esse communia — De hac re 5 libros condidit, 5 memorie hac pudenda mandavit. Olympiodorus in Platonis vita observat Platonem à Solone genus ducere, huiusque æmulatione legum libros & de Republ. scripsisse. Arcadibus, Cyrenæis ac Thebanis quantumvis rogatus leges ferre noluit, quia surdas eorum aures reperit ad æquabilem honorem & partitionem bonorum admittendam, ut referunt Aelianus II. 42. Var. Laertius III. 23. & Plutarchus ad principem ineruditum. Athenæus vero Platonem reprehendit, quod leges scripserit non hominibus, quales sunt, sed quales ipse finxit imaginatione, lib. VI. p. 508.

Ludovicus Castelvetrius scriptor acutissimus in commentario ad Aristotelis poetikam Hetrusca lingua edito p. 110. reprehendit Platonem, quod has de legibus dissertationes uno vesperi factas dictasque fingat, properanti lectori vix intra quatrimum absolvendas, & tamen easdem in tredecim libros* dividere non dubitaverit. Sed ad postremum hoc responderi potest, divisionem librorum non esse à Platone ipso, verum à Philippo Opuntio. Vide quæ infra num. XXXV.

Aliud in Platone reprehendit Seneca Epist. XCIV. In hac re dissentio à Posidonio: non probo, quod Platonis legibus adjecta principia sunt. Legem enim brevem esse oportet, quo facilius ab imperitis teneatur, ut velut emissæ divinitus vox sit. Jubeat, non disputet. Nihil mihi videretur frigidius, nihil ineptius, quam lex cum prologo. Ad hoc quoque responderi potest, Philosophi simul partibus fungi voluisse Platonem.

Contra Platonis leges Persens Stoicus scripserat libros septem, teste Laertio VII. 36. Passim quoque in leges Platonicas invehuntur veteres scriptores Christiani, eorumque exemplo Georgius Trapezuntius

D

in

* Annumerato Epinomide.

in comparatione Aristotelis & Platonis Venet. 1523. 8. contra quem operæ pretium est videre, quæ pro legibus Platonis vel excusandis vel defendendis scripsit Cardinalis Bessarion A. 1472. denatus, libro quarto operis, quod contra calumniatorem Platonis (ita Trapezuntium vocat) inscripsit, postea excudit Aldus Venet. 1516. fol. Idem Bessarion singulari libro reprehendit crassiores quosdam errores ab eodem Trapezuntio admissos in latina versione librorum Platonis de legibus. Aldus editionis suæ præstantiam in titulo commendat his verbis : *passim verba græci ipsius Platonis recitantur & emendata & cum suis accentibus. Nam in libris Romæ olim impressis desunt. Deinde à Bessarione saepe argumento præmissio in latinum vertuntur. Postremo Trapezuntii tralatis eorundem verborum Platonis subjungitur, quod est perquam utile iis, qui græcis literis instituuntur atque ex græcis bonis bona latina facere volunt.* Trapezuntio, qui admodum senex obiit Romæ A. 1486. etiam in Epitaphio exprobratum legitur quod Platoni paulo acerbius insultavit :

Hac urna Trapezuntii quiescunt

Georgii ossa, parum Diis amici,

Quod acris & nimium procace lingua

Platonem superis parem petivit.

Confer Allatium de Georgiis p. 378. Ut ad Platonem revertar, ejus legem de communione uxorum vide quomodo purget Bessarion lib. IV. cap. 3. cui adde, si lubet, Mosellanum ad Gellii XVIII. 2. Livium Galantem in comparatione Theologiæ Christianæ cum Platonica lib. 1. p. 16. seq. Corelerium ad Patres Apostolicos p. 581. &c.

Aristotelis τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, sive tribus (ut Laert. V. 22.) sive duobus libris opus constitit (ut Anonymus à Menagio editus in Aristotelis vita) interciderunt, perinde ut epitome legum à Theophrasto concinnata.

Separatim excusi Platonis de legibus libri græcè Lovanii, Græcè & latine librum decimum inter dialogos selectos edidit Vir clarissimus Joh. Nort, Cantabrigiæ 1673. 8. In illo agitur de Dei existentia, providentiaque & ἀδωροδοκία, existimavitque Plato eum instar proœmii legibus præmitti posse, σχεδὸν γὰρ τὸ τοῦ ἡμῶν ὑπὲρ πάντων καλλίστου ποσειδωνίου εἶη.

Georgii Gemisti in 1. de legibus MS.

Antonii Montecatini Epitome librorum de legibus, legumque in ordinem redactarum, Ferrar. 1594. fol. Joh. Sleidani summa Doctrinæ Platonis de Rep. & legibus, Argentor. 1548. 8.

XXXV.

XXXV. ΕΠΙΝΟΜΙΣ ἡ νυκτερινὸς σύλλογος, (ἡ φιλοσοφία) πολιτικός. Theoni p. 9. de locis in Platone Mathematicis vocatur ἑπινόμειον. Vicissim Philo Judæus Deutoronomion Moſis (דְּוִתוֹנוֹן מֹשֶׁה) Deut. XVII. 18.) vocat ἐπινομίδα in libro, qui hæres rerum divinarum. Sed & Julius Cæſar Scaliger librum poſtremum Poetices ſuæ inſcripſit ἐπινομίδα, quaſi *acceſſorium munus*. Nam & ſtrenam ἐπινομίδα dixit Ulpianus apud Athenæum, & recte quidem, ut notavit Caſaubonus lib. III. c. 18. Cæterum mirum eſt, quod Suidas, & ſolus, ni fallor, tradit, quod paulo ante dixi, auditorem quendam Platonis, *Philosophum* opus de legibus in duodecim libros diſtribuiſſe, & decimum tertium, (hanc nempe ἐπινομίδα) loco acceſſorii, de ſuo addidiſſe. Quia res inſolens videri poteſt, & plura hujus diſcipuli Platonici ſcripta eo in loco recenſentur, en tibi ipſa Suidæ verba: φιλόσοφος ὁ ὢν τῶν Πλάτωνος νόμους διέτιλεν εἰς βιβλία ἰβ'. Τὸ γὰρ ἰγ' αὐτὸς προσηύδειν λέγεται. Καὶ ἦν Σωκράτης καὶ αὐτὸς Πλάτωνος ἀκροῆς, ſχολάſας τοῖς μετεώροις. Ὡν δὲ κατὰ τὸν Φίλιππον Μακεδόνα, ſυνεγράψατο τὰς. Περὶ τῆς ἀποστάſεως ἡλίας καὶ ſελήνης, περὶ Θεῶν β', περὶ χρόνων α', περὶ μύθων α', περὶ ἐλευθερίας α', περὶ ἡρώδης α', περὶ ἀνταποδόſεως α'. Περὶ δοκρῶν τῶν Ὀπυντιῶν α', Περὶ ἡδονῆς α'. Περὶ ἐρώſεως α', περὶ Φίλων καὶ Φιλίας α'. Περὶ τῆς γράφειν. Περὶ τῶν Πλάτωνος, περὶ ἐκλείψεως καὶ περὶ μεγέθους ἡλίας καὶ ſελήνης καὶ γῆς α'. Περὶ ἀστραπῶν, περὶ πλανήτων. Αἰθμητικά. Περὶ πολυγώνων ἀεθμῶν. Ὀππικῶν β', ἐνοπλεικῶν β', Κυκλιακά, Μεſότητες, καὶ ἄλλα. Aliter Suidæ locum accepit Menagius ad Laertium p. 158. Sed nec emendatio viri præſtantiffimi mihi probatur hoc loco, neque interpretatio, quam nec ipſe ſecutus Menagius eſt p. 428. Miror viris doctis non animadvertum, quod Laertio idem Philoſophus III. 37. vocatur *Philippus*. Ait enim pleroſque arbitrari Philippum Opuntium leges Platonis ex cereis, in quibus auctor eas ſcripſerat, tabellis tranſcripſiſſe, & tertium decimum librum addidiſſe. Εἰκοί τε φαſιν ὅτι Φίλιππος ὁ Ὀπυντιῶν τὰς νόμους Πλάτωνος μετέγραψεν ὄντας ἐν κηρῶ. Τὰς καὶ τὴν ἐπινομίδα φαſιν εἶναι. Ejusdem Philippi inter Platonis diſcipulos mentio III. 47.

XXXVI. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ἰγ', ἡθικαί. *Epistola XIII.* de his aliisq; Platoni tributis dixi lib. II. c. X. ubi ſcriptores *Epistolarum* recenſebam. *Prima*, ſecunda & *tertia* ſcripta eſt ad Dionyſium, *quarta* ad Dionem Syracuſanum, *quinta* ad Perdiccam, *ſexta* ad Hermiam Eraſtum & Coriſcum Sceplios, *ſeptima* (liber pro *Epistola*) & ὀκταὰ ad Dionis amicos: *nona* ad Archytam Tarentinum. *Decima* ad Ariſtodorum, qui Laertio eſt Ariſtodemus; *undecima* ad Leodamantem, *duodecima* iterum ad Archytam, & *tertia decima* ad Dionyſium. Ordo apud Laertium à vulgato ſic diſfert:

Vulg : 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.
 Laert : 4. 5. 6. 10. 11. 8. 7. 8. 2. 1. 9. 3 7.
 Epistolis suis Plato solitus præfigere *εὐπράττειν*, ut alii *χαίρειν* vel *χαδεῖν*
 vel *εὐδιάγειν*, vel *ὕψαινειν* vel *εὐλογεῖν*. Vide Mercurium Casaubonum &
 Menagium ad Laertii III. 61. Paulum Colomesium in observationibus
 sacris ad Act. XXXIII. 26.

XXXVII. ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ. *Epigrammata* quædam Platonis
 leguntur apud Laertium III. 29. seqq. Apuleium in Apologia, Gellium
 XIX. II. Athenæum, & in Anthologia veterum Epigrammatum.

XXXVIII. ΔΙΑΘΗΚΑΙ. *Testamentum* apud Laertium III. 41.

IV. SCRIPTA DUBIA vel SUPPOSITA PLATONI.

Quibus Asteriscus præfixus est, illa non exstant amplius, sed
 interciderunt.

* XXXIX. ΜΙΔΩΝ ἢ Ἰπποτρόφος. Laert. III. 62. è Thra-
 syllo.

XL. ΕΠΙΣΤΑΣ ἢ Ἐρασίερα. Laert. III. 62. Sed & inter *Ae-*
schinis Socratici Dialogos à Suida refertur in *Ἀισχίνης*, apud quem duo di-
 versi sunt dialogi *ἐρυζίας* & *ἐρασίερα*. In Platonis editionibus in-
 scribitur : *ἐρυζίας ἢ περὶ πλάτῃς*. Ἐν ἄλλῃ, *ἐρασίερα*. Sane uterq;
 in hoc dialogo cum Socrate colloquuntur, Eryxias Stirieus & Erasistras-
 tus. Tota autem disputatio est *de veris & falsis divitiis*. Latine vertit
Sebast. Corradus.

XLI. ΑΛΚΥΩΝ *Leonti* Academico tribuitur à Nicia Nicaenfi
 apud Athenæum lib. XI. p. & Favorino apud Laertium III. 61. atq; etiam-
 num exstat, non quidem inter Platonis opera sed Luciani T. I. p. 176.
 edit. Amstelod. Siquidem vera est conjectura elegantissimi Mureti
 Orat. IV. Dav. Hæschelii ad Catalogum MSS. Bibl. Augustanæ & Tan-
 Fabri p. 10. ad (vavissimum) fabulonem Phædrum. Integer titulus ibi
 est : *Ἀλκυὼν ἢ περὶ μεταμορφώσεως*, & totus versatur in admirabilibus Dei
 operibus celebrandis, cujus potentiam homines ne cogitando quidem
 assequi valemus.

XLII. ΑΚΕΦΑΛΟΣ ἢ ΣΙΣΤΦΟΣ. Laertius III. 62. In Platonis
 editionibus inscribitur *Σίσυφος* ἢ *περὶ τῶ βελένεσθαι*. Suidæ & Laer-
 tio II. 60. inter *Aeschinis* Socratici dialogos referuntur *οἱ καλέμενοι*
ἀκέ-

αἰκίφασι. Disputat hic dialogus, quid sit deliberare ac quærere, & quomodo hæc inter se differant. Latine vertit *Sebastianus Corradus*.

XLIII. Αἰὶοχος ἢ περὶ θανάτου, de morte non metuenda propter vitæ præsentis miseriam, & felicem animarum immortalitatem. Aeschinis Socratici est, testibus Laertio, Harpocrate & Suida. *Marsilius Ficinus* latine vertit, ediditque sub titulo *Xenocratis* Platonici de morte. Sane inter Xenocratis scripta Laertius IV. 12. refert librum περὶ θανάτου. Lucem adspexit sæpissime, & ad calcem librorum Ficini de veritate Religionis Christianæ A. 1507. Argentorati in 4. Latine transtulit etiam *Rudolphus Agricola*, cujus versio in quibusdam Platonis editionibus occurrit, ut in græco-latina Lugd. 1590. fol. & *Ramus Vesdalis*; ex cujus versione una cum ipsius scholiis prodiit Colon. 1568. 4. Basil. 1577. 8. Gallice Axiochus & Hipparchus Platonis *Stephano Dolet* interprete, Lugd. 1544. 12. Laudat ex merito, sed Platoni perperam tribuit *Theodorus Prodromus* in *Amaranto* p. 44. seq. reprehensus eo nomine à *Gilberto Gaulmino* in notis p. 564. Præterea recentiores ad Platonem auctorem referentes, ut *Mich. Neandrum*, virum optimum & doctissimum, in *Anthologico* græco-latino p. 400.

* XLIV. Φάτακες. Laertius III. 62. è *Thrasyllo*.

XLV. ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ ἢ περὶ τῶν συμβαλόντων, quinam ad consilium dandum idonei & fide digni sint habendi. Meminit Laertius III. 62. & *Clemens Alex.* Strom. p. 315. addens εἰ δὴ τὸ Πλάτων τὸ σύγγραμμα. Latine vertit *Sebastianus Corradus*.

* XLVI. ΧΕΛΙΔΩΝ Εἰσδόμεν. Laertius ubi supra, in cujus editionibus tanquam duo diversa scripta referuntur *Χελιδών* & *Εἰσδόμεν*. Sed ita, ut feci conjungenda esse svasit *H. Stephanus*, licet fateor tituli rationem neutiquam me capere.

* XLVII. ΕΠΙΜΕΝΙΔΗΣ, Laertius III. 62. & allegatur sub Platonis nomine ab *Eusebio X.* præparat. 4. p. 471. & XI. 16. p. 534. Sed posteriore loco legendum *Epinomide* pro *Eptmenide*.

XLVIII. ΟΡΟΙ, Definitiones, à Laertio non memoratæ, Platoni tribuuntur ab *Ammonio* in *παιδευσίς*, sane ex Platone collectæ sunt. Sub *Speusippi* nomine edidit latine à se translatus *Marsilius Ficinus*. Vertit etiam *Corradus* vir doctissimus. Equidem *Speusippum* ὅρας scripsisse testatur Laertius IV. 5.

XLIX. ΠΕΡΙ ἈΡΕΤΗΣ, ἢ διδακτόν. Inter Aeschinis Socratici dialogos refertur à *Suida*. Contendit, ut sæpe alias Plato, Virtutem
D; neque

neque disciplina neque natura comparari, sed θεία μόριον inesse illis, qui eadem præditi sunt. Latine vertit *Sebastianus Corradus*.

L. ΠΕΡ' ΔΙΚΑΙΟΥΤ. *de iusto*, quid sit. Plures dialogos Platonem scripsisse, quibus conetur demonstrare, quid sit iustitia; neque tamen quicquam potuisse proferre, quod sit perspicuum, aut quod lectoribus persuadeat, affirmat Isidorus Pelusiota lib. IV. Epist. 91.

Hunc quoque dialogum latine vertit *Corradus*.

LI. Platonis *de Vacca* supposititium, quod allegat Thomas Bradwardinus de causa Dei contra Pelag. & quos vocant *Institutionum libros* Magi circumferunt, expostos à Joh. Pico Mirandulano lib. I. in *Astrologos* p. 284.

V. SCRIPTA PLATONIS DEPERDITA.

POEMATATA. Laertius III. 4. seq. εἰσι δ' οἱ καὶ παλαιῶσι φασὶν αὐτὸν ἴσθμει, καθὰ καὶ Δικαίῳ ὅτι ἐν πρώτῳ περὶ βίαν, καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι, καὶ ΠΟΙΗΜΑΤΑ γράψαι, πρῶτον μὲν ΔΙΟΥΡΑΜΒΟΥΣ, ἔπειτα καὶ ΜΕΛΗ καὶ ΤΡΑΓΩΙΔΙΑΣ. His poemata Heroica addit Aelianus, II. 30. Var. eaque à Platone igni tradita memorat, quod Homericis multum inferiora videret. Adde P. Victorium XXXVI. 13. Var. lect. & Isaacum Vossium de viribus rhythmi p. 53. τὰ πρῶτα ἐπὶ ποιητικὴν ὥρμησεν καὶ ἩΡΩΙΚΑ ἔγραφε μέτρα, εἴτα αὐτὰ κατέπρησεν ὑπερδὼν αὐτῶν, ἐπὶ τοῖς Ὀμήρῳ αὐτὰ ἀντικρίνων εἰς πολλὰ ἡρώμενα. Non minus Tragedias quoque suas & dithyrambos commisisse flammis, cum Socratis Philosophia captus esset, præter Laertium III. 5. & Aelianum loco laudato refert Olympiodorus in Platonis vita: ἐπώητε δὲ καὶ τραγικά ποιήματα καὶ διθυράμβικα καὶ ἄλλα τινὰ, ἅπερ πάντα κατέκαυσε τῆς Σωκράτους παρθεῖς διατριβῆς, εἰπὼν τι τοῦτον ἔω. *

Ἦφαυτε πρὸς μολὴν ὡς, Πλάτων νύ τι σέο χατίζει.

Eustathius ad Iliad. Σ. p. 1202. Ὁ σοφὴς ἐκείνῳ, ἣν δὲ ὁ μέγας Πλάτων εἰς ποιητικὴν φασὶν ὀρμήσας, καὶ ἩΡΩΙΖΩΝ, κατέπρησεν ἅ ἔγραψεν, ὡς Ὀμήρῳ ἡρώμενα καὶ πολὺ. ἔπειτα ἡττιμένῳ τραγῳδίᾳ καὶ μέλων ἀγωνισθῆναι, καὶ ἀκρῶς Σωκράτης καὶ καθάπαξ αἰρεθεῖς ὑπὸ τῆς ἐκείνου σειρήνης, ἀπεδύσθη ἡττι φιλοσοφίαν, ἐφ' ἣ καὶ εὐδοκίμησε πᾶν. Apulejus de dogmate Platonis: *Pistura non aspernatus artem, tragædiis & dithyrambis se utilem finxit. Jamque carminum confidentia elatus certatorem se profiteri cupiebat, nisi Socrates humilitatem cupidinis ex ejus mentibus expulisset,*

* Simili parodia ex Iliad. Σ. 302. usus Metrocles apud Laert. IV. 95.

Et vere laudis gloriam in ejus animam inferere curasset. Gellius XIX. 11. afferens distichon lepidissimum Platonis in Agathonem, addit hoc ipsum eum adolescentem tragœdiis eodem tempore faciendis præfuisse.

Prætereo dubios dialogos deperditos, de quibus dixi num. 39. 44. 46. 47. 50. & truncos, de quibus num. 29. tum ἀγλαῖος συντάξις Platonis, è quibus Aristotelem subinde profecisse notat Franciscus Patricius T. 3. discuss. peripatet. lib. 6. p. 345.

Dictum ejus, quo affirmavit, Deum αἰὲν γεωμετρῆν, in scriptis Platonis hodie non occurrit, exponitur à Plutarcho VIII. 2. Sympos.

Platonis scripta divulgasse & in Siciliam transportata vendidisse Hermodorum, ipsius auditorem, referunt Zenobius & Suidas in λόγος Ἑρμοδώρου ἐμπορεύεσθαι, atque Cicero XIII. 21. ad Atticum.

Vetustiores Platonis interpretes ad minimum LXV. reperire se ait Franciscus Patricius ante Ammonium Saccam, qui Alexandria vixit circa A. C. 200. Nec pauciores post illa tempora clari fuerunt. Horum plerosque commemoratos lector reperiet infra capite tertio. Pulchre autem observat Chalcidius p. 340. *Sententiis Platonis plene & diligenter elaboratis juniores Philosophos, ut non optimos heredes, paternum censum in frustra dissipantes perfectam atque uberem sententiam (non raro) in mutilas opiniunculas incidisse;* Similiter Numenius apud Eusebium XV. præparat. cap. 5. p. 729. queritur Platonem à suis Penthei instar hinc indeque misere distrahi.

VI, A PLATONE LOQUENTES IN DIALOGIS GENUINIS INDUCUNTUR.

Adimantus

Agatho

Alcibiades

Anytus Menonis F.

Apollodorus

Aristodemus

Aristophanes

Atheniensis hospes (Plato ipse, ut nonnullis visum, dissentiente

Laertio III. 52.)

Callias

Callicles

Cebes

Cephalus

Chærephon

Charmides

Clinias Cretensis

Clitophon Aristonymi F.

Cratylus

Critias

Crito

Cre.

Ctesippus	Megillus Lacedæmonius
Demodicus	Melesias
Diotima	Menexenus
Echecrates	Menon
Eleates hospes (Parmenides ut vi-	Minos
sum quibusdam, dissentiente	Nicias
Laertio III. 52.)	Paulanias
Eryximachus	Phædo
Euclides	Phædrus
Eudicus	Philebus
Euthydemus	Polemarchus
Euthyphron	Polus
Glaucō	Prodicus
Gorgias	Protagoras
Hermocrates	Protarchus
Hermogenes	Simmias
Hipparchus	Socrates
Hippias	Terpsion
Hippocrates	Theages
Hippothales	Theætetus
Ion	Theodorus
Laches	Thrasymachus
Lysimachus	Timæus
Lysis	

VII. EDITIONES PLATONIS.

GRÆCÆ.

Prima Aldina Vener. 1513. fol. cui præfixa Aldi ad Leonem X. supplicatio pro bonis literis promovendis. In hac, quantum ipse studium ad libros emendate excudendos posuerit, pluribus refert, atque inter alia de præsentī sua Platonis editione hæc scribit : *Et si opere in magno fas est obrepere somnum (non enim unius diei hic labor est noster, sed multorum annorum, atque interim nec mora nec requies) sic tamen doleo, ut, si possem, mutarem singula errata numo aureo.* Eidem editioni præfixum est perquam elegans Marci Musuri carmen elegiacum in laudem Platonis, quod ita probatum est Leoni Pontifici, ut ab eo non aliam, ut creditur, ob causam

sam Archi-Episcopus Epidaurensis crearetur. Vide Dan. Heinsii præfat. ad peplum epigrammatum græcorum, & Vossium de Poetis græcis p. 84.

Alterâ, Basileensis, apud Joh. Walderum A. 1534. fol. quæ editio eo maxime nomine est commendabilis, quod *Procli* commentarios eximios in Timæum & Remp. Platonis græce adjunctos exhibet, & indice locuplete in Platonem est instructa, castigataque à Simone Grynæo & Joh. Oporino.

Tertiâ, itidem Basileensis, apud H. Petri A. 1556. fol. quæ, exceptis *Procli* commentariis, Walderianam exprimit, sed ad MSS. Codices ab Arnol'do Arlenjo emendatam ac suppletam. Huic quoque *Musuri* carmen præfixum est, cum latina *Zenobii Acciajoli* Metaphrasi.

LATINÆ.

I. Ex versione *Marfilii Ficini*, qui eam Laurentio Medicis inscripsit, Venet. 1491. fol. Dicitur Ficinus versionis suæ primum specimen ostendisse Marco Maluro, & ejus censuram rogasse. At hic inspecto Ficini labore, digitos atramento protinus immerisit, eisque prima Ficinianæ versionis pagina oblitterata, demonstravit, alia versione opus esse, hanc non nisi una litura posse emendari, ut refert Menagius T. 2. Antibailleti p. 157. Itaque Ficinus denuo rem majori studio adorsus, illam, quæ in omnium manibus versatur, composuit Platonis versionem, quæ post priorem, quam dixi, Venetam, & Florentinam Labbeo memoratam editionem, sapius lucem vidit cum ejusdem Ficini argumentis Venet. 1517. fol. apud Phil. Pincium & Parisiis in ædibus Ascensianis A. 1518. fol. Basileæ apud Froben. ex recognitione Sim. Grynæi 1551. fol. tum Lugduni * A. 1557. fol. apud Antonium Vincentium, in qua editione accessere sex dubii Platonis dialogi è versione *Sebastiani Corradi*, quæ separatim viderat lucem Lugduni apud Gryphium 1543. 4. Ab eo tempore iterum prodit Plato à Ficino versus Lugd. 1567. fol. & ex recensione Stephani Tremulæi 1592. 12. tribus voluminibus. In Ficinianis editionibus scripta Platonis exhibentur hoc ordine: Hipparchus, *εργασίαι*, Theages, Meno, Alcibiades uterque, Minos, Euthyphro, Parmenides, Philebus, Hippias major, Lysis, Theætetus, Jo, Sophista, Politicus,

E

CUS,

* Hanc editionem multis recenset Abbas Morlietius, Doctor Sorbonicus, in libro gallice A. 1703. edito, Essais de littérature pour la connoissance des livres T. 1. p. 348. seq. & T. 2. p. 3. seq.

cus, Protagoras, Euthydemus, Hippias minor, Charmides, Laches, Clitopho, Cratylus, Gorgias, Convivium, Phædrus, Apologia Socratis, Crito, Phædo, Menexenus, De Republica libri X. Timæus, Critias, de legibus, Epinomis, Epistolæ XIII. dialogi nothi VI. Axiochus, de iusto, de virtute audoceri possit, Demodocus, Sisyphus & Eryxias. His omnibus subjiciuntur ὁροὶ sive definitiones. De Ficini versione ita Joh. Baptista Crispus de ethnicis Philosophis caute legendis p. 307. *Jacobus Carpentarius in Platonis verbis exponendis negligenter uni Ficino fidem adhibet, qui potius, quid recte sentiendum, ex natura, quam ex Platonis fundamentis ubique ostendit. Unde sæpe numero ab ipso factum est, ut pueriliter admodum se ipsum primum, deinde cum plurimos in Platone interpretando deluserit, sive quod pudeat sui laboris in uno Ethnico interpretando, sive quod ita sentiat fortasse D. Thomam interpretatus, qui Aristotelis verbarum non ad Ecclesiam vel ad tolerabilem sensum trahit. Ludovicus Regius, qui dialogos quosdam Platonis (Timæum, Symposium &c.) gallicè vertit & commentariis illustravit Paris. 1559. 4. in præfat. de Ficino loquens, ce seroit temps perdu, inquit, de m' arrester à reprendre ce personnage en tous les endroits où il a failly traduisant Platon, mais plutot luy convient rendre grâces du labeur, qu'il a pris volontairement. - - Le bon Seigneur n'estoit gueres expert en grec ny en latin, & à failly infiniment traduisant cet auteur, memement en telles difficultez qui dependent de la connoissance de l' antiquité ou de nature. I' en ay conseray avec Mr. G. Pelissier Eveque de Montpellier & à Mr. Turnebus & Goupil Professeurs du Roy, & m' a secouru chacun à son pouvoir. Ficini lapsus annotavit etiam Hetruscus Timæi & aliorum quorundam dialogorum interpres Sebastianus Eriicius. Petri autem Nannii * judicio, è Ficini quidem traductione utcumque sentimus quid Plato velit, sed ita, ut si ipse Plato legeret, pro suis non agnosceret. Ubi enim in latinis Heroica illa vis & subtilitas grandiloqua, ubi illa beata nec tamen otiosa verborum luxuries?*

II. Ex versione Jani Cornarii, cum Ficini argumentis & commentariis Basil. 1561. fol.

III. Pompeji Gargiliani versio quorundam dialogorum Platonis (mihi nunquam visa) ut obscura perstringitur à Jano Nicio Erythraeo, Pinacotheca I. c. 69.

GRÆCOLATINÆ.

I. Cum versione & argumentis Marsilii Ficini Lugd. 1588.

1590.

* Vide Gaddium T. 2. de scriptoribus non Ecclesiasticis p. 144.

1590. apud Franciscum le Preux, & Francof. 1602. fol. apud Marnium & hæredes Aubrii. Exstant & græce ac latine cum Ficini versione excusi dialogi Platonis quinque selecti de rebus divinis, hic nempe: Socratis Apologia, Crito, Phædo, liber decimus de legibus & Alcibiades secundus curante Johanne North Viro Clariss. Cantabrigiæ 1673. 8. In hac editione singuli dialogi in capita sive sectiones divisi sunt, laudatissimo & utilissimo studio, quod utinam primis operum Platoniorum editoribus in mentem venisset.

II. Cum versione nova & argumentis notisque utilibus ac perspicuis Job. Serrani, qui Regina Anglorum Elisabethæ tomum primum inscripsit, secundum Jacobo VI. Regi, tertium inclytæ Bernatum Reip. Paris. 1578. fol. tribus Voluminibus, perquā nitide, ex H. Stephani officina & cum ejusdem animadversionibus, qui collatis prioribus editionibus & Codd. MSS. operam dedit, ut græca quam emendatissima exhiberet. Distribuit Serranus scripta Platonis in Syzygias sex, quarum primam secundam & tertiam *primum Volumen* complectitur. In *prima Syzygia* quæ cum prima Thrasylli tetralogia convenit, occurrunt, qui ad Socraticæ doctrinæ defensionem spectant, Euthyphro, Apologia Socratis, Crito & Phædo. In *secunda Syzygia* dialogi Isagogici in universam Philosophiam, qui vel de vera Philosophia agunt, Theages, Erastæ, Theætetus: vel oppugnant Sophisticam, Sophista, Euthydemus, Protagoras & Hippias minor. In *tertia* dialogi λογικοί, Cratylus, Gorgias, & Jo. *Volumen secundum* complectitur *Syzygiam tertiam*, sive Dialogos Platonis Ethicos generales Philebum, Menonem, Alcibiadem primum: Ethicosque speciales, Alcibiadem secundum, Charmidem, Lysidem & Hipparchum: tum Politicos, Menexenum, Politicum, Minoem, libros de Rep. ac de legibus & Epinomidem. *Volumen tertium* complectitur *Syzygiam quartam*, in qua dialogi Physici ac Metaphysici sive Theologici, Timæus, Critias, Parmenides, Symposium, Phædrus & Hippias major. Denique *Syzygiam quintam*, in qua Epistolæ XIII. & dialogi nothi (quibus immerito accensetur Clitipho) & definitiones. Leone Allatio judice p. 119. de scriptis Socratis, jure merito plerique hac nostra tempestate viri ingenii & docti ad Ficini interpretationem tanquam fideliozem, ad Serrani tanquam elegantiozem confugiunt. De eadem Serrani versione ita Illustris Huetius de claris interpretibus p. 280. *Sententiis contentus verba despexit, fidem absque eo & perspicuam, quam pollicetur, conversionem præstiturus.* Claudius Fleurius diss. de Platone p. 289. *J'ay appris, non sans quelque surprise, que ce Jean Serranus dont le Platon est si estimé (soit à cause de Henry Estienne qui l'a imprimé*

soit par quelque autre raison) est le meme Jean de Serres qui à écrit l'Histoire de France sous le titre d'inventaire. Je ne connois point d'auteur a qui il ait mieux reussi de deguiser son nom. - - Sa traduction est plus latine que celle de Ficin, mais elle n'est pas si fidelle. Il abandonne la plus part des allegories & des mysteres de Marsile, en retenant seulement quelques unes au besoin, pour expliquer ce qu'il n'entend pas. - - Reprehendit deinde Serranum Fleurius quod ordinem librorum immutaverit, & Analyti scholastica deformaverit scripta Pratonis; hanc tamen ipse mox non diffitetur utilem lectoribus esse, quod facile per se quilibet æquus judex æstimabit.

ITALICE

Prodiit Plato interprete *Dardi Bembo* Venet. 1601. 12 .tribus Voluminibus.

Nonnulla Platonis etiam Italice verrit *Sebastianus Ericius*, ut notavi supra num. XXXI. in *Timæo*.

GALLICE ET ANGLICE.

De Gallica versione dialogorum quorundam adornata à *Ludovico Regio* dixi paulo ante, ubi de latina Ficini interpretatione.

Gallice dialogos præcipuos Platonis perquam eleganter convertit *Andreas Dacerius* (ut retuli num. I. in *Euthyphrone*) & reliquos quoque editurum se in nupera Hieroclis editione est pollicitus. Ex gallica Dacerii versione promanavit Anglica A. 1701. sub titulo *Plato abrig'd.*

PERSICE ET HEBRAICE.

Platonis scripta *Persice* translata jussu Chosrois Perfarum Regis Justiniano Imp. æqualis testatur Agathias lib. 2. Libros de Rep. translatos exstare *Hebraice* in Bibl. Varicana, notabam supra num. XXX.

VIII. SCRIPTA VARIA DE PLATONE ET PLATONICA PHILOSOPHIA.

VITAM PLATONIS scripserunt è veteribus *Diogenes Laertius* libro III.

Olym-

Olympiodorus in prima praxi, sive prælectione ad Alcibiadem I.

(Ne jam de perditis dicam, *Porphyrus*, *Favorinus*, *Zosimo Alex. Clearcho*, *Aristoxeno*, *Hermodoro*, *Speusippo*, *Xenocrate*, &c.)

E recentioribus, editores atque interpretes Operum, *Marsilius Ficinus*, qui etiam Apologiam de moribus Platonis scripsit, *Andreas Dacierius* &c. tum *Casaubonus*, *Aldobrandinus*, & *Menagius* ad Laertium.

Video etiam memorari *Mich. Boschii* vitam Platonis & pro Aristotele defensionem Argent. 1591. 8. quam non vidi. *Bembi* pro Platone Apologia, cujus meminit *Gaddius*, lucem haud vidit.

DISSENSUM AB ARISTOTELICA PHILOSOPHIA ostendere sunt conati, post deperdita scripta *Tauri Berytii* & *Attici* Platonici, *Georgius Gemistus Pletho* de Platonica & Aristotelica Philosophia differentia, Basil. 1574. 4.

Georgius Trapezuntius in comparatione Aristotelis & Platonis Venet. 1523. 8. *Mich. Apostolius* Gemisti contra *Gazam* ὑπερμαχίης MS. in Bibl. Bodlej. Apostolium impugnavit *Andronicus Callisti*, *Andronicum Nic. Secundinus*.

Bernardinus Donatus Veronensis de Platonica atque Aristotelica Philosophia differentia. Venet. 1540. 8. Paris. 1541. 8.

Franciscus Patricius discussionum Peripateticarum (Basil. 1581. fol.) Tomo III.

CONSENSUM PLATONIS CUM PHILOSOPHIA ARISTOTELIS, jam tum professus est se agnoscere *Antiochus Academicus*, ejusque auditor *Cicero* lib. V. de finibus, & alii passim: at singulari scripto docuerat

Porphyrus libris VII. sed qui pridem interciderunt (confer *Holsten.* de *Porphyrus* vita c. 8.)

Hierocles in libris de fato ac providentia, ad *Olympiodorum* Philosophum, libro præcipue sexto. Vide *Photium* Cod. CCXIV.

De eadem re commentarium promisit è latinis veteribus *Borchius* lib. 2. de interpretatione, sed qui elaboratus ab eo non videtur, certe lucem non vidit. *Bernardi Carnotensis* similem conatum laudat *Sarisberienensis* II. 17. *Metalogici*.

E recentioribus consensum Platonis cum Aristotele probare conatus est *Joh. Picus*. (adde *Politiani* Miscellanea c. 1.)

Franciscus Patricius discussionum Peripateticarum tomo II.

Seb. Foxius libris V. Lovan. 1554. Paris. 1560. 8. Witteb. 1589. 8. Lugd. 1622. 8. Confer *Observat Hallens.* T. 3. p. 268. seq.

Jac. Carpentarius Claromontanus Parif. 1573. 4.

Gabriel Buratellus, Anconitanus, in conciliatione præcipuarum
controverfiarum Aristotelis & Platonis 8. Venet. 1573.

Jacobus Mazonius Cæſenas libris II. præludiorum ad Compa-
rationem Aristotelis & Platonis, Venet. 1597. fol.

Franciscus Diacetus,

Petrus Maſſolus,

Symphorianus Champerius.

Addi his poſſunt *Paganinus Gaudentius* de dogmatum Aristote-
lis cum Platonis Philoſophia comparatione Florent. 1639. 4. *Benjamin*
Coberus in Exercitationum Platonicarum præludio, ſive dialogo de Phi-
loſophia, pro iis qui Platonem cum Aristotele volunt conjungere. Spiræ
1605. 8. *Andrea Bachmanni* æquilibrium de ſuperpondio divini Plato-
nis cum Aristotele Parallelo, ſive Aristoteles cum Platone comparatus.
Northuſæ 1629. 12.

D. Phil. Treunerus in diſſ. de Theologia Platonis & Aristotelis
comparata, Jenæ 1690. 4.

Confer ſi placet *Jacobum Thomafium* Oratione XV. de Syncre-
tiſmo Peripatetico, & *observationes Hallenſes* III. 14. ubi etiam de *Joh. Ba-*
pitiſta du Hamel libris II. de conſenſu veteris ac novæ Philoſophiæ diſ-
ſeritur.

PLATONEM CUM ARISTOTELE COMPARAVIT ſin-
gulari & erudita diatriba gallice edita Philoſophiam utriusque inter ſe
contendens *Renetus Rapinus*.

HIPPOCRATIS ET PLATONIS DECRETA libris novem
explicuit & inter ſe contulit, atque adverſus aliorum ſententias defendit
Galenus, qui exſtant. *Telephus* quoque Grammaticus, Suida teſte, ſcrip-
ſerat *περὶ τῆς ὁμήρου καὶ πλατῶν συμφωνίας*. *Proclus* *συμφωνίαν ὁρ-*
φείως πυθαγόρεως καὶ πλατῶν. Cum Orpheo conſentire Platonem ob-
ſervavit & *Hierocles* libro quarto de fato ac providentia, & *Olympiodorus*
commentar. in Phædonem, *πανταχὲρ γὰρ ὁ Πλάτων περιωδεύει ὁρφείως*.

DE PLATONIS THEOLOGIA *Zenodoti* liber *περὶς πλα-*
τωνος περὶ θεῶν Suidæ memoratus intercidit. Exſtant *Procli* libri VI. de
Theologia Platonis, & *τοιχείωσις θεολογική*, in quam *Nicolai Methonenſis*
Epiſcopi animadverſiones & Fratris *Berealdi* expoſitiō MS. ſuperſunt,
illa græce, hæc latine. His addendus *Marſilius Ficinus*, cujus exſtant The-
ologiæ Platoniciæ libri XII. de immortalitate animorum atque æter-
na felicitate & Theologiæ Platoniciæ Compendium T. I. Opp. p. 671.

- - 676.

Paulus

Paulus Benius Eugubinus in Theologia Platonis atque Aristotelis Patav. 1624. 4.

Petrus Lescalooperius ad Ciceronem de Natura Deorum lib. 1. p. 49. seq.

Esaie Pufendorfii diff. à juvene scripta de Theologia Platonis.

CONSENSUM PLATONIS CUM CHRISTIANA RELIGIONE ostendere conantur præter Christianos veteres Clementem Alex. aliosque (quorum loca collegit Mericus Casaubonus de credulitate & incredulitate p. 122. seq.) tum recentiores Augustinum Steuchum Eugubinum in libris de perenni Philosophia, Bessarionem contra calumniatorem Platonis, Gvil. Postellum de Orbis terræ concordia, Theophilum Galeum in Atrio Gentilium Anglice edito & in Philosophia Generali, Marsilium Ficinum Variis scriptis, Philippum Mornæum libro de Veritate Religionis Christianæ, atque *Andream Dacerium* in diff. de Platone, notisque ad Gallicam dialogorum versionem passim, *Mutius Panfa* Pinnensis in tractatu de osculo seu consensu Ethnicæ & Christianæ Philosophiæ, Marpurg. 1605. 8. qui plures hujus argumenti libros molitum se testatur p. 115. 291. 485. *Livius Galantes*, Ordinis Minorum, libris XX. de Christianæ Theologiæ cum Platonica comparatione, Bononiæ A. 1627. fol. quo in opere *liber primus* continet Platonis vitam & encomia, quibus præcipue veteres Ecclesiæ doctores eum maclarunt, tum quæ iidem in ipso damnavere, & quibus argumentis defendi possit. Liber II. III. IV. considerant dogmata Platonica de Deo. Liber V. VI. VII. de Angelis. Liber VIII. IX. X. de Creatione. Liber XI. XII. XIII. de anima. Liber XIV. XV. XVI. de Dæmonibus. Liber XVII. XIX. XIX. de felicitate summa hominis. Liber denique vicesimus colligit dicta veterum Poetarum capitibus fidei Christianæ consentientia. *Petrus Calanna* in Philosophia Seniorum, sacerdotia & Platonica Panormi 1599. 4. *Franciscus Patricius* in Aristotele exoterico, ubi ostendere conatur Platonem cum Doctrina Christiana conspirare per capita XLIII. in quibus diffidet Aristoteles. Confer Joh. Launojum de Varia Aristotelis fortuna c. 17. *Franciscus de Vieri* in compendio doctrinæ Platonice quatenus cum Christiana fide conspirat. Italice A. 1577. 8. His adde quod Plato à Numenio dictus est *Moses Atticissans*, & ab Hebræis plurima repetisse à multis creditur, quæ de re præ cæteris consulendus Huetius demonstrat. Evangel. proposit. IV. c. 2. §. 14. Tob. Pfannerus in Theologia gentili &c.

DISSENSUM PLATONIS A RELIGIONE CHRISTIANA
multi

multi etiam è veteribus Ecclesiæ Doctoribus satis perspicue observarunt, qui Platonem habebant *condimentarium hereticorum*. Unde Bernhardus Epist. 109. de Abailardo : *dum Platonem probat Christianum, se probat Ethnicum*. Hanc in rem operæ pretium est legere, quæ scripsit

Job. Baptista Crispus, Gallipolitanus, in erudito Opere de Ethnicis Philosophis caute legendis, Rom. 1594. fol. quo præcipue Platonis doctrinam de Anima ad examen revocavit, & p. 135. monet *Platonem tum præcipue cavendum esse, cum piis dogmatibus magis similis esse videtur*. Idem visum Cardinali Bellarmino, nam ut refert Malinkrotus de summo bono p. 4. *Platonicam Philosophiam Clemens VIII. Pontifex. Max. in Scholas uti propositum habebat reduxisset, nisi unius Cardinalis Bellarmini debortatione abstinens fuisset, quæ tamen repulsa sic causam illius & rationes quibus illa perstrasa fuit perpendamus, plus gloriæ quam ignominie Platonico dogmati conciliavit, uti apud Fulgatum & Sylvestrum de Petra Sancta invita prædicti Cardinalis videre est*. Nec enim vel ipse Bellarminus præ Aristotelica ausus est Platonicam Philosophiam contemnere, ideoque non alio argumento usus est, quam quod præ aliis Gentilium Philosoph. Sectis ad Christianæ Religionis placita proxime accederet, ideoque ad seducendos homines & simplicitatem fidei corrumpendam majus ab illa periculum immineret. Præterea de dissensu Platonis à Christianis dogmatibus egerunt Egregot Daniel Colberg, Professor tum Gryphisvvaldensis in Christianismo Platónico Hermetico, edito Germanica lingua Lipsiæ 1690. 8. *Frid. Christianus Bucher* Ecclesiastes Gedanensis Platone Mystico in Pietista redivivo, itidem Germanice, Gedani 1699. 4. *Albertus Christianus Rothe* Ecclesiastes nuper Lipsiensis in Trinitate Platonica Lipsi. 1693. 4. *Joh. Henricus Feustkingius* de tribus Hypostasibus Plotini Witteb. 1694. 4. *Job. Frid. Wucherer*, Meinungensis in diss. de defectibus Theologiæ Platonice. Jenæ 1706. 4.

Consulendus & *Sam. Parkerus* in Philosophiæ Platonice Censura Anglice edita, *an account of the Platonik Philosophy*. Oxon. 1666. 4.

PLATONEM HEBRÆIS PHILOSOPHEMATA SUA NON DEBERE, ostendit Joh. Clericus Epistola Critica VII. Equidem Mosaicis è scriptis qui suam credit hausisse Philosophiam Platonem, idem fidem facile quoque habebit fabulæ de cadavere Platonis reperto tempore Constantini M. & Irenes cum tabella aurea in pectore cui verba insculpta : *Christus ex virgine nascetur, in quem ego credo*. At soltu me iterum adspicies sub Constantini imperio & Irenes. Vel quod à multis traditum est primum fuisse Platonem, qui apud inferos Christo prædicanti fidem habue-

habuerit atque ab eo fuerit ex inferis liberatus. Vide Barthium ad Æneam Gazæum p. 153. & Allatium de libris Ecclesiasticis Græcorum p. 259. seq.

DE PLATONIS PHILOSOPHIA, (ne jam deperditos memorem, *Didymum*, *Dercyllidemque*) librum edidit *Georgius Acantius Kelhaimannus*. Basil. 8.

Stephani Theupoli Patricii Veneti Academicarum Contemplationum libri X, quibus Platonis dogmata ordine explicata adversus Peripateticos vindicantur. Venet. 1576. 8.

Elegans de Platone ejusque Philosophia dissertatio, auctore *Claudio Fleurio* subjecta legitur hujus tractatui de delectu ac methodo studiorum, qui gallice lucem vidit Bruxellis 1687. 12. recusus ibidem 1706. 12. Confer Acta Erud. A. 1688. p. 370.

ETHICAM Platoniam conscripsit *Magnus Daniel Ormeis* Vir Clariss. Professor Altdorfinus, Altdorf. 1696. 8. & ante eum *Chrysostomus Javellus* Canapicius, cujus exstat quoque epitome CIVILIS Platonis PHILOSOPHIÆ, T. 2. Operum Lugd. 1580. fol.

POETICAM Platoniam *Paulus Benius* Eugubinus, Venet. 1612. Eidem RHETORICAM quoque Platoniam debemus.

De locis apud Platonem MATHEMATICIS præter deperditum *Philippi Mendei* opus, scripsit *Theo Smyrneus*.

Ὁ εἰς τὰς ὡδὲς Πλάτωνι παροιμία γὰρ λαοῦ λαοδότης laudatur ab Anonymo de incredilibus cap. IX. ubi non spernendum occurrit ex illo scriptore fragmentum super sensu fabulæ notissimæ de Narcisso.

EXAMEN PHILOSOPHIÆ PLATONICÆ *Ludovicus de Morainvillier d'Orgveville*, presbyter Oratorii & Doctor Sorbonicus, Maclovii, (S. Malo civitate Gallicæ Celticæ) 1650. 8.

LEXICA PLATONICA scripserunt Olim *Boëtius*, *Harporation* *Argivus*, & *Timæus junior*, Platonici.

Recentioribus hoc loco memorandum

Iob. Baptistæ Bernardi Patricii Veneti Seminarium totius Philosophiæ Platonicæ, sive Index copiosus materiarum in Platone & Platonici occurrentium, Venet. 1582. atque inde Lugduni & Genevæ plus simplici vice in fol. Non exlectione ipsorum Librorum, sed ex indicibus compaginatam hoc opus videtur *Morhofio* I. Polyhist. p. 244.

Platonis Gemma collectæ à *Nic. Liburnio*. Basil. 8.

CAPUT II.

Albini Platonici Introductio in
Platonis Dialogos,*Nunc primum in lucem edita.*

Antequam de Platone dicere desinam, hoc loco inferere juvat
Albini Isagogen in dialogos Platonis, descriptam ex codice Holsteniano,
adjuncta latina versione, quam ante aliquot annos composuit, Græcis li-
teris tum operam ductu meo navans Juvenis egregius, JO. ANTONI-
US WINCKLERUS, Hamburgensis, JOHANNIS, & μακαρίτης, Rev.
Ministerii Senioris, Filius.

DE ALBINO PLATONICO

Testimonia.

Galenus de libris propriis, T. IV. edit. Basil. p. 372.

Τεῖα δέ μοι βιβλία ὡς πῶν ἐδόθη γεγραμμένα πρὶν εἰς Σμύρ-
ναν ἐκ Περσέως μεταβῆναι Πέλοπος τῆς Ἰατρῆς καὶ Ἀλβίνου τῆς Πλατωνικῆς *
χάριν.

Tertullianus lib. de Anima cap. XXVIII.

Quis ille nunc vetus Sermo -- -- Pythagoricus, ut vo-
lunt, quin & divinus, ut Albinus existimat, aut Mercurii forsan
Ægyptii.

Cap. XXIX.

Hæc & Albinus, Platoni suo veritus, subtiliter quærit contrarie-
tatum genera distinguere, quasi non & hæc tam absolute in contrarieta-
tibus posita sint, quam & illa, quæ ad sententiam magistri sui interpreta-
tur, vitam dico & mortem.

Proclus Lib. II. in Platonis Timæum p. 67,

Ὁ γε Πλατωνικὸς Ἀλβίνος ἀξιοῖ καὶ Πλάτωνα τὸν κόσμον ἀγέννητον
ὄντι γενέσθαι ἔχειν ἀρχὴν, ὃ καὶ πλεονάζει ὅντι.

Idem

* Fuit igitur Albinus æqualis Galeni, certe scripsit post Thrasyllum ac Dercyllidem, quo-
rum meminit cap. VI.

Idem Proclus Lib. V. p. 311.

Μόνον τὸν νοῦν ἀθάνατον διατειρῶντες, ὡς μόνον καὶ μένοντα καὶ ὁμοίωμαρον τοῖς θεοῖς, καὶ μὴ φθειρόμενον, ὥσπερ οἱ παλαιότεροι ἢ ἔπειτα τῇ λέξει, κρινάντες δὲ ἥς ὁ Πλάτων φθείρει τὸν ἄλογον, θνητὴν αὐτὸν καλῶν, τὴν Ἀθικὰς λέγω καὶ Ἀλβίνης, καὶ τοῖς τῶν πινάξ.

Jacobus Pamelius ad Tertullianum p. 378.

Albinus, cujus etiam meminit capite præcedente, Platonis Magistri sui, uti loquitur Auctor, scripta interpretatur, scripsit Isagogicum dogmatum Platonis, & alterum librum de ordine librorum ejusdem, qui Græce exstant Romæ in Vaticano, & Venetiis ad S. Antonium.

*Isagogen hanc Albini in Dialogos Platonis laudat etiam Petrus Alcyonius in præfatione ad libros de exilio, Gerhardus Langbænius in Academia, sive notitia scriptorum Platonice Philosophiæ, & Nic. Rigaltius ad Tertullianum p. 87. qui cum hoc Albino confundit alterum longe diversum hoc nomine scriptorem latinum, cujus meminit Boethius lib. 1. de Musica cap. 12. & Casiodorus cap. 5. de Musica: Apud latinos autem Vir Magnificus Albinus * librum de hac re compendiosa brevitate conscripsit, quem in Bibliotheca Romæ nos habuisse, atque studiose legisse retinemus. Fallitur quoque auctor Pandectarum Brandeburgicarum, qui Alcinoum esse suspicatur Isagoges quam hic edo auctorem, cum verisimilius sit ἐπιτομὴν τῶν Πλάτωνος δογμάτων quæ sub Alcinoui nomine ambulat, esse hujus Albini. Verum de Alcinoui scripto infra libro IV.*

F 2

ΑΔ-

* Idem forte qui præfectus Urbi fuit A. C. 414. & 426. cujus facunda commissa palatia linguae. Vide Labbeum ad excerpta Photii ex Olympiodoro T. 1. Hist. Byz. p. 67. Fuere & alii hoc nomine, ut Albinus ad quem scribit Lucilius poeta apud Lactantium VI. 5. A. Posthumius Albinus de quo Voßius in Hist. Græcis & Latinis, Albinus junior qui res Romanas carmine latino scripsit, è quo versus nonnulli afferuntur à Prisciano VII. p. 741. Albinus Eremita, de quo S. Nili narrationem edidit possinus quem vide si placet in notis p. 183. Albinus cujus librum de metris allegat Maximus Victorinus de carmine Heroico p. 1959. Alcuinus quoque à nonnullis appellatur Albinus. prætereo alios Albinas in Hist. Romana obvios, de quibus Glandorpheus in Onomastico, qui tamen Albinios plebejam gentem cum Albinis confundit.

ΑΛΒΙΝΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΟΥΣ

Πλάτωνος Διαλόγους.

I. Ὅτε τῷ μέλλοντι ἐντυγχάνει τοῖς Πλάτωνος διαλόγοις προσήκει πρῶτον ἐπιστάει αὐτὸ ἔστω, τί ποτὲ ἐστὶν ὁ διάλογος. Οὐ γὰρ ἀνευ τέχνης τινὲς καὶ δυνάμειος γεγραμμένοι εἰσὶν, ἅτε μηχανικῶς γνωρίσαι βραδίον τῷ γε θεωρίας ἀπείρως ἔχοντι. Ἀρεσκεί δὲ τῷ φιλοσόφῳ πρὸ παντός ἐστιν ἡ τὴν σκέψιν παύμενον, τὴν εἶσιν τῶν πραγμάτων ἐξετάζειν. Ἐπειτα, τί τὸτο δύκασται, καὶ τί μὴ, πρὸς ὃ, τί τε χρησίμον πέφυκε καὶ πρὸς ὃ μὴ. Λέγει δὲ ὧδε. * Περὶ παντός ὡ παῖ μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βεβουλευσθαι, εἰδέναι πρὸς ὃ ἂν βεβλήῃ, παρὰ τὸτο ἀμαρτάνειν ἀνάγκη. Τὰς δὲ πολλὰς λέγειν, ὅτι ἕκαστος τὴν εἶσιν ἑκάστω, ὡς ἂν ἕκαστος, ** ἔδὲ ὁμολογούντες ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες δὲ τὸ εἰκὸς ἀποθιάσιν. Ἐπειτα ἑαυτοῖς ἢ ἄλλοις ὁμολογῶσιν. Ἰνὰ ἂν μὴ τὸτο πάθωμεν ἐντυγχάνοντες τοῖς Πλάτωνος διαλόγοις, αὐτὸ τὸτο, ὅπερ ἔφην, σκεψώμεθα, τί ποτὲ ἐστὶν ὁ διάλογος, ἔδὲ γὰρ ἀνευ τέχνης πρὸς καὶ δυνάμειος εἰσι γεγραμμένοι. Ἔστι τοίνυν ἕκαστος ἢ λόγος ἢ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως συγκείμενος πρὸς τὴν τῶν πολιτικῶν καὶ φιλοσόφων πραγμάτων, μετὰ τῆς πρεσβύτης ἡθοποιίας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων, καὶ τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς.

II. Λόγος μὲν ἂν λέγεται ὁ διάλογος, καθάπερ ὁ ἀνθρώπος ζῶν. Ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ μὲν ἐνδιάθετος, ὁ δὲ προφορικός, ἀκροάμεθα πρὸς προφορικῶς, καὶ ἐπεὶ ἴσμεν ὁ μὲν ἐστὶ κατὰ διέξοδον λεγόμενος, ὁ δὲ κατὰ ἐρωτήσιν καὶ ἀποκρίσιν, ἴδιον ἔστι διαλόγος ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, ὅθεν ὁ λόγος ἢ ἐρωτήσεως ἢ ἀποκρίσεως εἶναι λέγεται. Τὸ δὲ πρὸς τὴν τῶν πολιτικῶν καὶ φιλοσόφων πραγμάτων πρόσκεισθαι, διότι οἰκείον εἶναι δεῖ τὴν ὑποκειμένη ὑλὴν τῷ διαλόγῳ. Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ πολιτικὴ καὶ φιλοσοφία. Εἰς γὰρ τὴν θεωρίαν καὶ ἄλλως τὴν ποιήσας οἰκία ὑλὴ ὑποβέβληται τῶν μύθων, ἕως τῷ διαλόγῳ ἢ φιλόσοφῳ, κατὰ τὴν πρὸς φιλοσοφίαν. Τὸ δὲ μετὰ τῆς πρεσβύτης ἡθοποιίας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων διαφόρων ἐν τοῖς λόγοις ὄντων τὸν βίον, τῶν μὲν φιλοσόφων, ** τῶν δὲ σοφιστῶν, πρὸς οἰκίαν ἡδὲ δεῖ ἑκάστω ἀνατιθέναι. Τῷ μὲν φιλοσώφῳ τὸ γενναῖον, καὶ τὸ ἀπλὸν, καὶ τὸ φιλάληδες. Τῷ δὲ σοφιστῇ τὸ ποικίλον καὶ τὸ παλίμβολον καὶ τὸ φιλόδοξον. Τῷ δὲ ἰδιωτικῷ τὸ οἰκεῖον. Ἐπὶ τέτοις φησὶ καὶ (πρὸς) τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς, καὶ μάλα

εἰκό-

* Plato in Phaedro. non longe a principio. ** in editis Platonis libris est: ὡς ἂν εἰδότες ἔχῃ ὁμολογούντες, κ. τ. λ. quod Ficinus vertit: ἰσχυμένους ἔχοντες εἰς ἀίψην ἰσχυμένους principio non declarant.

ALBINI INTRODUCTIO IN Platonis Dialogos.

I. Volentem accedere ad Platonis Dialogos, decet prius nosse, hoc ipsum, quidnam sit Dialogus? Neque enim absque arte quadam & facultate scripti sunt, neque secundum artem judicare facile est, præceptorum imperito. Placet autem Philosopho, quamcunque rem consideraverit, naturam ejus inquirere, tum quid possit, vel non possit, ad quæ aptum natum sit, ad quæ minus. Ita enim ait: *In omnibus, fili, unicuique est principium, iis, qui recte consilia inire volunt, probe intelligere, quid illud sit, de quo consultant, hoc quippe neglecto aberrare est necesse; plurimos vero illud latet, quod rei naturam ignorant. Ut igitur nesciunt, parumque sibi constant in principio disquisitionis, procedentes quod par est consequitur, ut nec sibi ipsi, nec aliis consentanea loquantur.* Ne itaque idem nobis accadat ad Platonis Dialogos accedentibus, illud ipsum, quod dixi, considerabimus, quidnam Dialogus sit? cum non sint sine arte quadam scripti. Est nempe nihil aliud, quam *Sermo constans ex questione & responsione de rebus civilibus vel Philosophicis, ita ut mores decentes tribuantur personis assumptis, & congruens Orationis adhibeatur compositio.*

II. Sermo de Dialogo dicitur, ut de homine animal. Cum vero sermo alius internus sit, externus alius, intelligimus externum, & quia hic iterum vel continua oratione procedit, vel quæstione constar & responsione, proprie Dialogi fiunt interrogando & respondendo, unde dicitur sermo constare ex quæstione & responsione. Verba, *de rebus civilibus vel Philosophicis*, adjecta sunt, quia conveniens Dialogi argumentum esse debet, quod est civile & Philosophicum. Quemadmodum enim Tragædiæ vel universim artis Poeticæ congruens materia ex fabulis depromitur, ita Dialogi ex Philosophia sive rebus Philosophicis. Porro additur: *ut congruentes tribuantur mores assumtis personis.* Cum enim in Dialogis pro vitæ ratione variæ hæ sint atque distinctæ, aliæ Philosophorum, sophistarum aliæ, suos cuique mores tribuere oportet; Philosopho, ingenuitatem animi, simplicitatem, amorem veritatis: Sophistæ contrà varios colores, mentis fluctuationem & vanum studium gloriæ. Ita & privato, rei domesticæ studium. Postea monetur *de accurata Orationis compositione adhibenda*, optime sane.

F 3

Nam

* Conf. Themistii βασιανισμῶν sive orationem XXI, qua diversos mores Philosophi ac Sophistæ ex Platonis mente describit.

εικάτως. ὥς γὰρ τῇ τραγωδίᾳ καὶ τῇ κωμῳδίᾳ, τὸ οἰκέον μέτρον δεῖ (πρὸς-
πτεαζ καὶ τῇ) λεγόμενη ἱστορία τὸ πλάσμα, ἅτως καὶ τῷ διαλόγῳ τὴν οἰκίαν
λέγειν καὶ σύνθεσιν ἔχειν, τὸ Ἀθικόν, τὸ εὐχαρι, τὸ ἀπέρλητον, τὸ ἀνευδέες.

III. Ἐἰ δέ τις λεγόμενον λόγον μὴ, καθάπερ εἶπον, εἰδοποιούμενον
ἀλλ' ἐνδεὲς ὢν τῶν λεγόντων εἶναι διάλογον, ἐκ ὁρῶς ἂν λεγέτο. Οὕτω τὸ
ὡς Θεαυδίδης λεγόμενον τῶν δυνάμεων εἰδοποιεῖν τὴν ιδιότητα τῶν διαλόγων,
ἀλλὰ μάλλον δύο δημηγορίας κατ' ἐνθύμησιν, ἀλλήλοις ἀναγεγραμμέας.
Ἐπεὶ ἔν ὃ, ὅτι ποτὲ εἰς ὃν διάλογον θεωρήκαμεν, περὶ τῆς διαφορᾶς αὐτῆς
ἔκ τῃ Πλάτωνα διαλόγῳ ἰδωμεν. Τάδεστι περὶ τῶν χαρακτήρων, ποσοί τε εἰ-
σιν εἰς ἀνωτάτω, καὶ ποσοί ἐκείνων ὑποδιακρινόμενοι εἰς τὰς αὐτομάς ἐστάσαντο.

IV. περὶ μὲν ἔν χαρακτήρων ὅτι δύο ὄντων, ὑφηγητικῶ καὶ ζητητικῶ,
ὃ μὲν ὑφηγητικὸς ἤρμεσται πρὸς διδασκαλίαν καὶ πράξιν ἔαλλεθ' ἑ. Ὁ δὲ ζητη-
τικὸς πρὸς γυμνασίαν καὶ ἀγῶνα καὶ ἔλεγχον ἔψεύδεται. Καὶ ὅτι ὁ μὲν ὑφη-
γητικὸς τῶν πραγμάτων σοχάζεται, ὁ δὲ ζητητικὸς τῶν πρὸς αὐτῶν.

V. Τῶν μὲν ἔν Πλάτωνος διαλόγων ὑπάρχοντα τῷ μὲν Φυσικῷ
ὁ Τίμαιος, τῷ δὲ ἠθικῷ ἡ Ἀπολογία, τῷ δὲ λογικῷ Θεάγης, Κρατύλος,
Λύσις, Σοφιστής, Λάχης, Πολιτικός. Τῷ δὲ ἐλεγκτικῷ Παρμενίδης, Προ-
ταγόρας, τῷ δὲ πολιτικῷ Κρίτων, Φαίδων, Μένως, Συμπόσιον, Νόμοι,
Ἐπιστολαί, Ἐπινομίς, Μενέξενος, Κλετοφών, Φίληβος. Τῷ δὲ ποιητικῷ
Ἐυθύφρων, Μένων, Ἴων, Χαρμίδης. Τῷ δὲ μαιευτικῷ. Ἀλκιβιάδης, τῷ
δὲ ἀναγρητικῷ Ἰππίας, Ἐυθύδημος, Γοργίας.

VI. Ἐπεὶ ἔν θεωρήκαμεν τὴν διαφορὰν αὐτῶν ὡς πῶς γίγνεται, καὶ τὰς
χαρακτήρας, ἐπὶ τούτοις λέγωμεν, ἀπὸ ποίων διαλόγων δεῖ ἀρχομένους ἐντυγχάνειν
ἔν Πλάτωνος λόγῳ. * Διαφοροὶ γὰρ δύο καὶ γέγονασιν. Οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν
Ἐπιστολῶν ἀρχοῦνται, οἱ δὲ τινες ἀπὸ τῆς Θεάγης. Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τετραλογίαν
διελόντες αὐτὰς, καὶ πάσης πρῶτην τετραλογίαν περὶ εὐθύφρονος
καὶ τὴν Ἀπολογίαν, καὶ τὴν Κρίτωνα καὶ τὸν Φαίδωνα. Τὸν μὲν ἔν Ἐυθύφρονος,
ἐπεὶ καὶ ἐπαγγέλλεται τῷ Σωκράτει ἐν αὐτῷ ἡ δίκη. Τὴν δὲ Ἀπολογίαν, ἐπεὶ
ἀναγκαῖον αὐτῷ ἀπολογησαμένῳ εἶναι τούτοις. Τὸν Κρίτωνα, διὰ τὴν ἐν τῷ
δεσποτικῷ διατριβήν. Ἐπειτα τὸν Φαίδωνα, ὥς ἐν αὐτῷ τὸν καὶ τὸν
λαμ-

* adde Laetium in Platone, Sect. 49. seq. & proclum Theologiae Platon. Lib. I. c. f.

Nam quemadmodum Tragœdiæ vel Comœdiæ conveniens metrum aptari debet & historiæ congruenter efficta oratio, sic quoque necesse est, ut sua quadam dictione ac compositione gaudeat Dialogus, Attica scilicet puritate & savoritate, ac ne quid abundet vel desit.

III. Quod si autem sermo quidam, qui hanc quam præscripti speciem non præ se fert, sed illa destituitur, nihilominus dicatur Dialogus, minus recte id fiet. Hinc, quæ apud Thucydidem ab Imperatoribus ultro citroque dicuntur, proprie loquendo non dixerim Dialogum, sed potius duas orationes contrarii argumenti, sibi invicem oppositas. Postquam igitur quidnam sit Dialogus perspeximus, differentiam quoque Dialogorum Platoniorum consideremus, hoc est eorum notas sive characteres, quot sint summa eorum genera, & in quot singula illorum subdividantur.

IV. Characterum genus est duplex, alterum quod narrat, alterum, quod in inquirendo versatur. Character cui narrare est propositum, aptus est ad institutionem & tractationem demonstrationemque veri: qui vero occupatus est in inquirendo, commode adhibebitur ad exercitationem & controversias, falsarumque opinionum refutationem. Qui narrat, res fere; qui inquirat, personas tangit.

V. In Dialogis Platonis Timæus pertinet ad naturalem disciplinam, ad Moralem Apologia, ad rationalem Theages, Cratylus, Lyhis, Sophista & Politicus. Ad genus elencticum referendus Parmenides & Protagoras: Criton vero & Phædo, Minos, Symposium, Leges, Epistolæ, Epinomis, Menexenus, Clitophon, Philebus, ad disciplinam civilem. In tentatorio genere versantur Euthyphron, Menon, Ion. Charmides; in institutione Alcibiades, in confutatione Hippias, Euthydemus & Gorgias.

VI. Postquam ita & differentiam Dialogorum, quomodo distinguere debeant, & Characteres illorum consideravimus, adjiciemus insuper, a quibus Dialogis ad Platonis lectionem accessuros initium capere oporteat. Neque enim una est hac de re omnium sententia, sunt quippe, qui ab epistolis incipiunt, sunt qui a Theage ordiuntur. Alii dialogos Platonis in quadriloquia s. Tetralogias distrahentes volunt primo loco illam legi, quæ Euthyphronem, Apologiam, Critonem & Phædonem continet. Euthyphronem quidem, quia Socratem in jus vocatum perhibet, Apologiam, ob necessariam adversus impactas criminationes defensionem, Critonem propter sermones in carcere habitos, & Phædonem, quia in illo Socrates excedit vitæ. Hujus quidem sententiæ Der-

cyl.

λαμβάνει ὁ Σωκράτης. Τῆς δόξης ἐπὶ Δερκυλλίδης, καὶ Θρασύλῃ. Δοκῶσι δέ μοι προσώποις καὶ βίῳ περὶ αὐτοῦ ἠδελυμένοι πάντιν ὄντιναι. ὅ ἐστι μὲν ἴσως χρησίμοι πρὸς ἄλλο τι, καὶ μὴν πρὸς ὃ ἡμεῖς νῦν βελομένοια, βελομένοια δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ διατάξιν διδασκαλίας τῆς καὶ σοφίαν εὐρεῖν. Φαμένον Πλάτωνον λόγῳ μὴ εἶναι μίαν καὶ ὁλισμένην ἀρχὴν, εὐκριναι γὰρ αὐτὸν τέλειον ὄντα τελείῳ σχηματὶ κύκλῳ. Ὡς περὶ γὰρ κύκλῳ μία καὶ ὁλισμένη ἐκ εἶναι ἀρχή, ἴσως καὶ διὰ τὸ λόγῳ.

VII. Ὅτι μὲν διὰ τοῦτο ὅπως ἐν καὶ ὡς ἐτυχεν ἐντενζώμεθα αὐτῷ. Ὅτι δὲ γὰρ εἰ δέοι κύκλον γράφειν ἀφ' ἑνὸς ἐν σημείῳ ἀρχομένου τις γράφει τὸν κύκλον, * ἀλλ' ἀφ' ἧς ἂν ἕκαστος ἡμῶν σχέσεως ἔχῃ πρὸς τὸν λόγον ἀρχομένου ἐντενζέται τοῖς διαλόγοις. Σχέσεις δὲ πλείυς καὶ διαφοροὶ εἰσιν ἡμῶν πρὸς τὸν λόγον. Ἡ μὲν γὰρ ἐστὶ καὶ φύσιν, οἷον εὐφυΐας, ἀφύης, ἡ δὲ καὶ τὴν ἡλικίαν οἷον ὥραν ἔχων καὶ φιλοσοφεῖν ἢ παραβεβηκώς. Ἡ δὲ καὶ παρὰ αἵρεσιν, οἷον φιλοσοφίας καὶ ἰσορίας ἐνεκα ἔξιν, οἷον περὶ τελεσμένων καὶ αἰμαδῆς. Ἡ δὲ καὶ τὴν ὕλην, οἷον ἐνασχολῶν φιλοσοφία ἢ περιελεγκόμενα ὑπὸ τῶν περὶ σῶσεν.

VIII. Ὁ μὲν ἐν καὶ φύσιν εὐ πεφυκώς, καὶ καὶ τὴν ἡλικίαν ὥραν ἔχων καὶ φιλοσοφεῖν, καὶ κατὰ τὴν παρὰ αἵρεσιν ἐνεκα καὶ ἀρετὴν ἀσκήσας περὶ τῶν λόγων, καὶ κατὰ τὴν ἔξιν περὶ τελεσμένων πῶς μαθήμασιν, καὶ ἀφαιμένον γὰρ τῶν πολιτικῶν περιστάσεων, ἀρξεται γὰρ καὶ Ἀλκιβιάδης πρὸς τὸ τραπῆναι καὶ ὑπὸ τραπῆναι καὶ γινώσκειν καὶ δὲ τὴν ὑπὸ μέλειαν ποιεῖσθαι ὡς περὶ πρὸς ὡς ἀδειγμάς καλὸν ἰδεῖν, πῶς ἐστὶν ὁ φιλόσοφος, καὶ πῶς αὐτὸς ὑπὸ τῆς δευσις καὶ ὑπὸ πῶς ὑποδέσσει ὁ παρ' αὐτῷ λόγῳ προσάγεται, δεήσει τῷ φαίδωνι ἔξῃς ἐντυγχάνειν, λέγει γὰρ ἐν τῷ τῷ, πῶς ἐστὶν φιλόσοφος, καὶ πῶς ἐστὶν ἡ (αὐτῷ) ἐπιτήδευσις, καὶ ὑπὸ πῶς ὑποδέσσει καὶ ἀθάνατον εἶναι τὴν ψυχὴν διήσκει τὸν περὶ αὐτῆς λόγον. Μετὰ τῷ τῷ πολιτεία δέοι ἐντυγχάνειν. Ἀρξάμενον γὰρ γὰρ τῆς πρώτης παιδεύσεως, ὑπογράφει πᾶσαν τὴν παιδείαν ἢ χρώμενον αἰφίκοιτο ἂν πῶς ὑπὸ τὴν τῆς ἀρετῆς κῆσιν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν γινώσκει τῶν θείων γενέσθαι ὡς δύνασθαι κτησάμενον τὴν ἀρετὴν ὁμοιωθῆναι αὐτοῖς, ἐντενζάμεθα τῷ Τιμαίῳ. Αὐτὴ γὰρ τῇ τῇ περὶ φύσιν ἰσορία ἐντυγχάνοντες καὶ τῇ λεγομένη θεολογία καὶ τῇ τῶν ὅλων διατάξει ἂν (αμνήσομεν) τὰ θεῖα ἐναργῶς.

IX. Εἰ δὲ τις καὶ ἐν κεφαλῇ δύναται ἂν κατιδεῖν τὴν προσήκουσαν τάξιν τῶν διαλόγων, τῇ κατὰ Πλάτωνα διδασκαλίᾳ τῷ τὰ Πλάτωνον αἰρεμένῳ. * Ἀναγκαίως γὰρ ὅντιναι θεατὴς γενέσθαι καὶ τῆς εἰς ψυχῆς καὶ τῶν θείων

* Hoc loco videntur quædam excidisse, quæ in versione utcumque è conjectura sunt suppleta. ** Et hoc loco verba quædam deesse videntur.

Cyllides sunt & *Thrasylus*, qui mihi de personarum vitarumque ordine solliciti fuisse videntur, quod alii forte rei non est incommodum, nihil autem facit ad hoc, quod in præsentem quærimus. Nunc enim initium & ordinem disciplinæ, quæ in sapientia versatur, invenire studemus. Hinc dixerim sermonum Platoniorum unum definitumque initium non esse, sed universos conjunctim integri perfectique circuli figuræ esse simillimos. Utenim circuli nullum certum ac definitum est principium, ita nec sermonum sive Dialogorum Platoniorum.

VII. Neque tamen propterea perinde erit ubique ordiri. Neque enim descripturus circulum a quolibet puncto circulum ducit, sed à quo ipsi maxime est ad manum: similiter etiam ut quisque Sermones hosce lecturus est affectus & compositus, ita ad alios quoque dialogos primum sese conferet. Habitus vero nostri complures sunt & diversissimi. Alii respectu naturæ, ut sunt ingenii dexteritas vel ineptitudo, alii respectu ætatis, ut ætas ad studium Philosophicum matura vel jam effœta: alii ratione electionis, ut qui se dat Philosophiæ vel Historiæ; alii progressum ratione, ut qui jam profecit, vel adhuc rudis est: alii respectu generis vitæ, ut cum hic Philosophiæ navat operam, alter negotiis civilibus distrahitur.

VIII. Qui igitur felici ingenio & ætate ad Philosophiam matura gaudet, tum ratione electionis propterea accedit ad Platonis libros ut in virtute exerceatur, nec non variis jam disciplinis imbutus est, & à negotiis civilibus liber, ab *Alcibiade* faciet initium, ut illuc convertatur flectaturque animus, & intelligat quantum adhibendum sit curæ & industriæ ad optimū exemplar assequendum, videndumque quis sit Philosophus, quæ ejus curatio, & qua in re sermones ipsius versentur: hinc statim ad *Phædonem* se conferet, in quo docet Plato, quisnam Philosophus sit, qua in re sit occupatus, & de immortalitate animi disputans sermonē de illa prosequitur. Inde accedet ad *Libros de Rep.* in illis enim à prima usque institutione omnem depinxit doctrinam, qua quisquis utitur virtutis sibi possessionem acquirere potest. Post hæc, siquidem virtutis possessorem, rerum divinarum scientiam pro virili comparare ac cæteris conjungere, seque illis assimilare decet, *Timaum* adire fas erit, in quo historiam naturalem & Theologiam, totiusque universi ordinem ac structuram cognoscentes strenue nobis res divinas revocabimus in memoriam.

IX. Quod si vero quis summatim congruentem Dialogorum ordinem perspicere cupiat, Platoniciæ disciplinæ futurus sectator, ex

G

Pla-

θείων, καὶ τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ τὰ καλλίστα νῦν τυγχάνει, δὲ πρῶτον ἐκκαθαίρει τὰς
 ψευδείς δόξας τῶν ὑπλήψων. ὃ δὲ ὅτι οἱ ἰατροὶ νενομίκασι πρότερον τῆς πρε-
 φερομένης τροφῆς διαπολεῖν τὸ σῶμα δύνασθαι, εἰ μὴ τὰ ἐμπιδίζοντα ἐν τῇ
 τῷ περικύβητοι. Μετὰ δὲ τὸ ἐκκαθαίρει ἐπεγείρει καὶ προκαλεῖται δὲ τὰς φυσικὰς
 ἐννοίας καὶ πάντας ἐκκαθαίρει, καὶ ἐνεργῶς διαφαίνειν ὡς ἀρχάς. Ἐπὶ τῇ
 τοῖς ὡς περὶ σπενδασμένης τῆς ψυχῆς, δὲ αὐτῇ τὰ ὁκίαι ἐμπιπὲν δόγματα κα-
 θὰ πλεῖστα. Ταῦτα δὲ εἰσι, φυσικὰ καὶ θεολογικὰ καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ πολι-
 τικά. Ἴνα (δὲ) τὰ δόγματα μὲν ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ἀναπόδραται, δεήσει δια-
 δοθῆναι τῷ τῆς αἰτίας λογισμῷ, ἵνα τις βεβαίως ἐχηται ὅτι περὶ μὲν σκοπῶν.
 Ἐπὶ γὰρ τοῖς δὲ πεπορεῖσθαι τὸ ἀπαρραλόγιστον, ἵνα μὴ ὑπὸ πινθ. σοφιστῶν παρ-
 ανεχθέντες τρέψωμεν ἵππὶ τὰ χεῖρα τὴν ἐαυτῶν διάνοιαν. Ἴνα ἂν ἐκβάλλω-
 μεν τὰς ψευδείς δόξας, δεήσει ἐντυγχάνειν Πλάτῳ, τοῖς τὰ πειραστικῶ χα-
 ρακτῆρ^{ος} διαλόγοις, ἔχουσι τὸ ἐλεγκτικὸν καὶ τὸ λεγόμενον καθαρτικόν.
 Ἴνα δὲ τις τὰς φυσικὰς ἐννοίας εἰς Φῶς προκαλεσθῇ, τοῖς δὲ μαιευτικῶ χα-
 ρακτῆρ^{ος} διαλόγοις δεήσει ἐντυγχάνειν. Τῆτο ὃν ἐστὶν αὐτῶν, ἴδον. Εἴτε
 ἐν τέτοις ἐστὶ μὲν τὰ φυσικὰ δόγματα, ἐστὶ δὲ καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ πολιτικά
 καὶ οἰκονομικά, ὧν τὰ μὲν ἵππὶ θεωρία καὶ τὸν θεωρητικὸν βίον ἔχει τὴν ἀνα-
 φροσίν, τὰ δὲ ἵππὶ πράξιν καὶ τὸν πρακτικὸν βίον. Ἀμφῶ δὲ ταῦτα ἵππὶ
 τῷ ὁμοιωθῆναι Θεῷ. Ἴνα δὲ τὰ δεδέντα ἀφύκτα ἡμῖν ὑπάρχη, τοῖς δὲ λογι-
 κῶ χαρακτῆρ^{ος} διαλόγοις, ὄντ^{ος} καὶ αὐτῶ ζητητικῶ, δεήσει ἐντυγχάνειν.
 ἔχουσι ὃν τὰς πε διαιρητικὰς καὶ ὁριστικὰς μεθόδους, καὶ περὶ συγχευτικὰς καὶ
 συλλογιστικὰς. Δι' ὧν τὰ μὲν ἀληθῆ διαποδείκνυται, τὰ δὲ ψευδῆ ἐλέγχεται.
 Πρὸς δὲ τέτοις ἐπὶ δὲ ἡ ἀπαρραλόγιστος ὑπὸ τῶν σοφιστῶν εἶναι, τοῖς δὲ ἐπιδεικτικῶ
 χαρακτῆρ^{ος} διαλόγοις ἐντευξόμεθα. Ἐν οἷς ἐστὶν ἐκμαθεῖν ὅπως τε δεῖ ἐπαιεῖν
 τῶν σοφιστῶν, καὶ ὅπως καὶ ἄντιπα τρέπον προσφενεῖς κακουργῶσι περὶ
 τῆς λόγους.

*** (o) ***

Platonis ipsius doctrina hoc faciet quam optime. Cum enim contemplatores fieri debeamus animi nostri, rerumque divinarum, ipsorum denique Deorum, & bonam mentem nobis comparare, ante omnia animus à mendacibus ac falsis opinionibus & præjudiciis purgandus erit. Neque enim Medici prius corpus ex assumptis cibis emolumenti quicquam capere posse existimant, quam impedimenta ex illo ejiciantur. Peracta purgatione insitos sensus naturales excitari provocarique oportet, tum & illos sinceros & ad judicandum aptos reddi tanquam principia. Præparatus hunc in modum animus, convenientibus imbuendus est doctrinis, quarum ope perficiatur, qualia sunt de rebus naturalibus, divinis, moralibus ac civilibus. Hæc vero ne excidant sed fixa inhæreant animo, necesse erit revocari singula ad rationem, ut à præfixo scopo minime aberremus. Hinc contra falsas ratiunculas animus muniendus est, ne à Sophista aliquo abducti animum in deteriora flectamus. Ut igitur falsas opiniones ejiciamus, fas est ut ad tentatorii generis Dialogos Platonicos nosmet applicemus, quippe qui in redargutione & purgatione versantur. Ad provocandos vero in lucem sensus naturales institutorii characteris Dialogis erit opus, horum enim propria hæc est virtus, siquidem Physica, moralia, civilia & æconomica præcepta continent, quorum alia ad Theoriam vitamque contemplativam, alia ad actionem & vitam activam referuntur, in eundem quidem finem utraque, ut Deo similes reddamur. Hæc, in animo recondita, ne exolescant, necesse fuerit ad Logici characteris Dialogos, qui & ipsi sunt generis inquisitorii, facere accessum. In illis enim continentur methodi per divisiones & definitiones, tum per Analysin & Syllogismos, quibus & veræ demonstrantur sententiæ, & refutantur falsæ. Præterea ne Sophistarum ratiunculis decipiamur, demonstrativi generis Dialogos tractabimus, qui nos, quatenus audiendi sunt Sophistæ, qua ratione quemque in modum cavillationibus ipsorum occurrere oporteat, optime edocebunt.

CAPUT III.

Notitia Platoniorum digesta
Ordine Alphabeti.

Adimantus Platonis frater : Laert. III. 4.

Ejus Filius ibid. III. 41.

Aelianus Platonius, cujus commentarios in Timæum Platonis laudat Porphyrius in Harmonica Ptolemæi p. 216. Proclus &c.

Æschines Neapolitanus, Academicus, Melanthii Rhodii discipulus, Clitomachi condiscipulus. Laertius in Æschine II. 64. Plutarch. an seni gerenda Respubl. p. 791.

Agapestor sive *Agamestor*, de quo vide Plutarchum lib. J. sympos. quæst. 4. p. 621.

Albinus, de quo dixi capite superiore.

Alcinous, de quo infra lib. IV.

Alexander Seleucienſis Cilix, Peloplaton dictus, discipulus Favorini ac Dionysii Milesii. Philostr. 2. de Sophist. p. 568.

Amelius Tuscus, proprio nomine Gentilianus. Vide quæ ad Eunapium.

Ammonius Alexandrinus, Plotini & Origenis præceptor. Porphy. vita Plotini.

Ammonius junior, Hermæ F. Procli discipulus, de quo infra lib. V.

Amyclus sive *Amyclas* potius, Heracleotes, Platonis discipulus, Laert. III. 47. Aelian. III. 19. Var.

Annicius Aegineta, qui Platonem à Dionysio ejectum emittit, atque hoc facto nomen sibi comparavit, obscurus alioqui futurus, ut ait Syn-cellus p. 259.

Antiochus Philonis auditor. Vide Augustinum II. 6. contra Academicos & III. 18. ubi scænum Platonium vocat, & Mnesearchum quoque Stoicum ab eo auditum refert, quod testatur etiam Eusebius XV. 9. præparat. è Numenio. Claruit circa Olymp. CLXXV. Hunc Cicero audisse se refert, quintæ auctorem Academiæ (Sextus I. Pyrrhon. Hypotyp. c. 33.) quem secum habuit L. Lucullus, cum in Asia quæstorem & post aliquot annos Imperatorem ageret. Confer

fer Ciceronem IV. Acad. quæst. & Augustinum XVIII. 3. de Civ. Dei.

Antonius Rhodius, Porphyrii & Amelii sub Plotino συμφορητής.

Apolloniades Platonis servus, Laert. III. 41.

Apollonius Syrus Platonicus. Spartian. in Hadriano c. 2.

Mich. Apostolius de quo lib. V.

Arcefilas Pirææus Crantoris discipulus clarus circa Olymp. CXX. auctor mediæ Academiæ, & Epicuri ætate ad invidiā illius Philosophi peramatus magnique habitus, ut notat Plutarchus contra Colotem p. 1121. Vide & Augustinum II. 6. contra Academicos & III. 17. ubi Zenonis Stoicorum Principis sub Polemone condiscipulum & postea adversarium fuisse Arcefilam refert. Confer. Ciceron. 1. Acad. quæst. Audivit & Theophrastum, Diodorum (Cronum) & Pyrrhonem, ut notat Numenius apud Euseb. XV. præpar. p. 279. seq. ubi plura de Arcefila lectu digna. Verisimile aliquid (cum Carneade) posuit, sed nihil esse certum, ut notat Hieronymus 2. in Rufin. adde Lactantium III. 4. seq. & 6. & quæ ad Hesychium illustrem Meursius, & ad Laerium IV. 28. seq. viri docti. Ex eodem Laertio IV. 29. & Plutarcho de fortuna Alex. cognoscimus nullum librum ab Arcefila scriptum esse, licet *epigrammata* ejusdem quædam refert. IV. 30. seq. & *testamenta tria* memorat IV. 43. & *Epistolam ad Thaumasiæ* necessarium suum exhibet 44. Hinc patet, illud *πρὸς Φώρει* IV. 38. non posse accipi de librorum inscriptionibus, ut facit interpres, sed quod solum è Regibus Eumenem accesserit & cum eo locutus fuerit Arcefilas. *φιλόσοφον* fuisse notavit Phanocritus apud Athenæum VII. p. 276.

Pro Archelao in latina versione Philopœmenis Plutarchi p. 366. reponendum nomen Arcefilai, ubi legitur Demophanem & Eudemum Megapolitanos, ipsius in Academia familiares fuisse.

Archestratus Phrearius Laert. III. 41.

Aridelus Arcefilæ æqualis, cujus mentio Laert. IV. 41.

Aristides Locrus Platonis discipulus. Plutarch. Timoleonte. p. 238.

Aristides Quintilianus, de quo infra in Musicis c. IX.

Aristippus Cyrenæus Lacydæ auditor. Numenius apud Euseb. XVI. præparat. p. 736. diversus ab Aristippo antiquiore Socratico, itidem Cyrenæo, de quo dixi lib. II. c. 23. §. 33.

Aristo Platonis Pater.

Aristocles Messenius (licet Peripateticus secta) scripserat *πῆταρον σπινδαίου*

- τεροῦ Ὀμηροῦ ἢ Πλάτων, teste Suida. Plato quoque, antequam Platonis nomen adscisceret, dictus fuit Aristocles.
- Aristodemus* Aegienfis, Plutarchi æqualis, qui in limine libri adversus Colotem vocat illum τὸν ἐξ Ἀκαδημίας ὁ νερθηκοφόρον, ἀλλ' ἐμμανέ-
σαιτον ὀργισμένην Πλάτων.
- Aristonymus* ad Arcades Reipubl. constituendæ causâ à Platone missus. Plutarchus adversus Colotem p. 116.
- Aristoteles* Stagiritâ Platonis discipulus fuit, sed propriam deinde condi- dit sectam, de quo infra cap. VI. seq. Quare à Platone factus fuerit alienior, dicit Aelianus III. 19. Var.
- Asclepiodotus* Alexandrinus Procli discipulorum optimus, Damascii magister. Vide Ionsium III 18. *Commentarius in Platonis Timæum* allegatur ab Olympiodoro in IV. Meteorolog. Multa de hoc Asclepiodoto & diligenti ejus naturæ inquisitione Suidas, qui Asclepiodoto quoque Medici meminit in Σωρανόσ. Sed alius, qui sub Dio- cletiano vixit, & ejus res consignasse videtur, ut conjicere licet è Vo- pisco in Aureliano c. XLIV.
- Asclepius* Trallianus, Ammonii Hermæ discipulus.
- Aspasii* commentaria in Platonem memorat Porphyrius in vita Plotini.
- Athenagoras*, cui Boethus inscripsit librum περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι δοξα-
μένων λέξεων. Photius cod. CLV.
- Atticus* Platonici Philos. sub M. Aurelio Antonino claruit teste Syncel- lo p. 353. Ex ejusdem adversus Aristotelem disputationibus loca præclara servavit Eusebius XV. 4. — 9. præparat. & 12. & 13. At- tici Platonici ὑπομνήματα memorat Porphyrius in vita Plotini.
- Cardinalis *Bessarion*, de quo libro V.
- Bisus* Platonis Servus, Laert. III. 42.
- Bionis* Borysthenitæ vita inter Academicos recensetur à Laertio IV. 46. seq. licet sect. 51. ait eum τὴν ἀρχὴν h. e. omnino τὰ Ἀκαδημαϊκὰ παρητήσασθαι, Crateris Academici factum primum auditorem IV. 23. tum Theodori Athei, denique Theophrasti Peripatetici. De hoc Bione fuse Clariss. Baylius in Lexico. Xenocrates eum re- sponso indignum habuit teste Laertio IV. 10. Vide & Numenium apud Eusebium XIV. præparat. p. 731.
- Boëthius*, cujus λέξεων Πλατωνικῶν συναγωγὴν, & περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι δοξα-
σμένων λέξεων refert Photius cod. CLIV. Nescio idemne Boë- thius, ad quem de anima rescripsit Porphyrius teste Eusebio XIV. 10. XV. 11. & 16. præparat. Evangelicæ.

Byrson Academicus Platonis auditor, quem perstringit Ehippus Comicus apud Athenæum XI. p. 599. Alius Byrson sive Bryson Pythagoricus, de quo supra lib. I. c. 13.

Caji Platonici συγγράμματα memorat Porphy. in vita Plotini.

Callimachus quidam Platonis amicus Laert. III. 42. 43.

Callippus Atheniensis Platonis discipulus Dioni familiaris Athen. XI. p. 508. Laert. III. 46. Plutarch Dione & Timolconte. Suid.

Carneades Cyrenæus Olym. CXII. 4. defunctus, nihil scripsit, præter Epistolas, & in his quandam ad Ariarathen Cappadociæ Regem. Vixit annos XC. vel saltem LXXXV, eloquentia nulli secundus, & ἐμμελής assertor adversus Chrysippum strenuissimus. Tertiæ princeps Academiæ, successor Hegesini Pergameni, adversus Zenonem Stoicum scripturus, sive (ut rectius Valerius Max. VIII. 7.) disputaturus, cerebrum ellebro purgavit, teste Gellio XVII. 15. De eo vide, quæ viri docti ad Laertium IV. 62. seq. Plutarchus Catone Majore p. 349. Cicero, Sextus Empiricus, Numenius apud Eusebium XIV. p. 736. seq. præparat. Augustinus III. 17. contra Academicos seq. Atheniensem vocat Synesius f. 19. & Philostratus 1. Sophist. p. 490. quia Athenis docuit, Suidas autem à Cyrenæo Carneade (quem perinde ut Helychius Illustris vocat λιβύων, forte propter Clitomachum ejus discipulum) perperam distinguit, & Anaxagoræ discipulum vocat, scilicet, quia sceptices princeps creditur Anaxagoras. De ætate Carneadis vide Petavium c. 8. Exerc. Miscell. Gassendum IV. 8. de vita Epicuri, & Jonsium II. 14. De Carneade ejusque dogmatis Baylium in Lexico. Orationem ejus pro Philosophis Romæ habitam in Senatu, ex ingenio confingere reddereque ausus est Græco Stylo Petavius p. 217. Orat. Imaginem Carneadis exhibet editio Laertii Wettsteniana, aliam præterea Gronovius T. 4. thesauri Antiqu. græc. litera u. Fuit & Carneades Cynicus, de quo Eunapius: tum Carneades frigidus poeta elegiarum, cujus Laertius mentionem facit. De Carneade Epicuri æquali & familiari, quem à nostro esse diversum, non usque adeo constat, neque ego credo, vide, si placet, Jonsium.

Censorinus Academicus, cujus meminit Alexander Aphodiseus lib. I. c. 13. quæstionum & solutionum.

Chabrias & Phocion Imperatores fortissimi Atheniensium, ex Academia prodierunt, teste Plutarcho adversus Colotem p. 1126. Phocion Platonem primum, dein Xenocratem audivit, idem in Phocione p. 743.

Cha.

- Cheron** Pellœneus, Platonis & Xenocratis discipulus, Athen. XI. p. 509.
- Charmides** Clitomachi discipulus, quem nonnulli cum Philone quartæ faciunt principem Academiæ. Vide Sextum lib. I. c. 33. Pyrrhon. Hypothef. & Euseb. XV. præp. p. 726. Ciceronem Oratore c. 16.
- Chion** Heracleensis. Vide, quæ dixi lib. I. c. 10. §. 5.
- Clearchus** in *Platonis encomio* laudat Laertius III. 2. Hieron. 1. in *Jovianum*.
- Clemens** Alexandrinus in scriptis suis satis testatur Platonis se dogmatibus favere. Confer Albertinum de Eucharistia p. 266. sq.
- Ælium Clementem** ad quem scripsit Plinius lib. I. Epist. 10. pro Platónico Philosopho sine causa habet Baronius ad A. C. CIX. 53.
- Clitomachus** Diogneti F. Carthaginienſis (Max. Tyrio inde diff. XXIX. p. 294. *λίβυς*) patria lingua Asdrubal, Carneadis discipulus atque in Athenienſi schola (curiam vocat Symachus X. 25. Epist.) successor, & scriptor voluminum ultra CCCC, in quibus Magistri sui potissimum dogmata illustravit. Vide Numenium apud Euseb. XIV. præparat. p. 739. Laertium IX. 67. Ciceronem IV. Academ. quæst. quæ cum ad Lucilium Poëtam & L. Censorinum ait scripsisse (qui Anno U. C. DCIV. Consul fuit) memoratque ejus *quatuor libros de sustinendis assensionibus & consolationem ad captivos cives suos post patriam à Romanis everſam*. Primum ipsius *de sectis librum* laudat Laertius in Aristippo II. 92. De Atheismo ei imputato vide Reinesii Var. Lect. III. 6. p. 444. seq. De Clitomacho etiam diligenter agit Jonsius II. 14.
- Coriscus** Scepius, Platonis discipulus. Laert. III. 46. Cum Socratem prius audiisset, teste Strabone lib. XIII. p. 608. Ad Erastum & Coriscum exstat Platonis Epistola.
- Crantor** Solensis, Polemonis auditor Laert. IV. 17. & prius sub Xenocrate condiscipulus id. 24. *πρώτῳ Πλάτωνος ἐξηγητῆς* teste Proclo 1. in Timæum. Cratetis Athenienſis amicus & Arceſilæ. Vide Laert. IV. 22. Eusebium præparat. XIV. p. 731. Commentaria ad tres myriades *συχῶν* sive versuum 30000 reliquisse, quorum nonnulla ad Arceſilam referebantur, præterea poemata composuisse testatur idem Laertius IV. 24. & 25. E scriptis ejus nullum celebrius libello brevi sed aureolo, ut ait Cicero in Lucullo, quem fecit *de laetitia*. Laert. IV. 27. Allegatur à Cicerone 3. Tuscul. Plutarcho consolat. Ad Apollon. Ex Crantoris commentariis locum affert Sextus X.

X. contra Math. p. 447. seq. Fuit & alius Crantor Comicus, Stobæo laudatus.

Crates Tarsensis. Laert. IV. 23.

Cronius Pythagoricis & Platonis à Porphyrio accensetur in vita Plotini.

Damascius Syrus, de quo libro V.

Delius Ephesius, Platonis amicus, qui Alexandrum M. ad bellum contra Persas suscipiendum maximè est adhortatus, teste Plutarcho p. 1126. contra Colotem.

Demetrius Platonis amicus Laert. III. 43. & discipulus, patria Amphipolites. id. III. 46.

Alius Demetrius Platonis, qui vixit tempore Ptolemæi undecimi, cognomento Dionysii, memoratus Luciano lib. de calumnia, & forte Marco Antonino VIII. 25. Nam Gatakerum puto falli, qui Demetrium Phalereum ab Antonino innui suspicatur.

Demochares Arcefilæ familiaris. Laert. IV. 41.

Democritus junior, cujus meminit Porphyrius in vita Plotini.

Demophanes Megapolitanus, Arcefilæ discipulus, Plutarch. Philopœmene p. 356.

Demosthenes Rhetor, Platonis auditor. Laert. III. 46. & II. 108. Confer Dionys. Halic. & Epistolas Demosth. Sunt qui referunt à Platone dimissum, quod nimis verborum captator esset. Anonymus Schol. in Aristotelis Rhetor. lib. 3. p. 51. Ἐπειὶ καὶ ὁ Πλάτων ἀπεδίωκε τῆς αὐτοῦ διατριβῆς τὸν Δημοσθένην ὡς ἡρολέξην.

Dercyllides ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ τῆς Πλάτωνος Φιλοσοφίας laudatur à Porphyrio apud Simplic. in 1. Phys. Idem opus puto respici ab Albino in Isagoge cap. VI. Scripsit & in *Timæum* Platonis, Proclo teste. Alius Dercyllides Lacedæmonius ad Pyrrhum legatus, cujus dictum refert Plutarchus Apophthegm. Lacon. & Stobæus Serm. 7. unde emendandus Maximus, apud quem male editum est κεραυλίδας.

Didymus Arejus, πιθανῶν καὶ σοφισμάτων λύσεις libri 2. Suid. ἐξ τῶν ἀρεσκόντων Πλάτωνι. Euseb. XI. 23. præparat.

Dio Syracusanus inter Platonis discipulos refertur à Laertio III. 46. Confer Plutarchum in Dionis vita, & contra Colotem p. 1126. Ælium III. 4. Var. & 17. Inter eos, qui Symposia sive λόγους ὡς καὶ πὺν γεγραμμένους literis consignarunt, refertur ab eodem Plutarcho in limine quæstionum Convivalium. Idem testatur Callippum in-

H

ter-

terfectum esse eodem pugione, quo Dionem, amicitiam simulans interfecerat. p. 553. de sera Numinis vindicta.

Diocles Cnidius, è cuius διατριβαίς nonnulla de Arcesila profert Numerius apud. Euseb. XIV. præparat. p. 731.

Dionysius Areopagita, de quo libro IV.

Dionysius Halicarnassensis junior.

Dionysius Platonis Servus. Laert. II. 42.

Domninus Laodiceus sive Larissæus Syrus Syriani discipulus, de quo Marinus in vita Procli c. 25. Damascius in vita Isidori apud Photium, & ex utroque Suidas. Scripsit ὅλην πραγματείαν καθαρικὴν τῶν δογμάτων ἔϋπλάτῳ. Alius Domninus Chronographus, qui frequenter in Malalæ Chronico allegatur, & Clarissimo Bentlejo videtur fuisse Episcopus Antiochenus, & Historiam ab orbe condito deduxisse ad tempora Justiniani, pag. 73. Epist. ad Johann Millium.

Ecdemus Megapolitanus Arcesilæ discipulus. Platarch. Philopœmene pag. 356.

Eraclius Scepsius Platonis discipulus. Laert. III. 47. Eraclum, & Coriscum (de quo supra) Socraticos vocat Strabo lib. XIII. p. 608.

Eratosthenes Cyrenæus (Stoicus) ἐν τῷ Πλάτωνικῳ laudatur à Theone Smyrnæo. Δεύτερον live νέον Πλάτωνα dictum refert Suidas in Ερατοσθ.

Evæon Lampfacenus Platonis discipulus. Laert. III. 46.

Evagon Lampfacenus Platonis discipulus. Athen. XI. p. 508. Idem cum Evæone jam memorato, sed utra scriptura præferri debeat, incertum est.

Evander Phocensis, Lacydis Successor, ut Evandro successit Hegesinus. Vide Ciceronem Lucullo, & Laert. IV. 60. Numenium apud Euseb. XIV. præparat. p. 736.

Eubulus Athenis Platonicus διάδοχος. Porphy. vita Plotini, qui συγγράμματά ejus quædam ἐπὶ Πλάτωνικῶν ζητημάτων Romam missa memorat.

Euclides, cuius meminit idem Porphy. in vita Plotini.

Eudorum Academicum in Categorias Aristotelis scripsisse testatur Simplicius in Categ.

Eudoxus Cnidius Platonis auditor, Astrologus insignis, de quo dixi infra c. V. Platoni in Ægyptum proficiscenti comes fuit teste Strabone lib. XVII. Platonem audiisse testantur Sotion apud Laertium VIII.

VIII. 86. Cicero, Plutarchus aliique, sed postea τὴν ἀρχὴν αὐτὸν παρέπεμψατο, omnino ipsum missum fecit. Laert. VIII. 87.

Euphrates Oreites, quem Plato misit ad Perdiccam commendaturus Philippum, qui postea Rex fuit Macedonum. Athen. XI. p. 506. Idem p. 508. non εὐφραῖς appellatur sed εὐφρατῖς.

Euphrates, quem laudat Plinius lib. I. Epist. 10. non Platonicus fuit, ut visum Baronio ad A. C. CIX. 53. sed Stoicus, licet Plinius eum ait Platoniam illam sublimitatem & latitudinem disputando effingere.

Eurymedon Myrrhinusius, Platonis amicus, Laert. III. 42. 43.

Favorinus Arelatensis Gallus, Hermaphroditus & Eunuchus ἀκόλας. * quem paulo ante suam ætatem claruisse testatur Lucianus in Eunuchō T. 1. p. 483. seq. Καὶ τις Ἀκαδημαῖκός Εὐνυχῶς ἐκ Κελτῶν ὀλίγον πρὸς ἡμῶν εὐδοκίμησας ἐν τοῖς ἑλλήσι. Sub Trajano nimirum & Adriano illi invidente floruit, ut notatum Suidæ in Φαβωρ. & Ἀδρ. Confer Spartianum in Adriano c. XV. Dionem lib. LXIX. in Excerptis Peiresc. p. 713. Syncellum p. 350. Dionis (Chrysostomi) discipulus & Epicteti (Gell. XVII. 19.) Jeti utriusq; valde dissimilis fuit: familiaris Herodis Attici, quem Bibliothecæ suæ & domus, quam Romæ habuit, heredem reliquit. Polemonis Smyrnæi Sophistæ æmulus, ut traditum Philostrato 1. de Sophist. p. 493. sq. Plurima composuisse Suidas auctor est, & scriptorum multitudine cum Plutarcho Chæroneo contendisse. De amicitia, quæ inter utrumque intercessit, testatur liber de primo frigido, quem Favorino Plutarchus inscripsit: & inter deperdita Plutarchi memoratur à Lampria ἐπιστολὴ πρὸς Φαβωρίνον περὶ Φιλίας. Sed & Favorinus librum scripsit, cui titulum fecit, Plutarchus. E plurimis Favorini scriptis hæc in veterum scriptis laudantur:

Πρὸς Ἀδελφάνον περὶ τῆς κτληπτικῆς φαντασίας. Galen. T. 1. p. 6. libello περὶ ἀρετῆς διδασκαλίας.

Περὶ τῆς Ἀκαδημαῖκῆς Διαθέσεως. infra in Πλάτωνα.

Ἀλκιβιάδης Galen. T. 1. p. 6.

Ἀπομνημονευμάτων libri sæpe laudati Laertio, qui quintum allegat III. 40.

VIII. 12.

Πρὸς Ἀρξιστάρχον περὶ τῆς κτληπτικῆς φαντασίας. Galenus T. 1. p. 6.

Ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ λόγῳ. Philostr. p. 495.

Λόγῳ ὑπὲρ τῶν βαλανείων. Philostrat. loco laudato,

Γνωμολογικά. Suid.

* Confer Muretum X. 11. Var. Lect.

Περὶ τῆς διαίτης τῶν φιλοσόφων Suid.

Περὶ τῆς κτ'ληπτικῆς φαντασίας πρὸς Δύσωνα. Galen. T. 1. p. 6.

Πρὸς Ἐπικτήτον. In hoc introduxerat Onesimum Plurarchi servum cum Epicteto colloquentem. Meminit Galenus T. 1. p. 6. & contra scripsisse se testatur librum ὑπὲρ Ἐπικτήτου πρὸς φαβωρίνον: de libris propriis T. 4. p. 367.

Ἐπιτομή περὶ τῆς. Stephanus in ῥοπέις.

Τὸν ἡλίον μὴ εἶναι κτ'ληπτόν. Galen. T. 1. p. 8.

Κυρηναϊκά. Stephanus in Ἀλεξανδρεία.

Μητρώων inter Favorini scripta male refert Vossius de Hist. Gr. p. 213. ἐ male intellecto loco Laertii II. 40. Confer Jonsium p. 244.

Λόγος ὑπὲρ τῶν μονομάχων. Philostr. p. 495.

Περὶ τῆς ὁμήρου φιλοσοφίας Suid.

Ἐπιτομή περὶ τῆς παμφυλίας. Stephanus in ῥοπέις. Sed recte Holstenius post περὶ τῆς facit στυμὴν.

Παντοδαπῆς ἰσορείας libri, sive ut apud Stephanum in πῆρξαις, παντοδαπῆς ὕλης ἰσορικής, saepe allegantur a Laertio, qui octavum librum laudat III. 24. & VIII. 47. Ex Phoriti cod. CLXI. ubi refert Sopatrum ad librum tertium Eclogarum suarum usum fuisse παντοδαπῇ ὕλῃ Favorini, colligas hoc opus digestum fuisse ordine literarum.

Περὶ πλάτωνος Suid.

Πλάτωνος, ἢ περὶ τῆς ἀκαδημαϊκῆς διαθήσεως. Galenus in libro contra Favorinum περὶ ἀρίστης διδασκαλίας T. 1. p. 6. ubi testatur eum in hoc libro concedere, quod detur aliquid βεβαίως γνωστὸν.

Τὰ εἰς πρόξειον Favorino supposita, atque indigna, iudice Philostrato pag. 495.

Προτεχνολογήματα ἐθνικῶν. Steph. in Αἰθιοψ.

Πυρρωνείων τρόπων libri X. Gell. XI. 5. Hisce inter Philosophicas Favorini disputationes palmam tribuit Philostratus p. 495. sq. testatus eum his inter alia ostendisse, Pyrrhoneos quoq; licet de omnibus dubitantes, tamen posse iudicio civili experiri, & causas agere.

Περὶ Σωκράτους καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἐρωτικῆς τέχνης. Suid. Hunc librum impugnaverit Galenus in scripto, cui titulus, πρὸς τὸν φαβωρίνον κτ' Σωκράτους. Meminit ipse de libris propriis T. 4. p. 368.

Fuit & alius Favorinus iisdem temporibus Peripateticus. Plutarch. VII. 10. sympot. & alius Rhetor latinus antiquior, ἐ cuius Oratione, qua legem Liciniam de sumtu minuendo suavit, refert nonnulla Gel-

Gellius XV. 8. Sed ibi pro Favorini nomine Augurinum reponere malit Jacobus Gronovius, refragantibus licet veteribus libris.

Claudius Galenus, de quo infra lib. IV. præter opus etiamnum existans *πρὸς τῶν ἰπποκράτους καὶ Πλάτωνος δογμάτων*, scripserat, ut ipse de libris propriis T. 4. p. 368 refert, *πρὸς τῆς Πλάτωνος αἰρέσεως* librum I. *πρὸς τῶν ἐν τῷ Πλάτωνος Τιμαίῳ ἱατρικῶς εἰρημένων* commentarios IV *πρὸς τὰς ἐτέρως ἢ Πλάτωνος ἰδεῶν δόξαντας*, libros III. *πρὸς τῆς καὶ Πλάτωνος λογικῆς θεωρίας*. Πλατωνικῶν διαλόγων συνόψευς libros VIII. *Περὶ τῶν ἐν Φιλήβῳ μεταβάσεων*, *Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν καὶ δυνάμεων*.

Georgius Corinthius. Themist.

Glauco Platonis Frater. Laert. III. 4.

Harpocratio Argivus Cæsaris (Augusti) familiaris, scripsit *ὑπόμνημα* in Platonem libris XXIV. & *λέξεις Πλάτωνος* libros II. Suid.

Hegesander Delphus ἐν τοῖς ὑπομνήμασι *πρὸς τῆς πρὸς πάντας τὰς Πλάτωνος κακοηθείας λέγων*. Athen. XI. p. 107.

Hegesinus Pergamenus Evandro successit, ut *Hegesino Carneades*, teste Cicerone in Lucullo & Laertio IV. 60. Clementis Alex. codices 1. Strom. p. 301. vocant *Hegelilaum* & mediam Academiam in eo defecisse testantur.

Hegias Platonis Amicus. Laert. III. 43.

Heracledes Aenius Platonis discipulus. Laert. III. 46. Vide infra in *Pithon*.

Heracledes Ponticus Platonis discipulus. Laert. III. 46.

Hermias Syriani discipulus, de quo infra lib. V.

Hermodorus, qui Platonis libros apud Siculos divulgavit. Cic. XIII. 21. ad Attic. Zenobius, Vaticana appendix & Suidas in proverbio *λόγισιν ἐρμόδωρος ἐμπερεύεται*.

Hermophilus Philosophus cæcus, qui Theopompum Geometricam sine radio docuit, teste Claudiano Mamerto III. 11. de statu animæ.

Hesius Perinthus Platonis discipulus. Laert. III. 46.

Iustinus Hesybius. Infra in Numenio.

Hierius Procli discipulus, filius Plutarchi Atheniensis.

Hierocles, de quo supra lib. II. c. 12.

Hippothales Atheniensis, Platonis discipulus. Laert. III. 46.

Hyperides Rhetor, auditor Platonis. Laert. III. 46.

Jamblichus, de quo infra lib. V.

Isidorus Procli & Marini familiaris, *Gazæus*, cujus vitam scripsit Dama-

- scius* apud Photium cod. CCXLII. Vide & Suidam in *Συελατός, Ἰσιδωρ* &c.
- Justinus Hefychius*, Apameensis. Vide infra in Numenio.
- Lacydes* Cyrenæus, Arcesilai successor, novæ princeps Academiae secundum Laertium IV. 59. Attalo Regi Pergameno charus, obiit Olymp. CXXXIV. 4. ante Christum CCXLI. Meminit Plutarchus de dignoscendo adulate p. 63. & Numenius apud Euseb. XIV. 7. præparat. ubi ab avaritia *οικονομικῆ* cognomentum tulisse, & à servis furibus dogmate ipsius, quo nihil comprehendi posse sentiebat, pulchre delusum commemorat.
- Leo* sive *Leonides*. Vide lib. I. c. 10. § 5. & hoc libro III. cap. 1. inter scripta Platoni supposita num. XLI.
- Dionysius Longinus*, de quo infra lib. IV.
- Lupercus Beryti*us sub Galieno Imp. clarus Grammaticus, scripsit inter alia teste Suida *περὶ τῆς παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρυον*, ad locum in Theæteto p. 77. edit. Basil.
- Lycurgus* Rhetor, auditor Platonis. Laert. III. 46.
- Lyficles* Atheniensis. Laert. in Cratete Atheniensi IV. 22.
- Manachmus* Alopecensis, Philosophus Platonicus, qui teste Suida scripsit præter alia Philosophici argumenti, libros tres in Politiam Platonis.
- Marinus* Neapolitanus Procli successor, de quo infra lib. V.
- Maximus* Tyrius sub Antonino clarus. Num etiam Verissimi Imp. Præceptor, cum Apollonio Stoico & Basilide Scythopolita? Ita videor mihi posse colligere è Syncello p. 351. Dixi de hoc infra lib. IV.
- Melantas*, cui Boethus Lexicon Platicum inscripsit, teste Photio Cod. CLIV.
- Melanthius* Rhodius, cujus svavitatem prædicat Cicero in Lucullo.
- Menedemus* à Platone missus ad Pyrrhæos Reip. constituendæ causa. Plutarch. contra Colotem p. 1126. Eretrienlis, Platonis auditor Laert. II. 34. & Hefych. Illustis.
- Mentor* Bithynus, Carneadis discipulus. Vide Laertium IX. 63. Numenium apud Euseb. XIV. p. 738. præparat.
- Metrodorus* Stratoniceus. Cic.
- Metrophanes* Lebadiensis, Rhetor, scripsit inter alia *περὶ τῶν χαρμητέρων Πλάτων*, teste Suida.
- Mnesistratus* Thasius, Platonis discipulus. Laert. III. 47.

Ni-

Nicolaus Damascenus dicitur etiam *Platonicus* à *Suida* in *Νικολ.* Sed *Peripateticum* fuisse, præter *Suidam* ipsum consentiunt *Plutarchus*, *Athenæus* & alii.

Nigrinus, de quo *Lucianus*. T. I. p. 21.

Numenius *Apameensis* *Pythagoricis* & *Platonicis* à *Porphyrio* in *Plotini* vita accensitus scripsit libros *περὶ τῆς τῶν Ἀκαδημαϊκῶν πρὸς Πλάτωνα διασκέσεως*, è quorum primo præclara fragmenta servavit *Eusebius* XIV. 5. seq. præparat. *Περὶ τῶν Πλάτωνος ἀπορρήτων* id XIII. 5. è libro *περὶ τὰ γὰρ* XV. 17. Plura ejus scripta memorat *Origenes* 3. contra *Celsum* p. 198. *Ἐππα, & πρὸς ἀρχαίων, πρὸς τόπων & τρίτον περὶ τὰ γὰρ*. Alius *Numenius Grammaticus*, qui inter *Arati* interpretes recensetur. *Numenii* Philosophi dogmata omnia edidit *Amelius*, qui inde centum fere libros commentariorum collegerat, teste *Porphyrio*, quos deinde dono dedit *Juliano Hefychio* *Apameensi*, quem filium adoptaverat. Fuit & *Numenius Heracleotes*, cujus *ἀλιευτικόν*, & *περὶ δειπνῶν* laudat *Athenæus*.

Olympiodori *Platonici* duo fuerunt, unus, ad quem *Isidorus Pelusiota* II. 256. *Epist.* Alter *Damascio junior*, cujus commentarii in quosdam *Platonis* dialogos exstant MSS. Fuit & tertius *Olympiodorus Peripateticus*, quem audivit *Proclus*. Vide quæ infra libro V.

Orosander, de quo infra cap. XXIX.

Origenes, *Porphyri* vita *Plotini*, qui ejus librum de *dæmonibus* memorat. Vide, si placet, quæ scripsi ad *Eunapium*.

Alius *Origenes Adamantius Christianus*, sed in multis & ipse *Platonissans*, de quo infra lib. IV.

Pamphilus *Epicuri* Præceptor, cum *Pamphilo* *Grammatico Alexandrino* (ut fecit *Suidas*) non confundendus. *Laert.* X. 14.

Philippus Opuntius. Vide quæ supra c. I. inter scripta *Platonis* num. XXXV. Alius *Philippus Chollideus* *Laert.* III. 41.

Philo quartæ *Academix* auctor, *Clitomachi* discipulus, de quo *Numenius* apud *Euseb.* XIV. 9. præparat. *Cicero* eum audivit XIII. 1. ad familiar. itaque *Philonis* partes sibi sumpsit in libris *Academicarum* quæst. ut testatur IX. 8. Audivit etiam *Antiochus* teste præter alios *Augustino*, qui vocat hominem circumspiciissimum, qui ad *Platonis* auctoritatem, *Academiam*, legesque revocare adversarios cedentes jam cæperit. III. 18. contra *Academicos*.

Philo *Judæus*, de quo libro IV.

Phorion, *Atheniensium* Imperator. Vide supra in *Chabria* & *Cleone*.

Phor-

Phormio ad Eleos à Platone missus Reipublicæ constituendæ causa. *Plutarch.* p. 1126. contra Colotem.

Python Aenius, qui cum fratre Heraclide Thraciam Coty intersecto tyrannide liberavit, Platonis discipulus fuit teste *Laert.* III. 46. & *Plutarcho* contra Colotem p. 1126. Aliis *Python*: at apud *Aristotelem* V. 10. *Politic.* male *Paron.* Vide *Menagii* notas ad laudatum *Laertii* locum.

Gemistus Pletho, de quo libro V.

Plotinus, de quo, ut de *Plutarcho* Chæronensi, dixi libro IV.

Plutarchus Atheniensis, Syriani præceptor, de quo libro V.

Polemarchus Eudoxi familiaris. *Simplicius* ad 2. de cælo.

Polemo Atheniensis, Xenocratis auditor, quo viso & audito ad frugem rediit, & qui luxuria antea diffluxerat, Philosophiæ operam dedit, ut præter *Plutarchum* & alios *Menagio* ad *Laert.* IV. 16. laudatos tradunt *Cicero* IV. *Acad. qu.* *Arrianus* III. 1. & IV. 11. *Epictetearum*, *Themistius* p. 92. *Orat.* *Origenes* III. contra *Cels.* p. 152. *Choricus* in laudatione *Procopii Gazæi* inedita, aliique. *Xenocrati* successit in Academia Ol. CXVI. $\frac{2}{3}$ ante Christum CCCXV. Multa scripsisse *Laertius* IV. 20. & *Suidas* testantur, sed nullo ejus monumento ingenii nomine tenus laudato, & suo jam tempore nullum amplius exstitisse *Suidas* affirmat. *Polemo* ἐν τοῖς περὶ τῆς φύσεως βίβλ. allegatur à *Clemente* VII. *Strom.* p. 117. & forte ex eodem libro petum, quod de beatitudine ex *Polemonis* sententia refert. II. *Strom.* p. 410. & quod *Cicero* IV. de finibus, *Polemonem* ait planissime summum bonum dixisse secundum naturam vivere, p. 109. *Physiognomica* quæ exstant alterius *Polemonis* esse videntur, ut dixi infra cap. VI. Discipuli *Polemonis* Atheniensis fuere præter *Zenonem* & *Arcefilam* (*Cic.* 1. *Academ. qu.* *Euseb.* præparat. XIV. p. 729.) *Crates* & *Crantor*, in quibus desit vetus Academia teste *Clemente* 1. *Strom.* p. 301. Alius *Polemo* Platonicus *Plotini* discipulus, de quo *Porphyrus* in *Plotini* vita.

Polis, cui Siciliam adnaviganti *Plato* exportandus à *Dionysio* traditus fertur. *Syncell.* p. 258.

Porphyrus, de quo dixi libr. IV.

Potamo Alexandrinus, *Plotini* discipulus, teste *Porphyrus*.

Priscianus Lydus *Simplicii* æqualis, teste *Suida* in περὶ βίβλ. Dixi de eo infra cap. IX. ubi de *Theophrasto*.

Procles

Proclus Xenocratis discipulus, cujus *librum de Isthmiis* allegat Plutarchus V.

3. *Sympos.*

Proclinus, qui in Troade versatus est. Porphy. in vita Plotini.

Proclus Syriani discipulus, de quo infra lib. V. & ad vitam ejus à Marino scriptam.

Mich. Psellus de quo itidem lib. V.

Ptolemaeus Platonicus, qui scripsit in *Timæum*, teste Proclò.

Pythocles Arcesilæ familiaris. Laert. IV. 41.

Nicolaus Rhetor Plutarchi Athenienſis & Procli discipulus, de quo Suidas & Marinus in Procli vita.

Scrapio Alexandrinus, Rhetor, qui deinde Philosophiæ operam dedit sub Plotino, ut refert Porphyrius in hujus vita.

Severus Platonicus, cujus συγγράμματα memorat Porphyrius vita Plotini. Scripsit in *Timæum* Platonis, teste Proclo, & librum περὶ ψυχῆς, è quo fragmentum apud Eusebium XIII. 17. præparat. Mentio Severi Platonici sæpius in Damascio de vita Isidori apud Photium cod. 242. Eum cum Severo Imp. perperam confundit Photii interpres A. Schottus.

Severianus Procli discipulus. Suid. Σεβηρ. è Damascio in vita Isidori.

Simplicius Cilix Ammonii Hermæ & Damascii discipulus, de quo infra lib. V.

Sosthenes Platonis amicus. Laert. III. 43.

SPEUSIPPUS Athenienſis, Potonæ Platonis Sororis Filius. Laert. III. 4. & testamenti ejus una cum Gosthene & aliis curator. id. III. 43. discipulus, 46. Platoni successit Olymp. CVIII. 1. ante Christum CCCXLVIII. & Academiæ præfuit per annos octo, id. IV. 1. successore relicto Xenocrate, id. 2. & Suidas. Scripta ejus refert Laertius IV. 4. seq. versuum 34075. * fuisse testatus, quæ Aristoteles post Speusippi mortem tribus talentis sive 2250. thaleris emit, ut præter Laertium narrat Gellius III. 17. In his fuerunt præter alia Λυσίας, Κεφαλαῖα, Κλεινόμενα, Ἀρίστωτα, Μανδροβύλα πρὸς Γρύλλον & Ὅροι sive definitiones, quas viri docti easdem esse putant cum iis, quæ inter Platonis scripta leguntur, ut supra cap. 1. num. XLVIII. dixi. Definitionem beatitudinis ex Speusippi mente dat Clemens 2. Strom. p. 418. Speusippi librum, cui titulus

I

Πλά-

* Non 43475. ut legas in præclara Wetsteniana edit. Nam εἴχοι μ, γ' explicandum myriades γ' porro δ quatuor chiliades denotat.

Πλάτωνος περι δέκων five Περίδεκων, ut Meursius legit. p. 1610. Bibl. Atticæ, laudat Laertius III. 2. nec absurde tum idem Meursius, tum Jonsius lib. 1. c. 10. suspicatur non aliud fuisse scriptum, quam Laertio IV. 5. memoratum Πλάτωνος ἐγκώμιον, quod videtur etiam allegare Hieronymus 1. Contra Jovinian. *Epistolam ad Philipppum* Macedoniæ Regem, Athenæus XI. p. 506. *Epistolam ad Dionem* Plutarchus de amico ab adulatore discernendo p. 70. Speusippum ἐν τῷ περὶ φιλοσοφῶν Laertius in Parmenide IX. 29. Idem liber fuit, si Meursium audimus, qui Laertio IV. 4. vocatur φιλόσοφος, five ut scribendum conjicit, φιλόσοφοι. Ibidem Laertius inter Speusippi scripta etiam memorat librum περὶ φιλοσοφίας. Sed & μαθηματικόν, ἐquo petita videntur, quæ Speusippum laudans refert Proclus 3. in Euclidem p. 50. Vide eundem lib. 2. p. 22. Libellum de numeris Pythagoricis auctor Theologumenon Arithmeticæ p. 61. καὶ Σπώευσσπος ὁ Ποτώνης μὲν ἕως τῆς Πλάτωνος, διαδοχῶς δὲ Ακαδημίας πρὸς Ξενοκράτους ἐκ τῶν Ἐξαίρετῶν σπαρτασθειῶν αἰὲν Πυθαγορικῶν ἀκροάσεων, μάλιστα ὅτι φιλολαῶν συγγραμμάτων βιβλιδίον τι συντάξας γλαφυρόν, ἐπέγραψε μὲν αὐτὸ περὶ Πυθαγορικῶν ἀριθμῶν. Etiam in aliis dogmatibus vestigia Pythagoricorum pressisse Speusippum constat ex Aristotele lib. 1. Ethic. Nicomach. cap. 6. ad quem locum Eustratius vocat Speusippum θεολόγον, five ut interpres, qui de divinis apud grecos scripsit. Speusippum ἐν δευτέρῳ ὁμοίων Athenæus II. p. 61. III. p. 86. & 105. VII. 303. 308. 313. 319. 327. 329. IX. 369. 391. ἐν πετάρτῳ IV. p. 133. Idem opus respicitur IV. p. 301. (neque ullum fuit ejus de piscibus scriptum, ut ex interprete male intellecto auctor indicis) II. p. 68. VII. p. 324. ubi Speusippus allegatur. Speusippum ἐν τῷ πρὸς κλεοφώντα πρῶτον Clemens Alex. 1. Strom. p. 367. Allegatur etiam Speusippus à Theophrasto in Metaphys. Dionysii Tyranni literas ad Speusippum, quibus avaritiam & voluptates ipsi exprobat, profert Athenæus VII. p. 279. Plato apud Plutarchum p. 71. de dignoscendo adulatore, dixit vitæ se suæ exemplo maxime emendasse Speusippum.

Synesius, de quo dixi libro V.

Syrianius, quo de ipso etiam lib. V.

Taurius Berytius, sub Antonino Pio clarus. Syncell. p. 311. Scripsit περὶ τῆς τῶν δογματικῶν διαφορᾶς Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους Suid. item de dissensu Platoniorum à Stoicis Gell. XII. 5. Commentarium in

in Gorgiam id. VI. 14. in Platonem Philopon. VI. 18. de mundi
 eternitate.

Telecles Phocenſis, cui & civi ejus *Evandro* vivus Sholam tradidit *Lacydes*.
 Laert. IV. 60.

Theo Smyrnæus, de quo infra cap. IV.

Theo item Alexandrinus, de quo infra lib. V.

Theodorus *Atheus*, Cratetis Athenienſis auditor, auctor poſtea Sectæ *Theo-*
doreæ. Laert. IV. 23.

Theodorus *Aſineus*, quem Proclus ſe audiſſe teſtatur 4. in Timæum p. 246.
 & alibi.

Theodorus Athenis διὰδοχῶν. Porphyr. vita Plotini, ubi memorat ejus in
 Philebum & Gorgiam, & de his quæ Ariſtoteles Platonis Reip.
 oppoſuit.

Theomedon cum Eudoxo Athenas venit Platonem auditurus. Laert.
 VIII. 86.

Theophrastus, qui Ariſtotelis poſtea ſucceſſor fuit, Platonem prius audi-
 vit. Laert. III. 46.

Theopompus Chius ἐν τῷ κτ' τῶν Πλάτωνος διατριβῆς. Athen. XI. p. 508.

Theoſebius Hieroclis diſcipulus, Præceptor Iſidori Gaſari. Damascius
 apud Phot. Cod. 242. p. 511. Suidas in ἐπίκτῃ. Fallitur enim
 Mericus Caſaubonus, qui per Theoſebium ibi intelligit Marcum
 Antoninum Imp.

Thraſippus Platonis amicus. Laert. III. 43.

Thraſyllus, Schol. Juvenalis VI. 576. & quæ viri docti ad Svetonii Tibe-
 rium. Jonſius lib. III. c. 3. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. ubi &
 plures Thraſyllos recenset. Videtur autem hic ipſe, qui Platonis
 libros (ut Democriti quoque) digeſſit in tetralogias.

Timeus Cyzicenus Platonis diſcipulus. Athen. XI. p. 509. Alius *Timeus*
junior, qui ad Gentianum ſcripſit Lexicon Platonicum, memora-
 tum Photio cod. CLI.

Timolaus Cyzicenus Platonis diſcipulus. Laert. III. 46. Num idem cum
 Timæo jam memorato?

Tychon Platonis ſervus. Laert. III. 42.

XENOCRATES Chalcedonius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 46. Ae-
 ſchini ab eo ſubtractus. Athen. XI. p. 507. itineris in Siciliam Co-
 mes, Laert. IV. 6. & n. valdeque probatus Platoni: Aelian. III. 19.
 Var. poſt Speuſippum Academia præfuit ab Olymp. CX. 2. per an-
 nos quinque & viginti, hoc eſt uſque ad Ol. CXVI. $\frac{2}{3}$ (ante Chri-
 ſtum

stum CCCXV.) relicto successore Polemone Laert. IV. 3. & 14. obiit anno ætatis LXXXII. ut idem Laertius, at Lucianus LXXXIV. Meursius CHII. quem vide IV. 12. de Archontibus Atheniensibus. Imaginem Xenocratis asino * vehentis, itemque aliam in Laertio Wettsteniano etiam obviam, habes tomo secundo Thesauri Antiquitat. Græcar. Gronoviani. tab. XCI. De vita ejus & dogmatis confer, si placet, Lexicon Baylii, & notas Viror. doctor ad Orat. Cic. pro Balbo c. 5. T. V. p. 528. Scripta ejus bene multa refert Laertius IV. 11 -- 14. in quibus καλλιχῆς, περὶ τῆς παρμενίδος, ἀρχιδῆμου, κεφάλαιον (pro quo forte legendum κεφάλαιον, ut supra in Speusippo) πυθαγόρεια, πρὸς ἀρύβαν, πρὸς ἡφαιστίωνα, & περὶ θανάτου, de morte: quod scriptum Ficinus existimavit esse dialogum hujus argumenti Axiochum, qui inter Platonis scripta legitur & ab aliis tributus est Aeschini Socratico. Animam definivit ἀριθμὸν ἑαυτὸν κινῆντα, ut legitur in Scholiis ineditis ad Dionysium Thracem. In dialectica tractatione initium fecit ἀ φωνῆς sive vocis consideratione, quo nomine reprehensum narrat Porphyrius ad Musica Ptolemæi. p. 193. Præcepta de regno à Xenocrate petiit Alexander M. teste Plutarcho contra Colotem p. 1126. & Laertius inter Xenocratis scripta refert εἰρησὶα πρὸς Ἀλέξανδρον περὶ βασιλείας. Vitam Platonis scripsisse testatur Simplicius, uti Laertius libros duos composuisse περὶ μαθητῶν de discipulis, tum de Geometris, περὶ Γεωμετρῶν libros quinque. Συμποτικὰς νόμους memorat Athenæus V. p. 186. Inter Theophrasti scripta etiam τὴν τῆς Ξενοκράτους συναγωγὴν memorat Laertius V. 47. Diversus ab hoc Xenocrates fuit Medicus, qui de percipienda ex animalibus utilitate περὶ τῶν ζῴων ὠφελείας (Clementi Alex. 1. Strom. p. 717. περὶ τῶν ζῴων τροφῆς) libros scripsit, quorum primum laudat Galenus X. de simplic. T. 2. p. 132. Aphradisensis hic fuit teste Artemidoro IV. 24. Onirocrit. ubi idem opus respicit, quod facit etiam Aetius Te trab. I. lib. II. c. 83. Vixit sub Tiberio Imperatore, ut ex eodem Galeno colligo p. 130. ὁ Ξενοκράτης ἀνδρῶπιον & πάλαι γιγνοῦς ἀλλὰ καὶ τῆς πάππας ἡμῶν, τῆς ῥωμαϊκῆς βασιλείας ἀπηγορευκίης ἀνδρῶπιος ἐόθειεν. Ex hoc Xenocratis opere Oribasius II. 58. collectan. Medic. (quæ latine tantum exstant è versione Job. Baptiste Rasarii) servavit locum prolixum de alimento ex aquatilibus. Græce minus integrum edidit cum versione sua & Scholiis Conradus

* Ob tardius ingenium, quod in eo notaverat Plato,

aus Gelfnerus, junctum Jani Dubravii Olmocenſis Episcopi libris de piscinis & piscium, qui in eis aluntur, natura, Tiguri 1559. 8. Integrius exſtat in codice MS. Bibliothecæ Johanneæ hujus Urbis Hamburgensis, ne de Vaticana & Regis Galliæ Bibl. dicam, de quibus vide Labbeum Bibl. Nov. MSS. p. 174. & 127. Nescio an cum hoc confundendus sit *Xenocrates* Ephesius, quem de gemmis egisse docet & nuperrime scripsisse affirmat Plinius XXXVII. 2. Sane pro eodem habuit Labbeus p. 174. Xenocratis librum *περὶ λίθων* in Vaticana adhuc superesse testatus. Fuit & Xenocrates, cujus *πρώτων χρονικῶν* allegat Erymol. Magnum in Ἀσσυρία. Et Philosophus hoc nomine, cujus *εἰκοσκοπικὸν οἰωνισμὸς* de signis dormi apparentibus (Confer. Casaub. c. V. lection. Theocrit.) laudat Suidas. Xenocratis *ἐλεγείων* sive Epigramma in Imaginem Mercurii exſtat IV. Antholog. c. 12. nescio, an illius Philosophi hoc nomine, quem Elegias non satis feliciter scripsisse ait Laertius IV. 15. Idem memorat Xenocratem Tacticum perantiquum, tum statuarium hujus nominis, discipulum Tisicratis, ut è Plinii XXXIV. 8. constat, qui de toreutice scripsisse traditur in indice libri XXXIII. & de pictura, XXXV. 10. Præterea Xenocratem juniorem Chalcedonenſem, auctorem *λόγος Ἀρσινόηκεῶς*, & alium auctorem *ἀσμάτων* Aristoxeno antiquiorem. His denique accedit Xenocrates Agrigentinus Isthmionica, quem celebrat Pindarus Isthm. Od. 2.

Zenodotus Procli discipulus. Damascius apud Photium Cod. CCXLII.

Zethus Theodosii Philosophi gener, Plotino familiaris. Porphyry. in vita Plotini.

PLATONICÆ

Ædesia uxor Hermiæ, de qua Suidas.

Amphiclia Aristonis filia, filii Jamblichi uxor, quæ Plotinum audivit, teste Porphyrio in Plotini vita.

Arria. Galenus sive quisquis auctor, c. 2. de theriaca ad Pisonem, T. 2. edit. Basil. p. 485.

Ἀρπυίης Platonis serva, testamento ejus libera dimissa. Laert. III. 42.

Asiothea Philialia, Laert. IV. 2. & III. 46. Clemens IV. Strom. p. 523. Themistius XXIII. p. 295.

Carelia de qua Corradus ad Cic. XII. 51. ad Attic.

Gemina mater & filia, quæ Plotinum auscultaverunt teste Porphyrio.

Hypatia Alexandrina Isidori Philosophi uxor, filia Theonis Alex. de qua Socrates. VIII. 15. Hist. & Menagius in Hist. mulierum Philosopharum, qui tamen fallitur cum Hypatiâ à Salmasio Hippia vocatum scribit: Salmasio enim sermo est de Hippia Sophista, cujus solertiam in omni genere opificii celebrat Apulejus in floridis.

Lasthenia Mantinea ex Arcadia, Laert. IV. 2. & III. 46. Clemens IV. Strom. p. 543. Athenæus VII. p. 279. ubi male Σαοδικής pro Αρκαδικής & XII. p. 546. ubi Speusippo peramatum notat è Dionysii tyranni ad Speusippum Epistolis.

His addde fœminam (nisi Arria est, de qua supra) cui Laertius vitas Philosophorum inscripsit & Φιλοπλάτωνα vocat, III. 47. tum Theodoram, cui Damascius inscripsit vitam Isidori. Phot. cod. 181.

CAPUT IV.

De Xenophonte Atheniensi.

De Xenophontis vita atque etate 1. Scriptorum ejus editorum notitia, cum variis observationibus. 2. Supposita illi scripta. Scripta item deperdita, & interpretes ejus deperditi. 3. Editiones. 4.

XENOPHON Grylli (a) F. Erchieus ex tribu Ægeide Atheniensis, natus est Olymp. LXXXII. Adultior factus Socrati se in disciplinam dedit, postea insinuavit se in amicitiam Cyri junioris, eique Olymp. XCIV. 4. adversus fratrem Artaxerxen profecto adfuit. Quamquam vero Cyrus in prælio isthoc interficeretur, Xenophon tamen qui decem millibus Græcorum (b) in auxilium illi missorum præerat, non

(a) Menagius p. 104. ad Laetium inter plures Xenophontes ab hoc diversos (quibus addendus Xenophon Solensis à cane adamatus teste Æliano lib. I. c. 6. de animalibus, & Xenophon Siculus ineptus Sophista de quo Philostratus p. 511.) refert ex Chronico Alex. live Paschali p. 168. Xenophontem Orzylai F. Sed pro Orzylai legendum Grylli, ut Menagius ipse pulcre observat. p. 100. b.

(b) Plutarch Agésilao p. 600. Alii etiam prælio interfuit Xenophon, ubi victis Atheniensibus Xenophontem equo delapsum videns Socrates, qui jam ipse equum amiserat, Xenophontem in humeros receptum per multa stadia portavit atque eripuit, teste Strabone IX. p. 403.

non modo in cornu quo steterat, vicit, sed etiam exercitum suum ab hostium vi & insidiis tutum præstitit, domumque reduxit. Agesilao Lacedæmoniorum Regi percharus, quem etiam præceptis imbuir, teste Cicero 3. de Oratore c. 34. Ab Atheniensibus exilio damnatus est, atque in Scillunthio prædio Elidis, (c) tum in Lepreo, atque Corinthi (d) senectutem exegit, ibique historias, ad quas idoneum illum Isocrates (e) judicaverat, & alia scripta per otium composuit. Dictione usus est, mel-
le, ut ait Cicero, (f) dulciori, ita ut Musa atque apis Attica dictus fue-
rit, & Musæ ipsæ Xenophontis ore locutæ viderentur, (g) atque ab Ari-
stide (h) aliisque in exemplum styli tenuis sive simplicis elegantissimi
ac vere Attici proponatur. In sapientiæ studio Socratis discipulus, atq;
ut ait Eusebius XV. 61. præparat. Ἐταίρων γνωριμώτατος fuit. Plato-
nis æmulus (i) potius quam amicus: elegantiarum (k) in armis præ-
cipue studiosus. Uxorem habuit Philesiam, filios Diodorum, & qui in
pugna Mantinenſi fortiter pugnans cecidit (l) avo cognominem Gryl-
lum. Obiit Corinthi Olymp. CV. 1. (ante Christum CCCLX.) an-
nos natus XC. ut testatur Lucianus in longævis, qui in libro de scribenda
Historia T. 1. p. 630. brevi sed insigni elogio eum vocat δικαίον, συγ-
γραφέα, idoneum ac dignum Historicum (einen rechtschaffenen Geschichts-
Schreiber) ita enim malo reddere, quam *justum*, ut p. 704. Ταῦτα ξίφη
δικαίων πνευματικῶν. Sic apud Sopatrum in Hermogenem p. 22. ex-
trem. δικαίῳ ῥητῶρ ἐ Platone, quod mox exponitur ῥητῶρ ἀγαθός.

Scripta Xenophontis (m) hæc ad nos pervenerunt:

KT-

(c) Plutarch. de exilio p. 603. & 605.

(d) Laertius in Xenophontis vita lib. 2. Sect. 53.

(e) Photius cod. 260.

(f) Cicero in Oratore c. IX. & XIX.

(g) Menag. p. 103. ad Laert. Attamen Helladius apud Photium cod. 279. p. 872. Xe-
nophontem Ἀττικισμῷ νομοτίθην haberi vetat.

(h) Aristides libro. 2. artis Rhetor. qui est περὶ ἀφελῆς λόγου.

(i) Vide ad Laert. III. 34. Gellium XIV. 3. Athenæum XI. p. 504. seq. Ælianum III. 17.
Var. Syncellum p. 255.

(k) Ælian. III. 24. Var.

(l) Laert. II. 52 & 54. Ælian. III. 3. Var.

(m) Laertius II. 56. ait Xenophontem scripsisse βιβλία πρὸς τὰ τετραράκοντα. Deinde
enumerat solos illos libros, qui hodie exstant, & sane proxime accedunt ad nume-
rum quadragesimum. sunt enim XXXVII. exceptis Epistolis. Menagius quatuorde-
cim sola superesse, perperam scripsit, neque enim Cyripædiam pro uno sed pro octo
computavit libris Laertius, atque ita in aliis. Neque valde audiendus Suidas, qui
ex Laertii loco obiter inspecto Xenophonti tribuit libros plures, quam XL.

ΚΤΡΟΤ ΠΑΙΔΗΑΣ *de Cyri majoris, (qui Olymp. LVIII. i. Groesum vicit) vita ac disciplina libri VIII. opus lectu dignissimum. Veteres quidem nonnulli, ut Aufonius c. XXIX. Panegyrici, & plures è recentibus assenserunt sententiæ Ciceronis Platonem III. de legibus secuti, qui lib. 1. Epist. 1. ad Q. Fratrem Cyrus ille, inquit, à Xenophonte non ad Historiæ fidem scriptus, sed ad effugiem iusti imperii, cuius summa gravitas ab illo Philosopho cum singulari comitate conjungitur, quos quidem libros non sine causa noster ille Africanus de manibus ponere non solebat. Confer Menagii notas ad Laertii III. 34. p. 151. & Tho. Crenii T. III. Methodor. p. 379. Dissertatio autem Francisci Carpentarii, quam huic sententiæ Ciceronis opposuit, edita non est, quod sciam.*

Latine interprete Julio Gabriele Eugubino cum ejus castigationibus prodiit Cyropædia Venet. 1569. 8. Laudat hanc versionem Thom. Crenius Vir Cl. parte XI. animadvers. p. 214. Deinde cum aliis quibusdam per Joach. Camerarium Paris. 1572. 4. apud Wechelum. Et ante hos Francisco Philelpho interprete. Bononiæ 1520. fol. & in editionibus Xenophontis latinis ac Græcolatinis Basileensibus, & H. Stephani.

Græce excusa est Lovan. 1527. 4. & ex parte Lugd. Bat. 1613. 8. Integra Oxoniæ è theatro Sheldoniano A. 1679. 12.

Græcè & Latine Lond. 1648. 8. Librum I, II, & V. latine etiam transtulit & notis illustravit Job. Caselius.

Gallice vertit Franciscus Carpentarius Paris. 1659. Amst. 1661. 8. Italice, Jacobus Poggius Bracciolini, Florentinus, in Tusculano 1527. 8.

Anglice libros quatuor priores Franciscus Digby, posteriores Job. Norris Lond. 1685. 8. præmissa Xenophontis vita.

ΚΤΡΟΤ 'ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ *de Cyri minoris expeditione in Asiam adversus fratrem Artaxerxen Ol. XCIV. 4. infeliciter suscepta libri VII. à Xenophonte editi sub nomine Themistogenis Syracusii (n) si credimus Johanni Tzetzæ Chil. IV. histor. 154. Sane Themistogenem de expeditione Cyri scripsisse affirmat Xenophon initio tertii libri de rebus Græcorum, cuius loci meminit etiam Suidas in Θεμιστογ. addens eundem & alia scripsisse de patria sua. Huic expeditioni Xenophon ipse interfuit præclari ducis partibus functus, & in suo cornu victor: licet Cyrus,*
cui

(*) Hinc forte dubitabant Andreas Mafius vir summus commentario in Josuæ cap. 2. an hoc opus genuinus sit foetus Xenophontis, quod ex Laertii II, 50, & 57. testimonio & ex stylo revincit Vossius lib. 1, c. 2. de Hist. græcis,

cui opem ferebat, vinceretur. Confer, quæ viri docti ad Ælian. III. 17. Var.

Ad imitationem hujus operis Xenophontei *Arrianus* Nico-
mediensis, *Xenophon junior* dictus, scripsit libros VII. ἀναβάσεως Alexan-
dri M. ut *Onesicritus παιδείαν Ἀλεξάνδρου* composuerat Xenophontem
imitatus, teste Laertio VI. 84. De eo, quod in hoc opere præcæm
nullum præmittat Xenophon, Vide Lucianum, quomodo scribenda hi-
storia sit, T. 1. p. 618. Latine vertit hos libros *Romulus Amuseus*, ad Lud.
Avilam Caroli V. Imp. cubicularium, Bonon. 1533. fol. & *Janus Lascaris*.
Gallice *Claudius Seiffelius* Parisi. 1529. fol. è latino (ut ipse profitetur) Ja-
ni Lascaris. Novissime *Nicolaus Perrotus Ablancurtius*, Parisi. 1648. 8. quam
versionem Menagius p. 103. ad Laertium ita celebrat, ut Xenophon-
tem ipsum (cujus sermonem Gratia finxisse dicuntur teste Quintiliano
X. 1. Inst.) elegantia vicisse illi videatur Ablancurtius. Italice trans-
tulit *Ludovicus Dominicus*, Venet. 1547. 8.

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ, de rebus Græcorum libri VII. historia annorum
XLVIII. deducta ab Olymp. XCII. 2. ut notavit etiam Diodorus Sic. lib.
XIII. p. 352. & lib. XV. p. 504. Primores quidem libri duo historiam
belli Peloponensiæ ab anno XXI. in cujus Augusto ineunte Thucydi-
des definit, usque ad finem perducunt, ad captas nempe à Lyfandro
Athenas, Ol. XCIII. 4. Reliqui quinque libri complectuntur rerum
Græcarum & Persicarum Historiam continuatam ad pugnam usque
Mantinenfem, qua victi ab Epaminonda (e) sunt Spartani Ol. CIV. 2. Hoc
Xenophontis opus ἀκρόφων esse, ac præter præcæm desiderari histo-
riam biennii à fine ætatis anni XXI. belli Peloponensiæ ad exitum æta-
tis anni XXIII. contendit Usserius in Annalibus ad A. Per. Jul. 4303. &
ante Usserium Sam. Petitus lib. I. Obs. c. 12. Peravio aliter visum, hic
enim lib. X. de doctrina temporum c. 29. Xenophonti parachronis-
mum biennii impingit. Ab utraque sententia alienus est *H. Dodwellus*,
cujus Annales Xenophontei cum Thucydideis Oxon. 1702. 4. excusi
his libris nostri scriptoris eximiam lucem afferunt. In illis perinde, ut
diff. VIII. de Cyclis p. 342. negat hiatum inter Thucydidem ac Xeno-
phontem intercedere, nec Xenophontem in annorum ratione halluci-
natum, sed Olympiadum, tum Atheniensium Archontum, & Ephorum
Lacedæmoniorum notationem Xenophonti additam esse ab aliena
manu, quod observatum etiam Marshamo Canonis Chronici Sac. XVI.
capite, de prima Olympiade p. 487.

K

Hos

(e) Graviter errat Vir doctus lib. I. c. 1. de Hist. gr. qui Cyripædiam in hoc tempore desi-
nere aliud agens scribit.

Δημόδοτος Κενυρίκη Βιβλιοθήκη Βερολίνου

Hos libros Xenophontis, sub titulo Paralipomenon, Thucydidi Græce subjecit Aldus, Anno 1502. fol. prodierunt & Græce Lovanii 1529. 4.

Compendio latine complexus est Leonhardus Arctinus in commentario rerum græcarum, ad equitem Angelum Acciarolum Lips. 1546. 8. & in Gronovii thesauro Antiqu. Græcar. Tom. IV.

Integros vertit Bilibaldus Birchheimerus editos cum præf. Thomæ Venatorii. Prodiit & Gallice: Histoire de Thucydide & Xenophon par Nic. Perrot d' Ablancourt Paris. 1671. 8. tribus Volum. Italice: Delle Guerre de Greci libri VII. tradotti dal idioma Greco nel Italiano da Francisco di Soldo Strozzi, con la correctione, alla traductione di Lodovico Domenichi. Venet. 1550. 4.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ, De Rep. Lacedæmoniorum, quem librum Xenophonti nostro abjudicavit Demetrius Magnes (qui de Homonymis scriptoribus librum composuit) teste Laertio II. 57. Græce lucem vidit cum Aristotelis Ethicis, Politicis & Oeconomicis, Basil. apud Joh. Walderum. 2. Prodiit & separatim Amst. 1647. 8. Latine vertit Franciscus Philelphus Bononiæ 1502. fol. & in editionibus latinis ac Græcolatinis Basileensibus, atque H. Stephani. Post Philelphum transtulit & notis illustravit Joach. Camerarius, præmissa Xenophontis vita, Lips. 1543. 8. Paris. 1572. 8.

ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ, De Rep. Atheniensium. Græce hoc opusculum, non ut in editionibus Operum Xenophontis integrum, sed mutilum, nescio quomodo extrema parte libri Xenophontis περί περυσόδων adtexta, excusum est post Aristotelis Ethica, Politica & Oeconomica, quæ sine temporis nota prodierunt apud Joh. Walderum, Basileæ in 8.

Latine vertit & notis illustravit Joach. Camerarius Lips. 1543. 8. transtulit & Seb. Castellio, cujus versio in editionibus Xenophontis Basileensibus atque H. Stephani occurrit. Exstat & liber uterque Xenophontis, de Lacedæmoniorum & Atheniensium Rep. Gallice interprete G. P. apud Federicum Morellum Paris. 1579. 8.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ Commentariorum de dictis & factis Socratis libri IV. ad quorum imitationem Xenophon junior sive Aprianus Nicomediensis scripsit libros quatuor ἀπομνημονεύματα Magistri sui Epicteti. Ita autem vocavit Xenophon, quæ ex sermonibus Socratis annotavit. Laertius II. 48. καὶ πρῶτον ὑποσημασάμεν ἵνα λέγόμενα εἰς ἀνθρώπους ἤραρον ἀπομνημονεύματα Σπιντιάδης. Herbestionis librum περὶ τῆς παρὰ Ξενοφῶντος ἐν τοῖς ἀπομνημονεύματιν Ἀντιφῶντος, quem per

per plagium ille sibi attribuerat, memorat Athenæus XV. p. 673. Etiam sancta Evangelia de dictis & factis JESU CHRISTI Servatoris nostri, Justinus Martyr Xenophontis vocabulo plus simplici vice appellat ἀπομνημονεύματα, ut observavit H. Dodvellus diff. 1. ad Irenæum §. 40.

Prodierunt hi libri *Græce* Paris. 1559. 4. & ex *Job. Caselii* recensione Rostoch. 1589. 4.

Latine vertit *Bessarion* Cardinalis Nicænus ad Julianum Episcopum Cardinalem Tusculanum Lovan. 1533. 3. quæ translatio occurrit in editionibus Xenophontis Basileensibus & H. Stephani. *Job. Caselius* Rostoch. 1576. 4.

Gallice, *Franciscus Carpentarius*, qui vitam quoque Socratis scripsit. Paris - - - & Amst. 1699. 12. *Germanice* à *Carpentarii* liberio-
re versione *Christianus Thomafius*, Halæ-Sax. 1693. 8. *If. Faustii* dissertatio præside D. Jacobo Schallero in IV. libros memorabilium Socratis lucem vidit Argentorati A. 1650. Herculis cum voluptate & virtute colloquium ex libro secundo Xenophontis, latino carmine expressit *Job. Stigelius* Rostoch. 1591. 8. *Græco* *Petrus Ivarus Borrichius* Lugd. Bat. 1595. 8.

ΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ, *Apologia Socratis ad Judices.*

Latine vertit *Leonb. Aretinus*. Bononiæ 1502. fol.

ΣΤΗΠΙΟΣΙΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ *Convivium Philosophorum.* De iis

quæ adversus temporum rationem in hoc libro finxisse Xenophon arguitur, vide *Casaubonum* V. 17. ad Athenæi V. p. 216. Idem Athenæus alia quædam in Xenophontis convivio reprehendit V. p. 187. seq. Prodiit separatim

Græce Lovan. 1530. 4. Haganoæ 1531. 8.

Latine vertit *Janus Cornarius* Basil. 1548. 8. & *Job. Ribittus*, cujus versio exstat in editionibus Xenophontis Basileensibus & H. Stephani.

Gallice, *Tan. Faber*. Salmurii 1666. 12.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ, *Oeconomicus liber*, quem à juvenese translatus testatur *Cicero* 2. Officior. c. 24. Ex versione illa cujus meminit & Hieronymus 2. in *Rufin.* servavit quædā *Cicero* ipse lib. de senectute, *Columella*, *Macrobius*, *Donatus* & *Priscianus*, quæ cum Græcis Xenophontis collata videre licet post *H. Stephani* *Lexicon Ciceronianum* p. 44 - 49.

Hic liber *græce* excusus est cum *Aristotelis* *Ethicis*, *Politicis* & *Oeconomicis*, Basileæ apud *Joh. Walderum* 8. Allegat præter alios *Stobæus* *Scrim.* 83. ubi & *Brysonis* & *Hieroclis* *Oeconomicum* laudat.

K 2

Ere-

E recentioribus latine vertit *Raphael Volaterranus*, dicavitque Titæ Minutiæ. Exstat ad calcem commentariorum urbanorum Paris. 1515 fol. & in editionibus Xenophontis græco-latinis Basileensi & H. Stephani.

Gallice Stephanus Boetius Paris. 1572. 8.

ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ, de Agésilai Regis Lacedæmonior. laudibus, de quo Thucydides, Nepos, Plutarchus, Justinus & alii, Cicero V. Epist. ad Luccejum 12. *Nec minus est Spartiater Agésilai ille perhibendus, qui neque pictam neque fictam imaginem suam passus est esse, quam qui in eo genere laborarunt. Unus enim Xenophontis libellus in eo Rege laudando facit omnes imagines omnium, statuasque superavit.* Confer Plutarchum in Pompejo f. 663. Themistium Orat. 2. p. 27. edit. Harduini.

Latine vertit *Franciscus Philelphus*. Bononiæ 1502. fol.

Gallice, *Franciscus Carpentarius*, ad calcem Cyropædiæ. Paris. 1659. Amst. 1661. 8.

ΙΕΡΩΝ ἢ Τύραννος, *Dialogus Simonidis cum Hierone primo* (qui fratri Geloni in tyrannide succedens Syracusas in potestate habuit ab Olymp. LXXV. 2. ad LXXVIII. 2.) docens miseram esse præ privatis Tyrannorum conditionem: & quæ facienda sint tyrannis, ut minus miseri sint, & à subjectis suis non diligantur sed amentur.

Latine vertit *Leonb. Aretinus*. Bononiæ 1501. fol. & *Erasmus*, Basil. 1530. 8. & Tomo IV. Opp. Erasmi, atque in editionibus Xenophontis Basileensibus & H. Stephani. Gallice *Jacobus Miffant*. Paris. 1550. 8.

ΠΟΡΟΙ ἢ οὐκ ἐργασίαν. De proventibus argentifodinis & vectigalibus terræ Atticæ, commerciisque promovendis & augendis Reip. redditibusque atque civibus. Male οὐκ ἐργασίαν interpret. Laertii II. 57. reddit de *feminibus*, quasi οὐκ ἐργασίαν legisset. Latine per *Joach. Camerarium* Paris. 1572. 4. Transtulit & *Joh. Ribittus*, cujus versio in edit. Xenophontis Basil. & H. Stephani.

ΠΕΡΙ ἹΠΠΙΚΗΣ, de re equestri. In hoc Xenophon testatur se scribere, quæ *Simon* * (Athenienlis in suo de equitatu libro, quem laudant Plinius II. 4. Hippiatrica & Suidas) minus perfecte tradiderat.

Transtulit *Joach. Camerarius* Paris. 1572. 4. *Joh.* vero *Leunclavius* bis; prior versio Taurini edita, altera in editione Sylburgiana exstat græcis ad latus adjuncta, priore rejecta ad libri calcem.

ΠΙΠΑ-

* Suidæ *Simon*, in Ἀπορίων & Κριμίων, male. Vide eundem Suidam in τριγύλη & Meursium Bibl. Atticæ p. 1461.

ἸΠΠΙΑΡΙΚΟΣ, *de praefectura sive disciplina equestri*, ad filium, equitum Athenis praefectum. Latine vertit & notis illustravit Joach. Camerarius, Lips. 1543. 8. At Joh. Ribitii versio occurrit in editionibus Xenophontis Basil. & H. Stephani.

ΚΤΗΓΗΤΙΚΟΣ, *de Venatione*. Themistius Orat. 19. nonnihil ex hoc Xenophontis majoris libro laudans, auctorem vocat τὸν πάντα σφόν. Quæ vero auctor prætermisit, supplevit Xenophon junior sive Arrianus Nicomediensis in libro ejusd. argumenti, de quo infra suo loco.

Latine vertit Omnibonus Leonicens, Bononiæ 1502. fol.

Quædam EPISTOLARUM Xenophontis fragmenta à Stobæo servata, è Conradi Gelfneri versione editioni suæ adjunxit H. Stephanus. Illas ad Æschinem & Critonem transtulit etiam Joh. Caselius. Locum ex Epistola ad Æschinem profert Eusebius XV. 12. præparat.

De aliis EPISTOLIS Xenophonti tributis & ab Allatio editis dixi lib. 2. c. 10. §. 35.

Thucydides quoque historiam à Xenophonte nostro in lucem prælatam dixi lib. II. c. 25. §. 5. (è Laertii II. 57.) & Scholia Græca in Thucydidem, à nonnullis tribui nescio cui Xenophonti. Ibid. §. 6.

III. Supposita Xenophonti.

Prætereo libellum Xenophontis nostri nomini suppositum ab Annio Iterbichsi, qui inscribitur ÆQUIVOCA, & latine prodit cum aliis ejus furfuris scriptis, & Annii commentariis, Romæ 1499. 4. Vide si placet quæ de his dicta sunt in Bibliotheca latina.

Xenophontis scripta deperdita.

Βίοι Φιλοσόφων. Suid. in Ξενοφῶν. nisi tamen falsus Suidas. Vide de Jonsium lib. 1. c. 7. Menagium ad Laert. II. 48.

Περὶ ἀληθείας. Pollux. VI. 33.

Τέχναι ἡγερεαί. Pollux ibid.

Ἀναμνησεις vero τῶν ὅλων Stephano Byz. in ὥρωνες laudatæ sunt Xenophontis Lampfaceni, Geographi, Plinio plus simplici vice ac Solino memorati. Periplum vocat illud opus Plinius III. 48. Hist. & Valerius Max. VIII. 13.

Interpretes Xenophontis deperditi.

Longini τὰ πρὸ Ξενοφῶντος, & quod Suidas memorat Zenonis Citiei ὑπόμνημα εἰς Ξενοφῶντα, itidem intercidit, perinde ut Heronis ὑπόμνημα & Ælii Harpocratonis πρὸ τῶν παρὰ Ξενοφῶντι τάξεων, & Hephaestionis liber de Antiphonte, cujus mentio apud Xenophontem in libris de dictis & factis Socratis.

IV. Editiones Xenophontis.

GRÆCÆ:

Venetis apud Aldum A. 1525. fol.

Florentiæ apud hæredes Junta A. 1527. fol. quæ editio è codice Vincentii Rustici emendata fuit in Bibl. Petri Francii.

Ex recognitione Seb. Castellionis, cum indice locuplete & Phil. Melancthonis de Xenophontis laudibus præfatione. Basil. 1540. 8.2. Volum. apud Isingrinium, & Halæ Suevor. apud Brubachium.

Henr. Stephani A. 1561. è Bibl. Huldrici Fuggeri fol. quam editionem nitidissimam è MS. Parisiensi à viro docto castigatam habuit Petrus Francius.

LATINÆ.

Pleraque Xenophontis scripta ex variorum interpretatione, cum præfat. Philippi Beroaldi. Bononiæ 1502. fol.

Xenophon è variorum translatione, cum præfat. Andreae Crastandri, Basil. 1534. fol. & ibidem A. 1545. fol. apud Isingrinium, quæ plenior est editio & elegantior, cum præfat. Albani Torini Vitodurani, recusa deinceps A. 1550. 8. & Lugd. 1551. 12.

Ex versione Job. Leunclavii per Æmilium Portum recognita. Francof. 1595. 8.

GRÆCOLATINÆ.

Basileensis A. 1568. fol. apud hæredes Nicolai Brylingerii, cum variorum interpretatione. Apud eundem Nic. Brylingerum 1559. fol. excusæ sunt Job. Brodei Turonensis notæ in Xenophontem.

Cum versione Job. Leunclavii Basil. 1569. apud Tho. Guarini, quæ editio dicata Johanni Casimiro Comiti Palatino ad Rhenum: & 1577. fol.

H. Stephani A. 1581. fol. græca exhibens separatim excusa cum variis lect. in margine & notis Stephani ad calcem voluminis rejectis. Latina itidem separatim è variorum interpretatione, cui præfigitur H. Stephani Oratio de conjungendis cum Marte Musis exemplo Xenophontis, & Epistola tertia Chionis à Stephano latine versa.

Ex recensione tertia, & cum versione, notis, glossis, ac Chronologia Job. Leunclavii Amelburni, Francof. 1594. (quibusdam exemplaribus præfixus numerus 1596.) fol. apud Wechel, cura Frid. Sylburgii

gii, qui Leunclavio jam defuncto præfationem operi præfixit. Adjectæ sunt *Emilii Porti** in totum Xenophontem annotationes, & index græcarum vocum phrasumque, cum latina interpretatione: Præmissa etiam Xenophontis vita à Leunclavio scripta, tum vocabula Xenophonti vel peculiaria, vel cum Herodoto ac Thucydide sic communia, ut poetica magis sint, collecta ordine Alphabeti ab H. Stephano.

Parisiensis A. 1625. fol. quæ Wecheliana ad verbum refert.

Oxonienſis Anni 1703. 8. è theatro Sheldoniano, quinque voluminibus, edente *Edwardo Wells*, qui eam IV. tabulis Geographicis ornavit, dicavitque illustri Viro H. Aldrich. Leunclavii versionem paucis in locis castigatam non ex adverso græci textus collocari fecit, sed singulis paginis, ut in Thucydide Hudsoniano & aliis quibusdam libris factum, substravit. Græca nitide excussa sunt, & capitibus sectionibusque ab editore distincta. Tomus 1. exhibet Cyropædiam, secundus Cyri junioris Anabasin, tertius libros de rebus græcorum cum Chronologia Xenophontea H. Dodwelli. Quartus Apomnemoneumata & Apologiam Socratis, tum Oeconomicum & fragmenta Oeconomicorum Ciceronis. Quintus scripta reliqua, de requeſtri, de magisterio equitum, de venatione: Epistolarum fragmenta, Veterum de Xenophonte testimonia, Regum Persicorum ad Xenophontis Hist. spectantium seriem Chronologicam, ac denique indicem rerum ac verborum.

Gallica versio Pyrami de Candole. Coloniae 1613. fol. Cyropædia per Jacobum Contesium Vintemillium. Paris. 1547. 4.

Italica Marci Antonii Gandini. Venet. 1587. 4.

CAPUT V.

De Eudoxo, & aliis quibusdam Astronomis antiquissimis.

Theophrasti & Eudemi Historia Astrologica. 1. *Recentium scriptorum de hoc argumento commentationes.* 2. *Brevis historia Mythica Astronomica.* 3. *De Hesiodo, Thaletæ, Phoco Samio, Pythagora, Empedocle, Oenopide, Bolo, Philolao, Timao, Niceta, Pythagoreis.* *De Anaximandro ac Democrito.* 4. *De Matriceta ac Cleostrato Tenedio.* 5. *De Harpalo.* 6. *De Mctone ejusque præceptore Phaino.* 7. *De Eudæmone, Nautæ,*

Mne-

* Francisci Porti commentarius in varia Xenophontis opuscula lucen vidit Morgiis A. 1586. 4.

Mnesistrato, Alcmaone, Astere, Philippo Medmaeo atque Epigene Byzantio. 8. De Eudoxo ejusque scriptis. 9. De Helicone ac Callippo Cyzicenis. 10. De Aristotele, Theophrasto, Aristyllo ac Timotheide, & Dositheo Coloneo. 11. Magna Syntaxis Ptolemaei & parvus Alexandrinorum Ἀστρονόμεον. 12. De Euclide & ANTOLYCO Pitaneio. 13. ARISTARCHO Samio. 14. HYPsicLE Alexandrino. 15. THEODOSIO Tripolita. 16. MENELAO. 17. Arato, Manethone, Conone. 18. De Archimede, Eratosthene & HIPPARCHO. 19. Dionysii Petavii Uranologium. ibid. De GEMINO Rhodio. 20. De Areta Dyrrhachino, Charimandro, Andromacho, Sosigene, Agrippa & THEONE Smyrnaeo, Theone item & Pappo Alexandrino. 21. De CLEOMEDE ac Proclo. 22. De AGHILLE Tatio ac Theodoro Melitenota. 23.

Jampridem Plinius indiligentiam scriptorum in annotandis Astronomorum veterum inventis & observationibus indignatus est jure merito, cum contrà tot extiterint passim, qui dehonestamenta ac faces generis humani Tyrannos, barbaraque eorum & truculentia gesta celebrarent, ac cum magno studio posteris traderent. *Non sumus profecto, inquit, grati erga eos, qui labore curaque lucem nobis aperuere in hac luce: miras, ingenii humani peste sanguinem & cædes condere annalibus (a) juvat, ut scelera hominum noscantur, mundi ipsius ignaris.* lib. II. Hist. Natural. cap. 9. Magis etiam lugenda nobis est jactura scriptorum hujuscemodi, si quæ etiam fuerunt, paucissimorum, qualis à veteribus celebratur *Theophrasti (b)* atque *Eudemi (c)* Rhodii Ἀστρολογικὴ ἱστορία, quibus perditis accidit sane, ut perexiguam plane memoriam habeamus de felicibus illis animis, divinisque eorum observationibus,

- - - quibus (d) hæc cognoscere primis,
Inque domos superas scandere cura fuit.

II. Pauca omnino sunt, licet non indiligenter ex Antiquitate conquisita, quæ de hoc argumento congefferit Petrus Gassendus (e) in prolegomenis ad vitam Nobilissimi Tychonis, Vossius de scientiis Mathematicis cap. XXII. seq. Lucius Barettus sive Albertus Curtius in Cœ-

(a) Confer Seneca præf. ad lib. III. Quæst. Natural.

(b) Laertius V. 50. & videtur respicere, Theophrastum laudans, Simplicius in 2. de cælo.

(c) Laertius I. 23. Theo Smyrnaeus, Clemens I. Strom. p. 302. Proclus ad Euclid. Simplicius &c.

(d) Ovid I fastor. 297.

(e) Tomo V. Opp.

Cœlesti Historia, Bullialdus in *Prolegomenis ad Astronomiæ Philolaicæ fundamenta explicata atq; asserta*, & Joh. Hevelius præfat. ad *Tom. priorē Machinæ Cœlestis*: neq; horum industriæ multa adjicia me posse intelligo. De antiquioribus tamē Astrologis, illis præcipue quorum vel scripta vel inventa præclara celebrantur, nonnulla hoc loco referre, instituto meo congruens esse existimavi, etiam post editos Catalogos Astrologorum, quos dederunt Henr. Ranzovius, Lucas Gauricus, Henricus Boucæus, Christophorus Clavius, Josephus Blancanus, & Vir. Clariss. Edwardus Sherburne.

III. Tanquam incerta admodum prætereo, quæ uti de Adami, Henochi, Noemi, Abrahami & aliorum Patriarcharum, (f) ita de Astronomica scientia feruntur vel *Andubarii* (g) cujusdam, qui circa Phalegi tempora Indis primus Astronomiam scripsisse traditur, vel Ægyptiorum *Hermetis* (h) sive *Theutis*, *Æsculapii*, *Anubii*que: *Helii*, *Heliodorumque Rhodiorum* (i) antiquissimorum, à quibus Ægyptii ipsi astrorum scientiam accepisse dicuntur, licet Ægyptios primos cælum scrutari & metiri aulos ait Macrobius lib. I. c. XXI. in somnium Scip. vel *Utrani* (k) sive *Celi*, siderum observatoris præcipui, qui postea *Olympus* dictus fuit: vel *Atlantis Phrygis* (l) qui Sphæram reperit primus, vertice cælum dictus propterea contere: (m) *Japetique* & *Hesperii*, Atlantis F. tum *Saturni*, *Titanis*, *Cephei*, *Atreique*, qui primus (n) rationem Eclipses Solis apud Mycenæ observasse, & septem errantia sidera motu contrario totius cœli gyrationi ferri (o) primus notasse traditur: vel *Hyperionis* (p)

L

qui

(f) De his dixi in libro de Pseudepigraphis Propheticiis.

(g) *Chronicon Paschale* p. 36. ἐν ταῖς χρόναις τῆς πυργοποιίας ἐκ τῶν γένεσιν ἡ Ἀφελὰς ἀνὴρ τις Ἰνδοὺς ἀνεφάνη σοφὸς ἀστρονόμος ὀνόματι Ἀνδύβαριος ὃς καὶ συνέγραψε πρῶτον Ἰνδοὺς ἀστρονομίαν. Gemina legi apud Cedrenum & in *Chronico MS.* Simeonis Logothetæ, jam notavit Cangius in notis.

(h) Arnob. 2. adversus Gentes p. 92. Et quæ de Hermetis Astrologica scientia notavi supra lib. I. c. XII. §. 9. Anubii mentio apud Julium Firmicum. Confer Marshamum Canonis Chronici p. 480. edit. Lipsienf.

(i) Diodorus Sic. lib. V. p. 227. Vossius de scientiis Math. p. 144.

(k) Diodorus p. 221.

(l) Diodorus Sic. lib. III. p. 135. IV. p. 163. Piniuss II. §. Hist. & 56. Heraclitus c. 4. incredibil. Suidas in Ὀρχοῖς, Isidorus III. 24. Orig.

(m) Euripides Jone sub init. Sidonius Panegyrico Aviti v. 4. Aristoteles II. 1. de Cælo, Pissides Hexæm. v. 116. seq. Confer Lambecii prodromum Hist. literariæ p. 131. seq. Obiter nota, quod Atlas Manichæorum de quo Epiphanius T. 1. p. 639. est sidus Saturni.

(n) Hygin. Fab. CCLVIII. Servius ad Æneid I 572. Schol. Horatii Cruquianus p. 625.

(o) Joh. Philoponus in 1. Meteorolog. p. 182. Achilles Tatius Hagoge in Aratum c. 1.

(p) Diodorus Sic. lib. V. p. 231.

qui Solem, vel *Endymionis* Caris (q) qui lunæ cursum diligentissime fertur esse contemplatus: vel *Chironis* (r) denique, ejusque filia *Hippes*, (s) præterea *Zoroastrius*, (t) *Orpheique*, (u) & ab Atlante edocti *Herculis*, (x) tum *Hofianis*, (y) *Astrai*, (z) *Promethei* (a) atque *Palamedis*. (b)

IV. De HESIODI ἀστρολογικῆ βιβλῷ dixi lib. II. cap. VIII. §. 17. Præter quem primus de re Astrologica inter Græcos scripsisse traditur THALES Milesius, ναυπηγὴν scilicet Ἀστρολογίαν (quam alii ad PHOCUM Samium auctorem retulerunt) & περὶ τροπῆς καὶ ἰσημερίας, de Solstitio & æquinoctio. Alii nihil scripsisse Thaletem contendunt, ut notavi lib. I. cap. XXXV. §. 3. Prædictas ab eo eclipses, (Plin. II. 12. Hist.) & alia quædam inventa ejus Astrologica refert Laertius lib. I. sect. 23. & 24. (ad quem conferendæ virorum doctorum, Menagii præsertim, notæ) & Achilles Tatius in Isagoge ad Aratum. De PYTHAGORA, qui terram circa solem moveri tradidit, dixi lib. I. cap. XX. §. 9. Idem Observavit eandem esse stellam Hesperum ac Luciferum, teste Laertio VIII. 14. & dari Antipodas. id. 26. EMPEDOCLES Pythagorei Sphæram exhibui lib. II. cap. 12. ac de Pythagoricis cæteris qui Astrologicam disciplinam illustrarunt, OENOPIDE, BOLO, PHILOLAO, TIMÆO, NICETA &c. egi cap. XIII. De ANAXIMANDRI Milesii inventis Astronomicis videndus idem Laertius II. 1. & 2. ubi docet Sphæram quoque construxisse, & Gnomonem solarium atque horoscopia composuisse. Confer si placet Vossium de scientiis Mathematicis p. 146. seq. & quæ notavi supra lib. II. c. XXIII. §. 8. ac quæ de DEMOCRITO §. 5.

V. De MATRICETA Methymnæo, CLEOSTRATO Tenedio, ac PHAINO Atheniensi præceptore Metonis, non prætereundus locus Theophrasti in libro de signis aquarum ac ventorum: διὰ καὶ ἀνα-
θαὶ γεγέννηται καὶ πόπας Ἀστρονόμοι, οἷον ΜΑΤΡΙΚΕΤΑΣ ἐν Μηθύμνῃ ὑπὸ τῷ Ἀ-
πετύμνῃ, καὶ ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΣ ἐν Τενέδῳ ὑπὸ τῷ Ἰδῆς, καὶ ΦΑΕΙΝΟΣ Ἀθη-
ναῖος

612

(q) Harduinus ad Plinii Hist. II. 9. p. 159. Tzetzes Chil. II. v. 377.

(r) Clemens I. Strom. p. 306.

(s) Cyrillus Alex. IV. contra Julian. p. 134. edit. Illustris Spannhemii.

(t) Suidas in Ἀστρολογίᾳ, & quæ notavi supra lib. I. c. XXXVI. §. 1.

(u) Supra lib. I. c. XX. §. 7. seq. Meminit & Orphici inter Astrologos Julius Firmicus.

(x) Clemens loco laudato. Tzetzes Chil. II. Hist. 399.

(y) Suid. in Ἀστρολογίᾳ.

(z) Aratus v. 93. Confer. Achillem Tatium loco laudato.

(a) Æschylus Prometheo v. 456. seq.

(b) Sophocles apud Achillem Tatium c. 1. Isagoges in Aratum.

σιν ἀπὸ τῆς Λυκαμβητῆς πρὸς τὰς τροπὰς συνεῖδε, παρ' ἧς ΜΕΤΩΝ ἀκέραιος τὸν
 ἑνὸς δέοντα εἰκοσὶν ἐνιαυτὸν συνέταξε. Ἡ δὲ ὁ μὲν Φαεινὸς μετοικεῖν Ἀθή-
 νησιν, ὁ δὲ Μέτων Ἀθηναῖος. Καὶ ἄλλοι δὲ τὸν τὸν τροπὴν ἡσρολόγησαν.
Cleostratus quidem iste, primus, ut ferunt, auctor *Ὀκταετηρίδος* live *periodi*
οὐκτο annorum fuit teste Censorino c. XVIII. de qua agunt Scaliger II. de
 emendat. temporum p. 64. & Scaligerum oppugnans Petavius II. 2.
 seq. magni operis Chronologici, tum H. Dodvellus de Cyclis Græco-
 rum p. 180, qui *Ὀκταετηρίδα* primā *Cleostrati* auspicatur ab Olympiadis
 LIX. initio, ut Scaliger ab Olympiad. LXI. Apud Vossium autem de
 scientiis Mathematicis c. XXXII. §. 11. p. 151. perperam editum est
Ὀκταετηρίδα illam fuisse annorum cλς cλς cxxxii. pro dierum cλς cλς
 λς ccccxxii. Plinius II. 8. Hist. *Obliquitatem signiferi intellexisse, hoc est re-*
rum fores aperuisse Anaximander Milesius traditur primus Olympiade LVIII. Si-
gna deinde in eo CLEOSTRATUS, & prima arietis & Sagittarii. Sphæram
ipsam (sine Zodiaco & signis) ante multo Atlas. Male ex hoc loco Plini-
 nii Rob. Stephanus (c) affirmat *Cleostratum* primum de signis cœlesti-
 bus scripsisse. Hyginus lib. II. Poetic. Astronom. cap. 13. *Hos autem*
bados Cleostratus Tenedius dicitur primus inter sidera ostendisse. Perperam
Leostratus vocatur à Cornelio Virellio T. 1. facis artium Gruterianæ p.
 644. & Nicolao Loensi VIII. 22. Epiphyllidum, id. T. V. part. 2.
 p. 616.

VI. *Cleostratum* secutus est HARPALUS, de cujus *Ὀκταετηρί-*
δα dierum cλς cλς λς ccccxxiv. consulendi Scaliger II. de emendat. tem-
 porum. p. 66. seq. Petavius II. 4. seq. doctrinæ temporum, ac Dod-
 vrellus de Cyclis diss. III. sect. 10. qui contra veterum, ut videtur, testi-
 monia *Hecædecætericum* Cyclum Harpalo tribuit, initio capto à die sexto
 Februarii Anno Romæ conditæ CCLXIII. Olympiad. LXXI. 1. Me-
 minit Harpali Plinius indice libri XVIII. Censorinus cap. XVIII. &
 XIX. (qui testatur annum fuisse Harpalo dierum CCCLXV. & hora-
 rum æquinoctialium XIII. (d) Avienus in Arateis prognosticis v. 44.
 qui *Cyclum novem annorum* ab Harpalo inventum docet, non novem so-
 lidis constantem annis, sed nono quoque anno redeuntem in orbem.
 Alius fuit Harpalus è ducibus Alexandri M. de quo evolves, si placer,

L 2

Le-

(c) In elucidario, ejus est mihi editio Colonienfis A. 1543. 8. Idem de *Cleostrato*
 legas in Caroli Stephani dictionario etiam postremæ editionis à Nic Loydio
 recensitæ.

(d) Scaliger legit XII.

Lexicon clarissimi Baylii. Hujus mentio apud Plutarchum III. 2. Sympos.

VII. METON Leuconeus Atheniensis, Pausaniæ F. discipulus Phaini (e) Athenis præclarum *Enneadecateridis* inventum edidit, auspiciatus à Solstitio sive die XII. mensis Scirrophorionis (qui Junio & Julio respondet) Olymp. LXXXVI. 4. teste Diodoro Sic. XII. p. 305. Meminit Aristophanes avibus v. 998. & Aratus *διοσημείων* v. 21. ad quæ loca adeundi Scholiastæ. Videndus & Tzetzes XII. hist. 399. & quæ viri docti ad Ælian. X. 7. Var. Andreas Schottus ad appendicem proverborum Vaticanam p. 296. Nic. Loensis VIII. 22. Epiphyllidum, T. V. facis Artium Gruterianæ parte 2. p. 613. seq. & Aldus Manutius Pauli F. de quæsis per Epist. lib. I. quæst. 6. T. IV. facis Artium p. 204. seq. qui è Livii lib. I. c. 19. contendit Enneadecateridem hanc diu ante Metonem perspectam fuisse *Numæ Pompilio*. Sed alius omnino ille Numæ Cyclis fuit, ut jam animadversum Viris doctissimis. At de Metonis Cyclo dierum 6940. præ cæteris consulere operæ pretium est trium viros Chronologiæ principes Scaligerum II. de emendatione temporum p. 72. seq. & lib. V. p. 409. Petavium lib. II. c. 9. seq. de Doctrina temporum & Dodvvelum diss. I. de Cyclis, qui usu civili etiam probatam Metonicam Enneadecaterida fuisse disputat, & de majore ejus *Periodo annorum CLII*, conjecturam suam affert p. 59. seq. *Δωδεκατηρίδας* per errorem Metoni tribuit Tzetzes Chil. II. v. 884. De *Horologio* Metonis *Solari* vide si lubet Scaligerum ad III. Manilii p. 22. Salmasium ad Solin. p. 740. seq. & Petavium VII. 8. diss. Uranolog. Solstitia à Metone observata & inscripta columnis memorat Ælianus X. 7. Var. Vide & Ptolemæi magnam Syntaxin III. 2. p. 62. & quæ de apparentiis siderum à Metone notatis refert idem Ptolemæus in *Φάσεις απλανῶν* & Geminus c. ult. Isagoges. Adhuc in vivis fuit Meton Olymp. XCII. 2. cum in Siciliam solveret classis Atheniensis. Vide Ælianum XIII. 12. Var.

VIII. Metonis æqualis fuit EUCTEMON Atheniensis, cum quo Solstitia observavit circa Olymp. LXXVII. 1. Adde si placet Ptolemæi magnam Syntaxin III. 2. p. 61. & ejusdem *Φάσεις απλανῶν*, è quibus constat cum Athenis & in Cycladibus inque Mecedonia ac Thracia astris con-

(e) Theophrastus in loco laudato paulo ante §. 5. Mentio hujus Phaini etiam apud Vitruvium IX. 7. Atenim Aratus v. 741. *Ευνεακαίδεκα κύκλοι Φαινὸν ἡλίου ποτ* tribuit Enneadecateridem Phaino Eleo Metonis præceptoris, ut miror legere Salmasium p. 641. ad Solin. Neque enim Eleus fuit Phainus, sed legendum *ἡελίου Φαινὸν, splendidi solis*. Confer Petavium VI. 9. diss. ad Uranolog.

considerandis operam dedisse. Vide & Gemini Isagogen c. XVI. Meminit Euctemonis hujus præter Plinium Vitruvius IX. 7. ex Josephi Scaligeri emendatione, (cum antea legeretur Eudæmon) & Avienus in ora maritima v. 40. 337. 350. &c. Alius Euctemon Rhetor apud Senecam controversi. Inter perantiquos Astrologos etiam à Censorino cap. XVIII. memorantur NAUTELES, & MNESISTRATUS, dubito an idem, à quo Mnesistratios Philolophos voluptatis patronos dictos refert Athenæus VII. 5. Æquinoctia ab ALCMÆONE & Menone (leg. Metone) observata laudat Simplicius in 2. de Cælo sect. 46. Hunc eundem existimo Alcmæonem de quo dixi inter Pythagoreos lib. II. c. XIII. ASTER quidam, cum quo PLATO Astrologiæ operam dedit, memoratur apud Laertium III. 29. PHILIPPUS Medmeus (è Medama Bruttiorum opido) Italus, Platonis discipulus * qui in Peloponneso & Locride sidera diligenter contemplatus est, ut patet ex observationibus ejus quibus usi Hipparchus, Geminus, Ptolemæus. Laudatur & à Vitruvio IX. 7. Plinio, Plutarcho quod non liceat sæviter vivere secundum Epicurum p. 1093. Confer Petavii Uranolog. diff. IV. cap. IX. De ventis scripsisse testatur Stephanus in μέδμα. Antiquioribus hisce Astrologis jungendus etiam EPIGENES Byzantius Gnomonicus est, qui apud Chaldaeos affirmabat se studuisse, & de Cometis nonnulla tradidit. (Sen. VII. 3. Nat. quæst.) tum retulit Babylonios Iccxx. annorum observationes laterculis coctilibus inscriptas habuisse (Plin. VII. 56. hist. qui auctorem gravem imprimis appellat.) Laudat semel iterumq; Censorinus. Alius (1) Epigenes Rhodius qui de re rustica allegatur à Varrone & Columella. (2) Epigenes Atheniensis coactus περιπαρῆν, de quo apud Suidam. (3) Epigenes Comicus & Tragicus, patria Sy-cyonius de quo dixi lib. II. cap. XIX. Epigenem quendam Socraticis accenser Jonsius p. 84.

IX. EUDOXUS Æschinis F. Cnidius, Archytæ Pythagorei, Philistionis Medici ac Platonis auditor, Astrologus non minus insignis quam Geometra, Medicus & legislator inclytus fuit, circa Olympiad. CIII. De eo Phanocriti liber Athenæo VII. p. 276. laudatus intercidit, Consulendus interim Laertius VIII. 76. seq.

Eudoxi Ἀστρονομία δι' ἐπὶν à Suida memoratur, qui in eo fallitur quod Eudoxum Poetam facit, nam quæ ex eo allegat Hipparchus, prosa decurrunt, & Aratus qui Phænomena versibus scripsit, Eudoxum potissimum

L 3

num

(*) proclus 2. in I. Euclidis p. 19. φιλιππὸς ὁ μεδμαῖος Πλάτωνος ὡν μαθητὴς καὶ ὅτι ἐκείνη προτραπὴς εἰς τὰ μαθήματα. Meminit ejus iterum p. 80.

num secutus est, jussus ab Antigono Rege *Εὐδοξὸν ἐνδοξόπρην*, facere, hoc est profam ejus carmine reddere amœniorem. Idem Hipparchus lib. I. in Aratum testatur duos libros Eudoxi nomine exstitisse, in multis invicem conspirantes, quorum uni titulus *ἐνοπτερον*, (*κάτωπτερον* auctori Viræ Arati) alteri *φαινόμενα*. Respicit idem opus Eudoxum laudans Geminus, & Vitruvius IX. 7. Ptolemæus in *Φάσει ἀπλανῶν*, Avienus in *Arateis Phænomenis* v. 53. & 102. De Cometis nihil tradidisse notat Seneca nar. VII. 3. quæst.

Eudoxi *Οὐκτακτηρίσ* sive *periodus οὐκτο annorum*. Laert. VIII. 87. Cenforinus c. XVIII. Suidas &c. Respicit & Lucanus X. 187.

Nec meus Eudoxi vincetur fastibus annus.

De Eudoxi *Οὐκτακτηρίδ* agunt Scaliger ad Manil. lib. I. v. 69. & II. de emendat. temporum p. 67. Petavius II. 6. de doctrina temporum, & Vossius de scientiis Mathematic. p. 153.

Scripsit & Eudoxus *γεωμετρύμενα* teste Laertio VIII. 88. & Proclo 2. in primum Euclidis p. 19. Sed & liber quintus Geometræ Euclidis in Codice Mazariniano refertur ad Eudoxum, ut testatur Menagius ad Laert. p. 392.

Etiam *de Musica* scripsisse non nihil, conjicio è Theone Smyrnæo, qui p. 94. ex Eudoxo refert rationem consonantiarum numeris comprehendi, & graves vel acutos tonos dependere à tardo vel acuto motu. Ex eodem fortassis opere Jamblichus in Nicomachi Geraseni Aritmeth. p. 11. refert definitionem numeri, quod sit *πλήθος ἀρίτμενον* & p. 142. sententiam de medietatibus proportionum.

τῆς περιόδου, cujus operis *liber septimus* laudatur à Porphyrio p. 183. de vita Pythag. *οὐκτακτὴς* ab Harpocrate in *λεπίδα*. Idem opus respicit nec raro reprehendit Strabo: tum Plinius Eudoxum laudans libris II. IV. V. VI. VII. &c. & Athenæus allegans τὴν τὴν *ἐνδοξὸν ἰσορίαν*. Confer de hoc opere Meursium ab Apollinii Dyscoli c. 24. Vossium de Hist. Græcis lib. I. c. 6. & Menagium ad Laertium p. 292. Agathemer lib. I. *ἐξ τῆς Δημόκριτου καὶ Εὐδοξου καὶ ἄλλοις τῆς περιόδου ἐπεαγματούσαντο*.

Tribuuntur & Eudoxo nostro *κυῶν διάλογοι*. *Canum dialogi* sive ut interpretes, *Cynicorum*, nisi locus corruptus, apud Laertium VIII. 89.

Leges Milesiis tulisse Eudoxum, affirmat Theodoritus IX. *Θεοραπύς*, Cnidiis Laertius & Plutarchus contra Colotem. Hic est Eudoxus qui opta-

oprabat Phaetontis instar à Sole conflagrare, modo ejus naturam proprius sibi contemplari daretur, ut refert Plutarchus libro quod non sva- viter liceat vivere secundum Epicurum p. 1094.

Fuit & alius Eudoxus Cnidius junior Medicus, Laert VIII. 90. Eudoxus Rhodius, cujus librum nonum Historiarum allegat Erymo- log. magnum in *Αδελίας*. Eudoxus Cyzicenus, de quo ut de Rhodio Vossius p. 19. Hist. Græc. Eudoxus denique Siculus Comicus, cujus Nauclerum laudat Pollux VII. 33.

X. Eudoxo Cnidio jungendus HELICON Cyzicenus Plato- nis discipulus, qui Dionysio Regi defectionem Solis prædixit, atque inde donatus ab eodem est talento, ut refert Plutarchus in Dione p. 966. præ- terea CALLIPPUS Cyzicenus, qui Olymp. CXII. 3. (ante Christum cccxxx.) in Helleponto observavit phases inerrantium stellarum, teste Ptolemæo cujus vide *Φάσεις ἀπλανών*. POLEMARCHI Cyziceni, qui Eudoxum audiverat, discipulus hic fuit, & Athenis cum Aristotele versa- tus Eudoxi inventa emendavit ac supplevit, teste Simplicio in 2. de cælo sect. 46. De Callippi periodo Attica solstitiali *αἰσίου* LXXVI. memorata Cenforino c. XVIII. qua Metonis enneadecaeteridem emendavit, facto periodi initio à solstitio sive die XXI. Junii Olymp. CXII. 3. adeundi Scaliger emendationis temporum lib. II. p. 84. seq. & lib. V. pag. 421. seq. & Isagog. Canonum lib. I. c. VIII. & lib. III. c. VIII. Petavius do- ctrina temporum II. 16. seq. & X. 30. Dodvrellus de Cyclis Græco- rum diff 2. Tertiæ Callippicæ periodi anno quadragesimo (hoc est Olymp. CLIX. 3. ante Christum CXLII.) Hipparchum aliquas fecisse ob- servationes refert Ptolemæus magnæ Syntax. V. 3. p. 111. & VII. 2. pag. 167. Alius fuit Callippus Atheniensis, Platonis discipulus, de quo supra cap. V. idem cum Callippo Rhetore cujus meminit Aristoteles in Rhe- toricis. Alius denique Callippus Corinthius, discipulus Zenonis Citiei.

XI. Quæ ARISTOTELES & THEOPHRASTUS scripserint Astrologiæ scientiæ illustrandæ, dictum à me infra est capitibus tribus proximis. In præsentī memorandus venit ARISTYLLUS & TI- MOCHARIS, quorum hic Alexandria anno periodi Callippicæ primæ (f) XLVII. hoc est Olymp. CXXIV. ante Christum CCLXXXIII. ob- servationes suas instituit. Utriusque *Τηρήσεις ἀπλανών* etsi nec satis (g)

(f) ptolemæus p. 169. *Τιμόχαρις μὲν ἀναγράφει τηρήσεις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ταῦτα τῶ μὲν ἔτει τῆς πρώτης κατὰ Κάλλιππον ἑκαταεβδομηκονταετηρίδος* &c. Hinc emendandus Vossius p. 155. de scientiis Math.

(g) Id. p. 164.

distinctas neque explicatas neque fide dignas (*b*) satis habuit Hipparchus, & ex hoc Ptolemæus, qui iis utitur libro VII magnæ Syntax. Hos secutus est DOSITHEUS Coloneus Atticus, qui Octaeteridem Eudoxi emendavit, ita enim intelligendus videtur Cenforinus c. XVIII. Hic Dositheus in Colono Atticæ circa Olymp. CXLV. 1. (ante Christum CC.) apparentias stellarum inerrantium observavit, quas ex eo notarunt Geminus c. ult. Isagoges, & Ptolemæus in *Φάσει απλανών* Laudat hunc Dositheum etiam Plinius lib. XVIII. Hist. c. 31. Archimedes vero ipsi (ut videtur) librum de lineis spiralibus inscripsit. Fuere & alii Dosithei, ut Historicus, cujus libros rerum Sicularum, Lydiacarum & Italicarum laudat Plutarchus, ut jam Vossio animadversum, tum Dositheus ad quem scribit Julianus Imp. Epistola XXXIII. Ne dicam de Dositheo (uno an duobus) hæresiarcha Samaritano, quem ante Simonem Magum commemorat pseudoClemens I. recognitionum p. 21. ac de Dositheo Grammatico Græco recentiore, de quo infra in Grammaticis pauca.

XII. Temporis ratio nos jam pridem deducit ad scriptores qui in parvo Alexandrinorum Astronomo comprehendebantur. Præter enim magnam Syntaxin Claudii Ptolemæi, qui observationes suas instituisse se testatur anno secundo Antonini Pii (Christi CXXXIX.) præter hanc, inquam Ptolemæi *σύνταξιν*, de qua infra lib. IV. suo loco dixi, & quam *μεγαν Ατρονόμον* appellabant, Alexandrinis in pretio fuit alter Codex dictus *μικρός Ατρονόμος*, sive ut è Pappo Vossius (*c*) observat, *μικρός Ατρονομισμὸς*, (Arabibus *tractatus intermedii*, inter Euclidis elementa & Almagestum Ptolemæi) in qua collectione continebantur hi libri:

Theodosii Tripolitæ Sphericorum libri III.

Euclidis Data, Optica, Catoptrica ac Phenomena.

Theodosii Tripolitæ de habitationibus & noctibus ac diebus libri II.

Aurohyçi Pitaneî de sphaera mosa, & libri II. de Ortu atque occasu stellarum inerrantium.

Aristarchi Samii de magnitudinibus & distantiiis Solis ac Lunæ.

Hypsiclis Alexandrini Αναφορεῖκος sive de ascensionibus.

Menelai Alexandrini Sphericorum libri III.

(*b*) Id. p. 162. διὰ τὸ μήτε τὰς τηρήσεις ἢ περὶ τὸν τιμὸν ἀξιόπιστος εἶναι, πάντῃ ὁλοσχερῶς εἰλημμένος

(*c*) Lib. de scientiis Math., c. XXXIII, §. 18. p. 163.

Hi libri, vel plerique horum, Græce junctim MSi occurrunt in quibusdam Bibliothecis, & Arabice quoque exstant à versione Thebiti, ut docet Labbens Bibl. nov. MSS. p. 251. & 256. universos Arabice ver-
 sos memorans, excepto Hypsiclis ἀναφορικῶν, quem translatum ex Ori-
 ente secum attulit Jacobus Golius. (k)

XIII. Cum de Euclidis scriptis infra egerim singulari capite, de reliquis in præsentī dicere operæ pretium est, ac primum de AVTO-
 LYCO Pitanao, ex Æolide, Mathematico, præceptore Arcesilai qui Theophrastum deinceps audiit teste Laertio IV. 29. unde de ætate Avtoly-
 ci constat, successit enim Aristoteli Theophrastus Ol. CXIV. 3. ante Christum 322. Laudant Avtolycum Pappus in Mathematica collect. Simplicius ad Aristot. de cælo 2. comment. 46. Joh. Philoponus ad Phylis. lib. 2. aliique. Liber τῆς κινεμένης σφαίρας Græce & latine editus à Conrado Dasypodio est Argentorat. 1572. 8. Et latine ex versio-
 ne & cum commentariis Francisci Maurolyci Siculi, Abbatis Messanen-
 sis, Messanæ 1558. fol. qui Theodosii libros & Euclidis Phænomena ad-
 didit. Exstat & latine, cum scholis antiquis, Josepho Auria interprete, cum Maurolyci annotationibus Romæ 1587. 4. Habetur præterea latine in Synopsi Mathematica Marii Mersenni p. 243. Paris. 1644. 4.

Libros II. de vario ortu & occasu siderum inerrantium Græce & la-
 tine itidem edidit Dasypodius, Argentorat. 1572. 8. Latine præterea collatis quinque MSS. 5. Vaticanis Avtolycum & græca ad eum Scholia vertit Josephus Auria Neapolitanus. Romæ 1588. 4. Transtulit & Gal-
 lice P. Forcadellus Paris. 1572. 4. Ex Avtolyco etiam pleraque in suum de expetendis & fugiendis rebus opus transtulit Georgius Valla Placen-
 tinus Libro XVI.

De Aliis Avtolycis tribus antiquioribus vide si placet Leopar-
 dum XIII. 5. emendationum, quibus addes Avtolycum Areopagitam, de quo Suidas.

XIV. ARISTARCHUS Samius æqualis fuit Cleanthis Stoici qui Zenoni successit Olymp. CXXIX. ante Christum 264. Re-
 fert enim Plutarchus Aristarchum à Cleanthe impietatis accusa-
 tum, quod terram moveri docuisset, lib. de facie in orbe lunæ p. 923. ὥσπερ Ἀρίσταρχον (1) αἶετο εἶναι Κλεάνθους τὸν Σάμιον αἰσε-
 βείας

M

(k) Vide Catalogum MSS. Arabicorum à Golio allatorum num. 14. in 4.

(l) Ita legendus ille locus, non Ἀρίσταρχος Κλεάνθου. Confer Menagii notas ad Laertii VIII. 85. p. 389. Eudoxo juniore Aristarchum etiam ex Archimede colligas. qui hunc Eudoxo p. 121. postponit. Ut adeo erraverit Fromondus & Simlerus qui lon-
 ge antiquiorem faciunt apud Vossium c. 33. de scientiis Mathematicis, §. 1. p. 157.

βίαιας προκαλείου τὰς ἑλλήνας ὡς κινῶντα ὁ κόσμος τὴν ἐστὶν, ὅτι Φαινόμενα
 σαφὲν αἰὲς ἐπειράτο, μένειν τὸν ἄρανόν ὑποτιθέμενον, ἐξελίττεται δὲ καὶ
 λογὸν κυκλὸν τὴν γῆν ἀμα καὶ πᾶσι τὸν αὐτῆς ἄξονα δυνάμεν. Meminit A-
 ristarchi Samii etiam Archimedes in Plammite p. 120. 121. 126. & 127.
 edit. Græcæ Basil. Varro apud Gellium III. 10. (ubi pro Aristide Samio
 uti in Joh. Pici operibus p. 377. pro Astaxarcho legendum Aristarchus)
 Vitruvius lib. I. c. 1. & lib. IX. c. 4. & c. 9. quo in loco horologiorum
 genera ab eo reperta refert. Sextus Empiricus IX. adversus Mathem.
 p. 410. Plutarchus quæst. Platonice p. 1006. & lib. de facie in orbe lunæ
 p. 932. 938. & 925. ubi laudat Ἀρίσταρχον ἐν τῷ περὶ μετρώων καὶ ἀποστη-
 μάτων, in libro de magnitudinibus & distantis solis & lunæ, lectum etiam
 Pappo Alexandrino lib. VI. Collectionis Mathematicæ, propositione
 38. seq. Hic ipse est liber, qui solus ex Aristarchi scriptis ad nos perve-
 nit, latine versus à Georgio Valla Placentino Venet. 1498. fol. deinde à
 Federico Commandino cum ejusdem notis Pisauri 1572. 4. Denique à
 Joh. Wallisio Græcè ex codice H. Savilii, qui è Vaticano suum descriplerat,
 editus Oxoniæ 1688. 8. additis Commandini versione & notis, suisque
 ipsius animadversionibus. Recusa est hæc editio Græcolatina in tomo
 tertio operum Wallisii Oxon. 1699. fol. Exstat & MSta hujus libri ver-
 sio Arabica duplex.

Qui sub Aristarchi Samii nomine prodiit veluti è Græco trans-
 latus liber Parisiis 1644. 12. ab Egidio Persona Robervallio editus, ite-
 rumque A. 1647. 4. à Mario Merlenno suarum observationum Physico
 Mathematicarum tomo tertio insertus, De Mundi Systemate, partibus &
 moribus, (ne cui id fraudi sit) à Robervallio (m) confictus est ingenii
 forte sui exercendi gratia, quo ostenderet, quomodo ex principiis quæ
 Aristarchi fuisse putat, deduci non incommodè possint, saltem cum il-
 lis non male cohæreant pleraque ex inventis nuperis, præterito seculo
 detectis: uti postea Franciscus Jessop armiger propositiones Hydrosta-
 ticas ad illustrandum Aristarchi Systema destinatas vulgavit Londini
 1687. 4. Verum hoc saltem, notante Wallisio, haud satis in Roberval-
 liano Aristarcho cohæret, quod ex Solis circa suum axem motu deduci
 ille plurima, quem immotum plane, testante Archimede, statuit Ari-
 starchus. Sed & quæ de Æolipilis * habet, aliaque multa quæ legenti
 passim occurrent, novitium opus esse satis indicant. Aristarchi prædi-
 ctiones Mathematicæ de planetis memorantur in Labbei Bibl. nova MSS. p.
 116. 119.

De

(m) Menagius loco laudato, Bailletus des auteurs déguisez p. 529.

* Mentio harum apud Vitruvium lib. 1. c. 6.

De aliis septem vel octo Aristarchis dixi infra libro quarto, ubi inter Grammaticos celeberrimo Aristarchum Alexandrinum. Jam suffecerit annotasse, à pandectarum Brandenburgicarum scriptore male Aristarchum nostrum Samium confundi cum Aristarcho Tragico.

XV. HYPICLES Alexandrinus Isidori Mathematici, quem ipse magnum (*n*) vocat, discipulus fuit. De ætate ejus constat ex eo quod Suidas ait Isidorum sub Divis Fratribus floruisse (M. Aurelio & L. Vero qui fuerunt ab A. Christi 160. ad 169.) Itaque quis non miretur Vossium (*o*) eo ipso loco quo Suidæ sententiam laudat, tamen tradere Isidorum claruisse sub Ptolemæo Physcone. Sed doctissimi etiam viri dormitant aliquando, & inhumanus sit qui eis hoc nomine insultandum, & qui hoc eis propter infinita alia egregie observata non libenter condonandum putet. Hujus itaque Hypiclis *Anaphoricus* sive *de ascensionibus liber* Græce & latine cum Jacobi Mentelii versione lucem vidit una cum Opticis Heliodori, Parisiis apud Cramoisiū A. 1657. 4. curante Erasmo Bartholino. Idem Hypicles auctor creditur *libri XIV. & XV. Elementorum Euclidis*, qua de re vide si placet quæ dixi infra in Euclide.

XVI. THEODOSIUS Tripolites diversus fuit à Theodosio Bithyno (*p*) qui horologii solaris ad quodcunque clima apti inventor celebratur Vitruvio IX. 9. & Straboni lib. XII. p. 566. ubi ipsum & filios ejus Mathematicos fuisse testatur. Tripolites enim Theodosius Suida teste scripsit commentarios in Theudæ sceptici Laodiceni capitula, quem Theudam è Laertio IX. 119 colligitur circa Trajani tempora & paulo ante vixisse. Neque Theodosii meminit neque evolvisse ejus scripta videtur Ptolemæus, licet hunc ex illis profecisse tradunt Pena præf. ad Sphæricorum libros, & Vossius p. 160. de scientiis Mathematicis. At laudant Theodosium ejusque scripta Theo ad Ptolemæum Pappus Alexandrinus in sua *συναγωγή*, Proclus in Hypotyposi Astronomica p. 7. & ante hos Laertius IX. 70. Exstant hujus Theodosii *Σφαίρικων Sphæricorum libri III.* Græce editi à Johanne Pena Regis Galliæ Mathematico, qui ad calcem voluminis versionem suam latinam subjecit Paris. 1557. 4. Ex Penæ versione postea cum sphaera Avtoleuci, Phænomenis Euclidis, & suis ipsius Sphæricis recudi curavit *Franciscus Maurolycus*, Messanæ eodem anno 1558. fol. & cum demonstrationibus

M 2

ac

(*n*) Hypicles ad librum XV. Euclidis proposuit 5.

(*o*) Voiss. de scientiis Mathematicis c. 54. §. 6. p. 328.

(*p*) Eundem putant Joh. Pena præf. ad Sphæricam & Vossius c. 16. p. 18. Sed merito ætervisum Menagio ad Laert. IX. 70. p. 429.

acscholiis suis *Christophorus Clavius*, adjunctis tabulis Sinuum & Tangentium doctrinaque triangulorum Sphæricorum. Romæ 1586. 4. Sphærica Theodosii ab *J. Barrow* demonstrata Lond. 1675. 4. Arabice quoque occurrunt in variis Bibliothecis, sed & latina ex Arabico interpretatio lucem vidit interprete *Platone Tiburtino* Venet. 1518. Verum in hac versione definitiones & theoremata multiplicata sunt, demonstrationibus vicissim mutilatis, ita ut aliud prope opus esse videatur. Vitellionem in Opticis suis (qui medio sæculo post Christum decimo tertio scripsit) Theodosii nostri principiis instituisse, ab eodem Pena observatum.

Περὶ νυκτῶν καὶ ἡμερῶν, de diebus ac noctibus libri II. latine tantum prodierunt ex interpretatione *Josephi Auria* cum Scholiis antiquis & figuris. Rom. 1587. 4. Ediderat etiam latine *Conradus Dasypodius* Argentorat. 1572. 8. Græce exstant in Bibl. Regis Christianissimi, ne de Arabica versione dicam.

Liber περὶ οἰκῆσεων, de habitationibus, curante eodem *Josepho Auria* vidit lucem latine tantum Rom. 1587. 4. Et ex *Fran- cisci Maurolyci* versione una cum Sphæricis, de quibus jam dixi, Messanæ 1558. fol. tum in Synopsi Mathematica Marii Merfenni p. 246. Græce & Arabice etiamnum delitescit in Bibliothecis.

Perdita Theodosii scripta hæc sunt:

Σκεπτικὰ κεφάλαια. Laertius IX. 70. Suid. in Θεοδοσίῳ & Πυρρώνιοι, ὑπὸ μνημα εἰς τὴν οὐδὰ κεφάλαια. Suid. Θεόδωρ.
ὑπὸ μνημα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους ἐφόδιον. id.
Διαγραφὰ οἰκῶν ἐν βιβλίοις γ'. id.
Ἀστρολογικὰ id.

Post hæc scripta Theodosii Philosophi memorat Suidas & alterum hujus nominis, quem Tripolitam vocat & carmen Heroicum de Vere, aliaque varia scripsisse refert. Θεοδοσίῳ, ἔγραψε δὲ ἐπῶν εἰς τὸ εἶος, καὶ ἔπερα διάφορα, ἣν δὲ Τριπολίτης.

XVII. MENELAUS patria Alexandrinus fuit teste Pappo lib. 6. collectan. Mathematic. proposit 56. & Proclo in Euclidem p. 90. Geometra vocatur à Ptolemæo lib. 6. magnæ constructionis p. 170. ubi ait eum observationes Astrologicas instituisse Romæ anno primo Trajani Imp. qui respondet anno Christi XCVIII. Eundem non dubito esse Menalum Mathematicum quem colloquentem inducit secum Plutarchus lib. de facie in orbe lunæ p. 930. Ejus III. libros Sphæricorum sive de figuris Sphæricis ex Arabico nescio quo auctore latine edidit in Synopsi Mathematica Marius Merfennus Paris. 1644. 4. pag. 205. seq.

Hos

Hos Menelai libros (Mersenni verba agnoscis) cum ego in antiquis ex membrana codicibus inuenissem, conatus sum eos, quoniam corruptissimum erat exemplar, emendare ac restituere, nec non quam plurimis tum necessariis tum argutis adaugere propositionibus. Arabicum codicem manu exaratum memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 251. Meminit hujus Menelai etiam Pappus lib. 4. propos. 30. De Menelao Aegeo Poeta, & Menelao Anaxo ex Anea Cariae civitate Peripatetico atque historico, vide si placet Vossium in Historicis Graecis p. 388.

XVIII. Post scriptores in parvo hoc Alexandrinorum Astronomo comprehensos, redeundum est ad seriem temporis, quam recensio illius tantisper interruptit, ubi occurrunt primo loco qui sub Ptolemaeo Philadelpho claruerunt Poetae, ARATUS Phaenomenon scriptor & MANETHO, quibus singularia capita suo loco infra destinavi, & cum Arato plures ejus interpretes, cum Manethone alios Graecos scriptores Astrologiae Apotelesmaticae, quam potui diligenter recensui. Horum aequalis fuit CONON Samius (q) cujus observationes Astronomicus in Italia factas memorat Ptolemaeus libro de apparentiis fixarum. Comam Berenices ab eo inter sidera relata celebrant Callimachus apud Scholiasten Arati, Catullus, Hyginus II. 24. poetic. Astronomic. & Theo in Aratum. Epigramma vetus p. 550.

E Beroniceo detonsum vertice crinem

Retulit esuriens Graecus in astra Conon.

Non minus nomen sibi comparavit Geometrica scientia, quo nomine vehementer laudatur ab Archimede praef. de lineis spiralibus, & praefat. de quadratura parabolae, qui ipsi familiarem fuisse se, & haec ipso jam defuncto scripsisse testatur. Scripta Cononis ad Thrasydemum allegat Apollonius Pergaeus lib. IV. Conicar. sect. Laudatur & à Pappo IV. 19. Alius fuit Conon, qui Archelao Philopatori Cappadociae Regi, (Antonio adversus Augustum faventi) inscripsit διηγήσεις sive narrationes fabulosas quinquaginta, quarum argumenta servavit Photius Cod. CLXXXVI. & cum Apollodoro Graece ac latine edidit Tho. Galeus Paris. 1675. 8. Ex iisdem Nic. Damascenum quaedam in suam παραδόξων ἐθῶν συγγραφήν derivasse, refert idem Photius Cod. CLXXXIX. Neque alius fortasse Conon fuit quem de Italia scripsisse Servius testatur ad VII. Aeneidos, & ἐν τρίτῳ περὶ τῆς ἡσιᾶδος & ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ laudat Schol. Apollonii: quemq; Judaeorum fecisse mentionem scribit Josephus I. contra Apionem p. 1051. Omitto Cononem Atheniensium ducem incl-

M 3

tum

(q) Vide If. Vossium p. 258, ad Catullum.

tum de quo proverbium *πλεμὸν Κόνωνι μελήσει*, ejusque nepotem, Timothei F. de quo Nepos in Timotheo, tum Cononem fratrem Zenonis Imp. de quo Galeus suspicatur intelligendum Stephanum Byz. in *ψήμαδα*.

XIX. De ARCHIMEDE Syracusano & admiranda ejus Sphæra tum de ERATOSTHENE Cyrenæo dixi infra capitibus peculiari-
bus. Jam celebrandus mihi HIPPARCHUS patria Nicænus è Bithynia (teste Strabone ac Suida) quique in Bithynia observationes siderum instituit, ut refert Ptolemæus in extremo libri de apparentiis inerrantium. Idem tamen Hipparchus in Rhodo etiam observasse nonnulla se scripsit, teste eodem Ptolemæo lib. V. magnæ Syntax. p. 112. unde Rhodium Hipparchum à Bithyno male fortassis distinguunt viri quidam docti, ut Gassendus T. V. Opp. p. 377. Ricciolus &c. Floruit Hipparchus Olympiade CLIV -- CLXIII. (ante Christum CXXVIII -- CLXII) prout ex Ptolemæi lib. II. & III. Syntax. pulchre observatum Vossio de scientiis Math. p. 158. seq. *ἀνὴρ Φιλοπόνος τε ὁμῶς καὶ Φιλαλήθης* eodem Ptolemæo judice lib. III. p. 59. (quod Hipparchi elogium è Ptolemæo repetit Theodorus Meliteniota præmio Astrologiæ,) *nunquam satis laudatus, ut quo nemo magis approbavit cognitionem cum homine siderum*, Plinio II. 26. Hist. Plurimum certe ipsi debet Astronomia, tum quod plurima æquinoctia quam potuit diligenter à se observata, tum imprimis catalogum plurimarum fixarum secundum longitudinem & latitudinem plurimasque Eclipsium vetustissimarum observationes à tempore Mardocempedi reliquerit: Ad hæc periodum Callippicam (r) correctiorem adhibuit, & cum latitudinem lunæ variam, nodorum anticipati-
onem, tum eccentricitatem motumque lunæ circa apogæum segniorem, ad perigæum vero citatiorem animadvertit, Hypotheses & tabulas notuum condidit, quibus utriusque sideris cursus in sexcentos annos præcinit, *mensēs gentium, diesque & horas, ac situs locorum & viūs populorum* (Ptolem. Geograph. lib. 1. c. 4.) *complexus, ævo teste, haud alio modo quam consiliorum Natura particeps.* (Plin. II. 12. Hist.) Pro reliquis etiam planetis tabulas constructurus, si idoneas à Chaldæis, Babylonis, Ægyptiis, Græcisq; obtinisset observationes. Sic ut primus fere fuerit, notante Hevelio, qui limen ostii tetigerit, & solidiora Astronomiæ jecerit fundamenta. Scripta ejus hæc apud veteres celebrantur:

1. *Περὶ τῶ ἀπλανῶν ἀναγραφαι*, quas laudat & sequitur Ptole-
mæus

(r) Confer Scaligerum 2. de emendat. temporum p. 108. seq. Baylium in Lexico, ubi de Hipparcho, & Rev. Joh. Andrew Schmidii de Hipparcho ac Theone diatribam.

maus libro VII. Syntax. Equidem ἐκθεσις ἀστερισμῶν sive *liber asterismorum* quem sub Hipparchi nomine Græce edidit Petrus Victorius, Florentiæ 1567. fol. legitur fere ad verbum in Ptolemæi Syntaxi VII. p. 172. seq. atque ideo a Petavio prætermisus est in Uranologio, sed ex Hipparchi observationibus haud dubie à Ptolemæo depromptus. Suidas quoq; inter Hipparchi scripta memorat, περὶ τῶν ἀπλανῶν συντάξεως καὶ ἐκτὸς πηλγμῶ (statione) & εἰς τὰς ἀρίστες, (Voss. ἀστερισμῶς.) Servius in 1. Georgic. Hipparchus scripsit de signis, & commemoravit etiam, unumquodque signum quot claras, quot secundæ lucis, quot obscuras stellas habeat. Plin. II. 26. ausus rem etiam Deo improbam, annumerare posteris stellas, ac sidera ad nomen expungere.

2. περὶ μεγεθῶν καὶ ὁποσημάτων, de magnitudine & distantia Solis & lune. Pappus Alex. VI. 38. Chalcidius p. 181. Hipparchus in eo opere quod scribitur de secessibus atque intervallis Solis & Lune docet magnitudinem Solis 1880. partibus potiorē esse quam terram, terram vero demum 27. partibus potiorē esse quam lunam.

3. De duodecim signorum adfensione. Pappus IV. 59. & videtur respicere Ptolemæus Hipparchum laudans libro de apparentiis inerrantium & lib. 1. Geograph. cap. 4. ubi ait eum paucarum civitatum ἐξάρματα & βορέας πύλας sive elevationes poli Borealis & οἰκήσεις sive habitationes iisdem subjectas parallelis tradidisse, nisi hoc potius fecit in opere quo examinaverat Eratosthenis Geographiam, de quo infra num. 9.

4. περὶ τῆς κτ' πλατῆος μηνιαίας τῆς σελήνης κινήσεως. Suid. Chalcidius in Timæum Platonis p. 177. Luna, ut observat Hipparchus, decem utrinque momentis devia (in signifero) reperitur.

5. περὶ μηνιαίᾳ χρόνῳ. Galenus 3. περὶ κελσίμων ἡμερῶν T. 3. Opp. p. 445. ὅτι δὲ ὁ μηνιαῖος χρόνος ἐπὶ τελευτῶς τελέσσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἀλλ' ἡμισὺν καὶ τέτταρον ὡς ἑπτά μίαις ἡμέραις, ἰπποκράτης μὲν ὁποδεδεκαταὶ δὲ ἐνὸς ὁλα βιβλίου.

6. περὶ ἐνιαυσίᾳ μεγέθει. Ptolemæus VII. 2. p. 167. magnæ Syntax.

7. περὶ τῆς μεταπτώσεως τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινῶν σημείων. De mutatione punctorum solstitialium & æquinoctialium liber. Ptolem. III. 2. magnæ Syntax. p. 69.

8. τῶν Ἀράτι καὶ Εὐδόξου Φαινομένων, ἐξηγήσεων βιβλία γ'. Enarrationum ad Arati & Eudoxi Phenomena libri III. quos auctor dicavit Eschrio.

Æschrioni, (s) etiamnum exstant, & Græce primum editi sunt à *Petro Victorio* (t) è Bibliotheca Cosmi Medici, Florentinorum ac Senensium Ducis, Florentiæ 1561. fol. tum Græce & latine cum *Dionysii Petavii* (u)

ver-

- (s) *Æschrionem* ἐν τοῖς ἐφημερίσιν laudat Tzetzes VIII. hist. 198. deinde addit eum genere fuisse Mytilenæum, qui ἐπὶ, & ἱεροβας & alia multa scripserit. Meminit & Suidas *Æschrionis* Mytilenæi ἐποποιῶν, quem Aristotelis discipulum atque Alexandri M. in itinere comitem fuisse affirmat. Sed hic antiquior est, quam ut ei Hipparchus librum suum inscribere potuerit: Antiquior quoque fuit, à quo tribus *Æschrionia* apud Samios (Herodot. III. 26.) & *Æschrion* Lysaniæ pater apud Laertium VI. 23. si Lysanias iste intelligatur Cyrenæus Eratosthenis præceptor, ut visum Jonisio p. 123. Nec minus *Æschrion* Agathoclis dux in Africa ab Hannone cæsus Olymp. CXVIII. 3. teste Diodoro Sic. XX. p. 764. quem cum superiore eundem male, ut existimo, idem Jonisius suspicatur. Fuit & *Æschrion* Samius, ἱεροποιός Athenæo laudatus auctor forte ἐφεσθίου, cuius librum septimum allegat Tzetzes ad Lycophronem v. 628. *Æschrionem* quoque nescio quem citat Plinius Hist. Nat. atque iuter scriptores rei rusticæ Columella & Varro. Alius fuit, & junior haud dubie, *Æschrion* Pergamenus, Empiricus, Galeni præceptor, quem laudat XI. de simplic. T. 2. p. 148. edit. Basil. & Oribasius 3. Synopf. at cum superiore eundem esse itidem male tradit decessissimus Jonisius.

- (t) *Petrus Victorius* post Hipparchi libros, & (de qua paulo ante dixi) ἐκθεσιν ἀστρονομῶν, in eodem volumine Græce edidit Achillis Tatii Isagogen in Arati Phænomena ex ejus libro περὶ τῶ παντός, & de genere Arati atque vita commentationem, nec scio cujus scriptoris, tum aliam quandam Isagogen in Aratum, quam itidem ex Achille Tatiano mutuata alia exhibebant scholia: denique in eadem Arati phænomena dissertationem quæ incipit: τὴν μὲν δαίξω τῶ φαινόμενων, & Eratostheni vel Hipparcho in diversis codicibus tribuitur, sed Petavio iudice eundem Achillem auctorem habet. Claudit librum catalogus eorum qui in Aratum scripserunt, sed in hoc multos commemorari qui Astronomica tantum utcumque attigerunt, licet de Arato illustrando nunquam cogitaverint, ostendi infra, ubi de illo poeta dicendi fuit locus.

- (u) *Dionysius Petavius* universa quæ à Victorio edita jam dixi recensuit in *Uranologio* suo sive appendice ad opus de doctrina temporum, latinaque versione donavit, ac præterea addidit (1) Gemini, de quo mox dicam, Isagogen cum versione *Edonis Hildersci*, (2) Ptolemæum de apparentiis & significationibus inerrantium, (3) Calendarium Romanum duplex, unum à Petavio collectum ex Ovidii fastis, Columella XI. 2. Plinio XVIII. 26 - 30. Alterum circa A. C. 325. compositum temporibus Constantini M. & à *Joh. Georgio Herwarto ab Hohenburg* pridem editum, (4) *Theodorum Gazam* de mensibus, cum versione *Joh. Perrelli*, (5) Computum Ecclesiasticum s. *Maximi* Monachi & Martyris qui A. 31. Imp. Heracii (Christi 641.) scripsit, & quem Græce ediderat notisque illustraverat Scaliger II. emendat. temporum p. 736. seq. (6) *Isaci Argyni* Monachi circa A. C. 1373. qui Oenæotæ Andronico suum dedicavit, editum pridem ex parte, latine à *Joh. Scaligero* IV. en. endat. temporum p. 327. seq. tum integrum Græce cum versione & notis à *Jacobo Christmanno* Heidelbergæ 1611. 4. & à Petavio nescio quare sine Epilogo recusum: (7) Computum alterum quem

cidem

versione Paris. 1630. fol. in Uranologio, quod reculum est Amstelodami (licet titulus Antverpium refert) apud Georgium Gallet, 1703. fol. In hoc opere Hipparchus *Eudoxi*, & qui Eudoxum in omnibus fere est secutus *Arati*, & *Attali* Rhodii Grammatici qui in Aratum commentaria ediderat, errores castigat, quos in doctrina ἀστρονῶν admiserunt circa culminationes, coortus ac cooccafus astrorum.

9. πρὸς τὸν Ἐρατοσθένη καὶ τὰ ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ αὐτοῦ λεχθέντα, *Adversus Eratosthenis Geographiam*. Meminit Strabo & laudat lib. 1. p. 7. At lib. 2. p. 79. atque aliis locis reprehendit tanquam iniquiorem ac severum nimis Eratosthenis adversarium. In plures libros distinctum fuit hoc opus, nam liber secundus ab eodem Strabone allegatur lib. II. p. 69.

Præter nostrum qui laudatur & à Vitruvio IX. 7. M. Antonino VI. 47. &c. fuere & alii Hipparchi, ut (1) Hipparchus Pythagoricus, de quo dixi lib. II. cap. 13. (2) Hipparchus Syrus Gadatæ pater, qui sub Cyro majore vixit. Apostol. proverb. XX. 18. (3) Hipparchus Pisistrati F. Athenis ab Harmodio & Aristogitone interfectus Olymp. LXVI. 4. (4) Hipparchus Charmi F. Pisistrati cognatus qui primus Ostracismum teste Suida subiit. Confer Meursii librum de Pisistrato p. 56. (5) Hipparchus, quem colloquentem in dialogo cognomine inducit Plato. (6) Hipparchus veteris Comœdiæ poeta, de quo dixi lib. II. c. 22. Suidas male eum ait scripsisse περὶ γάμων, nam de nuptiis Deorum scripserat alter Hipparchus Stagirita, de quo statim dicam. (7) Hipparchus histrio, ejus meminit Demosthenes. (8) Hipparchus Eretriæ Tyrannus. Suid. (9) Hipparchus Stagirita, Aristorelis γνῆμευ & cognatus, quem Suidas ait scripsisse τί ἀρρεν καὶ θῆλυ πᾶσι θεοῖς, καὶ τίς ὁ γαμευ;

N

idem

eidem Isaaco tribuit Petavius in lucem protractum è Bibliotheca Regis Christianissimi: (8) *S. Andrea* Hierosolymitani Episcopi Cretensis Methodum investigandi Cycli solaris & lunaris, Paschatisque: cum versione Petavii. (9) Anonymi fragmentum de Paschate, Græce, in quo *Petri Alexandrini* (circa A. C. 300.) fragmentum de Paschate, quod *Hebraei* usque ad *versionem Hierosolymitam* constanter die decimo *quarismensis primi Pascha* celebraverint, & aliud *Hippolyti P. riensis* (circa A. C. 220.) itemque *Apollinaris* Episcopi Hierapoliitani (circa A. C. 170.) quod *Christus antequam pateretur non comederit Pascha typicum*, quæ postea du Fresnius cum Chronico Paschali edidit, pluraque hujus argumenti adjunxit. Paris. 1688. fol. Adjunxit & Petavius notas ad Geminum & Hipparchum, itemque octo libros dissertationum, quorum Octavo, Maximi præcipue atque Isaaci Argyri computi illustrentur. Inserit quoque p. 421. edit. Paris. (Amst. p. 216.) Aetii parapegma sive caput 163 ex libro 3. tetrabiblii, quod est περί ἐπισημασίας ἀστέρων.

idem forte de quo in testamento Theophrasti mentio apud Laert. V. 51. & 55. (10) Hipparchus Dux Atheniensium tempore Demetrii (Phaleri) Polyæn. V. 17. 1. (11) Hipparchus de quo apud Svetonium in Vespasiano c. 13. *quid ad Casarem, si Hipparchus HS. millies habet?* (12) Hipparchus qui contra Chrysippum scripsit teste Plutarcho VIII. 9. sympos. (13) Hipparchus auctor *Ἰλιάδου Διονυσιακῆς* carmine Heroico, cujus meminit Athenæus lib. III. p. 101. & IX. p. 303. Apud Nemesium vero p. 55. pro Hipparcho Metapontino Hippali nomen reponendum. Vicissim apud Jamblichum de disciplina Pythagorica libro III. in versione Scutellii p. 64. pro Hippaso legendum Hipparchus, è Clementis V. Strom. p. 575.

XX. Post Hipparchum GEMINUS (*Γεμίνου* Proclo) commemorandus, qui in insula Rhodo scripsisse se testatur (cap. 1. &c.) annis CXX. post Isis festum hyberno solstitio celebratum, (cap. 6.) quod accidisse Petavio videtur Olymp. CXLV. 4. unde concludit Geminum scripsisse Olymp. CLXXV. 4. Ante Christum LXXVII. Guillemo autem Bonjour, Tolosano, antiquior videtur, & referendus ad Olymp. CLX. 4. ante Christum CXXXVII. in dissertatione de nomine Josephi à Pharaone imposito. Rom. 1696. * Equidem Posidonius, qui Cicero- nem in Rhodo docuit, è Geminò nonnulla profert de Physicæ & Astrologiæ discimine, apud Simplicium in 2. Phys. sect. 10. Exstat Gemini libellus insignis *εἰσαγωγή εἰς τὰ φαινόμενα* ** sive *elementa Astronomiæ*, quæ cum versione sua edidit atque Electori Saxoniz Christiano dicavit Edo Hildericus, Altdorf. 1590. 8. recusa Lugd. Bat. 1603. 8. & cum eadem versione & Petavii notis in Uranologio Petaviano Paris. 630. & Amstelod. 1703. fol. Usus est Petavius MSto codice eximio licet recenti, & variis præterea lectionibus quas ex Oxoniensi codice adnotaverat Henricus Briggsius, Logarithmicæ Nepperianæ illustratione celebris. Laudat Geminus

Aratum c. 4. 5. 6. 11. 14.

Aristotelem c. 14.

Bæthum Philosophum ἐν τετάρτῳ βιβλίῳ τῆς ἀρχαῆς ἐξηγήσεως c. 14.

Chaldeos c. 1.

Cleantem Stoicum. c. 13.

Græ.

* Vide Acta Eruditor. 1697. p. 9. seq.

** Hinc inter Arati interpretes refertur Geminus in Catalogo Græco eorum qui in Aratum scripserunt, de quo vide infra in Arato.

Cratesem Grammaticum *Homeri* interpretem, c. 5. 13.

Dicaearchum (libro de montibus) c. 14.

Eratosthenis ἀπὸ μνημῶν περὶ οὐρανίου c. 6.

Eudoxum c. 6. 14.

Hesiodum c. 14.

Homerum c. 5. 13. 14.

Polybii librum περὶ τῶν ἐν ἰσημερινῷ οὐρανίων c. 13.

Pytheam Massiliensem ἐν τοῖς περὶ ὠκεανῶν c. 5.

Pythagoricos, quos ait πρώτους περὶ ἀστρολογίας ταῖς ταύταις ζητήσεσιν cap. 1.

Capite postremo decimo sexto exhibet Geminus tempora signorum, in quibus unumquodque sol peragrat, & singulorum ἡμερησίων, ex observationibus tum propriis, tum *Callippi*, *Democriti*, *Dosithei* *Aegyptii*, *Euctemonis*, *Eudoxi* ac *Metonis*.

Isagogicum Astrologiæ, *Ptolemai* nomine editum, & ex Arabico ab *Abrahamo de Balmes* conversum, *Usserius* c. VI. de *Macedonum* & *Asianorum* anno solari, non aliud esse notat quam *Gemini* Isagogen in *Phænomena*, cujus, inquit, editionem ex codice, quem *Vienna* à *Joh. Sambuco Savilius* noster nactus est, expressam non solum cum Arabico isto Isagogico, sed etiam cum alio *MSto* *Græco* & *Vaticani* exemplaris διηρησθῆναι, ab eodem præstantissimo viro acceptis diligenter contulimus, quod ideo monendum duximus, ne quis erratum putaret, si quid à libro edito varians in nostra *Ephemeride* deprehenderet. Exstat & *Gemini* liber *MS.* *Oxonix* inter codices *Baroccianos* *Savilianos*q; ac *Vindobonæ* in *Bibliotheca Cæsarea* teste *Lambecio* VII. p. 6. In *Procli* libro de *Sphæra*, pleraque è *Gemino* petita sunt. Decies amplius *Geminum* laudat *Proclus* ad *Euclidem*, *Geometricum* aliquod, ut videtur, illius scriptum respiciens. *Josephum* autem *Blancanum* fugit ratio, qui p. 52. *Chronologiæ Mathematicorum*, præceptorum *Procli* *Lycii* *Geminum* hunc fuisse scribit. Viderint & alii de *Catalogo Barocciano*, in quo *Geometrica Gemini* scripta memorari ait *Vossius* p. 57. de *scientiis Mathematicis*. Nam in *Catalogis MStorum Angliæ* & *Hiberniæ* qui *Oxon.* 1697. fol. lucem viderunt, nullam eorum mentionem reperio. Dicitur autem, ut idem *Vossius* p. 329. è *Blancano* ait, opus condidisse de ortu (compositione) linearum spiraliū, conchoidarum, cissoïdarum, & earum affectionibus, & de ordine Mathematicarum (disciplinarum.) Fuit & alius *Geminus Tyrius*, cujus *Oniroticron* libros tres memorat *Artemidorus* II. 49.

XXI. Astronomiam scriptis quoque illustrarunt POSIDONIUS

N 2

NIUS

NIUS, de quo infra in Stoicis dicam, & ARETAS Dyrrhachinus, laudatus Censorino c. XVIII. & XXI. tum CHARIMANDER, è cujus libro de Cometis nonnihil profert Seneca VII. 5. Nat. quæst. DIO item Neapolites, cujus mentio apud Augustinum XX. 8. de Civ. Dei, atq; ut videtur apud Censorinum c. XVIII. qui cap. XIX. meminit & APHRODISII cujusdam, sive, ut alii Codices, APLYRODII, vel quod Modius præfert, ALPHRODII. His addes SOSIGENEM (*) Ægyptium, secta Peripateticum, qui in libros Aristotelis de cælo commentatus est teste Simplicio in lib. 2. comment. 46. & à Julio Cæsare adhibitus ad anni emendationem, de quo Plinius XVIII. 25. *Et Sosigenes ipse trinis commentationibus, quanquam diligentior esset ceteris, non cessavit tamen addubitare ipse semet corrigendo.* Proclo in Hypotyposi Astronom. positionum p. 45. laudatur Σοσίγηνος ὁ Περὶπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀνελκυστῶν de revolutionibus. ANDROMACHUM Cretensem, quem theoricæ Planetarum primum in vulgus edidisse ajunt, Neronis Imp. Archiatrum, de quo infra lib. VI. in Medicis. AGRIPPAM denique, qui observationes Astronomicas instituit anno duodecimo Domitiani Imperat. (Christi XCII.) teste Ptolemaeo VII. 3. magnæ Syntax. p. 170. Mentio hujus Agrippæ etiam in Procli Hypotyposi, perinde ut Menelai ac Timocharidis, de quibus supra. Verum missis hisce, quorum scripta perierunt, pergimus ad THEONEM Smyrnæum, cujus nomen perstrinxit leviter Suidas, Θεων, Συμυρναῖος, Φιλόσοφος. Affirmare vero ausim, inquit Ismael Bullialdus, vir doctissimus, eum esse, quem lib. 1. in Timaum vocat Proclus Theonem Platonium, quique de Solonis & Platonis Genealogia quedam scripserat. Ipsumque Claudio Ptolemaeo ** antiquiorem esse putarem. Verisimile est enim, si posterior Ptolemaeo florisset, non obmissurum fuisse illius viri summi in Mathematicis auctoritatem, idque præsertim, quando in Musicis Aristoxenum reprehendit, eosdemque in eo errores circa toni divisionem ac Ptolemaus detegit. Thrasyllo vero, quem citat, posteriorem esse, nemo sanæ mentis dubitaverit. Medium itaque floruisse Theonem concludere possumus, videlicet inter Tiberii Cæsaris ætatem, cui inter familiares adfuit Thrasylus; & tempora Antonini Pii, quo imperante claruit Ptolemaeus, inter annum videlicet Æræ Christianæ XX. & CXL. Et citra erroris suspicionem affirmare licet, eum esse, cujus observationes cælestes stella-

vum-

* Alius Sosigenes Archon Athenis Olymp. CIX. 3. & Sosigenes præfectus Phœniciæ classis sub Eumene, Polyæn. IV. 6. 9.

** Fallitur certe Josephus Blancanus, qui ad Sæculum à Christo nato XI. vel XII. rejiciendum putat, in Chronologia Mathematicorum p. 17.

rum Mercurii & Veneris exstant apud Claudium Ptolemaum, qui illum Theonem Mathematicum vocat lib. IX. *Mathematica Syntaxeos* cap. 9. & lib. X. cap. 1. Quem etiam Theon Alexandrinus Ptolemæi commentator appellat Θεώνας παλαιόν. Valde etiam mihi probabile videtur Theonem illum, quem Plutarchus libello de facie in orbe Lunæ induxit de maculis illis multa doctè differentem, (forte & Theonem cujus meminit libello de Ei apud Delphos p. 386.) esse Smyrnaum nostrum, quippe in Mathematicis eximie eruditum fuisse constat, & in tempora supra nobis memorata incidit, Plutarcho coætaneus, imperantibus Trajano, & ejus successore Hadriano, Augustis. Scripsit de quatuor Mathematicis disciplinis Compendium in Platonis libros, ut titulum libri profert Bessarion lib. I. contra calumniatorem Platonis cap. VIII. & Theo ipse p. 183. ἡμῖν δὲ ἐξαρκεῖ καὶ τὸν πυθαγορικὸν λόγον συνόψεως ἕνεκα τῆς μαθηματικῆς τυπωδῶς αὐτῇ ἡθροικέναι καὶ ὑππομνηκῶς. Sive ut in MSis Codicibus inscribitur: περὶ τῆς μαθηματικῆς χρησίμων εἰς τὴν ἑσπερίαν ἀνάγνωσιν, De iis qua in Mathematicis ad Platonis lectionem utilia sunt. Nam ut p. 177. recte ait, ἀναγκασιότατη εἰς τὰ πλατωνικά ἡ τῶν θεωρίων. Adde p. 184. & p. 188. In his singillatim egit de Geometria, Arithmetica, Musica, & Astronomia, ac denique subjunxit tractatum de Harmonia Mundi, ut ipse testatur p. 73. καὶ δὲ τὸν περὶ πάντων τῶν μαθηματικῶν λόγον πλευταῖον ἐπέχομεν καὶ τὸν περὶ τῆς ἐν κόσμῳ ἀρμονίας λόγον. Confer p. 150. seq. Atq; ea quidem quæ de Arithmetica & Musica Theo scripsit, laudatus Bullialdus Græce edidit è codice MS. Thuano (collatis quatuor Codicibus Bibliothecæ Regiæ) versioneque latina atque eruditis notis illustravit, Paris. 1644. 4. Latine verterat ante Bullialdum Antonius Gogava sive Gogavinus Graviensis, teste Gesnero, sed non edita est ejus translatio, neq; magnum operæ pretium est eam in lucem proferri, siquidem ea est quam inter libros Holstenianos evolvi MStam in Bibliotheca hujus urbis Johannea. Neque enim ulterius procedit quam Bullialdus, neque cum hujus versione conferri vel accuratione vel elegancia meretur. Josephus quoque Auria in præfat. ad Theodosium Tripolitum promissit se Theonem è codice Bibl. Vaticanæ latine à se redditum editurum in lucem, sed nec hujus interpretatio lucem vidit, neque Arnoldus Arlenius in lucem protulit scripta Procli, Hermiæ, Damascii, Olympiodori, ac Theonis Smyrnæi, quorum spem lectori fecit Basilus Amerbachius præfat. ad Græcam Platonis editionem A. 1556. Cæterum spero fore ut ea quæ de Astronomia ab eodem Theone p. 145. seq. & 188. promittuntur, vir aliquis doctus tandem in lucem proferat, cum non modo If.

Vossius Bullialdo testatus sit in Bibliotheca Ambrosiana Mediolani existare Theonis tractatum de Astronomia, in quo plura egregia animadvertit : Sed & Labbeus in Bibliotheca nova MSS. p. 191. refert in Bibliotheca Caroli de Montchal fuisse Theonis Smyrnæi τὸ εἰς τὸ μαθηματικὸν χρησίμων de cœli & terræ figura ex astrorum motu. Incipit : οὗτις πᾶς ὁ κόσμος. Desinit : πᾶς ἐλάχιστος κινᾷται. Bullialdus quoque ad calcem MSi codicis librorum Cleomedis reperit Theonis Smyrnæi quoddam tractatu de Astronomia fragmentum, quod edidit p. 189. Idem p. 192. notat *Psellum & Georgium Pachymerem* in Compendio quod uterque composuit quatuor disciplinarum Mathematicarum, Theonis vestigiis instituisse. Allegantur à Theone

Adraustus Peripatericus γνωριμότερον περί τε ἀρμονίας καὶ συμφωνίας διέ-
ξιών. p. 78. 94. 97. 113. 117. 167. 169.

Archytas 27. 30. 94. 98. ἐν τῷ περὶ δεκάδου. 166.

Aristoteles ἐν τῇ πυθαγορικῇ 30.

Aristoxenus 83. 87. 102.

Δημοσθενὴς λόγος. 112.

Empedocles 19. ἐν καθαρμοῖς. 162.

Eratosthenes 129. 165. 168. 169. 137. ἐν τῷ Πλατωνικῷ 2. 127.

Evander referens ἐν σήλῃ Αἰγυπτιακῇ ἐνέεισεν ὅτι γραφὴν βασιλείας κρόνου καὶ
βασιλείσσης ρέας. 164.

Eudoxus. 94.

Herophilus. 163.

Juxta Hesiodum ἀστρονομῶντες. 11.

Hippasus Metapontinus, Pythagoricus, 91.

Lafus Hermionensis. 91.

Λιβυκὸς λόγος. 112.

Λυσιακὸς λόγος. 112.

Οἱ νεώτεροι (Musici) 98. οἱ παλαιοί. 101.

Oraculum de duplicando Cubo. 3.

Ὀρφικοὶ ὄρκοι. 164.

Peripaterici, quot modis dicant λόγον. 112.

Philolaus 27. ἐν τῷ περὶ φύσεως. 169.

Plato in Πινωμίδι. 3. sive Πινωμίδι. 9. 131. de Rep. 4. 5. 12. 16. in Phi-
lebo 28. in Timæo 150. 162. Pythagoricos passim sequitur. 15.

Posidonius.

Pythagorus. 88. 147. Aurea carmina. ibid.

Pytha-

Pythagorici. 7. 15. 26. 72. 74. 79. 87. 151. 161. 183.

Thraſyllus 133. 137. 145. *ἡ δὲ ἐν ἑρμῶν ἀποδείξει λέγων ἀρμονίας* 74.

Timotheus 165.

Tragœdia. 5. Versus : *πᾶσι δὲ βροτῶν πρῶτον ἀναιμον ὦλεσθαι*. 75.

Testatur Gesnerus se in Catalogo Bibliothecæ cujusdam Italicæ invenisse hunc titulum : *Theonis Smyrnæi Theologumena & Mathematica Platonis*, sed nemo hætenus fuit qui Theologumena Theonis in lucem produceret, neq; Theologumena Arithmeticæ quæ exstant, Theonis videntur esse, de quibus dicam infra in Nicomacho Geraseno. Theonis Platonici effigiem post Jac. Sponium exhibet Gronovius T. 3. thesauri Antiqu. Græcar. litera ffff. Porro fuerunt & alii Theones atque in his de re Astronomica meritis non male THEO Alexandrinus, de quo ut de PAPPO Alexandrino dicendi locus erit alibi.

XXII. CLEOMEDES quando vixerit, non audeo certo affirmare, neque enim video quibus eum argumentis sub Theodosio secundo circa A. C. ccccxxvij. claruisse affirmant viri docti, cum forte Claudio Ptolemæo, cujus aliqui meminisset, sit antiquior, de cætero Stoicorum dogmata videatur amplexus. Exstant ejus *κυκλικῆς θεωρίας μετέωρων Considerationis Cyclicae* * *meteororum libri II*. Ubi meteora non sumuntur eo sensu, quo Physici accipere solent, pro iis quæ infra lunam gi-gnuntur, & Clementi Alex. atque Achilli Tatio vocantur *μετέωρα*, sed pro rebus cœlestibus, cœloque & stellis, quo sensu *μετεωρολογικὴν πραγματείαν* dixit Strabo lib. 1. p. 8. ad quem locum consulendæ If. Casauboni animadversiones. Græce primum editi sunt Cleomedis libri Parisiis apud Conradum Neobarium 1539. 4. Latine vertit Georgius Valla Placentinus, cujus translatio vidit lucem Venetiis 1498. fol. & cum Aristotelis ac Philonis libellis de Mundo Basileæ apud Joh. Walderum 1533. 8. Græce & Latine cum eadem Vallæ versione, Sphæra Procli, Arato & Dionysii Periegesi. Basil. 1547. 1561. 1585. 8. Denique emendatius cum nova versione & commentariis Roberti Balforei Scoti, Burdigalæ 1605.

4.

* Cyclicae i. e. Sphæricæ. Unde hunc librum *Sphærica Cleomedis* vocat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 112. possit & *κυκλικῆς θεωρίας* dici eo sensu, quo Astronomia pertinet ad disciplinas Cyclicas, ut Marcianus Capella vocat, sive ad Cyclum illum & orbem disciplinarum. Vide Woyverii Polymathiam c. 24. & Allatium ad Georgium Acropolitam p. 243. Scholia MSS. ad Dionysium Thracem : *Ἐγκύκλια δὲ εἰσιν τέχναι αἱ ἐννοίας* (forte *ἐννοι*) *λογικὰς καλεῖται, ὡς Ἀστρονομία, Γεωμετρία, Μουσική, Φιλοσοφία, ἰατρική, Γραμματική, Ῥητορική. Ἐγκυκλίας δὲ αὐτὰς καλεῖται, ὅτι τὴν τεχνίτην διὰ πασάν αὐτῶν ὀδεύοντα τὸ χρεώδες αὐτῷ ἐκαστῆς εἰς τὴν ἑαυτοῦ εἰσαγεῖν διδάσκει.*

4. Joh. Andreas Bosius ὁ μακαρίτης in Epistola ad Marqv. Gudium data medio Octobri A. 1659. refert se Cleomedem cum membranis MSS. (Lipsiensibus ni fallor) contulisse, licet media sui parte mutilis, quæ multas Balforei conjecturas confirmant, plures vero ab eo relictas mendas plane sarcire possint. *Johannis Pediasimi* Diaconi & alia incerti scholia Græca MSS. in Cleomedem memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 119. 190. Allegantur à Cleomede (cujus librorum Codex MStus non contemnendus asservatur etiam Wittebergæ, in Bibliotheca publica) Aratus p. 432. 398. 457. edit. Basil.

Aristoteles p. 309.

Berolus p. 491.

Canonici Κανονικοὶ Mathematici qui Canones Astrologicos & parapegmata condiderunt, Eclipses prædixerunt. p. 536.

Contra Epicurum, solem non esse tantillum ut, oculis nostris videtur, p. 425. 467. 472. vitia ejus in dictione perstringit, p. 474. seq. ridet illum cum Pythagora Socrate atque Heraclito se confitentem, p. 475.

Eratosthenes. 395. 400. & 454. ubi de ambitu orbis terrarum ex mente Eratosthenis, quod continet stadia 250000.

Heraclitus. 418. 475. χαρακτηρεῖται φυσικῶν. 305.

Hipparchus p. 459. quo loco Solis diameter ex Hipparchi mente æquatur 1050. diametris terræ: ex sententia Posidonii, 3000000 Cleomedis ipsius 10000.

Homerus. 414. 442. 473. 522.

Posidonius (è quo p. 541. plurima petiisse se fatetur Cleomedes) p. 360. 361. 362. 363. 364. 395. 396. 397. 400. 424. 430. 452. 500.

Pythagoras. p. 475.

Pytheas Massaliota. p. 372.

Socrates p. 475.

λόγον suum περὶ τῆς πρὸς τὸ μέσον Φορᾶς τῆ βαρέων de gravitatione ad centrum promittit p. 310. 318. 320. Allegat præterea librum primum ephicherematum p. 424. περιεργηκότας δ' ἐν τῷ πρώτῳ ὅτι χαρακτηρημάτων. Librum primum χολικῶν, p. 478. λόγον περὶ σελήνης pag. 481.

Composuit quoq; Astronomica quædam PROCLUS Lycius sed deejus scriptis alibi, quæ satis sunt, dixi.

XXIII. Supereſt ut de ACHILLE TATIO nonnulla subjungam, patria Alexandrino, incertæ itidem ætatis ſcriptore, qui in quibusdam

dam codicibus Suidæ *Stattius* appellatur, postrema litera nominis Ἀχιλλεύς perperam repetita. Ethnicum primum, hinc Christianum ac demum Episcopum fuisse, eidem Suidæ credet qui volet. Præter alia, de quibus libro quinto inter Eroticis scriptores egi, scripsit librum περὶ σφαίρας, cujus parshodieque exstat sub titulo: ἐκ τῆς Ἀχιλλεύς πρὸς εὐσεβίου ἐπὶ τὰ Ἀστρονομικά. De hoc Aldus Manutius quæsit. per Epist. VI. *Est etiam nondum pervulgatus Achilles, quem prudentissimum * Julius Firmicus appellat, valde quidem, quod ex ejus recondita doctrina cognoscitur, antiquus.* Eruditum hunc librum, sive fragmentum insigne, libri primus *Græce* vulgavit *Petrus Victorius* è Bibliotheca Medicea, cum Hipparcho & aliis quibusdam, Florentiæ 1567. fol. deinde vertit, atque in Uranologio suo *Græce ac Latine* vulgavit *Dionysius Petavius* Paris, 1630. fol. recuso Amst. 1703. fol. Caput primum est περὶ τῆς παντός, unde Gesnerus in Bibl. Tatium hunc ab Achille Tatío ἐρωτικῶν scriptore adversus Suidæ sententiam distinguens, integrum scriptum vocat *librum de universo*. Ecce vero tibi Catalogum scriptorum qui in hac Isagoge Achillis ad Aratum laudantur:

Adrastus Aphrodisiensis cap. 16.

19.

Adrastus Peripateticus c. 19.

Ægyptii. c. 17. 23. sphaera Ægyptia 39.

Æschylus ἐν Ἀραμέμονι, c. 1. ἐν Προμηθεῖ c. 1.

Anaxagoras c. 2. 11. 13. 19.

Anaximander c. 5. 19. 33.

Apion Plistonices. c. 1.

Apollinaris c. 19.

Apollonius Rhodius. c. 3.

Aratus apud Antigonum Macedoniae Regem versatus, c. 35.

ἐν τοῖς Φαινομένοις, c. 29. &

passim. ἐν τῷ Ὑπὸ τῆς Ἀστρονομίας κα-

νοῦ c. 15. 16. 19.

Οἱ Ἀρχιμήδεις c. 4.

Aristophanes c. 1. ἐν νεφέλαις c. 4.

Aristoteles Stagiritæ c. 2. 3. 4. 5.

ἐν δευτέρῳ περὶ ὕψους c. 5. 13.

περὶ ἀνέμων c. 31.

Astræus siderum observator. c. 1.

Atreus - - c. 20.

Callippus c. 19.

Callimachus c. 1. περὶ ἀνέμων c.

33. de Coma Berenices. c. 14.

Chaldaei c. 18. sphaera Chaldaica

c. 39.

Chrysippus c. 4.

ἐν τῷ περὶ προνοίας καὶ θεῶν c. 13.

Cleantis c. 12.

Conon Mathematicus c. 14.

Crates Grammaticus c. 1.

Democritus c. 13.

Demetrius c. 34.

O

Dio-

* Achillis Tatii mentionem fieri à Firmico haud memini. Cæterum meminit Achilles Hypsicles, Claudio Ptolemæo junioris, vel saltim supparis, & ipsius Ptolemæi.

- Diodorus Alexandrinus Mathematicus c. 2. 5. 9. 14.
 Empedocles c. 4. 5. 6. 11. 16. 21.
 Epicurus Atheniensis c. 3. 5. 8. 19.
ἐν τῇ πρὸς Ἡρόδοτον Πιστολῇ c. 13.
ἐ τῷ περὶ ἀνέμων. c. 33.
 Epicureus c. 9. 13.
 Eratosthenes c. 29. 31.
ἐν τῷ ἐργῷ c. 16. 28. 29.
ἐν τῷ καταμετρομῷ c. 24.
Ὀκτὰ καὶ δεκάετηρίς c. 19.
 Eudorus Philosophus c. 2. 13.
 Eudoxus c. 19.
 Euripides c. 19. 20.
 Heraclitus c. 3. 19. 21.
 Hesiodus c. 3.
 Hipparchus c. 19.
 Hypsicles c. 16.
 Homerus c. 1. 5. 6. 21. 22. 28. 35.
 Mathematici c. 9. 14.
 Meton c. 19.
 Metrodorus Epicuri Magister c. 5.
 Musici (Aristoxenus) c. 5.
 Neoptolemus *ἐν πῶς Φρυγίας*
Φωναῖς c. 5.
 Neoptolemus Parianus *ἐν τρι-*
χθονία c. 22.
 Oenopides Chius c. 24.
 Orion c. 19.
 Orphici c. 4. *οἱ τὰ Ὀρφικά μυθή-*
ρια πλῆντες c. 6.
 Parmenides de Zonis c. 31.
 Pherecydes Syrius c. 3.
 Philolaus c. 19.
 Pindarus c. 14.
 Plato c. 3. 11. 18. 19.
ἐν πολιτικῷ c. 5. 21.
ἐν τιμαίῳ c. 5. 13. 14.
 Polybius c. 31.
 Posidonius Stoicus c. 10. 13. 31.
 Ptolemaeus c. 19.
 Pythagoras c. 5.
 Pythagorici c. 6. 10. 16. 18. 31.
 Socrates c. 3.
 Sophocles c. 1.
ἐν παλαιῇ c. 1.
 Stoici c. 2. 5. 7. 8. 9. 11. 12. 13. 19.
 Thales c. 1. 3. 11.
 Thrasyllus c. 16. 19.
 Xenophanes c. 4. 11.
 Zeno Citieus c. 3. 5.

Sunt & alii nonnulli scriptores Græci, qui Astronomiam illustrarunt scriptis, ut THIUS, & THEODORUS MELITENIOTA à Bulialdo editi, JOHANNES item PHILADELPHIENSIS LYDUS, tum PSELLUS, alique: sed tempus est ut his in alium locum rejectis, ad antiquiorem ætatem pro instituto meo revertar, & de principe Philosophorum Aristotele dicere persequar.

CAPUT VI.

De Aristotele Stagirita, Ejusque
scriptis editis.

*De Aristotelis vita atque aetate. Scriptorum ejus, vel ipsi tributorum quae exstant
notitia Critica, cum Variis observationibus, & interpretum præcipuo-
rum commemoratione. Scripta Logica. 1. - - 5. Rhetorica. 6. 7.
Poetica. 8. Physica. 9-- 23. Physionomica. 24. Problemata. 25. Me-
taphysica. 26. Mathematica. 27. 28. Ethica. 29-- 32. Politica. 33.
Oeconomica. 34. Peplus & alia quedam. 35. Philosophia secundum
Ægyptios, quæ sub Aristotelis nomine exstat latine. 36. Alia Aristoteli
tributa, quæ latine tantum leguntur. 37. Aristotelis Operum editio-
nes. 38. Varia scripta de Aristotele ejusque Philosophia. 39.*

Indicem scriptorum in Aristotelem ejusque interpretes dare animus est libro quinto.

ARISTOTELES (a) natus est Stagiris Macedoniæ, (b)
Olymp. XCIX. 1. (c) Prætor Diotrephe, ante Christum
CCCLXXXIV. Patrem habuit Nicomachum Medicum Amyntæ Re-
gis, (d) qui Alexandri M. avus fuit, matrem Phæstidem. Educatio-
nis illius curam post parentum obitum gessit Proxenus Atarnensis. (e)
Hinc literis humanioribus imbutus, ad Philosophiam jussu Oraculi (f)
O 2 se

(a) Fuere multi hoc nomine, nam duos & triginta recenset Joh. Jonsius in diff. 1. de Phi-
losophia Peripatetica (quæ prodiit Augustæ Gambriuvorum sive Hamburgi A. 1652.
4.) & lib. 1. de Scriptoribus Hist. Philosoph. c. 12. E Jonfio Menagius ad Laertii
V. 35.

(b) Alii ad Thraciam referunt, minus bene. Vide Nunnefium ad Vit. Aristotelis latine
ab Anonymo scriptam.

(c) Dionysius Halicarnass. Epistola ad Ammæum p. 121. Apollodorus apud Laert. V. 9.
Andreas Schottus in vitis comparatis Aristotelis ac Demosthenis. Augustæ Vindel.
1603. 4.

(d) Ammonius sive Philoponus in vita Aristotelis.

(e) Id. Philoponus, Alterius Proxeni Bæoti qui Xenophontem Cyro juniori commendavit,
mentio apud Laert. II. 49.

(f) Idem Philoponus.

se contulit, & ab anno ætatis decimo septimo *(g)* (Olymp. CI. 1.) frequentavit Platonem. Cui cum industriam singularem *(h)* sed non item probasset præficiens *(i)* ac liberius ingenium & delatioris corporis cultusque curam *(k)*. Aristoteles ab eo discessisse, atque ipse Scholam Athenis condidisse, vel expulso Platone, in ipsa ejus Peripato, *(l)* vel saltem in Lyceo *(m)* traditur. Alii *(n)* Platone superstite negant hoc accidisse, sed Aristotelem illius fuisse auditorem per annos viginti *(o)* usque ad defunctum scilicet Platonem Olymp. CVIII. 1. Anno ætatis Aristotelis XXXVII. Ad Philippum Regem venit relicta Academia * anno ætatis suæ XLII. atque ALEXANDRI Magni, quantum decimum annum agentis studiis est præfectus Olymp. CIX. 2. *(p)* eumq; erudit per quinquennium, *(q)* hoc est usque ad Olymp. CX. 3. ætatis XLVII. Philippus Alexandri Pater interfectus fuit Olym. CXI. 1. hinc Alexandro M. movente in Persas, reversus Athenas est Aristoteles Olymp. CXI. 2. anno ætatis quinquagesimo, ibique per tredecim *(r)* annos in Lyceo docuit. Gratia Regis utriusque usus est singulari, ut Philippus Stagiram ipsius patriam à se prius everfam Aristotelis precibus instauraverit, *(s)* & Alexander incredibiles sumtus *(t)* impenderit, quo felicius naturæ arcana scrutari Philosophus posset: eumque habuerit Parentis prope loco, donec affectus hic sub extremum vitæ *(u)* per

(g) Dionysius Halic. Laertius V. 6. & Syncellus p. 218. Apud Philoponum legas. per triennium Aristotelem etiam fuisse discipulum Socratis, sed error est, cicutam enim biberat Socrates Olymp. XCV. 1. duodecim annis ante Aristotelem natum.

(h) Unde Plato domum Aristotelis appellabat domum Anagnostæ, teste Philopono.

(i) Ælianus III. 19. Var.

(k) Laert. V. 1.

(l) Eusebius præparat. p. 791. Ælianus loco laudato.

(m) Philoponus, qui tamen hoc refellit.

(n) Philoponus in Vita Aristot. quæ præfigitur Ammonii sive Philoponi commentariis in Categorias.

(o) Apollodorus apud Laert. V. 9.

(p) Plutarch. de exilio p. 603.

(q) Apollodorus ibid.

(r) Justinus XLI. 16. Histor.

(s) Laertius V. 4. & 5. & 10.

(t) Plutarch. in Alexandro & contra Colotem p. 1126. Dio 2. de regno p. 26. Ammonius sive Philoponus in vita, qui addit, Stagiritas in ejus honorem *Ἀριστοτέλει* quotannis celebrasse.

(u) Plinius VIII. 16. Hist.

(v) Plutarchus Alexandro p. 668. Laert. V. 10.

per suspiciones de Callisthenis conjuratione refrixit. Denique post Alexandri mortem, quæ accidit Olymp. CXIV. 1. & cujus auctorem Antipatro fuisse Aristotelem, venenumque (x) quod illi daretur parasse, nescio quam vere à nonnullis traditur, aliis de causis sycophantias Atheniensium (y) pertimescens, exsulatum concessit Chalcidem (z) Eubœæ metropolin, ibique aconito haulto discessit è vita, eodem quo Demosthenes anno Olymp. CXIV. 3. ætatis LXIII. ante Christum CCCXXII. successore Athenis relicto Theophrasto.

SCRIPTA ARISTOTELIS, QUÆ EXSTANT.

I. LOGICA.

I. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΙ, *Categoriae* sive *Predicamenta*; hunc enim titulum fuisse (non *περὶ κατηγοριῶν*, vel, ut Laertius V. 26. *κατηγοριῶν*) testatur Simplicius. Confer Isidorum II. 26. Orig.

Dubitatum fuit à nonnullis, num Aristotelem auctorem agnoscat hic libellus, præcipue cum & alius exstaret liber *κατηγοριῶν* ab isto diversus, sub Aristotelis nomine, eodem numero *τῶν*, ut Adrastus apud Simplicium refert, & meminit Ammonius, Boethiusque. Franciscus Patricius (qui exceptis Mechanicis & libro de dogmatibus Zenonis Xenophontis & Gorgiæ, omnia, quæ hodie exstant, Aristoteli supposita esse suspicatur) libro *Categoriarum* objicit T. 1. discuss. Peripatet. p. 21. quod alibi in scriptis Aristotelicis, ubi *Categoriarum* mentio fit, non allegetur, etiam ubi decem *κατηγοριῶν* memorat, ut 1. Topic. c. 7. Addit Felix Accorombonius, quod in eo multa reperiantur, quæ non consonant iis, quæ in *Metaphysica* Aristoteles confirmat. Ludovicus Vives lib. 3. de causis corruptarum artium p. 99. ait, Pythagorici illum, nescio cujus, vel Megarensis esse sibi videri. Vivem ni fallor secutus Jonsius p. 4. *Auctor libri de categoriis*, inquit, *quicunque Platoniorum vel Pythagoricorum is demum fuerit.* Ac verum quidem est,

O 3

Py-

(x) Plutarch Alexandrop. 707. Arrianus, Plinius &c. Vide patricii discuss. Peripatet. lib. 1. qui est de vita Aristotelis p. 6.

(y) Elian. III. 36. Var.

(z) Strabo X. p. 443. Laertius. V. 5. Anonymus auctor Vitæ à Menagio editus, Hesychius Illustris, & Suid in *Λογοτεχνία*.

Pythagoricos, & in his *Archytam* libro *ᾧ περὶ παντός* scripsisse de decem prædicamentis, ante Aristotelem: sed ideo nolim Aristoteli librum hunc abjudicare contra diserta veterum testimonia, quæ produxit Vossius de natura Logicæ c. 10. Maxime notandus locus Ammonii p. 13. *Ἐκείνη δ' ὑποτῆ ἐξηγήτῃ, κατηγοριῶν μὲν ἔπε ἐναι γήσιον ἔ Αριστοτέλης, ἀναλυτικῶν δὲ ποσεια. Ἐκείνη δὲ ἐκτετῇ νοημάτων καὶ τῷ φραστικῷ, καὶ τῷ αἰεὶ ἐν ταῖς ἀλλαῖς πραγματικαῖς μεμνηθεὶς τὰς ἑβιβλίας τὸν φιλόσοφον.* Inter hos interpretes sive exegetas fuit etiam *Andronicus Rhodius*, qui tamen suspicatus est partem tertiam, quæ agit de postprædicamentis, à capite 10. ad finem libri, ab alio esse adjectam. *Τινὲς μὲν γὰρ, inquit Simplicius, ὦν καὶ Ἀνδρόνικος ἐστίν, ὡς αὖ τὴν προῆσιν τῶ βιβλίου προσκεκολληθεὶς φασὶν ὑποπινὸς ταῦτα.* Confer Boethium præf. libri IV. in Categ. Falsitamen sunt, qui cum Cælio Secundo Curione Andronici paraphrasin, non Aristotelis ipsius scriptum habere nos opinantur. Scripsere *κατηγορίας* & *περὶ ἐρμηνείας* & *ἀναλυτικὴν* etiam Aristotelis exemplo *Eudemus* & *Phaenias* & *Theophrastus* Peripatetici, teste Ammonio, ibid.

In Aristotelis *κατηγορίας* commentati sunt à græcis, qui exstant * & editi leguntur, *Porphyrus*, *Ammonius*, *Hermæus*, *Simplicius*, *Michael Psellus*, & cujus libri tres quæstionum in *Categorias* latine tantum editi sunt, *Dexippus*, in quibus respondit ad ea, quæ adversus *categorias* disputavit *Plotinus* *Ennead.* VI. lib. 1. 2. 3. *Johannis* vero *Philoponi* commentarius Ammonii *ὑπομνήματα* in editis permixtus, ab eo distinctus legitur in MSro Codice eximio Bibl. Cæsareæ, qui etiam vitam Aristotelis Ammonio tributam ad *Philoponum* auctorem refert, & præterea exhibet *synopsin κατηγοριῶν* à *Photio* concinnatam. Eadem *Photii* *Synopsis* & *Scholia* *Joh. Damasceni* MSta sunt in Bibl. Regis Galliæ, teste Labbeo, qui etiam p. 114. Bibl. novæ MSS. memorat *Georgii Scholarii* prolegomena in quinque Voces, *Categorias*, & de interpretatione, tum p. 115. *Sophonis* Monachi in Aristotelis *Categorias*, tractationem de Homonymis, Synonymis, Paronymis, Heteronymis, Polyonymis; & p. 201. *Anonymi* græci in *categorias* commentarium. *Davidis* cujusdam commentarios græcos in Aristotelis prædicamenta & quinque voces *Porphirii*, *Venetii* in Biblioth. Sanctorum *Johannis* & *Pauli* Mstos indicavit *Gesnerus*. *Mich. Pselli* *ἐξηγήσιν* MS. eis τὰς κατηγορίας, quæ incipit: τῶν πραγμάτων τὰ μὲν κοινῶν &c. Allatius de Psellis p. 85.

Perie-

* Editiones indicavi, ubi de singulis egi, suo loco. De perditis dictum infra in notitia Peripateticorum.

Perierunt *Andronici Rhodii* & *Themistii Euphradae* Metaphrasis, tum & liber a *Suida* laudatus de *Icopo* & inscriptione *Categoriariū*. Commentaria *Adraſti* (qui *Categorias* vocabat *Ante Topica*, testante & improbante *Porphyrio*) *Alexandri Aphrodisiensis* & *Alexandri Aegaei*, *Aspasii*, *Boethii*, *Sidonii*, *Hermi*, * *Lucii*, *Maximi*, (qui *Jamblichi* discipulus fuit & *Alexandrum Aphrod.* in plerisque erat secutus, teste *Simplicio*) *Nicofrati* & *Pasiscratii Rhodii*, & quæ adversus *Categorias* scripserant *Athenodorus* & *Cornutus Stoici*.

E latinis exstant *Severini Boethii* libri IV. quos *Consul* scripsit, & præf. lib. I. affirmat se alium præterea commentarium componere proposuisse de iisdem *Categoriis* ad doctiores, in quo ad scientiam *Pythagoricam* perfectamq; doctrinam introducere illos voluit. Sed nunquam lucem vidit alter ille commentarius. Sub *Augustini* quoque nomine ad Adeodatum legitur liber de decem *Categoriis*, sed quem inter spuria *Tomi primi* rejecerunt nuperi editores *Benedictini*. Auctor forte est *Vegetius Prætextatus*. *Themistii* quidem magisterio usam se testatur, quem suæ ætatis egregium atque eruditum Philosophum vocat c. 3. & 22. Memorat & *Augurium* c. 12. & inter doctissimos habere se ait, qui primus latine dixit prædicamentum *Situs*, quod auctor libri vocat *jacere*.

Averrois ** *Arabis* (*Ebn Rhod*) qui seculo XII. floruit, Commentarius in *Categorias* latine versus à *Jacobo Mantino Judæo*, exstat tomo primo ejus operum.

Latine verterunt *Categorias* è recentioribus *Joh. Argyropylus Byzantinus*, *Jac. Ludovicus Strebaus*, aliiq; quos infra post num. 5. laudavi, ubi & memoravi versiones, *Hebraicam*, *Gallicas* &c. Commentarios item selectos *Virorum doctorum*, *Jac. Schegkii* &c.

II. ΠΕΡΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ, de Interpretatione nominum & verborum, atque adeo enunciationum vi ac significatione liber *Acromaticus*, *Grammatica* veluti quædam *** *Philosophica*, quam cum scriberet *Aristoteles*, non in atramento, *** sed in mente calamus tinxisse (τὸν

* Apud *Boethium* 2. in *Categor.* p. 151. pro *Hermia* suspicor reponendum nomen *Hermi*. Hic est *Herminus* ad quem *Demonax* apud *Lucianum* T. I. p. 370. ἀλλήθως ἄξιον ἢ δὲ καὶ κατηγορεῖν.

** De *Averroce* præter *Hendreichium* in pandectis *Brandenburgicis* consulendus *Nicolaus Antonius* T. 2. *Bibl. Veteris Hispanæ* p. 240. seq. Scripta ejus ex *Arabico Hebraice* atque inde demum latine versa esse notat *Rich. Simon* supplemento ad *Leonem Mutinensem* p. 104. adde *Poslevinum* XII. 16. seq. *Bibl.* qui quam male versa sint & edita, adnotat.

*** Une espece de Grammaire raisonnée. *Rapini* reflex. sur la Logique p. 735.

**** Sic *Basilium* ait *Nazianzenus*, non in atramento sed in Spiritu S. calamus, cum scriberet, tinxisse.

(τὸν κάλαμον ἀποβρέχει εἰς νῆα, Suid. in Ἀριστοτ.) ait Ilidorus II, 27. Orig. Ut mirum sit iudicium Francisci Sanctii, qui lib. 1. Minervæ c. 5. librum hunc indignum profecto Aristotelis nomine esse affirmat. Sed & nonnulla huic libro objicit Patricius discuss. Peripatet. Tom. 1. lib. 3. p. 21. Ac pridem eum Aristoteli abjudicavit Andronicus Rhodius (teste Ammonio & Boethio) sed ab hoc dissentit Alexander Aphrodiseus, qui inter alia hoc argumento confutavit Andronicum, quod Theophrastus ut in aliis solet cum de similibus rebus tractat, in libro de affirmatione & negatione iisdem aliquibus verbis fuerit usus, quibus in hoc libro Aristoteles usus est, & levius ea tangit, quæ ab illo dicta ante cognovit. Alexandro accedit Ammonius Boethiusque & tota Peripateticorum Schola, nisi quod partem postremam (cap. 14. seq.) à juniore quodam adjectam suspicati sunt Porphyrius & Ammonius. Meminit inter Aristotelis scripta etiam Laertius V. 26.

Exstant in hunc librum è græcis editi *Ammonius*, & huius vestigiis insistens *Magentinus* Metropolitæ Mytilenæus, tum *Adich. Psellus*, cujus Paraphrasis græce & latine lucem vidit. Alias ejus ineditas ἐξηγήσεις in eundem librum memorat Allatius de Psellis p. 86. *Job. Philoponi*, (cujus etiam Psellus meminit) scholia manu exarata habentur in Bibl. Vindobonensi, quemadmodum in Bibl. Regis Christianissimi, Commentarius *Photii*, teste Colomesio de Photii scriptis: itemque *Georgii Scholarii*, ut notavit Labbeus Bibl. MSS. p. 316. qui & *Johannis Icali* commentarium MS. in librum de interpretatione memorat p. 113.

Perierunt commentaria *Aspasii*, *Alexandri Aphrodisiensis*, *Galenii*, *Hermini*, *Porphyrii*, quem excellentissimum expositorum Boethius vocat, sequè secutum præ cæteris testatur; & *Syriani Philoxeni*.

E latinis veteribus huc spectat *Apuleji* liber, qui à Colvio editus est sub titulo περὶ ἐρμηνείας sive de Syllogismo Categorico, in quibusdā editionibus inscribitur: De Philosophia rationali. Inter *Severini Boethii* Opera duplices commentarii in hoc Aristotelis scriptum exstant. Minores sive primæ editionis, libris II. & majores sive secundæ editionis libris VI. quibus biennium fere commentando se insumpsisse testatur præfat. libri ult. Addi quoque debet ejusdem Boethii introductio ad libros Categoricalos, tanquam breviarium, quod promissit præf. libri IV. & commentariis subijcitur.

Ex Arabibus *Averroes*.

E recentioribus præter *Thomam Aquinatem*, *Jacobus Schegkii*, *Augustinus Niphus*, aliique, de quibus infra post num. 5. Lati-

Latina *Joh. Argyropuli* versio in antiquis latinis Aristotelis editionibus occurrit.

III. ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ προτέρων βιβλία β', ὑστέρων βιβλία β'. *Analyticorum priorum libri duo, Analyticorum posteriorum libri totidem*, Acroasmatici. Galenus de libris propriis T. 4. p. 367. innuit veram & antiquam inscriptionem Analyticorum priorum fuisse *πρὸ συλλογισμῶν*, quod confirmat & Boethius 2. de interpret. edit. primæ p. 153. *scripsit autem duos resolutorios libros de Syllogismo*. Posteriorum Analyticorum antiquum titulum idem Galenus indicat fuisse *πρὸ δαποδείξεως, de demonstratione*. *Ἐπιγράψαι δ' αὐτὰ σκέδον ἅπαντες οἱ νῦν Ἀναλυτικῶν προτέρων, ὥσπερ καὶ δευτέρων. τὰ δὲ πρὸ δαποδείξεως αὐτὰς ὁ Ἀριστοτέλης τῷ μὲν προτέρων ὡς πρὸ συλλογισμῶν περιγραμμένων μέμνηται, τῷ δὲ δευτέρων ὡς πρὸ δαποδείξεως*. Equidem Analytica, quorum meminit Aristoteles VI. 3. ad Nicomachum, diversa fuisse ab iis, quæ hodie habemus, contendit Samuel Petrus II. 2. Observat. p. 175. seq. Et Laertius V. 23. memorat priorum Analyticorum libros octo: (vel novem, ut Patricius, vel decem denique, ut H. Stephanus in codice suo reperit,) & Ἀναλυτικῶν ὑστέρων μερῶν libros duos. Quid quod Ammonius in *Categorias* p. 13. testatur Ptolemaei Philadelphi tempore repositos in Bibliotheca Alexandrina quadraginta libros Analyticorum. ἀμέλει φασὶν ἐν τῇ μερῶν βιβλιοθήκῃ εὐρεῖσθαι Ἀναλυτικῶν μὲν τεσσαράκοντα βιβλίας - ἐκρίθη δὲ ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν τεσσαρὶς εἶναι γνήσια ἔξ Ἀριστοτέλους. Philoponus in 1. *Analyt.* p. 4. *Φασι γὰρ ὡς τεσσαράκοντα εὐρεῖν τῶν ἀναλυτικῶν βιβλία ἐν ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις, καὶ τὰ τέσσαρα μόνον αὐτὰ ἐκρίθησαν εἶναι Ἀριστοτέλους, καὶ πρὸς τὸ ἄδεις ἀμφεβαλεῖν*. Rationem tituli Ἀναλυτικῶν reddit idem Philoponus dicto loco, & Vossius de natura Logicæ c. 12. Videndus & Josephus Blancanus Jelu socius in locorum Aristotelis, quæ ad Mathesin pertinent, expositione, quam cum dissertatione de Mathematicarum natura & Chronologia clarorum Mathematicorum vulgavit Bononiæ A. 1615. 4. Non inseite de his libris, Aristotelem laudans, Jacobus du Portus p. 223. poematum.

Quando ergo in Logica primas tulit atque secundas,

Rite priora ille & posteriora dedit.

Nec immerito Vossius reprehendit Proclum, qui scholiis ad Platonis Cratylum Aristoteli vicio vertit rem imprimis dignam laude, quod Analytice ejus nimis sit perspicua & à quovis non plane hebetere ac stupido possit intelligi. Contra Petrus Ramus, acutus sane & disertus

sed nimis acerbus Aristotelis insectator, libro septimo scholarum dialecticarum, in Analyticis hisce assiduam obscuritatem queritur & reprehendit.

Exstant è græcis commentatoribus editi quidem in primum priorum Analyticorum, *Alexander Aphrodisiensis*: (qui vero in librū secundum circumfertur MS. non est Alexandri, iudice Andrea Schotto in vita Aristotelis p. 155.) in utrumque *Leo Magentinus* (ex *Ammonio*) & quem Leo fere sequitur *Job, Philoponus*, ut *Anonymi* * de Syllogismis, & *Nili*, qui latine tantum exstat, de ratiocinationibus libellum præteream.

In posteriorum Analyticorum libros utrosque *Themistius* & *Job, Philoponus*, in librum secundum *Eustratius, Anonymus* & qui latine tantum editus est *Mich. Psellus. Nicomedis* (an Pergameni Rhetoris, de quo Philostratus p. 587.) Scholia in priora Analytica fuisse in Bibliotheca Strozzea, testatur Frisius in Gesneri supplemento. *Theodori Prodrōmi* in posteriora, Romæ in Vaticana exstare jam notavit *Conradus Gesnerus. Johannem Tzetzen* in Analytica priora memorat *Index Interpretum, Aristotelis operibus subiectus*, in edit. Du Valliana.

Georgii Scholarii ἐξηγητικὴ MS. in Aristotelis Analytica laudat *Leo Allatius* de Georgiis p. 406. quem de *Georgii Pachymeris* Paraphrasi & expositione in plerosque Aristotelis libros vide p. 366. seq. Perierunt *Theophrasti* Analyticorum libri, & *Ἀναλυτικῶν* compendium, & *ὡς συνλογισμῶν λύσεις, Eudemi* & *Porphirii* scripta, quibus usum se libro 2. de syllogismo Categorico testatur *Boethius. Galeni* libri VIII. in Analytica priora, & XI. in posteriora, *Themistius* in priora, *Apollinaris* in primum posteriorum MS. dicitur exstitisse Venetiis, *Theodorus Prodrōmus* Romæ, *Georgii Gemisti* Paraphrasis apud *Hurtadum Mendozam*.

Intrerciderunt scripta *Albini*, latini scriptoris, & *Vegetii Pratexati*, qui Themistium fere securus Analytica latinis auribus exposuerat teste *Boethio*.

E latinis exstat idem *Boethius*, qui quatuor Analyticorum libros latine vertit, & priores duos libris duobus de Syllogismo Categorico illustravit, in quorum calce promittit Analytica sua, quæ lucem non viderunt. Subjecit & idem *Boethius* libros binos de Syllogismo Hypothetico ad *Symmachum*, librum item de divisione, & alium de definitione.

Averrois commentarium, Arabis scriptoris, in Analytica prior-

* Hic libellus de Syllogismis separatim editus est Græce & latine cum notis & disputationibus *Mich. Wolfii* Professoris Jenensis. Jenæ 1621.8. Græce subijcitur *Philoponi* in priora Analytica Commentariis,

priora habemus è latina versione *Johannis Francisci Burana*.

E recentioribus utraque Analytica interpretatus est præter *Jac. Ludovicum Strebæum*, *Jacobus Schegkii* Tubing. 1570. fol. priora *Augustinus Niphus*, *Joh. Baptista Montlorius*, posteriora *Jacobus Zabarella*, *Paulus Crellius* aliique de quibus post numerum 5. *Argyropoli* versio exstat in antiquis editionibus latinis. Vertit & priora *Simon Simonius* Lips. 1573. 4.

IV. ΤΟΠΙΚΩΝ βιβλία ἡ. De locis unde argumenta probabilia petuntur, libri VIII. Exoterici. Allegantur ab Aristotele ipso lib. 1. prior. Analyticor. c. 1. καὶ ἄπειρ ἐν τοῖς τοπικαῖς εἰρηται, & lib. 1. Rhetor. c. 2. Φανερόν ἐκ τῶν τοπικῶν, licet *Patricius T.* 1. lib. 3. discuss. Peripatet. p. 21. negat in libris quos habemus reperiri ea, quæ ibi allegantur, quod tamen accuratius inspicienti falsum videbitur. Objicit ibidem, quod *Cicero* in Topicis ait Trebatium obscuritate ab Aristotelis Topicis rejectum esse, cum *Simplicius* contra testetur, σιφίζετα, sive clarissime Aristotelem tradere Meteora & Topica. Sed Trebatio ob plures rationes obscurum esse potuit, quod *Simplicio* respectu aliorum obscuriorum fuit admodum perspicuum. Liberius quoque, ut solet, versatus est in interpretandis Aristotelis Topicis *Cicero*, perinde uti è græcis *Themistius*, ut operam mihi videatur luisse *Antonius Quereus*, qui (teste *Allatio* in apibus urbanis p. 45.) probare singulari libro conatus est, Topicorum libros, qui exstant, non eos videri, è quibus *Cicero* ac *Themistius* suam locorum enumerationem desumserunt. *Samuel Petrus* Vir certe doctus, sed in conjecturis suis sæpe præfidentior atque inde infelicior II. 2. observationum p. 172. seq. contendit libros nostros Topicos à *Laertio* memoratos esse sub aliis titulis, hac ratione:

Τὰ πρὸς τῶν τόπων Topicorum quæ exstant liber

Ὅροι πρὸς τῶν τοπικῶν ζ

Τοπικῶν πρὸς τὰς ὁρὰς α', β'

Ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως α'

	I.			
2.	3.	4.	5.	
		6.	7.	
			8.	

Exstant è græcis commentaria *Alexandri Aphrodisiæ*, periit *Themistii* commentarius è quo nonnulla servavit *Averroes*. *Johannis* vero *Itali*, qui *Mich. Pselli* discipulus fuit, in librum II. III. & IV. manu exaratus occurrit in Bibliotheca Cæsarea Vindobonensi, ut notatum *Lambecio*, quem vide lib. IV. p. 322. seq. & lib. VII. p. 257.

E latinis, *Ciceronis* Topica huc spectant, quæ libris septem exposuit *Boethius*. Exstat & ejusdem *Boethii* latina Topicorum Aristotelis interpretatio, qui & commentariorum suorum (sed quæ lucem non

viderunt) meminit in extremo libri quarti de differentiis Topicis. Idem libro II. p. 871. seq. Themistii locorum partitionem confert cum Ciceroniana. Libros quatuor Boethii de differentiis Topicis recensuit ad vetustas membranas Johannes Voegelinus, & ad tres priores Metaphrasin græcam sive Scholia græca Anonymi adjecit, Augustæ Vindel. 1608. 8.

Ex Arabibus *Averroes*, è latina versione *Abrahami de Balnes* & *Jacobi Martini*.

E recentioribus *Antonii Demochari* sive *Democharis*, Theologi Sorbonici Hypomnema. Paris. apud Simonem Colineum 1534. fol. Jac. Schegkii Commentarius Lugd. 1584. 8.

V. ΠΕΡΙ ΣΟΦΙΣΤΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΒΙΒΛΙΑ Β'. De *Sophisticis Elenchis* sive argumentationibus libri II. exoterici. Libris Topicis ab ipso, ut videtur, Aristotele subjecti, ut Samuel Petitus lib. II. cap. 2. Observat. p. 173. colligit ex capite ultimo libri posterioris Elenchor. A Laertio non memorantur, unde Patricius p. 23. alia insuper causatus, Aristoteli eos abjudicat.

E Græcis commentaria exstant edita quidem *Alexandri Aphrodisæi*, quem PseudAlexandrum vocat Andreas Schottus, & inedita *Johannis Philoponi*, quæ fuerunt etiam apud Thomam Reinesium. Sed & Mich. Pselli prolegomena in Sophisticos Elenchos, quæ Msta sunt in Bibl. Regis Christianissimi, Allatius memorat p. 86. libri de Psellis, testatus ea in alio codice tribui *Michaeli Epheso*, quem à Psello diversum esse contendit p. 40. seq. In Bibliotheca Hurtadi Mendozae fuerunt Mich. Ephesi & *Stephani* Philosophi in Elenchos commentarii.

Scriptit & *Galenus* librum περὶ τῶν ἀπὸ τῆς λέξεως σοφισμάτων, qui occurrit T. 2. edit. Charterii p. 73.

Latine vertit libros Aristotelis de Sophisticis Elenchis *Boethius*, ejus interpretatio inter ejus scripta sæpius edita legitur.

Arabibus *Averrois* commentarium latine vertit *Abraham de Balnes*, T. I. Opp.

E recentioribus illustrarunt *Augustinus Niphus*, qui *Hermi* nonnulla, vereris commentatoris Boethio laudati, legisse se testatur: tum *Joach. Perionius*, *Joh. Habichorsius* Colon. 1556. 8. aliique mox memorandi. Transulit & *Nic. Faventinus*.

* * *

Alpharabii commentarium Arabice MS. in Logicam Aristotelis memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 255.

OK-

ORGANUM.

Scripta Logica hactenus recensita junctim excudi solent (præfixa *Porphyr* doge in *Categorias* de qua infra lib. IV. in *Porphyr*io dixi) sub titulo *ORGANI*, quia notum est dialecticam à Philosopho appellatam esse *ὄργανον ὁργανῶν*, *instrumentum instrumentorum*; & in *Academiis* quibusdam, ut in patria mea *Liplien*si, qui rationalem disciplinam profitentur, *Professores Organi* appellari solent.

Latine prodit cum commentariis *Themistii Ammonii* & *Boethii* *Parif.* 1511. fol.

Græce separatim excusum est *Basilææ* 8. Prima editio *Aldi A.* 1495. fol.

Græcolatina editio optima est, quæ ex *Julii Pacii* à *Beriga* recensione cum ejus versione & scholiis prodit. *Frankofurti* apud hæredes *A. Wecheli A.* 1598. 8. Longe hæc præstat priori ejusdem *Pacii* editione *A.* 1584. quæ repetita *A.* 1592. quamq; cum uno codice *MS.* & veteribus editionibus contulerat. Sed ad illam *Anni* 1598. adornandam usus est quinque præterea codicibus *Palatinis*, & versionem suam multis in locis recognovit, & à capite tertio octavi libri *Topicorum* prorsus novam fecit. *Pacii* translationem in *græcolatina* sua *Operum Aristotelis* editione retinuit *Guilhelmus DuVall*. Sed in editionibus cæteris *Græcolatinis* occurrit *Nicolai Gruchii* interpretatio sive recognitio interpretationis *Joachimi Perionii*. Prætereo versiones *Antonii Gorucani*, *Joh. Hospiniani* &c.

Gallice *Organum Aristotelis* interpretatus est *Philippus Canajus de Fraxinis*, cujus *Paraphrasin* commendat *Rolandus Maresius* p. 46. epist. & *Possevinus* XII. 4. *Bibl. select.*

Liber Categoriarum, de interpretatione, *Analytica* & *Topica* *Hebraice* ex *Arabico* versa exstant *MSS.* in *Bibl. Vaticana*, teste *Bartoloeio* *Bibl. Rabbinicæ* T. 1. p. 480. cui adde, quod *Labbeus* *Bibl. nova* *MSS.* p. 202. testatur in *Bibliotheca Caroli de Montchal* fuisse *Logica Aristotelis* per *Abuchamad*, *Ebraice*, & desisse in tractatu de locis *Topicis*, similiter glossam *R. Moysis filii Josuæ filii Mar David*, quæ desit in tractatu de demonstratione.

Commentarios recentium scriptorum in *Organon*, & *Logica Peripatetica* scriptores enumerare difficile fuerit & plenum tædii, ut si quis telas araneorum percensere aggrediatur. Solent etiam in edi-

tionibus quibusdam Aristotelis, DuValliana præcipue & in Possevini Bibl. selecta XII. 4. seq. Pauli Bolduani Bibl. Philosophica p. 440. sq. satis prolixi catalogi, utinam perinde distincti & accurati exhiberi eorum, qui in libros Aristotelis scripserunt. In præfatione itaque suffecerit laudasse Organum Aristotelici illustratores præcipuos, Jacobum Fabrum, Franciscum Toletum, Collegium Conimbricense, Jacobum Schegkium, Jacobum Carpentarium (Parisi. 1564. 4.) Petrum Ramum (cujus libri XX. Animadversionum in Organum Aristotelis emendatiores prodierunt Francofurti apud Andream Wechelium 1581. 8.) Augustinum Niphum, Antonium Bernhardum Mirandulanum, Zachariam Ursinum, & qui Aristotelem adversus Ramum defensitarunt Johannem Casum & Balthasarem Keckermannum.

Epitome Organum Aristotelici græce & latine exstat auctore Georgio Pachymere Diacono, cum versione Phil. Bechii, Cantabrigiæ 1866. 8. itemque altera Nicephori Blemmyda, cum versione Joh. Voegelini, Augustæ Vindelicor. 1605. 8. & tertia Mich. Pselli libris V. cum versione Eliæ Ehingeri Witteb. 1597. 8. quarta Joh. Damasceni, inter ejus opera sæpius excusa ex versione incerti: quinta Gregorii Aneponymi cum versione Joh. Voegelini, Augustæ Vindel. 1600. 8. & sexta denique Gerardi Mathisii Colon. 1569. 8.

E Latinis huc spectant Marciani Capelle Liber IV. Cassiodori de disciplinis caput III. Isidorus II. 22. seq. Orig. Johannis Sarisberienfis Metalogicus, &c.

II. RHETORICA.

VI. ΤΕΧΝΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ βιβλία γ'. *Artis Rhetoricæ libri III.* Acroamatici. Sextus Empiricus 2. contra Mathematic. p. 66. laudat Aristotelem ἐν τῷ πρώτῳ πικρῶν ῥητορικῶν. Dionysius Halic. de nominum compositione p. 29. ἐν τῇ τρίτῃ βιβλίῳ τῶν ῥητορικῶν πικρῶν. Et Epistola ad Ammæum p. 122. ἐν τῇ τρίτῃ βιβλίῳ τῶν πικρῶν. Quintilianus II. 17. *Aristoteles, ut solet, querendi gratia quedam subtilitatis suæ argumenta excogitavit in Gryllo, sed idem & de arte Rhetorica tres libros scripsit &c.* Post Topica & Analytica hoc opus composuisse observat idem Dionysius epist. ad Ammæum p. 121. De aliis ejus Rhetoricis scriptis vide Menagium ad Laertii V. 24. Non enim plane certa mihi videtur Jonsii conjectura, qui caput sextum & septimum libri primi Rhetoricorum putat respici ab eodem Laertio, cum inter Philosophi scripta refert librum περὶ συμβολίας.

In ignis horum librorum editio græca Parisi. 1562. 4. ex officina

na Guil. Morelli, cum notis. Prodierunt & græce Basil. 1529. 4. & Paris. 1549. 8. apud Vascosanum. Aristotelis Rhetorica cum scholiis Gregorii Nazianzenii manu exarata legisse se testatur Erasmus Adagio : *sestina lente*. Paraphrasin græcam doctissimam & antiquissimam ineditam memorat Labbeus p. 732. Bibl. novæ MSS. & p. 106. *Astasii* commentarium. Sed & *Stephani* scholia græca in Rhetoricam Aristotelis memorari video in Frid. Sylburgii catalogo MStorum Bibl. Palatinæ p. 20. Eadem Scholia græca Stephani in librum 1 & 2. memorans Labbeus p. 271. testatur præterea in codice Regis Galliæ centesimo primo occurrere scholia MSS. Græca editis ad extremum libri tertii trium foliorum accessione auctiora. Nimirum Conradus Neobarius Typographus Regius græce edidit Paris. 1539. minoris folii forma & Georgio Selvæ Episcopo Vavrensi dicavit scholia succincta & erudita nescio cujus scriptoris sub titulo : *εἰς τὴν Ἀριστοτέλους Ῥητορικὴν ὑπόμνημα Ἀνώνυμον*. Neq; tantum extrema parte mutila sunt, ut jam dixi, sed initio quoq; desideratur commentarius in caput primum & dimidium secundi : Auctor autem minime est *Alexander Aphrodisiensis*, ut ex eo, quod Daniel Barbarus Alexandrum subinde in commentariis suis laudat, conjiciebat Gesnerus in partitionibus Rhetoricis titulo 2. Nam certum est, auctorem, quisquis fuit, Constantino & Basilio Magno fuisse juniorem & Christianum, atq; ut videtur Constantinopoli scripsisse. p. 25. habet quædam de more judiciorum Constantinopoli peregrinis iniquiore. p. 18. b. memoratur ipsi ὁ ἐν τῇ νέᾳ ῥώμῃ περὶ ἀνυμνοῦ τῆς θεᾶς σοφίας ναός. Pag. 13. b. 50. 52. 60. allegatur Hermogenes & p. 13. b. Minutianus. pag. 32. b. mentio Metropolitæ & ῥητορεῖς sive muneris docendæ Rhetoricæ. pag. 42. allegat proverbium Zenobii ἐ τὰρ ῥῆο collecta p. 50. καὶ νῦν οἱ ἀναγινώσκοντες τὰ μαρτυρογραφεῖα. pag. 70. b. χρῆσθαι δὲ μᾶλλον φωνῆς μερῶς, ἵνα πῶ μὲν ὑποκρινῆται τὰς τυραννικὰς φωνάς, πῶ δὲ τὰς γυναικείας, πῶ δὲ τὰς ἀναιμῆνας, ὡς ἐστὶν ἰδεῖν ὑποκρινομένους ἐν τῇ ἀγίᾳ σορᾷ (intelligitur sepulchrum Constantini M. vide Cangii Constantinopolin Christi. nam p. 108.) ἀναγινώσκοντας. Magni Basilii meminir p. 60. b. & p. 57. εἰ μὲν εἴπῃς, ὅτι ἐμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποθέσεις τῶν λόγων αἰετῶς περὶ τοῦ οὐ μέγας βασιλέως, εἰ αὐτὴν ἡμῖν νῦν προήσκειν ὑποθέσειν. pag. 61. χρῆσθαι γεννάται, δοξάζετε, χρῆσθαι ἐξ ἡμεῶν, ἀπαντήσατε. Alterius Scholii a se repertum mentio in librum 3. pag. 64. c. εὗρον δὲ καὶ σχολίον λέγον, ὅτι ἐκ τῆς ἰσοκρατίας ἐστὶ τὸτο. Similiter p. 70. & p. 65. b. εὗρον σχολίον τοῦτον &c. atque iterum eadem pagina : εὗρον σχολίον, ὅτι αἱ ἑκκλησίαι ἰδίαι εἰσι τῆς Δημο-

Δημοκρατίας. Utitur & quandoque Vocabulis græco-barbaris, ut pag. 68. b. verbo *μεγαλῆν* & *πρωτοῖαν* pro *ψευδῆν*. pag. 73. *Δομῆτον* ponit pro eo qui in Ecclesia psalmum præit cantoribus, qui locus addendus Cangiō in glossario græco p. 321.

Versionem latinam MS. Rhetoricorum Aristotelis, auctore *Guiljelmo* (Dorotheo, Veneto, ni fallor) Labbeus testatur exstare in codice 660. Regis Christianissimi. In antiquis Operum Aristotelis editionibus latinis, ut Veneta 1496. fol. Rhetorici libri desiderantur, qui è veteri translatione prodire Lips. 1504. fol.

Erecentioribus multi sunt hoc opus interpretati, *Petrus* cum primis *Victorius*, addito commentario luculento Venet. 1548. fol. Basil. 1549. fol. ad Cosmū Medicem. *Hermolaus Barbarus*, cujus versio posthuma cum *Dan. Barbari* commentario lucem vidit Basil. 1545. 8. & cum comment. *Martini Borrbai* ibid. 1555. fol. *Georgius Trapezuntius* Paris. 1540. 8. Basil. 1534. 8. *Carolus Sigonius*, Bononiæ 1565. 4. Helmst. 1634. 8. & *Job. Caselio* curante, Rostoch. 1577. 8. *M. Antonius Majoragius* cum erudito commentario Venet. 1572. 1591. fol. *Job. Sturmius* Argentorat. 1570. 8. *M. Antonius Muretus* * (qui libros duos primores tantummodo transtulit) Rom. 1585. 8. *Antonius Riccobonus*, cum cujus versione & paraphrasi prodierunt Aristotelis Rhetorica Venet. 1579. 8. & Francof. 1588. 8. apud A. Wechelū, Græce & latine. Eadem versio retinetur in editionibus Operum Aristotelis Græcolatinis, etiam DuValliana Tomo III. Præterea libros Rhetoricorum interpretati sunt *Jacobus Carpentarius* Paris. 1572. 4. *Emilius Portus*, additis *Francisci Porti* commentariis, Spira 1598. 8. *Pauli Benii* Eugubini commentarii prodire Venet. 1624. fol. *Christophorus* quoque *Schraderus*, Helmstadii decus, Aristotelis Rhetorica cum Mureti versione libri 1. & 2. ac Majoragii libri 3. græce & latine, distinctis in minuitores sectiones singulis capitibus, edi curavit Helmst. 1648. & 1672. 4. ac perspicuis præterea doctisque commentariis illustravit, qui inscribuntur *de Rhetoricorum Aristotelis sententia & usu* ibid. 1674. 4. *Job. Baptistæ Pigna* Ferrariensis commentarii, in quibus, ut ille ipse ad Horatii artem Poeticam scribit, ex scriptoribus optimis græcis & latinis omnis generis, exempla adjunxerat, lucem, credo, non viderunt. Cum Paraphrasi & Analytica Methodo *Theodori Goulstoni* prodire Aristotelis libri III. Rhetoricorum græce & latine Londini 1619. 4. *Antonii Bernhaldi Mirandulani* in librum III. Bonon. 1595. 4.

Itali-

* *publiis etiam prælectionibus illustrasse hos libros patet ex Mureti Oratione VII. cedit, (Goulstoni) lib. 3. Voluminis 2.*

Italice, Alexandro Piccolomineo interprete Venet. 1571. 4. Editi fuerant & eadem lingua Florentiæ 1549. 4.

Gallice interprete Roberto Stephano, ejusdem typis, Paris. 1529. 8. & recens per Cassandrum * Paris. - - ac pluribus in locis ab auctore commendata ibid. 1675. 12. 1685. Amst. 1698. 12. *Carpentarii* versio & commentarius ineditus memoratur in ejus elogio, quod exhibent Ephemerides Parisienses A. 1702. 31. Julii.

Anglice Lond. 1686. 8. iisdem auctoribus, qui Artem Cogitandi Gallice verterunt. Cæterum falluntur hi, cum libros istos tres inscribunt Aristotelis Rhetorica ad Theodectem. Nam illa in his libris allegantur libro III. c. 9. αἱ δ' ἀρχαὶ τῆ θεωρίας σχεδὸν ἐν τοῖς Θεοδεκτεῖσις ἐξηριθμῆνται, quæ verba in illa versione p. 188. male sunt omissa.

Præterea Alpharabii Arabis declarationem in Rhetorica Aristotelis latine editam cum Egidii Columna Romani in eadem commentario Venet. 1481. fol. Averrois commentarium Abrahamo de Balme interprete T. 2. Opp.

VII. ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΠΡΟΫ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Α. Rhetorica ad Alexandrum liber, Exotericus, quo continentur præcepta civilium & judicialium orationum. Hunc Aristoteli abjudicant duplici nomine viri docti, quod προσφωνητικῶν προοίμιον ** utatur, & quod Laertius ejus non meminit. Itaque auctorem volunt Anaximenem Lampfacenum Rhetorem Aristotelis æqualem. Ita Petrus Victorius, Robertellus, Nunnesius, Muretus p. 285. Orationum (edit. Jac. Thomasi) alique apud Menagium p. 71. ad Laertium, qui his assentitur, perinde ut Andreas Schottus in vita Aristotelis p. 164. Vossius de Rhetoricæ natura p. 63. & de Hist. græcis p. 57. Non videntur tamen plane explorata esse hæc argumenta, & pro Aristotele auctore facit, quod liber de mundo itidem ipsius est, ut infra apparebit, qui habet θεωρίμων ejusmodi: & Laertius alia etiam Aristotelis in Catalogo suo prætermisit, & in hoc libro c. 1. auctor sibi tribuit πῶς τῶ θεωρητικῇ θεωρίᾳ, quas Aristotelis fuisse, Laertius & multi alii testantur, & constat ex testimonio Aristotelis ipsius paulo ante adducto lib. III. Rhetor. c. 9. Equidem Patricius præterea objectat doctrinæ diversitatem & styli, aliaque ut ait mul-

Q

ta

* Laudatur Cassandri versio à Boilavio Despræz, Fureterio aliisque apud Bailletum T. 3. judiciorum de Scriptoris p. 626.

** Dan. Heinsius p. 622. Oration. Aristoteles nunquam προσφωνητικῶν προοιμίῳς ἐστὶν ὡς, neque dedicare libros suos solet unde liber Rhetoricorum quoque ad Alexandrum ut inter Aristotelica ἀπεδείχται & regitur.

ta per quæ à prioribus tribus hic discrepare liber ei videtur T. 1. discuss. Peripatet. lib. 3. p. 25. Sed nec multa illa nominat, & doctrinæ diversitas aliqua intercedit fortassis, at contrarietas nulla, nec styli ita magnum est discrimen, ad Regem præcipue scribentis, ut alium auctorem necessario arguat, vel audiendus sit Dan. Heinsius, quip. 563. Orat. Critica plane auctoritate, *nemo tam est imperitus*, inquit, *qui Alexandri Macedonis ætate scriptum persuadere aliis aut sibi possit*, multo minus γῆστον. ὃ πατρὸς ἐναι τὸ τέχνηον.

Latine vertit, ne de Job. Marinelli expositione Venet. 1578. 8. edita dicam, Franciscus Philelphus, cujus versio occurrit in Græcolatinis Operum Philosophi editionibus, etiam DuValliana Tomo III. Anglice prodit cum tribus libris Rhetoricorum, quos dixi lucem vidisse Lond. 1686. 8.

III. POETICA.

VIII. ΠΕΡΙ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΝ α'. Liber de arte poetica (primus forte ex tribus) quo præstantissima Epici carminis & tragædiæ præcepta traduntur. Sane Laertius II. 46. & Plutarchus libro de Homero laudant Aristotelem ἐν τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ubi male viri docti Castelvetrius, Nunnesius & Vossius jubent reponere περὶ ποιητῶν. Nam & Boethius in limine libri primi majorum commentariorum in librum de interpretatione p. 290. allegat Aristotelem in libris, quos de arte poetica scripsit. Libro secundo videtur egisse de Comœdia, Dithyrambice, Nomorum Poësi, Satyra, Auletica & Citharistica: tertio vero, ut nuperus editor conjicit, tractabat de animorum purgatione à pravis affectibus, deque emendatione morum, utpote poetica imitationis recte instituta præcipuo apud veteres ac proprio fine. Sane illud argumentum in Poeticis se tractasse innuit Aristoteles VIII. 7. politic. uti de variis ridiculorum generibus in eodem opere egisse constat ex III. 26. Rhetor. Simplicius quoque in Categorias profert ex Aristotelis de poetica definitionem Synonymorum, quæ in edito libro non exstat. Etiam alium quendam Aristotelem Cyrenaicum περὶ ποιητικῆς scripsisse testatur Laertius V. 35. Sed nostro Stagiritæ Aristoteli, quem & ipsum de poetica egisse idem Laertius notavit, liber præsens tribuitur ab Ammonio, Simplicio, Hermia, aliisque veteribus, ut notatum Vossio de artis Poeticæ natura c. V. sect. 5. p. 29. qui p. 27. seq agit etiam de

Crito-

Critone Socratis æquali, *Zenone* Citico & *Democrito*, qui itidem de Poetica arte scripserunt, ut longo post tempore fecit *Proclus*, è quo Chrestomathix servatæ à Photio cod. CCCXXXIX

Græce cum libris Aristotelis Rhetoricis excusa ipsius Poetica Venet. apud Aldum 1508. fol. & Parisiis apud Guil. Morellum 1555. 8.

Averrois expositio latine *Jacobo Mantino* interprete.

Græce & Latine Aristotelis Poetica lucem vidit cum versione & Commentariis *Francisci Robortelli* Utinensis, tribus MStis codicibus usq; addito ejusdem commentario in Horatium de arte Poetica & dissertationibus de Satura, Epigrammate, Comœdia, salibus, & elegia. Florent. 1548. fol. & Basil. 1555. fol.

Cum versione & commentariis *Petri Victorii* - - - & 1573. fol. Florentiæ.

Cum explanatione *Vincentii Marii Brixiani* (qui Robortellum frequenter sequitur) & *Barthol. Leonhardi* Veronensis, Venet. 1550. fol.

Ex *Antonii Riccoboni* versione Venet. 1579. 8. & 1584. 4. & Patavii 1587. 4. Neque alia translatio servata in græcolatinis Aristotelis operum editionibus, etiam in postrema Du Valliana Tomo IV.

Cum versione & notis *Dan. Heinsii*, & ejusd. libro de Tragœdiæ constitutione. Lugd. Bat. 1611. 8. & 1643. 12. Contendit inter alia Heinsius caput septimum & tertium decimum fuisse transposita, & in alienum locum resecta à librariis.

Cum Commentariis *Pauli Benii* Eugubini. Patav. 1613. fol.

Cum versione *Theodori Goulstoni*, notis Analyticis illustrata Lond. 1623. 4. & additis *Frid. * Sylburgii* ac *Dan. Heinsii* integris, aliorumque selectis animadversionibus, Cantabrig. 1696. 8. Confer Acta Erud. Anni 1697. p. 377. seq.

Frid. Rappolti observationes Lips. 1687. 12. Prætereo quamplurimos alios scriptores, qui de arte Poetica singularibus libris agendum in se susceperunt, & magno numero recensentur à Bailletto T. 4. judiciorum de scriptoribus.

Italice cum commentario eruditissimo ** *Ludovici Castelvetrii*

Q2

Mu-

* In Clariss. Neocori Bibl. novorum librorum A. 1697. p. 94. Sylburgii editio prodisse legitur typis Wecheliani A. 1487. (error est typographi 1584.)

** Cum incendio correptas sensisset ædes suas Castelvetrius, nihil prius exclamavit quam

Mutinenfis Basil. 4. & Viennæ Austriæ, quam meliorem editionem esse ait Menagius, ego nunquam, ut viderem, consequi potui.

Alexandri Piccolomini Commentarius itidem Italice editus prodit Venet. 1575. 4.

Gallice cum notis elegantibus atque eruditis *Andrea Dacerii*. Paris. 1692. 12. Confer Acta Erud. A. 1692. p. 560. *Nicolai Petri Boscii* interpretatio lucem nondum quod sciam adspexit, cujus mentionem fecit Vignolius Marvillius personatus scriptor T. 1. miscellaneorum Historico literariorum. p. 211.

Hispanice cum commentario *Josephi Ansonii Gonsalesis de Salas*, Madriti 1633. 4.

Anglice Rimero interprete, cum Renati Rapini Observationibus Poeticis, è Gallico in idem idioma translatis, Lond. 1674. 8.

IV. PHYSICA.

IX. ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ ΒΙΒΛΙΑ Η. *Physica auscultationis* sive *doctrina Naturalis* libri VIII. Acroamatici, quorum primo agit περὶ ἀρχῶν five de principiis, in secundo de natura, fortuna & casu, in reliquis libris de affectionibus generalibus corporum, præcipue de motu, cujus doctrinæ compendium ex Aristotele persecutus est binis de motu libris *Proclus*. Ac libros postremos Physicæ auscultationis respicere videtur Aristoteles, cum lib. 1. de cælo c. 7. τὰ περὶ κινήσεως allegat, quem titulum iisdem Andronici ac Simplicii auctoritate vindicare conatus est Jacobus Schegkius. Laertius tamen V. 23. distinctum Aristotelis opus memorat libros duos de motu, & constat Aristotelem perinde ut ejus discipulum Theophrastum idem argumentum quandoque sæpius tractasse. Libro sane quarto de cælo, locum de motu ex Physica auscultatione allegans non τὰ περὶ κινήσεως, sed πρῶτος λόγος vocat, ut notavit Simplicius sect. 14. ad libr. IV. de cælo. *Nicomachus* quoque Staginites Aristotelis filius, teste Suida, præter Ethicorum libros sex, scripserat περὶ τῆ φυσικῆς ἀκροάσεως ἑπτὰ τοὺς ἀντὶ, & *Xenocrates* Aristotelis æqualis scri-

al Poetica. al Poetica, ut hoc potissimum ingenii sui præstantissimum monumentum flammis eriperent. Refert Menagius in Menagianis T. 2. p. 82. Confer, quæ de Castelvetro acuto sed paulo acerbiori Critico notata sunt à Teissierio in elogiis Thuaneis, Morerio, Bælioque in Lexicis, Gaddio T. 1. de scriptoribus non Ecclesiast. p. 122. & Bentlejo prolegom. ad Apologiam dissertationis de epistolis Phalaridis pag. 102. sq.

scripserat *Φυσικῆς ἀκροάσεως* libros sex, teste Laertio IV. 13. *Justinus Martyr* in dogmatum Aristotelicorum everfione, qualis hodie liber ille exstat, impugnat libros octo Physicorum & libros quatuor * de cœlo, ut Photium, qui cod. CXXV. duos tantum primos Physicæ auscultationis libros impugnatos à Justino fuisse affirmat, codicem minus integrum habuisse notet Clariss. Joh. Ernestus Grabe T. 2. Spicilegii Patrum p. 152. *Galenus* quoque in libris *ὑποδείξεως*, qui interciderunt, omnes Aristotelis demonstrationes, quæ in libris Physicis exstant, excusserat, unde Aristotelis *ἐξέτασις* dicitur à Themistio in 1. de anima, observante Petro Petito apud Menagium p. 208. ad Laetium.

In libros octo physicæ auscultationis exstant è græcis eruditissima commentaria *Simplicii*, & *Themistii* Paraphrasis: & quæ latine tantum è Camotii versione edita sunt *Mich. Pselli* commentaria, & Paraphrasis *Theodori Metochita*, Gentiano Herveto interprete. In libros quatuor primores lucem vidit Græce etiam *Johannis Philoponi* expositio. *Anonymi* Synopsis Græcam MS. memorat Labbeus Bibliothecæ novæ MSS. p. 116. *Mich. Pselli* argumenta & considerationes sive *ἑρμηνείαι* in librum VI. & VII. MSS. græce in Bibl. Casarea, teste Nesselio IV. p. 66. Confer Allatium de Psellis p. 66.

Ex Arabibus *Averrois* commentarius exstat, subinde laudantis Præceptorem suum *Avempace*, habetur autem ex latina versione *Jac Mantini* T. 4. Opp. & cum *Tiberii Bacileii* lectione, Papiæ 1507. fol.

Latine Physica Aristotelis post *veterem interpretem* verbum verbo inepta quædā, ut ait Vicomercatus, fideliter tamen reddentem vertit & Petro Mediceo dicavit *Joh. Argyropulus Byzantius*, cujus versio occurrit in editione latina Operum Aristotelis Venet. 1496. fol. aliisq; etiam in Græcolatinis, excepta Duvalliana. *Francisci Vatabli* paraphrasis & annotationes Paris. 1530. fol. *Augustini Niphi* expositio Venet. 1519. fol. *Gualteri Burlei* ibid. 1589. fol.

Græce editi sunt libri Aristotelis phyfici eleganter & emendate à *Gvil. Morellio* cum notis. Paris. 4.

Cum versione & commentariis *Francisci Vicomercati* Mediolanensis prodierunt Paris. 1550. fol. ad Henricum II. Galliarum Regem.

Cum commentario *Conimbricensium* Philosophorum. Colon.

Δημόσιον ἔστιν ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου. 1800.

Q3

* E quarto quidem nihil affert Justinus vel quisquis auctor, sed tantum è primoribus tribus.

1600. 4. ut alias editiones omittam, nec dicam de commentariis *Agidii Romani*, *Thomæ Aquinatis* &c. Nam hodie equidem, quis leget hæc?

In editione Operum Aristotelis græcolatina DuValliana adjuncta occurrit *Julii Pacii* translatio.

X. ΠΕΡΙ ΟΥΡΑΝΟΥ ΒΙΒΛΙΑ Δ'. De cælo libri IV. quorum primus agit de mundo & corporibus circulariter mobilibus, quæ incorruptibilia * esse existimat Aristoteles, secundus de sphaeris cœlestibus ac stellis: tertius de Simplicibus corporibus, quæ sunt sub luna, sive de quatuor elementis, & quartus de gravitate ac levitate. Hos libros non de cœlo sed de mundo potius inscribi debere existimabat *Alexander Aphrodisæus*, cujus commentarius frequentissime laudatus à *Simplicio* intercidit, non minus quam *Syriani* & *Ammonii*.

Exstat è græcis in hos libros eruditus *Simplicii* commentarius, & quæ latine tantum prodijt *Metaphrasis Theodori Metochitæ*. *Damascii* parabola in librum I. Labbeo p. 112. Bibl. nov. MSS. memoratæ necdum viderunt lucem. Paraphrasis *Themistii*, quæ latine prodijt Vener. 1474. fol. non è Græco translata est sed ex Hebræo, per *Mossem Alatinum* Spoletinum.

E recentioribus juvat laudare editionem græcam Parisiensem *Guil. Morellii*, cum notis, tum *Thomæ Aquinatis* commentarios, præterea *M. Antonii Majoragii* Paraphrasin Basil. 1554. fol. Commentaria *Conimbricensium* Philosophorum, Colon. 1600. 4. & *Iob. Lud. Havenreuteri* Francof. 1605. 8. *Augustini Niphi* expositionem Venet. 1525. fol.

In græcolatinis Operum Aristotelis editionibus servatur latina versio *Johannis Argyropuli*. In Chinensem sive Serum linguam translatus hos libros à *Roderico de Fiquyredo* A. 1625. legas in Bibliotheca Jesuitica Nathanaelis Sotvelli.

XI. ΠΕΡΙ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΦΘΟΡΑΣ ΒΙΒΛΙΑ Β'. De generatione & corruptione libri II.

E græcis exstant commentaria *Iob. Philoponi*, & quæ latine tantum vidit lucem, *Theodori Metochitæ* Paraphrasis. Spectat & huc *Alexandri Aphrodisæi* de missione liber, qui cum ejus commentariis in Me-

teo-

* Aristotelis dogma de æternitate Mundi singulari opere oppugnaturum se promittit *Iob. Philoponus* in libro erudito ejusdem argumenti adversus argumenta *Procli* VIII. 6. X. 5. & XIII. 1. Confer XI. 9. seq. ubi paucis & obiter contra Aristotelem disputat.

teora prodiit. Epitomen *Michaelis Pselli* in Bibliotheca Cæsarea exstare legas apud Vossium de Philosophia p. 29. è Verderio, ut suspicor, vel Israele Spachio hoc scribentem. Sed in Lambecii & Nesselii catalogis hoc non invenio.

In græcolatinis editionibus Aristotelis habetur latina versio *Francisci Vatabli*; Paraphrasis *M. Antonii Majoragii* prodiit Basil. 1554. fol. Vertit præterea *Petrus Alyconius* Basil. 1546. 4.

XII. ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ βιβλία δ'. *De meteoris* libri IV.* Horum primum nonnulli olim abjudicarunt Aristoteli, quorum argumenta affert ac refellit Olympiodorus. Librum quartum Aphrodisæus, & cujus perierunt commentaria *Ammonius*, subjunxerunt eodem Olympiodoro teste libris duobus de generatione & corruptione. Idem Aphrodisæus lib. 3. ἀπορρίων καὶ λύσεων c. 14. ἐν τῷ ἴσχυρα φερόμεν μὲν περὶ τῶν μετεωρολογικῶν, ὅντι δὲ μάλλον οἰκείῳ τῇ αὐτῇ γενέσεως καὶ φθορᾷ πραγματεία. Exstant è græcis *Alexandri Aphrodisæi* (sive alterius & vetustioris auctoris, ut videtur A. Schotto p. 157. Vitæ Aristotelis & Petro Victorio XXV. 22. Var. lect.) commentaria & *Olympiodori* (sed libri secundi & quarti extrema parte mutila) & *Iob. Philoponi* in librum primum neque illum integrum, tum paraphrasis *Theodori Melochitæ* ex latina Gentiani Herverii interpretatione.

In græcolatinis editionibus Operum Aristotelis occurrit versio latina *Francisci Vatabli*.

E recentioribus post *Conimbricenses* non prætermittendus *Nic. Cabeii* commentarius Rom. 1646. fol. & *Francisci Vicomercati* Paris. 1556. fol. *Augustini Niphi* Venet. 1531. fol. Vertit & *Petrus Alyconius* Basil. 1546. & *Iob. Genesius Sepulveda* Paris. 1531. fol.

XIII. ΠΕΡΙ ΚΟΣΜΟΥ, *De mundo liber*, exotericus, sive Epistola de universo ad Alexandrum. In Codice Dan. Heinsii inscribatur περὶ κοσμοποιίας. Sed verus est titulus ΠΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ, ut è Stobæo notavi lib. II. c. 10. §. 17. neque dubi-

* Μετεωρολογικὴ πραγματεία à veteribus scriptoribus interdum accipitur pro parte Astrologiæ, ut docet H. Casaubonis ad 1. Strabonis p. 7. Sed Aristoteles in his libris agit de Meteoris, quæ infra lunam gignuntur, quæ μεταέσται vocat Achilles Tatius Isgage in Aratum c. 32. De hisdem disputat & Seneca in quæstionibus naturalibus, qui Aristotelem plus simplici vice laudat. *Theophrasti περὶ μετεωρίων* librum IV. allegat Plutarchus in quæstionibus græcis. At *Laetius* & *Olympiodorus* περὶ μετεώρων.

dubito hoc scriptum inter γήσια Philosophi monumenta referre, tum ipsius Strobæi auctoritate, tum Demetrii lib. de elocutione c. 253. & Apuleji, qui latine propemodum ad verbum convertens, *Aristotelem prudentissimum & doctissimum Philosophum*, & Theophrastum sequi se ait. Præterea Justinii Martyris in Adhortatione ad Gentes p. 6. *Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ πρὸς Ἀλεξάνδρον τὸν Μακεδόνα λόγῳ συντομὴν ἵνα τῇ εἰαυτῇ φιλοσοφίᾳ ἐκλιθέμεν ὄρον.* Joh. Philoponi de mundi æternitate contra Proclum VI. 18. duobus in locis: *ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρὸς κόσμῳ λόγῳ ὡς ἐκ θεῶ πάντων &c.* Auctoris denique vitæ Aristotelis à Menagio editæ, qui inter ejus scripta refert librum *πρὸς κόσμῳ γενέσεως*. Prætereo tanquam non satis explorata nec disertâ Ciceronis, Origenis, Theodoriti & Themistii testimonia (de quibus vide, si placet, Naudæum diatriba de fato §. XVIII.) & recentiora suffragia Thomæ Bravvardini lib. 1. de causa Dei contra Pelagium c. 29. Bessarionis III. 10. contra calumniatorem Platonis, & Arsenii Monembasiæ Archi-Episc. in limine Apophthegmatum. Fateor addubitalse Proclum lib. V. in Timæum p. 322 *ὡς πρὸς φησὶ πάλιν Ἀριστοτέλης, ὅτι ἐκείνῃ τὸ πρὸς κόσμῳ βιβλίον*, & longe plurimos è recentibus abjudicasse audacter Aristoteli, ut faciunt Muræus II. 8. Var. Lect. Scaliger uterque, Isaacus Casaubonus, Salmasius p. 1247. ad Solin. Dan. Heinsius p. 25. seq. ad Maximum Tyrium, Menagius ad Laert. p. 203. 313. Vossius de scientiis Math. p. 272. & de Philosophia p. 28. Naudæus loco laudato, & nuper D. Philippus Jacobus Spenerus * *ὁ μακαρίτης*: vel Theophrasto tribuisse, ut Petrus Alcyonius præf. & nonnulli apud Cœlium Rhodig. VIII. 16. vel Nicolao Damasceno, ut P. Victorius XXV. 13. Var. Lect. Nic. Loensis VI. 12. Epiphyllidum & Simon Portius apud Jac. Thomesium c. XI. Physicæ quæst. 15. & Dan. Heinsius in dissert. qua multis argumentis hoc scriptum Aristoteli eripe-
re

* Verba ejus hæc sunt præf. ad Tabulas in Hodosophiam Dannhauerianam D. 3. b. *Non nego ab illo tempore, quo juvenis non indigentis opera libros Philosophi evolutam, non valde me ipso delectatum, quod male me haberet, dum minus in eo invenirem, quod aliquam Theologiam naturalem sciperet, quam in multis aliis antiquorum Philosophi divinitatis alicujus studiosioribus, cujus tam rara in operibus satè diffusis vestigia conspiciuntur: si librum de mundo exciperet, qui ob id præ aliis placuit, sed post alias ex hac etiam causa Aristoteli abjudicandus.* Simile judicium Iusti Lipsii lib. 1. de constantia c. 18. *Et talis in divinis ubique fere Aristoteles est: libellum illum de mundo excipio, qui totus autem ab alia mihi videtur & cælesti aura.* Melius tandem consultum sub finem vitæ hunc librum conscripsisse Aristotelem existimat Gassendus de physiologia Epicuri p. 369.

re summo studio conatur p. 563. Orat. vel *Anaximeni Lampfaceno*, eidem, cui *Rhetorica* ad Alexandrum adscribi supra dixi: vel denique *Posidonio* Stoico, ut Thom. Gianinus & Thom. Aldobrandinus ad Laertii VII. 138. 152. Adde Gassendum T. 1. Opp. p. 145. Vicissim Aristoteli librum hunc vindicant præter testimonia veterum paulo ante laudata veterumque codicum auctoritatem Petrus Petitus II. 19. Obs. (qui Aristotelem in exotericis scriptis ulum præmio observat è Ciceronis IV. ad Atticum 16. & nihil in illo libro contineri, quod placitis Aristotelis non sit consentaneum, contendit:) Elmenhorstius ad *Apulejum* de mundo, & Fortunius Licerus in Allegoria Peripatetica, Joh. Philippus Pfeifferus singulari dissert. Regiomonte Anno 1667. tum qui commentariis & notis librum illustrarunt, *Olaus VVormius* Rostoch. 1577. 8. *Joh. Langius* Francof. 1601. 8. & *Bonaz. Vulcanius*, qui Græcè cum veteri *Apuleji* & recentiore *Gail. Budæi* versione edidit, scholiisque & castigationibus in contextum græcum & interpretum utrumque illustravit, subjuncto Gregorii Cyprii encomio maris, & Pauli Silentarii Jambicis quibusdam, Lugd. Bat. 1591. 8. Prodierat Aristotelis liber de mundo cum Budæi versione & *Sim. Grynæi* scholiis, additis Cleomedis & Philonis Judæi libris ejusdem argumenti, Basil. 1533. 8. Budæi versio exstat etiam in græco-latinit operum Aristotelis editionibus. *Petri Alcyonii* interpretatio prodit ib. 1546. 4. inter alia Aristotelis scripta ab eodem translata, Transulit & *Joh. Genesius Sepulveda*. Paris. 1548. 4.

XIV. ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ ΒΙΒΛΙΑ γ'. De anima libri III. quorum primo veterum Philosophorum hoc de argumento sententias ad examen revocat, secundo agit de anima sensitiva, tertio de rationali.

Perierunt *Alexandri* Aphrodisei & *Plutarchi* Nestorii F. commentaria Simplicio laudata, & quæ de anima scripserant *Theophrastus* à Themistio allegatus, *Porphyrus* & *Jamblichus*.

Intercidit quoque Aristotelis ipsius dialogus *Eudemus*, qui de anima agebat, & ab eodem Simplicio plus simplici vice in testimonium citatur.

Exstant è græcis commentaria erudita *Simplicii* & *Joh. Philoponi*, tum *Themistii* paraphrasis Lud. Nogarolæ commentario illustrata, & cujus versio latina sola *Erveto* auctore prodit, Metaphrasis *Theodori Metochista*. In *Alexandri* quoque *Aphrodisiensis* libris quatuor *ὑποκειμένων* & *λύσεων* quædam librorum de anima loca illustrantur.

In editione græco-latina Casauboniana & aliis quibusdam oc-

R

cur-

currit versio *Joh. Argyropuli*, In *DuValliana* Tomo II. *Julii Pacii*. Commentaria *Petri Martinesii* Toletani prodire Segunti 1575. fol.

XV. PARVA * NATURALIA, libelli XI.

(a) ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ (sive potius ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΩΝ) ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΩΝ, *De sensu*, sive *sensoriis & rebus sensibilibus*. Laudat hunc librum Porphyrius ad Ptolemæi *Harmonica* p. 328. & respicit Priscianus Lydus in commentario ad Theophrastum de sensu.

Exstat è græcis commentarius *Alexandri Aphrod.* & *Metaphrasis* quæ latine duntaxat prodit *Theodori Metochitæ*.

In græco-latini editionibus Operum Aristotelis occurrit hic liber & quatuor proxime sequentes cum latina versione *Francisci Patavii*.

(b) ΠΕΡΙ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΣ, *De memoria & reminiscencia*. allegatur à *Stobæo* & aliis.

Exstant è græcis Scholia *Mich. Ephesii*, & *Themistii* Paraphrasis, & latine tantummodo edita *Theodori Metochitæ*.

(c) ΠΕΡΙ ΎΠΝΟΥ ΚΑΙ ΕΓΡΗΓΟΡΕΩΣ, *De somno & vigilia*. Cum superiore libro tanquam unum scriptum allegatur à *Suida* in *μνήμη*. Exstat è græcis *Themistii* Paraphrasis, Scholia *Mich. Ephesii*, & latine tantummodo edita *Metaphrasis Theodori Metochitæ*.

Græce & latine prodit hic libellus, & duo proxime sequentes, cum versione *Nicol. Leonici Thomæi*, subjuncto Hippocratis libro de insomniis, *Jul. Cæs. Scaligeri* commentariis illustrato, *Giesl*, 1610. 8.

(d) ΠΕΡΙ ΕΝΤΟΝΙΩΝ, *de insomniis*.

Exstant e græcis *Themistii* paraphrasis, & *Mich. Ephesii* Scholia, & versio latina paraphraseos *Theodori Metochitæ*.

(e) ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΘ' ΎΠΝΟΝ ΜΑΝΤΙΚΗΣ, *de divinatione per somnum*.

Exstant è græcis *Themistii* Paraphrasis, & Scholia *Mich. Ephesii*, & latina versio Paraphraseos *Theodori Metochitæ*.

(f) ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΚΙΝΗΣΕΩΣ, *de communione animalium causa*. Græca emendatius edidit *Florentiæ Thomæus*, & *Parisiis Guil. Morellius*.

Exstant & è græcis Scholia *Mich. Ephesii*, & cujus latina versio duntaxat lucem vidit, *Theodori Metochitæ* Paraphrasis.

In Græcolatinis operum Aristotelis editionibus habetur latina ver-

* Parva Naturalia verterunt *Petrus Alcyonius* Basil. 1546. 4. *Joh. Genesius* Supplveda Paris, 1532 fol. Commentaria *Augustini Niphi* prodierunt Venet. 1523. fol. *Petri Pompanarii* commentarium MS. habuit *Naudæus* teste *Labbeo* p. 234. Bibl. nov. MSS.

versio Nicolai Leonici Thomæi. Transtulit & Petrus Alyonius, cujus versio edita cum Gazæ historia animalium Basil. 1534. fol.

(g) ΠΕΡΙ ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΒΡΑΧΥΒΙΟΤΗΤΟΣ, de longitudine & brevitate vite.

Exstant è græcis Scholia Mich. Ephesii, & cujus latina tantum versio edita est, Paraphrasis Theodori Metochitæ.

In Græco-latinis Aristotelis operum editionibus hic & proxime qui sequuntur libelli duo occurrunt cum versione Francisci Vatabli.

(h) ΠΕΡΙ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΓΗΡΩΣ, ΠΕΡΙ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΥ, de juventute & senectute, vita & morte.

In hoc libro allegantur libri de anima & de partibus animalium. Aliam Aristotelis librum de vita & morte laudat Apollonius c. 26. Hist. commentitiæ.

Exstant è græcis Scholia Mich. Ephesii & latina versio paraphræsis Theodori Metochitæ.

(i) ΠΕΡΙ ΑΝΑΠΝΟΗΣ, de respiratione.

Exstant è græcis scholia Mich. Ephesii, & cujus latina versio tantum prodiit, Paraphrasis Theodori Metochitæ.

Versus XXV. Empedoclis, qui cap. 7. afferuntur, latina Metaphrasi præter Vatablum donavit Josephus Scaliger.

(k) ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΠΟΡΕΙΑΣ, de animalium incessu sive gressu communiliber. Emendate edidit Guil. Morellius Parisiis, & Florentiæ Nicolaus Leonicus Thomæus.

Exstant è Græcis scholia Mich. Ephesii, & cujus latina tantum versio edita est, Paraphrasis Theodori Metochitæ.

In Græco-latinis Operum Aristotelis editionibus occurrit latina interpretatio Nic. Leonici Thomæi.

(l) ΠΕΡΙ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ, De spiritu Animalil libellus, cum Anonymi interpretis latina translatione legitur in editionibus græcolatinis Operum Aristotelis. Aristotelis esse negat Hier. Mercurialis II. 12. Var. lect. & Sylburgio stylus Alexandrum potius Aphrodiseum, aut alium quam Aristotelem refert. Perplexissimum librum sæpe vertisse se, sæpe versionem concepisse, tandem etiam commentariis illustrasse testatur Julius Caesar Scaliger Exerc. CCLXXIII. Vertit etiam & illustravit Daniel Furlanus cum scriptis quibusdam Theophrasti. Hanov. 1605. fol. Ac Meursius existimat hunc ipsum esse librum περὶ πνεύματος, quem inter Theophrasti scripta memorat Laertius V. 45.

Quæ hæcenus recensui scripta Physica (excepto libro de mundo) apud Laertium V. 16. memorari videntur sub titulo *Φυσικῶν καὶ σοιχείων*, * *βιβλία λθ'* qui numerus XXXVIII. confirmatur etiam ab Anonymo Menagii. Sed Casaubonus suspicatur legendum καὶ, *Kerum naturalium ordine literarum scripti libri XXIV.* Rationem inscriptionis illustrat Cælius Rhodiginus XVII. 17. Ingenio illi inenarrabili Aristoteli, qui ex nobili lectionis multijuga variantis que cura est à Platone anagnosces nuncupatus, tria Philosophiæ munia suscepta pertractataque sunt, Physicum, Metaphysicum, Morale: sed ita, ut Alphabetis tribus omnia sic complexus: nam Physicorum libri elementa implent omnia, siquidem octo leguntur de rerum naturalium principiis, de cælo ac mundo quatuor, de generatione ac corruptione duo, de meteoris quatuor: de animæ historia tres, de animalium motu unus, & duo qui parva, ut modo dicitur, naturalia complectuntur. Huic vero sententiæ vetus suffragatur attitulatio, in qua more Homærico ita enotabatur librorum ordo, ut Physicorum diceretur ** alpha, qui primus; beta, qui secundus; & deinceps. Quam rationem in Moralibus item est secutus. Nam ni demutilati forent temporum incuria, ac præcursati, plenum literarum numerum in Ethicis, Politicis, Oeconomicis agnosceremus. Id ipsum & in Metaphysicis consequeremur, ne pleraque depravasset vetustas. Quæ autem de Plantis aut de animalibus tanto sunt concinnata Philosopho, jam elementa non sunt, sed velut ex elementis coaptatæ syllabæ, in quam seriem veniunt & magna moralia. Omnia vero hæc, problemata & Physionomica addivinatio consequerentur, quæ ab elementis diffusa longe sunt. In omnia alia abit Samuel Petitus, qui IV. 8. Miscell. per *Φυσικά καὶ σοιχεία* putat à Laertio intelligi opus quo veterum Physicorum ordine literarum digestorum opiniones recensitæ fuerunt & ad exanien revocatæ, & cujus fragmenta hodie supersint libelli de dogmatibus Xenophanis, Zenonis & Gorgiæ. Merito non probatur hæc Petiti suspicio Jonsio p. 56. de scriptoribus Hist. Philof. nec Menagio ad Laert. p. 196.

XVI. ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΤΙΣΤΟΡΙΑΣ βιβλία ι, *Historia de animalibus libri X*, quorum primi quatuor agunt de partibus, sensu, memoria & aliis affectionibus hominis & animalium omnis generis: tres proximi de eorum ortu, octavus & nonus de vita, & decimus de causis sterilitatis. Plura volumina de animalibus scripserat Aristoteles, ad quinquaginta ferme, teste Plinio, vel (ut Antigonus Hist. commentitiæ c. 66.) ad septuaginta. Plinii locum adscribam ex VIII. 17. Hist. *Aristoteles dixerat tradit,*

vir,

* Nisi subintelligendum vocabulum *προβλημάτων*. Vide quæ infra num. XXV.

** Sic Theophrastus scripserat νόμων κατὰ σοιχείων, καὶ δ. Laert. V. 44.

vir, quem in his magna secutus ex parte, praeferendum reor, Alexandro Magno Rege inflammato cupidine animalium naturas noscendi, delegataque hac commentatione Aristoteli, summo in omni doctrina viro, aliquot millia hominum in totius Asia Graeciaeque tractu parere iussa, omnium quos venatus, aucupia, piscatusque alebant, quibusque vivaria, armenta, alvearia, piscinae, aviaria in cura erant, ne quid usquam gentium ignoraretur ab eo: quos percontando quinquaginta ferme volumina illi praeclara de animalibus condidit. Athenæus IX. p. 398. refert Aristotelem in sumtus huic operi necessarios ab Alexandro accepisse talenta octingenta, hoc est summam (non 480000, ut est in Chevræanis T. 1. p. 214) sed 600000. amplius thalerorum, unde πολυτάλαντος πραγμάτων audit eidem Athenæo. Quod vero ad numerum librorum attinet, præter hos decem alii etiam ex edicis ad hoc argumentum spectant, vel jam à me memorati, vel mox recensendi: de partibus animalium IV. de generatione V. de incessu I. de motu I. de spiritu I. Neque diversa ab his contineri suspicor in libris XIX. de historia animalium, quos ex Arabico in latinum translatos à Mich. Scoto memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 201. vel in libro XII. XIII. XIV. & XV. quos Arabice ex Oriente secum attulit Jacobus Golius. Cæterum longe plures interciderunt, quorum speciales quosdam titulos notavi infra capite proximo, ut sunt, *Ἀνατομῶν* libri VIII. *Ἐκλογαὶ ἀνατομῶν*. I. περὶ τῶν ζώων ἡρώων. Περὶ τῶν μυθολογούμενων ζώων, ὑπερὶ τῶν συνθετῶν ζώων, ζῶων καὶ περὶ ἰχθύων, περὶ θηρίων, περὶ ζώων καὶ θανάτου diversus ab eo quem habemus, &c. Laertius novem tantummodo libros περὶ ζώων memorat V 25. & novem duntaxat libros vertit, qui post G. Trapezuntinum * hoc opus interpretatus est Theodorus Gaza Thessalonicensis. Confer Vossii lib. de Philosophia p. 34. Decem libros agnoscit Anonymus vitæ Aristotelis scriptor græcus, quem Menagius edidit. De ordine iterum turbat nos Samuel Petrus, qui p. 145. commentarii ad Leges Atticas ita scribit: *Ἡρποκράτης ἐβδόμους ἐλάττει* laudat Aristotelem in nono historiae de animalibus, quod videri possit *μνημονικόν* Grammatici fuisse ἀμειβόμενα, nam ea habentur VII. 12. Verum nullus dubito plures fuisse libros Aristotelis περὶ ζώων ἱστορίας, quam Græce hodie essent, & certe apud Arabes supersunt ad novendecim (potius mihi persvadeo illos XIX. ut jam innuebam, esse libros X. historiae, & libros IV. de partibus, ac libros V. de generatione animalium) tum etiam in unum coaluisse librum, qui olim apud veteres duo erant. Nam ut

R 3

puto

* G. Trapezuntii vestigia passim legere, licet dissimulet, Theodorum, notat Politianus cap. XC. Miscell.

puto primus liber generalia illa complectebatur tantum, quæ sex primis capitibus ad hæc inque verba: Ταῦτα μὲν ἐν τῷ τὸν τρόπον εἰρηται νῦν ὡς ἐν τῷ πρώτῳ, γένεσθαι καὶ χαλεπὸν. Hinc incipit liber secundus, cujus argumentum τὰ ἐν ἀνθρώποις μέρη. Sequitur secundus, ut vulgo editur, qui veteribus tertius fuit. Tertius vulgati ordinis est quartus veterum, sed quartus, qui vulgo censetur, in duos rursus distribuendus est, quorum prior, qui quintus est, veteribus septem primis capitibus definitur. Ab hac vero clausula alter, qui sextus est, incipit: τὰ μὲν ἐν μέρῃ &c.

Cum Aristotele περὶ ζώων Artemidorus conjungit Aristophanis in Aristotelem Συμνήματα II. 14. Onirocritic. respiciens haud dubie compendium, quod ex Aristotelis libris de natura Animalium composuisse Aristophanem Byzantium testatur Hierocles in Hippiatricis p. 4. Nec optima fide in hoc labore Aristophanem versatum esse, ex eo ipso Hieroclis loco observat Maussacus ad Aristotelem p. 1246. Allegatur Aristoteles ἐν τῇ περὶ ζώων πραγματείᾳ ab Eratosthene c. 34. Catasterism, aliisque innumeris, quemadmodum vestigia ejus diligentissime legunt, qui de animalibus post ipsum scripsere, Plinius à latinis & Albertus Magnus: ex Arabibus Avicenna, à græcis Aelianus, Oppianus, Emanuel Phile &c. ne de perditis loquar, Theophrasto, Eudemo &c. & aliis infinitis, oportuniore fortassis loco à me recensendis. Tantum adscribam in præsentī verba Artemidori lib. IV. c. 24. Onirocrit. πολλοὶ δὲ καὶ ἐκ τῆς ἀριστοτέλους περὶ ζώων, καὶ ἀρχαίων, καὶ τῆς ξενόκρατης ἀφροδιτίας ὡρακηκοότες ὑφ' ἑκάστου τῶν ζώων ἡραπύεται, καὶ πὶ ἑκάστου φοβέται, ὃ μάλιστα χαίρει, εἰς συντάξεις καὶ θεραπείας ἀναπελάσσῃ, ὃ μάλιστα καὶ κόρος ἐν τρίτῳ τῆς αὐτῆς συντάξεως κεχρηται ἔτος, ἢ ἐγὼ καίπερ ἐνείδω τὸ ὄνομα ἐκ τῆς συμνήσεως. Michaelis Ephesii Scholia (nec dum edita) in hos Aristotelis libros memorat hinc inde Augustinus Niphus in suis commentariis.

Græce Aristotelis Historia Animalium vulgata est cum aliis quibusdam libris Philosophi Physicis Venet. apud Aldum 1503. fol. Tum Florentiæ, curante Nicol. Leonico Thomæo 1527. 4.

Latinam versionem Georgii Trapezuntii Politiano laudatam non vidi. Translatio librorum novem per Theodorum Gazam qui Nicolao V. illam dicaverat, prodiit Venet. 1476. fol. Basil. 1533. fol. Libri decimi interpretatio & in eum commentarius auctore Julio Cesare Scaligero Lugd. 1584. 8.

Denique libri decem græce & latine à Julio Cesare Scaligero emendati, novaque versione & luculentis commentariis illustrati prodierunt post

post auctoris fata, edente *Philippo Jacobo Maussaco*, quem ad hunc laborem suscipiendum *Fabricius Peirescius* ** instigaverat. Prodiit opus ab eruditis tunc anxie desideratum Tolosæ A. 1619. fol. cum nonnullis ejusdem Maussaci animadversionibus ad calcem voluminis rejectis. Non pauca Aristotelici operis illustrant *Conradus Gesnerus* & *Ulysses Aldrovandus* in voluminoso uterque opere, quod de animalibus condidit.

In latinis antiquioribus Aristotelis editionibus hi libri de historia animalium, plane desiderantur. In aliis Gazæ interpretatio occurrit. In græcolatinis libri novem adjunctam habent Gazæ, decimus Scaligeri translationem.

XVII. ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΜΟΡΙΩΝ βιβλία δ'. *De partibus animalium*, earumque causa ac ratione, ** libri IV. Emendatius græca edidit Florentiæ Nic. *Leonicus Thomæus*.

Exstant è græcis scholia *Mich. Ephesi*. Cui nonnulli addunt *Daniclem Cretensem*, sed adhuc ineditum. Ex Arabibus *Averroem*, qui inter alia Aristotelem adversus Galeni objectiones defendit.

Latine vertit *Theodorus Gaza*, cujus versio occurrit in Græcolatinis Aristotelis Operum editionibus. Librum primum interpretatus quoque est *Leonicus Thomæus*.

XVIII. ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΓΕΝΕΣΕΩΣ βιβλία ε'. *De generatione Animalium libri V.* quos & ipsos Nic. *Leonicus Thomæus* emendatius græce edidit.

Egræcis exstant Scholia *Job. Philoponi*. Ex Arabibus *Averroes*, qui Aristotelem suum itidem tuetur adversus Galenum.

Theodori Gazæ versio exstat in græcolatinis Aristotelis editionibus.

XIX. ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ βιβλία β'. *De Plantis libri II.* memorantur à *Laertio* V. 25. & de Plantis scripsisse se testatur *Aristoteles* ipse sub extremum libri de brevitate vitæ, & initio libri quinti Historiæ de animalibus. Allegat & *Athenæus* XIV. p. 652. At qui hodie exstant libelli duo de Plantis sub Aristotelis nomine, græce à recentiore quodam (*Musiro*, vel *Lascari*, vel ut *Simoni Grynæo* visum *Theodoro Gaza*, vel potius *Maximo Planude*, ut suspicatur *Cæsar Scaliger* p. 26. in lib. 1.) translati sunt

* Gallendus in peirescii vita lib. 3. ad A. 1619.

** Lib. 2. c. 1. ἐκ τίνων μὲν ἐν μορίων καὶ πᾶσιν συνέστηκεν ἕκαστον τῶν ζώων ἐν ταῖς περὶ αὐτῶν δεδήλωται σαφέστερον. Δι' αἷς δ' αὐτίκας ἕκαστον τῶν ἐχέει τὸν τρώπον, ἐπὶ σχεωτέον νῦν, χωρίσαντες καθ' αὐτὰ τὰ ἐν ταῖς ἰστορίαις εἰρημμένων.

sunt è latino Galli nescio cujus, qui ex Arabico illos transtulerat, quæ Arabica versio ex altera priore latina fuerat concinnata, ut procemium græcum libris hisce præfixum perspicue docet. Αλλά τις Κελτός το γένος ἐκ τῶν Ἀραβικῶν λαμῶνων εἰς τὰς Ἰταλικὰς μετακινήσων Φυτελίας δει. Non mediocrem vero auctor græcæ versionis fatetur corruptionem huic opusculo illatam, διὰ τὰς συχνὰς τῶν μεταρμηνέυστων μεταβολὰς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν τῶν Ἰταλῶν, εἰς τὰς Ἀραβας ἐκείθεν, καὶ πάλιν ἐξ Ἀραβίων εἰς Ἰταλούς, καὶ εἰς ἡμᾶς (ἑλληνας) ἐκ τούτων ἐπ' ἑσχατον. Hinc latinismi frequenter in his libris obviū, & Romæ mentio lib. I. c. 7. Sed & res ipsas earumq; tractationem non mediocriter ab Aristotelis rationibus dissidere contendit *Julius Casar Scaliger*, cujus eruditi in hos libros commentarii lucem viderunt A. 1566. & Marpurgi 1598. 8. *Jubane sint*, inquit *Sylburgius*, *an multo recentioris Arabis, peritiores judicent*. Menagio judice sunt centones male assuti è locis variis Aristotelis, & libro primo historiæ plantarum Theophrasti. Memorantur hi libri ab Averroë lib. I. Physic. cap. I. Sed Alexander Aphrodiseus in lib. de sensu & sensili c. 4. jam sua ætate negabat exstare scriptum Philosophi de Plantis.

In antiquis latinis editionibus exstat * vetus translatio Anonymi ex Arabico facta & Rogero cuidam dicata, nec in duos libros distincta, sub titulo libri *de vegetabilibus*. Eandem versionem sed quibusdam mutatis, video comparere in græco-latinis editionibus Operum Aristotelis.

Græcæ primum prodierunt Basileæ 1539. 8. ad calcem Geoponicorum, ex officina Roberti Winter, cum præfatione *Simonis Grynei*. Deinde cum operibus Theophrasti, ibid. 1541. fol. Hinc in græcis & græcolatinis Aristotelis editionibus. Jam enim comparent in *Isingriana* Basil. 1539. fol.

XX. ΠΕΡΙ ΧΡΩΜΑΤΩΝ α', *de coloribus liber*, magna eruditione refertus, sive Aristotelis sit sive Theophrasti, ut sentit Mercurialis III. 13. Var. lect. vel *Stratonis Lampfaceni*, ut visum H. Conringio in epistola ad Rachelium, & Patricio p. 44. discuss. Peripater.

Exstant in hunc librum *Michaelis Ephesi* Græci scriptoris Scholia, sed latine tantum edita. Meminit & Pachymeres Simone Portio notante, & Plutarchus, qui bina de coloribus volumina ad Aristotele scripta

* In iisdem editionibus præcedit alius libellus, qui inscribitur *de Plantis*, sed male: est enim pars libri de coloribus. Incipit: *in omnibus autem plantis principium colorum herbarum est.*

pta testatur. Latine vertit præter antiquum interpretem (cujus versio in editione latina Veneta A. 1496. male discripta est in libros duos, quorum alter perperam inscribitur de plantis) *Celius Calcagninus*, cujus interpretatio occurrit in Græco-latinis Aristotelis editionibus, DuValiana quidem T. 2. p. 793. sq. Florentiæ emendatum edidit cum aliis quibusdam Physicis Philosophi scriptis græce Nicolaus Leonicus Thomæus. Deinde *Simon Portius* Neapolitanus græca cum duobus MStis contulit, versione nova & commentariis illustravit, Florent. 1548. & Paris. 1549. 8. testatus phrasin sibi potius videri sapere Theophrastum, quam Aristotelem.

XXI. a. ΠΕΡΙ ΑΚΟΤΕΤΩΝ, *De audibilibus, sive de his, que sub auditum cadunt*, libellus servatus à *Porphyrio* in commentario ad *Harmonica* Ptolemæi p. 246 - - 254. edito græce & latine T. 3. Opp. Joh. Wallisii. Oxoniæ 1699. fol. Idem *Porphyrus* p. 231. testatur πᾶν τὸ σύγγραμμα, totum librum * se commentario suo inseruisse. Latine primus vertit *Antonius Gogavinus* Graviensis ad calcem *Harmonicorum* Ptolemæi, Venet. 1562. 8. Græce primus edidit *H. Stephanus* cum *Sotionis* quibusdam, & libro Aristotelis de admirandis auditionibus, & altero de lineis infecabilibus Paris. 1557. 8. Deinde *Franciscus Patricius* græce integrum inseruit libro sexto tomī 1. discussionum *Peripateticarum* p. 85. seq. & latinam suam versionem p. 90. seq. subjunxit, quam servarunt cūratores editionum græcolatinarum Aristotelis ante DuVallium, quī T. 2. p. 783. hunc libellum exhibet cum versione *Adriani Turnebi*, sed male inscribit *fragmentum*, cum sit liber integer. Denique cum *Porphyrio* denuo latine transtulit vir, quem dixi, præstantissimus *Joh. Valisius*. De *Abulpharajo* celebri Philosopho ac Medico refert *Gabriel Sionita* c. 2. de urbibus & moribus Orientalium, quod librum Aristotelis de auditu, inventum in *Harran* *Mesopotamiæ* urbe, quadragies perlegit, & eidem libro superscripsit: *Vellem iterum legere*.

b. ΘΑΙΜΑΣΙΩΝ ΑΚΟΥΣΜΑΤΩΝ ΣΥΝΑΓΩΓΗ. *Liber de admirandis narrationibus*. Græce post Thomæum aliosque emendatus editus ab *H. Stephano*, cum libro superiore, Paris. 1557. 8. Multa ex hoc refert, Aristotele auctore laudato, *Antigonus Carystius* *Histor. mirab.* cap. XXXI - - CXXVII. Allegat & *Athenæus* XII. p. 541. Suidas

S

das

* Solenne fuit *Porphyrio* integros aliorum tractatus suis inserere commentariis. Sic commentariis in *Platonis Sophistam* inseruerat *Andronicus Rhodius* librum de divisione, teste *Boethio* lib. de divisione p. 638.

das in κοτίνω. Stephanus Byz. in τήνος & alibi. Sed in μελάνοι male quædam editiones & in his Berkelliana habet, πεμπήω πρὸς θαυμασίων ἀκροσμάτων, cum illud πεμπήω à Xylandro recte sit expunctum. Etiam Laertius, Patricio iudice, per συναγωγῆς α, β, V. 25. hoc scriptum intelligit, Meminit & θαυμασίων ἀκροσμάτων inter Aristotelis scripta Anonymus Menagii. Si qua conjectura venia, inquit H. Dodvellus diff. de ætate periphi Hannonis cap. 21. crediderim hoc opus è variis Aristotelis operibus collectum esse à discipulo & successore illius Theophrasto, verbis nonnunquam suis, nonnunquam ipsius Aristotelis. Aristotelis esse negat præter Erasmus Philander ad Vitruvium VIII. 3. idque se multis posse demonstrare argumentis, Jonsius p. 176. Vossius de Hist. græc. p. 514. Joh. Bodæus à Stapel ad Theophrastum p. 214. &c. Etiam Theophrasti esse, è Plinio observasse visus est sibi Joh. Camer ad Florum. Contra tamen Julius Cæsar Scaliger ad eundem Theophrastum de causis plantarum pag. 325. Commentarius de miraculis auditis, Aristotelis est, non Theophrasti. Est enim illius nectareus stylus. Liber ipse genuinus Aristotelis, sed fragmentum, quod ad calcem hujus libri legitur, ὑπερβολικαίων est Maussaco in limine notarum ad Plutarchum de fluminibus, ex quo multa in illud congesta & inde avulsa esse observat.

In editionibus græcolatinis Aristotelis occurrit incerti auctoris latina interpretatio.

XXII. ΠΡΟΣ ΤΑ * ΞΕΝΟΦΑΝΟΥΣ, ΠΡΟΣ ΤΑ ΖΗΝΩΝΟΣ, ΠΡΟΣ ΤΑ ΓΟΡΓΙΟΥ, *Adversus dogmata* quædam physica ac Metaphysica *Xenophanis, Zenonis Elcæ & Gorgiæ*, libelli tres, græce tantum leguntur in editione græcolatina Aristotelis Lugdunensi Casauboniana: Sed in cæteris exstant cum latina versione *Joh. Bernardi Feliciani*, ut in *Du-Walliana* T. 2 p. 834. seq. Verrit etiam latine *Arnoldus Ferronus* Burdgalensis, Lugd. 1557. 8. Franciscus Patricius T. 1. discuss. Peripatet. p. 26. & 34. hos solos libros & Mechanica, quod Aristotelis sint, omnem controversiam effugere existimat, licet merito dubitari ait Jonsius p. 56. Meminit inter scripta Philosophi Laertius V. 25. & Anonymus Menagianus. In editis græca admodum sunt corrupta, & hinc inde etiam manca, quæ suppleri & emendari possunt ex codice MS. eximio Bibliothecæ Paulinæ, quæ est Lipsiæ in patria mea, ex quo hoc facere pridem insti-

* Hanc inscriptionem probat librorum argumentum, & Laertii Anonymique Menagiani auctoritas, & quod similiter Philosophus scripserat πρὸς τὰ Μελέσαν, πρὸς τὰ Ἀλκμαίων &c. Itaque omisi titulum, qui in editionibus & Codice Lipsienſi, περὶ Ξενοφάνους, περὶ Ζήνωνος, & περὶ Γοργίου.

instituit Jenensis Academiae lumen *Job. Andreas Bosius*, sed his ejus conatibus, ut egregiae, quam parabat, Josephi editioni fata intercesserunt. Habeo & ipse lectiones ejusdem Codicis, quas mecum olim pro sua in me voluntate communicavit civis meus charissimus idemque doctissimus *Godfridus Olearius*, atque hoc loco pace ipsius, in lectoris usum integras inserere non dubitavi.

Varia lectiones Codicis Bibl. Paulina Lipsiensis, cum Is. Casauboni editione libri Aristotelis de Xenophane Zenone & Gorgia collati.

Primam partem hujus libri non *περὶ Ξενοφάνους* uti Casaub. editio habet, sed *περὶ Ζήνωνος* inscribit MS. secundam contra inscribit *περὶ Ξενοφάνους*, quæ repudianda procul dubio est lectio.

Ed. Cas.

Pag. 752. col. 1.

V. 3. πάντα δι' αὐφοτ.] πάντα αἰδία αὐφοτέρως

ibid. lacuna suppletur verbo *γενέσθ.*

5. *περὶ παρῆκεν.* εἴ τω πινῶν] *περὶ υπάρχειν.* εἴ τ' ὄντων πινῶν

6. ὦ δὴ] εἰ δὴ

7. ἢ δ' ἐν] καὶ εἰ ἐν

9. ἐν εἶναι] ὄν εἶναι

10. πολέον] πολέω

ib. *πέρσεται*] *περ...* λίσσ

ib. ὁμοιον] ὄν ὁμοιον

11. πάντα] πάντη

ib. ἀνόμοια] ἀνόμοιον,
ἐπὶ ἐν θείναι] ἐπὶ εἶναι f. ἐν εἶναι

12. μέτεριον] ἀμέτερον

13. ἐπὶ] εἰς π

pag. 752. col. 1.

ibid. *ὑποχωρήσων δὲ, ἀναγκ.*] *ὑποχωρήται δὲ ἀνάγκ.*

14. *δοξαοῦ*] *δεξαοῦ*

15. τοιούτων δὲ ὄντων ἀνώδυνων τε καὶ ἀναλγήτων ὑπὸς . . . καὶ ἀνοσον εἶναι] τοιοῦτο δὲ ὄν το' ἐν ἀνώδυνόν τε καὶ ἀνάλγητον, ὕγιες τε καὶ ἀνοσον εἶναι.

18. μὴ ὄν] ἐν

20. πολλὰ] πολλὰ τε καὶ

23. *χωρίζοντων*] *χωρίζονται*

24. τὸ ὑπ' ἀλλήλα] τὰ ὑπ' ἀλλήλα

25. *ἔτον δὲ τὸν πρόπον*] *τέτων δὲ τῶν πρόπων.*

27. ταῦτα] ταῦτα

28. ἀπασι] ἀπατᾷ

29. ἀναιρεῖ] ἀναιρεῖν

ibid. ἀλλ' αἰδίων] ἀλλὰ ἐν αἰδίων

30. αἰεῖ] αἰ

ibid. ὄν βέβαιον] εἰς βέβαιοι

31. ἔθεν] ὅθεν

34. ὄντες] πάντες

ibid. εἰ δὲ μὴ] εἰ δὲ μή ἢ

S 2

pag.

pag. 752. col. 1.

v. 35. 36. ὁπιδείξαι τὰς πιαύτας
πισιότηας μάλιστ' ὁπιδείξαντα τοι-
αύτην ποιότητ' ἡ γὰς μάλιστ', distin-
ctio vero non post ὁρῶν sed post
δοκῶν ponitur.

40. πολλὰ γένοιτο γδ' ἄν'] πολλὰ γέ-
νη. τὸ γδ' ὄν

ibid. ὅτι ἐστίν] ὅτι ἐστίν, forte ὅτι ἐστίν,
simili enim modo etiam supra
in pro ἐν scriptum reperi.

43. ἔχοντες] ἔχοντες

44. post ὑπολήψεις ταύτας ista
adduntur in MS. καὶ ὡς ἂν ἔ-
νοιτ' ἂν ἔδεν ἐκ μηδενὸς πολλὰ δὲ

pag. 752. col. 2.

v. 2. συμβαίνειν ἂν τις εἶναι] συμ-
βαίνειν ἐκαστὸς εἶναι.

3. βέβαιον] βέβαια

ibid. λαμβάνεται] ὑπολαμβάνει-
ται

18. post τὰ γινόμενα additur in
MS. εἰ γδ' ἂν ἐπὶ αὐτοῖς ἅπαντα γί-
γνοιτο.

20. ἐαπείον] λεκτέον

21. αὐτὸ] αὐτὰ

22. ἐπεὶ γὰρ ἀπὸ τῆς ὥς ἐκείνῃς εἰ-
η] ἕτερον γδ' ἀπὸ τῆς ὥς ἐκείνῃς
εἰη.

23. ἀνακάμπτει] ἀνακάμπτειν

28. κειμένη] κειμένα

29. distinctio post ἐκείνον poni-
tur, post προσωρορεῦσαι omittitur:
particula quoque ἐν non com-
paret.

30. ἅπαντα] τὸ ἅπαν

32. ἐπὶ ἅπαντα] ἐπὶ εἰς ἅπαντα

pag. 752. col. 2.

ibid. πρὸς ἐν αἰδίον] πῶς ἐν αἰδία
εἴη, præterea adduntur ista: ἀλ-
λά γδ' ἔμην εἶναι ἔ, ὡς ὄντ' καὶ
κειμένον διαλέγεται. εἰ γδ' φησι μὴ
ἐγένετο. ἔσω ὃ αἰδίον εἴη

36. ταυτὰ] ταῦτα

ibid. ἐκ τῆς] ἐκ τῆς

37. ἀρρηκτον] ἀσκηκτον

38. ὅση καὶ τις αἰέν. ἐρεῖ ὃ ὅμως.
τῶν ὄντων] ὅση καὶ τις αἰέν. ἐρεῖ ὃ.
ὅμως τῶν ὄντων

41. διάλλαξις] καὶ διάλλαξις

ibid. ὀνομάζεται] ὀνομάζει

42. προσωρορεῖται] εἰ πρὸς ὑσίαν

ibid. ὅτι] ὄντι

ibid. ὅτι] ὅτι

43. ὡς τὸ πῶς γ' ἂν] ὡς τὸ πῶς
γδ'

ibid. ἔπαρξις ἔτο] ἔπαυθησέτο.
Verlum Empedoclis hic recitari
parer, qui tamen nec prout in
editis, nec prout in MS to legitur
commodum fundit sensum.

46. φθίρεα. πληρὴ καὶ εἶναι] φθί-
ρεα. πάλιν καὶ εἶναι.

47. ἢ ἐν. ἢ εἰ] ἢ ἐν εἴη.

ibid. ἀηταῦτα] ταῦτα φησι.

pag. 753. col. 1.

v. 10. ποτὲ] πολλά

ibid. post γίγνεσθαι adduntur ista:
καὶ διαλυεσθαι εἰς σωματα, ἔτως ὃ
αναλυεσθαι καὶ ἵστα γίγνεσθαι

11. εἰ τι μᾶλλον] εἰ omittitur

15. γίγνετο] ἤρξατο

21. πᾶν ἐν εἶναι] πᾶν, ἐν ὄν

pag.

pag. 753. col. 1.

v. 24. in MS. post ἀγένητον exigua
quædam lacuna est, post illam
autem sic legitur: ποιῆ, καὶ ὡς
αὐτὸς

25. εἰ τὰδε] εἰ omitt.

26. εἶναι ἔχ ἄλλῃ] in
MS. ita: εἶναι ἔχ ὡς ἄλλ
ἔνι.

28. πρὸς αὐτὸ] πρὸς τὸ αὐτὸ

29. γῆν] γῆ

30. ἢ εἰ π] εἰ omitt.

ibid. ἔτ'] ἔτως

33. ἀνομοίων ἀμερῶν] ἀνομοιο-
μερῶν

ibid. ἔτω γε εἶναι] γινέσθ

34. ἀπασαν γῆν] ἀπαν γῆ

38. ἔχον] ἔχοι

39. πολλὰ omittitur & mox
pro ἐναριθμα legitur ἐν ἀριθμῷ

42. ἀδύνατα] ἀδύνατον

43. ἀπειρονα] ἀπειρα

44. ἔδεν] ὀλίγον

46. εἰ δὴ δι] εἰ δὴ δεῖ

47. ὄντ'] ὄντ' ἐν

52. μη] μη

ibid. διὰ ἔτο καὶ ἐν τῷτῳ] διὰ π' καὶ
ἐν ἔτο.

53. πῶς γὰρ ἂν] πᾶς γὰρ ἦν

ibid. ὅσων; ἢ τί κενὸν μὴ ὅλον ἂν οἶοντε
εἶναι] ὅσοι ἢ τὸ μὲν ὅλον ἂν οἶοντα
εἶναι.

55. κινεῖται] κινεῖσθ

56. τὸ γε π] ἔτό γε

59. ἔτως] ἥτσον

60. lacuna suppletur his verbis: ποσ'

pag. 735. col. 1.

v. 63. κινέμενα] κελνόμενα

65. ὡς ἐν] ὡς θεν

66. ὅτι ἐν εἰς] ὅτε ἐν

67. καὶ εἰς τὸ πρ.] καὶ εἰ τὸ πρ.

68. ἢ ἀλλοίωσιν] ἢ ἀλλ.

69. ἔδεν omitt.

73. post ἀκίνητον additur ἔτ' εἰ
ἐν

74. post ἑτεροῖσθ additur τὰ
ὄντα

pag. 753. col. 2.

V. 6. Φέρεται] Φαίνεται

7. μιγνυμένε] ἔ μιγνυμένε

9. ἀπαντί] ἀπαντι

11. Ζήνων] Ξενοφάνες

14. ὁμοίων) ὁμοίε

15. ἀνομοίων) ἀνομοίε

19. ἡμοίοις) ὁμοίως

20. ἔτ' ἀνόμοιον) τὸ ἀνόμοιον

21. τὸ ἐκ ἐκ ὄντ'] γενέσθ] τὸ ἐκ
ὄν ἐξ ὄντ' ἀν γενέσθ

23. προσήκειν αὐτὸν) αὐτὸν προσή-
κειν εἶναι

24. αὐτὸν εἶναι) αὐτῶν εἶναι

26. κρείττον) κρείττων

29. θεόν) τὸ θεῖον

32. εἶνα μόνον) εἶνα ἄρα εἶναι μόνον

37. ἀπειρον γὰρ τὸ μὴ εἶναι) ἀπει-
ρον μὲν ὁ μὴ ὄν εἶναι

41. περανεῖ) περανθεῖν moxque
sequens ἐν omittitur

46. ἡρεμῖν γὰρ) ἡρεμῖν ἢ καὶ

52.) καὶ ἔτ' τὸ κινούμενον γὰρ

pag. 753. col. 2.

γενεᾷ ἐξ οὗτ') τὸ γιγνόμενον καὶ
ἐπὶ γιγνεῖσθαι ἐξ οὗτ'.

v.] 54. εἰ καὶ) ἢ καὶ

55. ἢ ἀνομοίαι) ἢ καὶ ἐξ ἀνομοίαι

56. περὶ) ὡς. In eodem versu

εἰπερ ἀπάντω MS. non agnoscit.

57. ὁππότε) ἐπὶ κρατίστον

59. καὶ omitt.

62. ἐπεὶ ὅτι) ἐπεὶ τοι γε

63. ἀλλὰ διὰ τὴν) ἀλλὰ τὴν διὰ

67. οἴονται) οἴονται

69. 70. ἔστο δέ τινα εἶναι ἀνάγκη ἕνα
τὰ πάντα) ἔστο δέ τινα εἶναι ἀνάγκη
ἕνα τὸν τὰ πάντα

70. ὅρα ἴσως ἔστο βέλ.) ὅρα, ἀλλ'
ἴσως ἔστο βέλ.

pag. 754. col. 1.

v. σῶμα γε καὶ ἔχων) σῶμα γε ὡς
καὶ ἔχων

7. ἐγγίγνεται) ἐγγίγνεται

8. ἀν μὴ) εἰ μὴ

ibid. ὅσον) ὅ

10. ἀπέχειν) ἀπέχει

ibid. post σφαιροειδῆς ὄν. adduntur
ista ἔτο ὅτι ἐστὶ σφαιροειδῆς ὄ

ibid. pro πυρός leg. περὶ

11. διαφορεῖ) διαφέρει

ibid. ἀπὸ τῆς) ἀπὸ

12. ταῦτα λεχθῆναι ἔστι) ταῦ-
τα ἂν λεχθῆναι καὶ ἔστι

13. post τότε additur ὅτι

ibid. αἰσθάνοιτο, ἀνὸν ἀμφω) αἰσθάν-
οιτο ὅτι. ἀμφω

14. ὅπου διανοηταί) καὶ διαν.

15. πάντ' omittitur

pag. 754. col. 1.

v. 16. post ἔτι additur οἶμαι, con-
tra mox ὄν omittitur

18. post ἔχον ἐστὶν additur ἅπαν

29. ἴσον omitt.

32. σchein) ἔχειν

ibid. post πεπεράνθαι additur πρὸς τι
συνάπτεσθαι, τοῖς ὅτι πεπεράνθαι μὲν,
μὴ μέντοι πρὸς τι πεπεράνθαι

35. κινεῖσθαι) τῷ κινεῖσθαι

ibid. μὴ τὸ ἴσον, ὥσπερ) τὸ μὴ ἴσον,
ὥσπερ

37. τὸ ἡρεμεῖν) τῷ ἡρεμεῖν

38. ἐπὶ) ὅτι

40. ὅτι τῷ) ὅτι τὸ

41. ὅπερ καὶ) ὅπερ τε καὶ

lin. 43. ἀποφασίη τοῦ ἐλεχθῆναι) ἀπο-
φασίη τοῦ λεχθῆναι

44. μεταλαμβάνει) μεταλαμ-
βάνειν.

45. μὴ ἐν) μὴ ἐνός

47. ποσότητας ἀποφάσεις ὡς) πρὸς
αὐτὰς ἀποφάσεις ὄν.

ibid. πολλῆς, ἢ καὶ μὴ, ὡς ἢ) πολλῆς
ἢ μὴ ὡς ἢ

49. σῶμα, ἢ) σῶμα ἢ

51. μόν) μόνον

ibid. αὐτός) ἐπὶ

52. ἔκυκλωθεν ὄν) τε... κύκλω
φε... θεόν

53. φύσει) φησὶ

54. εἰ περὶ) ὅτι omitt.

56. μηδαμῶς) μηδαμῶς γε

61. ἄλλω) ἄλλοις

65.) ὅτι

68. ὅτι μὴ εἴη) μὴ omitt.

71. ἢν omitt.

pag.

pag. 754. col. 2.

- V. 4. ἐστὶ τὸ αὐτὸ) εἰ τὸ αὐτὸ,
 7. post γὰρ additur καὶ
 8. εἰ τὸ) ἡ τὸ & mox ἐστὶν omitt.
 9. ὡς περὶ) ὡς περὶ
 10. ὄντ' & δ' ἐκ ὄντ') ὄντοιν &
 μέν, ὄντ' & τὸ δοκῶν
 ibid. τὰ δ' ἐκ αὐλ.) τὸ δ' ἐκ αὐλ.
 11. τὰ ἀμφω) τὸ ἀμφω
 12. lacuna suppletur voce ὅτι
 14. τῶ ὄντι) τῶ μὴ ὄντι
 ibid. καί ἐστιν. ἐπὶ εἰ δεῖ) καί ἐστιν ἐπὶ.
 εἰ τὸ
 16. πότερον) πρότερον
 17. τότε μὴ ὄν ἐστὶ) τότε μὴ ὄν ὄν
 ἐστὶ
 22. ταῦτόν μὴ ὄν) τὸ αὐτὸ τὸ μὴ
 ὄν
 25. ἡ μὴ γενόμενον εἶναι) ἡ γινόμε-
 νον εἶναι, omittā negatione.
 29. μηδαμῶς, δεῶν ὅτι) μηδαμῶς ὄν
 ὅτι
 30. τὸν ὅτι) γὰρ ὅτι
 33. ὅθεν αὖν ἐκ μηδεὶς αὖν γενέσθαι,
 εἰ δ' ἐστὶ τὸ μὴ ὄν hac MS. non
 agnoscit.
 ibid. ἐκ ὄντ') ἐκ τὸ μὴ ὄντ'
 34. διὰ ταῦτα ὅθεν ἐκ τὸ μὴ ὄντ'
 hac MS. non agnoscit.
 36. ἐν ἡ) ἐν ἡ & paulo post pro
 εἴτε μὴ ἐν leg. εἰ τὸ μὴ τε ἐν
 37. ἐν μὲν) ἐν μὲν
 38. ἐν σχομεν) ἐχομεν. Post hanc

pag. 754. col. 2.

- vocem autem in MS. iterum la-
 cuna, & postea sequitur: γε τῶ &
 Ζηνων &c.
 V. 38. inter αὖν & εἶναι vacuum de-
 nuo in MSo invenio spatium
 quemadmodum & inter μὴ &
 μήτε
 40. ὅθεν αὖν) ὅθεν ἐστὶν
 41. ἐκ αὖν εἴη) ἐκ ὄν εἴη
 ibid. κινεῖται, καὶ εἰ) κινεῖται καὶ ἐν
 43. πάντα) πάντως
 46. δεῖ) δεῖν
 50. μᾶλλον ὁρῶμεν) μᾶλλον ἄ ὁ-
 ρῶμεν
 51. ἐκεῖτο) ἐκεῖ
 54. ὥς καὶ εἰ) ὥς εἰ καὶ
 ibid. ἡμῖν γνωστὴ εἶναι) ἡμῖν γε ἀγνοῦσ-
 αὖν
 ibid. εἰ τὸ γνωστὴ) εἰ τὸ καὶ γνωστὴ
 54. Φασί) Φησὶ
 ibid. εἰποῖ) εἰπὼν
 57. εἰ ἄν τις μετενοεῖ) ὁ ἄν τις μὴ
 ἐνοεῖ
 59. posteriorem lacunam MS.
 non agnoscit, in quo sic legitur:
 & λέγει τὸ χρεῶμα ἀλλὰ λόγον. ὥς
 ὅθεν &c.
 61. ἀλλ' οἰκέειν) ὅθεν οἰκέειν
 65. εἰτι ἐν) εἰτι ἐν
 68. πολλὴν ἀλλο) πολλή, ἀλλο
 ibid. ἐν ἐστὶ) ἐν ἐστὶ
 70. λεκτὰ) λόγους.

XXIII. ἈΝΕΜΩΝ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΗΓΟΡΙΑΙ, *Ventorum cer-*
tis regionibus vel opidis attributorum loca & appellationes, Fragmentum
 ex opere Aristotelis περὶ σημείων χειμῶνων, *de signis tempestatum*, quod me-
 morat

morat Laertius V. 26. In editione græco-latina Aristotelis Casauboniana Lugdunensi tantum græce exstat. In cæteris legitur cum versione *Job. Bernardi Feliciani*, ut in DuValliana novissima T. 2. p. 848. seq. Pro genuino Aristotelis fœtu habent viri docti, ex his Christophorus Cellarius in Notitia orbis antiqui lib. I. p. 39. & Salmasius ad Solinum, ubi de ventis differit. Occurrit & inter Theophrasti opera, p. 244. editionis græcæ Oporinianæ.

PHYSIOGNOMICON.

XXIV. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΟΝΙΚΟΝ, de *Physiognomia liber*, cujus veluti compendium quoddam exstat lib. 2. Analyticor. prior. capite ult. Memoratur à Laertio V. 25. Stobæo, &c. In editionibus Græcolatinis, etiam novissimâ DuValliana T. 2. p. 640, legitur cum versione *incerti*. Transfulerunt præterea latine *Andreas Lacuna* Paris. 1535. 8. *Jodocus Willichius* Witteb. 1538. 8. Illustrarunt *Franciscus Sanchez*, *Camillus Baldus* &c. *Polemonia* * & *Adamantii* libros ejusdem argumenti in græca sua Aristotelis editione subjunxit Sylburgius. Tractarunt Physiognomica etiam *Averroes* T. VII. Opp. *Albertus Magnus* lib. 1. de animalibus, ut recentiores præteream, *Job. Baptistam Portam*, *Guil. Gratarolum* (de quo Bælius T. 2. Lexici p. 1380.) *Job. Evelinum* (Act. Erud. 1698. p. 338.) aliosq; quos refert in Bibl. Philosophica Martinus Lipenius p. 1166. seq.

PROBLEMATÀ.

XXV. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ Τμημάτων λή* *Problematum* sive questionum omnis generis, cum responsionibus non minus acute plerumq; quam modeste propositis, *Sectiones XXXVIII.* majorem partem physici argumenti, nonnullæ etiam Medici, ut Sect. I. & Mathematici, ut sect. XV. & Musici sect. XIX. & Philologici sect. XVIII. & Ethici sect. XXVII. - - XXX. Scripserat Aristoteles *Problemata Physica*, quæ laudantur ab Apollonio Hist. mirab. c. 7. 9. 21. 22. 28. 37. & 51. Gellio XIX. 4. 5. 6. Plu-

* De his infra, num. 38.

** Apud Laertium V. 26, una serie memorantur : Φυσικῶν κατὰ σοφιστῶν λή, ἐπιτεταμένων προβλημάτων α. β'. Forte igitur & post Φυσικῶν subiutelligendum vocabulum προβλημάτων. Ita inanes fuerint conjecturæ virorum doctorum super illo loco, quas attuli supra post, num. XV.

Plutarcho VIII. 10. Symposi. Athenæo &c. horum plures facere libri, nam septimum allegat Gellius III. 6.

Scripserat & *Problemata Encyclia* (*quaestiones orbiculares*, sive ex orbe universo liberalium disciplinarum petitas, vocat Tiraquellus de legibus connubial. p. 338.) quæ ab eodem Gellio laudantur XX. 4. Horum duos libros fuisse testatur Laertius V. 26. qui eodem loco addit, totidem libros *Προπαιδευμένων περιελημμάτων*, totidemque *περιελημμάτων ἐκ τῆς Δημοκρίτου* ab Aristotele scriptos fuisse.

Non pervenisse ad nos universa hæc problemata, certum est, quia Aristoteles ipse non uno in loco testatur se in problematis quædam tractasse, quorum in his, quæ exstant, nulla sit mentio, ut ostendit Sylburgius in præfat. Deinde in illis frustra quæras, quæ ex Aristotelis problematis proferunt Athenæus, & quæ Gellius lib. I. c. 11. lib. III. c. 6. & XIX. c. 5. & 6. Vicissim leguntur in nostris VII. 3. quæ Gellius XIX. 4. profert è problematis Physicis: exstant eadem in nostris XXX. 10. quæ Gellius XX. 4. adducit è Problematis *ἐγκυκλίου*. Et quæ è Problematis Aristotelis adducit Galenus 3. in VI. Epidem. T. 5. p. 478. occurrunt in nostris V. 31. Hinc colligo non habere nos integra problemata vel *ἐγκύκλια* vel Physica, vel denique *Προπαιδευμένα* sive *penitius considerata*, neque rursus integrum ex his opus nos desiderare, ut opinabatur Meursius p. 1259. Bibl. Græcæ: nec denique Physica & *ἐγκύκλια* fuisse eadem, ut eidem Viro doctissimo visum fuit, neque auctorem Problematum, quæ hodie exstant, esse *Theophrastum*, quanquam & ipse problematum *συγγραφήν* scripsit pluribus libris, teste Laertio V. 45. & 48. & quæ de senibus difficulter sternutantibus è Theophrasto refert Plinius XXVIII. 6. in Problematis hodie leguntur XXXIII. 12. Præterea in libellis *περὶ κόπων* & *περὶ ἰδρωτῶν*, qui exstant inter Theophrasti opera, multa eadem leguntur, quæ in problematibus, ut ex Aristotelis problematis conflatos dixerit Mercurialis lib. I. var. Lect. cap. 9. Verisimile itaque est ex universis Aristotelis pariter & Theophrasti & aliorum fortassis scriptorum * problematis hoc quale habemus opus conflatum fuisse, indeque fieri, quod notat H. Stephanus, *ut multa in eo sint repetita, quædam etiam ter posita mutatis tantum aliquot verbis: multa longe maximam styli differentiam inter se habeant, multa etiam ne mediocri quidem Philosopho, ne dum ipso Aristotele, aut omnium ejus discipulorum præstantissimo Theophrasto digna*

A Thoma Gatakero cap. IX. p. 420. Adversar. allegatur *Aristoteles an Alexander Trallianus in problematibus*. Videtur viri docti cogitationibus sese obtulisse, quod aliqui tribuerunt Alexandro huic Tralliano problemata, quæ exstant sub nomine Ale-

inveniantur. Denique inde fieri, ut in MStis Codicibus, iis quidem, qui antiquitatem præ se ferunt, multa eorum, quæ in vulgatis editionibus leguntur, desideremus, quæ autem illic exstant, aliis plerumque ordine collocata reperiamus.

In editionibus græcolatinis occurrit latina versio Theodori Gaza quæ prodierat Venet. 1493. fol. Basil. 1537. fol. &c.

Ex duplici translatione, antiqua & Gaza, cum expositione Petri Aponensis Patavini lucem viderunt Venet. 1505. fol. Verterat ante Gazam Georgius quoque Trapezuntius, cujus translationem reprehendit idem Gaza in præf. & Perortus. Vide Allatium de Georgiis p. 381.

Julii Gustavini Patricii Genuensis, Medici Pisani in primore decem sectiones. Lugd. 1608. fol. Lud. Septalii Commentarii, Francof. 1602. & 1607. fol.

Sylburgius in Græca sua Aristotelis editione problemata Alexandri & Cassii subjunxit. Quæ vero sub Aristotelis nomine sæpe edita sunt separatim latine cum problematis M. Antonii Zimara, etiam Asteleodami 1650. 12. additis problematis Alexandri Aphrodis. Politiano interprete, & Jul. Caf. Scaligeri problematis Gellianis, non sunt integra Aristotelis, sed ex Aristotele & aliis collecta. Idem dicendum de Germanica versione Basil. 1566. 8. Gallica Lugd. 1554. 8. &c.

Suidas in Ματρίας. Ἐπίησε ἡ ἔτι καὶ περὶ τῆς Ἀριστοτέλους Σοφορίας. Casaubonus lib. 1. c. 16. ad Athenæum pro περὶ legi-
 κα, & interpretatur in hunc sensum, Matreæ composuisse quæ-
 stiones ad Aristotelicas, hoc est, quæ cum Aristotelis proble-
 matis possint comparari. Alios problematum scriptores lau-
 dat Theophylactus Simocatta in extremo Σοφικῶν Φυσικῶν. Οὐ γὰρ τὰ
 Δημοκρίτου σφετέρωμαι πόντες, ἢ τὴν Ἀριστοτέλους εὐκλείαν ἐμάντων περιγυ-
 ροῖμι, ἢ δὲ πλωποδύτησιν ἢ Πλάτωνος, ἢ τὸ Ἰαμβλίωνος ἀσφαίστων κα-
 παλίστοιμι, ἢ Πρόκλον, ἢ Γαλήνῃ, τῆς ἐν Ὀψιμῇ κομψῆς, ἢ Πλάτωνα, ἢ Σω-
 σίωνα (Σωτίωνα) ἢ Ἀλέξανδρον, ἢ Θεόφραστον τὸ γινώσκων θάλασσαν, ὅτι
 Αἰλιαίων, ἢ τὸ Ὀψιμῆς πλῆστον τὸ Πλάτωνος, ὅτι Ἀμβρόσιον, ὅτι Ἰμβρα-
 σιον ἢ Δαμάσκιον ἢ τὸ Τιμαγένης Ἱεροκλέα. Non meminit Cassii, de cujus
 problematis dixi infra num. XXXVIII.

METAPHYSICA.

XXVI. ΤῶΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ἸΔ. Metaphysicorum
 libri XIV. Acroamatici, quod opus ab Aristotele vulgatum indignatus fer-
 tur Rex Alexander, sibi soli hanc sublimioris sapientiæ partem serva-
 tam

tum cupiens. Sed respondit Aristoteles ἐκδεδωκέναι καὶ μὴ ἐκδεδωκέναι, vulgasse se, & non vulgasse: quia nempe non satis plene ac perspicue singula tradiderit. Ἀληθῶς γὰρ, addit Plutarchus hæc narrans in Alexandro pag. 668. ἡ μὲν τὰ Φυσικὰ πραγματεία πρὸς διδασκαλίαν καὶ μάθησιν ἔχουσα χρησιμὸν ὑποδευμάτων τοῖς πεπαιδευμένοις ἀπ' ἀρχῆς γέγραπται. Quorum verborum hic est sensus, in Metaphysicis non docere Aristotelem rudes, sed eruditos jam & Philosophia imbutos monere, & hoc primum statim scribentis fuisse institutum. Anno 2. Olympiadis CXI. scriptum esse ab Aristotele hoc opus contendit Sam. Petitus ad Leges Atticas pag. 64. Idem diversum quoque librorum ordinem probat, eo modo quo vides in hac tabella, ubi varias editiones inter se discrepantes cum Petiti sententia contuli.

Vetus & Argyropyli versio	Bessarionis	Græc.	DuVallii	Sam Petiti IV. 9. Misc.
				cujus rationes probantur Jac. Thomasio in Hist. Metaphysicæ c. X.
I.	I.	A τὸ μείζον	I.	V. περὶ ἀρχῶν α' Laert. V. 23.
II.	II.	A* τὸ ἐλαττόν	II.	III. περὶ ὅπτησι μῶν α'. Laert. V. 22.
III.	III.	B. 2.	III.	VI. περὶ ἀρχῶν β'.
IV.	IV.	Γ. 3.	IV.	IV. περὶ ὅπτησι μῶν β'.
V.	V.	Δ. 4.	V.	I. περὶ τῶν ποταχῶς λεγομένων Laert. V. 23.
VI.	VI.	E. 5.	VI.	VII. περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν
VII.	VII.	Z. 6.	VII.	VIII. α' Laert. V. 22.
VIII.	VIII.	H. 7.	VIII.	IX. περὶ ὕλης
IX.	IX.	Θ. 8.	IX.	X. περὶ ἐνεργείας
X.	X.	I. 9.	X.	II. ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐναρτίων Laert. V. 22.
XI.	XI.	K. ** 10.	XIII.	XIV. περὶ ὁπτήσεως Laert. V. 23.
			T ₂	XIII.

* Hujus libri auctor quibusdam creditus Pasterates (Rhodius Bonæi F. Eudemi frater) teste Joh. Philopono in παραβολαῖς ad Metaphys. p. 7.

** In hoc libro cap. 3 -- 9. multa repetuntur ex libro γ' & ε'. Quam ἀνακεφαλαιώσασθαι Aristotelis esse negat, utilem interim facietur Vossius lib. de Philosophia p. 142.

XII.	XII.	A.* 11.	XIV.	XIII. περὶ Φιλοσοφίας γ. Laert. V. 22.
deest	XIII.	M.* 12.	XI.	XI. περὶ Φιλοσοφίας δ.
deest	XIV.	N. 13.	XII.	XII. περὶ Φιλοσοφίας β.

Exstant à Græcis sed universi latine tantum editi, in omnes hos libros quidem *Job. Philoponus* ex versione Francisci Patricii : In libros duodecim primores *Alexander Aphrodisæus* ex Joh. Sepulvedæ versione : (in libros XIII. ac XIV. fuit MS. in Bibliotheca Joh. Vincentii Pinelli teste A. Schotto in vita Aristotelis p. 160. Meminit & Possevinus XII. 25. & 29. Bibl. selectæ.) In librum XII. (Græcis XI.) *Themistius*, ex interpretatione Mosis Finzii. In librum III. XIII. & XIV. (Græcis II. XII. & XIII.) *Syrianus* ex translatione Hieronymi Bagolini. Græce supersunt in variis Bibliothecis, ut suo loco dicam.

Asclepii (Tralliani) scholia in VI primores libros ex ore Ammonii Hermæ excepta, MSS. occurrunt teste Labbeo pag. 113. Bibliothecæ novæ MSS. in codice scripto Venetiis ab Antonio Eparcho anno 1574. Idem testatur *Job. Baptiste Camotii* (qui medio sæculo post Christum natum XVI. Venetiis floruit,) Scholia Græca inedita in librum XIII. Metaphys. fuisse in Bibliotheca Renati Moreau. Habetur & *Georgii Pachymeris* Epitome, & *Herennii Philonis* Commentarius MS. qui fuit in Bibliotheca Isaaci Vossii, & allegatur ab H. Dodvvello in diss. de Sanchoniathone p. 16.

Hebraice exstant Metaphysica Aristotelis in Codice 585. Regis Christianissimi, ut notat Labbeus pag. 279. Et cum commentariis *Averrois* ex Arabico Hebraice versis, in Bibl. Vaticana, teste Bartoloccio I. p. 481.

In editionibus Græcolatinis leguntur cum versione *Bessarionis*, ut Tomo II. DuVallii, qui notas & argumenta addidit. E recentioribus illustrarunt præter *Thomam Aquinatem*, *Scotum* & *Alexandrum de Ales*, *Petrus Fonseca*, (qui tamen fallitur cum alios præterea libros octo de Philosophia prima ab Aristotele scriptos affirmat ex depravatis codicibus latinis Eusebii præparat. XIV. 17. seq. ubi ex Aristotelis libro octavo de Philosophia magnum fragmentum affertur, sed Aristoclis non Aristot-

* Hic liber Græce editus est emendatus Parisiis à Guil. Morello.

** Libri duo postremi quamvis Thomæ Aquinati haud lecti, & omitti in Argropyli versione tamen Aristoteli tribuuntur à Syriano & Philopono, tum ab Aphrodisæo quoque Aristotelis vero esse & ad hoc opus pertinere probat DuVallius etiam ex eo quod VIII. 1. Philosophus ipse promissit se dicturum de entibus Mathematicis atque ideis.

ristotelis recte legitur in Græcis editionibus.) *Franciscus Suarez, Jacobus Cheyneus Scotus, Antonius Scaynus, Petrus Ramus, Jac. Carpentarius, & Christianus Dreierus* Philosophus ac Theologus Regiomontanus, cujus Philosophia prima ex Aristotele aliisque commentatoribus accurate conscripta lucem vidit A. 1644. 4.

Prætereo alios magno numero laudatos in Bibliotheca Philosophica *Ἐμπειρική* Martini Lipenii, cui tamen cave credas memoranti inter alios Olympiodorum in Metaphysica Aristotelis Venetiis editum. Nam in Meteora quidem, in Metaphysica vero nusquam exstat Olympiodori commentarius.

Simplicius in lib. I. de anima text. 26. meminit suorum in Metaphysica commentariorum. Sed illa interciderunt.

SCRIPTA MATHEMATICA.

XXVII. ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, *Quæstiones Mechanicæ, Αἰτιολογία τῶν Μηχανικῶν, ἐνεργείας* inscribitur apud Labbeum pag. 200. Bibl. novæ MSS. Laertio *Μηχανικὴν α.* lib. V. sect. 16.

In Græcolatinis editionibus, etiam DuValliana postrema T. 2. p. 759. leguntur cum versione *Nic. Leonici Thomæ*. Interpretatus præterea est *Piccolomineus*, & illustravit *Josephus Blancanus*, præcipue vero *Henricus Monantholius* Medicus ac Mathematicus Regius, qui Græca recensuit, novamque versionem & commentarium addidit Parisi. 1599. 4. Idem Monantholius hunc librum Aristoteli vindicat adversus objectiones Francisci Patricii & Hieronymi Cardani lib. de Proportionibus. *Bernardini Baldi* commentarius lucem vidit A. 1582.

XXVIII. ΠΕΡΙ ΑΤΟΜΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ. *De lineis infecabilibus* liber Laertio V. 42. memoratus, ac Græce primum editus inter nonnulla Aristotelis ac Theophrasti ab *H. Stephano* A. 1557. 8. Itaque in editionibus scriptorum. Aristotelis omnium vel quorundam quæ hunc annum antecesserunt, ut Florentina Leonici Thomæ, & Basileenſibus legitur tantum Græca hujus libri Paraphrasis, quam Camotius in Veneta sua Aristotelis editione tribuit *Georgio Pachymæ*, sub cujus deinde nomine in Sylburgiana & Græcolatinis comparuit, atque in his quidem cum latina versione *Jacobi Schegkii*. Liber ipse Aristotelis Græce tantum legitur in editione Græcolatina Lugdunensi A. 1590. fol. sed in cæteris infecutis, quemadmodum & in DuValliana postrema T. 2. p. 809 latinam versionem *Julii Martiani** *Rota* adjunctam habet. *Theophrasto* à quibusdam fuisse tributum testatur *Simplicius* in III. de Cælo comment. 8. &

T 3

Joh.

* Eadem *Rota* versio legitur inter opera Averrois tomo septimo. Venet. 1542. fol.

Joh. Philoponus in lib. 2. de generat. ac corruptione, quorum loca jam attulit Menagius ad Laertium p. 206.

SCRIPTA ETHICA.

XXIX. ΕΘΙΚΩΝ ΝΙΚΟΜΑΧΕΩΝ *Ethicorum ad Nicomachum libri X.* Acroamatici, quos Nicomacho * ipsi (Aristotelis filio) tanquam auctori tribuit Cicero V. de finibus, atque ut videtur Laertius VIII. 88. At Samuel Petitus IV. 10. Misc. Nicomachum ne quidem natum fuisse contendit, cum hos libros scriberet Aristoteles, ut ipsi videtur circa Olymp. CXI. unde consequitur nec ipsi dicatos fuisse, quod tamen præter Ammonium sive Philoponum in vita, affirmat uno ore totus veterum chorus. Sed nec de dispositione librorum quisquam facile Perito assenserit, qui videns à Laertio memorari ἠθικῶν libros V. & à Suida Nicomacho tribui ἠθικῶν libros VI. hoc unum & idem opus putat, & ad hoc quoque referendos esse titulos apud eundem Laertium librorum περὶ πρῶτου, περὶ ἡδονῆς & περὶ Φιλίας, hoc pacto:

ἠθικῶν α, β, γ, δ, ε, οι ζ ζζ.

Περὶ πρῶτου α.

Περὶ ἀρετῆς α. οι ζ δδ.

Περὶ Φιλίας α.

Περὶ ἡδονῆς α.

Περὶ πρῶτου δευτέρου

Liber. I. Ethic. Nicom.

II. III. IV. V. VI. VII.

VIII. IX.

Libri X. prior pars.

Libri X. pars posterior.

Idem Petitus conjicit Nicomachum nonnulla in opere parenthesis interpolasse. Capitum distinctionem ut in aliis fere Philosophi libris veteres codices habent nullam, sed librorum distinctionem præter MStos Codices confirmant interpretes Græci qui exstant. Exstat autem (1) *Paraphrasis* quam sine nomine auctoris primum Lugd. Bat. 1607. 4. deinde sub *Andronici Rhodii* nomine edidit cum latina sua versione Dan. Heinsius 1617. 8. recusam Cantabrigiæ 1679. 8. Quanquam antiquissimi illius Andronici, de quo infra in Peripateticis dicam (& cui audacter tribuit Reinesius p. 312. Epist. ad Hofmannum) non esse, docet Salmasius ad Simplicium p. 227. seq. & *Olympiodoro* potiustribuendum pu-

* Vide Menagium ad Laert. p. 203. & 391. De Nicomacho hæc habet Aristocles apud Euseb. XV. 2. præparat. Μετὰ δὲ τὴν πύθιαδ' ὃ τ' ἐρμείας τελευταίῃν Ἀριστοτέλους ἐγγυμνὸν ἐκπύλλιδαν Σταγειρίτιν, ἐξ ἧς υἱὸς αὐτῷ Νικόμαχος ἐγένετο. Τῶτον δὲ φασὶν ὀφθαλμὸν τραφέντα παρὰ Θεοφράστου, καὶ δὴ μετὰ κίσκον ὄντα ἀποθάνειν ἐν πολέμῳ.

putabat Naudæus in Bibliographia politica. * Sed & in Bibliotheca Cæsarea occurrit sine nomine auctoris, teste Nesselio parte IV. p. 7. & Heinſius affirmat Andronici Rhodii nomen in Codice suo adscriptum fuisse à manu recentiore atque indocta. Capitum distinctionem (diversam ab ea quæ est in editionibus Aristotelis) hic sibi tribuit quisquis fuit auctor paraphraseos VIII. i. recentior fortassis etiam Olympiodoro. Nam fuit quoque *Andronicus* quidam *Callistus* Philosophus Peripateticus Theſſalonicenſis, tempore Gregorii Palæologi, ad quem Epistola ejus exstat in Codice Regis Gallicæ 955. teste Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 98. Idem p. 101. memorat Nicolai Secundini Epistolam ad Andronicum Callistum Philosophum, & p. 99. Cardinalis Beſſarionis ad eundem, & p. 112. Andronici Callisti Peripatetici de Physica ſcientia & fortuna, ejusdem divisiones Physicas, & librum *ᾠῆς παθῶν*, de animi affectionibus, quæm itidem sub Andronici Rhodii nomine edidit David Hoſſcheliuſ A. 1593. 8. atque paraphraſi Nicomacheorum deinde Heinſius ſubjuxit, cujus latinam versionem elegantem non tamen ubique fidelem eſſe affirmat Samuel Racheliuſ introductione ad Nicomachea p. 136. Idem Labbeuſ p. 114. memorat *Job. Cantacuzeni* paraphraſin librorum ad Nicomachum, ſcriptam ſub nomine *Joſephii* ſive *Joſaphi* Monachi. Ejusdem Cantacuzeni in libros quinque, & aliam *Georgii Pachymæriſ*, quæ fuit in Bibl. Hurtadi Mendoza, laudat etiam Geſneruſ. Eadem Pachymæra Paraphraſis exſtat Mediolani in Bibl. Ambroſiana. (2) Exſtant *Commentarii Græcorum* in Nicomachea, Græce primum edita à *Paulo Manutio* Venet. 1536. fol. & latine verſa à *Job. Bernardo Feliciano*, qui interpretationem ſuam Cardinali Alexandro Farnelio inſcripſit, Venet. 1541. Pariſ. 1543. Venet. 1589. fol. & Sam. Rachelio curante Helmſt. 1662. 4. Felicianuſ alio codice uſuſ eſt quam Manutii editione, & in libros 1. 3. 4. duplicibuſ commentariis mutiliſ & divuſiſ, quæ utcunque compoſuit, unde non mirum ejuſ versionem à Græco edito hinc inde diſſidere, & quædam interdum in illa addi, alioſ quoque ſubinde auctoreſ commentariorum ad ſinguloſ libroſ denotare, ut ex hac tabella patebit:

	<i>Manut.</i>	<i>Felician.</i>
In Lib. 1.	Euſtratiuſ (a)	Euſtratiuſ.

2.
* Confer Placcii *Ἡ μακροβίτη* libram de Anonymiſ ſcriptoriſ p. 62. editioniſ primæ: (ſecunda enim longe futura locupletior jam ſudat ſub præliſ Hamburgeniſiſ) & Bælii Lexicon T. 1. p. 252. editioniſ ſecundæ.

(a) Fuit hic *Euſtratiuſ* Metropoliſ Nicanuſ ſub Imp. Alexio Comneno, ſæculo poſt natum Chriſtum XII. circa A. C. 1117. claruſ, cujuſ etiam commentariuſ in librum ſe-

	<i>Manut.</i>	<i>Felician.</i>
2.	Anonymus vel Aspasius. (b)	Eustratius.
3.	Anonymus	Eustratius.
4.	Aspasius	Eustratius.
5.	Mich. Ephesius (c)	Mich. Ephesius.
6.	Eustratius.	Eustratius.
7.	Aspasius. (d)	Aspasius.

eundem posteriorum Analyticorum exstat & prodiit Græce Venet. 1534. fol. & latine Andrea Gratarolo interprete, ibid. 1542. 1548. fol. Scripsit eruditam hanc Eustratii illustrationem senio jam confectus & morbis, in gratiam conjugis Imp. auct gratiam ejusdem Reginae, Cypri forte, vel alterius. Praef. libri VI. *Ἐν σοι γένος βασιλῆς Θεσσαλίας, βασιλῆς Φιλαδέφει, βασιλῆς Φιλαργαδὲ καὶ Φιλόκαλε, ὅτι φέρεις &c. Καίτοιγε ἡμεῖς ἀληγομαθεῖς καὶ γῆρα καὶ νόσους κατακαμπτόμενοι &c.* Eustathium male appellat Franciscus Patricius. Ejus ἐξερμολόγησις qua latine facit pro erroribus quos in libris duobus adversus Armenios admiserat, servatur mutila exarata in Bibl. Casarea, teste Nesselio part. 1. p. 422. Alia Eustratii scripta memorat Allatius, quem si placet vide II. 10. de consensu p. 629. Laudat hunc Anthonius Comnena XIV. Alexiados p. 453. *συμπάρησαν δὲ τῷ Εὐστράτιῳ ὁ δὲ Νικαίαν πρόεδρο, ἀνὴρ τότε θεῖα σοφὸς κατὰ θύραν αὐτῶν ἐπὶ ταῖς διαλέξεσι μάλλον ἢ οἱ περὶ τὴν σοφίαν καὶ Ἀκαδημίαν ἐνδιατρεῖζοντες.* Alius fuit (1) Eustratius cuius mentio in Epistola XV. Aeneae Gazæ (2) Eustratius Thaumaturgus de quo Bollandus IX. Januar. (3) Eustratius presbyter CPol. de quo Photius Cod. CLXX & eruditissimus Caveus, qui cum circa A. C. 578. floruisse observat. Vitam Eutychii ab illo scriptam allegat Allatius lib. de interstitiis ordinum apud Græcos p. 151. Edit Græce & latine Papebrochius ad calcem Tomi 1. Apatilis. Quemadmodum eundem de vita functorum statu Photio lectum vulgavit idem Allatius de consensu utriusque Ecclesiæ circa purgatorium p. 319 - 581. Rom. 1651. 8.

- (b) Aspalio potius quam Eustratio tribuendos ducit commentarios in lib. 2 & 4 H. Conringius Epistola ad Rachelium p. 423. Hic est *Aspasius* celebris Peripateticus, cuius commentarios in Schola Plotini lectos testatur Porphyrius, & cuius discipulum adivisse se refert Galenus (qui sub Antoninis floruit) lib. de cognoscendis & curandis animi morbis, unde de ætate Aspasii constare potest. Ejus commentarios in plerosque Aristotelis libros, singulatim in lib. de interpretatione memorat Boethius p. 290. *Aspasius & Alexander sicut in aliis Aristotelis libris idem in hoc quoque commentarios ediderunt* Laudat deinde Aspasium p. 252. 291. 303. 316. 321. 330. 347. 356. 394. In libros Physicorum scripsisse constat è Simplicio, ut in Metaphysicorum libros ex Alex. Aphrodiseo: in Categorias è Galeno de libris propriis c. 1. Scripsit & in Platonem, Porphyrio teste.
- (c) Michaelen Ephesium multi eundem faciunt cum Mich. Psello, qui sæculo post Christum natum XI. claruit. Sed distingvendos monet Allatius libro de Psellis p. 40. scilicet & Michaelen hunc Ducam Parapinacem Pselli discipulum fuisse conjicit.
- (d) Aspasii veteris Peripatetici esse dubitat Hermannus Conringius, propter mentionem *τῶν ἀγγέλων.*

	<i>Manut.</i>	<i>Felician.</i>
8.	Aspasius	Aspasius.
9.	Eustratius (e)	Eustratius }
10.	Eustratius (f)	Eustratius } vel se-
		secundum alios Mich. Ephesius.

Intercidit *Andranti* περὶ τῶ ἐν τοῖς ἡθικοῖς Νικομαχείοις Ἀλεξανδρῶν ἀμφιβολίας ὡς ἀπὸ τῆς ἐννοίας, quem librum *Hephestion* per plagium sibi tribuerat, teste Athenæo XV. p. 673.

Ex Arabibus exstant commentaria *Averrois*, latine, *Jacobo Mantino* interprete T. 3. Opp. *Averrois Epitomen Ethicorum* A. C. 1176. Arabice scriptam in Hebraicam linguam A. C. 1330. vertit *Joseph ben Caspi*, quæ versio MS. habetur in Bibl. Cæsarea. *Aristotelis Ethica* per *Don Meier Medicum Regis Castiliæ* A. C. 1405. Hebraice versa cum *Commentariis R. Scem Tov* fuit MS. apud *Julium Bartoloccium*.

Versiones latine *Nicomacheorum* feruntur quam plurimæ, 1. *Petus* quidem, cum *Thomæ Aquinatis* commentariis edita, ante quam alia vetustior laudatur ab *Alberto Magno*.

2. *Job. Argyropuli*, qui *Florentiæ* hos libros illustravit commentariis, quos ex ore ejus collectos vulgavit *Donatus Acciajolus Florentinus*. Occurrit & *Argyropuli* versio in editionibus latinis *Aristotelis* Venet. A. 1496. Basil. 1548. fol. &c.

3. *Leonardi Arctini*, cujus *Isagoge* in hos libros legitur.

4. *Ficetini* cujusdam, quam vidisse se testatur *Oberinus Gifanius*, qui hos libros eruditus commentariis illustravit. *Francos*. 1608. 8. *Picentinum* vocat *Jacobus Thomasius* ὁ μακαρίτης, qui *Andree* præterea *Trebatii* & *Andreae Bilii* meminit in *Commonefactione* de versionibus latinis *Nicomacheorum*, quæ subjicitur *breviario* & *Analyti* eorundem editæ *Lipsiæ* A. 1658. 8.

5. *Job. Bernardi Feliciani*, cujus versio exstat cum *Græcorum* commentariis in *Nicomachea* ab eodem *Feliciano* latine versis, de quibus supra, & in editione *Aristotelis* latina cum *Averroë*, Venet. 1562. 4. 1573. & 1592. & in edit. *Græcolatinis* in 8.

V

6.

(c) *Aspasio* tribuitur in *Catalogo MSS. Bibl. Medicæ*, sed perperam, cum auctor fuerit homo Christianus, p. 150. ὡς περ καὶ ὁ μέγας ἐν Θεολογίᾳ εἶπε Γρηγόριος ἐν τῷ 3. μεγάλῃ Βασιλεῖ ἐπιταφίᾳ, μία ψυχὴ ἐν δύο σώμασιν.

(f) Rectius *Mich. Ephesius* habetur auctor *Commentariorum* in lib. IX. & X. nam *Heracleum* sive *Heracleus* meminit *commentariorum* suorum in *Sophisticis* E-

6. *Joachimi Perionii* Parif. 1540. 4. & Basileæ 1542. 8.
 7. *Nicolai Gruchii*, qui Perionium emendavit. Parif. 1572. 8.
 8. *Adriani Turnebi*. Hujus si est illa, inquit *Rachelius* p. 147. *introduc.* quæ olim Basileæ, 1563. & 1592. pòst Joh. Magiri commentariis aucta Francofurti prodiit A. 1608. & 1627. fateor quod vim *Philosophiæ* recte adsequatur in multis. Ea tamen illius est obscuritas, ac perfectata inæqualitas, ut discantibus parvo possit esse usui. Atque causis adductus vix mihi persuadere possum illam esse Turnebi, in tanto minus facere queo, quod ipse hanc operam literarum studiis non sibi tribuat.

9. *Petri Victorii*. Florent. 1576. fol. cum commentariis octogenario major composuit.

10. *Dionysii Lambini*, cum ejus commentar. Basil. 1566. 8. editis *Theodori Zvingeri* scholiis atque argumentis 1582. fol. Lambini versio quoque exstat in Græcolatinis Aristotelis editionibus, Casauboniana & DuValliana utraque.

11. *Matthiæ * Bergii* Brunsvicensis, Professoris Altdorfini Lambinianam interpolavit. Francof. 1591. Hanov. 1611. 8. Cum hac versione recudi hos libros fecit *Sam. Rachelius*, divisos in minutiones, & illustratos argumentis locisque parallelis, & introductis in Aristotelis Philosophiam moralem. Helmst. 1660. 4.

12. *Antonii Riccoboni*. Patavii 1593. 8. Hanov. 1610. 8.

13. *Tarquiniæ Gallutii Sabini* versio & commentarius Parif. 1645. fol. duobus Voluminibus.

14. *Victorini Strigelii*, qui Paraphrasin potius perspicuam cipuorum locorum, quam justam totius operis versionem dedit. 1572. 8.

15. *Petri Martyris & Joach. Camerarii*, quorum ille libros primos, initiumque tertii, hic reliqua absolvit. Ejusdem Camerarii commentarius posthumus in Nicomachea prodiit Francof. apud Wechelium 1578. 4. Petri Martyris Commentarius, Tiguri 1563. 4.

16. *Jacobi Ludovici Strebæi* versionem memorat Gesnerus, de toto an omnium librorum.

Librum primum transtulit etiam atque eximio commentum illustravit *Simon Simonius* Lucensis Genev. 1567. 4. Vertit & *Audomarus Taleus*, uti quintum præter *A. elanchthonem* & *Vitum Amerbachium*, M. Ant.

* Berneggerum perperam vocat Bibliotheca Philosophica Martini Lipenii.

Muretus Venet. 1583. 8. cujus & notæ in libros decem Nicomacheorum prodierunt Ingolstadii 1602. 8.

Hebraice transtulit Nicomachea R. Meier circa A. C. 1405. quæ interpretatio adhuc superest manu exarata Romæ in Vaticana.

Italica sermone duas se versiones vidisse Gifanius testatur, unam Felicis Figliucii Senensis, paraphrasticam, Rom. 1551. 4. alteram Florentini cujusdam, verbum verbo exprimentem.

Gallica Paraphrasis Beneventani, dicata Regina Gallia Margaritæ, lucem vidit Kothomagi A. 1544.

Commentarios jam memoravi Thomæ Aquinatis, Alberti M. Donati Acciajoli, Melanchthonis, P. Victorii, Mureti, Lambini, Zvingeri, Gallutii, Gifanii & aliorum: quibus addi possunt *Jac. Schegkii* Basil. 1550. fol. *Rob. Balforeus*, Lugd. 1652. 4. *Eduardus Ererevood* Oxon. 1640. 4. &c.

Quanti fecerint jam pridem plerique hos Aristotelis libros, patet vel ex Apologia Augustanæ Confessionis, quam composuit Melanchthon, p. 62. *Audivimus quosdam pro Concione, ablegato Evangelio, Aristotelis Ethica enarrare. Nec errabant isti, si vera sunt quæ defendunt adversarii, (scilicet, per opera rationis nos posse justificari.) Nam Aristoteles de moribus civilibus adeo scripsit erudite, nihil ut de his requirendum sit amplius.* Christianis tamen virtutibus & gratiæ divinæ male cum Ethicis Aristotelis convenire, itaq; ex illis non instituendos esse Christianos, * probe sensit D. Lutherus T. 1. Altenb. p. 178. Ethica Aristotelis cum Moribus Christianis contulit *Andreas Hyperius*, Lichæ, 1600. 4. De Aristotelicæ Ethices ab Historica & Poetica Ethice differentia liber *H. Stephani* prodit Basileæ 1590. 8. in quo multorum Aristotelis locorum fidelior interpretatio, quorundam & emendatio affertur, ad calcem Musæ Principum monitricis.

XXX. ΘΗΙΚΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ, *Magnorum Moralium libri II.* qui Aristoteli ** vindicantur à Vossio lib. de Philosophia c. XVIII. §. 8. & in Græcolatinis editionibus leguntur cum versione *Georgii Vallæ* Placentini. Ad patrem Nicomachum scriptos esse ab Aristotele, nescio quo argumento, affirmant viri quidam docti. Requiro etiam rationem, cur magna moralia auctor inscripserit, cum sint breviora reliquis, & succinctius singula persequantur. Meminit Simplicius in Categor.

V 2

XXXI.

* Confer. Rev. Joh. Francisci Buddei diatribam de nævis Ethicæ Aristotelicæ.

** Dubitant de auctore Hugo Grotius ad Luc. VIII. 15, & Jonsius p. 4. de scriptoribus Hist. Philos.

XXXI. *ἨΘΙΚΩΝ ΕΥΔΗΜΕΙΩΝ*, *Moralium ad Eudemum* libri VII. ab aliis * *Eudemo* vel *Theophrasto* tanquam auctori tribuuntur, sed Aristoteli adscribunt codices antiqui, etiam Simplicius in *Categor.* & Favorinus apud Laertium V. 21. (nam quod ibi ex septimo Ethicorum profertur, septimo Eudemiorum legitur Gemistus Pletho, qui post Nicomachea scriptos existimat, & velut in illorum supplementum atque emendationem. Eudemus vero cui hos libros Aristoteles inscripsit, non fuit Eudemus Cyprius, Ciceroni 1. de divinatione memoratus, qui prius occisus esse videtur: Neque Eudemus qui Archontis munere functus est Athenis Olymp. CVI. 4. ut suspicatur Sam. Peritus IV. 10. Misc. sed *Eudemus Rhodius*, auditorum Aristotelis post Theophrastum præstantissimus. In Græcolatinis Aristotelis editionibus leguntur cum translatione incerti, Basileæ pridem edita, quam *Leonbardo Aretino* ** perperam tribuunt Sylburgius & alii quidam. Prodiit Ethica ad Eudemum & Magna Moralia cum Nicomacheis Politicisque & Aristotelis atque Xenophontis Oeconomicis Græce itidem Basileæ apud Joh. Walderum, sine anni notatione, 8.

XXXII. *ΠΕΡΙ ἈΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΚΙΩΝ*, *De virtutibus & vitiis* libellus, sive fragmentum servatum à Stobæo Serm. 4. in cujus prima editione Græca, Veneta 1536. 4. & prima Græcolatina Gesneriana integrum una serie legitur, sed in posterioribus per diversa loca distractum. Latine vertit *Simon Gryneus* Basil. 1539. 8. cum cujus versione etiam occurrit in Græcolatinis Aristotelis editionibus, etiam DuValliana T. 3. p. 387. Prodiit & additum Gemisti Plethonis libro de virtutibus, cum Justii Velsii versione, Platonis Theæteto cum versione Adolphi Oconis, Nemessii de voluptate cum versione Nicassii Ellebodii, Platonis Axiocho cum interpretatione H. Wolfii & notis, Demetrio denique Cydonio sive Nemessio Emeseno de contemptu mortis cum versione Raph. Seisleri & H. Wolfii notis, Basil. 1577. 8. Exstat quoque separatim hic libellus cum

* Christianus Dreierus p. 347. *Metaphys.* egregius auctor sive Theophrastus sive Eudemus fuerit, *Moralium Eudemiorum*. Franc. Patricius discuss. Peripater. p. 25 & 49. Eudemio potius credendi sunt esse, cum præsertim stylo & rerum aliqua diversitate sint ab Nicomacheis differentes, à quibus videntur usurpassi quartum, quintum & sextum libros, qui iidem ipsi sunt & rebus & verbis cum quinto, sexto & septimo Nicomacheis. Sane *Ευδήμεια* *Ἠθικά* dici possunt quæ Eudemum habent auctorem. Sic Alexander Aphrodisæus in 2. Topic. laudat *Ευδήμεια ἀναλυτικά ἢ Εὐδήμειά ὑπὲρ ἀναλυτικῶν*, ut jam Nunnello annotatum.

** Ab hac versione differt Aretini liber de moribus ad Galeotum, ex Eudemii excerptus qui legitur in Edit. latina Aristotelis Venet. 1496. T. 2. p. 123. Etiam Liber de fortuna qui in eadem edit. p. 348. exstat excerptus est ex Eudem. II. 8. & VIII. 14. seq.

cum versione ac præfatione Pauli Sperlingii Rectoris, in usum Scholæ Hamburgensis A. 1638. Auctorem non esse Aristotelem, sed è Conciliatoribus Platonis aliquem, existimabat Jac. Thomafius ὁ μακαρίτης Exerc. 2. de virtutibus quatuor Cardinalibus §. 4. Alcibiadem quendam esse auctorem, ex Arsenii Monembalæ Archi-Ep. collectaneis observavit A. Schottus in vita Aristotelis p. 165. Equidem Aristotelis πραγματείας περὶ ἡθικῶν ἀρετῶν ab Ammonio explicatam memorat Zacharias Mytilenes Episcopus in Dialogo de æternitate mundi p. 207. sed videtur potius respicere librum secundum & sequentes Nicomacheorum, in quibus de virtutibus differit Philosophus.

XXXIII. ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ, sive ut Laertius V. 24. vocat, ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ, De Republica libri VIII. Acroamatici, Nicomacheis ab auctore subiecti, quod illorum extremum caput cum Politicorum initio conferenti parebit. Opus haud dubie præclarum, sed quod nec integrum, si viros quosdam doctos audimus, neque eo ordine quo ab auctore scriptum est, ad nos pervenit. Nam quod ad ordinem attinet, Antonius Scainus Salodiensis * in quinque quæstionibus ad octo libros de Rep. (quem librum non ubique obvium & Heinsio Conringioque incassum quæsitum, mecum olim communicavit Vincentius Placcius ὁ μακαρίτης) quæstione prima p. 7. & 16. seq. non dubitat libros VII. & VIII. quibus de optima Politia agitur, præmissos fuisse ab auctore libris IV. V. & VI. qui sunt de rebusp. à rectissimo statu aberrantibus. Idem fere in mentem venit Mureto XIV. 14. Var. Lect. & Hermanno Conringio in Introductione lectu digna ad hos Aristotelis libros, editos Helmstadii 1656. 4. Idem Scainus p. 20. cum negasset librorum distinctionem esse ab ipso Aristotele, sed ab Andronico Rhodio vel alio prisco Philosopho profectam contendisset, observat verba postrema libri tertii suppleenda esse ex initio libri septimi hunc fere in modum: Ανάγκη ὅ τῶν μέλλοντων περὶ αὐτῆς (ἀρετῆς πολιτικῆς) ποιῆσαι τὴν προσηκουσάν τελευτην, διορίσαι δὲ πρῶτον &c. Porro integrum non pervenisse ad nos hoc opus,

* Hic Scainus, quem male Antonium Serenum vocat Bolduani atque inde Lipenii Bibl. Philosophica, Paraphrasin in Politica edidit Hetrusca lingua, cum annotationibus quibusdam dubiisque, Romæ 1578. 4. Ejus quinque quæstiones vero prodierunt latine ibid. A. 1577. 4. De prima & secunda jam dixi. Tertia disputat, ab Aristotele civilis facultatis doctrinam tradi potuisse, etsi Remp. ipse non administraverit. Quarta, Contemplativi non activi Philosophi personam gerere Aristotelem. Quinta denique, quod forma disciplinæ civilis popularius sit Aristoteles in opere Politica

sed libros quosdam postremos desiderari, testes sum (Gifanii verba agnoscis, Prolegom. in Aristotelis Politica p. 9.) & vetus interpret, qui eas partes diligenter conquistas reperire se non potuisse ait, & Petrus Victorius, qui in lib. Rhetor. 1. decem Politicorum libros (è Laertio, πολιτικά α, β, * præter octo libros πολιτικῆς ἀκροάσεως memorante) adducit, & in notis ad hos libros ait eorum optimam & perfectissimam partem desiderari. Tum quia & Aristoteles ipse lib. 1. Polit. c. ult. ait se posterius de virtute mulierum, & VII. 10. de servis explicaturum, quæ tamen neutra in hoc opere reperiuntur. Præterea, quod caput est & firmissimum argumentum, optimæ Reip. institutionem ad adolescentes duntaxat perduxit, quam tamen per omnes ætates deducendam monuerat X. ult. Nicomach. ut sua cuique officia & partes, suæque studia attribuerentur. Hæc vero multis idem Scainus quæstione secunda refellit, & docet nihil plane tanquam propriam ac legitimam partem Acroasibus Aristotelis Politicis deesse, quod vel ex professo se tractaturum, vel incidenti sermone indicaverit. Itaque & Cyriaci Strozæ ** Patricii Florentini conatum supervacuum fuisse, qui duos libros ex ingenio suo Græca oratione Politicis Aristotelis veluti in supplementum subtexuit, quibus de bellica facultate, de principatu & de sacerdotio differit, ita, ut cum non pauca cumulet Poetarum loca, Aristoteli libenter concedat scientia & judicandi ac dicendi facultate.

Latine verterunt Politica Aristotelis post *Veterem interpretem* quo suis in commentariis *Thomam Aquinatem* usum esse constat,

Johannes Argyropulus,

Leonhardus Aretinus, cujus versio occurrit in antiquis latinis Aristotelis editionibus, etiam in Græcolatinis, octava forma editis.

Joachimus Perionius Lugd. 1556. 8.

Petrus Victorius, cum cujus interpretatione & commentariis lucem viderunt Florentiæ 1576. fol. & Basil. 1582. fol. qua in editione Lambini quoque versio adjuncta, & argumenta atque scholia, Tabulæq; *Theodori Zwingeri*, tum fragmenta politica Pythagoræorum è *Strobæo* collecta, cum versione Joh. Spondani.

Jacobus Ludovicus Strebæus. Paris. 1542. cum animadversionibus ad versionis Perionianæ libros tres primos.

Joh.

* Laert. V. 24. atque iterum 22. πολιτικά α, β.

** Obiit Pisis A. 1565 ætat. 63. Vide ejus vitam in Tomo secundo Operum Aristotelis editionis postremæ DuVallianæ p. 461. ubi libri duo Strozæ leguntur Græce cum latina ipsius auctoris versione. Proderant separatim Florentiæ 1662. Græce & A. 1561. 4 latine. Gallice interpretatus est Gvil. Morellus.

Job. Genesius Sepulveda ibid. 1548. 4. quæ omnium optima interpretatio Gifanio videtur, proxima Lambini, de qua mox.

Dionysius Lambinus cujus versio servata in Græcolatinis Aristotelis editionibus, Casauboniana & utraque Duvalliana, in posterioris quidem Tomo III. Etiam in Conringiana Politicorum editione Helmst. 1637. & 1656. 4.

Petrus Ramus, cum cujus interpretatione & argumentis excusa sunt Politica Græce & latine Francof. typis Wecheliani 1601. 8.

Paraphrases concinnarunt *Cælius Calcagninus*, inter cujus opera exstat Basileæ A. 1544. fol.

Daniel Heinsius, Græce & latine, nitidis typis, Lugd. Bat. 1621. 8. quæ editio recusa Jenæ 1660. 4. curante Severo Christophoro Olpio.

Commentariis illustrarunt, præter jam laudatos, *Job. Buridanus* Philosophus circa A. C. 1340. celebris, in quaestionibus ad VIII. libros Politicorum, Oxon. 1640. 4.

Donatus Acciajolus Venet. 1566. 8.

Jac. Faber Paris. 1516. fol.

Franciscus Robortellus Venet. 1552. 4.

Joachimus Camerarius Francof. 1581. 4.

Obertus Gifanius Francof. 1608. 8.

Paulus Benius Patav. 1613.

Phil. Scherbius Professor Altdorfinus, Francof. 1610. 8.

Mich. Piccartus in eadem Academia Professor Lips. 1615. 8. ut omittam Theoph. Golium, aliosque.

Johannis Feldeni Analysis lucem vidit Helmst. A. 1654.

Gebb. Theodori Meieri ibid. 1669. 4.

Antonii Montecatini interpretatio & commentarius in librum 2. Ferrariæ A. 1594. fol. & in librum 3. ibid. 1598. fol.

Exstant & *Job. Sturmii* Scholia, *Martini Borrbai* sive *Cellarii* ac *Dionysii de Burgo* annotationes in librum primum.

XXXIV. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, de cura rei familiaris librum unum memorat Laertius V. 22. Hodie duo sub Aristotelis nomine leguntur. Priorem solum *Leonhardus Aretinus* vertit & Cosm. Mediceo inscripsit, quæ translatio exstat in editione latina Operum Aristotelis, Venet. 1496. fol. Supplevit vero ipse post caput sextum, sive addidit, quatuor capita de officio uxoris & mariti, quæ ex latino Aretini Græce postea vertit
Jaco-

Jacobus Tusanus, Aretinum in Græco illa codice reperisse ratus. Posterior, qui *Oeconomicorum* publicorum liber à nonnullis inscribitur, licet ejusdem argumenti videtur esse, non est tamen ejusdem generis, judice A. Schotto p. 164. *Vitæ Aristotelis*. Neque Aristotelem habere auctorem existimat Vossius p. 155. de *Philosophia*. Non possum, inquit, mihi persuadere, posteriorem ab eodem fonte esse. Neque enim verisimile sit Aristotelem tot voluisse congerere exempla, quibus Tyranni possent cives expilare. Respondent, adferre ea, non ut imitentur principes viri, sed ut doceat alios quid fieri soleat. Verum non est Aristotelici moris, in tam brevi libello tot condensare exempla, præsertim tam rei factæ, quam, qui narrat, docet. Partem priorem hujus secundi libri non esse Aristotelis disputat quoque Samuel Petitus IV. 12. Misc. sed posteriorem existimat esse silvam exemplorum ab Aristotele collectam illustrandæ de divitiis *παραματῆα*. Fragmentum strategematum vocat Erasmus.

Latine vertit utrumque librum *Joachimus Camerarius*, Francof. 1583. cujus interpretatio in Græcolatinis editionibus Aristotelis occurrit, ut Duvalliana postrema Tomo III. Transtulit & *Jacobus Ludovicus Strebeus* una cum *Oeconomico* Xenophontis, Paris. 1544. 4. non sine notis, & *Jacobus Faber Stapulensis*, Paris. 1506. *Bernardinus* item *Donatus* Venet. 1540. Epitomen concinnavit *Raphael Volaterranus*, *Commentarius Iohannis Cæsi*, (ejusdem qui *Sphæram Civitatis* scripsit) sive thesaurus *Oeconomix* prodiit Hanov. 1598. & 1610. 8. *M. Antonii Mureti* notæ cum ejusdem annotationibus in *Nicomachea* & *Xenophontis* ac *Platonis* quædam, Ingolstadii 1601. 8.

XXXV. ΠΕΠΛΟΣ sive fragmentum *Pepli*, * Epitaphia Heroum Trojanorum Græcorumque ultra quadraginta, distichis elegiacis composita, quæ sine nomine auctoris Græce primum ex codice Mediceo vulgavit ad calcem *Anthologiæ Epigrammatum Græcorum* H. Stephanus Paris. 1566. 4. Deinde Aristoteli vindicavit *Gvil. Canterus* & latino versu reddidit anno eodem, Basileæ 4. cum notis, & *Aufonii* Heroum Epitaphiis emendationibus, qui *Pepli* auctorem in plerisque expressit. Recusa est Canteri editio Antverpiæ A. 1571. 8. Hinc cum sua (qui prior Cantero reddidisse versu *Peplum* se testatur) & Canteri versione & *Aufonii* Epitaphiis edidit H. Stephanus ad calcem certaminis

* De velo Panathenæicæ navis, quarto quoque anno instrui solitæ, cui victoriæ Palladis & Heroum res gestæ intextæ erant, vide *Diodorum Siculum* XX. p. 757. (293.) *Suidam* in *πέπλῳ*, schol. Euripidis *Hecubæ* v. 469. *Lutatium* ad X. *Thebaidos* p. 342. & recentioribus *Loensem* VIII. 23. *Epiphylidum*, *Meursii* *Panathenææ* c. 17. seq. &c.

nis Homeri & Hesiodi & fragmentorum ex Matronis aliarumque Paro-
diis Homericis, Genev. 1573. 8. Ab eo tempore & in editionibus An-
thologiae, & cum Canteri versione in Græcolatinis Aristotelis editioni-
bus plus simplici vice prodiit, etiam in postrema DuValliana T. IV. p.
677. Cæterum Aristoteli vindicatur ex hoc loco Eusthatii in Iliad. β. p.
216. Ἰσοτεὶ δὲ ὁ αὐτὸς Πορφύρεος, καὶ ὅτι Ἀριστοτέλης συνγράμμα πρᾶγμα-
τευσάμενος ὅπερ ἐκλήθη Πέπλος, γενεαλογίας τε ἡμερόνων ἐξέθετο καὶ ἐκὼν
ἐκάστων ἀριθμὸν, καὶ ὅτι πρᾶγματα εἰς αὐτὰς, αἱ καὶ ἀναγράφεται ὁ Πορ-
φύρεος ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὅμηρον, ἀπὸ τῶν ὄντων καὶ ἐδέντι παχὺ καὶ φλεγμαῖνον
ἐχόντα. Δίτιχα δὲ τὰ ὅλα ἐκείνα δίχα ἔρρηξε τὸν Πέπλον εἰς τὸν Ἀϊαντα. Ἰσως δὲ
ὁ ὅτι πρᾶγματευσάμενος ἐφιλοτιμήσατο ἀπεναντίας ἔλθων τῷ ποιητῇ ὅτι μὴ τῇ
λαμπρῇ Αἰαντι πολολογήσαι, τὸς δὲ ἄλλας ἤθον σεμνυνῶναι. Latinae versio-
nis instar adscribam hæc Dan. Heinsii, ex præfatione, Peplu Græcorum
suorum Epigrammatum præfixa: *Summus vir omnisque vel scientiæ vel eru-
ditionis princeps Aristoteles, cum Homerum assidue legeret, qui in ejus scriptis exsta-
rent Heroum genealogiam conscripserat, singulisque singula Epigrammata tribue-
rat, quæ duobus non amplius versiculis, excepto uno quod Ajaci dederat constarent,
In quibus mira erat simplicitas, nulla affectatio: dictio casta ac Græca, acumen ra-
rum, non quemadmodum Laertii putidum plerumque & ineptum: nihil occurrebat
denique, quod Critici de eo judicant παχύτι καὶ φλεγμαῖνον. Quia autem in
Panathenais Minervæ circumferri peplus solebat, in quo pugna Titanum, Deæ vi-
ctoria, ac eximia virorum magnorum spectabantur opera, uranitatatis omnis ac amæ-
nitatis parens, opus, in quo universa pariter Deorum ac Heroum gesta persecutus erat,
Peplum vocarat. E quo paucos illos versus, qui nunc Pepli nomine censentur, ex-
cerpterat Porphyrius. Nam de tota scripti ratione ac instituto quædam alibi, nondum
forte satis intellecta, dicemus. Vide etiam Sam. Peticum ad Leges Atticas p.
24. seq. Meminit & Pepli inter Aristotelis scripta auctor vita Anonymus
à Menagio editus. Aristotelis Pallium vocat Tripartita VII. 2. quod apud So-
cratem III. 23. & Nicephorum X. 36. est πέπλος, Gellio etiam, sed line
Aristotelis nomine memoratus in præf. Alteri tamen cuidam Aristoteli
tribuit Joh. Tzerzes ad Hesiodum p. 3. Ἀριστοτέλης δὲ, εἰ ὁ Φιλόσοφος,
μᾶλλον δὲ οἶμαι ὁ τὸς πέπλος συντέξας ἐν τῇ Ὀρχομενίῳ πολιτείᾳ.*

ΣΚΟΛΙΟΝ Carmen, sive Paan in Hermiam Evnuchum, de quo vi-
desi placet quæ dixi lib. II. c. XV. §. 18.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ, Epistolæ, de quibus dictum est lib. II. c. X. §. 17.

ΔΙΑΘΗΚΑΙ, Testamentum, quod descripsit Laertius lib. V. sect.

11. seq.

X

Præ-

Prætereo scripta ex Aristotele collecta, quales sunt ὅροι δὲ τῆς ἡθικῆς καὶ πολιτικῆς qui in thesauro librario Augustissimi Imperatoris Msti exstant teste Nesselio IV. p. 149. tum manifeste supposita, ut quæ in eadem Bibliotheca servantur περὶ ἡθικῆς sive prædictiones de Christi incarnatione, id. I. p. 230. & III. p. 37. quales qui ab Aristotele profectas sibi persuadet, idem nullo quoque negotio fidem adhibuerit fabellis Judæorum Aristotelem * Judæum Hierosolymitanum è tribu Benjamin ortum fuisse garrientium, vel affirmantium, ** quod omnis sapientia Aristotelis furcim ablata sit è sapientia Salomonis. Nam cum Alexander Macedo Hierosolymas sibi subegisset, Aristotelem, (si Judæis placet) præfecit thesauro librorum Salomonis. Ille vero quicquid boni in illis invenit, id omne suo ipsius nomine edidit, admixtis saltem quibusdam pessimis opinionibus, v. g. de Mundi eternitate. Aut denique nugantium, Aristotelem in extremo vitæ constitutum retractasse universam suam Philosophiam, eoque nomine Epistolam dedisse ad Alexandrum, quam Hebraice & latine exhibet Julius Bartoloccus T. I. Bibl. Rabbinicæ p. 475. è R. Gedaliæ Scialicéleth hakkabbála. Latine Johannesà Lent p. 6. Theologiæ Judaicæ. Aut persuaserit sibi Aristotelem quo tidie summo mane usum fuisse hac precum formula, quæ ab eodem Bartoloccio profertur ex Bibliothecæ Vaticanæ codice MS. cui titulus מוסרי הפילוסופים *Eruditiones Philosophorum*:

Terribilis, cujus domino me subjiciam,

Et Æterne, qui nunquam (regnare) cessas,

Et Auctor omnium rerum.

Libera me ab igne tuo magno.

XXXVI. Haud dubie quoque suppositæ sunt Aristoteli, qui latine sæpius prodierunt, *Theologia* sive ut lib. IV. c. 5. ipse auctor appellat *Mysticæ Aegyptiorum Philosophiæ libri XIV.* quos ex Græco ut ajunt Arabice ab Abenama Saraceno translatos reperit Damasci Franciscus Roseus Ravennas, & Medico ac Physico Cyprio, Judæo, cui *Moses Rovas* nomen erat, transferendos tradidit, qui primus ex Arabico vertit, non Italice, ut plerique *** affirmant, sed latine, verum incondito & semibarbaro stylo

* Bartoloccus I. p. 471 seq. & Rev. Joh. Franciscus Rudeus de Philos. Hebræorum p. 165.

** Vide Jac. Thomasi de plagio literar. §. 364. Theod. Hackspani dissertationem Lipmanno subjunctam p. 284. W. E. Tenzelii dialogos menstruos Anni 1689. pag. 1216. seq. Bartoloccium p. 474. 480. Bælii Lex. in Aristotele notā B. C. Jonsum de scriptor. Hist. Philos. lib. 1. c. 13. Joh. Morini Exerc. Bibl. c. p. 287.

*** Italicam fuisse Rovæ translationem existimavit præter Carpentarium & Franciscum Patricium in præfat. ad Mysticam hanc Philosophiam. Stephanus le Moine prælegomenis ad Varia sacra, tum Vir. Clariss. Joh. Gotlieb Hardt in exercitatione de hoc opo-

stylo, atque ut ait Petrus Nicolaus, *juxta Arabicum indigesto, ac ob imperiti-
am latinis & dictionem incompositam illiterato*. Hæc interpretatio nun-
quam edita est quod sciam. Sed mox rursus, fere eodem tempore la-
tinitate, atque ut auctor ipse loquitur, *Romanae ephraeosæoga* donati sunt à
Petro Nicolao ex Castellaneis, Medico ac Philosopho Faventino, cujus ver-
sionem Romæ A. 1518. 4. edidit & Leoni X. dicavit Franciscus quem
dixi Roseus. At Leo Pontifex in Epistola ad Roseum data 30. Dec. A.
1517. testatur gratum hoc sibi munus fuisse, & editionem scripti hujus
egregia doctrina referti suo hortatu à Roseo susceptam. Quanquam
vero latinam magis & compositam dictionem Petrus iste Nicolaus le-
ctori pollicitus est, tamen hujus quoque interpretatione nihil esse & in
verbis & in orationis compositione insulsius, affirmat *Jacobus Carpentarius*
Claromontanus Bellovacus, Philosophus Parisiensis, qui novam inter-
pretationem horum librorum condidit, scholiisque illustratam edidit
Parisii 1571. 4. Cum vero Carpentarius iste, ut sermo tolerabilior foret,
Paraphrastes esse maluerit, Franciscus Patricius qui libros de Mystica
Aristotelis Philosophia recudi fecit in sua de universis Philosophia, Fer-
rariæ 1591. & Venetiis 1593. fol. prætulit Petri Nicolai versionem licet
barbariusculam, *quoniam non tam sumus*, inquit, *delicati, ut verba sententiis
preferamus*. Carpentarii vero interpretationem, at sine scholiis, in
utraque sua Aristotelis editione expressit Guil. DuVallius, A. 1629. T. 2.
p. 1035. & A. 1639. T. IV. p. 603. seq.

In hoc opere, de Deo, λόγῳ, anima, universo, rerumque prin-
cipiis non Aristotelico more, sed ita fere ut in Hermetico Poemandro fit,
disseritur, ut Platonium potius aliquem quam Aristotelem auctorem
esse res ipsa clamet, quanquam Franciscus Patricius * in prolegomenis

X 2

ad

opere edita Lipsiæ A. 1682. §. VII. Verum rectius Michael Neander in erotematis
linguæ Hebrææ p. 358. versionem Royæ *latinam inconditam* appellat. Sane Petri
Nicolai verba à me adducta hoc perspicue videntur suadere.

* Sententiam suam de his libris Patricius, qui eis plurimum tribuit, complexus est hoc ti-
tulo quem operi prælixit: *Mystica Egyptiorum & Chaldeorum, à Platone voce tradi-
ta, ab Aristotele excerpta & conscripta Philosophia: ingens divina sapientia thesaurus*.
Putat enim Aristotelem, qui ἀγὰρ Πλάτων Platonis meminit IV. 2. physic. ita hosce li-
bros ex Platonis qui per tredecim annos Egyptiacæ Sapientiæ studiosus fuerit, ore
collegisse, prout indices ab eo sermo de eis haberetur, & ita eos vel tunc in adversaria
congestisse & postea nulla habita ordinis ratione perscripsisse. Confusos igitur ab
eam causam videri esse, & in meliorem ac scientificum ordinem haud multo labore
posse

ad suam editionem, & Athanasius Kircherus in præfatione paranetica ad Obeliscum Pamphilium illud audacter tribuunt Aristoteli. Ac Thomas Aquinas libro de unitate intellectus Apologetico adversus Averroem (T. 17. Opp. Opusculo XVI. p. 99.) testatur se Aristotelis libros XIV. de substantiis separatis vidisse *Græce*, necdum in linguam latinam translatis, in quibus multarum quæstionum de Deo & animo explicatio contineretur, quæ in Physicis & Metaphysicis Philosophi scriptis non satis sunt expositæ. Arabi cuidam Philosopho tribuendum ratus est Petrus Ramus (quem sub Theffali Methodici titulo perstringit Carpentarius) præfat. ad Scholas Metaphysicas, & Eduardus Stillingfleetus responsione ad Cressy p. 83. Et sane Arabem scriptorem sapit quod XIV. 15. legitur: *Quare probatur quod Deus, cujus nomen exaltetur, creavit universum absq. consultatione seu cogitatione.* Verum hoc & alia ejusmodi non minus ab interprete Arabe addi, quam ab auctore proficisci potuerunt. Itaq; nihil definit Holstenius in notis ad vitam Pythagoræ à Porphyrio scriptam p. 68. *Vetus & incognitus auctor admirandi operis de divina sapientia secundum Aegyptios.* D. Lutherus in Epistola data 7. Dec. A. 1519. *Attulit Doctor Johannes Hessus ex Italia Theologiam Aristotelis Mysticam, nuper in Syria, ut scribunt, repertam, hoc est per sycophantem aliquem somniatam, ut ego sentio, quo nobis hunc hostem Christi illustriorem factum specioso titulo adversus Christum diutius alant.* Vide & Observat. Hallens. T. VIII. p. 232.

XXXVII. In antiquioribus latinis Aristotelis editionibus, ut Veneta A. 1496. 1551. &c. occurrunt libelli quidam in Græcis & Græco-latinis editionibus haud obvii, quorum 1. est *De Nilo* sive de causis incre-

men-

posse digeri. *Quod & fecissemus*, inquit, *nisi mordacium hominum recensiones videretur, idque non sine gravium veterumque auctorum exemplo fecissemus, qui Platonis dialogos in trilogias vel tetralogias, Plotini scripta in Enneades digesserunt.* Idem Patricius existimat Ammonium Saccam his libris usum fuisse, & Plotinum IV. 4. similitudinem duorum lapidum ex libri IV. c. 2. in librum suum de intelligibili Pulchritudine derivasse. Sane auctor vult videri Platonis fuisse auditor, ut lib. 1. c. 5. *Plato igitur olim dedit anima plura attributa, quorum nos auriti fuimus testes, sed non scripsit ullum.* præter Platonem qui Philosophi nomine etiam hinc inde innuitur, allegantur Anticles lib. 1. c. 4 & 5. pythagoricæ sectæ affectæ, quorum opinio de anima quod sit harmonia refutatur III. 5. Attici quidam qui animam entelechiam vocaverunt III. 6. Sapientes Egyptii XIV. 14. & 15. Sapientes & Archisophi Babylonie X. 17. XIV. 3. 14. Auctor ait in Metaphysicis se de substantiis à materia abstractis egisse, XII. 7. & Metaphysica sua libros de anima, & de Natura laudat lib. 1. c. 1. libros de anima iterum X. 10. Regis Babylonie mentio XIV. 13. Aristotelem porro auctorem esse horum librorum recte negat Paariçius ipse in discuss. Peripateticis p. 26. qui nescio an æque feliciter conjicit auctorem esse Palæphatum, licet ab hoc Aegyptiorum Theologiam scriptam fuisse Suidas adnotavit.

menti Nili, in quibus refertur iuter alia quid hac de re senserunt Thales Examii F. Milesius, Diogenes Nachythenus F. Apolloniates, Anaxagoras Hegefibuli F. Clazomenius, Athenagoras Arminisci F. & Nicagoras Cyprius. Neque quicquam video * cur hic liber non possit ad Aristotelem auctorem referri, præcipue cum inter Philosophi scripta Anonymus vitæ auctor à Menagio editus referat *περὶ Νείλου ἀναβάσεως α*, & idem scriptum laudet Alexander Aphrodiseus in Meteorolog. Sane dignus erat hic libellus, qui emendatius descriptus ederetur ad calcem Herodoti, ubi veterum de Nilo testimonia collegerunt viri docti Aristonis esse, quem de Nilo scripsisse testatur Strabo, vix crediderim, quoniam ille prolixius hoc argumentum fuit persecutus, neque Arabes Aristonis libros interpretatione dignos habuerunt.

2. Liber de proprietatibus elementorum, qui Joh. Pico iudice ** cujuscunque potius est quam Aristotelis, varia enim continet cum Philosophi dogmatibus pugnantia, v. g. de anno 36000. annorum, de diluviis, pestilentia & ventis è conjunctione planetarum in piscibus, geminis & signo Virginis orientibus. Memorat & Romam, & Arabum sectas, & ridiculam fabulam refert de Socrate in hanc sententiam: *Fuit in diebus Philippi Regis via in monte Armenia inter duos montes, & superveniebat ei in quibusdam momentis hora, qua non transiret super illam viam aliquis equitum & pedatum qui non caderet mortuus, quando erat inter illos duos montes. Interrogavit ergo de illo Rex Philippus quosdam sapientes suos, & nesciverunt causam illius, donec præcepit Socrates ei facere fabricam altam. Fecit ergo ei, & Socrates posuit in ea speculum de chalybe. Apposuit ergo inspicere in speculo quod præparaverat oppositum duobus montibus. Vidit enim duos dracones magnos, unum ex hoc monte, & alium ex monte secundo, & unusquisque eorum aperierat os suum adversus socium suum, & egrediebatur ex orificiis eorum vapor, & corrumpibat illum aerem. Et dum iterum Socrates sedebat aspiciendo in speculo, & consideraret dracones, transibant super illam viam equites. Vidit ergo Socrates eos cadentes de bestiiis. Scivit ergo quod fuit illud propter vaporem qui fuerat egressus de ventribus draconum, & quod ille corrumpibat aerem illius loci. Festinavit ergo descendere ad Regem*

X 3

* Non tamen ex hoc libro petiit, quod apud Strabonem lib. XVII. p. 790. legitur Aristotelem imbres æstivos habuisse pro causa incrementi Nili, idque didicisse eum à Thra-syalco Thasio.

** Joh. Pico lib. 1. contra Astrologos p. 284. cui præter Nunnesium de causis obscuritatis Aristotelis p. 47. assentitur utrumque laudans Jacobus Thomastus de Stoica mundi exustione p. 60. & 72. Eadem quoque sententia Francisci Patricii p. 26 lib. 1. discuss. peripatet. Occurrit hic liber etiam in editione Operum Aristotelis latina cum Averrois commentariis, Tomo VII. p. 110. Venet. 1551. fol.

Et narravit ei, præcepitque exire in montem & videre quare interfecisti sunt, salvatusque est locus, & non accidit in eo quod acciderat. Miratus est ergo Rex de sapientia Socratis, &c.

3. Liber de Pomo, quod Aristoteles morti vicinus manu tenere, ejusque odore se recreare fingitur, atque interim de morte coterminanda & animæ immortalitate amicos docere. Hunc librum jam Erasmus in præf. ad Aristot. recte judicavit Christiani esse scriptoris, meminit quoque Abrahami & Noë, qui fuerint omnibus sapientiores. Equidem Manfredus * qui in præf. eum ex Arabico Hebraice pridem ab alio translatus latinam in linguam vertisse se ex Hebræo testatur, ait Aristotelem hunc in exitu vitæ suæ edidisse, quo probaret sapientes de hospitii lutei exitu non dolere. Etiam loquens & ad scripta sua provocans Aristoteles inducitur. Qui vult intelligere, inquit, Philosophiam, & esse sapiens, legat & addiscat octo primos libros (Physicorum) quos aggregavi, quousque perveniat ad librum de anima, & de ipso cognoscet - - - Et rationabiliter decet Philosophiam scire omnes hujusmodi rationes, ut sophistica non fallatur, nec verbis capiatur, & intelligat locos & propositiones in quibus sit ei sophisma: & in his libris est veritas omnium scientiarum, sed non sunt particularia. Et aggregavi quendam alium librum qui dicitur Metaphysica, & declaravi in eo quod firmamentum superius & stella non sunt de naturis quas videmus &c. Sed nemo facile erit haud obsecratis, qui lecto libro dubitabit otiosi esse hominis commentum. Exstat & Hebraice excusus Rivæ Tridenti sub titulo ספר התפורר una cum libro virtutum animæ. Etiam MStum occurrere in Vaticana, testatur Bartoloccus l. p. 482.

4. Liber de Causis, divisus in capita 3. Aristotelis non esse deprehen-

* Verba ejus hæc sunt: Quapropter nos Manfredus divi Augusti Imperatoris Friderici filius, Dei gratia princeps Terentinus honoris montis Sancti Angeli Dominus & illustris Regis Conradi servus in regno Sicilia bajulus generalis - - cum corpus nostrum gravis infirmitatis adeo molestia maceraret, ut nulli de cetero posse corporaliter vivere crederemur - inter theologica & Philosophica documenta nobis occurrit liber Aristotelis, Principis Philosophorum, qui de pomo dicitur, ab eo editus in exitu vitæ suæ, in quo probat sapientes de hospitii lutei exitu non dolere - - quibus adstantibus diximus ut eum librumlegerant - - quem librum cum non inveniretur inter Christianos, quoniam eum in Hebræo legimus translatus de Arabico in Hebraum, sanitate rehabitata ad eruditionem multorum de Hebræa lingua translatus in latinam, in qua a compilatore quadam retribilia inferuntur. Nam dictum librum Aristoteles non vocavit (non titulum de pomo indidit libro) sed vocavit ab alio exitit, qui causam hilaritatis moris suæ (Aristotelis) discere voluerunt, sicut in libri serie continetur. Occisus est Manfredus ille A. C. 1266.

henditur ea ipsa ratione, quod multa ab Aristotelis * dogmatibus diversa contineat, ut monuit Patricius p. 26. discuss. Peripatet.

5. *Libellus de intelligentia* qui inscribitur, manifeste non est Aristotelis, sed cujusdam qui in Aristotelem est commentatus, & in librum de mundo præfatur.

6. *Liber de bona fortuna*, qui à Pomponatio de incantationibus p. 209. allegatur, & in iisdem antiquis latinis editionibus occurrit, nihil aliud est, quam cento confusus è locis quibusdam Eudemiorum Moralium, ut supra ad num. XXXI. notare me memini.

7. Sunt & alia quædam, non inter scripta Philosophi quidem edita, quod sciam, at quæ tamen sub ejus nomine feruntur. Ut quæ de *Lapide Philosophorum* & de *perfecto Magisterio* occurrunt latine inter scriptores veræ Alchemiæ à Guil. Gratarolo collectos Basil. 1561. fol. & inter scriptores Artis auriferæ ibid. 1593. 8. in theatro Chémico, Ursellis 1602. 8. Tomo II. & Argentorati 1613. & 1622. 8. Tomo III. & V. Aristotelis de *gemma* & de *Alchemia* Arabice MS. memorat Labbeus novæ Bibl. MSS. p. 255. Similiter sub Aristotelis nomine librum de *regiminibus celestibus* (de Astrologia, Arabice, Hotting. p. 255. Bibl. Or.) jactarunt nugivenduli, quos explodit Joh. Picus Mirandulanus l. 1. contra Astrolog. p. 284. Idem rejicit librum de *secretis secretorum* ad Alexandrum M. qui MS. exstat. in Bibl. Vaticana, unde iconè ingentis cornu stentorei exhibet Athanasius Kircherus in *Phonurgia* p. 140. Confer Morhofii stentorem hyaloclasteri c. 7. & 14. Fuerunt & in Bibliotheca Renati Moreau teste Labbeo p. 215. Aristotelis secreta secretorum & *Epistola de conservatione humani corporis*, versa per nescio quem Nicolaum (eundem forte qui Mysticam Philosophiam transfudit, de qua num. XXXVI.) Platonis & Aristotelis *Epistola de anima hominis*, & *quatuor temporibus*. In catalogo MSS. Bibl. Augustanæ p. 51. inscribitur *Aristotelis liber de arte vivendi*, qui etiam dicitur *secretum* & *regimen Principum*. Est autem liber de servanda sanitate per medicinam & dietam. Exstat & Hebraice ex Arabico translatus sub titulo סוד הסודות, meminit Hottingerus p. 57. Bibl. Or. & Bartoloccius l. p. 482. Sed & Alexander Achillinus Medicus ac Philosophus, Bononiæ A 1516. fol. in lucem emisit opus septisegmentatum, in quo reperiuntur 1. Aristotelis secretum ** secretorum ad Alexandrum M. de Regum regimine, de Sani-

* In editione Venet. 1551. fol. inter Opera Averrois Tomo VII. p. 174. traditur ex Hebræo conversus, & Avempaci ab aliis, vel Alpharabio vel Proclo adscriptus.

** Michael Neander in Erotematis linguæ Hebrææ p. 558. ejus libri meminit his verbis: Ari-

Sanitatis conservatione, de Physiognomia &c. cum prologo Johannis (qui transtulit librum) filii Patricii. 2. Aristotelis (Theophrasti potius) de signis aquarum, ventorum, tempestatum. 3. Ejusd. de mineralibus. 4. Alexandri Aphrodisiensis de intellectu. 5. Averrois de beatitudine animæ. 6. Alexandri Achillini Bononiensis de universalibus. 7. Alexandri Macedonis in septentrionem Monarchæ de mirabilibus Indiæ ad Aristotelem. Etiam Philippi secretum secretorum fuit in Bibl. Thuanea. Et Aristotelis *librum questionum Babylonicarum* memorat Guevarra Horologii Principum II. 17. At tempus est, ut missis supposititiis Aristotelis scriptis, editiones germanorum ejus operum recenscam.

XXXVIII. Editiones Operum Aristotelis

Græcæ.

1. Veneta Aldi Manutii 1498. fol. caractere luculento, quatuor voluminibus, una cum scriptis Theophrasti, & Philonis libro de mundo, atque historia Philosophica Galeno adscripta. Hæc editio elegantissima jam Erasmi ætate perrara fuit & caro pretio stetit. Nuper in auctione Gudiana venit quinquaginta marcis Lubecenlibus.

2. Basileensis, emendante Simone Gryneo, ex officina Joh. Belii, cum præfat. Erasmi A. 1531. fol.

Nonnullos etiam libros Aristotelis, Physicos præsertim, Græce recensuit Nic. Leonicus Thomeus Florentiæ 1527. 4. & Guil. Morellus Paris. 4.

3. Basileensis altera A. 1639. fol.

4. Tertia Basileensis Conradi Gesneri & Sim. Grynei studio recensita A. 1550. fol. apud Michaellem Isingrinium.

5. Aldina minor 1512. 8. cum Theophrasti Operibus, VI Volum. curante Job Baptista Camotio, cum præfat. Friderici Turisani.

6. Francofurtensis, curante Frid. Sylburgio * Veterensi cura variis

Aristotelis liber de secretis secretorum ad Alexandrum M per Joannem quendam filium Patricii à Græca lingua in Chaldaeam translatus ex Chaldaea (Syriaca) in Arabicam, postea per Philippum quendam Clericum ex Arabica in latinam, impressus olim in Italia, quaternionibus 11. divisus per capita 24. Tractat autem primo de moribus officiis & virtutibus quæ Regem decent: deinde de corporis custodia, de hora eligendi in Astronomia: Alchimyfica quædam, & copiosius de sanitate tuenda. Postea de quatuor temporibus anni, de quatuor membris principalibus, de cognitione ciborum aquarum & vinorum, de balneis, de apertione venarum, de iulitia, de electione bajulis, notarii, nuntii, præpositi, de proceribus & eorum virtutibus, de forma præliandi, de physiognomia

* Virum hunc sine ostentatione atque alios exagitandi libidine doctissimum & præclaris accu-

variis lectionibus, notis Criticis & indicibus locupletissimis apud A. Wecheli haeredes 1587. 4. quinque voluminibus. Editio nitida, emendatissima, locupletissima, in qua præter scripta Aristotelis græce usquam edita (excepto Pello) exhibentur *Theophrasti* (a) *Metaphysica*, *Characteres Ethici*, & ἐκλογαὶ περὶ κόπων, περὶ ἰδράτων, περὶ ἀγρύπνειας, περὶ λαιψυχίας, περὶ ἰλύνχων, & quem sub incerti auctoris titulo publicaverat Aldus, περὶ σημείων ὕδατων καὶ αἰέτων, tum *Alexandri* (b) *Aphrodisæi Problemata*, & libellus, quod virtus non sufficiat ad beatitudinem: *Cassii* (c) *Iatrosophistæ Problemata* LXXXIV. Excerpta è *Sorione* (d)

Y

περὶ

accuratisque veterum scriptorum editionibus immortaliter meritum sustulit lues epidemica Heidelbergæ die XVI. Februarii Anno 1596. (ætatis 60.) ut refertur in Abr. Sculteri vita p. 34. Discipulus fuit Laur. Rhodomanni, & Wecheliana ac Commeliniana typographia, quibus haud meliores Germania vidit, ἐργασίας. Vitam ejus & scripta petes, è Melchioris Adamii Vitis Philosophorum, Antonii Teisserii elogiis Thuaneis, parte 2. Pauli Freheri theatro, & personati Adolphi Clarmundi Vitis Clarorum virorum Germanice editis parte I.

- (a) De Theophrasti scriptis vide infra cap. IX.
 (b) De scriptis Aphrodisiensis Alexandri infra lib. IV. ubi & de problematis, quæ nonnulli tribuunt Alexandro Tralliano.
 (c) *Cassius Felix* vocatur in MSto Codice quem memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 49. ubi testatur in codice 1125. Regis Christianissimi exstare latinam Problematum Cassii versionem adornatam Ardabure & Asclepio sive Callepio Coss. Anno Christi 474. Et video præterea memorari Cassii Felicis, sub Claudio Imp. Medici libros duos de curatione morborum (Vide Conringii Introduct. in Medic. p. 53) Græce prodierunt Cassii problemata Κασσίου Ιατροσοφιστῆς Ιατρικῆς ἀπορίας καὶ προβλημάτων περὶ ζώων καὶ τετραπόδων. Paris. 1541. 8. & ibidem eodem anno latine in 4. interprete *Alviano Junio*, cum græci exemplaris castigationibus. Quis hic scriptor fuerit, inquit Junius præf. ad Cornelium Rhemnum, quove temporum tractu vixerit, nihil equidem, ut ingenue fatear, compertum habeo. Memorat Suidas Longinum cognomento Cassium, magnum illius Porphyrii præceptorem, qui quaestiones & problemata Hermetica scripsit. Citatur & quidam Medicina scriptor Cassius Calpurnianus, uter vero huius sit auctor libri, an alius quispiam, & an is, quem Galenus IV. 7. & IX. 4. de compositione Medicamentorum secundum locos allegat, nec semel Hippiatricta, malim dubium silentio transire, quam temere asseverando ineptia notam incurere. Certe quiquis tandem sit, ut non infima in re medica classis, ita lectione non perfunditoria sed sapius iterata dignissimus est, adderem & aequali, cum veterum multis, nominis auctoritate, ni aliorum censura præjudicium dicere primus formidarem. Plerique viri docti, ut Hieron. Mercurialis III. 11. Var. lect. & IV. 13. Vossius lib. de Philosophia p. 94. & Daniel Clericus Hist. Medicinæ T. 2 p. 126 non plane certa conjectura hæc, Problemata tribuunt Cassio Medico, qui Augusti & Tiberii temporibus floruit, quem ingeniosissimum sæculi sui Medicum vocat Celsus præf. Idem IV. 14. & V. 25. plasma

Cassii

περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν καὶ λιμνῶν παρὰδοξολογούμενων, & ex Athenaei (c) libro II. similia excerpta de aquis quibusdam & fontibus mirificis: Polemonis (f) & Adamantii (g) Physiognomica, & Melampodis (h) περὶ πτελῶν μαυτική & περὶ ἐλαίων ἔσσωματῶν.

Ver.

Cassii Colicum refert, quod laudat præter Galenum IX. 4. κατὰ τόπους Scribonius Largus compositione 120. uti antidotum compos. 176. & collyrium Aetius tetra-bibl. 2. lib. 3. c. 99. Asclepiadis sectæ additum problematum scriptorem observatum est Mercuriali, & laudat nominetenus Asclepiadem Cassius problemate statim primo, tum problemate 40. allegans ejuslibrum περὶ ἐλκῶν, Adr. Junii versio latina & castigationse recusa sunt ab H. Stephano inter Medicæ artis principes T. 1. p. 752. A. 1567. fol. Prodierunt & græce emendatiora cum nova *Gesneri* versione & Scholii Tiguri 1562. 8. Hinc græce cum Theophylacti Simocattæ (de quo infra lib. V.) ἀπορίαις φυσικαῖς & Epistolis ἐκ recensione Bonar. Vulcanii, Lugd. Bat. 1596. 12. Denique græce & latine cum notis ab Andrea Rivino Lipsi. 1653. 4. Gesnerus in Bibl. notat unum duntaxat problematum Cassii librum excusum esse, *Veneris*, inquit, alterum quoque haberi audio. In calce Msti codicis, Junio teste, legatur aliquid de differentia αἵμυς & ψάμυς, quod veluti alienum rejicit merito Jac. Tusanus. Alius fuit Γέσιος live Γέσιος ἱατροσοφίης, ad quem Procopii Gazæi exstant Epistolæ, & ejus ἐ Damascio meminit Suidas, tum Stephanus Byz. in Γέω Fuit & L. Annius Cassius Mithradorus Medicus, ejus mentio apud Sponium in Misc. eruditæ antiquitatis, ne dicam de Dionysio Cassio Uticensi qui de re rustica scripsit teste Varone & Columella, & ejus ῥιζοτομικά laudat Scholiastes Nicandri: tum de aliis Cassiis compluribus, de quibus hælius in lexico, quibus addendus Cassius Maximus, cui Onirocritica sua inscribit Artemidorus.

(d) Ediderat H. Stephanus Parisi. 1557. 8. Confer Photium Cod. CLXXXIX. & Jonsum p. 166. qui Sotionem hunc sub Tiberio claruisse notat.

(e) lib. 2. p. 41 seq.

(f) Polemon hic, quisquis fuit (Xenocratis enim discipulum Atheniensem vix credo) antiquior fuit Origene, qui ejus meminit lib. 1. contra Celsum p. 26. Εὐν δὲ καὶ τῶ φυσιογνωμῶν κρατὴ, εἴτε ζωπερία, εἴτε λέξεις, εἴτε ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ, εἴτε ἀνὴρ ποτ' ἐν ταῖς ταῖς γράφαις καὶ ἐπαγγελιαμένον εἶδεναι τι θαυμαστόν ἐκ τῶν τοῖς ἡδιστα τῶ φυσίων πάντ' εἶναι τὰ σώματα. Albertus M. φυσιογνωμικὸν live φυσιογνωμικὸν ἐγχειρίδιον tribuit Polemoni Rhetori, parum verisimiliter, libro 1. de animalibus: ut autem melius sciatur ea, quæ dicenda sunt, ponemus singulorum membrorum per se significationes, si quæ auctoribus magnis hujusmodi artis, Aristotelem videlicet & Avicennam, Constantinum ipsam, & ipsam quem commendat Aristoteles, Philemonem (Philo quidam laudatur à Polemone) Loquitur quoque & Polemonem (Polemonem) de latatore, qui Physiognomica perfectius ceteris tradiderunt. Adamantius (de quo paulo infra) similiter testatur se Polemonis vestigiis insistere, sed quem existimaverit polemonem, non addit. Διὸ παραφράσαι μὲν εἰλόμην τὰ ΠΡΑΞΕΩΝ καὶ κοινῶς τῶ λέξεως. In multis dictio adeo est impura, ut judice Sylburgio non Polemonis Atheniensis, sed hominis semibarbari esse videatur, Etiam εἰδοσὺς vocabulum, Christianum magis, quam Ethnicum Philosophum respicit, nisi à recen-

Versiones & editiones Latinae.

Latinae versiones antiquae Operum Aristotelis præter libros Logicos à *Boethio* conversos & inter ejus opera obvios, memorantur duæ, Prima quæ circa A. C. 1220. jussu *Friderici II.* Imp. * partim è græco, partim ex Arabico sermone composita est per viros lectos & in utriusq. lingue prolatione peritos, ut est apud Petrum de Vineis III. Epist. 67. Hujus versionis pars legitur in prima editione latina Operum Aristotelis, sed valde imperfecta & in emendata, licet vicissim supposititia quædã & in aliis plerisque editionibus haud obvia scripta complectente, Venetiis, non ex Aldi officina, ut habet Labbeus, sed per Gregorium de Gregoriis, expensis Benedicti Fontanæ A. 1496. fol.

Altera rogatu *Thomæ Aquinatis* è græco facta esse fertur (à *Thoma*
Y 2 me

recentiore manu interpolatum Polemonis scriptum malis. Græce primum edidit *Camillus Perusinus* cum Aeliani Variis, Adamantio & Melampode Rom. 1545. 4. Latine vertit *Nic. Perrejus* Corcyraus cum Meletii & Hippocratis de structura hominis, Dioclis Epistola de tuenda valetudine ad Antigonium Regem, & Melampodis de navi Venet. 1552. 4. De polemone Atheniensi dictum superius cap. 3. De Polemone utroque Rhetore infra suo loco. De Polemone Periegete Panæti discipulo & Iimæi Historici adversario Vossius in Hist. græcis.

- (g) *Adamantii* sophistæ libri duo *φυσικομαθηματικῶν* è Polemone, ut ipse fatetur, magnam partem expressi & Constantio (illi opinor, qui Placidiam Honorii uxorem duxit, de quo Sozomenus IX. 16.) inscripti viderunt lucem græce primum cum polemone & aliis Rom. 1545. 4. deinde Paris. 1540. 8. apud Conradum Neobarium cum versione *Jani Cornarii* Basil. 1544. 8. Gallice per *Joh. Bonum* Paris. 1556. 8. atque interprete puero duodecenni *Henrico de Boyvin du Vaurouy*, qui Adamantium & Melampodem è græco gallice versum Cardinali Richelijo dicavit Paris. A. 1656. 8. Videtur hic fuisse Adamantium gente ludæus *Ἰατρικῶν λόγων σοφιστῆς*, qui tempore Attici Episcopi CPolitani Christianam amplexus religionem Alexandriam se contulit ibique sedem fixit teste Socrate VII. 13. Hist. Allegatur Adamantius (idem fortassis, confer Marsilium Cognatum IV. 17. Variar. Observ.) ab Actio Tetrabibl. I. 3. 163. II. 4. 27. & 31. & III. 2. 6. ubi de dentium curatione. Alia Adamantii medicamenta laudat Oribasius lib. 3. Synopsi Adamantium ἐν τοῖς περὶ ἀνέμων allegat Schol. Hesiodi ad Theogoniam. Adamantii *liber de ventis* MS. in Bibl. Regis Christianissimi Cod. 1213. teste Labbeo p. 111. Bibl. nov. MSS. Adamantii & aliorum de ponderibus & mensuris MS. id. p. 123.

- (h) De Melampode dixi lib. I. c. 15.

* Confer Leonhardum Aretinum IV. ult. & VII. 4. Epist. H. Conringii Antiquitates Academicas pag. 95. Vincentium Placcium de Anonymis pag. 53. seq. editionis primæ.

ma Cantipratano ** ut notat Alfonso Fernandes) A. C. 1271. quod ex Aventino lib. VII. Annalium p. 566. observat Jac. Thomafius ο μαχα-
ετης in diatriba inserta observationibus Hallensibus T. VI. p. 160. & in
 commonefactione de versionibus latinis Nicomacheorum pag.
 106. seq.

Sæculo decimo quinto Nicolai V. * Pontificis & Petri Medi-
 ces auspiciis, tum privato etiam motu, *Leonhardus Brunus Aretinus*, Anno
 1440 denatus, *Georgius Trapezuntius*, *Theodorus Gaza*, *Joh. Argyropulus*, *Ge-
 orgius Valla*, & alii viri docti, elegantius & lucidius Aristotelis scripta è
 græco in latinam linguam transferre cœperunt. Hinc è variorum in-
 terpretatione prodierunt Basil. 1538. fol. 2. Vol. quæ editio à Simlero
 recensetur. Sæpius deinde recusa tum ibidem 1545. & 1548. fol. *Hiero-
 nymo Gemusæo* curante, & 1563. fol. tum Lugduni 1542. apud Jacobum
 Juntam 8. & 1549. fol. ex officina Joh. Frelonii, cum indice locuple-
 tissimo : tum A. 1551. 12 decem Voluminibus, & 1580. apud Joh. Be-
 rion, 12. nec minus 1581. fol. apud Stephanum Michaelis, ex recogni-
 tione *Jac. Martini*, & Venetiis apud Octavianum Scorum 1540. 8. & apud
 Cominum de Tridino 1560. 8. & apud signum seminantis 1572. 12.
 & cum *Aperrois* commentariis 1551. & 1562. fol. undecim voluminibus &
 1575. 8. decem Voluminibus, & Genevæ 1608. Denique sine *Averrois*
 Commentariis Francofurti A. 1596. 4. paginis editione græcæ *Sylbur-
 gianæ* respondentibus V. Volum. sed & Romæ 1668 4. cum Paraphrasi
 & indice copioso *Sylvestri Mauri* Jesuitæ, sex Voluminibus.

Editiones Græco latine.

1. Cum Variorum latina interpretatione, & Variis lectioni-
 bus castigationibusque ab *Isaaco Casaubono* in ora libri adscriptis, qui in
 præf. *et si*, inquit, *non plus temporis est impensum, quam quantum partim opera
 vix aliquando interjungentes, partim alia occupationes nobis concedebant, spero
 tamen non defuturos gratos homines, qui nostro hoc labore se adjutum iri fatebun-
 tur.* Lugd. 1590. fol. & Genevæ sive Colonia Allobrogum, 1605. fol.
 Memorat Labbeus etiam editiones Genev. 1596. Lugd. 1597. & 1646.
 quas haud vidi.

2. Cum

** Vide Natalem Alex Sec. XIII. & XIV. c. IV. Artic. 4. H. Conringii introduction, in Ari-
 stotelis Politica c. 9. & Valerii Andreæ Bibl. Belgicam in *Guil. Moerbecanus*, quem cum
 Henrico Brabantino & Thoma Cantipratanio eundem facit.

* Bessario præf. ad versionem Metaphysicorum.

2. Cum variorum interpretatione latina Lugd. 1597. 8. duobus Voluminibus, apud Guil. Læmarium: & Genevæ 1607. 8. apud Sam. Crispinum 2. Vol. ex. *Julii Paci* recensione.

3. Cum Varioꝝ interpretatione latina ex recognitione *Guil. DuVallii* Pontizarani sive Pontisarenſis, Regis Galliæ Ludovici XIII. cui opus inſcriptum eſt, Conſiliarii & Medici, cum ejusdem Synopſi Analytica doctrinæ Peripateticæ & ſumma librorum Ariſtotelis, argumentis & variis leſt. Pariſ. 1619. & 1629. duobus Voluminibus: & cum nova prædia ad Philoſophiam aliisque nonnullis ab eodem DuVallio additis ibid. majoribus typis A. 1639. (exempla alia præferunt annum 1654) quatuor voluminibus, fol. In his editionibus DuVallianis exſtat etiam Philoſophia Ariſtoreli adſcripta ſecundum Ægyptios (ut jam dixi num. XXXVI.) quæ in aliis editionibus deſideratur.

Franciſcus quoque Ximenius Cardinalis poſt illuſtre Bibliorum Complutenſium opus inſignem Ariſtotelis editionem fuit molitus, de quo ſic Alvarus Gomeciꝝ libro ſecundo de rebus geſtis Ximenii pag. 44. *Non ſatis animi ſui magnitudini Ximenius ingens hoc Bibliorum edendorum opus eſſe arbitrabatur, ad huc alia ſecum volvebat, quæ morte præventus abſolvere non potuit. Nam ut Job. Vergaram, alioſque complures, qui eo tempore apud eum vixerunt, dicentes audivi, Ariſtotelicorum voluminum editionem parabat, ut ſingula paginarum facies ternis columnis diſtinguerentur, quarum prima græca Ariſtotelis verba emendatiſſime contineret, media vulgatam translationem, extrema vero novam quandam & meliorem verſionem: ut eis veluti commentariis ſcriptoris alioqui diſſicilis ſenſus abditi illuſtrarentur. Nam & earum diſciplinarum cognitionem, quas in ſchola ſua tractandas propoſuerat, eum quoque auctorem perneceſſarium eſſe intelligebat. Atque ad novam illam verſionem faciendam viros aliquot in Græciæ & Philoſophicis literis doctiſſimos accerſendos undecunque curaffe. Huic rei inter alios qui adhuc conquirebantur, Johannes Vergara deſignatus eſt, qui diligenter latinos ſecit oſto de Phyſico auditu libros, tres de anima, Metaphyſices vero quatuordecim. Hi Toleti in templi maximi Bibliotheca ſervantur. At cum Bibliorum editioni Ariſtotelica eſſet ſucceſſura, atque illa nondum abſoluta Ximenius * è vivis ſublatus ſit, mortis præoccupantis injuria, quæ ſemper viris magnis periniqua & immatura accidit, præclari operis ingenti ſpe ſtudioſos homines fruſtravit.*

De Ariſtotelis libris Syriaco & Arabice redditis conſulendus Hottingerꝝ Bibl. Oriental. pag. 219. ſeq. De verſionibus Hebræicis ex

Y 3

Ara-

* Obiit ex præbito veneno die 8. Novembris Anni 1517. ætat. 80.

Arabico fere confectis, Julius Bartoloccus T. 1. Bibl. Rabbinicæ p. 480. seq. & Rev. Joh. Franciscus Buddeus introductione ad Philosophiam Ebræorum p. 162. seq. In *Persicam* quoque & *Turcicam* translato linguam, & *Tartaricam*, testimoniis Belonii, Adami Olearii & Bergeroni notavit Mottanus * Vayerus. Libros de Cælo in *Tschinensium* linguam translato supra §. X. retuli. Alias librorum quorundam Aristotelis versiones *Gallicas, Italicas, Hispanicas, Anglicas, Germanicas, Belgicas, Polonicas* partim suo loco memoravi, partim in Hendreichii pandectis Brandenburgicis & alibi inquirendas Lectori reliqui.

XXXIX. SCRIPTA DE ARISTOTELE ET ARISTOTELICA PHILOSOPHIA.

VITAM ARISTOTELIS scribere è veteribus qui exstant (1) *Dionysius Halic.* Epistola ad Ammæum pag. 121. seq. (2) *Laertius* libro V. (3) *Ammonius* ** *Hermez* vel *Joh. Philoponus* in prolegomenis Commentarii ad Categorias, (4) *Anonymus latinus* *** quem eruditus notis illustravit, Ammonioque latine à se reddito subjunxit *Petrus Johannes Nunnescius*, (5) *Anonymus Græcus* quem pridem visum Octaviano Ferrario, nactus à Philippo Lojaltæo, vulgavit *Menagius*, illustravitque in extremo animadversionem ad Aristotelem Laertii. (6) *Hesychius illustris.* (7) *Suidas.*

Perierunt *Hermippus*, alique Jonsio laudati scriptores de sectis vitisque Philosophorum.

E recentibus præter Nunnescium & Laertii interpretes laudandus *Andreas Schottus* in vita comparata Demosthenis & Aristotelis, atque secundum annos Olympiadum digesta, Augustæ Vindelicor. 1603. 4. *Franciscus Patricius* discussionum Peripateticarum libro primo, quem virum omnium Aristotelis hostiū optime de Aristotelicæ Philosophiæ historia meritum esse affirmat Conringius Epist. ad Rachelium. Hieronymus *Gemusæus* de vita Aristotelis, & ejus operum censura, *Gvarinus Veronensis* & *Leonardus Aretinus* de vita Aristotelis, cui denique accedit *Joh. Jacobus Beuerus*

* Vide Bælii Lex. in *Aristote.* nota K.

** Ammonio Saccæ hanc vitam tribuit Jonsius de scriptoribus Hist. Philos. pag. 202. perperam.

*** Ex Ammonio magnam partem translatus est & latinæ editioni Operum Aristotelis Venet. 1496. fol. præfixus. Neque enim Nunnescius cum primus in lucem prorulit, neque *Damascius* est auctor, ut idem vir eruditissimus suspicabatur. Nunnesci institutio Philosophiæ Peripateticæ & Oratio de causis obscuritatis Aristotelis ejusque remediis cum vita illa Aristotelis duplici recusa est Lugd. Bat. 1621. 8. Holltenio curante: tum Helmstadii 1657. 4.

verus Basil. 1587. 8. Cumprimis vero dolendum, non vidisse lucem Johannis Jonsii dissertationes reliquas de Historia Peripatetica, quarum prima tantum edita est Hamb. 1652. 4. in qua plures Aristoteles recensentur, & Peripatetica Philosophia nomen accepisse docetur à Peripato in quo Aristoteles docuit. In reliquis voluit Aristotelis vitam, mortem, vitia, virtutes, diligentiam &c. tum Antecessores ejus, eorumque sententias ex ipso, successores item & adversarios, denique libros ejus cum in genere tum in specie genuinos, spurios, deperditos & mutilos persequi. Orationes duæ Hermannii Conringii de Aristotele & ejus Philosophia editæ sunt Helmstadii 1633. 4. & laudantur ab Hugone Grotio Epist. 358.

DE PHILOSOPHIÆ ARISTOTELICÆ CUM PLATONICA consensu vel dissensu consulendi scriptores quos retuli supra cap. 1. §. ult. Rationem cur Plato Divinus, Aristoteles dictus fuerit Dæmonius, quod scilicet res naturales orbi lunæ subjectas, in quibus Dæmonum genus versari existimabant, diligentissime tractasset, exponit Beslariorum lib. 1. contra calumniatorem Platonis c. 3. EFFIGIES Aristotelis varias ex antiquis monumentis ære descriptas exhibet Jacobus Gronovius Tom. 2. thesauri Antiqu. Græc. tabula XC. Lambecius de Bibl. Vindob. T. VII. p. 77. & Grævius ad Hesiodum p. 90. edit. primæ. Platonis imagines vide si placet apud eundem Gronovium tabula LXXXIII. De Michaeli Hospitalio, qui vilis est forma oris Aristotelem exasse referre, disserit Clariss. Bælius in Lexico nota. N.

DE FORTUNA SCRIPTORUM ARISTOTELICORUM quomodo in tenebris diu jacuerunt & in lucē deniq; fuerunt protracta, atq; emendata à Tyrannione Grammatico, nota sunt quæ scribunt Strabo XIII. p. 609. & Plutarchus in Sylla p. 468. Athenæus p. 3. Ammonius in vita Arist. & Suidas in τυραννίων, quæ loca illustravit idem præstantiss. Bælius ubi de Tyrannione agit. Andronici Rhodii πινاکας qui Aristotelis ac Theophrasti scripta in πραγματείας digessit, memorat præter Plutarchum loco laudato, Porphyrius in vita Plotini. Adrastum vero Aphrodisiensem πειρὶ τῆς τῆς Ἀριστοτέλους Φιλοσοφίας laudat Simplicius in Categor. Occasionem varia Aristoteli scripta supponendi narrat Ammonius in Categor. his verbis: Πολεμαῖον τὸ φιλαδέλφον πένυ ἐσπένδα κῆναι φασὶ πρὸς τὴν Ἀριστοτελικὰ συγγραμμάτων ὡς καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ, καὶ χρήματα δίδοναι τοῖς προσφύεσιν αὐτῷ βίβλους ἔφ' ἑκατόν, ὅθεν ἱκανὲς χρηματισάμενοι βελόμενοι ἐπιγραφούτες συγγραμματα τῶν ἑκατόν Φιλοσόφου ὀνόματι πρὸς αὐτὸν. Αἰμελὲς, φασὶν, ἐν τῇ μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ εὐρήσθαι ἀναλυτικὰν μὲν

περὶ ἀρχόντων βιβλίας, κατηγοριῶν ἡ δ' αὖτε &c. Simplicius: ἐνθάδε ἡ πολλὰ βιβλία κατ' ἐκείνον μάλιστα τὸν χρόνον, ὅτε πολλοὶ τὴν βασιλείαν (Ægypti & Pergami) οὐκ ἐπὶ τὰς βιβλιοθήκας σπυδαῖζοντες πολλὰ χερσὶν τὰ ἀπεξηρωμένα τὴν βιβλίαν ὠνέντο.

De distinctione scriptorum Aristotelis in EXOTERICA, quæ populariter scripta Cicero V. de fin. appellat, & ACROATICA, videndi è veteribus Plutarchus in Alex. p. 668. Gellius XX. 5. Galenus initio libri de facultatibus naturalibus, Themistius Orat. p. 319. edit. Harduini, &c. E recentioribus Octavianus Ferrarius in libris duobus de sermonibus exotericis & disciplina Encyclio, qui cura Goldasti cum hujus Epistola de Cryptica veterum Philosophorum disciplina ad Rudolph. Goclenium recusi sunt Francof. 1606. 8. Salmasius ad Simplicium in Epictet. pag. 228. seq. Melchior Zeidler in tractatu de gemino Veterum docendi modo exoterico & Acroamatico, Dialectico & Analytico. Regiomonte 1685. 4. Petrus Joh. Perpinianus Epistola ad Muretum, quæ inter Mureti Epistolas legitur lib. I. Epist. XL. Andreas Christianus Eschenbachius lib. de Poesi Orphica p. 4. seq. Joh. Henr. Meibomius Commentario ad Hippocratis jussurandum p. 95.

DE ARISTOTELIS RELIGIONE præclare sentiunt Julius Cæsar Scaliger, qui Platoni etiam anteferre eum in divinis non dubitat Exerc. CCCLXV. Petrus Lescaloperius in Aristotelis Theologia descripta ad calcem commentariorum in lib. 1. Ciceronis de Natura Deorum: Joh. Jonsius de Scriporibus Hist. Philosophicæ p. 8. Fortunius Licetus in pietate Aristotelis erga Deum & homines & de Animarum rationalium immortalitate secundum opinionem Aristotelis, Patav. 1629. fol. Hieronymus Caprædonus Soncinas Ord. Prædic. libris tribus de Theologia Aristotelis Venet. 1609. 4. Antonius Sirmondus, Augustinus Niphus & Casp. Contarenus in libris de immortalitate animæ contra Pomponatium, Gerh. Joh. Vossius de Idololatria lib. 1. c. 10. & lib. de Philosophia p. 143. Christianus Dreierus p. 43. Metaphys. qui totam Philosophiam Peripateticam in Deum reduci in eoque ultimo acquiescere affirmat. Quid quod Coloniz à Lamberto * quodam de Monte, chartis decem in folio edita est quæstio Magistralis, ostendens per auctoritates Scripturæ divinæ quid juxta saniorum doctorum sententiam probabilius dici possit de Salvatione Aristotelis Stagiritæ. A. 1487. Et notus est Johannis Zeisoldi liber de Aristotelis in illis quæ

* Gesneri Bibl. p. 475. Voetii diss. select. T. 2. p. 602. Bælii Lex. in Aristote nota R.

ex lumine Naturæ innotescunt, cum Scriptura sacra consensu & ab ea apparente dissensu, Jenæ 1661. 4. De iis qui Judæorum sacra amplexum fuisse Aristotelem fabulantur; dixi supra §. XXXV.

Alii vicissim Atheis eum audacter adscribunt, ut Valerianus Magnus libro de Atheismo Aristotelis, A. 1647. & Hallenses T. VIII. Obl. 10. Quin imo Samuel Parkerus diss. 1. de Deo p. 65. Aristotelem *Atheorum omnium Principem, atque ipso Epicuro apertio rem religionis hostem* pronunciat. Animorum ab eo negatam fuisse immortalitatem, integris libris contenderunt Petrus Pomponatius, & Simon Portius. *Dei providentiam usque ad lunæ regionem ait progredi, infra vero neque providentiæ scitis regi, nec angelorum ope consultisque sustentari, nec vero demonum prospicientiam putat intervenire, proptereaque tollit omnem divinationem, negatque præosci futura,* observante Chalcidio p. 345. Confer Tho. Campanellam de gentilismo non retinendo, Gemistum & Patricium in scriptis quo Platonis ab Aristotele dissensum demonstrare aggrediuntur.

Mihi quidem non videtur temere inter Atheos rejiciendus esse Aristoteles, etsi mundum æternum à Deo naturaliter emanasse sensit, & multos docuit graves atque maximos errores, quorum vim si omnē penetrasset, vel consecutiones universas fuisset amplexus, in *ἀθεΐα* forte potuisset incidere, vel saltem perinde omni se exsolvere religione, ut Epicurus fecit. Neque disputo quali ipse fuerit animo erga Deum, vel num omnem ejus conscientiam amoremque mente eliminaverit, in cujus operibus contemplandis per omnem fere vitam tam assidue fuit versatus. Hoc saltem affirmo, ex scriptis Aristotelis, qualia hodie exstant, hoc neutiquam constare, nec posse firmiter concludi Aristotelem fuisse Atheum, neque adeo Hippocratem, ex scriptis Hippocratis, quod conatus nuper est demonstrare vir acuti & acris ingenii. Nam quod non plura de Deo dixerit uterque, ferendum in Philosophis, qui rationes proximas rerum naturalium exponere volebant, non ad causam primam, quam præponebant, tanquam ad aram semper confugere, sive, ut Aristoteles Anaxagoram lib. 1. Metaphys. c. 4. eo nomine reprehendens loquitur, Tragicorum more Deum ex machina inducere ad explicandum argumentum. Ex eo autem, quod in idea Dei, vel modi quo ipse in creando aut operando utitur, peccaverunt, non magis licet eos adscribere Atheis, quam alios quoscunque, qui essentiam Dei aut attributa ejus describere, & rem homini incomprehensibilem æquare conceptionibus humanis satagunt. Quam primum enim aliquis conabi-

tur exponere quid sit Deus, quomodo produxerit ac conservet omnia, qua ratione intersit mundo, illico alius, qui aliter sentit, clamabit ab hoc tolli Deum. Neque vero Tertullianus erat Atheus, cui Deus erat corpus, neque omnes Athei, qui Dei præscientiam vel infinitatem, quia capere non possunt, negant: neque Athei universi illi, quibus persuasum est à Deo homines ferri ad malum, nec denique Athei nos, qui Deum unum Patrem filium & Spiritum S. credimus, & hominem *ὑποστατικῶς* unitum Deo. Omitto dicere, quod infelix fortassis, religioni certe & humano generi parum utilis, nec honorificus labor est, principes ingeniorum & præstantissimos totius Antiquitatis viros, invitos trahere in societatem Atheorum, & universum Ethnicismum confundere cum Spinolismo atque Atheismo, cum Apostolus quoque in Ethnicorum sapientibus non tam desideret cognitionem Dei, quam quod Deum, quem ex operibus cognoscebant, non tanquam Deum honore sunt super omnia prosecuti. Rom. I. 21.

DE VARIA PHILOSOPHIÆ ARISTOTELICÆ FORTUNA librum singularem Parisiis ad Henr. Ludovic. Monmorium 1653. 8. edidit *Job. Launojus* Theologus Sorbonicus, recusum Hagæ Comitum 1656. 4. cujus summa hæc est: Capite I. ex Rigordo S. Dionysii Monacho in vita Philippi Augusti refert A. 1209. Parisiis in Concilio Senonensi Aristotelis libros flammis addictos fuisse, quod Almarico errorum ansam præbuerint, & novis erroribus dare imposterum queant. Capite II. profert testimonia duorum & viginti veterum Ecclesiæ Doctorum, * quibus subtilitas Aristotelica tanquam Evangelicæ ac piscatoriæ simplicitati adversa improbatum ac rejicitur. Justini, Clementis Alex. Irenæi, Tertulliani, Origenis, Lactantii, Eusebii, Hermiæ, Basilii, Nazianzeni, Epiphani, Theodori presb. Faustini presb. Gregorii Bæticæ Eliberitani Episcopi, Ambrosii, Chrysostomi, Hieronymi, Simpliciani Mediolanensis Episcopi, Augustini, Cyrilli, Socratis, Theodoriti, Aneæ Gazæi, Nemefii, Sidonii Apollinaris, Mansveti Episcopi Mediolanensis, Bedæ, Rabani Mauri, Remigii Lugdunensis, Leonis IX. Ernulfi, & Bernardi, quibus addit cætum Episcoporum Ponti, Epistola ad Leonem

* Confer H. Ernestium in Sopho Asopho, & Ludov. Thomasinum de Philosophia lib. 1. c. 17. Rectius tamen fortassis fecissent quandoque Sancti Patres, si, quod facere poterant respondissent ad argumenta, quam ut querentes de subtilitate eamque Evangelicæ simplicitati etiam atque etiam opposcentes, speciem præbuisent detrectantium pugnam, aut Logicam disciplinam omnino repudiantium.

nem Thracem , & sextam Synodum. Capite III. Bernardum refert Abailardo dialecticā Aristotelis exprobantem, & Ottonem Frisingensem Trithemiumque eodem nomine illum arguentes, tum Galteri opus Abailardo & Lombardo oppositum. Narrat præterea à Roberto Corceone Parisiensi Theologo derideri eos, qui Philosophicas (hoc est Aristotelicas, nulla enim alia eo tempore Philosophia vigeat) propositiones in doctrina de Sacramento Eucharistiæ intrudunt.

Capite IV. profert constitutionem, qua idem Robertus à Papa Innocentio III. Academiam Paris. reformare iussus A. C. 1215. Aristotelis Metaphysicam & Physicam legere vetuit, *Dialectica* ejus recepta in locum Logicæ S. Augustini, quam antea Lutetiæ traditam observat c. V. Capite VI. Gregorius IV. in Concilio Provinciali A. C. 1231. Aristotelis libros *Physicos* & *Metaphysicos* legi prohibet, *quousque examinati fuerint, & ab omni errorum suspitione purgati.* Quo ipso Concilii Senonensis decretum emolliendo confirmasse videtur Launojo cap. VII. qui notat Simonem Tornacensem sub idem tempus ob nimiam in Aristotele operam navatam hæreseos postulatum, alios iidem eodem nomine ab Odone reprehensos. Sanctum quoque Ludovicum Odonis æqualem Magistrorum commentarios, quos eum non libenter legisse testatur Gaufridus Bellilocus (Beaulieu) sanctorum Patrum libris postposuisse. Nihilominus Albertum M. & Thomam Aquinatem veritos Aristotelis libros etiam illustrasse commentariis, forte quod decretū illud nescirent, vel potius, quod interpretatione sua malis per Aristotelem male intellectum illatis optarent occurrere, Pontificis ipsius, ut videtur, indultu. At capite VIII. affertur Simonis, sedis Apostol. Legati, decretum, quo A. C. 1265. Aristotelis Physicorum & Metaphysicorum lectionem, non ut Gregorius IX. fecerat, addita clausula, sed simpliciter interdicit.

Vicissim capite IX. occurrit instrumentum duorum Cardinalium, Joannis & Egidii, commissariorum ab Urbano V. ad Academiam Parisiensem reformandam missorum A. C. 1366. quo præter Organum Aristotelis permittitur, imo iungitur lectio *librorum de anima, de generatione & corruptione, de cælo & mundo, parvorum naturalium & Metaphysicorum.* Capite X. A. C. 1387. à Facultate Theol. Paris. notatur Thomas Aquinas, quod in pluribus locis doctrinæ suæ ipse errarit ideo, quod principia Philosophiæ, live potius verba quædam Aristotelis, ad conclusiones Theologicas nimis applicavit. Uti Clemens VII. tum Petrus

de Alliaco, Joh. Gerson & Nic. de Clemangis, Parisiensibus Theologis Philosophiam Aristotelis exprobrarunt, Vincentius etiam Ferrerius inter alia his verbis: *Prædicare verba damnatorum, damnatio est: Dicit enim Hieronymus, quod Plato & Aristoteles in inferno sunt.* Nicolaus tamen V. A. C. 1447 laudatur à Bessarione, quod *omnium Aristotelis scriptorum* lectionem non modo probavit, sed & jussit de integro latinitate donari. Orta & inter eundem Bessarionem ac Marcum Ephesium controversia, quorum hic ex recentiorum Academicarum sententia Aristotelem, ille ex veterum Ecclesiæ doctorum suffragio Platonem in Christianis Scholiis præferendum esse contendebat. Capite XI. Guilelmus Cardinalis Totavillæus A. C. 1452. à Rege Carolo VII. ad Reformandam Academiam Parisi. missus, præter libros à commissariis Urbani V. concessos etiam *Moralia* Aristotelis legenda studiosis præcipit. Equidem antea quoque à Buridano & aliis lecta & illustrata fuerat Philosophi Ethica, sed primus, ut à Launojo cap. XII. observatum, auctoritatem publicam huic rei addidit Totavillæus. Tunc publicus Ethicæ lector Parisiis fuit constitutus, quem singulis bienniis quælibet natio vice & ordine legebat. Subnectit hinc Launojus querelas de Theologicis quæstionibus per Aristotelica Sophismata infuscatas, Hieronymi Hangefti libro de Academicis contra D. Lutherum, Joh. Majoris, Jacobi Almaini, Jodoci Clichthovei (qui primus Theologorum Parisi. contra Lutherum scripsit) Alberti Pighii, Melchioris Cani, Joh. Maldonati, Joh. Trithemii, Francisci Rothomagensis Archi-Episcopi, & Francisci Rogerii, Archidiaconi Tulensis.

E contrario Facultas Parisi. Lutherum A. 1521. inter alia notavit eo nomine, quod Aristotelis moralem Philosophiam cum Christi doctrina convenire negasset.

Capite XIII. De *Petro Ramo* agitur, cui Aristotelem oppugnanti sese opposuit Antonius Goveanus, qui plures statim ex Academicæ Magistris in suas partes traxit, ita ut post multas altercationes ad arbitros demum deveniretur, quos Ramus optabat Joh. Quintinum in decretis doctorem, & Jos. Bellomontanum, Artis Medicæ Magistrum: Goveanus Petrum Danesium & Franciscum Vicomercatensem, quibus Franciscus I. Rex proprio motu Joh. Salignacum Theologiæ Professore adjunxit. Ramus vero ab judicio arbitratorum provocavit, donec Rege omnem provocationem ulteriorem prohibente, libros suos arbitrio censorum submittere est coactus. A quo tempore subtrahentibus sese

Quin-

Quintino & Bellomontano, Ramus * solus relictus, ejusque libri damnati sunt, hinc Regis edictum, per quod Aristotelis scripta non dialectica tantum, de quibus præcipue cum Ramo lis erat, sed universa asseruntur & commendantur. Ait igitur Launojus cap. XIV. primum fecisse Franciscum Regem, quod nulli ante eum Reges vel Imperatores fecerunt, nam Philippum quoque Augustum igni tradita Aristotelis scripta vidisse, actacuisse. Capite XV. in nova reformatione Academiæ Paris. A. 1601. Aristotelis libri Logici, Ethici, Physici ac Metaphysici doceri præcipiuntur. Cap. XVI. Faculta Theologica Paris. A. 1614. theses Anti Aristotelicas à Joh. Bitaudo, Antonio de Villon & Stephano de Claves vulgatas notavit censura, Bitaudus vero cum reliquis duobus intra viginti quatuor horas Lutetia exire jubetur Scto, nec cuiquam, pœna corporis proposita, permissum theses illas vendere vel in publicum protrahere, aut contra veteres & probatos auctores ulla dogmata tenere.

Capite XVII. leguntur loca veterum scriptorum Ecclesiasticorum qui favent Aristoteli, ut Hieronymi & Lanfranci Cantuariensis, Et quod Anatolium Laodicensem Episcopum, Alexandria Philosophiam Aristotelis tradidisse scribit Eusebius VII. 26. Hist. Beda sententias ex Aristototele excerptas in unum corpus compegit. Petro Cellensi mos disputandi Aristotelicus exprobratur à Nicolao S. Albani Monacho. Aristotelē laudavit & Rhodiensis Episcopus sessione quarta Concilii Florentini, & Pius II. Papa in bulla retractationum suarum. Johannes Sarisberienſis Aristotelis libros descriptos mitti sibi flagitat à Richardo Archidia-

Z 3

dia-

* Quanti denique constiterit bono Ramo Aristotelem oppugnasse, narrat Thuanus lib. 52. Hist. ad A. 1572. ubi de nuptiis Parisinis: *Petrus Ramus in Vermandus natus, cum diu bonas literas, Philosophiam & postremo Mathematicas scientias in Prelata Schola, cui præerat, & postea in Regio auditorio ducisset, postremo erroneam in Philosophicis doctrinam invenit, Aristotelem voce & scriptis importanter oppugnans, qua de re cum Jaccho Carpentario Claremontano magna controversia ei fuit, & antea majores cum Antonio Goveano & Joachimo Perionio. Tamen ex eo commendatione dignus fuit, quod ingenio, diligencia, assiduitate, & opibus etiam suis, quantum in ipso fuit, rem literariam juvit ac promovit, instituta Mathematicas professione, cui annum viginti lib. librarum è facultatibus suis attribuit. Is à Carpentario amulo & seditionem adjuvante immisſis sicariis è cella in qua latebat extrahens, & post depensam pecuniam insiditis aliquot vulnibus per fenestras in aream præcipitatus est, effusus visceribus, qua pueri furentes magisteriorum paritæ incitatorum impulsu per vias sparserunt, & cadaver ipsum sententiæ in professoris opprobrium divertebantes contumeliose & crudeliter raptaverunt.*

diacono Constantienſi Epift. 202. & Erecentioribus Melchior Canus X.5. Locor. Theolog. Thomæ Aquinatis ſententiã præfert Auguſtinianæ, quorum illa Ariſtotelis, hæc Platonis Philoſophiam retinendam exiſtimavit, ita tamen ut ne per divum Thomam, quod Audomarus quoque Talæus jure reprehendit, ex Ariſtotele Deus fieret. Ariſtotelis doctrinam retineri etiam voluit Antonius Bernardus Mirandulanus Caſertæ Episcopus libro XXVI. everſionis ſingularis certaminis ſect. 6. Franciſcus vero Patricius (poſt Guil. Poſtellum qui in præfat. ad Juſtini Martyris everſionem Ariſtotelicorum dogmatum, dicatam Carolo Cardinali Lotharingo, bellum adverſus Ariſtotelem velut hereticorum & Atheorum parentem ſuſcepiffe Juſtini lorica teſtum ait) acriter adverſus Ariſtotelicam Philoſophiam diſputavit tomo quarto diſcuſſionũ Peripateticarũ, A. 1581. & A. 1591. in nova de univerſis Philoſophia, ut Gregorio XIV. ſvaderet ablegandum eſſe Ariſtotelem, eum cum Platonis Philoſophia contendit, & in tribus & quadraginta capitibus hanc ei præferendam, Chriſtianæque Religioni propiorem eſſe contendit. Quæ publicus cenſor Jacobus de Lugo eatenus probavit, *ut minime negetur Ariſtotelis Philoſophiam eſſe ancillam Theologiæ.* Neque Patricius Gregorio ut Ariſtotelem Platone recepto proſcriberet perſuadere potuit, neque illud facere auſus eſt Clemens VIII. à Bellarmino monitus quod eo magis cavendus ſit Plato, quo facilius poſſit, dum ad placita Chriſtiana propius videtur accedere, erroribus ſubtilioribus præbere anſam & decipere incautos. Concludit Launojus, neque Platonis neque Ariſtotelis Philoſophia in religione eſſe opus, cui ſufficere debet divinorum ſcriptorum auctoritas, & quam ex Vincentio Lirinienſi & Theodorito addit, Eccleſiæ Catholiçæ traditio.

Quamquam autem ab illo tempore etiam late imperium obtinuit Ariſtotelis Philoſophia, quæ Græcis primum, hinc Arabibus atq; inde Scholaſticis doctõribus per plurium jam pridem ſæculorum ſpatium, probata fuit: tamen avorum Patrumque noſtrorum memoria præclari quidam viri pulchre auſi ſunt imperium ejus excutere, quod contra ipſius voluntatem (neutiquam enim ſibi potius quam Naturæ rerum credi, aut nihil à poſteris addi inventis ſuis voluit Ariſtoteles) plane in Tyrannidem abierat. Præ cæteris *Petrus Gaſſendus* hoc egit in Exercitationibus paradoxis * adverſus Ariſtotelicos, monens hos ex germana Philoſophia feciſſe Sophiſticam, & immerito Philoſophandi libertatem ſibi ipſis ademiffe, apud ipſum vero Ariſtotelem innumera deficere, ſuperfluere, fal-

* Gratianopoli A. 1624. 8. Hagæ Comit. 1656. 2. & Tomo III. Opp.

fallere & contradicere. Inprimis vero *Renatus Cartesius* pomaeria sanioris Philosophiæ quomodo pace Aristotelis feliciter proferenda essent laudatissimo exemplo demonstravit, qui de Aristotele, * *cum ille homo*, inquit, *tam felix extiterit, ut quæcunque olim sive cogitans sive incogitans scripsit, hodie à plerisque pro oraculis habeantur, nihil magis optarem, quam ut à veritate non recedendo, ejus vestigia in omnibus sequi possem.* Tantum optandum erat, ut multi ex Cartesii asseclis non pro libera & diligenti veritatis inquisitione, quam magister ipsorum prævit, novam sectariam & æq; ut Aristotelicorum servilem, nec minoribus adeo difficultatibus ** obnoxiam Philosophiam cœpissent introducere.

COMMENTARIOS & INTERPRETES in Aristotelem Veteres Græcos recensuit *Philippus Labbeus* in brevi conspectu Aristotelis & Platonis Græcorum interpretum typis editorum. Paril. 1657.4. Catalogi eorum qui in Aristotelem scripserunt, sed non satis distincti neque accurati leguntur in editionibus Græcolatinis Aristotelis, in Posslevini Bibl. selecta, in Bibl. Philosophica Bolduani & Lipenii: in Hendreichii Pandectis Brandenburgicis &c.

Felici Accoromboni Nobilis Eugubini Civis Romani Commentarius obscuriorum locorum & sententiarum in omnibus Aristotelis scriptis, & controversiarum inter Platonicos, Galenum & Aristotelem examinatio lucem vidit Romæ. A. 1590. fol.

DE LOCIS IN ARISTOTELE MATHEMATICIS, *Josephus Blancanus* Mathematicum in Gymnasio Parmensi Professor librum vulgavit Bononiæ 1615. 4. cum diss. de Mathematicarum rerum natura, & Chronologia illustrium Mathematicorum.

ISAGOGEN ad lectionem Aristotelis, cum singulorum ejus librorum scopo & partitione scripsit *Mich. Piccartus*, Norimb. 1605. 8. recusam

* Cartesius Epist. de motu cordis ad Medicum Lovaniensem, quæ exstat in Beverovicii quæst. Epistol. p. 125.

** Suite du voyage du Monde de Mr. des Cartes p. 105. Les Peripateticiens ont aussi leurs difficultés à résoudre, on n'en peut pas douter, mais fussent-elles encore plus grandes de beaucoup qu'elles ne sont, tandis que les Cartesiens n'auront rien de plus intelligible à nous dire, il faut s'en tenir là & raisonner sur ce point particulier, comme sur tout le Philosophie un grand Ministre d'Etat il y a vingt cinq ans. On lui conseilloit de ne point faire apprendre à son fils aîné l'ancienne Philosophie, par ce que, lui disoit on, il n'y a dans cette Philosophie que des niaiseries & des folies. On m'a dit aussi, répondit-il, qu'il y a bien de fautes & des chimères dans la nouvelle: ainsi, continua-t-il, folie ancienne, folie nouvelle, je croy qu'ayant à choisir, il faut préférer l'ancienne à la nouvelle.

cusam I. Conr. Durrio curante A. 1660. 8. cum Epistola H. Conring qua non dubitat hoc scriptum præferre libris si exstarent Andron Rhodii & Adraſti quos de ordine ſcriptorum Ariſtotelis condiderunt Analyſin & Epitomen ſcriptorum Philoſophi compoſuere *Carpentarius Duſallius* &c.

LEXICON Philoſophiæ Ariſtoteliæ, ut Platoniciæ & Stoiciæ ſub titulo ſeminarii edidit *Joh. Baptiſta Bernardus*, cujus vixi mentionem feci ſupra in extremo capitis primi. *Petrus* quoque *Petitus* Medicus ſiſenſis, Lexicon vocum Philoſophicarum Ariſtotelis concinnaverat ſed illud lucem non vidit.

DE ARISTOTELIS DISCIPULIS ſcripſerat *Nicander* Alexandrinus, teſte *Suida* in *Αισχρίων*. *Maximi* *Σταυρίνου* *πρὸς* *Αριστοτέλη* quale fuerit non poſſum dicere. Memoratur à *Suida*.

ARISTOTELIS DETRACTORES è veteribus fuere *Cephalodorus* Iſocratis diſcipulus, de quo dixi lib. II. cap. 26. in Iſocrate, *Timon* hiſtoricus, cujus inveſtivam in Ariſtotelem improbat *Polybius* *Excercitiorum* p. 46. *Eubulides*, *Laert.* II. 109. ejusque diſcipulus *Alexinus*, contra quorum criminationes videndus *Ariſtocles* apud *Eusebium* XV. præparat. *Epicurus*, qui Ariſtotelem traduxit in Epistoſa *πρὸς* *Πατηριδεων* apud *Athenæum* VIII. p. 354. *Dicæarchum* quoque his annuente *Themistiſtus* in *Sophiſta* p. 285. Singulare præterea odium in Ariſtotelem fuit *Caracalla* Imp. qui ſcripta ejus comburi juſſit, cum fidem haberet iis qui Alexandro M. venenum Ariſtotelis conſilio datum fuiſſe tradiderunt. Vide *Xiphilinum* p. 329. ſeq. Antiquioribus Philoſophis quos ſubinde impugnat Ariſtoteles, injuriam feciſſe, & vetuſtates illos rectius pleraque tradidiſſe contendit *Paganinus Gaudemius* diſſertatione exoterica de Ariſtoteleo veterum contemptu, edita *Piſis* 1640. 4.

EX ENCOMIIS in Philoſophum collatis juvat unicum, lubens aſſentior, adſcribere *Quintiliani* X. 1. *Inſtitut. Or.* *Quid Ariſtotelem, quem dubito ſcientia rerum, an ſcriptorum copia, an eloquendi ſuavitatem, an inventionum acumine, an varietate operum clariorem putem.* Cæterum nimias & humanum captum ſuperantes laudes, quibus cum onera præter alios *Averroes*, merito exhibilat *Malebranchius* lib. 2. de inquirenda veritate, cap. 7.

CA

CAPUT VII.

Scripta Aristotelis deperdita, digesta secundum ordinem literarum.

Περὶ πύραυλῶν, γ'. Laert. V. 22. Simplicius in 1. de anima text. 26. ubi testatur Aristotelem in hoc opere Pythagorica Platonicaque περὶ τῶν ὄντων decreta à Platonis sermonibus memoriæ mandata tradidisse. Idem respicit Philoponus in IV. Physic. comment. 28. ἀρχαίως ἔϋ Πλάτωνος συντάξας perscripsisse Aristotelem testatus. Meminit & Suidas in ἀρχαῖς δαίμωνος. Vide infra, quæ de libris περὶ φιλοσοφίας. Anonymus Menagii & MStus Laertii codex Regius Parisiensis, περὶ τῶν ἀρχαίων α. male. Nec melius Sam. Petitus, qui IV. 10. Misc. legit α, β.

Αἵτια πηκτικὰ, sive αἰτίαι πηκτικαί. Anonymus Menagii.

Περὶ τῶν αἰρετῶν καὶ συμβεβηκότων α. Laert. V. 23. & Anonymus Menagii.

Περὶ Ἀλεξάνδρου libros VIII. memorat Anonymus Menagii. Librum quintum sed non visum sibi allegat Eustathius ad Dionysii periegesin v. 1140. Ἀριστοτέλης ὡς Φασιν ἐν πέμπτῳ περὶ Ἀλεξάνδρου.

Ἀλέξανδρος ἢ ὑπερὶ δότοι-
κίων. Idem Anonymus memorat librum Aristoteli falso inscriptum, cui titulus Ἀλεξάνδρου ἐγκλησία.

Πρὸς τοὺς Ἀλκμαίωνος α. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Ἀναλυτικῶν libros quadraginta in Bibliotheca Alexandrina sub Aristotelis nomine repertos esse testatur Ammonius & Philoponus ad Categ.

Ἀνατομῶν, libri octo. Laert. V. 25. sive libri sex, ut Anonymus Menagii. Ex aliorum narrationibus pleraque scripsisse, contendit Hieronymus Mercurialis 2. 10. Var. Lect. eorum nempe quos per totius Asiæ Græciæque regiones animalia alere & Aristoteli parere Alexander jusserrat, quos percunctando, inquit Plinius VIII. 16. Hist. præ-

Αα

cla-

clara illa de animalibus volumina condidit. Anonymus Menagii inter ψευδεπίγραφα Aristotelis refert *Ἀνατομὴν ἀνθρώπου*, Menagius eandem esse putat succinctam & elegantem tractationem *περὶ τῶν ἀνθρώπων μορίων* quam *Petrus Laurentbergius* Hamb. 1626, 4. cum versione sua edidit sub titulo: Anonymi Philosophi antiquissimi *εἰσιγωγὴ ἀνατομικῇ*.

Ἐκλογαὶ ἀνατομῶν α. Laert. V. 25. Anonymus Menagii, Apollonius hist. mirab. c. 39. Respicit ipse Aristoteles (judicē Menagio) III, 2. hist. animal.

Περὶ συμβιώσεως ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Anonymus Menagii.

Νόμοι ἀνδρὸς καὶ γυναικός. idem.

Περὶ ἀνθρώπου φύσεως. Idem Anonymus.

Ἀπολογία. Athenæus lib. XV. p. 697 addens cautelam: εἰ μὴ κατέψευδται ὁ λόγος. Titulus integer scripti: *Ἀπολογία Εὐσεβείας πρὸς ἐντυμῶντα* & ab Anonymo Menagii inter Pseudepigrapha refertur.

Ἀπορημάτων ποιητικῶν α. Anonymus Menag.

Ἀπορημάτων Ἡσιόδου α. id.

Ἀπορήματα Ἀρχιλόχου, *Εὐεπίδου*, *Χοιρίλου ἐν βιβλίοις γ'*. id.

Ἀπορήματα Ὀμηρικὰ Vide infra in Ὀμηρ.

Ἀπορημάτων θείων α. id.

Προτάσεις περὶ ἀρετῆς, α, β', γ'. Laert. V. 23. aut *Ἐνστάσεις* sive *ἐνστάσεις*, α' ut Ambrosius Laertii interpres & Anonymus Menagii.

Περὶ ἀρχῆς α. Laert. V. 23. quo in loco Samuel Petitus IV. 9. Misc. legebat *περὶ ἀρχῶν* α, β'. & exstare hodie putabat sub titulo libri I. & III. Metaphys. In Anonymo Menagii est *περὶ ἀρχῶν ἢ φύσεως*, α.

Περὶ τῆς ἀρχῆς φιλοσοφίας α, β', γ'. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Ἐκ τῆς Τιμαίης καὶ ἀρχῆς α. sive *τὰ ἐκ τῆς Τιμαίης καὶ τῆς ἀρχῆς*, Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Ἀστρονομικόν, α. Laert. V. 26. Anonymus Menagii.

Ἀτάκτα β. Laert. V. 26. Male Casaub. *πρότακτα*. Male etiam Anonymus Menagii *διατάκτων* β. pro *ἀτάκτων*. Alios *ἀτάκτων* h. e. Miscellaneorum scriptores vide apud Wovveranum c. 13. Polymath. & Henr. Valefium ad Harpocrat. in *παλαιαίς*.

Περὶ βασιλείας α. Laert. V. 22. Ammonius in vita. Anonymus Menagii, & Nunnelianus, cujus hæc sunt verba: *Ut omnibus hominibus universaliter benefaceres, scripsit Alexandro librum de regno, docens ipsum*
αμλ-

qualiter oportet regnare: & in tantum movit animum Alexandri ad faciendum, (leg. benefaciendum) quod dicebat: quod non benefeci aliquibus hodie, non regnavi.

Περὶ τῆς βελτίου, α. Laert. V. 23. Anonymus Menagii.

Ἰπερ τῆς μὴ γενῆαν. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Γεωργικά. Anonymus Menagii refert inter Scripta Aristoteli supposita. Institut. Orator.

Γρύλλοι. Vide infra περὶ ῥητορικῆς. Laert. V. 25. Quintilianus II. 17.

Προβλήματα ἐκ τῆς Δημοκρίτου, α, β. Laert. V. 26. Anonymus Menagii.

Πρὸς Δημοκρίτον α. Laert. V. 27. Tractatus fuisse videtur, licet Laertio inter Epistolas male referatur.

Διαίρεσεις σφιστικαί, δ. Laert. V. 22. Anonymus Menagii, sed unum duntaxat librum numerans.

Διαίρεσεις, id. id. 23.

Διαινετικῶν α. id.

Διαιρετικὸν α. id. 24. Simplicius in Categ.

Διάλογοι. Dio Chrysost. Orat. 53. de Homero & Basilii Epist. 167. qui docet eum mature à Dialogis scribendis destitisse, quod cum Platone paria facere non posset.

E diatribis Aristotelis locus affertur à Stobæo Serm. 43. p. 303.

Διάφορα. Anonymus Menagii, nisi hoc vocabulum loco motum sit, & referendum ad ἐγκώμια, aut exciderit aliquid ad quod referri debebat. Vide supra in ἀπαντα.

Διδασκαλία. Vide supralib. 2. c. 19. in notitia Tragicorum, ubi de Aristotele.

Περὶ δικαιosuης, δ. Laert. V. 22. Anonymus Menag. Demetrius de elocutione sect. 22.

Περὶ δικαίων, β. Laert. V. 24. Anonymus Menag.

Δικαιώματα, α, β. Laert. V. 26. Harpocrat. in δρυμός.

Δικαιώματα πόλεων vocat Eustathius in Iliad. η. p. 559. & Anonymus Menagii. Nunnesianus Justificationes grecarum civitatum, quibus, inquit, lites Græcorum determinabat. Scripta autem est ab eo posterius historia Politiarum. Male δικαιώματα πολέμων apud Ammonium Grammaticum in χῆς, licet illam lectionem videntur viri magni Hugo Grotius præf. de jure B. & P. ac Valesius ad Harpocraton. p. 273.

Διονυσιακῶν ἀστικῶν καὶ Ἀθηναίων προσιμίων ἄ. Anonymus Menagii. Cæterum ut docet scholiastes Thucydidis, hymni apud veteres proæmia appellabantur.

Νίκαι Διονυσιακῇ. Vide infra in ἱκαί.

Περὶ δόξης. Anonymus Menagii.

Τὰ ἐγκύκλια. Arist. I. 1. Nicomach. c. 5. καὶ πᾶσι μὲν ἔκαστος ἡδονῶν βίη καὶ πολλοὶς ἄλλοις. Ἰκανῶς γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις εἴρηται πᾶσι αὐτῶν. Puto falsos fuisse eos, qui teste Eustratio p. 10. existimarunt ab Aristotele respici poemata quoddam Heroicū, in quo post certum numerum versuum subinde ultima verba primis responderint, atq; ideo opus inscriptum fuisse ἐγκύκλια. φασὶ γὰρ Ἀριστοτέλην ἐπὶ ἡνὰ ἐκ θύρας ὁδοῦ τῆς αἰτίας τινὰ ἀφελθὸν συμποσώμενα (leg. συμπόνημενα) ἐν ἑτέρῳ καὶ ἑτέρῳ θέσει καὶ παῖσι, ὡς ἐκάστη δὲ αὐτῶν ἤρχετο καὶ τὸ αὐτὸ κατέληγε, διὸ καὶ ἐγκύκλια ταῦτα ὠνόμασεν. Verius est, hoc opere comprehensas fuisse promiscuas & exotericas de variis rebus disputationes, ad Encyclopædiam spectantibus. Hic enim sensus vocis ἐγκυκλίων, ut observarunt Wovveranus c. 24. polymathiz & Salmasius p. 240. ad Simplicium. Franciscus Patricius T. 1. discuss. peripatet. lib. 6. Jos. Scaliger sive Ivo Villiomarus adversus Rob. Titium III. 20. Ἐγκύκλια Aristotelis problemata allegantur à Gellio XX. 4. Ἐγκυκλίων duos libros memorat Anonymus Menagii & Laertius V. 26. Problematum saltim pars hodie exstat, ut supra in editis Philosophi scriptis notavi. num. XXV.

Ἐγκαμία ἢ ὕμνοι. Anonymus Menagii.

Τέχνη ἐγκαμιαστική. id.

Ἐγκώμιον λόγος. id.

Ἐγκώμιον πᾶσι. id.

Περὶ εἰδῶν καὶ γενεῶν. Laert. V. 22. Anon. Menag. πᾶσι εἰδῶν.

Περὶ ἐκαστῶν ἄ. Laert. V. 24. Anon. Menag. πᾶσι ἐκαστῶν.

Ἐλεγεία in Eudemum Cyprium, quorum initium : Καλλιτέχνης μητρὸς θυγατρ. Laert. V. 27. Anonymus Menagii. Olympiodorus commentar. in Gorgiam Platonis, & ex eo Patricius discuss. Peripatet. p. 94. seq. Bessarion contra calumniatorem Platonis lib. 1. c. 3. ubi versus aliquot latine redditi, in Platonis laudem.

Περὶ ἐναντιῶν ἄ. Laert. V. 22. Anon. Menagii. ἐκλογὴ τῶν ἐναντιῶν dicitur Aristoteli IV. 2. Metaph. & Sam. Petito iudice exstat hodie sub titulo libri X. Metaphys.

Ἐνθυμημάτων ῥητορικά. Ἐνθυμημάτων αἰρέσεις (al. minus bene διαιρέσεις) α. Laert. V. 24. Anonymus Menagii : Ἐνθυμημάτων ῥητορικῶν α. Ἐνθυμημάτων καὶ αἰρέσεων.

Ἐνστάσεις. α. Vide supra in αἰρετῆς.

Περὶ εὐδοίας. Schol. Appollonii lib. 1. sed respicit partem operis πολιτικῶν quæ erat de Rep. Eubæorum.

Ἐξηγητικά καὶ γένεσις. Laert. V. 26. Aliæ edit. Ἐξηγητικά. Anonymus Menagii Ἐξηγητικῶν καὶ γένεσις, id.

Ἐπι, quorum initium : Ἀγνὸς θεῶν πρέσβισθ' ἑκατηβόλε. Laert. V. 27. Anonymus Menagii.

Περὶ ὁπλισμῶν α. Laert. V. 22. Anonymus Menag. Samuel Petitus IV. 9. Misc. opinatur hos libros hodie exstare sub titulo libri II. & IV. Metaphys.

Ἰπερ ὁπλισμῶν. α. id. 23.

Ἐπιστολαί. De Aristotelis Epistolis deperditis pariter & iis quæ exstant jam dixi supra in Epistolographis lib. 2. c. 14. num. 17. & 38. Anonymus Menagii memorat Epistolas viginti. Laertius V. 27. Epistolas ad Philippum, Selymbriorum Epistolas, (hoc est ut intelligo, scriptas Selymbriorum nomine, quæ fuit urbs Propontidis :) Ad Aristonem, 1. Ad Hephæstionem, 1. Ad Mentorem, 1. Ad Philoxenum 1. Ad Themistagoram 1. Ad Democritum 1. Ad Antipatrum IX. Ad Alexandrum IV.

Ἰπομνήματα ὁπλισμῶν ἢ ὁπλιστικῶν (λόγος) vel ut alii ὁπλιστικῶν. γ. Laert. V. 23. Simplicius in Categ. Anonymus Menag. Ἰπομνημάτων ὁπλιστικῶν, γ.

Ἐπὶ ὁπλισμῶν. ε. Laert. V. 24. Anonymus Menagii.

Περὶ ἐρμηνείας ἱερῶν. Schol. Theocriti Idyll. 15.

Περὶ ἐρμηνείων. α, β. Laert. V. 22. & 29. Hesych. illustris, licet H. Steph. testatur eo in loco codices nonnullos legere ἱερωτικῶν. Anonymus vero Menagii hosce libros eosdem facit cum sophisticis elenchis qui exstant. Ἐλέγχων σοφιστικῶν ἢ περὶ ἐρμηνείων νικῶν.

Λύσεις ἐρμηνείων. δ. Laert. V. 22. Anonymus Menag.

Προτάσεις ἐρμηνείων. infra in περὶ.

Ἐρωτικός. α. Laert. V. 22. Sed Athenæo XV. p. 674. laudatur secundus liber ἱερωτικῶν, & Anonymus Menagii memorat ἐρωτικῶν libros sex. Forte ex hoc opere sunt quæ profert Athenæus XIII. p. 564.

Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις α, β. Laert. V. 23. Ex Sam. Petiti sententia

- hic est liber octavus Topicorum exiis qui extant. Ceterum
 ὡς ἐρωτήσεως à Topicis distinguuntur apud Laert. V. 19.
- *Εὐδημὸς ἢ ὡς ψυχῆς. In Eudemum Cyprium, familiarem suum
 functum dialogus. Plutarch. in Dione & Consolat. ad Ap-
 Proclus 5. in Timæum & in Phædonem ac Gorgiam. Vide
 cii discussiones Peripateticas lib. VII. p. 93. Respicit Cicero
 divinat. Laert. V. 22. Inter alia in hoc dialogo confutaverat
 qui animum tantum habuerunt pro harmonia, teste Simplicio
 de anima text. 54. qui illius iterum meminit lib. 3. text. 1.
- Περὶ εὐγενείας α. Laert. V. 22. Anonymus Menagii. Athenæus
 init. libri 13. ubi Codices quidam male ὡς συγγενείας. Ang-
 num Aristotelis, dubitat Plutarchus in Aristide extremo.
 inter Theophrasti scripta fuit etiam liber hujus argumenti.
 in fragmento libri quod etiamnum inter opera Aristotelis est
 Stobæi Serm. 84. verba illa ad quæ Plutarchus respicit occur-
 annotatum est à Seldeno in præf. ad præclarum opus quod de
 lis honorum edidit. Aliud fragmentum apud eundem Sto-
 um Serm. 86.
- Περὶ εὐρημάτων. Clemens Alex. 1. Strom. p. 308.
- Περὶ ἐνυχῆς α. Laert. V. 22. Simplicius in 2. de cælo, Anonymus
 nesi & Menagii. Respicit Varro Eumedinibus apud Noni-
 miras. Vide Scaligerum sive Ivonem Villiomarum adversus
 Titium IV. 13.
- Περὶ τῶν ζώων ἡθῶν καὶ βίων. Athenæus VII. p. 281. & 307. Eade-
 guntur tamen in editis de animalium Historia libris.
- Ζῶικα. Apollonius c. 27. hist. commentitiæ, ubi hoc opus ab
 πραγματεία ὡς ζώων distinguit. Vide infra περὶ ἰχθύων & eun-
 Apollonium. c. 28.
- Περὶ τῶν μυθολογικῶν ζώων α. Laert. V. 25. Anonymus Menag.
- Τὰ περὶ τῶν συνθέτων ζώων. Laert. V. 25. Anon. Menag.
- Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου liber diversus ab edito. Apollonius hist. n.
 cap. 26.
- Περὶ ἡδονῆς α. Laert. V. 22. & 24. Vel Aristoteles bis tractavit idem
 mentum, vel quod hoc loco probabilius mihi videtur, eundem
 brum bis numeravit Laertius. Memorat & Anonymus
 nagii.
- Τέχνης τῆς θεοδότης συναγωγῆς. infra in τέχνη.

- Θεολογούμενα.** Macrobi. I. Saturnal. c. 18. nisi diversus à nostro Aristoteles intelligitur: nam velut à celebri illo Stagiritæ eum distinctum Aristoteles, inquit, qui Theologumena scripsit, Apollinem & liberum Patrem unum eundemque Deum esse, cum multis argumentis asserat &c. De nostro quidem Ammonius in vita: Τῇ δὲ Θεολογίᾳ εἰ καὶ μὴ ἦν ἐξηγήσας, ἀλλ' ἐν ἑᾷ αὐτῆς ἐλλιπὲς ἐπραγματεύσατο. ἔτι δὲ τὰ ἐγκόσµονα ἦδει, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπερκόσµια. Julianus Epist. ad Theophrastum p. 265. Aristotelis dictum refert ὅτι μὴ μείον αὐτῷ περὶ Φρονέειν ὅπῃ τῇ Θεολογικῇ συγγραφῇ ἔκαθελόντο τὴν περὶ τῶν δυνάμεων, non minus ingentes se animos ob Theologicum quod elucubraretur congerere posse, quam Alexandrum qui Persarum opes everterat.
- Θέσεις ὑπὸ χειρηματικῆς** five ἐπιχειρητικῆς κῆ. Θέσεις ἐρωτικῆς δ'. Θέσεις λυσιπικρῆς β'. Θέσεις περὶ ψυχῆς α'. Laert. V. 24. & Anonymus Menagii, qui addit θέσεις πολιτικὰς libris 2. Memorat Theon quoque progymnasm. Θέσεις, Aristotelis pariter & Theophrasti, de cetero infra.
- περὶ θηρίων de bestiis Venenatis.** Eratosthenes c. 41. Catasterism.
- ἱατρικά** Laert. V. 26. licet in antiquioribus edit. legitur τακτικά. Anonymus Menagii; περὶ ἱατρικῆς β'. & postea περὶ ἱατρικῆς Medicinæ operam dedisse Aristotelem testatur præter Anonymum Nunnellii & Ælianum IX. 22. Var. Plutarchus in Alex. hoc nomine gratum Regi fuisse affirmat. Etiam Φαρμακοπώα aliquando fuit Aristoteles, si vera sunt quæ narrat Ælianus V. Var. Vide & infra in συναγωγῇ.
- περὶ ἰδίων α'** Laert. V. 22. an ιδεῶν? de quibus duos libros scripsisse testatur Syrianus in extremo commentarii ad XIII. Metaphys.
- περὶ τῶν ιδεῶν α'.** Laert. V. 23. Anonymus Menagii, Alex. Aphrodiseus in Metaphys. Scholiastes MS. ad Dionysium Thracem: ἰδέον ἢ ὅτι ὅροι τῆ καθόλου καὶ αἰετῶν μόνων εἰσιν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης εἴρηκεν ἐν περὶ ιδεῶν, α' πρὸς τὰς Πλάτωνος ιδέας ἔστιν αὐτῷ πεποιημένα.
- περὶ ἰχθύων.** Athen. lib. VII. p. 302. nisi pars potius operis de animalibus respicitur.
- περὶ ἰχθύων ἢ ζωικόν.** Athenæus VII. p. 286. 310. ubi refert quædam Historia animalium haud obvia, Confer supra in ζωικά.
- περὶ καλῆς α'.** Laert. V. 24. Anonymus Menagii περὶ καλλίας.
- Κατηγοριῶν** liber alter diversus ab eo qui exstat, Memoratur ab Adraco apud Simplic. & Ammonio ad Categorias, sed pro spurio habetur. Vide Patricii discuss. Peripatet. T. 1. p. 20.

Κήρυα. Eutocius ad Archimedem de Circuli dimensione ait plures hoc problema solvere conatos esse, uti non fugiat eos, qui Eudemi Historiam Geometricam legerunt, καὶ τῶν Ἀριστοτελικῶν μετασχόντας κηρίων. Idem Eutocius sub extremum libri laudat Porum Nicænum Philonis Gadarenensis discipulum ἐν κηρίοις. Commandinus utrobique legit κυρίων & κυρίοις male.

Περὶ κινήσεως α', β'. Laert. V. 23. Philoponus VII. 3. contra Proclum & Anonymus Menagii, qui unum duntaxat librum memorat. Sunt qui putant hos esse libros postremos φυσικῆς ἀκροάσεως, in quibus de motu agitur.

Κορίνθι. Vide infra in Νήενθος.

Περὶ κυάμων. Laert. VIII. 34.

Κτίσεις sive Origenes urbium. Plutarch. 'quod non svaviter vivitur secundum Epicurum p. 1093.

Κύκλ. à quo diversum opus περὶ ποιητῶν, γ'. licet Anonymus Menagii legit Κύκλ. ἢ ποιητῶν, γ'.

Κωμικοί. Erotianus in Ἡρακλείης νότῳ. Videtur fuisse pars διδασκαλιῶν qua de Comicis egit. Confer Jonsium p. 55. de scriptoribus Hist. Philos. cui tamen non assentior, opus hoc juniore cuidam Aristoteli Grammaticotribuendum esse conjicienti.

Κυρήνη. Menagius ad Laertium p. 204. notat Aristotelem ἐν κυρήνῃ citari à Polluce IX. 6. Forte respexit descriptam ab Aristotele in opere πολιτικῶν Remp. Cyrenaicorum. Possunt etiam verba Pollucis ita intelligi, ut teste Aristotele affirmet tetrastatere aureum in usu fuisse Cyrenis.

Περὶ λέξεως καθαρᾶς α'. Anonymus Menagii.

Περὶ λέξεως, β'. Laert. V. 24. Forte iidem qui Simplicio ad Categorias: περὶ ὧν λέξιν, ut Clarissimus Menagius annotavit.

Περὶ τῆς λίθου de Magnete Laert V. 26. Galenus vel quisquis auctor libri de incantatione laudat Aristotelem in libro de lapidibus. Sic & Anonymus Menagii. Et Philippus Labbeus p. 255. Bibl. MSS. testatur librum Aristotelis de gemmis Arabice exstare MS.

Ἐγκώμιον λόγων. Anonymus Menagii inter Pseudepigrapha refert.

Μαζικός sive μαζικόν. Anonymus Menagii inter Pseudepigrapha Philosophi referens, tum Laert. proœm. sect. 1. & 8. Plinius XXX. 1. Suid. in Ἀντιοθένης, ubi testatur hunc librum ab aliis Antistheni, ab aliis tributum Rhodoni.

Μαζή-

μαθηματικόν. Laert. V. 24. Περὶ τῶν πρὸς μαθήμασιν ἑστίας. Anonymus Menagii.

Περὶ μακροβιότητος. Idem Anonymus.

Περὶ μετέθες. Laert. V. 24. & Anonymus Menagii. Unde non probo Meursii conjecturam qui apud Laertium μεθης pro μετέθες scribe-
re jubet. p. 123. ad Hesych. illustrem, & ipse rectius de hac conje-
ctura sua ambigit p. 128. ad Apollon.

Περὶ μεθης. Apollonius Hist. mirab. c. 25. Athenæus. Macrobius VII. 6. Plutarch. III. 3. Sympot.

μεθοδικόν. Laert. V. 24. Περὶ μεθόδου Anonymus Menagii, qui inter Pseudepigrapha refert.

μεθοδικὰ ἢ. Laert. V. 23. & 29. Hesychius illustr. Aristoteles ipse in Rhetor. & ex eo Dionysius Halic. Epist. ad Ammæum p. 121. 122.

πρὸς τὰ μελίσσας, α. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Μενέξενος, α. Laert. V. 22. Anonymus Menagii.

Περὶ μεταλλῶν, μονόβιβλος. Olympiodor. in Meteor. 1. p. 5.

Περὶ μίξεως scriptum suum memorat Aristoteles c. 3. lib. de sensu, nisi respicit locum lib. 1. de generat. & corrupt. c. 10. ubi de hoc argu-
mento egit, ut Menagio notatum p. 195. ad Laertium.

Μνημονικόν, α. Laert. V. 26. Anonymus Menagii. Gellius IX. 8. καὶ τὴν μνήμην. Fragmentum apud Stobæum Serm. 25.

Περὶ μονάδος. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Περὶ μουσικῆς. Laert. V. 26. & Anonymus Menagii. Plutarchus lib. de Musica p. 1139. ex Aristotele locum bene longum affert, quem ex ejus libro de Musica petitum esse non dubitat Patricius discuss. pe-
ripater. p. 76. Aristotelis problemata quæ ad Musicam spectant & Averrois in Aristotelem de Musica MS. in codice Regis Galliarum 2270. teste Labbeo p. 116. Bibl. novæ MSS.

Περὶ τῆς Νείλης ἀναβάσεως. Anonymus Menagii. Alexander in lib. Me-
teorolog. Videri possit hoc scriptum ætatem tulisse. Nam latine in veteribus editionibus Aristotelis exstat libellus de Nilo, ut dixi capite superiore §. 37.

Νήριον, α. Anonymus Menagii & Laert. V. 22. ubi Meursius legen-
dum putat κορίνθιον. Sane Themistius Orat. IV. p. 121. (sive Orat. XXIII. p. 195. edit. Harduini) narrat Aristotelem in Dialogo cui titulus κορίνθιον celebrasse Corinthium quendam agricolam qui lecto Platonis Gorgia agrum colere desiit, & Platoni in disci-
plinam se dedit.

περὶ νήσαν De insulis singulari libro egisse Aristotelem incerta valde conjectura colligitur è loco Plinii IV. 12. ubi Aristotele auctore refert, Delon ita dictam, quod repente apparuerit enata.

Νῆκαι Διονυσιακά; five liber de iis qui in Dionysiis vicissent. Laert. V. 26. Certabant enim Tragici tetralogiis five quaternione Tragœdiarum in Dionysiis, Lenæis, Panathenæis & Chytris. Vide Libanii argumentum in Orat. Demosthenis adversus Midiam, & quæ viri docti ad eundem Laertium III. 56. Idem argumentum nostra ætate illustrandum sibi sumsit Illustris Vir Ezechiel Spanhemius, cujus præclarum opus de Dionysiorum festo & Διονυσιοῖς jam pridem expectamus. Nam Meursii quidem de iisdem Dionysiis liber singularis, cujus spem facit in Græcia feriatâ, una cum ipso auctore intercidit.

Νόμιμα Παλαιά. Anonymus Menagii, qui illudere lectori videtur.

Νόμιμα βαρβαρικά five βαρβαρικῶν συναγωγή. Idem Anonymus, & Theophrast. Cicero. Varro 6. de lingua lat. Apollonius hist. mirab. c. XI. Aristotelem ἐν τυρρηνῶν νομίμοις laudat Athenæus lib. 12. Vide & infra πολιτεία, tum Wouneratum c. 9. Polymathia. A. Schottum ad Zenobii V. proverb. 25. & Jonsium p. 49. 50. ubi de aliis νομίμων scriptoribus.

Νόμων, δ'. Laert. V. 26. Male apud Anonymum Menagii νομίμων δ'. Respicit forte Gellius II. 12.

Νόμοι αἰδρός καὶ χαμεῖτης. Anonymus Menagii.

Νόμοι συσπαικός five νόμων συσπαικῶν α'. Laert. V. 20. Anonymus Menagii & Proclus in præf. ad Remp. Platonis, ex emendatione Meursii ubi alioqui legitur συσπαικός. Sed Laertius & Anonymus potius ex Proclo emendandi. Sane Casaubonus ad Athenæum pro συσπαικός apud Laertium legit συνδιασπαικός, Jonsius p. 57. συμπακός: & νόμους συμπακούς Leges convivales scripsisse Aristotelem diserte tradit Athenæus XV. 5. & V. pag. 186. Adde quæ infra in συμποσίον.

Πρὸς τὰ Ξενοκράτους. Laert. V. 25. Sed in codice MS. Florentino Laertii Ξενοφάνους. Ac sane exstat etiamnum libellus Aristotelis de dogmatibus Xenophanis, cui adde quod paulo ante Laertius memoraverat librum Anonymo Menagiano etiam notatum περὶ τῆς Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους φιλοσοφίας.

όλυ-

* Definitio legis apud Athenæum ex Aristotele: νόμος ἐστὶν λόγος ὁρισμένον καὶ ὁμοιογενὲς κοινῆς τῆς πόλεως, μηνύων πῶς δεῖ πράττειν ἕκαστα.

Ὀλυμπονίκου. Laert. V. 26. VIII. 51. Anonymus Menagii.

Ἀπορημάτων Ὀμηρικῶν, libri sex, Laert. V. 26. five *septem* ut Anonymus Menagii. Phrynichus in βασιλικῶν. Anonymus Nunnescii: Aristoteles autem juvenis adhuc existens doctrinam eloquentiæ docebatur, ut declarant Homerica commenta scripta ab eo, & Iliadis dictamen quod dedit Alexandro. Respicit & Plutarchus Aristotelem laudans lib. de audiendis Poetis p. 32. De ἐκδόσει Homeri Aristotelica quam ἐν ἑνάῳ θηκοῦ vocabant, dictum supra lib. 2. c. 2. §. 12. τὰ Ὀμήρου περὶ βλήματα memorat Ammonius in vita Aristotelis, & Anonymus Menagii libros decem περὶ βλημάτων Ὀμηρικῶν. Qui præterea inter scripta Aristotelis refert εἰ δὲ ποτε Ὀμηροῦ ἐποίησεν τὰς ἡλικίας βῆς, five dissertationem de solis bobus ad Odyss. α. v. 8. Etiam de Homero scripsisse testatur Plutarchus libro quod non sicciter vivi possit secundum Epicurum. p. 1095.

Ὀπτικόν. Laert. V. 26. & Anonymus Menagii. Hunc Aristotelis librum à selectum indicat Andreas Bellunenlis Avicennæ interprete teste Nunnescio ad vitam Aristotelis. Verum apud Hesychium illustrem in Αἰσθητικῆς non Ὀπτικῶν legendum sed Τοπικῶν, ut apud Laertium. V. 29.

Περὶ πνεύτων ὀργῆς. α. Laert. V. 23. Anonymus Menagii περὶ πνεύτων ὀργῆς.

Ὀρισμῶν ἐπιβλήτων. Laert. V. 24. Anonymus Menag.

Περὶ ψευδούς. α, β. Anonymus Menagii. Confer paulo ante Ὀπτικόν,

Παθη, α. Laert. V. 24.

Περὶ παιδείας α. ἢ παιδευτικόν. Laert. V. 22. & IX. 53. Anonymus Menagii.

Παραβολαί, α. Laert. V. 26. Anonymus Menagii.

Παραδόξων liber secundus laudatur à Plutarcho in Parallelis, p. 312.

Παροιμίαι. α. Laert. V. 26. Hoc opus reprehendit Cephisodorus (five ut rectius scribitur Cephisodorus Isocratis discipulus de quo supra lib. 2. cap. ult.) teste Athenæo lib. 2. p. 66. ubi Dalechampii versio emendanda. Vide Vigeri notas ad Eusebii præparat. Evangel. p. 75. Menagius ad Laertium p. 197. ex Andr. Schotti præf. ad proverbialia Graecorum ait Aristotelis παροιμίας citari à Zenobio, quod in parte virum doctissimum memoria fefellit. Respiciunt eodem notante Menagio Didymus in Odyssæ x. v. 19. & Schol. Apollonii lib. 1. p. 10. ubi de Ancaeo. His adde Synefium qui in calvitiei encomio

comio p. 85. ex Aristotele proverbium definit *παραίτης φιλοσοφίας ἐγκατάλειμμα περιωρῆν διὰ συντομῆς καὶ δεξιότητος*. Videtur idem Aristotelis opus respicere Apostolius VII. 44. ubi de ære Dodonæo & IX. 16. ubi de prov. εἰς κόρακας.

περὶ τῆς πάσχειν ἢ πεπονθέναι α. Laert. V. 22. & Aristoteles ipse IV. 3. de generat. animal. quamvis Jonsius putat respici lib. 1. de generatione & corrupt. c. 6. non librum singularem.

In Platonis laudem Orationem præclaram conscripfit Aristoteles, ut ex Olympiodori commentario in Gorgiam observat Belfario lib. 1. c. 3. in calumniatorem Platonis.

τὰ ἐκ τῶν νόμων πλατῶν α, β, γ. Laertius V. 22. Sed duos tantum libros numerat Anonymus Menagii. Aristoteles ἐκ πλατωνικοῖς laudatur à Plutarcho in Colotem pag. 1118. Vide & Laert. III. 80. 109. De Platonis Philosophia. Syrian. in XII. Metaphys. p. 93. b.

περὶ πλάτωνος α. Laert. V. 22. Anon. Menag. qui ἑγκώμιον πλάτωνος, præterea memorat, atque inter pleudepigrapha recenset.

Περὶ ποιητῶν α, β, γ. Anonymus Menagii. Laert. V. 22. III. 48. VIII. 57. Macrobius V. 15. Saturnal. & Athenæus XI. 15. Dialogum de poetis memorat Anonymus Nunnesii.

Ποιητικά. Laert. V. 26.

Πραγματεῖαι τέχνης ποιητικῆς. α, β. Laert. V. 24. Librum tertium περὶ ποιητικῆς. id. 2. 46. Plutarch. de Homero. Libri de Arte Poetica Boethius in 1. de interpretat. p. 290.

τὰ ἐκ τῆς (πλατῶν) πολιτείας α, β. Laert. V. 22. Proclus præf. in Platonis Remp. καὶ γὰρ Ἀριστοτέλης ὑπερμερόμενος τὴν πραγματείαν ταύτην ἔταξε. Φησὶν ὑπερμερόμενος τὴν πολιτείαν, καὶ ἐν τῷ συρρικτικῷ (Meursius legit συρρικτικῷ) ἔστιν αὐτῷ περὶ ἀρχαῖς τῆς πόλεως. Vide supra in νόμῳ συρρικτικός.

Πολιτεῖαι πόλεων ῥη. Respublicæ urbium CLVIII. Laertius & Anonymus Menagii; (Respublicas CCL. numerat Anonymus Nunnesianus, sed Ammonii sive Philoponi codices CCLV.) seorsimque gubernationes democraticæ, Oligarchicæ, Aristocraticæ, & Tyrannicæ. Laert. V. 27. unde apud Anonymum Menagii pro πόλεων ιδιωτικῶν legendum ἰδίως Τυραννικῶν, καὶ δημοκρατικῶν, καὶ ὀλιγαρχικῶν. Allegantur in Schol. ad Aristophanis Vespas. v. 157. 642. Opus præstantissimum, in quo, ut ait Cicero j. de finibus, omnium

fero

fere civitatum non Græciæ solum sed etiam Barbariæ mores instituta ac disciplinae exposuerat. In his fuere præter alias, quarum ipsa etiam nomina nos fugiunt descriptiones Reip.

Ἀδραμυττηνῶν. Steph. Byz. in Ἀδραμύττειον.

Ἀθηναίων. Schol. Comici ad Acharnenses v. 133. ad Avēs v. 1354. ad Plutum v. 278. Harpocrat. & Suidas in στρατιά. Zenobius prov. VI. 29. Hesych. ἐϋθύνας. Suid. in περίπαλον.

Ἀιγινήτων. Athenæus VI. p. 272.

Αἰτωλῶν Strabo VII. 321.

Ἀκαρναίων Strabo VII. 321.

Ἀκραγαγετιῶν Pollux IV. 24. & IX. 6.

Ἀμβρακιωτῶν Steph. Byz. in ἀεζαρμαί.

Ἀργείων Pollux X. 46.

Ἀρκάδων Harpocrat. in μύριοι.

Βοηθίων Plutarch. Theseo p. 6.

Γελῶν Schol. Pindari Pythionic. 1. p. 171.

Δηλίων Laert. VIII. 13. Athen. VII. p. 296

Ἐυβοέων Viderur respicere Strabo Aristotelem laudans lib. X. p. 445. & 447.

Ἠλείων Harpocrat. in Ἐλλανοδίκα.

Ἡπειρωτῶν Steph. Byz. in Ἀμύνται.

Θεπιάλων Athen. XI. p. 499. Harpocrat. in πτεραρχία.

Ἰθακησίων Tzet. in Lycophr. v. 799. Eustath. ad Iliad. ②. p. 700.

In toto opere hæc fuit quadragesima secunda, ut præter Scholiasten Comici docet Suidas in σκυτάλη.

Ἱμπεραίων Pollux IV. 24. & IX. 6.

[Κάρων Apollonius Hist. mirab. c. 11.]

Κερκυραίων Schol. Apollonii IV. 69.

Κισαίων Schol. Apollonii I. 34.

Κολοφωνίων Athen. XIV. p. 618.

Κροτωνιατῶν Athen.

Κυθνίων Harpocrat. in κύθριοι.

Κυμαίων Schol. Sophoclis in argumento Oedipi Tyranni.

Κυπρίων Harpocrat. & Suidas in αἰάκτες.

Κυρηναίων Pollux IX. 6. Schol. Aristophanis ad Plutum v. 925.

Schol. Aristophanis ad Acharn. v. 319. Zenobius II, 24. proverb. Schol. Pindari Isthmionic. 7. p. 476.

Λευκαδίων Strabo VII. p. 322.

Λοκρῶν Clemens 1. Strom.

μαζχαλιωτῶν Athen. XIII. p. 576. Harpocrat, in μαζχαλία.

Μεγαρέων Suid. Strabo VII. p. 322.

Μεθωναίων Athen. VI. p. 235.

Μηλιέων Suid.

Ναξίων Athen. VIII. p. 348. Videtur respicere Plutarchus de virtute mulierum f. 254.

Ὀπαντίων Hesych. in ὀσπετ. Harpocrat, in Ἀμφίχα. Strabo VII. p. 322.

Ὀρχομενίων Pollux X. 38. Appendix Vaticana proverb. IV. 3. Tzetzes ad Hesiod. p. 3 b ubi de auctore dubitat & ad alium Aristotelem qui peplum scripsit, referendam arbitratur.

Πελληνίων. Harpocrat. in μαστῆρες.

Σαμίων Zenobius VI. 12. proverb. Apostolius XVII, 25. Schol. Comici ad aves v. 472.

Σαμοθράκης Schol. Apollonii.

Σικυωνίων Pollux IX. 6.

Συβαριτών. Athen. XII. p. 520.

Συρακυσίων Athen. X.

Ταραντίνων Pollux IX. 6.

Τεγεατῶν Schol. Aristoph. ad Nubes. Schol. Apollonii IV. 22.

Τερεδίων Steph. Byz. in Τείεδ. Schol. Comici ad Nubes v. 397. Apostolius XVIII, 28. proverb.

Τροιζηνίων Athen. I.

Τυρρηνίων Athen. I.

Φωκείων Clemens 1. Strom.

Fragmenta ex hoc opere collegit If. Calaubonus, quæ in recentioribus operum Aristotelis editionibus, & in editione Politicorum Heinsiana Jenæ etiam repetita leguntur. Licet vero in notis ad Laertium idem Calaubonus testatur tantummodo gustum quendam se evulgasse, plenam syllogen cum accuratiore de scriptis Philosophi tractatione alii loco servasse : nunquam tamen locupletior

tior illa collectio adspexit lucem. Vide & Vossium de Hist. Græcis lib. IV. c. 9. & supra in δικαιώματα & νόμιμα. In itinere cum Alexandrum comitaretur Aristoteles in Asiatica expeditione hoc conditum opus Ammonius tradit: Ἀμέλει καὶ συνώδυσεν αὐτῷ μέχευ καὶ ἕως τῶν Βραχμάνων, ἐνθ' ἔφησε τὰς διακοσίας πενήκοντα πέντε πολιτείας. Simplicius prolegom. in Categor. laudat γνησίας Aristotelis πολιτείας, quasi & spuria sub Philosophi nomine ambulassent, ut observat Nunnescius, & de Orchonieniorum Politia paulo ante notabam. Alii, cum doctissimo Jonsio negant Aristotelem in Asiatica expeditione Alexandri comitem fuisse.

πολιτικῆ. α', β'. Laert. V. 22. Codices vulgati. Pro quo MS. Regis Gallicæ πολιτικῶν α'. Anonymus Menagii πολιτικὸν, α'.

πολιτικά, α', β'. Laert. V. 24. Idem forte cum superiore.

περί τῶν ποσειχωῶς λεγομένων ἢ καὶ πρὸς ἑσιν al. πρὸς θεσιν, α'. Laert. V. 23. & Menagii Anonymus, licet in quodam Laertii codice sint notati libri 6, non α'. Samuel Petitus IV. 9. Misc. putat hunc librum hodie extare & esse quintum Metaphysicorum. Aristoteles quidem περί τῶν ποσειχωῶς λεγεται ἕκαστον ἐπίσσε se περὶ τῶν testatur lib. 6. Metaphys. extrem. lib. 7. c. 1. & lib. 10.

περί ποταμῶν liber quartus laudatur à Plutarcho in extremo libri de fluminibus.

πρωτάσεις α', Laert. V. 24. & 29. Hesych. illustr. Anonymus Menagii.

πρωτάσεις ἐρσιτικά, δ'. Laert. V. 23. & qui unum duntaxat librum memorat Anon. Menagianus.

πρωτάσεις περί ἀρετῆς. Supra in ἀρετῆς.

πρωτεπικός, α'. Anonymus Menagii. Laert. V. 22. ad Themisionem Cypriorum Regem. Teles ap. Stobæum Serm. 93. Arsenius Monembasiæ Archi-Episc. in Apophthegmatis, ubi de Zenone.

περί τῶν πυθαγορείων, α'. Laert. V. 25. Anon. Menag.

πρὸς τὰς πυθαγορείας, α'. ibid. Confer supra in ἀρχυτ.

Σύλλογὴ τῶν τοῖς πυθαγορείοις ἀρεσκόντων libris pluribus, quorum secundum allegat Simplicius in 2. de cælo. & 4. Phys. Laudatur & Jamblichus c. 6. de vita Pythag. Aristoteles ἐν τοῖς πυθαγορείαις φιλοσοφίας, & Theoni Smyrναῶ. Arithmet. c. 5. ἐν τῇ πυθαγορείᾳ. Ænigmata Pythagorica explicasse testis Hieronym. Apolog. in Rufinum. Pythagorica Apophthegmata Stobæus Serm. 41. Respicit Plutarchus apud Gellium IV. 11. Laertius VIII. 19. 36. Porphyrius vita

vita Pythag. Apulejus de Deo Socratis, Ælianus II. 26. Var. Hist. Apollonius c. 6. Hist. mirab. Confer Jonsum p. 54.

Πυθαγόρας. α. Laert. V. 26.

Πυθιονικῶν ἀναγραφὴ five ἐλεγχοί α. Laert. V. 26. Plutarch. Solone p. 83. Respicit Hefychius in βιβλίοις.

Πυθιονικαὶ Μουσικῆς, α. Laert. V. 26.

Περὶ ῥητορικῆς, Γρύλλου, α. Laert. V. 22. Quirtil. 2. 17. Anonymus Menagii & MS. Laertii codex περὶ πολιτικῆς de politico dicendi genere ἢ Γρύλλου. Idem Anonymus: περὶ ῥήτορος ἢ πολιτικῆς, hoc est de artifice λόγος πολιτικῆς & ῥητορικῆς πολιτείας, ut vocat Dionysius Halicarnassensis. Apud eundem Anonymum: περὶ ῥητορικῆς ἢ μὲν φυσικῆς, ἢ. Putolendum, περὶ ῥητορικῆς. Τῶν μὲν τῶ φυσικῆς, ἢ.

Ἐπιτομὴ ῥητορικῶν Laert. lib. 2. sect. 104.

Σημεῖα Χειμῶνων. Laert. V. 25. & Anonymus Menagii, apud quem male συμμαχίαι χειμῶνων pro σημασίαι, ut doctissimo editori observatum. Ex Aristotelis περὶ σημείων superest fragmentum de loco & nominibus ventorum.

Περὶ τῶν Σόλωνος ἀξόνων. ε. Anonymus Menag.

Σοφιστής, α. Laert. V. 22. & VIII. 57. Respicit Sextus Empiricus 7. contra Logicos p. 139.

Περὶ τῆς Σπυσιππῆς καὶ Ξενοκράτους Φιλοσοφίας. Laert. V. 25.

Περὶ σοιχείων. α, β, γ. Laert. V. 23. Anonymus Menagii. Aristoteles ipse c. 4. libri de sensu. Nec facile assentior Jonfio, qui non singulare opus innui putat, sed lib. 2. de generat. & corrupt. c. 2. 3. ubi περὶ σοιχείων.

Συλλογισμοί, α. Laert. V. 23. Anonymus Menagii.

Συλλογισμῶν α, β. Laert. V. 23. Anonymus Menagii.

Συλλογιστικὸν καὶ ὅροι, α. Laert. V. 23. five ut Anonymus Menagianus, συλλογιστικῶν ὁρων α. In his scriptis iudice Sam. Petito Aristoteles tradiderat ἐξωπρικοῦς, quæ deinde in Analyticis posterioribus ἀκροαματικῶς. Vide ejus observationes lib. 2. c. 2.

Περὶ Συμβολίας α. Laert. V. 25. Anon. Menagii περὶ συμβολῆς. Nec assentior Jonfio, putanti nihil aliud de hoc argumento scriptum ab Aristotele quam libri I Rhetor. c. 6. 7. licet hunc forte locum respicit Philosophus I. Rhetor. c. 18. & lib. 2. c. 19.

Συμπόσιον, α. five περὶ συμποσίων ἢ συγγιγίων. Anonymus Menagii. Laert. V. 22. Athenæus lib. 15. p. 674. Respicit & Plutarchus initio

tio symposiacar. quæst. & Macrobius VII. 3. Saturnal. Vide supra in Νόμῳ Συστατικός. Etiam συγγραμμάτων περιβλήματων libros tres inter Aristotelis scripta memorat idem Menagii Anonymus.

Συναγωγῆς α', β'. Laert. V. 25. Non libri περὶ μαθημάτων ἀκρομάτων intelliguntur, ut sensit Patricius, neq; opus de collectione syllogistica, quo sensu συναγωγή sumitur ap. Laert. V. 29. & Hesych. illustr. sed intelligitur συναγωγή ἱατρική, ut Reinæsius p. 34. Var. Lect. observat ex hoc loco Galeni I. ad Hippocr. de nat. hum. παρὲς τὰς τῆς ἱατρικῆς συναγωγῆς αἰατῶναι βιβλίας ὅτι περὶ μαθημάτων καὶ ἀριστοτέλει, ὁ καλοῦσθαι τὴν ὑπὸ Μένωνος γεγραμμένην. Διὸ καὶ Μενώνεια (male Μηλωνεια apud Plutarch. VIII. 9. sympos. p. 733.) ὡς περὶ μαθημάτων ἐνίοι τὰ τὰ βιβλία.

Τακτικά male annumerantur scriptis Aristotelis, neque ab Æliano Taclicos scriptores laudante omissa fuissent, siquidem existissent. Vide supra ἱατρικά.

Τελευταί. Schol. Apollonii lib. 4 p. 230.

Τεχνῶν συναγωγή, Laert. V. 24. Anonymus Menag.

Τέχνη ἐγκωμιαστική. Anonymus Menagii.

Τέχνης α'. idem.

Τέχνης δ' Θεοδέκτε συναγωγή ἐν γ'. Idem. Aristoteles ipse Rhetor. ad Alexandrum c. 1. περὶ τούτων τῶν βιβλίων, ὧν τὸ μὲν ἐστὶν ἐμὸν ἐνταῖς ὑπὲρ ἐμῶν τέχναις Θεοδέκτη γραφεύταις, τὸ δ' ἔπρον Κορακῶ. Idem III. 9. Rhetor. αἱ ἀρχαὶ τῶν περὶ ὧν ὁρῶν ἐν τοῖς Θεοδέκτεσις ἐξηριθμηθῆναι. Laertius V. 24. memorat librum non nisi unum τέχνης τῆς Θεοδέκτε συναγωγῆς, recte. Libros tres Aristotelis Rhetor. Theodecti à quibusdam tributos docet Quintilianus II. 15. & Theodecti ab Aristotele ut pro suis ederet donatos narrat Valerius Max. VIII. 14. 3. Laudatur præterea Theodectes Rhetor à Quintiliano pluribus locis. De Theodecte Phaselite, qui Olymp. CXI. 2. jam obierat, vide Plutarchum Alexandro p. 674.

Τὰ ἐκ τῶν Τιμαίει καὶ τῶν Ἀρχυτέων. Vide supra Ἀρχυτ.

Τὰ περὶ τὸν τόπον. Laert. V. 24. & Anon. Menagii. Ex Sam. Petiti sententia hic est liber. 1. Topicorum ex iis qui exstant.

Ὅροι περὶ τὸν τοπικόν, ζ'. Laert. V. 23. Idem Petitus legit πρώτων, & putat hoc opus contineri libris Topicorum quos habemus 2. 3. 4. 5.

Τοπικῶν περὶ τὸν ὅρον, β'. Laert. V. 24. Eodem Petito iudice sunt liber 6. & 7. Topicorum. Anonymo Menagii memoratur τοπικῶν περὶ τὸν ὅρον καὶ πᾶσι liber unus. Porro non puto editam Antonii

Cc

Qua-

Quærensi exercitationem, qua teste Allatio p. 45. Apum urbanum disputavit quos habemus Aristotelis Topicorum libros non eos videri ex quibus Cicero ac Themistius suam locorum enumerationem desumerunt. Aristotelis τῶν περὶ memorat Plutarchus lib. Sympos. quæst. 2. p. 616.

περὶ τραγωδιῶν. α. Laert. V. 16. Anonymus Menag.

περὶ τύχης. α, β, γ. Anonymus Menagii.

Ἐγκαίμια ἢ ὕμνοι. Idem. Vide & supra in Διονυσιακῶν.

Ἰσορῆκαι. idem Anonymus.

περὶ Φιλίας, α. Laert. V. 22. licet H. Stephanus testatur in quibusdam cod. Φιλοσοφίας eo loco legi pro Φιλίας. Anonymus Menagianus tres Aristotelis libros περὶ Φιλίας agnoscit.

Tractatus ad Philippum, quibus Athenienses Regi commendasse legitur Aristoteles apud Anonymum Nunuesii, nihil aliud fuerunt quam Epistola Laertio V. 27. memorata.

περὶ Φιλοσοφίας. α, β, γ, δ. Laert. V. 22. in MS. Regis Galliae, & v. Aristotelis quam edidit Menagius: etsi in vulgatis Laertii codicibus tantum numerantur libri tres. Apud Suidam in Σωπείδας Hieron. Wolsii versio laudat librum sextum Aristotelis de Philosophia, sed in Græco Aristocles est non Aristoteles, cujus tertium de Philosophia librum allegat Cicero 1. de nat. Deorum. sect. 33. primum Laertius proæm. sect. 8. Idem opus fuit supra sub titulo περὶ τὰ ἀγαθὰ. Suidas in ἀγαθὰ δαίμονι, ὅτι περὶ τὰ ἀγαθὰ βιβλίων συντάξας Ἀριστοτέλης τὰς ἀρχὰς ἔχει πλάτωνος δόξας ἐν πρῶτῳ κατατάξει, καὶ μένεται ἔν σωματικῶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρῶτῳ περὶ ψυχῆς ἐπινομάζων αὐτὸν περὶ φιλοσοφίας. Simplicius in 1. de anima, v. Aristoteles ipse se laudat ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας. περὶ φιλοσοφίας οὐκ ἔστι τὰ περὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτῷ ἐκ τῆς Πλάτωνος ἀναγεγραμμένη συντάξας, ἐν εἰς ἰσορῆ τὰς τε πυθαγορείους καὶ πλατωνικάς περὶ τῶν ὄντων δόξας. Confer Muretum VII. 21. Var. Lect. Idem opus observante Patricio respicit Philoponus in 4. Phys. comment. 28. τὰς δ' ἀρχὰς σωφροσύνης ἔχει πλάτωνος αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης συνεγράψατο. Ceterum non minus fallitur meo iudicio Sam. Petitus, qui IV. 9. Muretum putat libros Aristotelis de Philosophia hodie existare sub titulis XII. XIII. & XIV. Metaphysicorum; quam Petrus Marsus, qui librum περὶ Φιλοσοφίας existimavit esse universum opus Metaphysicorum, secundum libros φυσικῆς ἀκροάσεως, tertium libros de cæli Commentar. in Ciceronem de natura Deorum.

Περὶ φύσεως, α. Anonymus Menagii.

Φυσικῶν καὶ σοιχείων libri XXXVIII. Laert. V. 26. & Anonymus Menagii, Confer quæ capite superiore inter edita scripta post num. XV. sed & quæ num. XXV.

Περὶ φύτων Aristotelis libri genuini interciderunt. Vide ibidem num. XIX.

Περὶ φωνῆς. Anonymus Menagii.

Χρῆται. Stob. Sed junioris esse Aristotelis notat, Francisc. Patricius discuss. Peripateticar. p. 98. quod in illis mentio Zenonis Citiei.

Περὶ φωνῆς. Anonymus Menagii.

Περὶ χρόνου. Idem Anonymus.

Περὶ χρωμάτων, β. Plutarch. Confer quæ capite superiore num. XX.

Περὶ ψυχῆς, α. Laert. V. 22. Anonymus Menagii. Vide supra in ἔνδμ-
μ, & adde hæc Petri Pomponatii lib. de incantationibus p. 207.
*Albertus M. in fine libri de licitis libris & illicitis dicit Aristotelem scripsisse li-
brum ad Alexandrum M. qui inscribitur de morte animæ, in quo multa
ponuntur adversus Deos, Leges & Sacerdotes, & liber iste fortassis per sacer-
dotes gentilium & fortassis per nostros Pontifices penitus extirpatus est. Pla-
tina enim in libro de vitis Pontificum scribit, per Pontifices multos libros fuisse
extirpatos. Verum ad hæc confirmanda antiquiore teste opus
erat quam Alberto, & firmiore argumento quam Pomponatii sus-
picionibus.*

Alia Aristotelis fragmenta non allegatis libris apud veteres
occurrentia collegit Franciscus Patricius Tomo 1. discuss. Peripatetica-
rum libro VII. Tenendum vero est, ea quæ sub Aristotelis nomine in
antiquorum scriptis leguntur, aut Aristotelis scripta memorantur, non
Aristotelis Stagiritæ esse omnia, cum fuerint etiam alii scriptores hoc
nomine, juniores.

CAPUT VIII.

De Alexandro Magno, Rege Macedonum.

De scriptis Alexandri Magni, 1. Catalogus Scriptorum qui res gestas Alexandri

I.

Non exigua Aristotelis gloria est, ALEXANDRUM Macedonem instituisse: igitur, cum hic & ipse aliqua, Rex licet, scripserit, & plura ei velut auctori ab aliis tribuantur, longe plurimi autem res ab illo gestas sive vera narratione tradiderint, sive monstis implicuerint fabulisq; & ista & hos presenti capite breviter referre, aliosq; iis Alexandri nomine claros, sive Reges sive scriptores subungere constitui.

Natus est Alexander Pellæ Macedoniæ opido Olymp. CVI. 1. ante CHRISTUM CCCLVI. Hecatombæonis mensis, qui Augusto vel Septembri responder, die sexta, eadem qua templum Dianæ Ephesi conflagravit. A prima ætate cupidissimus gloriæ, sive inter pueros deberet concurrere, sive feras venaretur, sive sub Aristotele tractaret literas, sive largiretur amicis, sive armis experiendum cum hoste esset, hoc unum desideravit, vincere omnes, vinci à nemine. Sed laudem quam magno haud dubie animo ac virtute, sive simillima virtuti, si fortuna adspiret, temeritate sibi parabat, vana divinitatis etiam apud suos affectatione, iracundia, ac voluptatibus corruptit, tam hostium perniciēs quam amicorum, qui summum bonum duceret, terrori esse cunctis mortalibus. Per paucum omnino tempus rebus præfuit, nam ab Olymp. CXI. 1. quo Pater ejus Philippus fuit obruncatus, usque ad mortem Alexandri, Olymp. CXIV. 1. ante CHRISTUM CCCXXIV. non plures ei effluerunt anni quam duodecim, & octo menses, laboribus, bellis, periculis, vulneribus consumpti, dignum scilicet operæ pretium tot excisarum civitatum, tot gentium vastatarum, tot millium interfectorum.

De Epistolis Alexandri ad Matrem, ad Antipatrum aliosque, quæ vel à veteribus & frequentissime à Plutarcho allegantur, vel sub Alexandri nomine feruntur hodie, etiā de longiore illa ac supposititia quæ latine tantum exstat sub titulo *de situ & mirabilibus Indiæ* ad Aristotelem, perinde ut de Epistolis *Philippi*, Parentis, dixi supra lib. II. cap. X. §. 17.

Strabo lib. II. p. 69. ex Patrocle refert Alexandrum ipsum accurate omnia in expeditione sua indagasse, curasseque sibi locorum descriptiones à peritissimis hominibus (*Diogneto* puta & *Barone*) exhiberi. Hinc est, quod Alexandri Magni *hædæporicon* à Strabone laudatum viri docti memorant. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐγγραφήματα Cratero à Rege traditas, & ὑπομνήματα ἔ βασιλέως sive commentarios post portem Alexandri repositos, in quibus de variis sumptibus in memoriam Hephæstionis faciendis perscripserat, meminit Diodorus Sic. XVIII. p. 588.

Ephr.

Seneca lib. 1. de beneficiis c. 13.

Ephemerides Alexandri five *Diarium* citari à Plutarcho in ejus vita pag. 706. notavit in indice auctorum Plinio allegatorum Harduinus. At *Ephemerides* secutum se ait Plurarchus, tum hoc loco, tum p. 677. ὡς ἐστὶ λαβάν ἐκ τῶν ἐφημερίδων. Sed & lib. 1. Sympol. qvæst. 6. ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐφημερίδων. Verum ab Alexandro ipso scriptas non addit: quin ab alio (Regis comitum aliquo) compositis usum se innuit, dum extrema ejus, & mortem ipsam cum p. 706. retulisset subjungit: τῶν πε πλείους καὶ λέξιν ἐν τοῖς ἐφημερίσιν ἔτω γέγραπται. Arrianus lib. VII. p. 195. αἱ βασιλικοὶ ἐφημερίδες ὧδε ἔχουσι p. 166. ἔτι ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ταῖς βασιλείαις ἀναγέγραπται. Ab *Eumene Cardiano* (Æliano III. 23. Var.) & *Diodoro Erythraeo* scriptas esse Alexandri *Ephemerides* testatur Athenæus X. p. 434. & Strattidem Olynthium Suidas refert composuisse libros quinque περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἐφημερίδων. Confer H. Dodvellum diff. IX. de Cyclis sect. V. qui junioris ævi illas *Ephemerides* esse putat, in eo tamen certe fallitur, quod p. 372. negat illas vir doctissimus unquam mentione dignatum Arrianum.

Idem Plutarchus in Alexandri Vita pag. 677. refert, quod ubi fuisset otium, tempus insumserit Rex ἡ κυνηγῶν, ἡ σιωπῶν, ἡ δικάζων πὶ τῶν πολεμικῶν, ἡ αἰαρινώσκων. Verba ἡ σιωπῶν Crusenius reddit: *vel commentando, Amiotus: il composoit quelque chose.* Sed Gvarinus Veronensis: *aut componendis rebus impartebat.* Et rectissime ni fallor σιωπῶν non minus quam δικάζων participium referri potest & debet ad id quod sequitur πὶ τῶν πολεμικῶν, ut sensus sit, quem Xylandri etiam versio admittit, eum in rebus militaribus vel constituisse aliquid ac composuisse, vel jus dixisse.

Testamentum Alexandri, quo singulis Satrapis suis provincias quibus præerant regendas legaverit, memorat Ammianus Marcellinus XXIII. 6. *ut bella prætereamus Alexandri, & testamento nationem omnem in successoris unius jura translatam.* Coram hoc constituisse Regem, convocatis ante lectum suum ducibus, tradit scriptor libri 1. Maccabæorum cap. 1. v. 7. Sed si auctorem excerptorum Chronologicorum à Scaligero editorum p. 72. audimus, veniens ad mortem Alexander, *testamentum scripsit, ut unusquisque Principum regnarent singuli in proprias eorum provincias, sic, Macedonia quidem Arideum &c.* Diodorus quoque Siculus XX. p. 809. auctor est testamentum (τὴν ὑπερὶ ὅλης βασιλείας διαθήκην) ab Alexandro depositum fuisse apud Rhodios. Sed famam ejus rei vanam se comperisse scribit Q. Curtius X. 10. 6. & apud Lucianum in dialogis

mortuorum T. 1. p. 290. negat Alexander sibi per inopiam mortem integram fuisse de regni successoribus quicquem statuere.

Verus interpret latinus Kyranidum in proœmio: *Voto &* inquit, *quod est apud Græcos quidam liber Alexandri Magni de VII. He VII. Planetarum & alter qui dicitur Theffali Mysterium ad Hermem de XII. bis XII. signis attributis, & de VII. aliis verbis per VII. alias stellas.* Sed hoc majoris fidei est, quam quæ de lapide Philosophorum Epistola sub Alexandri nomine fertur à Chemicis inter scriptores artis auriferæ Basil. 1581 & 1610. Tomo 1. vel quæ Hebraice exstare testatur Bartoloccius 1. H. Rabbin. p. 482. *dicta memorabilia Alexandri Macedonis Cornuti.* Et Epistola Alexandri ad Matrem tempore mortis missa, & de verbis à matre latis dum illam legeret, & de morti Alexandri. Fabulis etiam ad bas licet, quæ de Alexandri Codice Hebraico Legis Mosaicæ, in quo men Dei aureis ubique scriptum fuerit literis, garrunt Talmudici tractatu Sopherim. Quæ vero de Alexandri veneratione adversus men Dei & Pontificem Judæorum Jadduam tradit Josephus XI. 8. tiq. consentientibus Talmudicis in Joma f. 69. 1. & auctore commentarii majoris in Leviticum (Vajikra Rabba) sect. 13. his utpote à Cui Diodoro, Arriano, Plutarcho non modo præteritis, sed etiam cum rum narratione ** ægre conciliandis, ita quisque ut voluerit addet demet fidem. Uti nec Chrysostomo *** facile accredas, Alexandri Senatus Romani decreto Deum habitum decimum tertium fuisse.

Vir munerum amplitudine illustris, sed ingenio & humar te nobilior *Gisbertus Cuperus* in commentario ad *δοξασματα* Homeri 162. jam pridem spem fecit suarum *dissertationum de Alexandro vero ac* quæ ubi lucem viderint, nihil non veri atque certi in hoc genere stratum confirmatumque, quicquid contra est falsi ac commentii, a mentis haud inficiandis rejectum atque convictum exhibebunt.

* Locum profert Guil. Schickardus de jure Regio Hebr. pag. 96. edit. Carvianæ.

** Vide Anton. Van Dalen in diss. de Hist. Ariflexæ cap. 10. p. 71. seq.

*** Homil. 26. in 2. ad Corinth. Confer Petavium dogm. Theol. de incarnatione XIV. p. 509. seq. & Steph. le Moyné not. ad Varia sacra p. 240. seq.

II. Catalogus scriptorum de Rebus gestis ALEXANDRI M.

è Matthei Raderi prolus. & Joh. Freinshemii Prolegomenis ad Curtium, & Tho. Reinesii Epistola ad Hofmannum XXXVIII, quorum observatis mea adjunxi.

Abrahamus Aben Phareg Msuli, Arabice MS. in Bibl. Bavarica, extrema parte mutilus.

Ado Archi-Ep. Viennensis, Sæculi IX. scriptor latinus in Chronico, & *Chronicorum universalium scriptores* ad unum omnes, *Græci*, Eusebius, Syncellus, Malalas, Glycas, Cedrenus, Zonaras, Constantinus Manasses, Chron. Paschale sive Alexandrinum &c. *Latini* Freculfus, Marianus Scotus, Otto Frisingensis, Abbas Urspergensis &c.

Æsopus latinus interpres Historiæ Græcæ fabulosæ de Alexandro, quam ad *Callisthenem* auctorem referunt codices MSS. Vide Cangii glossarium Græcum in ἐξέλιξις, Juretum ad Symmachi IV. 33. edit. primæ & Barthium II. 10. Adversar. Versionem suam Æsopus iste dicat Constantini M. Filio.

Agatharchides sive *Agatharchus Cnidius*, anagnostes Heraclidæ Lembi, Peripateticus, quem sub Ptolemæo Philometore ac deinceps vixisse observant Vossius de Hist. Gr. & Reinesius p. 311. ad Hofmannum. Agatharchidæ nomen non modo apud Rufinum & Freculfum corruptum est, ut observat præter Vossium Meursius pag. 1200. Bibl. Græcæ, sed & apud Theophylactum Simocattam VII. 17. Hist. p. 190. edit. Regiæ pro Ἀγαρχιδης legendum Ἀγαθαρχειδης ὁ Κνιδίης. Attice scripsit, non Cretensium dialecto, ut ex male intellectis Photii verbis tradit A. Schottus atque inde Freinshemius. Vide Ez. Spannhemium p. 309. de usu numism. Alexandri M. res attigit in libris περὶ Ἀσίας, quos laudant Didorus Sic. Phlegon, Lucianus & Athenæus à quo decimus liber allegatur. Hunc

ultimum fuisse illius operis constat à Photii cod. CCXIII. In eodem forte successorum quoque Alexandri res fuit persecutus, unde Iosepho XII. 1. laudatur ὁ πᾶς τῶν διαδόχων (Ἀλεξάνδρου) πράξεις συγγραψάμενος, ex quo habet quæ retulit lib. 1. contra Apionem p. 1050. Ejusdem forte operis pars fuere Φρυγικά quæ laudat Plutarchus de fluminibus. Scripsit præterea historiam τῆς εἰς τὴν εὐρώπην libris XLIX. teste Photio, & de mari Erythræo sive Arabico sinu libros V. quod opus Strabo XVI. p. 779. & Plutarchus VIII. 9. Sympos. legisse se testantur. Excerpta à Photio Cod. CCL. servata Græce primus edidit H. Stephanus A. 1557. 8. cum Ctesia & Memnonis quibusdam & Appiani: Latine verit Laur. Rhodomannus A. 1594. 8. & R. Brettus Anglus Oxon. 1597. 8. præter A. Schottum in sua Photii editione. Hinc recudi curavit cum interpretatione Rhodomanni Vir Clariss. Joh. Hudson Tomo 1. Geographor. minorum Oxon. 1698. 8. adpersis notis Scripsisse præterea Agatharchidem refert Photius, sed quæ ipse non viderit, ὅτι πρὸς τὴν περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἀναγεγραμμένων libro uno. περὶ τῶν γλοδυτῶν libros V. & Epitomen Δύσσης * Antimachi. Epitomen τῶν συγγραφέων περὶ συναγωγῆς θαυμασίων eorum qui de mirabilibus ante eum scripserant, ut titulum illum exponit Jonsius II. 12. περὶ αἰνέμων (uteidem Jonfio visum) ἑκλογαὶς ἰσορῶν, & περὶ τῆς πρὸς φίλης ὁμιλίας. Incertum, idem ne sit Agatharchides quem Samium appellat Plutarchus in parallelis minoribus p. 305. ubi librum secundum ejus περὶ σικωνίων, & libro de fluminibus, ubi librum quartum ejus laudat περὶ λίθων. Nili pro Agatharchide legendum ibi Agathyrsides. Certe Agathyrsides Samius quarto περὶ σικωνίων allegatur à Stobæo Serm. 7. de fortitudine.

Agis Argivus pessimorum carminum post Choerilum conditor, quibus Alexandro adulatum refert Curtius VIII. 5. 8. Meminit & Arrianus IV. p. 262. de expeditione Alexandri.

Amyntianus qui ad Marcum Antoninum Imp. scripsit librum de Alexandro M. illaudatum Photio Cod. CXXXI. Præterea librum de Olympiade Alexandri Matre, tum vitas parallelas Philippi Macedonis & Augusti Imp. Dionysii Sicilia Tyranni ac Domitiani. Dubitat Freinshemius, idem ne sit Amyntianus, cujus περὶ ἐλεφάντων laudat Schol. Pindari p. 33.

Anaximenes Lampjacenus Rhetor, qui Φιλιστικά, quorum septimum citat

* Mentio hujus libri Antimachi apud Suidam in Οἰγεῶνες.

rat Suidas in *μαΐσις*, & τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις teste Laertio II. 3. scripsit. Vide quos allegavi lib. II. cap. XXIII. §. 9. Ufus hoc Anaximene etiam Plinius lib. XII. hist. quo describit arbores quas in orbe Indico mirata est Alexandri victoria. Meminit & Valerius Max. VII. 3.

Andronicus qui res Alexandri scripsit memoratur in Volaterrani Anthrologia. Freinshemius ait eum allegari à Plutarcho in Aristide. Sed frustra hoc in vita illa quaeris. Respicitur Andronicus Alypius, quem inter Græcorum Historicos ad extrema Danielis intelligenda necessarios laudat Hieronymus præf. ad illum Prophetam.

Androphenem Thasium, qui cum Nearcho navigavit, citat Strabo XVI. p. 766. Periplum Indiæ Athenæus III. p. 393. & Marcianus Heracleota in Periplo p. 63. Plura Vossius de Hist. Græcis p. 463. Mentio & apud Arrianum VII. p. 162.

Angelus Cospius Bononiensis Vitam Alexandri M. à Johanne Monacho scriptā latine vertit. Præfigitur editioni Diodori Siculi quæ prodijt Balileæ Apud H. Petri A. 1545. & à Johanne Zonara est excerpta.

Anticlidus allegatur à Plutarcho in Alex. p. 691. & Laertio VIII. 11. Ἀντικλείδης ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀλεξάνδρου. Atheniensem fuisse testatur Athenæus. Laudat etiam Harpocratio in καλῶν, & ἐξηγητικῶν ipsius tribus in locis, ubi quidam codices interdum habent Ἀντοκλείδης, uti legitur etiam apud Plutarchum in Nicia p. 539. Hanc lectionem præfert in Bibl. Attica Meursius, sed altera præplacet Maussaco, & apud Athenæum quoque XI. p. 473. est Ἀντικλείδης ἐν ἐξηγητικῶν. Atque ita scriptum est in Scholiis minoribus & apud Eustachium ad Homerum. Scripsit & νόων libros, quorum octavum & septuagesimum citat idem IX. p. 384. Meminit ejusdem operis præter Athenæum, Clemens Alex. Eusebius IV. præparat. Scholiastes Aristoph. & Suidas. De illius δηλιακοῖς, aliisque scriptis Vossius in Hist. Græcis p. 322. Anticlidem in hymno Solis laudat Kircherus T. 3. Oedipi p. 128.

Antidamantis Heracleopolitæ Historia Alexandri M. & libri Morales allegantur à Fulgentio in Vespillones, & fabre. Quod vero Freinshemius hinc eum latine scripsisse colligit, parum verisimile id Rei-

monium, Soficratem, Mnaseam (Callimachum, Demosthenem) ex latina interpretatione, perinde uti Rhetores latini Aquila & Rutilius Lupus Demosthenis, Hyperidis, Aristotelis & aliorum Græcorum verba latine producunt. Notavit hoc de Fulgentio etiam Vossius erudito opere de Hist. Græcis.

Antigenes allegatur à Plutarcho in Alex. p. 691. incertum an idem de quo p. 703. seq. & quem laudat Plinius.

Antisthenes qui à Phlegonte laudatur, est Rhodius historicus, ut recte coniciebat Vossius, & constat ex Polybio Excerpt. Peiresc. p. 69. Cæterum narratio de Alexandro M. quæ Volaterrano memoratur, & Græce adhuc sub Antisthenis vel Callisthenis nomine exstat MS. in quibusdam Bibliothecis, commentitia videtur viris doctissimis. Unde Allatius PseudAntisthenem vocat, locum ex ea afferens capite 2. de Eugastrimytho.

Antoninus Archi-Ep. Florentinus in prima parte summæ Historialis latine compositæ fabulas de Alexandro refert non paucas, quas de promissis à Julio Valerio sive Ælopo, de quibus suo loco.

Appianus Alexandrinus, præcipue in Syriacis: *qua quisquis legerit*, inquit Reinesius, *videbit nugæ quas de Alexandro nugatur est Suidas.*

Appion Plislonices, Alexandrinus Grammaticus, inter alia de Alexandri Regis laudibus scripsit teste Gellio VI. 8. Cætera ejus scripta retuli infra in capite de Flavio Josepho.

Archelaus Chorographus ὁ ἐπὶ Ἀλεξάνδρῳ πατηθείσης γῆς. Laert. II. 17. Jubæ & Archelai Regis libros allegat Solinus ubi de rebus Indicis agit c. 52. & Plinius XXXVII. 3. Archelai vel Asclepiadæ, tum Parmenionis, Posidippi & aliorum in Alexandrum Epigrammata leguntur lib. IV. Antholog. p. 454. lib. III. p. 347.

Arætinus. Vide infra in Qualchino.

Aristobulus Aristobuli F. Cassandreus, Alexandri comes, eo superstitite scripserat de singulari certamine Alexandri cum Poro, quem librum ob incredibilem adulationem in fluvium Hydaspin Rex projecit teste Luciano de scribenda Historia, T. 1. p. 610. Sed post Regis mortem, (annos jam octoginta quatuor natus, ut idem Lucianus in Macrobiis auctor est) scripsit Historiam, quam ut fide digniorem præ cæteris sequi se affirmat & frequenter laudat Arrianus libris de Alexandro. Laudat & Plutarchus in Alexandro p. 671. 673. 674. 676. 691. 706, Strabo, Athenæus &c. vide Vossium de Hist. Gr.

P.

p. 55. De Aristobulo Judæo dixi infra in Catalogo Peripateticorum.

Aristoxenus in suis *ὑπομνήμασι* egit etiam de Alexandro, ut apparet ex Plutarcho Alex. p. 666. forte etiam in Historiis quas Suidas memorat. De scriptis ejus dixi infra capite X.

Aristus & *Asclepiades* τὴν περὶ Ἀλεξάνδρου ἀναγραψάντων. Arrian. VII. p. 158. Vide quæ de *Aristo* Salaminio Vossius in Hist. Græcis pag. 62.

Arriani Nicomediensis libri VII. περὶ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου adhuc supersunt, qui præ cæteris sequi se ait auctores, Ptolemæum Lagi & Aristobulum. Laudatur Arrianus *Æneæ* Gazæo in Theophrasto p. 23. ὅτι Ἀρριανὸς, ὅστις τὸ ἀληθέστερον μᾶλλον ἢ μυθωδέστερον συγγραφεύς, ἐκείνην. Exstant etiam ejusdem Arriani Indica.

Alius *Arrianus* Poeta, qui Carmine Heroico Græce Ἀλεξανδρεϊάδα condidit libris XXIV. & Virgilii Georgica reddidit Græcis versibus & poemata in Attalum Pergami Regem conscripsit, Suida teste.

Asclepiades. Vide paulo ante *Aristus*.

Baton sive *Beton* ὁ ἑὶς Ἀλεξάνδρου βηματιστής sive *itinerum* ejus *mensor* memoratus Polybio, Plinio VI. 17. & 19. VII. 2. & Indice libri VI. & XIII. Solino c. 52. Scripsit *σεθμὸς* τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας teste Athenæo lib. X. p. 442. Hi sunt forte Ἀσιατικοὶ σεθμοὶ Straboni laudati. De Bitone qui junior fuit & ad Regem Attalum scripsit, dixi infra inter scriptores rei militaris.

Βάτων ἱστορικός (*Varro*) ὅστις πομπὴν τὴν κατ' Ἀλεξάνδρον τὴν Μακεδόνα. Suid.

Petrus Bizarus Sentinas, scriptor recens, in Persica Historia latine edita & XII. libris persequente res Persarum ab Assyriorum usque imperio ad Annum Christi 1581.

Callinicus Sutorius Syrus sive Arabs Sophista τὴν κατ' Ἀλεξανδρεῖαν ἱστορίαν libris X. scripserat Suida teste. At Freinshemius Calinium Syrum scriptoribus de Alexandro accenset, allegatque Plutarchum in Aristide. Sed est hæc allegatio ad balistam, ut ait Reinesius. Nam à Plutarcho nusquam nominatur. At Suida obiter inspecto Callinicum de rebus gestis Alexandri scripsisse affirmant Volaterranus, Carolus Stephanus in Elucidario & alii. Sed Alexandrinarum rerum, sive civitatis Alexandriæ Historiam scripserat hic Callinicus, quam respicit & Hieron. præfat. in Daniele, ut Vossio probe animadvertum. Sed male idem Vossius

inemendato Suidæ codice deceptus ait Callinicum hunc scripsisse ad Medicum Galenum. Nam ad Imp. Galienum misit *ἡγεσφωνητικόν*. vide Jonsum p. 284. & Valesium ad Ammiani XXIII. 3.

Callisthenes Olynthius propter condiscipulatum sub Aristotele, cujus consobrinus fuit, Alexandro primum percharus, & ab ipso Rege ad prodenda memoriæ acta ejus accitus teste Justino XII. 6. deinde propter asperius ingenium invisus, & ab eo interfectus condidit Historiam Alexandri, quam præter Strabonem XVII. p. 813. respicit Plutarchus Alex. p. 680. 684. 685. Quæ vero hodie sub Callisthenis nomine de Alexandro supersunt MSta Græce in quibusdam Bibliothecis, ea ex Persico vertit *Simæon Sethus*, & nomen Callisthenis (vel Antisthenis, de quo supra) plane mentiuntur, cum inepta quædam contineant commenta, destituta omni prorsus utilitate & amœnitate, ut judicat If. Vossius p. 33. ad Melam. Loca quædam ex illo scriptore Græce produxit Julius Cæsar Bulengerus de Circo c. 13. 30. &c. Meminit & Casaubonus ad Polyb. Salmasius ad Solin. Idem Casaubonus Epist. ad Josephum Scaligerum CCCCII. *Exstat in Bibliotheca (Regis Galliæ) PseudoCallisthenis historia rerum Alexandri. Observavi hoc μύθευμα totidem fere verbis in Ebræorum sermonem versum à Pseudo Gorionide. Et sane cum voluptate quædam contuli, multaque in textu etiam Italico emendavi, præsertim virorum & locorum nomina. Admiror vero imposturam. Scaliger ad Casaub. Epistola CXIII. Pseudo Callisthenes, puto, idem est cum eo libro quem in calce Georgii Syncelli habeo. Est opus fabulosum. Ab eo non potuit accipere Pseudo Gorionides, sed à latino, quod MStum me aliquando vidisse memini, ubi multa quoque ineptissima erant. adde Epist. CXV. ad quem Casaubonus Epist. CCCCXIII. Pseudo Callisthenes non est ille scriptor quem habes Codici Monachi adnexum, sed alius haud paulo κομψότερος & qui decenter Πτακῶς minimum agit. Demiror impostores illos, nam ante multa sæcula prodidisse id fragmentum satis constat. Et si autem libro quem habes idem μύθευμα continetur, Pseudo Gorionidem tamen qui non semel Callisthenem laudat, hunc potius qui penes me est transcripsisse καὶ μεταφράσαι non dubito, sive Græce eum legerit, quod non puto, sive latine aut Gallice. De latina versione hujus scripti dixi in *Æsopo Julio Valerio* & *Qualinchino*: de Germanica in *Joanne Harthebo Mollero*. De aliis Callisthenis genuini scriptis præter Vossium in *Hist. Gr.* agit *Meursius* in *Bibl. Græca* & ad *Chalcidium* p. 33. seq.*

Cary-

Carystium Pergamentum in ἰσορροῖς ὑπομνήμασι res Alexandri attigisse ex Athenæo observat Freinshemius.

Cephalion Gergethius antiquus Straboni, Dionysio Halic. Diodoro Sic. aliisque laudatus scriptor, & à Suida male ad Adriani tempora relatus, in Erato sive libro sexto Mularum Alexandri res gestas complexus fuit, teste Phorio Cod. CLXI. p. 177. Cæterum adversus Scaligerum ad Græca Eusebii p. 415. Meursium in Bibl. Græca Vossiumque de Hist. Gr. qui plures Cephaliones faciunt, videndus Allatius libro de Patria Homeri cap. 1. Mentio hujus Cephalionis apud Syncellum quoque in Chronico p. 92. & 167. ubi ei dicitur Ἰππῖσιμα εἰς ἀρχὴν τῶν τυχάνων, & p. 192. κεφαλίων Γεργισαῖος (leg. Γεργίδιος) συγγραφεὺς πένυ πικραύς.

Chares allegatur à Gellio V. 1. Plutarcho in Alex. p. 675. 678. 703. ὁ εἰσαγγελέως p. 691. Mytilenæus p. 696. ἐν πέμπτῃ τῇ περὶ Ἀλεξάνδρον ἰσορροῖων. Athen. XII. p. 514. ἐν ἐβδόμῃ XII. p. 493. ἐν τῇ δεκάτῃ XII. p. 538. & XIII. p. 575. Laudat iterum Plutarchus in Phocione p. 749. & II. de fortuna Alex. p. 341. At in indice Plinii lib. XII. Hist. male Characis nomen pro Charetis irrepsit, notante Harduino. Sed ipse vicissim de Charace affirmat, quod de Charonte Lampfaceno apud Suidam legitur.

Charon Lampfacenus de Persarum quidem & Græcorum rebus commentatus est, sed ante Alexandrum scripsit, ut ex Dionysii Halic. & Tertulliani testimoniis jam notavit præstantissimum Vossius. At Charon alter Carthaginienſis Alexandrum non præterisse videtur in opere quod memorat Suidas de Tyrannis sive Regibus Asiæ & Europæ. Videtur & Alexandri res gestas attigisse Charon tertius Naucratis, nisi fallit nos idem Suidas, qui ait eum scripsisse βασιλεὺς τὰς ἐκ παλαιῶν γεγονότας ἐν ἐκάστῳ εἶναι.

Choerilus de quo Acro ad Horatii artem v. 357. Choerilus poeta fuit qui Alexandrum M. secutus bella ejusdem descripsit: cui Alexander dixisse fertur, malle se Therſitem Homeri esse, quam hujus Achillem. Choerilus Alexandri Poeta depectus est cum eo, ut si versum bonum faceret, aureo numismate donaretur: si malum, colaphis feriretur: perſepe male dicendo colaphis neſtus est. Vide quæ Meursius ad Hesychium illustr. p. 220. seq. & viri docti ad Horat. lib. 2. Epist. 1. v. 233. seq. & Curtium VIII. 5. 8. De antiquiore Choerilo Tragico, consules ubi lubebit quos laudavi lib. 2. cap. 19.

Christophorus Rossinus, scriptor recens, in Senatu Burdegalensi præses, in commentariis omnium ab orbe condito Historiarum ad Albertum de Gondi, latine editis Lutetiæ A. 1571. tit. *Macedonum origines*, res Alexandri M. accurate, iudice Reinesio, persequitur. Sed longum esset Historiæ universalis & Chronologiæ scriptores recentes universos recensere, Jos. Scaligerum, Ed. Simsonem, Reinerum Reineccium, Sethum Calvisium, Jac. Usserium, Augustinum Torriellum, Jac. Salianum, Henr. Spondanum, Dionys. Pctavium, Joh. Cluverum, Matthæum Dresserum in millenar. M. Zuer. Boxhornium, Joh. Micræliū, Christianum Matthiæ, Ulr. Huberum &c. qui singuli res ac gesta Alexandri pro instituto suo attigerunt: nec minus scriptores Lexicorum Historicorum, Lud. Morerium, Joh. Jacobum Hofmannum, Petrum Bælium &c.

Clearchus Solensis, discipulus Aristotelis in libris vitarum etiam de Dario egit per Alexandrum everso, ut testatur Athenæus XII. p. 539.

Corvinus Celer Clemens Apuleji familiaris, eruditissimus (ut ait idem lib. 1. floridor.) & svavissimus poetarum, omnia Alexandri facinora aggressus est pulcherrimo carmine (latino ut opinor) illustrare.

Cleo Siculus, Alexandri adulator, de quo viri docti ad Curt. VIII. §. 8.

Clitarchus Dinonis Historici filius & Alexandri Comes in primo τῷ ἀλεξάνδρῳ allegatur ab Athenæo IV. p. 148. in quarto XII. p. 530. Ingenium ejus probari, fidem infamari tradit Quintilianus X. 1. Inst. Or. Plura de Clitarcho Vossius lib. 1. c. 10. de Hist. Græcis & Reinesius Epist. ad Hofm. p. 313. Conjecturam vero eorum qui Curtium Clitarchi historias potissime secutum, ac veluti interpretatum latine suspicantur, destituit ratio: Neque dubitat Curtius à Clitarcho nominatim dissentire IX. §. 21.

Cornelius Nepos in opere Chronicorum quo omne ævum tribus explicaverat libris, Alexandri quoque gesta persecutus fuit. Auctor historiæ Miscellæ XII. 19. *maximas illas Scythicas gentes, formidatasque cunctis majoribus, Alexandro quoque illi magno sicut (Trogus) Pompejus Corneliusque testati sunt.* Dicitur etiam Nepostranstuilisse Epistolam quæ latine exstat sub Alexandri nomine de Indiæ mirabilibus.

Craterus Macedo, Alexandro charissimus, in Epistola ad matrem Aristopatram varia miranda & incredibilia tradidit, quæ in expeditione Asiatica observasset. Testis Strabo XV. p. 702. Ajunt etiam res gestas Alexandri scripsisse, quo auctore antiquo, nescio. Nam quæ Plutar-

tarchus in Ariftide p. 354. 355. è Cratero Macedone profert, videntur sunt petita ex ejus opere περὶ ψηφισμάτων, de quo Mauflacus ad Harpocracionem in ἀνδρῶν & νυμφαίων.

Q. *Curtius Rufus* scriptor latinus disertissimus, de quo in Blihl. latina. Videntur etiam huic Catalogo inferendi esse *Cyrtilus* sive *Cerfylus* Pharfalius & *Medius Larissæus*, qui συστρατικὸς Ἀλεξάνδρῳ Alexandri castra secuti citantur à Strabone XI. p. 530. ubi de Armenia agit.

Demodamantem Seleuci & Antiochi Regum ducem in itineribus Alexandri describendis maxime sequi se profitetur Plinius IV. Hist. 16. ubi male Demonactis nomen pro Demodamante habent priores editiones: quod ab Harduino recte emendatum ex indice Plinii & à Solini cap. 49. & pridem monitum Salmasio ad Solin. p. 985. Stephanus Byz. in Ἀντισσα notat Demodamantem Milesium & Philonem (Thebanum quem inter scriptores de rebus gestis Alexandri laudat Plutarchus Alex. p. 691.) meminisse Antissæ Indicæ. Athenæo XV. p. 682. Δημοδάμας ὁ Ἀλικαρνασσεύς ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἀλικαρνασσοῦ.

Daimachi quoque *Platænsis* Indica huc spectant, de quibus Vossius. At hujus Daimachi plagiarium fuisse Ephorum Historicum, idem vir doctus cootra Porphyrium apud Euseb. X. 3. de præparat. p. 464. audacter, negat ex temporum quam repugnare putat ratione. Neque tamen adeo diverso tempore ambo vixerunt, ut Ephorus Daimachi scripta legere & expilare non potuerit. Vide Bælii Lexicon in Ephoro, nota C. Apud Laertium in Thalete libro 1. sect. 30. pro δαΐδακτος Πλατωνικός non dubito legendum cum If. Casaubono δαΐμαχος Πλαταϊκός, etsi hoc non probatur Meursio in Bibl. Græca.

Dexippus Herennius Atheniensis Sæculo post Christum natum tertio clarus, non modo in χρονικῇ ἱστορίᾳ gesta Macedonum Regum à Carano ad mortem usque Alexandri attigit, ex quibus fragmentum legitur apud Cedrenum, atque inde à Scaligero descriptum lib. 1. Chron. Eusebii. Sed & περὶ μὲν Ἀλεξάνδρου composuit libris IV. teste Photio cod. LXXXII.

Dicaarchus de Alexandro egisse videtur in libris de vita Græcorum, de quo opere ut de aliis ejus scriptis infra cap. XI.

Dio Prusæus, cognomento *Chrysostomus*, in dissertationibus suis, quæ exstant, varia de Alexandro jucunde & eleganter refert, ut in illis de regno Alexandri congressum eum Diogene, tum fabulam Lybicam

cam Alexandro à Diogene narratam: Sed & à Suida ei tribuuntur
περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου ἀρετῶν λόγοι η.

Diodorus Siculus in Bibliothecæ suæ sive Historici operis libro int.
 XVII. res gestas Alexandri est persecutus.

Diodotus Erythræus scripsit Ephemerides Alexandri. Vide infra in
 mense.

Diogenes Babylonius, incertum est utrum singulare opus de Alexan-
 scripserit, licet hæc ex eo Quintilianus libro & capite primo
 tut. Orator. *Siquidem Leonides Alexandri pædagogus, ut à Ba-*
Diogene traditur, quibusdam eum vitis imbuat, quæ robustum quoque
jam maximum Regem ab illa institutione puerili sunt profecuta.

Diognetus, itinerum menfor, quo Alexander usus est. Vide supra
 ton. Alius (2) *Diognetus Rhodius* Architectus, cujus meminit
 truvius X. 22. (3) *Diognetus Erythræorum* dux, de quo Pa-
 nius Erotic. c. 9. Hyginus p. 275. Polyænus VIII. 36. & Pluta-
 de virtute mulierum p. 254. (4) *Diognetus Carthaginien-*
tomachi pater. Steph. in *καρχεδών.* (5) *Diognetus* qui An-
 num Imp. pingere docuit, teste Capitolino, ad quem confer-
 Calauboni & Salmalii notæ. (6) *Diognetus Megarensium*
 ceps Polyæn. i. 27.

Dionysius à Ptolemæo Philadelpho missus, & Megasthenes cum re-
 Indicis morati, vires quoque gentium prodidere teste Plinio
 Idem ut videtur *Dionysius*, in indice Plinii lib. IV.

Diotimum Atheniensem quoque de Alexandro scripsisse aliquid & Ma-
 nica tractasse conjicit Freinshemius è loco Athenæi X. p. 43.
 cum Aristo Salaminio jungitur, & ex utroque refertur per-
 bibacem fuisse Alceram Macedonem.

Dorotheus libro sexto τῶν περὶ Ἀλεξάνδρου ἱστορίων. Athen. VII. p.
 incertum an *Dorotheus Ascalonita*, ut videtur Freinshen-
 Vossio, an *Atheniensis*.

Ives Duchat, recens scriptor Gallus, Hymnum græcum in Alexan-
 Magnum composuit, ediditque cum Gallica sua interpreta-
 Paris. 1624. 4.

Duris Samius allegatur à Plutarcho in Alex. p. 672. 691. respiciente
 detur, ejus *Μακεδονικά* quorum quintum citat Athenæus
 249. septimum IV. p. 167. quintum decimum Schol. Com-
 Nubes v. 397.

Ephemerides Alexandri scripserunt *Æschrius Mytilenæus*, ut colligo è Tzetze Chiliad. VIII. hist. 196. is ipse quem Alexandri comitem fuisse Suidas affirmat. Præterea *Diodotus Erythræus*, *Eumenes Samius* & *Strattis Olynthius*, de quibus suo loco.

Ephippus Olynthius πειρὶ τῶν Ἀλεξανδρῶν καὶ Ἡφαισίων. μεταλλαγῆς καὶ πα-
Φῆς Athen. III. p. 120. IV. p. 146. & X. p. 434. & XII. p. 537.

Eratosthenes Cyrenæus allegatur à Plutarcho in Alex. p. 665. 683. Arriano lib. 5. de Alexandro p. 102. & 103. ubi ab eo dissentit, & p. 104. Μεγαροθενὲς τε καὶ Ερατοσθένης δοκίμω ἄνδρε.

Eumenes Cardianus è Cardia Thraciæ Chersonesi opido, inter duces Alexandri celebris (de quo Nepos & Plutarchus) scripsit *Ephemerides Alexandri*, è quibus nonnulla producit *Ælianus* III. 23. Var. Confer Paulum Leopardum lib. II. Miscell. c. 12. Athenæus quoque X. p. 434. *Ephemerides Alexandri* ab Eumene Cardiano & *Diodoro Erythræo* scriptas esse testatur. Confer quæ supra p. 205.

Ingeniosissimus & elegantissimus scriptor recens *Gallus Euvemonius* (Charles de Saint Denis Seigneur de Saint Evremond) nonaginta annis major in Anglia denatus IX. Sept. A. 1703. binas dissertationes dignas lectu de Alexandro lingua patria composuit, quarum altera Cæsarem cum Alexandro confert, (Tomo 1. Opp. p. 191. edit. Amst. 1706. 12.) altera continet censuram tragiæ *Racini* civis sui, qua Alexandrum Poro inferiorem fecit & magno illo quem in historia ubique habet atque imperterritio animo exuit, Porumque velut Gallici ingenii non Indorum principem introduxit. T. 2. Opp. p. 300.

Christianus Fridericus Franckensteinus, qui Lipsiensem Academiam eruditione sua ante hos triginta annos illustrabat, edidit A. 1674. exercitationem de Alexandro virtutibus & vitiis magno, qua descriptionem Alexandri apud Q. Curtium X. 5. illustravit.

Paganinus Gaudentius, Rhætus, * Eloquentiæ in Academia Pisana professor A. 1649. denatus, Hetrusco idiomate Alexandri M. gesta celebrasse dicitur, Pisis 1645. fol. quod opus haud vidi.

Ee

Phi-

* Ipse hoc in se fecerat Epigramma:

Rhætia me genuit, docuitque Italia, Roma

Detinuit, nunc audit Hetruria cuncta docentem.

Sed heredes vocabulum nimis ambitiosum *cuncta* mutarunt in *cultra*.

Philippi Gualteri, de *Guaſtellione*, Insulensis, Episcopi circa A. C. 1174. Magalonensis, *Alexandreis*, sive de rebus gestis Alexandri carmen Heroicum latinum libris decem constans, & inscriptum R. D. Gvilierno, antea Senonensi Episc. tum ArchiEp. Rhemensi, prodit Argentina A. 1513. atque inde alibi, ut dixi in Bibliotheca latina. Hunc Gualterum, Virgilio & Lucano exfulare jussis, sua ætate per scholas receptum conquestus est Henricus Gandavensis: Alanus vero in Anticlaudioano perstrinxit his versibus:

*Mevius in cælis audens orponere mutum,
Gesta ducis Macetum tenebroſi carminis umbra
Pingere dum tentat - - -*

Non contemnendus tamen pro illa ætate Poeta videri potest, qui in plerisque Q. Curtii historiam expressit: Nam Curtium è Gvaltero hausisse sua absurdum est, & ne alia jam afferam, à Joh. Sarisberienſi, qui ante Gvalterum scripsit, Curtius nominetenus allegatur.

Harpocratio à Radero inter scriptores de Alexandro relatus est propter pauca illa quæ de variis hujus nominis in Lexico suo habet V. *Αλεξανδρ*Ⓢ.

Job. Hartlieb Moller, Monacensis Bojus, Medicinæ Doctor, jussu Ducis Bavarix Alberti, historiam Julii Valerii de Alexandro M. è latina lingua in Germanicam convertit. Augustæ Vindel. A. 1478. fol. Vide Lambecium lib. 2. de Bibl. Vindobonensi p. 949.

Hecateus Abderita Alexandri Comes & *σώτροφ*Ⓢ. Historias scripsit Flavio Josepho laudatas, in quibus Alexandri res quoque videtur attigisse. Aliusne ab hoc *Hecateus*, quem *Eretrienſem* vocat Plutarchus laudatque in Alexandro p. 691.

Hegesander Delphus in libris *ὑπομνημάτων* multa ad Alexandrum pertinentia tradidisse à Freinshemio observatur ex iis quæ ex hoc scriptore profert Athenæus.

Hegesias Magnesius de rebus Alexandri scripsisse colligitur ex ejus fragmentis apud Dionysium Halic. de nominum compos. & Agatarchidem lib. V. de mari rubro apud Photium cod. CCL. ubi inepta ejus dictio reprehenditur. Eundem ridet Plutarchus in Alex. p. 665. quia scripserat Dianam templo suo Ephesi conflanti opem ferre non potuisse, quoniam adfuisset Olympiadi eodem

dem tempore parienti Alexandrum. Hocusque adeo frigidum esse affirmat Plutarchus, ut incendium illud potuisset extinguere.

Helymon poeta ineptus, quem interpres Ovidii in Ibin & ex eo Gyraldus dial. 3. de Poetis ait ab Alexandro in cavea mori coactum, quod minus luculenter res ipsius gestas scriptis prodidisset. Sed ignotus antiquis ille Helymon. Itaque alii ad Callisthenem rectius hæc Ovidii referunt v. 521.

Inclususque necem cavea patiavis, ut ille

Non profectura conditor historie.

Heraclides allegatur à Plutarcho in Alex. p. 669. incertum an Cumanus qui Persica scripsit, an Ponticus, ut Reinesio visum, an alius. Nam Freinshemio quidem cave assentiaris, qui Heraclidem à Laertio citatum putat scripsisse de successionibus Regum, cum Sotionem de successionibus Philosophorum in compendium miserit.

Hermippus allegatur à Plutarcho in Alex. p. 695.

Hieronymus Cardianus τὰ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου παρὰ χεῖρας scripsit. Ita enim apud Suidam legendum. Scripsit & de rebus gestis Περσέων & διαδόχων Alexandri. Vide Vossium lib. 1. c. 11. de Hist. Græcis.

Wolfgangus Hildebrand Germanus patria lingua collectam à se ex variis monumentis Alexandri historiam edidit Erfurti A. 1618. 4.

Historia Miscella de Alexandro M. agit lib. XII. c. 19.

Johannes Antiochenus in Chronico è quo fragmentum de Alexandro legitur in excerptis Peirescianis ab H. Valesio editis atque illustratis p. 786. Diversus hic Johannes Antiochenus à Jo. Malela, cujus Chronographiæ libro octavo agitur de Alexandro.

Joannes Monachus cujus narrationi de Alexandro M. multum tribuit Cælius Rhodiginus, eamque persæpe laudat, III. 5. XVIII. 18. XXII. 20. XXIII. 4. Latine è *Joh. Zonara* Chronico excerpta subjungitur editioni Diodori Siculi Basilensis, quæ prodiit A. 1545. interprete Angelo Cospo Bononiensi.

Josephus Gorionides. Vide supra in Callisthene. *Flavius* quoque *Josephus* huc spectat propter ea quæ de Alexandro M. scribit XI. 2. Antiqv. & II. 21. de Bello Iud.

Ister (Callimachus ut existimo, patria Paphius) laudatur à Plutarcho in Alexandro p. 691. inter eos qui res gestas hujus Regis tradiderunt.

Julianus ὁ παραβάτης in hoc Catalogo à viris doctis ponitur pro
pauca illa quæ de Alexandro tangit in Cæsaribus.

Julius Valerius quibusdam vocatur latinus interpres fabulosæ de A
xandro historiæ, quem alii Æsopum vocant. Vide supra in
listhene. Barthiam II. 10. & V. 14. Adversar.

Justinus Trogi Pompeji Epitomator notissimus, res Philippi & Alex
dri, successorumque ejus non indiligenter, etsi strictim, aliquo
bris persequitur. Philippum patrem cum Alexandro confert l.
IX. c. 8.

Wolfgangus Lazius Ferdinandi I. Imp. Historiographus A. 1565. die
Junii denatus, in commentariis rerum Græcarum libro 1. p.
seq. aliquot numos Alexandri imagine insignes exhibet &
lustrat.

Leo Byzantius Alexandri temporibus clarus scripsit inter alia, Suida to
τὰ καὶ Φίλιππον καὶ τὸν Βυζάντιον, βασιλεὺς ὧν. & τὰ κατ' Ἀλεξάνδρου

In 1. *Livii* Romanæ Historiæ Principis Decad. I. libro IX. elegans dis
silio occurrit de Alexandro M. utrum ille, si Romanos aggre
suisset, æque ut à tot aliis gentibus victor fuisset rediturus. M
absurde hoc videtur negare, quanquam non dubito Alexandr
si ita ut Hannibal ante Romæ portas terrorem armorum suo
proferre potuisset, victoria rectius utique usurum fuisse. In tr
cursu autem absolvendus Livius ab impacta ipsi ab inge
sissimo viro * nota est, quasi sibi manifesto contradixerit, jam
gans vel fama notum Romanis Alexandrum fuisse, jam iterum
ermans parem animis magno Alexandro ducem à populo Ro
no destinatum Papyrium Cursorem. Miror enim viro eru
non fuisse observatum, quod verbum *destinatus* hoc loco apu
vium idem est ac *destinaturus fuerat*, si nempe Alexandrum
manis bellum inferre contigisset.

M. *Annaeus Lucanus* libro X. Pharsal. Alexandri sepulchrum Alexan
à Cæsare visum referens, in immensam felicitis illius ut vocat pra
nis ambitionem prolixè invehitur. Conditorium & corpus
xandri ab Augusto quoque subjectum oculis narrat Sveroni
Augusto c. 18..

* F. Bætius in Lexico V. Macedoine nota O. on ne peut disculper Tite Live, s'il s'exprime
son pen d'attention, sa contradiction en un mot sautent aux yeux.

Lyncæus Samius in suis *δοκιμυμνημονεύμασι* de Alexandri dictis & factis scripsisse colligitur ex Athenæi X. p. 434.

Manechmus sive *Menechmus Stratonius*, sub Alexandri successoribus clarus Historicus scripsit Suida teste historiam Alexandri Macedonis.

Marfyas Pelleus Alexandri σύντροφος & Antigoni Regis qui post Alexandrum regnavit frater, scripsit *μακεδονικῶν* sive rerum Macedonicarum libros X. à Carano usque ad Alexandri in Syriam ingressum: & librum de educatione Alexandri, *Ἀλεξάνδρου ἀγωγὴν*. Vide Suidam, & Vossium lib. 1. de Hist. græcis c. 10.

Megasthenis libri Indicorum huc quoque pertinent, quorum *tertium* Clemens 1. Strom. p. 305. *quartum* Josephus laudat X. Antiq. 11. p. 352. & 1. contra Apion p. 1045. Inter alia ostendere voluit eo loco Megasthenes majora fuisse Alexandri quam Herculis gesta. Multa fabulatum esse affirmat Strabo lib. 2. p. 70. Laudat præter Plinium aliosque Vossio jam notatos, Ælianus de animal. VIII. 7. XVI. 41. & XVII. 39. Phlegon in extremo libri de mirabilibus. Sed inter fragmenta à Scaligero ad calcem operis de emendatione temporum illustrata, nullum est Megasthenis, uti idem Vir doctus memoria lapsus affirmat. De Megasthene Annii convenit inter eruditos, omnia ejus, etiam ad nomen ipsum usque, esse commentitia.

Μονόβιβλον ὃ εἰς τὸ Ἀλεξάνδρου βίον ἐπέγραψαν οἱ Ἀλεξανδρεῖς. Niceph. X. 36. Hist. Eccles. ubi & oraculum Pythium, quo Diis Alexander adscribitur. Haussit hæc Nicephorus à Socrate, apud quem III. 23. legitur τὸ μονόβιβλον ὃ Ἀδελίας εἰς τὸ Ἀλεξάνδρου βίον ἐπέγραψεν. Valesius in versione pro Ἀδελίας habet *Arrianus*, verum is non scripsit *μονόβιβλον*, sed libros septem de Alexandro, neque Alexandrum retulit inter Deos, quod libro illo factum esse tota Socratis oratio innuit. Joh. Langus ad Niceph. legit Ἀδελιανός. H. Valesius vir eruditissimus ad Socratem putat respici *ψευδομακρίν* Luciani, qui Ἀλεξάνδρου inscribitur. Verum & alius est iste Alexander, & tantum abest ut hunc inter Deos referat Lucianus, ut pro impostore aperte traducat. Præterea nimis longe abit à Luciani nomine illud ὃ Ἀδελίας, pro quo Florentinus codex Valesio teste habet Ἀνδρίας. Forte per compendium scriptum erat Ἀνδρεῖς pro Ἀλεξανδρεῖς, unde factum illud Ἀδελίας ac demum Ἀδελίας. In Hist. tripartita VII. 2. hic locus plane omittitur.

Nearchus aurea corona ab Alexandro donatus ὅτι τὰ περιπλῶ τῶ ἐκ τῶ Ἰνδῶν γῆς καὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν teste Arriano VII. p. 149. ἡγεμὼν vocatur à Plutarcho in Alex. p. 702. 706. Navarchus ὁ Ἀλεξανδρὸς ναυπικῆς, ἢ ἀγύμναστος ὁ θαλαττὴς πείξεως in opido Patala prope Indum fluvium sepultus: Philostr. III. 15. de vita Apollonii. Periplum ejus sive descriptionem navigationis, qua Plinius etiam usus est & Strabo, Arrianus magnam parrem in Indica sua transcripsit, ex quibus excerptam separatim Græce & latine cum variis lecti. codicis Bodlejani edidit præstantissimus vir Joh. Hudsonus Tomo 1. Geographorum minorum, Oxon. 1698. 8. Incertum est, num peculiari opere & à periplo illo diveriores Alexandri traderit, etsi Suidas ei tribuit συγγραφήν ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου. Plurima mentitos qui de India scripserunt Strabo notat lib. 2. p. 70 in quibus primas malæ fidei partes tribuit Daimacho & Megastheni, secundas Onesicrito ac Nearcho.

Nestor Larandensis è Lycia, sub Imp. Severo clarus Suidæque laudatus scripsit Ἀλεξανδρεϊάδα sive poema Heroicum de Alexandro, cujus librum 1. allegat Stephanus Byz. in ὑπόστωαι.

Nicanor qui res gestas Alexandri Macedonis scripsisse traditur à Varrone apud Lactantium lib. 1. c. 6. & inde apud Sabellicum Enneadis secundæ libro tertio, aliosque, Reinesio videtur idem cum Selenco Nicatore, sive Macedonum dialecto Nicanore, nominatissimo inter duces Alexandri, cui Spitamenis filiam teste Arriano Rex junxit. Sed hic si res Alexandri scripsisset, non omissuri eum fuerant nominare Arrianus, Plutarchus & alii. Fuit & Sævius Nicanor, cujus commentarios suo jam tempore deperditos testatus est Suetonius c. 5. de Grammaticis. Mentio quoque Nicanoris cujusdam (Stagirita, Diodor. Sic. XVIII. p. 592. ubi Epistola Alexandri per hunc Nicanorem ad Græcos exsules missa: & Harpocrat. in Νικάνωρ) in testamento Aristotelis apud Laertium V. 15. Idem forte de quo Rhetor. ad Alex. c. 1. Alius cujus cadem memorat II. Rhetor. c. 23. Nicanor Parmenionis F. præfectus scutorum, cujus subitæ mortis mentio apud Curtium VI. 6. qui alium Nicanorem, Indorum telis obrutum memorat VIII. 13. Nicanor Cassandri frater, jussu Olympiadis interfectus. Diodor. Sic. XVIII. p. 660. Nicanor Balacri filius. Harpocrat. in Νικαί. Nicanor Balacri pater Arrian. lib. 2. Nicanor Navarchus Antigoni, illaudatus Polyano

Iyano, & Cassandri dolo interemptus. Diodor. Sic. XVIII. p. 647. Nicanor, dux Demetrii Soteris, victus à Juda Maccabæo, 1. Maccab. 7. & lib. 2. c. 8. &c. Nicanor Cypriarches. 2. Maccab. XII. 2. Etiam Nicanorem quendam Cyprium, qui de Diis scripsit, citat præter Arnobium Clemens in protreptico. Sed & Nicanor Samius secundo de fluminibus allegatur à Plutarcho in lib. ejusdem argumenti. Præterea Grammaticum Nicanorem Varrone juniorem, sive Alexandrinum sive Hierapolitem Phrygem, de quo dixi lib. 2. c. 5. Tum Leandrum Nicanorem Cyrenæum, cujus μετανομασία Harpocratiōni laudatæ in ἀκὴ & Stephano Byz. in ὕδρ & πάρῳ Athenæo VII. p. 297. & Schol. Apollonii IV. 21. Pro Nicanore Medico apud Hofmannum in lexico, vel apud scriptorem ex quo hoc hausit, Nicandri nomen reponendum existimo. Fuit & Nicanor quidam ex primis septem Ecclesiæ diaconis teste Luca Act. VI. 5. de hoc Martyrologia ad 10. Januar. & Menologia 5. Cal. Aug. Celebratur & alius Martyr Nicanor in Ægypto passus sub Maximino. Sed institutum nostrum persequamur.

Nicobules nomine olim scripta ferebantur de Alexandro, de quibus dubitatum docet Athenæus X. p. 434. Νικοβύλη ἢ ὁ ἀναθεὶς πύτη πὲρ συγγραμμάτων. In Plinii codicibus appellatur *Nicobulus*, & Harduino videtur Alexandri expeditionum comes fuisse cum Onesicrito & Nearcho, vel cum Diogneto ac Batone itinerum dimensor.

Nymphis Heracleotes libros XXIV. scripsit, teste Suida, de Alexandro ejusq; regni partiaris & successoribus usque ad tertium Ptolemæum.

Olympiadum descriptio à Jos. Scaligero Græce cum Eusebio edita, & ab ipso ut videtur è Græcis scriptoribus collecta, Alexandri etiam res suo loco non negligit.

Olympiodorus quo Plinius Hist. naturali usus est, videtur Harduino Alexandri M. res gestas scripsisse, & cum Nearcho & Onesicrito expeditionum ejus comes fuisse.

Onesicritus (apud Lucianum de scribenda hist. T. 1. p. 630. Plutarchum Alex. p. 668. & Palladium de Bragmanibus p. 21. & seq. Ονησικριτός) Altypalæensis (Ælian. XVI. 39. de animal.) sive Ægineta (Laert. VI. 85.) Diogenis Cynici discipulus (Plutarch. Alex. p. 701.) Alexandri Navarchus (id. p. 702. præfectus classis Macedonicæ Solin. c. 53. imo navarchum sive præfectum classis, quod muneris-

neris Nearchus gessit, se mentitus, cum tantum unius navis regiae gubernator fuerit: Arrian. VI. p. 124. κυβερνήτης τῆς νεώς τῆς βασιλικῆς Arrian. VII. p. 149.) Calanum Indorum Philosophum ad Alexandrum adduxit, quem sese comburentem videns in ignem iple quoque insiliit (si vera tradit Lucianus de morte Peregrini T. 2. p. 576. Strabo enim, Plutarchus & Arrianus mortem Calani narrantes de Onesicriti tacent) Scripsit, Xenophontem imitatus, Ἀλεξάνδρῳ ἐγκώμιον & πῶς Ἀλεξάνδρῳ ἤχθη. Laert. VI. 85. πρὸς τὸν Ἀλεξάνδρῳ Lucian. Macrobiis T. 2. p. 470. ἐν γράφῃ ἦν τινα ὑπερῶς Ἀλεξάνδρῳ ἐνέγραφε Arrian. VI. p. 124. Laudat Plutarchus in Alexandro p. 668. 672. 698. 699. & 691. ubi quantum librum Lyfimacho jam Regi prælegisse traditur: quod si verum est, fabulis illud de communium Calano morte fuerit haud dubie adscribendum. Multas historiis suis immiscuisse fabulas constat ex his Strabonis XV. p. 698. Οἰσιμένηται ἐν τῇ Ἀλεξάνδρῳ μᾶλλον ἢ τῶν ὡσαύτων ἀρχικυβερνήτην πορεύειν πρὸς αὐτόν. Πάντες γὰρ οἱ περὶ Ἀλεξάνδρον τὸ θαυμαστὸν ἀντὶ τῆς ἀληθείας διποδεχόμενοι μᾶλλον, ὑπερβαλλέσθαι ἢ ἰσοκῆς τέρας ἐκείνῳ τῇ περιηγορίᾳ. Utitur Onesicrito etiam Plinius libro II. IV. VII. &c.

Orthogoras cum Onesicrito de rebus Indicis allegatur ab Æliano XVII. 6. de animal. qui Orthagoram iterum laudat XVI. 35. ἐν τοῖς Ἰνδοῖς λόγοις. Hinc cum Onesicrito eum navigasse, atque adeo expeditionem Alexandri auspiciis susceptam descripsisse colligit Freinshemius. Confirmat ejus conjecturam Photius Cod. CXL. p. 534. ἐφ' ὧν Philostrati III. 15. vitæ Apollon. Orthagoræ narrationes de mari rubro, statim post Nearchum commemorans. Alius Orthogoras Sicyoniorum Tyrannus. Aristot. V. 12. politic. Alius item Orthogoras Thebanus Musicus, cujus meminit Plato in Protagora. Alius denique Orthogoras vates Corinthius de quo Plutarchus in Timoleonte p. 237.

Parmenionis Epistola ad Alexandrum Athen. XIII. p. 607. Epigramma in Alex. sub Parmenionis nomine legitur in Anthologia lib. III. p. 347. Prætereo alias ad Alexandrum aliorum Epistolas memoratas supra lib. 2. c. 10.

Patrocle qui de rebus Indicis scripsit & propter dignitatem (nam sub Seleuco Nicatore Indicum mare classe lustravit, ac præfectus illarum regionem fuit) & quod Geographiæ fuerit peritus, fide cum pri-

primis dignum ait Strabo II. p. 68. & 69. ex eo refert comites expeditionis Alexandri obiter tantum singula cognovisse, αὐτὸν ὃ Ἀλέξανδρον ἀκριβοῦσαι ἀναγραφάντων τὴν ὅλην χώραν τῇ ἐμπειροτάτων αὐτῶ, πλεὶς ὃ ἀναγραφὴν αὐτῷ δοῦναι φησιν ὕπερον ὑπὸ Ξενοκλέους & Γαζοφύλακος. Alexandrum vero ipsum accurate omnia rimatum, cum ei regionum descriptiones à peritissimis traderentur, atq; hanc descriptionem sibi postea temporis exhibitam à Xenocle gazæ Regiæ præfesto. Laudat hunc Patroclum etiam Plinius Hist. Alexandrum vero etiam Athenagoras vel quisquis est auctor amœnissimæ fabulæ Gallice editæ de vero & perfecto amore lib. V. p. 161. refert in templo Jovis Hammonis dedicasse tabulam auream longam octo pedes, largam quatuor, in qua esset descripta magnitudo & situs regionum orbis terrarum.

Phanias Eresius Aristotelis discipulus scripserit præter alia Vossio memorata etiam nonnihil de Alexandro, quoniam Clemens 1. Strom. p. 337. refert Phanias, Ephori, Timæi, Clitarchi, Eratosthenis, & Duridis sententias de tempore quo Alexander in Asiam trajecit.

Philippus Chalcidensis, itemque alter *Philippus Isangelus* laudantur à Plutarcho in Alex. p. 691.

Philonem quoque *Thebanum* allegat idem Plutarchus dicto loco, respicit forte Stephanus Byz. in Ἀντισσα, ubi Philonem cum Demodamante conjungit, de quo supra.

Phylarchum his scriptoribus sine magna causa accensuit Raderus, cum suos ille XXVIII. historiarum libros orsus sit ab expeditione Pyrrhi in Peleponnesum, & Philippi atque Alexandri obiter forte aliquando meminerit. At nulla plane ratione huc spectat *Pindarus*, qui diu obiit antequam Alexander noster nasceretur. Et pauci ejus versus qui apud Dionysium Halic. leguntur lib. de vi dicendi in Demosthene p. 179. ad seniore Alexandrum Macedonem spectant cognomento Philellenem, ut è Dionis Chrysostomi Diss. 2. de regno p. 25. jam observavit Freinshemius.

Plinius vero latinorum doctissimus scriptorum non prætereundus, qui in Historia Nat. passim non modo Alexandri res tangit, sed etiam multa excerpfit, libro præsertim XII. & XIII. è scriptoribus qui Alexandrum in Asiam & Indias sunt secuti, & admiranda illarum regionum stylo signarunt, Callisthene, Isigono, Clitarcho, Anaximene,

mene, Duride; Nearcho, Onesicrito, Polycrito, Olympiodoro, Diogneto, Nicobulo, Anticlido, Charete Mytilenæo, Menachmo, Dorotheo Athenensi, Lyco, Antæo, Ehippo, Chærea, Democle, Ptolemæo Lago, Marſya Macedone &c.

Plutarchus præter vitam Alexandri, quem cum Julio Cæſare confert, ſcripſit libros duos de Alexandri fortuna & virtute, cui poſteriori primas partes assignare non veretur. Ejusdem Plutarchi altera diſſertatio, una vel plures, quibus fortunam Alexandri prætulit, ætatem non tulerunt. Sane non dubito ſubſcribere Curtii judicio X. 5. 35. *Alexandrum cum plurimum virtuti debuerit, plus debuiſſe fortuna.*

Polæmus Philippi & Alexandri M. ſtratagemata bene multa annotavit libro quarto. Idem ſparſim fecit è latinis Julius Frontinus.

Polycletus Lariffæus quem Reineſius Alexandro in expeditione Indica commitem fuiſſe conjicit, in libris hiftoriarum res Alexandri perſecutus videtur, quoniam ex octavo ejus operis libro Athenæus XII. p. 530. refert Alexandrum in aureo cubili dormiſſe, tibicinasque & tibicines eum ſecutos in exercitu, & ad auroram uſque illum poſaſſe. Allegat & Strabo XI. p. 509. & XVI. p. 728. Ælianus XVI. animal. c. 41. & Plinius XXXI. 2. niſi ibi Polycritus legendum. Potuit tamen Polycletus etiam idem tradere quod è Polycrito affert Antigonus Caryſtius c. 150. mirabil. Alius antiquior fuit Polycletus Sicularum rerum ſcriptor qui circa Olymp. XCII. militavit, ut è Diodori Siculi lib. XIII. Reineſio obſervatum.

Polycritus (Mendæus) allegatur à Plutarcho in Alex. p. 691. Eodem uſus Plinius lib. XII. & XIII. Confer Voſſium de Hiſt. Græcis.

Trogus Pompejus in libris XLIV. Hiftoriarum Philippicarum quos contraxit Juſtinus, latino ſtylo condidit res omnis ævi, & totius orbis hiftorias, præcipue vero Philippi, Alexandri, & ſucceſſorum geſta. Hic eſt Pompejus qui de Alexandro citatur in Hiftoria Miſcella XII. 19.

Potamon Mytilenæus Leſbonactis Rhetoris F. Rhetor & ipſe, ſcripſit præter alia Suidæ laudata, de Alexandro Macedone.

Ptolemæus Lagi, Egypti Rex, qui promptiſſimus licet bellator eſſet, pacis tamen artibus quam militiæ major fuit & clarior, ut ait Curtius IX. 8. Hiftoriam rerum geſtarum Alexandri, quibus ipſe interfuerat ſcripſit, quam reſpicit præter Plinium lib. XII. XIII. Plutarchus Alex.

p.

p. 691. Curtius IX. §. Arrianus ut præ cæteris fide dignum est secutus. Cæterum his quæ de eo apud Vossium in Hist. Gr. & Humfredum Hody de textibus Biblior. Originalibus p. 44. bene notata sunt, in præsentem tantummodo addam, quod Hebraice adhuc opus istud superesse traditur, edendique ejus spem fecit Vir Clariss. Seb. Godfridus Starckius, Orientalium linguarum in Academia Regia Gryphis-Waldensi Professor dignissimus. Modo ne, ut in Callisthene vidimus, thesaurus quod ajunt carbones. Geographia Ptolemæi quæ à Marciano Heracleota p. 2. 6. & 35. allegatur, non est Ptolemæi Lagi ut Harduino visum: sed alterius, Eratosthene junioris, ut idem Marcianus p. 6. diserte testatur.

Magistri Qualichini (Aretini) historia Alexandri multis millibus versuum latino Elegiaco Carminis genere circa A. C. 1236. scripta memoratur Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 68. Incipit: Stellarum curia Ægyptus dedica quondam &c.
Desinit in hoc tetraſticho:

*Historiam dictam distavit carmine quidam
Qui Qualichinus nomine dictus erat.
Post natum Christum sunt anni mille ducenti
Terque duodeni, quando fit istud opus.*

Videtur versibus reddidisse Historiam Alexandri nescio quo auctore latina prosa conscriptam & editam Argentorati A. 1489. quæ similiter incipit: *Sapientissimi Ægyptii scientes mensuram terræ.* Postremo agit de sepultura Alexandri M. quid diversi Philosophi de ea dixerint. Etiam auctor rhythmici Germanici de S. Annone è Comitibus de Dassel Archi-Ep. Colon. qui obiit A. C. 1064. eadem, quæ nugator iste, de Alexandro refert, quomodo inclusus dolio vitreo ad profunda maris, noscendis marinis belluis se demiserit. Martinus Opitius editor versificis istius, unius ex aulicis & familiaribus S. Annonis Germani, in notis ad c. 14. excerptum de vita Alexandri MS. in Codice chartaceo habere se ait, sed quod in narratione quomodo Alexander pervenerit ad arbores solis & lunæ, ab edito Argentoratensi discrepat, & fortassis sic in aliis: etſi quomodo Alexander *seper grifones in aere levare fecerit*, pæne iisdem verbis repræſentet. Ejusdem generis, ex eodem fonte, ut notat Rei-

- nesius, hausta Godfridus Viterbiensis in suorum Chronico partem XI. aliquam multa transtulit, reſectis nimis fabuloſis & credibilibus. Unde cognoſcas, quamvis futile ſcriptum habet in pretio, in manibus omnium verſatum, varie interpolatum in diverſa exemplaria propagatum fuiſſe, cum ſpretis frugum mallent veſci glandibus: etſi vetuſtiſſimorum etiam ſcriptorum Megathenis, Onſicriti, Hegeliæ, Daimachi & ſimilium exemplo feciſſe videri poſſint, quorum commentarii de Alexandri incredibilium & fabularum pleni, atque ut Juliani verbis Orat. 1. ad Conſtantium p. 17. & πέρρω τῇ ποιητικῇ ἐξουσίᾳ fuerint ne dicam de fabulatoribus Ariſtea Proconneſio, Iſigono Menſi, Cteſia, Polyſtephano &c. Memorat & Labbeus Hiſtoriam Alexandri fabulis reſertam quæ ſcripta eſt A. C. 1217. exſcripta ſeculo A. 1465. antiquiore charactere in membrana, additis figuris.
- M. Antonius Coccius Sabellicus* recens ſcriptor latinus, qui opus ſuum dixit uſque ad A. C. 1514. triennio poſt defunctus, de Alexandri agit de Enneade IV. libro IV. ſeq.
- Satyrus Peripateticus* in vitis illuſtrium virorum Philippi quoque Macedoniae (& Alexandri forte) vitam ſcripſit. Certe Philippi vitam ab eo ſcriptam laudat Athenæus. Conſer de hoc Satyro Joſephus lib. II. de ſcriptor. Hiſt. Philoſ. c. 11.
- Seleucus Nicanor.* Vide ſupra in Nicanore. Quod hic Seleucus de re Alexandri ſcripſerit, apud Diodorum Sic. legiſſe ſibi videtur Freinſhemius, qua in parte memoria eum videtur ſeſellſſe.
- Carolus Sigonius,* recens ſed perquam eruditus ſcriptor, in libello de ſcriptoribus Athenienſium.
- C. Julius Solinus* Plinii veſtigiis inſiſtens in Polyhiſtore ſuo hinc inde quid adſpergit de Alexandro M.
- Sopater Sophiſta* libro decimo Eclogarum ex Cephalionis maxime ſententia ſive libro ſexto Muſarum Alexandri M. geſta retulit Photio Cod. CLXI.
- Soterichus Oaſites* (Steph. Byz. in Ὀασις) ſub Diocletiano clarus (ſic in Βασιλικὰ) Poeta ſcripſit Epico carmine ut Suidas in πύριχθι teſtatur, Πύθωνα ἢ Ἀλεξάνδρου λέγον. ἐστὶ δὲ Ἀλεξάνδρου ὁ Πύθωνος ἱεροῖα, ὅτι θῆρας παρέβαλε. De hoc Sotericho præter ſuum videndus Reinſius p. 316. Epist. ad Hofmannum & pertum.

Sorion junior, de quo Vossius lib. 2. de Hist. Gr. c. 7. p. 189.

Strabo Geographorum princeps præter ea quæ in opere suo Geographico superstitæ, passim de Alexandro retulit, peculiarem commentarium scripserat de rebus gestis Alexandri, ut ipse testatur lib. 2. p. 71. καὶ ἡμῖν δ' ὑποῖσεν ὅτι παλὸν κατεῖδεν ταῦτα, ὑπομνηματίζοντοίς τις Ἀλεξάνδρου πράξεις.

Syrattis Olynthius, teste Suida, scripserat περὶ τῶν Ἀλεξανδρῶν ἐφημερίδων libros quinque. Non videtur, (inquit Clariss. Dodvnullus de Cyclis Græcorum p. 371.) vel Ephemerides Alexandri scripsisse, vel ex Ephemeridibus Alexandri (ab Æschryone, Diodoro Erythræo, & Eumene Cardiano scriptis) tanquam à monumentis fide dignissimis, Alexandri historiam congeisse; sed potius de illis, quid sentiendum esset, libris suis exposuisse. Seu illas defenderit, seu oppugnavit, innuit ni fallor fuisse tamen qui de earum fide dubitarint.

Suidas in Lexico. Vide supra in *Appianus*.

Taarich Mircond sive Annales Mircondi, qui scripsit Persicum Chronicon præstantissimum pluribus voluminibus, cujus aliquot partes MSS. habuit Jacobus Golius. Confer fabulas de Alexandro, quas à Persarum historicis consignavit Adamus Olearius lib. V. Itinerarii Persici c. 26. *Petrum Texeiram* Lusitanum de Regibus Persarum in suo Itinerario differenter. *Taarich* sive seriem Regū Persiæ à Gvil. Schickardo editam Tubing. 1626.4. *Herbelotum* in Bibliotheca Or. &c. Etiam *Turcam** quendā res gestas Alexandri in suam linguā jussu Selimi I. translulisse testatur Joh. Boterus in politica illustrium lib. II. c. 2. & Ludovicus Tubero lib. X. in fine comment. de suis temporibus. Inter MStos Codices Arabicos ex Mauritania à Golio arcessitos video etiam *Ibn Mufrih* Tyrium de vita Alexandri M. p. 21. Catalogi MSS. Jacobi Golii. *Eutychius* Seith filius Patricii natione Ægyptius, religione Christianus Melchita, Medicus insignis, & ab A. C. 933 usque ad 950. Patriarcha Alexandrinus in Annalibus quos Arabico idiomate contexuit & ab orbe condito ad sua usque tempora deduxit, Alexandri res strictim persequitur non sine fabulis quibusdam admixtis. T. 1. editionis quam cum versione sua adornavit Edvardus ille Pocockius p. 267. seq. Inter alia exhibet commentitias Darii ad Alexandrum & hujus ad illam literis,

Ff 3

tum

* Videtur hic fuisse *Achmetes Molla*, sive *Meulana Achmetes*, hoc est sapiens sive doctor Achmetes, qui teste Leunclavio lib. X. hist. Turc. rhythmicis versibus librum historię Alexandri M. composuit & Emiris Suleimanni nomine publicatum edidit, ab eo vicissim liberalibus præmiis affectus.

tum p. 283. morituri Alexandri Epistolam ad matrem, & Philosophorum in Alexandrum jam defunctum dicta p. 288. seq. Nomina illorum in Pocockii versione sunt Philemon, Plato, Aristoteles, Naren, Nilon, Loras, Metron, Demetrius, Philocaton &c. In Gregorii Abulpharagii itidem Medici Christiani secta Jacobitæ Compendio Dynastiæ per eundem Pocockium Arabice & latine edito, quod in Anno Christi 1284. desinit, tribus vix verbis mentio fit Alexandri Magni propter potentiam Cornuti live Dulcarni dicti. Dynastia VI. p. 96.

Timagenes allegatur à Curtio IX. 5. 21. videtur de Alexandro egisse libris de Regibus, quorum primum laudat Stephanus Byz. in *μίλουα*. Patria Alexandrinus fuit, Rhetor & historicus Augusto Imp. primum charus, mox ob maledicendi libertatem invisus. De hoc Quintilianus X. 1. *Longo post intervallo natus Timagenes, vel hoc est ipso probabilis, quod intermissam historias scribendi industriam nova laude reparavit.* Ammianus XVI. 9. *Sed postea Timagenes & diligentia Græcus & lingua* (Syrum vocat Plutarch. de flum.) *hæcque diu sunt ignorata collegit ex multiplicibus libris* (è Callisthenis Sybaritæ libris *Γαλαπικῶν*, teste Plutarcho) *cujus fidem secuti obscuritate dimota &c.* Confer Valesii notas & Vossium lib. 1. de Hist. Gr. cap. 24. & lib. III. p. 420. Muretum XIII. 6. Var. & Lipsium ad Senec. III. 23. de ira, & Epist. XCI. Alius Timagenes vel Timogenes Milesius de quo Suid. De Timagene in Asia culto meminit Epiphanius in Ancorato uum. CVIII.

M. Terentius Varro. Vide supra in *Βάρων* *Nicanor.*

Vincentius Bellovacensis Ord. prædicator. Monachus * sæculo post CHRISTUM natum decimo tertio clarus, de Alexandro agit libro quinto speculi Historialis, nec pauca fabulosa repetit ex Epistola de mirabilibus Indiæ, PseudoCallisthene &c.

Raphael Maffæus Volaterranus vir eximie eruditionis A. 1521. in patria denatus, de Alexandro differit libro XIII. commentariorum Urbanorum.

Job. Zonaras. Vide supra Johannes Monachus.

Zosi-

* Falluntur qui Episcopum Bellovacensem esse affirmant Vide Bollandum præf. ad T. 1. Act. sanctor. Januarii p. 19. Natalem Alexandrum Hist. Eccles. T. VII. p. 138. edit in fol.

Zosimus Græcus scriptor Historiæ, à Freinshemio catalogo huic adjicitur propter illa quæ succincte de Alexandro tradit lib. 1. Hist. c. 4., seq.

III. Reges ac Principes illustres, Alexandri nomine,

In historia *Trojana* decantatissimus Alexander Paris.

Apud *Macedonas* ante Alexandrum M. fuerunt Alexander, Magni Proavus, Amyntæ I. F. Rex decimus à Carano, & Alexander Amyntæ II. F. Philippi Frater, cognomento Philellen. Occurrit præterea in Alexandri M. historia mentio Alexandri Lyncestæ sive fratris Lyncestarum, tum ducis Alexandri ex Lycia in subsidium Regi venientis, alterius item ducis quem Rex nominis quod sibi cum eo commune esset admonuit, ut est apud Curtium VIII. II. 10. Memoratur & Alexandro cuidam timide pugnanti dixisse: *vel nomen vel mores muta*. Fuit & Alexander Polysperchontis F. & Alexander filius Lysimachi. Alexandri Magni quoque filius è Cleofide Regina Indorum susceptus qui in India regnavit, itemque alter posthumus è Roxane natus Alexander dictus est, quem Cassander interfecit. Sed & filius Cassandri Alexander cum Antipatro fratre suo tenuit Macedoniæ regnum, perinde ut Alexander Pyrrhi F. Sed Alexander Persei F. à Paulo Æmilio Cos. Romano una cum patre captus est. Vide Justinum XXXIII. 2.

Apud *Syros* post Demetrium Soterem Olymp. CLVI. 4. regnare cœpit Alexander Bala sive Βάλλης, Θεοπάτωρ εὐεργέτης, quibusdam etiam Epiphanes dictus. Fuit & Alexander II. Zebina ab Antiochenis Syriæ Rex adversus Demetrium Nicatorum constitutus Olymp. CLXII. 4.

Apud *Judeos* Alexander Jannæus Aristobuli Frater à Demetrio III. Syriæ Rege victus Ol. CLXXII. 4. obiit Ol. CLXXV. 2. Alexander Aristobuli F. Alexander Herodis M. Filius, jussu Patris strangulatus. Tiberius Alexander, procurator Judææ.

Rex Egypti (& Cypri Ol. CLXVI. 4.) Alexander I. Lathuri frater matrem Cleopatram interfecit Ol. CLXXII. 2. inde ἐξωθῆς sive pul-

pulsus. Alexander II. à Sylla in Ægypti regnum restitutus, & Alexander III. qui populum Rom. regni sui instituit heredem.

Epiri Rex Alexander Frater Olympiadis. Regnavit & postea in Epiro Alexander Pyrrhi F. qui regnum quoque Macedonia occupavit, ut ante dixi.

Alexander *Pheræus*, Pheræorum in Thessalia Tyrannus. De veris ut videtur ab Alexandro Thessalo apud Polyæn. VI. 46. qui de Alexandro Pheræo agit VI. 2. de quo vide sis etiam Valesium ad Hæpocrat. p. 7.

Omitto dicere de Alexandro Molosso, Alexandro Spartan quem occiderunt Argivi, Alexandro Phrurarcho Æolidis, Alexandro M. Antonii filio, Tiberio Alexandro Alabarcha Alexandria, filioque cognomine procuratore Judææ.

Inter *Imperatores Romanos* notus est Alexander Severus Maximæ F. conceptus in templo Alexandri nomini dicato & natus eodem die quo Alexander diem obiit: Nutrice Olympiade, nutritore usque Philippo. Sed magni cognomen à Senatu ingestum recusavit. Alexander Phryx præfectus Africa Imperatorem se Carthagine vendidit, sed captus periit A. C. 306.

Inter Constantinopolitanos *Imperatores* Alexander Basilii F. A. C. 912. denatus.

Inter Pontifices Romanos octo Alexandri hætenus occurrunt. Celebrantur & Alexandri plures Patriarchæ & Episcopi, nec minus Reges, ut Scotia, Polonia &c. Principes (Hetruriæ, Parmæ &c.) sed jam dicta sufficiunt ad demonstrandum, quam late per omnes gentes nominis Alexandri celebritas & favor patuerit. De singulis plerumque sunt Historiarum libri, & plerique omnes in Lexicis Historicis jam tum annotati leguntur.

Alexandri varii qui Grace scripserunt.

Alexander Aëgeus de quo infra cap. XI. in Peripateticis.

Alexander Aëtolus Plevronius Grammaticus & Poeta, de quo in Tragicis dictum lib. 2. c. 19.

Alexander Aphrodisiensis, de quo infra lib. IV.

Alexander Alexandrinus Episcopus, cujus tempore Arius heresin suam sparsit.

Alexander Cæsareensis Cappadociæ primum deinde Hierosol. Episcopus circa A. C. 212. de quo, ut de superiore, vide si placet præstantissimum Ecclesiasticæ Antiquitatis vindicem Guil. Caveum in Historia Scriptor. Eccles. literaria.

Alexander Cappadox Sophista, de quo Philostratus in Hippodromi vita p. 613.

Alexander Chersonesius Car, è Chersoneso Cariæ, qui de Caria scripsit. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 34. & 22. Stephanus Byz. &c.

Alexander Citieus. Eustath. ad Homer.

Cornelius Alexander Asclepiadæ, Grammaticus ac Polyhistor, patria non Milesius (ut Suid.) sed *Coryæus*, de quo Jonsius lib. II. c. 16. de scriptoribus Histor. Philos. Meursius ad Chalcidium p. 7. seq. & in Bibl. Græca, Vossius de Hist. Græcis & ad Plinium Harduinus.

Alexander Damascenus, Aristotelis Placita sectatus. Galen. *περί τῶν στοιχείων* c. 5.

Alexander Ephesius, cognomento Lychnus, de quo Voss. Hist. Græc. p. 318. seq. & qui duos perperam facit Ephesium ac Lychnum Meursius in Bibl. Gr.

Alexander Epicureus. Plutarch. II. 3. sympos.

Alexander Epirotes Pyrrhi F. Tactics scripserat teste Æliano.

Alexander Grammaticus qui M. Antoninum instituit. Vide Aristidæ O-rat. XII. T. 1. p. 142. seq. & Gatakerum ad M. Antonin. lib. 1. §. 10.

Alexander Hierapolitanus de quo Suid.

Alexander Lychnus. Supra in Alex. Ephesius.

Alexander Lycopolita cujus eximius libellus de dogmatis Manichæorum editus est à Combesio.

Alexander Milesius. Chalcid. p. 155. versiculos affert Alexandri Milesii qui apud Theonem Smyrnæum MS. tribuuntur Alexandro Ætolo. Vide & supra in Cornelio Alexandro Polyhistor.

Alexander Molossus allegatus ab Ammonio in 1785. Eustath. ad Homer.

Alexander Monachus de inventione Crucis à Gretsero editus. Confer Hendreichii pandectas p. 109. b.

Alexander Myndius de quo præter Vossium Jonsius p. 199. & Meurs. Bibl. Græca. Allegatur & ab Eustathio ad Homer.

Alexander Numenii F. Syrus Rhetor, de quo idem Meursius. Huic Lau-

G g

ren-

rentius Normanius vir cum primis doctus tribuit libros duos qui exstant de figuris sententiae atque elocutionis, ut infra in Rhetoribus dicam.

Alexander Paphius. Eustath. ad Homer.

Alexander Philaethes Medicus Asclepiadeus atque Herophileus, qui de pulsis scripsit, Galeno teste: & de semine, teste Theodoro Prisciano.

Meminit & Alexandri Philosophi nescio cujus Artemodorus IV.

31. Onirocrit. caput ejus à Cynico percussum ligno testatus.

Alexander Plevronius. supra in Alex. Aetolo.

Alexander Pyrrhi F. supra in Alex. Epirota.

Alexander Seleuciensis Cilix Sophista, dictus Peloplaton, de quo Philostratus. Incertum idem ne sit Platonicus Alexander à quo M. Antoninus lib. 1. sect. 12. testatur se didicisse, ne crebro neque nisi necessitate adactus aut dicto aut scripto significaret cuiquam, non vacare se, neve hoc prae-textu officiis vitae deesset.

Alexander Syrus. supra in Alex. Numenii.

Alexander Thasius. Etymolog. in Διόνυσος.

CAPUT IX.

De Theophrasto Eresio.

Theophrasti aetas. Scripta quae exstant. *Historia Plantarum.* 1. *De Plantarum causis.* 2. *De lapidibus,* & alii tractatus minores, 3 - - 11. *Fragmenta à Photio servata.* 12. *Characteres Ethici.* 13. *Meta-physica.* 14. *De sensu liber,* & Prisciani Lydi in illum expositio. 15. *Testamentum.* 16. *Scripta quae perierunt, recensita ordine Alphabeti.* 17.

THEOPHRASTUS ex Lesbo Insula Eresius * Philosophus, Aristoteli Magistro suo in schola Atheniensis successit (a) Olymapiadis CXIV.

Male ἐξ ἐφείν, pro ἐγείν, apud Plutarch. de exilio p. 605. Similiter Phanias apud

CXIV. anno III. ante Christum CCCXXIV. Ab eodem propter eloquentiam dictus est *Euphrastus* (b) ac deinde *Theophrastus* (c) cum veronimine Tyrtamus appellaretur, quem *τρυφήν ἰδίαν* live *delicias suas* vocare Cicero solebat teste Plutarcho in Cicerone p. 872. *amicum suum* 2. ad Atticum 16.) De vita ejus consulendus Laertius libro quinto & quæ ad eum notarunt viri docti. Mihi hoc loco suffecerit annotasse quod patriam suam bis tyrannide liberavit, teste Plutarcho adversus Colotem p. 1126. & discessit è vita Olympiade CXXIII. successore (d) relicto ex plus quam millenis (e) quos habuit discipulis, Stratonem diutissimeque cum vixisset (f) necdum satis vixisse sibi est visus. Scripsit Magistri sui exemplo infinita, ex quibus primum ecce tibi illa quæ vel integra vel ex parte saltem supersunt.

I. ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ἹΣΤΟΡΙἈΣ live ΠΕΡΙ ΦΥΤΙΚΩΝ ἹΣΤΟΡΙΩΝ βιβλία ι. *Historia Plantarum libri X.* ex quibus priores novem integri, decimi fragmentum exiguum, live initium tantummodo exstat, quod incipit: *ὡς ἔστι τῶν ῥιζῶν* &c. Scripsit hoc opus Theophrastus circa annum
Gg 2

apud Etymologum in *κέρβεας* perperam vocatur *ἐφέσι* pro *ἐρείσι*, quod Scaliger Voellioque observatum.

(a) Laertius V. 36.

(b) Suid, in *Θεόφρ.*

(c) Strabo & alii laudati à Colomesio p. 249. Opusc. & Menagio ad Laertium V. 38. quibus adde Boethium in Aristot. de interpretatione p. 309. Tzetzeam Chiliad. VI. hist. 51. & Olympiodor. in vita Platonis. Hieronymus autem lib. 2. contra Rufinum cujus balbutiem perstringit, per ironiam illum vocat Theophrastum. Vicissim Tyrannion dictus est, qui antea vocabatur Theophrastus, ingentis possessor Bibliothecæ temporibus Luculli, teste Hesychio Illustri ac Suida in *Τυραννίων*.

(d) Stratoni successit Lycon, Lyconi Aristo Ceus, Aristoni Critolaus, Critolao Diodorus. Vide Jonsium de scriptoribus Hist. Philos. lib. 1. c. XI. p. 59. 60.

(e) Laertius V. 37. Hesychius illustris & Suid, Plutarchus de profectu in virtute p. 79. *ζήνων ὄραν τὸν Θεόφραστον ἐπὶ τῷ πολλὰς εἶχεν μαθητὰς θαυμάζομενον. ὁ δὲ καὶ μὲν χορὰς μέζων, ἡμὸς δὲ συμφωνότερος.*

(f) Laertius V. 4. *ἡτελεύτα δὴ γηραὸς. βίος ἔτη πε. annos cum vixisset LXXXV.* Sed hunc numerum corruptum esse constat ex præfatione Theophrasti ad Characteres, in qua testatur se cum illos scriberet annorum fuisse XCIX. quem numerum confirmat Joh. Tzetzes Chiliad. IX. p. 943. Neque audiendus Sam, Petitus qui lib. 2. obs. 9. contra MSS. codicum consensum pro XCIX. legendum esse contendit LXXIX. 63. pro 63. Hieronymus Epistola 2 ad Nepotianum: *Unde sapiens vir Græci Theophrastus (ita legendum non Themistocles) cum expletis CVII. annis se mori cerneret, dixisse fertur se dolere, quod iam egredieretur è vita quando sapere cepisset.* Confer, Menagium p. 205. & 211.

num Romæ condita CCCCXL. dicavitque Nicodoro Archonti Olymp. CXVI. 3. ut docet Plinius lib. III. hist. nat. c. 5. lib. XIII. c. 13. & lib. XV. c. 1. Apud Laertium V. 36. pro Φωτικῶν (g) ἰσοειῶν legendum Φωτικῶν, ut notarunt Casaubonus & Menagius ad Laertium & Joh. Meursius in libro singulari de Theophrasti scriptis, edito primum Lugd. Bat. 1638. 12. & nuper recuso in tomo decimo thesauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani p. 640.

Græce prodit Historia Plantarum cum Aristotelis & aliis Theophrasti operibus Venetiis apud Aldum A. 1498. fol. tum Basileæ A. 1541. fol. cujus editionis exemplis quibusdam Hieron. Gemusæi, aliis Joachimi Camerarii præfatio præmittitur, quorum neuter notas sibi arrogat marginales. Conjectura Casp. Hofmanni est, Oporinum illas collegisse, collatione facta cum Gazæ versione. At cum raros emtores inveniret, præstrinxisse oculis lectorum nomine Camerarii. Vide Epistolam Hofmanni ad Reinesium p. 681. Denique Theophrasti scripta Græce edita Venet. 1552. 8. ita ut sextum tomum post Aristotelis opera constituent.

Latine historia mPlantarum post barbaram Guilhelmi nescio cujus (forte de Morbecka) interpretationem jussu Nicolai V. Pontificis vertit Theodor. Gaza, Venet. 1504. Basil. 1533. fol. cujus versio castigata à Dan. Heinsio in Græcolat. sua Theophrasti editione, Lugd. Bat. 1613. fol. Postea Caspar Hoffmannus, qui translationem suam hætenus ineditam dicavit Gvidoni Patino. Vide Labbeum p. 219. Bibl. nov. MSS. Julius Caesar Scaliger hoc opus commentario illustravit, qui cum Roberti Constantini animadversionibus prodit Lugd. 1584. 8. Hinc Joh. Bodæus à Strapel Medicus Amstelodamensis versionem Gazæ emendavit, & Theophrasti opus castigatum ingenti & erudito Commentario auxit. Cæterum libro nono immortalis (b) parenti Egberto Bodæo opus non plane perfectum reliquit vulgandum, unde Anno 1644. demum Amstelodami in folio lucem aspexit luculenta historiæ Theophrasti editio Græcolatina cum variis lectionibus & Bodæi commentario iconibus plantarum innumeris ornato, adjectis post singula capita integris J. C. Scaligeri & Rob. Constantini notis. Operæ pretium fuisset his additam fuisse Felicis Accor-

rom-

- (g) Neque obstat quod Theophrastus de plantis potius agit Physice quam Medice, licet neque Medicum plantarum usum plane prætermisit. Vide Dan. Clericum in hist. Medicinæ part. 2. lib. 1. c. 8. Interdum à Veteribus simpliciter laudatur sub titulo περὶ Φυτῶν, ut à Galeno 3. in 6. Epidem. T. 5. p. 479.
- (b) Obiit Amstelodami hieme Anni 1636.

romboni explicationem obscuriorum locorum Theophrasti de Plantis, quæ cum aliis ejusdem in Aristotelem & librum Galeni de temperamentis prodire Romæ 1590. fol. Gazam in capitum distinctione interdum peccasse & coherentia discerpisse, distinguenda conjunxisse observat Salmasius prolegom. ad Solin. & Gonzalez de Sales mantissa ad lib. de duplici terra viventium sect. 2.

II. ΦΥΤΙΚΩΝ ΑΙΤΙΩΝ βιβλία η'. De Causis Plantarum libri VIII. Ex quibus sex tantum primores ad nos pervenerunt, in quorum limine, suarum *ιστοριών*, ut ante *αίτιας* scriptarum, meminit. Apud Laertium V. 46. itidem pro *φυτικών αιτιών* male legitur *φυτικών*. Et hos quoque libros latine post Guilelmum Gaza transtulit, castigavit Dan. Heinsius, commentario illustravit *Julius Casar Scaliger* edito primum Lugd. 1566. fol. *Casparius Hofmanni* nova versio inedita & notæ MSS. in Theophrasti historiam & de causis plantarum libros exstant Norimbergæ in Bibliotheca Viri Clariss. Gothofredi Thomassii. Etiam hujus operis Theophrasti loca quædam commentariis explicavit Felix Accorombonus. Ex Meursii vero sententia utrumque scriptum, Historias & libros de causis, uno τ *φυτικών* nomine designasse veteres quidam videntur, & citasse indistincte: Itaque apud scholiasten Nicandri ad *Alexipharmaca* (nisi numerus corruptus) citatur liber XIV. *Θεόφραστος ὁ ἰατρὸς ἐν τῇ ποταρσεκαίδεκάτῃ τῇ φυτικῶν κάρτον αὐτὸ πρὸς ἡγήρευσεν*. Isque erit de causis plantarum liber quartus. Arabicam versionem hujus operis memorat Abulpharagius Hist. Dynast. p. 94.

III. ΠΕΡΙ ΛΙΘΩΝ. De Lapidibus liber scriptus Olympiade CXVI. 2. Archonte Praxibulo, ut ex Plinii XXXIII. 7. colligit Meursius. Memorat præter Laertium V. 44. Arhenæus III. 13. Vertit latine post Adr. Turnebum *Daniel Furlanus* Cretensis & commentariis illustravit: Græce & latine ediderunt Wechelii, ex Bibl. Joh. Vicentii Pinelli, Hanovix 1605. fol. cum aliis quæ deinceps recensebo Theophrasti opusculis. Separatim liber de lapidibus Græce editus & latine cum notis Johannis de Laet. Lugd. Bat. 1647. 8.

IV. ΠΕΡΙ ΑΝΕΜΩΝ Liber de Ventis & ipse à *Furlano* latine versus & commentariis illustratus. Exstat & latine ex versione *Federici Bonaventura* cum ejusdem commentario. Urbini 1593. 4. Græce vero cum libro de lapidibus & libro de igne jam tum editus Venet. 1496. fol. cum scriptis Aristotelis. Memoratur Theophrastus *περὶ ἀνέμων* Laertio V. 42. & Alexandro Aphrodisiensi in 2. Metaphys.

V. ΠΕΡΙ ΣΗΜΕΙΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ, 'ΑΝΕΜΩΝ,

Gg 3

Xei-

ΧΕΙΜΩΝΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΑΣ. *De signis pluviarum, ventorum, tempestatis serenitatis.* Vertit & illustravit *Daniel Furlanus*. Memorat *Laertius* V. 45. & *Proclus* 4. in *Timæum*. Cæterum male à librariis in frustum dissectus est, & pejus adhuc inter secundam tertiamque partem liber à igne in edit. *Heinsiana* & quam *Heinsius* secutus est *Hanovien* interjicitur.

VI. ΠΕΙ' ΠΥΡΟΣ α, β'. *De igne libri duo* *Laertio* memorati V. 45. ex quibus unus modo superest Græce primum editus Venet. 147. fol. ad calcem *Aristotelis*: & cum latina *Adriani Turnebi* versione Paris. 1566. 4. & additis *Danielis Furlani* commentariis Hanov. 1605. fol. Liber de igne & alter de odoribus ex latina *Turnebi* translatione recusus *Hardervici* 1656. 12. & inter *Turnebi Opera*, fol.

VII. ΠΕΡΙ' ΟΣΜΩΝ, *De odoribus*. Memorat præter *Laertium* V. 44. *Athenæus* & *Suidas* in *ὀσφραντικόν*. Latine vertit *Adrianus Turnebus*, illustravit *Furlanus*. Separatim Græce & latine cum versionibus & Scholiis *Turnebi* prodierunt libri tres *Theophrasti* de igne, de odoribus & de lapidibus Paris. 1566. 4.

VIII. ΠΕΡΙ' ΪΔΡΩΤΩΝ sive περὶ ἰδρωτῶν, ut *Laertius* V. 44. *De sudoribus*. Latine vertit *Daniel Furlanus* additis suis commentariis. Prodierunt etiam libri duo, unus de sudoribus & alter de vertigine cum versione & annotationibus *Bonaventura Grangeni* Paris. 1576. 8. Excerpta quædam ex his libris exhibet *Photius* cod. 278. quæ subjecta etiam à *Sylburgio* sunt problematibus *Aristotelis* Græce editis p. 337. & ab *H. Stephano* inter opuscula *Theophrasti* Græce vulgata Paris. 1557. 8.

IX. ΠΕΡΙ' ΤΑΙΓΓΩΝ. *De vertigine*, fragmenta, verterunt & illustrarunt *Daniel Furlanus* & *Bonaventura Grangenus*. Occurrunt etiam Græce in *Aldinis* & *Basileensi* operum *Theophrasti* editione & ad calcem problematum *Aristotelis* editionis Græcæ *Sylburgianæ* p. 360. secundum & inter opuscula *Theophrasti* ab *H. Stephano* vulgata, & cum *Andreæ Schotti* versione apud *Photium* codice 278. Meminit libri περὶ ἰλιγγῶν καὶ σκοτώσεων inter *Theophrasti scripta* *Laertius* V. 44.

X. ΠΕΡΙ' ΚΟΠΙΩΝ. *De Lassitudinibus*. Vertit *Daniel Furlanus* illustravitque. Sub extremū quædam desunt. Excerpta paucula ex hoc libro habet *Photius* cod. 278. quæ leguntur etiā post problemata *Aristotelis* edit. *Sylburg.* p. 356. & inter opuscula vulgata ab *H. Stephano*. Meminit præter *Laertium* V. 44. *Galenus* 3. ὑπνησίων. Fere totum ex *Aristotelis* pro-

problematis conflatum esse notat Hieron. Mercurialis lib. 1. Var. Lect. c. 9.

XI. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΊΧΘΥΩΝ ΕΝ ΣΗΤΩ ΔΙΑΜΟΝΗΣ. *De piscibus in sicco degentibus.* Vertit & illustravit *Daniel Furlanus*. Timothei Camotii (Joh. Baptistæ F.) commentaria in librum Theophrasti de piscibus MSta memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 213. Calaubonus putat esse ἀποσπασμάτιον scripti Theophrastei περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διακωμῶν, quod præter Laertium V. 43. memorat Athenæus VII. 18. & 19. quintum ejus operis librum allegans. Respicit etiam idem Athenæus Theophrastum laudans lib. 14. non procul ab initio. ἐν ἰνδοῖς δὲ φησι θεόφραστος τὰς ἰχθῆς ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξίόντας &c. Auctor indicis scriptorum in editione Athenæi Basileensi perperam existimavit hoc loco allegari Theophrastum in scripto cui titulus fuisset Ἰνδοί.

XII. FRAGMENTA ex libris sex servata à Photio cod. CCLXXVIII. & ante Photii editionem ab Hoefschelio curatam Græce vulgata ab H. Stephano Paris. 1557. 8. 1. de animalibus quæ colorem mutant περὶ τῶν μεταβαλλόντων πρὸς χροίας. Meminit Laertius V. 44. Athenæus VII. 16. Respicit Plinius X. 29. hist.

2. De nervorum resolutione περὶ παραλύσεως.

3. De animi defectione περὶ λειψυχίας, quod fragmentum cum superiore de Paralyti legitur etiam ad calcem problematum Aristotelis edit. Græcæ Sylburgianæ p. 359. seq. Memit Laertius V. 44.

4. De animalibus quæ repente apparent περὶ τῶν ἀδρόως φαινόμενων ζώων. Meminit Laertius V. 44.

5. De invidentibus animalibus, περὶ τῶν λεγομένων ζώων φθονεῖν. Meminit præter Laertium, apud quem vitiose φρονεῖν legebatur pro φθονεῖν, Apulejus in Apologia, respicit Ælianus III. 17. animal. & Plinius VIII. 29. & 31. & 57. Hist. natural. In Bruta animantia invidiam cadere negat Plutarchus lib. de odio & invidia p. 537.

6. De apibus περὶ μελιτῶν, sive ut rectius Laertius V. 44. περὶ μελιτῶν, de melle.

XIII. Editionem Theophrasti * Heinſianā (in qua exstant libri omnes hæcenus recensiti Græce & Latine sine notis) claudunt ΗΘΙΚΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ, *Characteres* sive *Notationes* morum vitiosorum ad *Polyetem* cum versione *If. Casauboni*, qui capita 25. 26. 27. 28. 29. primus è MSS. restituit, uti *H. Stephanus* in Græca sua editione libellorum quorundam Aristotelis & Theophrasti Paris. 1557. 8. primus addiderat ex antiquo codice

* Lugduni Batavor. A. 1613. fol.

codice capita 17 - 24. licet nec ita liber exstet integer. Idem Laertio V. 47. Suidæ & Eustathio ad Iliad N. memoratus, scriptum à Theophrasto sene atque ut ipse in præf. testatur jam undecentum nos nato, ex Furlani versione & cum ejus commentariis postremo ponitur in editione opusculorum Theophrasti Hanoviensi 1605. fol. qua libri omnes hæcenus à me memorati (excepta plantarum hist. & libris de causis plantarum) occurrunt Græce & latine cum vers. *Dan Furlani* vel *Adr. Tumebi*, cum ejusdem Furlani commentariis, quibus ita Casaubonus in literis ad Janum Rutgersium Paris. 3. N. Januarii 1610. *Characteres Lugduni, brevi ut spero edentur non negligentia cogniti. Nam Furlani homo Græcus atq; is doctissimus, qui in eandem artem post nos descendit, stomachum mihi movit, qui mihi ferme persuasit etiam Græcos homines in sua lingua posse aliquid à nobis discere.* Φῶν δ' ἀπὸ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἑτέρου. *Sed ejus versionem & notas si vidisti, & expendisti aliquando, aliud nisi fallor senties.* Præterea iidem Characteres Theophrastei versione Cl. *Auberii Trinacuriani* subjecti leguntur Aristotelis Ethicæ Nicomachum à Lambino illustratis Basil. 1582. fol. una cum fragmentis Pythagoræorum cum vers. Gvil. Canteri. Præclara vero *Is. Casauboni* versione & commentario erudito ornati primum lucem adspexerunt Lugd. 1592. 1612. 8. & post Casauboni fata ibid. 1638. 8. & quæ reliqua præstat editio, Brunsvigæ 1659. 8. Præterea hunc libellum cum Casauboni versione sed absque ejus commentario editum Lipsiæ cura Rev. *Adami Rechenbergii* 1679. 8. & cum monitis piis *Joh. Angeli VVerdenburgii* Lug. Bat. 1632. in forma minore: tum inter opuscula Mythologica, Politica & Ethica cum notis *Joh. Galei* Viri Clariss. vulgata Cantabrig. 1688. & Amst. 1688. 8. Philippus Labeus in Bibl. nov. MSS. p. 372. eundem laudare characterum Theophrasti optimæ notæ codicem usus est Casaubonus, & quod addit, *in quo habentur pleraque quæ in editionibus desiderantur*, intelligendum de editionibus ante Isaacum Casaubonum vulgatis. Sed & *Isaacus Vossius* notis ad Ignatium p. 289. promiserat se librum hunc Theophrasti pluribus locis meliorem datum & illustraturum notis: tum Galeus ab eodem Vossio auctiorem emendatiorem expectare nos jussit. Caput XVII. περὶ διοικητικῆς ἐπιστάτης egregiis observationibus Gallice editis illustravit *Joh. Rondellus* A. 1686. 12. Sunt etiam qui Theophrasti characteres de virtutibus *

* Laertius duobus in locis ἡθικῆς χαρακτήρας inter scripta Theophrasti memorat V. 47. & 48. unde Menagius suspicatur uno loco ab eo notari characteres virtutum altero vitiorum.

disse se affirmarent, sed non ego credulus illis, inquit Menagius ad Laertium p. 211. *Maximi Planudis* expositionem ineditam in Theophrasti characteres memorat Gesnerus præfat. ad Joh. Stobæum. Eam in Italia Bibliothecis diligenter inquisitam nancisci se potuisse negat *Leonhardus Lycius*, cum cujus versione characteres prodierunt Lipsiæ 1591. 8. inscripti Gotfrido Camerario Joachimi filio. Sparsim etiam cum versione Anonymi à Gesnero castigata leguntur inserti florilegio Stobæi in editione Basil. 1550. fol. & in aliis posterioribus. In Catalogo Thuanæo T. 2. p. 14. memorari videas characteres Theophrasteos cum versione *Angeli Politiani* & notis *Fed. Morelli* Paris. 1583. 4. Et *Simlerus* tradit editos cum eadem *Politiani* versione Basileæ apud *Cratandrum*.

Thomæ Stanlei amplissimas in eundem libellum prælectiones auctor vitæ ejus, quæ ante historiam Philosophicâ à *Stanleio* scriptam in novissima editione præfixa est, memorat. Joachimi Kühnii dissertationes Argentinae edi cœptas fatum viri præstantissimi ante paucos annos abruptit. Loca nonnulla characterum illustravit emendavitque *Salmasius* lib. de usuris, commentario ad *Solinum*, & in aliis scriptis, & *Joh. Clericus* Vir Cl. in arte Critica. Gallice translatus est idem libellus ab *Hieronymo Beneventano* Paris. 1613. 12. & novissime à *Bruyero* A. 1688. 12. qui Theophrastû imitatus est, & ex suo ingenio novos & ipse characteres addidit dignos lectu, atq; acumine quicquid videatur personato Vignolio * *Marvillio* neutiquam destitutos. *Bruyeri* characteres a vide lectitati & plus ** decies Gallice Parisiis, Bruxellæ & alibi typis excusi sunt, & in Anglicam translati linguam Lond. 1698. 8. Scripserant & characteres morum *Ludovicus Molinæus*, *Carolus Paschalius*, *Josephus Hallius*, *Joachimusque Pastorius*, ne de aliis *** in præsentî dicam Sed plurimi ab eo tempore idem tentavere, ut tot libellorum Gallicorum exempla testantur, qui in titulo characteres præferunt, quales sunt: *le Theophraste moderne*, *Suite des Caractères de Theophraste & des pensées de Pascal. Ouvrage dans le goût des Caractères*. *Caractère d'un bonnête homme*. *les differens Caractères des femmes du siècle*. *Caractères & portraits Critiques sur les défauts ordinaires*

Hh

des

* Vignolius Marvillius T. 1. Miscellaneor. Historicor. Gallice editorum. Cui respondit autor libri *Defense de Mr. de la Bruyere & de ses Caractères contre les Accusations & les objections* de Mr. de Vigneul Marville. Amst. 1702. 12.

** Nona editio paucis post auctoris mortem diebus lucem vidit Parisiis A. 1696.

*** Vide Georgii Paschii prof. Kiloniensis Clariss. diatribam de Philosophia characteristica & parænetica. Kiloniæ 1705. 4.

des hommes, Portraits sérieux & critiques. Caractère d'un véritable ami, Caractères tirez de l' Ecriture sainte & appliquez aux Mœurs de ce siècle. Caractères des vertus & des vices. Caractères naturels des hommes en forme de dialogue. Ex Anglis quoque memorandus Boyerus, the English Theophrastus of Mr. Boyer A. 1696. 1702. &c. Ut ad Theophrastum revertar, annos natus XCIX (non LXXIX. ut contra MSS. codicum consensum legit Sam. Petrus lib. 2. obs. 9. & Casaubonus in prima editione) characteres scripsit, quemadmodum ipse c. 1. testatur, neque necesse est illa quæ de Polyperchonte & Cassandro memorat c. 9. eodem anno accidisse * quo liber scriptus est, sed exempli saltem loco adduxit rem ante plures licet annos gestam, verum notissimam. Videtur sane Theophrastus qui teste Hermippo apud Athenæum lib. 1. p. 21. inter docendum cum de moribus ageret gulosum exserta lingua labra circumlingendo, alios mores aliis gestibus argumento congruentibus exprimebat, in singulis horum characterum capitibus non morum vitiosorum naturam perstringere univèrse, sed notare ac describere certos quosdam homines suæ ætatis, eorumque mores ridiculos, quos forte per vitam observaverat, ad vivum exprimere ac depingere. Petrus Victorius in pluribus locis commentarii ad Rhetoricam Aristotelis dubitat, utrum libelli, quo describuntur naturæ hominum & mores, Theophrastus sit auctor. Quin falso illi attribui aperte affirmat XVII. 7. var. lect. Sed nulla est ratio, quare ejus judicio, cui res ipsa & veterum testimonia refragantur, subscribamus.

XIV. ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΔΟΓΜΑΤΩΝ ἢ ΒΙΒΛΙΟΝ Α'.
Metaphysicorum fragmentum, sive liber I. In editione Heiniana & Hanovienſi collectione desideratur. Sed exstat in tribus editionibus Græcis operum Thophrasti: Aldina Venet. 1498. fol. Oporiniana Basileensi cum præfat. Hieronymi Gemusæi edita A. 1541. fol. & tertia Aldi filii, quæ operibus Aristotelis in quinque tomos distributis tanquam sextum Volumen subjicitur Venet. 1552. 8. ex recensione Camotii, edente Turrisano. Separatim hunc ipsum librum cum commentariis Græcis Joh. Baptiste Camotii in tres libros distinctis ediderat Turrisanus ibid. 1551. fol. & absq; iisdem, itidem Græce, ad calcem Metaphysicorum Aristotelis, cum notis Criticis Frid. Sylburgii excuderunt A. Wecheli Heredes, Francof. 1585. 8. Latine vertit non Grynæus ut Sylburgius suspicabatur, sed Cardinalis eruditissimus Bessarion, idem qui Aristote-

* Acciderunt ista Olymp. CXV. 3. sed Characteres longe post scripti videntur.

telis Metaphysica felicissime transtulit. Edita est Bassarionis interpretatio utriusque operis ad calcem librorum præclarorum adversus Georgium Trapezuntium calumniatorem Platonis Venet. 1516. fol. & inter opera Aristotelis latine variis interpretibus vulgata Basileæ 1538. fol. & tomo octavo Operum Averrois Venet. 1551. fol. Ad calcem libri hæc nota legitur adscripta: Τὸ πρὸ βιβλίον Ἀνδρόνικου τοῦ Ῥιδίου Ἑρμπαπτοῦ ἀναγοῖσιν, ὃν γὰρ μνείαν αὐτοῦ ὅλως πεποιήνται ἐν τῇ ἀναγξαφῇ τῆ Θεοφράστου βιβλίων. Νικόλαος δὲ (intellige Damascenum) ἐν τῇ θεωρίᾳ τῆ Ἀριστοτέλους μετὰ τὰ φυσικὰ μνημονεύει αὐτοῦ, λέγων εἶναι Θεοφράστου. Εἰσὶ δὲ ἐν αὐτῇ παρὰ διαπορήσας πρὸς ὀλίγα τὴ ὅλης πραγματείας. Laertius quoque Metaphysicorum mentionem inter scripta Theophrasti prætermisit.

XV. ΠΕΡΙ Αἴσθησενος βιβλίον, *liber de sensu*. Laertio V. 42. memoratus, Job. Baptista Camotio curante primum à Frid. Turrifano editus est in Græca editione Venet. A. 1552. 8. in reliquis editionibus Theophrasti Græcis & Græcolatinis desideratur, nisi quod Græce vulgaverat Istor Trincavellus una cum Alexandri Aphrodisiensis quaestionibus, & Prisciani Lydi paraphrasi diversi operis * Theophrastei de sensu, phantasia & intellectu. Venet. 1536. fol. & Henricus Stephanus una cum characteribus live notationibus morum & fragmentis ex novem Theophrasti libris Paris. 1557. 8. Prisciani Lydi (qui Simplicii & Damascii æqualis memoratur ab Agathia lib. 2. p. 65. & ex Jamblichi libro περὶ ψυχῆς profecisse se testatur p. 276. quem perinde ut Plutarchum Nestoris Ε. γρηγόριος ὁ Ἀριστοτέλους ἐξηγητὴς appellat p. 289. Male Patristianus Philosophus dicitur in Codice MS. Caroli de Montchal apud Labbeum p. 194 Bibl. nov. MSS.) Paraphrasis eorundem librorum exstat etiam Græce in Oporiana Theophrasti editione Basil. 1541. fol. ex recensione Joach. Camerarii, latine vero translata est à Marsilio Ficino, cujus versio sæpius excusa cum aliis Jamblichi, Procli &c. Venet. 1497. (male 1597. in Catalogo Bibl. Bodlejan.) & 1516. fol. & Basileæ, Parisiis, cum inter Ficini opera junctim edita. Idem Ficinus in Theophrastum commentarios promisit in suo ad Plotinum commentario. Metaphysica Theophrasti & librum de moribus memorat Abulpharagius p. 94. inter scripta ex Syriaco Arabice translata.

H h 2

XVI.

* Puto Priscianum interpretari locum ex quinto Physicorum Theophrasti, qui liber erat secundus περὶ ψυχῆς. Nam tractationem de sensu priscianus claudit his verbis: ἀλλὰ ἐπὶ τὰ ἐξῆς ἵσμεν, ἐπ' ἄλλης ἡμῶν ἀρχῆς τὰ λοιπὰ δὲ πέμπτῃ βιβλίῳ ἐπεξεργασόμενοι. p. 284. edit. Basil. Idem Priscianus passim notat Theophrastum in his ἐπεξεργάζεσθαι Ἀριστοτέλει, sive Aristotelis vestigiis insistere & ab eo dicta magis illustrare.

XVI. ΔΙΑΘΗΚΑΙ. *Testamentum* Theophrasti exstat apud Laertium V. 51. seq. Ad convivia Philosophorum quotannis celebranda pecuniam legasse refert & Athenæus V. p. 186.

XVII. Jam perditos Theophrasti libros enumerare reliquum est, ordine digestos Alphabetico, quem nec Laertius nec Meursius observarunt. Nam apud Laertium quidem triplex vel quadruplex scriptorum Theophrasti ad 230808. versuum numerum assurgentium catalogus reperitur, unusquisque literarum ordinem quidem utcumque, nec accurate tamen retinens, quorum primus incipit sect. 42. alter sect. 46. tertius sect. 49. quartus sect. 50. libri V. Verisimile est in singulis alios auctores fuisse secutum, cum enim nonnullos Theophrasti libros plane omittat, quosdam repetita vice nominat. De Theophrasti scriptis olim egerant *Andronicus*, qui in *παραματείαις* ea digessit teste Porphyrio in vita Plotini, ac Plutarcho in Sylla: tum *Hermippus*, cujus, ut Andronici quoque meminit scholion Metaphysicis Theophrasti subjectum, & paulo ante à me descriptum. Erecentioribus, quorum laboribus usum me profiteor, *Johannes Meursius* in notis ad Apollonium Dylscolum p. 140. seq. & in Theophrasto suo: *Franciscus Patricius* in discussionibus Peripateticis p. 128. & *Menagius* ad Laertium p. 206. seq.

Ἀγωνιστικὸν τὸ πρὸς τὰς ἐριστικὰς λόγους θεωρίας. Laertius V. 42.

Περὶ τῶν ἀδελφωμάτων, α. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν αἰθερικῶν, β. Editio Laertii Aldobrandina, ubi alii *λιθεμείων*. V. 42.

Πρὸς Ἀισχύλον, α. Laert. V. 49.

Περὶ αἰνῶν. Laert. V. 49.

Πρὸς τὰς ἐξ Ἀκαδημίας, α. Laert. V. 49.

Ἀκίχαρον, α. Laert. V. 50. Videtur fuisse liber Ethici argumenti. Confer quæ de Acicari Columna Clementi 1. Strom. p. 303. memorata Reinesius Var. lect. p. 97. & 381. Steph. Lemonius notis ad varia sacra p. 346. seq. *Ἀχάικαρον* vocatur Straboni lib. 16. p. 761. qui inter viros sapientissimos eum laudat.

Ἀκροάσεως, α, β. Laert. V. 42. Galenus de substantia facultatum naturalium. Combustas à Metrocle refert Laertius VI. 95.

Περὶ αἰθῶν, νύκτος, στυπτηρίας α. Laert. V. 42.

Περὶ ἀεαλύσεως συλλογισμῶν α. Laert. V. 42. Alexander Aphrodis. in 1. Analyt. prior. Svidas.

Ἀναλυτικῶν περὶ πρώτων, γ'. Laert. V. 42. Suid. Θεόφραστος. Alexander Aphrodisi. in Aristotelis priora Analyt. Simplicius in 2. de cœlo & 3. Videtur respicere Boethius 2. de syllogismo Categorico pag. 594. seq. ubi notat Theophrastum & Eudemum, suffragante Porphyrio, quatuor modis primæ figuræ syllogismorum alios quinque adjunxisse, & modis sex tertiæ figuræ septimum.

Ἀναλυτικῶν ὑστέρων ζ'. Laert. V. 42. Galenus 2. de dogm. Hippocr. & Platonis, Suidas, Eustratius in 2. poster. Analyt. Alexander Aphrodisæus lib. 1. ἀποδείξεων καὶ λύσεων c. 27.

Ἀναλυτικῶν ὁπτισμῶν, Laert. V. 42. Suid.

Πρὸς Ἀναξογόρου α'. Laert. V. 42.

Περὶ τῆς Ἀναξογόρου α'. Laert. V. 42.

Ἀηγιμῶν τόπων β'. Laert. V. 42. Suid. Alexander Aphrodisi. in priora Analyt. qui titulum refert paulo aliter: αἰγιμῶνων λόγων εἰς τὰ σχήματα.

Περὶ ἀνθέων, de floribus. Plin. XXI. 3.

Περὶ τῶν ἀνθρώπων, α'. Laert. V. 43.

Περὶ τῶν ἀπλῶν διαπορημάτων. Laert. V. 46.

Περὶ διποφάσεως, α'. Laert. V. 46. Infra in περὶ καταφάσεως.

Περὶ ἀρετῆς, α'. Laert. V. 46. περὶ ἀρετῶν. V. 50. Videtur respicere Cicero 1. Acad. quæst. & 5. de finibus.

Ἀρετῶν διαφορά. Laert. V. 42.

Ἀριθμητικῶν ἰσορριῶν α'. Laert. V. 50.

Περὶ ἀριθμῶν Laert. V. 50. Nisi legendum ῥυθμῶν cum Meursio. Sed de rhythmo & numero oratorio, de quo Theophrastum accuratius disputasse tradit Cic. in Oratore, potuit agere in τέχνη ῥητορικῇ de qua infra.

Ἀρμονικῶν α'. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν Ἀρχελάου α'. Laert. V. 42.

Ἀστρολογικῆς ἰσορίας ζ'. Laert. V. 50. Respicere videtur Simplicius ad 2. de cœlo.

Περὶ τῶν ἀτέχνων πίστεων, α'. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν ἀπέμων γραμμῶν, α'. Laert. V. 42. Idem liber esse videtur qui etiamnum legitur hoc titulo inter scripta Aristotelis. Eum enim a quibusdam ad Theophrastum auctorem relatum esse testatur Simplicius in 2. de cœlo, & Joh. Philoponus in 1. de generat. & corruptione.

Περὶ αὐξήσεως, α'. Laert. V. 50.

Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων, α'. Laert. V. 46.

Ἀφορμαὶ ἢ ἐναυπώσεις. Laert. V. 46.

Περὶ βασιλείας, α'. Laert. V. 42. Sed Plutarchus in Themistocle & Dionysius Halic. lib. 4. laudant Theophrastum ἐν τοῖς περὶ βασιλείας, quibus suffragatur Laertius V. 49. ubi duo libri hoc argu-
mento. Librum περὶ βασιλείας κυρτῶν memorat Suidas in πάρεσσιν.
Πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας. Laert. V. 47. Athenæus libro 4. p. 144.
ubi docet ab aliis hoc scriptum tributum Solibio, quem epinician
elegiaco Callimachus celebravit.

Περὶ παιδείας βασιλέως, α'. Laert. V. 42.

Περὶ βίων, α', β'. Laert. 5. 42. & respicit Plutarchus in Pericle, Alcibiade
Aristide, Lyandro, Nicia, Agesilao & Demosthene.

Περὶ γάμου, de nuptiis aureolum Theophrasti librum Hieron. 1. contra
Jovinian. in quo quærebat Philosophus, an vir sapiens ducat uxorem.
Videtur respicere Stobæus ferm. 72. & 83.

Περὶ γελίου, α'. Laert. V. 49. Athen. lib. 8. p. 348.

Περὶ γένεσεως, α'. Laert. V. 46. Simplicio in 4. de cælo inscribitur περὶ γένε-
σεως σιχηίων. Videtur & respicere Philo de mundo. Etiam περὶ ζώων
γένεσεως de genitu animalium scripsisse testatur Apulejus in Apo-
logia. Vide & Censorinum c. 4.

Ἰσραελῶν (male ἰσραηλῶν in edit. castigatissima Westen.) Γεωμετρικῶν
Laert. V. 48.

Γεωργίας ὡς γεγένηται. Julian. Epist. 24. Varro & Columell. Geoponici
III. 3. & 4.

Περὶ γήρας, α'. Laert. V. 42.

Περὶ γνώμης, Laert. V. 46.

Περὶ δακετῶν ζώων καὶ βληπκῶν, α'. Laert. V. 43. Apulejus in Apologia.

Περὶ δ' ἐδόθη, α'. Laert. V. 49.

Περὶ τ' Δημοκρίτη ἀστρολογίας, α'. Laert. V. 43.

Περὶ Δημοκρίτη α'. Laert. V. 49.

Περὶ διαβολῆς, α'. Laert. V. 46. & 49. & 50.

Διὰ τῆς τῶν ἐλευσίνων ὀργάνων. Suid. in ὀργάνων.

Διὰ τῆς α', β'. Laert. V. 46.

Γ. & Δ. Διακόσμου, α'. Laert. V. 43.

Dialogos Theophrasti memorat Basilus Epist. 167. Nimirum e
scriptis ejus nonnulla fuerunt composita more Dialogorum, licet
p.

res ipsas nude tractantia & Platonica sva vitate, ejusdem Basilii judicio, destituta.

Περὶ τῶν διαφορῶν, α. Laert. V. 46. sive ut Athenæus lib. 7. p. 317. περὶ τῶν καὶ τόπας διαφορῶν.

Περὶ Δικανικῶν λόγων α. Laert. V. 50.

Τῶν Διογένης συναγωγῆς, α. Laert. V. 43.

Διορισμῶν α, β, γ. Laert. V. 43.

Εγκώμια Θεῶν, α. Laert. V. 47.

Περὶ τῶν εἰδώλων α, β. Laert. V. 43.

Περὶ εἰδῶν α, β. Laert. ibid.

Περὶ ἐκκρίσεων α. Laert. V. 46.

Περὶ ἐκβάσεως α. Laert. V. 43.

Περὶ ἐμπεδοκλέους α. Laert. V. 43.

Περὶ ἐμπερίας α. Laert. V. 46.

Περὶ ἐνθυσιασμῶν. Laert. V. 43. Apollonius Dyscolus c. 49. hist. commentit. cui inscribitur περὶ ἐνθυσιασμῶν. Athen. lib. 14. p. 624. Plin. XXVIII. 1.

Περὶ ἐνθυμημάτων Laert. V. 47. Scholiastes Hermogenis proœm.

Ἐντάσεων, γ. Laert. V. 43.

Περὶ ἐορτῶν, α. Laert. V. 47.

Περὶ ἐπαίνου α. Laert. V. 46. Videtur respicere Plutarchus vita Agidis & Cleomenis.

Περὶ Ὀπλήψεως. Laertius V. 43. de caducis Apulejus in Apologia.

Τίνες οἱ πρόποι & Ὀπίσθεσσι, α. Laert. V. 49.

Ἐπιστολῶν, α, β, γ. Laert. V. 46. ad Astycreontem, Phanium & Nicanorem id. V. 50. Epistolam ad Phanium laudat idem V. 37. & Scholiastes Apollonii lib. 1. Theophrastum ἐν Ὀπισθολαῖς Ptolemæus He-phæstion lib. 3. ap. Photium cod. 190.

Ἐπιτομή τῆς Πλάτωνος πολιτείας α, β. Laert. V. 43.

Ἐπιτομῶν Ἀριστοτέλους περὶ ζώων, σ. Laert. V. 49.

Ἐπιχειρημάτων, ιη. Laert. V. 43. & α, β. Laert. V. 49.

Ἐρωτικός, α. sive περὶ ἐρωτῶν. Laert. V. 43. qui perperam pro diversis libris habet. Vide Marquardi Gudii Epist. 1. ad Menagium. Laudant Strabo lib. X. p. 478. Athenæus lib. XIII. p. 562. 567. 606. Respiciunt Gellius VII. 8. Plinius IX. 8. hist. Stobæus serm. 61. Scholiastes Theocriti Idyll. 4.

Περὶ ἐπρωφονίας ζώων τῶν ὁμογενῶν α. Laert. V. 43.

Περὶ

Περὶ εὐδαιμονίας ἁ. *de vitæ beata liber*. Laert. V. 43. Athen. lib. 12. & 13. & Ciceros 5. Tusc. quæst. & 5. de finibus, quo in loco testatur se Theophrastum in plerisque sequi, nisi quod virtuti plusquam ille, fortunæ minus tribuit.

Εὐιάδης. Laert. V. 50.

Περὶ ἐνρημάτων ἁ, β'. Laert. V. 47. Clemens 1. Strom. p. 308. (& ex eo Eusebius X. 7. præparat.) Scholiastes Homeri Iliad. ἁ. Pindari Olymp. 13. Respicit Plinius VII. 59. Hist. Scholiastes Apollonii lib. 2.

Περὶ ἐνσεβείας ἁ. Laert. V. 50.

Περὶ ἐντυχίας ἁ. Laert. V. 47.

Περὶ δακετῶν ζώων καὶ βλητικῶν ἁ. Laert. V. 43. Apulejus in Apologia, Athenæus lib. 17. p. 314.

Περὶ ζώων, βιβλία ζ'. Laertius V. 44. & 50. librum tertium laudat Athenæus lib. 9. p. 387. Idem opus respiciunt Elianus X. 35. XI. 40. & alibi opere de animalibus. Gellius XVI. 15.

Περὶ ζώων φρονήσεως καὶ ἡθῶς, ἁ. Laert. V. 40. Tractatum de animalibus qui pisce vescuntur memorat Plinius XI. 53.

Περὶ ἐπερφωνίας ζώων τ' ὁμογενῶν ἁ. Laert. V. 43. Athenæus lib. 9.

Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν φυλευόντων ζώων. Laert. V. 44. Athen. lib. 2. & 3.

Περὶ ἡδονῆς, ὡς Ἀριστοτέλης, ἁ.

Περὶ ἡδονῆς ἄλλο. Laertius V. 44.

Περὶ ψευδῆς ἡδονῆς, ἁ. id. 46. Laudatur & Athenæo libro 12 bis Theophrastus ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς. Sed libro 8. Θεοφράστου ἡ χαμαλλῶν ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς.

Ἠθικῶν σχολῶν Laert. V. 47. Ἠθικά vocat Plutarchus in Pericle p. 173 librum primum laudat Michael Ephesius in V. 1. Ethic.

Περὶ ἡθῶν libros Theophrasti ab Ἠθικοῖς distingvit, & illorum quoque librum 1. allegat Michael Ephesius loco laudato. Meursius dubitatum apud Laertium V. 43. pro περὶ εἰδῶν ἁ, β'. sit legendum περὶ ἡθῶν. Theophrastum ἐν τῷ περὶ ἡθῶν laudat quoque Aspasius ad VI. 1. Ethic. Nicomach. & Andrantus scripserat libros quinque περὶ τῶν πρὸς Θεοφράστου ἐν τοῖς περὶ ἡθῶν καὶ ἰσορίων καὶ λέξιν ζήτων quos per plagium sibi tribuerat Hephestion teste Athenæo lib. 15. p. 673. Male ibi interpretes libros de plantis ingerit, pro libris de moribus. Theophrasti librum de moribus memorat & Abulpharagius p. 94. inter scripta ejus Arabice & Syriaco translata.

Περ,

- περὶ ἡμετέρας, α. Laertius V. 47. Videtur respicere Alexander Aphrodis. in 1. & Olympiodorus in 2. Meteorolog. Antigonus Carystius c. 145.
- περὶ τῆς θεῆας εὐδαιμονίας, α. Laertius V. 49.
- Τῶν περὶ τοῦ θεῶν ἱστορίας, ε'. Laertius V. 48. Videtur hoc opus respicere Simplicius ad Epictetum p. 222. Porphyrius 2. περὶ ἀποχῆς & ex eo Theodoritus 7. & 10. θεωρεῖται.
- περὶ θεομετρίᾳ καὶ ψυχροῦ α. Laertius V. 44. Galenus in Hippocr. Aphorism. comment. 1.
- Θέσεις γ. Laertius V. 49.
- Θέσεις κδ. Laertius V. 44. quod opus ostreo scriptum à Theophrasto tradit Crantor apud Laertium IV. 27. asperitatem ni fallor reprehendens. Laudat Theophrastum in progymnasm. c. 2. & Athenæus lib. 4. Cæterum moralis argumenti fuisse, licet ad Eloquentiam exercendam comparatum, colligas ex auctore altercationis Synagogæ cum Ecclesia, siquidem de hoc θέσεως opere eo loco sermo est & Theophrasti nomen ibidem recte est à Meursio suppletum: *Et hic inventor Socrates fuit, de quo Theophrastus XXIV. libros secundum positivam Justitiam scripsit.*
- περὶ θεῶν γ. Laertius V. 49. Videtur respicere Cicero 1. de natura Deorum. Minutius Felix in Octavio.
- περὶ θεωρίᾳ α. Laert. V. 47.
- Περὶ ἱστορίας α. Laert. V. 47. ἱστορικὰ ὑπομνήματα Schol. Apollonii lib. 4.
- περὶ καυρῶν, α, β. Laert. V. 49. Suid. in ἀρχῇ σκυρία & κυψελιδῶν. Vide Reinelii Var. Lect. p. 385.
- Καλλισθένης ἡ περὶ πένθεος α. Laert. V. 44. Cicero Tusc. qv. 3. & 5. Alexander Aphrodis. ad lib. 2. de anima. Ex hoc Theophrasti libro petitum dictum, quod refellit Plutarchus libello de fortuna f. 97. Τύχη καὶ θνητῶν πράγματα, οὐκ ἐμβελία. *Vitam regit fortuna, non sapientia.*
- περὶ καρπῶν. Laert. V. 50.
- Περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως α. Laertius V. 44. In hoc de affirmationibus & negationibus scriptum sex libros commentariorum confecerat Galenus, ut ipse testatur de scriptis propriis. περὶ καταφάσεως subinde inscribitur ab Alexandro Aphrodis. in 3. Topic. & Metaphys. 4. & prior. Analyticor. lib. 1. Meminit & è latinis Boethius in

- librum *περὶ ἐρμηνείας* lib. 1. edit. secundæ p. 292. & lib. 2. p. 428. Nonnulla ex eo profert Magentinus Græcus scripsit Theophrastum laudans in commentario ad eundem Aristotelis librum. Porphyrii commentarium in Theophrasti librum de affirmatione & negatione memorat idem Boethius lib. 1. p. 294.
- Περὶ κινήσεως* α, β, γ. Laert. V. 44. & 49. ubi tantum α, β. Sed et alium laudat Simplicius in 1. Phys.
- Περὶ κατασκευῆς* α. Laert. V. 47. Athen. lib. 6.
- Περὶ κοίσεως συλλογισμῶν* α. Laert. V. 47.
- Περὶ βασιλείας κυπρίων*. Suid. in *Τιάρῃ*.
- Περὶ Κωμωδίας*. Laert. V. 47. Athenæus lib. 6. Dionysius Halic. de compositione Nom.
- Περὶ λυγείας*, α. Laert. V. 47. atque Dionysius Halicarnass. in *Lysia* p. Vide & infra in *ὁριστικῇ*.
- Περὶ τῶν λιθουρίων*, α, β. Laert. V. 42. nisi legendum *αιθουρίων*.
- Λογῶν συναγωγῆς*, α. Laert. V. 47.
- Περὶ λόγου σοιχείων*. de elementorum proprietate. Simplicius in IV. cælo.
- Περὶ λοιμῶν*. Laertius V. 44.
- Λύσεις* α. Laertius V. 47.
- Μετακλήσις*, α. Laert. V. 47.
- Μεταρμικῆς*. Laert. V. 44. VI. 22.
- Περὶ μείζονος καὶ ἐλάττονος*, α. Laert. V. 49.
- Περὶ μέθης*, α. Laert. V. 44. Athen. lib. 10. & 11.
- Περὶ μελαγχολίας* α. Laert. V. 44.
- Περὶ μεταλλῶν*. Laert. V. 44. & Theophrastus ipse in limine libri de lapidibus, unde non erat dubitandum Polluci VII. 23. Aristotelis an Theophrasti esset. Laudant præterea Suidas in *Θεόφραστο*, Olympiodorus in 3. Meteorolog. & Harpocration in *κεγχρησίων πελλικῶν* vocant Pollux & Hesychius. Alexandro Aphrodisiensi inscribitur *περὶ τῶν μεταλλευσιμῶν* in 3. Meteorolog.
- Περὶ μεταρσιολεσχίας*, α. Laert. V. 43.
- Μεταρσιολογικῶν*, α, β. Laert. V. 44.
- Περὶ μετεροσίων* librum quartum laudat Plutarchus quæst. Gr.
- Περὶ μετεωρίων*, α. Laert. V. 47. Olympiodorus in lib. 1. Meteor. a. 15. Abulpharagius hist. Dynastiar. p. 94.
- Περὶ μετέωρων*. Laert. V. 46. Victorinus 4. artis Grammat.

περὶ τῶν Μητροδώρου σωμαγωγῶν, α. Laert. V. 44.

Περὶ Μελικῶν, α. Laert. V. 49.

Περὶ Μελικῆς, id. 47. Plutarchus lib. 1. Sympof. quæst. 5. *Librum 2.* Porphyrius in Harmonica Ptolemæi p. 241. Respicit idem opus Censorinus c. 12. Syrianus in XIII. Metaphys. & Capella lib. IX.

Περὶ νόμων, α. Laert. V. 47. Pollux VIII. 6. Josephus 1. contra Apion. p. 1046 (quem locum respicit Grotius Theophrastum laudans ad Matth. XV. 5.) Athenæus, Zenobius IV. 36.

Νόμων καὶ σοιχείων, καδ Laert. V. 44. librum 3. 4. 11. 16. 18. 20. laudat Harpocration, 10. Pollux & Athen. 13. Suidas in ὅτι εἰ ἀλλήτες & συσομώπρον 15. idem in Φαρμακός, 16. Etymolog. & Suid. in Φρεαῖτοι. De hoc opere Cicero 5. de finibus: *Omnium fere civitatum non Græcia tantum sed etiam Barbaria ab Aristotele mores instituta disciplinas, à Theophrasto leges etiam cognovimus.* Allegat & Suidas in ἀρεθής & καὶ τὴν ἀγοράν, & respicere videtur Stobæus serm. 37. & 42.

Νόμων Ἰπποκράτους, α. Laertius V. 44.

Περὶ Νομοθετῶν, γ. Laert. V. 45. Videtur respicere Porphyrius 4. περὶ ἀποχῆς p. 354. ubi de Lycurgo à Plutarcho, Plutarchus item in Solone. Cicero 2. de Legg. & 6. ad Attic. Epist. 1. ubi de Zaleuco. Paulus Jctus lib 17. ad Plautium l. 3. D. si pars hereditatis petatur: πρὸς ἀπαξ ἢ δις ut ait Theophrastus πρὸς βαίνειν οἱ νομοθέται.

Τῶν Ξενοκράτους σωμαγωγῆς, α. Laert. V. 47.

Περὶ εἰκείων λόγων, α. Laert. V. 47.

Περὶ οἶνων καὶ ἐλαίου. Laert. V. 45.

Ὀμιλητικός, α. Laert. V. 47.

Περὶ τῶν ὁμολογημάτων, α. Laert. V. 49.

Ὀριστικά περὶ λέξεως συλλογισμῶν, α. Laert. V. 50.

Περὶ ὄρων, Laert. V. 47.

Πρὸς ὄρας α, β. Laert. V. 49. & 44. ubi inscribitur πρὸς τὰς ὁρμας.

Περὶ ὕψους α. Laert. V. 50. Proclus in Tim. Simplicius in 1. de cælo & in 8. Phys. ubi tertius Theophrasti de cælo liber laudatur.

Περὶ ὀψέως, δ. Laert. V. 49.

Περὶ παιδῶν α. Laert. V. 45. Simplicius in Categor.

Περὶ παιδείας ἢ περὶ ἀρετῶν, ἢ περὶ σωφροσύνης α. Laert. V. 50.

Περὶ παιδείας βασιλείας. Laert. V. 42.

Περὶ παιδῶν ἀγωγῆς, α. Ἄλλο διάφορον, α. Laert. V. 50.

Περὶ πρῶτων δειγμάτων, α. Laert. V. 48.

Περὶ πρῶτων ἀνόμων, α. Laert. V. 47.

περὶ ζωῶν Φρυσίνης, α'. Laert. V. 45.

περὶ παροιμιῶν, α'. Laert. V. 45, Harpocration in ἀρχὴ ἀνδρα δείκνυσσι. Apostolius IV. 51. VI. 36, proverb. Stobæus. Respiciit Suidas in ἀρχὴ ἀνδρα.

περὶ πηγῶν καὶ τήξεων α'. Laert. V. 45.

περὶ πολιτικῶν, α'. Laert. V. 47. Cic. de officiis lib. 2, Eustratius sive Apfsius in Ethic. Nicomach. IV. 1.

περὶ πνευμάτων, α'. Laertius V. 45. Meursius putat scribendum περὶ πνεύματων, & eum ipsum respici qui sub Aristotelis nomine hodieque legitur.

περὶ πνιγμῶν, α'. Laert. V. 45. Athen. lib. 2.

περὶ ποιητικῆς, α'. Laert. V. 47. ἄλλο α', 48. Hinc definitionem Tragœdiæ Theophrasteam petiisse videtur Diomedes Grammaticus lib. 2.

πολιτικῶν ἐθῶν, δ'. Laertius V. 45.

πῶς ἀρεστὸν ἂν πόλις οἰκῆτο; α'. Laertius V. 49. περὶ τῆς ἀρεστῆς πολιτείας α'. id. 45. Cicero 2. de divinatione & 3. de legibus.

πολιτικῶν α'. β'. Laert. V. 50. πολιτικῶν γ'. id. 45. librum quartum laudat Harpocrat. in Ἀσπασία. πολιτικῆς ἀκροάσεως ἡ. Laert. V. 24.

πολιτικῶν πρὸς τὰς καιρὸς, δ'. Laert. V. 45. quæ essent in Rep. inclinationes rerum & momenta temporum. Cic. 5. de finibus, Parthenius Erotic. c. 9. & 18. Harpocration in Ὑπὸ σκοπῶν. Huic operi succenturiatum alterum in quos libros distinctum περὶ καιρῶν, de quo supra.

προβλήματα πολιτικὰ, ἡθικὰ, φυσικὰ, ἐρωτικά α'. Laert. V. 47.

προβλημάτων συναγωγῆς, α'. Laert. V. 48. & 45. ubi libri quinque numerantur. Memorat Anonymus Græcus in posteriora Analytica lib. 2. Videtur respicere Plinius VI. 28. Hist. licet id quod ibi profert legitur hodie in problematis Aristotelis 33. 22. Vide quæ supra in Aristotele dixi.

περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, α'. Laertius V. 48. & 49. Videtur respicere Seneca in naturalibus quæst. lib. 3. & 4. & 6. ac forte Plutarchus VII. 2. Sympof. quæst.

περὶ τροφῆς καὶ διηγήματι α'. Laert. V. 49.

παροιμιῶν α'. Laert. V. 48. an παροιμιῶν?

πρωτογενήτων α'. Laert. V. 49. & 50.

πρώτων προστάσεων, ιη'. Laert. V. 45.

πρωγενήματα ῥητορικῆς, α'. Laert. V. 47.

πρῶ-

πρώτοι καιροί. *supra* περί καιρῶν.

περί τέχνης ῥητορικῆς, α. περί τεχνῶν ῥητορικῶν εἰδη ιζ. Laert. V. 48. Scripta Theophrasti Rhetorica laudant vel respiciunt Cicero in Oratore & 2. de divinat. Demetrius lib. de elocutione, Quintilianus III. 1.

περί ῥυακ[Ⓢ] ἐν Σικελίᾳ, α. Laert. V. 49.

περί σλοικισμῶν. Laert. V. 48.

Σοφισμάτων, α, β. Laert. V. 45.

Συγκρίσις ἀμαρτημάτων *apud* Marcum Antoninum lib. 2. c. 10. τῶν εἰς ἑαυτὸν non videtur esse libri titulus, ut Meursio perſuſum, sed tantum innui locus Ethicorum Theophrasti, quo vitia inter se contulit, & crimina quæ per libidinem admittuntur graviora esse iis quæ ex ira fiunt pronunciavit. Quod affirmatum etiam Aristoteli VII. 7. Ethic. Nicomach.

περί συλλογισμῶν λυζέως α. Laert. V. 43.

περί σωφροσύνης. Laert. V. 50.

περί ταχυτήτων. Simplicius in 2. de cœlo.

περί ἡμωρίας α, β. Laert. V. 45.

Τοπικῶν β. Laert. V. 45. Alexander Aphrodis. in 1. Topic. & 5. Metaphys. Simplicius in Categor.

Τὰ πρὸ τῶν τόπων, α. Laert. V. 49.

περί τριχῶν α. Laert. V. 45.

περί τυραννίδ[Ⓢ] α, Laert. V. 45.

περί τυρσηνῶν. Schol. Pindari Pythionic. Od. 2.

περί ὕδατ[Ⓢ] γ. (sive περί ὕδατων, ut Athenæus lib. 2.) Laert. V. 45. Alexander Aphrodis. in librum Aristotelis de sensu & sensilibus. Respicit Antigonus Carystius c. 174. Ælianus IX. 64. hist. animal. Olympiodorus in 1. Meteorolog. & Vitruvius VIII. 4.

περί ὕπνε καὶ ἐνυπνίων α. Laert. V. 45. Respicit Plinius XXVIII. 4.

περί ὑποκρίσεως. Laert. V. 48.

Τὰ ὑπομνήματα, α. Laert. V. 49.

ὑπομνημάτων Ἀριστοτελικῶν ἢ Θεόφραστέων 5. Laert. V. 48. Athenæus lib. 14. p. 654. Ἀριστοτέλης ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, τῶν Φασισιῶν Φησὶν ἐκ τῆς λόγον ἢ ὑπεροχῆ τῶν ἀρρένων. His verbis obiter inspectis Franciscus Patricius p. 128. discuss. periparetic. perperam putavit ab Athenæo allegari Aristotelis vel Theophrasti *commentarios Phasianorum*.

- περί Φιλίας γ'. Laert. V. 45. Gellius lib. 1. c. 3. & in elencho capitum lib. 8. c. 6. Respicit Plutarchus in Catone minore, & Hieronymus proœmio lib. 3. in Hoseam. Idem tria Theophrasti de amicitia volumina laudat in Michæ c. 7.
- περί Φιλοτιμίας α', β'. Laert. V. 45. Cicero 2. ad Atticum Epist. 3.
- περί Φύσεως γ. Laert. V. 46. & 50. ubi tantum liber unus memoratur ἰδίαν περί Φύσεως πραγματείαν vocat Joh. Philoponus de naturalia auscult. lib. 1.
- πρὸς τὰς Φυσικὰς. Laert. V. 46.
- πρὸς βλήματα Φυσικά. Vide supra in προβλήματα.
- περί Φυσικῶν ιη. Laertius V. 46. Librum XIV. laudat Simplicius in Aristotelis Categorias. Idem in commentario ad Physica Stagiritæ passim allegat Theophrastum ἐν Φυσικοῖς. Librum primum Alexander Aphrodis. in Metaphys. 1. Φυσικῶν ή. Laertius V. 46. Φυσικῶν δόξων ις'. id. 48. & Taurus Platonius apud Philoponum VI. 8 de mundi æternitate, ubi ait Theophrastum in lib. de Physici opinionibus tradere quod mundus ex Platonis opinione ortum habeat. Φυσικῶν ἑπιτομῆς α'. Laertius ibid.
- περί Φυσικῶν ἑπιτομῆς α', β'. Laert. V. 46. Ibidem loco Φυσικῶν ἰσορῶν & Φυσικῶν αἰνῶν utrobique legendum est Φυλίκων, ut superius libro Theophrasti editos recensens annotabam. Theophrastum ἑπιτομῇ laudat etiam Laertius IX. 21. ἐν τοῖς Φυσικοῖς. IX, 22. Simplicius in III, de anima text. 40. Φυσικῶν δόξων ἑπιτομὴν Galenus in Hippocratem de natur. hom. comment. 1. ἑπιτομὴν τῶν θεοφράστους Φυσικῶν commentario illustrasse se docet Simplicius in 2. Aristotelis de anima textu 74. Theophrastum ἐν τῇ περί Φυσικῶν δόξῃ Taurus in Timæum Platonis apud Joh. Philoponum de mundi æternitate contra Proclum VI. 8. & 27. A Themistio autem in 3. Aristotelis de anima profertur locus ex quinto Theophrasti Φυσικῶν, quem ait esse secundum περί ψυχῆς.
- περί τῶν Φωλευόντων ζώων. Laert. V. 44. Athen. III. p. 105. Schol. Theophrasti Idyll. 1. περί ἀρκτῶν Φωλεῶν.
- περί χάρων α'. Laert. V. 48.
- περί χυλῶν, ε. Laert. V. 46. Theophrastus ipse lib. 1, hist. plantar. c. 19. & Galenus libro adversus Lycum.
- περί χυμῶν, χροῶν, σερικῶν, α'. Laert. V. 43.
- περί ψευδομύθων γ', Laert. V. 49.

περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας, Laert. V. 48. Forte ex hoc libro petitus locus Theophrasti apud Stobæum serm. 12. de mendacio.

περὶ ψεύδους ἡδονῆς, V. 46.

περὶ ψυχῆς θέσις μία, sive ut Meursius legit θέσις μία, Laert. V. 46. Themistius in Aristotelem de anima.

Epicurum in secundo adversus Theophrastum libro laudat Plutarchus contra Colotem p. 1110. De *Leontio* Epicurea quæ scito sermone & Attico contra Theophrastum scribere ansa est teste Cicerone 1. de natura Deor. Plinius præf. Hist. *Ceu verone sciam adversus Theophrastum hominem in Eloquentia tantum ut nomen divinum inde invenerit, scripsisse etiam faminam, & proverbium inde natum, suspendio arborem eligendi.*

CAPUT X.

De ARISTOXENO & aliis Musicis.

De Aristoxeno & ejus libris III. Harmonicorum. 1. Scripta Aristoxeni deperdita. 2. Scripta Musica Euclidis, Theonis Smyrnæi, Plutarchi, Ptolemæi, Nicomachi, Porphyrii, & Pselli, de quibus alibi dictum. 3. De Aristide Quintiliano. 4. De Batchio Musico & aliis hujus nominis, ac de hymnis tribus Dionysii Musici. 5. De Alypio Musico & Alypiis aliis. 6. De Gaudentio. 7. De Manuele Bryennio. 8. Scriptores veteres de Musica, qui interciderunt. 9. Alii qui adhuc delitescere traduntur MSi in variis Bibliothecis. 10. Scriptores de Musicis, deperditi, 11. Recentium scripta quadam de antiqua Musica. 12.

Antiquissimus è scriptoribus Musicis qui ætatem tulerunt est ARISTOXENUS Tarentinus, Spinthari Musici F. qui Patris primum & Lamprii Erythraei discipulus, inde Xenophili Pythagorici, denique

nique Aristotelis, à quo Theophrastum sibi in successione prælatum ægre tulit, & in Aristotelem defunctum maledicta congestit, si fides Suidæ in *Ἀριστοῦ*. At Aristocles Peripateticus apud Eusebium XV. 2. præparat. contra diserte affirmat Aristoxenum *διαπαντὸς ἐνφημέν Ἀριστοτέλην*, nunquam non de Aristotele perhonorifice meminisse. Successisse autem Aristoteli Theophrastum dixi Olymp. CXIV. 3. ante CHRISTUM CCCXXIV. Exstant hujus Aristoxeni *Ἀρμονικῶν στοιχείων* quomodo vocant Porphyrius, Manuel Bryennius & alii, sive ut Proclus 3. in Timæum p. 192. *Ἀρμονικῆς στοιχειώσεως* Elementorum Harmonicorum libri III. cum Ptolemæi Harmonicis latine utcunque ex unico exemplari eoque non satis integro versi & editi ab Antonino Gogavino Graviensi, Venet. 1562. 4. Græce primus vulgavit Joh. Meursius è Codice Josephi Scaligeri, sed negligenter * admodum descripto, in quo præter Aristoxenum, Nicomachum & Alypium à Meursio junctim editos Lugd. Bat. 1616. 4. continebantur Musica Bacchii & Aristidis Quintiliani, vulgata post hac à M. Meibomio, & fragmenta quædam alia Musica adhuc in edita, quæ allegantur ab eodem viro docto p. 300. ad Aristidem, p. 74. ad Aristox. & alibi, quæque Græce & latine editurum se recepit. Adidit etiam notas Meursius, sed in emendationibus minus feliciter illi res cessit propter Musicæ literaturæ ignorationem. Accuratam itaque editionem Aristoxeni eruditiss. Meibomio debemus qui cum nova versione sua & notis Harmonica ejus edidit è MSto codice non paucis in locis emendatiora, usus præterea duobus Meursianæ editionis exemplis quæ cum tribus Codd. MSS. Bibliothecarum Angliæ collata acceperat à Joh. Seldeno. Amstelodami 1652. 4. tomo primo Antiquæ Musicæ auctorum septem ** quos à se illustratos Christinæ Svecorum Reginæ inscripsit. Meminit Operis Aristoxenii de Musica præter Euclidem, Ciceronem, Plutarchum, Athenæum, aliosque Vitruvius V. 3. Aristides Quintilianus, & Ptolemæus præcipue, qui in Harmonicis suis Aristoxenum subinde refellit, & è Ptolemæo Boethius libris de Musica: quem admodum à Philosophis exploditur dogma ejusdem, Ciceroni & aliis memoratum, quo animam nihil aliud quam harmoniam esse affirmavit. Infinita alia scripserat Aristoxenus, quorum paucissimorum vel tituli exstant

* Vide Meibomium p. 67. ad Alypium

** Hi sunt præter Aristoxenum Euclides, Nicomachus, Alypius, Gaudentius, Bacchius & Aristides Quintilianus, subjuncto Marciani Capellæ, latini scriptoris, libro IX.

stant, si verum est quod Suidas affirmat libros ab eo scriptos quadringentos & quinquaginta duos, (non 4052. ut typographi hallucinatione excusum in Jonsii pagina 73.)

II. Quæ Meursio in notis ad Aristoxenum p. 135. seq. & in Bibliotheca Græca, tum Jonsio, Menagio ad Laertium, mihiq; observata sunt, literarum digesta ordine hic habes:

Ἀποφθέγματα πυθαγορικά. Stobæus serm. 10. 41. 99. & 77. ubi liber quartus allegatur p. 457.

Περὶ αὐλητῶν ἢ περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων. Athen. XIV. p. 634. Respicit Tatianus p. 86. ubi de Antigenida tibicine: τί δέ μοι καὶ κτ' Ἀεῖ-
σίζεον, ἢ θηβαῖον Ἀντιγενίδην πολυπραγμονεῖν;

Περὶ αὐλῶν τῆς ἡσέως, cujus operis librū i. laudat idē Athen. p. 634.

Βίοι αἰσθητῶν, in quibus vita Pythagoræ, Archyræ, Hipponis, Xenophili & aliorum Pythagoricorum, tum Socratis, Platonis, Telestæ Selinuntii Dithyrambici, multorumque aliorum, forte etiam Heraclidis Pontici, Xenocratis ac Praxidamantis Musicorum, tum Lycurgi &c. Vide Vossium lib. 1. de Hist. Græcis c. 9. atque in primis Jonsium de scriptoribus Hist. Philosophicæ lib. 1. c. 14. Non sine summa voluptate illud Aristoxeni opus legi potuisse testatur Plutarchus lib. quod non s̄raviter vivi possit secundum Epicurum p. 1093.

Ἐπιμήθεια. Ita enim legunt viri docti locum Fulgentii 2. Mythol. c. 9. ubi de Prometheo: *Nam ὁ Aristoxenus in Epimetheiorum libro quem scripsit similia profert.* Alii corrupte in *Lindosecemiarum* vel *lineoseferemiarum*. Frigidum quoque est quod in MS. Leidenſi reperit Vir Cl. Tho. Munckerus: *in livido sententiarum libro*; & frigidior ejusdem libri veteris glossa: *in qua disputat de livore id est invidia.*

Ἰσοελαί. Suid. Vide infra ὑπομνήματα ἰσοελαί, & paulo ante in βίοι.

Περὶ μουσικῆς libri de Musica ab Harmonicis diversi, in quibus alias partes Musicæ Rhythmicam, Metricam, Organicam, Poeticam & Hypocritiam, tum & historiam Musicam tradiderat. Vide Meibomium ad Aristox. p. 78. Jonsium p. 78. Aristoxenus ἐν πλείοτε περὶ μουσικῆς Athen. XIV. p. 616. in quarto περὶ μελοποιίας laudatur à Porphyrio ad Harmonica Ptolemæi p. 298. Respicit forte Suidas in σχολίον.

Παιδευτικοὶ νόμοι. Laudat Ammonius in αἰδῶς, respiciuntque scholia
græca ad Hesiodum p. 54. a. 81. b. Librum decimum Laertius
VIII. 15.

πολιτικοὶ νόμοι. liber octavus allegatur ab Athenæo XV. p. 649.

Παξιδαραίτηα. Harpocratio in Μεσαιων., Confer Reinefium p. 39

Var. lect. & Jonsium p. 76.

Τὰ σπερμάθην. Laert. I. 107. seq.

Συγκρίσεις. Athen. XIV. p. 631.

Σύνμικτα συμποτικά. Athen. XIV. p. 632.

Περὶ ἀρχαίων ὀρχήσεως. librum primum allegat Etymol. in ἀρχαίων
 Numerus libri excidisse videtur apud Harpocrat. in κορδα
 κίμος.

περὶ τετραγώνων. Ammonius librum primum laudat in *ῥηεσται*.

Σύμμικτα ἱστορημάτων, è quorum libro decimo sexto varia *ᾠδοὶ*
& *ἀνθήματα* collegerat Sopater libro quarto Eclogarum apud Pho-
tium cod. 161. p. 176. Confer supra τὰ *σποράδια*.

Τὰ κτ' βραχὺ ὑπομνήματα Athen. XIV. p. 619.

Ἰστορίαι *ιστορία* Laertius IX. 40. Hoc opus Meursius respici putat à Plutarcho in Lycurgo extremo, et si Jonsius mavult petitur ex opere de vitis.

Diversi à nostro sunt, ut Jonsio pridem observatum, (1) Aristoxenus Selinuntius poeta Epicharmo antiquior & ab Eusebio relatus à Olymp. XXIX. Hephæstion Enchiridio p. 25. *Ἀριστοῦ ξένου ὁ Σελινυνταῖος ἑπὶ χάρμα περὶ τῶν ἐν ἀνέθῃ ποιητῆς ἔχει αὐτὸς ἑπὶ χάρμα μνημονεύει ἐν λόγῳ, καὶ Λογικῇ* &c. (2) Aristoxenus Cyrenaicus Philosophus nulla re nisi gula celebris, dictusque *κωλήν* liventrosus, teste Athenæo I. p. 7. Confer Suidam in *Ἀριστοῦ*. (3) Aristoxenus Medicus Herophileus Alexandri Philalethis qui Demosthenem Philalethem Ophthalmicum audierat discipulus, cuius librum XIII. *περὶ ἡρόφιλου αἰσθητικῆς* laudat Galenus 4. de diffusum T. 3. p. 49.

III. De EUCLIDIS *Ilagoge Harmonica* à *Cleonide* & *Pappo* olim recensita, dictum est infra in scriptis *Geometrae* hujus celeberrimi; uti de NICOMACHI *Geraseni Ilagoge Musica*, CLAUDII PTOLEMÆI *Harmonicis*, PORPHYRIIQUE in ea commentariis, & PLUTARCHI dialogo de *Musica*, egi libro IV; uti de PSELLI synopsis, libro V. ubi scripta cujusque horum sum persecutus. De THEON Smyræno supra hoc ipso libro c. V. §. 21.

IV. ARISTIDES QUINTILIANUS post Ciceronem scripsit, ex cujus libris de Rep. quæ adversus Musicam disputata erant perstringit lib. 2. p. 70. opponens illa his quæ idem Cicero in Roscii histronis laudem dixerat. Porro scripsisse videtur ante Ptolemæum, cujus in tam prolixo opere non omisisset mentionem, si ejus Harmonicis uri potuisset: quanquam neque alios, excepto Aristoxeno lib. 1. p. 22. & 23. allegat Musicos, sed tantummodo Homerum, Hesiodum, Platonem & lib. 2. p. 106. Heraclitum, tum vetus Oraculum de Medorum clade ad Plateas lib. 3. p. 161. Per παλαιότερους vero (quibus lib. I. p. 21. πέντε παλαιότεροι & p. 23. νεώτεροι opponit) atque αρχαίους subinde intelligit Pythagoricos, è quibus in proœmio affert *θαῖον* ut ait *λόγοι ἀνδρῶν σοφῶν Πανάρχμεω & Πυθαγορείω*, & illorum vestigiis passim insistit, quos lib. III. p. 145. & 158. vocat *σοφῶν ἀνδρῶν καὶ ἀληθείας ἰχνευταίς*, & Pythagoram laudat lib. 1. p. 28. lib. 2. p. 110. lib. 3. p. 116. 145. Præcipuum vero argumentum quo M. Meibomius ante Ptolemæum scripsisse Aristidem evincat, promit ex eo, quod lib. 1. p. 22. & 23. tantum meminit eorum qui cum Aristoxeno tredecim, & cum alijs post Aristoxenum quindecim tonos admittebant, non vero eorum qui cum Ptolemæo septem solos recipiebant tonos. Vossius * ait Aristidem hunc memorari ab Athenæo in *Dipnosophistis*. Sed Aristoclem de Musica laudat Athenæus & Aristoxenum, Aristidem quod sciam nusquam, & in Indice scriptorum ab Athenæo allegatorum qui in editione Rhotomagensi exstat, pro Aristide *πρὸς τὴν μουσικὴν* 462. 40. legendum Aristocles 4. *πρὸς μουσικὴν*. 620. Cæterum Marcianus Capella ex Aristide nostro multa ad verbum in librum suum nonum transtulit, ut Meibomio probe animadversum, qui p. 208. etiam docet accessiones libello Euclidis de Musica in codice Fulvii Ursini insertas, quas edidit Possevinus libro XV. Bibl. selectæ, ex Aristide descriptas esse. Idem præstantissimus Meibomius, *Ἀριστίδης Κωνσταντῖνου πρὸς μουσικὴν βιβλία γ'.* Aristidis Quintiliani libros III. de Musica ad *τιμωπάτας εταίρους* suos *Eusebium & Florentinum* scriptos primus è Codice Josephi Scaligeri, qui exstat in Bibl. publica Academiae Lugd. Bat. et si lacero & sexcentis locis corrupto edidit & latine vertit, notisque illustravit, in quibus usus est apographo Seldeniano Codicis Magdalenensis ** Bibl. Oxonii, & variis lect. Codicis Bodlejani, tum

K k 2

ex

* Voss. de scientiis Math. p. 94.

** Magdalenensis codex est verustior. Vide notas Historicas ad Chron. marmoreum Arundelianum p. 172. edit. Prideauxii,

ex codice Bibl. Regis Galliae & altero Barberino loca quædam depravata & diagrammata restituit, beneficio Salmasii, & Allatii qui illa cum ipso communicaverunt. Lucem vidit Aristides Meibomii una cum reliquis sex Græcis Musicis, & Marciani Capellæ, quem circa Apuleji tempora vixisse putat, libro nono, qui de Musica tractat ad binos codices MSS. Leidenfes recensito Amst. 1652. 4. *Incomparabilem antiqua Musica auctorem & verè exemplar unicum, nunc primum Græce & latine damus. Quicquid olim Aristoxeni de Harmonica & reliquis Artis partibus docuerunt: quicquid omnis Antiquitas de moribus Musica formandis, de naturalibus rebus musice ab omnipotenti Deo constitutis, adeoque de universi harmonia commentari potuit, unus Aristides Quintilianus tam concinna brevitate tribus libris exposuit, ut omnium veterum Musicorum disciplinam æque ac gloriam in suum opus congesse videatur.* Hæc de Aristide suo Meibomius. Intercidit ejusdem scriptoris liber de Poetica, in quo, ut lib. 2. Harmonic. p. 87. testatur, accurate egerat de duabus artis poeticæ partibus, μιμήσει & δηγήσει.

V. BACCHIUS Musicus Aristoxenus, (à nonnullis male appellatus *Vaccus*, ex usitata literarum B. & V. permutatione) scripsit εισαγωγὴν μουσικὴν sive Harmonica & Rhythmica elementa, questionibus & responsionibus. Hanc Græce primus vulgavit Marius Merfennus in commentario ad sex prima Geneleos capita Parif. 1623. fol. p. 1887. seq. Gallice idem Merfennus convertit ibid. 8. in qua interpretatione nonnulla desiderat M. Meibomius in extremo prolegomenon ad Musicos Græcos. Prodiit & separatim Græce cum versione Federici Morelli Parif. 1623. 8. quam versionem, cum suam ederet, idem Meibomius non vidit. Franciscus quoque Gasurius de harmonia Musicorum instrumentorum, libro & capite primo, testatur se Manuelis Bryennii Bacchii, Aristidis Quintil. & Gaudentii commentarios Musicos latine vertisse. Denique Meibomius è codice Scaligeri emendatiorem græce edidit cum sua versione & notis Amst. 1652. 4. testatus in eodem Scaligeri MSto post hanc introductionem sequi alterum tractatum qui similiter inscribitur εισαγωγὴ τέχνης μουσικῆς βακχείης & γέροντων. Initium est: Τῇ μουσικῇ τέχνῃ πᾶσαν τὴν δογματοποιεῖαν σιωπητέως θάψῃ. Φησὶ πρὸς τὴν ἀκρόην (quem principio leviter immutato totum habet Bryennius lib. II. sect. VI. p. 414. seq.) Deinde alia adhuc fragmenta, quorum prius sic incipit: ῥυθμὸς σιωπῆσκειν ἕκτε ἀρσεως καὶ θροσεως καὶ χρόνῳ & καλαμίδι & ὀργάνῳ τικὶ κενῶ. Alterum post duas paginas quarta plicatura scriptas, ita: μουσικὴ ἐστὶν ἡπιομένη πρὸς μέλον τέλειον. Quæ excerpta, inquit Meibomius

mius, cum multa in iis sint Musica Antiquitatis vestigia, Græce & latine aliquando dabimus. Ultimo subjunguntur duo Epigrammata & totidem hymni. Epigrammatum prius, in quo Bacchii mentio, ita emendatum ibidem Meibomius exhibet:

Τῆς μουσικῆς ἔλεξε ΒΑΚΧΕΪΟΣ γέρων
 Τόνες, τροπὰς, μέλητε καὶ συμφωνίας.
 Τέτῃ σιωπᾷ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ γράφων
 Τὸν παμμεγίστον δεσπότην Κωνσταντίνον
 Σοφὸν ἔρασεν. δέκνυσσι τεχνημάτων.
 Τὸν ᾗ ἀπάντων γὰρ σεφὸν τεχνημάτων
 Ἐφευρετὴν τε καὶ δότην πεφηνότα
 Ταύτης πρῶτος ἔδραμ' ὡς εἶναι ξένον.

Hujus ut suspicor DIONYSII Musici sub Constantino M. clari hymnum ad Musam, notis antiquis Musicis instructum, ex schedis à Vincentio Galilæo ad se transmissis Græce edidit Erycius Puteanus in Hermathena (primæ editionis Hanov. 1602. 8. c. VIII. nam in editione Lovanienfi A. 1615. est omiffus) Eundem hymnum & alium præterea in Apollinem, aliumque in Nemefin * cum similibus Musicis antiquis notis vul-

Kk 3

gavit

* Eodem tres hymnos memòrat Salmasius Epist. 49 ad Peirescium: J'ay à autre fois dessein de concilier la Musique ancienne avec le moderne, & voir en quoy elle pouvoit différer d'avec la nôtre. J'ay vu pour cet effet tout ce que j'ay pu rencontrer d'écrits en cette matière par les Bibliothèques ou j'ay eu entrée, et principalement en la langue Grecque. J'ay vu tous ceux que marque le Sr. Doni dans sa lettre, & le meilleur de tous, & le plus exact est le Ptolemée qui est en la Bibliothèque du Roy. Pour l'Aristoxène que nous à donné Meursius, comme il est le plus ancien, aussi est il le plus corrompu. Le Nicomache est dans la même Bibliothèque, & quasi tous les autres. Quant à l'Aristides, il est écrit de main récente, & il y a à la fin ces 3 hymnes de Dionysius, que j'avois aussi transcrits autre fois. J'ay conféré encor les deux MSS. de Boèce qui sont dans la dite Bibliothèque & fort anciens pour en tirer le decret des Ephores contre Timotheus qui ne se trouve que là & que j'ay restitué en beaucoup d'endroits par le moren du MS. & de mes conjectures, l'ayant remis tout autrement qu'il n'est dans les anciennes versions de Casaubon sur l'Athenée ni dans les Notes de Scaliger sur le Manile. J'ay aussi un petit commentaire tout prêt de Instrumentis Musicis veterum, ou j'ay tâché de monstrier quelle différence il y avoit inter citharam & lyram, que beaucoup confondent, & la quelle de deux approche le plus de nôtre Lut, y traitant aussi de la Cynire & du Psalterion, des Hebreux. Je pensois le donner incontinent après mes exercices sur Solin, mais d'autres pensées m'en ont détournée. Je me rejouis fort que Mr. Doni (Jo. Baptiste Doni dont

gavit & subjunxit Joh. Fellus ad calcem Arati cum Scholiis Græcis editi Oxoniæ 1672. 8. addita diatriba de Musica antiqua Græca, quam claudit specimine alio Musicæ veteris, fragmento viz. *Pindari*, quod notis veteribus Musicis instructum in Bibl. Monasterii S. Salvatoris juxta portum Messanensem in Sicilia reperit, edititq; Kircherus T. 1. Musurgia p. 541. De cætero plures fuerunt Bacchii. Nam inter eos quos audivit M. Antoninus Imp. primum ipse memorat Bacchium lib. 1. sect. 6. Alius Bacchius Milesius quo Plinius in Hist. nat. usus est, quemque de re rustica scripsisse testantur Varro ac Columella. Alius Bacchius Medicus Herophileus & Empiricus, patria Tanagræus, qui Erotiano teste tribus libris exposuit voces difficiles Hippocratis, & in *Hippocratis libros Epidemiorum* scripsisse refertur à Galeno l. 1. in VI. Epid. T. 5. p. 442. & 2. in III. Epidem. p. 413. ubi τὴν τῶν Βακχείου ὑπομνήν ἐκδο^{iv} memorat. In *Aphorismos* id. in VII. 64. p. 328. Malagmate ejus usus Cæsar (Augustus) id. T. 1. edit. Gr. Basil. p. 412. Sententia ejus de pulsibus T. 3.

dont on a un livre de præstantia Musicæ Veteris, à Florence A. 1647. 4. & un autre: Generi è modi della Musica Rom. 1635. 4. & annotationi sopra questo libro. id. 1640. 4.) ait entrepris cette besogne, & s'espere d'y voir ce que je ne pourrais voir ailleurs. Pour le Pere (Merenne, qui pourtant à donné Bacchius en Grec & François: & à bien fait dans son Harmonica en VIII. livres; & dans ses IV. livres des Instrumens Musiques, à Paris 1648. fol. & dans les autres IV. de la Harmonie id. 1644. 4. & en son savant Commentaire sur le six premiers chapitres de la Genèse) je n'entend pas grand chose de luy: il est homme de grande lecture, mais il ne me semble pas écrire avec trop de jugement: & pour la pièce Arabe que vous luy avez envoyée je ne vois rien plus qu'il en puisse bien faire son profit, car il n'entend pas la Langue, & ne sçait personne à Paris qui luy puisse beaucoup aider, si ce n'est Mr. Gabriel Sionita. Mr. Golius auroit fort envie de voir cette pièce: il a l'Avicenne de la Musique, & encor un autre écrit Arabe. Ouïr cela il à encore un autre moderne latin de CCC ou CCCC ans, qui à écrit tres-exactement en cette matière, & m'a dit n'y avoir point un aucun auteur, ni Grec ni Latin, ni Arabe, ancien ni moderne, qui l'aye mieux traité. En feuilletant les Catalogues des livres qui se trouvent es Bibliothèques d'Angleterre. j'ay remarqué les livres de Musique qui y vivent: Augustini de Musica Ecclesiastica, septem exemplaria in Vat. diversis Bibliothecis. Boethii Musica in IV. Bibliothecis: in una adjunctum est opus Anonymi de Musica, quod est etiam in MS Bibliotheca Bodlejana. Emanuelis Bryennii ἀρμονικὰ βιβλία, in duabus Bibliothecis. Aristides Quintilianus de Musica, Græcæ semel in Oxoniensi. Gualtherus Monachus de speculatione Musicæ, semel in Cantabrigiensi. Hogeri Abbatis excerpta ex Auctoribus Musicæ Artis. semel ibidem. Anonymi expositio Musicorum instrumentorum Veteris testamenti. Aristides Quintilianus de Musica & Aristoxeni Harmonica exstant MSS. in Bodlejana. Cl. Ptolemæi Harmonica cum enarrationibus Porphyrii, Augusti Pindelicorum. Aristides Quintilianus, ibidem.

T. 3. p. 47. ὁ ὡς ἐν Βακχεῖ ἐν ταῖς ἀλλαῖς ἀποράσι &c. Mentio & Bacchii hujus apud Coelium Aurelian. II. tardar. 10. Alius Bacchius Judæus, Plautio Pompeji legato supplex, de quo vide Laur. Begerum thesauri Brandenb. p. 572. Alius Bacchius pro quo & Pythagora orationem Lysias conscripsit, Alius denique Bacchius gladiator, de quo Horatius lib. 1. Sat. 7. v. 20.

- - - uti non

Compositus melius cum Birbo Bacchius, - - -

Mihi quam proxime à vero videntur aberrare illi, quibus auctor introductionis in Musicam videtur is ipse, qui M. Antoninum primus, & forte in Musicis instituit, nam ante omnia pueros ingenuos Musicam edoctos & literas, notum est vel ex Terentii Evnucho :

- - - fac periculum in literis,

Fac in palestra, in Musicis: quæ liberum

Scire æquum est adolescentem, sollertem dabo.

Neque Græcis alium fuisse morem probat Quintilianus lib. 1. Inst. Or. c. 17. Marco quidem Meibomio, viro de Musica veterum meritisissimo Bacchius iste recte videtur Manuele Bryennio antiquior: quo autem argumento eundem Ptolemæo faciat juniorem, qui sub Antonino Pio Marci Parente scripsit, haud comperi. Morellus in sua editione vocat Iatrosophistam, eundem putans cum Bacchio Medico Herophileo.

VI. ALYPIUS à Cassiodoro de Musica p. 588. præponitur Euclidiac Ptolemæo: saltem ante Claudium Ptolemæum scripsisse M. Meibomio videtur, licet Meursius existimat eundem hunc esse Alypium Alexandrinum Jamblichii æqualem, de quo Eunapius in vitis Sophistar. ἀλκυλινώτατον eum appellans, & in patria senem obiisse testatus. Ad alium ut videtur Alypium, Cæsarii fratrem, (licet & hunc cum superiori eundem Meursius putat) binæ exstant Juliani Epistolæ XXIX & XXX. quarum priore eum ad se invitat Imperator, posteriore gratias agit pro transmissa ad se Geographia (Non Geometria, ut Meurs.) & tabula Geographica, cui Jambos adposuerat, laudatque ejus δεσφίλον in rep. gerenda, quod Philosopho Alexandrino, qualem describit Jamblichus, parum convenire videtur, bene autem convenit Alypio Antiocheni, ex præfecto Britanniarum, cui Hierosolymitani templi instaurandi negotium commisit Julianus teste Ammiano XXIII. 1. & cujus mentio Alypii in Libanii Epistolis, & apud Ammianum XXIX. 1. ubi

1. ubi Hierocles ejus filius memoratur, à quo distingvendus Hierocles Alypii ἀνέψις, eidem memoratus Libanio Epist. ad Basilium. Cæterum Geographiam ab hoc Alypio ad Julianum missam plane diversam esse à Veteri orbis descriptione nescio cujus scriptoris, cujus antiquam interpretationem edidit atque iterum Græce vertit Jacobus Gothofredus, recte observatum Clariss. Bælio in Lexico Hist. qui videndus etiam de Alypio Episcopo Tagasteno amico Augustini, eum loquentem inducentis in libris de ordine & adversus Academicos: tum de Faltonio Probo Alypio Præfecto Urbis Romæ, ad quem Symmachi Epistolæ. Alius ab his videtur Alypius quem Christianum Gregorius Naz. innuit & Epist. 147. κοινὸν τῷ Φιλοσόφῳ περὶ τὴν καὶ τῶν ὁρῶντων κηδεμόνα vocat. Alius Alypius Arianus, ad quem Isidorus Pelusiota III. 112. Epist. cujus ad tres minimum diversos Alypios præterea exstant literæ. Ab his omnibus non minus, quam ab Andronico Alypio, quem inter Græcorum Historicos ad extrema Danielis intelligenda necessarios laudat Hieron. præf. ad Danielelem, diversus esse videtur Alypius, cujus εἰσαγωγὴ μουσικὴ sive *Introductio Musica* Græce primum edita est à Meurfio ex codice Josephi Scaligeri, sed non admodum diligenter descripta Lugd. Bat. 1616. 4. Hinc excerpta ex Alypio dedit Athanasius Kircherus libro VII. Musurgia editæ Romæ A. 1650. fol. testatus etiam integrum latine se transtulisse p. 540. Sed tabula veterum notarum Musicarum, quam eodem loco ex Alypio Kircherus exhibet, tam vitiose expressa est (ne omissa jam memorem) ut ducentos amplius errores in illa exstare affirmet M. Meibomius, qui non tantum Græca ex codice Scaligeri (quem p. 79. & Kircheri Codicem ex eodem MSto profluxisse existimat) adhibitis Bodlejani, Barocciani, Barberini & Seldeniani MSS. subsidiis emendate edidit, notasque Musicas veterum restituit primus, sed & latinam versionem ac notas adjunxit. Amst. 1652. 4. Exstat & MS. in Bibl. Vaticana.

VII. GAUDENTIUS Philosophus, qui videtur & ipse ante Ptolemæum scripsisse, Aristoxeni vestigiis insistens composuit ἀρμονικὴν εἰσαγωγὴν sive *introductionem Harmonicam*, in cujus limine iniquos & imperitos lectores arcet nota formula:

Αἰδῶ ξυνετοῖσι, θυρὰς δ' ὀπίσθην βίβλου.

Hunc elegantem libellum duobus locis commendat Cassiodorus Senator, licet Gaudentius ipse quis qualis ve fuerit, vel quando vixerit, non magis videtur illi quam nobis perspectus fuisse. *Gaudentius quidam*, inquit,

quit, de Musica scribens Pythagoram dicit hujus rei invenisse primordia ex mal-
leorum sonitu * & chordarum extensione percussa, quem amicus noster vir diser-
tissimus Mutianus transtulit in latinum, ut ingenium ejus assumti operis qualitas
indagaret. Mutianus iste Gaudentii interpres, idem est Mutianus
Scholasticus qui Chrysostomi homilias quasdam latine convertit, ac vir
disertissimus dicitur ab eodem Cassiodoro c. 8. divin. lect. ejus & alter-
um de Gaudentio locum apponam: *Gratissima ergo nimis utilisque cog-
nitio, quæ & sensum nostrum ad superna erigit, & aures modulatione permulcet;
quam apud Græcos Alypius, Euclides, Ptolemæus & ceteri probabili institu-
tione docuerunt. Apud latinos autem vir Magnificus Albinus librum de hac re
compendiosa brevitate conscripsit, quem in Bibliotheca Romæ nos habuisse atque stu-
diose legisse retinemus. Qui si forte gentili incurfione sublatus est, habetis hic
Gaudentium Mutiani latinum; quem, si sollicita intentione legitis, hujus scientiæ
vobis atria patefacit. Fertur etiam latino sermone & Apulejum Madaurensen
** instituta hujus operis fecisse. Istum Gaudentii librum primus è Patricii
Junii Codice per Seldenum transmissio, quem cum altero Saviliano &
tertio vetustiore Barocciano Langbainius contulerat, edidit laudarus
Meibomius, & perdita pridem Mutiani versione novam ipse interpreta-
tionem & notas adjunxit Amst. 1652. 4. Editurus eundem fuerat Ed-
mundus Chilmeadus vir doctus & illustrato Malalæ Chronico celebris, sed
postquam de Meibomiana Musicorum editione inaudierat, libenter il-
lum istius curis expoliendum permisit. De aliis tribus Gaudentiis Chri-
stianis Brixienti, Tamugadensi Donatista & Novariensi, videndus Ca-
veus ad A. C. 387.*

VIII. MANUEL BRYENNIUS (Idem forte qui sub Palzolo-
go Seniore circa A. C. 1320. floruit, vide Cangii familias Byzantinas p. 177.)
libros tres scripsit Ἀρμονικῶν, quorū primus instar commentarii est in Musi-
cam Euclidis, quemadmodū etiam in Mstis quibusdā codicibus inscribi-
tur

L1

tur

* Experientiæ hoc repugnare ait Angelus Bontempus. Vide interim Gaudentium p.
13. seq. edit. Meibomii, & eadem narrantem Nicomachum lib. 1. Enchirid. Harmoni-
ces p. 10. seq. & ex hoc Boethium lib. 1. de Musica c. 10. & Jamblichum in vita Py-
thagoræ c. 26. quem postremum scriptorem sexcentis emendatum locis Ludolpho
Kullero accuratissimæ eruditionis Viro propediem debebant harum literarum stu-
diosi.

** i. e. institutiones Musicas scripsisse, non vero quod doctiss. Meibomius ex hoc loco col-
ligere videtur præf. ad Aristidem, Gaudentii Harmonica latine transulisse: quod ex
ipso Cassiodoro videtur posse refelli, neque enim Mutianus vertisset, si jam extitissent
translata ab Apulejo.

tur, ut colligas ex Labbei Bibl. nov. MSS. p. 118. Certe Euclidem fere *πῆδαι* sequitur, nisi quod particulam postremam *πῆδαι* μελοποιίας tradit demum lib. III. sect. 10. & ubi Euclides τὸ συνημμένων περὶ ἀχόρδων interpolaverat, Bryennius id resecuit. Liber secundus & tertius pro commentario in Harmonica Ptolemæi possit haberi, quem nominatenus laudat p. 377. 387. 459. 476. 499. ut Aristoxenum p. 396. 400. 476. 506. Nicomachum Gerasenum p. 364. Pythagoram p. 365. ac Terpan drum p. 361. 484. Hermetem p. 362. 410. antiquiores Harmonicos è Pythagoreorum secta p. 499. Quamquam vero ex Euclide, Aristoxeno, Nicomacho aliisque nonnulla passim inferit, neque ut in Euclide ordinem Ptolemæi sequitur, tamen quæ Ptolemæus toto libro secundo & libri primi binis ultimis capitibus tradit, in primis recoquit prolixiusq; edisserit Bryennius, p. 410. testatus diligenter se vitare *κενολογίαν*, & sæpius professus se in gratiam juniorum, perspicuitati studere. Hoc ipsius opus ut reliquis hætenus dictos edere & illustrare Meibomius promiserat: sed cum tardaret, laborem hunc qui optime potuit occupavit Anglus *πλὺμαξιστὸς* Joh. Wallisius * à quo Bryennii Harmonica ex tribus Codicibus MSS. præstantissimo uno Magdalenensis Collegii Oxoniæ, & aliis duobus Bibl. Bodlejanæ Græce edita habemus, addita latine versione, in tomò tertio Operum Wallisii Oxon. 1699. fol. in quo habentur etiam Ptolemæi Harmonica cum Porphyrii Commentariis.

IX. De Musica plurimi olim scripserunt, è Philosophis, Pythagoricis præsertim, atque ut Plutarchus auctor est, è Platoniceis ac Peripateticis. Nonnullos quorum scripta perierè, annotavit Joannes Meursius in limine notarum ad Aristoxenum p. 127. seq. quibus & ipse alios, & scriptorum loca quædam adjunxi.

Agenor Mytilenæus. Aristox. lib. 2. Music. p. 36. à quo secta Musicorum Agenoria, ut ab Eratocle Eratoclea, & Epigonia ab Epigono Ambra ciota: & à Damone qui Socratè Musicā docuit, Dameronia: Ac post Aristoxenum Archelstratia, Agonia, Philiscia, Hermippia &c. Por phyr. in limine commentarii ad Harmonica Ptolemæi.

Antisthenes πῆδαι μουσικῆς Laert. lib. II. sect. 17.

Archytas Tarentinus, de cujus ἀρμονικῶ dixi libro 2. c. 13.

Aristocles ἐν τῷ πῆδαι μουσικῆς Athen. XIV. p. 620. ἐν πρώτῳ πῆδαι χορῶν, ib.

Aristo-

* Obiit vir præstantissimus Oxoniæ, mense Novembri A. 1704. nonagenario propior.

Aristoteles de quo supra cap. VII. Cæterum à Kircherò in Musurgia T. 1. p. 545. cum inter veteres Musicos, quorum scripta servantur in Bibl. Collegii Jesuitarum Romani, Aristotelem nominat, puto in-
nuì ejus librum *περὶ ἀκροῶν*, non librum perditum *περὶ μουσικῆς*.

Democritus Laert. IX. 48.

Dicaearchus ἐν τῷ *περὶ μουσικῆς*. Schol. Comici ad Nubes v. 1367.

ἐν τῷ *περὶ μουσικῶν ἀγώνων*. id. ad Ranas v. 1335. & ad Vespas v. 1190.

Didymus Pythagoricus *περὶ τῶν διαφορῶν τῶν ἀριστοτελείων καὶ Πυθαγορείων*
de quo supra lib. 1. c. 13.

Dionysius Halicarnassensis junior sub Adriano Imp. clarus teste Suida in
διωνυσίῳ, scripsit *μουσικῆς ιστορίας* libros XXVI. quibus tibicines,
citharoedos & poetas omnis generis celebravit: cum *μουσικῆς παι-
δείας ἢ διατριβῶν* (*μουσικῶν*) libros quinque, & de iis quæ Musice di-
cta sunt in Rep. Platonis. Alius Dionysius Musicus sub Constan-
tino M. de quo Epigramma Græcum quod paulo ante num. V.
in Bacchio afferebam. Dionysius Musicus ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὁμοιοτή-
των. Porphyrius ad Ptolemæi Harmonica p. 219. Halicarnasseum
vocat p. 267.

Epicurus *περὶ μουσικῆς* Laert. lib. X. sect. 28.

Eratosthenes laudatur in Harmonicis Ptolemæi & à Theone Smyrnæo
ubi de Musica agit. Confer Porphyrium p. 267. ubi laudat & De-
metrium Mathematicum, & Diodorum.

Heraclides Ponticus. Laert. lib. V. sect. 87. Plutarchus & Athenæus,
quorum loca jam adscripsit Menagius in notis. His adde, quod
Heraclidem ἐν τῇ μουσικῇ εἰσαγωγῇ laudat Porphyrius ad Ptolemæi
Harmonica p. 213.

Jades Ἰάδης *περὶ μουσικῆς*. Didymus apud Priscian. de ponderibus
p. 1350.

Lafus Hermionensis qui primus de Musica scripsit, æqualis Xenophanis
ut docet Plutarchus de vitioso pudore p. 530. & Simonidis teste
Aristoph. in Vespis. Mentio ejus apud Herodotum, Aristox-
num & multos alios veteres, ut pridem notatum viris doctis lauda-
tis à me lib. 1. c. 16. §. 4.

Mintanor Musicus τῶν κρηαινοπολιτῶν, libro artis Musicæ. Fulgent. lib. 1.
Mythol. c. 1 & Schol. Statii ad Thebaid III. 661.

Nicostrotus, nescio an huic catalogo inferendus propter hæc aucto is
fragmenti Censorino subjecti c. 10. *Rhythmus* creditur *διῆτος* &
Ll 2 *Rhyth-*

Rhythmionio Orphei F. & Idomenæ Nympha Marica, ut tradit Nicostira libro quem composuit de Musico fratre Rhythmionii.

Panatius junior ἐν τῷ περὶ τῆς Γεωμετρίας καὶ μουσικῆς λόγων καὶ διαμάτων. Porphyry. p. 244. ad Ptolemæi Harm.

Philolaus Pythagoricus plus simplici vice laudatur in Musicis à Boethio p. 1342. 1422. 1423.

Phyllis Delius libro secundo περὶ μουσικῆς Athen. XIV. p. 636. περὶ ἀληθῆ id. p. 634. Meminit & Suidas in σχολίων & Schol. Aristophanis ad ranas v. 1335. & ad Vespas v. 1190.

Ptolemæis Cyrenaica ἐν τῇ πυθαγορικῇ τῇ μουσικῇ στοιχείωσι. Porphyry. Harmonica Ptolemæi p. 207. 208. 209.

Pythagoras Zacynthius. Aristox. lib. 2. p. 36. Confer, si placet, quæ de h. dixi lib. 2. c. 12. §. 3.

Simmias Thebanus. Laert. lib. 2. sect. 124.

Simon Socraticus. Laert. lib. 2. sect. 122.

Theophrastus, de quo capite superiore IX.

Thrasyllus à Theone Smyrnæo laudatus & à Porphyrio p. 266.

E latinis perierunt Varro *, Albinus, Apuleius, & Mucianus Gudentii interpres. Exstant Marcianus Capella, Augustinus, Boethius, Capodorus, Beda, ut Bernardum, Hermannum Contractum, Gvidonem Autinum, Albertum M. & juniores omittam, è quibus tamen haud pertereundus Georgius Valla, qui ex veteribus Græcis tum adhuc inedita pleraque congestit in opus suum de rebus experendis lib. V - IX.

X. Latent insuper, vel feruntur latere etiamnum, in variis Europæ Bibliothecis scriptores quidam Græci Musici, ut :

Adraſti Peripatetici (Theoni Smyrnæo & Porphyrio plus semel laudati) Harmonicorum libri tres, quos in Bibliotheca Cardinalis à S. Angelo quæ deinde fuit Cardinalis Farnesii fratris servatos testatus Scipio Tettus Neapolitanus indice librorum nondum editorum quem Bibliotheca MS. librorum p. 167. inseruit Labbeus. hoc Adraſti Marcus Meibomius præf. libri de proportionibus auctorem ex quibusdam locis notum auro redimere vellem.

Diocles quoque Harmonica ajunt latere in Italica Bibliothecis. Et Diocles Elaita Gorgiæ Leontini discipulus μουσικά πραγματικά memoratur Suidæ in Ἀλκιδάμας. Memoratur & eidem Suidæ suo loco Diocles Atheniensis sive Philiæus Comicus, quem dicit auctore fuisse

* Meminit Claudianus Mamertus II, 8. de statu animæ.

singularis harmoniæ in theatro adhiberi solitæ, de quo consule ubi lubet Casaubonum IV. 4. ad Athenæum.

Georgii Pachymere Harmonica Græce MSS. in Bibl. Caroli de Montchal teste Labbeo p. 191. & 181.

Job. Pedasini de Symphoniiis Musicis id. p. 118.

Nicephori Gregore in Harmonica Ptolemæi.

Theodorum Sophianum memorat Gesnerus, & de Musica Græce scripsisse testatur in Pandectis sive partitionibus Universalibus p. 82. *Callimachum* quoque nominat Kircherus in Musurgia lib. VII. T. 1. p. 546. referens monumenta Musicorum veterum quæ Græce Msta uno ingenti tomo possidet Collegium Jesuitarum Romanum. Magis etiam mirandum est quod p. 139. lib. III. c. 13. *Non dicam hoc loco*, inquit, *de variis ac diversis antiquis, Aristoxeno, Archyta, Didymo, Eratosthene, aliisque, quorum omnium manuscripta penes me habeo, factis divisionibus tonorum &c.* Equidem non præter rem hac in parte de fide Kircheri addubitavit Marcus Meibomius prolegom. ad Musicos antiquos. ***

Hagiopolites sive liber MS. de Musica Ecclesiastica recentium Græcorum (*Andreae forte Cretensis*) quem allegat Cangius glossario græco in *Φωνή, πλάγιοι ἦχοι, πνεύμα, πέρων* & alibi.

In Alex. Barvoetii Catalogo MSS. Bibl. Scorialensis memorantur *Jo. Glycai* sive *Dulcis, Lampadarii, Moschiani* & aliorum Chironomia Musicæ artis. *Leonis* sapientis matutina Poemata XI. cum notis Musicis. Psalmodia qua urbs Thessalonicensis & Ecclesiæ Catholicæ magnæ utuntur, composita à Domestico Magistro *Κυμα*.

Job. Glycai sive *Glyce* Protopsaltæ Rhodi liber Musicus, sive opera ad notas Musicæ artis accommodata.

Constantini Moschiani & *Gerasini* Monachi Poemata diversa Ecclesiastica cum notis Musicis: Stichologia & Cantica & Psalmodia variæ Ecclesiasticæ variorum cum tropariis, hymnis & exapostiliariis &c.

Agathonis, Anthemii Monachi & *Argyropuli* poemata Ecclesiastica cum notis Musicis recentioribus Græcorum, cujusmodi volumen est etiam in Bibl. Jesuitarum Lovanii, caractere recentiore, forma Enchiridii, cum titulo: *Ἀρχή σὺν θεῷ ἀρχῇ & μεγάλῃ ἐσπερινῇ ποιήματα διάφορα ποιητῶν παλαιῶν καὶ νέων. Ψάλλεται ᾧ ἔτε διχο-*

ρον καὶ ἀρχεται ὁ Δομέτικος ὁ δεξιὸς χορὸς. Sub initium est explicatio notarum * Μουσικῶν ac vocum, postmodum citantur Chrysostomus in Liturgia, Mael Chrysaphes, Joannes Lampadarius, Panaretus, Palladas, Georgius, Agathon &c. in fine mutilus. Ejusdem farinae fuerunt in Scorialensi Bibl. sub titulis Manuelis Lampadarii Chrysaphes de Psallendi arte, & ipsius & aliorum poemata Ecclesiastica ad notas Musicas accommodata.

Fragmentum cantici Ecclesiastici cum antiquis notis Musicis in latina Ecclesia usitatis MS. in Bibl. Vindobonensi, vide Lambecium lib. 2. p. 763. 783. lib. 3. p. 138. 201. 207.

Latini inferioris ætatis qui de Musica scripserunt plures in Bibliothecis feruntur, ut Aurelianus Ecclesiæ Rhemenfis Clericus, Anonymus Guidone Aretino aliquot sæculis antiquior quem laudat If. Vossius de viribus rhythmī p. 91. Beruo Abbas Augienfis, Conradus Monachus Hirsaugiensis, Guido Abbas S. Leufredi, Guilelmus Abbas Hirsaugiensis, Helpericus Monachus S. Galli, Hugbaldus Monachus Elvonensis, Notkerus Episcopus Leodiensis, Osbertus Monachus Cantuariensis, Theogerus Episcopus, &c. Sed de illis agere non est præsentis loci.

XI. De Musicis scripserant olim *Dionysius* Halicarnasseus junior, teste Suida, tum *Glaucus* Rheginus Italus, laudatus Plutarcho: & *Theophrastus*, *Praxidamas* ac *Rufus*, de quibus *Jonius* p. 76. seq. & 346. Ex eodem p. 77. adderem *Demetrium Phalereum*, sed eum non de Musica neque de Musicis, verum de Poetis scripsisse invenio apud *Laertium* V. 80. Inter recentiores quoque, Musicorum notitiam, sed leviter admodum tradidere: *Josephus Blancanus* in *Chronologia* celebrium Mathematicorum, Bonon. 1615. 4. *Hugo Sempilius* *Craigbaitæ* Scotus ad calcem librorum XII. de Mathematicis disciplinis, Antvverp. 1635. 70. *Georgius Ebeling* in *Archæologiis Orphicis* sive *Antiquitatibus Musicis* libro exiguae rei neque ultra A. M. 3920 deducto, Stetin. 1675. 4. *Antonius Possevinus* Bibl. selectæ XV. 6. *Wolfgang Caspar Princeps* in *Historica* descriptione Musicæ quam Germanice edidit Dresdæ 1690. 40. Præ cæteris consulere operæ pretium est quæ notaverunt tum editores Musicorum veterum *Meursius*, *Meibomius*, *Wallisius*, tum *G. J. Vossius* libro de scientiis Mathematicis cap. XXII.

XII. Musicæ Veteris instrumentorumq; Musicorum accuratior

* Vide *Crusium Turco* Græciæ p. 197. *Rutgersii* Var. lect. II. 11. p. 132.

tior pleniorque Historia adhuc ab eruditis expectatur, etsi nonnulla hujus argumenti attigerunt *Athanasius Kircherus* in *Musurgia* sua, libro præsertim septimo. Rom. 1650, & Amst. 1662, fol. *Erycius Puteanus* in *Musathena* & itinere Noniano: *Jo. Guil. Stuckius* *Antiquitat. Convival.* III. 20. *Guil. Alardus* libello de *Musica veterum*, cui *Coronidis* loco *Mich. Pselli* *Synoplin Musices*, Græce cum versione sua subjunxit: *Schleusingæ* A. 1636. 12. *Marius* præcipue *Mersennus* & *Job. Baptista Donius* in scriptis variis supra ad §. V. memoratis, tum *Vincentius Galileus* in dialogis quinque de *Musica antiqua & nova*, *Hetrusco Idiomate vulgatis*, & *Job. Andreas Angelus Bontempus* *Perusinus* in *Historia Musica*, quam eadem lingua *Perusiæ* A. 1695. fol. edidit *Is. Vossius* libello erudito de poematum cantu ac viribus rhythmici: *Petrus Gassendus* libro de *Musica*, *Jo. Keplerus* libris de *Harmonia Mundi*. *Claudii Nicæsi* quam paravit dissertatio de veterum *Musica*, non vidit lucem: neque *Salmasii*, de qua supra ad §. V. Neque *Jacobi Gaffarelli* liber de *Musica Hebræorum*, memoratus *Allatio* p. 140. Apud *Urbanarum*: neque *Ouvrardi* denique *Historia Musicae Veteris ac recentis*, de qua vide si placet acutissimi & elegantissimi Viri *Jacobi Bernardi* *Novellas relationes Reip. literariæ* A. 1703. mense Octobri p. 370. seq.

CAPUT XI.

Catalogus Philosophorum Peripateticorum, Ordine Literarum digestus.

DE Aristotelis discipulis olim scripserat *Nicander Alexandrinus* teste *Suida* in *Ἀπορίαις*. De claris Peripateticis librum promisit *Nunesius* ad vitam Aristotelis p. 153. De iisdem agere voluit *Jonsius* in dissertationibus posterioribus de *Philosophia Peripatetica*, post *Franciscum Patricium*, qui hoc argumentum attigit libro X. *discussionum Peripateticarum*. Jam ecce tibi paucos hosce ex infinitis:

Abus

A*Bus* servus Stratonis Phyci, testamento ejus manumissus. Laert. V. 63.

Achaeus à Simplicio in Categor. & Clemente Alex. ac Theodorito laudatus Peripateticis à Patricio accensetur, Sed Stoicus potius fuit, ut infra in hujus Sectæ asseclis dicam.

Adimantus, Theophrasti ut videtur discipulus. Laert. V. 57.

Adrastus Aphrodisiensis, ἀνὴρ τῆ γνησίως περὶ πατητικῶν γεγονώς, scripserat περὶ τῆ τέξεως τῆ Ἀριστοτέλους βιβλίων καὶ τῆ αὐτοῦ φιλοσοφίας, teste Simplicio in Categorias. Laudat Adrastum hunc Achilles Tattius p. 81. Isagog. ad Aratum & p. 80. In Categorias scripsisse Adrastum testatur Galenus de libris propriis. Adraști Peripatetici *libros tres Harmonicorum* asservari in Bibl. Vaticana & illa Cardinalis S. Angeli notavit Vossius de Logicæ natura p. 61. Allegatur opus illud à Theone Smyrneo & Porphyrio ad Harmon. Ptolemæi, ut cap. superiore dixi. Hujus, ni fallor, Adraști *συγγραμματα* in Scholis lecta refert Porphyrius in vita Plotini. Neque alium puto notari Adrastum Mathematicum à Claudiano Mamerto lib. 1. de statu animæ c. 15.

Adrastus Philippenfis Macedo, Aristotelis discipulus. Stephanus Byz. in *Φίλιπποι*.

Aenesias Megalopolitanus Theophrasti discipulus. Stephanus Byz. in *μεγάλη πόλις*.

Aeschrius Mytilenæus, Aristotelis discipulus, de quo dixi cap. V. in nota ad num. XIX.

Agatharchides Cnidius, qui sub Ptolemæo Philometore & diu post vixit. De eo dixi supra cap. VIII. De ætate ejus adeundus vir insignis H. Dodvvellus in dist. de ætate scripti de mari rubro, quæ præfixa est Tomo primo Geographorum minorum nobilissimi Hudsoni.

Agatho servus Lyconis, testamento ejus libertati redditus. Laert. V. 73.

Agathocles Peripateticus, æqualis Demonactis Philosophi. Lucian. in Demonacte T. 1. p. 866. Alii Agathocles (2) Atracius, qui ἀλιευτικὰ scripsit profa Oratione. Suid. in *Κικίλι*. (3) Babylonius sive Cyzicenus qui scripsit de Cyzico. (4) Chius qui de re rustica (5) Milesius qui de fluminibus. (6) Samius qui de Rep. Pessinuntiorum

tiorum. (7) Grammaticus, qui Homeri quædam illustravit, ut lib. II. cap. V. dixi. De his Meursius in Bibl. Græca, quibus adde (8) Stoicum qui de mercede discipulum in jus vocat, apud Lucianum in Icaromenippo. (9) Medicum, apud eundem in Tyranno. (10) Agathoclem *Ταξίαρχον* sive ordinum ductorem sub Alexandro M. id. libro quod non credendum sit calumniæ. (11) Diniaë amicum, de quo Lucianus in Toxari. Prætereo Agathoclem figuli filium, notissimum Siciliæ Tyrannum, de quo multa Polybius, Diodorus, Justinus: aliumque Ptolemæi falsum tutorem & Agathoclem filium Lysimachi Regis, de quorum utroque Excerpta Peiresciana p. 65. & 257.

Aimnestus Cleobuli F. testis Theophrasæi testamenti. Laert. V. 57.

Albinus latinus scriptor, cujus Geometricos libros, & quos reperire se potuisse negat, in Aristotelem Dialecticos memorat Boethius lib. I. de interpretat. edit. secundæ p. 289. Musicam quoque scripsisse constat è Cassiodoro, qui Virum Magnificum appellat, Confer Boethium lib. 2. Musicæ c. 12.

Alexander Crassi Præceptor. Plutarch. in Crasso p. 544.

Alexander Egeus discipulus Sosigenis (cujus opera ad annum emendandum usus est Julius Cæsar) præceptor Neronis Imp. Vide Suidam. Laudatur à Simplicio in Categor. Hujus esse commentaria quæ Alexandro Aphrodisiensi hodie tribuuntur in Metaphysica & in libros Meteoron, disputat Patricius discuss. Peripatet. p. 32. At commentarios in Topica & Elenchos neque Aphrodisiensis, neque adeo Damasceni, sed alterius cujusdam esse Alexandri longe junioris.

Alexander Aphrodisiensis Car, discipulus Aristoclis Messeniæ, atque Hermi. Propter Commentarios plurimos, quibus Aristotelis scripta feliciter interpretatus est, dictus *ἑρμηνεύτης*, quem innuit Hieronymus I. in Rufin. *Revolve Aristotelem & Alexandrum Aristotelis volumina differentem, & quanta ambiguum sit copia, eorum lectione cognosces.* *Ἀριστοτελικὸς Ἀλέξανδρος* Cyrillo IV. contra Julian. p. 133. Puto etiam hunc intelligi à Porphyrio in Plotini vita, cum Alexandri Peripatetici *ὑπομνήματα* in Scholis lecta testatur. Descriptis ejus dicturus sum libro IV. De ætate constat è libro de fato, quem Aphrodisiensi diserte tribuit Eusebius VI. 8. præparat. p. 267. hunc enim velut primitias lucubrationum suarum, Professore Philosophiæ

M m

phiæ

phia Aristotelicæ ab iis constitutus (ὃς τὴν φιλοσοφίαν παρῆναι
τῇ ὑμετέρας μαρτυρίᾳ διδάσκαλον αὐτὸς πεκηρυγμένον) dicavit
vero & ejus filio Antonino Caracallæ, qui Imperium junctim
ministrarunt ab Anno CHRISTI CXCIX. ad CCXI. quo mor-
est Severus.

Alexander Damascenus Aphrodisiensi paulo fuit antiquior & Athenis
losophiā Peripateticā ὃν ἔνν' Ἀθηναίων ἀξίωσεν τὰς περὶ τῆς
λόγους διδάσκειν δημοσίᾳ) publice docuit, cum libros Ἀνατομικῶν
χρηρῶν scriberet Galenus T. 1. edit. Basil. p. 119. Eodem
ceptore antea usus fuerat Flavius Boethus Vir Consularis teste
dem Galeno περὶ τῆς περιγνώσκων T. 3. p. 455. ubi Alexander h
audit ὃ γινώσκων μὴ τὰ πλάτων, ἀλλὰ τοῖς Ἀριστοτέλους περὶ κείνῳ
μᾶλλον.

Alexander M. Rex Macedonum, Aristotelis discipulus, de quo sup
VIII.

Aminias, cujus mentio in Stratonis Physici testamento. Laert. V. 64.

Ammonius Alexandrinus, Plutarchi Præceptor, Platonis, Peripatetic
Stoicis imbutus dogmatis, cujus exemplo alii deinceps mixtum
Iud Philosophiæ genus ac nulli Magistro addictum colere co-
runt. Confer Patricii discussiones Peripateticas p. 139. De
Ammonio dixi ad Proœmium Ennapii, & infra lib. IV. capite
Plutarcho.

Ammonius Alexandrinus priori junior, Christianus, cognomento Sae-
æqualis Origenis, Platonis ac Peripateticæ sectæ decreta pro-
calluit, & in concordiam adduxit primus teste Hierocle apud E-
tium Cod. CCLI. p. 750. Hujus mentio Ammonii in Plotini
Dixi de eo infra libro IV.

Ammonius Hermes F. præceptor Jo. Philoponi, Asclepii Tralliani ac S-
plicii, discipulus Procli, de quibus dicendi locus libro V.

Amphion Lyconis discipulus. Laert. V. 70.

Anatolius Alexandrinus, Christianus, omni genere literarum, Mathe-
ticis præcipue disciplinis ex cultus, Alexandria Scholam Aristoteli-
licam constituit, factus deinde Episcopus in Syria Laodicensis
A. CHRISTI CCLXX. Vide Eusebium VII. 32. Hist. Hiero-
mum Catalogo Script. Eccl. c. 73. & Nicephorum VI. 36. S-
pserat libros X. Arithmeticonum, e quib⁹ fragmenta leguntur in Th-
logumenis Arithmeticæ p. 9. 16. 24. 34. 56. 64. Ex ejus Ca-
Pa/

Paschali refert quædam Eusebius jam dicto loco & Beda de natura rerum II. 14. & 35. atque Epistola ad Vichredam presb. Integrum scriptum è latina veteri versione produxit in lucem illustravitque Ægidius Bucherius una cum aliis ejusdem argumenti, Antvverp. 1634. fol. Alius Anatolius junior, neque Christianus, Jamblichi & Libanii familiaris, ut recte monitum præstantissimo Caveo parte secunda Historiæ literariæ scriptorum Ecclesiasticorum. De illo dixi ad Eunapium. In præsentī juvat cum lectore communicare fragmenta quædam Anatolio tributa, quæ ante aliquot annos descripsi ex Apographo illustri Holstenii, qui illa ex Peiresciano se codice hausisse est testatus.

Ἐκ τῆς Ἀνατολίας διαφορά.

Τί ἐστιν μαθηματική.

Ἀριστοτέλης συνεισάγει τὴν πᾶσαν φιλοσοφίαν ἐκ θεωρίας καὶ πράξεως διότι μὲν ἡ θεωρία καὶ τὴν μὲν πρακτικὴν διαιρεῖν εἰς ἡθικὴν καὶ πολιτικὴν, τὴν δὲ θεωρίαν εἰς θεολογικὴν καὶ τὸ φυσικὸν καὶ τὸ μαθηματικόν, μάλα σιφῶς καὶ ἐντέχνως φιλοσοφίαν ἔχει τὴν μαθηματικὴν δὲ ποδεύειν.

Ὅτι χαλδαῖοι μὲν Ἀστρονομίαν, Αἰγύπτιοι δὲ Γεωμετρίαν καὶ Ἀριθμητικὴν (ἐξ ἑν-
ρον)

Ἀπὸ τίνος δὲ μαθηματικὴ ὠνομάσθη.

Οἱ μὲν δὲ πρὸς περὶ τὰς φάσκοντες ῥητορικῆς μὲν καὶ ποιητικῆς, συνπάσσει τὴν δὲ μὲν μάστιγος δύνασθαι τινα συνεῖναι καὶ μὴ μαδόντα. Τὰ δὲ καλέμεθα ἴδια μαθήματα ἐδενὸς εἰδὴν λαμβάνειν, μὴ ἔχει περὶ πρὸν ἐν μαθήσει γνῶ-
μην ἔτων. Διὰ τὸ μαθηματικὴν καλεῖσθαι τὴν περὶ τῶν θεωρίων ὑπε-
λάμβανον. Θεωρεῖται δὲ λέγονται τὸ τὸ μαθηματικῆς ὄνομα ἰδίαι πρὸν ὅτι μόν-
νης Γεωμετρίας καὶ Ἀριθμητικῆς οἱ δὲ πρὸς Πυθαγόρου. Τὸ δὲ πάλαι χωρὶς
ἐκατέρωσιν ὠνομάζετο. Κοινὸν δὲ ἔστιν ἢ ἀμφοῖν ὄνομα. Ἐκάλεισε δὲ
(Ἀρχύτας *) ἔτι, ὅτι τὸ ὀπτημονικὸν καὶ πρὸς μάθησιν ὀπτηθείως ἔχον
εὐρίσκον ἐν αὐταῖς, περὶ δὲ αἰδία καὶ ἀρετῆς καὶ εὐκλειῆς ὄντα ἀνα-
στροφόμενος ἐώρων ἐν οἷς μόνον ὀπτημὴν ἐνόμιζον. Οἱ δὲ νεώτεροι περὶ τῶν
σάν ὅτι πλεον τὴν θεωρητικὴν, ἢ μόνον περὶ τὴν αἰσώματων καὶ κοινῶν
ὑλην ἀξιώντες πραγματεύεσθαι τὸ μαθηματικόν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἐφα-
πτομένην τὴν σωματικῆς καὶ αἰσθητῆς οὐσίας. Θεωρητικὸς δὲ φέρεται εἶναι, καὶ
φορεῖται ἀστρον καὶ πᾶς αὐτῶν μερῶν τε καὶ ὁμαλῶν καὶ ἀποσημάτων.
Ἐπὶ δὲ ὀπτημονικὸς τὸ καὶ πρὸς οὐσίας παιδῶν, ἐρευνᾶν τὰς αἰτίας διὰ τὰς καὶ ἔχει
ὅπῃ καὶ πηλίκῃ τὸ ὑποκείμενον τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἐκ παντὸς διαστήμα-

Mm 2

τ

* MS. Ἀρτίως.

τῷ θεωρεῖται, τήν τε αὖτε πρὸς ἀλλήλα λόγους, ψευθεῖς ἢ φαντα
καὶ τὰς τάξεως καὶ τῆς θέσεως ἐμποιοῦνται. Τὸτο μὲν καὶ ἕρμαν καὶ ἀέρ
ῶ ἢ ἐν κατ' ὁπίροις καὶ πᾶσι τοῖς λείοις, καὶ τοῖς διαφανέσι ἢ τῷ ὁρωμένῳ
τοιοῦτοτρόποις σώμασι. Πρὸς τούτοις μηχανικὸν εἶναι τ' αὐτὰς δὲν ἔ
καὶ γεωδότην καὶ λογικόν. Εἰτι καὶ περὶ τὰς αἰτίας τῆς ἐμμελῆς κερ
τῷ φηγγων καὶ τῆς περὶ μέλῳ συνθέσεως ἀσχολεῖσθαι, ἅπερ σώμ
εἰσιν, ἢ τήν τε ἐχάστην ἀναφορὰν ὅτι τὴν αἰσθητὴν ὕλην ποιεῖται.

Τί ἐστὶ Μαθηματικὴ;

Μαθηματικὴ ἐστὶν ὁπσημὴ θεωρητικὴ τῷ νοήσει τε καὶ αἰσθῆσει καταλαμβάνο
μεν τὴν τῷ ὑποπτιπτόντων δύσιν. Ἡ δὲ κατεντιζόμενος τις αἶμα κ
σκοπῇ τυγχάνων Μαθηματικὴν ἔφη ταύτην εἶναι, ἢ τὸ ὀλίγον μὲν περὶ
ρύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα ἔραυνῶ ἐσήλξε κἀρα καὶ ὅτι χρονοβαίνει. Ἀ
ται μὲν γὰρ δύο σημεία καὶ γραμμῆς, εἴτα ἢ τὴν ἔρανῃ καὶ συμπάντων αἰ
λεῖται πραγμάτων.

Πόσα μέρη Μαθηματικῆς;

Τῆς μὲν τιμιωτέρας καὶ πρώτης ὁλοσχερεστερα μέρη δύο. Ἀριθμητικὴ καὶ
μετρία. Τῆς ἢ περὶ τὰ αἰσθητὰ ἀσχολεῖσθαι ἔξ' ἢ λογικὴ, Γεωδε
Ὀπική, Κανονικὴ, Μηχανικὴ, Ἀερονομικὴ. Ὅτι ἢ τὸ τακτικόν καλέ
ἔτε τὸ ἀρχιτεκτονικόν, ἔτε τὸ δημῶδες Μυσικόν ἢ τὸ περὶ τὰς φύσεις,
ἔτ' τὸ ἐμονύμως καλεῖσθαι μηχανικόν ὡς εἰσιν αἱ τινες, μέρη Μαθημα
εἰσι, περὶ οἷον ἢ λόγους σαφῶς τε καὶ ἐμμετρώως δέξομεν.

Ὅτι οὐ κύκλῳ ἔχει στρεῖς μὲν ἢ, ὅτι πεδα ἢ ἔξ, γωνίας ἢ δ'.

Τίνα πείσσει συγγίξει τῶν Μαθημάτων;

Συνεγγίξει μᾶλλον τῇ μὲν ἀριθμητικῇ ἢ λογιστικῇ καὶ ἢ κανονικῇ, καὶ γὰρ αὐ
ποσσητι λαβεῖσθαι καὶ λόγους, ἀριθμούς καὶ αναλογίας πρὸς εἰσι. Τῇ ἢ
μετρίᾳ ἢ ὀπικῇ καὶ ἢ Γεωδεσίᾳ. Ἀμφοτέρας ἢ καὶ ὅτι ταλεὶν ἢ Μηχ
κῇ καὶ ἢ Ἀερολογικῇ.

Ἐτι ἢ μαθηματικὴ τὰς ἀρχαῖς μὲν ἔχει ἔξ ὑποθέσεως καὶ περὶ ὑποθέσιν. Ἀ
ται ἢ ὑποθέσεις τριχῶς ἢ καὶ πολλαχῶς. καὶ ἢ ἓνα μὲν τρόπον ἢ θεῶμα
περιπέτεια, καὶ ὅν λέγεται εἶναι ὑποθέσεις τῶν Εὐελπίδου θεσμά
καὶ ἕτερον ἢ σημαινόμενον ἢ ἐν ἱστορικῇ τῶν ἐπὶ μέρους ζήτησις, καὶ ἢ ἐν
γὰρ οἱ Σοφισταὶ γετὸν ὑποθέσιν. Κατὰ ἢ τρίτην ὑποβολὴν ὑπο
λέγεται ἢ ἀρχὴ τῆς διποδείξεως, αἰτήσις ὅσα πραγμάτων εἰς κατασκευ
τῷ. Οὗτα μὲν λέγεται Δημοκρετον ὑποθέσει χρηστὴ ἀτομοῖς καὶ κα
καὶ Ἀσκληπιάδης ὄγκοις καὶ πύροις. ἢ ἔν Μαθηματικῇ περὶ τὴν τε
κίληται.

ὅτι τὴν ἀριθμητικὴν ἔχοντα Πυθαγόρας, ἀλλὰ καὶ οἱ τῶν γνώριμοι ὄντι-
λέγοντες ἀριθμῶν ὅτε πάντ' ἐπέεικον.

ὅτι τέλει μὴ ἔχει ἀκόλαστον ἀριθμητικὴ κυρίως μὴ, τὴν ὁπσημονικὴν θεωρίαν
ἣς ἔχον τέλει ὅτε μάλιστα ὅτε καλλιώνεσιν. ἐπομύσας ἣ, συλλήβδην καταλα-
βεῖν πόσα τῇ ὥρισμένη ἔσῃ συμβέβηκεν.

Τίς ἔκρινεν ἐν μαθηματικοῖς;

Εὐδημῶν ἰσορεῖ ἐν ταῖς ἀστρολογίαις ὅτι Οἰνοπίδης εὔρε πρῶτον τὴν ἑλωδιακὴν διά-
ζωσιν καὶ τὴν ἑμεράλει ἐνιαυτὸς περισσεύει. Θαλῆς ἣ ἡλίας ἐκλείπει καὶ τὴν
ἣ τρεοπίς αὐτὸς περισσεύει, ὡς οὐκ ἴση αἰεὶ συμβαίνει. Ἀναξίμανδρῶν ἣ ὅτι
ἐστὶν ἡ γῆ μετέωρος καὶ κινεῖται περὶ τὸ ἑλὸς κόσμον μέσον. Ἀναξίμανδρος ἣ, ὅτι
ἡ σελήνη ἐστὶ ἡλίας ἔχει τὸ φῶς καὶ τὴν ἐκλείπει τρεοπὸν. Οἱ ἣ λοιποὶ ἐξευ-
ρημένοις τέτοις ἐπέταξαν ἑτέρω.

ὅτι οἱ ἀπλανεῖς κινῶνται περὶ τὸ διὰ τῶν πόλων ἀξονα μόνοντα. οἱ ἣ πλανώμενοι περὶ
τὸ ἑλὸς πρὸς ὁρίζοντα ἀξονα αὐτῶν ἀπέχουσιν ἀλλήλων ὅτι τὸ ἀπλαν-
ων καὶ τῶν πλανωμένων ἀξονα πεντεκαδεκαγώνος πλεονεχῶν οἱ εἰσι μίραι
εἰκοσιτέσσαρες.

Andronicus Rhodius, in successione ab Aristotele undecimus, Boethii Sido-
nii præceptor teste Ammonio in Categor. æqualis Tyrannionis
qui à Lucullo captus est ut referunt Plutarchus in Lucullo p. 584. &
Suidas in Tyrann. Aristotelis scripta & Theophrasti primus digessit
atque à Tyrannione emendatos edidit in vulgus, composuitque πί-
νακας scriptorum Aristotelis ac Theophrasti, sive τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφρά-
στου εἰς πραγματείας διείλε, τὰς οἰκείας ὑποθέσεις εἰς ταυτὸν σιναγαγὼν,
ut tradit Porphyrius in vita Plotini. Confer Plutarchum in Sylla p.
468. In hoc opere librum περὶ ἐρμηνείας Aristoteli abjudicaverat, ut
præter Boethium & Ammonium testatur Alexander Aphrodis. in
primum prior. Analytic. Notaverat quoque partem postremam
libri de Categoriis non esse Aristotelis, norante eodem Boethio.
Ex eodem ut suspicor Andronici opere Gellius XX. 5. Alexan-
dri & Aristotelis mutuas literas exhibet. Paraphrasin Andronici in
Categorias memorat Simplicius. Etiam in Physica Aristotelis scrip-
sisse, jam ex eodem Simplicio Patricius lib. IV. discuss. Peripatet.
p. 41. observavit. Librum Andronici, diligentissimi senis, de divisione
Porphyrius integrum inseruerat suis in Sophistam Platonis com-
mentariis, teste Boethio in limine libri de divisione. Liber ille
Andronici cum aliis de discendi cupiditate & virtute, fuit in Bibl.
Scorialensi, teste Alex. Barvoetio. Animam nec corpoream esse

Mm 3

nec

nec lege loci teneri, nec scindi, sensit Andronicus Peripateticus Socrate, Platone, Aristotele, Theodoro Platónico & Porphyrio ut refert auctor libri de Ismarte latine editi c. 11. qui ex hoc quia Porphyrii meminit, Galenū auctorem habere non potest. Laudat Andronicum inter celebriores Rhodios Strabo XL. 655. De *Paraphrasi Nicomacheorum* * & libro περὶ παλαιῶν quod hunc Andronicum tanquam auctorem vulgo refertur, dixi in cap. VI. §. 29.

Andronicus Callistus Theſſalonicenſis, Peripateticus recens, ſæculo CHRISTUM decimo quinto clarus, & plurium ſcriptorum auctor ut eodem loco obſervavi. Vide etiam ſis quæ de utroque Andronico Clariffimus Baylius in Lexico. Fuere præterea Andronicus, præfectus Ptolemaidis circa A. C. 411. de quo Synepiſt. 57. Pompilius Andronicus Epicureus de quo Svetonius Grammaticis c. 8. Andronicus Alypius hiftoricus, de quo cap. VIII. Andronicus Tragicus hiftorio de quo lib. II. c. XIX. vius Andronicus, de quo in Bibl. latina. Andronicus Titus Medicus Octavio Horatiano & Galeno memoratus: ut alii præſenti omittam.

Androſthenes Adimanti F. Theophrasti ut videtur diſcipulus, Lib. V. §. 57.

Anefias, ſupra in *Æneſias*.

Anonymi Græci interpretes Græci qui in Ariſtotelem exſtant, ſunt (1) Rhetorica, de quo dixi c. 6. §. VI. (2) In libros 2. & 3. Nicomachis ibid. §. 29. ubi & de Paraphraſi Anonymi, quam ſub Andronico Rhodii deinde nomine edidit Dan. Heinfius. (3) In ſecundo librum Poſteriorum Analyticorum cum Philopono & Euſtathio editus de quo dicere conſtitui libro V. in Philopono. (4) Liber de Syllogiſmis, de quo ſupra c. IV. §. 3. p. 114.

Antipater Jolai, Rex Macedoniæ, Ariſtotelis diſcipulus, quem mortuo curatorem teſtamenti Philoſophus conſtituit, ut refert Laertius in 11. βίβλιν * σὺν γράμμα ſcripſit libris duobus, teſte Suida, in q

* In editione Anni 1617. Dan. Heinfius huic paraphraſi ſubjunxit libellum περὶ κακῶν καὶ τῶν μεσοτήτων, Ariſtotele à quibusdam præter rem tributus ut dixi ſupra cap. VI. §. 32. tum excerpta è libro Maximi Monachi ἐμολογητῶν Marini preſbyteri περὶ Φυτικῆς Διλήματος ἡγῶν Διλήσεως quæ prius vocatur Hoefchelii.

Confer Joſonium lib. 1. c. 13. p. 70. 71.

multa haud dubie fuerunt de rebus Alexandri M. quemadmodum ex Alexandri Epistolis ad Antipatrum referunt nonnulla Plinius & Plutarchus. Aristotelis quoque ad hunc Antipatrum Epistola IX. olim ferebantur, ut constat è Laertio V. 27. Scripserat & historiam Antipater, τὰς περὶ τὴν πράξιν ἱστορίαν. Antipatri Macedonis, sed alterius junioris, Epipramma in Cleonicem naufragam, & Medæ imaginem Romæ compositum legitur in Anthologia.

Aristophanes Peripateticus allegatur à Phlegonte c. 3. mirabil.

Apellico Tejus, civis opulentus Atheniensis, qui de Aristotelis consuetudine cum Hermia scripsit, teste Aristocle apud Euseb. XV. 2. præparat. Aristotelis libros diligenter coemit, ut refert Athenæus, quem vide V. p. 114. ubi docet eum floruisse tempore magni Regis Mithridatis. Vide etiam Plutarchum in Sylla p. 468. & Strabonem XIII. p. 608. è quibus discas Apelliconis defuncti Bibliothecam & in his Aristotelis & Theophrasti scripta, quæ à Nelei Scepsii posteris sibi comparaverat, sed φιλόβιβλος μᾶλλον ὢν ἢ φιλόσοφος ut ait Strabo, ex arrosis exemplaribus curaverat non satis fideliter vel describi vel suppleri, pervenisse Romam, cum Athenas cepisset Sylla Olymp. CLXXIII. 3. Inde accepit illa Tyrannion, de quo suo loco dixi, & paulo ante in Andronico.

Apollonius Alexandrinus Peripateticus. Plutarch. πρὸς φιλάδελφους.

Apollonius Solensis, Præceptor Demetrii Aspendii. Laert. V. 83.

Arcefilaus mediæ auctor Academiæ, Theophrasti prius quam Crantoris fuit auditor, teste Laertio IV. 22. & 19. Stratonis Lampfaceni heres. id. V. 61. & 63.

Archytam quendam Peripateticum nescio an ex suo ingenio confinxit Themistius, qui Archytam qui de decem prædicamentis scripsit negat esse Pythagoricum illum antiquum: sed juniorem quendam Peripateticum Archytam, novo operi vetustate nominis auctoritatem comparare voluisse. Vide Boethium præfat. in Categor.

Arimnestus, Theophrasti discipulus. Vide *Arimnestus*.

Aristides testamenti Stratonis curator. Laert. V. 62.

Aristo Alexandrinus. Laert. VII. 164. Hunc puto esse Aristonem Peripateticum qui Strabonis ætate de Nilo scripsit, plagii ab Eudoro accusatus, ipse fortassis rectius accusandus. Vide Strabonem XVII. p. 790.

Aristo

Aristo Cens, vide paulo post, *Aristo Julietes*.

Aristo Cens, Cei de quo mox dicam discipulus & heres. Ita enim intelligo Strabonis verba XIV. p. 658. ubi inter claros Coos refert *Ἀρίστων τὸ ἀκροασιμὸν ἔκπεριπατητικὸν* (scil. *Ἀρίστων*, non *Ἀνδρόνικον*, ut Patricius p. 135. discuf. Peripatet.) καὶ κληρονομήσαντα. Fuit & Aristot Critolai Peripatetici discipulus. Quintilian. II. 15. Inst. Or.

Aristo Julietes è Julide Cei opido Laert. VII. 164. Peripateticus, *Ζηλωτῆς Bionis* Borysthenitæ. Strab. X. p. 486. Successit *Lyconi* defuncto Olymp. CXXXVII. ut Aristoni successit *Critolaus*, de quo infra suo loco. Scripsit teste Cicerone V. 5. de finibus, multa & polita, sed destituta gravitate & auctoritate. Testamentum Stratonis Physici ex hoc Aristone repetit Laert. V. 64. ubi male apud interpretem legitur *Aristo Cens* & in Græco ὁ δικάζων pro κῆζων. Mentio quoque in Lyconis testamento ibid. V. 70. *Ἑρωτικά* ejusdem Aristonis ὁμοία laudat Athenæus & Stobæus, qui ex Aristonis commentariis quoque locum producit sermone LXV. qui est de laudibus Conjugii.

Diversus ab his omnibus, & antiquior iisdem est *Aristo*, ad quem Aristoteles literas scripsit, memoratas Laertio V. 27.

Aristobulus Peripateticus laudatur a Clemente I. Strom. p. 305. Eusebio XIII. 12. præparat. & Cyrillo IV. adversus Julian. p. 134. Chronicon Paschale ad Olymp. CXLIX. p. 178. *Ἀριστόβουλος Ἰσθαῖος περὶ πατητικὸς φιλόσοφος ἐγνωρίετο, ὅς Πτολεμαίῳ τῷ φιλομήτερι ἐξηγήσεις τῆς μωυσέως γραφῆς αἰεθῆκεν.* Anatolius apud Euseb. VII. 32. Hist. vocat βίβλος ἐξηγητικὰς ἑκ μωυσέως νόμων. Eusebius ipse VII. 13. præparat. τῇ τῶν ἱερῶν νόμων ἐρμηνείαν, & VIII. 9. τὸ πρὸς Πτολεμαίον σύγγραμμα. Hieronymus in Chron. ad Olymp. CLI. *explanationum in Moysen commentarios.* Creditur hic Aristobulus Eusebio VIII. 9. præparat. idem esse cujus mentio exstat 2. Maccab. I. 10. *Ἀριστόβουλος διδασκάλος ἑκ Πτολεμαίῳ βασιλέως.* Neque absurdum est eum qui ad Philometorem scripsit, Præceptorem fuisse Ptolemæi Evergetæ II. At enim apud Clementem V. Strom. p. 595. ex errore vel memoriæ vel librarii Aristobulus iste Ptolemæi Philadelphi temporibus adscribitur. Sane ipse Clemens lib. 1. Strom. p. 342. laudat Aristobulum ἐν τῷ πρώτῳ πρὸς τὸν φιλομήτορα, quod ex eo repetit Eusebius IV. 6. præparat. Equidem qui hunc

hunc Aristobulum LXX. Interpretibus sub Ptolemæo Philadelpho accensent, ut Anatolius apud Euseb. VIII. 32. Hist. non tantum temporum ratione refelluntur, sed ipsius quoque Aristobuli testimonio apud Eusebium p. 664. præparat. Neque clarissimo Eschenbachio facile assentiendū putem, qui carmen sub Orphei nomine ab Aristobulo apud Eusebium ibidem prolatum, ex ejusdem Aristobuli ingenio confictum fuisse haud dubitat, in libro de Poesi Orphica p. 148. Neque cum viro exquisitæ eruditionis Humfredo Hodyo lib. 1. de Bibliis Originalibus c. 9. ausim affirmare duos à Clemente & aliis veteribus confundi Aristobulos, Peripateticum & Judæum, & scripta sub nomine Aristobuli, sæculo demum secundo post CHRISTUM natum fuisse supposita, & Epistolam 2. Maccab. 1. in qua Aristobuli mentio occurrit, similiter commentitiam esse. Neque hoc facile crediderim quod legas apud Buxtorfium ad librum Cosri p. 33. in Bibl. Florentina * & Mantuæ apud fratres Benedictinos latere in membranis Aristobuli hujus opus, Philonis Judæi scripta longe superans tam mole quam doctrina ac præstantia. Philone antiquiorem fuisse, & allegoricis perinde ut Philo interpretationibus indulgisse Aristobulum, testatur Origenes IV. contra Celsum p. 198. Mentio ejus etiam apud Sozomenum VII. 18. ubi respicit ad locum Eusebii p. 287. Hist. quem ita producit Scaliger ad Euseb. p. 142. *Αρχιερέως & Πρίγκλη διδασκάλου, & Αριστοβούλου & Διοτὸ Πανειάδου*.

Aristocles Messenius Peripateticus, præceptor Alexandri Aphrodisei, teste Simplicio in 1. de cælo, & Cyrillo 2. in Julianum, ubi male : *Alexander Aristotelis discipulus*, pro *Aristoclis*, ut pulchre observatum Nunnesio ad vitam Aristotelis num. 26. Scripsit hic Aristoteles Suida teste *πότερον σπευδαίοντες ὁμοῦ ἢ Πλάτων*, Artem Rhetoricam, & de *Serapide* librum, atque *Ethicorum* libros X. cum totidem libris de *Philosophia*, in quibus Philosophos & eorum dogmata est persecutus. Vide Jonsii Hist. Philosoph. p. 330. *Sextum* horum librorum Aristoclis laudat idem Suidas in *Σωπιάδης*. Ex *Septimo* fragmenta servavit Eusebius XV. 2. & 14. præparat. Ex *οἷσται* XV. 17. 18. 19. 20. 21. His fragmentis ulus est H. Stephanus notis ad

Nn

Sex-

* Confer Bartoloccium Bibl. Rabb. T. 1. p. 468 seq. ex libro Scialfcoeth hakkabala idem referentem.

Sexti Pyrrhonias Hypotyposes. Itaque Patricius p. 138. discipulus Peripatetic. male ex illis collegit, libros Aristoclis de Philosophia adhuc in Galliis superesse oportere.

Aristocles Pergamenus, de quo Philostratus 2. de Sophistis p. 565.

Aristomachus discipulus Lyconis. Laert. V. 70.

Aristoteles Midiae & Pythiadis E. Theophrasti discipulus, Laert. V. 53.

Aristoteles junior, expositor Aristotelis Philosophi, allegatur à Syrian XII. Metaphys. p. 55.

Aristoxenus Tarentinus, Aristotelis discipulus, de quo capite superiori.

Arsilepius Trallianus Ammonii Hermæ discipulus, scripsit commentum in libros primores sex vel septem Metaphysicorum Aristotelis quæ ad huc exstant manu exarata. Habentur & ejusdem Scholæ MSS. in Arithmetiam Nicomachi Geraseni.

Aspasius, de quo dixi supra cap. IV. §. 29. Hujus συγγράμματα in Scholis sua ætate lecta testatur Porphyrius in vita Plotini.

Astyanax Lyconis frater. Laert. V. 69. Sed & patri Lyconis Astyanax nomen erat. id. 65.

Astycreon ad quem scripsit Theophrastus. Laert. V. 50.

Atbanes curator testamenti Stratonis Physici. Laert. V. 62.

Atbenæus Seleuciensis, æqualis Strabonis, qui ejus meminit XIV. p.

Athenio Erymnei discipulus, sub Mithridate. Vide Athenæum 211. seq. è Posidonio Apameensi.

Athenodorus in octavo περὶ πλάτων Laert. III. 4. & V. 36.

Baliardus de quo Volaterranus lib. 22. Antropolog. p. 229. ubi de I. II. Pontifice qui fuit A. C. 1144. 1145. Hoc tempore Baliardus philosophus quidam Gallicus ac Peripateticus Parisiis prodiit, vir doctissimus Orthodoxus tamen in quibusdam aberrans, à quibus nec per Synodum Regis Ludovici (VII. cognomine Pii) hujus gratia coactam avelli per quin in loco deserto cum sociis nonnullis omne ævum abstinentendo exegit.

Bessario Cardinalis A. C. 1472. denatus, Platoni licet addictior hujus famæ adversus Trapezuntium assertor, Aristotelem tamen & magni fecit ejusque Philosophiam probe calluit, & illius ac Theophrasti Metaphysica donavit versione latina perquam erudita eleganti.

Bion Borylthenites Theophrastum audivit teste Laertio IV. 52. B.

Ζηλωτής Aristoteles Peripateticus de quo supra. Strabo X. p.

Anicius Manlius Torquatus Severinus Boethius, de quo in Bibl. latina dixi, libros Aristotelis Logicos universos qui hodie exstant latine c.

interpretatus, plerosque etiam commentariis illustravit, testatus reliqua etiam Aristotelis scripta Ethica & Physica latine reddere & commentariis illustrare, omnesque pariter Platonis Dialogos vertendo vel etiam commentando in latinam redigere formam, & de Platonis & Aristotelis concordia commentari instituisse. præf. ad lib. 2. de interpretat. edit. 2. De Scholiis Græcis incerti auctoris in tres libros Boethii de differentiis Topicis mentionem feci supra cap. VI. §. 4. Quoniam vero Boethius multos Græcos, & in his Peripateticos quosdam atque Aristotelis interpretes allegat, existimavi lectorem non male laturum, si hoc loco ei exhiberetur compositus olim à me

INDEX SCRIPTORUM,

Aliorumque quorundam, in operibus BOETHII* laudatorum, ad paginas, editionis Basileensis A. 1570. fol.

Sch. denotat librum Cantipratani de disciplina Scholarium Boethio suppositum. *Confess.* Confessionem fidei inter Boethii Opera non editam sed vulgatam cum nonnullis Boethii opusculis à Renato Vallino Lugd. Bat. 1656. 8.

Aggenus Urbicus. Pag. 1540.

Agrimenforum veterum indiculus. 1540.

Albinus. 179. ejus Geometrica & Dialectica scripta. 289.

Alius fortasse Albinus, Vir Consularis. 929. 940.

Alius Albinus Albei F. discipulus nescio cujus Grylli. Sch. 1279. 1282.

Alexander Aphrodiseus. 55. 56. 403. Sch. 1278.

in librum Aristotelis de interpretatione. 252. 289. 291. 292. 294.

295. 298. 301. 302. 303. 317. 319. 320. 323. 333. 347. 348.

356. 368. 387. 388. 394.

in alios Aristotelis libros. 291.

Anaxagoræ fuga. 920.

Andronicus Rhodius, Peripateticus.) 191. 292.

diligentissimi senis liber de divisione. 638. à Porphyrio insertus in Sophistam Platonis. id.

N n 2

Ar-

* Boethii libri in Porphyrium p. 1. In prædicam. p. 112. De interpretat. p. 215. Syllogism. p. 558. de divis. p. 68. In Topica Cic. p. 757. De consolat. Philof. p. 205. De Trinitate p. 1119. Arithmet. p. 1295. Mulic. 1371. Geometr. 1487.

Archytas Tarentinus Pythagoricus qui cum Platone aliquantulum vixit, auctore sit libri de decem prædicamentis, an Archytas quidam Peripateticus, ut Themistio visum. 114. 1352.

Ejus de divisione æquali proportionis superparticularis. 1428.

de divisione tetrachordi. 1479. 1480.

Mensa Geometricalis Archytæ, non sordidi Geometricæ disciplinæ auctoris. 1526.

Alia quædam 1523. 1526. 1535.

Arion Methymnæus. 1372.

Aristarchi Grammatica memoratur 188.

Aristoteles. 297. 1034. 1113. 1205. 1374. Sch. 1288. &c. indifferentis vocabulo nunquam usus. 195. infiniti, primus reperit. 224. 312. in libris de Arte Poetica. 290.

Ethica. 174.

Physica. 190. 641. 839. 1097.

libri de anima. 208.

περί ψυχῆς καὶ φρονέως. 190.

Μετὰ τὰ φυσικά. 190. 230. 327.

Libros Logicos universos latine est interpretatus & plerosque etiam commentariis illustravit Boethius, testatus se reliqua etiam Aristotelis scripta, Ethica & Physica latine reddere & commentariis explicare instituisse. 318.

Aristoxenus Musicus. 1417. 1420. 1421. 1472. 1476. 1477. 1478. 1480.

Arius. *Confess.* p. 173.

Ariani. 1121.

Aspasius in librum Aristotelis de interpretatione. 252. 291. 303. 316.

321. 333. 347. 356. 394.

in alios Philosophi libros. 291.

Assverus Poeta. Sch. 1288.

Augusti Cæsaris cura de agris metiendis. 1537.

B. Augustinus. 1120.

Balbus mentor. 1540.

Basilus, delator Boethii. 934.

Boethius, Eleaticis ac Platoniciis studiis enutritus. 911. Regiæ laudis

Orator, magnis dignitatibus functus etiam juvenis. 972. 973. socer

Symmachus (cujus filiam Rusticianam in matrimonio habuit)

943. 971. 977. duo filii Consules. 977. Philosophiam transferre

in

in actum publicæ administrationis optavit. 929. invidia Philosophiæ falsarum reus criminationum. 920. 943. 934. 936. 940. exsul. 920. 940. 951. senex. 905. Commentarios in Categorias Consul scripsit. 143. commentarium uberiores in Categorias, ad doctiores, (qui non exstat) pollicetur. 112. Commentarii in lib. de interpretatione. 560. 581. 858. secundæ editionis expositio. 251. Breviarum libri de interpretatione promittit 379. (quod exstat p. 558. ad Symmachum p. 606.) Commentariis in librum de interpretatione, biennium fere impendit. 440. Libri de Syllogismo Hypothetico. 823. 858. Institutio Categorica. 608. Topica Aristotelis latine versa. 765. 857. 887. Libri septem in Ciceronis Topica. 857. 887. Arithmetica. 1396. 1397. 1398. 1413. 1428. 1473. Institutio Musica. 1473. Analytica sive commentarios in Analytica promittit 603. sed hæc non exstant, nec Hebdomades Boethii, quarum mentio 1181. Omnia Aristotelis scripta & Dialogos Platonis latine vertete & commentariis illustrare voluit, & de Platonis atque Aristotelis concordia commentari. 318. Ple-
 rorumque Boethii scriptorum mentio Sch. 1276. & 1278. seq. Boethii liber de Geometria. 1536.

Boethius. 56.

Julii Cæsaris Epistola de agris metiendis. 1537.

Cajus libro primo Institutionum. 797

secundo commentario. 797.

Calvus miles. Sch. 1285.

Canius. 920. 936.

Castor Eufrafiæ maritus. Sch. 1290. Dromo Castor. Sch. 1288.

Cato Orator. 757.

Catullus. 29. 1019.

Chaldaeorum præfagia. Sch. 1289.

Choroebus Atys F. 1383.

M. Tullius Cicero. 413. 648. 996. 1207. &c. re Aristoteli consentit, etq;
 verbis videtur ab eo discedere. 815.

in Hortensio. 867.

libro de Consiliis suis. 1372.

sexto de Rep. 1391.

in Timæo Platonis. 795.

de divinatione. 1105.

- in dialogis omnibus. 650. seq.
 in Rhetoricis. 650. 656. 658. 659. 660. 824. Rhetoricorum pr
 mo. 4. secundo 660. in Partitionibus. 658.
 Topica 47. 649 Partem eorum libris quatuor exposuit Victor
 nus. 657. integra libris septem Boethius. 853.
 In Philippicis. 660.
 pro Cluentio. 658.
 pro Cornelio. 654. 659.
 pro M. Cœlio. 654.
 in Pisonem. 655.
 pro Sex. Roscio. 657.
 secundo Tusculanarum disputationum. 839.
 Definitio gloriæ Ciceroniana. 652.
 Conigastus. 929.
 Coriandus Sch. 1289.
 Crassus in Curiana causa. 813.
 Cratonis studia. Sch. 1281. 1290.
 Cyprianus delator Boethii. 929.
 Daretis porismata. Sch. 1284.
 Decoratus Boethii delator. 1019.
 Democritus. 1373.
 Didymus. Sch. 1276.
 Diodorus (Philos.) 373. 374.
 Donatus ætate provecta Grammaticus. 186.
 Dromo Castor. Sch. 1288.
 Elimax. Sch. 1283.
 Empedocles. 1373.
 Epicurus 375. 1010. Vulgus Epicureum 620.
 Epistola Episcopi in Concilio (Romano A. C. 512.) lecta. 1203.
 Eubulides. 1406.
 Euclidis (qui male Megarensis vocatur) elementa Geometrica à B
 thio latine translata. 1487. respiciuntur 165. 207. 1181. Eucli
 Geometriæ peritissimus 1521. non segnis Geometra. 1526. E
 Theoremata. Sch. 1284.
 Eudemus de Syllogismo hypothetico. 606. 607. latiore ingredi
 viam, ut veluti seminaria quædam sparsisse, nullum tamen fru
 videatur extulisse proventum. 606. quinque modos addidit mo
 quatuor primæ figuræ, & septimum tertiæ. 594. 595.

Euripides. 1031.

Contra Eutychem. 1203. seq. 1211. seq. & *Confess.* p. 150.

Fabius cui Boethius inscripsit commentarios in *Isagogen* Porphyrii.

1. 45.

Favonius. Sch. 1284.

Flaccus (Horatius) Sch. 1278.

Siculus Flaccus. 1540.

Fontinus Xenocratis scrutiny aperuit. Sch. 1289.

Magister Franco. Sch. 1286.

Julius Frontinus. 1540.

Ganymedes Pyrrhi dictatoris filius luxuriosus. Sch. 1280.

Gaudentius Boethii delator. 934.

Glebeonis nequitia. Sch. 1284.

Tiberius Gracchus Orator optimus, 419. à Scipione interfectus. 264.

Græcus auctor (oraculi vox, an scriptoris Christiani) 1086. ubi Philo-
sophia ad Boethium: *Nam ut quidam me quoque excellentior. ait:*
αὐτὸς ἐπὶ σῶμα δυνάμεις ἀποδοσμήσι.

Gryllus Albini præceptor. Sch. 1279.

Hermias (in *Categorias*) 151. Videtur legendum Herminus.

Herminus in lib. Aristotelis de interpretatione. 252. 298. 303. 347. 387.
388. 394. 401.

Herodiani disciplina. Sch. 1284.

Hestius Colophonius. 1385.

Hippasus. 1406.

Hippocratis scrutiny. Sch. 1284.

Homerus Sch. 1290. Poeta κατ' ἐξοχήν. 424. 832. mellifluis. 1100.
ejus versus. 1037. Ilias. Sch. 1284.

Hyagnis Phryx. 1383.

Hyginus agrimenfor. 1540.

Jamblichus Philosophus non ignobilis, in *Categorias*. 114.

Joannes Ecclesiæ Rom. Diaconus, cui Boethius inscripsit librum de be-
no, 1181. & de duabus naturis in una persona. 1203.

Jotarius. Sch. 1278.

Ismenias Thebanus. 1372.

Judaica trina divisio polorum. Sch. 1281.

Jugo Montani discipulus. Sch. 1286.

Lacedæmoniorum Ephorum decretum contra Timotheum Mile-
sium Musicum. 1372.

Lex

- Leontinus (Gorgias) Sch. 1289.
 Lex Ælia Sanctia. 773.
 Lex XII. Tabularum. 797. & Sch. 1281.
 Longinus Menfor. 1540.
 Lucanus. 1086.
 Lucretius. 1322. tortuosa volumina Lncrctii. Sch. 1279.
 Alius Lucretius, de quo Sch. 1270.
 Macrobian Theodosii doctiff. Viri liber primus de somnio Scipionis. 10.
 Manichæi. *Confess.* p. 174.
 Marcianus, cujus non indigna lectio. Sch. 1278.
 Marcianus cui inscriptus liber de disciplina Scholarium Boethio suppo-
 situs. 1276.
 Maro Magister. Sch. 1289.
 Mercurius inventor quadrichordi. 1383.
 Merobaudes Rhetor. 807. 835.
 Montanus Jugonis Magister. Sch. 1286.
 Moysis libri. *Confess.* 175.
 Musicæ notæ Veterum. 1461.
 Naso (Ovidius) Sch. 1278.
 Contra Nestorium. 1203. seq. 1210. seq. & *Confess.* p. 180.
 Nicomachi Arithmetica. 1295. 1323. 1341. 1528. 1542. Musica 1383.
 1392. 1393. 1406. 1407. 1411.
 Nicolstratus. Sch. 1283.
 M. Julius Nipfus agrimenfor. 1540.
 Opilio Boethii delator. 934.
 Orphei Musica. 1383.
 Papinianus. 1023.
 Parmenides. 1060.
 Patricius Rhetor cui commentarios in Ciceronis Topica inscripti
 Boethius. 757. 823. 841. Idem forte, cui Geometricos libros p.
 1487. ubi Geometrarum exercitatissimum vocat.
 Paulinus Vir Consularis. 929.
 Paulus Institutionum libri secundi titulo de dotibus. 782.
 Pelagius. *Confess.* 176.
 Peribonii dilectio. Sch. 1284.
 Peripaterici. 299. 360. 437. 760. 857. diversa inter se lectati. 192.
 Persius. Sch. 1278.
 Petronius. 45.

Philo

Philo (Philosophus) 371. 374.

Philolaus Pythagoricus in Music. 1342. 1422. 1423.

Philosophi. 1274.

Pindarus Thebanus. 59.

Plato. 56. 75. 155. 297. 298. 403. 760. 762. 929. 1057. 1058. 1060.
1071. 1113. 1114. 1297. 1371. 1392. studiosissimus Pythagoræ,
1352. Platonitas. 339.

Ejus Timæus 1041. 1323. 1345. 1358. 1542. à Cicerone versus.
795.

Cratylus. 323. In Sophistam commentaria Porphyrii. 638.

De Platonis & Aristotelis Concordia commentari & Platonis dia-
logos omnes vertendo vel commentando in latinam redigere
formam instituit Boethius. 318.

Platonici. 186. 779.

Porphyrii Isagoge ad Categorias sive liber de generibus, speciebus, dif-
ferentiis, propriis atque accidentibus 133. Sch. 1278.

in eum duplicia Boethii commentaria, priora in Victorini versio-
nem, i. posteriora in versionem Boethii, 46.

Liber Isagogicus de Categoricalis Syllogismis. 5. In Categorias. 167.
168. 191. 206.

In librum Aristotelis de interpretatione. 252. 290. 292. 294. 295. 298.
299. 301. 305. 315. 317. 320. 321. 322. 328. 329. 333. 334. 347.
348. 356. 362. 368. 387. 394. 426.

De modis Syllogismorum. 594. 603. Commentarii in Theophrastum
de affirmatione & negatione 294.

In Sophistam Platonis commentarii, quibus inseruit librum An-
dronici de divisione. 638.

Probus. Sch. 1276.

Theophrastus Periores (lege è Nicomacho, Theophrastus Pierites)
1385.

Ptolemæus (Geograph.) 997. (Astronom.) Sch. 1284. (Astrolog.)
Sch. 1284.

(Music.) 1376. 1393. 1411. 1472. 1473. 1475. 1476. 1480. 1481.

Pythagoras 1206. 1298. 1342. 1352. 1367. 1272. 1377. 1378. 1394.
Samius. 1384.

Mensa Pythagorea. 1518. Pythagoræ promissio. Sch. 1284.

αὐτὸς ἔφα. 1393. ἐπεὶ οὐκ ἔστι. 943.

Oo

Pytha-

- Pythagoricam doctrinam de Categoriis illustrare voluit Boetius in
commentario ad Categorias uberiore, qui non exstat. 117.
- Pythagorici. 1373. 1376. 1377. 1393. 1411. 1417. 1423. 1425.
1475. Sapientiae Pythagorae heredes. 1342.
- Sabelliani. *Confess.* p. 173.
- P. Scævola Ictus. 787.
- P. Scævola filius. 809.
- Seneca. 920. 1023. Sch. 1278.
Ejus liber de forma Mundi. 1537.
- Servius. Sch. 1276.
- Socrates (apud Platonem) 174. 813. Socraticum decretum. 920.
Philosophus simus, calvus, senex. 326. 416.
- Socratis Philosophiae præceptoris venenum. 920.
- Soranus. 920.
- Spartanorum Ephorum *περὶ βέλεια* * five decretum veterum
Laconica, quo Timotheus fidicen ob immutatas Musicae
civitatis pellitur. 1372.
- Speusippus. 297.
- Papinius Statius. 1373. & Sch. 1278.
- Stoici. 10. 47. 192. 195. 297. 361. 374. 375. 429. 760. 762. 1100.
in libris quos *περὶ αξιωμάτων* appellant. 291. Stoicorum
920.
- De Stoicorum dialectica Porphyrius multa in comment. ad Iulianum
interpretatione. 315. 362.
- Symmachus Boethii Socrer. 977. 943. 972. Symmacho libros
gismo Hypothetico inscribit Boethius. 606. & de
1121.
- Alius Symmachus Elisæ frater. Sch. 1295.

* In hoc decreto emendando & illustrando certavit eruditorum hominum
quibus nominare licet Lilius Gyraldus dialogo IX. de Poetis, paulum
VIII. 4. emendat. Jos. Scaligerum p. 385. ad Sphæram Barbaricam Mani
faubonum VIII 11. ad Athenæum. Jo. Meursium, III. 5. Misc. Lacon. Jo.
H. 10. § 8. de Synedr. (ubi peculiari dissertatione illud scriptum exposuiss
quæ non vidit lucem, licet tribus verbis idem Ephorum decretum tan
Chron. Marimorum p. 197.) Ism. Bullialdum ad Theonem Smyrnam
Cland. Salmasium de Hellenistica p. 82. G. I. Vossium lib. IV. Inst. Or. p.
tum ad Procli Chrestomathiam & Jac. Gronovium præf. ad Tomum quintum
Antiquitarum Græcarum.

Syrianus Philoxenus in lib. Aristotelis de interpretatione. 295. 321.

352. 404.

Terentius. 657. 757.

Terpander Lesbius. 1372. 1383.

Thaletas Cretensis Gortynius. 1327

Themistius diligentissimus scriptor ac lucidus, & omnia ad facilitatem intelligentiæ revocans. 871.

in Categoriis 114.

in primos postremosque Analyticos latine vertit Vegetius Prætextatus. 289.

in Topica. 871. 872. 875. 876. 877. 878. 879.

Theocriti Bucolica. 373

Theophrastus subtilitatis artifex. Sch. 1289.

De Syllogismo Hypothetico, Vir omnis doctrinæ capax rerum tantum summas exsequitur. 606.

quinque modos addit modis primæ figuræ, & unum modis figuræ tertiæ. 594. 595. 603.

Ejus liber de affirmatione & negatione. 292. 327. 428. Porphyrii in hunc librum Commentarius 294.

Theophrastus Pierites. Vide supra, Prophraustus.

Secundus Theophrastus. Sch. 1185.

Timotheus Milesius Musicus 1372. 1385.

Lacedæmoniorum contra eundem edictum. 1372.

Tiresiæ ridiculum vaticinium, quicquid dicam, aut erit, aut non, 1102. (ex Horatio.)

Tragoedia. 968. 1027. 1226.

Trebatius. Sch. 1278.

Trigvilla. 929.

Varro de mensuris. 1541. Peritissimus latinorum. 1537.

Vegetius Prætextatus. Supra in Themistio.

Victorinus Orator sui temporis doctissimus. 1. Porphyrii Isagogen transtulit & Menantio inscripsit. 5. In ejus versionem commentatus est Boethius, qui illum reprehendit 11. 22. 33. Victorini quatuor Volumina in partem Topicorum Ciceronis, 757. 799. notantur. 842. Ejus liber de definitionibus. 800.

- Xenocrates. 297. 873. Fontini protervitas Xenocratis scrutinia a
ruit &c. Sch. 1286.
Zenonis concretio. Sch. 1284.
Zenonis tormenta. 920. 992,

Hactenus Index Scriptorum à Boethio allegatorum.

- Flavius Boethus* è Ptolemaide, Vir Consularis, ab Alexandro Damasco
Peripateticis dogmatis imbutus, & Peripateticorum fautor singu-
ris, ætate Galeni, qui ejus plus simplici vice meminit.
Boethus Sidonius, Andronici Rhodii discipulus. Ammon. in Categ.
Cum Strabone *συμφιλοσοφῆσαι πρὸς Ἀλεξάνδριον*, ut refert ipse S-
bo lib. XVI. p. 757.
Bulon Lyconis discipulus. Laert. V. 70. 71.
Callinus Theophrasti discipulus, cui fundum quem Stagiris habebat
alia moriens legavit. Vide Laert. V. 52. 55. 56.
Alius junior *Callinus Hermionensis*, cui Lycon testamento legavit ser-
sua inedita aliaque. id. V. 73. & 70. seq.
Callippus Cyzicenus, quem cum Aristotele versatum contulisse cum e-
emendasse Eudoxi inventa Astrologica notavi supra cap.
num. 10.
Callippus Petaneus, testis testamenti Theophrastei. Laert. V. 57.
Callisthenes Olynthius, Sororis Aristotelis filius, de cujus historia de A-
xandro M. genuina deperdita, itemque altera quæ existat suppo-
tia dixi supra cap. VIII. Interitum Callisthenis sodalis sui libro
luctu deploravit Theophrastus teste Cicerone 3. Tusc. Confer E-
nesii Var. lect. p. 366. & Menagium p. 207. ad Laert. Vide &
Callisthene Suidam, & quæ ad Laertium V. 4. seq. & 10. & 39.
ad Curtium VIII. 8. 21. Viri docti. Tum de scriptis Callisthe-
cæteris Vossium lib. I. cap. 9. de Hist. Græcis, Meursium in B-
Græca & ad Chalcidum p. 33. seq.
Callisthenes alter, Theophrasti discipulus, cujus mentio in ejus testam-
to apud Laertium V. 53. & 56.
Cassander Antipatri F. Macedoniæ Rex, qui ita coluit Theophrastum
Antipater Aristotelem. Vide Laert. V. 37.
Chamaeleon Peripateticus laudatus Tatiano, in loco quem adduxi lib.
c. 1. §. 3. Vide etiam si placet quæ de hoc ipso Chamaeleonte
II. cap. 5.

Chares servus, cui manumisso libros suos editos *Lycon* testamento legavit. *Laert.* V. 73.

Chilas Ephesinus sæculo XIII. post CHRISTUM natus, notante *Patricio* p. 144. discuss. *Peripatet.*

Claudius Severus quem à *M. Antonino* Philosopho auditum refert *Capitolinus* in hujus vita c. 3.

Clearchus Solensis, *Aristotelis* discipulus. De eo ejusque scriptis videnti *Vossius* de Hist. Græcis p. 48. seq. *Jonsius* lib. 1. c. 18. apud quem pro *Φιλαρίας* p. 98. lege *Φυλαρίας*) & *Meursius* in *Bibl. Gr.* Alius *Clearchus* Comicus de quo supra lib. II. c. 22. Fuit & *Clearchus* *Heracleæ* Ponticæ Tyrannus, de quo *Chion* *Platonici* *Epist.* XIII. seq. Hujus, ni fallor, fuere *Tactica* commemorata *Æliano*.

Cleodemus. *Lucian.* in *Philopseude*, & *Convivio*, ubi legas eum propter dicacitatem & arguendi studium à discipulis dictum gladium ac bipennem.

Clitomachus non in *Platonica* tantum sed *Peripatetica* quoque & *Stoicæ* sectæ dogmatis versatus teste *Laertio* IV. 67.

Clitus Milesius *Aristotelis* discipulus & comes *Alexandri* M. de *Mileto* scripsit. Vide *Vossium* de Hist. Græcis p. 57. Apud *Menagium* p. 201. ad *Laert.* male *Alitus*.

Crates *Peripateticus*. *Laert.* IV. 23.

Cratippus * *Mytilenæus*, *Pompejum* è *Pharsalica* clade fugientem verbi è *Philosophia* depromptis erexit, (*Plutarch.* vita *Pompeji* p. 658.) à *Cicerone*, qui cum eo versatus *Ephesi* est, habitus princeps ejus ætatis *Peripateticorum*. (*Cic. Timæo.*) Pro hoc idem apud *Cæsarem* jam rerum potitum egit, ut *civis Romanus* adscriberetur: ab *Areopagitis* vero impetravit, ut *Athenis* decori futurus instituendæ præficeretur juventuti. (*Plutarch.* in vita *Cic.* p. 873.) Hinc filium suum ei dedit in disciplinam, (*Cic. Offic.* lib. 1.) qui non ut discipulum sed ut filium *Cratippo* conjunctissimum se fuisse testatur (*Epistola* ad *Tironem* XVI. 21. ad *famil.*) Videtur quoque *Asiam* cum eo lustrasse, ut è *Trebonii* *Epistola* (XII. 16.) colligas. Sed & *M. Brutus* post interfectum *Cæsarem* *Athenas* delatus *Cratippum* audivit. (*Plutarch.* in vita *Bruti* p. 904.) De divinatione è somniis scripsisse apparet è *Ciceronis* 1. de *divinat.* c. 3. 32. 50. lib. 2. c. 48. 52. seq. & *Tertull.* de *anima* cap. 46.

Criso Chalcedonensis, servus Lyconis. Laert. V. 72. & 74.

Critolaus quidam Aristotelis discipulus. Vide Patricii discuss. Peripat. p. 1-8.

Critolaus alter junior Phaselites, qui Aristoni Ceo successit, teste Cicero V. 5. de finibus, Plutarcho de exilio & Clemene 1. Strom. 1. annos LXXXII. vixisse traditur à Luciano in Macrobiis. Rom. ab Atheniensibus missus est Olymp. CLVI. 2. una cum Carneadem Academico & Diogeno Babylonio Stoico. De qua legatione de sis Ciceronem IV. 3. Tusc. & II. 36. de Oratore, Plinium VI. Hist. Gellium VII. 14. Macrobius lib. 1. c. 5. Saturn. & è rec. bus Jonsium II. 14. Sententiam Critolai de mundi æternitate prolixè exponit Philo Θεὶ ἀφ' αἰώνος κόσμος p. 730 - 733. Iram ejusdem, qua lancem bonorum animi longe propendebat præ illis corporis, laudat Cicero V. 17. Tusc. Aristonem Critolai discipulum vocat Quintilianus, juniorem quendam ut videtur Aristonem denotans II. 15. Inst. Or. & c. 17. Critolaum contra Rhetoricam scripsisse testatur, quibus artem eam esse efficitur. Fuere & alii scriptores Critolai, de quibus vide si p. Vossium de Hist. Gr. libro III. p. 348. seq.

Ctesarchus Theophrasti discipulus & curator testamenti. Laert. V. 5. *Daippus* in Stratonis Physici testamento memoratus. Laert. V. 63.

Damascius Syrus Ammonii Hermæ & Heliodori Peripateticorum discipulus, Stoicos etiam audivit & Platonicos, quibus utrisque magis assentire est visus. Scripsit præter alia infra libro quinto diligentius persequenda, Epitomen in quatuor primos & octavum Peripateticorum Aristotelis, & Paraphrasin quæ exstat in primum de co.

Daniel Cyzicenus Sæculo XIII. à CHRISTI navitate clarus. Patricii 14. discuss. Peripatet.

David quidam, cujus commentarios Græcos MSS. in Aristotelis Categoria & quinque voces Porphyrii memorat Gesnerus.

Demaratus. Vide infra, hoc capite, in Proclo, & Laert. V. 53.

Demetrius Alexandrinus, Favorini amicus, de quo Menagius ad Laert. V. 84.

Demetrius Aspendius Apollonii Solensis discipulus. Laert. V. 83.

Demetrius Byzantinus de quo Vossius in Hist. Græcis, Menagius ad Laert. V. 83. & Jonsius p. 208. de scriptoribus Hist. Philos.

Demetrius Phalereus Theophrasti discipulus. Laert. V. 39. à Cassar. M.

Macedoniæ Rege præfectus Athenis Olymp. CXVIII. 2. non oppressit sed instauravit popularem illius Reip. statum. Diodor. Sic. XX. p. 782. *Δηλοὶ δὲ τὰ νομοκρήματα ἀσυνέχρυσεν ὡς τὸ πολιτείας πέντης ἑκάστω.* Strabo IX. p. 398. Plura de eo ad Laert. V. 75. seq. Ejus prænes ad Serapim, à quo usum oculorum receperat. id 76. Cætera ejus scripta quamplurima id. 80. seq. De libro eleganti *ὡς ἐρμηνείας*, qui hodie falso sub hujus Demetrii nomine exstat, dicam infra inter Rhetoras libro IV.

Demotimus Theophrasti discipulus. Laert. V. 53. 55. 56.

Dexippus Jamblichi discipulus, scripsit in *Categorias* Aristotelis, teste Simplicio in *Categor.* & Joh. Tzetze Chil. IX. hist. 274. Et hodieque exstant hujus Dexippi *questionum in Categorias libri tres*, sed latine tantum editi è versione Jo. Bernardi Feliciani. Venet. 1546. fol. & 1566. una cum Porphyrio in *Categorias*, & Paris. 1549. 8. apud Vascosanum. De aliis Dexippi hujus monumentis consules Meursii Bibl. Atticam, & Vossium II. 16. de Hist. Græcis, H. Valesium ad Evragium p. 122. & ad excerpta legationum Dexippi Atheniensis ab Hoefchelio primum edita. De Dexippis duobus, Herennio Rhetore & altero Coo Medico, adi Suidam-

DICÆARCHUS Messenius, Siculus, Aristotelis discipulus, *ιστερικώπας*, Ciceroni, VI. 2. ad Atticum. Ejus scripta hæc apud veteres memorantur:

Περὶ Ἀλκαίης (nisi fuit pars librorum *ὡς βίωσι*) Athen. XI. p. 461. seq. & XV. p. 666. 667. Schol. Aristoph. ad pacem v. 1263. *ὡς Ἀλκαίῳ* Athen. XV. 668. quo & ipso loco Casaubonus, Meursius & Jonsius *Ἀλκαίης* nomen reponunt.

Αναγραφή τῶν ἐκείνου, *πρὸς θεοφράστον*. versibus Jambicis, Poema Geographicum quo illustrasse videtur Dicæarchus tabulas suas Geographicas (*πάντα καὶ ἐν οἷς τὸ γῆς περίοδοι εἰσιν*) quas Theophrasto obtulit, & hic in testamento suo jussit in inferiore porticu reponi, apud Laertium V. 51. Est hæc conjectura Clariss. Dodvvelli in diff. de Dicæarcho §. VI. & VII. Reprehenditur hoc opus Dicæarchi à Polybio apud Strabonem lib. 2. p. 104. 105. Exstant adhuc fragmenta nonnulla, ut statim dicam.

Περὶ βίων De *Vitis virorum illustrum* libri, de quibus vide Jonsum p. 90. & Menagium ad Laert. III. 5.

B. G. * *Ἑλλάδος* de vita sive statu Græcia libri III. de quo opere con-
 lenda præter Meursium in Bibl. Græca præclaræ Neocori si-
 Kusteri ad Suidam notæ. *Libros antiquitatum & descriptionis*
Græciæ vocari ab Hieronymo 2. in Jovinianum jam notatu-
 Vossio lib. 1. c. 9. de Hist. Græcis. Cui addes quod eodem op-
 re & Dimensione montium (de qua infra) usus videtur
 nius Dicæarchum laudans libro II. IV. V. VI. &c. naturalis Hi-
 storix, & Porphyrius lib. 4. de abstinendo ab animatis p. 44
 ubi ait Dicæarchum *συνομιῶν τε καὶ ἀκριβῶς* collegisse τὰ ἑλ-
 λά. Etiam Ciceronem XIII. 39. ad Atticum, ubi petit sibi mi-
Φαίδρε περὶ τῶν ἑλλὰδος. Hujus pariter operis profa scripti-
αῖα γραφῆς ἢ ἑλλὰδος compositæ versibus Jambicis (quan-
τὴν ἑλλὰδος distingvendam docet H. Steph. & H. Dodvvel-
 in erudita diff. de Dicæarcho) fragmenta hodieque exstant, e-
 ta primum & illustrata ab H. Stephano, additis ad *αῖα γραφῆς* re-
 quias etiam If. Calauboni castigationibus. Paris. 1589. 8. quæ e-
 tio recusa est Tomo undecimo thesauri Antiquitatum Græ-
 rum Gronoviani. Deinde cum Geographicis Marciani, Scy-
 cis, Artemidori Ephesi. & Isidori Characeni vulgavit Græce D-
 vid Hoeschelius Augustæ Vindel. 1600. 8. Denique latine ver-
 ediditque cum brevibus notis doctissimus & humanissimus
 bibliotheca Bodlejanæ præfectus Joh. Hudsonus, Tomo secun-
 Geographorum Græcorum, Oxon. 1703. 8. addito, quod
 eum lubens miseram descriptum è codice Gudianò & lati-
 versione à me donatum, *fragmento de monte Pelio*. Præmissa
 eidem tomo dissertatio eruditissimi Viri H. Dodvveli, qua
 Dicæarchi ætate & fragmentis illis subtilius disquirat. Vide
 H. Stephani schediafm. VI. 14. 15. 16. 17. Rittershusium VI
 10. sacrar. lect. Non diversa fuisse videtur à fragmentis per
 Stephanum editis Dicæarchi Geographia, quam apud Hein-
 cum Scringierum Bibliothecarium Fuggerorum exstitisse legi-
 in Catalogo MSS. Scipionis Tettii, ap. Labbeum Bibl. nov. MS
 p. 169.

Corinthiacus. Cicero 1. Tusc. qu. Dicæarchus in eo sermone quem Corin-
 habitum tribus libris exponit doctorum hominum disputantium: primo
 bro multos loquentes facit, duobus Pherecratem quendam Phthioram
 nem quem à Deucalione ortum differentem inducit, nihil esse animus

Sic Varro scripsit de vita Pop. Romani.

- Et hoc esse nomen totum inane &c.* Perstringit Tertull. de anima c. 15. Lactantius c. 10. Epitomes. Respicit & Sextus Empiricus VII. contra Math. p. 201.
- Περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων.* Schol. Comici ad Avesv. 1403. ubi vitiose legitur *Δημάρχῳ* pro *Δικαίᾳρχῳ*. Vide Jonsium p. 88.
- De divinatione.* Cicero 2. de divinac. c. 51. *Magnus Dicaarchi liber est, nescire quæ eventura sunt melius esse quam scire.* Idem lib. 1. c. 3. *Dicaarchus Peripateticus cetera divinationis genera fustulit, somniorum & furoris reliquit.* adde c. 50. & lib. 2. c. 48.
- Epistola ad Aristoxenum.* Cir. XIII. 32. ad Attic.
- Περὶ τῶν ἱλίων ἡρώσεως.* De Sacrificio (Alexandri M. ut suspicor,) apud Ilium. Athen. XIII. p. 603.
- Liber de interitu hominum* Cicero II. 5. de officiis: *Est Dicaarchi liber de interitu hominum, Peripatetici magni & copiosi, qui collectis ceteris causis eluvionis, pestilentie, vastitatis, beluarum etiam repentina multitudinis, quarum impetu docet quedam hominum genera esse consumpta: deinde comparat quantum plures delecti sint homines hominum impetu, id est bellis aut seditionibus, quam omni reliqua calamitate.* Forte in hoc libro tradidit humanum genus semper fuisse, quam ei sententiam tribuit Censorinus c. 4.
- Καταβάσεις.* Cic. XIII. 31. & 32. ad Atticum. Vide infra: *Trophiana Charonis narratio.*
- Καταμετρήσεις τῶν πελοποννήσῳ ὄρων.* *dimensiones montium Peloponnesi.* Suid. Pro ὄρων Clariss. Dodvnullus legit ὄρων p. 15. diff. de Dicaërcho, & multos colligit scriptores qui ἔργα ediderunt. Sed de montium dimensione scripsisse Dicaërchum constat è Plinio II. 65. Hist. & Gemino c. 14. element. Astronom. ut ipse Dodvnullus p. 24. fatetur.
- Lesbiaci libri.* Cicero Tusc. quæst. lib. 1. c. 31. *Acerrime autem deliciae mee Dicaërchus contra hanc (animorum) immortalitatem disserit. Is enim tres libros scripsit qui Lesbiaci vocantur, quod Myrilenis sermo habetur, in quibus vult efficere animos esse mortales.* Confer Euseb. XV. 9. præparat. ex Attico Platónico. Respicit Plutarchus adversus Colotem p. 973. è quo loco constat Platonem in illo opere à Dicaërcho fuisse oppugnatum.
- Περὶ Μεσσηνίας.* Schol. Aristophanis ad Nubes v. 1367.

- Περὶ μεσσηνίων ἀγώνων. Suid. in σχολίων. Schol. Comici ad Vespas v. 1190. & ranas v. 1335. Confer Jonsum lib. 1. c. 16.
- Ὀλυμπικός. Athen. XIV. p. 620. Adde Jonsum p. 89.
- Παναθηναϊκός. Schol. Comici ad Vespas v. 502. Meursius Dicæarchi παναθηναϊκόν, Ὀλυμπικόν & Τριπολιτικόν habet pro tribus Orationibus, unde à Suida ipse dicatur Orator. Sed forte non magis fuere Orationes quam Corinthiacus & Lesbici.
- Πολιτεία Σπαρτιατῶν qui liber Suida teste diu quotannis lectus est Lacædæmone in Ephorum prætorio, puberibus auscultantibus.
- Πολιτεία Πελλαγαίων, Κορινθίων, Ἀθηναίων. Cicero II. 2. ad Attic. Πελλαγαίων in manibus tenebam, & hercle magnum acervum Dicæarchi tibi mibi antepedes exstruxeram. O magnum hominem, & à quo multo plura didiceris quam à Proclio. Κορινθίων & Ἀθηναίων puto me Roma habere. Mibi credes, leges; hac doceo; mirabilis vir est. Hæc scripta videtur respicere idem Cicero 3. de legibus, ubi ait Dicæarchum huic rationi studioque, quod est de civili prudentia, non defuisse.
- Τριπολιτικός. Cic. XIII. 32. ad Attic. & Athenæus IV. p. 141. De Doriensium Tripoli egisse in hoc opere Dicæarchum, suspicatur Dudvvellus diss. de Dicæarcho p. 31. seq. Fuit & τριπολιτικός, incertum an idem, quem Theopompo à quibusdam sed male tributum notat Josephus 1. contra Apionem p. 1051. in quo Thebanorum politiam auctor perstrinxerat.
- Τροβονιανὰ Χαρόνις narratio. Cic. VI. 2. ad Atticum τὰ περὶ τῆς εἰς προφωνίας καταβάσεως. Athen. XIII. p. 574. & XIV. p. 641. Supra in καταβάσει. Hoc opus puto respici à Phlegonte in mirabilibus c. 4.
- Ἰπποκρίτης τῶν Εὐκλείδους καὶ Σοφοκλέους μύθων. Sextus Empiricus III. contra Math. p. 84. Adde Jonsum lib. 1. de scriptoribus Hist. Philof. c. 16.
- Φαῖδρος περιούσιος. Libellus de iis quæ in Platonis Phædro superflua & omittenda possunt videri. Ita enim cum viris doctis intelligo locum Ciceronis XIII. 39. ad Attic. neque assentior Corrado, qui καταμετρήσεις ὁρῶν putat à Dicæarcho inscriptas Φαῖδρον, quod Reinesius Epist. 69. ad Rupertum p. 608. non improbens, recte rejicit III. 3. Var. lect. p. 377. sed nec majori probabilitate nititur

tur quod ibi putat à Cicerone peti Phædri Epicurei scriptum
nulli veterum memoratum *οὐδὲ θεῶν.*

πρὸς ψυχῆς duplex opus. Cic. XIII. 32 ad Atticum. Vide paulo ante
in *Corinthiaco* & *Lesbiaco*. Plutarch. p. 1215. contra Colotem.

Fuit & Dicæarchus Tarentinus Pythagoricus, memoratus Jamblichō,
& ne de Dicæarcho Telestino Helenæ fratre apud Ptolemæum He-
phæst. lib. 4. dicam, Dicæarchus Ætolus de quo meminit Diodorus
Sic. in excerptis Peirescianis p. 280. tum Dicæarchus Lacedæmo-
nius Aristarchi Grammatici discipulus Suidæ commemoratus, cui
non ab re fortassis scripta quædam Grammatici argumenti ex iis,
quæ jam retuli, tribueris.

Didymus Alexandrinus præceptor S. Hieronymi, cæcus licet, præter sacras
litteras & omne genus disciplinarum, non minus Aristotelis Syllo-
gismos quam Platonis facundiam tenuit, ut ait Theodoritus IV. 28.
Hist. hoc est ut Nicephorus IX. 17. interpretatur, *ὅτι τὸν τὰς δια-
φόρων δόξας τῶν φιλοσόφων ἡκεῖν βίωσεν, ὡς ἄλλο μὴ εἶδέναι δοκεῖ.*

Diocles Medicus, Stratonis Physici discipulus & testamenti curator. La-
ert. V. 62. Diversus ab hoc ut videtur Diocles Stratonis servus id.
63. Alios Diocles eorumque scripta refert Meursius in Bibl.
Græca.

Diodorus Peripateticus Critolai auditor teste Cicerone V. 5. de finibus &
in Schola successor, Clem. 1. Strom. p. 301. Summum bonum
statuit *τὸ ἀσχηλῆτως καὶ κατ'ὡς honeste ἢ sine molestia* vivere. id. II. p.
415. Confer Cic. IV. Academ. quæst. c. 41. Diodoro fortassis suc-
cessit Erymnæus, de quo infra.

Diodotus Boethii Sidonii frater. Strab. XVI. p. 757.

Diogenes Phœnicus, Simplicii æqualis, Vide Suidam in *περίεργεις*, ex Aga-
thiæ libro II.

Diophantus Stratonis Physici servus, testamento ejus liber dimissus. La-
ert. V. 63. Idem forte de quo in testamento Lyconis. id. 71.

Dioscorides Dionysii F. testis testamenti Theophrastei. Laert. V. 57.

Dioteles Aristotelis discipulus, cujus mentio in hujus testamento apud La-
ert. V. 12.

Dorus Arabs à Peripatetica schola cujus dogmatis acriter inhærebat ad
Platonis sacra sub provectiorem ætatem deductus ab Isidoro Phi-
losopho. Meminit hujus Dori Photius & Suidas è Damascio. Alius
Dorus librarius. Sen. VII. 6. de benefic.

Dromo Stratonis Physici servus, testamento ejus liber dimissus. Laert. V. 63.

Echecratides Methymnæus Aristotelis discipulus. Sreph. Byz. in Μηθύμνα.

Egidius quem inter Peripateticos refert Jonsius p. 340. est Ægidius de Columna Romanus Ord. Eremitar. S. Augustini & Archi-Ep. Bituricensis, Doctoris fundatissimi cognomine celebris, qui varia Aristotelis scripta commentariis illustravit, & scripsit adversus corruptorem librorum præceptoris sui Thomæ Aquinatis. Obiit Avenione A. C. 1316. sepultus Parisiis, ubi in Epitaphio vocatur inter alia: *Archiphilosophiæ Aristotelis perspicacissimus Commentator.*

Elamites Phryx, infra in *Eulalius*.

Ephorum Cumanum Isocratis discipulum atque adeo Aristotelis æqualem liceatne Peripateticis accensere è loco Tatiani, quod facit Patricius pag. 134. discuss. Peripatetic. admodum incertum esse judico.

Epicrates, curator testamenti Stratonis Physici. Laert. V. 62. 63.

Erasistratus, Julietes Ceus, Medicus Seleuci Regis, Theophrasti discipulus, præceptor Stratonis Physici Laert. V. 61. De hoc infra lib. VI. inter Medicos.

Erymnæus, Athenionis præceptor. Athen. V. p. 211. Successor fortasse Diodori, ejus quem Critolao successisse paulo ante dixi.

Eucærus Εὐκαῖρος. Anonymus in Vita Aristotelis edita ab Ægidio Menagio, referens inter Scripta Philosophi libros LXXII. συμμεμικτῶν ζητημάτων, subjungit: ὡς φησιν Εὐκαῖρος ὁ ἀκασκὴς αὐτοῦ.

Eudemus Cyprius in quem defunctum Aristoteles dialogum de anima composuit. Vide supra cap. VII. p. 190.

Eudemus Rhodius Aristotelis discipulus, cui *Ethica ad Eudemum* creditur inscripisse, quæ alii malunt *Εὐδημεία* dici ab Eudemo tanquam ab auctore, ut dixi cap. VI. num. XXXI. Scripsit & *Analytica* de quibus ibidem, & forte de *Categoriis* ac de *interpretatione*, ut colligas è loco Ammonii ad Categor. p. 13. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ Εὐδημοῦ καὶ Φαρίας καὶ Θεόφραστο καὶ Ζήλον ἔδιδασκάλῃ περὶ τὰ φησὶ κατηγορίας καὶ περὶ ἐρμηνείας καὶ ἀναλυτικῆν. In Analyticis suis egerat forte etiam de Syllogismo Hypothetico, & quatuor modis syllogismorum primæ figuræ quinq; alios modos, & sex modis tertiæ figuræ septimum addiderat, quod ab Eudemo factum notat Boethius. Ejusdem *Φυσικά* laudantur à Simplicio in 1. Phys. & liber περὶ γωνίας à Proclo

clo in Euclid. Scripsit & *Historiā Geometricā & Astrologicā* quæ scripta cum magno rei literariæ detrimento interciderunt. E Geometrica afferuntur quædā præclara à Proclo ad 1. Euclidis: Ex Astrologica à Laertio, Clemente Alex. Theone Smyrneo, Simplicio ad Aristotelem de cælo, & ab Anatolio in fragmentis hoc capite à me editis. In Eudemum *ἐν ἡλέκειω*, commentaria composuisse se testatur Galenus. Eudemi vitam scripserat Damas quidam teste Simplicio in VI. Phys. Vide & infra in Menedemo & Meursium II. 9. de Rhodo Insula.

Eudemus Peripateticus, Galeni æqualis. lib. *ἐν τῷ θεωρητικῷ*, T. 3. p. 452. 453.

Eudorus Peripateticus, cujus liber de Nilo ex Aristonis, an Aristonis ex Eudori exscriptus sit, dubitat Strabo XVII. p. 790.

Eulalius Phryx (qui male in quibusdam Codd. scribitur Elamites) Simplicii condiscipulus. Suid. in *Δαμάσκιῳ & πρέσβει*.

Euphranor servus Lyconis, testamento ejus manumissus. Laert. V. 73.

Euphronius Pæaniensis, testis testamenti Lyconis. Laert. V. 74.

Eurytheum live ut in indice legitur *Euxitheum* unde Jonsius inter Peripateticos p. 340. retulerit, non comperi. Euxitheum quidem Pythagoricum è Clearcho Peripatetico memorat Athenæus IV. p. 157. De alio Euxitheo Eleorum proditore è Demosthene mentionem faciunt Harpocrat. & Suidas.

Eustratius Metropoli Nicæus, de quo dixi supra c. VI. ad num. XXIX. Commentario ejus in secundum posteriorum Analyticorum hi præfiguntur versus:

*Εὐστράτιοιο πίνῃ τὰς περὶ πῶλον Νικαίης
Κρυψὴν Ἀριστοτέλους ἀσσιφείης ἐξαγγελιστῶν,
Τὴν τεκνηνὰτο κείνῃ Ἀναλυτικῶν ἐν λοίστῳ
ἔθηκεν ἀμφὶ μέσῃ * καὶ ὅροιο πνυτὰ διδάσκει,
Τόσῃ μίχρῃ περὶ πῶλον ὅφρ' ἀποδείξει ἰώκει.*

Euthydemus Luciani æqualis, quem vide sis in Hermotimo T. 1. p.

512.

Euxitheus. Vide paulo ante Eurytheo.

Evaronius Ἀριστοτέλους ἐραστής καὶ τῷ *ἐπιπύτῳ νέμῳ* μερίδα ἔπιθεν ὡς πλεῖστον.

Plutarch. VIII. 10. sympoſ. diverſus ut videtur ab altero Favorino Academico de quo dixi ſupra c. III.

Flavius Boethus, ſupra, in Boetho.

Claudius Galenus libro de ſcriptis propriis T. 4. p. 368. hæc ſe compoſuiſſe teſtatur ad Philoſophiam Ariſtotelis ſpectantia: 'Εἰς τὸ πρῶτον ἐρμηνείας ὑπομνήματα γ'. πρότερον ἀναλυτικῶν, & ὑστερὲς περὶ ὑπομνήματα δ'. Τῷ δευτέρῳ ὑπομνήματα ε'. Εἰς τὰς ἑκατὸν κατηγορίας ὑπομνήματα ς'. Εἰς τὸ περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως θεοφράστου ὑπομνήματα ζ'. Εἰς τὸ περὶ ὀπώρας, ὑπομνήματα η'. Εἰς τὸ περὶ λέξεως Εὐδήμου ὑπομνήματα θ'. Περὶ τῆς τοῦ Διοτρίτου ἀποδείξεως, εν'. Περὶ τῆς ἀνδεχομένης ἀποδείξεως καὶ συλλογισμῶν εν'. Περὶ τῆς ἐκ μικτῶν ἀποδείξεων συλλογισμῶν εν'. Περὶ τῆς πλὴν λέξεως σφισμάτων. Εἰς τὸ πρῶτον κινῶν ἀκίνητον.

Georgius ſive Gregorius Cyprius.

Georgius Scholarius, adverſus cujus pro Ariſtotele ἀντιλήψεις ſcripſit Georgius Gemiſtus Platoniciſ. Vide Allatium de Georgiis.

Georgius Trapezuntius A. C. 1486. nonageſimo ætatis anno denatus ſcripſit comparationem Ariſtotelis & Platonis qua Ariſtotelem longe prætulit, ut dixi ſupra cap. 1. num. XXXIV. Tranſtulit & latine Ariſtotelis Rhetorica.

Gerardus Machifius cujus prolegomena & Epitome Logicæ Ariſtotelis Græcæ & lat. lucem viderunt Colonia 1569. 8.

Glyco, Vide infra, Lycon.

Gorgylus, Stratonis teſtamenti curator. Laert. V. 62.

Georgius Aneponymus, cujus Compendium Philoſophiæ Græcæ & latine edidit Jo. Voëgelinus Auguſtæ Vindel. A. 1600. 8.

Hegesias Hipparchi F. Theophrasti diſcipulus. Laert. V. 57.

Heliodorus Alexandrinus. Porphy. in Plotini vita.

Heraclides Demetrii F. diſcipulus Lyconis. Laert. V. 71.

Heraclides Ponticus Heracleotes, de quo egerat Timagenes, cujus librum de claris Heracleenſibus memorat Suidas. Ariſtotelem audivit teſte Laertio V. 86. qui ejus ſcripta recenſet. Ad hunc præter notas doctorum Virorum conferendus Voſſius. p. 45. ſeq. de Hiſt. Græcis, & Joſius lib. I. c. 17. qui triginta diverſos Heraclidas refert lib. II. c. 11. De allegoriis Homericis Heracliti Grammatici, quæ Heraclidi Pontico male à quibusdam tribuuntur, dixi lib. I. c. 22.

Heraclitus Peripateticus, cujus meminit Plutarchus adverſus Colotem p. 1215. ubi refert 'Αριſτοτέλους τὰ περὶ ὁράων καὶ τὰ περὶ ψυχῆς, θεοφράστου

ἐν τῷ πρῶτῳ τῶν φυσικῶν, Ἡρακλείτῃ ἢ Ζωροάστει, τὸ περὶ τῆς φυσικῆς ἀπο-
ρημάτων, Δικαιάρχῃ ἢ τῷ περὶ ψυχῆς, ἐν οἷς πρῶτος τὰ κυριώτατα καὶ μέ-
γιστοι τῶν φυσικῶν ὑπεναντιωμένοι τῷ Πλάτῳ καὶ μηχανημένοι διαπι-
λῶσι.

Heraclius, discipulus Lyconis. Laert. V. 70.

Hermias Ammonii pater, Phœnicus, cujus meminit ex Agathia Suidas in
πρῶτος βιβλ. De eo infra lib. V.

Hermippus Demonactis æqualis. Vide Lucian. in Demonacte T. 1. p.
870. Præceptor Alexandri Aphrodisei, teste Simplicio in 2. de
cœlo commentar. 23. In librum Aristotelis de interpretatione frequen-
ter allegatur à Boethio. Videtur omnes vel plerosque Aristotelis
libros exposuisse (inquit Patricius p. 137. discus. Peripatet.) ita
ubique ab omnibus Græcis & Boethio citatur. Appellatur etiam à
Proclo in Timæum, ut appareat illum quoque librum explanasse.

Hermippus Peripateticus de Phænomenis cœlestibus scripsit, & inter
Arati interpretes recensetur.

Herodianus, Apollonii Alex. frater.

Hieronymus Rhodius, ex Aristotelis Schola, Athen. VI. p. 424. Peripate-
ticus imprimis nobilis. Cic. de Oratore c. 56. Laert. IV. 41. & 42.
Cum Lycone odia gessit. id. V. 68. Ejus scripta περὶ μέθης, περὶ ἐπο-
χῆς, cum ὑπομνήματα ἱστορικά & Epistolæ allegantur à Laertio &
Athenæo Vide Meursium in Rhodo lib. 2. c. 10.

Hipparchus Stagiritæ, Aristotelis discipulus, cujus mentio in ejus testa-
mento apud Laert. V. 12. De eo vide si placet Suidam. Mentio
& Hipparchi cujusdam in testamento Theophrasti. Laert. V. 62.

Hippocrates Stratonis testamenti curator. Laert. V. 62.

Hyperochides à Clearcho inducitur Aristotelis familiaris, apud Josephum
I. contra Apionem p. 1047. cujus locum transcripsit Eusebius IX. 5.
præparat.

Jamblichus, Platonici licet addictior, quædam Aristotelis scripta com-
mentariis illustravit, ut dixi infra libro V.

Jo. Argypopolus CPolitanus, patria à Turcis capta ad Cosmum Medicem
se contulit, à quo liberaliter habitus filium nepotemque Petrum &
Laurentium Medicem instituit, præceptor etiam Angeli Politiani:
obiit septuagenarius A. C. 1480. De eo videndus Jovius in elog.
p. 50. Lambecius VI. de Bibl. Vindob. p. 278. Bullartius Acade-
mia scientiar. & artium T. 1. p. 269. Varillasius in Anecdoris Flo-
renti-

rentinus &c. Inter primos fuit hic Argyropulus qui renascentibus literis scripta Aristotelis elegantius latine convertit & commentariis interpretatus est. Prælectiones ejus quasdam Florentiæ habitas *Donatus Acciajolus* publici juris fecit.

Jo. Beccus Patriarcha CPol. ab A.C. 1274. inter Peripateticæ fautores Philosophiæ recensetur à Patricio p. 144. discuss. Peripatic.

Jo. Damascenus sæculi octavi Christiani scriptor celeberrimus, cujus operum editionem pleniorē & luculentam hodie post Allatii, Labbeique promissa expectamus ab erudito Ord. Præd. Monacho Michaelē le Quien, hoc loco à me refertur ob prolegomena quæ scripsit in Isagogen Porphyrii, & capita Philosophica sive Dialectica atque Physica, quibus Aristotelis Philosophiam sibi cordi fuisse est testatus.

Jo. Glyces sive *Glycas*. Meminit inter Peripateticos Sæculo tertio decimo claros Patricius p. 144.

Iraeus in Stratonis Physici testamento memoratus. Laert. V. 63.

Isidorus Gazeus, Simplicii æqualis. Suid. in περὶ βίης.

Lacydes Peripateticus sive *Lycades*, cujus mentio apud Ælian. VII. 41. de animal. Sub Imp. Adriano vixisse suspicatur Patricius p. 137. discuss. Peripatet. ubi pro: *narratque habuisse Aristonem*, lege: *habuisse anserem*. De Lacyde altero Cyrenæo dixi supra c. III. in Platonis.

Lamprias Plutarchi frater. Vide II. 2. sympos.

Lampyrion discipulus Stratonis Physici, ut colligitur ex ejus testamento apud Laert. V. 61. 63.

Leo Byzantius Aristotelis discipulus, cujus filii *Melantes* & *Pancreon* heredes à Theophrasto instituuntur. Laert. V. 51. 53. 54. 55. 56.

Leo Magentinus Metropolitæ Mytilenensis, cujus habemus Græce Compendium ex Ammonio in Aristotelem de interpretatione, & commentarium in binos Analyticorum libros.

Lycades. Supra in Lacydes.

Lyciscus. Vide infra in Praxitele.

Lycan Aftyanaëtis F. Troadensis, Successor Strabonis Lampfaceni, Olymp. CXXVII. clarus, temporibus Antigoni Gonatæ Macedonis & Antiochi Syriæ Regis (ad quem venire renuit) & Pergami Regum Attali atque Eumenis, qui cum gratia ac muneribus sunt prosecuti. Vide ad Laert. V. 65. seq. Scholæ præfuit Athenis per annos

annos XLIV. id. n. 68. Propter eloquentiam dictus est *Glycon*, quomodo & apud Plutarchum appellatur. Laert. V. 66. Pro Lycone male *Lyfias* legitur in quibusdam Ciceronis editionibus, ut luculenta illa Hamburgensi Frobeniana, V. 5. de finibus. Perperam quoque *Lycus* Peripatericus, apud Clementem II. Strom. p. 416. Aristoteli Lyconis successor librum fabulis plenum Lyconis nomine inscripserat, cujus meminit Plutarchus initio libri de audiendis Poetis.

Lycones alii duo, quorum unus frater, alter fratris filius fuit, illius de quo jam dixi. Laert. V. 69. seq. & 74.

Lycus. Vide paulo ante, in *Lycon*.

Lynceus Samius Theophrasti *γόμενος* sive discipulus. Athen. IH. p. 100. & VIII. p. 337.

Lysander Hybæes, testis testamenti Theophrastei. Laert. V. 57.

Lysimachus. Infra in *Simachus*.

Lysistratus Thasius, Phidonis F. Laert. V. 57.

Magentinus. Vide supra *Leo*.

Marinus Neapolitanus Procli discipulus, videtur scripsisse in libros Aristotelis de anima, ut è Philopono colligit Patricius p. 140. discuss. Peripater.

Gerardus Mathisus. Vide supra in *Gerardus*.

Maximus Epirota sive Byzantius scripsit Suida teste *περὶ ἀλύτων αἰτημάτων*, & *ἐπιόνημα εἰς Ἀριστοτέλην*. Meminit & Simplicius in Categor. Idem Suidas hunc Maximum eundem facit cum Maximo Juliani & *ᾠδὴ βᾶτης* Magistro. Sed hunc quem Ephesium vocat distinguit Socrates III. 1. Hist. ut jam notatum præclaro Suidæ interpreti Lud. Kuftero.

Pro *Megaclide* apud Tatianum legendum *Metaclides*.

Melantes. Vide supra in *Leo Byz.*

Menander Comicus, Theophrasti discipulus. Laert. V. 36. Amicus Demetrii Phalerei. id. 79.

Menedemus Rhodius Peripatericus sistitur in Codicibus Gellii tam editis quam MStris, XIII. 5. sed *Eudemus* nomen reponendum esse contendit Vossius de Hist. Græcis p. 350. Confer Jac. Gronovium ad Gellium p. 580. Aristotelis discipulis (è Gellii ut opinor loco) accensetur Menedemus à Patricio p. 128. & 130. discuss. Peripateticarum, & Jonsio p. 340.

Menelaus Anæus. Steph. Byz. in *Ἀναία*.

Menepbyllus Peripateticus colloquens inducitur à Plutarcho IX. 6. S. pos. & 14.

Menon Aristotelis discipulus. Vide supra cap. VIII. in *συναγωγή*.

Metaclides Peripateticus, Tatiano laudatus & Suidæ in *Μετακλίδης*.

Metrocles Maronites, Hipparchiæ frater; antequam ad Cynicos ab auditor Theophrasti, teste Laertio VI. 94. & Stobæo I. XCV.

Metrodorus Theorematicus Theophrasti primum, dein Stilponis auditor. Laert. II. 113.

Michael Ephesus & *Michael Psellus*, de quibus infra libro V.

Midias (Μεΐδιος) Medicus qui Lyconem curavit. Laert. V. 72.

Mnason Phocensis, Aristotelis discipulus. *Ælian.* III. 19. Var.

Mnesigenes Stratonis testamenti curator. Laert. V. 62.

Neleus Corincci F. Scepſius, Aristotelis & Theophrasti, qui ei libros suos legavit (Laert. V. 52.) auditor. Hic Reges Ægypti prout docuit Bibliothecas condere. Strab. XIII. p. 608. Ab ejus prout ris pretio deinceps redempta Aristotelis & Theophrasti scripta p. 608. & supra in *Apellicon Tejus*. Mentio Nelei iterum apud I. V. 53. 55. 56.

Nicander Alexandrinus teste Suida scripsit περί τ' Ἀριστοτέλους μαθητῶν ægre carere se professus est jure merito Jonsius p. 339.

Nicanor, quem generum sibi testamento instituit Aristoteles. Laert. 12. seq. Theophrasti ad hunc Epistolas memorat idem V. 50.

Nicephorus Blemmydes & *Nicephorus Gregoras*, de quibus infra libro V.

Nicippus Theophrasti discipulus. Laert. V. 73.

NICOLAUS *Damascenus* Augusto perquam charus, εἰς ἐκ τῶν περί Athen. VI. p. 249. confer Jonsium p. 222. De ejus πολυβιβλία καὶ θολικῇ libris CXLIV. constante consulendi Montanum Apparatu quinto ad Origenes Ecclesiasticas, Vossius II. 4. de Græcis, Hugo Grotius Epistola CCLXIV. (ad Gallos 110.) Valeſi^{us} in Excerptis Peireſcianis qui duumviri doctissimi fragmenta Damasceni collegerunt ac latine verterunt. Fragmenta quæ de moribus variarum gentium quæ à Stobæo servata una cum similibus Heraclidis, subjici solent Aristotelis πολιτικοῖς, videntur perita & Damasceni συναγωγή τῶν ῥητόρων ἡθῶν, quam Auditor inscripsit Herodæ Judæorum Regi, teste Photio Cod. CLXXXIX. In excerptis Peireſcianis leguntur etiam præclara ἀποσπασµάτια ex D.

sceni libro de vita sua, περὶ τῆς αἰῶνι βίης καὶ τῆς αὐτοῦ ἀγωγῆς p. 414. seq. tum è libris de vita Augusti p. 473. nisi hæc fuit pars καθολικῆς ἰστορίας perinde ut *Affyriaca historia πολυστοχὸν βιβλίον* Photio memoratum Cod. CLXXXIX. *Tragædias* quoque & *Comædias* cum laude scripsisse, & in omni genere doctrinæ egregium fuisse Suidas retulit. Ex his videtur fuisse Σωσθένες quam laudat Eustathius ad Dionys. v. 976. Ejus opus de *Philosophia Aristotelis* allegat Simplicius in 2. Cælo comment. 12. Librum de Diis id. in 1. Phys. De *Philosophia prima* id. Paraphrasin in *Aristotelis Metaphysica*, libros de *calo*, de *anima* &c. Vide Patricii discuss. Peripatet. lib. X. p. 136. De palmulis sive dactylis quas à Nicolao Damasceno Nicolaos vocavit Augustus Imp. agunt Meursius ad Hesych. illustrem p. 168. seq. & illustris Ez. Spanhemius diss. IV. de usu ac præstantia numismatum.

Nicomachus Aristotelis F. Laert. V. 1. Discipulus Theophrasti. id. 39. Vide quæ supra cap. VI. num. XXIX. & Marium Nizolinum IV. 6. Antibarbari Philosophici, qui Nicomachū contendit digessisse scripta pleraque quæ sub Aristotelis nomine hodie legimus.

Nilus cujus libellus de ratiocinationibus latine prodit Jo. Baptista Rafario interprete. Lugd. 1547. fol. ad calcem Ammonii, Magentini & G. Pachymeris.

Olympiodorus Theophrasti discipulus. Laert. V. 57.

Olympiodorus quem Proclus Anno CHRISTI 484. denatus audivit, teste Marino in hujus vita c. IX.

Olympiodorus junior cujus Commentarii in Aristotelis libros quatuor Meteoron exstant Græce cum Joh. Philopono Venet. 1551. fol. & latine Jo. Baptista Camotio interprete ibid. 1551. 1557. fol. Alexandrinum se indicat in lib. 2. p. 66. Ætatem docet lib. 1. p. 20. testatus Cometen sua ætate conspectum Anno CCLXXXI. Diocletiani, qui responderet Anno CHRISTI, DLXV.

Olympius Aristotelis servus. Laert. V. 15.

Olympus discipulus Ammonii Sacæ. Porphy. vita Plotini.

Ophelion Lyconis servus. Laert. V. 73.

Georgius Pachymeres, de quo infra lib. V.

Palæphatus Abydenus, Historicus, Aristotelis discipulus, de quo Suid.

Peripateticus Palatinus in Jo. Sarisberiensis Metalogico plus simplici vice memoratus est Petrus Abailardus, ut ipse docet lib. II. c. 17. Confer Jac. Thomasi & μακαρίτη diatribam de statu Academicarum

post receptum Aristotelem, quæ inserta est observationibus se-
Hallensibus T. VI. p. 156. seq.

Pancreon, Supra in *Leo Byz.*

Pasicrates Rhodius Bonæi F. frater Eudemi Rhodii de quo suo loco, A-
stotelis discipulus. Huic quidam tribuerunt A. τὸ ἑλλατικὸν Me-
physicorum teste Philopono p. 7. Sed deridendos eos qui
brum primum Aristoteli abjudicant ducit Syrianus in lib. II. p.
ubi observat Aristotelem ipsum eo remittere suos lectores.

Pasithemis Medicus qui Lyconem curavit. Laert. V. 72.

Phaniades Phalannæus Cretensis. Steph. Byz. in *Φάλαννα*.

Phanias five Phæniās ē Lesbo Eresius * discipulus Aristotelis, ad qu-
Epistolam Theophrasti laudat Schol. Apollonii lib. I. v. 36. La-
V. 38. 50. Scripsit Magistri sui exemplo Categorias, de Interp-
tatione & Analytica, ut colligas ē loco Ammonii quem supra
Eudemo produxi. Tum librum περὶ Σωκρατικῶν, de quo con-
si placet Jonsum p. 84. Alia ejus scripta persequitur Vossius de I-
Gr. p. 49. cavebistamen ab errore quo vir doctus Phaniam jun-
rem Posidonii Stoici discipulum cum Phania Eresio confun-
Tertium quoque Phaniam utroque vetustiore observavit J-
sius, pro quo ἀρξαμένων reo Lysias Orationem scripsit teste A-
næo XII. p. 551. Alius denique fuit Phantias Appii Pulchri libe-
Cic. III. 1. ad famil.

Phaselius, Aristotelis discipulus cujus meminit Athenæus XIII. p. 569
detur esse Theodectes.

Philon Alopecensis, testis testamenti Theophrastei. Laert. V. 57.

Philo Aristotelis servus. Laert. V. 15.

Philochorum Atheniensem liceatne Peripateticis annumerare ē loco
riani, quod facit Patricius p. 134. discuss. Peripater. vehemen-
dubito.

Philocrates Tifameni F. cujus mentio in testamento Stratonis apud La-
V. 64.

Philomelus Evonymus, testis testamenti Theophrastei. Laert. V. 57.

Jo. Philoponus Ammonii Hermæ discipulus, de quo infra lib. V.

* Male Ephesius dicitur apud Suidam & Etymol. in κέρβεις. Perperam quoque Ko-
gius in Bibl. phaniam Lesbium ab Eresio distinguit. De Eresio Phaniæ ac T-
phrasti patria, vide si placet Clariss. Bælium in Lexico.

Philophrastus Peripateticus. Macrobi. I. Saturnal. c. 11. At legendum
Theophrastus.

Phocio Peripateticus. Schol. Comici (legend. *Sotio*.) ad Plutum v. 149.

Phormio Ephesius Peripateticus, derisus ab Anibale quod homo de Schola ipso præsente per aliquot horas de Imperatoris officio & de omni re militari dicere instituisset. Cic. de Oratore II. 18.

Phrasidemus Peripateticus, quem naturalis disciplinæ peritum ex Aristotelis Schola ad se attraxit Stilpo Megarensis, teste Laertio II. 114.

Plato junior, Aristotelis discipulus. Laert. III. 109. Alius item Plato discipulus Praxiphanis. ibid.

Pompilius Theophrasti servus, Philosophus. Laert. V. 36. 54. 55.

Porphyrius, de quo infra libro IV. scripsit præter Isagogen de quinque Vocibus in Scholis Peripateticis decantatissimam, Expositionem in Aristotelis Categorias.

Posidonius Lyconis servus testamento ejus manimissus Laert. V. 73.

Praxiphanes Rhodius, Strab. XIV. p. 655. Theophrasti discipulus, Procl. I. in Timæum. Præceptor Platonis junioris Peripatetici. Laert. III. 109. Scripsit diatribam de Poetis, qua colloquentes induxit Platonem veteris Academiae principem & Isocratem. id. III. 8. Videtur hic Praxiphanes laudari à Demetrio de elocutione sect. 57. seq. Praxiphanes ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Marcellin. in Thucydidis vita. Alius Praxiphanes Dionysiphanis F. Mytilenæus qui primus Grammaticus dictus est. Clem. I. Strom. p. 309. Praxiphanes Sophoclis Scholiastes, Schol. ad Sophoclis Oedipum Colon. v. 894. Praxiphanes quem audivisse fertur Epicurus. Laert. X. 13.

Praxiteles, apud Auctorem Vitæ Aristot. à Menagio editæ: Διαδοχοὶ ᾧ αὐτῷ τῇ σχολῆς καὶ ταῖς ἐν ἐξένοις οἶδε. Θεόφραστος, Σπεράτων, Πραξιτέλης, Λύκων, Αἰρίων, Δύκισκος, Πραξιφάνης, Ἰερώνυμος, Πρύτανις, Φορμίων, Κερόλας.

Premigenes Peripateticus. Galen. V. 11 de sanitate tuenda.

Priscianus Lydus, cujus exstat commentatio in Theophrastum de sensu. Vide supra cap. IX. num. 15.

Procles & *Demaratus* Aristotelis è filia nepotes, discipuli Theophrasti. Sextus I. contra Math. p. 51.

Proclus Lycius primum audivit Olympiodorum Peripateticum, & libris

bris duobus de motu Aristotelicam doctrinam de hoc argumento in compendium redegit. Videtur etiam in libros de cœlo & elementis scripsisse, ut è Philopono colligit Patricius p. 141. discuss. Peripatet.

Prosenes Longini æqualis. Vide Eusebium X. 3. præparat.

Prytanis. Vide supra in Praxitele.

Michael Psellus, de quo Libro V.

Ptolemaeus Peripateticus, cujus meminit Porphyrius in Plotini vita, Sextus Empir. 1. contra Math. p. 13. & 15. & Scholiastes ineditus ad Dionysium Thracem. Forte non diversus à Ptolemæo Ascalonita de quo dixi nonnihil lib. II. c. V. atque infra lib. IV. ubi de Ammonii libello περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων. Cæterum à Simplicio in libros de cœlo ubi Ptolemæi περὶ στοιχείων & ὁπλινὰ commemorat, non puto notari Ptolemæum Peripateticum, ut in mentem venit Patricio p. 137. discuss. Peripatet. sed Claudum Ptolemæum Mathematicum celebrem, de quo suo loco.

E Regibus *Ptolemais* à Peripatetica doctrina non alieni fuisse *Ptolemaeus Lagi*, qui Theophrastum ad se arcessivit. Laert. V. 37. & *Ptolemaeus Philadelphus*, Stratonis Physici, quem LXX. talentis donavit, institutione usus. id. V. 58.

*Pytho*n cujus mentio in testamento Lyconis. Laret. V. 70.

Rufinus Cyprius. Lucian. in Demonacte.

Satyrus sub Ptolemæo Philometore clarus, de quo Jonsius lib. II. c. 11. & Vossius de Hist. Gr.

Simachus inter Theophrasti discipulos refertur à Patricio ex latina versione Athenæi VI. p. 252. sed in Græco rectius est *Lysimachus*. Ἀττάλας ἡ βασιλείως ἐγένετο κάλαξ ἡ διδάσκαλος Λυσίμαχος ὃν Καλλιμαχὸς μὲν* Θεοδώρου ἀναγράφει. ἐρμινππὸς ἡ ἐν τοῖς θεοφράστει μαθηταῖς καπελέγει. Confer de hoc Lysimacho Jonsium lib. 1. c. 2.

Simplicius Ammonii Hermæ & Damascii discipulus natione Cilix, cujus eruditissima in varios Aristotelis libros commentaria Græce exstant. De hoc dixi infra lib. V.

Sisinnius Episcopus Novatianus Peripateticis à quibusdam accensetur quia apud Sozomenum VIII. 1. & Socratem VI. 22. dicitur fuisse

αὐτῶ

* Callimachus in suis πῖναξ ὁ φιλοσόφων hunc Lysimachum retulerat inter discipulos Theodori Athei,

αἰὴρ ἐλλόγημα ὅτι μάλιστα καὶ φιλοσόφων δογμάτων καὶ τῶν ἱερῶν λόγων ὀψισημῶν, καὶ πρὸς διαλέξεις ἐπιμύθη.

Socrates Bithynus. Laert. II. 47. Fuit & Aristotelis quidam Magister Socrates diversus à celebri illo quem audivit Plato. De eo Menagius ad laudatum Laertii locum.

Aspigenes Alexandri Egæi præceptor, de quo dixi supra cap. V. §. 21. Andronici eum Rhodii discipulum fuisse suspicatur Patricius p. 134. discuss. Peripater.

Sotion Alexandrinus Apollonii Peripatetici frater natus minor, Plutarch. περὶ Φιλαδέλφου.

Sotion ex Peripatetica disciplina haud sane ignobilis vir fuit. Is librum multæ variæque Historiæ refertum composuit eumque inscripsit Κίρκης Ἀμαλθείας. Gell. lib. 1. c. 8. è cujus loco videtur & apud Scholiasten Aristoph. & Varinum in Λαίς pro Phocionis Peripatetici nomine nomen Sotionis reponendum, Confer Jonsium II. 10. Sotionem laudat Simplic. in Categor.

Staseas Neapolitanus. Ciceronis familiaris. lib. 1. de Oratore c. 22. seq. V. 2. & 25. de finibus.

Strabo Geographorum Princeps Stoicis licet addictior testatur se cum Boetho Sidonio apud Andronicum Rhodium συμφιλοσοφῆσαι τὰ Ἀριστοτέλεια. XVI. p. 757.

Strato Alexandrinus. Laert. V. 61.

Strato Physicus, Patria *Lampsacenus*, Arcefilai F. Theophrasto successit Olymp. CXXIII. & Ptolemæi Philadelphi Præceptor fuit. Vide quæ ad Laertium V. 58. seq. ubi & scriptorum Catalogus, inter quæ est Epistola ad Arsinoen conjugem Ptolemæi. In testamento quod ibidem num. 62. seq. legitur, Scholæ successor à Stratone Olymp. CXXVII. designatur Lycon, de quo supra suo loco. In libro περὶ τῆς ἰσχύος, definivit τὸ ὅτι διαμονὴ τῶν ὄντων, quod reprehendit Proclus IV. in Timæum p. 242. 243. Materiæ tribuit facultatem plasticam & spermaticam in qualibet ejus particula latentē, cujus, licet sensu atque intellectu destitutæ, vi res omnis generis efformentur atq; iterum in eam recidant & corrumpantur, ut vita quoque & sensus atque intellectus sint nihil aliud quam formæ, accidentia, πάθη & qualitates materiæ. Confer Rad. Cudworthi systema γεντὸν univervi p. 107. seq. Librum quo probavit sensum non esse sine intelligentia, memorat Plutarchus de soler-

lertia animal. p. 719. Idem Plutarchus contra Colotem f. 1215. cum ab Aristotele in plerisque discedere observat, & casui plurimum tribuisse. Vide & quæ de Stratone ejusque placitis collegit Patricius discuss. Peripatet. p. 133. & 155. seq.

Syrianus Philoxenus in libros II. XIII. & XIV. Metaphys. Aristotelis scripsit, sive potius Platonem & Pythagoricos contra Aristotelis objectiones defendit. De eo dixi infra lib. V.

Tachon Aristotelis servus. Laert. V. 15.

Temagoras Gelous Theophrasti discipulus. Patric. pag. 132. discuss. Peripatet.

Themistius cognomento Euphrades, de quo infra libro V.

Theodectes Phaselites auditor Aristotelis, *inprimis, ut hic ipse sepe significat, politus scriptor atque artifex*: Cic. in Oratore c. 51. Ejus artem Oratoriam respicit idem c. 57. 64. Ad hunc Rhetorica scripsit Aristoteles. Vide supra cap. VII. in τέχνη, & Patricium discuss. Peripatet. p. 129. qui ideo quod nullius è discipulis in scriptis suis facere solet mentionem, Theodectis autem sæpius meminit, negat eum auditorem Aristotelis fuisse, licet hoc diserte testantur Cicero, Athenæ⁹ XIII. p. 566. Suidas, atque alii. Scripsit & λόγους ῥητορικούς teste Stephanobyz. in φηλίδι, & inter eos qui Mausolum pro funere laudarent primas hic tulit si Suidæ credim⁹. Accidit illud Ol. CIII. viginti annis antequam Lyceum aperiret Aristoteles. Nec major quadragenario Theodectes fuit cum obiret diem. Quæ fateor difficulter conciliari possunt cum eorū sententia qui Aristotelem ab eo auditum affirmant. De Theodectis Tragœdiis dixi lib. II. c. XIX. Sed fuit & alter Theodectes prioris E. de quo adeundus Suidas.

Theodorus Gaza Thessalonicensis, latina Aristotelis Problematum, Historiæ animalium * librorumque de animalium partibus & genera-

* Apud Pierium Valerianum lib. 2. de literator. infelicitate p. 70. legas Aristotelis historiam animalium à Gaza oblatam Sixto IV. Pontifici Max. à quo totum inauratum seiri sperans, aureos vix quinquaginta retulerit: unde studiis indignatus suis, numos primum in Tiberin abjecerit, mox ipse hujus indignitate rei exulceratus insolabili contabuerit ægitudine. Jovius quoque in elogiis p. 94. *Novissime inquit. cum (Gaza) nobilissimas lucubrationes in membranis accurate perscriptas Sixto Pontifici detulisset, nec pecunia vel ipsius librarii premio digna redderetur, indignatus subagresse judicium.* Effugere hinc libet, inquit, postquam optimæ segetes in olfactu præ-

tionem & Theophrasti de stirpibus interpretatione celeberrimus, diem obiit supremum A. C. 1478. Dictionem Græcam Aristotelis cum latina Gazæ his verbis confert Julius Cæsar Scaliger ad lib. 2. de plantis p. 411. *Aristoteles non hominis potius quam nature videtur ore loqui. Tanta cum simplicitate tantum numerorum conjungit, ut venustas nativa, non ambitiose questus cultus expleat animum paucorum, sed Atticum illum ὁ Ἀττικὸς λόγος. Sic in historiis cum pleraque omnia scribat; Theodorus additis calamistris fusam, laxam atque etiam turgidam interdum trahat orationem, visus est barbaris quibusdam, qui temere tumultum verborum querant, etiam (si Deo placet) Aristotelem ipsum dicendo superasse. Qui tamen hominibus Romanis haud paucis locis Latine dictionis puritatem agere tueri posse videatur. Auxerit Gaza literas Latinas, illustravit, denique genuerit: damus, cognoscimus, laudamus, admiramur optimi, atque innocentissimi virum studium, merita: non obrectamus; amamus, sequimur. At enim vero dicatur melius quam sit Aristoteles locutus loqui, suscitabitur animus eruditorum ad judicandum. Observabunt impuras loquutiones, anxias, peregrinas: καὶ ὡς καὶ Πάριον Atticam illam Palladem ausus sit. - - Matrona est Aristotelis oratio, quæ ad suum decorem nihil sibi petat præsidii.*

Theodorus Metochita Nicephoro Gregoræ disertissima in funus ejus Monodia vocatur inter alia ὁ τῆς Ἀριστοτελικῆς γλώττης τῆς καθαρεύουσας ἀπλοῦς. De commentariis ejus in Aristotelem, quarum latina tantum versio hætenus edita est, dicam infra lib. V.

Theodosius Ammonii discipulus, socer Zethi qui Plotini discipulus fuit. Porphyri in Plotini vita.

Theogen Tragæates, Aristotelis discipulus. Stephanus Byz. in *Τογυαία*.

Theon Lyconis servus, testamento ejus manumissus. Laert. V. 37.

Theophrastus Eresius Alexandri discipulus ex primis, de quo supra cap. IX.

R r

σ ι α ς

pingvibus asinis sordescunt, atque ita in Brutios ad sacerdotii sacram fidem contendit. Idem de Sixto IV tradunt Scaliger in Scaligeranis secundis (ubi male, perinde ut in theatro Pauli Frereri & Eponymologico Critico Magiro Eybeniano editum est *Sixtus* V.) Bullartius T. 1 Academiæ scientiar. & Artium p. 274 Leonhardus Cozzandus de magisterio antiquor. Philosophor. p. 119. Adolphus Clarundus parte IV. vitarum Germanice editarum p. 57, &c. Sed Nicolao V. qui ante Sixtum fuit & jam A. C. 1475. diem obiit, Gazam inscripsisse Aristotelis de animalibus Historiam, Epistolas lib. 1. & 2. testatur.

In discipulorum ejus numero alii deficiunt, alii excedunt. Excedit Franciscus Patricius, qui p. 139. discuss. Peripatet. affirmat à Laertio tradi Theophrastum plus quam quatuor millia auditorum habuisse. Deficiunt editiones & interpretes priores Suidæ, in quibus ridicule legitur Theophrastum plures habuisse discipulos quam duos. Verum $\omega\lambda\epsilon\iota\varsigma\ \eta\ \beta$, non erat apud Suidam interpretandum *duo*, sed *bis mille*, ut pridem ad Hesychium Illustrum p. 159. Jo. Meursius annotavit. Recte hoc ut alia infinita emendatum est in præclara, qua eruditissimus Kusterus nuper nos beavit, Suidæ editione. Laertius V. 37. $\Lambda\pi\eta\eta\tau\omega\upsilon\tau\omega\iota\ \tau\epsilon\ \epsilon\iota\varsigma\ \tau\eta\omega\ \delta\iota\alpha\tau\epsilon\ \rho\iota\beta\eta\iota\ \alpha\upsilon\tau\omicron\ \mu\alpha\theta\eta\tau\alpha\iota\ \pi\rho\varsigma\ \delta\iota\sigma\chi\iota\lambda\iota\varsigma$. Hesych. Illustris: $\lambda\acute{\epsilon}\gamma\epsilon\tau\alpha\iota\ \epsilon\iota\varsigma\ \tau\eta\omega\ \theta\epsilon\omicron\ \phi\rho\alpha\varsigma\ \delta\iota\alpha\tau\epsilon\ \rho\iota\beta\eta\iota\ \phi\omega\iota\tau\omega\iota\ \mu\alpha\theta\eta\tau\alpha\varsigma\ \pi\rho\varsigma\ \delta\iota\sigma\chi\iota\lambda\iota\varsigma$.

Theophrastus Cappadox, hæresi Eunomianus, qui in libro suo $\omega\pi\epsilon\ \gamma\upsilon\mu\alpha\sigma\iota\alpha\varsigma\ \&\ \nu\delta$ testatus est Aristotelis se scripta Logica utcumque trivisse.

Vide Socratem V. 24. Sozom. VII. 17. Niceph. XII. 30.

Thesippus Thesippi figuli F. testis Theophrastei testamenti. Laert. V. 57.

Threpta, Theophrasti servus. id. 54.

Timarchus Aristotelis discipulus, cujus mentio in ejus testamento apud Laert. V. 12.

Vegetius Prætextatus, qui Themistium in utraq; Aristotelis Analytica latine convertit, teste Boethio.

Victorinus Orator, in cujus versionem latinam Isagoges Porphyrianæ idem Boethius est commentatus.

Uranus Syrus, Aristotelicæ Philosophiæ jactator potius quam Mystes, de quo Suidas ex Agathiæ libro II.

Xenarchus Seleuciensis, cujus meminit Strabo XIV. p. 640. Simplicius in i. de cælo, Alexander Aphrodis. &c.

E fæminis Peripateticam Philosophiam doctis unicum licet memorare *Olympiodori*, de quo supra, *filiam*, è Marino in vita Procli c. IX. & Suida in $\omicron\lambda\upsilon\mu\pi\iota\delta\omega\pi$. Nam *Theodoram* cui Damascius vitam Isidori in scripsit, sororesque Theodoræ ab Isidoro & Damascio institutas nescio an Platonicis rectius ad scripseris, ut supra facere me memini, vel certe illis, quæ variarum sunt sectarum dogmatis imbutæ.

Inter hostes Aristotelis & Peripateticorum singulares nomen suum professus est Antoninus Caracalla Imp, qui $\sigma\omicron\upsilon\sigma\iota\tau\iota\alpha$ eorum Ale-

xan-

xandriæ sustulit, atque immunitatibus eos privavit teste Dione lib. LXXVII. p. 873. Caracallæ addi potest LeoIsaurus, de quo Zonaras T. 3. Chron. p. 85. refert quod domum in quo alebantur Philosophi, & ipsos eorumque præfectum sive Doctorem Oecumenicum & Bibliothecam illorum exusserit, quia Iconoclastarum sententiam probare nolissent.

CAPUT XII.

De versionibus Græcis Librorum Veteris Testamenti.

Ante LXX. Interpretes de nulla græca versione certo constat. 1. De LXX. Interpretibus, Aristæa liber, dubia fidei. Ejus editiones & versiones. 2. Historia LXX. Interpretum pluribus obsepta fabulis, & veterum scriptorum ἀντιλογίας. 3. Num quinque tantum fuerint interpretes, & num Pentateuchum duntaxat, & è qua lingua, an omnes V. T. libros, atque etiam LXXII. Apocryphos verterint. 4. Utrum hodie supersit LXX. Interpretum translatio, ac de versione, quam sub Herode concinnatam suspicari sunt viri quidam docti. 5. Versiones Græcæ, quæ LXX. Interpretibus hodie tribuitur, editiones. 6. De versionis illius fide & auctoritate. 7. De versione græca Aquila, quam veteres intelligunt quandoque ad Hebraicum provocantes. 8. De versione Symmachii, quam videntur veteres intelligere, cum provocant ad Codicem Samaritanum. 9. De versione Theodorionis. 10. De quinta & sexta versione auctorum sine nomine. Locus ex inedito Josephi Hypomnestico. 11. De Origenis editione κοινῇ instructa Obeliscis & Asteriscis. 12. De tetraplis, Hexaplis & Octaplis Origenis. Specimen Hexaplorum, Caput I. Genesios. 13. De editionibus græcæ versionis, quas laudant veteres sub nomine Luciani, Hesychii, Eusebii. 14. De Hieronymi versione latine translationis græcæ LXX. Interpretum, ac de græca versione latine Hieronymi interpretationis. 15.

I.

Post tot viros eruditos dicendum etiam nonnihil mihi est de græcarum divinarum literarum Interpretibus, ut lectori græcorum omnium generis scriptorum veterum notitiam in hoc Volumine inquirenti, iam de sacris hisce, quæ scitu digna sunt, compendio saltem offeram. Initio quidem admodum incerta esse existimo, quæ de versione græcorum librorum antiqui fœderis diu ante LXX. Interpretes à nescio quo composita, & Pythagoræ, Platoni, aliisque Græcis lecta tradit Aristobulus apud Clementem Alex. 1. Strom. p. 342. & Eusebium XIII. 12. præferat. p. 663. Licet huic testimonio plurimum tribuunt tum alii, tum R. Azarias apud Buxtorf. lib. de punctorum antiquitate, p. 130. & ita pridem Clariss. G. Vockerodt in Exercitatione de Notitia divinarum scripturarum apud Gentiles. * Manifestus quoque error est Rufini, in epistola Demetrii apud Josephum XII. 2. verba: *συμβέβηκε δ' αὐτῷ ἀμελέτερον ἢ ἔχει, σημειώσαι* interpretatur sic: *contigit etiam minus diligenter eam, quam habent, transferri.* In libro Aristæ hic locus ita legitur: *τυγχάνει γὰρ ἑβραϊκοῖς γράμμασι καὶ φωνῇ λεγόμενα, ἀμελέτερον ὅ καὶ ἔστιν ὑπάρχει σημειώσαι*, quorum sententia est: constat enim literis lingue quæ Hebraica, sed negligentius, neque ita ut (ab auctoribus) scribuntur, scripta interpunctaque sunt. Nec minus aperta Serarii hallucinatio, qui in Prolegom. Bibl. c. 16. quæst. 1. græcam versionem sacrorum librorum, quam sub Ptolemæo Lagi compositam tradunt Irenæus & Theodoritus, à translatione LXX. Interpretum, quam sub Philadelpho concinnatam reliqui omnes affirmant, distinguit. Admodum verba itidem videtur conjectura viri præclarissimi Joh. Henrici Hottingeri, qui in thesauro Philologico p. 282. & in fasciculo p. 146. & in editionibus anti-Morinianis p. 29. Græcam Samaritanorum versionem septuaginta-virali græca antiquiorem olim existisse, Græcisque Ecclesiæ doctoribus sub *Σαμαριτικῇ* nomine laudatam opinatur. Verum quæ ratio nos quæso moveat, ut tam antiquam illam esse arbitremur, cum præcipue, ut infra declarabo, credibile sit per Samariticum veterem intellexisse versionem græcam Symmachi. Porro Scripturas in græcam linguam ante Ptolemæum translatas negat Augustinus VIII. 1. Civ. Dei.

II. V.

* Jenæ A. 1689. 4. Confer, si placet Bibl. Universal. T. XVII. p. 440. & de Clif. Moe de Bibliis Original. p. 172.

II. Vetusissima igitur, de qua certius paulo constat, est versio græca librorum antiqui fœderis, quæ per annos amplius mille & septingentos celebris fuit sub nomine LXX. *Interpretum*. Antiquissimus omnium, qui historiam hujus interpretationis scripto consignarunt, haud dubie est Autor notus sub nomine *Aristæi* sive *Aristeæ*, qui se Ptolemæi Philadelphi Regis Ægypti ministrum & cum Andrea Regis ejusdem ἀρχισυνάγου Φιλακῆ, ad Eleazarum Pontificem, librorum sacrorum Interpretumque impetrandorum causa à Rege missum refert. Hujus liber ad *Philocratem* fratrem etiamnum exstat, quo tota res fuse exponitur, nomina LXX. Interpretum, Regis in illos munificentia, quæstiones à Rege eisdem in convivio propositæ, ipsorumque responsiones prolixè referuntur. Hunc Eusebius IX. 38. præparat, vocat *ἡ ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνείαις τῶν νόμων*. Primus latine vertit Pauloq; II. Pontifici dicavit Matthias *Palmerius* Vicentinus, cujus versio quibusdam antiquioribus latinis Bibliorum editionibus præfigitur, ut Romanæ A. 1471. fol. & Norimbergenſi anno 1475. Prodiit deinde sæpius tum seorsim, ut Colon. 1578. 8. cum commentario qualicunque *Jacobi Middendorpii*: tum una cum aliis scriptis, Ut Basileæ A. 1536. 8. cum Olympiodoro & Gregorio Neocæsar. in Ecclesiastem: atque etiam in Micropresbytico Basil. 1550. fol. sed & in Bibliotheca Patrum Parisiis edita, tomo 7. atq; Coloniae, tomo 1. & Lugduni, tomo 2.

Græce primus ex Codice, quem in Italia acceperat, edidit & Huldrico Fuggero dicavit *Simon Schardius*, adjuncta separatim versione latina meliori *Matthiæ Garbitii*, Professoris græcarum literarum in Academia Tubingenſi paulo ante defuncti, & variis lectionibus è Codice Vaticano collectis. Basil. 1561. apud Oporinum 8. Hanc editionem secutus sum, cum Aristææ librum græce & latine subjungerem editioni Josephi Lipsienſi, quæ titulum præfert Coloniae A. 1691. fol. ubi & notas meas breves ad compendium Aristææ in Josephi Historia Lib. XII. cap. 2. obvium reperies. Aristæam græcolatinum *Eldani de Parchum* Obotritæ Francof. 1610. memoratum Imbonato in bibliotheca Ebræo-latina p. 347. & Heidenreichio in Pandectis Brandenburgicis p. 271. necdum vidi. Novam editionem hujus scripti receperat vir doctiss. *J. Vossius*, quo antequam promissa exsolvisset defuncto *Oxonienſis* A. 1692. 8. edidere Aristææ librum, servata Garbitii versione locis quibusdam emendata, & præmissis veterum testimoniis de septuaginta interpretibus cura

busque suis scriptum integrum Græce & latine inseruere viri duo præstantissimi, qui in Belgio & Anglia Aristeam scriptorem supposititium & universam ejus narrationem confictam ac commentitiam esse nuper ostenderunt, *Humphredus Hody*, linguæ græcæ Professor Regius & Archidiaconus Oxoniensis in libris IV. de Bibliorum textibus Originalibus, versionib⁹ græcis & vulgata latina; Oxoniæ à theatro Sheldoniano 1701. fol. & *Antonius Van Dale*, Medicus ac Philologus Harlemensis in dissertatione super Aristeâ de LXX. Interpretibus, Amstelod. 1705. 4. Addamne his, quod *Johannes Drusius* LXXII. Interpretum responsa Regi Ptolemæo reddita ex Aristeâ, Garbitii versione servata, latine edidit libro secundo Apopthegmatum Hebræorum. Franequeræ A. 1591. 4.

Compendio historiam de LXX. Interpretibus ex Aristeâ refert Rabbi *Gbedalias* in Catena Cabbalistica fol. 23. 24. Versione liberiori Hebraica Aristeam interpretatus est *R. Azarias de Rossi* sive *de Rubis* Ferrariensis sub titulo זקנין ודורן *Decor senum*, Mantuæ 1574. in Opere cui titulus מאור עינים *Lumen Oculorum*. Conf. *Joh. Morini* Exercitat. Biblicas p. 181. & *Julium Bartoloccium* Bibl. Rabinicæ T. 1. p. 437. *Hottingerum* Bibl. Or. p. 49.

Germanice vertit *Justinus Goblerus* de Sanct. Gvvere U. J. D. A. dicavitque *Philippo Hassia Landgravio* A. 1561. Recusa est hæc versio Amstelodami A. 1631. 12. D. *Simonis Schardii* versio Germanica edita A. 1619. 8.

Gallice lucem vidit per *G. Paradin.* Lugd. 1552. 12.

Italice subjectus libris V. T. in versione Bibliorum Italica, quam A. 1471. edidit *Nicolaus Malermus Venerus*, Abbas Benedictinus Ord. Camaldulensis monasterii S. Michaelis de Lemo. Eadem Biblia recusa A. 1477. & 1541. Prodiit & Aristeas Hetrusca lingua nescio quo interprete, Florentiæ 1550. 8.

Hunc ipsum esse librum, quem legit olim & sub Aristeæ nomine laudat *Josephus*, & ex quo nominatim compellato historiam de LXX Interpretibus referunt vel perstringunt *Terrullianus* c. 18. *Apologet.* *Eusebius* VIII. 2. seq. præparat. *Georgius Syncellus* p. 272. seq. *Auctor Chronici Paschalis* p. 173. *Joh. Zonaras* aliq; nonnulli, vel collatio sola lectori perspicue demonstrabit.

At ab Aristeæ qualis hodie existat non minusquam à *Josepho* & *Eusebio* immane quantum discrepant, quæ ex Aristeâ refert *Epiphanius* lib. de ponderibus & mensuris sect. IX. seq. Diversa quoque sunt, quæ habet *Pleudo-Josephus* *Gorionides* III. 2. Diversa insuper nomina LXX.

LXX. Interpretum occurrunt in epistola pseudo Damasi ad Hieron. *Cogitavi frater amantissime, & in Christo semper sacerdos, ut secundum septuaginta Interpretes id est Matthiam & Ptolemaum, Muchium, Sacreum, Hydronium, Pamphilum, Zoasirem, Didymum, Sanium, Epiphanium, Ciatrem, Simonem & ceteros in quantum nostra recurrit conscientia, de septuaginta invenire vestigia.* Diversum quoque narrationis filum & diversas Ptolemæi & Hebræorum epistolas exhiberi à Matthæo Cigala Cyprio in nova Synopsi historiarum sermone Græco-barbaro conscripta, iterumque alias epistolas exstare in Petri Comestoris Historia Scholastica, notavit Humfredus Hody libro & capite primo operis paulo ante laudati. Utrum vero hi vel ingenio tantum indulserint suo, vel ex memoria rem referentes tam varia confinxerint (nam nec Josephus ex asse cum Aristea conspirat) vel diversum sub Aristææ nomine codicem, quod doctissimo Hodio videtur & à juniore quodam confictū ad manus habuerint, lectoris judicium esto.

Veram esse Aristææ narrationem, & ab Aristæa Ptolemæi hyperaspiste sive custode corporis vere scriptam, Josepho, Eusebio aliisque antiquis pridem accredidere plerique eruditorum, Brianus Waltonus prolegom. IX. ad Bibl. polyglotta §. 4. Isaacus præcipue Vossius libro de LXX. Interpretibus c. 4. ejusque appendice & in appendice ad Melam p. 58. seq. ubi librum ab Humfredo Hodyo adversus historiam Aristææ editum Oxoniæ 1686. 8. ex instituto impugnat. Assentitur Vossio Nicolaus quoque Nourritus in apparatu ad Bibliothecam maximam Patrum libro 1. Sed fateor re diligenter expensa probabiliorem mihi videri sententiam eorum, quibus Aristææ liber videtur commentum Judæi alicujus Alexandrini ante Christi nati tempora, & antequam Aristobulus scriberet, concinnatum ad auctoritatem versioni Græcæ sacrorum librorum, quæ inter Judæos Hellenistas obtinebat conciliandam. Hoc jam pridem suboluit acutissimo Josepho Scaligero ad Eusebii Chron. num. MDCCXXXV. p. 133. & epistola XIV. ad Segvinum, suffragantibus ex ipsa Ecclesia Romana (ne Lud. Capellum & Protestantibus alios quam plurimos laudem) H. Valesio ad Hist. Eccles. Eusebii p. 95. Rich. Simone lib. II. Hist. Criticæ V. T. cap. 2. & Elia du Pin in Prolegomenis ad Biblia lib. 1. c. 6. §. 3. p. 176 seq. Præcipue vero summa ope & conquistis diligenter argumentis hoc annisi sunt duumviri supra laudati Hodyus & Van Dalen, ut de monstrarent, parum inesse fidei universæ de LXX. Interpretibus à Ptolemæo arcessitis traditioni, adeoque veram esse priorem I. Vossii sententiam, qui in notis ad Barnabæ Epist. librum

librum de LXX. Interpretibus allegans, non Aristeam sed pseud-Aristeam appellavit. Aristæum ἐν τῇ παλαιᾷ ἱστορίᾳ laudat & ex eo quædam de Jobo refert Alexander Polyhistor apud Eusebium IX. 25. præparat. Evangel. eundem ut videtur Aristeam innuens.

III. Equidem adeo incredibilia & pugnantia sunt, quæ de LXX. Interpretibus in Aristeæ, Philone, Josepho, & aliis veteribus leguntur, ut nec cum cæteris historiarum veterum monumentis, nec cum temporibus moribusque Ptolemæi, ac Demetrii Phalerei, nec cum institutis gentium facile possint conciliari, nec denique secum ipsa satis conveniant, quod à viris illis doctis prolixè est ostensum. Si quis igitur cogitet Judæos inter gentes illa ætate admodum contemptos, vicissim amplificandis rebus suis etiam per fabulas * pronos, profecto is magis magisque detrahet narrationi illi per se parum verisimili fidem, cujus partem jam olim ausus est explodere Hieronymus, rejectis cellulis, quibus inclusos interpretes narrat alii vel singulos, ut Justinus, Irenæus, Clemens, Cyrillus Hierosol. Augustinus, Gorionides &c. vel binos, ut Epiphanius & Novella 146. Justinianus Imperator, aliique apud Hodium p. 152. seq.

IV. Mirus quoque est Judæorum ipsorummet de illa versione dissensus. Nam cum LXXII. Interpretes arcessitos, è singulis tribubus scilicet senos ab Eleazaro missos Aristæas referat, Gorionides his addit Eleazarum ipsum: At Talmudici in tractatu Sopherim c. 1. §. 7. vocant **מַעֲשֵׂה בַחֲמֵשׁ זְקֵנִים** ** opus quinque seniorum, qui scripserunt Ptolemæo Legem græce. Mox in eodem tractatu c. 1. §. 8. *Alia historia de Ptolemæo Rege, qui congregavit **שְׁבַעִים וְשְׁנַיִם זְקֵנִים** septuaginta duos senes, & collocavit eos in LXXII. domibus, nec revelavit eis, cur convo-*

carit

* Tale est, quod de Alex. M. Hierosolymam intrante, venerante summum sacerdotem & in templo immolante legitur adud Josephum, & refellitur ab Antonio Van Dalen libri laudati cap. X. Nec minus, quod Talmudici fabulantur Jonathane Legem in linguam Chaldaicam transferente aves super ipsum volantes concidisse mortuas, mufcas circumrepentes divinitus exustas &c. id. p. 165.

** Jacobus Cappellus ad Hebr. III. 8. *Versionis, quæ Ptolemæo Philadelpho data est, non unus fuit auctor. Ea vulgo dicitur LXX. Seniorum, sed tropice, quod scilicet facta sit à legatis LXX. viris, quod Hierosolymis erat, Synedrion. Hos vero legatos fuisse non septuaginta, sed quinque. discimus ex Talmudis tractatu de Scribis c. 1. §. 7. Has quinque partitas operas inter se colligimus ex eo, quod unam eandemque vocem videmus aliter atque aliter redditam nulla necessitate. Johannes Morinus parum verisimiliter Exerc. Bibl. p. 187. per opus quinque Seniorum intelligit quinque diversas, quibus Christiani olim usi sunt græcas librorum antiqui fœderis versiones.*

carit illos (in Aristeas & Josepho contrā legas Regem hoc per literas Eleazaro significasse) *sed separavit unumquemque eorum* (Aristeas & Josephus testantur conjunctim illos interpretationem concinnasse) *Et dixit : Scribite mibi legem Moysis Magistri vestri.* Tunc suggessit Deus consilium in corda singulorum, ut congruerent sententia eorum in sententiam unam. Exaraverunt ergo ipsi Legem quilibet seorsim. Idem sibi persuadere Christiani plerique, è quibus Nicetas : *δηρηδύως τῶν τ' διαλεξέως μεταβολῇ ποιησάμενοι μίαν ἐν ἐκάστοις εὐνοίαν καὶ λέξιν ὁποδεδώκασιν.* Ut scilicet de illis valeret locus Exodi XXIV. 9. & 11. *καὶ ἐβδόμηκοντα πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ ἐδιεφώνησαν εἰς εἶς.* Vicissim Aristeas festum in memoriam versionis hujus solenne institutum narrat ad dies vitæ Ptolemæi celebrandum, Philo ad sua usque celebratum commemorat tempora, Talmudici in eodem tractatu Sopherim c. 1. §. 7. diem illum testatur Israeli accidisse gravem & luctuosissimum, non minus eo quo vitulum conflagrant. Ne dicam, quod ob legem græce sub Ptolemæo versam jejunium anniversarium instituerunt die octava mensis Tebeth, de quo ad Seldenum de anno civili Judæorum c. VIII. totum enim hoc fabulosum esse contendit Hody p. 221. de Bibliis Original. Versionis Græcæ institutum laudant Aristeas, Philo, Josephus; at Herbanus Judæus disp. cum Gregentio : *κακῶς, inquit, καπερὲψαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐκοντὶ τὰς βίβλους ἐ' Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἑλληνίδα γλῶσσαν, ἵνα ταύταις ἐμφιλοχորῶντες ὑμεῖς ἱεροποιῇτε πάντα ἡμᾶς.* Omitto quod Convivio Interpretes excepisse Rex Ptolemæus ab Aristeas scribitur per dies septem, à Josepho per dies duodecim, hæc enim allibario vel memoria diversitas esse potest. Taceo etiam, quod Aristeas aureis literis scriptam legem Ptolemæo oblata narrat, sed Talmudici in Sopherim, librum legis profanari haud dubitant, si aureis literis scribatur. At non prætereundum, quod Aristeas & Josephus versionem factam esse affirmant ex Hebraico, Philo & R. Azarias è Chaldaico, nonnulli apud R. Gedaliam in Schalschelet Hakabbala è Syriaco : è Samaritano denique Christiani scriptores Postellus ac Seldenus. Confer Hottingerum thesaur. Philolog. p. 294. - 300. ubi loca colligit, quibus græca versio cum Pentateucho conspirat Samaritano. Neque in hoc consentiunt, utrum legem solam sive Pentateuchum, an libros universos antiqui fœderis in Ptolemæi gratiam verterint LXX. Interpretes. Universos enim translato esse affirmat * Pseudo Gorionides, & è Christianis Ire-

Ss

næus

* Fallitur Joh. Morinus, qui Exerc. Bibl. p. 187. contendit Talmudicos quoque in tractatu Sopherim affirmare, quod universos legis, Prophetarum, & Psalmorum libros

næus, Clemens Alex. Epiphanius, Cyrillus 1. contra Julianum alii
 solam vero *νομοθεσίαν* live *νόμος*, solum, inquam, Pentateuco
 Philo secundo de vita Moysis, Aristeas, Josephus & tota Hebræo-
 schola apud Hieronym. in Ezech. V. & XVI. & secundum caput Mi-
 Aristobulus item apud Eusebium præparat. XIII. 12. p. 664. & Ta-
 dici in tractatu Megillah & Sopherim, quæ sententia probavit se
 viris inter Christianos doctissimis, Andreæ in primis Masio præf. a
 suam, ubi observat versionem Pentateuchi à versione reliquorum li-
 rum non mediocriter dissidere & pauciores continere errores.
 placet Cartvighio IV. 3. mellificii Hebraici, Usserio c. 1. de LXX
 terpretibus, Humfredo Hody p. 164. seq. de Bibliis Original. Sam-
 to IV. 8. Var. lect. Alexandro Moro in Causa Dei p. 147. Antonio
 Dalen de Idololatria p. 635. seq. & libro de Aristeas p. 179. seq. &c.
 phanius vero & Cedrenus ab omnibus exhibitantur, quorum ille p.
 universos V. T. libros etiam LXXII. Apocryphos, hic decem myr-
 live centum librorum millia, & intra LXXII. quidem dierum (pati-
 LXXII. viris doctissimis Hebræorum translata fabulatus est. C.
 Hodyum p. 176. seq. Hisce addenda est fabula de libris sacri
 LXXII. interpretes in LXXII. gentium lingvas conversis, de qua m-
 nit Goldastus ad Paræneticos Veteres p. 369.

V. Fuerunt viri eruditi, qui cum encomia, qui à Philone
 Aristeæ libro & passim apud veteres in versionem LXX interpretu-
 geruntur observarent, & vicissim animadverterent Græcam, quæ h-
 sub illo nomine exstat, interpretationem & Christianis olim lect-
 tanquam parum fidelem rejici à Judæis (Confer Hodium de B-
 Originalibus p. 241. sq.) & plane non esse usque adeo accuratam, ut t-
 laudes ferre possit, existimarunt genuinam LXX. Interpretum ve-
 nem intercidisse. Hanc opinionem singulari libro de editione LXX. I-
 pretum Lond. 1657. 4. & Lips. 1695. 4. probandam in se suscepit Jac.
 rius Vir admirandæ doctrinæ, contenditque variis argumentis live
 jecturis versionem illam in Bibliotheca Ptolemæi Philadelphi, cum

vertetunt LXX. Interpretes. Nam verba *scripserunt ei legem separatim* signifi-
 scripsisse illos legem separatos per cellulas, non vero ut Morinus contendit, *se-*
 tim reliquos libros. Ibidem Talmudici, etsi falso, memorant tredecim loca, c-
 gratiam Ptolemæi interpretes immutaverint, neque ullus ex illis locis ex alio
 depromptus est, quam ex Pentateuco. Vide ea, si placet apud Waltonum prole-
 IX. 16. Humfredum Hody p. 170. Hottinger, thesaur. Philos. p. 325. seq. & Bar-
 eum 1. Bibl. Rabbin. p. 462. seq.

xandriam expugnaret Julius Cæsar, conflagrasse: postea vero aliam Hellenisticam pridem à temporibus Ptolemæi Philometoris frequentatam Græcam interpretationem non tantum Pentateuchi (quem à LXX. interpretibus solum translatus, ut dixi, existimat) sed omnium Prophetarum librorum, cujus jam tum in prologo meminerit Sirachides, Herodis Regis jussu ab aliquibus Hebræicæ linguæ peritis recognitam atque adeo *κοινή* live publica quæ exstet Hellenisticarum puriorem & integriorem collocatam fuisse in Bibliotheca, quam novam in Serapeo Alexandriæ instaurabat Cleopatra Regina, & in quo thesauro librario sua adhuc ætate * superesse versionem librorum sacrorum testati sunt Tertullianus c. 18. Apologetici & Chrysostomus Orat. contra Judaizantes & cum eis jejunia celebrantes T. 6. edit. Savil. p. 373.

At enim non possum mihi persuadere Versionem illam primam celebratissimam in sola delituisse Ptolemæi Bibliotheca, ita, ut hac conflagrante penitus statim aboleretur. Quin potius à Judæis descripta est in usum Græce loquentium, editaque dimanavit in vulgus, & Sirachidis ætate jam dimanaverat. Josephus, Philo, & scriptores Christiani veteres ad unum omnes ita existimarunt Græcam sacrorum librorum, qua ipsi usi sunt, versionem illam ipsam fuisse, quam in Ptolemæi gratiam compositam commemorant. Nolo alia in præsentem afferre, quæ Usserio respondit H. Valesius in Epistola ad eum scripta & notis ad Eusebii Historiam p. 306. seq. subjuncta, tum Brianus Waltonus prolegom. IX. 19. seq. Etiam Lud. Cappellus in calce Criticæ sacræ ex assè satis fecit viro docto alteri, qui in dissert. de locis parallelis veteris & novi Testamenti genuinam LXX. Interpretum versionem similiter periisse contendit, quam Evangelistæ & Apostoli semper sint secuti, & ex qua Auctores Christiani versiones Græcæ, quæ hodieque exstet, istam suam interpolaverint iis maxime in locis, quibus ab Hebræa litera illos certo consilio ait discessisse.

Viri perquæ eruditi Franciscus Junius lib. 2. contra Bellarmin. de verbo Dei c. 5. sq. & Sam. Petit. (IV. 8.) c. 28. Var. lect. suspicati sunt, Pentateuchum sub Philadelpho; at libros Veteris Testamenti Propheticos & Psalmos sub Herode Rege demum translatos, & ab Essenis quidem, ut conjicit Petitus, in Græcum idioma fuisse. Alii, ut Serarius, sub Herode concinnatam volunt totius veteris Testamenti versionem novam Græcam, priore scilicet LXX. Interpretum deperdita. Verum, non alium

S § 2

habent

* Confer Hody, p. 640.

habent hujus sententiæ suæ fundum, quam locum Justinī Martyris Apologia 1. p. 72. in quo nisi lateat error librarii, necesse sit optimi Doctoris parachronismum consulamque temporum rationem excusare. Equidem Vir insignis Joh. Ernestus Grabius in præclara Justinī editione pro βασιλευσιν Ηρώδη legit ιερῶν & mox pro βασιλεὺς Ηρώδης reponit βασιλεῶν ιερῶν, sed ne causer literas longius recedentes, dubito, an Judæorum sacerdotem atque iterato quidem Justinus βασιλευσιν vocaturus fuisset. Illam igitur sub Herode concinnatam versionem Græcam non minus, quam translationes græcas sacrorum librorum Ptolemæo Philadelpho antiquiores commentis adscribere non dubito. Salvo itaque aliorum judicio, videtur mihi esse exploratissimum, non aliam nos habere translationem, quam veteres omnes & Josephus ipse pro septuaginta-virali habuerunt, licet varia, ut sit, tractu temporis irruerunt sphalmata, nec paucae interpolationes, aliis codicibus plures, aliis pauciores fuerunt illatae. Compolitam autem mihi persvadeo versionem illam univerforum librorum antiqui fœderis, neque à LXX. viris sive conjuncto studio & labore, sive per cellulas divisīs, neque ab uno eodemque (a) auctore, quod diversa nimis ratio (b) interpretandi easdem phrasēs & vocabula evincit: Sed admodum tralatitiae, Alexandriae ut videtur (c) à variis, etsi haud multum diverso fortassis tempore, non tam in Regis Ægypti, quam suum Judæorum usum, quibus græca familiariora esse incipiebant, ut quando in Synagogis sive Paraschæ ex lege, sive Haphtaræ Propheticae idiomate Hebraico prælegerentur, singulos versiculos Græca (d) posset excipere interpretatio. Utrum vero interpretatio illa tota jam perfecta fuerit tempore Ptolemæi Philadelphī, ut veterum sudent testimonia, an paulo serius; vel sub Ptolemæo demum Philometore, (e) qui in agro Heliopolitano Judæis permisit templum condere tempore Judæ Maccabæi, impleturus veluti vaticinium Esaïæ XIX. 19. certo definiri non potest: hoc saltem negari nequit, quod Sirachides nepos cum prologum suum scriberet sub Evergete Philometoris successore, libri Prophetici jam in Græcam transcripti linguam exstiterunt.

VI. Jam editiones hujus Versionis breviter enarrare operæ est pretium. Sunt autem præcipuæ tres, (f) è quibus reliquæ omnes profluxerunt.

1. COM-

(a) Hody p. 201. seq.

(b) id. p. 204. - 217.

(c) id. p. 112. seq.

(d) Confer eundem p. 224. seq. 240. seq. & p. 175.

(e) Ant. Vandalen lib. de Aristap. 167. Hody p. 189.

(f) Hody p. 634.

1. COMPLUTENSIS, in Bibliis Polyglottis Complutensibus studio Cardinalis Francisci Ximenii A. 1515. fol. editis & Leoni decimo inscriptis, 6. Volum. quæ dicuntur constituisse summa aureorum amplius 50000. In his vulgata versio latina posita in medio est, & ex altera parte græca, ex altera parte Hebraica. *Mediam*, inquit Ximenius præf. ad Lectorem, *inter hos latinam beati Hieronymi translationem velut inter Synagogam & Orientalem Ecclesiam posuimus, tanquam duos hinc & inde latrones, medium autem Jesum, hoc est Romanam sive latinam Ecclesiam collocantes.* Græcis præterea (uti Hebraicis quoque) apposita est versio latina interlinearis, quæ maximam partem debetur Lopidi Stunica, Johanni Vergaræ cui libri sapientiales explicandi sunt commissi, & Ferdinando Nunnescio de Guzman, sive Ferdinando Norio Pintiano, ut testatur Alvarus Gomelius de Castro in vita Ximenii p. 43. & Nic. Antonius Bibl. Hispan. T. 1. p. 293. Græca è variis eximii Codicibus MSS. recensuerunt, præter eundem Ferdinandum, Demetrius Cretensis, Lopes Stunica & Franciscus Vergara Johannis frater: at sæpius contra librorum scriptorum * fidem immutarunt, quo magis convenirent cum Hebræo. Versio latina separatim prodiit Basileæ apud Andream Cratandrum A. 1526. 4. & comparet hinc inde mutata etiam in editionibus Bibliorum græcolatinis Basileensibus A. 1550. & 1582. 8. quatuor Vol. licet græca ipsa ibi referunt editionem (de qua mox) Aldinam. Vestigiis editionis Complutensis præterea insunt Biblia Regia Polyglotta Antverp. 1571. fol. Voluminibus octo, in quibus Hebr. Chald. Græc. lat. & Novum Testam. Syriace literis Syrorum & Hebræorum descriptum. Occurrunt & ibidem Guillemi Sirleti notæ in Græcam Psalmorum editionem.

Biblia Hebræo-Græco-latina cum notis Vatabli, & ad Apocrypha Claudii Baduelli A. 1588. fol. apud Commelin. & 1596. fol. Genevæ ex officina Sancti Andreæ 2. Volum.

Biblia Commeliniana A. 1599. & 1616. fol. 2. Vol. Hebræa & Græca cum latina vulgata & Pagnini, notisque Vatabli.

Biblia Polyglotta Parisiensis A. 1545. fol. decem Voluminibus, Hebræa, Samarit. Græca, Chaldæa, Syriaca, Arabica & latina exhibitibus.

S s 3

2. AL-

* Vide Flam. Nobilium præf. ad suam vers. latinam: Usserium de LXX. c. 8. Johannem Morinum Exerc. Bibl. p. 202. seq. Walton, prolegom. IX. §. 28. Rich. Simonem in Catalogo præcipuarum editionum Biblicarum, ad Calcem libri tertii Hist. Criticæ sacræ. Vet. Test.

2. ALDINA Venetiis A. 1518. fol. ab Aldo ita, ut in Msto codice invenerat, eoque licet ab Hebraicis & latinis codicibus passim dissidente ordine, cura Andreæ Asulani fideliter edita, sine latina versione.

Hanc secutæ sunt *Basileensis* Græca A. 1545. fol. apud Hervag. cum Philippi Melanchthonis præfatione.

Argentinenfis Græca A. 1526. 8. 3. Vol. cura *Joh. Loniceri*, sed qui in ordine ad Hebraicos codices revocando libertatem sibi permisit, ut ejus exemplo deinceps alii.

Basileenses Græcolatinæ 1550. & 1582. 8. apud Bryllingerum quatuor Volum.

Hamburgensis, in Bibliis quadrilingvibus *Davidis Wolderi* A. 1596. fol. exhibens Hebraica, Græca, latinam vers. vulgatam & Pagnini, Lutherique Germanicum.

Francofurtensis Græca præstantissima A. 1597. fol. typis nitidis emendate excusa & versiculis distincta, instructaque variis lect. & Scholiis à *Francisco Junio*, ut nonnulli existimant, sive ut alii (verius fortassis) à *Fridérico Sylburgio*. Ordo Aldinæ edit. nosiunquam immutatus est, & quatuor penultima Exodi capitula rescissis Aldinis ex Complutensi editione restituta, nec minus pars magna capitis XXIV. Proverbiorum.

Denique *Francofurtensem* referens *Veneta* Anni 1687. fol. apud Nicolaum Dulcem: de qua consule, si placet, *Acta Eruditor.* T. 2. supplementi p. 275.

3. ROMANA è Msto codice eximio Vaticano mille amplius annorum recensita, adhibitis præterea Veneto Card. Bessarionis, aliisq; vetustis codicibus, è quibus etiam, quæ in illo deerant (ut capita prima XLVI. Geneseos, Psalmi CV - CXXXVIII. & libri Maccabæorum) supplere licuit. Auspiciis *Sixti V.* Pontificis, cura *Card. Caraffe*, *Flaminii Nobilii*, aliorumque virorum doctorum * prodiit græce cum Scholiis græcis per Codices MStos collectis, Romæ A. 1587. fol. typis perquam nitidis. Hæc editio præ reliquis purior & integrior merito videtur Viris doctissimis, licet & ipsa suis non destituatur nævis, nec veterem since-

* Richardus Simon in epistolis Ielectis, lib. 1. p. 179. & 243. testatur in illis Bibliis græcis elaborasse præterea *Petrum Moriam*, tum p. 182. *Joh. Maldonatum* & p. 240. *Antonium Agellium*, qui in suo ad Psalmos commentario testatur in Codice illo antiquissimo à recentiore manu plurima fuisse depravata ad libros recentiores,

sincerā per omnia referat, ut præter alios Usserius c. 8. syntagm. de LXX. demonstravit. Post anni spatium latinam versionem à se & ab *Antonio Caraffa* elucubratam atque ex antiquis Doctoribus latinæ Ecclesiæ, quantum fieri licuit, collectam, velut in compensationem perditæ veteris *versionis Italæ* * edidit *Flaminius Nobilius* Lucensis, Romæ 1588. fol. additis scholiis & annotationibus quantivis pretii.

Hæc editio græca pariter & latina una cum scholiis junctim recusa est, capitumque versiculis distincta *Parisis* A. 1628. fol. 2. Volum. curante *Joh. Morino*, qui in præmissa præfatione hanc longe purius, quam reliquas editiones, verba & sententias LXX. Interpretum referre disputat. Versionem latinam in hac *Parisiensi* editione occurrentem male ad *Morinum* velut auctorem refert *Lambecius* III. commentar. de Bibl. Vindob. p. 16.

Expresserunt præterea *Sixtinam* sive *Romanam*, Græco-latina *Londinensis* in Polyglottis *Briani Waltoni* A. 1657. fol. 6. Volum. quo in opere præter *Nobili* Scholia è *Joh. Drusii* scriptis locupletata adjunctæ sunt variæ lectiones ex *MSto* antiquissimo Græcæ versionis *Alexandrino*, & ex editione *Complutensi* & *Aldina*, tum è *MSS. Cottoniano* per *Genesin*, *Cantabrigiensi* per *libros Chron. Rupisfulcaldiano* per *Esaïam*, & *Cardinalis Barberini* per *minores Prophetas*, *Andræ Maffii* in *Josua*, & *Patricii* denique *Junii* notæ eruditissimæ in græcam, quam parabat è *MSto Alexandrino* editionem, sed quas dolendum est non produxisse ultra caput XIV. Numerorum.

Græca *Londinensis* A. 1653. 8. typis nitidis, sed quæ in ordine librorum, Psalmorum numero & aliis nonnullis à Romana recedit, ut notavit *Usserius* syntagm. de LXX. Interpretibus c. 9.

Cantabrigiensis, itidem græca, *Londinensem* pressò pede sequens, cum luculenta *Joh. Pearsonii* præfatione, in qua de usu & auctoritate Græcæ versionis agit, & loca quædam illius erudite vindicat A. 1665. 12. 2. Volum.

Amstelodamensis græca A. 1683. 8. è *Cantabrigiensi*, una cum præfatione *Pearsonii* viri summi ad verbum expressa, curante *Joh. Leusdenio*, quod ipse testatur in *Philologo Hebræo mixto* p. 32.

Lipfi-

** Vetus Italia vocatur versio latina græcæ interpretationis Bibliorum & versio Novi Testamenti, qua ante *Hieronymum* per Italiam & aliis in locis usa est Ecclesia latina, Conser *Walton*, Prolegom. IX. 31. P. pithocum, de latinis S. Scripturæ interpretibus, *Rich. simonem Hist. Crit. V. T.* libro 2. c. 11. & lib. 2. *Hist. Crit. N. T.* p. 90. & c. *Hodium* p. 342. seq.

Lipsiensis denique, è Londinenſi A. 1653. expreſſa itidem græca A. 1697.8. cum Scholiis græcis Romanæ edit. locis Scripturæ S. parallelis & variis lectionibus, eruditaque præfatione amici noſtri Clariff. *Johannis Frickii*, Ulmenſis, qui nomen ſuum præ modèſtia diſſimulavit, ſive primoribus tantummodo literis innuit.

Novam quidem editionem verſionis græcæ ad MStos codices & veterum Eccleſiæ doctōrum fidem accuratius recensendam pridem moliti ſunt viri doctiſſimi.

1. *Fronto Ducaus*, ut conſtat ex ejus epiſtola ad Tegnagelium apud Lambec. T. 1. commentar. de Bibl. Vindob. p. 192. tum ex Epiſtola Sarraſii CLXXXIX, quam reſpicit Colomeſius p. 128. Epiſt. ad Juſtellum, denique è Gaſſendo in vita Peireſkii lib. 3. ad A. 1618. p. 285. ſeq. cujus verba adſcribam: *Quoniam vero Fronto Ducaus parabat eodem tempore editionem codicis græci, literis majuſculis ſcripti, magnamque Bibliorum partem continentis, & ea quidem antiquitate, ut diceretur correctus manu propria Origenis ** atteſtantis cum tetraſplis magis vetuſtis fuiſſe collatum, ideo cum Peireſkii probe meminifſet exſtare apud eundem Cottonum MStum Græcum pretioſiſſimum, ab uſque Theodoſii temporibus characteribus etiam majuſculis exaratum & à Rege Jacobo mille aureis emtum; ideo, inquam, ut ea editio ex collatione fieret completior, ſcripſit miſitque in Angliam, & fide ſponſioneque data Codicem obtinuit, quæque Frontone communicavit.

2. *Patricius Junius*, qui verſionem græcam Bibliorum recensere voluit è Codice mille & trecentorum cii citer annorū, quem Alexandrinum vulgo vocant, quia Alexandria eum Conſtantinopolin aſportaverat, qui inde dono ad Carolum 1. Angliæ Regem miſit *Cyrillus Lucaris*, Alexandrinus primum, deinde CPolitanus Patriarcha. Variæ lectiones hujus Codicis, ſed non ſatis diligenter enotatæ leguntur in Polyglottis Londinenſibus: Librum integrum Jobi ex eodem MSto *συχνης* antiquo more expreſſum edidit idem Junius ante Catenam Græcorum Patrum in Jobum, Lond. 1637. fol. & Junii exemplo *Job. Terentius Franekeræ* 1663.4. una cum Variis lect. Ejusdem Junii commentarius, quem in Græcam verſionem parabat, certe præclarus, ſed non ultra caput XVII. libri Numerorum progreſſus, lucem vidit in Tomo ſexto polyglotton Londinenſium, ut paulo ante dixi.

3. *J. Poſſius*, qui inſtaurandæ à ſæc. LXX. viralis verſionis ſpem fecit.

* Hoc credat, qui volet, nam quæ ſtatim ſequuntur, perſpicue, ni fallor, id reſellunt.

fecit lib. de LXX. Interpretibus c. 7. p. 7. atque à Joh. Pearsono in præfat. ad Cantabrigiensem editionem his verbis ad promissa exsolvenda invitatur: *Quoniam hæc Seniorum versio etiam S. Hieronymi tempore corrupta fuit atque violata, danda est opera, ut ei pristina puritas restitui & redintegrari possit. Certum est, exemplaria quæ habemus, Complutense, Aldinum, Romanum, plurimum inter se & ab Alexandrino discrepare, alios etiam Codices aliquarum S. Scripture partium satis antiquos nunc cum eorum aliquo, nunc cum nullo convenire. Optime igitur fecerit, qui codices omnes MSS. cum editis diligenter contulerit, qui varias lectiones non tantum ad Hebraicam veritatem examinaverit, sed cum antiquissimorum Judeorum Philonis & Josephi & vetustissimorum Patrum scriptis comparaverit, ac denique expositiones eas, quæ apud Lexicographos Scripturarios (Hesychium maxime) etiamnum exstant, vel potius delitescunt, inspexerit, atque ita nobis editionem LXX. maxime puram adornaverit. Quale opus utinam aliquando vir doctissimus Is. Vossius, qui optime potest, persiceret, ederetque.*

4. *Paulus Colomesius, cujus hæc sunt verba in Epist. ad Justellum data 3. Oct. 1685. editaque in appendice Is. Vossii ad Melamp. 129. S'il plaist à Dieu de continuer à me favoriser de sa grace, je tâcheray de suppléer au défaut du Pere Fronton, en donnant l' Edition des Septante de Rome avec le Nouveau Testament corrigée en plusieurs endroits, & enrichie d'un grand nombre de Passages paralleles, qui tiendront lieu de commentaire, & qui justifieront clairement, que la plus part des mots spécieux & des phrases particulieres qui emploient les Evangelistes & les Apotres, sont ordinairement tirez de Septante.*

Sed cum horum omnium conatibus intercesserint fata, egregiam ejusmodi operam denique perficiendam, publicoque bono præstandam speramus optamusque à duumviris præstantissimis, LAMBERTO BOS, qui in Franequerana Academia Humaniones literas cum magna laude docet, & cujus ingenio atque industriæ expolitam propediem luculentam Græcæ Bibliorum Versionis editionem debebimus: tum à præclaræ eruditionis, incomparabilisque industriæ viro JOH. ERNESTO GRABIO, qui post luculentam S. Irenæi, quam dedit, editionem jam totus in eo est, ut græcam LXX. Interpretum interpretationem, qualis ab Origene recensita fuit ex Codice Alexandrino potissimum Ecclesiæ restituat, collato diligenter cum Codicibus manu exaratis & impressis, veterumque Ecclesiæ doctorum scriptis & commentariis, versionibus antiquis & Hebraico denique contextu, Asteriscos & Obeliscos reducat Origenianos, componat inter se loca parallela,

la, tum quæ in novo fœdere allegantur, denique fragmenta cæterarum versionum græcarum singulari studio conquirat ac comparet. Vide ejus Epist. ab Hodyo editam p. 639. libri de Bibliis Originalibus & alteram ad Joh. Millium Clarissimum Virum seorsim excusam Oxoniæ. 1705. 4. qua ostendit libri Judicum genuinam LXX. Interpretum versionem eam esse, quam MS. Codex Alexandrinus exhibet: Romanam autem editionem, quod ad dictum librum ab illa prorsus diversam atque eandem cum Hesychiana esse. Præterea subnectit triplex specimen novæ editionis LXX. Interpretum cum variis notis & observationibus.

Illustrem quoque virum Ez. Spanhemium Potentissimi Borussia Regis ad Sereniss. Angliæ Reginam legatum ad recensendam & expoliendam Græcam Bibliorum versionem invitavit his verbis Poeta & Orator memoria nostra svavissimus Petrus Francius p. 255. poem. posthum.

*Versa Interpretibus divina Volumina Græcis
Quando salutifera conciliabis ope?
Iste labor tuus est, qui lingua clarus utraque
Sanabis medica vulnera crebra manu.
Hæc tibi cunctarum sit cura potissima rerum:
Cætera namque homines obligat, illa Deum.
Convenit ætati, doctrinæ convenit isti,
Convenit ingenio non magis ulla Tuo.
Quid quod & exemplar ista qua vivis in urbe est,
Misit Alexandri quod pius urbe * pater.
Nil illo mihi, nil illo antiquius usquam
Continet ulla suo Bibliotheca sinu.
Huic insudandum est Libro Tibi. Consule Librum
Et quam convenient omnia rite doce.
Græcorum justam Seniorum suscipe causam,
Illorum causam suscipe, causa Dei est.
Dignius haud poteris vacuum disponere tempus;
Ulla tamen vacuo si fluit hora Tibi.
Postulat hoc Pietas, virtus Tua, postulat omnis
Ordo hominum, qui Te, qui studia ista volunt.*

VII.

* MS. Alexandrinum quod Alexandrinus primum postea CPolitanus Patriarcha Cyrillus misit ad Carolum II. Angliæ Regem, servatur Londini.

VII. *Auctoritas græcæ*, de qua hætenus dixi, versionis magna merito esse debet ac singularis, quia & antiquitate præcellit omnes reliquas Bibliorum versiones, & à tota fere Ecclesia per plures annorum centurias audita propemodum unice est, & pro divina fere habita, quin à Judæis non paucis adhibita Christi ætate, ut è Philonis & Josephi scriptis apparet, neutiquam deniq; spreta ab Apostolis ipsis atque Evangelistis. Nec minor versionis hujus *usus* esse intelligitur, tum ad plurima loca V. T. recte intelligenda, tum ut sciamus, quæ fuerit sententia Judæorum ante Christi tempora de variis dictis Moylis ac Prophetarum, deinde ad recte tractandos veteres Ecclesiæ doctores, quorum fere omnium pleræque interpretationes fundi loco hanc translationem habent. Maxime vero omnium hæc versio conducit ad probe noscendum scriptorum novi fœderis sermonem, quoniam is, cui LXX. Interpretes familiares fuerint, multa melius in scriptis Evangelicis atque Apostolicis percipiet atque interpretabitur, quam qui in aliis Græcis scriptoribus multum diuque fuerit versatus.

Judicio nihilominus opus est, tum ne in tanta confusione Codicum & corruptione, glossæma aliquod, vel Theodotionis aut alterius interpretis *ῥήσι* pro versione Senum amplectamur, tum, ut subscribentes judicio Sirachidis cogitemus, etiam Senes illos in versione sua non per omnia rem acutè gisse, verum haud raro à vero sacrorum scriptorum sensu aberrasse, quomobrem Evangelistæ quoque & Apostoli non raro neglectis * LXX. Interpretibus loca V. T. ex Hebraico potius allegant. Certissimum equidem existimo græcam versionem, quandoque fuisse à recentibus scriptoribus reprehensam iis etiam in locis, cum hi potius ipsi essent reprehendendi vel propter Græcæ lingvæ ignorance, longeque magis propter præposterum ea, quæ non intelligebant carpendi studium, quod *Isaacus* præcipue *Vossius* luculentis aliquot exemplis in libro de LXX. Interpretibus ejusque Apologiis, tum *Job. Pearsonius* in præfat. ad Cantabrigiensem editionem Græcæ versionis demonstravit. At indigna Viro tam erudito præfidentia idem *Vossius* ab omni penitus errore immunem illam contendit interpretationem, & in responsione ad iteratas Rich. Simonii objectiones eum provocare audet his verbis: *Sive velum saltem, qui non recte à LXX. Inter-*

T 1 2

pre-

* Vide Christiani Schotani diatribam de auctoritate versionis LXX. viralis, Franck. 1663. 4. cap. 1. & Hody de Bibliis Original. p. 244. seq.

pretibus expressus sit, reperturum se P. Simonius sperat locum, frustra semper
boraturus, etiam si mille vixerit annos. Sane aliter judicasset ipse vir do-
simus, si partium studio, quas semel publice in se susceperat, renun-
voluisset. Aliter etiam judicaverit lector quilibet, Critices vel max-
nec minus linguarum Hebraicæ & Græcæ peritus, quicumque versio-
hanc cum Hebraicis contulerit, aut attente consideraverit observa-
rorum doctorum, qui hoc jam ex parte fecerunt, Ludovici præcipue
pelli in notis posthumis ad vetus testamentum (nam in Criticæ
editione caput integrum, quo LXX. Interpretes examinaverat, à Ma-
no est omissum) tum Johannis Drusii in commentariis suis, ne de
Ligbeto dicam, cujus opus, sed vix inchoatum exstat in scriptis ejus
humis, in quo discrepantias Versionis græcæ à textu Hebraico dig-
& examinare instituerat sub hisce titulis: *Inaniter addita; periculose
rata: sensum clarum obfuscantia, vitiantia pulcrum. Reddita in sensum ali-
Traditiones Judaicas redolentia. Hebraica retenta. Reddita pro fama
profama textus. Paraphrases. Propria nomina facta appellativa. N-
male calculati. Locorum nomina recentiora. Vocales male lectæ. Liter-
lectæ. Sensus fædatus. Variatio nominum. Versus male conjuncti &c.*

VIII. Cum versione illa Senum strenue uterentur Christiani
eadē licet à Judæis composita subinde crebrius intorquere cœpisse
simonia adversus ipsos Judæos, aliæ deinceps versiones græcæ à J-
atq; judaizantibus Christianis confectæ sunt. Prima harum est AQUI-
(a) Sinopensis Pontici, qui ex Ethnico Christianus factus & bapt-
Hierosolymis sub Imp. Hadriano (b) à quo urbi restaurandæ præf-
ipsum nempe, si Diis placet, Imperatoris socer vel affinis (Nerjæ
fuisse traditur. Hinc cum Christiani Astrologicas ejus superstitione
bare nollent, circumcisis est, & accessit ad Judæos. Horum profely-
factus R. Akibæ in disciplinam se dedit, ut narrat Hieronymus (d)
steaque concinnavit novam græcam librorum antiqui fœderis v-

- (a) Vide Drusii quæsit. per Epist. 41. Caveum Hist. literar. ad A. C. 128. Tillemont
Imperator, I. 2. p. 511. Body p. 576, seq. & 235 seq.
(b) Epiphanius de ponder. & mensuris c. 14. Athanasius Synopsi Scripturæ, Eut-
præfat. in Psalm. p. 192, edit. Stephani Le Moine: Chronicon, Paschale p. 2
cas p. 240, seq. &c.
(c) Irenæus III. 24. & apud Euseb. V. Hist. 8. Niceph. IV. 14. Eusebius VII. 1. dem-
Hieron. Catalogo & Epist. de optimo genere interpretandi,
(d) Hieron. in VIII. Esaiæ.

nem, eo quidem consilio, si Epiphanio (e) credimus, ὅπως διασρέψῃ πινὰ τῇ ῥῆτ', ἐνσκήψας τῇ τ' ἐβδωμήκοντα δύο ἐρμηνείαι. Ejus versionem avide mox arripuerunt Judæi, ut paret ex suppare propemodum Aquilæ Tryphone apud Justinum Martyrem & ex Origenis responsione ad Africanum p. 224. qui notat Φιλοπικώτερον πεπιστευμένον ὡς δὲ Ἰδδαίης ἡρμηνεύειναι τὴν γραφὴν. Confer Philastrium Hæreli XC. Hieron. Epist. 138. qu. 2. Augustin. XV. 23. de Civ. Dei & Anastasium Hodegi c. VI. p. 94. ubi Aquilæ versionem vocat τὴν λεγομένην περὶ ἐβραίων δευτέρωσιν τὴν περὶ ἐχέσων τ' ὁρθῆς τ' ἐβδωμήκοντα ἐρμηνεύτ' τὴν αἰείρεσιν, καὶ τ' οὐκ ὁ νόμος κατέλυσιν, & p. 192 quo in loco Severum Eutychianum quod auctoritatem Patrum respuat, dicit νέον πινὴν Ἀκύλαι. Publice quoq; legenda permittitur Judæis ab Imp. Justiniano Novella 146. nec raro à Talmudicis (f) laudatur Aquila, qui cum Onkeloso (g) Chaldaicæ interpretationis auctore confundunt. Sed & Christiani scriptores studiosissimum interpretem appellantes diligentiam in eo laudaverunt, ut Origenes p. 44. Philocaliæ (testatur eum κυριώτατα h. e. maxime proprie reddere libros sacros studuisse) & pluribus in locis Hieronymus (h) licet alibi (i) eum reprehendit tanquam contentiosum interpretem, quod non solum verba sed & etymologias verborum, quin & ὁρθῶς atque πῶς ὁρθῶς & syllabas interpretari & literas κακοζήλως fuerit conatus. Idem Aquilam Judæum, licet quædam ut Christianum vertisse restatur ad cap. III. Habacuci, & nonnulla LXX. interpretibus melius reddidisse quæst. Hebr. in Genesin. Libros duos Samuelis in unum contraxisse, notatur in du-

T t 3

pli-

- (e) Epiphani. de ponder. & mensuris c. 15. At hoc diferte negat Hieronymus Epist. 73. ad Marcellam, cum hoc ipsum observaturus versionem Aquilæ cum Hebræo contulisset. Jampridem, inquit cum Voluminibus Hebræorum editionem Aquilæ conferso, ne quid forsitan propter odium Christi synagogæ mutaverit : & ut amicæ menti scatear, quæ ad nostram fidem pertineant reperio.
- (f) Vide Lightfooti cap. IX. appendix ad horas Talmudicas in 1. ad Corinth. & ejusdem opera posthuma p. 9. Morini Exerc. Bibl. p. 341. &c.
- (g) Non recte hoc fieri, licet Onkelosi nomen Babylonica dialecto idem sit cum nomine Aquilæ, scriptores multi Christiani consentiunt. Vide Hottingerum p. 332. Enneadis, Christianum Kortholtum de variis S. Scripturæ editionibus p. 232. Leusdenii Philologum Hebræo-mixtū pag. 43. ac Julium Bartoloccium Bibl. Rabbin. in ספרן & ספרן.
- (h) Hody p. 576. seq. Caveus parte 2. Hist. literar.
- (i) Epist. de optimo genere interpretandi & in Esaiæ c. VIII. adde Epiphanium de mensuris ac ponderibus, c. 2.

plici Scholio græco apud Cotelierum ad Canonem Apostolicum LXXVI. T. 1. Patrum Apostolicor. p. 448. Porro secundis curis versionem Bibliorum ab Aquila emendatam ex eodem Hieronymo discimus in Ezechielis caput IV. *Aquila vero secunda editio, quam Hebræi אֲקִילָא nominant.* Meminit ejusdem Agobardus Epist. ad Fredegisum, tum idem Hieronymus iterum in caput IV. & XL. atque *editiones primæ* in caput XVI. At in Justiniani Novella 146. per Judæorum δευτέρωσιν non intelligenda *secunda Aquilæ editio* cum II. Vossio in responso ad tertias Simonii objectiones p. 84. Nam neque Anastasius Sinaita in loco paulo ante memorato secundam Aquilæ editionem, sed simpliciter versionem ejus, respectu interpretationis LXX. senum τῶν Ἀκύλα δευτέρωσιν vocat, tum verba Imperatoris in dicta novella perspicue ostendunt, eum non loqui de versione aliqua sacrorum librorum, sed de opere à sacris literis & quam paulo ante memoraverat concesseratque Aquilæ versione plane alieno ac distincto, quale est opus (k) Milnicum, vel quales Moïsi & Akibæ sive Barakibæ, tum Andæ sive Annæ cognomento Judæ & filiorum Assamonæi δευτέρωσιν sive traditiones memorat Epiphanius XXXIII. 9. p. 224. Alio sensu δευτέρωσιν accipit Clemens supposititius, ad quem vide Cotelierii notas Constitut. Apostol. lib. 1. c. 6. Antequam vero de Aquila dicere desino, diligenter animadvertendum, quod Christiani scriptores frequentissime, quando ad Hebraicum codicem, Hebræorum ἐξήγησιν vel ad Judæorum ἀντιγραφα (l) provocant, non ipsum Hebræum textum, quem paucissimi propter ignorationem illius linguæ consulere potuerunt, sed hanc Aquilæ versionem intelligere.

IX. THEODOTIO Ephesius (m) non, ut alii, (n) Ponticus, licet Marcionis Pontici forte sectator (o) fuit, atque hinc Ebionita &

(k) Ita Petevius ad Epiphan. Morinus Excerc. Bibl. p. 296, seq. Steph. le Moine ad varia sacra p. 542. Hody p. 577, seq. Simon &c. atque ante hos Drusius præf. ad Proverbia Ben Siræ & lib. 1. quest. Hebr. 34.

(l) Eusebius VII. 1. demonstrat. Evangel. ἐν τοῖς αὐτοῖς Ἰουδαίων ἀντιγραφαῖς κατὰ τὴν Ἀκύλα μεταβολήν.

(m) Irenæus III. 24. & apud Euseb. V. 8. Hist. & Niceph. IV. 14. Athanasius Synopsi, Euthymius præf. in Psalmos p. 193.

(n) Epiphanius de ponder. & mensuris c. 17. Chron. Paschale p. 263. Josephus Christianus in Hypomnestico MS. apud Hodyum p. 581.

(p) & profelytus Judæorum (q) condidit exemplo Aquilæ Pontici translationem alteram sacrorum librorum græcam, quæ jam exstabat cum Irenæus scriberet M. Aurelio Imperante Anno Christi CLXXVI. vel CLXXVII. (r) Symmachi versione tum nondum edita. In hoc autem differebat Theodotionis interpretatio à translatione Aquilæ, quod propius accederet ad LXX. viralem (s) & inter contentiosi interpretis servile studium atque inter licentiam Symmachi veluti media intercederet. Unde Hieronymus præfat. in Jobum: *Quasi non & apud Græcos Aquila, Symmachus, & Theodotio vel verbum è verbo, vel sensum è sensu, vel ex utroque commixtum & medie temperatum genus translationis expresserint.* Quoniam vero à LXX. interpretibus minus utroque discrepabat, hinc *inter novos & veteres medium incedere* ait idem Hieronymus præf. ad Evangelia. Non mirum itaque videri potest, quod Origenes editionem græcam cum Hebræo collatam & Asteriscis instructam ex Theodotione potissimum (t) suppleverit, aut, quod liber Danielis (u) integer (non tantum caput quartum, ut If Vossio visum) præter multa Jobi loca (x) quæ in versione LXX virali desiderabantur, ex Theodotionis interpretatione jam pridem receptus sit in Ecclesiis, & hodieque in græcis Bibliis legatur. Threnos (y) idem interpret, perinde ut Aquila in versione sua omiserat, & Estheræ (cujus libri versionem græcam *Lysimacho** cui-dam præter rem tribuunt) additamenta. (z) Danielis vero additamenta (a) non iple prim^o Theodotio posuit, (ne dū libros (b) quos vocant Apocryphos collegit primus) cum in antiqua versione græca invenerit eadē Origenes (c) & quandoq; conferat veterem illam cum Theodotionis editio-

(p) Epiphani. Athanas. Josephus MS. Chron. Paschale, Euthymius.

(q) Hieron. in Catalogo ubi de Origene & ad. cap. 3. Habacuci. Suid. in ὡριγένει.

(r) Irenæus loco laudato.

(s) Dodwell. de success. Pontific. XIV. 17 & diss. ad Irenæum IV. 39. seq. I. E. Græbe prolegom. ad Irenæum p. 14. Cave in Hist. literaria S. E. ad A. 175.

(t) Epiphani. Hier. n. & Josephus MS. apud Hædium p. 52. 588d.

(u) Usserius syntagm. de LXX. cap. 6.

(x) Usserius ibid. & Drusius fragment. Vett. Interpret. p. 1206. Hody p. 282.

(y) Usserius cap. 2. p. 95. edit. Lips.

(z) Origenes apud Drusium fragment. p. 563.

* An legend. *Symmacho*?

(a) Origenes Epist. ad African. p. 225.

(b) Videli placet Hodyum p. 583.

(c) Hody ibid.

(d) Origenes Epist. ad African. p. 224.

tionē. Paralipomenon (d) libros & librum primum Maccabæorum (e) græce nos hodie ex versione Theodotionis legere, lubrico nimis argumento contenderunt Viri doctissimi. Quemadmodum nec illis temere habenda est fides, qui ex nominum conspiratione (Jonathan enim Hebræis idem quod græcis Theodotio est hunc eundem esse existimant (f) cum Jonathane scriptore Paraphraseos Chaldaicæ. Fevardentius ad Irenæi III. 25. confundit cum Theodoro hæretico, quem Augustinus c. 33. de hæresibus vocavit Theodotionem. Idem Fevardentius notat Theodotionem nostrum à Nauclero Bergomate, Antonio Sabellico & Platina appellari discipulum Tatiani, sed apud veteres scriptores, ut jam dixi, vocatur sectator Marcionis. *Duas olim fuisse editiones versionis Theodotionicæ, observavit hactenus nemo*, inquit eruditissimus Hody p. 584. Nempe vir infinitæ lectionis non meminerat Huetii, qui hoc jam annotaverat libro de claris interpretibus p. 153. Sed apud Hieronymum in Jeremiæ XXIX. vocabulum *secundam* non dubito de Aquilæ versione accipiendum esse, ut fecit etiam Drusius p. 532. fragment. Vett. Interpretum. Irenæi testimonio revincitur sententia Antonii Pagi, de Chronologia & Ecclesiastica Historia meritiissimi Viri, qui Chronicon Paschale secutus existimavit Theodotionis versionem editam demum anno Christi CLXXXI. in honorem Quinquennialium Commodi Imp. Vide ejus Criticam Baronii ad jam dictum annum numero IV.

X. SYMMACHUS gente & religione Samaritanus (g) postea Samaritanis desertis περιπασθεὶς (h) & secundo circumcilus (i) Ju.

(d) Grotius in Luc. I. 1. & Voss. III. 20. Aristarch sed ab his discedit Clariss. Hody p. 505. & Rev. Joh. Franciscus Buddeus parerg. Historico-theol. p. 41.

(e) Buddeus p. 39.

(f) Refellit Drusius quæsit. per Epist. 41. & Alexander Morus in Causa Dei p. 118.

(g) Epiphanius de mensuris ac ponderibus c. 16. & ex eo Chron. Paschale p. 266. Συμμαχος τῆς Σαμαρείτης ἦ παρ' αὐτοῖς σοφὸν &c. Athanasius ynopsi scripturæ I. 2. p. 156. Euthymius præf. in psalmos p. 192. τρίτη ἡ δὲ Σύμμαχος ὅς ἐστιν ὁ Σαμαρείτης καὶ μὴ τυγχάνων ὅσης ἐβύλετο τιμῆς πρόσκειναι Ἰουδαίοις καὶ δεύτερον περιτέμνεται &c.

(h) De præputii adductione per spalterem vide præter Epiphanium loco laudato, interpretes ad 1. Maccab. I. 17. & 1. Cor. VII. 18. Andreæ Masium ad Josuæ V. 2. Steph. le Moyne notis ad Varia sacra p. 761. seq. qui de hac attractione putat etiam agere rem. IX. 25. Joh. Rhodium c. VI. de acia p. 97. Montacutium T. 1. Originum Eccles. p. 79. Tan. Fabrum lib. 2. epist. 26. & Thom. Bartholinum de morbis Biblicis c. 26.

Judæus, denique Christianus Ebionita (*k*) post Aquilam & Theodotionem libros antiqui fœderis græce interpretatus est Imperante Severo (*l*) etsi Theodotione antiquiorem tradunt nonnulli (*m*) quoniam scilicet Origenes in tetra- & Hexaplis Theodotioni Symmachum præposuerat : sed ob hanc causam LXX. interpretes quoque Symmacho & Aquila juniores statuere debuissent, quos utrique postposuerat, Theodotionem vero LXX. Interpretibus proximum, ut maxime scilicet interpretatione sua ad illorū transferendi rationes accedentem, junxerat Adamantius. De cætero parum verisimile mihi videtur, Symmachum versionem hanc aggressum esse πρὸς διασπορὴν Σαμαρειτῶν, ut Epiphanius & Athanasius, & ex his alii scribunt, nisi forte hoc existimarunt ideo, quia solus Pentateuchus (*n*) admittebatur à Samaritanis, Symmachus autem reliquos etiam libros Propheticos transtulerat. Potius observandum existimo, Christianos scriptores, quemadmodum Aquilam fere innuunt, quando provocant ad Hebraicum, ita quando Σαμαρειτῶν laudant, respicere ad hanc Symmachi Samaritæ versionem, à quo Pentateuchum ex Samaritico translatus mihi persuadeo : neque enim Symmachi meminisse simul solent veteres, quando inter diversas interpretationes Samariticum laudant, (*o*) neque Samaritice callebant antiqui Patres græci vel latini plerique, ne Origene quidem excepto, ut ex ejus commentar. ad Ezech. IX. 4. observat Huetius p. 29. Origenian. Græca autem si existisset diversa à Symmachiana interpretatione Samaritici Pentateuchi versio Origine antiquior, cur, quæso, eam Origenes in Hexaplis omisisset? Quod si non omisit, ut visum doctissimo Viro If.

V v

Vol-

- (*l*) Epiphani. *ἑστὶ ἀπὸ Ἰουδαίων Σαμαρείταις προσφύγουσιν, ἀντιπέρτε μνονταί, ὡς αὐτῶς καὶ οἱ ἀπὸ Σαμαρείτῶν πρὸς Ἰουδαίους ἐρχόμενοι.*
 (*k*) Eusebius VI. 17. Hist. & VII. 1. demonstrat, evangel. Hieron. Catalogo S. E. in Origene & ad c. 3. Habacuci, Suidas in *Ἐργένῃς*. Hinc Symmachianos pro Ebionis dictos ab Ambrosio sive quisquis auctor, commentarii in Galatas, præfat. & ab Augustino lib. 1. c. 31. contra Crescon. Grammaticum, observat. Hodius p. 588.
 (*l*) Epiphani. Athanas. Chron. paschale. Euthymius, Glycas p. 242.
 (*m*) Epiphanius, Petavius ad Epiphani. &c. confer, quæ contra hos disputat Elias du Pin. pro legom. Bibl. T. 1. p. 186 seq. Huetius p. 256. Origenianor.
 (*n*) Origenes I. contra Cels. p. 38. Epiphanius & Damascenus de hæres. Leontius de sectis p. 422. itemque alii.
 (*o*) Vide loca collecta ab Hottingero exercitat. anti Morin. §. 25. p. 28 - 32. qui putat, græcam versionem Pentateuchi è Samaritico confectam auct. LXX. Interpretes, idem tamen p. 145. fasciculi & thesaur. Philolog. p. 302. fasceatur & ipse Symmachum è Samaritarum Codice Pentateuchum vertisse.

Vossio, (p) quare veteres scriptores de Hexaplis Origenianis agentes hoc ad unum universi tacent? Superest igitur, ut operi Origeniano inserta fuerit sub Symmachi nomine, vel extra Origenis Hexapla sit lecta. Duplex etiam editio Symmachi olim ferebatur, ut ex Hieronymo in Jerem. XXXII. & in Nahum III. pulchre observat Hodius p. 586. Forte igitur priorem harum, quæ non fuisse videtur in Hexaplis, veteres sub Samaritici nomine laudant. Caterum Franciscus Junius, qui Symmachum tertiam vice versionem suam æmulatione Theodotionis recensuisse affirmat, sine antiquo teste hoc dicit Controversi. de verbo Dei lib. 2. c. 5. Symmachum porro non verborum κακοῦ ἡλίου contentiose secutum, sed sensum potius sensu reddidisse, ideoque tanto magis perspicuam exhibuisse interpretationem, ex Hieronymo proæm. in Chron. Eusebii, & in Esaia I. & V. in Amos III. Ecclesiastæ IX. & quæstion. in Genesim nec minus è Theodoro Antiocheno ad Psal. LV. 7. notavit idem Hodius p. 588. obiter refellens sententiam Lindani, qui existimavit Psalterium græcum hodie nos habere non ex editione LXX. senum; sed ex Symmachi interpretatione: tum eorum, qui vulgatam latinam, quæ exstat, Bibliorum translationem ex Symmacho potius vel Aquila vel Theodotione, quam ex Hebræo concinnatam fuisse. In Catalogo MSS. Constantini Varini CPolitani quem Possevinus ad calcem Apparatus sacri & ante Possevinum Verderius ad calcem Bibl. edidit, memoratur *Symmachi Hebraei interpretatio in Psalterium David, & ejusdem interpretatio in omnia volumina veteris divinae Scripturae*. Sed opus ipsum nemo fuit hætenus, qui in lucem proferret. Interdum non parum recessit Symmachus tum ab Hebræo tum à LXX. Interpretibus, ut notat Hieronymus ad Ecclesiastæ XII. 5. *Symmachus nescio quid hoc loco sentiens multo aliter interpretatus est (nam pro verbis: & florebit amygdalum, & impinguabitur locusta, & dissipabitur cappariz, ipse reddiderat: & obdormient vigilantes & dissolvetur spiritus fortitudo.) Cujus interpretationem (Apollinaris) Laodiceus secutus nec Judæis placere potest, nec Christianis, dum & ab Hebræis procul est, & sequi LXX. Interpretes dedignatur.*

Traditur præterea Symmachus hic scripsisse *Commentarios in Matthæum*, quibus dogma Ebioniticum conatus est confirmare. Eusebius VI. 17. Hist. cujus verba: πρὸς τὸ καὶ Ματθαῖον διδοτέον, ὡς Εὐαγγ.

(p) Vossius respons. ad Objecta Criticæ sacræ. p. 305. 306, cui adde, quæ respondet Huetius p. 257. Origenian. & Rich. Simon.

ῥέλιον de commentariis Symmachi in Matthæum (non de scripto adversus Matthæum edito, ut Valefius) acceperunt Rufinus interpret^s Hieronymus Catalogo S. E. in Origene, Suidas in *ὡς ἐλέγχετο*, Nicephoru^s V. 12. ut Abbatem Urspergensē aliosque juniores omittam. Isto^s commentarios Symmachi *μὲν καὶ ἄλλων εἰς τὰς ῥαφὰς ἐρμηνειῶν* (9) Συμμάχου à Juliana acceperat Origene, hæc ab ipso eos habuerat Symmacho, ut præter Eusebium tradit Palladius in Lausiaca p. 152. *εὐρον γὰρ ταῦτα γεγραμμένα ἐν παλαιότητι βιβλίῳ σιχηρῶ ὅπερ ἐγγράφῳ χειρὶ ὡς ἐλέγχετο, ὁ ὡς ἐλέγχετο ἰσχυρῶς ἐν καισάρειᾳ κεκρυμμένον ὑπῆρχεν, ἥτις ἐλεγεν παρ' αὐτῶν Συμμάχου ὅτι ἐρμηνείας τῶν ἰσχυρῶν ἐποίησεν.*

Latine aliquid scripsisse Symmachum colligit præstantissimus Hodius p. 587. ex his verbis Hieronymi ad Tit. 2. *Symmachus pro eo, quod Psalm CXXXV. est in greco ὡς ἐλέγχετο, in Hebræo מְהִימָה expressit ἐξαιρετον, id est, egregium vel præcipuum, pro quo verbo in alio volumine latino sermone utens peculiarem interpretatus est.* Sed videtur Hieronymus loqui de latino veteri interprete, qui in alio volumine, h. e. non in Psalmis, sed in alio libro Biblico ὡς ἐλέγχετο reddiderit *peculiarem*. Neque Agobardum vel Catenarum compositores aliud opus Symmachi quam versionem Biblicorum respicere existimo, quemadmodum Hodius ipse probe animadvertit Symmachum inter latinos Patres quandoque referri, quod latini Ecclesiæ doctores ejus translatione usi fuerunt. Quales sint libri Symmachi, quos apud Syros adhuc exstare auctor est Hebed Jesu, ex his memorans unum, cui titulus *de distinctione præceptorum*, dixerint illi, quibus scripta hæc legere concessum est. De *epistola* commentitia, quæ latine edita est à Rigaltio inter scriptores rei accipitrariæ cum titulo *Aquila Symmachi & Theodotionis ad Ptolemaum Regem Egypti*, jam monui supra lib. 1. c. 25. §. 6.

Ex quo hi interpretes ab Origene in Hexaplis ac tetraplis fuere cum versione LXX. senum junctim vulgati, sapius consulti sunt à Veteribus Ecclesiæ Doctoribus, quando sacras literas exponerent, ut patet tum ex aliis tum ex Origene ipso, qui inter alia illis est usus ad Codices LXX. Interpretum in nominibus propriis emendandos, ut testatur commentariis in Johannem p. 131. seq. Frequenter etiam ad illos,

V v 2

- (9) Rufinus interpretationem Biblicorum à Symmacho compositam intelligit, cui assentitur Dodwellus diff. IV. ad Irenæum §. 40. At Hodius p. 384. mavult de commentariis sive expositionibus, Eusebii verba accipere. Fateor tamen non improbabilem esse priorem sententiam, & forte ἐρμηνείας pluraliter numero dixit de utraque versionis Symmachi editione, priorē & posteriore.

illos, quos subinde communi vocabulo τρεῖς ἐρμηνευταὶ tres interpretes (r) appellant, provocare constat è græcis quidem Theodorum & Procopium Gazæum, è latinis Hieronymum. Sæpius quoque advocantur in Catenis, quas in plures libros Biblicos è Græcis patribus collectas habemus, tum in Scholiis editionis Romanæ LXX. Interpretum, atque aliis ejusmodi Scholiis & Catenis ineditis. Nonnulla quidem aliter legisse videntur, quam in Hebraicis habemus Codicibus, ut exemplis quibusdam insignibus docuit κεραικῶτατ Lud. Cappellus. Est etiam cum interpretationes unius ex his tribus permixtæ sunt hodie editioni LXX. viralis versionis, sive quod glossæ loco ex alia versione additum è margine in textum irrepsit, (r) sive potius quod Origenes veterem versionem ex cæteris interpretibus suppleverat, addito asterisco, locosque obscuros ex Theodotionis vel alterius interpretis versione lemnisco appicto illustraverat, hinc enim factum est, ut omissis librariorum negligentia hisce signis, aliæ interpretationes (r) jam indistincte cum versione veteri legantur, & unum vocabulum non raro bis translatum junctim occurrat, ut Exodi XIII. 2. πρωτότοκον πρωτόγενεῖς 2. Sam. XII. 25. ἰεδδεδὶ ἐνεκεν κυρῆς (quæ Aquilæ est interpretatio :) interdum integra phrasis, ut Prov. XXXI. 20. ἐκτίσαστο πλοῦτον, ἐποίησεν δύναν. Interdum integer versiculus, ut Deut. XXIII. 17. & 1. Sam. XXI. 13, & 2. Sam. XV. 20. Certe parum verisimilis est sententia Northoni Knatchbulli, qui in notis ad Actor. XIII. 41. ait LXX Interpretum morem esse, ut unum idemque verbum ut pro possibili errore literarum quandoque bis reddant, aliquoties etiam ter. Cum vero tres illæ interpretationes Aquilæ Symmachi & Theodotionis non minus, quam pretiosum Tetraplorum atque Hexaplorum opus jam pridem cum magna literarum Hebraicarum & sacræ antiquitatis jactura interciderint, fragmenta saltem, quæ supersunt, licet perpauca, in veterum scriptis & antiquis codicibus investigare viri docti sunt aggressi, primus quidem omnium Flaminius Nobilius in notis ad Sixtinæ Biblia. Romæ 1588. fol. Diligentius deinde conquisita & interpretatione ac notis illustrata dedit Johannes Drusius, non uno hoc nomine præclarissime promeritus de studiosis sacrarum literarum, in singulari volumine post fata auctoris demum in lucem

(r) Vide Hodyum p. 189.

(r) Ita videtur Joh. Vorstio diff. sacrarum lib. 3. c. 7.

(r) Ita recte Salmasi, lib. de lingua Hellenistica p. 245.

lucem edito, quod inscribitur: *Veterum Interpretum graecorum in totum Veteris Testamentum fragmenta, collecta, versa & notis illustrata.* Arnhemiae 1622. 4. Nobili & Drusii collectanea junctim exhibentur in Tomo sexto Polyglotton Londinensium, cum Scholiis ad editionem Romanam: Occurrunt & in eodem tomo variae lectiones & scholia graeca ex Codice MS. Barberino versionis graecae Prophetarum, aliisque antiquis codicibus, nec minus Commentarius affectus *Patricii Junii* in versionem graecam in capite XIV. Numerorum desinens, in quibus singulis plura interpretum fragmenta Nobilio ac Drusio praeterita licet observare, quae diligentissime, ut speramus, undique investigata atq; auctiora dabit proxime praestantissimus Vir *Job. Ernestus Grabe*.

Dictionary Ebraicum ex LXX. Hieronymo, Aquila, Symmacho & Theodotione collectum, item Hellenisticum parasse se testatus fuit Drusius praef. ad praeterita sua. Nonnunquam interpretationes Aquilae Symmachi ac Theodotionis, quemadmodum LXX. quoque interpretum frequentissime advocat in praestantissimo Lexico suo Jo. Coccejus. Constat praeterea Conradum Kircherum Augustanum * Hoefschelio impellente, laudatissimo studio composuisse Concordantias versionis LXX. Interpretum, sub Hebraeis vocibus digestas, & Indice Graeco (licet non satis pleno) instructas. Francof. 1607. 4. Idem de ulnarum Concordantiarum singulari est diatriba commentatus. Witeb. 1622. 4. Breviora Lexica in LXX. Interpretes edidit Zacharias Rosenbach Herborn. 1634. 8. Mich. Crellius Altenb. 1646. 12. & Christianus denique Schotanus, Franeqv. 1662. 12.

XI. Superest, ut reliquas versiones Bibliorum sacrorum graecas deperditas breves perstringam. Tres maxime Anonymas:

Quintam in Actæo litore repertam Nicopoli ab Origene, ut ex Origenis ipsius testimonio referunt Rufinus in vectiva posteriore in Hieron. & Hieronymus praef. ad Homilias Orig. in Cantica Canticor. Confer Eusebium VI. 16. Hist. Eccles. Hanc quintam cum *καὶ* Lucianea confundunt Isidorus Hist. VI. 3. Orig. eumque secuti Ranulphus Higdenus Cestriensis, Hugo de S. Victore &c.

Sextam repertam ab eodem Origene, Jerichunte, quam Epiphanius c. 17. de ponderibus ac mensur. Athanasius in Synopsi Scripturæ, Euthymius praef. ad Psalmos quintam appellant. Josephus scriptor

V v 3

Chri-

* Vide Kircheri praef. & Hoefschelii Epist. ad Jungermannum, post Hotomannianas p. 462. seq. In Bibl. Bodlejana exstant hae Kircheri Concordantiae multis vocabulis ab erudita manu auctae.

Christianus in Hypomnestico MS. πέμπη ἢ ἑκδοὺς ἐνέστη ἐν Ἱερῶν ἐπὶ τοῖς χαλκοῖς κεκρυμμένη, οὗκ ὀφθαλμοφανὴς ἢ τ' ἐρμηνεία, φασὶν ἢ αὐτὴν ὑπὸ γυναικὸς ἐρμηνεύσασθαι, τὸ καὶ ἐν οἰκίᾳ γυναικὸς ὀπταζομένης ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις ἐνέσθαι τὰς πύλας. Terba ὀπταζομένης ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις miror omitti à Clarissimo Hodio, ubi hunc Josephi locum ex MSto codice produci p. 589. & de versionibus hisce differit diligentissime. Utraque hæc interpretatio non omnes libros Biblicos complectebatur, sed maxime hoc qui versibus compositi sunt, ut testatur Hieron. in Tit. III. hoc est Jobum Psalmos, Canticum Canticorum, ac præterea Prophetas minores. Idem Hieronymus Judaicos translatōres vocat lib. 2. adversus Rufinum; at in versiculum XIII. Orationis Habacuci, ex sexta editione hanc affert translationem: ἐξήλθας δ' σῶσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦ τοῦ Χριστοῦ.

Septimam denique, memoratam Eusebio VI. 16. Hist. & Hieronymo in Habacuci cap. II. quæ Psalmos & Prophetas minores complectebatur, & alia forte nonnulla. In codice Marchaliano Esaiæ, ubi præter Aquilam, Symmachum, & Theodotionem subinde allegantur οἱ Γ', sive οἱ ἑαῖς, videri possint anonymæ hæc tres interpretationes innui, si Majores etiam Prophetas illis comprehensas olim fuisse, aliunde constaret. Igitur eruditissimus Hodius p. 594. potius subseribit conjecturæ Waltoni, qui suspicatus est designari tres vulgares LXX virales versionis editiones à Pamphilo, Luciano & Hesychio recensitas, de quibus infra §. XIV. & quos non valde inter se diversas fuisse notat Waltonus IX. prolegom. 25. & 27.

XII. ORIGENES Alexandrinus presbyter, cui ab indefessissimo labore Adamantii & Chalcenteri nomen hæsit, præ cæteris omnibus editione insigni versionis Græcæ LXX. Interpretum præclare jam pridem de Ecclesia promeritus esse noscitur. Hæc fuit quæ passim in veterum scriptis pro emendatissima (a) celebratur, & cum κοινή sive vulgata ante Origeniana male confunditur (b) à viris quibusdam doctissimis: quanquam & LXX. Interpretes in genere interdum Vulgatarum (c) versionem Hieronymus appellat. Continebat vero Origenis editio translationem LXX. Senum diligenter emendatam à codicibus optimis speciatim illo Alexandrino in Scrapeo: præterea cum Hebraico (verum cuius)

(a) Videndus Hody p. 613.

(b) id. p. 617.

(c) id. p. 609.

cum Aquilæ fortassis versione, neque enim Hebraicarum literarum admodum peritus (*d*) erat Origenes) ita collatam, ut ubicunque aliquid in LXX. virali abundaret, (*e*) id notaretur obelisco sive virgula: ubi deficeret nonnihil, hoc ex alia versione, Theodotionis (*f*) maxime suppleretur, atque stellula sive asterisco notaretur; ubi denique aliquid à LXX. interpretibus redditum esset paulo obscurius, ei sub lemnesci nota adjungeretur lucidior altera translatio, itidem plerumque è Theodotione, nonnunquam & ex Aquila (*g*) vel Symmacho repetita: unde fortassis est factum, ut in nostris quoque editis nonnunquam verba factorum Scriptorum bis (*h*) Græce reddita junctim legamus, locis ex Origeniana illa Hexapla transcriptis, quæ integra, perinde ut purâ LXX. Seniorum ex Origenis Tetraplis, hodie in nulla editione superest. Caterum constat Hexapla illam olim veluti præstantissimam una cum obelis & reliquis notis Criticis non modo Græce sapius, descriptam, sed quoque in Ecclesia latina frequentatam esse, latine redditam: & in Orientalibus, lingua Syriaca atque Arabica. Verum sua jam ætate conqueſtus est S. Hieronymus Epistola 135. ad Suniam & Fretelam (*i*) quod librariorum negligentia virgulis & asteriscis subtractis, distinctio universa confunderetur. Tanto magis arduum videtur hodie Origeniana illa signa restituere, quod facturum tamen se nuper spondit Clarissimus Græbius. Quanquam in libris quibusdam præeunt adhuc Codices MSti, (*k*) sive Græci, ut Arundelianus è quo librum Esther no-

tis

- (*d*) Agnoscunt hoc Huetius II. 1. Origenian. Tillemontius Memor. H. E. T. 3. p. 754. Albertinus de Eucharistia p. 353. Petavius T. 1. dogm. Theol. p. 561. Morinus Exerc. Bibl. p. 322. Jo. Clericus qv. 2. Hieronym. & Elias Boherellus ad eruditam suam Gallicam librorum Origenis contra Celsum versionem p. 27.
- (*e*) De notis Criticis Origenis vide præter scriptores supra lib. 2. c. 2. ad §. 18. laudatos Andreæ Masium ad Josuam p. 122. Jo. Morini Exerc. Bibl. IV. 1. seq. Huetii Origeniana p. 260. Hody p. 150. 291. seq. & 605.
- (*f*) Usser. de LXX. cap. 5.
- (*g*) Hody p. 606.
- (*h*) Vide supra §. X. p. 340.
- (*i*) Sunia & Fretela, virorum nomina, non fœminarum, ut jam notatum viris doctissimis, Sic Attila, Totila, Froila, Blivila, Ceurila, Ulphila, Agila, Svintila, Amala, Chintila, apud Jornandem & Isidorum: Traquila nomen servi in Chronico S. Benigni Divionens. apud Dacherium T. 1. spicileg. p. 364. Sentila Rex Hispaniæ id. p. 388.
- (*k*) Hody p. 619. Usserius de LXX. c. 7 &c. ubi mentio plurium Codicum MS. asteriscis Origenianis instructorum. De Rupeſucaldiano agit Curterius præf. ad Procop. & Morinus Exerc. Bibl. p. 254. seq. Ex excerpta ac Variæ lect. ex hoc aliisque codici-

tis Origenis Criticis distinctum edidit Usserius ad calcem libri de LXX. Interpretibus, & codex alter è quo Esaïam, Procopii commentariis illustratum Jo. Curterius vulgavit: sive *Syriaci*, ut ex quo Josuam in lucem protulit vir paucis comparandus Andreas Masius, testatus ejusdem codicis ope alios etiam libros V. T. Judicum historias & Regum, præterea paralipomenon, & Deuteronomii bonam partem, tum Esdras & Esther (Judithæ quoque ac Tobiae libros codex ille complectebatur) similiter virgulis & asteriscis dispungere se potuisse: sive *Arabici*, ut Codex Pentateuchi duplex qui exstat in Bibl. Bodlejana, quosq; evolvisse se testatur idem Usserius sive deniq; *latini*, ut quibus usi sunt Jo Cochleus, (l) Josephus Maria Carus sive Thomasius (m) Hugo Ferrandus, (n) & nuper in sua Hieronymi editione Jo Marciannus. (o) Nam alios quidem omitto, qui nova industria obelos & asteriscos apposuerunt, labore non fortassis plane reprehendendo, quo latinam versionem veterem vulgatam ad Hebræa & Græca exigerent, ut in Bibliis suis Paris. 1558. fol. excusis fecit Jo. Benedictus: (p) In Novi Fæderis libris Jacobus Faber (q) Strapulensis, atque Rob. Stephanus (r) in editione minori A. 1543. & 1545.

XIII. Editionem LXX. Senum ita recensitam, suppletam & asteriscis dispunctam atque obelis, Origenes * *Hexaplis* suis inseruit, operi

bus in Tomo VI. Polyglott. Londinens. De Codice Chigiano 800. annorum, complexo quatuor Prophetas majores, & altero simili Vaticano meminit Mabillonius T. 1. Musæi Ital. p. 95. Varios codices eximios Græcos Versionis Bibliorum in Bibl. Cæsarea exstantes refert Lambecius libro III.

(l) Cochleus A. 1531. edidit Pfalterium Vetus cum asteriscis & obeliscis, præfixum commentariis Brunonis Herbipolitani Episc.

(m) In Pfalterio duplici Rom. 1683. 8. Et in sacror. Bibliorum titulis veteribus, ibid. 1688. 4.

(n) In Pfalmo, Paris. 1683. 4. Confer Cotelæ, T. 3. monument. Gr. p. 586.

(o) Vide Acta Er. 1695. p. 101.

(p) Rich. Simon Hist. Crit. N. T. lib. 2. p. 143. & lib. 3. p. 565.

(q) id. lib. 2. p. 134.

(r) id. lib. 3. p. 496.

* De Origenis Tetraplis, Hexaplis & Octaplis perquam diversa commentati sunt viri docti, ex varie intellectis locis veterum, Origenis, Eusebii, Epiphani, Hieronymi. Mihi satis fuit de rota re quæ verissima viderentur succincte exponere. Interim evolvat conferatque qui volet A. Masium præf. ad Josuam, Petavium ad Epiphani. p. 404. I. Rud. Wetstenium in Epist. Origenis ad African. p. 178. Marciannum ad Hieron. Vale.

operi Biblico cui nullum par viderat vel illa vel prior ætas, & quod non tulisse ætatem merito dolemus. In hoc sex columnis uno juxta se conspectu positus vir egregius collocaverat *prima* quidem Hebraicum contextum, Hebraicis consignatum literis (non Samaritanis, neque punctis animatum vocalibus) *secunda* eundem Hebraicum contextum literis Græcis descriptum, *tertia* translationem Aquilæ, *quarta* Symmachi versionem, *quinta* versionem LXXviralem ita ut dixi emendatam, interpolatam, & virgis, stellulisque ac lemniscis notatam, *sexta* denique interpretationem Theodotionis. In quibusdam libris Biblicis heptafelida etiam erant & octafelida, & fortean enneafelida, siquidem versionem Græcam quintam, & sextam & septimam addiderat Origenes, ubi eam nancisci potuit, de quibus dictum à me supra §. XI. Hinc *Ostaplorum* apud veteres aliquando mentio, quæ tamen ab Hexaplis diversum opus fuisse non videntur viris eruditissimis. Præterea versionem Græcam ex Samaritico confectam, vel saltem illius varietates Hexaplis ab Origene insertas contendit II. Vossius: sed jam supra §. 19. annotavi veteres quando Samariticum laudant respicere versionem Symmachi Samaritæ, è cujus binis editionibus alteram Origenes operi suo adscripsit. Specimen Hexaplorum in margine Codicis Barberiniani hoc occurrit ad Osee XI. 1. unde illud descriptum exstat in tomo VI. Polyglotton Londinens. & in præstantissimi Cavei Vitis Patrum Anglice editis T. 1. pag. 227.

Xx

Ebr.

Valesium ad Euseb. VI. 16. & in Epistola Eusebio subjecta ad Usserium, contra ea quæ hic vir doctus de binis editionibus Græcæ versionis senum ab Origene in Hexaplorum opere conjunctis, pura & *καὶ* tradidit in syntagmate de LXX. c. 1. Waltonum prolegom. Bibl. IX. 21. Huetium Origenian. III. 4. Dionysii de Rivis diatribam de Origene Hexaplis & Ostaplis Lugd. 1676. 4. Dan. Heinsii Aristarch. p. 796. Lud. Cappellum Critic. S. p. 337. II. Vossium respons. ad Objecta Criticæ S. p. 305. seq. Rich. Simonem in disquisitione Biblicis & II. 3. & 10. Hist. Crit. V. T. Hottingerum thesaur. philolog. p. 288. Jo. Morinum Exerc. Bibl. p. 81. Caveum vita Origenis num. 18. Alex. Morum in Causa Dei p. 120. seq. Fraassenium disquisit. Bibl. p. 263. seq. Eliamdu Pin Prolegom. Bibl. T. I. p. 133. seq. Petr. Galestinum & Jo. Woweranum in Comment. de LXX. & qui diligentissime in hoc argumento accuratissimeque versatus est Humfredus Hody de Bibliorum textibus Original. libro IV. E nostratibus quoque hanc materiam attingere Theologi præstantissimi Dorſcheus diff. Theologie Zachariæ præmissa, (d) 3. Kortholtus de variis Biblicis editionibus p. 374. seq. Waltherus Officin. Bibl. p. 275. &c.

Ebr.	Ebr.	Aqu.
כי נער ישראל
והכחו ממצרים
קראתי בני:	כי νερ Ἰσραηλ καὶ
αβησ μεμμεσραιμ κα-
ραθι βανι.	Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ καὶ
ἠρώπησεν αὐτὸν καὶ ὁπο-
διγύπησεν ἐκάλεσεν τὸν υἱὸν
μὲν.

Lubet & aliud hoc loco specimen subjungere, Caput primum
Gene-

HEBR.	HEBR.	AQUILA
1. כראשית כרמי
אלהים את חשמים
ואת הארץ:
2. והארץ היתה
תהו ובהו וחשך ע
פני תהום ורוח
אלהים מרחפת על
פני המים:	1. Βρεσιθ βαρά Ελῶιμ
ἐθ' αἰσαμαῖμ καὶ αἶρες.
2. Οὐσαρες αἰεθα
θωσ ἔβωσ. 'Ουχωσεχ
ἀλ φνε θεωμ ἔρααχ
ἐλῶιμ μραχεφεθ ἀλ φνε
ἀμαῖμ.	1. Ἐν κεφαλῇ αἰῶ ἐκπι-
σε ὁ θεὸς σὺν τὸν θρανίν,
καὶ τῷ πλῶ γ' ἰω.
2. Ἡ γ' γήνην κένωμα καὶ
ἔθεν. καὶ σκοτὸς ἦν
πρὸς ὧπων ἀβύσσου, καὶ
πνεῦμα θεῶ ἦν φερόμε-
νον ἐπὶ πρὸς ὧπων ὑδάτων.
3. ויאמר אלהים
יהי אור ויהי אור:	3. Οὐῶιμερ' Ελῶιμ ἰεῖ
ᾠρ εἰεῖ ᾠρ.	3. Καὶ εἶπεν ὁ θεός, γε-
νέτω φῶς, καὶ ἐγένετο
φῶς.
4. וירא אלהים
את האור כי טוב
ויברך אלהים בן
האור ובין החשך:	4. εἶ ᾠρ' Ελῶιμ ἐθ' ᾠρ
χίτωβ εἰ ἀβδηλ' Ελῶιμ
βην ᾠρ ἔβην ἀχωσεχ.	4. Καὶ σιωῶν ὁ θεὸς
σὺν τῷ φῶς ὅτι καλόν. καὶ
διεχώρισεν ὁ θεὸς μετα-
ξὺ τοῦ φωτός καὶ μεταξὺ τοῦ
σκοτός.
5. ויקרא אלהים
לאור יום ולחשך
קרה לילה ויהי ערב
ויהי בקר יום אחד:	5. Οὐαικρα Ελῶιμ
λαωρίωμ ἔλαχωσεχ κα-
ρα λαῖλα εἰεῖ ἔρεβ εἰεῖ
βωκερίωμ ἐχαδ.	5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς
τῷ φωτὶ ἡμέρα, καὶ τὸ
σκοτὸς ἐκάλεσε Νύκτα.
Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ
ἔρχετο πρὸς αὐτὴν ἡμέρα μία.

Sym.

LXX.

Theodot.

Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ καὶ
ἡραπιδύθη, ἐξ Ἀιγύπτου
κέκληται υἱός μου.

Ὅτι ἡπύθη Ἰσραὴλ καὶ
ἐγὼ ἡράπησα αὐτόν, καὶ
ἐξ Ἀιγύπτου κέκληται
υἱός μου.

Ὅτι ἡπύθη Ἰσραὴλ καὶ
ἡράπησα αὐτόν καὶ ἐκα-
λεσα υἱόν μου ἐξ Ἀιγύ-
πτου.

Geneseos, fragmentis Veterum Interpretum & Philoponi maxime
commentario in Hexaemeron conquisitis:

SYMMACHUS.

LXX.

THEODOTIO.

1. Ἐν ἀρχῇ ἔκτισε ὁ
θεὸς τὸν ἔρανον καὶ τὴν
γῆν.

2. Ἡ δὲ γῆ ἐγλύετο ἀρ-
γὸν καὶ ἀδιακρίτων, καὶ
σκοτίζου ἐπέκλυτο ὅτι προ-
σωπὸν ἔαβύλλου, καὶ πνεύ-
μα θεοῦ ὅτι φερόμενον
ὅτι πρῶτον ὕδατων.

3. Καὶ εἶπεν ὁ θεός,
ἔστω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.

4. Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ
φῶς, ὅτι καλόν. καὶ διε-
σχέσεν ὁ θεὸς μεταξὺ τῆς
φωτὸς καὶ μεταξὺ τῆς σκο-
τίας.

5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς
τὴν φωτὶ ἡμέραν, καὶ τὴν
σκοτίαν ἐκάλεσε νύκτα.
Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ
ἐγένετο πρῶτὴ ἡμέρα μία.

1. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ
θεὸς τὸν ἔρανον καὶ τὴν
γῆν.

2. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος
καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ
σκοτίζου ἦν ἐπὶ αὐτῇ ἁβύ-
λος, καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπέ-
φερετο ἐπὶ αὐτῇ ὕδατος.

3. Καὶ εἶπεν ὁ θεός,
γεννηθήτω φῶς, καὶ ἐγένε-
το φῶς.

4. Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ
φῶς ὅτι καλόν, καὶ διεσχέ-
σεν ὁ θεὸς αὐτὰ μέσον
φωτὸς καὶ αὐτὰ μέσον
σκοτίας.

5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεός
τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκο-
τίζου ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ
ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένε-
το πρῶτὴ ἡμέρα μία.

X x 2

1. Ἐν ἀρχῇ ἔκτισε ὁ
θεὸς τὸν ἔρανον καὶ τὴν
γῆν.

2. Ἡ δὲ γῆ ἦν κενὸν καὶ
ἄφρον, καὶ σκοτίζου ὅτι προ-
σωπὸν ἁβύλλου, καὶ πνεύ-
μα θεοῦ ὅτι φερόμενον
ὅτι πρῶτον ὕδατος.

3. Καὶ εἶπεν ὁ θεός,
γεννηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο
φῶς.

4. Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ
φῶς, ὅτι καλόν. καὶ διε-
σχέσεν ὁ θεὸς αὐτὰ μέ-
σον τῆς φωτὸς καὶ αὐτὰ μέσον
σκοτίας.

5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεός
τὴν φωτὶ ἡμέραν, καὶ τὸ
σκοτίζου ἐκάλεσε νύκτα.
Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ
ἐγένετο πρῶτὴ ἡμέρα μία.

6.

HEBR.	HEBR.	AQUILA.
<p>6. ויאמר אלהים
יהי רקיע בתוך המים
ויהי מבדיל בין מים
למים:</p>	<p>6. ὁ ἰώμερ ἐλῶιμ ἰεὶ
ρακία βῶωχ, ἀμαῖμ, εἰεὶ
μαβδλ βην μαῖμ λα-
μαῖμ.</p>	<p>6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός· γε-
νέσθω σφερώμα ἐν μέσῳ τῶν
ὕδατων, καὶ ἔστω διαχωρί-
ζον μετὰ τῶν ὕδατων εἰς
ὕδατα.</p>
<p>7. ויעש אלהים את
הרקיע ויבדל בין
המים אשר מתחת
לרקיע ובין המים אשר
מעל הרקיע ויהי
כן:</p>	<p>7. εἰας ἐλῶιμ ἐθ' α'-
ρακία διαβδλ βην ἀμαῖμ
ἀστερ μβαχαθ λαρακία
ἐβην ἀμαῖμ ἀστερ μεαλ
λαρακία, εἰεὶ χεν.</p>	* * *
<p>8. ויקרא אלהים
לרקיע שמים ויהי
ערב ויהי בקר יום
שני:</p>	<p>8. Οὐαῖκρα ἐλῶιμ λα-
ρακία σαιμαῖμ, εἰεὶ ἐρεβ
εἰεὶ βωκερ ἰωμ σενι.</p>	<p>8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεός
σφερώματι, ἄρακίς, καὶ
ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο
πρῶτὴ ἡμέρα δευτέρα.</p>
<p>9. ויאמר אלהים
יקוו המים מתחת
השמים את מקום
אחד ותראה היבשה
ויהי כן:</p>	<p>9. Οὐῖωμερ ἐλῶιμ ἰκα-
βα ἀμαῖμ μβαχαθ ἀλα-
μαῖμ ἀλ μακωμ ἐχασθ,
ἐθεραεαῖ αἰσασα εἰεὶ χεν.</p>	<p>9. Καὶ εἶπεν ὁ θεός, συ-
σῆτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω
τῆς ἄρακς εἰς τόπον ἓνα, καὶ
ἀφθῆτω ἡ ξηρα. καὶ ἐγένε-
το ὕδωρ.</p>
<p>10. ויקרא אלהים
ליבשה ארץ ולמקום
המים קתים ימים
וירא אלהים
טוב:</p>	<p>10. Οὐαῖκρα ἐλῶιμ
λαῖαβασα ἐρες ἄλρικε
ἀμαῖμ παρα ἰαμιμ διαρ
ἐλωιμ χιτωβ,</p>	<p>10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεός
τῇ ξηρᾷ γῆν, καὶ τοῖς συσῆμα-
σι τῶν ὑδάτων θάλασσαν,
καὶ συνείδεν ὁ θεός, ὅτι κα-
λόν.</p>

SYMMACHUS.

6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. Ἐξω σπέρωμα ἐν μέσῳ ὑδάτων, καὶ ἔσω διαχωρίζον ἐν μέσῳ ὑδάτων καὶ εἰς ὕδωρ.

* * *

8 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεός σπέρωματι ἔρανον. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα δευτέρα.

9. Καὶ εἶπεν ὁ θεός, συσπύτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τῆς ἔρανος εἰς τὸ πόνεον, καὶ ὀφθῇ τὸ ξηρόν. καὶ ἐγένετο ἕτως.

10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεός τὴν ξηρὰν γῆν, τὰ δὲ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεός, ὅτι καλόν.

LXX.

6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. Γενήθητω σπέρωμα ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων, καὶ ἔσω διαχωρίζον αἰὰ μέσον ὑδάτων καὶ ὑδάτων. — καὶ ἐγένετο ἕτως. ✠

7. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεός τὸ σπέρωμα. καὶ διεχώρησεν ὁ θεός αἰὰ μέσον τῶν ὑδάτων ὅν ὑποκάτω τῶν σπέρωμάτων καὶ αἰὰ μέσον τῶν ὑδάτων τῶν ἐπάνω τῶν σπέρωμάτων * καὶ ἐγένετο ἕτως. ✠

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεός τὸ σπέρωμα ἔρανον — καὶ εἶδεν ὁ θεός, ὅτι καλόν. ✠ καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα δευτέρα.

9. Καὶ εἶπεν ὁ θεός, συσπύτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τῆς ἔρανος εἰς σινωγὴν μίαν, καὶ ὀφθῇ τὸ ξηρόν. καὶ ἐγένετο ἕτως. — καὶ συσπύτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τῆς ἔρανος εἰς τὰς σινωγὰς αὐτῆς, καὶ ὀφθῇ τὸ ξηρόν. ✠

10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεός τὴν ξηρὰν γῆν, καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεός, ὅτι καλόν.

THEODOTION.

6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. γινήθητω σπέρωμα ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων καὶ ἔσω διαχωρίζον αἰὰ μέσον ὑδάτων εἰς ὕδατα.

* * *

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεός τὸ σπέρωμα ἔρανον. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα δευτέρα.

9. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. συσπύτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τῆς ἔρανος εἰς τὸ πόνεον, καὶ ὀφθῇ τὸ ξηρόν, καὶ ἐγένετο ἕτως.

10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεός τὴν ξηρὰν γῆν, τὰ δὲ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεός, ὅτι καλόν.

HEBR.	HEBR.	AQUILA.
<p>11. ויאמר אלהים
תדשא הארץ דשא
עשב מוריע ורע עץ פרי
עשה פרי למינו אשר
זרעו בו על הארץ
ויהי כן:</p>	<p>11. Συωμερ Ἐλώιμ
θαδζε αἶρες δεσε ἐσεβ
μαζελα ζερα ἐς φεῖ ἄσε
φρε λμινω ἄσερ ζαρω βα
αλ αἶρες εἰεῖ χεν.</p>	<p>11. Καὶ εἶπεν ὁ θεός·
βλασησάτω ἡ γῆ βλάση-
μα χορτε σπειρόμενον
σπέρμα, ξύλον καρπimon
ποιεν καρπὸν σπερματίζον
εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν ἔως
γῆς, καὶ ἐγένετο ὕτως.</p>
<p>12. ותצא הארץ
דשא עשב מוריע
זרע למינהו ועץ עשה
פרי אשר זרעו בו
למינהו וירא אלהים
כי טוב:</p>	<p>12. Οὐθαζε αἶρες δεσε
ἐζεβ μαζελα ζερα λμινεα
ἔσε αἶζε φεῖ ἄσερ ζαρω βα
λμινεα, εἶαρ Ἐλώιμ χε
τωβ.</p>	* * *
<p>13. ויהי ערב ויהי
בקר יום שלישי:</p>	<p>13. Οὐεῖ ἐρεβ, εἰεῖ βα-
κερῖ ωμ σλισ.</p>	<p>Καὶ σωεῖδεν ὁ θεός, ὅτι
καλόν.
13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα
καὶ ἐγένετο πρῶτὴ ἡμέρα
τρίτη.</p>
<p>14. ויאמר אלהים
יהי מארת ברוקיע
השמים להבדיל
בין היום ובין הלילה
והיו לאתרת ולמו
ערים ולימים ושנים:</p>	<p>14. εἰωμερ Ἐλώιμ εἰεῖ
μωρωθ βρακία ἀσαμαῖμ
λαβδιλ βην αἰώμ εἰβην
εἰλαια εἰαῖα λωθωθ
εἰλωαθμ εἰλαριμ εἰσα-
νιμ</p>	<p>15. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γε-
νεσθωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στε-
ρώματι ἵνα ἔραντ, τῷ διαχω-
ρίσεν μεταξὺ τῆς νυκτός, καὶ ἵ-
σθωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς και-
ρός, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐτι-
αυτές.</p>
<p>15. והיו למארת
ברוקיע השמים
להאיר על הארץ ויהי
כן:</p>	<p>15. εἰαῖα λιμωρωθ
βρακία ἀσαμαῖμ λαῖρ
αλ αἶρες εἰεῖ χεν.</p>	<p>15. Καὶ ἐστησαν εἰς φωστῆ-
ρας ἐν τῷ στερεώματι ἵνα ἔραντ,
τῷ φαίνεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγέ-
νετο ὕτως.</p>

SYMMACHUS.

LXX.

THEODOTIION.

11. Καὶ εἶπεν ὁ θεός,
ἐξαγαγέτω ἡ γῆ.

11. Καὶ εἶπεν ὁ θεός.
βλασησάτω ἡ γῆ βοτάνην
χορτὴν σπείρον σπέρμα κ' ἡ
γῆ καὶ κατ' ομοιότητά
καὶ ξύλον κάρπμον ποι-
ῆν καρπὸν, ὃ τὸ σπέρμα
αὐτῆς ἐν αὐτῇ κ' ἡ γῆ ὅτι
τῆ γῆς. καὶ ἐγένετο ὕτως.

11. Καὶ εἶπεν ὁ θεός
ἐξεγενικάτω ἡ γῆ βοτάνην
χορτῶν.

* * *

* * *

12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ
βοτάνην χορτὴν σπείρον
σπέρμα κ' γένετο — καὶ
κατ' ομοιότητά καὶ ξύ-
λον κάρπμον ποιῆν καρπὸν
ὃ τὸ σπέρμα αὐτῆς ἐν αὐτῇ
κ' γένετο — ὅτι τῆ γῆς.
καὶ εἶδεν ὁ θεός ὅτι καλόν.

Καὶ εἶδεν ὁ θεός ὅτι καλόν.

13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα
καὶ ἐγένετο πρώτη ἡμέρα
τρίτη.

13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα
καὶ ἐγένετο πρώτη ἡμέρα
τρίτη.

Καὶ εἶδεν ὁ θεός ὅτι καλόν.

13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα
καὶ ἐγένετο πρώτη ἡμέρα
τρίτη.

* * *

* * *

14. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. Γε-
νηθήτωσαν φασῆρες ἐν τῷ
σερεώματι ὃ ἔρηνε εἰς
φάουσιν ἐπὶ τῆ γῆς, ὃ δια-
χωρίζειν αὐτὰ μέσον τῆ
ἡμέρας καὶ αὐτὰ μέσον τῆ
νυκτός· καὶ ἔσωσαν εἰς ση-
μεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ
εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυ-
τός.

15. Καὶ ἔσωσαν εἰς
φάουσιν ἐν τῷ σερεώματι ὃ
ἔρηνε, ὥστε φαίνειν ὅτι τῆ
γῆς. καὶ ἐγένετο ὕτως.

* * *

* * *

HEBR.	HEBR.	AQUILA.
16. ויעש אלהים את-שני המצות הגדולים את המצות לממשלת היום ואת המצות לממשלת הקטן הלילה ואת הכוכב ים:	16. εἰκας Ἐλωϊμ ἐθ' σνε ἀμωρωθ' ἀγδολιμ ἐθ' ἀμωρωθ' ἀγδολ' λμεμσελεθ' ἀωρ ἐθ' ἀμωρωθ' ἀκᾶτον λμεμσελεθ' ἀλαιολα ἐθ' ἀχωχᾶθιμ.	16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἰδὲ δύο Φωστῆρας τὰς μεγάλας, σὺν τὸν Φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἔξοσιν τῆς ἡμέρας, καὶ σὺν τὸν Φωστῆρα τὸν μικρὸν εἰς ἔξοσιν τῆς νυκτός.
17. ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ:	17. εἶδεν ὁ Θεὸς Ἐλωϊμ βρακία ἀσάμκιμ λᾶϊρ ἀλ' ἀκρες.	17. Καὶ ἔθετο αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τὰ κέραν' τῷ φαίνεν ἐπὶ τῆς γῆς.
18. ולמשל ביום ובלילה ולהכריל בין האור ובין החשך ויהי אלהים כי טוב:	18. ἐλμσολ βιωμ ἐβα- λαιολα ἐλαβδיל βην' ἀωρ ἐθ' ἀχωσσεχ' εἰαεθ' Ἐλωϊμ χ' ἰωθ'	18. Καὶ ἐξοστᾷζει τῆς ἡμέρας καὶ διαχωρίζει μετὰ ἐν τῷ Φωτὸς καὶ μετὰ τὸ σκοτίας, καὶ συνᾶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν.
19. ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי:	19. εἰᾶ ἐρεβ' εἰᾶ βωκερ' ἰωμ β'β'.	19. Καὶ ἐγένετο ἑσπέραι, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τετάρτη.
20. ויאמר אלהים ושרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ פני רקיע השמים:	20. εἰωμער Ἐλωϊμ ἰσρεβ' ἀμאיμ σρερε νεφες αἶα ἐωφ' ἰεωφ' αἶα ἀκρες αἶλ' φνη ρε- κια ἀσάμאיμ.	20. Καὶ ἔειπεν ὁ Θεός, ἐξε- ψάτω τὰ ὕδατα ἐρπετὸν ψυχῆς ζωῆς καὶ πετεινὸν ἰσ' ἰα- μενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ προσώ- πον τῷ στερεώματι τῷ κέραν'.
21. ויברא אלהים את התנינם הגדולים ואת כל נפש החיה הרמשה אשר שרצו המים למינחם ואת כל עוף כנף למינחו וירא אלהים כי טוב:	21. εἰβρα Ἐλωϊμ ἐθ' ἀθ' α- νινιμ ἀγδολιμ ἐθ' χολ' νεφες αἶα ἀρμεσεθ' ἀσες σαρσες ἀμאיμ λμινεεμ ἐθ' χολ' ὁφ' κᾶναφ λμινεεθ' εἰαεθ' Ἐλωϊμ χ' τωβ'.	21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἰδὲ ὅλα τὰ κέραν' τὰ ὕδατα ἐρπετὸν ψυχῆς ζωῆς καὶ πετεινὸν ἰσ' ἰα- μενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ προσώ- πον τῷ στερεώματι τῷ κέραν'.

SYMMACHUS.

LXX.

THEODOTIION.

16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τῆς δύο Φωστῆρας τῆς μεγάλης, τὸν Φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς τὸ ἡγεῖσθαι τῆς ἡμέρας, τὸν δὲ Φωστῆρα τὸν ἐλάσσονα εἰς ἡγεμονίαν τῆς νυκτός.

16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τῆς δύο Φωστῆρας τῆς μεγάλης, τὸν Φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχάς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν Φωστῆρα τὸν ἐλάσσονα εἰς ἀρχάς τῆς νυκτός, καὶ τῆς ἀσέρας.

16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τῆς δύο Φωστῆρας τῆς μεγάλης, τὸν Φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν Φωστῆρα μικρὸν εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός.

* * *

17. Καὶ ἔθετο αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐν τῷ σερῳματι τῆς ἡμέρας, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς.

* * *

* * *

18. Καὶ ἀρχὴν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, καὶ διαχωρίσαι ἀνὰ μέσον τῆς φωτός καὶ ἀνὰ μέσον τῆς σκότης, καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν.

* * *

* * *

18. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρη, καὶ ἐγένετο πρωὶ, ἡμέρα τέταρτη.

* * *

20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἐξερπάτωσά τὰ ὕδατα ἐρπετὸν ψυχὴν ζώσαν, καὶ πετεινὸν πτερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ πρόσωπον τῆς σερῳματι τῆς ἡμέρας, καὶ ἐγένετο ὕτως.

20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἐρπετὰ ψυχῶν ζώων, καὶ πετεινὰ πτερομένα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ σερῳμα τῆς ἡμέρας — καὶ ἐγένετο ὕτως.

20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἐξερπάτωσά τὰ ὕδατα ἐρπετὰ ψυχῶν ζώων, καὶ πετεινὸν πτερομένον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ πρόσωπον σερῳματι τῆς ἡμέρας.

* * *

* * *

21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὰ κτήνη τὰ μεγάλα, καὶ πάσαν ψυχὴν ζώων ἐρπετῶν, ἃ ἐξήγαγε τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν, καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος, καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν.

HEBR.	HEBR.	AQUILA
22. ויברך את
אלהים לאמר פרו
ורבו ומלאו את המים
כימים והעוף ירב
בארץ:	22. εὐβαρεχ ὁ θεὸς
ἐλαῖμ λεμωρ φρε εὐβα
εὐμιλεα εἰς αἵματι βιμιμ
εὐαφίρεβ βααρες.	* * *
23. ויהי ערב ויהי
בקר יום חמישי:	23. εἰς ἑρεβ εἰς βοκερ
ιωμ ἀμισ.	* * *
24. ויאמר אלהים
תוצא הארץ נפש חיה
למינך בהמה ורמש
לחיתו ארץ למינך
ויהי כן:	24. εὐαμερ ἐλαῖμ θω-
σε ααρες νεφες αἵα λμινα
βεμα ερεμες εὐαθω ερες
λμινα εἰς χεν.	* * *
25. ויעש אלהים
את חיות הארץ
למינך ואת הב
המה למינך ואת כל
רמש האדמה למינך
ויהי אלהים כי
סוב:	25. εὐααε ἐλαῖμ εἰς
αἵαθ ααρες λμινα εἰς
αἵεμα λμινα εἰς χολ ρε-
μες αἵαμα λμινα εἰαε
ἐλαῖμ χι ταε.	* * *
26. ויאמר אלהים
נעשה אדם בצלמנו
כדמותנו ויירדו בדגרת
המים ובעוף השמים
ובבהמה ובכל הארץ
ובכל הרמש הרמש
על הארץ:	26. εὐαμερ ἐλαῖμ βα-
τε αἵαμ βοαλμινα χιδ-
μαθιν εἰς βιδραθ αἵαμ
εὐβαφάσακαῖα εὐβαε-
μα εὐβχολ ααρες εἰς χολ
ερεμες αρομες αἵα ααρες.	26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός·
ποιήσωμεν ἀνθρώπον ἐν
εἰκονὶ ἡμῶν καὶ καθ' ὁμοίω-
σιν ἡμῶν, καὶ στήκεται·
τώσιν ἐν ἰχθύϊ τῷ θαλάσ-
σης καὶ ἐν πετεινῷ εἰς ἕραν
καὶ ἐν κτήνεσι, καὶ ἐν πάσῃ
τῇ γῇ, καὶ ζῶον κινεῖται· στή-
κε τῷ γῆς.

SYMMACHUS.

LXX.

THEODOTIO.

22. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ
ὁ θεὸς λέγων, Ἀυξάνεσθε καὶ
πληθύνεσθε, καὶ πληρώσα-
τε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θα-
λάσσαις· καὶ τὰ πετεινὰ
πληθυνεῖσθωσιν ὅτι τῆς
γῆς.

23. Καὶ ἐγένετο ἑπτάκις,
καὶ ἐγένετο πρῶτον, ἡμέρα
πέμπτη.

24. Καὶ εἶπεν ὁ θεός·
ἔξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν
ζώον καὶ γῆν, περὶ ἅπ-
σα καὶ ἔρπετα, καὶ θηρία
τῆς γῆς καὶ γῆν. καὶ ἐγένε-
το ἕτως.

25. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς
τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ γῆν,
καὶ τὰ κτήνη καὶ γῆν αὐ-
τῇ, καὶ πάντα τὰ ἔρπετα
τῆς γῆς καὶ γῆν. καὶ εἶδεν
ὁ θεός, ὅτι καλὰ.

16. Καὶ εἶπεν ὁ θεός.
ποιήσωμεν ἄνθρωπον ὡς εἰ-
κόνα ἡμῶν, καὶ καθ' ὁμοίω-
σιν ἡμῶν.

26. Καὶ εἶπεν ὁ θεός
ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ'
εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ'
εἰκείων. καὶ ἀρχέτωσιν
τὴν ἰχθύων τὴν θαλάσσης καὶ
τὴν πεπιπνύων ἕρποντες, καὶ τὴν
κτῆνων, καὶ πίσης τῆς γῆς, καὶ
πάντων τῶν ἔρποντων ὅτι τῆς γῆς.

26. Καὶ εἶπεν ὁ θεός.
ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰ-
κόνι ἡμῶν, ὡς ἐν ὁμοιώσει
(ἐν ὁμοιώμασιν) ἡμῶν.

HEBR.	HEBR.	AQUILA.
27. ויברך אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם: 28. ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה ורדו ברגות הים וכעוף השמים ובכל חיה הרמשת על הארץ:	<p>27. εἰβρα Ἐλῶιμ ἐθ ἄαδαμ βσαλμω βσελεμ Ἐλῶιμ βαρα ὁθω ζαχαρ ἔνκεβα βαρα ὁθαμ.</p> <p>28. εἰβαραεχ ὁθαμ Ἐλῶιμ εἰωμερ λαεμ Ἐλῶιμ φρε ἐρβχ ἡμιλ εθ ἄαρες ἡχδεσια ἡρδχ βιδ ραθ αιαμ ἡβεωφ αἶα μαίμ ἡεχολ αἶα ἀρμε-
ζεθ αἶλ ἄαρες.</p>	<p>27. Καὶ ἔκτισεν ὁ Θεὸς σὺν τοῖς ἀνθρώποις ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἔκτισεν αὐτούς. ἄρξεν καὶ ἡ γῆ ἐκ-
πικεν αὐτούς.   28. Καὶ εὐλόγησεν αὐ-
τοὺς ὁ θεὸς καὶ εἶπεν αὐτοῖς.
αὐξάνετε καὶ πληθύνετε,
καὶ πληρώσατε τὴν γῆν,
καὶ ὑποτάξατε αὐτῇ καὶ
ἐπικρατεῖτε ἐν αὐτῇ τῆς
θελήσεως καὶ ἐν πετεινῶν
ἡραν, καὶ ἐν παντὶ ζῳῷ
κινεῖσθαι ἐπὶ γῆς.</p>
29. ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זרע אשר על פני כל הארץ ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע אתם לאכלה:	<p>29. εἰωμερ Ἐλῶιμ ἰννε
ναθαθι λαχεμ ἐθ χολ
ἐσεβ ζορεα ζερα ἄσερ αἶλ
φνε χολ ἄαρες ἡεθ χολ
αἶες ἄσερ βω φελ ἐς ζορεα
ζερα λαχεμ ἰεε λοχλα.</p>	<p>29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός.
Ἴδὲ δέδοκα ὑμῖν σὺν πᾶ-
σαν χλόην σπερμαίνουσαν
σπέρμα ὅτι περσσωπον
πάσης τῆς γῆς, καὶ σὺν
πᾶν ξύλον, ἐν ᾧ καρπὸς
ξύλου ἐστὶν σπέρμα
καὶ ὑμῖν εἶναι εἰς βρωσιν.</p>
30. ולכל חיה חיות וכל עוף השמים וכל רמש על הארץ אשר בו נפש חיה אתם לאכלה ויהי כן:	<p>30. ἡλχολ αἶαθ ἄαρες
ἡλχολ ὡφ ἄσαμαίμ ἡλ-
χολ ρωμεις αἶλ ἄαρες ἄσερ
βωνε φεσ αἶα ἐθ χολ ἡε-
ρεκ ἐσεβ λοχλα εἰε χεν.</p>	<p>30. Καὶ παντὶ ζῳῷ τῆς
γῆς καὶ παντὶ πετεινῷ
ἡραν, καὶ παντὶ κινεῖσθαι
ἐπὶ γῆς ὡς ἐν αὐτῇ ψυχὴ
ζῶσα, σὺν πᾶν λάχαιον
χλόης εἰς βρωσιν καὶ ἐσθίετω
ἕως,</p>

SYMMACHUS.

LXX.

THEODOTIION.

27. Καὶ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν ἀνθρώπον ἐν εἰκόνι διαφύου, ὁρθὸν ὁ θεὸς ἔκτισεν αὐτόν, ἀρσεν καὶ θήλυ ἔκτισεν αὐτὸς.

28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸς ὁ Θεός, εἶπεν ἢ αὐτοῖς ὁ Θεός· αὐξάνετε καὶ πληθύνετε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ ὑποτάξατε αὐτῇ καὶ κυριεύσατε αὐτῇ καὶ ἐκτείνετε τὰς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ πετεινὰ ἑρπύων, καὶ τὰ ζώα τὰ ἔρποντα ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον τὸν σπερματίζοντα, σπέρμα, τὸν ὅτι παρῶν παύσης τῆς γῆς καὶ πᾶν ξύλον, ἐν ᾧ ἐστὶ καρπὸς ξύλου σπερματίζοντος σπέρμα ὑμῖν εἶναι εἰς βρώσιν.

30. Πᾶσι τοῖς ζώοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς ἑρπύων καὶ παντὶ κινηθῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ἐστὶ ψυχὴ ζωῶν. Πᾶν κλωρόν χορὸν εἰς βρώσιν. καὶ ἐγένετο ὕτως.

27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἀνθρώπον * ἐν εἰκόνι αὐτοῦ καὶ εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. Ἀρσεν καὶ θήλυ ἐποίησεν αὐτὸς.

28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸς ὁ Θεός λέγων * αὐτοῖς αὐξάνετε, καὶ πληθύνετε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῇ καὶ ἀρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν ἑρπύων, — καὶ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἐρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπέρμα σπείρον σπέρμα, ὅ ἐστιν ἐπαύω παύσης τῆς γῆς καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος, ὑμῖν εἶναι εἰς βρώσιν.

30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς ἑρπύων, καὶ παντὶ ἐρπετῷ ἐρπόντι ἐπὶ τῆς γῆς ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον, εἰς βρώσιν καὶ ἐγένετο ὕτως.

27. Καὶ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν ἀνθρώπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἔκτισεν αὐτὸς, ἀρσεν καὶ θήλυ ἐποίησεν αὐτὸς.

28. Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεός αὐξάνετε καὶ πληθύνετε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ υποτάξατε αὐτῇ, καὶ παιδεύετε (Philop. πεδέυετε) ἐν τοῖς ἰχθύσι τῆς θαλάσσης καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς ἑρπύων, καὶ ἐν παντὶ ζῶν ἐρπόντι ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὸν πάντα χόρτον τὸν σπερμαίνοντα σπέρμα τὸ (ἰστέ τον) ἐπὶ προσωπῆ παύσης τῆς γῆς. Καὶ τὸ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ καρπὸν ξύλου, σπερμάτων (σπερματίζον) σπέρμα, ὑμῖν εἶναι εἰς βρώσιν.

30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τῶν ἑρπύων, καὶ παντὶ ἐρπόντι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ ἔχοντι ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζωῆς, τὸν πάντα κλωρόν χόρτον εἰς βρώσιν καὶ ἐγένετο ὕτως.

HEBR.	HEBR.	AQUILA.
<p>וַיֵּרָא אֱלֹהִים
אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה
וַהֲנִיחָהּ טוֹב מֵאִתּוֹ וַיְהִי
עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם
הַחֲשִׁי:</p>	<p>31. ἵταρ Ἐλῶιμ ἐθ' χολ
ἀσσερ ὡσα ἕιννε τωβ μεοδ και
ἐβερ κια βουκερ ιωφρ α σσι.</p>	<p>31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς πᾶν
ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδὲ ἀγα-
θὸν σφόδρα, καὶ ἐγένετο ἑσπε-
ρα καὶ ἔγενετο πρωΐ· ἡμέρα
ἑκτη.</p>

Præter Hexapla Origenes composuit quoque *Tetrapla*, hoc est Opus Biblicum per quatuor columnas digestum, quarum *prima* posuit Aquilam, *secunda* Symmachum, *tertia* LXX. interpretum versionem puram sine alteris scis & obelis, & *quarta* Theodotionem. Quod vero in Tetraplis versio LXX. senum non fuerit ex aliis versionibus interpolata neque Criticis disuncta signis, colligunt viri docti ex hoc Græco scholio ad Pl. CXXXII. (132.) 4. ὁ δὲ σὺ χι οὐκ ἔκειτο, ἐν τῷ τετραπλῷ. Παρὰ τῷ Θεοδοτίωνι μόνῳ αὐτὸ ὅτι τοῖς βλεφάρουσιν μὲν, ἔκειτο, τοῖς κροτάφοις μὲν γε μὴν. Ἐν δὲ τῷ ὀκταπλῷ δὲ μόνους τοῖς ὀκέειτο ὡβελισμῶν. Variæ lectiones ex aliis Codicibus post Origenem videntur aliorum opera adjectæ. De hisce *variis lectionibus*, quæ in codicibus quibusdam MSS. v.g. Marchalliano Prophetarum, non ab ipso ut videtur Origene, sed ab Apollinari vel Eusebio vel alio quodam juniore in ora sive margine additæ visuntur, agit Hodius p. 625. & 631. seq.

XIV. *Lucianus* Antiochenus presbyter, & *Eusebius*, *Pamphilus*, & *Hesychius* Alexandrinus, non adornarunt novas Græcas versiones, sed editionem *κονη* LXX. Interpretum vel recensuerunt, ut *Lucianus* & *Hesychius*, vel *Origenis* labores cum Ecclesia communicarunt, ut *Eusebius* & *Pamphilus*. *Luciano* & *Hesychio* jungendus *Joannes Josephus* est, cujus editionem memorat Theodorus. *Basilus* quoque Cæsareensis, cujus opera in conferendis & emendandis sacris libris laudatur à G Synkello p. 203. tum *Apollinarius* Laodiceus, licet de hoc dubium possit videri, cum forte commentarios ejus, non vero editionem Bibliorum Hieronymus respiciat. Plura de singulis hisce dabunt Usserius syntagm. de LXX. c. 7. Hody IV. 3. de Bibliis Original. p. 720. & p. 626. seq. & Hottingerus fascic. p. 228. seq. Idem Hodius acute conjicit *versionem triginta hominum* apud Philastrium c. 138. videri editionem *Luciani* in græcis

SYMMACHUS.

LXX.]

THEODOTION.

31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς πάντα
ὅσα ἐποίησε, καὶ ἦν καλὰ
σφόδρα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα
καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα ἕκτη.

31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ
πάντα, ὅσα ἐποίησε καὶ ἰδὲ
καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέ-
ρα καὶ ἐγένετο πρωὶ, ἡμέρα
ἕκτη.

31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς πάντα
ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδὲ καλὰ-
λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ
ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα ἕκτη.

cis codicibus litera Λ. denotari solitam, quæ litera numerum tricesimum significat. Præterea per *versionem* [ex *virorum* apud eundem Philastrium c. 139. notari versionem sextam in Origenianis Octaplis. Denique *editionem Heracleensem* quæ ante editionem Historiæ Sufannæ Syriacam memoratur, nullam esse aliam quam Theodotionis, qui Ponticus à quibusdam habitus est. *Patrophili Scythopolitani* non minus quam *Eusebii* versio Græca Bibliorum apud Sixtum Senensem est commentitia, similiter *Macedonica* memorata Galestinio, & *Theodori Mopsuesteni*, de qua Salmasius p. 177. comment. de Hellenistica. De versione vero *Græcobarbara* quam literis Hebraicis CPoli ediderunt Judæi, quamque Caraitæ iis in locis legunt, Vide Rich. Simonem II. 19. Hist. Crit. V. T. & Humfredum Hody libro laudato p. 633.

XV. *Hieronymus* Stridonensis latinorum Ecclesiæ Doctorum facile doctissimus præter versionem latinam librorum V. T. ex Hebræo quam sub *Aræmi* (a) nomine perstrinxit apud Photium Theodorus Mopsuestenus, Græcam quoque versionem cujus variæ latinæ versiones antiquiores (b) exstabant, de integro interpretatus est (c) & Origenis exemplo asteriscis atque obelis distinxit, cujus ejus laboris adhuc vestigia supersunt in Plalmis & aliis quibusdam libris. Quanquam Hieronymo etiamnum spirante librarii signa illa adscribere negligebant, ut supra

(a) Phot. cod. CLXXVII. p. 205. ad quem locum confer Henr. Noris lib. 1. c. 9. Hist. pelagianæ. Garnerium ad Marium Mercatorem T. 1. p. 101. Tho. Ittigii appendicem de hæresarch. p. 469. seq. Rich. Simonis Hist. Crit. N. T. lib. III. p. 444. seq. Gvik. Caveum parte 1. Hist. literar. Eccles. in Theodoro Mopsuesteno, & Humfredum Hody p. 629. seq.

(b) Id. p. 342. seq.

(c) id. p. 351. seq.

supra §. XII. ipsum conquestum annotavi. Non integram versionem antiqui foederis, sed tantum Versionem Psalmorum ac Prophetarum (neq; illam è Græco, ut aliud agens scripsit vir illustris libro de claris interpretibus, sed ex Hebræo latine compositam) Græce vertit amicus Hieronymi *Sophronius*, qua ejus versione Procopium Gazæum & Helychium Hierosolymitanum (d) usos esse constat. Hieronymus ipse in Catalogo, ubi de Sophronio: *De virginitate quoque ad Eustochium, & vitam Hilarionis Monachi opuscula mea in Græcum eleganti sermone transulit. Psalterium quoq; & Prophetas, quos nos de Hebræo in latinum vertimus. Idem libro 2. in Rufin. Unde me putabam bene mereri de latinis meis, & nostrorum ad discendum animos concitare, quod etiam Græci versum de latino post tantos Interpretes non fastidunt, inde in culpam vocor, & nauseanti stomacho cibos ingero.*

(d) Vide Albertinum de Eucharistia p. 848. sed & Rich. Simonis Epistolas Criticas Gallice editas Basilæ, p. 310. seq. & 318.

CAPUT XIII.

Philosophorum Cynicorum Catalogus, digestus ordine literarum.

Alcidamas. Lucian. in Conviv. T. 1. p. 638. 642.

Androsthenes Onesicriti filius Philisci frater, Diogenis discipulus. Laert. VI. 75.

Antisthenes Atheniensis discipulus Socratis, auctor sectæ Cynicæ * de quo dixi lib. 2. c. 23. num: 32. Oenomaus quidem probante Juliano Orat. VI. p. 187. negabat Cynicos vel in Antisthenis verba vel in Diogenis jurare, sed sapientissimos quosque ac fortissimos sibi imitandos pro

* Cynici dicti à Cynosarge Gymnasio, in quo docuit Antisthenes. Vide Meursi, ad Helychium illustrem p. 115. & de populis Atticæ, atque Athen. Attic. II, 2.

proponere, ut Herculem, Socratem &c. Ita enim intelligo ejus dictum: *ὁ κυνισμὸς ἔτε' ἀντισθενισμὸς ἐστὶν ἢ τὸ διαγρυσμὸς.* Herculem præcipue admirabantur, quem exemplum genuinæ παιδείας Alexandro commendat Diogenes ap. Dion. 4. de regno p. 64. Vide & Julianum Orat. 6. p. 187. Hinc Antisthenes *Ἡρακλεώπικος πρὸς ἀνὴρ τὸ φρόνημα.* *Herculeo vir animo* apud Eulebium XV. 13. præparat. quem locum non cepit eruditus interpres. Confer. Aufonii Epigramma 27. & 28.

Aristogiton Rhetor ob impudentiam dictus Canis, teste Suida, Cynicis non magis cæteroquæ annumerandus quam Aristippus, quem regium canem Diogenes appellabat: vel Theristes Homericus quem *κυνικὸν δημηγόρον* Demonax ap. Lucian. T. 2. p. 871. vel Nabal qui homo *κυνικός* audit in versione Græca 1. Sam. XXV. 3. vel denique *palatini canes* apud Boethium de consolat. Philos. 1. profa 4.

Asclepiades. Tertull. II. 14. contra nationes, Laert. VI. 91. Alius ni fallor Asclepiades cujus cum Serviano & Chytrone Cynicis meminit Julianus Orat. VII. contra Heraclium Cynicum p. 224.

Athenagoras de quo Cicero pro Flacco c. VII. *Cæsus est virgis Cynicus ille Athenagoras, qui in fame frumentum exportare erat ausus.* Sed meliores codices pro Cynico habent Cymæum h. e. Cumanum.

Betio Βητίων Bionis Borysthenitæ familiaris, Laert. IV. 54.

Bion Borysthenites, Cratetis Cynici auditor. Laert. IV. 51.

Nryson Achivus cujus aliqui discipulum tradunt Craterem fuisse. Vide Suidam in κρατ. & ὑποαρχία & Laertium VI. 85.

Carneades Cynicus cujus meminit Eunapius in proœnio.

Carneus Cynulcus Megarenis. Athenæus IV. p. 156. *Διονυσίων γδ' ὄντων Ἀθήνησι παρελήφθην πρὸς αὐτὸν. Κατέλαβον ὃ κυνικὸς μὲν αἰσκακεῖν ἔξ, ἐνὰ ὃ κύνελλον καρνεῖον τ' Μεγαρικόν.*

Chytron. Supra in Asclepiade.

Cleomenes Metroclis discipulus. Laert. VI. 95. ejus παιδαγωγικόν laudat idem 75.

Colorus Lampfacenus Menedemi præceptor. Laert. VI. 102.

Crates Thebanus Diogenis discipulus clarus circa Olymp. CXIII. uxorem habuit Hipparchiam de qua infra. De Epistolis quæ sub hujus Cratetis nomine feruntur dixi lib. 2. c. 10. §. 21. De tragædiis Laertio IV. 58. memoratis vide lib. 2. c. 19. Versiculi in Micylum tres leguntur apud Plutarchum libro de vitando ære alieno p. 830.

Ex ejus hymno in *ἐντέλειαν* sive frugalitatem Julianus Orat. VI. p. 199. Ex Crateris *παιγνίους* ibid. & VII. p. 213. Alia ejus *παίγνια* Laertius VI. 81. Ejus Ephemeris id. 86. Xenocratem perstrinxit iste Crates teste M. Antonino VI. 13. Demetrium Phalereum Thebis exsulantem solatus est. Vide Plutarchum p. 69. de dignoscendo adulate. Alia de eo Aelianus III. 6. Var. Vita Crateris hujus à Plutarcho scripta periit. Laudat præter Lampriam Julianus Orat. VI. p. 200. Crateris *ἡθικά* scripsit Zeno Citieus. Laert. VII. 4.

Crato Cynicus. Lucian.

Crescens Megalopolitanus sub Antonino Pio vixit & Justinum detulit ad martyrium. Vide Syncellum p. 351. Euseb. VI. 16. Hist. Eccles. & Clariss. Grabei spicileg. Patrum T. 2. p. 139. seq.

Cyniscus apud Lucian. in Cataplo. T. 1. p. 427.

Demetrius Alexandrinus Theombrori discipulus. Laert. VI. 95.

Alius *Demetrius* Cynicus cujus apud Senecam, Eunapium, Philostratum & alios mentio. Vide Jonsium p. 248. & quæ viri docti ad Sveton. in Flavio Vespasiano c. 13. Lucian. de salutatione T. 1. p. 806. seq.

Alius *Demetrius* Rhodii celebris Cynici discipulus *Corinthius Saniensis*, cujus meminit Lucianus in Toxari. T. 2. p. 51. & adversus indoctum p. 388.

Demonax Cyprius Epicteti æqualis, Athenis vixit, Diogenem Cynicum præcæteris admiratus, etsi non unam Philosophiæ sectam coluit. Vide Lucianum in ejus vita, T. 2. præcipue p. 859 & 871.

Didymus Planetiades. Plutarch. de Oraculor. defectu.

Diogenes Sinopenfis, Antisthenis discipulus, de quo prolixè Laertius VI. 20. seq. Apophthegmata ejusdem, & num. 80. scripta recensens; in quibus & VII. Tragicæ, de quibus dixi lib. 2. c. 19. Diogenem Cynicum ἐν τῷ ποδάλῳ laudat idem Laertius VI. 20.

Effigies ejus varias vide si placet apud Jac. Gronovium T. 2. thesauri antiquitatum Græcar. tabula LXXXVIII. Claruit Speusippi æqualis circa Ol. CIX. Laert. IV. 3. Obiit fere nonagenarius Corinthi, eodem ut ajunt die quo Alexander Babylone Ol. CXIV. id. VL79. Philippum Macedonia Regem paulo acerbius reprehendit, Plutarcho judice p. 70. de dignoscendo adulate. De Alexandro eum affante vide sis Dionem 4. de regno p. 59. seq. Laert. VI. 38. 68. Plutarchum Alex. p. 671. Plura clariss. Bælius in Lexico.

Diogenes Junior, Σοφιστὴς κύνειος ob petulantiam linguæ in theatro ex-

erci-

ercitam virgis cæsus jussu Flavii Vespasiani. Xiphilin. p. 321. ubi & de Era altero Cynico Diogenis hujus æquali, ob majorem insolentiam capite etiam truncato.

Ebbeles Ephesius, Cleomenis & Theombroti discipulus Laert. VI. 95.

Eras (Ἠράς) de quo dixi paulo ante in *Diogene juniore*.

Eubulides cujus librum de Diogene allegat Laertius VI. 20. Eubulus ἐν τῷ Ὀπιγραφομένῳ Διογῶντος πράσεως. id. 30.

Julianus Imp. Cynicorum Philosophiam celebrat Orat. 6. & 7. quarum prior est πρὸς τὰς ἀπαιδέυτας κύνους, posterior πρὸς Ἡρακλείου Κυνικοῦ πῶς κυνισέον.

Hegesæus Sinopensis cognomento κλοῖος sive laqueus, discipulus Diogenis. Laert. VI. 84.

Hegesianax infra in *Xanthippus*.

Heraclius contra quem Julianus Orat. 7. Suidæ in Ἡράκλ. dicitur *Heraclitus*.

Hermippus in auctione Diogenis allegatur in latino interprete Laertii Ambrosio & in quibusdam Græcis Laertii Codicibus VI. 29. ut in telligatur Hermippus Smyrnæus qui de vitis Philos. scripsit. Sed alii codices habent Menippus ἐν τῇ Διογῶντος πράσει.

Herophilus. Lucian. in Icaromenippo T. 1. p. 198.

Hesperius Jönsf. p. 246.

Hipparchia Maronitis, soror Metroclis & Cratetis uxor, de qua Laertius VI. 96. seq. Anthologia p. 339. è recentioribus Menagius de mulieribus Philosophis p. 63. seq. & Baylius in Lexico. Suidas ait scripsisse Φιλοσόφους καὶ ἑσέεις καὶ τινὰ ὀπιγραφήματα καὶ πρῶτάς τας πρὸς Θεόδωρον ἄλλον. Non puto autem Suidam hæc Hipparchiæ scripta vidisse, sed conjectura è Laertio collegisse.

Honoratus de quo Lucianus in Demonacte T. 2. p. 865.

Horus Ægyptius quem confabulantem inducit Macrobius in Saturnal.

Isidorus. Svëton. Nerone c. 39.

Lucianus in Cynico T. 2. p. 717. seq.

Maximus Alexandrinus ad quem Basilii Magni Epistolæ supersunt & quem Carminè de vita sua & Oratione 27. & 28. perstrinxit Nazianzenus indignatus κύνους ποιμένας εἶναι βιαζομένους p. 474. Depositus hic Maximus Episcopatu CPol. Canone IV. Synodi primæ CPol. Hic ipse est de quo Hieron. in Catalogo S. E. c. 127. *Maximus Philosophus, natus Alexandria, CPoli Episcopus ordinatus est, & pulsus, insignè de fide*
Zz z adver-

adversus Arianos scripsit librum, quem Mediolani Gratiano Principi dedit.
Vide & Vales. ad Sozom. VII. 9. & Baronium, Basnagium & Pagi
ad A. C. 379.

Meleager Gadarensis, risus in scriptis captator, cujus libros II. *ᾠδὴ δὲ ζῶν* La-
ertius II. 92. symposium & *χαρίτας* laudat Athenæus. Vide quæ
viri docti ad Laert. VI. 100.

Menander cognomento *δουμῆς*, Homeri admirator, Diogenis discipulus
Laert. VI. 84. Vide & infra in *Xanthippo*.

Menedemus Lampfacenus de quo Laertius VI. 102. Theombroti discipu-
lus, id 95. diversus à Menedemo Eretrienti de quo II. 125. De Me-
nedemo Cynico capiendus Numenius apud Euseb. XV. præparat.
p. 729.

Menippus Sinopenfis patria, ortu Phœnicus Gadarensis fuit, conditione
servus, Diogenis ut suspicor discipulus. Ejus scribendi genus *σαρ-
δραλογίον* multi notaverunt, imitatus est in Satyris suis Varro, quas
Cynicas alii, ipse appellavit Menippeas teste Gellio II. 18. Menip-
peus hinc ipse appellatus Athenæo, & Tertulliano *Romanus Cynicus*.
Exstat & Satira Menippea Petri Cunæi viri doctissimi & altera Lip-
sii qua perstringit profanum vulgus eruditorum. Scripsit & Varro
Satiram cui titulus *ταφὴ Μενίππου* teste Nonio in exodium & pluri-
bus aliis locis. Menippi Symposium allegat Athenæus. Alia scri-
pta Menippi Cynici refert Laertius VI. 101. Sunt autem hæc :
Νεκρία, Διαθήκαι, Ἐπιστολαὶ κεκομψευμένα ὑπὸ τοῦ ἑωὺν προσώπου.
Πρὸς τὸς Φυσικὰς καὶ Μαθηματικὰς καὶ Γραμματικὰς, καὶ γονὰς (nata-
lem) Πικρὰ καὶ τὰς Θεοσκευδαίας ὑπὸ αὐτῶν εἰκάδας &c. Hunc
porro ipsum Menippum non dubito induci à Luciano in dialogis
mortuor. & in Necyomantia, memorarique ab Eunapio in pro-
œm, ub. celeberrimos Cynicos referre se scribit, non Menippum
juvenem Lycium, de quo Philostratus IV. 8. de Apollonii vita.
Fuit & Menippus quidam Magnes Pancratiastes cujus meminit
Artemidorus IV. 44. quemque addes aliis Menippis collectis à La-
ertio & Menagio.

Menippus L. cius Demetrii Corinthii auditor, de quo jam dixi.

Metrocles Maronites Hipparchiæ frater, Theophrasti primum, postea
Crateris discipulus. Vide Laertium VI. 94. seq. Ejus *ῥηταί* allegat
VI. 33.

Monimus Syracusanus Diogenis & Crateris discipulus scripsit teste Laer-
tius

tio VI. 83. *παίγνια*, quibus ludicra seriis sententiis permiscuit; *ὀρμῶν* libros duos & protrepticum. Inter eos qui *κεκτήχον* veri sustulerunt refertur Monimus à Sexto VII. contra Math. p. 146. & 221. quod affirmasset *τὸ Φοῦν εἶναι πᾶσι πάντας*.

Musonius, Babylonius, amicus Apollonii Tyanensis, de quo dixi ad proœmium Eunapii. Alius Musonius Thuscus, de quo infra in Stoicis.

Oenomaus Gadareus sub Adriano Imp. floruit teste Syncello p. 349. scripserat *πολιτείας* & *περὶ τῆς κατ' Ὁμήρου φιλοσοφίας* (Confer Jonhium p. 245.) & *περὶ κυνισμῶν* itemque *περὶ κρείττης καὶ Διογέους καὶ τῶν λοιπῶν* teste Suida. Quanquam Julianus Imp. ex alio potius quam ex Oenomaio Cynismi rationes peti velit. Ejus καὶ τῆς χρησιμότητος. idem Julian. Orat. VII. f. 209. Titulus libri fuit *Περὶ τῶν ψευδῶν χρησίων* *præstigiatorum*, de Oraculorum falsitate. Vide Euseb. V. cap. 19. præparat. & VI. 6. p. 254. & VI. 7. Socratem III. 23. p. 202. Niceph. X. 36. Theodorum Therapeut. lib. VI. p. 86. & X. p. 141. A. Vandalen de Oraculis p. 329 - 346. *Τετραγώνια*. Julian. Orat. VII. f. 510. De Diogene Oenomaio Tragico Atheniensi dixi supra lib. 2. c. 19. & Suida in *Διογ.* Epigramma alterius ut videtur Oenomaio *εἰς ἐξ ὧν τα γυμνασίου ἐν καυκίᾳ* Anthol. IV. 18.

Onesicritus Aftypalensis sive Æginensis qui cum Alexandro M. militavit & ejus *παιδείας* ac laudes Xenophonte fere stylo composuit. Vide Laert. VI. 84. Plutarchum Alex. p. 705. Pater Androstheneis & Philisci. id. 75. seq. discipulus Diogenis. Vide de hoc Onesicrito supra cap. VII.

Pasicles Cratetis Cynici F. Laertius IV. 88. Fuit & Pasicles Cratetis Frater, discipulus Euclidis Megarensis. id. 89.

Peregrinus qui sub Antonino Pio vanam gloriam captans se publice coniecit in flammis, derisus à Luciano, Libro singulari de morte Peregrini. Confer Syncellum p. 351. 352.

Philiscus Æginensis Onesicriti F. Diogenis discipulus, cui tragœdias quæ sub Diogenis nomine ferebantur, nonnulli tribuerunt. Vide Laert. VI. 84. & 73. 75. & 80. Julian. Orat. VI. p. 186. & VII. 210. ubi male *Philiscus*.

Phocion cognomento *χρηστός*, Diogenis Cynici auditor. Laertius VI. 76.

Plato Cynicus. Laert. VI. 27, nisi probanda potius expositio Casauboni, ut

ut sane videtur, quoniam idem Laertius inter varios Platones III. 103. nullam Cynici mentionem facit.

Polyzelus, infra in Xanthippo.

Sallustius κυνιστῶν. Phot. cod. 242. p. 556. κυνιστῶν ἐφίλοσοφει. Suid. in Σαλῆς. Diverfus hic Procli discipulus fuit à Sallustio cui Oratationem quartam inscribit Julianus Imp. Huic potius Juliani, Platonico, quam alteri Cynico Salustio tribuerim libellum elegantem qui extat περὶ Θεῶν καὶ κόσμου, de quo infra lib. V.

Serenianus, supra in Asclepiade.

Sphodrias Joni. p. 246.

Stilpo Megarensis auditor Diogenis Cynici. Laert. VI. 76.

Theagenes, Lucian. lib. de morte Peregrini.

Theodorus Cynuleus sive pluribus canibus stipatus Cynicus, quem colloquentem inducit Athenæus in dipnosophistis.

Theomrotus Metroclis discipulus. Laert. VI. 95.

Theomnestus, infra in Xanthippo.

Thrasylus Cynicus. Seneca II. 13. de benefic. & Plutarch. Apophthegm.

Timarchus Alexandrinus Cleomenis discipulus Laert. VI. 95.

Xanthippus, Theomnestus, Polyzelus, Onesicritus, Monimus, Menander, Hegesianax, Diogenes, Crates & Antisthenes Cynici, quorum scriptis usus est Stobæus. Phot. Cod. CLXVII.

Xeniades qui Diogenem Cynicum emit eique filium instituendum & domum regendam dedit. Laert. VI. 74. 82.

Zeno Citieus Cratetis discipulus. Vide Numenium apud. Euseb. XIV. præp. p. 729 Verecundiam & decorum magis observare quam Cynici docuit, in reliquis eorum placita probavit, ipse auctor Stoicorum, quorum dogmata cum Cynicis convenire innuit etiam Juvenalis XIII. 121.

Et qui nec Cynicos nec Stoica dogmata legit,

A Cynicis tunica distantia.

Confer. Julianum Orat. VI. p. 185. Laert. VI. 104. VII. 121. Lipsium lib. 1. manu duct. diff. 13. Quod vero Sidonius Carm. 2. v. 168. Cynicorum turbam Epicuri sodalium imitatricem appellat, de eo vide sis Sirmondi notas p. 181. Augustini adhuc temporibus plures fuerunt Cynici quam Stoici, ut testatur lib. 3. contra Academicos c. 18. Itaque nunc Philosophos non fere videmus nisi aut Cynicos, aut Peripateticos, aut Platonicos. Et Cynicos quidem, quia eos vita quædam delectat libertas atque licentia. Adde si placet XIV. 20. de C. D.

CAP.

CAPUT XIV.

DE EUCLIDE & aliis Geometris.

De Euclide, ejusque etate. Alii decem hoc nomine. 1. Euclidis libri elementorum & in librum primum Procli commentarius. 2. Commentariorum Theoni tributorum, an auctor ipse sit Euclides. 3. Liber XIV & XV, num Euclidis an Hypsiclis Alex. 4. Scopus elementorum, ibid. Boethii versio elementorum Euclidis latina. 5. Editiones elementorum cum Theonis commentariis. 6. Sine illis commentariis editiones & versiones variae, & in his Arabica, Barlaami & Ilaaci Monachi quaedam Euclidis illustrando. 7. Epitome Aeneae deperdita, & versiones elementorum ineditae, Persicae, Syriacae, Hebraicae, Sinicae, Tartaricae. 8. Job. Pici effatum, Theologis noxiam esse Euclidis translationem. 9. Arithmetica elementa Geometricis ab Euclide juncta. 10. Data cum praefat. Marini, Pappi in ea commentarius. 11. Harmonica & Sefio Canonis. 12. Phenomena. 13. Optica & Catoptrica. 14. De divisionibus liber & fragmentum de levi ac ponderoso. 15. Scripta Euclidis deperdita. 16. Catalogus scriptorum in commentariis Procli ad Euclidem allegatorum. 17. Alii Geometra quidam. 18.

I.

EUCLIDES, qua patria, incertum (a) claruit temporibus Ptolemaei Lagi (b) quem post XL. annorum imperium obiisse constat CCLXXVII.

(a) Harduinus ad Plin. videtur Apollonium in animo habuisse cum de Euclide scripsit eum Perga oriundum civitate Pamphiliæ. Euclidem plerique Alexandrinum faciunt, sed nullo diserto veteris alicujus scriptoris testimonio. Si Gregorium Abulpharajum audias. Tyrius fuit: si scriptorem Bibliothecæ veteris Siculae Anno 1700. à Messanenfi quodam editæ (vide memorias Trivulianas Anni 1702. mense Augusto p. 151.) Gelous, oriundus è Gela civitate Siciliae. Nimirum quia Laetius II. 106. auctor est

CCLXXVII. atne natum Christum Olymp. CXXIII. Ab hoc rogatus, esset ne via quadam brevior faciliorque ad Geometriæ cognitionem, quam in elementis ipse tradidisset, respondit (c) *μη εἶναι βασιλικὴν ἀπὸ τοῦ πρὸς Γεωμετρίας, non dariviam regiam ad Geometriam.* Mathematicas disciplinas accuratissimis scriptis illustravit, ac cum summa laude docuit Alexandria, (d) suavissimi vir ingenii, & contentiones minime amans, sed benignus & æquus alienæ industriæ fautor, ut ab auctore sectæ Eristicæ Euclide Socratico Megareo (e) non hac minus nota, quam ætate & studiorum genere facile distinguatur. Ita certe de nostro Pappus lib. VII. p. 251. *Euclides secutus Aristeam scriptorem luculentum in iis, quæ de Conicis tradiderat, neque antevertens neque volens eorum traditionem destruere, cum mitissimus esset & benignus erga omnes, præsertim eos qui*

(b) Proclus lib. 1. ad Euclidem p. 20. *γέγονε δὲ ἔτι ὁ ἀνὴρ ἐπὶ τῷ πρώτῳ Πτολεμαίῳ. Καὶ γὰρ ὁ Αρχιμήδης καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μνημονεύει Εὐκλείδους.*

(c) Proclus: *καὶ μὲντοι καὶ Φασὶν, ὅτι Πτολεμαῖος ἤσπετό ποτε αὐτὸν εἶπαι &c.* Simile illud Alexandri Geometriam discere cupientis apud Senecam Epist. XCI. *Facilia me doce: ista, inquit, omnibus eadem sunt aequè difficilia.*

(d) Pappus lib. VII. p. 251.

(e) De Euclide Megarensi Socratis discipulo & auctore sectæ Megaricæ dixi lib. 1. c. 23. §. 36. hic cum nostro male confunditur apud Boethium 1. Geometr. p. 1507. 1510. 1511. &c. *ex secundo, tertio, quarto &c. libri Euclidis Megarensis.* Vicissim apud Valerium Max. VIII. 12. ex memoriæ scriptoris vel librarii lapsu Euclides Geometra memoratur pro Eudoxo, ut viris doctis jam observatum. Fuit & alius Euclides Archon Athenis Olymp. LXXXVII. 2. itemque alter, sub quo triginta Tyranni expulsi Ol. XCIV. 2. & præteritorum sancita est *ἀμνηστια*. Ab hoc proverbium *ἔπειτα Εὐκλείδης* meminisse i. e. rerum, quas alta oblivione sepultas esse oportebat. Vide Xenophontem 2. *Ἑλληνικῶν* & Lucianum in Cataplo T. I. p. 426. & in Hermotimo p. 163. Eodem Euclide Archonte abrogata *τῇ κατὰ Κᾶδμον Γραμματικῇ* (cujus apud Syrianum ad Hermogenem p. 17. mentio) cepit Athenis esse usus literarum *ἰονικακῶν*, unde Plutarchus in Aristide p. 319. memorat *νοήματα τῆς μετ' Εὐκλείδους Γραμματικῆς*. Confer Meursium de Archontibus III. 17. & fortuna Attica, c. 8 Non diversus fortassis Euclides Atheniensis, quem inter viros libris coacervandis celebres laudat Athenæus in limine libri primi. Fuit & Euclides *Λεδοτόμος*, cujus nomen occurrit in testamento Platonis apud Laertium III. 42. His adde Euclidem fratrem Cleomenis Lacedæmonior. Regis ab Antigono cæsum de quo Plutarch. in Philopame-ne p. 358. Euclidem Pacatianum, cujus antidotum refertur à Galeno 2. de antidotis: Euclidem Platonicum, cujus meminit Porphyrius in Plotini vita; tum Euclidem Maximi Byz. filium, quem memorat Socrates in Hist. Eccles. p. 165. Denique Euclidem parasitum Smirini F. cognomento *σέυτλον* sive betaceum apud Athenæum lib. VI. p. 242. 250, & Euclidem Laconem, de quo Plutarchus in Artaxerxe Mnemone p. 1013.

qui Mathematicas disciplinas aliqua ex parte augere & amplificare possent, ut par est, & nullo modo infensus, sed accuratus, non arrogans, &c.

II. Scripta Euclidis hæc exstant:

ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ *Elementorum Mathematicos pure libri XV.* quæ vulgata sunt Græce hoc titulo: 'Ευκλείδου στοιχείων βιβλία εἰς τὸ θεώρημα σωκράτους Basil. 1533. fol. apud Joh. Hervagium, edente Simone Grynæo è duobus codicibus MSS. quorum alterum Venetiis Laz. Baysius, alterum Parisiis Joh. Ruellius suppeditaverat. Addit etiam in illa editione (iisdem Græce) è codice Oxoniensi Joh. Claymundi sunt, sed admodum in mendate, *commentariorum libri quatuor in primum Euclidis librum*, auctore Proclo Philosopho, qui Euclidem perinde ut Pappus passim laudat sub nomine Γεωμέτρης vel στοιχείων, & lib. 3. p. 55. ait, se ex antiquioribus Euclidis commentatoribus (Gemino aliisque) πᾶν γὰρ ἀφ' ὧν περὶ αὐτοῦ συγγράμματα ἀπέγραψεν illorum πολυλογία in compendium misisse. Hos Procli commentarios latine vertit ediditque, & scholiis ac figuris illustravit Franciscus Baroccus Patricius Venetus, Patavii 1560. fol.

III. Illa vero, quæ vulgo vocantur *Theonis Alexandrini*, qui sub Theodosio M. Imp. floruit, in Euclidem commentaria sive demonstrationes, quibusdam viris doctis non videntur esse Theonis, sed Euclidis ipsius à Theone duntaxat recensitæ, quam in rem operæ pretium est audire *Henricum Savilium*, cujus eruditæ prælectiones XIII. in principium elementorum lucem viderunt Oxoniæ 1621. 4. Ita vero ille, p. 10. seq. *Quidam propositiones elementorum tribuunt Euclidi, demonstrationes Theoni, homines stulti & perridiculi, quasi ullus unquam artifex suas voluerit edi conclusiones, nullis adjectis probationibus. Hoc neque Philosophorum quisquam, nec Medicorum, nedum Mathematicorum fecit unquam. Secunda est opinio Petri Rami, qui tam propositiones quam demonstrationes Euclidi abjudicat, universa Theoni attribuens, false: eadem enim hæc quæ nunc habemus eodem ordine, eisdem verbis, agnoscunt sub Euclidis nomine Proclus & Boethius Theone posteriores, & anterior Theone Alexander Aphrodisæus, & omnis antiquitas. Tertia opinio est Buteonis qui omnia attribuit Euclidi, quæ aut vera est, aut veritati certe proxima. Quid ergo dicemus de vulgatis libris qui ἐν τῷ θεωρηματι συγγράμματος ex Theonis colloquiis sive congressibus præse ferunt, cujus tamen tituli in neutro nostrorum codicum MSS. ullum reperi vestigium. Non diffiteor in uno ad oram marginis adscripta esse ad decimum tertium librum hæc verba: 'Ευκλείδου*

Aaa

κλέε-

* Perstringuntur Paulo acerbius à Malebranchio de inquir. veritate II. 7. p. 134. seq.

κλείδης ὁ τὰ στοιχεῖα συναθροίσας ἦν Ἰππὶ χρόνῳ Ἀλεξάνδρῳ ἔ Μακεδόνῳ.
 Θεῶν ᾧ ἐ συντάξας ἀστὰ ἐπὶ Θεοδοσίῳ ἔ βασιλεῶς, ut collectionem Elementorum Euclidi, ordinationem ἔ dispositionem Theoni tribuisse videatur. Magna certe Theonis laus, si inordinata ἔ incompōsita in ordinem redegit. Sed ne huic incerto Scholiastæ fidem adjungamus, obstat ut dixi Procli ἔ antiquorum omnium auctoritas, obstat mirabilis ἔ concinna propositionum series, ex quibus unam loco suo si eximas, tota corrūat compages ἔ structura necesse est. Quid igitur? nulla sunt Theonis in hoc libro partes? Non me movent superius dicta, sed auctoritatem ipsius Theonis in commentariis in *Almagestū* p. 50. perpendendā existimo, quæ fortasse viam præire possunt ad eruendam in hac quæstione veritatem. Quod vero sectores, inquit, in circulis equalibus sint proportionales angulis ad centrum constitutis, ostensum est à nobis in editione elementorum, ἐνδοξεῖ, ad finem sexti libri. Ex quibus verbis ἔ novam elementorum editionem adornasse Theonem constat, ἔ nonnulla ab ipso adiecta. Et quidem in omnibus exemplaribus hæc verba de sectore annectuntur ultimæ propositioni libri sexti elementorum, quæ ἔ Theonis esse puto, ut etiam demonstrationem ad illa verba: λέγω ὅτι καὶ ἔ c. usque ad finem. Nam Euclidis illa solennis clausula ὅπερ ἔδειξαι quæ proxime præcedit, finis est ut puto Euclidæ. Idem iudicium ferendum puto de multis in decimo libro lemmatibus ἔ fortasse propositionibus nonnullis. Alexander certe aliquot ante Theonem seculis in commentariis ad priora Aristotelis p. 87. eam quæ quinta est decimi in nostris libris, citat pro quarta, ut necesse sit aliquam ex precedentibus, quartam uti reor, quæ sine magno incommodo sane carere potuissemus, suo tempore ab elementorum libro abfuisse, vel saltem cum tertia coaluisse. Et quidem ultimam decimi non dubito assumendum esse Theonis, vel potius antiquioris (nam apud Alexandrū exstat iisdem prope verbis) minus perspicaci ingenio, quippe alieno loco positam. (Forte ἔ definitiones quædam, inquit Dav. Gregorius præf. ad Euclidem, ἔ axiomata libro 1. præposita Theonem vel alium præter Euclidem agnoscunt auctorem, ex. gr. Axioma 11. nam licet Euclides hoc pronunciatum adhibeat in demonstranda prop. 29. Element. 1. illud tamen pro axioma non habuit, sed pro conversa proposit. 17. utpote quæ ex illa manifeste consequatur. Fortasse ἔ altera demonstrationes, quæ passim occurrunt, sunt etiam

iam Theonis. Nam quæ in datorum libro reperiuntur Euclidis non esse expresse asserit Pappus, licet cum illis elementorum facile comparanda. Sunt vero ex his quaedam quæ Theonem non sapiunt, sed à sciolis quibusdam conscriptæ sunt. Sunt & lemmata & corollaria quaedam in Elementor. 10. quæ ab ageometris subijuncta sunt: illa ubique nota perstrinximus. Ex quibus omnibus concludit Savilius Theonis fuisse partes in Euclide, paucissimis quidem in locis, interpolando explicando augendo: ultra hoc nullas. Qui tamen labos non tanti fuit, ut Proclo omnium ante se Mathematicorum diligentissimo laudatori, commemoratione dignus videretur.

IV. Libri decem priores proprie elementa ἐνθυμητικά & Arithmetica continent. Liber X. agit de συμμετρία sive de commensurabilibus & incommensurabilibus, rationalibus & irrationalibus: tres proximi XI. XII. XIII. inscribuntur στερεών, & agunt de corporibus solidis quinque regularibus, (Pyramide, cubo sive hexaedro, octaedro, Dodecaedro & Icosaedro) eorumque compositione & in sphaeram insertionem. Ac Proclo quidem lib. 2. in Euclid. p. 20. observante, Euclides τῇ θεωρήσει μὴ Πλατωνικῆς ἐπὶ καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ ταύτῃ οἰκῆσθαι. ὅθεν δὴ καὶ τὴν συμπίπτουσαν σχεῖωσιν τέλει θεωρήσεται πῶς τὰ καλὰ μὲν Πλατωνικῶν σχημάτων * συνέσιν. Et aliquibus interjectis: καὶ πρὸς μὴ αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα βλέποντες λέγομεν ὡς ἄρα περὶ τὸ κοσμικῶν σχημάτων ἐστὶν ὁ σύμπαρ τῷ Γεωμέτρῳ λόγος. Ἀρχόμεθα μὲν ἀπὸ τῶν ἀπλῶν, πελευτῶν ἢ εἰς πικιλίαν τῆς τέτων συστάσεως, καὶ χωρὶς μὴ ἕκαστα ὑφίστασθαι, ὁμῶς ἢ τὰς εἰς πῶς σφαῖραν αὐτῶν ἐνγραφῆς, καὶ τὰς λόγους, ὡς ἔχει πρὸς ἀλλήλας, ὡς ἀδιδῶς, διὸ καὶ τῶν καθ' ἕκαστα βιβλίων τὰς σκοπὰς τινες ὅτι τὸ κόσμον ἀναφέρειν ἤξιωσεν, καὶ πῶς χρῆσθαι αὐτῶν, ἢν παρέσχετο πρὸς πῶς ὅτι πάντες θεωρεῖν * ἀνέγραψαν. Et p. 21. τὸ μὲν γὰρ χρῆσιμον αὐτῆς (σχεῖωσιν Εὐκλείδου) εἰς πῶς περὶ τὰ ἀρχικῶν σχημάτων συντελεῖ θεωρίαν. Confer, quæ idem Proclus lib. 4. p. 110. Quemadmodum vero liber quintus in MS. Mazariniano præter rem refertur ad Ἐνδοξον, etsi Proclo quoque p. 20. notante Euclides in suis elementis fuit πολλὰ μὲν τῶν Εὐδόξου συντάξας, πολλὰ δὲ τῶν Θεαιτήτου πλεωσάμενος. Ita liber XIV. & XV.

* Vetus Epigramma in Synopsi Geometrica Mich. Pfelli:

Σχηματα πέντε Πλάτωνος, ὁ Πυθαγόρας ὁ σοφὸς εὗρε,

Πυθαγόρας σοφὸς εὗρε, Πλάτων δ' ἀείδῃ, εἰδὼς ἔδιδάξεν

Εὐκλείδης δ' ἐπὶ τοῖσι κατέγραψε πικρὰ πολλὰς ἐστεύξεν.

** Confer Boethium 2. Geometr. p. 1542. & Joh. Kepleri Opus præstantissimum de Harmonia

in quibus eadem corpora quinque conferuntur in se, non videntur auctorem habere Euclidem: sane XIII. libros στοιχείων tantum agnoscit Marinus protheoria ad data, & in Arabica versione Nasiridini Tusini Persæ, quæ luculentis typis Arabicis lucem vidit Romæ 1594. fol. ex typographia Medicea, tredecim tantum libros exstare video. Tum ultima propositio libri XIII. veluti colophonem operi imponit, denique libro XIV. præmittitur præfatio, Euclidi ne utiquam congruens, at bene conveniens Hypsicii Alexandrino, in hanc sententiam. βασιλέδης ὁ τυραννικὸς Πρωτοπρεχὴς ὁδωγράμης εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ συνεθείς τῷ Πατρὶ ἡμῶν [Hypsicii seniori] δια τὴν δόξιν ἑμαίματι συγκρίναν, συνδιέτριψεν αὐτῷ τὰ πλεονάζοντα τῆς ὀπιδημίας χρόνον. καὶ ποτὲ διελόντες τὸ ὑπὸ Ἀπολλωνίου [Apollonium Pergæum innuit Euclide* juniorem] γραφέντι περὶ τῆς συγκρίσεως ἑξωδεκάεδρου καὶ ἑικοσαέδρου τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐνγραφομένων, πῶς λέγον ἔχει ταῦτα πρὸς ἀλλήλα, ἔδειξαν ταῦτα μὴ ὁρθῶς γεγραφέναι τῷ Ἀπολλωνίῳ, αὐτοῖ, ἢ τῶν παλαιῶν διακαταράντες ἐγραψαν, ὡς ἡν ἀκέραιον ἑ πατέρας (Hypsiclis senioris). ἐγὼ ἡ ὑπερὸν περὶ ἐπέστην ἐτέρῳ βιβλίῳ ὑπὸ Ἀπολλωνίου ἐκδοθέντι καὶ περὶ ἔχοντι δόξιν ἡμῶν περὶ ἑποκείμενον καὶ μερῶν ἐψυχάζωνται ἐπὶ ἑπερὶ ἡμῶν ζητήσας. τὸ μὲν ὑπὸ Ἀπολλωνίου ἐκδοθέν ἐοικε κοινῇ σκοπῇ, καὶ γὰρ περὶ φέρεται. τὸ δ' ὑπὸ ἡμῶν δοκῶν ὑπερὸν γεγραφέναι φιλοπονεῖν ὅσα δοκῶν ὑπομνηματισμῶν ἐκείνα περὶ φωνῆσαι σοὶ δια τὴν ἐν ἀπαιτήματι μάστιγι δ' ἐν γεωμετρικῇ περὶ κοπῇ, ἐμπερίως κεραιοντι τὰ ῥηθηζόμενα, δια ἢ τὴν πρὸς τὸν πατέρα συνήθειαν καὶ τὴν πρὸς ἡμῶν εὐνοίαν ἐν τῇ ἀκούσῃ τῆς ποσωνματίας. Ad libri XV. proposit. 5. meminit Hypsicles magistri sui Iphidori: ἡ ἡμεῖς ὡς ἰδὼμεν ὅ ἡμεῖς ὅ φηγετο μέγας διδάσκαλος, ἔχει τὸν προπὸν ἔτον. Et post rem illam expositam, ἔτος μὲν ἐν, inquit, οἰρημῶν εὐκλεῖς ἀνὴρ τὸν περὶ τῶν ἐρημῶν δόξιν δόξακε λόγον. Ad libri 14. proposit. 2. Τὸ ἡ γεγραφέναι ὑπὸ μὲν Ἀρκεταίου ἐν τῷ ὀπιδημῶν πέντε σχημάτων συγκρίσεως, ὑπὸ ἡ Ἀπολλωνίου ἐν τῇ δευτέρῃ ἐκδοσει τῆς συγκρίσεως ἑξωδεκάεδρου πρὸς τὸ εἰκοπέδρον. Sub Hypsiclis etiam nomine latine verterunt Georgius Valla, & Bartholomæus Zambertus Venetus.

V. Euclidem translatum in Romanam linguam vir Magnus Boethius dedit, teste Cassiodoro lib. de Geometria, respiciente ad libros II. Geometriae, quæ inter Boethii opera hodie exstant, & incipiunt his verbis: Quia vero, mi Patrici, Geometrarum exercitatus, Euclidis de artis Geometricæ figuris obscure prolata te adhortante exponenda & lucidior aditu exponenda suscepimus. Et p. 1514. Supra positarum igitur speculationibus figurarum ab Euclide succincte obscureque prolatis & a nobis verbum videlicet de verbo exprimentibus

* Fallitur igitur Abulpharajus qui Euclidem multo juniorem facit p. 41.

bus strictim translatis, quædam iteranda repetendaque &c. Idem lib. 2 p. 1542. Codex iste secundum dispositionem Euclidis esse dicitur, secundum demonstrationem vel inventionem, aliorum plerumque esse dicitur.

VI. *Latine* cum demonstrationibus, quæ Theoni vulgo tribuuntur (Boethius & Proclus eas non habuit, certe pro Euclideis non agnovit) prodire elementorum libri XV. interprete *Campano*, & libri XIII. interprete *Bartholomæo Zamberto* Veneto Paris. 1516. apud. H. Stephanum avum, fol. & una cum aliis Euclidis scriptis Basil. 1537. 1546. fol. tum ex versione *Frid. Commandini*, cum ejusdem commentariis. Pisauri 1572. 1619. fol. Denique *græce & latine*, Commandini versione ex Ed. Bernardi libris emendata & Græcis ad MSS. & Savilii castigationes per Virum Clariss. Joh. Hudsonum recensitis, in nova luculenta operum Euclidis editione Oxon. 1704. fol. è theatro Sheldoniano. Euclidis libri XV. ex Campani interpretatione primum editi fuerant Venetiis 1482. cum figuris Geometricis, quibus Erhardus Radholtus Augustanus testatur se primum cœpisse libros excusos ornare eadem facilitate, qua literarum elementa imprimuntur. Confer Beughemii incunabula Typographiæ p. 57. Zamberti versio prodierat etiam Venet. 1505. fol. sub titulo elementorum Euclidis, ex traditione *Pappi* Philosophi.

VII. Sine Theonis demonstrationibus sapius præterea excusi sunt Euclidis elementorum libri: *Græce* quidem, Florentiæ, teste Gesnero, tum Romæ 1545. 8.

Græce & latine:

Libri XV. cum præfat. *Stephani Gracilis* Paris. 1557. 1573. & 1598. 8.

Libri XIII. ex editione *Conradi Dasypodii*. Argent. 1561. 8. additis ad librum primum & secundum tantum, Theonis commentariis, & ad secundum *Barlaami* Monachi demonstrationibus, quibus ad numeros applicat, quæ de lineis ac figuris planis Euclides docuerat.

Libri XV. ex ejusdem Dasypodii recensione, inter alia Euclidis opera ibid. 1571. 8. Edidit & eodem anno librum primum Theonis commentariis illustratum, græce cum latina perspicua interpretatione, & Heronis vocabulis Geometricis.

Libri XIII. Lond. 1620. fol. nitida editio, cum Commandini versione, adjectis figuris accuratis. Laudat hanc *exdō Civ* Marcus Meibomius dialogo de proportionibus p. 173.

Latine ex versione & cum commentario Luca Pacioli de Burgo Venet. 1489. fol. Libri XV. è recognitione Christiani Melder, Lugd. Bat. 1673. 12.

Libri XV. cum scholiis & commentariis insignibus *Christophori Clavii*, Jesu Socii. Colon. 1591. fol. Rom. 1603. 8. & Francof. 1607. 8. quam editionem emendatorem recentioribus esse notat Sam. Reyherus in diss. de Euclide Kil. 1693. 4. p. 40.

Libri XV. demonstrati à *Francisco Flussate Candalla* & libro XVI. per ipsum addito aucti de solidorum regularium inter se invicem collatione, itemque XVII. de compositis regularibus. Paris. 1566. fol. & 1578. fol.

Libri VI. priores cum demonstrationibus *Orontii Finaï* Paris. apud Simon. Colineum 1551. 4. *Joh. Scheubelii* Basil. apud Hervag. 1550. fol. *Jac. Peletarii* 1557 fol. *C. Dibaudii* Lugd. Bat. 1603. 4. & Arnhem. 1605. 4. *Caroli Malapertii*, Duaci 1625. 12. *Georgii Fournierii* Lond. 1654. 12. *Henr. Coetsii* Lugd. Bat. 1691. 8.

Libri VI. per *Conr. Dasypodium* cum scholiis *Isaaci Monachi*. Argentorat. 1579. 8.

Libri VIII. per *Marium Mercennum* in Synopsi ejus Mathematica Paris. 1644. 4. Libri XIII. demonstrati ab *Ambrosio Rhodio*, Witteb. 1609. 8. 1634. 1661.

Libri XV. demonstrati succincte ab *Isaaco Barrovu*, Anglo, Mathematico præstantissimo (Lond. 1659. 1678. Marburg. 1675. 8.) qui Petrum Herigonum subinde est secutus. *Claudii Richardi*, Jesu Socii in libros XIII. Euclidis, Isidorum, Hypsiclem & recentiores de corporibus regularibus, & Procli propositiones Geometricas. Antvverp. 1645. fol. His adde *Arnoldi Lensæi* Ilagogen in Geometrica elementa Euclidis Antvv. 1565. 8. *Joh. Alphonfi Borelli* Euclidem restitutum, sive priscae Geometriæ elementa brevius & facilius contexta. Pisis 1558. 4. Rom. 1679. 12. *Andræ Tacqueti* elementa Geometriæ Euclidean Antvverp. 1654. 8. & cura *Guil. Whiston* recensita & locupletata, Cantabrigiæ 1703. 8.

Anglice cum notis H. Billingsley & præfatione Joh. Dee. Lond. 1570. fol.

Italice cum commentario Nic. Tartaleæ Brixienfis Mathematicos Prof.

Gallice libri VI. per Petrum Herigonum, Paris. 1644. 8. quo anno quoque cursum Mathematicum latine & Gallice edidit ibid. sex Volum. in 8.

Li-

Libri XV. per D. Henrion. Paris, 1615. 8.

Germanice cum perspicuis demonstrationibus Euclidis Elementa dare promisit clarissimum Kiloniæ lumen Samuel Reyherus, edito brevi specimine. Henricus quoque Meisnerus Arithmetica & Geometria longo usu peritissim⁹, Hamburgi elementa Euclidis edere cœpit Græce & Germanice, cum uberrimis cōmentariis, itidem Germanicis, A. 1699. fol. sed non editis ultra librum secundum.

VIII. Epitomen elementorum Euclidis Græce scripserat *Ænas* Hierapolites, teste Proclo lib. 4. in primum Euclidis p. 95.

Præter Arabicam Tusini versionem librorum XIII. quam editam supra §. 4. retuli, memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 251. elementa Euclidis Arabice versa à Thebeto, & p. 47. libros XV. elementorum ex Arabico latine versos ab Adelardo Gotho Bathoniensi, cum commentariis Campani Navarriensis. Persicam versionem Bodlejana, Syriacam Cantabrigiensis Bibl. servat, teste Ed. Bernardo.

Libri VII. ex Arabico Ebraice versi à Joh. Jacobo Mechir, Msti sunt in Bibl. Vindobonensi teste Lambecio lib. 1. pag. 178. Alia Hebraica versio R. Mosi Aben Tibbon, Buxtorfio memoratur. Deniq; Sinice ac Tartarice versa Euclidis elementa testatur illustis Leibnuitius noviss. Sinic. p. 155.

IX. Mira Johannis Pici * Mitandulani conclusio est. p. 67. *Opp. Nihil magis nocivum Theologo, quam frequens & assidua in Mathematicis Euclidis exercitatio.* Equidem vera Theologia nullam Mathematicam demonstrationem extimefcit, qua vel convellatur vel everti queat, itaque nec Theologis nocebit Euclidi adsevisse, ut à paralogismis sibi caveant, neque sapiant ultra divina testimonia in iis quæ captum humanum excedunt. At falsam Theologiam professus, poterit fortasse ex Euclidis diligentiori tractatione detrimentum capere. Nam vel universam religionem (licet & hoc non sine insigni paralogismo) ex falsis,

* Hunc locum respexit Mottanus Vayerus T. 2. Opp. p. 568. ed. 1610. fol. *Vous n' ignorez pas le peu de contre qu' on fait de la Geometrie aujourd'uy jusques dans les Colleges, ou Pic de La Mirande soustenoit il n' y a gueres que la connoissance des Elements d' Euclide estoit la plus contraire de toutes à nostre premiere Philosophie Chrestienne, que nous nommons Theologie.* Non itaque probasset Picus Johannis Alexandri Ferrarii institutum, qui librum quo ad Pontificiam religionem amplectendam omnes & singulos argumentis ut ipsi quidem videtur certis ac necessariis invitat, Euclidem Catholicum inscripsit.

sisillis, quæ observabit additamentis humanis judicatam contemnet secum ac conculcabit, falsam sine tergiversatione præ se feret, persecutionis molestiam reveritus: vel imprudens incidet in casses inquisitionis, dum accurato ac Mathematico examine, quæ deprehendit absurda concoquere non poterit, sed propalabit diligenter, & irritabit crabrones. Est tamen, ubi falsæ quoq; Theologiæ Mystis usum poterit præbere Euclides bene magnum: accuratæ enim rerum indagationi adversus vel tandem docebit verum à falso, certum à commentitio secernere, nec cum abusibus & erroribus quorundam Christianorum manifestis ipsam adspernari vel rejicere Christianam religionem, quæ sola habet, quicquid in omni religione est verum ac divinum, ita ut nihil dignum fide de cultu Dei ullus docuerit Philosophus, ulla gens crediderit, quod non in Christiana religione perspicue tradatur: Vicissim nullus usquam exstet circa has res error, nullum vitium, quod non condemnat ac rejicit Christiana religio. Quod si ad Theologiam etiam veram percipiendam noxium affirmat Picus, accurate ac perspicue argumentari, colligere certo, à falsis abhorreere conclusionibus, quod usquequaq; facere docet Euclides: si propterea, inquam, Theologum ab Euclidis diligenti tractatione remove volumus, ne acutius cernat, quid Deus jusserit, quid hominum vel inscitia vel incuria introduxerit, ratumque habuerit. Valeat Mirandulanus cum conclusione sua, aut solis Theologis fateamur rationem, Dei munus, excolere non licere. Quanta enim Euclidis laus etiam à rigido censore Petro Ramo lib. III. Scholar. Mathematicar. Nullus *paralogismus*, nulla *Pseudographia* in totis elementis Euclidis nobis, quamquam severe inquirentibus, animadverti potuit. Quam laudem singularem esse profiteor, quamque nulli adhuc neque Grammatico, neque Rhetori neq; Logico concedere potui, ut in Grammatica, Rhetorica, Logica, nil falsi doceret. Quibus adde hæc Hieronymi Cardani lib. XVI. de subtilitate: Euclidis sunt due præcipue laudes, *inconcussa dogmatum firmitas* libri Elementorum, *perfectioq; adeo absoluta*, ut nullum opus huic jure comparare audeas. Quibus sit, ut adeo veritatis lux in correfulgeat, ut si solum in arduis questionibus videantur verum à falso posse discernere, quæ Euclidem habent familiarem. Vicissim tamen libenter confiteor, ad movendos & convertendos hominum animos in Doctore Ecclesiastico longe plus me tribuere *δοκασει πεισιν* & seriæ atque affectuosæ *δευοντι* disertæque viris pii & cordati persualione, quam jejuna & sæpe perobscuræ demonstrationi Euclidæ ad res morales atque Theologicas applicatæ, quæ vel torpere animum sinit, vel ad

con-

controversias accendit, aut ad meras notiones intellectus redigit Theologiam, practicam si ulla usquam esse debet disciplinam. Opto tamen ut quicquid docet ἀποδεικτικῶς doceat Theologus, hoc est, ut tum quoque nulla ejus effata vel ridigissimum examen Euclidean metuant, cum vel maxime videtur agere familiariter. Ita demum efficiet, quod juberetur ab Apostolo, ἡ γὰρ διδάσκει, διδάσκει ὡς λόγον θεοῦ.

Antequam ad alia Euclidis scripta pergo, haud absurde notaverim *Elementa Arithmetica*, quæ sub Euclidis nomine separatim vulgata sunt græce & latine Parisi 1554. 4. non esse peculiare ipsius opusculum, sed definitiones & propositiones è quindecim libris elementorum, de quibus hactenus dictum est, passim collectas. At *Arithmetica* Euclidæ liber primus, Witebergæ A. 1546. 8. seorsim editus, est septimus Elementorum, utpote in quo non minus, quam in octavo & nono Euclides de numeris agit. Atque nonum hunc respicit Jamblichus, cum p. 32. ad *Arithmetica* Nicomachi Geraseni, allegat Euclidem ἐν τρίτῳ τῶν ἀριθμητικῶν, ipsum reprehendens. Apud eundem p. 26. ὅπερ ἀγνοῦντες οἱ περὶ Εὐκλείδην, reddendum est: quod cum ignoraret Euclides &c.

XI. ΔΕΔΟΜΕΝΑ, data sive theometra Geometrica XCV, una cum προθεωρία sive præfatione Marini Philosophi Neapolitani, qui Pappi Alexandrini commentarium memorans, respicit haud dubie, quæ ille de datis Euclidis disserit libro VII. Mathematicæ σωματικῆς. Quod vero Pappus p. 241. theoremata numerat non plura quam XC, inde fit, quoniam LXIV, & LXV. pro uno habuit, tum LXXI. & LXXII. perinde ut LXXV. ac LXXVI. existimavit esse epilogos sive corollaria, in quibus similia pronunciantur de triangulis, quæ antea de parallelogrammis. Data græce & latine una cum cæteris Euclidis scriptis edidit Conradus Dasypodius Argentor. 1571. 8. Latine exstant & ex versione Barthol. Zamberti Veneti inter alia Euclidis opera Basil. 1537. fol. 1546. fol. Separatim græce è codicibus MSS. Bibl. Regis Galliæ recensuit & nova versione donavit Claudius Hardiens Parisi. 1625. 4. Hardiæ versionem retinuit David Gregorius in nitida scriptorum Euclidis editione græcolatina Oxon. è theatro Sheldoniano 1703. fol. Idem Gregorius diagrammatibus literas congruentes restituit è Codice MS. atque theorema LXXXVI. non infeliciter illustrat in præfat. Euclidis data, manu Josephi Auria collata cum quinque codicibus MSS. Vaticanis, fuerunt una cum commentariolo (sive præfatione) Marini Philosophi in Bibliotheca Caroli de Montchal teste Labbeo p. 197. Bibl. novæ

Bbb

MSS.

Marini *πρῶτη* sine nomine auctoris legitur græce ad calcem commentariorum Procli in librum primum elementorum Euclidis, Basil. 1533. fol. p. 113. hoc titulo: *πρῶτη δόξων, συγγραμμῶς*. Meminit Euclidis *δεδοσμένων* etiam Proclus libro 3. p. 64. Abulpharajus p. 41.

XII. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΑΡΜΟΝΙΚΗ. *Isagoge Harmonica*, quæ in quibusdam codicibus adscribitur *Cleonidi*, in Vaticanæ * videtur referri ad *Pappum*: forte, quod illam recensuerunt. *Georgius Valla* Placentinus, qui primus latine vertit A. 1498. Venetiis fol. edidit sub titulo: *Cleonida* ** *Harmonicum introductorium*, una cum Procli hypotyposi Astronomicarum positionum, Mich. Psello de victus ratione, Galeno de pestilentia, Aristarchi Samii libello, Athenagora de resurrectione & duobus Cleomedis libris. Grotius ad Capellæ pag. 136. Ita & *Euclides*, sive *verius Cleonides*: neque enim illa Euclidis sunt, quæ titulo *Harmonices* sub ejus nomine circumferuntur, ut sagacissime Pater meus ex æqualitate semitoniorum aliisque similibus argumentis odoratus est. Sed hoc quidem argumentum levius visum Marco Meibomio. Nec minus tamen putò falli Meursium, qui Euclidis *Isagogen Harmonicam* & *Isagogen Cleonidis* velut duo diversa scripta commemorat p. 128. ad Aristox. Primus sub Euclidis nomine græce cum versione sua (illam enim Vallæ vidisse haud videtur) vulgavit *Johannes Pena* Mathematicus Regis Christianissimi. Paris. 1557. 4. Ex Penæ editione profluxit altera Græcolatina *Conradi Dasypodii*, inter cætera Euclidis scripta excusa Argentorat. 1571. 8. Penæ versionem exhibet etiam *Petrus Herigonus* in cursu Mathematico Paris. 1644. 8. & *Anton. Possevinus* XVI. 7. Bibliothecæ selectæ, additis nonnullis Græcis locis Aristidis Quintiliani & Bryennii, ex Codd. MSS. Vaticanæ Bibl. & Fulvii Ursini. Ab eo tempore *Marcus Meibomius* Vir doctissimus Græca emendavit ex codice Vulcaniano, cui titulus *Ἀναγνώμης εἰσαγωγῆς ἁρμονικῆς*, tum ex aliis binis codicibus scriptis Coventriensi & Barocciano, quos cum Dasypodii editione contulerant Seldenus & Langbænius. Idem Meibomius novam addidit versionem & notas, Euclidisque *Isagogen* subjunxit elementis Harmonicis Aristoxeni, cujus celeberrimæ ac propo-

mo

* Vide M. Meibomii præf. ad Euclidis Harmonica & ad Aristidem Quintil. pag. 208.

** De *Cleonide* isto quis fuerit & quando vixerit altum apud scriptores silentium. Vossius itaque p. 347. de scientiis Mathematicis suspicatur latere sub hoc nomine Cleomedem. At Cleomedis esse hanc *Isagogen Harmonicam*, nunquam mihi persuadebo.

modum æqualis Euclidi scriptoris vestigia legere auctor Isagoges videtur. Denique *David Gregorius* in laudata Oxoniensi operum Euclidis editione Isagogen hanc ex Meibomii editione exhibuit, nisi quod versionem hinc inde emendavit, cujus rei exempla quædam perito lectori considerata offert in præf. Meminit Musicæ Euclidis *Marinus* quoque in protheoria ad *Data*, & *Marini* Præceptor *Proclus* lib. 2. ad elementa Euclidis p. 20. qui τὰς καὶ μουσικῇ στοιχειώσεις appellat. *Manuelis* porro *Bryennii* Harmonica à celeberrimo *Joh. Wallisio* T. 3. Operum Oxon. 1699. fol. Græce & latine edita, commentarii instar sunt in Harmonica Euclidi tributa, & pleraque illorum ad verbum etiam repetunt, etsi ab illo, quod miratus sum, ne semel quidem Euclides nominatur. At laudat Euclidis Harmonicam *Abulpharajus* p. 41.

ΚΑΤΑΤΟΜΗ ΚΑΝΟΝΟΣ, *Sectio Canonis Musici* (eisdem editores & interpretes nacta quos Isagoge Harmonica) memoratur à *Porphyrio* ad Harmonica *Ptolemæi* p. 272. Ἐκ τῶν μουσικῶν θεωρημάτων πρὸς τὰς ἀποδείξεις αὐτῶν συντείνοντες, κείνῃ καὶ ἐν τῇ ᾧ κανὼν ὁ Εὐκλείδης κατατομή. Illa porro γραμμικὰ θεωρήματα sive diagrammata linearum, uti & ipsum typum Canonis secti primus Meibomius feliciter restituit, quem secutus in Euclidis luculenta, quam dixi, editione *David Gregorius* observat hanc canonis sectionem *Ptolemæi* sententiæ consentire, *Aristoxenæ* vero opinioni, quam Isagoge refert, atque adeo Isagogæ ipsi adeo esse adversam, ut illius refutatio quædam videri queat. Suspiciatur itaque utriusque scripti auctorem esse non Euclidem, sed fortassis *Claudium Ptolemaum*, qui in Isagoge sententiam *Aristoxeni* exposuerit, in sectione Canonis confutaverit. Sed vereor, ut hanc conjecturam suam approbet lectoribus vir doctissimus, cum præsertim *Aristoxenum* consueverit *Ptolemæus* alio loco, & veterum scriptorum testimonia Codicumque antiquorum, saltem quorundam fides hos libellos Euclidi vindicent. Ut omittam argumentum, quod ex re ipsa & historia Musica petatum urget Meibomius præf. ad *Aristidem Quintilianum*. Videtur Euclidem quoque respicere *Bryennius* lib. 2. Harmonic. p. 415. Ὁ γὰρ νυντιοῦσθαι κανὼν ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν ἀνδρῶν ὁπινεῖται καὶ εὐρηταί.

XIII. ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ *Phænomena*, sive ἀρχαὶ Ἀστρονομίας *Principia Astronomia*, memorantur à *Marino* in protheoria ad *Data*, *Johanne Philopono* ad 2. *Physicor.* & *Pappo* lib. 6. συντάξεως μαθηματικῆς præf. & propolit. 55. Græce & latine (sine demonstrationibus tamen) edi-

dit *Conr. Dasypodius* inter cætera Euclidis scripta Argentor. 1571. 8. Latine ex *Barthol. Zamberti* versione cum reliquis Euclideis prodierunt Basil. 1537. 1546. fol. Vertit & *Josephus Auria* Neapolitanus, cujus interpretatio cum observationibus Francisci Maurolyci lucem vidit Romæ 1591. 4. Eadem versio recusa in Synopsi Mathematica Marii Merfenni Paris. 1644. 4. pag. 249. Denique Phænomena una cum demonstrationibus & schematis primus græce ex Codice MS. Oxoniæ A. 1703. fol. inter cætera Euclidis opera dedit *David Gregorius* Mathematicus præstantissimus, addita Auria versione hinc inde emendata.

XIV. ΟΠΤΙΚΑ ἢ σκιῶν. Elementa Optica, quorum meminit Proclus p. 19. lib. 2. ad element. Heliodorus Larissæus in Opticis & Marinus in protheoria ad data. Latine vertit *Bartholomæus Zambertus*, cujus interpretatio cum reliquis Euclidis prodiit Basil. 1537. 1546. fol. Græce & latine edidit *Joh. Pena* Paris. 1557. 4. separatim, atque cum Penæ versione iterum *Conr. Dasypodius* Argent. 1571. 8. inter cætera Euclidis opera. Exstat & Penæ versio excusa Paris. 1604. 4. tum Hetrusco idiomate ex interpretatione *Ignatii Dantis* lucem vidit hic libellus cum Heliodori Opticis, Florentiæ 1573. 4. Verum illa Ignatii expositio ut manca & paralogismis scatens reprehenditur à *Josepho Blancano* in Chronologia Mathematicor. p. 202. *David* denique *Gregorius* in pæclara sua Euclidis editione Optica quoque exhibuit cum latina translatione *Joh. Penæ*, & adjunctis *H. Savilii* ineditis eoque castigationibus.

ΚΑΤΟΠΤΙΚΑ elementa Catoptrica memorat diserte Proclus loco laudato. Cum eisdem plane & auditores & interpretes habuerint cum Euclidis Opticis, tantum adjiciam, quod utraque Savilio visa sint non magni momenti & vix digna Euclide, cui sententiæ allatis etiam nonnullis argumentis subscribit *David Gregorius*.

XV. DE DIVISIONIBUS liber quidam latine exstat, incertum admodum, an recte relatus ad auctorem Euclidem. Equidem Euclidem περὶ διαμέσεων scripsisse testatur Proclus p. 20. & 40. at quem in editione Oxoniensi adjunctum Euclidis scriptis videmus librum de divisionibus superficierum, *Johannes Dee* Londinensis Arabica lingua scriptum invenit sub nomine *Mabometi Bagdedini*, (qui sæculo post Christum natum X. floruisse fertur) & excellentiam scripti miratus non existimavit auctorem habere Arabem sed potius Euclidem, itaq; Urbini A. 1563. edendum reliquit *Federico Commandino*, qui in lucem quoque protulit Pisauri A. 1570. Negavit tamen Euclidis esse acutissimus vir *H. Savi-*

Savilius, cujus pauculas notas David Gregorius in suo Euclide adjunxit. DE LEVI ET PONDEROSO FRAGMENTUM eidem Savilio spurium visum est, & in Oxoniensi Euclidis editione similiter latine tantum exhibetur ex Euclide Barthol. Zamberti, Basil. 1537. & 1546. fol.

XVI. *Scripta Euclidis deperdita.*

Διαμερεῖς live τὸ περὶ διαμερέων βιβλίον. Vide, quæ jam dixi pagina superiore.

Κωνικῶν βιβλία δ'. Pappus lib. VII. p. 249. *Euclidis libros quatuor Conicorum cum Apollonius explevisset, ac quatuor alios adjunxisset, octo Conicorum libros confecit.* Confer quæ ibi sequuntur usque ad pag. 251.

Πορίσμάτων βιβλία γ'. Proclus lib. 3. in Euclidem p. 56. τὸ πρῶτον λέγεται μὴ καὶ ὅτι περὶ βλημάτων πινῶν, οἷον τὰ 'Ευκλείδη γεγραμμένα πορίσματα. Idem p. 80. Τοιαῦτα ἄρα ἐστὶ καὶ ὅσα πορίσματα εὐκλείδης γέγραφε, βιβλία περὶ βλημάτων σωτᾶσθαι. Libros tres fuisse testatur Pappus lib. VII. p. 241. & 244. præcipuaque hujus operis persequitur p. 354. seq. propositione CXXVII. & seq.

Τόπων ὁπιπέδων βιβλία β'. *Planorum locorum libri duo.* Pappus lib. VII. pag. 241.

Τόπων πρὸς ὁπιφανείαν βιβλία β'. *Locorum ad Superficiem libri duo.* Pappus loco laudato.

Ψευδαιῶν τρόποι, Rationes falsa deprehendendi & paralogismos arguendi. Hoc scriptum non sine damno rei Logicæ ac Mathematicæ perditum ita memorat Proclus lib. 2. in Euclid. p. 20. μετῴδης τῶν ἀδεδωκεν καὶ τῶν τέτων διορατικῆς φρονήσεως, ἃς ἔχοντες γυμνάζειν δυνάσμεθα τῆς ἀρχομένης τῆς θεωρίας ταύτης πρὸς τὴν εὐρεσιν τῶν ἀπολογισμῶν, ἀνεξαπτόμενοι τῇ διαμένειν. καὶ ὅτι τὸ συγγραμμά δι' ἃ τὴν ἀποσκευὴν ἡμῖν ταύτῃ ἐντίθησι, ΨΕΥΔΑΙΩΝ ἐπέγραψε, τῶν ὡς αὐτὸ ποικίλεις ἐν τάξει διαμετρησάμενοι, καὶ καθ' ἑκάστην γυμνάσας ἡμῶν τὴν διάνοιαν παντοίοις θεωρήμασι, τῶν δὲ ψευδῶν τῶν ἀληθῶν τῶν ἀφ' αὐτῶν τὸν ἔλεγχον τῆς ἀπάτης συναρμολογήσει. Τὸ μὲν ἐν τῷ βιβλίῳ μαθηματικὸν ἐστὶ καὶ γυμναστικόν. Idem p. 17. καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ ἡ Γεωμετρία κρητήρεα τῶν ἀδιδωσιν ἡμῖν ἀφ' ὧν δυνάσμεθα διαγινώσκουσι ταῖς ἐπὶ τὰς ἀρχαῖς αὐτῆς καὶ ὅτι τὴν ἐκείνων ἀληθειαν ἐκβαίνει. Οἱ γὰρ τρόποι καθ' ὅς τὰ ΨΕΥΔΑΙΑ διελέγχειν δυνατόν, ὡς μὴ διαμάρτηται, ταῦτα ἔχουσι τὴν ἐπαγγελίαν.

XVII. *Index scriptorum in VI. libros Procli ad Euclidem laudatorum,* compositus à me ad editionem Græcam

Basilensem.

Bbb 3

Æne-

- Aeneas Hierapolites ὁ πρὶν Ἰππομένην γεαίνας τῶν Εὐκλείδους σοιχείων 95.
 Egyptii Geometriæ inventores 19. 38.
 Ameristus Stefichori frater 19.
 Amphinomus 21. 56. 60. Mathematicus 68.
 Amyclas Heracleotes Platonis discip. 19.
 Ἀθήναιος ὁ ξένος (apud Platonem in Legg.) 7.
 Anaxagoras Clazomenius 19.
 Andron. 23.
 Apollonius 20. 21. 28. 34. 35. 51. 88. 93. ἐν τῷ περὶ τῆς κοχλίας γεώματι
 29. Geometrica axiomata etiam demonstravit 54. Περιγὰν 75.
 Archimedes 12. 30. Syracusius 18. ἐν τῷ πρώτῳ 20. ἐν τοῖς περὶ σφαίρας
 καὶ κυλίνδρων 20. Τῶν ἀνίσωροπιδίων ἀρχομένη 51. ejus Helice 73. Cir-
 culi dimensio 110.
 Archytas Tarentinus 19.
 Aristoteles 8. 10. 15. 17. 27. 28. 51. 52. 53. 54. 56. 70. 97. 100. 102.
 δαιμόνιος 18. 22. 32.
 Asinaeus Philosophus (Theodorus) 36.
 Athenæus Cyzicenus 19.
 Carpus 66. Antiochenus 35. Mechanicus, ἐν τῇ Ἀστρολογικῇ πραγμα-
 τείᾳ 65.
 Chrysippus. 103. Ctesibius. 12.
 Cratistus Procli æqualis 58. Idem cui Pappus Alex. collectiones suas in-
 scripsit.
 Dinoftratus Menæchmi frater 19.
 Epicurus 60. Epicureus Zeno, vide Zeno. οἱ Ἐπικυρεῖοι 85.
 Eratosthenes 13. 31.
 Euclides ὁ γεωμέτρης p. 14. & passim. ὁ σοιχειώτης 37. & passim. ejus ætas
 & scripta 20. ὁ ἡμετέρος καθηγμενων. 34. ἐν ταῖς διαιρέσεσι. 40. τὰ
 πλεῖστα Euclidis elementorum ἀντίγραφα 55. πορίσματα 58. 80.
 δεδόμμενα 64. Euclidis ἐξηγηταί. 77. 86. Euclides ἡμῖν παρήκεν τὴν ἐν τῶν
 τοῖς ποικιλίαν ἀνερευνᾶν, αὐτὸς δὲ τῶν ἀπλῶν καὶ ἀρχοειδέων εἰσὶν
 τὴν θεωρίαν 107.
 Eudemus Peripateticus libro περὶ γωνίας 35. ἐν ταῖς Γεωμετρικαῖς ἰσορρίαις
 92. quousque Geometriæ perfectæ historiam deduxerit. 19. respi-
 citur idem liber 79. 87. 99. 109.
 Eudoxus Cnidius 19. Platonis æqualis.
 Geminus 11. 29. 31. 32. 49. 51. 52. 53. 56. 66. 68. 74. 103.

Her-

- notinus Colophonius 19.
 12. 55. 35. III. Mechanicus. 81. 90.
 ias 73. 93. Eleus. 19.
 ocrates Medicus 11. 26.
 ocrates Chius 58. στοιχεῖα Geometrica scripsit. 19.
 erus 9. 16.
 Neoclidis discipulus 19. ejus στοιχεῖα Geometrica ibid.
 amus Thasius 19. à Platone analysin didicit, qua in Geometricis
 non pauca invenit 58.
 (Zoroastris) 27. 36. 43.
 ο μαθημάτων 103.
 achmus 21. 22. 31. Eudoxi auditor. 19. Mathematicus 68.
 α. Αλεξανδρεὺς 90.
 ο λόγος ο ἐν πολιτείᾳ [Platonis] 7. 42.
 elides 19.
 medes περὶ κογχοειδῶν γραμμῶν 73. 93. ubi male Νικόδημος.
 ppides Chius 19. 23. 75. 87.
 eus 43.
 λαῖοι 14. 40. 55. οἱ ἀρχαῖοι 102. Παλαιοὶ καὶ θεῖοι ἄνδρες Πυθαγό-
 ρεοι 109.
 us 55. 67. 111.
 enides 26. ubi male ὅπερ Μενίδης 17. 32.
 eus 31. 93.
 ppus Medmæus Platonis discip. 19. 80.
 71. 72. Byzantium intelligi non dubito.
 blaus 36. 46. 48.
 ἐν βάκχαις 7.
 nices primi excoluerunt Arithmeticam 19.
 1. 3. 4. 5. 10. 11. 12. 14. 16. 19. 25. 30. 48. 58. 100. 111. 96. 32.
 ἐν πολιτείᾳ 3. 9. 12. 13. ἐν πολιτικῷ 9. ἐν σοφιστῇ 9. ἐν Τιμαίῳ 10. Epi-
 nomide 12. ἐν τοῖς ἀντιπραγμαῖς 19. ἐν Παριωνίῃ 29. οὗτος Πλάτωνι
 Συμμίαις 53. Vide & infra in Socrate. Platonica corpora quinque
 ἀρχικὰ σώματα 21. κοσμικά, 110.
 onici 16.
 inus 6.
 archus 35.
 hyrius 69. 79. 83. 85. 92. Philosophus, ἐν τοῖς συμμίκτοις, 16.

Posi-

Posidonius 23. 40. 47. 49. liber contra Zenonem Epicureum 55. 60.

Πτολεμαῖος 95. 96. ἐν πνι βίβλῳ 53.

Pythagorei 6. 10. 11. 13. 15. 25. 26. 27. 28. 29. 32. 36. 37. 46. 48. 99. 109. Pythagoras 10. 110. 111.

ἱερὸς λόγος καὶ ὅλ' ὃ πρός τ' Πυθαγόρα περὶ θεῶν ὑφηγήσεως 7.

Πυθαγορικὸν ἀριθμὸν 39. Γεώρημα 81.

Socrates ἐν πολιτείᾳ 2. 6. 7. 9. 36. 42. Θεαίτητος 3. 8. ἐν Φαίδρῳ 6. ἐν Γοργίᾳ 7. 9. ἐν Φιλήβῳ 7. ἐν συμποσίῳ 9. ἐν Μείωνι 13. Platonis scripta intelligi omnes vident.

Stoici 22. 24. 103.

Speusippus 22. 50.

Thales 19. 44. 67. 78. 92.

Θεολογικῶν οἱ μυστικώτατοι 43.

Timæus 5. 6. 7. 11. 12. 25. 29. 38. 41. 46. 48. 77. 100.

Theodorus Cyrenæus Anaxagora paulo junior 19.

Theodorus Mathematicus 33. vide supra Asinæus.

Theatetus Athenienſis 19.

Theudius Magnes elementa Geometrica scripsit 19.

Zenodorus 46.

Zeno Sidonius Epicurus 5. 59. 60.

XVIII. Ut de reliquis Geometris antiquis nonnulla subjungam, constat hanc disciplinam primitus excultam ab Ægyptiis, atque inde in Græciam pervenisse, ut traditum Herodoto lib. 2. c. 109. sive Theutus sive Rex Sesostriſ hujus rei Ægyptiis fuerit auctor, sive antecessor ejusdem in regno Moeris, de quo idem Herodotus cap. 101. & de quo capiendus Laertius * VIII. 11. E Græcis celebriores fuere Geometræ Thales, Pythagoras, Democritus, Antiphon, Pythagoræorumque quam plurimi Bryſon, Archytas, Aristæus, ** Hipparchus &c. tum Plato & Endoxus & Aristoteles atque Heraclides Ponticus, de quibus singulis alibi dixi, & de quibus longe plura nobis constaret, si ætatem tulisset Theophrasti, Laertio V. 48. & Eudæmi Rhodii Historia Geometrica Proclo plus simplici vice laudata, cujus Procli locum insignem ex lib. 2. ad Euclid. p. 19. veluti brevem quandam Geometriæ ante Eucli-

* Confer ibi Menag. & Vossii lib. de scientiis Math. c. 13. p. 48. seq. & c. 54. pag. 327. seq.

** Male Ἀείσερός in scholiis Græcis ad Euclid. XIV. 2.

clidem historiam non dubitavi hæc emendatius describere. Cum enim ab Ægyptiis repertam illam disciplinam post tot alios scripsisset, hæc subiungit, quæ alibi frustra quæras:

ΘΑΛΗΣ ἡ πρῶτον εἰς Ἀγυπτιὴν ἐλθὼν, μετῆρξεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν θεωρίαν ταύτην, καὶ πολλὰ μὲν αὐτὸς εὑρε, πολλῶν ἡ γὰρ ἀρχαῖς τοῖς μετ' αὐτὸν ὑφηγήσατο, τοῖς μὲν καθολικώτερον ὑπὸ βαλλῶν, τοῖς δ' αἰσθητικώτερον. Μετὰ δ' ἔχον ἈΜΕΡΙΣΤΟΣ ὁ Σησιχόρος ἔ ποιηξ' ἀδελφός, ὡς ἐφαψάμεν ὅτι περὶ Γεωμετρίας σπαρδὴς μνημονεύεται, καὶ Ἰππίας ὁ Ἠλεῖος ἰσχυροῦς ὅτι Γεωμετρίας δόξαν αὐτὲ λαβόντων. Ἐπὶ δ' ταῖς ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ τὴν περὶ αὐτῶν φιλοσοφίαν εἰς σχῆμα παιδείας ἐλευθέρως μετέσπεν, αὐτὸς πρὸς ἀρχαῖς αὐτῆς ὑποσχεσάμεντος, ὅ αὐτῶς καὶ νοεῶς τὰ θεωρήματα διερευνῶντων, ὅς ὃν καὶ τὴν τ' ἀλόγων πραγμάτων καὶ τὴν τ' κοσμικῶν σχημάτων σύστασιν αἶνευε. Μετὰ δ' ἔχον ἈΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ὁ Κλαζομῆνός ποτ' ἐφύψατο καὶ Γεωμετρίαν, καὶ Οἶνοπος ὁ Χίος, ὁ τὴν ἔκ μνηστῶν πεπραγωνισμὸν εὐρών, καὶ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Κυρηναῖος ὀλίγω νεώτερος ὢν ἔκ Ἀναξαγόρου, ὃν καὶ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς ἀπρεσταῖς ἐμνημόνευσεν, ὡς ὑπὸ τοῖς μαθημασὶν δόξαν λαβόντων. Ἐφ' οἷς ἸΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ὁ Χίος ἐνυκτοῦ περὶ Γεωμετρίας ὑπὸ φανείας, πρῶτον δ' ὁ Ἰπποκράτης τ' μνημονεύοντων καὶ σοιχεῖα συνέγραψε. ΠΛΑΤΩΝ δ' ὑπὸ ἔκτα γνῶμην μετῆσεν ἐποίησεν ὑπὸ δόξιν, τά τε ἄλλα μαθήματα καὶ τὴν Γεωμετρίαν λαβεῖν, διὰ τὴν περὶ αὐτῶν σπαρδὴν ὡς περὶ ὁλὸς ἐστὶ, καὶ τὰ συγγραμματα τοῖς μαθηματικοῖς λόγοις καταπυκνώσας, καὶ πανταχῶς τὸ περὶ αὐτὰ θεύμασον φιλοσοφίας ἀντιχωροῦν ἐπεγείρων. Ἐν δ' ἔχον τῷ χρόνῳ καὶ ΛΕΟΔΑΜΑΣ ὁ Βάκιος ἦν, καὶ ἈΡΧΥΤΑΣ ὁ Ταραντινός, καὶ ΘΕΑΓΗΤΟΣ ὁ Ἀθηναῖος, παρ' ὧν ἐπεκηρύχθη τὰ θεωρήματα, καὶ συνεήλθεν εἰς ὑπὸ σημονικώτερον συστασιν. Λεωδάμαντος δ' ἡ νεώτερος ὁ ΝΕΟΚΛΕΪΔΗΣ, καὶ ὁ ἔκτα μαθητὴς ΛΕΩΝ, οἱ πολλὰ περὶ αὐτῶν τοῖς περὶ αὐτῶν, ὡς τὸν Λέοντα καὶ τὰ σοιχεῖα συσθεῖναι τῷτε πληθεῖ καὶ τῇ χρείᾳ τ' δακτυλίων ὑπὸ μελέτερον, καὶ διορισμὸν εὐρών, πότε δυνατόν ἐστι τὸ ζῆξιμον περὶ βλῆμα, καὶ πότε ἀδύνατον. ἘΓΔΟΣΟΣ δ' ὁ Κνίδιος, ΛΕΟΝΤΟΣ μὲν ὀλίγω νεώτερος, ἐταίρος δ' ὁ περὶ Πλάτωνα γνῶμην, πρῶτον τῶν καθόλου θεωρημάτων τὸ πληθύνειν ηὔξησε, καὶ ταῖς τρεῖσι ἀναλογίαις ἄλλας τρεῖς προσέθηκε, καὶ τὰ περὶ τὴν πυλιν, ἀρχὴν λαβόντα περὶ Πλάτωνος εἰς πληθὺς προσεράχθη, καὶ ταῖς ἀναλύσεσιν ἐπ' αὐτῶν χρησάμεντος. ἈΜΥΚΛΑΣ δ' ὁ Ἡρακλεώτης εἰς τὸν Πλάτωνος ἐταίρων, καὶ ΜΕΝΑΙΚΜΟΣ ἀκροατὴς ὢν Εὐδόξου καὶ Πλάτωνος ἡ συγγενὴς, καὶ ὁ ἀδελφός αὐτοῦ ΔΕΙΝΟΣΤΡΑΤΟΣ ἐπιτελεώτερον ἐποίησαν τὴν ὅλην Γεωμετρίαν. ΘΕΪΔΙΟΣ δ' ὁ Μάγνης ἐν τοῖς μαθημασὶν ἐδόξεν εἶναι διαφέρων, καὶ καὶ τὴν ἄλλην φιλοσοφίαν, καὶ ῥητὰ σοιχεῖα καλῶς συνέταξε, καὶ πλὴν τῶν ἐρικῶν καθολικώτεραι ἐποίησεν. Καὶ μετὰ τοὺς καὶ ὁ Κυζικηνὸς ΑΘΗΝΑΙΟΣ καὶ τὸς αὐτῶν γεγονώς

Ccc

200-

αι. ἀναλόγωνι

χρόνους, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μὲν μαθήμασι, μάλιστα δὲ καὶ Γεωμετρίας καταφανὲς ἐγένετο. Διήγον δὲ ἔτοι μετ' ἀλλήλων ἐν Ἀκαδημία, κοινὰς ποιήσαντες τὰς ζητήσεις. ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ δὲ ὁ Κολοφώνιος τὰ ὑπερ' Εὐδόξου ποσὴν πρὸς τὴν φύσιν καὶ θεοῦ τὴν περὶ τὴν φύσιν πλεον, καὶ τῶν στοιχείων πολλὰ ἀνέφερε, καὶ τῶν τόπων πινάκων συνέγραψεν. ΦΙΛΙΠΠΟΣ δὲ ὁ μεδμαῖος Πλάτωνος ὡν μαθητὴς καὶ ὑπὸ ἐκείνου ποσὴν πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὰς ζητήσεις ἐποίησε καὶ τὰς Πλάτωνος ὑφηγήσεις, καὶ τὰντα πρὸς βαλὼν αὐτῷ ὅσα ἔειπε τῇ Πλάτωνος Φιλοσοφία σιωπελῆν. Οἱ μὲν ἐν ταῖς ἰσοπέδαις (Γεωμετρικαῖς) ἀναγράψαντες (Εὐδῆμος δὲ ὁ Περιπατητικός) μέχρι ἔτι πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς φύσεως ταύτης τελείωσιν. Οὐ πολὺ δὲ ἔτι νεώτερός ἐστιν Εὐκλείδης &c.

Post Euclidem clarissima illuxere Aristarchi Samii, Cononis, Apollonii Pergæi & Archimedis ingenia, Dositheique, tum Eratosthenis, Hipparchi, Gemini, Theodosii Tripolitæ, & Heronis ac Sereni: Menelai item & Isidori ac Hypsiclis, Philonis Byzantii, Tyanensis ac Gadarenæ sive Gaditani, Sporique Nicæni illius discipuli, præterea Amphinomi, Claudii Ptolemæi, Nicomedis, Dioclis, Demetrii Alexandrini, tum Pappi ac Theonis Alexandrinorum, Eutocii Alcalonitæ, Procli, Marini, Pselli, Isaaci Argyri, Barlaami Monachi & Jo. Pediasimi, de quibus partim jam dixi capite hujus libri quinto, partim infra suis locis sum dicturus. Mentio & Crateris qui Geometrica scripsit, apud Laertium IV. 23. & Pulcher Geometra Tiberii Imp. temporibus clarus laudatur à Phlegonte de mirabil. c. 14.

CAPUT XV.

Catalogus Philosophorum Stoicorum, digestus Ordine Alphabeti.

AChæicus Stoicus. Contra Aristotelis Categorias scripsit teste Simplicio. Ejus Ethica. Laert. VI. 99. Theodorit. VIII. Θερεσπευτ. pag. 120 Clemens Alex. IV. Strom. p. 496.

Agathocles. Lucian. in Icaromenippo. T. 2. p. 198.

Ag4-

Alcinous Stoicus. Philostrat. lib. 1. de Sophist. p. 528.

Alcyoneus Antigoni Gonatæ, Macedonum Regis, filius à Perseo Stoico institutus. Laert. VII. 36.

Alexander Syriæ Rex, filius subdititius Antiochi Epiphanis χαίρων τοῖς δόσι τῶν λόγων. Athen. V. p. 211.

M. Anneus Cornutus. Infra in Cornuto.

Annius Stoicus. Porphy. vita Plotini.

Antibius Ascalonita. Stephanus Byz. in Ἀσκαλῶν.

Antigonus Gonata Macedoniæ Rex Zenonem Citieum audivit coluitque, Cleanthem ter mille minis donavit, Laert. VII. 169. & Perseum secum habuit. Vide ad Laert. IV. 47. VII. 6. 9. 13. 14. seq. 36. Antigoni ad Zenonem Epistola id. 7.

Antiochus Ascalonita cognomento Cygnus. Stephanus Byz. in Ἀσκαλῶν, πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτοῦ κεχρηματικά, φιλοσοφοῦντες ἄντιχῶς κύκνος, ἢ Σωκράτης, καὶ Ἀντίβιχῶς καὶ Εὐβιχῶς ὁππότε φανεί, *Sosi* nomine, cujus hoc loco mentio, civis sui, librum inscripserat Antiochus, quem composuit contra Magistrum suum Philonem Academicum, teste Cicerone IV. Academ. quæst. c. 4. unde colligo hunc Antiochum Ascalonitam eundem esse quem Athenis audivit Cicero & Mnesarchus Stoicus & de quo supra in Platonicis dixi. Meminit & Strabo XIV. p. 759. Disputaverat autem singulari inter se Ibro hic Antiochus, *Stoicos cum Peripateticis re continere, verbis discrepare*, quod impugnat Cicero 1. de natura Deor. c. 7. Ejus liber περὶ θεῶν. Plutarch. Lucullo p. 511. qui Ascalonitam appellat in Bruto p. 984.

Antiochus Seleuciensis. Vide infra in *Julio Cæso*.

Antipater Panætii Magister præter rem dicitur *Rhodius* fuisse à doctissimo Harduino ad Plinium. Quamquam Panætius Rhodius fuit, & Antipatri librum tertium περὶ πόλεως laudat Steph. in Ἀργεῖα.

Antipater Sidonius Laert. VII. 29. ubi versus ejus in Zenonem afferuntur. Mentio Antipatri Poetæ apud Cic. de fatō c. 3. Idem III. 50. de Oratore: *Quod si Antipater ille Sidonius, quem tu probe Catule meministi, solitus est versus Hexametros aliosque variis modis atque numeris fundere ex tempore &c.* Varia Antipatri Sidonii Epigrammata leguntur in Anthologia. Falluntur viri eruditi qui Antipatrum hunc cum Tarsensi vel Tyrii de quibus mox dicam confundunt.

Antipater Tarsensis, Stoicus, laudatur à Strabone XIV. p. 674. Plutarcho in Lysandri vita extrema p. 433. & de animi tranquill. p. 469. & in Gracchis p. 827. Cum Carneade congrredi coram recusans, scrip-

ptis contendere ausus est, unde dictus *καλαμοβοάς*. Idem de garrulitate p. 514. confer Numenium apud Euseb. XIV. præparat. p. 738. Videtur respicere Cicero IV. Academic. Antipatrum Stoicum laudans, eumq; jungens cum Archidemo, quos duos opiniosissimos homines & principes dialecticorum ait in plurimis capitibus tam inter se quam à Chrysippo dissensisse. Utrumque inter magnos sectæ Stoicæ auctores referunt Seneca & Arrianus. *Dionigenis Babylonii* discipulus fuit, homo acutissimus. Cic. 3. de Offic. c. 12. quo in loco de officiis contra Diogenem nonnulla tradidisse se docet, ut c. 13. & 23. Præceptor *Panæti* Rhodii & Blossii Cumanii de quibus infra. Allegatur ἐν τῷ περὶ τῆς κλεινότητος καὶ χρυσιπώρου διαφορᾶς. Plutarch. de Stoicor. repugnant. p. 1034. ἐν τῷ περὶ θεῶν id. p. 1051. *Libri duo de divinatione* Cic. lib. 1. de divin. c. 3. 20. 39 54. lib. 2. c. 15. & 48. *ὄνειροκριτικά* Artemidor. IV. 67. quartus liber περὶ δαιμονίας. Athen. VIII. p. 346. primo περὶ ὁρῆς. XV. p. 643. libri tres ὅλη καὶ Πλάτωνα μόνον καλὸν ἀγαθόν. Clemens Strom. p. 595. τὰ περὶ δυνατῶν & περὶ ἐκχυρίσεων. Arrian. II. 19. diff. Epictet. quic 17. etiam memorat συναγωγὰς & σωτάξιν Chrysippi Archidemi & Antipatri. Antipatri περὶ ζώων Schol. Apollonii, II. 5. Ufus Antipatro etiam Plinius, ut apparet ex Indic. libri VIII *ὑπομνήματα* Antipatri. Schol. Aristoph. ad Aves v. 1403. περὶ γάμου Stob. Serm. 65. & 68. Idem Antipater videtur allegari à Laertio VII. 54. 55. 68. 84. 92. & ἐν τοῖς περὶ λέξεων καὶ τῶν λεγόμενων. id. 57. πρώτῳ περὶ ὁρῶν 60. δευτέρῳ περὶ ἐσίας. 150. περὶ ψυχῆς. 157. Vide & infra in *Φιλοπάτωρ*, & Meursium in Bibl. Græca, Jonsumque ac Vossium. Fallitur Clemens 2. Strom. 416 quod Antipatrum Cleanthis γινώσκον vocat, nisi hoc generaliter sit accipiendum pro Stoico.

Antipater Tyrius, Panætio Junior, quem Athenis nuper mortuum tradidit Cicero II. 24. de Offic. Laudatur ἐν τῷ ὁγδοῷ περὶ κόσμου Laert. VII. 139. 140. 142. 148. De officiis scripsisse ex eodem Ciceronis locis colligas.

Antipater alius idem *Tyrius*, & Philosophus Stoicus, sed ut videtur antiquior, quem à Catone Uticensi ad huc viro juvene allecsum in contubernium tradit Plutarchus in Catone minore p. 761. Videtur hunc laudare Strabo XVI. p. 757. Ἐκ τύρας ἡ Ἀντίπατρος, καὶ μικροπρόσημων Ἀπολλωνίου. De pluribus Antipatri vide si placet Vossium, Jonsumque.

Αἰφρα

Aphanes Aristonis Chii discipulus, vide Athenæum VII. p. 281. an Apollophanes?

Apollodorus Atheniensis Stoicos audivit, Panætium ac Diogenem, ut infra singulari capite de Apollodoris notavi.

Apollodorus Ephellus Laert. VII. 39. 41. 54. 64. 84. 140. Suid. in *θεαν.* Ejus *ἡθικὴ* allegatur à Laertio VII. 102. 118. 121. 129. *Φυσικὴ καὶ τὰ αἰσχυαία*. id. 125. 135. Idem forte *Ἀπολλὰς* contra quem scripsit Chrysippus. Incertum idem ne sit qui Ciceroni *Apollodorus Syllus*.

Apollonides, quem moriturus secum habuit Cato Uticensis. Plutarch. Catoe minore p. 791. ubi in latina versione male legitur Apollonii nomen.

Apollonius Calchedonenfis sive *Calchidenfis* (utrumque enim dixisse veteres notatum Sirmondo p. 175. ad Sidonium) Bithynus, præceptor Verissimi Imp. & Marci Luciique Cæsarum. Vide Gatakerum ad M. Antonini lib. 1. sect. 8. & Syncellum p. 351. Meursium de Apolloniis p. 63. Jonsium p. 257.

Apollonius Nysæus Νυσαεύς Panætii discipulorum præstantissimus. Strab. XIV. p. 650.

Apollonius Tyrius Ptolemæi Avletæ temporibus clarus de Zenone Citieo scripsit. Laert. VII. 1. 2. 6. 24. 28. & composuit *πίνακα τῶν ἀπὸ ζήνωνος φιλοσόφων καὶ τῶν βιβλίων*, Strab. XVI. p. 757. Omnino autem fallit conjectura doctissimi Jonsii, qui lib. II. de Scriptoribus Hist. Philos. c. 18. hujus Apollonii Historiam in Regia Paris. & Bodlejana Oxoniensi manu exaratam exstare suspicatur. Longe enim de altero Apollonio Tyrio Rege fabula Erotica nescio quo auctore scripta exstat, è Græco ut videtur versa ante mille annos, quam pridem edidit latine Marcus Velserus Augustæ Vindel. 1595. 4. atque inter Velseri opera iterum vulgavit Christophorus Arnoldus p. 681 - 704.

Apollonius cum Diodoto Stoico diu versatus, P. Crassi libertus, quem C. Cæsari commendat Cicero XIII. ad familiar. 16.

Apollophanes Antiochenus. Steph. in *Ἀντιόχεια*. Discipulus Aristonis Chii de quo librum scripsit. Athen. VII. p. 281. Allegatur hic Apollophanes à Tertull. c. 14. de anima, à Laertio VII. 92. *ἐν τῇ φυσικῇ* id. 140. Eundem hunc esse cum Medico Apollophane qui in Antiochi Seleuci F. aula charus fuit, audacter affirmat Reinesius, p. 335. Var. lect. ambigit Jonsius quem vide p. 144. Fuit & Comicus Apollophanes & alter Epicus de quibus dixi lib. 2. c. 22. Alius item Sophista de quo Suid. in *Διονύσιος Ἀρεοπαγ.* ΑΓ-

Archedemus Atheniensis. Plutarch. de exilio p. 605. Ὁ δὲ Ἀθηναῖος Ἀρχέδημος εἰς τὴν Παρθῶν μεταστὰς ἐν Βαβυλωνίᾳ τῷ Στωικῷ διαδοχῇ κατέλιπε. Menagius ad Laert. p. 282. pro Ἀθηναῖος apud Strabonem legit θαρσηνός sive Ταρσηνός vel Ζηναῖος, ut idem sit cum Tarsensi de quo mox.

Archedamus Tarsensis. Strab. XIV. p. 674. *Archedemus* Laert. VII. 40. 68. 84. 88. ejus liber περὶ Φωνῆς. id. 55. περὶ σοιχείων 134. 136. *Archedemus* Ciceroni & Senecæ. Confer Lipsium lib. 1. manu duct. diss. 12. & quæ supra in Antipatro Tarsensi. Allegatur ab Arriano II. 17. & 19. diss. Epictet. & III. 2. Stobæo Eccl. Phys. Syriano in XII Metaphys. p. 59. Demetrio de elocutione c. 34. Clemente Alex. &c.

Arens Alexandrinus Philosophus Augusto familiaris, de quo Jonsius p. 215. seq. ubi & de aliis cognominibus.

Aristo Chius Zenonis Citiei discipulus. Laert. VII. 18. & 37. & Cic. IV. Acad. quæst. Præceptor Miltiadis, Eratosthenis, Aphanis, Apollonphanis, Diphili, & Satyri tibicinis, quem sermonibus suis ita cepit ut tibia in ignem abjecta ad Philosophiam se conferret. Ælian. III. 23. Var. Perseo qui Antigoni Regis gratia utebatur adulationem notat Athenæus VI. p. 251. & voluptati perquam deditum fuisse. VII. p. 281. ex libro Apollonphanis cui titulum feceret Ἀρῖων. Scripta ejus memorat Laertius VII. 163. ex quibus solos ad Cleanthem Epistolarum libros IV. Aristonis Stoici esse, reliqua Aristoni Ceo Peripatetico tribuenda contendebant Socrates ac Panætius. De hoc aliisque Aristonibus videndi Meursius in Bibl. Græca, Jonsius de scriptoribus Hist. Philosoph. & ad Menagium Laertius.

Aristocles Lampfacenus, qui scripsit libros quatuor ἐξηγήσεως in Chrysippum περὶ τῶν πῶς ἕκαστος λέγομεν καὶ διανοόμεσθαι. Suid.

Aristocreon Chrysippi sororis filius. Laert. VII. 185.

Arrianus Nicomediensis, Epicteti discipulus, de quo infra lib. IV.

Asclepiades Jons. p. 108.

Asclepiodorus Posidonii auditor, teste Seneca, de quæstionum naturalium causis scripsit. VI. 17.

Athenæus Stoicus cujus meminit Porphyrius in vita Plotini. Etiam Athenæi cujusdam Epigrammate Zenone Citieo affert Laertius VII. 30.

Athenodorus Solensis Zenonis discipulus. Laert. VII. 38. idem ut videtur qui contra aliorum Stoicorum sententiam peccata negabat esse æqualia id. 121.

Athe-

Athenodorus Cordylus Tarsensis qui Pergamo arcessitus cum M. Catone Uticensi vixit & apud eum mortuus est. Strabo XIV. p. 674. Plutarch. Catone Minore p. 763. Custos Bibliothecæ Pergamenæ qui ausus fuit è libris Stoicorum excindere quæ ipsi secus scripsissent. Laert. VII. 34. Idem forte auctor operis contra Aristotelis categorias quod memorant Porphyrius, Simplicius & Stobæus & libri *περὶ σπινδῆς καὶ παιδείας* qui laudatur ab Athenæo, & *περὶ πύτων* quorum octavus liber allegatur à Laertio III. 3. V. 36. & IX. 42. pro quo male in Arsenii Monembasiæ Archi-Ep. apophthegmatis Græce editis, ubi de Democrito agit, legitur *περὶ πάντων* pro *περὶ πύτων*.

Athenodorus Tarsensis. [Glycæ, Cedreno, Constantino Manassæ &c. Alexandrinus] *Sandonis* F. dictus etiam à pago quodam *Cananites* præceptor Augusti Cæsaris de quo Strabo loco laudato & Lucianus in Macrobiis T. 2. p. 473. ubi octoginta & duos annos vixisse testatur. Laudat & Zosimus lib. 1. c. 6. testatus Augusti mitius imperium fuisse ex quo Athenodori maxime consiliis aures præbuisset. Idem cui Claudius adolescens in contubernium datus est, ut ex Augusti literis refert Suetonius in Claudio c. 4. De patria sua Tarso scripsit teste Steph. in *Ἀρχιδίλῃ*. Alius ab his tribus (1) Athenodorus Philosophus spectra deridens de quo Plin. VII. 27. Epist. (2) Athenodorus Rhodius Rhetor. Quintil. II. 17. (3) Athenodorus Medicus cujus primum *τῶν ἐπισημείων* allegat Plutarchus VIII. 9. sympo. (4) Athenodorus Sophista qui tempore Pollucis docuit Athenis, Chrestis atque Aristoclis auditor. Philostrat. p. 91. (5) Athenodorus Arati Poetæ pater. (6) Athenodorus frater Arati. Suid. in *Ἀρατῷ*.

Attalus sub Tiberio Imp. clarus, cujus non infrequens apud Senecam mentio, qui eum audisse se testatur Epist. CVIII. Solum vertit, à Sejano circumscriptus, ut legas in Senecæ patris *ſvaloria* 2. Ejus libri de fulminibus allegantur à Seneca filio II. 48. Nat. quæst. Hujus quoque Attali suspicor esse libros *παισιμίων* memoratos Helychio in *κορίνθῃ*. Alius Attalus Philometor qui de agricultura & re medica scripsit, de quo Harduinus ad Plin. Alius denique Attalus Rhodius Arati interpres, quem notat passim Hipparchus, ut dixi supra p. 97.

Lucius Balbus, quem loquentem inducit Cicero libris de Natura Deor. *Basilides* Syro-politanus quem M. Antoninus audivisse traditur.

Baf-

Bassus Stoicus Galeno memoratus, Coelio Aureliano est Tullius Bassus de quo Jo. Rhodius ad Scribonium Largum p. 191.

Blossius Cumanus Antipatri Tarlensis auditor Romæ & ab eo dedicatione scriptorum quorundam Philosophicorum honoratus. Plutarch. in vita Gracchorum p. 825.

Boethus Stoicus. Philo de mundo incorruptibili p. 737. vide & Laert. VII. 142. & 54. è quo posteriore loco colligas ante Chrysippum scripsisse. Liber de Natura allegatur id. 148. Liber XIII. de fato, id. 149.

Calistes Longini æqualis. Vide Eusebium X. 3. præparat.

Callippus Corinthius Zenonis Citiei discipulus. Laert. VII. 38.

Cato Uticensis sive minor, ab Antipatro Tyrio præceptis Ethicis ac Politicis imbutus. Plutarch. in ejus vita p. 761.

Cheremon Alexandrinus cui successit Dionysius Alexandrinus qui usque ad Trajanum vixit teste Suida Διονυσ. De eo vide Voss. II. 1. de Hist. Gr. & Vales. ad Eusebium p. 122. qui apud Senecam VII. 5. Nat. quæst. pro Charimandro * jubent legere Chæremone, cujus librum de cometis laudat Origenes I. contra Cels. p. 45. Insignis Chæremonis hujus locus de sacerdotibus Ægyptiis exstat apud Porphyrium IV. de abstinendo ab animatis p. 360. seq. quem respicit Hieron. 2. contra Jovinian. Idem Chæremone *ἱερογλαμματίας* Porphyrio laudatus apud Euseb. V. 10. de præparat. At Martialis XI. 57. Chæremone pro quovis paupere Stoico mortis contemptore ponere videtur. Alius Chæremone ni fallor qui Astronomiæ peritus videri cupiens cum Ælio Gallo Alexandria iter fecit, de quo Strabo XVII. p. 806.

Chærephon. Lucian. in Hermotimo T. 1. p. 515.

Chremonides à Zenone Citieo adamatus. Laert. VII. 17.

Chrysippus Apollonii E. Solensis (ob viciniam dictus quibusdam Tarlensis) successit Athenis Cleanthi, à quo ** ut & à Zenone in multis tamen dissensit. Vide Laert. VII. 178. seq. Acumen ejus usque adeo admirationi fuit, ut non deessent qui dicerent Deos ipsos si dialectica uterentur, utros haud alia esse quam Chrylippeæ. Composuit volumina septingenta & quinque, sapius de eadem re scri-

* Charimandri tamen apud Pappum quoque mentio lib. VII. p. 247.

** Antipatri librum περὶ τῆς Κλεάνδρου καὶ Χρυσίππου, διαφορᾶς supra è Plutarcho memoravi.

scribens, & multa proluxaque testimonia aliorum scriptorum suis inferens libris. id. 181. seq. Scripta Chrysippi *ἐνδοξέστερα* quondam atque in plurimo honore fuisse idem Laertius tradit, n. 189. ex tanto numero tamen ne unum quidem ad nos pervenit, siue hoc totum fortunæ fuit laboribus ejus haud faventi, siue multitudo ipsa vāgrandis, & in hac contorta non pauca & *φορτικὰ*, subtilesque ineptiæ lectores removerunt, quo nomine spernuntur vel impugnantur Chrysippea quandoque non à Galeno tantum & Sexto ac Cicerone, sed ab Epicteto quoque & Seneca ac Plutarcho. Neq; dubito subscribere H. Stephani judicio, qui non ita magnam jacturam putabat quod Chrysippi voluminibus dialecticis CCCXI. nobis hodie sit carendum. Rhetoricam Chrysippi ita scriptam fuisse testatur Cicero, *ut si quis obmutescere cupierit, nihil aliud legere debeat.* lib. 4. de fin. In Physicis nescio an aliquid vidit: in Ethicis apparet vel è Seneca, Chrysippum officia ita circumsepsisse subtilissimis disputationibus, ut prætet unas Ariani Epicteteas dissertationes tulisse ætatem, quam si omnia Chrysippi scripta Moralia ad nos pervenissent. Historicos & Grammaticos haud dubie multa docere potuissent Chrysippi si exstarent volumina, quorum Catalogus in *συντάξεις* digestorum apud Laertium, licet bene longus n. 189 - 202. mancus tamen est, ut præter viros doctos ad illum scriptorem notarunt Jo. Meursius ad Chalcidium p. 31. & in Bibl. Græca & Tho. Stanley in Hist. Philosophical. VIII. p. 486. & Jonsius lib. 2. cap. 8. à quibus plurima insuper Chrysippi scripta Laertio præterita recensentur. Obiit Chrysippus Olymp. CXLIII. ætatis 73. ut ex Apollodoro notavit Laertius VII. 184. Effigies Chrysippi antiquas tres exhibet Jac. Gronovius tomo tertio thesauri Antiqu. Græcarum litera S. Alios Chrysippos in veterum scriptis notarunt Jonsius, Meursiusque locis laudatis, & Menagius ad Laertii VII. 186.

Catalogus eorum ad quos siue adversus quos Chrysippus Solensis scripsit, quorum plerique Stoici fuisse videntur.

Agatho. Laert. VII. 194.

Alexander. 192. 196.

Aminias. 196.

Apollas. 193. 197.

Apollonides. 191.

Arcefilas. 198.

D d d

Ari-

Aristagoras 190. 194.	Metrodorus. 189. 191. 198. 199.
Aristobulus 198.	Nicias 193.
Aristocles 199.	Onetor. 197.
Aristocreon. 196. 197. 202.	Panthoedes. 193.
Athenades 190. 195. 198.	Pasylus 191. 195. 197. 198.
Athenodorus 190.	Philarchus 191.
Cleon. 202.	Philippus. 193.
Clitus 191.	Philo 191.
Dio 190. 192.	Philomathes. 194. 195. 199. 200.
Diocles 200.	Pollis. 198. 202.
Diodorus 200. 202.	Pythonax. 201.
Dionysius 192. 200.	Soligenes 192.
Dioscorides 190. 193. 198. 200.	Sphærus 198.
202.	Stelagoras 192. 194. 197.
Epicrates 193. 198.	Thearus. 190.
Gorgippides 190. 191. 198. 200.	Theosporus. 199.
Hedyllus (an Heryllus?) 196. 197.	Timocrates 194.
Heraclides 198.	Timonax 201.
Laodamas 196 199. 201.	Timostratus 194.
Leptinas 201.	Zeno 189. 195. 201.
Meleager 196.	Zenodotus 200.
Mencrates 198.	

Cinna Catulus, quem audivit M. Antoninus Imperator. Julius Capitolinus in Marci vita c. 3. & Antoninus ipse lib. 1. sect. 13.

Claudius Maximus, ab eodem M. Antonino frequentatus. Jul. Capitolinus loco laudato, & Marcus Antoninus lib. 1. sect. 17. (15.) & lib. sect. 25. Huic ni fallor Claudio Maximo ad Proconsulatus Bithyniæ dignitatem evecto Apulejus in Apologia se purgat ab impudiciæ Magiæ crimine, fretus ut ait doctrina ejus ac perfecta eruditione.

CLEANTHES Affius ex Affo Æolidis urbe: Zenonis Citiei, quem pater undeviginti annos audiverat, in porticu Atheniensi successor, Magister Chryssippi Laert. VII. 37. & 168. seq. Ingenio * tardior sed pertinaci studio & animo constanter solus est visus Magistri successor.

* Vide Barthium ad Claudian. p. 101 seq.

peram ferre posse. Vitam finiit inedia, annos octoginta natus. id. 176. vel undecentum, ut Lucianus & Valerius Max. Indul-
sisse & ipsum argutioribus disputatiunculis apparet è Seneca, ali-
isque, unde *spinas Cleanthis & contorta Chrysippi* jungit S. Hierony-
mus 1. in Rufin. Hujus Cleanthis statuam insignem, magnificen-
tiæ Senatus Romani documentum, in ipsa Aſſo vidisse se testatur
Simplicius ad Epictet. p. 329. Scripta ejus veteribus memorata
& viris doctis ad Laertium, Meursioque in Bibl. Græca maximam
partem observata ecce tibi faciliiori ordine :

Περὶ ἀγωγῆς Laert. VII. 175.

Περὶ αἰσθησεως. id. 174.

Περὶ τῶν ἀπορών. id. 175.

Περὶ ἀρετῶν. id. 175.

Ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρετὴ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς. id. 175.

Πρὸς Ἀρίσταρχον. id. 175. Forte in hoc libro Criticam Aristarchi Gram-
matici in Homerum exercitam castigaverat Cleanthes.

Ἀρχαιολογία id. 174. Dubitat Menagius an diversa hæc fuerit à μυθικοῖς
de quibus infra.

Περὶ ἀτόμων. id. 134.

Περὶ βασιλείας. id. 175.

Περὶ βαλῆς. 175.

Περὶ Γιγάντων Laert. VII. 175. Idem opus suspicatur Meursius esse Clean-
this θεωμαχίαν laudatam à Plutarcho de fluminibus

Περὶ Γοργόπων id. 175.

Περὶ Δημόκριτον id. 174.

Περὶ Διαλεκτικῆς. id. 175.

Διατριβῶν β'. id. 175.

Περὶ δ' ἀδικαίων id. 175.

Περὶ δόξης id. 175.

Περὶ ἐλευθερίας id. 175.

Περὶ ἑπτάημερης id. 175.

Περὶ ἔρωτος ib. 175.

Ἐρωτικὴ τέχνη id. 175.

Περὶ εὐβουλίας id. 175.

Περὶ εὐφροσύνης id. 175.

Περὶ ζήνωνος Φυσιολογίας (MS. Palatin. Menagio teste Φυσιολόγος) id. 174.

Περὶ ἡθοῦς id. 87. & 175. librum secundum Clemens II. Strom. p. 417.

D d d 2

Libras

Libros contra voluptatem vocat Cicero 1. de natura Deor. De tabula Cleanthis qua ruborem incussurus Epicureis Voluptatem fecit throno insidentem & virtutes ipsi ministrantes Vide Cic. 2. de fin. Augustinum V. 20. de G. D. Gassendum de Philos. Epicuri p. 1685. seq.

τῶν ἡρακλείτου ἐξηγήσεων δ'. id. 174.

πρὸς Ἡράκλειτον id. 174.

Θεομαχία. Plutarch. de flum. Vide supra πρὸς Γεωγράφων.

περὶ θεῶν Laert. VII. 175. Harpocrat. in λέγειν. Respicit Cicero 2. & 3. de natura Deor. Macrobius lib. 1. Sat. c. 17. 18. Plutarchus de vitando ære alieno.

Ἰαμβλία. Simplicius in Epictet. p. 320. & Seneca Epist. 106. Plutarch. Clemens Alex. Galenus & Stobæus. Vide H. Stephani Poësin Philosph. p. 51. seq. & 124.

περὶ ἰδίων Laert. VII. 175.

περὶ τῶν καθήκοντων id. 175.

περὶ καὶ ὧν id. 175.

περὶ κατηγορημάτων id. 175. λεκτὰ illa vocasse testatur Clemens VIII. 784.

περὶ κυρτέωντων (Sophismatis genere) Arrian. II. 19. Epictet.

περὶ λόγων, γ'. Laert. VII. 175.

περὶ μαντικῆς. Cic. 1. de divinatio.

περὶ μεταλήψεως Athen. XI. p. 467. 471.

Μυθικά. Athen. XIII. p. 752. Librum V. Porphyrius in limine vitæ Pythag. In hoc opere videtur commentitiarum fabularum reddere voluisse rationem, quod Zenonem, Cleanthem ac Chrysippum facere curatos tradit Cicero 3. de Nat. Deor. Respicit Cornutus lib. de Diis c. 31.

περὶ νόμων Laert. VII. 175.

περὶ ὁρμῆς, β'. id. 174.

περὶ ὁρῶν libri, quorum primum citat Plutarch. de flum.

περὶ ποιητῶν Laert. VII. 175. quod bene potest exponi de Homero. Nam quod è Clemente V. Strom. p. 554. Menagius objicit laudante Cleanthis ποιητικῶς, nihil huc facit, nihil enim isto loco aliud significat hoc vocabulū quam poema, quia ex poemate quoddam Cleanthis quatuor versiculi ibidem à Clemente afferuntur.

πολιτικός Laert. VII. 175.

περὶ πρᾶξεων id. 175.

αδ-

περὶ τροπῶν id. 175.

περὶ τῶν σφαιρῶν σφαιρῶν id. 175.

περὶ συμποσίων id. 175.

περὶ τέλης id. 175.

περὶ τέχνης id. 174. Cic. 4. de fin. *Scriptit artem Rhetoricam Cleanthes, Chrysippus etiam, sed sic, ut si quis obmutescere concupierit, nihil aliud legere debeat.* Stoicorum Principes de arte Oratoria scripsisse tradit etiam Quintilianus III. 1.

περὶ τρόπων Laert. VII. 175.

περὶ ὑμῶν id. 175.

περὶ φωνῆς id. 175.

περὶ φιλίας id. 175.

φυλὰς πομπῆς Plutarch. de Stoicor. contradiet. Forte respicit Stobæus Cleanthem sæpius laudans in Eclogis Phys. ut Plutarchus de placitis Philos. & Galenus Hist. Philos.

περὶ χάριτος id. 175.

περὶ χαλκῶν id. 174.

περὶ χρυσοῦ id. 175.

περὶ χρυσοῦ id. 174.

Eximium Cleanthis Hymnum ad Jovem Carmine Hexametro quod incipit *κύδις ἀθανάτων, πολυώνυμε, παγκρατὲς αἰεὶ*, primus è MSto Farnesiano Eclogarum Stobæi Græce juris publici fecit Fulvius Ursinus post fragmenta novem Fœminarum p. 272. Deinde cum aliis quibusdam Cleanthis fragmentis versu scriptis recudi curavit H. Stephanus in Poesi Philosophica p. 49. seq. & 124. inter quæ & versus Hexametri quatuor servati à Clemente Alex. V. Strom. p. 554. Eundem hymnum Cleanthis cum latina Jacobi Duporti viri doctissimi Metaphrasi poetica integrum Radulphus Cudvorthus inseruit incomparabili operi Anglice edito cui titulus est *Intellectuale Systema universi* p. 432. seq. Neque forte erraverit qui dixerit S. Paulum Apostolum cum versiculum *ἐν ᾧ ἡ γέννησις* commendavit Atheniensibus Actor. XVII. 28. addiditque *ὡς καὶ τινες τῶν ποιητῶν εἰρήκασι*, non respexisse ad solum popularem suum Aratum Cilicem sed etiam ad Cleanthem qui Athenis vixerat, & in cujus hymno jam laudato versu statim quarto diserte legitur: *ἐκ σὲ γέννησις ἐσθλὴ*. omnes Iana namque propa-

Ddd 3

go

go Nos sumus. Euthalius à Viro Clarissimo Laur. Zaccagnio non ita pridem editus p. 420. notat dictum à Paulo allegatum esse Ἀρχαῖα Ἀστρονόμια καὶ Ομήρου ποιησῆς. Sane Homero quoque audit Jupiter πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Fuit & Cleanthes quidam Samius Mathematicus, si credimus Palmerio Grentesmenilio in notis ad scriptores Græcos p. 457. Sed locus Plutarchi lib. de facie in orbe lunæ p. 923. ita legendus videtur: ὡς περ' Ἀρίσταρχον ᾤετο δεῖν Κλεάνθης τὸ Σάμιον ἀσεβείας προκαλεῖσθαι τὴν Ἑλλάδα, quo pacto Cleanthes Aristarchum Samium putavit violatæ religionis à Græcis debuisse postulari, ὡς κινεῖν τὴν ἐκ Κορυθίων ἐξίαν, utpote qui Vestam universi (terram enim moveri docuit Aristarchus) movisset loco. In editis Plutarchi libris male legitur: ὡς περ' Ἀρίσταρχον ᾤετο δεῖν Κλεάνθης τὸ Σάμιον &c.

ANNÆUS CORNUTUS Philosophus sectæ Stoicæ, Præceptor Persii & Annæi Lucani Poetarum, à Nerone in insulam relegatus & prope occisus est, ut refert Dio lib. LXII. p. 715. quod cum Nero plurimos jam libros versibus scripisset de rebus gestis Romanorum, & adulatoribus svadentibus quadringentos esset compositurus, monitus est à Cornuto nimios fore, neque à quoquam legendos: cumque nescio quis objiceret Chrysippum, quem ipse laudibus è veheret & cujus sectator esset Cornutus, etiam plura volumina scripisset, tulit responsum illa utilia vitæ hominum, hæc vero, Imperatoris scilicet esse inutilia ac nullius pretii. Tragicus fuit & libros Philosophiæ reliquit, teste auctore vitæ Persii, quam ad Svetonium auctorem plerique referunt. Suidas Leptitanum è Lepti Africæ fuisse refert & πολλὰ φιλοσοφᾶν καὶ ῥητορικὰ scripisset testatur. Et ῥητορικῶς Cornuti τέχνας & τινὲς πρὸς Ἀθλωδωρον καὶ Ἀριστοτέλῳ ἡραφῶ allegant Porphyrius & Simplicius in Categor. Cæterum ex scriptis hujus Philosophi nihil exstat quam ΘΕΩΡΙΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤῶΝ ΘΕΩΝ ΦΥΣΕΩΣ sive liber de natura Deorum sæpius editus sub nomine Phornuti & ad Physicas ac Morales trahens allegorias quæ de Diis apud Græcos tradebantur, curiosiusque inquirens nominum illorum etymologias, exemplo Zenonis, Cleanthis, Chrysippi & aliorum è Stoa Philosophorum. Atenim Cornutum esse auctorem docent Theodorus 2. Therapevt. p. 35. qui * Ἑλληνικῶν θεολογίαν à Cornuto Philosopho scriptam tradit: Eusebius VI. 19. Hist. qui

* Non esse hanc inscriptionem ab auctore, probe animadvertit Vossius Arte Histor. p. 36. & de Hist. Græcis p. 212.

qui Origenem è Cornuti scriptis allegoricum Theologiam Ethnicam interpretandi modum didicisse è Porphyrio scribit, & Auctor Etymologici Magni, qui in ζεύς profert quædam è Cornuti Ἑλληνικῇ θεολογίᾳ quæ in hujus libri capite 1. leguntur, & passim Etymologiis in eodem libro obviis utitur: Denique hoc comprobant Codices quatuor Msti à Galeo laudati, in quibus inscribitur non Φερνέτης sed κερνέτης Πιπιδρομή, τῆς κτλ Ἑλληνικῶν θεωρίαν πρῶτον διδόντων. Quæ sententia placet etiam viris doctis Jo. Meursio in Bibl. Græca & præf. ad Apollonium Dyscolum, atq; Henr. Valesio p. 121. ad Euseb. Vossio, Galeo, Barthio aliisque. Græce primus edidit Aldus cum Æsopi fabulis, Palæphato, Heracliti allegoriis Homericis, Hieroglyphicis Hori & proverbiorum è Tarræo ac Didymo collectione Venet. 1505. fol. atque libro ipsi quidem præmisit nomen Φερνέτης, sed in calce libri: τέλει δὲ περὶ τῶν θεῶν φύσεως κερνέτης, & in titulo totius Voluminis: *Phornutus, seu ut alii Cornutus de natura Deorum*. In Msto Codice Bibl. Augustanæ ** inscribitur Πολυδεύκης Φερνέτης, & Gesnerus p. 567. Bibl. testatur se inter codices Bibl. Vaticanæ reperisse *Polidevcken Furnutum de fabulis Græcorum*. Filii quoque nomen ejus studiis hunc librum auctor dicavit, in Codice quo Gyraldus est usus & in Oxoniensi uno quem Galeus inspexit, vocatur *Georgius*: ὁ ἑταῖρος, ὁ παιδίον Γεώργιος. Sed & Pollucis illud prænomen & nomen Georgii subditivum mihi & meliorum codicum auctoritate rejiciendum videtur. Post Aldinam editionem Græcam, lucem vidit latine quidem *Jodoco Vetareo* interprete Antvverp. 1528. 8. & cum Hygino, Palæphato, Fulgentii Mythol. & de voc. antiqv. Arato cum Germanici Metaphraf. & Proclo de Sphæra Basil. 1542. 1570. fol. Græce & latine cum versione *Conradi Clauseri* Tigurini, additus Palæphato cum versione Phasianini, & Juliani Aurelii Lessigniensis libris III. de cognominibus Deorum Gentilium. ibid. 1543. 8. In hac editione paginis versionibus singulis inscribitur *Cornuti liber de Natura Deorum*. Denique cum *Conradi Clauseri* versione & notulis suis atque castigationibus eruditus hunc Cornuti libellum edidit vir egregius Tho. Galeus inter scriptores Historiæ Poeticæ, Cantabrig. 1671. 8. & Amstelodami 1688. 8. qui in præfatione duplici

** Vide ejus Bibl. Catalogum MSS. à Reifero editum p. 80.

præf. ad edit. Cantabrigg. Cornutus, inquit, spissius nobis negotium faccebat *μυθωδὲς ἔλαττι βροχόν*. Suppetias venire hic tres Codd. Oxonienses calamo exarati, quorum mihi copiam fecit eruditus & amicissimus Vir Tho. Hyde Bibliothecarius Bodlejanus. Ex iis nonnullas ipse emendationes excerpteram, alias (partem longe maximam) & capitis ultimi fragmentum hætenus desideratum idem semper mihi colendus Eduardus Bernhardus supeditavit. Lilius Gyraldus in syntagmatibus (de Diis) infinitos locos in hoc scriptore ex vet. codice sanarat, eos quoque hic adduximus. Capi versionem Clauseri refingere, sed abstinui statim. Probas, inquis? Ita quidem, ut existimem eam una tantum litura opus habere. Velarius item se & Cornutum eadem opera traduxit. Aliam interpretationem concinnare non licuit per operas typographicas, quibus quotidianum pensum conscribendis istis annotationibus soluturum me receperam. Ante Velareum & Cornutum transtulit latine Malarinus nescio quis, cujus versionem ante sexcentos vel septingentos annos compositam vidisse se scripsit Barthius ad Statium T. 2. p. 401. Usus hoc Cornuti libro etiam Porphyrius est in scripto de antro Nympharum & altero de perduto *περὶ ἀρχαλμάτων* ut notatum Galeo, qui ad utramque editionem suam, Cantabrigiensē præsertim præfatus non pauca de Cornuto monuit. Hic capite XVII. cum fabulam Hesiodi de Chao ejusque generatione *ἀλληγορικῶς* explicasset, commentarium in illum Poetam promittere videtur his verbis: *ἀλλὰ ὅ μιν Ἡσίοδος τελειότερον ποτ' αὐτὴν ἐξηγήσει χροῖτο, τὰ μὲν πναὶς οἶμαι ὡς τῶν ἀρχαιοτάτων αὐτὴν παρεῖληφότεν, τὰ δὲ μυθικώτερον αὐτὴν προστέντεν, ὃ τὸ πῶς καὶ πλεῖστον τὴν παλαιὰς θεολογίας διεφθάρη.* Sed Hesiodi quidem perfectior interpretatio alio loco dari poterit, qui nonnulla ut existimo ab antiquissimis (Theologis) desumpsit, fabulosiora vero addidit ipse, quaratione plurima capita antiquæ Theologiæ non mediocriter corrumpi contigit. Ita vertendus ille locus nec Clausero nec Velareo intellectus. Polydevcem vero sive Pollucem Phurnutum qui de Hercule agit c. 31. scripsisse etiam opusculum de ærumnis Herculis, quod exstet Venetiis in Bibliotheca SS. Joannis & Pauli, jam pridem tradidit in Bibliotheca Gesnerus. Et sane in codice etiam Oxoniensi præfigitur Cornuto libellus de laboribus Herculis, is ipse qui ab Allatio * Græce & latine editus est: sed is quemcunque potius habet auctorem quam Cornutum, Allatio etiam judice Joanni Pediafimo rectius adscribendus. Utrique codici præmittuntur versus Politici qui

* Inter excetpta Rhetorum & Sophistarum, Romæ 1641. 8. p. 321.

qui incipiunt: *τὸν Νεμέα λέοντα &c.* Qui vero in nova Bibliotheca MSS. Labbei p. 106. traditur exstare Phornutus in Codice 29. Regis Christianissimi, cum Tho. Magistro de vocibus Atticis, is non alius est ab edito libro de Diis. Usi sunt Cornuti scriptis Philosophicis cæteris deperditis Origenes in Stromateon Opere, teste S. Hieron. Epistola ad Magnum, Jamblichus apud Stobæum, Syrianus, Proclus, Simplicius, Stobæus &c. Cornutum vero Historicum Romanum, de quo Suidas, alium à nostro putaverim, quamvis denique addit: *ἐστὶν ὁ κορυναῖος Λεπιδίτης Φιλοσοφὸς ἡμῶν ὃς Λεπιδίς πέλις λίβυνης &c.* Casaubono quidem iudice ad Satiram quintam Persii Cornuto Philosopho inscriptam, multa de hoc falsa * & inepta Suidas, cui fidem habere caveant tirones. Nescio an idem M. Cornutus, è cuius Satira latine scripta Fulgentius profert hæc verba: *Titivilles Flacce dñ tibi*, vel L. Annæus Cornutus quem Grammaticum vocat Gellius II. 6. *haud sane indoctum & ignobilem*, & lib. IX. c. 10. *hominem sane pleraque alia non indoctum nec imprudentem*, ubi commentarios ejus in Virgilium Italico cuidam inscriptos & Macrobio etiam Charisioq; & Servio laudatos, & libros de figuris sententiarum, allegat. Non male quidem hæc elogia quadrant cum eo quod Cornutum Philosophum *Ἰππὶ παιδείᾳ εὐδοκίμησαι πέτε* Dio Cassius testatur, & notum est multos illa ætate utroque stylo Græco & latino scripsisse: Diversos tamen facit Barthius ad Claudian. p. 128. Sane diversus esse videtur Cnejus Cornutus cujus de Orthographia quædam refert Cassiodorus cap. 1. Diversus quoque auctor Veterum Scholiorum in Persium, si modo illa Cornuti alicujus sint. Diversus & Cornutus Medicus de quo Reines. Epist. ad Hofmann. p. 583. quanquam Cornuti quoque Philosophi scholas cum Persio frequentarunt Claudius Agaturnus (Reinesius ibid. & p. 710. Inscription. legit Agathemer) Medicus Lacedæmonius & Petronius Aristocrates Magnesijs. Diversus quoq; Cornutus Tertullus, Plin. IV. 17. & V. 15. Epist. Diversus denique Cornutus quem Pseudo Catonem vocat Cicero I. ad Atticum Epist. 9.

Eee

Cra-

ideretur falsum illud, quod à Nerone occisum tradit Cornutum Suidas, cum in exilium tantummodo missum narrent Dio & Eusebius, quanquam utrumque esse posse verum notet Jonsius p. 247. Sed fallitur vir doctus cum ibidem scribit à Gellio II. 6. Cornutum sub Nerone occisum refert. Nusquam enim hoc refert Gellius.

- Crates Mallores* Grammaticus Pergamenus ab Attalo Romam missus circa Olympiadem CLIII. Panætii præceptor fuit teste Strabone XIV. p. 676. quin & ipse Philosophus Stoicus à Suida appellatur. De eo videndi viri docti ad Sveton. de Grammaticis c. 2. & Meursius in Bibl. Attica. De ejus διορθώσεις Homericæ dixi lib. 2. c. 2. §. 20.
- Crinis*, Arrian. III. 2. Epictet. Laert. VII. 62. 68. 76. ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ. id. 71. Fuit & Crinis quidam sacerdos Apollinis, de quo vide scholia Græca ad Iliad. ε. v. 39. & Suid.
- Crispinus*. Jonf. p. 208.
- Crispus Passienus*. Senec. præf. libri IV. Nat. quæst. & lib. 1. de benefic. c. 15. Vide de eo Lipsium ad Epigramma Senecæ VI.
- Damascius Damascenus* Suidæ Stoicus dicitur, etsi Platonice & aliarum quoque scholarum Philosophicarum dogmatis non leviter tinctus fuit. De illo & opere ejus quod exstat MS. περὶ ἀρχῶν dicendi locus erit infra libro V.
- Damasippus*. Jonf. p. 208.
- Dardanus & Mnesarchus* principes Stoicorum Athenis tempore Antiochi Acalonitæ ac Philonis Academici. Vide Ciceronis IV. Acad. quæst. c. 22.
- Demetrius* Diphili F. Bithynus, Panætii Stoici discipulus. Laert. V. 84. Ejus Epigramma in Myronis bovem. Antholog. IV. 7.
- Demochares*. Laert. VII. 14. in Zenone.
- Ex Arei Didymi* Epitome, & Aristoclis Peripatetici libro VII. de Philosophia Eusebius XV. præparat. c. 14. 15. 18. 19. 20. compendio refert dogmata Physica Stoicorum. Similiter Laertius VII. 48. seq. epitomen placitorum Stoicorum exhibet è *Dioclis* Magnesi *Περὶ δρομῆς Φιλοσοφίας*.
- Dio Stoicus*. Cic. III. de legib. c. 5.
- Diodorus Cronus* Dialecticus, Zenonis junioris Stoici patria Sidonii Magister. Laert. VII. 16. Suid. in ζήνωνος Σιδ. Cæterum apud Ciceronem *Diodori Stoici* nomen hinc inde male irrepsit pro *Diodoto*, quo M. Tullius usus est familiariter eumque apud se habuit. XIII. 16. ad familiar. & in Bruto c. 90. ubi domi suæ nuper mortuum refert.
- Diogenes* è Ptolemaide. Laert. VII. 48.
- Diogenes* Seleuciensis trans Tigrim *Babylonius*, Adollodori Atheniensis teste Scymno Chio sive Marciano Heracleota, præceptor. Cum Car-

Carneade ac Critolao legationem obiit Romam auno U. C. 598. de qua dictum supra in Academicis & Peripateticis. Vide & Plutarchum Catone Majore p. 349. & quæ viri docti ad Laert. VI. 81. Ejus περί Φωνῆν τέχνη. id. VII. 55. seq. 57. seq. διαλεκτική τέχνη. 71. Videtur hic Diogenes etiam allegari 84. quemadmodum & 39.

Dionysius Theophrasti F. Heracleotes, Zenonis Citici auditor, sed qui à Stoicis deinceps ad Cyrenaicos defecit, μεταστρέψας inde dictus. Athen. VII. p. 28. Vide Jonsum p. 250. & Laert. V. 92. VII. 23. 37. & 166. seq. ubi & scriptorum Catalogus. Alius *Dionysius Stoicus* quem Athenis audivit Atticus, teste Cic. 2. Tusc. qv. Nescio an diversus Dionysius Stoicus quem allegat Laert. VI. 43.

Diotimus Stoicus Epicuro invidiam facere conatus fictis sub ejus nomine lascivis Epistolis. Laert. X. 3. sed accusatus à Zenone Epicureo, capitis damnatus fuit, teste Athenæo XIII. p. 611. qui *Theotimum* vocat, & libros contra Epicurum scripsisse testatur. Pro Theotimo Diotimi nomen reponere jubet Jonsius p. 196. Sed ita ab aliis quoque observo confundi Diodoros & Theodoros, Diodotos & Theodotos &c. Diotimis variis ab eodem Jonasio erudite collectis adde Diotimum γυμνασιῶν ejus mentio apud Theophrastum de sudoribus, & Diotimum ejus Epigramm. in Anthologia. Fuit & Diotima vates, ejus mentio apud Platonem in Symposio, atque inde apud Max. Tyrium diff. VIII. Lucianum Evnucho, aliosque. Theotimi cujusdam mentio in Q. Catuli versibus apud Gellium XIX. 9. alterius item, gravi oculorum incommodo laborantis, qui prohibentibus Medicis cum conveniret uxori, *Vale*, inquit *amicum lumen*, ut legas apud S. Ambrosium in IV. Luca.

Diphilus Demetrii Bithyni Pater, æqualis Panæti. Laert. V. 84.

Alius *Diphilus* cognomento Labyrinthus, Aristæneti Zenonis F. præceptor. Lucian. Convivio.

Epictetus Hierapolita Phryx, sectæ Stoicæ decus, de quodixi infra lib. IV.

Eratosthenes Cyrenæus, Aristonis Chii discipulus. Athen. VII. p. 281. De hoc vide quæ capite proximo XVIII.

Etoemocles. Lucian. Convivio.

Eubius Ascalonita, Stoicus celebris. Steph. Byz. in Ασκάλων.

Eucrates ὁ πᾶν, ejus meminit Lucianus in Hermotimo T. I. p. 512.

Eudemus, Laert. VII. 40. nisi legendum Eudromus.

Hermotimus Menecratis F. quem colloquentem inducit Lucianus libro de sectis T. 1. p. 504. seq.

Hierocles Alexandrinus. Gell. IX. 5.

Jafon Menecratis Nysæi F. & Posidonii è filia nepos ac successor, de quo Suidas in Ἰάσων ubi & ejus scripta recensentur, è quibus βίβλ. ἐλλ. ἀδδ. Stephano quoque in Ἀλεξάνδρεια laudatus forte fuit junioris Jafonis Argivi. Vide Jonsium p. 218.

Isidorus Pergamenus Rhetor. Laert. VII. 34.

Julius Canus qui à Cajo Caligula interficiendus recepit se post mortem edoctrum * amicos de conditione animæ post excessum ex hac vita, ut refert Seneca de animi tranquillitate c. 14. Neque vanum hoc fuisse promissum narrat Plutarchus apud Syncellum p. 330. Antiocho enim Seleuciensi de nocte per somnium apparuisse Canum, eique exposuisse τὰ περὶ διαμονῆς τῆς ψυχῆς καὶ κατὰ πρῶτὴν φωνῆς πρὶ τῶν ἐξόντων.

Junius Rusticus occisus à Domitiano Imp. quod Thraseæ Patri & Prisci Helvidii laudes edidisset. Vide quæ Viri docti ad Svetonii Domitian. c. 10. Hujus fote filius (ut Jonsio p. 231. visum) Junius Rusticus itidem Stoicus, Magister M. Antonini Imp. Confer Gatakerum ad libri 1. §. 7.

Leonidas Rhodius. Strabo XIV. p. 655. Idem est Leonides si credimus Meursio lib. 2. de Rhodo p. 100. cujus meminit Hesychius in ἐκτοῖς, & cujus præcepta symmetriarum celebrat Vitruvius præfat. libri VII. quemque ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας laudat Tzerzes ad Lycophronem v. 754. Fuit & Leonides Byzantinus inter ἀλιευτικῶν scriptores memoratus ab Athenæo, & Leonides Tarantinus cujus Epigrammata bene multa in Anthologia exstant, ut omittam Leonidam fortissimum Regem Spartanorum.

M. Annæus Lucanus, scriptor Pharsaliæ.

Lyfimbatus Stoicus. Porphy. vita Plotini.

Marcus Antoninus Imperator, de quo infra lib. IV.

Medius. Porphy. vita Plotini.

Ecc 3

Mne-

* plura hujuscemodi promissi exempla exposui in Exercitatione de recordatione animæ separatæ parte 1. sect. 3. quibus adde Jacobum Bonifadium, qui antequam ad supplicium duceretur Jo. Baptistæ Grimaldo amico suo scripsit se non intermissurum esse signo aliquo de statu alterius vitæ ipsum certiore reddere, si citra terrorem hoc fieri posset. Vide Menagii AntiBailletum T. 2. p. 158. & Bælii Lexicon edit. 2. in Bonifadio.

Mnesarchus Panætii discipulus ab Antiocho Ascalonita, de quo supra dixi, auditus. Augustin. III. 18. contra Academicos & Numenius apud Euleb. XIV. præparat. p. 739. Inter Principes Stoicorum suæ ætatis habitum constat è Cicerone. Allegatur & à Stobæo Eclog.

Musonius Rufus, Thuscus, à Nerone exulare jussus, à Flavio Vespasiano revocatus, ac pulsus cæteris Philosophis solus Romæ retentus. De hoc vide Jonsum lib. III. c. 7. Meminit hujus Musonii forte etiam Origenes 3. contra Celsum p. 150. ubi Musonium refert inter eos qui vitæ integritate adeo enituerunt, ut aliis exemplo esse possent. Nisi hæc malis accipere de Musonio Cynico. Ἀπομνημονεύματα Musonii Philosophi scripserat Asinius Pollio Trallianus Suida teste in σωλίων, qui hunc cum altero antiquiore Asinio Polliōne confundit. Præclarum alterutrius Musonii dictum apud Gellium XVI. 1. ἀντιπράξης καλὸν μὲν πᾶσι, ὃ μὲν πᾶσι οἰχεται, τὸ καλὸν μὲν. Ἄντι ποιήσης αἰσχρὸν μὲν ἡδονῆς, τὸ μὲν ἡδὺ οἰχεται, τὸ δὲ αἰσχρὸν μὲν εἶ. Idem ante Musonium dixerat Cato his verbis: *Cogitate cum animis vestris, si quid vos per laborem recte feceritis, labor ille à vobis cito recedet, bene factum à vobis, dum vivitis, non abscedet: Sed si qua per voluptatem nequiter feceritis, voluptas cito abibit, nequiter factum illud apud vos semper manebit.*

Musonius junior, Plotini ætate, de quo Porphy. in hujus vita.

Naclerus Ponticus. Jonf. p. 209.

Nestor Tarsensis Stoicus, memoratus Straboni XIV. p. 674.

Pammenes, Etoemoclis discipulus. Lucian. Convivio.

Panætius Rhodius senior, de quo videndus Suidas, qui etiam ex Asclepiade Myrleano refert Polemonem Panætii Rhodii auditorem fuisse. Panætii Patris & filii meminit S. Ambrosius & utrumque περὶ τῆς καθήκοντος scripsisse testatur.

Panætius Rhodius junior, Diogenis Babylonii & Antipatri Tarsensis discipulus, doctor Mnesarchi, & Posidonii, teste Cic. lib. 1. de divin. c. 3. Lælii quoque sapientis & Scipionis (qui eum secum domi & in legatione Ægyptiaca ante Censuram secum habuit) Fannii Hecatonis & Apollonii Nysæi, Polybiique: Stoicus quidem, sed qui nec acerbiter sententiarum illius sectæ (v. g. de ἀναλγησία & ἀπυθεία, vide Gellium XII. 5.) nec differendi spinas, probaret, sem-

semperque haberet in ore Platonem, Aristotelem, Xenocratem, Theophrastum, Dicæarchum, ut notat idem Cicero, extremo libri IV. de finibus. De hoc Panætio celeberrimo videndi Jonsius lib. II. 13. & Meursius in Rhodo p. 101. seq. Scripta ejus hæc apud veteres memorantur:

περί αἰρέσεων De Philosophorum sectis, Laert. II. 87.

De civili statu Cic. III. de leg.

De dolore pariendo ad Q. Tuberronem Epistola, Cic. IV. de fin. & IV. Tusc. Quæst.

Περὶ εὐθυμίας de animi tranquillitate Laert. IX. 20.

Περὶ ἑκατήκοντος, de officiis libri, quibus scriptis triginta annos supervixit, natus Olymp. CLII. Meminit plus simplici vice Cicero in libris ejusdem argumenti, qui Panætii se vestigiis instituisse non diffitetur etiam XVI. 11. ad Atticum. S. Ambrosius lib. 1. de Offic. c. 7. & 10. Apostolius proæm. proverb. ἡ δὲ καὶ ἡ σοφὸς κικέρων ἐπελάβετο παναιτίου, ῥωμαίου ἑλληνοῦ, συγγραφεῖται μὲν περὶ ἑκατήκοντος &c. Librum secundum allegat Gellius XIII. 26.

περί Σωκράτους. Plutarch. Aristide, Athen. XIII. p. 556.

Panætii junioris περὶ τῆς Γεωμετρίας καὶ μουσικῆς λόγων laudat Porphyrius ad Harmonica Ptolemæi p. 244.

Panætiasarum meminit Athenæus V. p. 186. variorum Philosophorum σωώδους convivandi causa Athenis fieri solitos referens, τῷ μὲν Διογηνίῳ (à Diogene Babylonio) τῷ Ἀντίπατρι (ab Antipatro Tarsensi) τῷ Παναιτιάδῳ.

Pantenus è Stoico * Christianus & præfectus Scholæ Catecheticae Alexandrinæ, de quo Guil. Caveus in Historiæ literariæ parte utraque ad A. C. 181. & in vitis Patrum Anglice editis T. 1. Halloisius Tomo 1. de scriptorum Orientalium vitis, Sam. Basnage T. 2. Annal. ad A. C. 194. n. IX. & H. Dodvvellus ad fragmentum Philippi Sideretæ p. 501. seq. qui præter Eusebii & aliorum veterum testimonia Pantænum patria Atheniensem secta Pythagoreum & post Clementem Alexandrinum scholæ Alexandrinæ præfuisse parum verisimiliter contendit.

Pericles Lydus. Jons. p. 209.

Per

* Syncellus p. 355. post commemoratum Clementem Alex. Πάνταντος φιλόσοφου ἀπὸ Στωϊκῶν ἐν τῷ θεῷ λόγῳ διέπραττεν.

Perseus Citieus Zenonis servus Gell. II. 18. hinc liber in jam senis contubernio fuit Olymp. CXXX. Laert. VII. 6. & 13. ab eo missus ad Antigonom Gonatam qui eum Acrocorintho praefecit, unde ejecit Aratus Sicyonius. id. 6. 9. 36. Adde Lips. I. 12. manu duct. Antigonom cum Menedemi Philosophi causa Eretriensibus vellet Remp. restituere auctor fuit ne faceret, unde Menedemi Vatinianum in illum odium. id. II. 143. Ejus ἡθικὴ σχολαί, 28. Ex his Meursius lib. 2. de Cypro p. 167. putat petita quae Cicero 1. de Nat. Deorum ē Persæo refert. Alia ipsius scripta Laert. VII. 36. πολιτείας Λακωνῶν & διαλόγους συμποτικὰς (quae συμποτικά ὑπομνήματα Laertio VII. 1. vocantur,) allegat Athenæus. Discipulus Persæi fuit *Hermagoras Amphipolitanus*, cujus dialogi apud Suidam memorantur: Μισοκύνων, περὶ ατυχημάτων, ἔκχυτον (effusum ex ονό) ἐστὶ ὡσεὶ σκοπία, & περὶ σφισείας πρὸς τὰς Ἀκαδημαϊκὰς.

Persius Poeta latinus, cujus sex Satiræ exstant, discipulus Cornuti de quo supra.

Phanias Posidonii discipulus scripsit περὶ ποσειδωνείων σχολῶν, quorum librum 1. allegat Laertius VII. 38.

Pharisei, Stoicis vicini, notante Josepho. Sed & S. Hieronymus, Christianus Doctor, in XI. Esaia, Stoicos cum nostro dogmate in plerisque concordare scripsit.

Philippus Prusiensis, Plutarchi æqualis quem vide VII. 7. Sympol.

Philocrates Chrysippi sororis filius. Laert. VII. 185.

Philonides Thebanus à Zenone Citieo ad Antigonom missus. Laert. VII. 9.

Phæbion. Porphy. vita Plotini.

Philopator ἐν τοῖς περὶ εἰσαγωγῆς. Nemes. c. 35. de Natura hominis, quo in loco licet duplici vice Philopatoris nomen diferte occurrat, Menagius ad Laert. VII. 54. suspicatur legendum esse Ἀντίπατρον.

Phæbion. Porphy. in vita Plotini.

Plancus. Jons. p. 209.

Plato Rhodius, Panætii discipulus. Laert. III. 109.

Rubellius Plautus. de quo viri docti ad Tacitum. Alius *Plautius Lateranus* de quo vide eundem Tacitum XV. 60. & Arrian. lib. 1. diss. Epictet. c. 1.

Polemo Panætii discipulus, Panætii puta senioris. Vide Suid. in πολέμων & Jonsium p. 178. seq.

Poly.

Polybius Megapolitanus, de quo infra capite singulari dicturus sum, Panætii discipulus fuit, teste Suida in Παναίτ.

Porphyrus defensorem Stoicorum vocat Julius Firmicus de errore profan. relig. Sane ut aliarum sectarum, ita Stoicæ quoque dogmatis egregie imbutus fuit.

Posidonius Alexandrinus, Zenonis Citiei discipulus Laert. VII. 38. & Suid. Hujus nonnulla videntur, quæ mox inter Posidonii Rhodii scripta referam, ut περὶ τελῶν, περὶ τετραπλικῶν, περὶ κερτηρίων, & εἰσαγωγὴ περὶ λέξεως.

Posidonius Arameensis Syrus (Strab. XIV. p. 655.) qui Rhodius etiam vocari solet, quia Rhodi vixit, ubi à Magno Pompejo est auditus (id. XI. 49.) & frequentatus à Cicérone. (Plutarch. in Cic. p. 862.) ibique Prytanis magistratum gessit (Strab. VII. p. 316.) discipulus ac successor Panætii. περὶ ποσειδωνείων σχολῶν scripserat Pharnias, discipulus Posidonii, ut paulo ante dixi. Romam venit Consule M. Marcello h. e. Anno U. C. 702. teste Suida in ποσειδ. De hoc Posidonio præter Menagium, Jonsium, Vossiumq; & Lipsium egit Begerus 1. thesauri Brandenb. p. 276. seq. & Meursius lib. 2. de Rhodo c. 12. è quo noticiam scriptorum hujus vel superioris Posidonii in præsentem locum conferre liceat cum quibusdam accessionibus.

περὶ εἰσαγωγῆς Laert. VII. 149.

περὶ ζωνῶνα ἢ Σιδωνίων. Proclus 3. in Euclid.

ἡθικῶς λόγος Liber primus. Laert. VII. 91.

Libri περὶ ἡρώων καὶ δαιμόνων. Macrobi. 1. Saturnal. c. 23.

XIII. περὶ θεῶν. Laert. VII. 138. 139. 149. Liber quintus de Natura Deorum Cic. lib. 1.

περὶ κατὰ φύσιν liber primus. Laert. VII. 124. 129.

περὶ κόσμου liber 1. Laert. VII. 142. Fuerunt qui librum de Mundo qui hodie inter Aristotelis scripta legitur, huic Posidonio tribuerent, ut dixi supra lib. 3. c. 6. p. 129.

περὶ κερτηρίων. Laert. VII. 54.

Ἱστορίαι τῆς Πολύβιον ἐν βιβλίοις ν' β. in quo opere etiam de rebus Pompeji egerat. Vide omnino Vossium lib. 1. de Hist. Græcis r. cap. 24.

Εἰσαγωγὴ περὶ λέξεως. Laert. VII. 60. Putat Meursius respici etiam ab Etymolog. M. in ὁψίς & Scholiis ad Iliad. x.

FFF

V.

V. περί μαυπικῆς Laert. VII. 149. *De prognosticorum causis* Cic. 2. de divin.

III. περί μετεώρων. Laert. VII. 125. liber XVII. id. 144. Respicit hoc opus Seneca Nat. quæst. Cleomedes &c.

Μετεωρολογικὴ συγγραφή. Laert. VII. 138. 152. Ejus compendium scripserat Geminus Rhodius teste Simplicio in 2. Physf.

Ἐξήγησις ὁ πλάτωνος πρὸς Πυθαγόραν. Sextus Empir. VII. contra Matth. p. 142.

περί πελμῶν Suid. in οἰωνοῖς. & ποσειδάν. Nonnus Monachus collect. Hist. ad Nazianzen. c. 62.

ποσειδωνικά. Laert. VII. 91. 119.

Τέχνη τακτική. Ælian. Tactic. c. 1.

περί πελῶν. Laert. VII. 87.

Φυσικὸς λόγος ejus librum secundum laudat Laert. VII. 134. 140. sextum 145. octavum 153. 154. duodecimum 149. decimum quintum id. 140.

περί ὠκεανῶν. Strabo II. p. 98. licet Olbiopolitæ Posidonio Suidas tribuit.

De Sphæra artificiosa ad Archimedæ exemplum à Posidonio composita Cicero 2. de Natura Deor. *Si in Scythiam aut Britanniam sphaeram aliquis attulerit hanc, quam nuper familiaris noster effecit Posidonius, ejus singule conversiones idem efficiunt in Sole & in luna & in quinque stellis errantibus, quod efficitur in cælo singulis diebus & noctibus.* Cæterum falsatur Athenæus qui hunc Posidonium Scipionis Africani æqualem facit XIV. p. 657.

Fuit & Posidonius Corinthius, ejus ἀλκυονικά idem Athenæus 1. p. 13. memorat, & Posidonius Olbiopolites Sophista, ejus fuere declamationes, Argumenta in Demosthenem, Atticæ Historiæ libri IV. Libyconum libri XI. & de regione quæ Tyrica appellatur. Posidonium præterea Grammaticum Aristarchi ἀναγνώστην notavit Jonsius, & Posidonium calatorem, Pompeji ætate celebrem, & Posidonium Medicum sub Valente Imp. qui dæmoniacos dari pernegabat. Vide Philostrog. VIII. 10. & Aetium tetrabiblo 2. lib. 2. c. 12.

Priscus Helvidius Thraseæ gener. τοῖς Στωϊκοῖς δόγματι ἐντραφεῖς, teste Xiphilino in Vespasiano. Hujus Prisci vitam & laudes quod scripsissent Junius Rusticus & Herennius Senecio, à Domitiano sunt occi-

occisi : Fannia Helvidii uxor, cujus rogatu hoc Senecio fecerat, in exilium pulsa. Vide Jonsium p. 231.

Procli duo *Malloae* Cilices de quibus *Suidas*, testatus alterum scripsisse *Ἰωάννης Διογένης* (Seleucienſis) *σφισμάτων, καὶ πρὸς Πτήκερον*. Alterius horum & simul *Philonidis Stoici*, de quo supra, meminit *Proclus* junior patria *Lycius*, in *Timæum* p. 166.

Protagoras *Stoicus* *Laertio* memoratus. Vide quæ dixi lib. 2. c. 23. §. 27.

Publius Hierapolita. *Steph.* in *ἱεράπολιν*.

Publius Rutilius, *Senecæ* variis locis celebratus. & *Cic.* in *Bruto* c. 30.

Rhodium quidam de quo *Laertius* VII. 22.

Satyrus *tibicen*, *Aristonis Chii* sermonibus captus. *Ælian.* III. 33. Var.

Q. Mucius Scaevola, à juris cognitione & eloquentia *Ciceroni* laudatus, qui primus omnium jus Civile apud Romanos in disciplinæ formam redegit, interfectus à *Mario*.

Cervidius Scaevola itidem juris peritia celebris, qui *M. Antonino* à *Consiliis* fuit. Constat & alios bene multos ex veteribus Romanis *JCtis* *Stoicæ* potius quam alteri cuidam *Sectæ* addictos fuisse.

Semius. *Jons.* p. 209.

L. Annaeus Seneca, qui plurimis scriptis *Philosophiam Stoicam* illustravit.

Hevennius Senecio, supra in *Prisco Helvidio*.

Serapio Hierapolita. *Steph.* in *ἱεράπολιν*.

Quintus Sextius, de quo *Seneca* *Epist.* 64. Lectus est deinde liber *Q. Sextii Patris*, magni si quid mihi credis viri, & licet negent, *Stoici*. Huic præstantissimus *Galeus* tribuendas esse contendit sententias aureolas quas pro *Sexti Pythagorici* sententiis habuit & pro *Xysti Episcopi Romani* venditavit in versione sua *Rufinus*. Vide *Galei* præfat. ad *Opuscula Mythologica Physica & Ethica* edit. *Amstelodamensis*.

Sextus Chæroneus *Plutarchi Sororis* filius, *Marci Antonini* præceptor, diversus à *Sexto Empirico Stoicorum* adversario, ut quos imprimis oppugnare se in libris suis innuit lib. 1. *Pyrrhon.* *Hypotypos*, c. 14. pag. 14.

Sextus Ælius JCIus.

Sextus Herius. *Jons.* p. 209.

Sextus Pompejus, *Cicero* *Bruto*, c. 47.

Sofus Afealonita. Supra in Antiocho.

Sotion Alexandrinus (male Σιτίων apud Syncellum p. 318.) aqud quem sedisse se puerum testatur Seneca. Alius Sotion antiquior qui de successionibus Philosophorum scripsit. Vide Lipsii manu duct. lib. 1. diss. 12. & Jonsium lib. 2. c. 10.

Sphærus Borysthenites live Bosporanus, inter præcipuos Zenonis Citiei & Cleanthis auditores, Lacedæmone docuit atque inter alios Cleomenem instituit ad virtutem. Vide Plutarchum Cleomene p. 805. Laert. V. 37. & VII. 177. Chrysippi apud Cleanthem condiscipulus. Athen. VIII. p. 245. Scripta ejus refert Laert. VII. 178. inter quæ, *περὶ Ἡρακλείτου ἐ διατριβῶν* (malim disjungere : *περὶ Ἡρακλείτου*, & libros quinque *διατριβῶν*) *περὶ Λακωνικῆς πολιτείας*, *περὶ Λυκάρου*, *περὶ Σακερᾶτος*, *περὶ μαντικῆς*, *περὶ ἐρετρεϊακῶν φιλοσόφων*. Contra Sphærum hunc scripsit Chrysippus, id. 198. Cleanthes vero eundem misit ad Ptolemæum Philopatorā (qui regnavit ab Olymp. CXXXIX³. ad CXLIX³.) id. 185. Ejus librum de Rep. Lacedæmoniorum laudat & Athenæus, & respicit Plutarchus in Lycurgo. Hominem inprimis bene definientem antiquis Stoicis habitum hunc Sphærum testatur Cicero IV. Tusc. quæst.

Spurius Albinus. Cicero Bruto, c. 25.

Strabonem Amasenum, Geographorum Principem, licet Peripatetica etiam dogmata edoctum, Stoicis tamen magis fuisse eorumque placita secutum esse, evincit adversus Xylandrum II. Casaubonus præf. ad Strabon. & in notis haud uno loco, tam Vossius II. 6. de Hist. Græcis.

Themistocles cujus meminit Longinus p. 244. edit. Clariss. Tollii è Porphyrio in vita Plotini. Syncellus p. 380.

Alius *Themistocles* Stoicus antiquior, quem colloquentem inducit Plutarchus lib. 1. Sympof. quæst. 9.

Theo Alexandrinus Arei de quo supra & Augusti Imp. tempore clarus, quem Suidas ait scripsisse τὸ *Ἀπολλοδώρου Φυσικολογικῆς εἰσαγωγῆς* *πρὸς μνημῶνα* & artis Rhetoricæ libros III.

Theo Antiochenus qui scripsit Apologiam Socratis, eodem Suida teste.

Theo Titbareus, Boeotus. Laert. IX. 82.

Theodorum Chium & *Milesum* itemque tertium hujus nominis Stoicos memorat Laertius II. 103. seq.

Thesmopolis. Lucian. de mercede conductis T. 1. p. 472. seq.

Thrasea Petus, qui vitam Catonis Uticensis scripsit, hinc mori jussus à Nerone. Vide Jonsum p. 230. & Vossium de Hist. latinis p. 135. Sub hujus Thraseæ titulo librum in affectis habuit Justus Lipsius, quo disquisivit quatenus sapienti viro * fas sit vel jus sibi ipsi mortem consciscere. Vide Centur. 1. Epist. Miscell. 22. & Epistolam quam Vellejo suo præmisit ad Theodorum Leevvium.

Thrasonides. Laert. VIII. 130. Suid, in ἐρωγ.

Timocles. Lucian. Jove Tragædo. T. 7. p. 143. Fuit & vetustior quidam Timocles Syraculanus cui Orphei scripta quædam tributa fuisse testatur Suid. in Ὀρφεύς. De Timocle Atheniensi dixi supra lib. 2. c. 22.

Trypho Stoicus & Platonicus. Porphy. vita Plotini.

Q. Ælius Tubero Plutarch. Lucullo f. 518. Seneca Epist. 96. Cic. Bruto c. 31.

M. Terentium Varronem Romanorum doctissimum Stoicis accenser Leonardus Cozzandus, quem vide sis libro tertio de Magisterio antiquorum Philosophorum p. 231. seq. Prodiit liber Genève 1684. 12.

Zeno Citieus quem Pœnulum vocat Cicero (Laert. VII. 3. & Suidas Φαίναξ) quod Citienfes è Phœnicia fuerint profecti. Xenocratis primum & Polemonis (Laert. VII. 2. & 25.) Stilponisque (id. 2. & 24.) Platonicorum discipulus fuit: (Euseb. XIV. præparat. p. 719.) à quibus exiguam cur discederet causam habuisse docet Cicero IV. de finibus. Audivit deinde Cratetem Cynicum (Laert. VII. 3. 12. 24. 32.) & Heracliti ** libros legit, unde austerus evasit

F ff 3

fit

* Ejusdem argumenti librum paulo ante obitum composuit Jo. Vergerius Abbas Sancyranus sub inscriptione *casus Regiæ*. In hoc triginta & quatuor occasiones notaverat in quarum aliqua homo constitutus posset recte ἐξάγειν εαυτόν. Johannis vero Donnei Decani Londinensis Βικατάριον, Anglice post auctoris fata & contra spirantis desiderium (librum enim à se forte amissum volebat à recuperatore herede æternis tenebris mandari) in lucem editum & non ita pridem Londini recusum, quo propitium quodcumque sua natura turpe atque injustum esse negat, hunc inquam librum argumentis non inficiandis consutavit Jo. Adamus in libro cui titulus: Specimen diatribæ de Avtochiria, sive: An Essay concerning Selfmurder, wherein is endeavourd to prove that it is unlawful according to Natural principles. Lond. 1700. 8.

** Ita intelligenda Laertii verba, quæ interpres male ita accepit, ac si Heraclitum, quocentum annis junior fuit, audivisset Zeno.

fit & Cynicus. Frequentavit etiam Diodorum Dialecticum cognomento Cronum quem audivit & alter Zeno junior Sidoni⁹ (id. 25. & 16.) Hinc ipse novam condidit sectam, licet non tam rerum inventor, iudice Cicerone 3. de fin. quam novorum verborum, & qui decori magis ac verecundiae rationem haberet. Adscivit plures discipulos, qui ab ipso primum Zenonii, deinde à pœcile Stoa sive porticu in quo docebat, sunt appellati Stoici. (id. 5.) Magna gratia valuit apud Antigonum Gonaram Macedoniae Regem de quo supra dixi. Hic rebus praeiit ab Ol. CXXV², ad CXXXV¹, & Zenoni diu supervixit. Docuit Zeno per annos LVIII. (Laert. VII. 28.) Vixit annos saltem octoginta (176.) nisi suppositicia sit *Epistola ejus ad Antigonum* quam dat Laertius VII. 8. At Persæus discipulus, duos tantum & septuaginta annos tribuit (id. 28.) alii longe pauciores, (Suid. in ἀνεν) alii duodecentum. (Laert. VII. 28.) Successorem reliquit *Cleanthem*: discipulos habuit *Persæum*, *Herillum*, *Aristonem*, *Athenodorum* aliosque. Vide Lipsium lib. 1. manu duct. c. 12. *Scriptorum Catalogus* è Laertio aliisque monumentis, * hic est:

περί ἀνθρώπου φύσεως, Laert. VII. 4. 87.

Ἀπομνημονεύματα, id. 4.

Διατριβαί, id. VII. 34. Sextus Empir. X. contra Math. p. 469. & Pyrrhon. Hypotypof. III. 25.

Ἐλεγχοί Laert. VII. 4. Nescio an ex his petiti duo versiculi quos sub Zenonis nomine affert Joannes Stobæus serm. 14. de adulatione:

Ἐλεγχε σαυτὸν ὅστις εἶ, μὴ πρὸς χάριν.

Ἀκὸς ἀφαιρῶ τὴν κολακῶν παρρησίαν.

περί τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, Laert. VII. 4.

Ἐρωτική τέχνη. id. 34.

ὑπόμνημα εἰς τὴν Ἡσιόδου θεογονίαν. Cicero 1. nat. Deor. Cum vero Hesiodi Theogoniam interpretatur (Zeno) tollit omnino usitatas praeceptasque cognitiones Deorum, neque enim Jovem neque Junonem neque Vestam neque quenquam qui ita appellatur in Deorum habet numero: sed rebus inanitis atque mutis per quandam significationem hæc docet tributa nomina.

περί

* E recentioribus præter viros doctos ad Laert. contuli Meursium in Cypro lib. II. p. 163. seq.

περί ὁ καθήκοντος Laert. VII. 4. 25. 108. 129. Sextus Empir. III. 25.
Pyrrhon. Hypotyp.

καθολικά id. 4. In MS. Regis Christianiss. conjunctim legitur teste Menagio Πυθαγορικά καθολικά.

κράτη Laert. VII. 4.

περί λέξεων id. 4.

περί λόγων id. 39. 40.

περί νόμων id. 4.

περί ὁσίων id. 4. & 136. 142. 143. 145. 153. Videtur respicere Sextus VIII. contra Math. p. 327.

περί βλημάτων ὁμηρικῶν πέντε Laert. VII. 4. Respicit Dio Chrysost. diss. 53. & Strabo lib. I p. 41. ubi Zenonem suum vocat, tanquam Stoicorum principem Stoicus.

περί ὁσίων Laert. VII. 134.

περί ὁψέως id. 4.

περί ὁρμῆς ἢ de impetu (desiderii) libri I. III. ita lego apud Laert. VII. 4. pro περὶ ὁρμῆς ἢ περὶ αἰθρώπας φύσεως. Apud Meursium in Cypro p. 168. male excusum περὶ ὁρμῆς.

περί παθῶν Laert. VII. 4. & 110.

περί ποιητικῆς ἀκροάσεως id. 4.

Πολιτεία id. 4. 32. seq. 121. 131. Athen. XIII. p. 561. Theodorit. Therapeut. III. p. 49. Platonis Remp. hoc in opere oppugnaverant Zeno, sed hoc fecerat iniquius, & alia parum verecunde in eo teste Cicero scripserat, unde Laertius ait fuisse qui dicerent illud in cauda canis exaratum à Zenone. Vide Plutarch. de Stoicorum contradictionibus p. 1034 & Numenium apud Euseb. præparat. pag. 732 seq.

Πυθαγορικά Laert. VII. 4.

περί σημείων id. 4.

Τεχνικῶν λύσεις id. 4.

περί ὁ κατὰ φύσιν βίης id. 4.

Laudatur præterea Zeno noster sæpius à Cicerone, Plutarcho, Clemente, Cenforino, Sexto, Eusebio, Theodorito & aliis.

Zeno Sidonius Diodori Croni & Zenonis Citiei discipulus. Laert. VII. 16. & 38. Suid. in Ζήνωνος Σιδωνίου. Menag. ad Laert. p. 279.

Zeno Tarsensis. Laert. VII. 41. & 48.

Zeno Chrysippi discipulus & successor, cujus meminit Laertius VII. 35. testa-

testatus paucā scripsisse, sed plures reliquisse discipulos. Vide & Eusebium XV. 13. præparat. p. 816. & c. 18. p. 820. ubi notat eum de conflagratione universi leorsim sensisse à reliquis Stoicis.

Zeno Diphili, cognomento Labyrinthi discipulus. Lucian. Convivio.

Zenodotus Diogenis Babylonii discipulus. Laert. VII. 29.

Zenothemis. Lucian. convivio.

Stoicis mulieribus *Porcia*, *Arria* utrique, *Fannia* & *Theophile*, de quibus Menagius in Historia Philosopharum, adde *Helviam*, Matrem Senecæ, quam filius inter alia in consolatione ad eum scripta c. 16. testatur sapientium præceptis fuisse eruditam.

CAPUT XVI.

De LYCOPHRONE Chal- cidenfi.

Lycophronis ætas & fatum. 1. *Ejus Cassandra sive Alexandra Tragædia* *μνο-
πρόωπ* 2. *Interpretes Lycophronis perditii & editus* 70. *Tzet-
tæ commentarius quem sub fratris sui Isaaci nomine exire est passus.* 3. *Lycophronis editiones.* 4. *Editiones promissæ, & codices quidam Ly-
cophronis MSti.* 5. *Scripta ejus Poetæ deperdita.* 6. *Lycophrones alii.* 7. *Index Scriptorum à Tzetza ad Lycophronem allegatorum, &
secunda Clariff. Potteri editione.* 8.

I.

LYCOPHRON ex Chacide (Euboeæ, quæ hodie Nigropontus) Soclis (a) F. à Lyco Rhegino historico adoptatus (b) à quo for-
tas-

(a) Tzet. Chil. VIII. hist. 204. Hunc Soclem nescio quo auctore Grammaticum appellat Guil. Canterus.

(b) Suid. in *λυκοφρ.*

rassis etiam nomen retulit. Grammaticus & Tragicus Poeta fuit, unus è *Plejade*, de qua dixi supra lib. 2. c. 19. clarus temporibus Ptolemæi Philadelphi, cui gratus fuisse dicitur composito in illum & Arsinoen anagrammate (c) ut *Ptolemaus* esset mutato literarum ordine, *δοτε μέλι τος*, quasi totus mellitus ac jucundissimus. *Arsinoe ἰονίφρας*, Viola sive flos Junonis. Neque tamen inde mihi persuaserim, quod nescio, quo in loco legisse se testatur Blancus Albienſis, nec improbat in Delphis Phœnicizantibus acutissimus Edmundus Dickinson, Lycophronem literas Hebraicas percalluisse, & inde anagrammata conficiendi modum didicisse. Non enim video cur solis Hebræis in mentem venire potuerit, non etiam Græcis illa literarum *ἀναστροφῇ*, lususque evisceratis verba quærentium in verbis. Periisse fertur Lycophron sagitta perculsus ab adversario, cum de antiquorum poetarum principatu certaret, ut annotatum reperio ad hæc Ovidii in Ibin. v. 531.

Utque cohibernatum periisse Lycophrona narrant,

Hæreat in fibris fixa sagitta tuis.

Apud Theodoritum VIII. Therapevt. p. 115. ubi Lycophronis monumentum memorat interpret latinus, græca habent *λευκοφρόνην*, & Sylburgius è Clemente Alex. jam observavit legendum esse *λευκοφρόνην*. Adde, si placet, quæ è Dionysio Salvagnio Boessio p. 107. commentarii ad Ovidii Ibin notavit Clariss. Bælius in Lexico, ubi de Lycophrone nostro agit.

II. Exstat sola ejus *ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ* sive *ἈΛΕΞΑΝΔΡΑ*, Drama obscurum (d) & *μονοπρόσωπον*, in quo unica persona inducitur Cassandra.

Ggg

fan-

(c) Tzetzes de genere Lycophronis: *εὐδοκίμει δὲ τότε Λυκοφρὸν ἁποστῶτον διὰ τὴν ποιήσιν, ἔσον διὰ τὸ λέγειν ἀναγραμματισμῶς. εἶναι ὅτι Πτολεμαῖος ἈΠΟ ΜΕΛΙΤΟΣ λέγει μεταγράμματιζμενον Ἀρσινόηδε ἼΟΝ ΗΡΑΣ, καὶ ἰμοία ταῦτα.*

(d) Hinc *aitur* Lycophronem vocat Statius V. silvar. 3. 157 non *tenebrosi*, ut interpret latinus Tan. Fabri de poetis T. 1. c. thesauri Gronov. p. 761. Haud absurde idem Faber Vir ingeniosissimus & ante Fabrum Arnoldus Arlenius Peraxylus (præfat. ad Lycophronem) Poetam hunc propter tenebras hujus dramatis Cimmeria caligine obscuriores ait respondere *stellæ* in Plejade *obscuræ ac nebulosæ*. Vide etiam sis Novellas Reipublicæ literariæ A. 1705. sub initium, ubi non ab re improbat auctor Clarissimus institutum Poetæ nostri, tam prolixo carmine crucem figentis lectoribus & Grammaticis, tanquam fixurus esset se ipsum Cruci (ut in MSto quodam codice legisse se ait, vel potius ipse lepide confinxit Tan. Faber) si à quoquam intelligi drama suum contingeret. Vignerius in libro de Zifris Gallice scripto p. 13. refert Lycophronis poemata quodam obscuritatem indignante medium fuisse conscissam, *pour voir ce qu'il y avoit au dedans, puis qu'on n'y pouvoit rien discerner par le dehors*. Colomes, Opusc. p. 241. seq.

fandra sive Alexandra perpetuo carmine jambico varicinans de clade Trojanorum & variis malis eam secuturis. Ac primo quidem ea recenfer, quæ ex Helenæ raptu ipsi, parentibus, fratribus, sororibus, toti denique regiæ familiæ sint eventura. Secundo quæ Græci propter Ajacis libidinem sint perpeffuri, idque partim in reditu, ut Ajax, Diomedes, Ulyffes, Menelaus, alii multi: partim domum reversi, ut Agamemnon & Idomeneus. Postremo Cassandra repetitam altius causam exponit, de qua perperuis inter se bellis Europa & Asia longo tempore conflictatæ sunt. In qua quidem explicatione ab Jonis usque & Europæ raptu per Argonautarum, Amazonum, Trojanorum historiam, Midæ quoque & Xerxis imperia ad monarchiam usque Alexandri Magni, qualemcunque historiæ seriem deducit. Quo factò, cogitans, nullam sibi apud homines fidem vel auctoritatem fore, quostquam falsos de ipsa rumore Apollo sparsisset, tandem conquiescit. Aliæ etiam historiæ fabulæque permultæ per varias digressiones inseruntur, in his labores Herculis, Deucalionis diluvium, Dioscurorum & Apharidarum pugna, Aenæ peregrinatio & in Latium deducta colonia, aliarumque gentium migrationes aliquot & coloniz. *Quamobrem affirmare ausim* (inquit Guil. Canterus) *quicumque hoc poema licet parvum* (versuum tamen 1474.) *diligenter perlegerint* (adde, & intellectum perspectumque habuerint) *eos & historiarum & poeticarum fabularum partem non exiguam probe perfecteque esse cognituros.* Qui poema hoc de levibus causis alteri nescio cui Lycophroni olim adjudicaverunt, exploduntur à Tzetza ad v. 1226.

III. Clemens Alex. V. Strom p. 571. testatur Cassandram Lycophronis uberem materiam præbuisse Grammaticis ingenii sui exercendi, & sane è veteribus in illud olim scripserunt *Deſſion* laudatus Etymol. M. in Ἰππῶ, *Theon* teste Stephano Byz. in ἄνεια & κύτωα & *Orus* quem ἐν ὑπομνήματι λυκόφρονος laudat Etymol. in εἰλενία & videtur respicere in ἄμειτες, ἄτλας, βάτεια. Mirum est neq; hos neque alios Lycophronis interpretes nominetenus citari in commentario prolixo & erudito græco in hunc poetam, quem hodie habemus auctore Tzetza, licet aliquando allegat & reprehendit antiquiora scholia his verbis: οἱ τὰ Ἰ λυκόφρονος περὶ ἡμῶν σχολιάσαντες ad v. 1446. vel οἱ σχολιάσαι σφάλλοντες ad v. 1017. &c. Eustathio etiam ad Homerum plus simplici vice laudantur Lycophronis ὑπομνήματα & à Scholiaste Pindari, λυκόφρονος ὡς φρασῆς. Vulgo quidem creditur *Isaacium Tzetzen* (Joan-

annis Tzetæ, qui circa A. C. 1170. Chiliades scripsit, fratrem) auctorem esse commentarii in Lycophronem editi, & sane ei tribuitur à Joanne fratre his vetbis prolegom. ad Hesiodum: καὶ τῷ ἐμῷ ᾧ ἀδελφῷ ἐκπεπνήταυ λαὸν καὶ λίσσε καὶ φιλοτιμότητα παρὲς τὰς ἐν τῇ Ἑλικόφρονος ἐξηγήσει. adde Chil. VIII. hist. 204. v. 486. Sed Clariss. Potterus in editione altera Lycophronis A. 1702. edita in notis p. 111. ostendit verum auctorem esse Johannem Tzetam; sed qui sub Isaaci nomine hoc opus vulgaverit & honori fratris sui illud tribuerit. Primo, inquit, si stylum & ingenium Scholiastæ nostri consideremus, ea cum scriptore Chiliadum historicarum in omnibus conveniunt. Uterque nimis est in sui laudibus, uterque nomen suum toties inserit, ut ejus amore quodam captus esse videatur. Denique tum in enarratione fabularum, tum in explicatione vocum magna inter eos consensus est. Confer Chil. 1. hist. 14. cum scholiis ad v. 712. seq. Chil. IV. hist. 16. cum scholiis ad v. 139. Chil. XI. hist. 380. cum scholiis ad v. 310. &c. Secundo quamvis tanta inter fratres morum & opinionum consensus alia ex causa proficisci posset, tamen Joh. Tzetæ se commentarium hunc scripsisse aperte fatetur Chil. IX. hist. 206. (lege 298.) quem locum à nemine hactenus observatum miror:

Φαίλαινα πῆς ἰχθὺς ἐστὶ θαλάσσιον κητώδεις (leg. κη-
τώδης) &c.

Ἐν ᾧ τοῖς εἰς Λυκόφρονα ἐμοὶ (ita leg. pro ἐμῇ) ἐξηγή-
σῃ &c.

Quæ conferenda sunt cum scholiis ad v. 83. His denique ad-
dam Epistolam Johannis Tzetæ XXI. in Cod. 1565. Biblioth. Reg. Paris. quam
mecum pro singulari sua humanitate communicavit vir doctissimus Ludolfus *
Neocorus, quæque hanc rem pane extra dubitationem posuit.

Τῷ Πατριάρχῳ Πρωτοπατριῳ Κυρίῳ Βασιλείῳ τῷ
Αρχιδιῳ,

Ἐν τῇ εἰς τὸ Λυκόφρονα Ἰωάννη & Τζέτζε ὁπτηγροφῇ εὐρόντι Ἰουακίε
& Τζέτζε.

φειδίας ἐκείνου ὁ πλάσης Ἀγορακρίτω πρὸς χαλεζομένον
Φιλίας θεῖμῳ γραφικῶ μὲν πῶν πέχνω ἀλλ' ὅσα εὐχερῶς γραφῶν
εἶδοι, αὐτὸς εὐ μαλα πρὸς πλαστικῶ ἀπέναντι ἀγαλματώσας τὸ ἐν
ῥαμνέντι Διὸς καὶ Νεμέσεως ἀγαλμα, τέτρω ἀεθλῆκει, ὁπτηγροφῶς * τῷ ἀγάλ-
ματι

Ggg 2

* Conf. Viri hujus Clarissimi notas ad Suidam in Λυκόφρονι.

** Confer Apostolium XVII. 12. proverb. & quos laudat Franciscus Junius in Catalogo pi-
etorum f. 2.

μα π' Αγορακρίτη παρ' εἰς, καὶ τὸ τ' τέχνης ἐνδεὲς δι' Ἰππὶν ἀμματα· ἐκεῖνο χα-
 εῖ' εἶται. Εἴτα Φειδίας μὲν ξενίας θεομῶν ἀνδρὶ δυσπαλάμῳ περὶ πῶν τέχνῳ χα-
 εῖσασθαι περὶ τὰ μέγιστα ἐκατάκνησεν, ἡμεῖς δ' ὅτι τ' ἀδελφῶν, Φειδίας φανέμεθα
 δέντροι, καὶ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ταῦτο τέτρω Φειδία ποιήσασθαι εὐπαλάμων τε ὕμνων τε
 λῶντι· Πίνδαρον τέκτονι καὶ ἡμῖν στεργόμενῳ ἀσύνκρητα, ἥπερ Φειδία ὁ Αγορα-
 κριτῶν, καὶ ὅσοι ἄρα καὶ ἀδελφότης πρὸς θελγητῶν ξενίας ἐφελκτικώτερος,
 εἴτω καὶ γὰρ καὶ Φειδίας ἐκεῖν· τὰς ὁπτιγραφὰς ἐπεγράψαμεν. Ἀλλ' ὅτε Φει-
 διάς ποτὲ ἔδε ὁ Τζέτζης νερόσηκε ὡς ῥα πηλὴν ἢ λήθαργον, ὡς εἰς ποσὸν ἐλάσῃ
 τ' ἡμῶν ὡς καὶ ὁ οὐκ εἶχε λελήσθαι ὀνόματι, καὶ τινες ὑποτόπισαν. Con-
 queritur etiam alibi Joh. Tzetzes, Grammaticum nescio quem per pla-
 gium eadem in Lycophronem commentaria sibi vindicasse, & à discipu-
 lis suis furti manifestum deprehensum, Chil. VIII. hist. 204.

Λυκόφρων ὁ καὶ σύγγραφε ὑποάρχων Πτολεμαίῳ.

Πολλὰ μὲν σωθεῖσθαι δὴ δράματα, τραγωδίας.

Καὶ βίβλον ἠνέπεγραψεν, πῶν κλήσιν, Ἀλεξάνδρην,

Εἰς ἣν ὁ Τζέτζης ἐγραψεν ἐξηγήσιν, καὶ ἄλλας.

Ταῦτ' ἢ πῶν ἐξηγήσιν ἐσφειρίζετο τις.

Οὐχὶ πῶν βίβλον παρ' αὐτῷ λέγων ἐξηγήσθαι &c.

Satis aspere nonnunquam in ipsum Lycophronem invehitur
 iste commentator.

IV. Editiones Lycophronis.

Grace Venetiis apud Aldum, cum Pindaro, Callimacho, &
 Dionysii periegesi A. 1513. 8.

Parisi. 1584. 4. apud Morellum. Hic eadem forma etiam Me-
 taphrasin Josephi Scaligeri separatim excudit, qui carmine Jambico lati-
 no, dictione veteri tragica Lycophronem translulerat.

Grace cum Tzetze commentariis primum lucem vidit
 curante Arnoldo Arlenio Peraxilo, qui in Epistola ad Benedictum Accoltum
 Cardinalem Ravennæ testatur se illa edere à Bibliotheca Collegii quod
 Bononiæ est S. Salvatoris & Lycophronem ipsum ad exemplar M. Anto-
 nii Antimachi emendasse. Basil. 1546. fol. adjunctis Tzetze Variis historiis
 sive Chiliadibus, de quibus infra libro V. Occurrunt etiam in hac editio-
 ne castigationes Nic. Gerbelii ad Tzetze commentarios, & index, sed
 minus integer scriptorum in illis allegatorum.

Latine è Metaphrasi Josephi Scaligeri inter hujus poemata à
 Petro Scriverio junctum vulgata Lugd. Bat. è Raphelengii officina
 A. 1615. 12. Ex

Ex prosa versione *Bernardi Bertrandi* Regiensis Galli, qui primus Lycophronem cum Tzetza commentariis sive versis sive contradiis utcumque latine transtulit. Basil. 1558. 8.

Græce & latine sine Tzetza commentario cum versione *Guil. Canteri* Ultrajectini profaria & notis, in quibus multa è Tzetza commentariis excerpta, nec raro Tzetzes ipse castigatus Basil. 1566. 4. & apud Commelin. 1596. 8. In utraq; hac editione legitur etiam Lycophronis *Cassandra* à *Josepho Scaligero* translata, Epitome quoque *Cassandra* composita à *Cantero* versibus Anacreonticis, græce & latine.

Cum *Josephi Scaligeri* Metaphrasi centum locis emendatiore, & commentario *Job. Meursii*. Lugd. Bat. 1597. 8. Fallitur Hallervordus, qui in Bibliotheca curiosa affirmat Tzetza commentarios Meursiana editioni esse adjunctos.

Cum versione *Canteri*, in Corpore Poetarum. Genev. 1614. fol. T. 2. p. 138. seq.

In Catalogo quoque scriptorum à *Casp. Curado*, Silesio, Prosopographiæ Melicæ auctore editorum, reperio Lycophronem, sed illam editionem nondum vidi.

Græce & latine cum Tzetza commentariis & Canteri versione ac notis, Metaphrasique Scaligeri A. 1601. 4. apud Paulum Stephanum.

Duas luculentas Lycophronis editiones novissime debemus *Johanni Pottero* Viro doctissimo & Antiquitatum Græcarum * syntagmate, aliisque scriptis notissimo socio collegii Lincolnienfis, Oxonii. A. 1697. & 1702. fol. è theatro Sheldoniano. In prior editione habentur (1) Poetæ textus ad binos codices MSS. Baroccianum & Seldenianum castigatus & majoribus typis nitide exscriptus cum versione G. Canteri. (2) Tzetza scholia singulis paginis subjecta, emendataque & suppleta è tribus codd. MSS. adjunctis Variis lect (3) Metaphrasis Scaligeri ex editione Meursiana. (4) Index vocabulorum in Lycophrone omnium, concinnatus à *Richardo Wright* Londinensi. (5) index in Tzetza commentarios ab *Edwardo Deibair* è collegio Londinensi. (6) Index auctorum à Tzetza laudatorum, sed passim mancus. (7) in Lycophro-

Ggg 3

phro-

* Ex Anglico latine translatus legitur tomo XII. thesauri Anriq. Græcar. Gro-noviani.

phronem annotationes integræ G. Canteri, Commentarius Joh. Meursii, & nunquam antea editus Joh. Potteri, qui inter alia observat Lycophronem assiduum Æschyli imitatore fuisse. Alteram editionem Anni 1702. iisdem typis nec minus nitide excusam auctor inscripsit Joh. Georgio Grævio, à quo Basileensem editionem cum antiquis membranis collatam acceperat utendam, cujus beneficio Tzetzæ commentarios profitetur se dare ducentis ferme in locis auctiorem vel emendatiorem, quam in priore. Indicem quoque Auctorum à Tzetzæ allegatorum longe quam in altera Anni 1697. plenior & accuratior, & commentarium suum ipsius (Potteri) hinc inde locupletior exhibet.

V. Lycophronem illustrandum aliquando in se suscepit etiam P. Lambecius, cui hanc in rem MS. Codicem Tzetzæ commentariorum obtulit Holstenius in literis ad eum datis, quæ leguntur lib. VI. de Bibl. Vindobonensi p. 242. Binos Mstos codices Lycophronis cum scholis memini me videre Witebergæ in Bibliotheca Academiae publica, ex quibus alterum vetustior membranaceum commendant Acta Erud. A. 1695. p. 435. Neque omittendum, quod ex Boessii ante laudati notis ad Ovidii Ibin p. 77. observat Clariss. Bælius, * quod parens jam dicti Boessii commentarium in Lycophronem concinnaverit, sed hætenus, quod sciam, ineditum. Lycophronem cum notis marginalibus & interlinearibus græcis servat in tribus minimum codicibus Bibliotheca Augustissimi Imperatoris. Quibus adde codicem, quem cum glossis interlinearibus scholiisque Græcis Nicolii manuscriptis evoluisse se testatur auctor Telemachomania p. 6. nimium forte tribuens Lycophroni, ut ex his ejus verbis apparet, quæ infra posui. *Celui dont je me suis le plus servi, est le Poete Lycophon. Tout le monde sait que le unique but qu'il s'est proposé dans sa Cassandre est d'instruire les jeunes gens de l'Histoire des Temps Heroïques depuis Hercule jusqu'à Alexandre le Grand, & de toute la Mythologie des Grecs, & qu'en effet rien ne lui a échappé, & qu'il en a mieux parlé qu'aucun autre Auteur. Le commentaire d'Isaac Tzetzes n'a pas peu contribué à me le faire entendre, aussi bien que la Glosse interlineaire & les notes Grec-*

* Verba filii sunt: *Fure siquidem Carolus Salvagnius, Boessii Toparchus, parens meus, vir non minus literis quam militari gloria nobilis, utpote qui Syriace, Hebraice, Arabice, Græce, Latine, Hispanice, Italice, Germanice, Anglice, perinde ac Gallice peritus esset, in suis ad Lycophronem commentariis Sec. Meminit iterum p. 107.*

Grecques que feu Mr. Nicole de Port Royal a écrites de sa main sur le texte Grec de cet obscur & sçavant Poete. C'est un tres excellent Manuscrit. Mr. de Bessat Maitre des comptes digne neveu du celebre Abbé de Bourzeis & l'Heritier de ses vertus & de son amour pour les belles lettres m'a fait l'honneur de me le communiquer avec sa generosité ordinaire & toujours officieuse. Addittamen : Je ne me suis pourtant pas toujours attaché au sentiment de Lycophron. J'ay preferé celui des autres auteurs, lorsqu'il m'a paru mieux fondé ; & en cela j'ai imité Tzetzes, qui, quoique grand admirateur de ce Poete, n'a pas fait difficulté de le traiter en bien des endroits d'yvrogne qui ne scait ce qu'il dit & écrit, d'ignorant & d'imposteur p. 119. 123. 136. 166. 168. 175. & 233, edit Basil. en 1558. Versum è Lycophronis Alexandra à Ptolemæo Hephæstionis lib. VI. apud Photium p. 251. allegari, qui hodie in editis desideretur, monet Colomesius p. 6. Opusc. Sed est versus 670 paulo aliter lectus, ut idem Vir doctus postea in notis ad Gyraldum p. 158. recte observavit.

VI. Fragmenta quædam è scriptis Lycophronis deperditis collegit & illustravit Guil. Canterus lib. VI. novar. lectionum c. 17. Testatur Tzetzes eum scripsisse tragædias LXIV. vel LXVI. (ξς enim pro μς rectius videtur legere codex Baroccianus) ex his Suidæ memrantur hæ viginti : Αἰόλῳ, Ἀνδρομέδα, Ἀλήτης, Αἰολίδης, Ἐλεφλέωρ, Ηρακλῆς, Ἰκέται, Ἰππώλυτος, Κάσσανδρος, Λαῖος, Μαρξάδωνιοι, Ναύπλιος, ** Οἰδιπὸς α, β, Ὀφθαλμός, Πενθεύς, Πελοπίδας, σύμμαχοι, Τηλέγονος, χρύσιππος. Locus elegans è Pelopidis Lycophronis servatus est à Stobæo ferm. CXX. de laude Vitæ, quem è Grotii versione adscribam :

*Mortem remotam poscit ardenti prece
Quemcunque dura clade fortuna opprimit.
At cum supremus voluitur fluctus, redit
Vitæ cupido : non enim satias tener.*

Ἐπειτῶροις sive *dramate Satyrico* Lycophronis quo *Menedemum* Eretriacæ sectæ principem & alios Philosophos perstrinxerat, (licet
ἔγ.

** Suidas : διασκευὴ δ' ἐστὶν ἐκ τῶν τοῦ Ναύπλιος. Portus Wolfium secutus vertit : *disce seu sue historica narratio est.* Gyraldus : *In his dubia Nauplius censetur.* Uterque male. Vide Casaubonum ad Athenæum III. 26. & eruditiss. Neocorum ad Suidam è quibus discas διασκευὴν esse drama secundis curis perpolitum & in scena iterum repræsentatum.

ἐγκάμιον Μενεδήμω titulum fecit) nonnulla profert Laertius II. 140. Hesy chius illustris in Menedemo & Athenæus lib. 2. p. 55. & lib. 10. p. 420. Chalcidensi quoque nostro idem Athenæus lib. XIII. p. 555. disertè tribuit *libros περὶ καμωδίας*, quorum *nonum* laudat lib. XI. p. 487. ejusdem operis mentionem faciens lib. 7. p. 278. In his libris videtur veteres Comicos illustrasse Lycophron, Aristophanem, Cratinum aliosque. Vide Scholiaften Aristoph. ad Vespas v. 91. 103. 66. &c.

VII. Fuerunt & alii Lycophrones veteribus memorati, (1) Lycophron Mastoris F. cujus ex Homero meminit Tzetzes VIII. Chiliad. hist. 204. (2) Rex Corinthi, Periandri F. de quo Herodorus III. 50. Laert. 1. 54. seq. Plutarch. Nicia. (3) Lycophron Sophista, è quo Aristoteles III. 6. Politicorum refert dictum, quod lex sit *ἐργουητὴς ἀλλήλοις τὸ δικάζειν*. Idem, ni fallor, cujus meminit in aliis locis 1. Phys. 2. Metaphys. VIII. 2. & Sophist elench. 1. 14. (4) Lycophron, adversus quem duas Orationes scripsit Lycurgus Rhetor, ut dixi supra lib. 2. c. 26. Defendit Hyperides. (5) Lycophron Lycurgi Rhetoris Pater. Sextus Lycophron, ad quem scripsit Leonteus Epicureus, teste Plutarcho p. 1108. contra Colotem, nisi hic idem cum Chalcidensi, tempora enim conveniunt. Septimus est Tragicus noster. Sed & *Λυκοφρόνιδας* cujusdam mentio apud Athenæum XV. p. 670. ubi nonnihil de amoribus caprarum cujusdam. Equidem G. Canterus à nostro distinguit etiam Lycophronem Grammaticum, qui Aristophanem & Cratinum est interpretatus. Sed non diversus ille est à Chalcidensi, ut jam ex Athenæo observavi.

Index Auctorum, qui à Tzetze ad Lycophronem laudantur, ex editione se- cunda Johannis Potteri, Viri Clariss.

Α τὰ θοδ' ἐν ἑνὶ φιλοσόφῳ ad ver- Ἀρχιμήδης φαρσάλι ἐν οἰκίῳ
sum 704. 1021. ὑπὸ Παλαμῶ 178.
Aig.

ζήτης ὁ ῥήτωρ	ad verſ.	417.	Βιζοῖδι	[ἄλ. Βίρει, ἢ Βιβάζει]	
ζελών ἐν ἐξόμῃ	Ἐφεσίῳ	688.		1050.	
ζυλ		87. 177. 406. 426. 519.			
778. 855. 1247. 1286. 1345.	ἐν		Γραφαί	ἄγια	183. 648. 939.
Προμηθεύς		106. 178. 630.			
ἑσσανδρ		886.	Δημήτρι	ὁ πα Παμφυλικὰ	ζαά-
μασίλα		177.	ψας		440.
ἑξανδρ	ἐ πολυῖς	ωρ	177	Δημόκριτ	519. ὁ Σκήψι
ποιητῆς ὁ Αἰτωλός		259.	Δημοσθένης		529.
κακί		212	Δίκτυς		11
δροκλῆς ἐν τῷ παρὶ Κύπρι		447.	Διοδώρ		119. 148. 355. 827. 938.
δροτῶν ὁ ἰσραηλὴς		495. 1206.	1375.	ὁ Σικελός	717. 1017.
δρῶν ὁ Αλικαρνασσεύς		894. 1283.	Διονύσι	911. 912.	ὁ Περγηγητής.
πικλείδης		464.	188. 695. 847. 925. 1206.	π288.	
τίμαχ	ἐν Θηβαίοις	589.	ὁ Σκυμναί		1247.
τιών (ἄλ. Αντίγον)		387.	Δίων	355. 603. 704. 938. 1200. 1312.	
πυλὸς δρῶν ὁ ἰσραηλὴς Ἀθηναί		177. 178. 355. 361. 481. 440.	1375.	ὁ Κοκκειανός	44. 516. 633.
890. 902. 911. 1075. 1327.			ὁ ἰσραηλὴς ὁ πᾶς Ῥωμαίων	πράξεις	
πυλῶν	ὁ ῥόδι	156. 175.	σωτάξας		852. 912.
417. 480. 883. 890. 1285. 1309			Δομνῖν		177.
1327.			Δῶρις ὁ Σάμι	103. 143. 183. 513.	
φαινομέ-	ἐν		847. 851. 1375.	περὶ ἀγώνων	610.
ναις			περὶ Ἀγαθόκληας		772.
396.					
εὐαίδης ὁ ῥήτωρ		836. 1378. 1432.	Εὐλαίικ		224. 462. 469. 513. 827.
εὐατέλης	255. 1401.	ἐν Ἰθακη-	περὶ Χίρ	κτίσεως	224. ὁ Λέσβι
σίῳν πολιτεία	799.	ὁ Ἰ Πέπλων	1332.	ἐν πρώτῃ	Αἰολικῶν
συγγραφεὺς		488.	Εὐπεδοκλῆς	711.	περὶ νείκας
ῶν [ἄλ. Ὀρείων, ἢ Εὐφορείων]			Επιγραμματα		417.
911.			Επιμύδης		406.
ἐμίδωρ		633.	Επίχαρμ		17.
ἑμῶν ὁ ἰσραηλὴς περὶ ἀμυνός		177.	Εραποθένης	589. 1285.	ἐν Ερμῇ
ρχίλοχ		91. 771.	23.		
κκλησιάδης		315. 886.	Εὐμῆλ	ὁ Κορίνθι	ἰσραηλὴς Παιη-
τόδεπ		630.	τῆς	174. 480. 1024.	
Βι-			Εὐελπίδης	15. 143. 175. 178. 245. 315.	

Hh h

3021.

1021. 1174. 1184. 1200. 1236.	690. 855. 1162. 1165. 1170.
1374. 1465. ἐν Βαίκαυαις 209.	πρώτῳ ἱάμβῳ κατὰ Βεπάλας 21
Εκάβη 323. Ἰππολύτῳ 610. Ορέ-
ση 510. 822. Παλαμήδῃ 334.	ἐν τῷ κτ' Μιμνῇ ζωγράφῳ 42
Τρωάδῃ 170. 382. Φοινίσσαις 436.	Ἰλιάς ἡ μικρὰ, ζῆται τὴν Λέχλῳ.
Εὐφορίαν 110. 208. 259. 374. 495.	159. 1327. ἐν Συμμερίτοις 46
654. 440. 911. ἐν Ἰππομέδοντι	Ἰωάννης ὁ Ἀνποχεύς 111. 3
451. Ἀπολλοδώρῳ 513.	Ἰώσηπ 704. 754. 836. 88
Εὐφρόνι 387.	Καλλίμαχ 45. 143. 152. 208. 35
Εφορ 148.	409. 494. 589. 607. 717. 738. 8
Ηγήσανδρ ὁ Σαλαμίνι 883.	771. 941. 1022. 1141. 1178. 12
Ηλιδάωρος 208.	1302. 1316. 1322. ἐν Τμνοῖς 2
Ηλι 480.	περὶ Ορνέων 513. ἐν δευτέρῳ Αἰ
Ηρακλεῖτ 177.	ᾶν 8
Ηρόδοτ 119. 522. 643. 820. 1291.	Καλλιόγειν 5
ὁ ποντικός 662. 1332. 1414. 1424.	Κάσσανδρ ὁ Σαλαμίνι 17
1432.	Κεφαλίων 17
Ἡσίον ἄλ. Ἡσιόδο[ς] ὁ ἰσορικός	Κλέαρχ 6
1021.	Κόντ 61. 104
Ἡσιόδ 144. 344. 406. 440. 688.	Κορυβτ 17
794. 881. 933. 1124. 1175. 1200.	Κρετῶν 6
1353. 1396. ἐν τῇ Ηρωικῇ ὕμνα-
λογία 176. 284. 393. Θεογονία	Λέχης 344. 350. ἐν τῇ μικρᾷ Ἰλιά
393. 651. 705.	783. 1232. 1263.
Θάλης 145.	Δεωνίδης ἐν τῇ περὶ Ἰταλίας 75
Θεαγύης ὁ ἰσορικός ἐν τῷ περὶ Αἰγίνης	Δήσσης ὁ Λαμψάχ 2
176.	Λιδασί 83
Θεόκλειτ 558. 855.	Λυκός, ἐν τρίτῳ 615. τῷ περὶ Θη
Θεόπμπτ ὁ Χί 174	1206.
Θεόπμπτ 806. 1439.	Λυκόφραν 46. 50. 61. 143. 156. 1
Θησεύς ἐν τρίτῃ Κορινθίαν 644.	178. 184. 186. 234. 250. 270. 27
Θακυδίδης 791	276. 290. 323. 353. 399. 447. 4
Ἰππώναξ 234. 424. 436. 579. 741.	494. 497. 516. 540. 546. 570. 6
690.	615. 673. 704. 775. 786. 805. 8
	820. 822. 838. 843. 846. 847. 8
	855. 869. 874. 886. 902. 912. 91
	91. 932. 938. 980. 997. 999. 10
	1047. 1048. 1056. 1075. 110

1133. 1162. 1175. 1186. 1206.	801. 854. 897. 899. 925. 943.
1226. 1253. 1263. 1278. 1283.	1108. 1133. 1180. 1184. 1200.
1285. 1286. 1291. 1298. 1299.	1209. 1214. 1285. 1346. 1375.
1301. 1302. 1312. 1322. 1329.	ἐν τῇ Βοιωτίᾳ 1011. 1λ. δ. 437.
1332.	1034. 1λ. ζ. 437. 1λ. η. 367. 1λ.
ΛυκέφρονⓈ χόλια 980. 1017. 1226.	θ. 290. 1λ. λ. 276. 1λ. μ. 290.
1446.	Οδυσ. 384. 4 ² 3. 433. 437. 659.
Λυσίας ἐρήτωρ 1332.	675. 818.
ΛυσίμαχⓈ [ἀλ. ΣύμμαχⓈ] ἐν	Οππιανὸς 396. 419. 421. 794. ἐν Κυ-
πρώτῳ Νόσων 874.	νηγεπικοῖς 654. 717.
ΜεθόδιⓈ ὁ ἰατρός 1050.	Ορφεύς 275. 410. 417. 738. 911. ὁ
Μελαμποδίας πάηϋς 682. 683.	πάλαιος 1048. ἐν Δωδεκαετηρίᾳ
Μελάμπης 31.	ϋν 83. 143. 523. Λιθικοῖς 219.
ΜένανδρⓈ 90.	275. Θεογονία 399.
Μενεκλῆς 886.	ΠαλαίφατⓈ 177. ὁ Στῶνικὸς, ἀλ.
Μενεκράτης παῖς Νικαίας 662	ὁ ἰσορικός 1206.
ΜετροδωρⓈ 697.	ΠίνδαρⓈ 38. 88. 156. 175. 177. 178.
ΜίμνευμⓈ 610.	183. 206. 255. 281. 431. 662. 754.
ΝίκανδρⓈ 183. 675. 912. 1114.	822. 838. 871. 886. 890. 911. ἐν
1290. ἐν Θηρακοῖς 78. ἐν Αἰ-	παιδείᾳ 446.
τωλικοῖς 799	Πισίδης 1467.
Ξεναγόρας ἐν τῷ περὶ νήταν 447.	Πλάτων ἐν τῇ πολιτείᾳ 699.
Ξενίων ἐν τῷ περὶ κρήτης 1214.	ΠλάτωναρⓈ 494. 921. 938. 1075.
Ξενοφῶν 704.	1133. 1200. 1324. ὁ νεώτερος
ΟμηρⓈ 16. 17. 39. 51. 69. 86. 87.	653.
95. 143. 243. 249. 250. 259. 270.	ΠολυίδⓈ ὁ Διθυραμβικὸς ποιητὴς
273. 275. 286. 314. 387. 395. 396. 399.	879.
361. 421. 453. 454. 462. 464.	ΠροκόπιⓈ ὁ καίσαρ 688. 836.
480. 486. 503. 511. 519. 529. 561.	1200.
567. 570. 586. 622. 645. 648. 664.	ΠυθαίветⓈ ἐν πρώτῳ τῶν Ἀιγυπτιακῶν
684. 695. 697. 699. 705. 738. 739. 740.	175.
754. 717. 774. 778. 779. 786. 800.	ΠύραυλⓈ 1439.
801.	ΡήγινⓈ ὁ πολυμήμων 177.
Σειλλῶς ὁ ΧίⓈ ἐν δευτέρῳ μυθικῶν	
Hhh 2 150-	

ἰσρελῶν	786.	Φάλαρις [ἄλ. φίλωσις]	373
Σιμωνίδης 219.	ὀγχεαλόγⓈ 355.	Φανόδημος ὁ ἰσρελῶν	183.
Σοφοκλῆς 3.352.464.	911.	Φερεκύδης 145.175.355.570.662.	
μέσιν	529.	Φικέλης ὁ Κορίνθιος	177.
ΣτασίνⓈ ὁ τὰ Κύπρια γραΐψας	511.	ΦιλάλιⓈ ὁ Κορίνθιος	671.
570.		Φίλαρχος	175.
Στέφανος	31.	Φιλοχῆς	1084.
Στησίμβροτος	209	Φιλοστέφανος 586.1276.	ἐν τῷ ὡθεῖ
ΣτησίχορⓈ 113.259.511.611.654.		Κύπρις	447.
ΣύμμαχⓈ [ἄλ. Λυσίμαχος] ἐν		Φιλόσερατος 1200.	ὁ Φλαῦσις 323.
πρώτῳ Νόσων.	874.	Φιλτέας * ἐν τρίτῳ Ναξιακῶν	633
Σώτας [ἄλ. Σώσας] ὁ Βυζάντιος		Φίλωσις [ἄλ. Φάλαρις]	373.
1349.		Φρυγίχης ὁ τραγικός ἐν Πλευρωνίαις	
ΣωτήριχⓈ ἐν Καλυδωνιακοῖς	486	433.	
Σωτίων 704.	ὁ ΦιλόσοφⓈ 1021.		
Σώφρων ἐν Μίμοις	77	Χάραξ	111.
Τζέτζης 156.177.719.727.796.798.		Χάρων ὁ Λαμψακλώδης	486.
805.855.901.1309.		Χρηζμοῖ 478.488.494.662.811.	
Τίμαχος 796.1050.1137.	ὁ Σικελι-
κός 615.732.1141.	1378.1379.1385.1419.	τῷ Πυ-
θίας 482.1378.1432.
ΤρυφιδώρⓈ 143.183.344.911.	φά-	Ωρίων [ἄλ. Αῤίων, ἡ Εὐφορίων]	911.

• Leg. Φιλήτας, ex Eustathio.

CAPUT XVII.

De THEOCRITO, Bione, Moscho, Simmia, Dosiada &c.

Theocriti aetas, dialectus, ingenium. Decem proprie bucolica carmina scripta, unde dictus Βαυκόλος, 1. Idyllia XXX, quae hodie exstant, recensita cum variis observationibus. 2. Theocriti Syrinx, Epigrammata, & scri-

pta deperdita. 3. Alii Theocriti. 4. Editiones Græcæ sine Scholiis. 5. Editiones cum Scholiis Græcis, ubi & perdiri Scholiastæ recensentur. 6. Editiones Græco-latinae. 7. Metaphrasæ Gallicæ, Anglicæ &c. & Variæ eruditorum scripta quibus Theocrito lux affertur. 8. Index scriptorum in Græcis ad Theocritum scholiis allegatorum. 9. De Bione Smyrneo ejusque Idylliis atque editionibus. 10. Alii Biones. 11. De Moscho Syracusio & ejus poematiis atque editionibus. 12. Alii Moschi. 13. De Simmia Rhodio ejusque ovo, alis & securi. 14. Holoboli Rhetoris inedita & alterius Grammatici edita Græca scholia, id. De Dosia Rhodio ejusque ara. 15. De ara altera incerti auctoris. 16. Alii Dosia. 17. De duplici Inscriptione Græca Herodis Attici ac Regillæ ejus conjugis. 18.

I.

THEOCRITUS Praxagoræ (a) & Philinès F. Syracusanus a Cous, certe Syracusis versatus est, unde Siculus Poeta dicitur Juliano Epist. 3. & Sicula telluris alumnus Terentiano de metris. In Insula Co vixisse norat auctor argumenti ad Idyllium VII. propter carminum Bulicorum vero suavitatem Theocritus appellatus fertur, cum antea, ut quidam volunt, Moschus (b) vocaretur. Dictus est etiam secundum nonnullos à simo vultu, sive à Simichide patre potius, Simichides. Flo-
ruit

H h h 3

(a) Epigramma sub Theocriti nomine: ὁρὸς Πραξαγόραο σπερικλειτῆς τὴν Φιλίνης ἑὺς ἀπὸ τῶν πολλῶν ἐμὶ Συρακοσίῳ. Suidas: Θεόκριτος· πρᾶξαγόρας καὶ Φιλίνης, οἱ δὲ Σιμίχης, Συρακοῦσι, οἱ δὲ Φασί κῶον.

(b) Auctor vitæ: περὶ δὲ τὴν τῶν βοκολικῶν ποιῆσιν εὐφυῆς γενόμενος πολλῆς δόξης ἐκ τέτων ἐπέτυχεν, κατὰ γὰρ τινὰς Μόσχον καλέμενον, θεόκριτον ἐπεκλήθη. Alii vero, ut Suidas, Moschum Siculum Bucolicorum scriptorem à Theocrito discrete distingunt, confer quæ infra num. 12. in Moscho.

(c) Idem auctor vitæ: Θεόκριτος πατὴρ Σιμιχίδης (ita legendum etiam apud Suidam non Σιμίχης. Vide Scholiasten ad Idyll. VII. 21.) ἐνοιοι δὲ τὸ Σιμιχίδα ἐπώνυμον εἶναι λέγουσιν, δοκεῖ γὰρ σιμός τις τὴν πρόσωπον εἶναι. Cæterum ἐς scholiorum loco jam allegato patet totum hoc admodum esse incertum dubiumque, utrum se ibi an aliquem Simichidam Coum ex amicis suis innuat Theocritus. Neque simum fuisse persvadet sibi scholiorum auctor, neque Simichidam inde appellatum. οἱ δὲ λέγοντες Σιμιχίδα λέγεσθαι τὸν Θεόκριτον διὰ τὸ εἶναι σιμόν, κακῶς λέγουσιν. Neque simum, sed probe nasutum observare licet in imagine Theocriti, quam post Eulv.

ruit sub Ptolemæo Philadelpho (d) Ægypti Rege, quem Idyllio XIV. & XVII. celebrat, ut Berenicen & Arsinoen Idyllio XV. Auditor fuit Philippidæ (e) & Asclepiadis Samii Poetæ Epigrammatum, æqualis ipse Arati & Callimachi circa Olymp. CXXX. princeps Bucolici carminis, κατ' ἐξοχὴν veteribus dictus ὁ βακόλος, in hoc genere scribendi admirabilis, Quintiliano X. 1. iudice, & ex Longini etiam p. 184. sententia πολλὸν ὀλίγων ἔξωθεν, Πικτυχέστατος felicissimus, exceptis paucis quibusdam alterius argumenti. Decem enim tantum proprie rustica sive Pastoritia idyllia composuit, notante Servio in vita Virgilii, ad quem locum conferendus Heinsius c. 1. lect. Theocrit. Vossius lib. 3. Institut. Poet. p. 34. & Vavassor de ludrica dictione p. 103. seq. Pro numero decem horum Idylliorum (sive novem primorum cum undecimo, ex mente Vossii Heinssique: sive primorum undecim, ut undecimum cum sexto conjungatur & pro uno habeatur ex sententia parum credibili Vavassoris) Theocritus Syringen suam seu fistulam decem paribus versuum, quasi totidem calamis constantem dicavit Pani, ut ad poemation illud notavit Salmasius. Usus est Theocritus dialecto Dorica recentiori, & quandoque etiam (ut Idyllio duodecimo) Jōnica. κέχρηται ὃ ἰάδι διαλέκτῳ καὶ δωρίδι τῇ νέᾳ, δύο γὰρ εἰσὶ, παλαιὰ τεραχία τις ἐστὶ καὶ ὑπερογκὸς καὶ σὺν εὐνόητος. Ἡ δὲ νέα ἢ καὶ θεοκρατὸς χρῆται, μαλιστα κατέρησεν ὅτι ἔστι τεραχία καὶ Σάφρονος. Οὐ μὲν ἄπαλιμπανέται καὶ Ἀιολίδος. Hæc de Theocrito auctor incertus de genere Poetæ præfixus editioni Aldinæ Anni MCCCCXCV. nam in utraque Heinssiana editione verba illa desiderantur. Solent etiam de Theocrito nostro accipi illa Ovidii in Ibin V. 549.

*Utve Syracusio præstriçta fauce Poetæ,
Sic animæ laqueo sit via clausa tuæ.*

Sed non magis hunc forte, quam Empedoclem Naso intellexit, quem ab illo notari scripsit Valerius Andreas. Certe quovis pignore certaverim falsum esse, quod ad Ovidium Zarottus commentatus vel com-

Fuly. Ursinum in æs incisam dat Jac. Gronovius vir Cl. T. 3. Antiqu. Græcar. c. Est tamen alius locus in Syringe, ubi Simichidam se Theocritus vocat. Vide Heinssium lect. Theocritic. c. 12. p. 337. Arrisit hoc nomen etiam Illustri Ez. Spanhemio, ut Theocritum illo notaret pag. 402. ad Callimachum.

(d) Munati & aliorum errores de ætate hujus poetæ reprehendit Casaubonus c. ult. lect. Theocritum Theocritarum.

(e) Ita auctor vitæ, pro quo Gyraldus & Fulvius Ursinus *Phileam* Coum nominant.

commentus est: Cum Theocritus in Hieronis Tyranni filium inopes esset, ab eo ideo est capi jussus, ut cum ad supplicium trahi simularet, interrogatus, si deinceps à maledictis desisteret? Ille eo acrius etiam Regi ipsi maledicere cepit; quare Rex indignatus non jam ad simulatum sed ad certum supplicium rapi jussit. Quidam laqueo strangulatum, quidam capite casum prodidere. Non objiciam Zarotto, quod nemo veterum, qui exstant, hoc ante eum tradidit, sed contendendo longe alium Theocriti genium ex scriptis ejus apparere, & longe felicius ipsum litasse Gratiis, quam ut tam stulta & iniqua morum asperitate ac maledicentia sibi ipse exitium contraheret, licet Idyllio XVI. ad Hieronem paulo attentius præfatur de mercede Poetis liberalius solvenda.

II. Exstant hodie Theocriti Ἐιδύλλια (f) bucolica aliaque ποιήματα, αἰπολικά &c. numero triginta, quorum tituli sunt:

I. Θύρσις live ὠδή Cancio. Carmine reddidit latino præter Eobanum Hessum Dan Heinsius & Dav. Witsfordus p. 98. Anglico Drydenius Miscell. Poem. T. 2. p. 169.

2. Φαρμακεία live Venefica. Imitatus Virgilius Ecloga VIII. Latino carmine reddidit Witsfordus p. 80. Anglico Bowlesius. Incantationes vero & veneficia Theocrito memorata illustrant Seldenus Syntagm. 1. De Diis Syris c. 2. Casaubonus ad Apuleji Apologiam p. 142. Barnesius ad Euripid. T. 1. p. 236. Vide & Ovidium 1. remed. amoris v. 250. seq. & quæ viri docti ad Theocritum, Virgiliumque, quos inde Magiæ ac veneficii non minus absurde argui notat Naudæus, (g) quam Homerum propter incantamenta Circes, Senecam ob Medæ veneficia, Horatium ob incantiones Canidiæ, Lucanum propter carmina & fals-

(f) Heinsius lect. Theocrit. c. I. Ἐιδύλλια Grammatici ea opuscula inscripserunt, quæ à materia inscribi non poterant, quod multiplex esset & diversa. Statis libellos *Synarum*, si Græce scripti essent, εἰδὺν dixissent & εἰδύλλια, quamquam & latini hac voce usi sunt (ut Ausonius.) Ea autem nihil definit de toto, sed ad singula remittit. Diversi itaque argumenti εἰδύλλια Theocriti live à Grammaticis & Criticis collecta sunt, live à Poeta, aptissime εἰδύλλια inscripta sunt & singula εἰδύλλιον πρῶτον, δεύτερον, atque ita deinceps. Et ita in Pindaricis: ubi ipsi libelli tamen non εἰδὺν hodie sed Olympia, Pythia; aut Olympionica, Pythionica inscribuntur: uniformis enim materia est, quamquam novus semper ὁ ὑποκειµένος & à superioribus distinctus. Singula itaque εἰδὺν dicuntur vel distinctionis ergo, quia diversis scripta sunt, vel numerorum, qui inter se variant.

(g) Naudæus Apologia pro Magis p. 349.

fascinationes Erichthonis (lib. 6. v. 508. seq.) Statum ob magica Thresiae ministeria, Lucianum & Apulejum propter cantamina sagarum Thessalarum, Heliodorum ob anum Acheronticæ necromantiae artem professam, atque è recentioribus Poetis Coccajum propter artes veritas Messalinæ, Ariostum propter Angelicæ Magicas præstigias, Tatum ob Armidæ maleficia, & scriptorem Astrææ denique ob veneficos Mandracæ incantatus.

3. Αμαρυλλίς, sive Αιπέλος *Caprarius*. Inscribitur & Κωμάσις quasi Comum bucolicum sive tripudium dicas. Vide Heinsii Lect. Theocrit. c. 7. p. 316. Latino carmine reddidit *Hugo Grotius* & *Witfordus* p. 110. Anglice *Drydenius*.

4. Νομῆϊς ὁ. *Pastores* Battus & Corydon, Latino carmine reddidit *Witfordus* p. 114.

5. Ὀδοιπόροι *Viatores*.

6. Βυκολιασαί ὁ. Bucolico carmine certantes *Damoetas* & *Daphnis*, ad *Aratum* Poetam.

7. Λυκίδας ἢ Θαλύσια (sacra *Cereris*) ἢ ἑαρινὴ ὀδοιπορία *venum iter*. Etymol. Magn. in διευκρινώσατι. ἕως Ἀμαραντος ὑπομνηματίζων τὸ εἰδύλιον θεοκρίτε, ἢ ἡ Πιπρηαφὴ λυκίδας ἢ θαλύσια.

8. Βυκολιασαί β'. Bucolico carmine certantes *Daphnis* & *Menalcas*. Versibus latinis reddidit *Dan. Heinsius* & *Witfordus* p. 134.

9. Νομῆϊς ἢ βυκόλοι. *Pastores* sive *Enbulci* *Daphnis* & *Menalcas*. Versibus latinis reddidit *Dan. Heinsius* & *Dav. Witfordus* p. 96.

10. Ἐργατίνας ἢ Ἰερμαί, *Operarii*, sive *messores*, Anglico carmine reddidit *Bowlesius* T. 2. Misc. Poem. p. 183.

11. Κύκλωψ, ad *Niciam* * *Milesium Medicum* *Erasistrati* συμφοι.

* Incertum an diversus à *Nicia* Mallote, quem in parallelis minoribus allegat *Plutarchus* p. 308. & cujus τὰ περὶ λίθων laudat lib. de fluviis, *Euphrate* p. 1161. & ex *Plutarcho* forte *Stobæus* Serm. 98. περὶ νόσων. Fuit & eodem tempore *Nicias* Regis *Pyrri* familiaris, sed perfidus, de quo *Gellius* III. 8. Medicum Regis fuisse tradit *Plutarchus* in *Pyrro* 397. sed nomen reticet, Allegat *Niciam* *Plinius* quoque.

Alius & *Nicias* Medicus *Nicopolita*, sed longe junior, æqualis *Plutarchi*, qui cum inducit colloquentem VII. 1. sympot.

Alius *Nicias* dux *Atheniensis*, cujus vitam scripsit idem *Plutarchus*.

Nicias *Megarensis*, repertor artis fulloniæ, *Plin.* VII. 16. Hist.

Nicias *Pictor*, de quo *Franciscus Junius* in Catalogo pictorum.

Nicias

Φοιτητῶν, qui ad Theocritum rescripserat poemation de iisdem Cycoplis adversus Galateam amoribus, sed quod pridem intercidit. Anglico reddidit carmine *Dukius* T. 1. Misc. Poem. p. 250. Imitatur Marinus Poeta Italus suavissimus in Adonides Oda sive Cantu XIII. sectione 132. seq.

12. Ἀίτης, quo nomine amicum sodalem, Thessali vocabant. Scriptum est hoc Idyllium dialecto Jonica. Versibus latinis reddidit *Dan. Heinsius*, & Belgicis quoque p. 37. Poematum Belgicorum. Metaphrasis Anglico carmine legitur T. 2. Misc. Poem. Anglic. T. 2. pag. 189.

13. Ἰλῆς, de Hyla Puero à Nymphis rapto & Herculis super eo doloribus. Schol. Apollonii I. 47. Θεόκλητος ἐν τοῖς βυκολικοῖς ἐν τῇ ἡλᾷ ὁπιγραφομένη. Versibus latinis reddidit *Dan. Heinsius*.

14. Κυνίσκας ἔρως *Cynisca perfidi amores* sive *Θυώνιχ*, cui *Aeschines* maritus illos queritur.

15. Συρακούσται ἡ Ἀδωνιάζου *Syracusæ festum Adonidis* *Alexandriæ celebrantes*.

16. Χάριτες ἡ Ἰέρων ad Hieronem II. Siculorum tyrannum de Poetarum ingeniis præmio mastrandis. Hanc Eclogam Gallico pridem carmine expressit *Claudius Turrinus* Divionensis Tolosæ 1561. 4.

17. Εὐκώμιον εἰς Πτολεμαῖον *Ptolemæi Philadelphii laus*. Male hoc Idyllion Chio Theocrito tribuit *Tzetzes*.

18. Ἑλένης ὁπιγαλάμι. Carmen in nuptias *Menelai* & *Helene*. Latino carmine reddidit *Hugo Grotius* & *David Wifordus* p. 92. Anglico *Drydenius* T. 2. Misc. Poem. p. 100.

19. Κηριοκλήτης. Amor favos mellis depeculans. Latinis versibus reddidit *Hugo Grotius* in florilegio *Stobæi* p. 252. Belgicis *Dan. Heinsius* p. 42. Poematum Belgic. Anglicis *Drydenius* T. 2. Misc. Poem. p. 194. Gallicis *Longepetreaus* ad *Anacreontem* p. 207.

Iii

20.

Nicias *Smyrnæus*, quem licet indignum, complexum se comitate ait *Cicero* I. 1. Epist. 2. ad Q. Fratrem.

Curtius Nicia Grammaticus, qui libros de *Lucilio* scripsit. *Sveton*, c. 14. de Grammaticis, *Cic.* IX. 10. ad famil. & XII. 28. & 53. ad *Atticum* & VII. 3. ubi *Coum* vocat.

Nicias *Nicæus*, cujus διαδοχὰς sive ἰσορίαν *Φιλοσόφων* allegat *Athenæus*. Confer *Jonsum* p. 340. Idem forte *Nicias* cujus Ἀρκαδικὰ ab eodem *Athenæo* laudantur XIII. p. 609. Denique *Nικία* sive *Nicia* cujusdam, ejus forte, ad quem *Theocritus* scripsit, Epigrammata leguntur in *Anthologia*.

20. Βυκολίσκος *Bubulcus* ab Eunice puella urbica contemptum se conquerens, Moscho tribuit Heinſius. Carmine Anglico reddidit *Bowlesius* T. 2. Misc. Poem. p. 204.

21. Ἀλιεῖς *Piscatores*, ad *Diophantum*.

22. Διόσκυροι *Gemini* Pollux & Castor cum Amyco & Lynceo pugnantes, eorumque victores. Ionica dialecto, κοινῇ ἰαδί.

23. Ἐραστὴς ἢ Δόσεως, *Amator* sive *Amor infelix*. In editione Aldina inscribitur *μισῶν Φιλέοντα*, *Amantem exosus*. Latino reddidit carmine Dan. Heinſius & Witfordus p. 118. Anglico *Drydenius* T. 2. Misc. Poem. p. 107.

24. Ἡρακλῆς *Herculiscus* sive *Hercules Puer*, Idyllium postrema parte mutilum.

25. Ἡρακλῆς Λεοντοφόν *Hercules Leonis interfector*, Idyllium initio mancum, quod in quibusdam codicibus inscribitur *Ἀνγεία κλήρος*, *Augie fors*, sive *opes*. Ionica Dialecto.

26. Διῶαι ἢ Βακχαί *Bacche* Pentheum Regem discerpentes.

27. Σαριςὺς Δάφνιδ *Colloquium Daphnidis & Puella*. Moscho tribuit Heinſius. Latino carmine reddidit idem Heinſius. Gallico inter Moschi Idyllia *Longapetræus* p. 119. Anglico *Drydenius* part. 2. Misc. Poem. p. 114.

28. Ἠλακάτα *Colus*, quam eburneam doni hospitalis loco obtulit Theocritus Theugenidi uxori Niciæ, ad quem scripserat Idyllium XI.

29. Παιδικά *Amores*, cujus Idyllii genere carminis Dactylico Pentametro scripti partem postremam à versu 26. primus vulgavit If. Casanbonus ad Laertii lib. I. p. 39.

30. Ἐἰς νεκρὸν Ἀδωνι *in mortuum Adonin*, Carmine non ut reliqua Heroico sed Anacreontico, quod versibus Belgicis reddidit Dan. Heinſius pag. 40. Poem. Belg. Gallico Longapetræus pag. 26. ad Bionem.

III. Fertur etiam sub Theocriti nomine Σύριγξ *Syrinx*, sive carmen versuum XXI. qui Syllabarum numero decrescunt, instar fistulæ

- - cui semper decrescit. * arundinis ordo
Et calamus cera jungitur usque minor.

Pri-

Tibullus II. 5. Confes Casparem] Battholinum III, 6. de tibiis veterum.

Primus versus, Σύριγγ' ἄνομι' ἔχεις, ἄδεις δὲ σε μέτρα σοφίης tituli loco non à Theocrito sed ab alio videtur appositus, at reliqui decies bini decem cannas fīlulæ referunt ex Salmasii sententia, quam retuli §. 1. In editione antiquissima Aldina inscribitur: ἡχημα μασῶν, ἡ θεοκρίτης σύριγγ' ἔτῳ πᾶνι. Alii Simmiae tribuunt. In hoc poematione exstat Græca expositio *Johannis Pediafmitæ* σοφωπάτης χαρτοφύλακ^{ου} τῆ πρώτης Ἰεσυνιαῆς καὶ πάσης Βαλχαρίας Κυρ^ες Ἰωάννης ὁ Πεδιασίμης ἐξηγήσεις εἰς τὴν ἑ θεοκρίτης Σύριγγα. E recentioribus exposuit & notis illustravit *Vitus Winsheimius*, quæ leguntur in editionibus Græco-latinis Joh. Crispini. Exstat & eruditissimus *Claudii Salmasii* commentarius Paris. 1619. 4. recusus in Museo Philologico & Historico secundo Viri Clariss. Thomæ Crenii, Lugd. Bat. 1700. 8. Confer etiam, si placet, quæ Fortunius Licetus collegit ad Theocriti Syringem. Utini 1655. 4. & ad Syringem Publii Optatiani Porphyrii, constantem quindecim versibus Heroicis latinis, literarum numero decreascentibus. Lucem vidit hæc altera Liceti commentatio Patavii 1635. 4.

Ex *Epigrammatis* Theocriti, quæ memorat Suidas, viginti duo hodie leguntur. Illorum undeviginti primus edidit in suo Theocrito *Zacharias Calliergus*. Reliqua tria ex Anthologia addiderunt *Joh. Crispinus* & *Dan. Heinsius*, qui latinis quoque versibus reddidit cum *Hugone Grotio*. Vertit & carmine *Adolphus Metckerus*, cujus Metaphrasis prodiit Wurtzburgi cum *Parergis Poeticis* *Johannis Posthii*.

Perierunt Theocriti Idyllia quædam, ut *Βερωνίκη*, è qua versus quinque servavit Athenæus VII. p. 284. Neque hodie supersunt quæ ad Theocritum relata à quibusdam Suidas auctor est, *Προϊπιδες*, *Ἑλπίδες*, *Ἱμνοι*, * *Ἡρώνας*, *Ἐπικήδεια μέλη*, *Ἑλεγεία* & *Ἰάμβοι*.

IV. Fuerunt & alii Theocriti (1) Chius Sophista, quem noster ipse memorat in Epigrammate: ἄλλος δ' ἦν^{αι}, & cui Idyllium XVII. perperam adscripsit Tzetzes. Fuit æqualis Aristotelis, quem Epigrammate perstrinxit, quod refert Plutarchus p. 603. de exilio, & aliud ex Ambryone ἐν τῷ πρὸ θεοκρίτης Eusebius XV. 2. præparat. & Laert. Aequalis etiam fuit & æmulus Theopompi civis sui, qui eum perstringit apud Athenæum VI. p.

* Virgilius Eclog. 2. v. 36.

* Heinsius & Calaubonus *Berenicen* Theocriti fuisse conjiçiant partem Heroïnarum. Hymnorum specimen idem Heinsius putat esse Idyllion XXII. quod superest in Castorem & Pollucem.

130. Audivit Metrodorum Ilocratis discipulum. Scripsit Theocritus Chius Historiam Libyæ, & Epistolas, quas *Ἰουμαστας* Suidas vocat. Videtur hic idem Vossio esse qui *Antiquitatum Historiographus* vocatur à Fulgentio lib. 1. Mytholog. Meminit ejus Strabo XIV. p. 645. Dicitur sua Alexandri M. & Antigoni inimicitias & tandem ab hoc mortem & exitium sibi contraxit. Vide Plutarchum de educatione puerorum p. 11. & lib. II. 1. Sympot. p. 633. Macrobius VII. 3. Aliud ejusdem Theocriti scomma refert Plutarchus p. 631. (2) Theocritus *μαύρις*, cujus mentio apud eundem Plutarchum de Dæmonio Socratis p. 576 577. (3) Theocritus sub Antonino Caracalla, cujus meminit Xiphilinus. Etiam Danielelem, quem vocant Hebræi, Josephus Græco vocabulo *Θεόκριτον* appellat.

V. Theocriti editiones Græcæ sine Scholiis.

Prima editio Græca luculenta Idylliorum primorum XXIII. & trigesimali, quam Aldus Manutius vulgavit Venetiis 1495. fol. & inscripsit præceptoris suo Baptistæ Guarino. In hac editione habentur etiam Moschi & Bionis quædam Theocriteis intermixta, tum Hesiodus, Theognis, Phocylides, Catonis disticha ex Græca Planude Metaphrasi & Variæ sententiæ Græcæ. Exemplo hujus editionis, quod apud me est, Dan. Heinsius manu sua adscripsit: *Ex hac Theocriti editione videntur quadam non vulgaria in reliquis recentioribus posse emendari.*

Lovan. 1520. 4.

Basileæ apud Cratandrum 1530 8. Venet. 1535. 8. Parisius apud. Guil. Morellum 1561. 4. & inter Poetas Græcos principes H. Stephani Paris. 1566. fol.

VI. Editiones Græcæ cum Scholiis Græcis.

Romæ A. 1516. 8. sumtu Cornelii Benigni Viterbiensis & ex emendatione Zachariæ Calliergi, qui primus in hac editione dedit, quæ in Aldina desiderabantur, Idyllium XXIV. XXV. XXVI. XXVII. XXVIII. & XXIX. tum Syringem, & Epigrammata XIX. & Securim, alas atque aram, sed quæ non Theocriti sunt verum Simiæ. Idem Calliergus Argumenta sive *πρόοιαι* in XVIII. prima Idyllia è MSS. vulgavit, & Græca scholia primus in eadem XVIII. è variis codicibus collegit & editioni suæ subjunxit, ut ipse in præfat. testatur. *Καὶ πρὸς τέτοις, inquit, τὰ εἰς αὐτὰ εὐρισκόμενα σχόλια, ἅπαντα ἐν πολλοῖς διασπαρμμένα εὐρόντες ἀπηρξάμεθα πῶνα πολλὸν εἰς ἐνσωτηρότατον. Τὸ μὲν γὰρ εἰς ἓτι, ἐκείνο δὲ εἰς ἄλλο εἶχε ἄξιον.* Adjunxit etiam Job. Pediasimi commentarium Græcum ad Syringem. Gram-

Grammatici porro illi veteres, qui Theocritum interpretati sunt, fuisse *Theo*, (sed cui soli scholia, quæ habemus, præter rem tribuit Fulvius Ursinus in limine Virgilii cum Græcis scriptoribus collati, licet Theonem in Theocritum scripsisse constitit ipsi ex Etymologico inedito in *ῥοιπέδς*) *Amarantus* Alexandrinus, cujus *ῥοιπέδς* in Theocritum laudat Etymologici Magni auctor in *διερευνάσσε*. Hisce addi potest *Amerias*, de quo è Scholiis in Theocritum ineditis mentionem facit Casaubonus c. 1. lect. Theocrit. tum qui in scholiis vulgatis laudantur *Asclepiades*, *Munatus*, *Neoptolemus*, & *Nicanor Cous*. Ex horum & aliorum plurium doctissimis scriptis collectus est jam olim commentarius in hunc Poetam, de quo Eustathius intelligit, cum τὰ εἰς τὸν Θεόκριτον laudat. Utinam exstaret, inquit idem Casaubonus, cap. 2. illa prior collectio mera & integra, ea quidem lege, ut quæcunque recentiorum imperitia illi de suo appinxit, omnia deleverentur. Nam quæ hodie circumferuntur, quid sunt aliud, quam πολλά ἐξ ἑσθλὰ, πολλά ἢ λυγρὰ. Ex scholiis ineditis in Theocritum profert quædam idem vir doctus c. 10. & 12. Veterem scholiasten ἀνέκδοτον in Theocritum laudat Salmasius ad Aram Dosiadæ p. 151. Marianum quendam Anastasii Imp. temporibus Metaphrasin Græcam Theocriti composuisse jambis 319. testatur Suidas.

Basil. 1541. 8. & Venet. 1543. quam editionem laudat Meursius III. 17. Attic. lect.

Cum scholiis à Calliergo collectis in priora Idyllia 18. & in Syringem Commentario Joh. Pediasmi, & in reliqua *Guil. Xylandri* Græcis brevibus adnotationibus. Francof. 1588. 8.

Editio nitida Oxoniensis A. 1676. 8.

VII. *Editiones Græco-latine sine Scholiis*
Græcis.

Præter selecta Idyllia quædam Theocriti à *Mich. Neandro* illustrata, tum nonnulla pœreleganti Metaphrasi donata à *Dav. Whitfordo* Lond. 1659. 4. & quæ cum interpretatione & Scholiis *Georgii Sylvani* Panonii Medici prodire Lond. 1685. 2. vulgatus est Græce & latine Theocritus integer H. Stephano curante cum ejus castigat. A. 1579. forma minore.

Cum versione prosaria *Andrea Divi*, quæ seorsim lucem vidit Basileæ in 8. 1545. Cum versione quam latino carmine fecit *Eobannus Hessus*. Haganoæ 1530. 8.

Prodiit illa *Eobanni* Metaphrasis etiam separatim Basil. 1521.

In Georgicis, Bucolicis, & Gnomicis *Johannis Crispini*, qui Francisco Porto Cretensi adjutum se prædicat, versionemq; castigavit & annotationes adjunxit Genevæ 1584. 12. in qua edit. *Isaaci Hortiboni* sive *Casauboni* lectiones Theocriticæ. Recusa hæc editio A. 1600. A. 1619. 12. Edidit & Commelinus A. 1596. 8. cum emendationibus *Josephi Scaligeri* & *Casauboni* lectionibus, quæ exstant etiam in editione Parisiensi 1627. 8. Occurrit & Theocritus in corpore Poetarum Heroicorum editionis recensio *Jacobi Lessii*. Genev. 1606. fol.

Editiones Græcolatinæ cum Schol. Græcis.

Theocriti, Moschi, Bionis & Simmiæ quæ exstant, cum latina versione, Scholiis Græcis separatim excusis, notisque & castigationibus *Josephi Scaligeri*, *Is. Casauboni* lectionibus Theocriticis & *Dan. Heinsii* emendationibus, atque ejusdem Heinsii, Grotiique Metaphrasi elegantissima Latina Poetica quorundam Idylliorum, & omnium Theocriti quæ exstant, Epigrammatum. Ap. Commelin. 1603. 8. De hac editione ita Heinsius in literis ad Eliam Putschium datis 21. Martii A. 1604. *Hesiodum meum* A. 1601. cum præf. Abr. Sculteti, tibi mitto, brevi Theocritum missurus, qui eadem forma (in quarto) cum animadversionibus nostris triplo altioribus & Græcis glossis excuditur. Ita videlicet Germani vestri nobiscum, Diis placet, egerunt, ut remedium statim à nova editione petendum sit. Nescio à qua editione Heidelbergensem videris, exemplaria enim omnia his nudinis suppressa Commelinus curavit. Nunquam vidisti facinus impudentius, nihil sceleratius, aut in quo majoris negligentia specimen typographi dederunt.

Editio altæra Heinsiana longe luculentior & locupletior, in qua Græco-latino contextui Græca scholia statim subjecta, & præter castigationes Scaligeri, lectionesque Casauboni Theocriticas, notæ Dan. Heinsii longe uberiores & ipsæ sub Theocriticarum lectionum titulis comparent, cum copioso ad Scholia Græca rerum verborumque Græcorum indice. Apud Commelin. 1604. 4. Heinsium Virum doctissimum acumen perpetuo sectatur, inanem non raro *ἀνεπίστατον* ostentat, notat Joh. Clericus T. 1. Artis Criticæ p. 102.

Denique Oxonienses nitidam Theocriti editionem dederunt cum latina versione & deinde Scholiis Græcis per singulas paginas substratis & ad calcem subjectis præter Scaligeri, Casauboni, Heinsiique notas variis Lectionibus & scriptorum rerumque & verborum in scholiis Græcorum laudatorum Indice A. 1699. 8. è theatro Sheldoniano.

VIII. *Metaphrasæ vernaculæ & varia eruditorum scripta, quibus Theocritus illustratur.*

GA

Gallicis versibus donare Theocritum & illustrare notis instituit *Longepetrus* (Mr. de Longepierre) idem, cui Anacreontem, Moschum & Bionem linguæ suæ eleganter redditum Galli debent, Paris. 1688. 12. Confer Joh. Clerici Bibl. Universalem T. 1. p. 509. seq. *Anglicam* quorundam Idylliorum Metaphrasin debemus illustri Poetæ *Drydenio*.

Insignem præterea in illustrando Theocrito operam posuit *Johannes Meursius*, tum vix septendecim annos natus, cujus spicilegium in hunc Poetam prodiit Lugduni Batavorum A. 1597. 8.

Nonnullis Theocriti locis lucem affert *Samuel Petitus* l. 1. Observationum. c. XI. Pluribus *Jac. Palmerius* *Grentemelnilius* in exercitationibus ad Auctores Græcos p. 791. seq. *Joh. Brodaus* VII, 7. seq. *Miscellaneorum*.

Neque prætereundum *Aemilii Porti* *Lexicon Doricum* sive Theocriticum, vulgatum Hanovix 1603. 8.

Viri nobilissimi *Luce Langermanni* observationes, quem in Theocrito multum operæ posuisse testatur *Reinesius* in Epistolis ad Daumium p. 148. nunquam lucem adspexerunt.

Virgilium cum Theocrito conferunt *Cæsar Scaliger* in Critico sive lib. V. Poetices c. 5. *Fulvius Ursinus* in Virgilio cum scriptoribus Græcis collato, ad illius Poetæ Eclogas. *Renatus Rapinus* disert. de carmine pastorali, *Franciscus Vavassor* libro de ludicra dictione p. 105. seq. & alii. Neque alia est fere eruditorum sententia, quam Theocritum feliciter Virgilio nativam pastorum simplicitatem expressisse, atque adeo in hoc genere carminis citra controversiam excelluisse, quod *βυκολιασµὸν* vocat *Athenæus* & à *Diomo* quodam pastore Siculo primum repertum scribit XIV. p. 619. pro quo alii *Daphnin* alii *Panem* ipsum laudant, alii *Stefichorum* primum ajunt bucolicum carmen composuisse. Vide *Vossium* III. 8. Institut. Poetic. & quæ viri docti ad *Ælian.* X. 18. Var. In Bibl. Regis Gallix cod. 1727. exstat *Artemidori Grammatici* scriptum de inventione Bucolicorum, Græce manu exaratum teste *Labbeo* Bibl. nov. MSS. p. 110. Sed dubito, an alia contineat, quam quæ Theocrito Græce præmitti solent, & in editione Aldina subjiciuntur *πρὸς εὐρέσιως τῶν βυκολικῶν*. Ante hæc enim in eadem editione legitur Epigramma *Artemidori Grammatici* (*Tarsensis*, an alterius, incertum).

tum) qui Bucolicos * Poetas collectos & in unum conjunctos volumē (à se, an ab alio non dicit) testatur hoc disticho:

Βωκολικὰ Μοῖται σποράδην πόκα, νυθ' ἄμα πάσαι
Ἐντὶ μιᾷς μαίδρας, ἐντὶ μιᾷς ἀγέλας.

Huic disticho perperam sine ulla distinctione Aldus conjunxit tetrastichon Theocriti de se, quod incipit ἄλλος ὁ χίϛ, itaque Gyraldus hoc non observans existimavit se de patria Theocriti in Artemidori etiam Epigrammate legere, quod alibi in Theocriti tetrasticho legerat. Hoc itaque est illud Artemidori Epigramma, quod ubi exstet, nescire se fatetur Colomelius ad Gyraldum p. 150.

IX. Catalogus ** Scriptorum in Scholiis Græcis
ad Theocritum allegatorum, ex editione Oxoniensi A. 1699, 8.

Αἰχὺλ ϛ p. 34. 69. 143.

Ἀλέξανδρ ϛ ὁ Μυῦδ ϛ 26. 83. 109.
121.

Ἄλκιμ ϛ 15.

Ἀλκμαν 81.

Ἄλκαϊ ϛ 117.

Ἀντίγονος 109.

Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος III. 165. 170.

Ἀπολλόδωρος 13. 34. 144.

Ἄρατος 24. 61. 92.

Ἀρίστερχος 143.

Ἀρίστωπος 2.

Ἀριστίδης 211.

Ἀριστέλης 8. 28. 32. 36. 51. 59. 78.
104. 109. 120. 121. 165. 188.

Ἀριστοφάνης 1. 12. 26. 31. 47. 72. 76.
87.

Ἀριστοθέμιος ὁ θηβαῖος 115.

Ἀρχιλόχος 36. 66.

Ἀσκληπιάδης (Myrleanus Grammaticus) 3. 24. 40. 83. 84.

Δαινίας 170.

Δημήτριος 15. 81. 122. 144.

Διοκλῆς 117.

Δ10-

* Dan. Heinſius exiſtimat Theocriti Bucolica primum ſeparatim fuiſſe à Grammaticis vulgata & à veteribus lecta, deinde cum aliis Theocriti Idylliis & ſcriptis conjuncta; Denique permixta fuiſſe aliis Poetis Bucolicis, neque omnia videri Theocritum auctorem habere, quæ ſub ejus nomine hodie leguntur.

** Idyll. α. p. 1. β. p. 29. γ. p. 48. δ. p. 58. ε. p. 70. ς. p. 92. ζ. p. 99. η. p. 124. θ. p. 135. ι. p. 140. ια. p. 150. ιβ. p. 159. ιγ. p. 164. ιδ. p. 174. ιε. p. 182. ις. p. 197. ιζ. p. 206.

- Διονυσίου 73. Δίφιλος 140. Ὀμηρος 1. 8. 9. 14. 20. 21. 25. 26. 27. 32. 37. 43. 44. 50. 51. 52. 55. 60. 67. 71. 73. 84. 93. 95. 99. 101. 102. 104. 105. 106. 107. 110. 114. 117. 125. 127. 128. 130. 132. 135. 137. 141. 152. 160. 165. 186. 190. 195.
 201. Θεόπομπος 81. 200. ὄνατος 170. ἀν Μέναντος?
 Θεόφρατος 13. 23. 36. 64. 73. 82. 83. Ὀππιανός 73.
 Θυκυδίδης 203. Ἰάσων 211. Πίνδαρος 2. 30. 32. 72. 115. 202.
 Καλλίμαχος 26. 32. 45. 61. 98. 105. Πλάτων 15. 175. Περσέας 81.
 109. 127. 150. 167. 171. Πυθαγόρας 175.
 Καρύσιος ὁ Περζαμηνός 167. Πύρρος ἐρυθράς ἢ Λέσβιος μελῶν ποιητής 64. Σαπφώ 154.
 Κλέανδρος 73. Κλείταρχος 37. Σιμωνίδης 15. 162. 195. 199. 200.
 Κρατίδας 36. Σοφοκλῆς 69. 111. Σωκράτης 165.
 Κρατὺς 61. 151. 155. Σώπατρος ἐν τῷ περὶ ἀρκτων 23.
 Λύκιος 112. Σωσίβιος 82. Σωσίθεος 134.
 Μένανδρος 21. 30. 33. 38. Σώστρατος 96. Σώφρων 29. 31.
 Μνασέας 15. 73. Μέναντος 41. 110. Τιμοθένης 167. Τερπίολεμος 122.
 Νεοπτόλεμος 13. Φανίας 110. Φιλητῆς 101.
 Νικάνδρος 73. 83. 140. 170. Φιλόξενος 150. Φιλοστράτος 72.
 Νικαῖος ὁ Κωῖος 101. Φιλόστρατος 73. Χρύσιππος 71.
 Νυμφόδοτος 16. 73.

X. BION Smyrnæus Poeta alter Bucolicus celeberrimus, cuius mortem suavissimo carmine luxit Moschus, ejus æqualis & superstes. Hinc de ætate quoque Bionis constat, Moschus * enim Aristarchi discipulus, teste Suida, fuit. At Aristarchus floruit temporibus Ptolemæi Philometoris circa Olymp. CL. testibus eodem Suida atque Eusebio. Ex Poematibus Bionis Doricè scriptis supersunt hæc pauca, lectu sane jucunda:

I. Ἐπιτάφιος Ἀδωνιδος. *Carmen in Adonidis funere*, quod Theocrito in MSS. tribui testatur Fulvius Ursinus, ac inter Theocritea Aldus edidit.

K k k

* Longapetræus Gallicus Bionis & Moschi Metaphrastes, utrumque putat Theocriti æqualem, argumentis usus non plane invictis. Itaque malui in Suidæ testimonio acquiescere.

ediderat, præter *Gambaram, Vulcanium, Withfordum* eleganti carmine latino reddidit *Tan. Faber T. I. Epistolar. p. 253. seq.*

2. Fragmentum quod incipit Ἰξενταὶς ἐπὶ κῶρῳ &c. Ex Stobæi ferm. LXII. p. 267. cum Metaphrasi Grotii. Ubi & alterum fragmentum septem versuum sub ejusdem Bionis nomine legitur, quod incipit: Ἀμερὲ Κυπρωθῆναια &c. & à Fulvio Ursino Heinioque est prætermisum.

3. Aliud, Ἀμεγάλα μοι κύπρις &c. Ex Stobæi ferm. LXI. pag. 245.

4. Aliud Ταῖ Μοῖσαι τὸν ἔρωτα &c. id. p. 241.

5. Ἐπιγαλάμει &c. Ἀχιλλέως καὶ Δηδομένης, in *Nuptiis Achillis & Deidamiae Carmen*, quod è duobus MSS. primus edidit sed postrema parte mutilum Fulvius Ursinus, post carmina novem scæminarum pag. 240. Confer notas p. 350 & *Gambaræ Metaphrasin. p. 361.* Exstat & Græce in *Theocrito Heinii p. 205. edit. in 4.*

6. Fragmentum Ἐι μοι καλὰ πέλει τὰ μελὺδρια &c. Ex Stobæi ferm. LVI. p. 223, edit. Grotii, quo in loco & alium Bionis versum servavit Stobæus:

οὐκ οἶδ' ἅδ' ἐπέοικεν ἂ μὴ μάθουμι πνέεσθαι
Hæc, quæ non didici, nunc tandem discere serum est.

6. Aliud fragmentum, Ἐιαρὼ μύρων &c. Ex eclogis Stobæi Physicis p. 147. edit. Grotii. Idem fragmentum è codice Stobæi Farnesiano publicavit Fulvius Ursinus p. 239.

7. Aliud: Ἀμφασία τὸν φοῖβον ἔλεν &c. Ex iisdem eclogis p. 133. Ita autem legendum monuit Theodorus Canterus lib. 1. Var. lect. c. 20. non ut alii ediderunt: Ἀμφασία τὸν βίον ἔλε, vel ut Ursinus p. 246. vulgavit τὸν βίον ἔλεν.

8. Aliud: Μοῖσαις ἔρωσ καλέοι &c. ex iisdem Eclogis p. 149.

9. Aliud: Ὀλβιοι οἱ φιλέοντες &c. ex Stobæi ferm. LXI. p. 247. edit. Grotii, ubi incerto tribuitur, sed Bioni vindicavit Ursinus e MS. Codice.

10. Aliud, Ἐσπερὲ τῆς ἀρετῆς &c. ex Stobæo, eodem loco. Ab aliis Moscho tribuitur, at Bioni adscribit præter margines Stobæi Arsenius, Monembasiæ Episcopus, in *Apophthegmatis.*

11. Aliud, Ἀυτὰρ ἐγὼ βασιτεύμαί ἐμάν ἰδὼν &c. Ex Stobæi ferm. CIX. p. 463. edit. Grotii.

12. Aliud, Οὐ καλὸν ὦ φίλε &c. Iremque illud ἐκ θαμνῆς ῥοπα-
μιγγῶ, ex Stobæi serm. XXIX. p. 131.

13. Aliud, Μηδ' ἰλίως μὲ ἀνέρεσσιν &c. ex Stobæi serm. 41. pag.
163. qui serm. p. 269. etiam huic Bionis versum operi suo intexuit:

Μορφὰ θηλυτέρῃσι πέλει καλὸν, ἀνέρε δ' αἰκία.

Forma bonum muliebri, vigor roburque virile.

Hæc Bionis, ut Moschi quoque λείψανα post *H. Stephanum* in
luculenta editione Græcorum Poetarum principum Paris. 1566. fol. di-
ligentius collegit *Fulvius Ursinus*, ediditque Græce cum notis ad calcem
carminum novem illustrium fœminarum. Antvverp. 1568. 8. subiecta
Metaphrasi ligata latina, qua Bionem ac Moschum donavit *Laurentius*
Gambara Brixianus. Ab eo tempore cum Theocrito edidit Græce &
latine *H. Stephanus A.* 1579. forma minore: & addita versione profaria
semel atque iterum *Joh. Crispinus, Commelinus & Dan. Heinsius*. Exhibet et-
iam Bionem & Moschum in Poetis minoribus *Radulphus Winterzonus*
Cantabrig. 1652. 1661. 8. Exstant præterea in Corpore Poetarum
Græcorum Heroicorum Græco-latino *Jac. Leffii* Genev. 1606. fol. La-
tino carmine reddidisse *H. Stephanum* jam *A.* 1556. Paris. 8. lego in
Hendreichii Pandectis Brandenburgicis, illam ἐκδοῦν ego non vidi.
At *Bonarenture Vulcanii* clara est industria, qui cum Callima-
cho suo Bionem ac Moschum dedit, & felici carmine latino notisque
illustravit Anno 1584. 12. Antvverpiæ apud Plantinum. Valde quoq;
me affecit *Dav. Whistfordus*, qui Musæi carmen de Herone & Leandro,
Bionis & Moschi Idyllia, selecta Idyllia Theocriti, & locum ex Iliados
M. v. 310. seq. nitide edicavit, ornata elegantibus imaginibus in æs
incisis, sed longe elegantiore poetica Metaphrasi illustrata Lond. 1659.
4. Denique Gallico carmine Bionem & Moschum reddidit *Longape-
træus* & cum notis edidit Paris. 1686. 12. Confer Acta Er. T. 1. supple-
ment. i p. 99.

XI. Fuere & alii Biones, de quibus viri docti ad Laertium IV.
58. Bioneos sermones pro Satyricis dixit Horatius à Bione Borystheni-
te, de quo, uti de Smyrneo quoque nostro, vide è recentioribus, si pla-
cet. præstantissimum Bælium in Lexico. Bion Proconnesius fuit ille
Theognidis æqualis, cujus meminit Plutarchus lib. de auditione. Bion
Rhetor videtur allegari ab Agathia lib. 2. Bionem Solensem respicit
Plutarchus Theseo, Historicum appellans. Forte Bionem Democri-

Kkk 2

eum

teum laudat Plinius cum utitur ejus libro περὶ δωράμεων sive de virtutibus herbarum, indice libri XXVIII. Bion Rhodius in Simmiæ (de quo infra) πελέκει memoratur. De Bione Tragico dixi lib. 2. cap. 19.

XII. MOSCHUS Syracusanus, quem nonnulli cum Theocrito confuderunt, ut supra * ex auctore vitæ Theocriti annotavi, ab eo haud dubie diversus fuit, cum Theocriti civis sui meminerit in Epitaphio Bionis v. 99. ἐν Συρακασίοισι θεόκριτον. Distinguit etiam Servius, notans, quod Virgilius voluerit Theocritum imitari Syracusanum *melio- rem Moscho & ceteris, qui Bucolica scripserunt*. Longe etiam post vixit Moschus sub Ptolemæo Philometore, ut ex Suidæ ** testimonio constat, qui eum docet fuisse discipulum Aristarchi Grammatici, Grammaticum & ipsum. Idyllia ejus Theocriteis jam pridem intermixta fuerunt ab eo, qui Bucolicorum Poetarum corpus temporibus Artemidori Grammatici collegerat, sed separata studio virorum doctorum, H. Stephani maxime Fulviique Ursini, licet non plane certum est adhuc, illane omnia quæ sub Theocriti nomine hodie leguntur (ut Idyllium XX. & XXVIII.) illius an potius Moschi sint, & vicissim nihil ne ex his, quæ Moscho adscripserunt viri docti, ad Theocritum auctorem sit referendum. Quæ vero Moschi nomine hodie leguntur, hæc sunt venerem & amores spirantia:

1. Ἔρως δεσπότης *Amor fugitivus*. Vertit Carmine præter Gambaram, Vulcanium, Metkerkum, Whitfordum, Politianus T. 2. Opp. p. 341. Vide & Stobæi florileg. term. LXII. p. 255. cum Metaphrasi Grotii.

2. Ευρώπη, ad quod Idyllion referendus Casaubonus c. 22. lect. Theocritic. In duobus Codicibus MSS. diserte tribui Moscho, testatur Fulvius Ursinus p. 352. licet inter Theocritea olim editum, & inter Moschi Idyllia prætermissum nuper est à Gallico Metaphraste Longepetræo.

3. Ἐπτάφυλον βίων [βυκόλην ζῶντικὴν] *Carmen in funere Bionis, de quo jam dixi, Poetæ Bucolici.*

4. Μεγαίρα, *Megara uxor Herculis,*

* Supra §. I, nota b.

** Suidæ verba sunt: Μόσχον Συρακᾶσιον Γραμματικόν, Ἀριστάρχου γυναικὸς. Οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος ποιητὴς μετὰ Θεόκριτον τὸν τῶν Βυκολικῶν δευτέρῳ ποιητῇ. Ἐγράφε καὶ αὐτὸς Βυκολικά.

5. Fragmentum, quod incipit: Τὰν ἄλλα τὰν γλαυκὰν &c. ex Stobæi sermone LVII. p. 229. edit. Grotii.

6. Aliud: Ἡρα Πάν' Ἀχῶς τ' γέισα &c. ex Stobæi sermone LXI. p. 247.

7. Aliud. Ἀλφειὸς μὲν πίσσαν &c. ex Stobæi sermone LXII. pag. 265.

8. Epigramma Hexastichon εἰς ἔρωτα ἀροτριῶνται in *Amorem arantem*, ex Anthologia lib. IV. c. 12. p. 409.

Editiones & interpretes Moschi vide, si lubet, paulo ante in Bione, neq; enim, illis quod addam, habeo, nisi quod *Adolphus Meckercus* Brugensis Metaphrasi latina poetica & notis Moschum illustravit, ac cum Bione edidit Brugis 1561. 4.

XIII. Fuerunt & alii Moschi (1) Antiquissimus Sidonius Physiologus & Historicus (licet hos distingvit doctiss. Seldenus) de quo dixi lib. 1. c. 28. §. 4. Moschus Epicuro antiquior, cui & Cleandro amicis suis Gastrologiam dicavit Archestratus opsodædalus teste Athenæo. VII. p. 278. (3) Moschus Citharoedus, de quo Suidas (4) Moschus sive Moschus Medicus, cujus mentio apud Galenum 1. de composit. Medicament. (5) Johannes Moschus, qui vixit circa Annum Christi 630. scripsitque Vitas Patrum, sive Pratum spirituale Græce libris X. (5) Demetrius Moschus diu post clarus, cujus de Helena & Alexandro carmen græce editum est Parisiis cum latina versione 4.

Prætereo recentem Seculi XVII. scriptorem Franciscum Moschum Nivellensem, de quo Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica & in Athenis Belgicis Franciscus Syveertius.

XIV. SIMMIAS à Parthenio c. 33. Eroticon, Hephæstione, Athenæo, aliisque Rhodius recte appellatur. Suidas: Σιμμιᾶς ῥόδιος γραμματικὸς ἔγραψε γλώσσας βιβλία γ'. πημάτων διάφορα βιβλία δ'. Quæ sequuntur apud Suidam, ad Simonidem Amorginum vetustissimum Jambographum non ad Simmiam spectant, ut notarunt Jonsius p. 23. de scriptoribus Hist. Philos. & Vossius de Poetis Græcis p. 59. Itaque emendandum quod idem Jonsius p. 15. ex loco mutilo vel confuso Suidæ Simmiam patria Samium fuisse contendit, de Simonide enim accipiendi sunt verba: ὡς ἔξ ἀρχῆς Σάμιος. ἐν τῷ δὲ δακτυλικῷ & Ἀμοργῷ *

K k k 3

ιπ

* De Simonide hoc Amorgino & aliis hujus nominis dixi lib. 2. c. 15. ut de Amorgo Samiorum Colonia præter Holstenium ad Steph. consules Laur. Begeri spicilegium Antiquitatis p. 10. 11. & Harduinum in numis civitatum illustratis p. 39. At de Simmia Thebano & Syracusano lib. 2. c. 23. §. 42.

ἔπαλε καὶ αὐτὸς ἡγεμῶν δὸτὸ Σαμίων, ἔκτισε δὲ Ἀμοργὸν εἰς γ' πόλεις Μινώαν, Ἀιγιαλὸν, Ἀοκεσίμην, γέγονε δὲ μὲν ὅς * ἔτη τ' Τρωϊκῶν. Ἐγραψε καὶ πέντε πρώτῃ ἰάμβους καὶ ἄλλα διάφορα, Ἀρχαιολογίαν περὶ Σαμίων. De ætate Simmiæ nihil magis constat, quam antiquiorem ipsum fuisse non modo Meleagro Gadareno, qui inter eos, è quibus Coronam Epigrammatum Græcorum circa Olymp. CLXX. collegit, Simmiæ meminit,

Σμυρναῖς τε κλάδεις Νικαινέτις καὶ Φαιῶν
τέρμινθον, βρωτῶν δ' ἀχράδα Σιμμιέω.

Sed & juniorem Simmia fuisse Philicum Corcyræum, Theocriti æqualem, Tragicumque ex iis, qui Ptolemæi Philadelphī ætate circa Olymp. CXX. sub Plejadis nomine clarebant, testatur Hephæstio in Enchiridio p. 31. ubi de Choriambico Hexametro agens cum dixisset Philicum ejus sibi inventionem tanquam auctori tribuere, ψευδεταίη, inquit, πρὸς γὰρ αὐτῷ Σιμμίης ὁ Ῥόδιος ἐχρησάτο ἐν πελέκει. Ex ejus poematis, quorum nonnulla allegat Hephæstio p. 26. 31. 43. & Athenæus XI. p. 491. à quo laudatur Simmiæ Τρογῶ) pauci ad nos pervenerunt griphi sive difficiles lusus:

1. Ὡς, *Ovum* sive Carmen, Ovi figura, memoratum eidem Hephæstioni p. 65. Ταύτης γὰρ ἰδέας ἐστὶ τὸ ὠὶν δὲ Σιμμίης καὶ ἄλλα παύγια. Confer p. 168.

2. Πτέρυγες. *Ala* sive carmen binas alas referens. Hæc Alas & bipennem Simmiæ allegat Hephæstio p. 31.

Illustravit præter Salmasium *Fortunius Licetus* Encyclopædia quam vocat, ad alas Divini amoris à Simmia compactas. Patav. 1640. 4.

3. Πέλεκυς *bipennis*, sive carmen figuræ securis ἀμφιτόμης (qualē passim memorant veteres, ut Apollonius 1. Argonaut. v. 68.) In hoc poematio post primū versum legendus est ultimus, post secundū penultimus atq; ita deinceps. Similiter etiam in Ovo. Sed in Alis aliter se rem habere contendit Salmasius, contra auctoritatem Hephæstionis, ut existimo, & ut ipse Salmasius faterur, utriusque Scholiastæ Græci, tum illius, cujus scholion breve editum est, tum inediti *Holoboli* Rhetoris. Erudita in hos gri-

* Hoc est annis post Trojam captam 406 adeoq; biennio ante primam Olympiadem. At Jonsius p. 23. habet 306. quasi legeretur apud Suidam φ'ς, ut iaciat ætas in Olymp. XXVI.

griphos Claudii *Salmasii* commentaria prodierunt Paris. 1616. 4. atque iterum in Museo Philologico Historico secundo Viri Clariss. Thom. Crenii Lugd. Bat. 1700. 8. Ante Salmasium hos Simmiae difficiles lusus illustraverat *Claudius Auberius* Triumvirianus, cujus versio & commentarius legitur in editionibus Theocriti Crispinianis: Versio etiam in utraque Heinsiana. Ovum aggressus quoque emendare *Josephus Scaliger*, sed infeliciter, quia ordo legendi viro docto non suboluit. In bipenni Salmasius suppositum non dubitat versum, quem editiones manubrii loco exhibent: τὸ βίαν κλυτοῖς ἥσθε θεοῖς ὅς ἔυρε ῥοδοῖ γεραῖας πολύτροπος μὲν ὅ μῆτρα μολπᾶς. Simmiam enim de industria πελεκῶν sive σελῶν omisisse, quoniam, quæ Diis dicabantur arma & instrumenta, moris erat prius mutilare, ne in usus hominum cedere possent. Vide Hesych. in καταιγίσας.

XV. DOSIADAS quando vixerit, non constat: neque admodum refert multa notasse de viro, qui nihil aliud posteris reliquit, quam unum vel alterum *ῥῆφον* sive poemation, misera (ut vere *Lucianus* (a)) hoc est obscurissima compositum dictione, veluti lectoribus, quoscumque nacturum se ausus est sperare, crucem fixurus. Patria fuisse Rhodium colligunt viri docti ex his verbis Scholii Græci ad ovum Simmiae: *Βησσηντίνος* (b) ῥοδία ὡς ἡ Δωσιάδα ἢ Σιμμία, ἀμφοτέρω ῥδ ῥόδοι. Superest hujus Dosiadæ *βωμός* Luciano memoratus, sive poemation aræ figuram, non cubicam, sed quales vetustiores aras, Jonicas præsertim testatur fuisse *Nicomachus Gerasenus* (c) ἀνισόπλευρον referens, versibus XXVII. quorum postremus est: Δωσιάδα βωμός ἐν μέσαις ἑσάσεν ἐν γὰρ. Incipit à versu ὁλός ἔ με λιβρὶς ἱρῶν. Hanc aram è codice Palatino Anthologiæ descripserat *Claudius Salmasius* & cum *Jos. Scaligero* communicaverat, qui ei interpretationem suam & castigationes in Epistola transmissit, quæ legitur inter Epistolas Scaligeri CCXLVIII. & in ejus Opusculis posthumis (d) Paris. 1610. 4. p. 469. Deinde Salmasius ipse cum versio-

- (a) *Lucianus* Lexiplane T. I. p. 839. τὰ δὲ σὰ ὡς περὰ μέτροις παραβάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδα βωμός ἀν' εἴη, καὶ ἡ τῆς Δυκόφρονος Ἀλεξάνδρου, καὶ εἴ τις ἐτι τῶ ἴων τὴν Φωνὴν κακοδαίμονέστερον.
- (b) Hujus, ni fallor, Bisantini Epigramma legitur lib. I. Anthologiæ c. 42. p. 91. Occurrit & ejus nomen in marginibus Stobæi Serm. CXV.
- (c) *Nicomachus Gerasenus* lib. 2. Arithmeticæ p. 55. seq. *Boethius* II. 25. Arithmet. Theo Smyrnaeus p. 66. οἱ δὲ πάσας ἀνίσκει τὰς πλευρὰς ἀνισάκεις ἀνισοὶ ἀνισάκεις, βωμίσκῃ καλῶνται. Confer Pappum lib. VII. propol. 135.

(d) Hæc

sione sua & erudito commentario aram istam edidit, aliisque hujus generis poematiis adjunxit. Paris, 1619. 4. Hic sæpe discedit à Scaligeri sententia, & subinde provocat ad scholia græca sive glossas veteres, quas ex MS. codice optandum erat integras simul edidisse. Salmasii commentarius recusus est in Museo Philologico & Historico secundo Tho. Crenii. *Fortunius* vero *Licetus* in Encyclopædia ad Aram Mysticam Nonarii Terrigenæ Anonymi Vetustissimi. Patav. 1630. 4. postquam in medium attulisset & oppugnasset expositiones quas dixi Scaligeri & Salmasii, retulissetque *Bartholomæi Soveri*, *Felicii Osi*, & *Bartholomæi Vecchii* interpretationes, ipse negat hanc aram esse Dosiadæ, quod Lucianus tantum *ἑωμὸν* non *βωμὸς* ab eo scriptos memorat, difficilemque esse restatur: cum altera ara (de qua mox) sit difficilior, adeoque Dosiada dignior, & in Codice Palatino habuerit subscriptum versum, *Δωσιὰδα βωμὸς ὃν Μῆσαις ἔπειεν ἐν γῶι*. Sed hunc versum Salmasius haut dubie auctoritate *Holoboli* Rhetoris (qui Scholiis Græcis utramque aram illustravit) vindicat priori aræ, cui etiam longe melius, quam posteriori convenit. Deinde Luciani locus non magis huic, quam alteri obstat aræ, cum utraque Griphum contineat satis difficilem. Neque illas facile conjecturas suas lectori probabit Licetus, qua vel Gaditanum aliquem vel Pythagoricum facit auctorem, Simmiamve. Nec denique interpretationem, præcipue qua versum 15. *Εὐαὶς μ' ἔτευξε γηρύνης* exponit non de novem Musis, sed de nescio quo Nonario Terrigena Poeta, poemati Auctore p. 139. seq.

XVI. Præter hanc altera quoque Ara exstat & in Theocriti editionibus legitur, quæ incipit *ἑμὰρ ἔπος με σῆτας*, versibus XVIII. Hanc in Romana Theocriti editione A. 1516. 8. primus edidit *Zach. Calliergus* admodum corruptam, sine titulo. In editione Theocriti Veneta A. 1543. ex Officina Farrea, Meursius III. 17. Attic. lection. legit hæc verba sub initium Græci ad illud poemation scholiastæ, qui in aliis Poetæ editionibus desideratur: *Ὅδ' αὖ τ' μέτρων ἔπος βωμὸς Ὀδ' αὖ τ' τὸς εὐρημα*. Unde ipse *Δωσιὰδα* nomen recte restituit, sed minus firmiter inde collegit, hujus quoque Aræ Dosiadam esse auctorem, cum Græca verba ita exponi possint, ut Dosiades pro inventore hujus scribendi generis, non pro auctore ipsi aræ habeatur. Facile tamē ob vocabulū *ἔπος* credo, Dosiadam Scriptori scholii pro auctore habitū, de cætero æque ac nobis ob-

scu-

(d) Hæc editio recusa Francof. 1664. 8. itaque fallitur Tho. Crenius in Museo Philologico & Historico T. 2. p. 184.

scutum fuisse, quoniam ait Δωσιάδης πύος. Latina hujus aræ interpretatione, quæ in Crispinianis & Heinſianis Theocriti editionibus legitur, est *Job. Aurati*, emendationes *Guil. Canteri*, etsi neutra probantur *Salmasio*. In omnia quoque alia abijt *Hugo Grotius*, qui aram illam interpretatus est p. 67. ad Aratum. Viginri fere annis post-prodiit *Claudii Salmasii* expositio & commentarius Parisiis A. 1619. 4. editus, & in secundo Museo Tho. Crenii nuper recusus. Neque hæc satisfecit *Is. Vossio* ad Melæ II. 7. p. 114. ubi aliam meliorem attulit interpretationem, & in *Salmasii* expositione tum ad hanc aram, tum ad reliqua cum hac edita poematia, negat esse quicquam quod alicujus sit momenti, quod non hauserit ex scholiis *Holoboli Rhetoris*, quem totum, ut ait, descripsit, nulla tamen ullibi facta ejus mentione. Geminum istorum scholiorum nactus sum exemplar, alterum *Sylburgii*, alterum *Commellini* manu descriptum. Sed & tertium communicavit *Lucas Langermannus*, juvenis imprimis eruditus & de nobis optime meritus, de promptum ex eodem illo codice, quo usus est *Salmasius*, quo & *Anthologia Græcorum Epigrammatum* continebatur. Verum nihil hic ipsi profuit *Holobolus*, quoniam cum non intellexit. Sane verum est *Holoboli* nominetenus *Salmasium* haud meminisse. At passim laudat Græca scholia, ex iisque profecisse se fatetur, quin ipsa illorum verba non raro adscribit. Exstat & *Fortunii Liceti* Encyclopædia, ut vocat, sive Commentarius in præsentem aram, quam *Dosiadæ* sine controversia tribuendam putat, licet *Salmasius* nec *Dosiadæ* esse putet, nec *Theocriti*, nec *Simmiæ*. Prodiit *Liceti* libellus Parisi. 1637. 4. quemadmodum commentarium in Aram Pythiam Latini Poetæ *Publilii Oporiani* *Porphyrii* publicavit Patavii 1633. 4. in quo varia exempla recentia ejusmodi altarium Poeticorum sua & aliena congescit p. 41. seq. & p. 61. seq. utramque item *Dosiadæ* aram cum explicatione latina exhibuit.

XVII. Fuit & *Dosiadas* quidam è quo de Lesbiorum sacrificiis nonnihil affert *Clemens Alex.* p. 20. protreptici, & ex eo *Eusebius IV.* 16. præparat. tum *Dosiades* (Δωσιάδας) cujus quartum κρητικόν laudat *Athenæus IV.* p. 143. & VI. p. 264. Idem opus respiciunt *Dosiadem* laudantes, ubi de Creta agunt, *Plinius IV.* 12. Hist. & *Solinus c.* 11. tum *Diodorus Siculus lib. V.* professus se in rebus Cretensium jam *Epimenidi*, jam *Dosiadæ*, jam *Socrati* ac *Laosthenidæ* accedere. Forte non erraverim, si hunc existimem esse illum ipsum *Dosiadam* Cretensem, quem *Epimenidis* ex quorundam sententia parentem memorat *Laertius*. Eundem tamen, vel *Simmiæ* antiquiorem auctorem aræ alterius vel utriusque fuisse, non temere affirmaverim.

XVIII. Paucis quoque hoc loco memoranda est duplex Inscriptio vetus græca, ab eodem Salmasio cum Dosiadæ & aliorum παλαιῶν illustrata, versione & doctissimo commentario, quem Crenius in Museo secundo, ut jam dixi, prelis nuper iterum subjecit. Prima illarum versibus XXIX. Hexametris constans continet Consecrationem templi in agro Herodis (non Regis, ut visum Casaubono, sed Attici Rhetoris) Triopio factam. Hanc in opere Inscriptionum primus Janus Gruterus ediderat, deinde Isaac Casaubonus emendavit & versione ac notis illustratam dedit ad calcem commentarii de Satyrica Poesi Paris 1639. 8. Tho. Crenius iterum cum Casauboni commentario de Satyrica poesi curavit recudi in Museo Philologico & Historico primo Lugd. Bat. 1699. 8. Post Casaubonum feliciter expedit Salmasius, qui alteram quoque inscriptionem addidit, exposuitque, descriptam Romæ & allatam inde à Jac. Sirmondo, qua versibus Hexametris LIX. continetur Dedicatio statuæ Regillæ (quæ Herodis Attici conjux fuit) facta à nescio quo Marcello.

CAPUT XVIII.

De ARATO Solensi & ERATOSTHENE Cyrenæo.

De Arato ejusque vita & etate. 1. Phenomena & Diosemia hujus Poeta. 2. Interpretes deperditi. 3. Hipparchi & Achillis Tatii scripta quæ exstant, Aratum illustrantia. Leontius de Aratea Sphæra, & Scholia Græca edita atq; inedita in Aratum. 4. Ciceronis, Germanici & Adieni Metaphrases latine quæ exstant, & aliorum deperditæ. 5. Recentium Metaphrases poeticæ variis linguis. 6. Editiones Arati Græca Scholiis Græcis sive ornata sive destituta. 7. Maximi Planudis assumenta, & Criticorum audacia in Arato interpolando. ibid. Editiones Græco-latine, & Hugonis Grotii Syntagma Arateorum. 8. Scripta Arati deperdita. 9. Arati nomen prima longa & media brevi. Plures hoc nomine. 10. In-

Index scriptorum in Leontii Sphæra, Scholiis ad Aratum, Hipparcho, Eratosthene & Scholiaste Germanici allegatorum. II. De Eratosthene Cyrenæo. 12. Ejus Catasterismi, & Commentarius inchoatus in Aratum, Eratostheni falso tributus. 13. Scriptorum perditorum Eratosthenis plenior notitia. 14.

ARATUS Athenodori & Letophilæ F Solensis è Solis Ciliciæ civitate fuit, ut Callimachus, Strabo & alii testantur, vel ut Asclepiadi Myrleano (a) visum, Tarsensis. Audivit Menecratem Ephesium Grammaticum & Philosophos Timonem (confer Laertium IX. 113.) ac Menedemum (b) Dionysium Heracleotem (c) Perseumque Stolicum, eundem, cui AcroCorinthum ab Antigono Gonata commissam tradit Athenæus IV. p. 162. & quem cum Antigono fuisse constat è variis Laertii locis. Hunc in Macedoniam ab Antigono forte Athenis arcessitum comitarus, Regi & ipse (poemate fortassis oblato) in nuptiis (d) cum Phila Seleuci Nicatoris filia celebratis innotuit, & gratia ejus inita reliquum vitæ tempus apud illum vixit. Regnare cœpit in Macedonia Antigonus Olymp. CXXV⁷, ante Christum 278. & præfuit per annos XXXIV. (e) unde de Arati quoque ætate constar, quem professo-

LII 2

fio-

(a) Rev. D. Joh. Andreas Schmidius diss. de Arato Jenæ 1685. has duas sententias ita conciliat, ut Tarsensis idem sit, quod Cilix, Ciliciam enim Tarsum vocatam teste Josepho. Sed Asclepiades Myrleanus libro XI. de Grammaticis apud auctorem vitæ Arati à P. Victorio & petavio editæ sic Tarsensem dixit Aratum, ut Solensem negaret. Ταρσέα φησιν αὐτὸν γεγενῆσθαι εἰλ' ἢ Σολέα. Et Josephus lib. I. Antiqv. cap. 7. innuit antiquissimum hoc fuisse Ciliciæ nomen Θαρσός à Tharso Japheti filio, quod Asclepiadis ætate pridem exoleverat. Scholiastes Luciani T. I. p. 17. ad illud. p. 400. ἢ κατὰ Σολέας] Σολεύς μὲν γὰρ Ἀρατὸς ὡς Ἑλληνικῇ παιδείᾳ τὸ στέν δι' ἐργῆς, ὥστε τὰ φαινόμενα Ἑλλάδι φανῇ γράψας ἐθαυμάσθη.

(b) Suidas in Ἀρατῷ.

(c) Vita Arati, quam nonnulli tribuunt perperam Leontio Mechanico, græcis scholiis in Poetam præfixa, in qua mater Arati vocatur Ἀνηδοῦσα (non Ἀνητοφίλα, ut in altero vitæ scriptore) & pater ipsius ab aliquibus traditur dictus Mnaseas.

(d) Ibid. Σχολιάσας δὲ ὁ Ἀρατὸς Περὶ τῶν φιλοσόφων Ἀθηνῶν καὶ συνελθὼν αὐτῷ εἰς Μακεδονίαν μεταπεμφθέντι ὑπ' Ἀντιγόνου καὶ παραλθὼν εἰς τὸν Ἀντιγόνου καὶ Φίλας (male φίλας habent quædā edit. φίλα vocabatur enim conjux Demetrii Poliorcetae Diodor. Sic. XIX. T. 2. p. 701. & XX. p. 819.) γάμον καὶ ἐνδοκίμησας τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς διέτριψεν ἐκείσε.

(e) Vide Clariss. Dodyvelli diss. de Dicarcho §. 19.

sione Medicum fuisse auctores vitæ referunt, Grammaticum ac Poetam scripta testantur. Sed & Mathematicum Aristhoterum ex quorundam sententia audivit, ut legas in vita græcis scholiis præmissa, quamvis Cicero lib. 1. de oratore, constat, inquit, inter doctos, hominem ignarum *Astrologia ornatissimis atque optimis versibus Aratum de celo & stellis scripsisse.* Fratres habuit Myrin, cui superstes fuit & defuncto epicedium composuit, Calondam & Athenodorum qui primus Zoilo Homeromastigi scriptis se opposuit. Amores Arati perstringit Theocritus Idyllio VII. (f) Apud Antigonum Regem obiisse tradit Suidas, atque adeo in Macedonia: Cenotaphium itaque ei excitatum sic in patria, vel mortui cadaver in patriam fuerit delatum, si verum est, quod vita inedita apud H. Vossium p. 68. ad Melam, affirmat sepultum Solis: Sed & Melalib. 1. c. 13. juxta Solos in parvo tumulo Arati poetæ suo adhuc tempore existisse narrat monumentum: ideo, inquit, referendum, quia ignotum quam ob causam jacta in id saxa dissiliunt. Hinc portentosum Arati sepulchrum dixit Politianus in Nutricia. Confer Leopardum II. 18. Arati effigiem in numis Solensium sive Pompejopolitanorum observare, sibi visi sunt viri docti, ut vides ap. Gronovium T. 3. thesauri Antiqu. Græcar. tabula d. & in Begeri thesauro Brandenburg. p. 265. ubi Aratus cum lyra pentachordo ac Musa. Aratum præ cæteris magni fecit atq; imitari studuit Dionysius μεταφύων, teste Laertio VII. 167.

II. Exstat è scriptis ejus Poema Heroicum celeberrimum ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ, quibus post v. 722. ΔΙΟΣΗΜΕΙΑ sive *Prognostice* subjunguntur. Ita enim ad versum ἐχ' ὁρῶντας ὀλίγων μὲν &c. Scholiastes: ἐξέταται ὑπὸ ἄλλο βιβλίον, σφύδρα βιωφελὲς ὃ καλεῖται Διοσημεῖα. Meminit & Suidas lingillatim & Schol. Aristoph. ad Pacem v. 1086. & Vitruvius IX. 7. Scripsit Phænomena Aratus suadente Antigono Rege, qui Eudoxi Cnidii librum, cui titulus erat ἐνοπίον, *speculum*, Arato tradidit & prosam Eudoxi Orationem metro condere atque ita Eudoxum ἐνδόξοπρον reddere jussit. Sic ex Epistolis, quæ sub Arati nomine olim ferebantur, auctor vitæ à Victorio ac Petavio editæ. Sed Hipparchus lib. 1. ad Aratum, testatus duos fuisse Eudoxi libros, ejusdem fere argumenti, quorum prior ἐνοπίον, alter Φαινόμενα inscribatur, addit, posteriorem potissime ab Arato expresse. Φέρεται, ἥ τις εὐδοξὸν β' βιβλία περὶ τῶν Φαινομένων συμφωνά, καὶ πάντα σχεδὸν ἀλλήλοις πᾶσι ὀλίγων σφύδρα. Τὸ μὲν ἐν ἐν αὐτῷ ὅτι γράφεται ἐνοπίον, τὸ δ' ἕτερον Φαινόμενα, πρὸς τὰ Φαινόμενα ἢ πᾶσι ποίησιν σωτὴρ τὰ χεν

(f) Confer Scholiasten Theocriti ad Idyll. 7. v. 58, 59, 101, &c. Meminit Arati Theocritus iterum Idyll. 6. vide Scholia ad v. 1.

παχυν. *Utrumque tamen à Poeta consultum ipse docet lib. 2. ἐν πασὶν
 ἀρεδὸν τοῖς ὡρεῖ τὰς ἀνατολὰς τῶν ἄστρων, συμφωνούντων ἀλλήλοις τῷ διό [εὐδόξῳ]
 σωταγματίῳ, ὡς ἔχει Περσέως διαφόρος τῶν ἀναγραφῶν ἔσσης, ἐν λόγῳ δὲ Ἄρατος
 διαπερὶν πῶς τις κατακολληθήσεται, ἀμφότερον Φῆσιν εἶναι καὶ διὰ τὸ
 ἴδιον. Sane ex propria observatione non scripsisse Aratum, præter Ci-
 ceronem testatur idem Hipparchus lib. 1. τῇ εὐδόξῳ σωτάξει
 κατακολληθῆσας τὰ φαινόμενα γέγραπεν, ἀλλ' ἐκαπιδίαν παρατηρή-
 σας, ἢ μαθηματικῶς κελσὶν ἐπαγγελλόμενον ἐν τοῖς ἔσχατοις ἀστροφύρασι
 ὡς διαμαρτανόντων τῶν ἐν αὐτοῖς. Quod adeo verum esse notat per librum
 illum integrum, ut etiam clima * ipsum, ad quod phænomena accom-
 modavit, ab Eudoxo Aratus petierit. Χωρὶς δὲ τέτων καὶ τὸ κλίμα ἔκασ-
 μα τῷ εὐδόξῳ ὑποπύεται ὁ Ἄρατος. καὶ γὰρ ὁ εὐδόξος ἐν τῇ Ὀπτηραφομίῳ
 ἐκείνῳ τῷ προπικόν τιμνεσθαι Φῆσιν ἔσσης, ὡς λόγον ἔχειν τὰ τμήματα πρὸς ἄλ-
 ληλα τὸ αὐτὸν οἶον ἔχει τὰ ἑσπέρια τὰ γ'. Et lib. 2. iterum affirmat eum ὡσαύ-
 νη ἀναγράψεντα ὑπὸ εὐδόξῳ ἐρημῶς. Salmasium vero qui p. 822. ad
 Solin. non Eudoxum, sed Phainum vel Metonem fuisse contendit,
 quem Aratus fuerit secutus, confutat Petavius VI. 9. Auctarii Operis
 de doctrina temporum. Hesiodi imitorem jam olim agnovit Calli-
 machus Arato suppar in Epigrammate, de quo dixi lib. 2. c. 8. §. 17. &
 hinc inde notat Grotius in notis. Ζῆλον Ὀμηρικόν in Arato prædicat
 Suidas. ποιητὴν ἔχον ἀδοξότερον δὲ Ὀμήρου vocat Maximus Tyrius diff. 14.
 Et Ovidio iudice lib. 1. Amor. eleg. 15. cum Sole & Luna. semper Aratus
 erit. Sed ne alia Arati elogia à Barthio lib. 1. Adversar. c. 15. magnam
 partem collecta hic repetam, non exiguæ laudi Poetæ nostro Astrico est,
 quod Hemistichion ejus ἔστι καὶ γὰρ ἱερόν, quod versu quinto Phæno-
 menon etiamnum exstat, sanctificare dignatus est Sanctus Paulus Apo-
 stolus Arati conterraneus Actor. XVII. 28. ex eo enim petitur illud esse
 observant post Clementem Alex. 1. Strom. p. 315. Hieronymus Epi-
 stola ad Magnum & in Galat. 4. Tit. 1. tum Chrysostomus, Oecumenius
 aliique: licet Euthalius à Zacagnio editus p. 420. ait esse Ἀράτε Ἀστρονό-
 μῳ καὶ Ὀμήρῳ ποιῆσαι, & in Cleanthis qui Athenis docuit (Athenienses autem
 alloquitur Paulus, cum ait ὡς καὶ πνεῖς τὸ καὶ ὁμας ποιῶν ἐρημῶς) insigni
 ad Jovem hymno, quem è codice Farnesiano Eclogarum Physicarum*

LII 3

Sto-

* Ex diversis Astronomis diversorum climatum observationes transmississe Aratum suspi-
 catur Grotius in notis p. 10. At Petavius III. 5. auctarii ad opus de doctrina temp.
 contendit, Eudoxum varia parapegmata nec unius loci confecisse. Illa forte mi-
 scuit acriter se confudit Astrologia non satis peritus Aratus. Vide & si placet,
 quæ Vossius p. 155, de scientiis Mathematicis, Tatii Illyrogen. 635 Schol. Gr. ad v. 498.

Stobæi (in vulgatis enim Stobæi libris, etiam in excerptis à Grotio frustra illum quæres) vulgavit Fulvius Ursinus post carmina IX. fœminarum p. 272. & post Ursinum H. Stephanus p. 49. Poet. Philosoph. atque cum eleganti Jac. Duporti Metaphrasi Cudvorthus p. 432. itidem versu quarto legitur ἐκ σὲ γὰρ ἦν ἐξιδύ, & in Pythagoreorum aureis illud notum : θεῖον ἦν ἐστὶ βροτῶν, pro quo eleganter Oppianus V. αἰεὶ οὐτ, 7. αὐτῶν ὁ μακάρεσσι ἦν, ad quem locum consulendæ doctissimi Rittershusii notæ.

III. Quamvis vero Aratus iudice Hipparcho ἀπλῆς τε καὶ σωτόμος ἐστὶ ποιητής, ἐπὶ τῇ σαφείᾳ τοῖς ἐμμετρίως παρηκολογηκόσι: tamen hæc ipsius Phænomena plurimi è veteribus olim illustraverant, quorum non pauci * nominantur ad calcem commentarii Isagogici, qui à Victorio p. 117 editus est sub titulo Ἐρατοσθένους, ἐν ἄλλῳ ἱππάρχου, εἰς τὰ φαινόμενα, licet nec Eratosthenis nec Hipparchi esse constet. Notitiam illorum hoc loco subijciam ordine literarum, testimonia quædam & nonnullos etiam scriptores illis adjuncturus.

Agefianax sive *Hegefianax*, cujus, ut Hermippi quoque Phænomenon mentio in hoc Ptolemæi Epigrammate apud auctorem vitæ, quam Victorius edidit.

Γαῖ' Ἡγησιάνῳ τε καὶ Ἑρμιπῶ τὰ κατ' αἰθέρα
 Τεῖρεα, καὶ πολλοὶ τὰν τε τὰ φαινόμενα
 Βιβλοῖς ἐγκατέθεντο, δόποσόπιοι δ' ἀφάρματον
 Ἀλλὰ τὸ λεπτόλογον σῆπτον Ἄρητ' ἔχει.

Alexander Etolus Arati æqualis.

Alexander Ephesus.

Antigonus Grammaticus.

Apollonius Geometra.

Apollonius Grammaticus.

Aristarchus Samius.

Aristarchus Grammaticus.

Ariste-

* Non omnes, qui eo loco nominantur οἱ περὶ τῆς Ποιητῆς συνταξάμενοι Scholiis vel commentariis perpetuis Arati poema illustrarunt, sed quidam ex illis tantum egerunt de poeta, ut Callimachus: alii ut Thales, Aristarchus Samius, Geminus Rhodius, Parmenides & Eratosthenes scriptis suis Astrologicis saltem argumento, quod persecutus est Aratus, lucem attulerunt,

Aristophanes Byzantius Phænomena scripsisse traditur in Arati vita, quam vulgavit Victorius.

Aristyllus major.

Aristyllus minor.

Attalus Rhodius Mathematicus, quem acuratissime sua ætate in Arato interpretando versatum notat Hipparchus, licet passim eum reprehendens. Recensuerat autem emendaveratque Attalus Arati poema & ἐξηγήσει illustraverat, ut patet ex his prooemii ejus verbis apud Hipparchum p. 101. διὸ δὴ τὸ, πρὸς Ἀράτῃ βιβλίον ἐξαπέστειλα· μή σοι διαρῶμαι μόνον ὑφ' ἡμῶν καὶ τι ἐξηγήσιν αὐτῷ κ.τ. λ.

Boethus Philosopher in quarto ἐξηγήσεως Arati laudatur à Gemino c. 14.

Callimachus Cyrenæus Aratum laudavit in scriptis ad Praxiphanem, teste auctore vitæ Arati à Victorio editæ, ὡς πολυμαθὴ καὶ ἀριστον ποιητὴν.

Callistratus Tenedius.

Crates Grammaticus, allegatur à scholiaste Germanici.

Critolai quartum Φαινόμενων laudat Plutarchus in parallelis.

Didymus Alexandrinus ὁ πρῶτος laboriosus.

Didymus Cnidius.

Diodotus, ita forte etiam in Scholiaste Germanici legendum prò Diodoro.

Eratosthenes, de quo infra, hoc ipso capite.

Euenati duo.

Geminus Rhodius de quo supra c. V.

Hegeſianax. Vide supra in Agesianacte.

Heliodorus Stoicus.

Hermippus Peripateticus.

Lasus Magnes Phænomena scripsit teste auctore vitæ Arati à Victorio editæ.

Mariani Metaphrasis Phænomenon Arati jambis græcis 1140. Imperante Anastasio composita, Suidæ memoratur.

Numenius Grammaticus.

Parmenides

Parmeniscus Grammaticus

Pyrrhus Magnes.

Sminthes.

Sporum, Arati Ἐρμηνείᾳ laudat Leontius de Sphæra. & Arati Schol.

Iba-

Thales videtur inter commentatores Arati poni, quoniam scripserat (licet diu ante Aratum) de Astrologia, qua ratione multos alios huc referri oportuit.

Timotheus,

Zeno.

Zenodotus Ætolus laudatur à Scholiaste Germanici.

IV. Hodie exstant (1) *Hipparchi* Bithyni, centum prope annis Arato junioris, in Phænomena Eudoxi, Arati, & Attali in Aratum commentaria libri tres ad *Æschionem*, quibus Aratum Eudoxi vestigia legisse, pariterque cum illis Attalum sæpius à vero aberrasse ostendit. Vide quæ de hoc Hipparcho dixi supra cap. V. (2) *Achillis Tatii* Alexandrini (de quo ibid.) Isagoge in Aratum, in qua de universi originibus, elementis ac sphaeræ ratione erudite disserit. (3) Commentarius inchoatus in Aratum nescio cujus auctoris, sub falso *Eratoſthenis* vel *Hipparchi* nomine. (4) Alter Anonymi commentarius inchoatus eruditior, præmissa de genere & vita Arati dissertatione, qua præclara nonnulla continentur. Hæc quatuor scripta una cum Asterismorum descriptione aliisque scriptis primus è Medico & Vaticano codice vulgavit *Petrus Victorinus*, latinam quoque illorum versionem daturum se pollicitus. Florent. 1567. fol. Latine primus vertit & excepta illa, quam dixi, Asterismorum descriptione cum sua translatione & dissertationibus copiosis atq; eruditis edidit *Dionysius Petavius* Jesuita in Uranologio suo sive auctario doctrinæ temporum, in quo & Theodori Gazæ librum de mensibus post A. C. 1470. compositum, aliosque scriptores, supra c. V. p. 96. recensitos, adjunxit. Paris. 1630. fol. & Amstelodami 1703. fol. 45; Scholia Græca in totum Arati poema, præfixa *Leontii* * *Mechanici* dissertatione περί κατασκευῆς Ἀρατείας σφαιρᾶς, & Arati vita, nescio quo scriptore, à priorè illa, quam à Victorio editam dixi, diversa & brevior. Hæc Scho-

* Constat, Leontium scripsisse hanc in gratiam Theodori familiaris sui cum quo non ita pridem Mechanicæ se arti operatum testatur. *Πρῶτον δὲ καλὴ Θεόδωρος ἐτυχεύοντες ἐν τῷ μηχανικῷ ἐργαστηρίῳ ἐργαζόμενοι.* Sive hic fuerit Theodorus Mechanicus ad quem Proclus scripsit librum de providentia & fato, sive alter potius ut videtur Theodorus paulo junior. *ἐπὶ σφαίρᾳ τῇ καλεσμένῃ μηχανῇ Ἀλγίῳ*, cujus ope Romani sub Justiniano Imp. uli sunt adversus Chosroem in oblatione Daræ civitatis, ut refert Procopius lib. 2. de bello Persico c. 13. p. 121. Narrat quoque Leontius sphaeram se hujuscemodi Arateam qualem desiderabat Theodorus

Scholía in editionibus tribuuntur Theoni Alexandrino, de quo lib. V. dixi. Sed recte Grotius p. 24. ad Aratum: *Sciendum est, scholia Aratea non esse unius Theonis, sed & aliorum: nam & saepe idem iteratur, quod Scholiaste facere non solent, & contraria sententia inferuntur.* Adde quod in MSS. codicibus longe aliter passim leguntur, ut observarunt viri docti, Salmasius ad Solin. illustris Huetius ad Manilium p. 8. &c. Ineditum Arati Scholiaften allegat idem Salmasius p. 89 t. & Rochartus in Hierozoico T. 1. p. 189. Eustathius quoque ad Homerum laudat Arati *ὑπομνηματῶν & ἐξηγητῶν*.

V. Latino carmine pridem Arati phaenomena convertit Cicerro, admodum, ut lib. 2. de natura Deorum testatur adolescentulus: & Germanicus Caesar & Avienus, atque Hieronymo in 1. ad Titum teste multi quos enumerare longum est. Ciceronis fragmenta sola, at Germanici, (quem Rutgerius atque alii quidam perperam malunt Domitianum) Metaphrasis integra Phaenomenon cum prognosticorum initio & Avieni Aratus integer exstat, de quibus vide, si placet, quæ in Bibliotheca latina annotavi, ubi etiam de latino, quem vocant Germanici Scholiaste. His Julium Cesarem adjungere facile erat, nisi videretur metuendum, ne illum pro Germanico Caesare Firmici ac Suidæ inadvertentia posuerit. Ovidium è Probo ad Georgica Virgilii addit Barthius X. 21. Adversar. Etiam Manilium in Apotelesmaticis suis Arati quædam ad verbum transulisse observat Scaliger pag. 54. ad Manil. edit. Argentorat. Sed nec Statii Poetæ Pater hoc loco prætereundus, de quo Papinius filius in Epihedio V. 3. silv. v. 23.

- - notique modos extendis Arati.

Mmm

Ere-

dorus, jam construxisse Elpidio Scholastico *ἀνδρὶ ἀξιολόγῳ ὅμῃ καὶ φιλομαθεῖ*. Hic est ni fallor Elpidius Patricius qui deinde primo anno Mauricii missus est legatus ad Chaganum Avarum Regem teste Cedreno & aliis. Unde de ætate Leontii nostri constare arbitror, quem aliquot post Claudium Ptolemæum sæculis scripsisse colligas etiam ex eo, quod sphaeras sive globos cælestes testatur sua ætate non tantum ab Arati descriptione in quam plurimis dissidere sed & à Ptolemæo abire in quibusdam. Plures Leontii nomine gaudentes collegit Jac. Gothofredus in Prosopographia Codicis Theodos. & Joh. Jonsius Epistola de Sparti in Syntagmate Græviano p. 222, quibus addendus Leontius Phoronei frater, ap. Petrum Blef. Epist. 79. Leontius Aglaionis F. de quo Plato 4. de Rep. Leontius ad quem Julianus Imp. Epist. 22. Leontius servus apud Abdiam III. 21. Leontius Foroiulienis Episcopus, de quo Vincentius Barralis p. 126. seq. Leontius Magnusianus laudatus Nic. Alemanno ad Hist. arcanam Procopii p. 7. De Leontii Cyprii locis communibus Theologicis vide sis Colomesii paralipomena de Scriptoribus Ecclesiasticis.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

VI. E recentioribus fertur latina Metaphrasis Nicolai Aleni Effextiani Angli, inter ejus poemata Paris. 1651. 4. Hugonis Grotii qui fragmentis Ciceronis, quæ exstant servatis, reliqua de suo supplevit, in syntagmate Arateorum, de quo infra. Lugd. Bat. 1600. 4. Eliæ denique Schedii (ejusdem cujus de Diis Germanorum liber exstat) Gustrov. 1631. 8. Gallico carmine saltem fragmenta Ciceronis reddidit Durerus à Lescalo-perio subinde notis ad Ciceronem de natura Deor. p. 409. seq. reprehensus. Italice Aratum, ut audio, convertit Bernardinus Baldus, Sed jam deinceps Græcas ac Græcolatinas Arati editiones prosequamur.

VII. Græce prodiit

Inter Poetas Principes H. Stephani, Paris. 1566. fol. sine scholiis, sed emendate & typis luculentis.

Cum Leontio de Sphæra & Scholiis Græcis Theonis Alex. Basil. apud Walderum 1536. 4. in hac editione præter Procli Sphæram & Jac. Zieglerum de Sphæra constructione habetur Planisphærium Ptolemæi à Rodolphi Brugenfis versione, & Hemicyclum Berosi (ex Vitruvii IX. 9.) explicatum.

Cum Leontio de Sphæra & Scholiis Græcis Paris. 1559. 4. typis Regiis apud Guil. Morell.

Oxoniz A. 1672. 8. cum Scholiis Græcis emendatioribus & καταπερισμοῖς Eratosthenis ac Dionysii Hymnis curante Job. Fello, Oxoniensi postea Episcopo. In hac perquam nitida & castigata editione ex altero codice MSto Bodlejano videas adscriptos post v. 470. hosce versiculos à Maximo Planude, ut suspicatur illustri editor, vel alio quopiam minus antiquo insertos, quo Aratum Ptolemæi magis placitis congruentem faceret.

- Εν δέ οἱ ἐπὶ μέσων διδύμων τὸ μέσον καθ' ὅραται
 Ἐν δέ τοι ὕαδες αἷς αἰέχει λοφίης ἐπὶ ταύρῳ
 Γλαυκὴν πηλιάδων ἢ γ' ἐς βορέην σκοπιᾶται.
 5. Ἰχθυὶ αὖ κεφαλὴ βορεωτέρης ἐστὶν ἐν αὐτῇ
 Ἀνδρομέδης κεφαλῶν ἢ καὶ ὀρνίθιον ἀθρήτης
 ῥά μιν ὑπερκύκλοις βορειότερης ὅππῃ χώρης
 μικρὰ βορειότερης, καὶ ἀπέστεισεν ἀμφὸς ἰσῶν.
 Ἐς μέσων ἀμφοτέρων δ' ἵππων γόνυ μάλλον ἐκείνων
 Ἀγχιτροχὰ κέκλιται καὶ μικρὰ δὲν ἐν ἐκείνῳ.
 10. Τὸ δ' ἐν γένεσι δεξιτέρῃς διατέμενεται ὥρῳ.

- Καὶ πολυπλεθροτάτῃ μυκτῆρ' ὄφως ὀφιάχῃ
 Ἀνδ' ἄρκτηρ' ἀρμείκετ' ἐς πόλον ἀστήρ.
 Αὐτὰρ ἔπειτα λεοντῇ ὄσφυν, ἔπειτα ἥ χαίτη.
 ἔπειτα δ' ὄνων ὁ βόρει' ἐπόψια σήματα κύκλῃ,
 15. Καρκίνον ἐς μῆκ' ὅλον τρέχαλ' διαμείβων
 Δοιά μιν ἐς νότον, ἧ βόρειον ἐς αὐτοῖα λείπει.
 Τῶ μιν ὅσον τε μάλιστ' ὀκτὼ μετρηγέτω
 Πέντε μιν ἐνδία σρέφεται καθυπέρπερα γαίης
 Τὰ τρία δ' ἐν περατῇ, τέρει' ἡ αἰέντροπαί αἶψι.
 20. Ἀλλ' ὁ μιν ἐν βορέῳ περὶ καρκίνον ἐσήρικται
 Ἀλλ' ἐκαστὸν ἐν νότῳ ὅτι αἰγροκερῇ
 Τέμνη, καὶ σροφάλιγγα μέσση ὕδρο χεύειν ὕγρῃ,
 ὅς αἶμα κήτε' ἐραλέον νοτιάτατον αἰρεῖ,
 Καὶ πόδα παρ' ἰδίων νόπόντε ἰοῖο λαγυῖ.
 25. Μεσασπίο τε κύων δότομείρεται ἐνθα καὶ ἐνθα
 ἔπειτα δ' ἀκροσάλιόν τε καὶ ἰσίων ἀργύ' ἀκρον
 Σαίρει καὶ κεφαλὴν κόρακ' ἐβρέλῃ δ' δότολείπει.
 Αὐτὰρ ὕδροιο δίκαιον αἰεροῦ καὶ ἀκρον ἐρῆς,
 Ἀνταρῆος τ' ἔχεται τ' σκορπι' ἰχθεὶς ἐν αὐτῷ
 30. Ἀστέρα παμφανόωντα. καὶ ἢ σὺ πρὸς τὰ Φεύγεις
 Ἀλλὰ καὶ ὑμετέρῃ κεφαλῇ δια μέσον ὀρίζει
 Τὸν πύματον &c.

Similiter ex eodem codice post versum 504.

- Σῆμα δ' εὐοισυδέτμ' ὅς ἰχθύας ἐς ἐν ἐλάυνει
 ἔν' ἥ μιν μεράλη μερακῆτε' ἐπλετο κήτευσ
 Καὶ μέσον Ωελίω, ὅπη ζώνη μιν μῆκ'
 ἔκτεταται, καὶ ὕδρα πρῶτη καμπτῇ κρυεροῖο.
 5. Παρθενικῆς δ' εἰδωλον ἔπειτα διάνδιχα τέμνει
 Λοξὸν δότο πῆρυγ' αἰχμῇ, ἄλλην δ' ἰππὶ ζαν.
 ἔπειτα δ' ὄφως μερσίλοιο, τ' αἰμφοτέρως ὀφιάχῃ
 Δραχμάδμος κατέχει καμπὴν περὶ τῶν καὶ χερσίν,
 Οὐρῇ δ' ἀκροτάτῃ καὶ δεξιὸν ἀνέχει ὅμιον.
 10. Ὡς πολὺ παρ' ἐβρέλῃ δότολείπεται, ἐς μέτρα δ' ἴσσα
 Αἰετὸς ἐκτανύσας, δ' ἀκὺ πῆρον ἐς νότον ὅμιον
 Δεξιτέρῳ κύκλω παρ' αἰχμῇ. ὕδρ' ὅς ἢ

Mmm 2

Α' 58

Αὐτὸς ἔχει κεφαλὴν ὀπτικὴν κ. τ. νεπὸν δὲ
ὅς νοτιώτερός ἐστι, διαχάζεται ἀλλ' ὀπτικὴ μὴ κεφ.
15. Τὰς μὲν περὶ βολεῖν οὐδὲς ἀπετέλλεται ἄζων.

Equidem vetus auctor vitæ Arati à Victorio editæ testatur olim illius poema varie depravasse non modopictores, Grammaticos & Astronomos interpretationibus suis, sed etiam nonnullos truncando, interpolando. Proœmium * totum usque ad versum undevigesimum alii plane omiserunt & Arati esse inficiati sunt. Alii tale scripserunt exordium esse Poematis Aratei :

Ἀμφί μοι ἡελίοιο πεικλεῖται τοι μῆνης
ἔσπετέ μοι Μῦσα - - -

Alii in hanc sententiam, veluti Anclidi cuipiam inscriptum :

Ἀγκλείδῃ ζείνων ἱερὸν γαίῳ, εἰ δ' ἄγε ζυῖ μοι
οὐρανὴν ψάυειας ὀπτικὸν - - -

Vel Antigono Regi :

Ἀντίγονε ζείνων ἱερὸν γαίῳ - - -

Vel denique sic :

Ἐπ' ταχὺ σὺ δ' ἐκείδεις ἀπὸ πολλομένων ζυγανῶν.

Ex his tot tamque diversis exordiis abunde constat, quantum in Arato præcipue sibi permiserit Criticorum audacia.

VIII. Editiones Græcæ latine.

Cum Ciceronis, Germanici & Avieni Metaphrasi, & Theonis scholiis græcis, addito Manilio, Firmico & Procli Sphæra. Venet. 1499. fol. apud Aldum Manutium.

Cum præfatione Phil. Melanchthonis Witeb. 1521. 8.

Cum versione profana & notulis Job. Ceporini, addita Procli sphæra, Cleomede & Dionysii periegesi. Basil. 1534. 1547. 1561. 8. apud H. Petri.

Cum Ciceronis Metaphrasi è Germanico & Avieno suppleta & notis Joach. Perionii, præfixa Leontii sphæra & Arati vita Grace Paris. 1540.

1540. 4. & eodem anno Basileæ 8. ad calcem Nicomacheorum Aristotelis à Perionio latine translatorum & Platonis Timæi locis cum Ciceronis de universitate collatis, quod post H. Stephanum in Timæo pariter & Arato fecit etiam H. Stephanus in Lexico Ciceroniano A. 1557. 8.

Cum Metaphrasi Germanici & ad eum veteri commentario. Basil. 1549. & 1570. fol. ad calcem Hygini &c.

In Astronomicis veterum à Job. Commelino editis A. 1589. & cum Leontii sphaera aliisque.

In corpore poetarum græcorum, curante Jac. Lefcio. Genev. 1606. fol.

In Hugonis Grotii Syntagmate Arateorum, quod sedecim vix annos natus Josephi Scaligeri auspiciis edidit Lugd. Bat. 1600. 4. In hoc græca leguntur cum Metaphraseos Ciceronianæ fragmentis separatim subjunctis & ubi hæc deficiunt, Grotii ingenio suppletis, tum Germanici Metaphrasi itidem seorsim subnexa, cum imaginibus Astrorum ex veteri quidem depromptis codice, sed naturæ rerum ac veterum opinioni sæpe parum respondentibus. Hinc Grotii notæ sequuntur in Aratum, Ciceronem, atq; Germanicum. Deniq; sequitur Metaphrasis tertia Avieno auctore, cum Grotii brevibus notis ad singulas paginas adjunctis. Nam Daniel Lundius quidem fallitur, qui in compendio Bibliothecæ Græcæ affirmat, græca quoque scholia in Grotii editione legi. Fallitur etiam Heidenreichius, qui in Pandectis Brandenburgicis ait Aratum cum aliis scriptoribus latine redditum à Junio Paulo Craffo. Pro Arato enim Aretæum dicere debuit. Fuerunt Grotii Aratea in Bibliotheca Petri Francii collata cum vet. cod. à Nic. Heinsio, & à viro illo doctissimo animadversionibus locupletata.

IX. Scripsit & alia Aratus, quæ intercidere. Fuerunt autem hæc :

Ἀνατομὴ Suid. in Ἀρατῷ.

Ἐἰς Ἀντίγονον Suid.

Ἀνθωποποιία Suid.

Ἀστρολογία καὶ ἀστροθεσία Suid. Vide infra in κανόν. Aratum ἐν τῇ πέρη. ἢ ἀστροκώων laudat Tzetzes ad Heliodum 1. Ἔργ. p. 6. b.

Διόρθωσις Ὀδυσσεύα. Vide quæ dixi supra lib. II. c. 2. §. 19.

Ἐλεγείων liber, ex quo de Diotimo poeta distichon proferunt Macrobius

V. 20. & Stephanus Byz. in Γάργα, Anthologia Epigr. II. 40. p.

239.

Mmm 3

Epi-

Epicedium in Cleombrotum Suid.

Epicedium in fratrem Myrin. Auctor vitæ à Victorio editæ.

Epigrammata in Philen Antigoni Regis conjugem. Suid.

Ἐπιθυσκόν Suid.

Εἰς Θεόπροπον Suid. & Schol. Arati v. 259. ubi Θεόπροπον legitur. Sed ἐν τῷ ὡς Θεόπροπον Ἰππηδίων allegatur etiam in scholiis ad Odyss. Σ. 486.

Epistole, seu quas Atato suppositas à Sabirio Pollone (Sabidio forte vel Sabinio Pollione) contendebat Apollonides Nicæus. (Νικαῖος pro Κηφῆος legendum ex Ammonio, ut observavit Clariss. Bentlejus.) Vita Arati à Victorio edita & Suid. Has Epistolas Meursius male refert ad Aratum Sicyonium. Equidem è Suida conijcere possis Epistolas & carmine & prosa Aratum Solensem scripsisse, vel sub ejus nomine lectas olim fuisse. Verum haud accuratissimus auctor est Suidas.

Ἡθοποιία Suid. quod perperam nonnulli reddunt *de moribus*.

Ἰατρικὰ δυνάμεις. Auctor Vitæ & Pollux, qui II. 4. tres Hexametros profert ex Arati ἱατρικοῖς.

Κανὼν. Achilles Tatius c. 15. & 16. Ilagoges in Aratum, ubi testatur auctorem hoc in libro singillatim egisse de quinque planetis. Forte non diversus hic liber fuit ab eo, qui Suidæ est ἀστρολογία καὶ ἀστροθεσία.

Περὶ Ὀμήρου καὶ ἱλιάδου. Auctor Vitæ.

Ὀστρολογία Auctor vitæ.

Παίγνια Suid.

Εἰς Πανζωνίαν τὴν μακεδόνα. Suid.

Σκυθικός. Auctor Vitæ.

Σπονδοφόροι (scil. λόγοι vel ὕμνοι) Suid.

Συνήθεσις εἰς Φαρμάκων Θερακῶν Ἰππηδείαν. Suid. respicit Galenus lib. 2. de antidotis c. 7. T. 2. p. 445.

ὕμνοι εἰς τὰ πάντα Suid. sive ut auctor Vitæ ὕμνοι.

Quid vero est, quod Strabo lib. X. p. 486. de Gyaro agens, δηλοῖ, inquit, τὰς ἀπορίας αὐτῶν καὶ Ἀργαίου ἐν τοῖς κτ' λεπτῶν (Xylander: in minutis)

Ὡς Ἀπτοῖ σὺ μὲν σιδηρεῖν Φολεγεῖνδρον
Δειλήν γ' ὕπνον παρελεύσεαι ἀντίχ' ὁμοῖον.

X. Theocrito, Ovidio & alijs poetis plerisque Græcis & latinis Arati nomen ita effertur, ut prima brevi, media Syllaba producat, sed Callimachus in Epigrammate, primam produxit, & duplicando: ut in Ἀρᾶτες, Πυρρῶτατον ὄψῳ & similibus; mediam corripuit Simonides apud Laetium IV. 45. si lectio sana fuerit, Sidonius & Auctor poemati latini, in quo legas hunc versum:

Aut Arati numeros, aut picta Manethonis astra.

Alius autem ille & longe antiquior fuerit Aratus (ni locus ille corruptus est) cujus imaginem Simonides testatur Parios expressisse in suis numis. Alius quoque (2) fuit, cujus vitam Plutarchus consignavit Aratus Sicyonius * prætor Achæorum fortissimus & Polybio multis laudatus nostri Arati æqualis, auctor operis Historici, XXX. amplius libros complexi: de quo, ut (3) de Arato Cnidio Ægyptiacæ Historiæ scriptore Vossius in Hist. Græcis. Etiam Arati Sicyonii dialogos ad Zenonē ab Athenæo laudari legas in doctissimi Meursii Bibliotheca græca. Sed Persei Stoici convivales dialogos non Arati memorat Athen. lib. IV. p. 162. (4) Aratus Sicyonius, Sicyonii ducis, de quo jam dixi, Filius, & ipse prætor Achivorum, de quo Polybius lib. IV. (5) Aratus Tegeates Historiarum scriptor, quem ex Hygino observat Meursius, forte vero nomine vocabatur Arathus Ἀραθῶς, ut est in scholiis ad Apollonium. Vide Munckeri notas ad Hyginum c. 1. Poetic. Astronom.

XI. Index scriptorum in quo *Hipp.* notat libros tres Hipparchi in Aratum. *Schol.* Scholia Græca ad versum Arati, *Er.* Eratosthenis catasterismorum caput, *Germ.* paginam in scholiaste latino Germanici, editionis Paris. apud Guil. Morellium, 1559. 4. *Leont.* libellum Leontii Mechanici περὶ κατασκευῆς Ἀργεῖας σφαιρας, *Vit. 1.* Vitam Arati à P. Victorio & Petavio editam. *Vit. 2.* Vitam alteram & prolegomena Græca quæ Arato præmittuntur. Et denique *Pseud. Er.* libellum in Arati Phænomena sub falsis Hipparchi vel Eratosthenis nominibus editum. His denique adjunxi etiam

* Ejus Effigiem vide, si placet, in Jac. Gronovii thesauro Antiq. Græcar. T. 3 lit. g.

etiam scriptores ab *Hygino* allegatos ex editione Clariss. viri Thomæ Munckeri.

Achæus. Schol. v. 172.

Ægyptii. Schol. v. 150. 152. 192. 359. 443. 544. 733. 752. 924. 946. Ægypti situs δελταῦν refert. v. 233.

Æschroni inscripsit *Hipparchus* suos in *Aratum* libros.

Æschylus. Er. c. 24. Hygin. p. 376. 384. 411. ἐν Γλαυκῷ ποντίῳ. Vit. 1. Prometheus soluto. Hygin. p. 371. ἐν Φερκῷ (i. Er. c. 22. Hygin. p. 376.

Aglaosthenes. Germ. p. 127. ἐν τοῖς Ναξιακοῖς Er. c. 2. & 30. Hygin. pag. 358. 387. Male in Germ. p. 106. Agatosthenes in Asiaticis carminibus.

Alcman. Vit. 1.

Alexander Ætolus Aratiæqualis. Vit. 2. cujus in Epistolis Aratus meminit. Vit. 1. Non alius forte Alexander qui laudatur ab Hygino pag. 395.

Amphianus tragœdiarum scriptor. *Germ. p. 130.*

Amphis Comicus. Germ. p. 106. Hygin. p. 356.

Anacreon. Hygin. p. 370.

Anaxagoræ sententia de Cometis. *Schol. v. 1091.*

Anaximenis sententia de iride. *Schol. v. 940.*

Antimachus. Vit. 1.

Antisthenes. Germ. p. 236. ἐν τῷ Ἡρακλεῖ, Er. c. 40.

Apollinaris. Schol. v. 1051.

Apollonides Νικαεύς (ita leg. pro Κηφεύς) *Arati* Epistolas & *Euripidis* (vide quæ supra lib. 2. c. 10. §. XXIII.) suppositas esse existimabat. *Vit. 1.*

Apollonius (Poeta) *Schol. v. 988. Apollonius* qui *Aratum* commentario illustrasse colligitur ex *Vita 1.*

Aratus Er. c. 2. 9. Hygin. p. 370. 389. 401. 431. 449. 461. 465. 466. πρὸς τὸ κλίμα ἑ' Ἑλλήσπιντε καὶ Λακεδαιμονίαν δοκεῖ τῶν τ' Φαινομένων πραγµατείαν συσθεῖναι, καὶ ἐστὶ πιθανὸν ἐκείσε διατρεβένθα καὶ τὰς λόγους ἐποίησεν. Schol. v. 498. πρὸς τὸ ἑ' Ἑλλάδι κλίμα τὰ Φαινόμενα πραγµατευσάµην. Pseud. Er. c. 7. (Aliter Hipp. ἐ quo vide quæ supra §. 2. p. 453.) Διοσηµεῖα ἄλλο βιβλίον σφοδραβιωφελές. Schol. v. 373. τὰς ἡαίτίας ἐκάστων ἀφανεῖς ἔσας παρέλησιν καὶ σοχασµὸς ἀδήλως ε' διεξέρχεται καὶ ἵνα περ οἱ φιλόσοφοι. Vit. 2. τὸ ἐάν τις ποίηµα καὶ ποιητικὸν πῶς γέλη-

ἡλήτας εἶναι, ἀλλ' ἔχει μόνον φυσικόν, *Schol.* v. 28. ὅτι ἔπρος τὸ ἀκρεβέες, ὡς Φη(ι) Σπύρος ὁ ὑπομνηματιστής, ἀλλὰ πρὸς τὸ χρησίμους τοῖς ναυτιλοῦσιν πάντα ἔτιω διαγέγραπται, ἐκόντως ὅλοα ἐρεῖτερον διὰ ἔτων διαλαμβάνει. *Leont.* Οἱ μὲν εὐδαίς [ἐνθαίς] πορροφά(ι) ἐπιήματα(ι) τὰ φαινόμενα, οἱ ἄκρεβέες τὴν διάθε(ι)σιν κίνη(ι)ν τὴν σφαίρας. *Vit.* 2. Ὅμηρον μὲν ἐν εἰδ(ι) γραφείων βλάπτει τὴν βιβλιογραφῶν, Ἀρατον δὲ δύο, βιβλιογραφῶν(ι) καὶ ζωγραφῶν. *id.* his *Astronomos*, *Grammaticos* & *Geometras* addit *Vit.* 1. Alii in *Aratum Scholiastæ Schol.* v. 559. *Hesiodi* imitator *Aratus* v. 45. *Homeri* quoque *Vit.* 2. sed in argumento ipso potissimum secutus est *Eudoxum*. (vide quæ supra pag. 453. ex *Hipp.* & *Vit.* 1. &c.) *Aratus* ἐν τῷ εἰς θεόπρεπον ποιήματι. *Schol.* v. 259. *Medicus* fuit. *Vit.* 1. ubi & alia ejus scripta recensentur, quæ supra ordine retuli.

Alius Aratus Cnidius, cujus fuerunt *Egyptiacarum Historiarum libri*, *Vit.*

1. *Aratus Sicyonius* cujus πολὺ βιβλ(ι)ον ἰσορία libri XXX. *id.*

Archibius ad *Antiochum Syriæ Regem* scripsit. *Germ.* p. 147.

Archilochus. *Schol.* v. 1003. *Vit.* 1.

Areithus (al. *Arærus*, *Aritus* vel *Ariethus*) *Tegeates Hygin.* pag. 358. 370.

Argolicorum scriptor. *Hygin.* p. 367.

Arion citharoedus. *Schol.* v. 316.

Aristarchus Grammaticus. *Schol.* v. 28. 254.

Aristomachus. *Hygin.* p. 407.

Aristophanes. *Schol.* v. 1047.

Aristophanis Byzantii Phænomena. *Vit.* 1.

Aristoteles. *Schol.* v. 880. 948. 1094. *Philosophus* qui de animalium ratione differuit. *Germ.* p. 131. ἐν τῇ περὶ ζώων πραγματείᾳ. *Er.* c. 34. ἐν τοῖς περὶ θηρίων. *id.* c. 41. libro de bestiis. *Germ.* p. 136. Ejus sententia de iride. *Schol.* v. 940. de Cometis. v. 1091.

Aristotherum Mathematicum dicitur audisse *Aratus.* *Vit.* 2.

Artemidorus. *Germ.* p. 128. ἐν ταῖς ἐλεγείαις, ταῖς περὶ ἐρωτ(ι) αὐτῷ πεποιη-
μένων βιβλίοις. *Er.* c. 31.

Asclepiades. *Schol.* v. 7. *Hygin.* p. 395. *Myrleanus* lib. XI. de *Grammaticis.* *Vit.* 1.

Astræus. *Vit.* 1. antiquus *Mathematicus.* *Schol.* v. 97.

Astrologi. *Schol.* v. 88. antiqui. *id.* v. 364. 440. 637. 741. 754. 862. 1068. recentium quidam. 400. ἀεδογραφία in sphaera, contraria est θεανο-
Nnn

- Γεωγία* in cælo. v. 248. 250. *ὡς σωτηρέχεν τῆς ἱστορίας καὶ τὴν κατασκευαίαν*
 325. nominum astris impositorum quintuplex ratio. 27. Sphæræ
 live globi cœlestes ætate Leontii à descriptione Claudii Ptolemæi
 non nihil, & à Sphæra Arati plurimum diffidentes. *Leont.*
 Athenodorus Arati pater. *Vit.* 1. & 2. Alius frater Arati *Vit.* 1. & 2. qui
 primus Zoilo Homeromastigi se opposuit. *Vit.* 2.
 Attalus in Aratum. *Hipp.* vide supra §. 3. p. 455.
 Auctor versuum quibus dicta septem sapientum comprehenduntur.
Hygin. p. 278.
 Cæsar. *Germ.* p. 143. 144. 145.
 Callimachus. *Germ.* p. 131. *Schol.* v. 146. 298. 967. *Hygin.* p. 390. 400.
 406. 408. Arati æqualis. *Vit.* 2. *πλὺν ἰσώρειν* *Vit.* 1. qui Arati me-
 minit in Epigrammatibus & iis quæ ad Praxiphanem scripsit. id.
 Calondas Arati frater. *Vit.* 2. Caliondas *Vit.* 1.
 Chaldaei. *Germ.* p. 144. *Schol.* v. 140. 242. 752.
 Chares Grammaticus. *Schol.* v. 254.
 Cicero *Hygin.* p. 467. in Phænomenis. id. p. 49.
 Cleostratus Tenedius. *Hygin.* p. 379.
 Conon Mathematicus. *Schol.* v. 146. Samius. *Hygin.* p. 400.
 Crates (Grammaticus) *Schol.* v. 6. 254.
 Crates poeta. *Er.* c. 25. *Germ.* p. 104. tragœdiarum scriptor. id. p. 124.
 Crates Comicus à Vesta incipiens profari carmina. *Germ.* p. 103.
Κρητικός μὴ θύει. *Schol.* v. 46. *ὁ πρὸς Κρητικά ἱστορεῖν*. infra in Epimenide.
 Ctesias. *Er.* c. 38.
 Cyrenæus qui Aratum Epigrammate decoravit, (Callimachus) *Vit.* 2.
ἡρώων ἢ τῶ κυρτωαίῳ ἐπεβάλλετο, παρ' ἧς καὶ Ἐπιγράμματα ἤξωθη. Le-
 gitur illud in *Vit.* 1.
 Democriti sententia de Cometis. *Schol.* v. 1091.
 Diodorus. *Germ.* p. 104. *Schol.* v. 223. 254. Refertur & Diodorus quidam
 inter eos qui Aratum scriptis suis illustrarunt, ut dixi supra p. 455.
 Diogenes Erythræus. *Hygin.* p. 405.
 Dionysii stellæ *ὄνομα*. *Schol.* v. 148. Oenopion Dionysi & Ariadnæ filius id.
 v. 637.
 Dionysius Heraeleotes Arati præceptor. *Vit.* 1. & 2.
 Dores. *Schol.* v. 19. 254.
 Elpidio Scholastico sphæram Arateam construxisse se testatur *Leont.*
 Ennius. *Hygin.* p. 24.

Epime-

- Epimenides. *Germ.* p. 125. ὁ τὰ κρητικὰ ἰσορῶν. *Er.* c. 27. *Germ.* p. 107. *Hygin.* p. 248. 367.
- Eratosthenes. *Germ.* p. 116. *Schol.* v. 225. 402. 469. *Hygin.* p. 361. 363. 369. 371. 382. 386. 392. 400. 403. 415. 417. 424. ἐν τῷ πρώτῳ φαινόμενῳ. *Vit.* 1.
- Eubulus. *Hygin.* p. 404.
- Eudoxus Cnidius. *Schol.* v. 83. 754. 770. cum in plerisque secutus est Aratus, nec semper recte cepit. *Leont.* Vide & quæ ex Hipp. & *Vit.* 1. dixi supra p. 453. ubi de duplici ejus scripto quorum alterum ἐνοπτερον, alterum φαινόμενα.
- Euhemerus. *Hygin.* p. 377. 379. 417.
- Eumelus Corinthius. *Hygin.* p. 256.
- Euphorion. *Schol.* v. 33. 172. ejus versus quidam afferuntur ad v. 519.
- Euripides. *Er.* c. 13. 15. *Germ.* p. 117. 118. 119. *Schol.* v. 970. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 20. 24. 374. 375. 376. 394. ἐν Ἀλκυσίδι. *Er.* c. 29. Ἀνδρομέδα. *Er.* c. 17. *Hygin.* p. 376. ἐπεχθῆ. *Schol.* v. 172. Menalippa. *Hygin.* p. 390. Φαέθοντι. *Schol.* v. 172. Φελίω. *Er.* c. 14.
- E Fulgentii lib. 1. Mythologiæ. *Germ.* p. 141. è lib. 2. c. ult. id. p. 143. auctore non nominato.
- Gentiles. *Germ.* p. 142. Etiam in Græcis *Schol.* ad Aratum v. 537. ἕλληνες ponuntur pro Ethnicis, unde & illorum collectorem perinde ut Scholiasten Germanici constat fuisse Christianum. Sed pro Græcis occurrit v. 733. 740. 752. & alibi.
- Hegeſianætiſ Phænomena. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 370. 381. 404.
- Hegeſias. *Hygin.* p. 415.
- Helleniſmus. *Schol.* v. 529.
- Heraclides Ponticus. *Hygin.* p. 415. ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης. *Er.* c. 29.
- Hermes Δελτωῦ signum inter sidera retulit. *Schol.* v. 233. Iyram Arcadicam v. 596. sive χέλυν ἐπὶ τοῦ χορδόν. v. 268. 269. Ieporem v. 338.
- Hermippus. *Schol.* v. 316. 436. Ejus Phænomena. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 366. 393.
- Herodianus. *Schol.* v. 342.
- Herodorus. *Germ.* p. 104. *Schol.* v. 26. Milesius. *Hygin.* p. 360.
- Hesiodus. *Er.* c. 1. 19. 32. *Germ.* p. 106. 112. 120. 128. 133. *Schol.* v. 1. 15. 22. 27. 33. 97. 102. 152. 172. 205. 298. 322. 408. 559. 1010. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 391. 401. 407. in Theogonia. *Er.* c. 9. Male Hesiodus pro Hesiodo legitur *Germ.* p. 145. Hesiodi imitator Aratus. *Schol.* v. 45. & *Vit.* 1. 2. ἐν

ἐν τῇ ἀσερκῇ βιβλῶν τὰ ὀνόματα διδάσκει ὑάδων. *Schol.* v. 254. Ὁ γὰρ ἡτιοῦτο Φυλκευόμενος φησιν, ἐνέα γὰρ ὑκταστε καὶ ἡματι χάλκεα. ἀκμων &c. *Vit.* 2.

Hipparchus. *Er.* c. 24. *Schol.* v. 254. 269. Arato antiquior esse falso traditur in *Schol.* v. 83. 754. cum Aratum correxerit, ut agnoscit *Scholias* ad v. 240. & *Leont.* stellas numeravit mille & octoginta. *pseud.* *Er.* c. 6. Librum Apodicticum de coorientibus & cooccidentibus astris promittit Hipparchus lib. 2. τὰς δὲ καὶ μετὰ αὐτῶν ἀποδείξεις ἐν ἀλλοῖς σιωπῶντα ἄλλα μὲν ἔτιωσ, ὥς τε ἐν παντὶ τίπῳ σχεδὸν τὸ ἰκκόμενος διώσας παρὰ κολῶθῃν ταῖς διαφοραῖς τῶν σωματικῶν καὶ συγκαταδύσεων.

Hippias. *Schol.* v. 172.

Hippocrates Pythagoricus. *Schol.* v. 1091. ejus sententia de Cometis. *ibid.*

Homerus. *Schol.* v. 1. 5. 14. 26. 27. 39. 45. 62. 91. 100. 132. 139. 155. 177. 192. 208. 250. 254. 286. 322. 327. 342. 420. 443. 501. 526. 585. 641. 664. 733. 741. 909. 921. 949. 966. 1010. 1023. 1047. *Germ.* p. 103. 104. 110. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 256. 366. 397. 411. *Iliad.* B. id. p. 378. *Odyss.* p. 467. Vide & supra in Athenodoro.

Μεταχειρήσεις Ὀμηρικαί. *Schol.* v. 24.

Homeri imitator Aratus. *Vit.* 2.

Horologiorum & γνῶμονων mentio *Schol.* v. 499.

Hyginus genealogiarum à se scriptarum librum 1. laudat p. 376.

Isidorus in Naturalibus sive in Phycis. *Germ.* p. 136.

Ister. *Hygin.* p. 409. 413.

Julianus. Vide infra in Theon.

Lacedæmoniorum & Ægyptiorum claves. *Schol.* v. 192.

Lasi Magnetis Phænomena. *Vit.* 1.

Leo qui de rebus Ægyptiacis scripsit. *Hygin.* p. 304.

Mathematici & Grammatici de varietate lectionis disceptantes. *Schol.* v. 23.

Mathematicorum sententia solem duodevicesies majorem esse terra. v. 541.

Menander Arati æqualis *Vit.* 1.

Meton antiquus Astronomus: ejus πίνακες ἐννεακαίδεκαετηρίδων *Schol.* v. 752.

Metrodori sententia de iride. *Schol.* v. 940.

Mnaseas *Hygin.* p. 395. libro 1. de Europa. *Germ.* p. 143.

Mnaseas Arati pater à quibusdam traditur. *Vit.* 2.

Mna-

- Musæus. *Er. c. 13. Germ. p. 115. 116. 123. Hygin. p. 379.* lyra ab Orpheo accepta. *Schol. v. 269.*
- Myris Arati frater. *Vit. 1. & 2.*
- Myrtilus. *Germ. p. 116. Schol. v. 172.*
- Μυθολόγοι. *Schol. v. 156. 161. 254. 259.*
- Nauplius urfam majorem primus observavit. *Schol. v. 27.*
- Nicander. *Schol. v. 254. 637. 916. 946.* Theriaca scripsit, Arato duodecim Olympiadibus junior. *Vit. 2.* sub quinto vixit Ptolemæo, Astrologus. *Vit. 2. & 1.* ubi & Alexipharmacum mentio.
- Nigidius. *Germ. p. 109. 112. 116. 120. 121. 125. 127. 129. 141. 143.*
- Orpheus. *Vit. 1.*
- Orpheus lyra novem chordarum. *Germ. p. 123. Schol. v. 269.*
- Ovidius. *Hygin. p. 256.*
- Panyasis. *Germ. p. 113. ἐν ἡγεμλείᾳ Er. c. 11. Germ. p. 107. Hygin. p. 369.*
- Parmeniscus. *Hygin. p. 360. 378.*
- Periander Rhodius, infra in Pisander.
- Petellides Gnostius. *Hygin. p. 366.*
- Perseus Philosophus Arati præceptor. *Vit. 2.*
- Pherecydes. *Schol. v. 172. Er. c. 3. 19. Germ. p. 107. 120. 131. Hygin. p. 361. 391. 395.* Athenæus sive Atheniensis. *Germ. p. 116. 113.*
- Philarchus. *Hygin. p. 413.*
- Philemon. *Vit. 1.*
- Philetas Arati æqualis. *Vit. 2.*
- Philippus Mathematicus. *Hipp. lib. 1.*
- Philon Comicus. *Germ. p. 104. (an Philemon?)*
- Philosophi. *Schol. v. 956. οἱ πρότεροι φιλόσοφοι. id. v. 862.*
- Physici & Poetæ. *Schol. v. 19. 21.*
- Physici & Mathematici, quorum princeps Plato. *Schol. v. 456.*
- Pindarus. *Schol. v. 110. 110. 282. Vit. 1. Hygin. p. 408. 411.*
- Pisander sive Pisandrus. *Hygin. p. 390. Rhodius. Er. c. 12. Male Periander Rhodius in Germ. p. 114.*
- Plato Physicorum Philosophorum & Mathematicorum princeps. *Schol. v. 456. ἐν νόμοις. id. v. 1. 14.*
- Plutarchus. *Schol. v. 819. 828. 1035. 1044. 1047. 1051. 1094.*
- Poetæ. *Schol. v. 956.*
- Polyzelus Rhodius. *Hygin. p. 381.*
- Posidonius. *Schol. v. 880. Ejus sententia de Cometis. id. v. 1091.*
- Ptolemæi Regis quatuor versus. *Vit. 1. Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐν ἰδιοφύεσιν.*

Ptolemaeus ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῆς σωτῆσεως. *Leont.* ἐν τετάρτῳ καὶ ἐν δόξῃ, id. πᾶσαι γὰρ, ὡς οἶσθα, αἱ νύξαι φερόμεναι σφαίρας Πτολεμαίου μὲν εἰ τι σὺν, ἕρσ-
τῷ ᾧ μὲν τὸ πλεῖστον ἐ συμφάνεσι. id.

Pytheas Massiliensis *Hipp.* lib. 1.

Pythagorici. *Schol.* v. 806. eorum sententia de Cometis. id. v. 1091.

Romanorum mensi Januario respondet Aegyptiorum Tybi, *Schol.* v. 286.

408. Martio Pharnenoth id. v. 462. Aprili Pharmuti. id. v. 246.

Julio & Augusto Epiphi, id. v. 332. & 443. Septembri Thoth. v. 443.

513. Octobri Phaophi v. 443. & 462. Decembri χεῖραχ. id. v. 300.

& 314.

Sabirius (Sabinius vel Sabidius) Pollio, auctor Epistolarum Arato & Euripidi tributarum. *Vit.* 1.

Sibyllæ Oracula. *Germ.* p. 146.

A Solone Lindio dictæ Soli Ciliciæ quæ deinde Pompejopolis. *Vit.* 2. Sed Soli in Cypro dictæ à Solone atheniensi, cujus consilio eam urbem condidit Cypranor Rex, *Vit.* 11. ubi quatuor versus è Solonis ad Cypranorem elegiis.

Sophocles *Vit.* 1. *Hygin.* p. 375. carminum vates *Germ.* p. 118. ἐν Ἀνδρομέ-
δῃ *Er.* c. 16. 36.

Sophron in mimo qui nuncius inscribitur. *Germ.* p. 103.

Sositheus, *Er.* c. 28. tragædiarum scriptor, *Germ.* p. 127. *Hygin.* p. 402.

Sporus. *Schol.* v. 541. ejus de Cometis sententia, id. v. 1091. Σπύρῳ ὁ
ὑπομνηματιστής. *Leont.*

Stoici. *Germ.* p. 104. *Schol.* v. 1

Syri piscibus abstinent in honorem Veneris. *Schol.* v. 239.

Thales. *Schol.* v. 172. ὁ σοφός, ur̄s minoris observator. id. v. 27. 39. genus refert ad Phœnices. id. v. 39.

Theocritus. *Vit.* 1.

Theodori Mechanici in gratiam, de Sphæra Aratea construenda scripsit *Leontius.*

Theoni (Alexandrino de quo infra lib. V.) scholia Græca in Aratum tribuuntur, cujus etiam ut videtur in calce Epilogus ad Julianum quendam subjicitur, in quo negat se auctor aliorum Arati interpretum instar digressiones ineptas captasse, sed potius succincte adnotare voluisse quæ ad rem facerent, & ἐγκαίρως concinnasse τὰς ἐξηγήσεις, ita ut decet virum Mathematicum ac Philolophum. Cate-
rum

rum integra qualia habemus scholia in Aratum Græca, Theoni
haud tribuenda esse, jam notavi supra §. IV. p. 457. Vide & quæ
obseruo supra, in Gentiles.

Theophrastus. *Schol.* v. 1047.

Timochares. *Schol.* v. 269.

Tragici. *Schol.* v. 455.

Tubero. *Germ.* p. 141. 147.

Virgilius. *Germ.* p. 141. 143.

Zenodotus Ætolus. *Germ.* p. 104.

Zenodorus Mallotes. *Schol.* v. 33.

Zoilus. supra in Athenodoro.

XII. Arato præclarum ERATOSTHENIS Cyrenæi jungo
ingenium, non quod æquales fuerint, sed quia scriptorum ejus reliquias
Arato junxit illustris Fellus. Natus est Eratosthenes (a) Olympiade
CXXVI. 1. (ante CHRISTUM 276.) Patre Aglao ut vocat Lucianus
(b) licet Suidas addit Ambrosium ab aliis appellari, quod forte avi no-
men fuit. Præceptores habuit è civibus suis (c) Lysaniam Gramma-
ticum, & Callimachum in omni genere literarum excellentem virum,
præterea Aristonem Chium Philosophum, de quo supra in Stoicis di-
xi. Ipse ingenio & industria hoc est assecutus, ut Grammatici & Poetæ
& Philosophi ac Geometræ nomine à Luciano celebretur, Plinio (d)
judice fuerit *in omnium quidem literarum subtilitate & in hac utique (Geo-
metria) præter ceteros sollers*. Hinc alii eum πάνταθλοι appellarunt, ve-
lut quendam in omni erudito pulvere quinquentionem, alii Platonem
alterum, propter singularem qualis fuerat etiam in Platone Mathemati-
carum disciplinarum cum reliqua Philosophia & eruditione conjunctio-
nem, denique dictus fuit βῆτα (e) *beta eruditorum*, quod si non primas
anti-

(a) Suid. Ερατοσθ.

(b) Lucianus Macrob. extrem.

(c) Suid.

(d) Plin. lib. II. Hist. c. 108.

(e) Marcianus Heracleotes in Periplo p. 63. Καὶ μετ' ἐκείνῳ (Τιμοθέην) ἔρατοσθένης
ὁ βῆτα. ἐκάλουν οἱ τὰ μαθητὰ προσάγτες. Idem testantur Helych, illustris & Sui-
das, licet apud hunc βήματα scribitur, quod doctiss. Woweranus c. 2. Polymathix
parum verisimiliter ita exposuit: *tanquam in ascensu ac gradibus hareret, nec ad
summum pervenire contenderet*. Sed recte Suidam ex Marciano & Helychio emen-
dandum censent viri præclarissimi Menzhus, Heraldus, Vollius, Jonsius, Neocorus.
Henr-

antiquiorib⁹ illis merito relinquendas, certe secundas in omni d^o tulerit. Philologi vero nomen sibi, Svetonio (f) recte vindicamus. A Ptolemæo tertio, sive Evergete qui Olymp. CXXXIX cessit, arcessitus, præfuit Alexandrinæ Bibliothecæ per integrum Philopatoris tempus, usque ad annum Ptolemæi Epiphanis decessu vel duodecimum. Inter discipulos, ejus Menandrum (diver Comico celebri) Mnæcam, Aristin aliosque, insignis fuit Aristophanes Byzantius Aristarchi præceptor, de quibus in Grammaticis erit tutus dicendi locus. Obiit Eratosthenes ex inedia præ tædio exarata oculorum acie concepto Olymp. CXLVI. i. vel 3. anno LXXX. vel ut Lucianus LXXXII. ante CHRISTUM vel 194.

XIII. E scriptis ejus extat libellus *καταστελλµων*, sive proptio astrorum singulorum, & historia eorundem fabularis.

Humfredo autem Hody exquisita & ipsi eruditionis Viro ægre assentior, de Bibliis Originalibus cap. 8. p. 47. ideo Eratosthenem dictum esse *βιβλωτα* tur, quod Zenodotus primus, Eratosthenes secundus fuerit præfectus Bibl. Alexandrinæ: quam ejus sententiam in libro contra Aristæam pridem edidit post Marsham. p. 3. Chron. Can. propositam amplexus est Jo. Nicolai de Mæst. & CHRISTO A & Ω. dicto Lugd. Bat. 1703. 12. p. 38. Sed ne dicam aliam ab Hesychio & Suida diserte afferri, deinde parum certum esse an ante vel ante Zenodotum Ephesium vel inter hunc & Eratosthenem Biblioth. præfectus, nusquam certe legimus Zenodotum dictum Alpha: neque Apolloniam Gamma, neque Aristonymum delta, quos illi thesauro librario post Eratosthenem præfuisse constat. Quanquam alioqui notum est, literarum nomina viris doctis ob varias causas indita esse, ut ex Ptolemæi Hephaestionis lib. V. apud cod. 190. Sozomeno III. 13. Palladio in Lausiaca p. 90. seq. jam pridem viri docti Reinesius lib. 1. Var. lect. c. 9. Biscoli T. 2. Hor. subseciv. lib. 1. Jonsius lib. 2. c. 17. Chevreus in Chevreanis T. 1. p. 201. seq. &c. In Bibl. legas Cardanum libro XVI. de subtilitate, ut Archimedi primum ingenium secundum locum tribuere inter XII. viros ingenii laude præstantissimos Eratosthenis quod miror ne meminit quidem inter illos Cardanus. Cæterum decem viri quos à singulari ingenii & inveniendi subtilitate præ cæteris ibi effert T. 3. Opp. p. 607. hi sunt & hoc ordine: 1. Archimedes, 2. A. 3. Euclides, 4. Io. Scorus, Jo. Svisset (cujus scriptorum quorundam in philosophicis à se edendorum spem fecit illustris & his quæ jam refero in merito suo accensendus Leibnütius) 6. Apollonius Pergæus, 7. Archytas 1. 8. Mahometes Mosis F. Arabs Algebræ instaurator, & 9. Alkindus Arabum ber Hispanus, 11. Galenus & 12. Vitruvius.

(f) Sveton. c. 10. de Grammaticis.

Achillem Tatium male vocatur *καταμεριζμός*, & apud Suidam *καταμεριζμοί*, ut jam notatum viris doctissimis. Relpicit & hunc libellum scholiastes Arati Eratosthenem laudans, Hyginus in Poetico Astronomico, & qui totum fere latine pridem convertit Germanicus notior sub titulo scholiastæ Germanici. Græce primus ex unico Msto codice edidit notisque illustratum Arato cum nonnullis Eratosthenis fragmentis subjunxit & planisphærium ad veterum mentem ære eleganter descriptum addidit præstantissimum Oxoniæ lumen *Job. Fellus* A. 1672. 8. Deinde cum latina viri doctissimi *Tho. Galei* interpretatione lucem vidit inter opuscula Physica & Ethica vulgata Amst. 1688. 8.

Edidit & Petrus Victorius Græce introductionem quandam in Aratum hoc titulo: *Ερατοσθένης, ἐν ᾧ ἡ ἱπποάρχῃ εἰς τὰ Ἀράτα φαινόμενα*. Eandem addita versione sua latina prælis iterum subjici curavit in Uranologio Dionys. Petavii Paris 1630. fol. recuso Amst. 1703. fol. Sed recte Petavii observavit Pseudepigraphum hunc esse libellum & nec Hipparcho neq; Eratostheni posse tribui, cujus judicii ratio reddi facile potest. Nam Hipparchus ipse nominetenus in eo allegatur, & præterea mentio fit Julii mensis, quod nomen diu demum post mortuum Eratosthenem Romæ est auditum. Occurrit & vox barbara *ἀλετροπόδιον* quo Orionem appellarunt recentiores Græci.

XIV. Scriptorum quorundam perditorum Eratosthenis notitiam dedere Mcursius ad Hefychium illustrem p. 147. seq. & ad Nicomachi Gerafeni Harmonica p. 166. Vossius lib. 1. de Hist. Græcis cap. 17. Jonsius lib. 2. c. 7. de scriptoribus Hist. Philos. Jo. Fellus Oxoniensis postea præsul in sua Catasterismorum editione, & denique præstantissimus Galeus præfatus ad editionem Amstelodamensem Opusculorum Mythologicorum Physicorum & Ethicorum. Sed ecce tibi nostram plenior paulo accuretiorque.

Περὶ ἀράτων καὶ κακῶν. Harpocrat. in *ἀρμολογίᾳ*. Clemens IV. Strom. pag. 496. Strabo 1. p. 15. Theodoritus VIII. Therapevt. p. 120.

De Regibus Egyptiis. Vide infra in *χρονολογία*.

Περὶ ἀλυσίας. Suid. in *Ερατοσθ.* Athen.

Εν τῷ ἐννάτῳ ᾧ Ἀμαθούσιον. Hefych. in *ροίσις*. Idem in *ἀφροδίτῃ* ὃ ᾧ τὰ πρὸς Ἀμαθόντι μετὰ φῶς παιανίσσον (Voss. ad Catull. p. 286. *παιανίσσον*) αἶδρα τιμ. θεὸν ἐχρημάτισται ἐν κύπρῳ λέγει.

II. ἔμων Acimnes Iatius c. 33. *Illogos. & Lexicon Astronomicum Græc. um, teste illustri Fello.*

Αἰν. Athen. IX. p. 376. Schol. Nicandri in Theriac. p. 42.

Δε. Δημητρεῖ, ἐ quo κόσμῳ (de quo infra) videtur repetisse Nicomachus I. 1. Arithmet. Respicit Theo Smyrnaeus p. 129. &c. Jamblichus, Philoponus & Asclepius ad Nicomachi Arithmet. A Boethio laudari haud memini.

Δείων. Athen. VII. p. 281. ἔρατοδένης γὰρ ὁ κυριώτατος μαθητὴς ἡρώδου. Δείωνος δ' ἡ χίς ἐς τὸ εἶς τὸ δόξας, ἐν τῷ ὀπηρεαφορμῷ Δείων.

Ἀρμονικά. Nicomach. lib. I. p. 24. Ptolem. II. 14. Harmonic. Proclus.

Ἀρσινόη. Athen. VII. p. 276. ἔρατοδένης ἐν τῷ ὀπηρεαφορμῷ συγγραμμάτων Ἀρσινόη.

Ἀρχιτεκτονικόν. Schol. Apollonii ad lib. I. v. 29. ἔρατοδένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ μέρη τὰντά φησιν εἶναι. Idem ad lib. III. v. 10. πῶς κατασκευαί τῶν ἀρίστων ἔρατοδένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ καταγράφει.

Ἀστρονομία. Suid. ἔρατοδ. Forte in hac scripserat tempus esse Solis motum, ut ex Eratosthene refert Plutarchus lib. I. c. 21. de placitis.

Τὰ πρὸς Βάτων. Laert. VIII. 89. Interpres Ambrosius vertit: in libris ad Hecatonem. MS. Palatinus Menagio teste πρὸς Κάτωνα, quod haud dubie corruptum pro ἑκάτωνα, quæ vera fortassis lectio fuerit, sed alius intelligitur Hecaton quam Stoicus Panætii discipulus, Eratosthene junior. Batones quoque quatuor vel quinque in veterum scriptis observarunt viri docti, ut notatum est supra lib. 2. c. 22.

Γαλατικῶν liber II. Stephanus Byz. in σπάρτακ. IV. in δανείας, VII. in βοός κεφαλαί. XXXIII. in ὕδρηλα. Quadraginta voluminibus plus minus hoc opus constituisse, nescio quo tradat auctore Meursius ad Hesych. illustrem p. 148. Neque vero librum XXXVII. laudat Stephanus, ut apud Meursium & Vossium legas, sed XXXIII.

Γεωγραφία. Schol. Euripidis, Med. v. 1. Γεωγραφία. Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 13. ὁ πρὸς Γεωγραφίας λόγος. Strab. I. p. 16. Polybius apud eundem II. p. 104. Δικαίαιρχόν τε καὶ ἔρατοδένη τὸ πλεονταῖον πρᾶγμα τεύσαι μὲν πρὸς τὴν Γεωγραφίαν. Hujus se vestigiis insistere testatur Scymnus Chius v. 112..

Τῷ πῶς Γεωγραφίαν γὰρ ὀπμελίστατο

Γεωγράφῳ, τοῖς τε κλίμασι καὶ τοῖς ὁρίμασι,

ἔρατοδένι μάλιστα συμπεπαισμένῳ.

Rē.

Reprehenſa eſt Eratoſthenis Geographia ab Hipparcho, Polemone, Serapione (de quo Cic. II. 6. ad Attic.) & aliis, ut è Strabone patet, qui & ipſe ea paſſim utitur, & frequentius illam caſtigat, quandoque etiam ut videtur præter meritum. Allegatur præterea à Cæſare VI. 24. de bello Gallico. Pluribus libris conſtituiſſe hoc opus apparet ex eodem Strabone lib. 1. pag. 62. ubi *primum & ſecundum* ἱστορημάτων ejus Geographicorum commemorat. *Primum* etiam auctor vitæ Arati à Victorio editus. Librum *tertium* γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφικῶν Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 20. 25. 26. 75.

Γνωμονικά è Cenſorini loco tribuunt viri docti Eratoſtheni, de quo infra in μετεωρολογίᾳ.

Γραμματικά συχνά five commentarios multos Grammaticos edidiſſe Eratoſthenem, teſtatur Suidas. Clemens duos libros commemorat 1. Strom. p. 309. cum notaſſet Apollodorum Cumanum primum Grammatici & Critici nomioe celebrem fuiſſe, ἐνίοι δ', inquit Ἐρατοſθένη τὴν κυρλωαῖον φασίν, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν τριβιβλία δύο, γραμματικὰ ἡπικράτως. Confer Sveton. c. 10. de Grammaticis.

Διάλογοι πολλοί. Suid. Ἐρατοſθ.

Τὰ πρὸς ἑκάτωρα. Vide ſupra πρὸς βάτωνα.

Ἐπιτολὰς Athen. X. p. 418.

Ad Hegetorem Lacedæmonium. Macrobi. V. 21. Athen. XI. p. 482. Ad Ptolemæum Epiftola de duplicatione cubi ſervata ab Eutocio ad Archimædem de Sphæra ac Cylindro p. 20. ſeq. atque inde à præſtantiffimo Felſo edita inter fragmenta Eratoſthenis.

Ἡερζοὴ poematum omnino emendatum, διὰ πάντων ἀμώμητον. Longino judice p. 184. Allegatur à Plutarcho parallelis minoribus, Stephanano Byz. in ας.

Ἑρμῆς. Poema Heroicum Athen. V. p. 189. VII. p. 284. Steph. Byz. in ἀπία. Achilles Tatius ad Aratum c. 16. 28. 29. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 36. II. 2. & III. 35. Tzet. ad Lycophronem v. 23. Heraclitus Grammaticus in allegoriis Homericis p. 476. Scaliger ad Manil. lib. IV. p. 320. Fulv. Urſinus in Virgilio cum Græcis ſcriptoribus collato p. 99. ſeq.

Καταμεριſμός. Achilles Tatius Iſagoge ad Arat. c. 24. ſed legendum κατὰ τετραζυγίᾳ, nam quæ de lacteo Circulo è lacte Junonis ibi profert Achilles, leguntur in Cataſtilimis Eratoſthenis qui exſtant c. ult.

Κατασεργμοί. Suid. sed & ibi legendum *κατασερζμοί*, ut eruditissimo Neocoro ad Suidam annotatum.

Κρίσμων *Cribrum Arithmeticum*, cujus rationes à Nicomacho servatæ sunt lib. 1. Arithmet. p. 17. seq. Nec aliud quicquam est quam tabella numeros impares complectens, adscriptis ad compositos numeros communibus divisoribus, ut compositi à simplicibus distingvantur, & statim constet de compositorum divisore.

Περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας *libri* pluries laudati ab Harpocrate, qui *septimum* allegat in μεταλλεύς. ut *octavum* Laertius VII. 5. *nonam* Schol. ad Aristoph. ad aves v. 588. *tertium*. id. ad ranas v. 1057. Galenus Præf. ad Glossas Hippocratis: ὅτι γὰρ ἑποικίζοντο παλαιοὶ πολλὰ τῶν ἰνομάτων, δέδεικται μὲν ἰκανῶς καὶ πρὸς ἐρατοσθένη ἐν τοῖς περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας. Equo loco apparet Eratosthenem non modo de Poetis antiquæ Comœdiæ eorumque dramaribus & didascalii egisse, & quo quælibet tempore Comœdia fuerit edita, (confer Ciceronem VI. 1. ad Attic. & Schol. Aristoph. in argumento ad Pacem & Plurarch. an seni gerenda Resp. p. 785.) sed etiam res atque vocabula Comitorum exposuisse, ut probe notat Jo. Wovveranus cap. 14. Poly-mathia.

Περὶ κωμῳδίας *librum* XI. allegat Athenæus XI. p. 501. ubi aliquid de loco Cratini, veteris Comœdiæ Poetæ, unde nescio an calculum adjicere debeam sententiæ elegantissimi & clarissimi viri Tiberii Hemsterhusii, qui in notis pereruditus ad Pollucis X. sect. 60. ubi similiter Eratosthenes citatur ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας, de utraque Comœdia veteri & nova atque adeo tertia media egisse Eratosthenem suspicatur.

Περὶ κωνικῶν τομῶν scripsisse Eratosthenem ajunt viri docti, laudato teste Proclo ad Euclidem. Sed unicus est Procli locus quem respiciunt, & equo tamen nihil tale merito possis colligere lib. 2. p. 31. ὁπποῦν δὲ τὰς τομὰς τὰς μὲν ὑπὸ Μεναιχμοῦ τὰς κωνικὰς ὁ δὲ ἐρατοσθένης ἱστορῶν λέγει· Μηδ' ἰδρυαίχμεις κωνοτομεῖν τετάδας. Hic versus de promptu est ex Epistola sive Elegia Eratosthenis ad Prolemæum Regem de cubi duplicatione, de qua paulo ante dixi. Idem Proclus p. 13. reprehendit Eratosthenem quod analogiam sive proportionem dixerit *συνιδέζμων τῶν μαθημάτων*, commune vinculum Mathematicarum disciplinarum. Sed nihil hoc ad Conicas sectiones.

Εὐξὺς ἀπὸ λαζαζμός. Vitruv. IX. 3. organica mesolabi ratione ab Eratosthene explicatus. Confer Pappum lib. III. p. 7. & 8. Epistolam ad Ptolemæum qua hoc Eratosthenis inventum continetur, servavit Eutocius: & ex eo illustris Fellus edidit, ut dixi supra in Ὀψιγολαί.

Μελέται. Strabo I. p. 15.

Περὶ μεσσητήτων βιβλία β'. Pappus lib. VII. p. 241. 247.

Μετρήσεις. Macrobius I. in somnium Scip. lib. 1. c. 20. *Et Eratosthenes in libris dimensionum sic ait, mensura terræ septies 5 vicies multiplicata mensuram Solis efficit.* Ex hoc opere Eratosthenis (qui inde Orbis terrarum mensor dicitur Censorino c. 15.) μέτρον τῆς γῆς περιφερείας descripsit Cleomedes lib. 1. c. 10. atque inde præstantissimus Fellus: referunt præterea Vitruvius lib. 1. c. 6. Plinius lib. 2. Hist. c. 108. Marcianus Heracleota p. 61. idem Macrobius; Censorinus c. 13. Marcianus Capella lib. 6. p. 194. & Strabo II. p. 86. terræ ambitum esse stadiorum 252000. qui numerus reddendus etiam auctori introductionis vel commentarii in Aratum qui sub fallo Eratosthenis vel Hipparchi nomine editus est à Victorio. Supputationem Gnomonicam qua Eratosthenes numerum illum collegisse dicitur, exponit Robertus Balforeus in commentario ad Cleomedem p. 219. 220. Rationem vero longitudinis terræ ad latitudinem ejus majorem duplā dixisse Eratosthenem testatur Agathemer p. 2. Solem à terra abesse stadia 780000. Plutarch. II. 31. de placitis Philos. Caterum Marcianus Heracleota in Epitome Artemidori Ephesii p. 64. cum *Timosthenis γεωγραφικῶν Περιδρομῶν* commemorasset, addit se mirari quod Eratosthenes totum libellum ne proæmio quidem excepto transcripserit, paucis quibusdam adjectis. Scripserat Timosthenes etiā de insulis libros X. quos in unum ipse contraxit, & librum de Portubus, sed hos ab Eratosthene transcriptos Marcianus huud innuit. Willebrodus vero Snellius librum suum quo de terræ ambitu ejusque vera quantitate agit, Eratosthenem Batavum inscripsit. Lugd. Bat. 1617. 4.

Τὸ Νεῖλος πηγαί, in Geographico opere ut videtur ab Eratosthene descriptæ, inter ejus fragmenta ab illustri Fello cum notis quibusdam exhibentur è Strabonis lib. XVII. p. 786. seq.

Ὀκταετηρίς. Geminus c. 6. Achilles Tatius Ilagoge in Aratum c. 19. ubi male

male legitur *ὀκτακαίδεκαετηρίς*. Docet eodem loco Achilles d
tatum esse de hoc scripto, an Eratosthenem habuerit auctorem
Ὀλυμπιονίκαι. Laert. VIII. §1. *librum primum* hujus operis Athen.
pag 154.

Ὁμήρου διόρθωσις quoque ab Eratosthene composita est, si credimus
doctis ad Strabonis & Athenæi testimonia provocantibus.
nullus in his exstat locus, è quo hoc certe colligi possit; quanq
obiter in Geographia sua & forte in Grammaticis commen
quædam illius Poetæ illustraverat Eratosthenes. Neque A
næus lib. 1. p. 24. Homericam ex Eratosthene adducit eme
tionem, ut legas in notis Clariss. Worthi ad Tatianum p. 107.

Περὶ πλ. infra *πλ.*

Πίνξις τῆς οἰκισμένης, tabula Geographica Straboni memorata.

πλάτωνικός. Theo Smyrnæus p. 2. & 127. Videtur autem hic liber
ptus fuisse, quantum è Theone licet conjicere, non ad repre
dendum, sed commendandum & explicandum Platonem: in
non assentior iis qui apud Laertium VIII. 89. ubi Eratosthenes
datur *ἐν τοῖς πρὸς ἑκατὼνα*, legunt *πρὸς πλάτωνα*.

Περὶ πλ. & *πένιαις*. Laert. IX. 66. & Plutarch. in Themistocle p. 125
male doctiss. Vossius assentiente illustri Fello reponendum fuisse
batur *ἐν τῷ περὶ πλ.*

Ποιήματα. Suid. & Lucianus qui Poetam vocare Eratosthenem, non
tum Grammaticum & Philosophum jubet in Macrobiis. Eleg
ejus de duplicatione cubi servavit Eutocius ad Archimede
sphæra ac cylindro p. 22. atque inde inter Eratosthenis fragm
edidit illustrit Fellus. Vide & quæ supra in *ἐρμῇ* & *ἡρακλῶνῃ*.
Versum Eratosthenis qua potu pulmonem tangi scripsit, legas
Macrobius VII. 5. & Plutarch. Alios apud Athenæum I. p. 21.
clum in Politiam Platonis p. 391. nisi ibi per Cyrenæum Po
intelligitur Callimachus.

ποικιλικά. Proclus ad Hesiodi *ἔργ.* p. 133 b.

Ἡ τῆς πυθαγορείης λεγομένης κανόνος κατατομή. Ptolemæus Harmon. lib. 2
περὶ Σιβύλλης. De Sibylla Samia, nomine *Φυτώ*. Suid. in *Σιβύλλαι*, nisi o
de Sibylla hac egerat Eratosthenes in sua Chronographia.

Σκηνογραφικόν. Pollux præf. libri X. *Scenographica* legit præstantiss
Galeus præf. ad scriptores Mytholog. & idem scriptum cum
tosthenis *Architectonicis* supra memoratis esse suspicatur. See

rus Pollucis liber decimus quo de vasis agit, demonstrat veram scripturam esse σκευογραφικόν.

περὶ τῶν μὲν Φιλοσοφίαν αἰρέσεων. Suid. Ἐρατοθ.

Χρονολογία. Syncell. p. 193. περὶ χρονογραφίων. Harpocrat. in ἔνυκθ.

Accuratis Canonibus usum Eratosthenem in suis χρονογραφίαις contendit Dionysius Halic. lib. 1. Antiqv. Rom. p. 60. ubi ex ejus sententia Romam conditam tradit Olymp. VII. 1, post Trojæ excidium CCCCXXXII. Sed & Censorinus c. 21. & Clemens. I. Strom. p. 336. notat ad primam Olympiadem ab Eratostheue numeratos annos CCCCVII. Rursus Clemens I. Strom. p. 327. Tatianus p. 166 & Syncellus p. 180. à Troja capta ad Homerum usque, annos centum ex Eratosthenis sententia computant. Regum Egyptiorum successionem jussu Ptolemæi ex commentariis Egyptiacis & sacerdotum Diospolitanorum traditione Græcis literis consignavit teste Syncello p. 91. ὡν τὴν γνώσιν ὁ Ἐρατοθένης λαβὼν Αἰγυπτιακοῖς ὑπομνήμασιν καὶ ὀνόμασιν καὶ πρόσθεξιν βασιλικῶς τῇ ἐλλάδι φωνῇ παρέφρασεν. Idem p. 147. ὡν τὰ ὀνόματα Ἐρατοθένης λαβὼν ἐκ τῶν ἐν Διοσπόλει ἱερογραμματέων, παρέφρασεν ἐξ Αἰγυπτίας εἰς ἐλλάδα φωνῶν. Ubi hoc opere Eratosthenis præter Apollodorum in Chron. Africanum, Eusebium & alios Chronologos antiquiores (nam Syncelli ætate jam videtur intercidisse) Cicero, Plinius in Hist. Plutarchus in vitis, Soranus in Hippocratis vita &c:

CAPUT XIX.

Callimachiatas, genus & discipuli. 1. Scriptorum editorum perditorumque Catalogus cum variis observationibus. 2. Scholiasta deperditi. 3. De scholiis græcis quæ exstant, & scriptorum, qui in illis allegantur elenchus. 4. Editiones Callimachi. 5. Callimachi plures. 6.

I.

CALLIMACHUS Batti & Mefatmæ F. *Callimachi* strategi (a) nepos Cy-

(a) Callimachus Epigrammate 21. Quod est Batti Parentis Epitaphium:

Ὅσις

Cyrenæus (b) Libys, Grammaticus doctissimus & Poeta insignis, qui se ipse in Epitaphio Parentis sui ait cecinisse *κρείσσονα βασκανίης*, *dulcius invidia*: discipulus fuit *Hermocratis* Grammatici Iasii. Literas primum docuit in vico Alexandriae Eleusine, postea à Ptolemæo Philadelpho accitus in Museum (c) quod Philosophis ac viris eruditis munificentia Regia Alexandriae dicaverat, in honore habitus (d) tum ab ipso Philadelpho, tum à successore ejus Evergeta, cujus tempora attigisse eum Scholiastes ad Hymn. II. 26. & Suidas testantur. Regnare autem cœpit Evergetes non Ol. CXXVII. 2. ut apud eundem Suidam legitur, sed ut accuratiores Chronologi tradunt Ol. CXXXIII $\frac{1}{2}$. ante CHRISTUM A. CCXLVII. Sunt, qui etiam præfectum Bibliothecæ Regiæ fuisse Callimachum affirmant, ut Raph. Volaterranus lib. 14. commentar. urbanorum & Morhofius *ἡ μακαρίτης* lib. 1. Polyhist. p. 43. Sed Suidas & alii veteres hoc non memorant, itaq; in serie præfectorum Bibliothecæ Alexandriae omissus Callimachus est à Jonsio lib. 1. Hist. Philosophicæ c. 18. Imaginem illius in æs incisam exhibet Clariss. Gronovius T. 10. Antiqu. Græcarum post pag. 792. ex Joh. Orlando. *Lyden* delicias suas versu celebrasse notat Ovidius 2. Tristium v. 368. Discipulus ejus laudari videas *Eratothenem* & *Philostephanum* Cyrenæos, *Aristophanem* Byzantium Grammaticum, & *Apollonium* Rhodium è discipulo inimicum, quem carmine, cui titulum fecit *Ibin*, diris devovit. *Istrum* quoque *καλλιμάχων* laudat Athenæus lib. IX. & alibi, tum Hermippum *καλλιμάχων* lib. V. p. 213. De Istri *Ἀθηκοῖς* & *ἀτάκτοις* sive Miscellaneis vide Menag. ad Laert. II.

Ὅστις ἐμὸν παρὰ σῆμα φέρεις ποῖδα, καλλιμάχῃ με
 ἰοῦσι, κυρηναίη παῖδά τε καὶ γενέτην.
 Εἰδείης δ' ἀμφω κεν· ὁ μὲν ποτε πατρίδ' ὄπλων
 ἔρξεν· ὁ δ' ἦεν σεν κρείσσονα βασκανίης.

- (b) Strabo in Libya descriptione lib. XVII. p. 837. λέγεται δὲ ἡ κυρὴν κτίσμα βάττω (confer Schol. ad Hymn. II. 65.) προγονὸν δὲ τῶν ἐαυτὸν Φασσιν ὁ καλλιμάχῃ
 - - - ἐστὶ δὲ κυρὴν θηραίων κτίσμα λακωνικῆς νῆσι, ἣν καὶ Καλλίστην ἀνώνμαζον
 ὡς Φησι καὶ Καλλιμάχῃ. Καλλίστη τὸ παρὸν, τὸ δ' ὕπερον ἔνομα θήρη Μήτηρ εὐίππε πατρίδ' ἡμετέρης. Cyrenensem vocat & Gellius XVII. 21. quia vero Alexandriae Ægypti urbe diutissime est versatus, hinc ab Antigono Caryllio c. 51. Hist. mirab. appellatur Καλλιμάχῃ ὁ ἐκ τῆς Αἰγυπτου.
 (c) De hoc Museo scripserat ipse Callimachus, ut infra dicam in Catalogo ejus Operum
 (d) Strabo ibid. p. 838. Κυρηναίῃ δ' ἐστὶ καὶ καλλίμαχῃ καὶ ἐρατοσθένει, ἀμφότεροι τετιμημένοι παρὰ τοῖς τῶν Αἰγυπτίων βασιλευσιν.

II. 59. Familiaris sui *Heracleti* Halicarnassei mortem lugebat Callimachus apud Laertium. IX. 17. Uxorem habuit filiam *Euphrata* Syracusii (c), sororem *Megasthenem* quæ nupta *Stasenoro* peperit Callimachum juniorem itidem Cyrenæum, auctorem operis pridem deperditi *de insulis*, quod versibus Heroicis composuerat.

II. Philologiæ pariter omnis peritus, & Poeta doctissimus Scripta composuit, Suidæ si credimus, plura octingentis, licet apud Gyraldum legitur octoginta, apud Joh. Lomeierum (p. 307. c. 13. de Bibliothecis) 800000. Aliquorum Catalogum texuit idem Suidas, plenior *Gerhardus Vossius* lib. 1. c. 15. de Histor. græcis, *Joh. Meursius* in notis ad Helladium p. 257 seq. & in Bibl. Græca p. 1283. seq. *Tho. Stanley* in apparatu ineditarum notarum ad Callimachum, & *Richardus Bentlejus* in fragmentis Callimachi, diligentissime à se collectis & erudite recensitis, qui * *Stanley* apparatum MS. utendum acceperat ab *Edvardo Sherburno*. Scripserat tum prosa tum carmine Callimachus, sed pleraque non adeo proluxa opuscula, quia dicere solitus est μέγα βιβλίον ἵσον εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ, magnus liber magnum malum., ut narrat *Athenæus* initio lib. 3. Confer quæ de ejus βεβηχουσθαβίης studio, ut vocat *Epigr. IX*, nota. ta illustri *Spanhemio* sunt p. 118. ad Callimachum. Jam ecce tibi Catalogum Callimachi operum, quæ à viris doctis observata sunt, cum nonnullis nostris supplementis atque observationibus.

Περὶ ἀγῶνων de Ludis. Suid. in καλλίμ. Harpocratio in ἀκπα. Et forte ex hoc poemate sunt petiti versus, quos refert *Plutarchus* V. 3. *sympos.*

Carmen de *Acontio*. vide infra *Κυδῖππη*.

Ἄπτα, de causis variarum fabularum, rituum & antiquitatum, poema libris IV. constans, quod illustraverat *Epaphroditus* teste *Schol. Æschyli* ac *Steph. Byz.* Grammaticorum ingenia exercuisse observat *Clemens Alexandrinus* 5. *Strom.* p. 271. licet hoc mirum videtur *Wovverano* P p p c. XI.

(c) Suid. in Καλλίμαχος.

* Pluribus verbis plagium Cl. Bentlejo hoc nomine impingit auctor libri *A short account of Dr. Bentley's humanity and justice* Lond. 1799. 8. p. 29. seq. Acerbissime etiam plagii in Meursium commissi Bentlejum arguit *Jac. Gronovius* præf. ad *Tomum X.* thesauri Antiquitatum Græcarum. Sane cur nullam viro- rum doctissimorum, qui ante illum in hac arena versati sunt, mentionem nominetenus fecerit, ipse optime dixerit. Tangere tamen eos videtur ad fragmentum CCCV. his verbis: *Unde quidam inter opera Callimachi Dardalum recensuerunt, sed perperam*. Neque vero mihi videtur alios expilasse, qui ipse habebat meliora domi.

c. XI. Polymathia, sane in illud commentatus fuerat præter Epaphroditum Theon, ut notat Erymol. M. in ἀσπρόν. Metaphrasin composuerat Marianus teste Suida in μαρ. Fragmenta his ex Ætiis collecta videre licet in editione Callimachi Græviaua p. 305 - 312. Meminit & Joh. Malalas T. I. Chronici lib. 7. p. 221. sed male scriptum ibi ἐπιστοίς, & in Chron. Alex. sive Paschali p. 111. αἰτιστοίς, pro αἰτίοις, ut bene notavit Malala interpres Edmundus Chilmeadus. Similis error latere viris doctis visus est apud Fulgentium de sermone antiquo: *Jentaculum dicitur gustatio. Callimachus intestia: jentaculum proferre Jovi.* Non desuit, qui suspicaretur, Fulgentium hoc repetisse ex aliquo, qui Callimachi Ætia latino carmine vertisset. Sed Jacobus Gronovius in Exercitationibus de Dodone p. 33. seq. hariolatus est sub Callimacho apud Fulgentium latere Gallicanum aliquem Nonio citatum, vel quod ægre mihi persuadeo Cassium in Annalibus. Possis & legere *Callimorphum*, qui paucis interjectis ab eodem Fulgentio laudatur. Sed Callimachi Ætia à Fulgentio laudari * crediderunt viri docti, quia plures alios Græcos scriptores, latinis laudat verbis. Scripserat olim Αἴτια, Callimachi exemplo, etiam Dionysius Corinthius poeta, Plutarcho in erotico & Suida in Διονυσ. teste, tum Eutias, Arnobio lib. 5. p. 168. laudatus: *sicut suis scribit in causalibus Butas*, & Plutarcho in Romulo p. 31. *Ἔγγρας δὲ τῆς αἰτίας μυθώδεις ἐν ἐλεγείοις ὡς τὸ ῥωμαϊκῶν αἰαχάφων.* Denique Plutarchus ipse, cujus αἰτία ῥωμαϊκὰ & ἑλληνικὰ etiamnum exstant, αἰτία γυναικῶν & αἰτία βαρβαρικὰ Lampria memorata perierunt, & è latinis Varro, ad quem frequentissime provocant Plutarchus, Servius & alii. De Callimachi Ætiis, præter Janum Parrhasium T. I. Lampadis Gruterianæ p. 873. egerat Politianus in Centuria secunda Miscellaneorum, ut testatur Petrus Crinitus in Epist. ad Alexandrum Sartium, quæ legitur inter Politianeas XII. 20. Sed illa secunda Centuria lucem nunquam vidit. Forte ex Callimachi Ætiis habuit Fulgentius, quæ profert III. 10 Mythol. in aruspiciis aliud est fibrarum particularumque inspectio, aliud secundum Battiadem eventuum immutatio.

Περὶ αἰέμων. De ventis, Achilles Tat. Isagoge in Aratum c. 33. & Suid. in καλλιμαχῶν.

Ἀργεὺς οἰκιστὸς μοῖ De Argi insolis. Suid.

Ἀρκὰδία Arcadia. Suid.

Βάκχῳ. Vide mox βερίγγῳ.

DE

* Idem Gronovius T. 7. Antiqu. Græcar. p. 295. legit: *Callimachus: intestia jentaculum proferre Jovi.* Et putat esse verba Varronis è scripto cui titulum fecerat Callimachus,

DE COMA BERENICES, conjugis Ptolemæi Evergetæ, astris adscripta à Conone Samio Mathematico, carmen elegiacum, exstat è Latina Metaphrasi Catulli, num. LXVII. p. 253. seq. edit. If. Vossii, cujus & Mureti, Scaligerique notis jungenda fragmenta Callimachi à Bentlejo collecta p. 434. seq. & notæ Annæ Fabri p. 266. seq. tum Politianus c. 68. Misc. Meminit & Geminus c. 2. Astron. καὶ ὁ ὕστερον κατηγερελιδμὸς ὑπὸ καλλιμάχου βερενίκης ἀλὸ καμ.

Βεργχ. Hephæstio Enchirid. p. 30. καὶ τῷ πενταμέτρῳ ἢ καλλιμάχου ὅλον πῖνμα τ' Βεργχον σωεῖται,

Δαίμονες ἐνυμνῶνται * Φαῖβέτε καὶ Ζεῦ, Διδύμων ἡνάρχα.

Quæ postrema verba Callimacho laudato affert etiam Etymol. M. in Διδυμῶν. Ut ut vero Βάκχον non Βεργχον habent Hephæstionis editiones, Βεργχον tamen è tribus codicibus MSS. & Terentiani Mauri auctoritate recte reposuit Clariss. Bentlejus. Lutatius ad 3. Thebaid. p. 104. Branchi meminit Terentianus de metris:

*Hymnum Branchiade Phæbo cantasse Jovique
Pastorem Branchum &c.*

Pro Branchiade nova editio è vulgatis Terentiani codicibus, dubito, an bene, legit Battiadem.

Γαλάτεια Galatea, carmine Hexametro. Athen. lib. VIII. p. 284. & Eustath. ad Iliad. τ. p. 1088.

Γλαῦκος Glaucus. Suid.

Δαίδαλ. Steph. Byz. in ᾠδῇ ψ. Sed locus est corruptus, & falluntur, qui Comædiæ vel Tragædiæ hoc nomen esse existimant. Confer Bentleji fragmentum CCCV. Verisimillimum autem mihi videtur, locum illum ita esse legendum: καλλιμάχου. Δαίδαλῳ ἐνβοίῃ ἐλάχαινε ἰδὼν ἔργα σιδήρεα.

Ἐθνικὰ ὀνομασία. De nominibus genti alicui peculiaribus. Athen. lib. VII. p. 329. & ex eo Eustath. ad Odyss. ψ. p. 799. Hujus operis partes fuisse videntur, quæ memorantur Suidæ: περὶ μετονομασίας ἰχθύων, & μνηῶν πρὸς ἰστορίας καὶ ἔθνη καὶ πόλεις.

Ppp 2

hy-

* In editione Clariss. Bentleji bis male excusum ἐνυμνῶνται contra leges choriambi, Sed hoc typographi vitium est haud dubie.

Ἑκάλη *Hecale*, Poema Heroicum de anu paupercula hujus nominis, Theſeum hoſpitiſio excepit. Confer Illuſtris Spanhemii nota hymnum in Apollinem v. 106. ad quem locum Græcus Schoſtes: Ἑκαλὴ δια τῶν τῶν σκώπωντας αὐτὴ μὴ διώσας ποιῆσαι, ποίημα, ὅθεν βιάγασθαι ποιῆσαι τὴν Ἑκάλην. Dan. Heinſius aſſertum p. 18. Callimachus, ut notum eſt ex hymnis, male audiebat amulos, quod ſola epigrammata, elegias & hymnos, nullum autem caſcriberet perpetuum. Quorum judiciis commotus, Hecalen, ut notat terpretes, composuit, quod perfectum carmen fuit. licet non integram complecteretur hiſtoriam. Vide & Politianum c. 24. Miſc. Me Theſeum c. 10. Natalem Comitem III. 4. Mythologiæ, Suidæ in κωλίας & κωμῆται. Fragmenta à Doctiſſimo Bentlejo collecta num. XL - LXVI. & CX. Hecalen Callimachi *Marianus*, quod Imp. Anaſtaſio vixit, explicavit Metaphraſi Jambica, ut Suidas ſtatuit in μαρτυρίας.

Ἑλεγεία, in quo genere poematis principem habitum eſſe Callimachum teſtatur Quintilianus X. 1. unde Elegi Ovidio dicuntur *Callimachi numeri*, & alibi *molle Callimachi iter*. Vide & Diomedem lib. 3. 381. Fragmenta à Bentlejo collecta p. 322, ſeq. tum CXII.

Ἑλπίδες, *Spes*, Suid.

Ι. ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ *Epigrammata*, quorum enarrationem olim perſerat Archibius Grammaticus, Apollonii dyſcoli F. reſte Suidas die in editionibus Callimachi noviffimis exſtant Epigrammata LXII. His adde, quod ex Anthologiæ VI. 15. Callimacho auctoritate codicis Platini vindicat Clariſſ. Grævius præf. ad Callimachum. Etiam hoc vidi Callimacho tributum à Joachimo Cæſario Orat. de bello Turcico, quod ad Callinum referunt codices Stobæi reſte Geſnero; H. Stephanus tribuit Tyrtæo:

Οὐ γάρ κως θάνατόν γε Φυγεῖν εἰμαρμένον ἐστίν
 "Ανδρ' ἐδ' εἰ περὶ θάνατον ἢ γένος ἀθανάτων.
 Πολλὰ κ' αἰ δεινότητά Φυγῶν καὶ οἰσὶν ἀκόντων
 "Ερχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου &c.

Vide & fragmenta à Bentlejo collecta num. LXX - LXXIV. CXLI. tum Natalem Comitem VII. 15. Mythol. & quæ vir

Ad Martialem IV. 13. Atilius Fortunatianus de Priapeo metro: Nam proprio commate Callimachus in Epigrammatibus usus est, & Bacchylides in carminibus & alii. Laudat Callimachum Epigrammatum nomine Plinius IV. Epist. 3. Athenæus XV. p. 669. Στο γὰρ ἐν ποίτῃ τῷ Καλλιμάχῳ γινώσκων Ἰππυράματα &c. Inter Epigrammata vetera latina à P. Pithæo edita non longe ab initio libri primi occurrit hoc Callimachi, imagini inscriptum Jovis:

Quenam hæc forma? Dei. Cur versa est? fulgura lucis

Divine non fert debilis hæc acies.

Quid vero existit tanquam uno è corpore corpus?

Hic amor est. Si amor est, cur videt? At Jovis est.

Cur ita complicitis alis? nunquam evolat. At cur

In se convertit tela? sui ille amor est.

Cur ferro sine tela gerit? Quia vulneris expers

Ille est. At vester vulnerat & cruciat.

Επιίκιον ἐλεγειακὸν εἰς Σωσίβιον, *Carmen Elegiacum ob partam victoriam, ad*

* *Sosibium*, Athen. lib. IV. p. 144. Θεόφραστος ἐν τῷ πρὸς καίσαρον περὶ βασιλείας, ἐγγράφῳ τὸ σύγγραμμα, πολλοὶ γὰρ αὐτὸ φασὶν εἶναι Σωσίβιον εἰς τὸν Καλλιμάχον ὁ ποιητὴς Ἰππικίον ἐλεγειακὸν ἐποίησεν.

Ἐπὶ ὧν, *Carminis Heroici liber 1. allegatur in Stobæi serm. CXIV. de laude senectutis edit. Gesneri, sed nihil tale in Grotii edit. p. 476.*

& res ipsa docet, non esse ἐπὶ, quæ ibi adducuntur, sed ἐλεγείον.

Ἐπὶ τῇ Ἀννιversaria, vide supra Αἴτια.

Θαυμάσια sive Θαυμάτων τὰ εἰς ἅπαντα πᾶσι γῆν καὶ πᾶσι ὄντων συναγωγή. *Mirabilia sive miraculorum per totum orbem collectanea.*

Suid. Confer Meursium ad Apollonii Histor. mirabil. cap. 144. Phlegontis mirabil. cap. 4. & fragmenta à Bentlejo collecta num 75. Josium II. 12. de scriptoribus Hist. Philosoph. ubi & alios θαυμασίῳ scriptores collegit, quibus nonnullos adjungere me memini lib. 1. c. 22. §. 4. Partem hujus operis fuisse credibile est, quod Suidæ itidem inter scripta Callimachi memora-

* Intellige Sosibium, qui in aula prolemaeorum summæ rei præsit, de quo Polybius lib. XV. Fuit & Sosibius quidam Tragicus, de quo dixi lib. 2. c. 19. tum Sosibius Læco, Grammaticus ἐπιλοτικός sive solvendis questionibus celebris, quem θαυμάσιον vocat Athenæus lib. XI. & memorat Suidas, De Sosibio Tarcentino vide Hum-

τὴν οὐδὲ τὴν πελοποννήσου καὶ ἰταλίας θαυμασίῳ καὶ ὠραίοις, *de rebus in Peloponneso & Italia mirabilibus.*

Ἰάμβοι & χωλιάμβοι. *Jambi & choliambi.* Vide fragmenta à Bentlejo collecta num. LXXVI - C. & CCXIX. tum ad LXXXV. confer Salmasium p. 494. de uluris, & ad LXXXVI. Samulem Petitem Misc. Obs. lib. 1. c. 2. p. 9. seq. XCIV. est, quod unde petiisset Scaliger ad Manilium, non comperisse se facetur Menagius ad Laertium lib. 1. sect. 23. Addendus & hic locus Strabonis IX. p. 437. Καλλιμαχὸς μὲν ἐν Φησίῳ ἐν Ἰάμβοις, πρὸς Ἀφροδίτης, ἣ θεὸς γὰρ ἑμῖα, πλὴν κασιγνήτην ὑπερβάλλει πρὸς τῶν Φρονέων, ὅτι μόνῃ ὠραία ἔχεται πλὴν τῶν θυσιῶν.

Ἰβίς live investiva & diræ in Apollonium Rhodium discipulum ingratum. Suidas in Καλλιμαχῶ. Cælius Rhodiginus XIII. 1. Cæcilius Minutianus Apulejus ait Corvinum (alii suspicantur Hyginum) ab Ovidio Ibin appellatum fuisse, ex avis * fœditate, cui ventrem vasto purgare insum sit, & hoc ex Callimachi imitatione. Haussit hæc Rhodiginus ex veteri in Ibin Ovidii scholiaste quem Salvagnius Boessius non vidit. Confer fragmenta Callimachi à Bentlejo collecta pag. 345. seq. Non adeo prolixum ** fuisse Battiadæ Ibin docet Ovidius v. 449. Poema difficile & quod Grammaticis crucem figeret, testatur Clemens Alex. 5. Strom. p. 571.

Ἰστορικὰ ὑπομνήματα, *Commentarii Historici.* Harpocrat. in ἀκὴ, Schol. Apollonii I. 116. Eustath. ad Odys. μ. & Athenæus III. p. 95. qui innuit hoc opus ab aliis tributum fuisse Zenodoto.

Ἰὸς ἀφίξις, *Jūs adventus.* Suid.

Περὶ μετονομασίας ἰχθύων, *de mutatis piscium nominibus.* Suid. vide supra ἐν ἐθνικῇ ἐνομοσίᾳ.

Κτίσεις νήσων καὶ πόλεων καὶ μετονομασίαι. *Origines insularum & urbium, & nomina mutata.* Suid. Videntur ex hoc opere petita, quæ Callimachus laudans notat Plinius III. 21. & 26. Hist. & Lutatius ad IV. Thebaidos v. 46.

Κυδίππη *Carmen de Acontio & Cydippe,* cujus meminit Ovidius de remediis amoris v. 380. 381. expressisse videtur in Epistolis Heroidum 20. seq.

* Imaginem hujus avis habes in Museo Romano Angeli Caussæi viri præstantissimi.

** Proxiorum fuisse in describendis, quæ sibi versu exponere proposuisset & luxuriosior, perinde ut parthenium & Euphotionem, notat Lucianus de scribenda historia T. 1. p. 637.

seq. Confer Aristænetum libri 1. Epistola 10. quem pleraque grandiora ex hoc Callimachi poemate transtulisse observat in notis doctissimus Josias Mercerus. Consulenda etiam fragmenta à Bentleio collecta num. CI - CII.

κωμῳδία, *Comædia*. Suidas.

μέλη *Carmina Lyrica*. Suid.

Μηνῶν προσωποποιήματα ἐθνικὰ καὶ πόλεις. Mensium nomina apud singulas gentes & urbes. Suid. Forte hæc pars fuit operis Callimachei cui titulus erat ἐθνικὰ ὀνόματα.

Μουσῶν *Museum*, sive de Museo, quod Alexandria hominibus eruditis alendis primum instituerat munificentia Regis Ptolemæi Philadelphæ. Suid. de Museo illo Alexandrino agunt viri doctissimi Joh. Frid. Gronovius & Lud. Neocorus, quorum diatribæ tomo octavo thesauri Antiquitatum Græcarum sunt insertæ, Jonsius III. 2. ubi & alios de Museo scriptores deperditos commemorat: Tilletius in historia Imperatorum Gallicæ edita T. 2. p. 431. seq. Guil. Caveus parte 2. Hist. literariæ scriptorum Ecclesiasticorum in Athenagora, & Rev. D. Adam Rechenbergius in exercitatione de hoc Museo edita Lipsiæ A. 1698.

νόμιμα βαρβαρικά, *Instituta Barbarica*. Suid. in Φασηλιτῷ ὅρῳ. Addendus itaque Callimachus aliis νόμιμων scriptoribus, de quibus agit Joh. Wovveranus c. 9. Polymathia.

Περὶ Νυμφῶν σύγγραμμα, *Liber de Nymphis*. Stob. eclog. Physf.

Ἡ *Homerum scripta Callimachi commentaria*, è duobus Strabonis locis, suspicatur vir doctissimus Joh. Meursius. Sed vide quæ notavi supra lib. 2. cap. 5. De Homeri ætate quidem egit Callimachus teste Tatiano, & de Margite Homeri teste Harpocrate in μαργίτης. Sed utrumque hoc non dubito nos fuisse lecturos in ejus πίναξι παντοδαπῶν συγγραμμάτων, si illud Callimachi opus ad nos pervenisset.

Περὶ ὄρνεων, *de Avibus* Athen. Ælian. & alii. Vide fragmenta à Bentlejo collecta p. 349. 350.

Πίναξ * παντοδαπῶν συγγραμμάτων sive πίνακες τῶν παιδείας διαλαμψαύτων, καὶ ὧν συνεγράψαν, ἐν βιβλίοις ἑ'. *Index, sive Elenchus scriptorum omnis generis, libris CXX.* Suid. in hoc præstantissimo opere, &

* Alii fuerunt πίνακες, de quibus Polemionem, Hypsicratem & Antigonum laudat Laertius VII. 188. Pictorum nimirum veterum tabulæ singularibus scriptis collectæ ac recensitæ.

& quod intercidiſſe imprimis dolendum eſt, Callimachus p
nomen, ætatem, patriam, genus & vitam uniuſcujuſque ſcrip
ſcripta, ſcriptorum titulum, argumentum, & initium, numeri
verſuum * retulit, & dubia ac ſuppoſititia à genuinis auctorum
tibus diſtinxit. Confer, quæ de hoc opere notavit Joſius l
cap 5. Videtur autem digeſtum fuiſſe ita, ut uniuſcujuſque
ſcriptores conjungerentur, & una ſerie legerentur. Sic Tra
& Comicos junctim recensuerat Callimachus in πίνακι καὶ ἀν
Φῆ τῶν χρόνων καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἡρώδων διδασκαλῶν, in indice ſive c
ptione eorum, qui Tragedias & Comædias docuerant, ab initiis uſq
perti utriuſque dramatum generis, ſecundum ſeriem temporum.
enim ſcriptum eidem Suidæ memoratum, non dubito partem
ſe majoris illius in CXX. lib. diſtributi. Confer, ſi iuvat, quæ de
didascaliarum ſcriptoribus notavi ſupra lib. II. c. 19. in Ariſto
Similiter Rhetoras recensuerat Callimachus in πίνακι ſive ἀν
Φῆ ῥητορικῶν, cujuſ mentionem facit præter Athenæum Dion
Halicarnaffenſis. Leges & legumilatores in πίνακι τῶν νόμων ἢ
legum, quorum tertius laudatur eidem Athenæo lib. 13. p. 58
prima verba legis cujuſdam refert cum numero σίχων. Sed
ναξ τῶν Δημοκρίτου γλωσσῶν καὶ σωταγμάτων, Index uocum in uſitat
ſcriptorumque Democriti, Suidæ memoratus, quin ejuſdem o
pars fuerit, vix dubito. Adverſus Callimachi πίνακας ſcrip
Ariſtophanes Byzantiuſ Grammaticuſ, teſte Athenæo lib
pag. 408.

Battiadem in *Paredris*, ſive poemate, quo de dæmonibus paredris eg
laudat Fulgentiuſ in continentia Virgiliana: nec illa, quæ Dar
in *dynameris*, aut Battiades in *paredris*, aut *Campeſter* in *Catabolicis*
nalibuſque cecinerunt.

Πισαία ſcriptis Callimachi accenſet Meurſiuſ è Fulgentii expoſition
tiquorum verborum in *tucceta*. Sed ibi reperio laudari non C
machum, ſed Callimorphum in Piſæis: *ambroſio redolent t
ſapore*.

Συναγωγὴ ποταμῶν, ſive περὶ τῶν ἐν οἰκισμῶν ποταμῶν. De fluminibus
terrarum liber. Strabo lib. IX. p. 397. & Suidas. Hujus operis

* Emendandus interpres Athenæi VI, p. 244.

tes erant, quæ eidem Suidæ referuntur *ὑπὲρ τῶν ἐν Ἑυρώπῃ ποταμῶν*
 & *ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀσίᾳ ποταμῶν*, de fluviiis Europa & Asia.

Callimachum ἐν τοῖς *ὑπὲρ περὶ Φαλλίου* allegat scriptor vitæ Arati. Ad
 illum, ni fallor, Praxiphanem, qui allegatur à Demetrio *περὶ ἐρμηνείας* §. 57.

Σατυρικά δράματα Suid.

Σεμέλη id.

Τραγωδία id.

ΤΥΜΝΟΙ Hymni, quorum exstant hi sex Elegiaco carmine scripti: in *Ἰουveni*,
 allegatur à Suida in *ἀγορανόμος, λήπριον* &c. ex eodē peticum est v.
 8. seq. quod refertur ab Athenagora, Clemente Alex. & aliis, à Cla-
 rissimoque Bentlejo memoria lapsu relatum inter fragmenta
 num. CCCXCI. *κρήτες αἰεὶ ψεύσαι, καὶ γὰρ τὰ φονὴν αἰὶνὰ σείει κρήτες*
ἐτεκμήναντο. Hunc hymnum duplici metaphrasi latina poetica,
 adstrictiore altera, altera liberiore donavit H. Stephanus. Vertit &
 latino carmine præter Nicolaum Frischlinium (qui omnes prosa &
 versu transtulit) Bonaventura Vulcanius. (2) in *Apollinem*. (3) in
Dianam, latino carmine redditus à Francisco Florido Sabino Basil. 1540.
 fol. pag. 315. inter alia Sabini scripta, & in editione Callimachi
 Frischliniana Basil. 1589. 8. p. 340. (4) in *Delum*. (5) in *lacrarium*
Palladis, quem hymnum ē MS. Codice accentibus destituto edidit
 & pereleganti Metaphrasi donavit Angelus Politianus c. 80. Miscell.
 (6) in *Cercerem*. Hic Hymnus, ut superior quoque Dorice scriptus
 est, & Argis compositus viderut à Callimacho, si audimus ingenio-
 sissimam Annam T. Fabri filiam.

Metaphrasin græcam Hymnorum Callimachi, uti Hecales quoq;
Ἀιτίων & Epigrammatum composuerat teste Suida *Marianus*, versibus
 jambicis 6810.

ὑπομνήματα ἰσραηλικά. Supra in *ἰσραηλικά.*

Χαλιάμβοι. Suid. in *διθυραμβ.* & supra in *ῥάμβοι.*

III. E veteribus Grammaticis nonnulli fuerunt, qui Callima-
 chi scripta vel (1) commentariis illustrarent, ut *Astyages* quidam, cujus
ὑπομνήματα εἰς Καλλίμαχον Suidas memorat, *Archibius* item, qui in Epi-
 grammata, & *Eratothenes* atque *Itheon*, qui in *Ἄλκεια* scripserant, ut ante di-
 xi: vel (2) explicarent Metaphrasi, ut *Marianus*, cujus jam in hymnis
 feci mentionem: vel (3) quomodo interpungenda essent, docerent,

περί τῆς γμῆς τῆς καλλιμάχου. Etiam contra Πίνακας scripsisse *Aristophanem* Grammaticum, notavi ex Athenæo, cui adde, quod Callimacho detrudere non dubitavit *Severianus* Procli Philosophi discipulus, ut è *Damascio* in vita *Isidori*, *Suidas* retulit in Σειθηλαῖος. Τὸν δὲ Καλλιμάχον εἰς χεῖρας λαβὼν, οὐκ ἔστιν ὅτε ἐκατόσκαπτε τὸ Λέβυν ποιητὴν, αἰνῶμιμος δὲ ὅππῃ μάλιν, ἥδη πολλὰ χεῖ καὶ τῷ βιβλίῳ προσέπιυε. Hoc odium fortassis inde provenit, quod de Platone Callimachus secus sensit, eumque idoneum Poetarum esse judicem inficiatus est, quo nomine etiam in Callimachum invehitur *Proclus* i. in *Timæum* p. 28.

IV. *Scholia breviora Græca*, quæ hodie è MS. codice in sex hymnos edita exstant, cui debeantur auctori incertum est. Scriptores in iis veteres allegantur nulli præter *Hesiodum* l. 95. III. 53. *Homerum* II. 6. 35. 50. III. 4. 12. 40. 90. 250. IV. 73. 122. 209. 286. V. 30. *Theocritum* III. 19. *Diogenianum* III. 190. *Herodianum* III. 235. *Thucydidem* IV. 11. *Pindari* & *Bacchylidis* de *Delo* IV. 28. *Olenis Lycii* hymnum IV. 155. & *Platonē Phædone* IV. 312. *Syracusana* dialecti mentio fit II. 15. *Gesnerus* in *Bibliotheca* admodum recentem notat esse scholiorum horumce sive auctorem sive collectorem, quod VI. 111. αἰλῶρον αἰτ. ἰδιωτικῶς sive lingua vulgari appellari κάππον. *Scholia inedita interlinearia* in Callimachum memorat *Labbeus* *Bibl. nov. MS.* p. 372. *Anonymum* vitæ Callimachi auctorem, quæ editionibus præfigi solet, perperam à *Suida* distinxit *Menagius* ad *Laertii* IX. 40.

V. Editiones Callimachi.

Græca cum scholiis Græcis.

1. *Prima Hymnorum sex*, literis capitalibus, Florentiæ in 4. edente *Lascari*.
2. *Basilææ* apud *Hieron. Frobenium* 1532. 4. adjuncta ad calcem veteri *Gnomologia*, de qua dixi supra lib. 2. c. II. §. 5.
3. *Parisiis* apud *Vascofanum* 1549. 4.
Editionem *Basil.* 1556. *Bœclero* memoratam non vidi, nec quam *Bolduanus* *Lipeniusque* cum emendationibus *Lud. Carrionis* ajunt produisse *ibid.* 1557. Neque *Parisiensem* 1574. 4.

Græca sine Scholiis.

- Aldina* A. 1513. 8. cum *Pindaro*, *Dionysio*, *Lycophrone*.
H. *Stephani* inter *Poetas Principes*. *Parisi.* 1566. fol. typis luculentis.

Græ-

Græco-latina sine Scholiis Græcis.

Hymni & Epigrammata cum versione *Nic. Frischlini* In corpore poetarum Græcorum Genæv. 1606. fol. Jacobo Lectio curante p. 554. seq. Hymni, Epigrammata & fragmenta cum notis *Bonaventuræ Vulcanii*, Antvverp. & Lugd. Bat. 1584. 12. quæ editio cum notis MSS. Martini Sladi, P. Francii & aliorum fuit in Bibliotheca laudati Francii, & ab illo utenda data fuit Clarissimo Grævio. Ad Callimachum *Moschi Idyllia* quoque adjunxit in hac editione Vulcanius.

Cum notis *Anna Tan. Fabri filii*, quæ novem Epigrammata ex Anthologia inedita (illustri Huetio, cui Callimachus iste dicatus est, communicante) prima vulgavit & interpretata est, fragmentaque post H. Stephanum, Vulcaniumque nova adjunxit. Paris. 1675. 4.

Græco-latina cum scholiis Græcis, & notis doctorum Virorum.

Hymni & Epigrammata è recensione *H. Stephani*, cum ejusdem notis, & cum versione gemina, notisque *Nicodemi Frischlini* * Genæv. 1577. 4. Adjunxit & H. Stephanus Callimachi fragmenta quædam à se collecta.

Hymni cum duplici interpretatione (prosa una, altera carmine) & annotationibus *Nicod. Frischlini* recognitis, scholiisque veteribus græcis separatim adnexis, tum Epigrammata Callimachi XXXIII. cum versione ligata, & fragmenta (quæ ab H. Stephano jam collecta dixi) Basil. 1589. 8. Viram Callimachi quoque præfixit Frischlinus Græce & latine à se compositam, & *Archia* Epigrammata Græca ex Anthologia excerpta, & latina donata Metaphrasi, ne dicam de aliis Frischlini carminibus & Epigrammatis Græcis & latinis, hymnoque Græco in Christum proditum, quæ in hac editione Callimacho subjuncta leguntur.

Locupletissima & elegantissima omnium editio Callimachi est Ultrajectina A. 1697. 8. 2. Voluminibus, ex recensione *Theodori Grævii*,
Qq 2

* Epistola dedicatoria Frischlini data est Tubingæ A. 1571. nulla vero Callimachi editio Frischliniana Tubingæ prodit, licet hoc ex Actis Erud. 1695. p. 487. aliquis possit suspicari, sed Genævam ad H. Stephanum Tubinga suas lucubrationes misit Frischlinus. Falluntur quoque, qui editionem A. 1577. non Genævæ, sed Parisiis prodidisse affirmant.

vii. Joh. Georgii F. licet Theodorus ipse manum ultimam operi non admovit, sed in flore ætatis extinctus magno Patri absolvendum reliquit. In hac editione primum occurrunt *Hymni* *V*. Nitide excusi & elegantico-ne in æs incisa singuli ornati, cum versione prosaica à Theodoro Grævio interpolata, subjectis per singulas paginas Scholiis Græcis, & notis viro- rum doctorum Francisci * Robertelli, H. Stephani, Bonav. Vulcanii, Annæ Tan. Fabri filiae Daceriæ, & quas Theodorus vel ipse addidit vel ex Joh. Meursii ineditis lectionibus Academicis in Callimachum pe- tiit, vel à Jac. Gronovio, P. Francio, & aliis viris doctis accepit. Hym- nos excipit *Poematium de Coma Berenices* latine è Catullo, tum *Epigramma- ta* Callimachi LXII. ex edita & inedita Anthologia & aliunde collecta, quorum septem postrema ante lucem non viderant. Univerfa notis eruditis illustravit Bentlejus, & ab undequadragesimo usque latine tran- stulit, additæ præterea notæ sunt variorum, Annæ Fabri maxime & Vul- canii. Sequuntur inde fragmenta Callimachi post Henrici Stephani industriam longe diligentius collecta à Vulcanio, Anna Fabri, Ez. Spanhemio & diligentissime à Richardo Bentlejo, cujus Spanhemii & Bentleji collectiones nunquam ante editæ fuerant. Adde, si placet hoc è Scholiis ineditis ad Dionysium Thracem: *Τῆς ἡ κακίας ἔ λυγ εἰ πῆ ἡ ἀκυρολογία, ὡς τῶς Καλλιμάχῳ ὑπὲρ τῶν ἀπολεσμένων νηπίων,*

Μητέρας ἐξέκένωσεν ἐκ Φίσων ἢ τιθῶναι.

Τῶν ἁπλῶν γὰρ, ἐβαίρουναι ἀπολεσόντες πᾶ ἰσὶ αὐτῶν ἡε- φόμενα βρεφῶν. Habes præterea in Græviana Callimachi editio- ne notas Frischlini integras separatim excusas & p. 456. Henrici Stephani sex Epigrammata judicio Ovidii ** Callimachum arte non ingenio valere existimantis opposita. Hinc Bentleji in loca quæ- dam hymnorum egregiæ animadversiones, in quibus nonnulla, de quib- us Stanleio etiam in mentem venerat. Quod vero in iisdem p. 495. seq. adversus Casaubonum c. 18. lect. Theocrit. & Salmasium p. 242. ad aram Dosiadæ disputat, Græcos nunquam αἰ & οἰ secuta consonante corripuisse, refellitur argumentis non inficiandis à Joh. Jensio lib. 2. c. 6.

* Robertelli annotationes in hymnos Callimachi & aliorum quorundam scriptorum loca prodire Vener. 1543. 8. Nonnulla fragmenta Callimachi emendat & illustrat Casaubonus c. 4. lectionum Theocritearum.

** De illo Ovidii judicio vide Heinsium prolegom. ad Hesiodum edit, in 4. ubi ostendit Ovidium per ingenium intellexisse *εἰρηήν* live impetum poeticum, quo sæpe pec- cant Poetæ, & optimi sunt, qui peccant sepiissime,

6. lectionum Lucianearum p. 166. seq. Vide sis & Jac. Gronovium ad Manethonis Aporelesmatica p. 274. Post Bentleji animadversiones sequuntur notæ Pauli Voetii antecessoris Ultrajectini, quas e Bibliotheca hlij, Illustris Viri, Pauli Voetii van Winsen, cui tota hæc editio à Grævio inscripta est, primus hic Paulus Bauldry edidit. Volumen claudunt dedicationes præfationesque Frischlini, Vulcanii & Annæ Fabri, tum indices locupletissimi, quorum familiam ducit index græcus omnium verborum, quæ in Callimachi hymnis, epigrammatis & fragmentis occurrunt. Volumen alterum impletur uberrimis & longe doctissimis Illustris Ez. Spanhemii ad sex Callimachi hymnos commentariis, opere ut elegantissimus Brouckhusius ad Propertium p. 314. vere scripsit, *admiranda eruditionis, & quale hodie vix sperare ab ullo mortaliu*

VI. Fuerunt & alii Callimachi (1) Strategus nostri avus. Vide Epigramma 21. (2) Callimachus nostri sororis filius, quem *de Insulis* scripsisse carmine Epico, è Suida notavi. (3) Callimachus Atheniensis, dux fortissimus & cum Cynægiro Medici belli fulmen, cujus præter alios meminit Plutarchus in Catone p. 353. hic ipse enim est, licet diversum facit aliud agens doctissimus Jonsius p. 242. (4) Callimachus Amisenorum & postea Nisibis præfectus arte Mechanica clarus adversus Romanos in bello Mithridatico. Plutarch. Lucullo p. 503. & 514. (5) Callimachus statuarius, de quo videndus Franciscus Junius in Catalogo Artificum. Neque alium forte Callimachum intelligit Plinius VII. 47. in loco, quem inter Battiadæ fragmenta adscripsit præstantissimus Bentlejus num. CCCXCIX. (6) Callimachus Atheniensis, amicus Platonis, & curator ejus testamenti Laert. III. 42. & 43. (7) Callimachus *χοροδιδασκαλος*, Aristoph. Ecclesiaz. v. 184. (8) Medicus Herophileus, quem vocabula Hippocratis exposuisse testatur Erotianus sive Herodianus in præfat. lexici, & quem *de coronis, quæ nocerent capiti*, græce scripsisse testatur Plinius XXI. 3. Hic videtur etiam respici à Galeo I. in VI. Epidem. T. 5. edit Basil. p. 447. At apud Eusebium X. 11. præparat, Evangel. pro *Callimacho Colophonio* legendum est è Tatiano *Antimachus*, quod miror fugisse illustrem Spanhemium quem nihil fugit, p. 119. ad Callimachum, & G. Vossium in Poetis Græcis. Per *Romanum* vero *Callimachum* Propertius IV. 1. 46. intelligit seipsum, non alium nescio quem Romani Callimachi nomine poetam, ut existimavit Flavius Blondus.

Apud Quintilianum XI. 2. pro *Apollas Callimachus* (ut habet etiam illis Obrechtii editio) quidam legunt *Apollas & Callimachus*.

Fuit & annis abhinc ducentis amplius *Philippus* quidam *Callimachus Experiens* Florentinus, post varia scripta, Historici præcipue argumenti edita, A. 1490. defunctus, quem *Philippum Callimachum* *Callimacho Experiens* diversum perperam facit Kœnigius in bibliotheca.

CAPUT XX.

De MANETHONE Ægyptio, aliis Astrologiæ Apotelesmaticæ Scriptoribus.

Manethonis nomen & ætas: Ægyptiaca & alia scripta deperdita. 1. - 7. Apotelesmaticæ ejusdem auctoris. 8. De aliis Astrologis Apotelesmaticis Græcis editis, singillarim de Paulo Alexandrino, & Heronionis Thebani, Vettiique Valentis fragmentis. 9. De Astrologis Græcis ineditis. 10. De Astrologis Græcis deperditis. 11. Catalogus scriptorum qui Astrologiam Apotelesmaticam oppugnaverunt. 12.

Nomen MANETHONIS varie exaratum reperio, (*) *Μανήτων*

- Vide Menag. ad Laert. p. 8. Cæterum Ægyptium nomen est haud dubie Manethonem ut operam ludat Harduinus, qui in Chronologia V. l. p. 32. repetit ex Manethone nomen *Manethon* Germanica quæ *virum* sonat, & Hebraico מָנֶחֱן cum, atque מָנֶחֱן virum. Nec felicius ipsi res procedit, cum Ægyptiæ veteris linguæ ignarus, tamen sequi negat in Ægyptiorum dynastiis apud Manethonem occurrere nomina Ægyptiæ, sed omnia esse ex Hebræis, pauca è Græcis petita fontibus. Sed ex illa illa possit deducere, Manethonis nomini affinitas *Μανήτων* Canobi uxor, Epiphan, & *Μανήτων* vicus Ægypti de quo Stephanus Byz.

Μάνεθως, Μανεθῶς, Μανεθῶς, Μανεθῶ, Μανεθων, Μανεθων, Μαναιθων, & Μανεθων denique, quod postremum præ cæteris scribendi modis probat Ed. Bernhardus vir infinitæ eruditionis in notis, utinam integris, ad Josephum p. 21. Fuit hoc nomine olim in Ægypto vir omni genere sapientiæ (a) excultus, patria Sebennytes (b) vel Diospolitanus, qui sub Ptolemæo Philadelpho functus apud Mendefios (c) vel Heliopolitas summi sacerdotis & scribæ sacri munere, varia Græce (d) scripsit & eidem Ptolemæo dicavit, Historica, Physica & de Apotelesmatica Astrologia, de quibus singulis non nihil dicam.

I. Αἰγυπτιακῶν tres libros composuisse constat à Georgio Syncello (e) qui ex Africano & Eusebii Chronicis diligenter transcripsit quæ Manethon ex *æris Hermetis columnis* (f) de antiquis Ægyptiorum Regibus tradiderat, persequens γένεας CXIII. in Dynastiis XXXI. Secutus est Manethon *χρονογραφεῖν* aliquod Ægyptium, quod *παλαιὸν* vocatur à Syncello p. 51. & perungebat usque ad Regem ultimum dynastiæ trigessimæ Nectanebonem, cujus ab Ocho pulli fuga incidit in Ολύμπ. CVII. 3. paucis ante Persas ab Alexandro victos annis. Trigessimam primam Dy-

(a) Ælianus X. 16. de animal. ἀκούει δὲ καὶ Μαναιθῶνα τὸν Αἰγύπτιον σοφίας εἰς ἄκρον ἐληλακότες ἀνδρᾶς ἦσαν ἔσο.

(b) Suid. Μαναιθῶς ἐκ Διοσπόλεως τῆς Αἰγύπτου, ἢ Σεβεννύτης. Sebennytam vocat & Syncellus p. 16. 11. ipse de se Manetho ibid. p. 46. γένει Σεβεννύτης ὑπάρχων ἡλιαπολίτης, τῷ δεσπότῃ καὶ Πτολεμαίῳ χαίρειν.

(c) Rufus Suidas: Μαναιθῶς Μένδης ἱερεὺς (doctissimus Suidæ sospitator Neocorus in MScO codice Paris. reperit ἀρχιερεὺς) Αἰγύπτου. Apud Syncellum quor; p. 40. Manethon ipse in Epistola ad Ptolemaum se appellat ἀρχιερεὺς καὶ γραμματεῖα τῶν κατ' Αἰγύπτου ἱερῶν ἀδύταν. Syncello ibid. ἀρχιερεὺς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ εἰδωλέων.

(d) Josephus 1. contra Apionem, sive Manethonem potius (in illo enim confutando maxima libri pars occupatur) p. 1039. Μανεθῶν δ' ἦν τὸ γένος ἀνὴρ Αἰγύπτιος, τῆς ἐλληνικῆς μετεσχηκώς παιδείας, ὡς δηλὸς ἐστὶ γέγραφε γὰρ Ἑλλὰδι Φωνὴν ἰὴν πατέρων ἰσορίαν κ. τ. λ. Eusebius in exordio libri 2. præparat. πᾶσαν μὲν ἐν τῇν Αἰγυπτιακῇ ἰσορίαν εἰς πλάτῃ τῆς ἐλλήνων μετέληφε Φωνῆς, ἰδίως τε τὰ περὶ τῆς κατ' αὐτὸς Θεολογίας Μανεθῶς ὁ Αἰγύπτιος ἐν τῇ ἔγραψεν ἱερᾷ βίβλῃ καὶ ἐν ἑτέροις αὐτῇ συγγράμμασιν.

(e) Primus totius continebat XI. Dynastias Deorum Semideorumque, annis 2300. Reges CXCII. Secundus Dynastias XII. -- XIX, annis 1121. Reges XCII. Tertius Dynastias XX. -- XXXI. per annos 1050. primum librum laudat Syncellus p. 60 secundum p. 59. 72. 73. tertium p. 78. 256. ubi ultimum hunc fuisse testatur Vide & Scal. ad Græc. Eusebii c. 2. 2. b.

Dynastiam videtur Manethon addidisse, in qua tres Reges: Artaxerxes Ochus, Arses Ochi F. & Darius Codomannus quem Alexander superavit. Vide Syncellum p. 78. & 256 qui veteri illo Chronico deceptum Manethonem p. 51. & non pauca mentitum observat, ut Ægyptiæ gentis laudes & antiquitatem amplificaret. p. 15. 17. 37. Professus & ipse Manetho est se addidisse nonnulla ἐκ τῆς ἀδελφότητος μυθολογίας, uti sunt quæ confutat Josephus 1. contra Apion. p. 1052. seq. Plura hoc de opere ne addam, facit virorum doctissimorum Vossii & Marshami industria, quorum ille lib. 1. de Hist. Gr. cap. 14. hic sub initium præclari Canonis Chronici de eo agendum sibi duxit. Fidem Manethonis merito elevant post Josephum lib. 1. contra Apion. p. 1039. seq. Hermannus Conringius in Adversariis Chronolog. de antiquis Asiæ & Ægypti dynastiis c. 17. p. 190. seq. Ed. Stillingfleetus Orig. sacr. lib. 1. c. 2. II. Vossius cap. 10. de ætate mundi, & Melch. Leydeckerus lib. 3. de Rep. Hebræorum p. 115. seq. Accerte nihil difficilius fuerit quam dynastias Manethonis expedire & cum reliqua veteri Historia conciliare, ut perspicuum est si quis inter se conferat conatus præstantissimorum veteri ævo Chronologorum Africani, Eusebii, & Syncelli: vel recentium Scaligeri Can. Isagog. p. 128. seq. & 316. seq. Sam. Petiti c. 27. (lib. IV. c. 6.) Var. lect. Kircherum 1. Oedipi p. 68. seq. Petavii, Usserii, Marshamique; qui in diversis Ægypti regionibus plures dynastias simul eodem tempore rebus præfuisse contendit, & in antiquitate temporum restituta Pauli Pezronii. Fragmenta quædam Manethonis à Josepho & Syncello descripsit illustravitque Scaliger in Græcis Eusebii & ad calcem operis immortalis de emendatione temporum.

II. Ἱερά βιβλία. Liber Sacer, quo de Theologia Ægyptiorum Manethon egerat. Meminit præter alia Manethonis συγγραμματα Eusebius in limine libri 2. præparat. cujus verba jam in notula adscripti. Respicit forte etiam Theodoritus, quo teste lib. 2. Therapevt. p. 34. Μα-
νεθὼς τὰ περὶ Ἱσιδὸς καὶ Ὀσίριδος καὶ Ἀπιδὸς καὶ Σαρδάπιδος καὶ τῶν ἄλλων
θεῶν τῶν Αἰγυπτίων ἐμυθολόγησε. Egerat de Diis ac Semideis gentis suæ etiam in Ægyptiacorum libris: sed ibi magis Chronologi atque Historici, at in sacro sermone Theologi partibus functi fuisse mihi videtur. Quamquam idem cum illis sacrum hoc opus fuisse haud dubitavit G. Vossius.

III. βιβλία τῆς Σώφειας, ad Ptolemæum. Syncell. p. 40. Scaliger ad Græca Eusebii p. 408. Σῶφιν πλεὶς Ἰνάχης vocabant Ægyptii: item Σωθια-
κὴν περὶ ὁδὸν Ἰς live, Isis peregrinationem, quæ etiam refertur à Prometheo
ἀπὸ

apud Æschylum. (v. 822. seq.) Videntur Ægyptii annorum suorum certissimam Epocham ὡς τὸ Σωθιακῆς περιόδου repetivisse, ut manifeste colligitur ex Clemente Alex. (1. Strom. p. 335.) neque dubito πλὴν Σωθιακῆς βίβλου τὸ Μανεδῶ ab eodem initio regum suorum dynastias deduxisse. Apud Vettium Valentem Antiochenum Σηθ ex libris Ptolemais, non Σωθιας dicitur. Ex his verbis colligas Scaligerum βίβλον Σωθιακῆς haud diversum existimasse ab opere Historico de Ægyptiorum dynastiis. Sed mihi potius videtur in hoc libro Manetho egisse de anno Ægyptiorum Cynico, de quo dixi ad Chalcidum p. 218, ubi pro σωλεχὺν legendum σωθιν. Notum est sidus quod Græcis ἀστροκύνων, idem Ægyptiis dictum Σωθιν fuisse.

IV. Manetho ἐν τῷ πρὸς Ἡρόδοτον laudatur ab Etymologici M. auctore in λεοντοκόμος & ab Eustathio ad Iliad. λ. p. 857. edit. Rom. ἐν τοῖς πρὸς Ἡρόδοτον. Magnus quoque Bochartus 1. Hieroz. p. 715. allegat Manethonem in notis ad Herodotum. Sed aut fallor aut Eustathius & Etymologici scriptor inciderunt in locum Manethonis Historiarum in quo Herodotum castigaverat. Certe Josephus 1. contra Apionem p. 1039. de Historia Manethonis loquens testatur Herodotum sæpius in illa ab ipso reprehensum ob res Ægyptiacas falso memoria proditas: Τέτραφε γὰρ Ἑλλὰδι φωνῇ πλὴν πάτριον ἰσχυραν, ἔκπε τῶν ἱερῶν, ὡς φησὶν αὐτοῖς, μεταφράσεις, καὶ πλὴν τῶν Ἡρόδοτον ἐλέγχει τῶν Αἰγυπτιακῶν ὑπὸ ἀγνοίας ἐψευσμένον.

V. Περί ἀρχαῖσμι καὶ εὐσεβείας de Antiquitate & pietate sive de priscis & religiosis Ægyptiorum ritibus liber, è quo Porphyrius lib. 2. de abstinento ab animatis §. 55. narrat immolandum hominum consuetudinem Heliopoli sustulisse Regem Amasin. Porphyrii locus legitur & in Eusebii IV. 16. præparat. & respicitur à Theodorito VII. Therapevt. p. 109. licet Manethonem haud nominet. Confer Marhami Canonem Chron. p. 315. seq. Ex eodem Manethonis libro videtur narrare Plutarchus de Iside & Osiride p. 380. quod in urbe Ithyæ (εἰληθύας enim pro ἰθυίας legendum, notavit Vir doctissimus) homines vivos palam exusserint canicularibus diebus, cineribus etiam procul sparsis ac dissipatis, ne quidquam de lustramentis hisce Typhoniis superesset.

VI. φυσικῶν ἱστοριῶν. Laert. proœm. sect. 10. Hæc forte sunt quæ Suidas memorat φυσιολογικά, & è quibus Ælianus X. 16. de animal. videtur referre eos, qui suillum lac bibant, lepra ac vitilagine infici, etfi

librum ipsum Manethonis haud vidisse, suspiceris ex eo, quod dicit
αὐτὸν εἶπεν.

VII. περὶ κατεσκευῆς κυφίων de ratione præparandi sacri suffi-
 minis quod κυφί Ægyptiis vocabatur, & memoratum est Plutarcho,
 Galeno, S. Hieronymo. Vide Kircherum T. 2. Oedidi part. 2. p. 539.
 Suidas quidem hoc scriptum Manethoni Mendefio vindicat, quem à Se-
 bennyte videtur diversum facere, sed hujuscemodi in rebus quam pa-
 rum tribui ejus fidei possit, eruditos viros haud latet.

VIII. Manethoni præterea δόσις πλεγματικὰ δὲ ἐπὶ τῶν tribuit Sui-
 das, & alia quædam ut ait Ἀστρονομία. Etiam Paulini Nolani (g)
 Epistolæ XXXVIII. subjicitur carmen ad Jovium, in quo ejusdem ope-
 ris mentio :

*Nunc tria miremur texentem fata Platonem,
 Aut Arati numeros, aut picta Manethonis astra.*

Neque vero aliud hic sunt *picta astra* quam carmine descripta, & verbis,
 ut ait Plautus Pœnulo, depicta, quemadmodum de Ennio apud Cicero-
 nem 1. Tusc. quæst. c. 15. *Hic vestrum pinxit maxima facta patrum.* Notum
 & illud Simonidis, quod variis locis refert Plutarchus (h) *ὡς γὰρ φῖαν μὲν
 εἶναι φηγομένην τῶν ποιήσων, ποιήσων ὅσιν ὡς φῖαν τῶν ὡς γὰρ φῖαν, Poësin esse pi-
 cturam loquentem, picturam vero, Poësin quamdam tacitam silentemque.* Ma-
 nethon ipse poema suum cum Hermetis *κηροχύτω γὰρ φῖ* conferens μά-
 ζημα λαλόν vocat sub initium libri V. quod è versione mea adscribam :

*E libris, Prolemæ, sacris, sacrisque columnis
 Arcanis, sapiens quas his in reperit Hermes
 Signavit vires proprias cælestibus astris.*

Con-

(g) Barthius lib. 1. adversar. c. 15. *Auctor carminis ad Collem vel Jovium, quod non opti-
 me Paulino abscribi, a libi demonstramus.* Idem XXXII. 22. tribuere videtur Claudi-
 no Mamerto: *Paulinus sive Mamertus ad Collem.* Confer LIV. 3. Paulino auda-
 cter tribuit Cerda in Adversariis sacris c. 149. p. 364. Cerda enim malui vocare
 quam Lacerdam, quoniam ipse c. 185 p. 497. Nicolaum Abramum suæ Societa-
 tis virum non dubitat eo nomine reprehendere. *Nicolaus, inquit, Abramus, cujus
 ego nomen melius teneo quam ille meum, qui me citans Lacerdam nominat: ego enim
 Joannes Ludovicus de la Cerda nomen, itaque Cerda debuisse dicere, non Lacerdam.
 Sed ignosco homini ignorantis nostrum idioma &c.*

(h) Plutarch. de audiendis poematibus p. 12. edit. Grotii. (in cujus viri maximi versione
 male est descriptum: *Picturam esse loquens Poëma, Poëma vero tacitam picturam*) de
 dignoscendo adulate p. 58. & IX ult. Sympol.

*Consilii adjutor fuit illi Asclepius, inde
 Ceris mandavit formas, divinaque imago
 Florilega impressa est dono pulcherrima Musa.
 Ast ego scilluni cælestia sidera nocte
 Sæpe revisendo, picturam sisto loquentem,
 Nec quisquam potis est partem hujus cernere laudis
 Quam solus, quem plurimum amo, magnus Petosiris,
 Non levis iste labor, Ptolemæ, videbitur ulli.*

Jacobus Gronovius Vir. Clariss. in postremo versu edidit, & Βαιοῦ κάμα-
 τος ἔργον, unde torum hunc locum non videtur cepisse, certe, ut multa,
 obscurissime reddidisse. Sed legendum esse & Βαιοῦ, ut in mea versione
 interpretatus sum, nec ipse, credo negabit, si conferet exordium libri
 primi, ubi inter alia hæc leguntur :

*De nocte insomnis multo de luce labori
 Indulsi, ut Tibi quos mea fecit Musa libellos
 Mitterem, & è studiis ferres hæc commoda nostris.*

Superfunt Manethonis ἀποτελεσματικῶν, sive de viribus & effectis Astro-
 rum libri sex, scripti ad Ptolemæum Regem, quem Philadelphum esse,
 adeoque & Manethonem eundem qui Ægyptiaca & alia jam à me com-
 memorata scripsit, nulla ut opinor ratione idonea negari poterit. Il-
 lud vero de Philadelpho apertissime etiam confirmatur lib. V. 208. ubi
 Ἀρχωὺς ὑμῶν αἰσι διέριτε memorantur, quod & erudito editori observa-
 tum. Cæterum tulere ætatem Apotelesmatica Manethonis in unico
 quantum sciam codice Mediceo sexcentorum circiter annorum, è quo
 varia virorum doctorum Lucæ Holstenii & Lucæ Langermanni apogra-
 pha, atq; Jacobi quoque Gronovii editio, profluxit. Versiculos quosdam
 ex illo opere tum adhuc inedito produxerat Alexander Morus in no-
 tis haud protritæ eruditione refertis ad novum sædus in Jacobi I. 1. Alios
 Abrahamus Hinckelmannus, decus hujus urbis immortale, in detectione
 fundamenti Bohemiani edita Hamburgi 1693. 4. p. 114. cujus verba è
 Germanico hic translata adscribam : *De Astrologia apotelesmatica nullum
 forte in orbe terrarum superest monumentum antiquius sex libris Manethonis sacer-
 dotis Ægyptii, qui versibus elegans in hac urbe (Hambur-*

go) exstant. Semel quidem occurrit in Bibliotheca Joannen inter Codices Holstenianos, alterum exemplum est apud virum quendam nobilissimum, in cujus apographi ora sive margine etiam emendationes non paucae erudite occurrunt. Inscriptum est hoc opus Regi Aegypti Ptolemaeo, Philadelpho haud dubie, qui artem illam magni faciebat, ut patet ex ipso statim limine poematis. *Χαιροις ὦ Πτολεμαῖε ὦε.* Testatur quoque Manetho Hermetis se doctrinam afferre lib. V. *Ἐξ ἀδύτων ἱερῶν βιβλίων ὦε.* Unde etiam patet sententiam Kircheri qui duos fuisse Manethones contendit T. I. Oedipi Syntagm. I. cap. 9. merum commentum esse. Adde Stillingfleeti Origenes sacras p. 51. 53. Hæc verba cum legissem, adii virum, non minus doctrina ac pietate insignem quam humanitate incredibili, atque ut mihi Manethonis inspiciendi copiam faceret, ab eo petii, neque hanc tantum ab eo, sed & describendi haud difficulter impetravi. Hinc de edendo scriptore cogitans, latine ita reddere institui, ut versum versu exprimerem: tum acerba morte (i) interim extincto viro præstantissimo, editionem ipsam sum aggressus, versione Græcis ex adverso posita, & libro primo ut in MSto Codice reperi in Aphorismos LXX. distincto, & adscriptis in margine græcis argumentis, quæ compendio exarata etiam in Apographo, atq; adeo difficiliora lectu erant, sed ad intelligendum Poetam non parum conferre mihi visa sunt. Hujus editionis meæ primis forte foliis conspectis calcar sibi addere passus est clarissimus Jacobus Gronovius ad maturandam suam Apotelesmaticorum Manethonis editionem, quam omiſſis illis quæ dixi argumentis dedit Græce, Lugd. Bat. 1698. 4. latina sua versione profaria ad calcem separatim subjuncta, additis nonnullis notulis sive castigationib⁹. Cum vero & mihi alia essent quæ agerem, & argumenti vanitas sisteret utcunque impetum animi, mira que esset typorum Græcorum apud nostros lentitudo ac difficultas, facile me prævertit nec invitum. Existimo etiam laborem illum quem rei literariæ bono haud levem insumsit, aliud longe mereri, quam ut propter illa quæ in ejus editione vel interpretatione, vel notis etiam obelo digna animadverti (*) fortassis possint, vel à me vel ab alio quocunque exagitetur, cum homines simus, & scriptorem antiquum

- (i) Hæmorrhagia correptus obiit Hinckelmannus ὁ μακάριος non multo major quadragenario, 3 Id. Febr. Anni 1695. Vide Rev. Viri amici ac popularis mei honoratiss. Henrici Pippingi sacrum decadam septenarium sive Memorias LXX. Theologorum p. 199.
- * Animadvertenda in versione loca quædam non inficienda sunt ab illustri doctrinæ Viro Jacobo Perizonio, in responsione ad nuperam notitiam de variis Aeliani aliorumque auctorum locis, Lugd. Bat. 1703. 8. pag. 38. seq.

quum Græcum eumque Poetam & Astrologum antea ineditum in lucem proferre omnibus absolutum numeris, res difficillima sit, neque ulli hætenus quod sciam contigerit mortalium. Optent tamen multi mecum, ut vir doctus secum habitans vicissim fastuoso aliorum contemptu, & acerbis indignissimisque sarcasmis ac reprehensionibus quibus viros quoslibet spirantes ac defunctos, etiam præclarissimos, nulla vel levissima data occasione sugillat, (cujus rei exemplum vel in præfatione ad Manethonem adversus Gerh. Joh. Vossium & Alex. Morum dicta præbere possunt) non adeo conspurcaret scripta & merita sua in literas, certe præclara, sed futura opido majora, si quam diligenter humaniores tractat literas tam sedulo quoque caveret humanitati bellum indicare.

In notis ad Manethonem p. 267. Vir doctus protulit versus Hexametros Græci Poetæ de septem Planetis, *nescio*, inquit, *an editos, certe dignos qui legantur.* Hos ipsos in Stobæi Eclogis Physicis pridem vulgatos lector reperiet, & ab Hugone Grotio p. 135. excerpt. latinis verbis eleganter redditos. Septimus versiculus quoque sub Theonis nomine exstat in extremo libri primi Anthologiæ Gr. Epigrammatum. Spicilegium Emendationum & notarum in Manethonem, & argumenta Græca in librum primum, publici juris facere animus mihi est, cum otium nactus fuero ad Maximi poema, de quo infra, *πεὶ καπερχῶν*, & meam Manethonis versionem, Manilii exemplo, carmine latino compositam in lucem proferendam.

Fuerunt nonnulli qui dubitarent an Apotelesmaticon libri ad Manethonem referenda essent, vel qui plane contenderent illos nomen tam antiqui auctoris mentiri. Hisce nescio an accensere debeam doctissimum Carolum Cangium de Fraxinis, qui in indice auctorum quibus ad condendum glossarium mediæ Græcitatæ usus est, memorat Manethonis *ἀποτελεσματικὸν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀναβιβάζοντων* ex Cod. Colbertino num. 2079. Nam ex Glossario ipso in voce *λωπκαριοί, πρακτόριον* & alibi apparet Manethonis poema à Cangio minime fuisse inspectum, sed tantum tenuia quædam lemmata ex Manethonis Aphorismis à Grammatico quodam collecta, qualia exstare dixi in ora codicis Medicei. In poemate autem ipso quid demum indignum sit scriptore Ptolemæis æquali, quid antiquissimo Astrologo ac Poeta, nihil hætenus fuit ab iis qui genuinum illud esse dubitant, in medium allatum. E contrario vehementer pro antiquitate ejus pugnant carminis simplicitas castaque

Homeri imitatio, tum scribendi genus aphoristicum, quod antiquis Astrologis probatum fuisse testatur Ptolemæus Mathematicus lib. 3. Tetrabibli cap. 2. ubi illud missum facere se ait, quod varium sit & multiplex, ac prope infinitum. Porro dum circulos cœlestes & astra quæ ab ipsis secantur Manethon describit, facile ostendit se longissime à nostra ætate, cum ista in literas mitteret, abfuisse. Alia enim sidera hodie à circulis illis secari constat, propter præcessionem æquinoctiorum, quæ tanto temporis intervallo diversum sphaeræ situm effecerunt. Quibus si addas totius operis contextum, in quo nihil occurrit quod non ætati Ptolemæi, qui ex Arsinoe conjuge agnoscitur Philadelphus, ac plus simplici vice nominetenus compellatur, nihil quod veterum Ægyptiorum astrologorum sententiis non conveniat; repetitiones etiam antiquissimis potius scriptoribus genuinis quam favris impostoribus familiares: nihil profecto habebis quo fidem codicis antiquissimi, quo disertum Suidæ ac Poetæ latini veteris qui picta Manethonis astra celebrat testimonium jure possis in dubium vocare. Auctor ipse sub extremum libri sexti thema suum natalitium, sive ut Vitrivio dicitur nascentiam testatur fuisse sole in ♄ Jove in ♄ Saturno in ♄ & Marte in ☿ Quod si accuratas Ephemerides non minus quam Chronologiā omnibus numeris absolutam haberemus, non difficile foret annum quo natum se indicat ex hisce indiciis Astrologicis investigare. Jam non magis hoc fieri potest in tanta Chronologorum varietate Astrologorumque parum sæpe solidis calculi hypothelibus, quam inepte argumentaremur, si ex hoc ipso genuinum vellemus Manethonem evincere.

Petofirin delicias tuas sive *πλουφίλτατον ἀνδρα* vocat Manethon lib. V. 10. è quo loco non magis probare licet æquales fuisse, quam Isocratem vixisse temporibus Dionysii Halicarnassæi, quia hic illum *ἐταίρον* * suum appellat, vel Dicæarchum aut Theophrastum fuisse æquales Ciceronis aut Attici, quia ab his amici ac familiares vocantur, vel denique Zachariam Propheram vixisse ætate Moysis, quoniam Philoni Judæo Zacharias dicitur *εἰς τῶν Μωϋσέως ἐταίρων*. Sed quæ Petofiris oratione profaria tradiderat, hæc Manetho versibus Græcis reddidit Hexametris, & observationibus propriis auxit, ut paret è prologis libri I. & V. Longe antiquiorem vero fuisse Petofirin, & multo tempore Manethonem antecessisse, constat ex Aristophane, qui Petofirin memorat apud Athe-
næum

* Vide supra lib. 2. c. 26. p. 842.

num III. p. 114. Idem Petosiris notatur vel laudatur à Claudio Ptolemæo in tetrabiblo sub nomine *ἡ παλαιὰ* vel *ἡ ἀρχαία*, ut observavit Salmasius de annis climacter. p. 353. & Marshamus in canone Chron. p. 477. qui de Petosiride ejusque æquali Rege Ægypti Necepho antiquissimis Astrologiæ judiciariæ scriptoribus multa erudite collegit.

Magnum decus Daniæ Thomas Bartholinus libro de Medicis Poetis p. 99. *Inter alia Mathematica*, inquit, *Manethonis fragmentum* *ᾧ ἐν ὅσων* Græcis versiculis exstat in Bibliotheca Medicea Florentiæ literis quadratis, quod descriptum à fratre Erasmo Bartholino vidi hoc principium habere :

Νῦν δ' ἄγε μοι κέρη Λιβηθεῖας * ἔννεπε μῦθον
ὅσα φέρε νύσσις ἀκρήματα δια σελλήν.

Verum norit lector hos versus non esse operis initium, nec esse Manethonis, sed esse petitos è medio poemate Maximi *ᾧ καταρχῶν* quod ante Manethonem in Codice Mediceo legitur ; deinde versum alterum scribendum esse sic :

ὅσα φέρε νύσσις ἀκρήματα δια σελλήν,
ὅσα τε λυγρὰ πέλονται ἐν εἰδωλοῖσι θεῶν
Δώδεκα &c.

IX. Ut supra capite V. & XVIII. Astronomos Græcos veteres plerosque persecutus sum, ita juvat hoc loco Manethonios Astrologiæ judiciariæ scriptores subjicere, atque editos quidem cumprimis. Ab *Hesiodo* in *ἔργοις καὶ ἡμέραις*, & *Arato* in *διοσημείοις* constat traditam partem Astrologiæ judiciariæ simpliciore, & cui soli natura rerum suffragari videtur, qua ex astris de tempestate conjecturam capimus. De utroque & de tributis *Hermeti* iatromathematicis cæterisque hujus comitis scriptis dixi suo loco, quemadmodum & infra lib. IV. agam de præcipuo opere hujus disciplinae, tetrabiblo *Claudii Ptolemæi*, & qui in illud scripsere *Porphyrio*, *Proclo*, *Anonymo* sive *Demophilo*, aliisque. Præter hos dicendus in præsentī mihi est *PAULUS Alexandrinus*, cujus posterior editio *εἰσαγωγὴς εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν* sive *introductionis in doctrinam de viribus & effectis astrorum*, ex Bibliotheca illustris Henrici Ranzovii Sereniss. Danorum Regis per *Holsatiam* & *Dithmarsiam* tū legati, vulgata est Græ-

αε

* MS. Πιμπληϊάς.

ce cum versione *Andree Schatonis*, qui MStum codicem innumeris mendis depravatum fuisse queritur. Witebergæ 1586. 4. Inscriptis hæc rudimenta Paulus filio suo *Cronammoni*, qui in priore Patris ἐκδόσει quædam minus recte se habere notaverat. Πάυλ καλῶς ὦ Φίλε πᾶ Κρονάμωνα, ἐψευδογραφεκτότας ἡμᾶς αἰνεύων ἐν τῇ πρὸς ταύτης ἐκδόσει τῆς εἰσαγωγικῆς, κατερεψέψω ἐτέραν σωτήριον λειπομῆν ἐν ἑδνὶ τῶν εἰς τὴν αὐτὴν πρὸς τὴν σωτηριότων θεωρημάτων. Μετὰ καὶ ἡ καταναγκαῖσα καὶ τὰς κτ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ αἰαφοραῖς ὀππολιζομένης πρὸς τοῖς τέλεισιν ἐκθέσει, ὡς ταύτας ἐν χρηστότερος κατεληφότεων ἡμῶν αὐτὸς τε ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ἐν τῷ περὶ χρόνων ζωῆς δι' αὐτῶν τὴν πραγματείαν ποιημένη, καὶ ἈΠΟΛΙΝΑΡΙΟΥ ὡς ἀκελευσμένη ἐν τῇ περὶ ἀφῆς καὶ οἰκοδεσπότης καὶ ἀναιρέτης ταύταις κεχρησμένη. Προσεπιτάτοις καὶ ἈΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ἡ ΛΑΟΔΙΚΕΩΣ ἐν τοῖς ἰδίῳις πεντέ βιβλίοις διαβάλλεντες τὴν ΑἰΓΥΠΤΙΟΥΣ, ὡς πολλὰ ἀπάτη αὐτοῖς γρηγῆται ἐν ταῖς τῶν ζωδίων ἀναφοραῖς. Liber planus & facilis, ac locis quibusdā excerptis elementa incertissimæ artis perspicue tradens. Per σφύς τῶν Αἰγυπτίων videtur intelligere Ptolemaum, cujus Canonem alibi nominetenus in testimonium citat: τὴν ἡμέραν βίβειαν τῶν ὁ πρόχειρος κανὼν Κλαυδίου Πτολεμαίου ὡς ἀρῆσει. Tempus quo scripsit satis accurate definire videtur diem XX. Mechir anno Diocletiano 24. hoc est CHRISTI Anno CCCLXXVIII. Verum Auctor Christianus *scholiorum Græcorum* quæ cum Pauli libro edita sunt, eumque jam illustrent jam reprehendant, testatur se scripsisse Anno Diocletiani 867. qui respondet CHRISTI anno MCLI. Græcorum 6659. Meminit inter alia Paulus etiam libelli sub *Hermetis Trismegisti* nomine jactati, cui titulus ἡ πανάρετος, & ex ea refert doctrinam de septem κλήροις sive sortibus planetarum, de quibus dixi lib. I. c. 7. p. 50. Rursus ex eodem *Hermete* profertur locus de climacteribus: παρέχεται ἡ ὁ τρισμέγιστος Ἑρμῆς ἐν τῇ περὶ κλιμακτῆρων πραγματείᾳ, λέγων ὅτως. ὅ πάντοτε οἱ ὀππολιζομένοι ταῖς ἀνθρώπιναις γῆσεσι κλιμακτῆρες νόσαν ὡς αἰνῶται γίνονται, ἀλλ' ὅτε μὴ πένθεις, ὅπ' ἡ δίκων, ἕτεροι ἢ μακρῶν ἢ χρονίων δόσθημιῶν δότῃρες γίνονται. Καὶ οἱ μὴ δια τῶν ὡς αἰρέτων δόσθημιῶν κλιμακτῆρες νόσαν καὶ κινδύνων καὶ πένθους παρῆταιοι χρηματίζουσιν, οἱ ἢ δια τῶν αἰρέσεως, ζῆμιων καὶ τῶν ἑστίος ὡς ἀπλησίων. Claudii librum Paulus allata genitura mundi, sive descriptione situs planetarum cum primum cœperunt orbem terrarum lumine suo collustrare, tunc scilicet solem ait fuisse in leonis parte * 19, lunam in Cancrī 15. Saturnum in Capricorni 15. Jovem in sagittarii 15. Martem in Scorpii * 14. Venerem in libræ parte * 3. Mercurium in * 7.

Vir-

* Firmicus lib. 3. (al. lib. 2.) c. 1. Math. ubique legit 15, referens & ipse Thema sive signu-

Virginis Oriente in cancro circa horoscopum parte 15. hora noctis undecima assumpta. αὐτῇ, inquit, ἐστὶν ἡ ἔθνη καὶ ὁ πῦρ καὶ κόσμος γένεσις. Ἐν ἔτοις τοῖς ζωδίοις πρώτων οἱ περὶ κεῖνους ἀστέρες ἐξεφαίησαν, αἰώνιον ἔχοντες πῶν μα ἐν ἀφ' αὐτῶν κίβηται, ὅθεν καὶ οἰκητήρια αὐτῶν αὐτὰ τὰ ζῶα κατωνόμασαν. Liber hic Pauli vel fragmenta ejus in aliquot codicibus exstant manu exarata in thesauro librario Imperatoris, de quibus vide si placet librum septimum Lambecii de Bibl. Vindob. inter alia memorantis codicem cum hac inscriptione : Πάυλος Ἀλεξανδρεὺς εἰς τὴν Ἀπτελεσματικὴν ἐκ συνόψεως, καὶ μαῖστορ ὁ ἑστ' Ἀπομασσαρ. Unde suspicor *Armasari* illi (eidem cujus Onirocritica cum Artemidoro edidit Rigaltius) tribuenda esse Græca quæ paulo ant memorabā in Paulum scholia; Nisi sint forte *Stephani* Atheniensis. Vide Sylburgii Catalog. MS. Græcor. Bibl. Palatinæ p. 93. Cæterum miror à Lambecio, Nesselio & Labbeo scriptorem libri ipsius vocari quandoque non Paulum uti scholia illa k. 4. b. & tituli MSS. plurium Codicum diserte appellant, sed *Julium* vel *Julianum* Alexandrinum. Pauli nomen confirmat etiam Suidas: Πάυλος Φιλόσοφος, εἰσαγωγὴν ἀστρολογίας ἢ ἀπὸ τελεσματικῆς, ita enim malim legere quam καὶ ἀπὸ τελεσματικῆς. Exstat & in Bibl. Cæsarea *Heliodori* cujusdam commentarius in Pauli hujus doctrinam Astrologicam, divisus in capita quinquaginta tria. Ἡλιόδορος εἰς τὴν Πάυλου διδασκαλίαν, κεφάλαιον α'. περὶ πρὸς τὴν ἡμετέραν, καὶ εἰς τὴν συμβάλλοντα.

Joachimus Camerarius cui omne genus literarum plurimum debet, disciplinam quoque Astrologicam * variis scriptis illustravit, atque inter alia Græce atque latine Norimbergæ A. 1532. 4. edidit *Astrologica*, quibus continentur (1) Incerti scriptoris διὰ γνώσεως τῆς ἡλιακῆς σφαίρας τῆς ἐξ ἐξάκων, ὅπως ἐν ἐκάστῳ μὲν ἀκριβῶς χρὴ διατάσσει. Ratio orbitæ solis per duodecim simulacra cæli, quem-ue vitium usurpare singulis mensibus conveniat. De hoc brevi scripto ita amicus noster Dietricus Doblerus: *Sæculo post Christum nono vel decimo apparet hoc conscriptum, si veri sunt quatuor posteriorum mensium dies ingressui Solis in signa singula assignati: octo autem priorum mensium dies corrupti videntur esse sæculo forsan decimo quinto ab inepta librarii manu reducentis istos numeros ad dies quibus suo tempore Solē signa introi-*

S s s

re

figuram genituræ mundi è libro Æsculapii qui *Myriogenes* (lege *Merogenes*) inscribatur, testatusque sequi se Æsculapium Anubiumque quibus potentissimum *Mercurii nomen istius scientiæ secreta commisit*. Confer Salmas. p. 134. de annis Climactericis.

* Vide Vossium de scientiis Matlu. c. 65. p. 376. seq.

re videbat in Calendariis suis annotatum, præcessionem autem æquinoctiorum ignorantis, tantotamen candore pollentis, ut dum nihil periculi ex correctione sua metuendum esset, intrepidus mutaret quæ mutanda ipsi videbantur; cum autem ad Plejades mense Novembri ante Solis ortum occidere incipientes pervenisset, manum de tabula corripere, nec amplius quicquam corrigeret. p. 1. - 3.

2. Εκ τῶν ἡρωαίων & θεοῶν ὁποῦ περὶ μαθητικῶν καὶ ἐτέρων παλαιῶν περὶ τῶν μορίων ὀνομαστικῶν καὶ διενέμεως. Excerpta ex HEPHAESTIONIS Thebani iudiciis, eque aliis veteribus scriptoribus de duodecim cœlestium appellacionibus, affectionibus & effectis, quæque regiones terrarum singulis subsint signis, secundum varias sententias Aegyptiorum eosque secuti Dorothei, tum præterea Hipparchi ac Ptolemæi. Decanorum quoque trinorum in singulis ζωδίοις sive signis Aegyptia afferuntur nomina, de quibus vide Salmasium p. 610. seq. libri de annis Climactericis, qui & multis aliis hujus scripti locis affert lucem, & nominum illorum interpretationes daturum se receperat in sua de lingua Aegyptiaca commentario, cujus egregium specimen dedit p. 566. & 614. Idem Hephæstionis Apotelesmatica in plures libros divisa videtur evoluisse nam p. 52. locum de Aegyptiorum iatromathematicis græce profert ex Hephæstionis Thebæi præfatione libri primi. Et sane Labbeus p. 126. Bibl. novæ MSS. memorat Hephæstionem Theban. περὶ κατηρχῶν libris tribus, in Bibliotheca Petri Stozæ. Quando vixerit iste Hephæstio, non comperi, nisi quod Salmasius p. 533. ad Constantini M. ætatem referre non dubitat. De aliis hujus nominis infra in Grammaticis sum dicturus.

3. Ὅσα οἱ πλανήτων αἰσθητοὶ ἐν ἐκάστῳ τῶν ζωδίων σημαίνουσιν. Decreta sive significationes quinque errantium stellarum per signa Zodiaci, p. 21 - 36.

4. Festi Valentis Antiocheni ex primo libro floridorum fragmentum de natura septem planetarum & ratione effectuum, latine tantum est versione * haud credo ipsius Camerarii p. 48 - 53. In aliis codicibus rectius VETTIUS vocatur hic VALENS, non Vestius, & celeberrimum antiquissimumque apud veteres Vettiorum nomen, nam antequam Nu-

* Videtur sane Camerarius Græca simul fuisse editurus si ipse vertisset, & non ab alio latine translata hæc fragmenta accepisset. Caspar vero Barthius hæc male latini veteris scriptoris & latine primum scripta non è græco verba esse existimavit, V. 4. VIII. 19. & XI. 3. Adversar. quo nomine merito incurrit censuram Reinesii p. 558. Var. lect. Sed hic Vir doctus non magis verisimiliter latina illa tribuit Firmico p. 572. seq.

Numa Romulo succederet, Vettius quidam interrex fuit, quem cum Tatio è Sabinis venisse suspicatur Fulvius Ursinus in familiis Rom. p. 1305. T. VII. Grav. De aliis Vettiis sive Vectiis operæ pretium sit consulere Glandorpium in Onomastico, Reinesium Epist. LXIX. ad Rupertum p. 631. seq. & Laur. Begeri spicilegium Antiquitatis p. 89. Sed & plures fuere *Vettii Valentes*, (1) Medicus Apuleji Celsi discipulus, laudatus Scribonio, Cœlio Aureliano, Galeno, Marcello Empirico: ob adulterium vero cum Messalina interfectus à Claudio Imp. Vide quæ Viri docti ad Plin. XXIX. 1. & ad Tacitum XI. 30. seq. Huic doctissimus Tiraquellus c. 31. de nobilitate sect. 64. perperam tribuit Anthologias quibus περι κλισιακτηραν ἐβδοματικῆς καὶ ἐνεαδικῆς ἀγωγῆς egerit è disciplina Petosiridis & Necepsio Regis. Is ipse enim est Astrologus, longe junior, de quo in præsentī quærimus. (2) Medici filius prator, augur aliisque magnis dignitatibus functus sub Nerone, ut ex Inscriptione veteri apud Groterum p. CX. 2. docet Reinesius III. 14. Var. lect. (3) Astrologus quem dicitur de fatiis urbis CPolitanæ consuluisse * Constantinus Imp. Ita enim Zonaras T. 3. p. 7. τότε ὡς πινε ἰσθηκασι, τὸ Ἀστρολόμον καλέσας οὐκ ἔλπει, τὸ τότε πρὸς τὴν ἐχθρὴν τούτων ἐργολακῶν τὸ ἀκράδεστον ἐκέλευσεν ὅτι τὸ ἡμεῖς τὸ πολέως σιωπῆσαι θεμάτιον &c. Similia habent Cedrenus & Glycas, & hunc ipsum Valentem esse illum Vettium, è cujus floridis fragmenta Camerarius edidit, non absurde videtur sentire Barthius, cui magnum Salmasium ὁμοψήφον observo, qui & ipse scriptorem illum ad Constantini tempora retulit p. 533. de annis Climactericis. Sed Antiquiorem atque adeo diversum facit ὁ πᾶν Seldenus, ita enim ille syntagm. 1. de Diis Syris p. 87. *Spader hoc ē vetustissimi sed nondum editi Astrologi auctoritas, qui sub Claudii Ptolemæi tempora aut circiter ni fallor scripsit. Adriani enim anni primi ** meminit, mensibus utitur Ægyptiacis, nec Ptolemæi sed sæpiuscule Petosiridis & Necepsionis, quem τὸ βασιλεῖα nonnunquam κατ' ἐξο-*

SSS 2

χλῆ

- * Etiam de veteris Romæ fato consultus quidam *Vettius*, Varronis æqualis, qui auguratus est populum Romanum ad mille & ducentos annos perventurum, teste Censorino c. 17. Confer Sirmondum ad Sidon. p. 222. Nescio an al. illo Vettio & veteri Roma ad Valentem de nova Roma consultum aliquis ansam eundem fabulæ petierit. Equidem de Astrologo per Constantinum tunc temporis consulto scilicet haud facillima est creditu, & melioribus scriptoribus alto silentio præterita, præcipue vero parum verisimilis ubi agitur de superstitione Astrologiæ divinatoricis, quam universam deridebantur Christiani, futilissima & absurdissima omnium, quæ est themata civitatum excitare; & è situ astrorum tempore urbis condi vel instaurari aut amplificari coeptæ fortunam illius divinare.

- ** Locum dedit idem Seldenus III, 20. de jure Nat. & gent.

χλὴ vocat, (librum ejus XIII. allegans) Abramitem, Crisodemi, Timai, Hermippi, Orionis auctorum mentionem facit, & à Ptolemaica Astrologia satis discordat. Is autem est Vettius Valens Antiochenus - . Codex ille Valentis quo utor est MS. & Christophori Longolii sumptibus olim exaratus - . Se autem magno labore & dispendio, magnisque itineribus Mathesin comparasse affirmat Vettius. Ημεῖς, ὅ, inquit, πολλὰ μὲν χαῖραν διδόνουσιντες καὶ τῶν Αἰγυπτίων διελθόντες, διδασκαλοὺς φιλαργύροις περὶπλέοντες, ταῖς μὲν τῶν χρημάτων δόσεις ἐποιήσαμεν. καὶ διὰ τὸ πρὸς τὸ ἔργον ἡμεθυμία. Ante Seldenum Josephus Scaliger Epist. CXIV. ad Casaubonum: Vettius Valens Astrologus, de quo quæris, scribebat tempore eodem quo Claudius Ptolemæus, sub Hadriano & Antonino, ut ejus Epochæ testantur. Citat aliquot veteres ejusdem studii homines, tam mihi ignotos quam ipse est, neque enim ullus veterum, qui hodie exstant, ejus meminit. Alius Valens fuit tempore Constantini, à quo consultus de urbis novæ Romæ Byzantina fato. Sed noster Vettius, ut vides, longe antiquior est. Habet multa quidem utilia, sed non paucæ circulatoris divinationis nugatoria. Scaligeri & Seldeni vestigiis audacter insistit Reinesius, quanquā Epochas illas & annum primum Adriani potuit Valens memorare ex antiquiore scriptore, quoniam non de suo scripsit omnia, sed composuit ἀνθολογίας si-
ve floridorum Astrologicorum libros è variis scriptoribus & propria observatione collectos. Quid quod H. Dodvællus in diss. de tabulis Cœli, quæ exstat ad calcem Tomi I, spicilegii Patrum concinnati à Clarissimo Græbio pag. 341. notavit Vettium hunc Valentem habere observationes Æræ Diocletianæ anno CLX. (CHRISTI CCCCXLIV.) recentiores: ut adeo Constantini quoq; ævo longe junior sitisse Vettius. Verum de tota hac re melius judicium ferre licebit, si quando opus ipsum satis spissum & in octo divisum libros viderit lucem, quod manu exaratum in variis Bibliothecis exstat Angliæ, Galliæ, Italiæ, & Germaniæ nostræ quoque. Editionem ejus promisit jam pridem illustris Huetius, notis ad Origenem p. 54. Loca ex eo Græce præducunt, præter eundem Huetium, Scaliger ad Euseb. & in Canonibus Isagog. deque temporum emendatione, Salmasius de annis Climacter. Galeus ad Jamblichum, Seldenus prolegom. de Diis Syris c. 3. p. 33. & syntagm. 1. c. 1. p. 88. seq. Libro III. de jure Nat. & gentium c. 20. & Commentar. ad marmora Oxoniensia p. 28. seq. atque 42. edit. Prideausii, ubi occurrat adjurandi formula, qua libro quarto fratrem aliosque discipulos suos obstringit Valens, ne artis suæ sacra atque arcana cum quoquam indigno aut

aut profano communicent, mutilentve scripta ipsius, aut interpolent, vel
nominis & gloriæ auctoris non habeant rationem. Eam formulam,
quia singularis est, & auctorem ipsum spectat, eumque à Christi sacris
alienum fuisse docet, hoc loco integram subjeci: Ὁρκίζω σε, ἀδελφέ μου
πρωτάτα, καὶ τὰς μυσηγωγὰς καὶ ταύτη τῇ συντάξει, ἔρατὰ μὲν ἀσχηματτον κύ-
τῳ, καὶ κύκλον δυοκαίδεκα ζῶδων, ἡλιόν τε καὶ σελήνην καὶ τὰς ἐπὶ ἀναγίας ἀστέ-
ρας, δι' ὧν πᾶς βίῳ ἡνιοχῆται, αὐτῷ τε τὴν πρόνοιαν καὶ ἱερατὰν κλῆν, ἐν δόπο-
κρῶσις πάντα σωτηρῆσαι, καὶ μὴ μεταδῶναι τοῖς ἀπαιδεύτοις, εἰμὴ τοῖς ἀξίοις καὶ
δυναμῶν διαφυλάσσειν καὶ ἀμείβεσθαι δικαίως, αὐτῷ τε ἐμοὶ ΟΥΤ' ΑἸΝΤΙ τῷ
ἐπισημασμένῳ ἀείμαρτον καὶ ἀραδῶν φήμιν δόπονέμειν, καὶ μάλιστα σπληνόντας τὸ
ἄφθονον καὶ τὸ ἄληθές μερῶν ὡς ὑπὸ ἐδενός ἀνδρός σπληνελυμένον αὐτὸς
ἐφάσκει, μὴ ἢ παρέτας τὸ ἐμὸν ὄνομα ἑτέρας ἐπισφύρειν ταύτη τῇ συντάξει, μὴ ἢ
λωθεῖσθαι πινὰ τ' ὡς γεραμίδων ἢ μελλόντων λέγεσθαι πρὸς τὸ ἀφελῆσαι τὰς ἐν-
τοχὰς ἀντάτας, καὶ μὴ ψόγον ἐπενέγκαι. Καὶ πάντα μὲν διαφυλάσσειν οἱ ἐπισφύ-
ρημοι θεοὶ πάντες ἐμὰς εἰσὶν καὶ βίῳ εὐπαθῆς, καὶ καταγύμιοι λογισ-
μῶν σωτῆλαια. Ἐπορκεῖσι ἢ τὰ ἐναντία. μήτε γῆ βατῇ, μήτε θάλαττῃ πλωτῇ,
μήτε τέκνων σπορά, τυφλὸς τε νῆς, καὶ πεπαιδευμένῳ ὑπ' ἀρχῶν ἀσχημονα
βίον καὶ ἀεπίτευκτον ἀγαθῶν ἐπάγοι. Ἐὰν δέ τις καὶ μὴ θάνατον ἐπὶ κακῶν τε καὶ
καλῶν ἀμοιβῇ, καὶ καὶ τῶν ὁμοίων μεταλλάβοιεν. Confer rursus Seldenum lib.
II. de Synedriis Hebræor. c. XI. sect. 4. ubi confert formulam similem
Julii Firmici, additque hanc ἐξ ἑβραίου Valentis, quam c. 3. prole-
gom. de Diis Syris quoque vulgaverat: Τὰς πᾶς ὡς γεραμίας ἡμῶν πείθο-
μεν ὁρκίζω ἡλίου μὲν ἱεροὶ κύκλον, καὶ σελήνης ἀνομάλας δρόμους, τῶν τε λοιπῶν
ἀστέρων δυναμῆς, καὶ κύκλον δυοκαίδεκα ζῶδων, ἐν δόποκρῶσις πάντα ἔχειν, καὶ
τοῖς ἀπαιδεύτοις ἢ ἀμνηστῶν μὴ μεταδιδόναι, τιμῶν τε καὶ μνημῶν τῷ ἐπισημα-
σμένῳ ἀπονεμῆν. Ἐπορκεῖντι μὲν εὖ εἶη, καὶ καταγύμιοι οἱ ἐπισφύρημοι θεοὶ. Ἐπι-
ορκεῖσι ἢ τὰ ἐναντία.

5. Claudunt Camerarii collectionem Ἱατρομαθηματικὰ
Hermeti Trismegisti tributa, de quibus jam dixi lib. I. c. IX. ubi & de Gale-
ni libro ejusdem argumenti, & de Curanidibus & aliis Hermeticis
Astrologicis scriptis. Occurrunt & Astrologica quædam in Geoponicis.
De his agam libro VI. Verum jam deinceps inéditos quosdam Astrolo-
gos recensebo.

X. Astrologi Græci inediti.

Achmetis Astrologica MSS. laudantur à Meursio in glossar. Scripsit intro-
du-

ductionem in Astrologiam Persicam, quæ fuit in Bibl. Palatina.

Anonymi varii. Vide elenchum auctorum glossario Græcobarbaro Cangii subiectum p. 34. Nesselium Catalogo Bibl. Cæsareæ parte 1. p. 343. Testatur & Lambecius VII. p. 261. in eadem Bibliotheca Cæsareâ exstare Anonymi MS. Syntagma Astrologicum in capita 200. divisum & 332. paginas in folio implens, cui præter varias diversorum anonymorum auctorum institutiones & observationes Astrologicas, insertæ sunt *Georgii Chrysococce* tabulæ Astro-nomicæ Geographicæ & Astrologicæ: *Sethi Patriarchæ* Astronomia ab Angelo, scilicet, ipsi tradita: *Petrosiridis* organum Astrologicum ad Nechepsum Regem Ægypti, *Ammonit*, filii Hermeæ, *Jo. Camateri*, & Jo. Philoponi libri III. de usu Astrolabii: Claudii Ptolemæi, Theophili, Dorothei Sidonii, Petrosiridis Ægyptii, Antigoni Nicæni, Jo. Camateri, Valentis Antiocheni, Hephæstionis Thebani, Stephani Alex. *Porphirii*, *Apollinarii*, & *Critodemi* Apotelesmatica. Idem Lambecius p. 235. refert aliud Anonymi syntagma Astrologicum divisum in capita 137. insertis quibusdam fragmentis Hephæstionis Thebani, *Juliani Laodicensis*, & Hermetis Trismegisti. Sic Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 278. in Bibl. Regis Galliæ Cód. 559. narrat exstare Astrologica varia ex Rhetorio, *Deucalione* &c. capitibus 66. Item Astrologica è Leone Philosopho, *Theodosio*, Valente, *Demetrio*, Dorotheo, Maximo, Hephæstione, *Zoroastre*, Manethone, Paulo Alex. Theophilo, *Critodemo*, Zeucho sive *Teucro* & Juliano. Omitto quæ p. 121. referuntur Prognostica sereni aeris ex diversis auctoribus collecta, Arato, Africano, Apulejo, Anatolio, Aristotele, Berytio, Varrone, Demogeronte, Didymo, Diophane, Florentino, Nestore, Orpheo, Paxamo, Plutarcho, Ptolemæo, Pamphilo, Platone, Sotione, Theophrasto, Vindanionio, Zoroastre aliisque, qui omnes allegantur in Geoponicis græcis novissime perquam emendate editis & illustratis à Clarissimo Needhamo.

Ammonii Hermeæ F. jam memini in Anonymis.

Antigoni Nicæni ἀντιλεσµατικά MSta in Bibl. Cæsarea. Vide Nesselii Catalogum IV. p. 63.

Antiochi Apotelesmatica sive thesauri apotelesmatum. Labbe Bibl. nov. MSS.

MSS. p. 385. Nessel. IV. pag. 63. & 103. 104. Vide & infra in *Rhetorius*.

Anubionis, sive ut Firmicus vocat *Anubii* Poetæ vetustissimi elegiam de horoscopo laudat Salmasius de annis Climactericis p. 87. 602. &c. & profert ad Solin. p. 655. edit. Paris.

Apollinaris Apotelesmatica. Lambec. VII. p. 261. Laudatur hic Apollinaris à Paulo Alexandrino.

Apollonii Mathematici Apotelesmata. Cod. Reg. Paris. 1843. *περί μαντείας ἀστέρων* libros IV. scripsisse Apollonium Tyanensem testatur Philostratus III. 13. Sed puto in illo codice potius contineri quædam Astrologica Apollonii Laodicensis, quem libris quinque hoc de argumento scriptis Ægyptios Astrologos variorum errorum postulasse testatur Paulus Alexandrinus. Apollonium quoque Mynidium peritissimum inspiciendorum natalium laudat Seneca VII. 3. & 17. Nat. quæst.

Astramplychi Astrologia Persica Cod. Colbert. 2202. *Ἀστραμψύχης λαξευτήριον*. *Πολεμαιῶ Ἀστραμψύχῳ ἱερεὺς καὶ βίβλων ὀπισθοφραγῆς ἰδίῳ δεσπότη χαίρειν*. Sequitur ejusdem *ἡμετέρας τῶν ἀστέων*. Deinde *ἀρχὴ σὺν θεῷ. πρῶτον καὶ λαξευτήρις ἦτοι ἔραμπλις* (i. e. *ῥαβδλις*) *ἔτω πελεγομένη περὶ στί*. Vide Cangii glossar. in *ῥάμπλιον*, & *λαξευτήριον*. Hoc opus versibus Politicis exposuit Arsenius Monachus qui MSti occurrunt in Bibl. Cæsarea. id. in *πολιτικοί*. Vide & de hoc Arsenio Lambecium VII. p. 260. ubi Geomantiam Zanatæ Philosophi Persæ vocat, quam Cangius addendis ad glossar p. 212. *ψαμμομαντείαν*.

Critodemi ἀποτελεσματικῶν *ᾠδῶν*. Cod. Colbert. 2069. Lambec. VII. pag. 261. 284. Allegatur Critodemus à Julio Firmico & Vettio Valente. Allegatur & *Orian*. Num itaque Vocabulum *ᾠδῶν* à præcedente ἀποτελεσματικὰ in Codicis Colbertini epigraphæ separandum?

Dorotheus Sidonius de quo Scaliger ad Manil. p. 23. *Apotelesmata* unus veterum quod sciam versibus scripsit Dorotheus Sidonius, quem legunt Arabes, Omar, Messala, auctor Alcabitii, ita ut ante quingentos annos eum auctorem existuisse (i. e. adhuc superfuisset, Firmico enim laudatus longe est antiquior) non dubitemus. Præter Dorotheum Apotelesmatica scripserat non solum Manetho de quo supra, sed & Heliconius de quo Suidas. Cæterum Dorothei versus complures Hexametros Græce producit Salmasius de annis climactericis præf. &

& p. 129. & 291. seq. & ad Solinum variis locis. Basileæ quoque A. 1571. fol. prodire Albohazen Haly Abenragel Arabis de judiciis astrorum libri VIII. lacinie per Antonium Stupam Rhætum, quibus accessit compendium XII. domorum coelestium ex Messaia, Aomare, Alkindo, Zaele, Abencit, *Dorotheo*, Jergi, Aristotele & Ptolemæo collectum per Petrum Lichtenstein.

Gennadio Patriarchæ CPol. tribuitur expositio Ramplii non modo in Codice Regio de quo Cangius, sed & in Palatino. Vide Sylburgi Catalogum MSS. p. 94.

Heliodori commentarius in Pauli Alexandrini doctrinam Astrologiam, divisus in capita LIII. Lambec. VII. p. 256.

Hephestionis Thebani Apotelesmaticon libri III. De hoc scriptore dixi paulo ante inter editos.

Heraclidis apotelesmata. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 385. Heraclidis cuiusdam qui ἀστρολογικά scripsit, mentio apud Laertium. V. ult.

Hermippus. Vide infra in Maximo. Allegatur & Hermippus quidam à Vettio Valente, sed is ni fallor Hermippus Peripateticus intelligitur, quem inter Arati interpretes quoque laudari video.

Astronomia Hippocratis. Labbe p. 213.

Zapharis Astrologi liber imbrium. id. p. 120.

Joannis Antiocensis de conjurationibus. id. p. 385.

Isaaci Monachi παραματεία νέων κανονίων, συζήτητων καὶ τῶν ἀρχαίων & σωσῆς (6876. qui respondet anno Christi 1368.) ἀπὸ τοῦ κόσμου ἡμέρας 6876. id. p. 120.

Joannis Camateri præfecti Canicleo sive atramentario Imperatoris Poema Jambicum ad Emanuele Comnenum Imp. περὶ ζωδιακῆς κύκλου καὶ τῶν ἀλλων ἀπάντων τῶν ἐν ἔργῳ. Cod. Reg. Paris. 2732. Exstat & in Bibl. Bodlejana. Vide Selden. de titulis honorum part. 1. cap. V. §. 6.

Jo. Laurentius Philadelphienfis Lydus, incertum an Christianus, qui sub Anastasio, Justino & Justiniano Imp. vixit teste Theophylacto Simocatta VII. 16, p. 186. & Photio Cod. CLXXX. Scripserat ad Gabrielem præfectum utbis CPoleos (in quem Leontii Scholastici Epigramma legitur in limine libri quarti Anthologiae) libros tres, unum de mensibus, alterum περὶ διοσημεϊῶν καὶ ἀλλων πινῶν ὑποθέσεων μαθηματικῶν, tertium historici ac civilis argumenti, περὶ πολιτικῶν ἀρχῶν, è quo locum Græce producit Lambecius ad Codicum pag.

p. 208. De prioribus duobus præter Photium meminit Suidas, & librum quidem *de mensibus*, Rutgerius p. 289. Var. lect. & Meursius ad Leonis *Tactica* p. 447. suspicantur eum idem esse, quem è Palatino codice Meursius descripsit, & Rutgerius p. 247-260. Græce edidit sub titulo *ἑφήμερος βροντοσκοπία* * *τοπικὴ πρὸς τὴν ἀλλοίωσιν καὶ τῶν βρομῶν* ΦΙΓΟΥΛΟΝ (*Nigidium Figulum* puta, Astrologica scientia inter Romanos præstantissimum, cujus fragmenta ibi Rutgerius collegit, illisque hunc è latino Nigidii Græce translatum libellum præmisit) ἐκ τῶν ΤΑΓΗΤΟΣ καὶ ἐρμηνείαν πρὸς λέξιν. Sed est potius pars *διοσημειῶν*, ut patet ex primis verbis: *εἰ ὅτι πᾶς διοσημείας &c.* Alias ejusdem libri partes in Codice 2432. Bibl. Regiæ Paris. exstare notavit eruditissimus Neocorus ad Suidam, *de sortibus, de terra motibus, Diarium sive Ephemeridem* indicantem per totum annum ortus & occasus signorum è libris *Claudii Thufci* ad verbū Græce versa &c. Joannes Scheferus Vir Cl. Lydi librum *περὶ διοσημειῶν* existimavit ejusdem fuisse argumenti cum Obsequentis libro de prodigiis; sed ex Arato & aliis constat *διοσημεία* sive *διοσημείας* esse prognostica de tempestatibus tum è ventis, tonitribus & cæteris hujusmodi. Viderur etiam ad hunc librum respexisse Leo Imp. in extremo *tacticorum*, verbis à Jo. Cheko interprete lectis, sed quæ in Græco Meursii codice desiderantur: *Qui Ptolemaum diligenter cognoscunt & Chaldaicas quasdam observationes, Arati Phenomena, Joannes Lydi diurnam menstruamque observationem.* Hisce observationibus sive prædictionibus non magnam fidem tribuit Photius: *ἀλλ' ἡ μὲν περὶ διοσημειῶν ὁμοίως καὶ ἐμὴν κερρίον καὶ πείραν ἔχον ἢ ἐπ' ὀλίγον διενέωχε μύθων.* *Liber de mensibus* longe alius est, & varia de Diis eorumque simulacris ac cultu adlpergit, quæ inde descripsere Codinus ac Suidas. Græco MSto ex Bibl. Regia Paris. usus est Lambecius, qui loca ex illo libro Græce producit ad Codinum p. 152. 153. 154. 155. & 172. Photius: *ἡ περὶ μηνῶν περιγραφαὶ αἰ καὶ πολὺν τό ἀχρηστον ἔχει, ἀλλ' ἐν πρὸς τὴν τ' ἀρχαίότητι μαθησιν ἡτιχάστι καὶ λίαν χρειώδες.*

Julianus Laodicensis. Vide supra in *Anonymis*.

Leo Philosophus, ibid.

Ttt

In

* Eadem forte Brontologia, memorata Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 121. sed in Catalogo MSS. Bibl. Palatinæ p. 94. legas: *Photii Romani Brontoscopia*, Jo. Laur. Lydi *Philadelphianæ* interprete, cum ejusdem Laurentii præfatione itemque Figuli *tonitruum & fulgurum interpretatio ex Tagete Hetrusco*. Posteriores tantum Rutgerius edidit.

ἐγὼ Φαίλων αὖ, inquit, ὡς οἶαται, ἢ καὶ τὸ πλεῖστον μὴ γερονέναι, καὶ τὰς παρο-
φήτας ἔχοντες εἶναι παροφήτας, εἰ σωφρονεῖν ὅλως ὁ τῶν Ἰσθαίων πληρὸς ἡ-
βίλεται, ἐπεὶ καὶ καὶ οἱ δι' αὐτὸ ἔστον σχεδὸν προειρηναίην, ὅπως ἔτι τοιαῦτα
τολμήσας δεῖν αἱ Ἰσθαίαι δόξαζονται.

Petofiridis Philosophi Ἐρρανον Ἀστρονομικὸν sive Ὑψος πλυντικὴν de ratione
prædicendi eventus morborum, cum Epistola ad Regem Nêche-
pso. Lambec. VI. p. 94. & 105. VII. p. 118. Sylburg. Catalog. MSS.
Bibl. Palatinæ p. 62. Labbe p. 213. Confer quæ de Petofiride no-
tata Salmasio ad Solinum & de annis Climacter, ac Marshamo in
Canone Chronico.

Porphyrii Apotelesmatica. Lambec. VII. p. 261. Nescio an diversa ab
Isagoge in tetrabibulum Ptolemæi quæ sub Porphyrii nomine A.
1551. Basileæ fol. prodiit, & Vossio p. 358. de scientiis Math. vi-
detur epitome è libris tribus εἰσαγωγῆς ἀστρονομικῶν quos memo-
rat Suidas. Videntur tamen ἀστρονομικὰ rectius accipi de opere
Astronomico, quam Astrologico sive Apotelesmatico.

Pythagoræ Mathematici ad Heliadem Epistola de dubiis rerum huma-
norum eventibus cognoscendis. Sylburg. Catalog. MSS. Bibl. Pa-
latinæ p. 92. Supra in Astrampsyclus.

Rabulium sive *Ramplium*. Vide supra in *Astrampsyclus*. Apud Labbeum p.
121. male scribitur: *Namplii* Synthesis Persica.

Rhetorius de XII. signis Zodiaci, ex Antiochi thesauris Apotelesmatum.
Lambec. VII. p. 257. Labbeus p. 121.

Serapionis Alexandrini Opusculum Astrologicum. Lambec. VII.
pag. 256.

Sethi Patriarchæ Astrologia ab Angelo ipsi communicata. Lambec. VII.
p. 261. Simile commentum p. 254. seq. refert Noæ Patriarchæ me-
thodum Geomanticam, ab Angelo ipsi revelatam.

Stephani Alexandrini Apotelesmatica. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 120.
Ejusdem Stephani & Apomafaris de Planetarum conjunctione. Syl-
burg. p. 93. Catalog. MSS. Bibliothecæ quondam Palatinæ.

Theophili ad Deucalionem filium prognostica ex Astrologia. id. adde
Lambec. VII. p. 256.

Theophili Alexandrini introductio ad Apotelesmaticen laudatur à Cangio
glossar. in πρῶτος τριον, & alibi.

Vettii sive *Vetrii* Valentis Ἀνθολογιῶν sive floridorum Astrologicorum libri
VIII. De hoc scriptore supra inter editos dixi.

Themation Eleutherii Zebelini ad diversos vitæ casus cognoscendos, S. burg. p. 93.

70. Zenara aut Apologeticus adversus scriptum quoddam Manuelis Cmnemi Imp. ad Monachum, cui objiciebatur nimia circa Astrologiam cura.

XI. Astrologi quidam deperditi, vel quorum scripta nulla exstant.

Abrahami libri Astrologici à Vettio Valente & Julio Firmico laudantur. Neque dubium est Abrahamum Patriarchum auctorem gentis Chaldaicæ intelligi, qui à Beroso apud Iosephum lib. 1. Antiqv. cap. 10. *Ἀβραάμ* appellatur. De tria illi Astrologica scientia collegi varia testimonia in Codice Pliniano depigrapho Veteris Testamenti. Videntur itaque Vertius & Firmicus habuisse libros sub Abrahami nomine, velut è Chaldaico translatos Græce.

Achinapulus, Vitruv. IX. 7. *Antipater* itemque *Achinapulus*, qui non è nascita sed ex conceptione genethliologia rationes explicatas reliquit.

Æsculapii Mœrogenesin allegat Firmicus, è qua genituram mundi produxisse ait lib. III. c. 1.

Antipater. Supra in Achinapolo.

Ascletrario. Sveton. Domitian. c. 15.

Barbillius Astrologus quo usus Vespasianus, licet ipse edicto Mathematicos urbe pepulisset. Dio Cassius in excerptis à Valesio editis p. 702. Barbilleorum sive agonis à Vespasiano in Barbilii gratia Ephesiis concessi mentio in marmore Arundeliano p. 71.

Berosus inter primos videtur Græca lingua de hoc argumento scripsisse, cujus divinas prædictiones memorat Plinius VII. 37. Hist. statim illi ideo inaurata lingua ab Atheniensibus publice in Gymnasium positam referens. Chaldaeorum Genethliologiæ primum aperit le disciplinam in insula & Civitate Chaldaeorum, auctor Vitruvius IX. 4. *Berosus* qui à Chaldaeorum civitate sive natione (Babylonium fuisse constat) progressus in Asiam, & disciplinam perdidit Chaldaicum prædicendi genus à pluribus repudiatum ut ab Euxino, Archelao, Cassandro & Scylace Caryandensi, testatur Cicero de Divinat. Cæterum inventorem fideralis hujus disciplina Chaldaicæ creditum *Belum*, auctor Plinius VI. 26. Hist. & Solinus ult. Alii ad Zoroastrem hoc retulere.

Epigenes laudatus Plinio VII. 46. Hist.

L. Tarruntius Firmianus Ciceronis familiaris Græce Astrologica scripserat teste Plinio indice scriptor. libri 18. & Romæ urbis ac Romuli themagenethiacum condiderat, ut narrant Cicero 2. de divinac. & Plutarch. in Romulo. Confer P. Bælii Lexicon edit. 2.

Heliconius Astrologus, quem Suidas testatur scripsisse ἀστρολογικὰ & περὶ διοσημείων.

Nechepso Rex Ægypti, ad quem Petosiris scripsit, circa annum aræ Atticæ 800. hoc est circa Olympiadum initium floruisse creditus: laudatur & ipse inter scriptores hujus argumenti à Plinio, * Firmico & aliis, ac tertium decimum ejus librum allegat & de forte fortunæ inde quædam reperit Vettius Valens, librum quadragesimum Galenus IX. 2. de facultat. simplicium medicament. & ex eo Aetius. Hic Nechepso ac Petosiris antiquissimi duo scriptores Astrologiæ Ægyptiacæ, quæ à Chaldaicæ rationibus in quam plurimis diffidebat.

Orion allegatur ab eodem Valente.

Orpheus, Vettio Valenti ac Firmico laudatus. De scriptis tum aliis tum Astrologici argumenti quæ ad Orpheum referuntur dixi supra lib. I. c. XIX.

Pancharius allegatus in Anonymi syntagmate Astrologico MS. Græco apud Lambec. VII. p. 273.

Petosiris ἐν τοῖς ὅροις citatur à Vettio Valente. Suidas eum ait scripsisse κατὰ καὶ ἐλλήνας καὶ ἑβραῖοις ταῖς περὶ θεῶν διατάξαι τοὺς ἀστρολόγους. Tum ἐκ τῶν ἱερῶν βιβλίων ἀστρολογικὰ, & denique περὶ τῶν παρ' Ἀιγυπτίους μυστηρίων. Dixi de hoc jam supra cum de Manethone agerem, qui eum sequi se profitetur, & cum Astrologos ineditos recenserem. In præsentī addam quod Petosiris interdum pro quovis Astrologo ponitur, ut apud Juvenalem VI. 80. *Aprior hora cibo nisi quam dederit Petosiris.* Et in Græco Epigrammate lib. 2. cap. 6. in quendam qui sibi ex astris mortem prædixerat, & ne falleret divinationis fides, se ipsum suspendit: αἰχμηθεὶς πέτοσιρον ἀπήγατο καὶ μετώριον θήσκει &c.

Ptolemæus Othonis in Hispania comes, de quo apud Tacitum lib. 1. Hist. c. 22. Diversus à Claudio Ptolemæo.

Sekucus, Tacit. II. Hist. c. 78. Sveron. Othone c. 4.

Teneri Babylonii scripta allegantur à Porphyrio in Ptolemæum. Psellus:

Ttt 3

2000

* Confer Marshamum in Canone Chronico,

ἀπὸ τῶν Τεύκρου & Βαβυλωνίᾳ βιβλίων πολλάκις αὐτοὶ εὐροθαιμασιώταται
&c. Vide Salmat. ad Solin. p. 654. (491. edit. Traject.) & præf.
de annis climacter. ubi observavit hunc Teucrum ab Arabibus vo-
cari *Tenkelum*.

Theogenes Mathematicus. Sveton. Augusto c. 94.

Thrasylus Mathematicus de quo supra c. 3. in Platonis. Eo Tiberius
usus est, teste Tacito VI. 20. seq. Annal. Dione lib. 55. p. 555. seq.
Svetonio c. 98. Aug. & Tib. c. 14. 62. Caj. c. 19. Cæterum Tiberio
supervixit, neque ab eo interfectus est, ut præter rem, à versione
Dionis lib. 57. p. 612. deceptus, tradit doctissimus Jonsius p. 224.
Confer Dionem lib. 58. p. 638. Hujus Thrasylli filius Imperium
prædixit Neroni. Tacit. VI. annal. c. 22.

Tribonianus Sideres qui sub Justiniano Imp. floruit, scripserat ut refert
Suidas præter carmen epicum in Canonem Ptolemæi, συμφωνίαν
& κομικὴν καὶ ἀρμονικὴν διαίτηματ' & εἰς τὰς τῶν πλανητῶν οἰκὰς καὶ
δι' ἐκάστω οἰκῇ δέσνα.

XII. Catalogus selectus Scriptorum qui Astrologiam Apo- telesmaticam oppugnarunt.

Cum mihi semper visum fuerit studium exastris de vita ac
fortuna hominum pronanciandi non modo lubricum & incertum,
licet aliquando forte, ut omnes circulatoriæ artes vera enuntiet; sed no-
xium quoque, utpote quod spe vel metu nos implet præpostero, mul-
tisq; modis turbat * etiamli non persuasos, tamen trepidos aut suspen-
sos propter humani ingenii imbecillitatem: itaque non ab re me fa-
cturum putavi, si hoc loco præcipuos Scriptores Veteres ac recentes, qui
eam argumentis variis, armisque omnis generis oppugnarunt, pau-
cis referrem.

E veteribus Christianis quidem innumeros Astrologiam refu-
tasse constat, sed suffecerit allegasse scriptorem recognitionum Clemen-
tis

* Sextus Empiricus V. p. 210. verissime Astrologos notat ποικίλως μὲν ἐπιτρέζοντας τῇ
βίῳ, μεγάλῃ δ' ἡμῖν ἐπιτερχίζοντας δεισιδαιμονίαν, μηδὲν δὲ ἐπιτρέποντας κατὰ
τὸν ὀρθὸν λόγον ενεργεῖν. *Vita humana multis modis affrentes injuriam, sed non
his magnam excusantes superstitionem, neque quisquam permittentes agere ex relligione.*

nis IX. 19. cui loco gemina ex Bardefane refert Eusebius VI. 10. præparat. Origenem in Genesin p. 11. seq. Diodorum Tarsensem apud Photium Cod. CCXXIII. Cyrillum Hierosolymitanum pag. 30. & 57. edit. præclaræ Miliesianæ: Cyrillum Alexandrinum V. contra Julianum p. 357. seq. Chrysostomum variis locis, Casarii quæstiones 47. seq. Methodium in Convivio virginum p. 117. seq. edit. Combefisii. Augustinum de Doctrina Christiana II. 21. seq. & de Civitate Dei lib. V. cap. 5. Johannem denique Sarisberiensem lib. 2. Policratici cap. 19.

Inter τὰς ἑξῆς præcipue consulendi Favorinus apud Gellium XIV. 1. Sextus Empiricus libro adversus Mathematicos quinto, qui totus Astrologis est oppositus, Plotinus Ennead. 2. lib. 3. Ennead. 3. lib. 1. c. 5. & lib. 2. ac 3. Operæ pretium quoque est videre quam infirmæ sint rationes Astrologorum principis Claudii Ptolemæi, lib. 1. Te-
trabibli c. 3. conantis evincere utile esse, futuri nosse temporis exitum, quem tam sapienter caliginosa nocte premit Deus.

Omitto leges, Senatus consulta & Imperatorum edicta adversus Mathematicos sive Genethliacos, atrocia quidem sævis, sed plerumq; irrita, suffragante Astrologis hominum comuni vitio & imbecillitate, atq; Imperatoribus ipsis clam probantibus, quos publice ejiciebant. De illis agunt Lipsius ad Taciti II. 32. Annal. Vertranus ad ejusd. lib. 1. Hist. c. 22. & Jac. Gothofredus ad Cod. Theodos. T. 3. p. 125. His adde, quod Alexandria, ut refert Suidas in βλάνα, Astrologi jubebantur pendere βλακενόμιον quasi tributum quoddam stultorum, διὰ τὸ τὰς μωροὺς εἰσέναι πρὸς αὐτοὺς, quod stulti adeos accederent.

Erecenioribus adversus Astrologiam Apotelesmaticam disputant (præter eos quos laudant Jo. Picus libro 1. adversus Astrologos p. 283. & Gerh. Joh. Vossius lib. de scientiis Mathematicis cap. XXXVIII.) Jo. Calvinus in disp. contra Astrologiam judicariam, Pithoeus * Professor Sedanensis in libro Gallico cui titulus *traité curieux de l'Astrologie judiciaire, ou préservatif contre l'Astromantie des Genethliques*, Derodon in libello qui inscribitur *discours contre l'Astrologie judiciaire*, Petrus Gassendus T. 2. de Philosophia Epicuri p. 472 - 509. Sixtus ab Hemminga Frisius in Astrologia, ratione & experientia refutata Antvverp. 1583. 8. Alexander de Angelis in Genethliacos conjecto-

res

* Ancillon Misc. Critic. T. 2. p. 74.

res, Salmastius libro de annis Climactericis, qui præterea in alio libro, sed qui nunquam lucem vidit, de ortu ac progressu Astrologiæ, pluribus hoc fecisse se scribit. Gerh. Joh. Vossius lib. II. de Idololatria c. XLVII. & XLVIII, Henricus Morus Opp. Theolog. p. 298. seq. Julius Cæsar Bulengerus lib. 1. de divinatione cap. 6. seq. & libro secundo integro: Georgius Paschius in inventis novantiquis p. 592. seq. Petrus Bælius variis locis Lexici sui, præcipue ubi de Ruggerio differit, & in cogitationib⁹ de Cometis passim, nec minus in earum continuatione p. 178. seq. Antonius Vandalen de divinationibus Idololatricis p. 420. seq.

CAPUT XXI.

De Apollonio Rhodio ejusque ætate. 1. Libri IV. Argonauticon qui exstant. 2. Alii scriptores de hoc argumento, deperditi. 3. Scholiastæ & interpretes Apollonii qui interciderunt. 4. De scholiis Græcis editis ibid. Scripta Apollonii deperdita. 5. Editiones Argonauticon. 6. Alii Apollonii. 7. Index scriptorum in Scholiis ad Apollonium Argonauticon. 8.

I.

APOLLONIUS Sillei vel Illei F. Alexandrinus (a) fuit, sive ut Athenæo placet, Naucratis (b) Ægyptius, ab aliis plerisque quia jus civitatis apud Rhodios accepit, ibique Rhetoricam per aliquod tempus cum laude professus est, dicitur *Rhodius*. Callimachi discipulus fuit, sed postea invisissimus, adeo ut illum sub *Ibidis* nomine devoveret diris, quemadmodum supra in Callimacho dixi. Qua demum tantopere ratione offen-

(a) Strabo lib. 14. p. 655. Suid. in Ἀπολλωνίῳ, auctor græcus vitæ Apollonii: τὸ μὲν γένος ἦν Ἀλεξανδρεὺς, ὅς δὲ Σιλλέως, ὡς δὲ τινες Ἰλλέως, Φυλῆς Πτολεμαῖδος. De hac tribu Ptolemaide vide si placet Joh. Brodæum ad Anthologiam pag. 284.

(b) Athenæus lib. 7. p. 283. ex quo ut multa alia hoc petiit Aelianus XV. 23. de Animal. Ἀπολλωνίος ὁ Ρόδιος ἢ Ναυκρατίτης ἐν Ναυκρατίῳ κτίσει &c. Confer Jonstium de scriptoribus Hist. Philof. lib. 1. c. 2. p. 15. seq. & Vossium lib. 1. c. 16. de Hist. gr.

offenderit Callimachum, incertum est, siue quod ipsius sibi libros Apollonius arrogaverit, ut in Callimachi vita tradit vir doctus, siue quod ejus scripta contempserit famæque ejus detraxerit. Apollonium quoque perstringi putat If. Vossius (c) à Callimacho hymn. in Apollinem v. 105.

Ὁ φθόνος Ἀπόλλωνος ἐπ' ἄσπερα λάτρεται εἶπεν
Ὀκλαραμαῖ τ' αἰνῶν, ὅς ἐδ' ὅπου πῖνται αἰεΐσει.

Eratoſtheni ſucceſſit Apollonius, Rhodo Alexandriam reverſus, in præfectura Bibliothecæ ſub Ptolemæo Evergete I., ut Apollonio Ariſtonymus, teſſe Suida. (d) Tzetzes ad Lycophronem ait eum fuiſſe è Plejade Poetarum, certe in Tragicorum Plajade non fuit, & ab aliis illum referentibus recte omittitur. Callimacho in vita quantumvis in viſus, tamen poſt mortem tumulto ejus illatus fuit, ſi auctori græcæ vitæ Apollonii credimus: quod ſi ille ſenſiſſet, non minus fortasſis moleſte tuliſſet, quam Patruvius (e) per ſomnium indignatus ſe ſepultum eſſe

V v v

(c) p. 342. ad Catull.

(d) Confer ſucceſſionem præfectorum Bibl. Alexandrinæ apud Joſium p. 201.

(e) Notum Patruvii ſomnium, quod incipit: *je ſongeois, cette nuit* &c. quod animi gratia ita reddidi verſibus Germanicis:

Ich träumte dieſe Nacht/
Ich wäre in Gedanken
nach euſſerſten erkrankt/
ins Todten-Haus gebracht.
Man hatte mich begraben/
da ich nicht weiß von mir
ein eben ſolch Logier
merkt einen Bettler haben.
Das war mir gar nicht recht/
der Nachbahr/ dem im Leben
ich keine Ehr kont geben/
war tod mir auch zu ſchlecht.
Drumb ſing ich an zu ſprechen;
Und dieſen Schimpf/ als der
ich tod auch etwas wär/
mit dieſem Wort zu rächen.
Nichtswürdiger Coquin,
den ich auch nicht mehr kenne

hier bey mir einzufinden?
Nichtswürdiger Coquin.
Sch/ packe dich/ verweſe
wo anders/ weit von hier;
trauſte dich/ daß bey dir
man meine Grabſchrifte leſe?
Wie nun poſſt' er' ger Staub?
Antwortet mir die Leiche/
Meinſtu/ in Plutons Reiche
ſey auch ein Herrſchafts Raub?
O nein/ da ſind die Hände
der Reichen leer gemacht/
all' Ehr/ Gewalt und Pracht
hat in dem Tod ein Ende.
Was frag ich mehr nach dir?
Hier iſt all' ſ gleich/ und werde
ich da ſo wohl zur Erde
als du mich ſieheſt.

esse prope mendicum. Verum in morte non modo disparitas omnis cessat, sed discordia quoque, vel invitis stolidis mortalibus.

II. Exstant libri IV. Ἀργοναυτικά, sive de Argonautarum expeditione, scripti carmine Heroico, tanta cura, ut Longinus Poetam ἀπώτατον (f) appellet sive nusquam lapsum vitiique nullius reum. Cum enim admodum juvenis specimen hujus operis in patria prælegisset & pro laude risum & contemptum tulisset, Rhodum concessit, ibique illud expolivit tam diligenti studio, ut à dentibus Criticorum minus jam sibi metuens lucem videre posset non cum venia tantum, sed cum laude quoque. Quintilianus X. 1. non contemnendum opus vocat, compositum equali quadam mediocritate.

III. Argonautica præter Apollonium apud Græcos scripsere Cleon Curientis, equo multa nostrum transtulisse affirmat Asclepiades Myrleanus Apollonii discipulus apud Scholiasten ad lib. 1. v. 156.

Dionysius Milesius, sive ut Suidæ, Mitylenæus, auctori Scholiorum itidem laudatus.

Epimenides, de quo dixi lib. 1. c. 6.

Herodorus cujus Ἀργοναυτικὴ sive Ἀργοναυτικά plus simplici vice in scholiis ad Apollonium allegantur.

Orpheus, cui tributa Argonautica etiamnum exstant, ut dixi lib. 1. cap. 18.

Pi-

(f) Longinus περὶ ὕψους XXXIII. 6. ἐπείτοιγε καὶ ἄπειρα ὁ Ἀπολλώνιος ὁ πᾶν Ἀργοναυτικὸν ποιητής, ὃν ὁ Ὀμηρὸς ἀνὰ μάλλον ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλει γενέσθαι; Casaubonus Epist. p. 565. De Apollonio Rhodio Critici pronuntiant cum ἐδιδάκτωσαν εἶναι, cum denotare vellem plus studii & cura in eo fuisse, quam ingenii; igitur magis vitis cavere, quam ut magnam laudem sit adeptus. Confer Canxi præfat. ad librum 3. de Rep. Hebr. Dan. Heinsius in diss. de Nonni Dionysiis p. 183. Apollonius Rhodius magis de verbis & structura ut Grammaticus, quam de ipsa periodo & æconomia sollicitus diversarum actiones sed unius itineris neque multum diversi temporis descripsit. Quem profecto & subiectum & inscriptio & exempla aliorum in eodem subiecto defendunt. Inæqualitatem aliquam dictionis in Apollonio observasse sibi est visus Tan. Faber libro de poetis: Geographicæ rei impæritiam Casaubonus ad Dionem Chrysostom. p. 102 & Vossius lib. 1. Inst. Poet. c. 3. §. 6. Languescere nimium & varietate jucunda destitui, conquegitur acerbis Poetarum, censor Kenatus Rapius in Observ. de Poetis §. 15.

Pisander, quem in *Theogonia Heroica Argonautarum* expositionem descripsisse refert *Zosimus* lib. 5. *Hist.* c. 29. Ne dicam de *Argo nauticis* à Mich. Neandro Lips. 1588. 8. editis, quæ incipiunt *Ἰησοῖος νηὶς σὺν Ἑλλάσιν ἀρχαῖα*, cujus poematii pro antiquo scriptore à nonnullis habiti, ut cæterorum eidem annexorum auctor est *Laurentius Rhodomannus*.

IV. Commentariis illustraverat *Argonautica Apollonii Chæron* quidam (diversus à *Charonte Lampfaceno* prisco illo *Historico* ut recte *Vossio* (g) observatum) qui αὐτὸς ἡ Ἀπολλωνίᾳ γράμματα ἐν τῇ περὶ ἰστορίων ἡ Ἀπολλωνίᾳ laudatur à *Scholias* ad lib. II. 1055. *Hypatiam* præterea ὑπομνήματα Ἀπολλωνίᾳ sive commentarium in *Apollonium* scripsisse notat *Suidas*. *Ireneum* ἐν πρώτῳ Ἀπολλωνίᾳ allegat *Schol.* ad lib. I. v. 1299. *Aristophanem* quoque *Grammaticum* in recensendo *Apollonio* occupatum fuisse suspicor è scholiis ad IV. 972. *Marianus* quidam sub *Anastasio* Imp. clarus *Metaphrasin* græcam *Argonauticorum Apollonii* composuit teste *Suida* jambis 5608. Præcipue *Lucillus Tarrheus* (è *Tarrha* *Cretæ* civitate) *Sophocleus* (Σοφοκλῆς aliis, sed in *Stephani Byz.* codicibus Σοφοκλῆς) & *Theon* (*Alexandrinus* ille, ut existimo, de quo dicturus sum libro V.) eruditis *Apollonium* commentariis illustrarunt, è quibus excerpta sunt, quæ habemus, præclara in *Poetam nostrum scholia Græca*, ut præter titulum scholiis ipsis præfixum testatur *Scholias* *Aristophanem* ad *Nubes* v. 397. ubi laudans ea quæ in scholiis ad *Apollonium* IV. 264 leguntur, εἰς τὴν περὶ τοῦ Λυκίλλου τὸ Ταρρῆιον καὶ Σοφοκλεῖον καὶ Θέωνα ἐρμηνεύοντες τὰδε φασίν. Confer *Holstenium* ad *Stephanum* p. 262. *Colomesium* ad *Gyraldum* p. 154. *Meursium* ad *Hesychium* illustr. p. 197. & *H. Dodvelli* diff. de scriptis & ætate *Marciani Heracleotæ* §. 10. T. 1. *Geographor.* græcorum *Joh. Hudsoni Viri Cl.* p. 156.

Latino carmine *Argonautica Apollonii* transtulit olim totidem libris *P. Terentius Varro Atacinus* * quem his verbis celebrat *Ovidius* IV. ex *Ponto* 16. 21.

Velivolique maris vates, cui credere possis

Carmine cæruleos composuisse Deos.

Et 2. *Tristium* 439.

V V V 2

25

(g) *Voss. hist. gr.* p. 102 & 442.

* Vide *Vossium* lib. 1. *Hist. lat.* cap. 16.

Itaque Phasias Argo qui duxit in undas

Tum Propertius II. 25. & 85.

Has quoque perfecto ludebat Iasone Varro.

Apollonium quōque effingendum sibi, sed paulo liberius proposuit is, cujus poema inigne latinum Argonauticon, quamvis mutilum hodie habemus, *Valerius Flaccus*: sed ita cum effinxit, ut sæpe superaverit, quemadmodum uno alteroque specimine ostensum à Petro Burmanno Viro Cl. præf. ad Flaccum. Loca Apollonii à *Virgilio* expressa vide apud Jul. Scaligerum libro V. poetices cap. 6.

V. Alia etiam scripsit Apollonius noster, quæ post Meursium * Vossiumque paucis recensebo, cum nihil ex illis amplius exstet.

Περὶ Ἀρχιλόχῃ Athen. X. p. 451.

Ἐπιχρύματα. Antonin. Liberal. c. 23. Metamoroh.

Κανωπὸς πρῶτῃ καὶ δευτέρῃ. Steph. Byz. in Κόρυμβῳ & χῳρῳ.

Κτίσις *Origines urbium*; cujus partes, Ἀλεξανδρείας κτίσις. Schol. Nicandri

Theriac. κῶνῃ sive κῶνῃς κτίσις. Parthen. Erotic. cap. 1. & 11.

Κρίδης κτίσις Steph. in ψυκτίῃ. Ναυκερῆως κτίσις Athen. VII.

p. 283. Ælian. XV. 23. de animal. Etiam Ποντικά quorum li-

brum 1. laudat Schol. Apollonii II. vers. 159. Apollonio tribuere malit eruditissimus Galeus quam Apollodoro.

Apollonii dictum ἀνάγνωσις τροφῇ λέξεως lectio alimentum orationis refertur à Theone p. 5. progymnasm.

VI. Apollonii Rhodii Editiones Græcæ cum scholiis græcis.

1. Prima literis quadratis sive capitalibus, scholiis in margine per singulas paginas adjectis, Florentiæ 1496. 4. (non in folio, ut habet Hallervordus.) Hanc elegantissimam nec ubique obviam editionem utendam mihi dedit amicus & collega honoratissimus Joh. Fridericus Wincklerus, literarum Orientalium in Gymnasio nostro Professor dignissimus.

2. Ve-

* Meursius in notis ad Apollonium Dyscolum, & in Bibl. græca: Vossius de Hist. gr.

2. Venetiis apud Aldum A. 1521. 8. Scholiis non in qualibet pagina Poetæ appositis, verum seorsim subnexis. Testatur Aldus se ad hanc editionem concinnandam non pauca manuscripta exemplaria contulisse.

3. Francofurti apud Petrum Brubachium A. 1546. 8. Scholiis ad calcem libri conjectis & separatim excusis. Hujus editionis non admodum nitidæ exemplum possideo, quod olim fuit Philippi Melanchthonis, qui in fronte hæc ei verba manu sua inscripsit: *Deo juvante cras hora septima inchoabo interpretationem carminis Argonautici, quod magna cum laude ab Apollonio scriptum est. Oro autem filium Dei, ut, sicut in arca Noë vexit suos Argonautas, ita nunc quoque rogo, ut hanc suam navim vehat, in qua & nos sumus remiges & ἀνθρώποι inter magna pericula, in quibus sua nos servet clementia.* Franciscum quoque Portum interpretantem Apollonii Argonautica Genevæ auscultavit Sibrandus Lubbertus, ut refert Sixtinus Amama in oratione Lubberti funebri.

4. Genevæ A. 1574. H. Stephanus emendatam nitidam & diligenti interpunctione accuratam editionem Apollonii dedit, scholiis græcis in margine cujusque paginæ appositis, & castigationibus suis (trium non amplius paginarum) rejectis ad calcem. Inscripta est hæc editio Gerardo Falckenburgio, & in præfatione quoque nonnullis Poetæ & Scholiorum locis lucem affundit. In P. Francii Bibliotheca fuit hæc editio referta multis notis descriptis à codice Odoarti Bifeti.

Editiones græcæ sine scholiis.

Parisi 1541. 8.

Inter Poetas Principes H. Stephani typis luculentis & quam hæcenus factum erat emendatius Parisi. 1566. fol.

Editiones latine.

Apollonii libri IV. latina prosa primum donati à Johanne Hartungo Basileæ 1550. 8. apud Joh. Oporinum. In epistola ad Joh. Venatorium testatur sibi in hoc scriptore vertendo fuisse sæpe arrodendos ungues, sæpius se abendum caput, dum, quæ hinc inde corrupta erant, restitueret, obscurioraque utcumque explanando erueret. Præmisit etiam emendationes & castigationes, quæ in editione græca Aldina & Francofurtensi perperam legi non dubitat. Versionem ipsam autem, sæpe in illa Græcas voces, quæ

VVV 3

com-

commode latine verti poterant, retinendo obscuravit. Sic. v. Ἡελίῳ semper fere *Eelius* reddit, pro sole. Confer Rutgerii Vari Lect. VI. 6.

Editiones græcolatinæ sine scholiis.

In corpore Poetarum græcorum, curante Jacobo Lectione, cu versione Joh. Hartungi. Genev. 1606. fol.

Editiones Græcolatinæ cum scholiis & notis Virorum Doctorum.

1. Basileæ 1572. 8. Apollonii Argonautica excusa sunt græce, separatim scholia, dehinc poema integrum Heroico carmine non inlici, licet à sententia Apollonii quandoque (ut observat etiam Hoeltz nus p. 40. prolegom.) aberrante redditum à *Valentino Rotmario* Salisburgensi, cum ejusdem decuria annotationum, quarum primo capite rarii ex Apollonio & ejus Scholiaste exponuntur, (2) proverbialia sententiæ (3) Mythica & geographica varia (4) auctores, quos scholiis allegantur, nec exstant: (elenchum pleniorum eorum & accuratorem habebis infra) (5) descriptiones chronographicae, crepusculi v. g. auroræ, vespere &c. (6) quæ Virgilius & Ovidius ex Apollonio transtulerunt: (7) fabulæ, variaque ἀπίστα & ἀδύνατα in Apollonio currentia. (8) festa & sacrificia, (9) Epitheta Jovis, Apollinis & Mercurii, & (10) varia miscellanea.

2. Cum versione profana latina *Jeremie Hoeltzlini* per singulas paginas una cum scholiis græcis adjuncta, & ejusdem Hoeltzlini ad eum libri subjecto commentario, & *Luca Holstenii* summi Viri notis editis in perpaucis Apollonii locis Lugd. Bat. 1641. 8. De Hoeltzlini commentario non usquequaque præclare sentit & nimium illi in præstandis Hebraïsmis studium vitio vertit Aegidius Menagius T. 1. A. Bailleti p. 390. Cum multis emendationibus Martini Sladi hæc editio in Bibliotheca P. Francii Poetæ & Oratoris egregia.

VII. Apollonii nomen multis jam pridem commune fuit, quorum plerosque recensuere Jo. Meursius in syntagmate de Apolloniis, quo editionem historiæ commentitiæ Apollonii Alexandrini prænavit Lugd. Bat. 1620. 4. & in Bibliotheca Græca p. 1234. seq. Meursium Vossius, Jonsiusque & in pandectis Hendreichius. Horum

observatis cum addere me nonnulla posse videam, volo & ipse Catalogum Apolloniorum hoc loco subijcere.

Apollonii Abderitani mentio apud Hippocratem 3. de morbis Epidem.

T. 1. pag. 739.

Apollonius Acharnensis qui scripsit de festis, Harpocrat. & Schol. Aristoph.

Apollonius Adramyttenus allegatur in antiquis editionibus Strabonis lib. XI. sed Casaubonus pro Apollonio recte reponit Apollodorum.

Apollonium Aegyptium citat Theophilus Antiochenus III. ad Autoly- cum p. 127. 136. 139. ubi ex eo refert quosdam computasse tum annos ab origine orbis terrarum 15003075. sive 15000375. ut habes pag. 136. Athenæus V. p. 191. Καὶ παρ' Αἰγυπτίοις ἢ τὸ παλαιὸν σω- φρονικῶς διεξέρχεται τὸ τῶν συμποσίων γένος, καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλώνιος ἐν τῶν τετραγώνων. Porro plures fuere Apollonii Aegyptii, Vide infra Alexandrinus & Memphites.

Apollonius Alabandensis Car, cognomento μαλακὸς sive mollis, qui postea Rhodum se contulit, teste rursus Strabone XIV. p. 655.

Apollonius Alabandensis alter, cognomento Μολών, Rhetor eximius quem Rhodi audiverunt Cæsar & Cicero. Vide Ciceronem 1. de Oratore c. 17. & in Bruto c. 91. Plutarchum in Cæsare p. 708. & in Cicerone p. 862. Svetonium in Cæsare c. 4. Meminit ejusdem Cicero alibi, ut lib. 1. de invent. c. ult. lib. 2. ad Atticum Epist. 1. & lib. 1. de Oratore c. 28. ubi merito probat, quod hic Apollonius cum mercede doceret tamen non passus est eos quos judicabat non posse oratores evadere, operam apud sese perdere; verum eos dimisit, & ad quamcunque artem putaret esse aptos, ad eam potius impulit fuitque hortatus. Laudat & Strabo loco laudato ac Quintilianus III. 1. XII. 6. Ex Josepho autem lib. 2. contra Apionem p. 1065. 1077. 1079. & 1080. apparet hunc Apollonium quædam scripsisse adversus sacra Judæorum. Etiam in Homerum scripsisse nonnulla, colligas è Porphyrii quæstionibus Homericis p. 10. Ἀνείη τῶν ὁπότεραν αὐτὸς ὡς καὶ Ἀπολλώνιος ὁ ἔμολων παρ- ἑστη. Ex Rhetorico quodam illius scripto definitionem figuræ promit Phœbæ ammon lib. 1. p. 98. Καὶ Ἀπολλώνιος ὁ ἑπικλεῖν Μόλων ὠρίσται· ὅτι μάλιστα μεταβολὴ εἰς ἡδονὴν ἐξ ἀγροῦ καὶ τῶν ἀκρίων. Cate-

rwim

rum hic est, qui ut refert Plutarchus, cum Ciceronem in eloquentia triumphare videret, *Te nempe, Cicero, & laudo, inquit, & admiror: sed Gracorum fortuna me miseret, cum videam eruditionem & eloquentiam, que sola bonorum nobis relicta erant, per te Romam accessisse.* Idem porro est Apollonius Molo, & qui à Plutarcho ac Porphyrio vocatur Apollonius Motonis. Sic Athenodorus Tarsensis Sandonis F. Plutarcho dicitur Ἀπολλώνιος ὁ Σανδών. Confer Vales. ad Ammian. XIV. 8. Similiter Herodes Atticus passim audit qui Attici erat filius, & Apion Plistonices Gellio, Clementi, aliis; qui Suidæ Ἀπίων ὁ Πλυστωνικός. Immerito igitur reprehenditur Plutarchus tum ab aliis tum à Jo. Ruualdo animadvers. XXVIII. pag. 116. seq. Vide & Meursii lib. de Rhodo p. 101. Allatum ad Epistolas Socraticorum p. 215. seq.

Apollonius *Alexandrinus* Peripatericus. Plutarch. περὶ Φιλαδέλφ. Fuit & Alexandrinus patria, Apollonius Argonauticon scriptor de quo ante dixi, & Apollonius alter Grammaticus cognomine δύσκολος de quo infra lib. IV.

Apollonius *Antiochi* Grypi Syriæ Regis *Parasitus*. Athen. VI. pag. 246.

Apollonius *Antiochenus*, pater & filius, Medici *Herophilei* atque *Empirici*. Meminit utriusque auctor Isagoges quæ legitur inter scripta Galeni. T. 4. p. 372. Incertum utrius sit περὶ μύτρων liber laudat⁹ Athenæo XV. p. 688. vel περὶ εὐπορείων Φαρμάκων quem plus simplici vice allegat Galenus. Vide infra in Apollonio Pergameno. Et idem forte patria Antiochenus, sed quod apud Pergamenos Reges versaretur, Pergamenus vocatus est. Ἀπολλώνιος ὁ πρεσβύτερος Zenoni Herophilio repugnans laudatur ab Erotiano in ἀμφιβάλλουσι. Forte haud alius, qui Galeno aliquando dicitur ὁ βυβλάς.

Apollonius *Aphrodisiensis* ἀρχιερεὺς & ἱστορικός. γέγραφε κατὰ, περὶ τεάλλων, περὶ οὐφείως καὶ τῶν πελειῶν αὐτῶν. Suid. Κατὰ pluribus constabunt libris, ut ex Etymologia auctore patet, & Stephano qui XVIII. librum allegat in χωλὸν τέχνης. Voss. de Hist. Gr. p. 505. Apud eundem Stephanum Byz. ubi allegantur Apollodorus περὶ ἀλεξάνδρειας, περὶ γῆς, & ἐν καρχαίοις, Apollonii Aphrodisiensis nomen reponendum esse contendit Tho. Galeus in diss. de scriptoribus Mythologicis p. 18.

præceptor. Suid. in Ἀπίων. Scripsit ὡς λέξεων ἐμμετρῶν ordine Alphabeticō, ut constat ex eodem Suida in Ἀπὼν. & Hesychio præf. Lexici.

Apollonius Ἀρχιστρατῶς, cujus trochiscum sive pastillum refert Galenus T. 2. p. 388. edit. Græcæ Basil.

Apollonius *Afcalonites*, Historicus. Steph. Byz. in Ἀσκαλων.

Apollonius *Astrologus*. Vide infra in *Laodicensis* & *Mynæus*. Etiam Apollonius *Tyanensis* libros quatuor περὶ μαυτείας ἀστρῶν scripserat teste Philostrato III. 13.

Apollonius *Atheniensis*, sculptor, Nestoris F. quem è Gruteri inscript. pag. XLII. 2. observavit Franciscus Junius in Catalogo Artificum. Confer Jonsium p. 251. & Sponii Misc. p. 122.

Apollonius *Atheniensis*, sub Severo Imp. clarus Sophista, de quo Philostratus 2. de Sophist. p. 597. qui p. 598. è declamationibus ejus laudat Calliam, qua Atheniensibus voluit dissuadere ne corpora sepe lienda cremarent. Vixit annos LXXV.

Apollonius *Atracensis* (ὁ Ἀτρακεύς) cujus librum 2. Onirocriticon laudat Artemidorus I. 34. & III. 28. p. 33. & 175.

Apollonius βυβλῆς sive βιβλιακός (quasi belluo quidam librorum. Confer Reines. Var. lect. p. 412.) Medicus Empiricus, qui de *συναστάσις* apud Hippocratem scripserat adversus Zenonem Herophileum teste Galeno T. 5. edit. Basil. p. 413. 414.

Apollonius *calator*, Spon. p. 123. Misc. ubi & memoratur Apollonius, Archelai sculptoris pater.

Apollonius *Calchedonensis* sive *Calchidensis*, Præceptor M. Aurelii Antonini. De hoc supra c. XV. in Stoicis dixi.

Apollonius *Cappadox*. Infra in *Tyanensis*.

Apollonius *Car.* supra in *Alabandensis*. & mox in *Cronus*. ὁ τὰ καὶ καὶ καὶ καὶ, in *Apbrodisensis*.

Apollonius *Cheridis* F. Schol. Aristoph. ad Vespas v. 1190.

Apollonii duo *Christiani* scriptores antiqui, sæculo II. post CHRISTUM natum clari, quorum unus contra Montanistas scripsit, alter volumine pro fide sua edito Martyrium sub Commodō Imp. fortiter subiit Romæ. Vide quæ viri docti ad Euseb. V. 18. & 21. Hist. arque Hieron. c. 42. Catalogi. De Apollonio *Collatio* latino scriptore sæculi XVI. dixi in Bibliotheca latina. De Guil. Apollonio Theo-

logis Reformatæ Ecclesiæ, & aliis recentioribus hujus non dicere de industria omitto.

Apollonius *Chronicorum* scriptor Steph. in καλκητόριον. Sed videndum Apollodorus, ut visum præstantissimo Galeo.

Apollonius *Citiens* Medicus. Strab. XIV. p. 683. Scripserat libros X. pro Bacchio Tanagræo adversus Heraclidis Tarentini libros de vocibus Hippocratis, teste Erotiano sive Herodiano in prædem in ἀμφιβόλλουσι laudantur quatuor Apollonii Medici, ὅτερες de quo supra in *Antiochenus*, Apollonius μεμφίτης ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, Apollonius ὁ ὀψός, & Apollonius Citiensis ἐν τῇ περὶ ἀπολλωνίους duos qui chirurgiam inventis suis locupletarunt I. Celsus libro VII. præf. Memphiten intelligens ni fallor & Celsus qui ambo de Articulis scripsere. Apollonium Citiensem libro 2. de Epilepticis laudat Cælius Aurelianus lib. 1. c. 4. chronicorum passionum. Idem lib. 3. c. 4. *Alii phlebotomiam recusarunt in libris ut Apollonius Citiensis, alii probaverunt.*

Claudius Apollonii Theriaca refertur à Galeno 2. de antidotis T. 2. p. 4.

Apollonius *P. Crassi libertus*. Dixi supra in Stoicis cap. XV.

Apollonius *Cronus*, patria Jassius, Car, à quo discipulus ejus Diodorus dialecticus Croni nomen tulit, teste Strabone XIV. p. 658. fer Laertium II. 111.

Apollonium *Cyclada* memorat Wovveranus c. 17. polymathia n. 2. videndum Apollonius βυβλάς, de quo supra.

Apollonius *Dyscolus* patria Alexandrinus sub. M. Antonino clarus Grammaticus, pater Herodiani itidem Grammatici, de quibus utriusque dicendi locus infra libro IV.

Apollonius Poeta ὁ εἰδοθεῖς, Schol. Pindari ad Πυθιονικ. εἶδος β'. p.

Apollonius *Empiricus*. Supra in *Antiochen*.

Navius Apollonius Procurator Augusti. Vet. inscript. apud Sponium 52. Miscell.

Apollonius Pergæus, *Geometra* de quo infra cap. XXII.

Apollonius *Glaucus*. Medicus. Ejus libros de interioribus sive περὶ τῶν ἐν τοῖς ὕδασι allegat Cælius Aurel. IV. 8. tardar. Passionum.

Apollonius *Grammaticus* quem in καπελόγων νεῶν allegat Scholiast. Iliad. θ. 284. non est diversus ab Apollonio Rhodio, cujus Catalogus navium & Heroum ex lib. 1. Argonauticon respicitur, Schol. Pindari ad Nem. Od. V. notavit præstantissimus Galeo.

Fuit & Apollonius celebris Grammaticus cognomento Dyscolus de quo infra lib. IV.

Apollonius *Herophileus*. Vide in Apollonius *Antiochenus* & *Mus*.

Apollonius & Dexippus *Hippocratis* discipuli, quos ab Erasistrato male reprehensos, cum nullos ipsorum libros ostendere posset, notatum Galeno T. 5 p. 83. edit. Basil.

Apollonius *Laodicensis* quem libros quinque de Astrologia Apotelesmatica edidisse, & *Aegyptios* de variis accusasse erroribus testatur Paulus Alex. in præf. Isagoges. Hujus forte Apollonii Apotelesmata leguntur MSta in Codice Reg. Paris. 1843.

Apollonius *Logisticus* Vossio p. 149 memoratur, sed Laertio I. 25. & VIII. 12. est Apollodorus. Idem de Apollonio *Lemnio* Heidenreichii observabis è Varrone, Plinio & aliis.

Apollonius *Mechanicus* Agelistrati præceptor. Athenæus *Mechanicus* p. 3. de machinis bell.

Apollonius *Medicus* tempore Antoninorum sive Apuleji, qui ejus meminit lib. IX. sub init. Incertum quisnam noetur è variis Apolloniis Medicis, quos memoravi in *Antiochenis*, *Citiensis*, *Memphites*, *Mus*, *ῥήγ. Pergamenus*, *Pitaneus* &c.

Apollonius *Memphites* allegatur à Cœlio Aureliano IV. 8. tardar. passio-num, Schol. Nicandri ad Theriaca & Erotiano in ἀμφιβαλυσσῶν ubi ejus scriptum περὶ ἀσθρῶν commemorat. Meminit & Nicolaus Myrepsus, epithema ejus auriculare referens.

Apollonius *Mollis*. Supra in Alabandensis.

Apollonius *Molo* sive *Molonis* Rhetor. Supra ibid. Inter *Aegyptiacarum* scriptores laudat Cosmas Indicopleustes lib. XI. p. 341.

Apollonius qui *Μόλων*, Plin. indice libri XXVIII. Supra in Antiochen.

Apolloniū *Mus* Herophileus. Cels. præf. libri V. qui eundem videtur etiam respicere præf. libri 1.

Apollonius * *Myndius*, peritissimus inspicendorū natalium. Seneca VII. 3. & 17. Nat. quæst. Nescio an alius quem Grammaticum vocat Stephanus in *Μυνδῶ*.

Apollonius *Naukratites* Sophista, Adriani & Chrestia auditor, de quo Philostratus lib. 2. de Sophist. p. 596. 608.

Xxx 2

Apol-

* Huic Apollonio pridem in mentem venit Cometas esse propria sidera quæ altiora mundi secant. Et tum demum apparent, cum in ipsum sui cursus venerint. Quæ sententia hodie probatur Mathematicis eruditissimis.

- Apollonius *Nestoris* F. Vide supra in *Atheniensis*.
 Apollonius *Nyseus*. Vide supra c. XV. in *Stoicis*.
 Apollonius *Organicus*. Galen. T. 2. p. 391.
 Apollonius ὁ Φίς *Erotian*. in proœmio. Nescio idemne sit Apollonius ὁ Φίς, eidem laudatus *Erotiano* in ἀμφιβάλλουσα.
 Apollonius *Panormitanus*. Cic. in *Verrem*. V. 7. seq.
 Apollonius *Parianus*, quem ἐν τῷ περὶ παρωνύμων laudat *Steph.* in Πάρος.
 Apollonius *Pergæus*, *Geometra* de quo egi infra cap. XXII.
 Apollonius *Pergamenus* *Medicus* *Plinio* lib. 8. & c. *Oribasio* lib. 1. *Evporiston*. c. 9. laudatus & VII. 19. collect. Videtur is ipse Apollonius qui περὶ τῶν ἐμπορίων φαρμάκων teste *Galeno* scripsit. Ejus de virtutibus herbarum refert rursus *Oribasius*. *Evporist.* præf. Idem liber Apollonii περὶ βοτάνων allegatur & à *Scholias*te *Nicandri* ad *Theriaca*. Atque ideo fortassis inter rei rusticæ scriptores à *Varrone* & *Columella* reponitur.
 Apollonius *Pitaneus* *Medicus*. *Plin.* XXIX. 6. sed *Myronides* XXVIII. 1.
 Apollonius *Platonicus*, *Syrus*. *Spartian.* *Hadriano* c. 2.
 Apollonius *Prienensis*, *Archelai* sculptoris Pater. *Spon* p. 123. Misc.
 Apollonius *Rhetor*. Supra in *Alabanden*sis. Alius ut existimo de quo *Seneca* *Controvers.* XIX. *Apollonius Græcus* & *Buteo* satiam quæstionem moverunt primam & c.
 Apollonius *Rhadius* *statuarius*. *Plin.* XXXVI. 5.
 Apollonius *Senior*. Supra in *Antiochenus*.
 Apollonii *Smyrnæi* *Epigramma* lib. IV. *Antholog.*
 Apollonius *Solen*sis, præceptor *Demetrii* *Aspendii*. *Laert.* V. 87.
 Apollonius *Atheniensis* *Soradis* F. de patris sui *Poematis* scripserat teste *Athenæo* XIV. p. 621. De *Sorade* dixi lib. II. c. 22.
 Apollonii *Stoici* fuere multi, *Nysæus*, *Tyrtius*, & c. de quibus supra c. XV.
 Apollonius ὁ ὀνόματι Στρατωνίου, cujus de pulsibus laudatur à *Galeno* IV. de differentia pulsuum. Hunc *Tiraquellus* c. 31. de Nobilitate, *Stratonis filium* appellat. Sed malim *Stratonium*, è *Stratonis* *Perripatetici* schola.
 Apollonius *Syrus* *Platonicus*. *Spartian.* *Hadriano* c. 2.
 Apollonius *Tarsensis* *Medicus*, sæpe laudatus *Galeno* libris de medicam. secundum genera & secundum locos.
 Apollonius ὁ ὄνηρ sive *Bestia* *Medicus*. *Erotian.* in ἀμφιβάλλουσα. Vide supra Apollonius ὁ Φίς.

Apol.

Apollonius *Theſpienſis*, Medicus nullus eſt. Vide Galen. T. 2. p. 266.
 Apollonius *Tyanenſis* ſub Nerone clarus, de quo infra lib. IV.
 Apollonius *Tyanenſis junior* ſub Hadriano Imp. de quo Suid.
 Apollonio duo *Tyrii*, de quibus dixi ſupra c. XV. in Stoicis.

VIII. *Index ſcriptorum * in ſcholiis Græcis ad Apollonium allegatorum.*

Acarion. ad lib. II. verſ. 168. ſed
 Reineſius ad Daum. Epiſt.
 LXXXV. p. 215. legit Eupho-
 rion.
 Aceſander ἐν πρώτῳ IV. 1561. ἐν
 περὶ κυρλώης. IV. 1750.
 Aceſtas ἐν τοῖς περὶ κυρλώης. II.
 500.
 Acufilaus II. 1125. IV. 57. 828.
 992.
 ἐν τῇ γ'. IV. 992.
 ἐν τῷ περὶ ἡμετερολογίων IV. 1147.
 ὁ τ' Ἀγρίαιον ποιῆσας III. 587. ἐν
 δευτέρῳ Φηπίν. IV. 814. Heſio-
 do vel Cercopi hoc tributum
 poema dixi ſupra lib. 2. c. 8. §.
 Æne-

17. Vide & Caſaubonum ad
 Athenæum XII. 15.
 Æneſidemus ἐν Ταινιακοῖς I. 1300.
 Aeſchylus I. 473. 636. IV. 269. 1348.
 ἐν λυομῶν προμηθεῖ IV. 284.
 ἐν Τητυλῇ I. 773.
 ἐν Ψυχαραγοῖς III. 846.
 Agatho ἐν τῷ τῆ πάντε περιπαλῶ II.
 1017.
 Agathocles ἐν τοῖς ὑπομνήμασι IV.
 761.
 ἐν ἐξόμῳ ibid.
 Agroetas lib. I. λιευκῶν II. 500.
 lib. III. λιευκῶν IV. 1396.
 lib. XIII. σκυθικῶν II. 1252.
 Alcæus I. 957. IV. 992.
 Alcman IV. 972.
 Xxx 3

lib.

* Indicem huiusmodi ſed valde imperfectum editioni ſuæ ſubjuxerat ſuiſque in
 Apollonium locis communibus inferuerat Valentinus Rotmarus. Alium perquam
 accuratum ad paginas adornatum editionis præclaræ Stephanicæ miſit ad me
 Oxonia vir doctiſſimus Jo. Hudſonius. Tertium non minus diligenter ad ſectiones
 Græcas ſcholicorum concinnatum, quibus ſunt diſtinctæ editiones Baſileenſis &
 Frankofurtenſis pnbachiana accepi Lipſia ab amico, conſectum neſcio quo au-
 ſtore. Quartum maxime communis ut ſpero uſus, hoc loco edendum putavi ad
 ſingulos librorum Apollonii verſiculos comparatum à Clariffimo Viro Jo. Chriſto-
 phoro Wolfio Wernigerodenſi, collatumque cum indice Oxoniienſi & Lipſienſi.
 Habui & quintum ad manus, quem ſimiliter ad verſiculos uniuiſcuſque libri di-
 geſſerat Chriſtianus Henricus Poſtellus ὁ μακροχρότης. Intelligo præterea illuſtri
 Cuperō indicem ejuſmodi ante triginta circiter annos compoſitum, cum variis ob-
 ſervationibus & caſtigacionibus, quibus per inagis ardua ſummi Viri negotia ad-
 huc carere cogantur ſtudioſi.

Alexander IV. 1515. ὁ περὶ καρίας
γραψας I. 925.

in I. καρικῶν ὑπομνημάτων
I. 551.

lib. I. Κρητικῶν IV. 1492.

Amerias II. 192. IV. 972.

ἐν γλώσσαις II. 384. 1284.

Anacharsis I. 1276.

Anacreon I. 789. II. 127. III. 106.
120.

Anaxagoras I. 498. IV. 269. 814.

Androetas Tenedius ἐν τῷ περὶ πλῶ
τῷ προπιντὶ δὲ II. 159.

Andron II. 713. Tejus II. 948.

ἐν τῇ Ἰππομῇ τῇ συγγυειῶν I. 45.

ἐν τῷ περὶ πλῶ II. 354

Andron (diversus à Tejo) ἐν τῷ
πῶν πόντε II. 948.

Anticlides ἐν Δηλιακῶς I. 1207.

lib. II. Δηλιακῶν I. 1289.

Antimachus I. 211. 1008. II. 178.

296. bis. IV. 156. ἐν τῇ λυδῇ. I.

1289. II. 297. III. 409. IV. 219.

1153.

Antimenides ἐν πρώτῳ I. 741.

Antipater ἐν τῷ περὶ ζώων II. 87.

Antisthenes II. 570.

Apion. I. 292.

Apollodorus I. 292. 599. 1063. 1116.
III. 281. IV. 280.

ἐν τῷ περὶ θεῶν III. 539.

ἐν γ' περὶ θεῶν I. 1123.

ἐν νεῶν καταλόγῳ III. 1089.

ἐν τῷ ἀτῷ πιντικῶν II. 159. Apol-

lonium hic pro Apollodoro
malit præstantissimus Galeus,
ut supra dixi.

Apol-

Apollonides II. 966.

ἐν τῷ περὶ πλῶ τῷ Εὐρώπης. IV. 983.

1174.

Κατηγορησὶ τιτινὲς ἔ' Ἀπολλωνίς &c. II.

257. αὐτὸς ὁ Ἀπολλωνίου ἐν τῷ

καταλόγῳ τῇ ἡρώων I. 1317. respi-

citur hoc ipsum poema, in quo

Heroes Argonautæ recensen-

tur.

Apollonius I. 1116. Liber I. τῷ ὑπο-

μνημάτων I. 430. ἐν ταῖς λέξεσι

I. 1089. Videtur Apollonius in-

telligi Alexandrinus, Herodiani

pater, Grammaticus.

Aræthus II. 500.

Aratus II. 500. 1100. III. 996.

Arati ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθαι. I. 1.

Archemachus ἐν ταῖς μετωνυμίαις

IV. 262. lege μετονομασίαις.

Archilochus I. 824. 1207.

Aristarchus I. 299. οἱ Ἀριστάρχου I.

769. III. 37.

Aristippus Philosophus II. 77.

ἐν Ἀρκαδικοῖς III. 1085.

Aristo Chius IV. 209.

ἐν ταῖς θέσεσι IV. 204.

Aristocritus I. 186.

Aristodemus lib. I. Θεαϊκῶν Ἰππο-

γραμμάτων II. 906.

Aristomenes. I. 164.

Aristophanes Comicus (εἰρήνη) I.

917. IV. 280.

Aristophanes Grammaticus IV.

972.

Aristoteles I. 188. 1050. II. 28. 328.

948.

περὶ Εὐβοίας πεπταγματιυμῶν

(ut

- (ut videtur in 'Ευβοίων πολιτεία)
I. 558.
ἐν Κερκυραίων πολιτεία IV. 983.
ἐν Κιανῶν πολιτεία I. 1177.
ἐν Σαμοθρακίης πολιτεία I. 917.
ἐν τῇ Τεγεατῶν πολιτεία IV. 264.
ἐν Πελαγίαις IV. 972.
Aristotelis alterius, qui Coloniā
Cyrenem deduxit, mentio IV.
1750. 1764.
Armenidas (nisi sit Antimenides,
ut vult Vossius) ἐν τοῖς Θηβαί-
κοις I. 551.
Artemidorus IV. 259. Ephesius II.
948. 967. IV. 259.
ἐν τῇ Σπιτημῇ τῇ γεωγραφικῇ
III. 558.
Alclepiades I. 23. 156. II. 178. Myr-
leanus I. 623. II. 724.
lib. X. Βιθυνιακῶν II. 791.
ἐν τραγωδικοῖς II. 328.
ἐν β'. τραγωδικῶν II. 564.
Athenion I. 917.
Atrometus III. 1178.
Bacchylides. I. 165. II. 467. IV. 972.
Callias lib. X. τῶν περὶ Ἀραβοκλεία
III. 37. sed paulo ante ibi pro
Callia legendum καλλιμάχῳ ὃ
ἐπὶ τῷ ἱερῷ Φυσὶν αἰακεῖσθαι ἤφαι-
σεν ἀλλὰ τῷ λιπαρεῖν. Respicit
enim hymnum in Dianam v.
47. ubi vide illustres Spanhei-
mii comment.
Callimachus I. 117. 187. 509. 670.
760. 957. 995. 1008. 1019. 1162.
1207.
1207. 1213. 1243. 1309. 1323. 1353.
II. 4395. 706. 868. 906. III. 133.
1149. 1225. 1326. IV. 284. bis. 303.
426. 972. 983. 1322. 1561.
1614.
lib. I. Αἰτιαῶν. **
περὶ κρίσεως Βερενίνης **
ἐν ἐκάλῃ I. 1116.
ἐν τοῖς περὶ τῶν κατ' Ἀσίας ποταμῶν
I. 1165.
Callimachus in ὑπομνήμασιν I.
1116.
Callisthenes I. 211. II. 938. ἐν τῷ
περί πλῶ II. 674. Libro peripli
primo. I. 1037.
Callistratus II. 780.
lib. II. Ἑκαθ' Ἡρακλείων I. 1125.
Chamæleon I. 139. ἐν ἑ. περὶ Ἰλιάδος
II. 906.
Charis (lege Charax) lib. I. χρο-
νῶν IV. 1470.
Charon Lampfacenus II. 2. & 479.
Charon (junior) ἐν τῷ περὶ Ἰσο-
ελῶν & Ἀπολλωνίου II. 1055.
χείρων ὁ μάλιστα memoratur I. 23.
Choerilus I. 211.
Cinæthos ἐν Ἡρακλείᾳ I. 1357.
Cleon Curienensis I. 77. 623.
lib. I. Ἀργοναυτικῶν I. 587.
Clinias II. 1087.
Clitarchus ἐν ταῖς περὶ Ἀλεξάνδρου
ἱστορίαις II. 906.
Gnossius Κνωσός (forsan innui-
tur Κνώσις Aenepidemus)
lib. I. γεωγραφικῶν τῇ Ἀσίας IV.
261.
Κωμικὴ λέξις ἡ σύμμιχτος seu Co-
mi-

- micum dictionarium secundum ordinem Alphabeticum non dispositum IV. 972. 1014.
 Conon ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ I. 1165.
 lib. III. περὶ τῆς νησιᾶδος I. 1165.
 Corinna III. 1177.
 Cosmas lib. I. Ἀγυπτιᾶκων IV. 262.
 Crates II. 1089.
 Ctesias ἁ παρ' αὐτοῦ II. 1017. β'. II. 401.
 Daimachus I. 558.
 Deilochus I. 139. 961. 966. 976. 987. 1007. 1037. 1061. 1063. 1065.
 lib. I. περὶ κυζίκου II. 98.
 Demagetus I. 224.
 Demaratus I. 45. 1289.
 Demetrius Cnidius I. 1165.
 Demetrius Scepsius I. 230. 238. 1123. 1165. III. 134.
 ἐν
 ἐν τῇ Τρωϊκῇ διακόσμῳ I. 1165.
 Democritus Physicus IV. 269.
 ἐν τῷ περὶ ἀστρονομίας II. 1100.
 Demosthenes II. 259.
 ἐν τοῖς λιμέσιν II. 297. legendum Τιμοδείνης. Strabo IX. p. 421. ἐμελοποίησε μὲν ἐν Τιμοδείνης ὁ ναύαρχος δὲ δευτέρως Πτολεμαίος, ὁ καὶ τὰς λιμενίας συντάξας ἐν δεκά ἑξήλοις.
 Derichidas. Vide Dieuchidas.
 Dicæarchus ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ IV. 272.
 Didymus I. 972. 1139. IV. 1058.
 Dieuchidas I. 118.
 ἐν τοῖς μεραρχμοῖς I. 517.
 Dinias lib. I. Ἀργολικῶν II. 791.
 Diogenes Apolloniæ IV. 269.
 Dionysius I. 54. II. 906. III. 530. ἐν β'. I. 256. II. 967.
 Dionysius Albianus II. 660.
 Dionysius Athenienensis ἐν ταῖς * κυνήσεσι II. 279.
 ἐν

Dio-

* Optima lectio in conceptibus (animalium) quam allatus inde locus, πρόκας cervos esse docens non nihil confirmat. Dici autem vix potest quantam hæc vel spectra vel inobservata lectio prurigenem excitaverit eruditis emendandi Etymologici M. autore, qui in Προκόννης & Sophocleum Scholiasten ad verbum exscriperat unica tamen laborante literula: nam pro ἐν ταῖς κυνήσεσι exaravit ἐν ταῖς κτήσεσι, vice cuius Sylburgio conspiciendi facultas suppeditavit ἐν ταῖς κτίσεσι quam incongruentem emendationem an quis hæc tenus improbari nescio. Imo Casaubonus Animadvers. in Athen. lib. X. c. 14. ita suum assensum ei accommodavit, ut expuncta etiam Athenarum patria citato Dionysio Chalcideum attribuendam putaverit, in quam opinionem pertraxit Phil. Jac. Maussacum Not. ad Harpocrat. in ἨΦαιστία & Vossium lib. III. de Hist. Gr. Nic. v. Loensis in Miscell. Epiphyl. p. 354. citatus Daumio Epist. ad Reinesium XX. & ille quem innuit Reinesius Var. lect. lib. 2. c. 8. duos Dionysios, utut ætate, scriptis & patria differant pro uno eodemque agnoscunt. Dicis profecto ob ignoratam hanc Dionysii præsentis allegationem debere ludibrium Adralexæ adunum omnes. Hæc auctor Indicis Lipsiæ ad me transmissi.

- Dionysius Chalcidensis I. 558. 1024.
lib. I. κίττων IV. 264.
- Dionysius Milesius I. 3. 1161. III. 242. IV. 223. 228.
ἐν τοῖς Ἀργοναύταις II. 207. 1147.
ἐν ἀτῶν Ἀργοναυτικῶν III. 200. IV. 119. ἐν β. IV. 1153.
- Dionysius Mytilenæus I. 1289. IV. 177.
- Dionysodorus I. 917.
- Dionysophanes I. 826.
- Diophanes lib. I. τὸ ποντικῶν ἰσχυρῶν III. 241.
- Dioscorides I. 741.
- Duris I. 211. 498. II. 1253.
lib. XV. μακεδονικῶν IV. 264.
- Empedocles I. 498.
- Ephorus I. 976. 1276. II. 168. 1031. IV. 269.
lib. I. I. 1168.
lib. IV. II. 360.
lib. V. I. 1289. II. 847.
lib. IX. I. 1037. II. 967.
- Epicharmus II. 98.
- Epimenides II. 1125. III. 241. IV. 57.
- Eratosthenes I. 482. 565. 972. II. 42. 401. 1251. IV. 280.
ἐν τῷ ἀρχιπεπτικῷ I. 567. III. 232.
ἐν γεωγραφίᾳ IV. 131.
lib. III. γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφικῶν I V. 259. 284. 310. 1215.
ἐν τῷ ἐρμῇ I. 972. III. 801.
- Erycius II. 127.
- Evanthes ἐν τοῖς μυθικοῖς I. 1063. 1065.
- Eudoxus ἐν τῇ περὶ ὁδοῦ IV. 264.
lib. IV. τὸ περὶ ὁδοῦ I. 922.
- Eumelus I. 146. II. 948. III. 1371.
ἐκ κορινθιακῆς I. 148.
ἐν τῇ τιτανομαχίᾳ I. 1165.
- Eumolpus I. 696.
- Euphorion I. 40. 179. 1063. 1119. II. 352. 354. 359. IV. 54.
ἐν Ἀπολλωνίῳ (Vide Reines. ad Daum. Epist. 85. p. 215.) I. 1063.
- Eupolis IV. 144.
ἐν Βασιλείᾳ I. 1139.
- Euripides I. 498. 1077. 1079. 1266. 1281. II. 253. 910. III. 1621. IV. 71. & 269. II. 12. 13. 43. III. 4. IV. 9. 23. (ubi pro Εἰλεμῶνδε legendum : Ναῖα μὲν ἦδε ex Helenæ initio)
ἐν Βασιλείᾳ I. 636.
περὶ θῶ IV. 144.
ἐν Φενίῳ IV. 808.
ἐν Φερίῳ II. 384.
- Garamas IV. 1492. nomen, ut videtur, corruptum.
- Gigantomachia auctor I. 555.
- Glossographi I. 402. II. 436.
- Hecataeus Milesius I. 256. II. 677. 948. 1002. IV. 259. 266. 284.
lib. I. ἰσχυρῶν I. 551.
περὶ τῶν περὶ βορέων II. 677.
- Hegesagoras ἐν τοῖς μετὰ τοῖς **
- Hegesistratus Ephesius II. 401.
- Y y y Hel-

- Hellanicus I. 40. 131. 146. 608. 769. 916. bis. 1129. 1207. II. 178. 401. 713. 1055. 1057. 1147. III. 265. 335. 1084. 1185. bis.
 ἐν τῇ περὶ Ἀργαδικῆς I. 162.
 lib. I. τῆς Δευκαλιωνίας III. 1085.
 ἐν τῇ περὶ Ἑθνῶν IV. 322.
 lib. I. Τραϊκῶν I. 916.
 lib. I. Φορωνίδος III. 1178.
 Heracleon III. 2.
 ἐν τῇ πρὸς Ἰλιάδῃ I. 769.
 Hermippus IV. 269.
 Hermogenes ἐν τῇ περὶ Φρυγίας II. 724.
 Herodianus I. 232. II. 401. 1274.
 ἐν τῇ καθόλου II. 401.
 lib. II. }
 lib. III. } I. 1297.
 } I. 783.
 } 1047.
 } II. 17.
 } 110.
 lib. V. } τῇ καθόλου } II. 793.
 lib. VI. } II. 1057.
 } IV. 322.
 lib. VIII. } I. 54.
 lib. X. } IV. 1309.
 lib. XX. } I. 1289.
 Herodorus I. 23. 31. 45. 127. 139. 211. 747. 1024. 1289. II. 354. 534. 686. 754. 850. 856. 897. 1125. 1147. 1214. 1252. IV. 86. 87.
 ἐν τοῖς Ἀργοναύταις five Ἀργοναυτικοῖς II. 903. III. 594. IV. 259.
 I. 71. 773. 943.
 ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλείας II. 817.
 Herodotus II. 677. III. 1084. IV. 269. 277. ἐν β. I. 1024.
 Hesiodus I. 45. 156. 456. 482. 498. 730. 747. 824. 859. 1165. II. 178. 187. 276. 296. 297. 440. 1253. III. 265. 202. 242. 311. bis. 1034. IV. 54. 57. 259. 266. 284. 892. 1396.
 ἐν ταῖς καλῶς λεγόμεναις μεγάλαις ἡοίαις I. 118. 1125. Lib. 4. 57. 828.
 ἐν ἀκαταλόγων Lib. 3. 1085.
 ἐν τῇ γ' ἀκαταλόγῳ Lib. 2. 181.
 ἐν τῇ Κήρυκος γράμῳ Lib. 1. 1289.
 Hippias Delius ἐν Ἑθνῶν ὀνομαστικῇ Lib. 3. 1178.
 Hipponax Lib. 2. 127. Lib. 4. 322.
 Hippys. Lib. 4. 261.
 Ὀϊσοεικός. Lib. 4. 1174.
 Homerus Lib. 1. 5. 11. 40. bis. 57. 68. 69. 87. 149. 152. 156. 164. 176. 179. 184. 204. 224. 262. 264. 272. 275. ter. 296. bis. 303. 304. 305. 322. 408. 413. 431. 436. 441. 468. 482. 498. 517. bis. 537. 558. 587. 608. 631. 650. 665. 723. 735. 760. ter. 783. 794. 831. 834. 859. 862. 893. 904. 910. 919. 922. 923. 932. 933. 949. 955. 1016. 1026. 1035. 1049. 1062. 1079. 1081. 1089. 1115. 1123. bis. 1141. 1146. 1166. 1180. 1207. 1300. 1309. 1310. 1350. 1354. Lib. 2. 42. 106. 115. 123. 128. 257. 261. 263. 276. 285. 359. 398. 547. 633. 779. 943. bis. 944. 1055. 1089. 1203. 1286. Lib. 3. 52. 53. 129.

120. 146. 233. 257. 281. 291. 453.
 761. 774. 806. 875. 898. 996.
 1006. 1017. bis. 1241. 1338.
 Lib. 4. 14. 111. 175. 565. 761.
 828. 974. 992. 1093. 1329. 1404.
 1558. 1014. 1636. 1659.
 ἐν τῇ Βοιωτίᾳ Lib. 1. 884.
 ἐν Καταλόγῳ Lib. 1. 977.
 ἐν Ὀδυσσεύᾳ Lib. 2. 440. 875.
- Ibycus Lib. 1. 146. 287. Lib. II.
 780. Lib. 3. 26. 106. Lib. 4.
 814. 1348.
 ἐν α. Lib. 4. 57. 814.
 ἐν τῇ εἰς Γοργιανῶδῃ Lib. 3. 158.
- Idomeneus lib. 1. Τρωϊκῶν Lib. I.
 916.
- Jon ἐν διθυραμβῶν Lib. 1. 1165.
- Irenæus Lib. 2. 127. 904. 1017.
 ἐν α Απολλωνίᾳ Lib. 1. 1299.
- Isocrates Lib. 1. 40. 485. 981.
- Ister sive Istrus Lib. 2. 207.
- Leander Lib. 2. 708. bis.
- Learchus **
- Leo lib. 1. τὸ πρὸς τὴν μητίερα Lib. 4.
 262.
 ἐν περιπλῶν Lib. 2. 297.
- Οἱ γεγραφότες περὶ κύπρις καὶ λιβύ-
 ης Lib. 4. 1552.
- Lucianus Lib. 2. 329.
- Lycophron. Lib. 2. 285.
- Lyfimachus Alexandrinus
 ἐν α τῶν Θηβαϊκῶν Lib. 3. 1177.
 β τῶν Νόσων Lib. 1. 558.
- Lysippus Epirotas ἐν τῷ στήθεραφο-
 μέ-
 Υ γ γ 2
- Lib. 4.
 1093.
- Menander Lib. 1. 721. 1125. lib.
 2. 121. Lib. 3. 294.
- Metrodorus lib. 1. περὶ ἰσορίας Lib.
 4. 834.
 lib. 1. τῶν περὶ Τιχερίων Lib. 4.
 133.
- Mnaseas Lib. 1. 131. 917. Lib. 2.
 503. 677. 1055. Lib. 4. 264.
 α περὶ Ἀζίας Lib. 1. 1129.
- Mnesimachus Phaselites Lib. 2.
 479.
 ἐν διακόσμοις Lib. 4. 1412.
 ἐν τῇ Ευρώπῃ Lib. 2. 1017.
 ἐν α περὶ Σκυθῶν. Lib. 2. 1017.
- Moeris Lib. 2. 789.
- Musæus Lib. 3. 467. 1034. 1377.
 ἐν τοῖς εἰς Μυσταῖσι ἀναφερομένοις
 Lib. 3. 1.
 ἐν γ' τῶν εἰς Μυσταῖσι ἀναφερομέ-
 νων Lib. 4. 156.
 ἐν τῷ περὶ ἰοθμίων Lib. 3. 1239.
 ἐν γ' τῆς Τιτανογεαφίας Lib. 3.
 1178.
- Myclus Neapolitanus Lib. 4.
 1405.
- Myrleanus. Vide Asclepius.
- Myrtilus ἐν α Λεσβιακῶν Lib. 1.
 615.
- Naucratis. Vide Staphylus.
- Ναυπακτικὰ πεποιηκῶς. Vide Neo-
 ptolemus.
- Nearchus Lib. 1. 308.
- Neoptolemus, ὁ τὰ ναυπακτικὰ ποι-
 ῆσας

- ἡσας Lib. 2. 299. Lib. 3. 242.
 513. Lib. 4. 59. 86. 87.
 Nicagoras Lib. 4. 269.
 Nicander Colophonius Lib. 1. 29.
 Lib. 2. 130.
 ἐν β' Αἰτολικῶν Lib. 4. 57. ἐν γ'. lib.
 1. 419.
 ἐν β' ἑτεροισιδῶν Lib. 1. 1236.
 ἐν β' Ευρώπης Lib. 4. 57.
 ἐν α' Ὀιταῖκων Lib. 1. 1304.
 Nicanor Cyrenæus (ἐν μετονομα-
 ρίαις) Lib. 4. 262.
 Nicocrates Lib. 1. 831. bis.
 Nymphis Heracleotes Lib. 2. 168.
 674. 780. 789. 856.
 ἐν τῷ περὶ Ηρακλείας Lib. 2. 652.
 817.
 ἐν α' περὶ Ηρακλείας lib. 2. 731.
 734.
 ἐν ε' περὶ Ηρακλείας Lib. 4. 247.
 Nymphodorus Lib. 2. 1031. Lib.
 3. 202. Lib. 4. 1470.
 ἐν πσικόμοις Lib. 2. 1012.
 Onasus ἐν β' Ἀμαζονίδων Lib. 1.
 1207. τῶν Αμαζονικῶν. 1236.
 Oraculum Lib. 2. 366.
 Orpheus Lib. 1. 23. 495. 557.
 1134. Lib. 2. 262. 686. 931.
 Lib. 3. 26.
 Ὀρφικά. Lib. 2. 948. Lib. 3. 1. bis.
 467.
 Palamedes Lib. 1. 704. Lib. 3.
 106. Lib. 4. 1563.
 Panyalis ἐν λυδία. Lib. 4. 1147.
 Pausanias Lib. 4. 1187.
 Perigenes ἐν τῷ περὶ τῆς χαλκιδικῆς
 (nisi scribendum ducas χαλδαί-
 κῆς) τῶν μαθημάτων. Lib. 3.
 1377.
 Phanodicus ἐν τοῖς Δηλιακοῖς Lib. 1.
 419.
 lib. 1. Δηλιακῶν Lib. 1. 211.
 Pherecydes (Atheniensis) Lib. 1.
 4. 45. bis. 139. 152. 211. 230.
 411. 645. 735. 752. 760. 831.
 1129. bis. 1289. Lib. 2. 178.
 373. 500. 992. 1055. 1235. Lib.
 3. 62. 230. 467. 1085. Lib. 4.
 57.
 Lib. 1. 4. 1091.
 lib. 2. 1. 146. 1213. Lib. 2.
 992. 1252. Lib. 4. 1715.
 lib. 3. 1. 1212.
 lib. 4. 3. 1185.
 lib. 5. 3. 1178.
 lib. 6. 1. 23. Lib. 2. 181. 271.
 299. 1153. lib. 3. 411.
 lib. 7. 4. 156. 223. 228.
 lib. 8. 1. 188.
 lib. 9. 1. 102.
 ἐν ἰ. ἱστορίαις lib. 1. 741. lib. 4. 1396.
 lib. 12. 4. 1091.
 ἐν τῇ Θεογονίᾳ Lib. 2. 1214.
 Philammon. Lib. 1. 23.
 Philetas lib. 1. 1298. Lib. 2. 279.
 ἐν ἀπάκταις γλώσσας Lib. 4. 989.
 ἐν τηλέφῳ Lib. 4. 1141.
 Philo Lib. 3. 118.
 Philochorus ἐν τῷ περὶ Θυζίων Lib. 1.
 517.
 Pa- Philostephanus lib. 1. 985. 1044.
 Lib.

- Lib. 2. 706. 948. bis. L. 3. 1242.
 ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν Lib. 2. 124.
 ὁ πλὴν Φορωνίδα σωθεῖς. Lib. 1.
 1129.
 ὅτ' οὐ Φρυγίης λόγος θράσος. Lib. 1.
 558.
 Phylarchus. Lib. 2. 400. ἐν ζ'. Lib.
 4. 1561.
 Physiologi Lib. 2. 360.
 Pindarus Lib. 1. 57. 411. 752.
 1087. 1289. Lib. 2. 479. Lib.
 3. 1243. Lib. 4. 1552. 1567.
 1750.
 ἐκ Παϊάνων Lib. 1. 1086.
 ἐν Πιθουρίαις Lib. 2. 500. Lib. 4.
 259. 1750.
 ἐν Πιθουρίαις ἐν τῇ εἰς Ἀρκεσίλαον
 ᾠδῇ lib. 4. 1552.
 Pisander Lib. 1. 152. 471. 1196.
 Lib. 2. 98. 1189. Lib. 4. 57.
 1396.
 Pisistratus Liparæus Lib. 4. 786.
 Polemon ἐν κρίσει Ἰταλικῶν καὶ Σι-
 κελικῶν Lib. 4. 324.
 Polygnostus ἐν τοῖς περὶ κοζίκας. Lib.
 1. 995.
 Posidippus Epigrammatographus
 Lib. 1. 1289.
 Posidonius Lib. 2. 106. 677.
 Promachidas. lege cum Vossio
 Promathidas.
 Promathidas (Heracleotes, Athe-
 næo etiam laudatus) libris περὶ
 Ἡρακλείας Lib. 1. 1125. Lib. 2.
 817. 847. 913. 931.
 Proxenus Lib. 1. 97.
 Pythæ
 Pythænetus ἐν ᾧ περὶ Αἰγίνης. lib.
 4. 1712.
 Pythagoras Lib. 1. 645.
 Pytheas ἐν γῆς περιόδῳ Lib. 4. 761.
 Pythius (Apollo in oraculo) Lib.
 2. 366.
 Rhianus Lib. 3. 1. & 1089.
 Sappho Lib. 1. 727. 1123. Lib. 3.
 26. Lib. 4. 57.
 Σχολιογράφοι Lib. 3. 375.
 Scylax Caryandensis Lib. 1. 1177.
 Lib. 4. 1215.
 Scymnus Lib. 4. 254. ἐν ταῖς περὶ
 Ἀσίας Lib. 4. 272.
 ἐν 15' περὶ Ευρώπης Lib. 4.
 264.
 Soleucus ἐν συμμίκτηις Lib. 2. 1055.
 Semus Lib. 1. 1304.
 Silenus ἐν γλωσσαῖς Lib. 1. 1299.
 Simonides Lib. 1. 211. 583. Lib.
 3. 814. Lib. 4. 177. 814. Ge-
 nealogus Lib. 2. 868.
 ἐν τῇ ναυμαχίᾳ Lib. 1. 211.
 ἐν συμμίκτηις Lib. 1. 763.
 Socrates Lib. 4. 972.
 ἐν τῷ πρὸς Εὐδοθεον Lib. 1. 1207.
 Apud Suidam in χιάλειν est ἰσο-
 κρατής ἐν τοῖς πρὸς Εὐδοθεον.
 ἐν ταῖς ὀπικλήσεσι Lib. 1. 966.
 Sophocles Lib. 1. 1079. 1115. Lib.
 2. 178. Lib. 3. 242. 281. 1371.
 Lib. 4. 269.
 ἐν Αἰαντι μασιγοφόρῳ Lib. 1.
 1337.
 ἐν Ἀχιλλέως ἐρωταῖς Lib. 4. 816.
 Yyy 3

- ἐν Ἰνῶχῳ Lib. 1. 580.
 ἐν Ἰξίονι Lib. 4. 14.
 ἐν Κολχίσι Lib. 3. 1039. 1370.
 Lib. 4. 28.
 ἐν Κωφοῖς σατυροῖς Lib. 1. 972.
 1125.
 ἐν Λημνίαις Lib. 773.
 ἐν Ναυπάκτῳ Lib. 4. 1695. sed
 leg. Ναυπλῖω, ut ad Suidam in
 κατὰ λαὸς ἐ Photii Lexico ob-
 servavit doctiss. Neocorus.
 ἐν Πολυξένη Lib. 2. 1123.
 ἐν Ριζοτόμοις Lib. 3. 1213.
 ἐν Σκυθαῖς Lib. 4. 223. 284.
 ἐν Τάλλῳ Lib. 4. 1647.
 ἐν Φινεί Lib. 2. 178.
 Sosiphanes ἐν Μελεάχῳ Lib. 3. 553.
 Sotratrus lib. 4. περὶ ζώων Lib. 1.
 1265.
 Staphylus Naucratis Lib. 1. 580.
 ἐν αὐτῶν περὶ Θεσσαλίας Lib. 4.
 816.
 Stefichorus Lib. 1. 230. Lib. 3.
 106. Lib. 4. 972. 1310.
 ἐν τῇ Γυρλονίδι Lib. 1. 211.
 ἐν τῇ Σκύλλῃ Lib. 4. 828.
 Stefimbrotus Lib. 1. 1125. 1304.
 Strabo ἐν γεωγραφικοῖς Lib. 2.
 944.
 Suidas περὶ Εὐβοίας πεπταγματευ-
 μάτων Lib. 1. 558.
 ἐν Θεσσαλικοῖς Lib. 1. 555.
 ἐν αὐτῶν Θεσσαλικῶν Lib. 2. 1235. ἐν
 β' Lib. 2. 1017. ἐν γ' τῶν περὶ
 Θεσσαλίαν. Lib. 4. 816.
 Tarrhæus Lib. 1. 187. 1040. 1083.
 1165.
 Thales Lib. 1. 498. Milesius lib. 4.
 269.
 Theochrestus Lib. 1. Λιβυκῶν Lib.
 4. 1750.
 Theocritus lib. 1. 152. 1079. 1289.
 Lib. 2. 8. Lib. 4. 57.
 ἐν τοῖς βακχολικοῖς ἐν τῷ Ἰλα Ὀπι-
 γραφομένῳ Lib. 1. 1236.
 Theodorus ἐν εἰκοσῷ ἐνάτῳ. Lib. 4.
 264. Confer Schol. Aristoph.
 Theolytus Lib. 1. 623.
 Theophanes Lib. 1. 1125. Lib. 2.
 1252.
 Theophrastus Lib. 2. 1252. Lib. 4.
 202.
 ἐν ἰσοθακοῖς ὑπομνήμασι Lib. 4.
 834.
 ἐν τῇ πρὸς Φανίαν Ὀπισθολῇ Lib. 1.
 972.
 ἐν τῷ περὶ φυτῶν Lib. 1. 872.
 Theopompus ἐν αὐτῷ 308. Lib. 4.
 1187.
 ἐν γ'. Lib. 4. 272.
 ἐν καὶ Lib. 4. 308.
 ἐν κε Lib. 4. 672.
 ἐν ἐποποιῖς Lib. 4. 57.
 Timæus Lib. 2. 400. Lib. 4. 786.
 965. 983. 1153. 1216. 1217.
 Timagetus Lib. 2. 1033. Lib. 4.
 284.
 ἐν λιμέσιν Lib. 4. 324. τῷ περὶ λι-
 μέων. Lib. 4. 306.
 ἐν αὐτῷ περὶ λιμένων Lib. 4. 259.
 Timonax ἐν αὐτῶν Σικελικῶν Lib.
 4. 1217.

lib.

ἐν α' περὶ Σκυθῶν Lib. 4. 328.	Xanthus Lib. 2. 724.
ἐν β' Σκυθῶν Lib. 3. 1235.	Xenagoras Lib. 1. 633. IV. 264.
Timosthenes lib. 2. 519. 526. 533.	ἐν α' χερσῶν Lib. 4. 262.
Lib. 4. 1712. Confer supra in Demosthene.	Zeno. Lib. 1. 498.
ἐν τῷ ἐξηγητικῷ Lib. 3. 846.	Zenodotus Lib. 1. 1081.
Tryphon Lib. 1. 907,	ἐν γλώσσῃς Lib. 2. 1007.
Xan-	Zenothemis Lib. 2. 967.

CAPUT XXII.

DE ARCHIMEDE Syracusano,
APOLLONIO Pergæo & EUTOCIO
Ascalonita.

Archimedis genus & atas. 1. Ejus liber de sphaera ac cylindro. 2. De circuli dimensione. 3. De centrīs gravium planorum. 4. De Conoidibus & sphaeroidibus. 5. De lineis spiralibus. 6. De quadratura parabola. 7. Psammites. 8. De iis quæ in aquis vehuntur. 9. Assumtorum, sive lemmatum liber. 10. De speculis ustoriiis. 11. Scripta inedita. 12. Et deperdita. 13. Dialectus quo usus est, & scriptores in Archimedem deperditi. 14. Varia & admiranda Archimedis inventa. 15. Archimedis scriptorum editiones. 16. De APOLLONIO PERGÆO. 17. Ejus Conicorum libri. 18. Editiones. 19. Scripta deperdita. 20. De Eutocio Ascalonita & ejus scriptis. 21.

I.

ARGHIMEDES Syracusanus, (*) non humilis homunculus à pulvere

(*) Solinus c. 6, ubi de Syraculis: *Hinc domo Archimedes, qui juxta siderum disciplinam machinarius commentator fuit*, hoc est, si recte verba intelligo, & Astronomiæ callentissimus, siderumque, ut de eodem Livius XXIV. 34. *spectator* unicus fuit, & in Mechanicis plurima felicissime commentus est.

vere & radio (b) excitandus, sed genere nobili fuit, Regis Hieronis cognatus (c) & amicus, atque ingenio gloriam, quam Reges innumeri, consecutus majorem. Nam in omni genere Geometricæ, sideralis ac machinalis disciplinæ, incredibili industria (d) ac subtilitate multa admiranda & ante ipsum inaudita reperit. In Ægypto (e) edoctus ibidem inventis cochleis ad aquas exhauriendas aggeribusque conditis sempiternam post se reliquit memoriam beneficii singularis ac divini. Cumque Syracusa caput Siciliæ à Romanis gravissima obsidione vexaretur, solus per tres annos (f) sollertibus inventis suis patriam defendit. Denique, postquam Dianæ festo (g) opera transfuga potiri sunt urbe Romani, abirrupente milite & circulos ejus formasque descriptas parum curante obruncatus est (h) Anno U. C 542. Olymp. CXLII. ante CHRISTUM natum 212. quinq; amplius annis major septuagenario. (i) Consul Marcellus victor qui hoc factum dolebat (k) &

(b) Cicero V. Tusc. Quæst. c. 23. ubi Archimedis conditionem præfert vitæ Dionysii Siciliæ tyranni: *ex eodem urbe humilem homuncululum à pulvere & radio excitabo, qui multis annis post fuit, Archimedes.*

(c) Plutarchus in Marcello p. 305. *Και μέντοι καὶ Ἀρχιμήδης Ἰέρωνι τῷ βασιλεὶ συγγενὴς ὢν καὶ φίλος &c.*

(d) Plutarch. pag. 307. quo in loco cibi sæpe ac potus oblitum refert. Idem alibi in libro, quod sibi videri non possit secundum Epicurum pag. 1094. & libro, quod seni gerenda sit Resp. pag. 786. narrat à servis non raro abreptum vestibusque exutum & unctum, strigili in uncto corpore lineas duxisse, quod notavit etiam Stobæus serm. 29. *περὶ φιλοπονίας* P. 206. Cicero V. de finibus p. 137. Quem ardorem studii censuris fuisse in Archimede, qui dum in pulvere quædam describit attentus, ne Patriam quidem captam senserit. Subtilissimus exquisitor dicitur Cassiodoro, VII. variar. Epist. V.

(e) Diodorus Sic. lib. V. p. 217. *Abulpharajus p. 41. Esclari etiam Mathematicis fuit Archimedes, qui Græcus fuit, at scientiam ab Ægyptiis hausit. Dicitur aggeribus vinxisse terras plerarumque Ægypti villarum & fundamenta posuisse pontium quibus a pago in pagum transitur cum excreverit Nilus.*

(f) Livius XXV. 31. Itaque Florum II. 6. 31 merito reprehendit Saksnassius.

(g) Plutarchus Marcello p. 308. Polyænus VIII. 11. & 12. Syncellus p. 285. Tzet. z. Chil. v. 134.

(h) Livius XXV. 31 Plutarchus Marcellio p. 308. seq. Valerius Max. VIII. 7. Silius Italicus XIV. 677. seq. Tzetzes Chil. II. v. 135. seq. Militi irrumpenti dictam ab Archimede: *τὴν κεφαλὴν καὶ μὴ τὰν γαστέρα*, ut ex veterum aliquo tradit Georgius Valla lib. 1. de rebus expetendis & fugiendis c. 6.

(i) Tzetzes Chil. II. v. 105.

(k) Cicero lib. IV. in Verrem c. 58. Julius Firmicus V. Mathes. p. 77.

& deserto edicto prohibuerat, (l) inter triumphales laureas lugubri more illum extinctum deflevit, & corpus cognatis superstitionibus honeste sepeliendum tradidit (m) ipsosque honore est prosecutus. (n) Tumulo Archimedis, quod vivus ab amicis rogaverat (o) imposita est figura sphaeræ in cylindro, cum epigrammate, de ratione, quam cylinder solidus continens haberet, ad Sphaeram in ea contentam. Hæc à Cicerone (p) cum Quæstorem Siciliæ ageret, multis post Archimedis mortem annis reperta est ante portam Syracusæ Agrigentinam, exelsis fere penitus epigrammatis verbis, neglecta vulgo & non multum è dumis eminente columella. Atque etiamnum sphaeræ figuram ac cylindri observare licet, in Archimedis haud dubie memoriam, exstare in numis quibusdam priscis Syracusanorum apud Parutam. (q) Thema ejus Genethliacum nescio qua fide exponit Julius Firmicus libro V. Mathes. pag. 77. Effigiem exhibet Jacobus Gronovius Vir Cl. tomo tertio thesauri Antiquitatum Græcarum, charta, quæ literam m inscriptam habet.

II. Scripta Archimedis hæc ad nos pervenerunt:

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΦΑΙΡΑΣ * ΚΑΙ ΚΥΛΙΝΔΡΟΥ, de Sphaeris & Cylindris libri II. ad Dositheum. In hos libros exstat commentarius Græce scriptus ab Eutocio Ascalonita, de quo infra §. ult. dixi. MS. codicem horum librorum, qui Georgii Vallæ fuit, laudat Guil. Philander ad Vitruvium IX. 3. in quo præter linguæ Doricæ proprietatem & omissionem spirituum atque accentuum restatur occurrisse subinde syllabarum & dictionum notas, quæ ne à Græcis quidem ipsis hoc tempore satis agnoscantur.

Z z z

Editi

(l) Valerius Max. VIII. 7. extern. 7. Plinius Hist. natural. VII. 37.

(m) Livius XXV. 31.

(n) Plutarchus Marcello. p. 309.

(o) Plutarchus p. 307. Πολλὰν δὲ καὶ καλῶν εὐρετῆς γεγωνὶς λέγεται τῶν Φίλων δεινῶν καὶ τῶν συγγενῶν, ὅπως αὐτὸς μετὰ τὴν τελευταίαν ἐπισήλωσιν τῶν πατρῴων περιλαμβάνοντα τὴν σφαῖραν ἐν τῷ Κυλινδρῷ ἐπιγράψαντες τὸν λόγον τῆς ὑπερβολῆς & περιέχοντες ὅσα ἐστὶν πρὸς τὸ περιεχόμενον.

(p) Cicero V. Tusculanar. quæst. c. 23.

(q) Vide illust. Spanhemium ad Orat. x Juliani p. 307.

Editi etiam sunt cum Synopsi Mathematica Marii Merfenni & Græce cum libro de circuli dimensione Paris. 1561. Loca quædam Eutocii emendavit Marcus Meibomius dialogo de proportionibus. Hafniæ 1655. fol. 1.

III. ΚΥΚΛΟΥ ΜΕΤΡΗΣΙΣ, *de circuli dimensione liber*, quem in duobus Geometricorum elementorum libris Lugd. Bat. 1594. fol. præter rem reprehendit vir sumus *Josephus Scaliger*, vindicavit *Adrianus Romanus* eques auratus in Apologia pro Archimede & exercitationibus Cyclicis contra Scaligerum, Orontium Finæum & Raymarum Ursinum, in decem dialogos distributa, Wurceburgi 1597. fol. Hic Archimedis liber lucem vidit etiam Paris. 1561. & cum præfat. Christoph. Meureri Lips. 1602. sed Græcis *Eutocii* commentariis illustratus cum versione ac notis *Joh. Wallisii* prodit Oxon. 1676. 8. & in tertio tomo Operum viri hujus præstantissimi, ibid. 1699. fol. Confer Cyclometrica Willebrodi Snellii, & quæ de quadratura Circuli scripsere contra Scaligerum Jac. Christmannus & Franciscus Vieta, contra Tho. Gephyrandrum Casp. Schottus Magiæ universal. p. 756. Contra Gregorium de S. Vincentio Marcus Meibomius lib. de proportionibus p. 100. & 197. seq. Aliis, quos de subrili hoc argumento laudat Vossius p. 136. de scientiis Mathematicis, & Georgius Paschius lib. de inventis nov-antiquis p. 514. seq. edit. secundæ, addes ex eodem Vossio p. 94. Hippocratem Chium p. 182. 333. Guilelmum Grisauntum p. 228. 333. Franciscum Leodicensem p. 335. Joh. Buteonem p. 435. seq. Joh. Campanum, ac præter hos Tho. Hobbesium, Antonium Pimentam, (a) G. G. Leibnizium (b) Detlevum Cluverum (c) & Ben Ithem scriptorem Arabem antiquum, quem à Petro de la Valle latinum factum testatur Leo Allatius in apibus Urbanis p. 226. Quod Geometrice demonstrari non possit circuli quadratura, disputatur in Ephemeridibus Parisiensibus Anni 1697. p. 199. edit. Amst. Memorat hunc Archimedis librum Proclus quoque 4. in primum Euclidis p. 110.

IV. ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΊΣΟΡΡΟΠΙΚΩΝ ἢ ΚΕΝΤΡΑ ΒΑΡΩΝ ΕΠΙΠΕΔΩΝ *de planis aequiponderantibus, sive, de centrīs gravium planorum libri II.* Hos quoque libros Græco commentario illustravit *Eutocius*. Κεντροβα-
ρεια

(a) Giornale de Letterati in Parma A. 1687. p. 56. seq.

(b) Acta Erudit. 1682. p. 41. seq.

(c) Acta Erud. 1686. p. 366.

εἰκὰς vocat Tzetzes Chil. XIII, v. 974. & Simplicius in 2. de Cælo comment. 63. prodire Pifauri A. 1588. fol. Gallice vertit Petrus Forcadet Paris. 1565. 4. Confer de hoc argumento Pappum libro VIII. p. 450. Meminit ejusdem operis Archimedei Proclus 3. ad primum Euclidis pag. 51.

V. ΠΕΡΙ ἀμβλυγωνίων κωνοειδῶν καὶ σφαίρων De figuris Conoidibus obtusis & de Sphaeroidibus libri II. ad Dositheum. In editione Francisci Maurolyci Nobilis Siculi Panorm. 1685. Nam in prioribus editionibus ex Archimedis sententia recte ut unus liber occurrit. Memorat Archimedes sub init. se in alio libro ad eundem Dositheum egisse περὶ ὀρθογωνίων κωνοειδῶν. Confer Joh. Kepleri Vas Austriacum.

VI. ΠΕΡΙ ἑλίκων de lineis spiralibus liber ad eundem Dositheum, in quo theoremata super illo argumento à Conone Archimedis amico & celebri Geometra ante plures annos defuncto inexplicata relicta exponit. Confer Ismaelis Bullialdi librū de hoc argumento cū exercitationibus ejus Geometricis editum Paris. 1657. 4. Ad hunc librum respicit Archimedes sub initium librorum de sphaera & cylindro, quos postea edidisse ex hoc ipso constat.

VII. ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΒΟΛΗΣ Liber de quadratura parabolæ, ad eundem Dositheum missus, Conone, quem hic iterum laudat, jam defuncto.

VIII. ΨΑΜΜΙΤΗΣ De numero arena liber ad Regem Gelonem, quo probat non esse infinitum, sed efferi & colligi posse si vel maxime orbis terrarum totus arena constet. Hujus libri quatuor existant versiones Una Jacobi Cremonensis ab Hervagio edita, altera Fred. Commandini qui longe melius vertit, & notas etiam addidit, sed mendoso codice usus Venet. 1558. fol. tertia Dav. Rivalti, qui Commandini versionem ac notas vel non vidit, vel neglexit, multa pejus posuit: quarta denique accuratissima Joh. Wallisii, qui alio charactere subinde verba quædam sensui illustrando addidit & castigationes ad contextum græcum subjecit. Oxon. 1676. 8. & tomo tertio operum Wallisii ibid. 1699 fol. Illustravit hunc librum etiam Christophorus Clavius Bambergensis Jesuita rei Mathematicæ peritissimus commenrario in Sphæram Johannis de Sacroboſco p. 237. seq. & Paschasius Hammelius Paris. 1557. 8. Consule etiam, si placet, Marium Mersennum ad sex prima Geneseos capita pag. 51. seq.

IX. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ἑχόμενων De iis, quæ aquis innatant librè

Zzz 2

II. qui

II. qui in Basileensi editione desiderantur, sed in Rivaltina Græce ac latine exstant, & latine ex versione *Fred. Commandini* cum ejus commentariis prodierant Bononiæ A. 1565. 4. & Pisauri 1572. 4. cum Aristarcho de magnitudinibus & distantis Solis & Lunæ. Meminit hujus libri Archimedis Strabo lib. 1. p. 54. & Pappus Alex. in præmio libri octavi Mathematicarum collectionum. Respicit etiam Vistruvius VIII. 6. A doctissimo Meurfio in Bibl. græca hoc opus & alia quædam præter rem, ut existimo, tribuuntur Archimedi Tralliano.

X. ASSUMTORUM sive LEMMATUM liber latine tantum cum tribus libris Apollonii Pergæi editus ab *Abrahamo Ecchellenfi*, qui hunc librum & Apollonii Conicorum V, VI. VII. ex Arabico vertit, adjutus à *Joh. Alphonso Borello*, qui Arabice ignarus tam callebat Mathematicas disciplinas, quam harum imperitus Ecchellenfis bene callebat Arabice. Prodiit Ecchellenfis translatio cum Borelli notis Florentiæ 1661. fol. Alteram editionem hujus libri Arabico-latina debemus viro doctissimo *Johanni Gravio* Anglo. Lond. 1659. fol. Confer Acta Eruditorum A. 1700. p. 518. & Tho. Smithum in *Joh. Gravii* vita p. 28.

XI. ΠΕΡΙ ΚΑΤΟΠΤΡΩΝ ΚΑΤΣΤΙΚΩΝ, DE SPECULIS COMBURENTIBUS parabolicis, κατόπτρων πύς ἐξάψεις vocat Tzetz. Chiliad. II. v. 153. & XIII. v. 974. Hunc putant librum notari ab Apulejo in Apologia p. 20. *Alia præterea ejusdem modi plurima, (de ratione speculorum planorum, tumidorum & globosorum cavorumque) quæ tractat volumine ingenti Archimedes Syracusanus, vir in omni quidem Geometria multum ante alios admirabili subtilitate, sed baud sciam, an præter hæc vel maxime memorandus, quod inspexerat speculum sepe ac diligenter.* Exstat sub Archimedis nomine liber de speculis ustoriis ex Arabico translatus latine ab *Antonio Gogava*. Occurrit hic liber etiam in Archimede Maurolyci, sed inter externa, & *Prolemaeo* Mathematico tribuitur. Archimedi suppositus videtur etiam ex sententia Gabrielis Naudæi Syntagm. de studio militari p. 658. quia mentio in illo fit Apollonii Pergæi, qui Archimede* junior fuerit. Dioclis librum περὶ πυρῶν laudat Eutocius in lib. 2. de sphaera ac cylindro p. 30. & 15. De Anthemii Tralliani libro περὶ πυρῶν μηχανημάτων, qui cum versione licet imperfecta Claudii Ancantheri Mathematici MS. exstat in Bibl. Vindobonensi, & in quo itidem de speculis ustoriis egit; vide, si placet, Lambecium VIII. commentar. pag. 191. seq.

XII.

* Longis temporibus posteriorem Apollonium scribit Naudæus, sed supparem Archimedi fuisse patebit ex iis quæ dicam infra §. 17.

XII. Scripta inedita Archimedis:

De fractioni Circuli, Arabice per Thebit. Labbe Bibl. nov. MSS. pag. 251.

Perspectiva, Arabice. Labbeus p. 259.

Archimedis elementa Mathematica Hebraice MSta exstare in Bibl. Vaticana testatur Bartoloccus T. 1. Bibl. Rabbinica p. 484.

Opera Geometrica Archimedis in Compendium redacta per Albettam. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 256.

XIII. Scripta Archimedis deperdita:

Ἀρχαὶ ad Zeuxippum. Meminit ipse in Psammite p. 120. & 127. seq. edit. Basil. Confer Wallisium p. 148, ad Pappi fragmentum & ad Archimedem p. 166.

- - Τὰ ὀπισθία καὶ ἔπερ βιβλία
Ἐξ ὧν ἦσαν, Ἀνθ' ἐμὶ * ἢ πᾶς μηχανογράφῳ
Τὰ ὑδρικά * τε γράψαν καὶ τὰ πνευματικὰ τε
Βαρυελικὰ τε σύμπαντα καὶ θαλασσοδομέτρους.

Johann. Tzetzes Chil. XIII. hist. 457. Idem Chil. 2. Hist. 35.

Βαρυελικὸν πνευματικὸν τὰς * ὑδροσκοπικὰς τε
καὶ ἐν τῇ ᾗ γέροντ' ἔβιβλων Ἀρχιμήδους.

Ἐφ' ὅθ' in quod scripsit Theodosius Tripolites, teste Suida;
in Θεοδοῦ.

Περὶ ζυγῶν. Pappus. lib. VIII. collect. problemat. 6. proposi-
10. pag. 461.

Μηχανικά sua memorat ipse Archimedes de quadratura para-
bolæ propof. 6. δεδεικται ἔτι ἐν τοῖς μηχανικοῖς. Nisi intellexit libros de
Zzz 3 pla-

* Apud doctiss. Vossium p. 288. de scientiis Mathematicis hoc verbum redditur *quæ ele-
psydri docet horas metiri*. Sed videntur respici potius quæ Archimedes docuit de
superficie & pondere, quæ in libris ὀχρημένων

planis æquiponderantibus. Confer Vossium de scientiis Ma-
p. 288. quo in loco contradicit sibi ipse Vir doctissimus. Vitruv-
fat. libri VII *Non minus de machinationibus* (scripserunt) *Dia-*
ebytas, Archimedes, Ctesibius, Nymphodorus, Philo Byzantius, Diphita-
das, Polydus, Phyrus (an Sporos?) *Agessistratus*. Porro videri
qui Mechanica tribuit Archimedi Tralliano Philosopho sive G-
tico qui in Homerum commentarium ediderat. At locus Plut-
Marcello p. 307 non negat Archimedes Syracusanum aliq-
plisse Mechanici argumenti, quo principia illius artis & func-
universe tradiderit: sed tantum negat eum scripto exposui-
nem admirandarum illarum machinarum, quæ ipse divino suo
est commentus, quoniam illa veluti parerga quædam duntaxat
ser ludentis Geometriæ, ut aicidem Plutarchus p. 305.

περί σφαιροποιίας, quem solum librum Mechanicum a-
mede compositum affirmavit Carpus apud Pappum proo-
bri VIII.

Librum de sept angulo in circulo memorat Abulpharajus p-
addit rem parum profecto credibilem, Romanos è libris ejus,
cim gestamina combustisse.

Conica, quorum meminit Archimedes ipse libro de qu-
parabolæ & lib. 1. de conoidibus & Sphæroidibus. Et Heracli-
Eutocium existimavit *Apollonium Pergæum* Conica sua ex Ar-
opere, quod ineditum accepit descripsisse: Confer Vossium p-
scientiis Mathematicis. Macrobius II. 3. in somnium Scip.
medes quidem stadiorum numerum deprehendisse se credidit,
“terra superficie luna distaret, & à luna Mercurius, à Mercurio
“Sol à Venere, Mars à Sole, à Marte Jupiter, Saturnus à Jove.
“Sarurni orbe usq; ad ipsum stelliferum cælum omne spatium
“ne emensum putavit. Confer eundem lib. 1. c. 19.

XIV. *Heraclidem* ** (Lembum forte, Confer Jons-
171.) in *Archimedis vita* laudat Eutocius proœmio in lib. de c-
mensione & commentario in Apollonium.

Archimedis scripta quædam ante Eutocium illustrave-
nysodorus Eutocio memoratus, & cujus jam è Suida memin-
sius Tripolites,

* Memnit commentariorum per Heraclidem ad Dositheum à se missorum
in limine libri de lincis spiritalibus,

Dialecto usus est Archimedes Dorica, utpote Syracusanus, quod videre est etiamnum in *ψαμμίτη* & plerisque aliis ejus scriptis: quodvero in libro de circuli dimensione & in libris de sphaera ac cylindro exigua dorismi vestigia supersunt, id librariis potius, qui hos libros frequentius descripserunt, tribuerim, quam Eutocio vel ejus præceptorum Isidoro Milefio Mechanico, quibus hoc adscribit Vir incomparabilis Joh. Wallisius. Sane Eutocius ipse in lib. 2. de sphaera ac cylindro p. 30. edit. Basil. summo se studio vetera Archimedis exemplaria indagasse testatur, disertis verbis queritur se vix ea potuisse consequi, quæ *ἐν μέρει τῶν Ἀρχιμήδους Φιλῶ δωδεκά γλῶσσων ἀπὸ τῶν ὧν, quæ vel ex parte doricam dialectum conservassent quæ Archimedes delectatur.* Porro in constructionibus ac demonstrationibus suis Archimedes brevis est ac succinctus, qui passim supplenda quædam ac subintelligenda relinquit lectori; non enim tradit elementa, ut Euclides, qui perspicue & particulatim omnia designat, sed tradita adeoque jam intellecta præsumit ac supponit, ut eidem Wallisio observatum.

XV. Juvat hic etiam recensere Archimedis inventa, machinas, variaque opera admiranda, quibus non minorem ingenii & scientiæ laudem, quam scriptis compositis promeruit, & propter illa à Cardano lib. XVI. de subtilitate pag. 802. inter viros duodecim, quos ex omni memoria ingeniosissimos selegit, primo loco ponitur. Fuerunt autem hæc:

MACHINÆ BELLICÆ, tollenones, catapultæ, aliæque quibus Patriam Syracusas unustriennium sollertissime defendit adversus Marcelli & Appii Ducum Romanorum impetus, & propter quas dictus est *πλυμνηχῶν* & *ἐκατόγχερ* & Geometricus Briareus, describuntur à Polybio in excerptis libri VIII. p. 713. seq. Livio XXIV. 34. Plutarcho in vita Marcelli p. 306. seq. Athenæo V. p. 208. Confer Silium Italicum XIV. 342. seq. Suidam in *σκορπίδια*, Zonaram, &c. Oribasium libro de Machinamentis c. 6. 24. &c. Tzetzen Chil. 2. hist. 35. Proclum 2. in primum Euclidis p. 12. E recentioribus Magium II. 10. Misc Schesherum de militia navali II. 5. & Ez. Spanhemium ad Orat. 1. Juliani pag. 201. Rivalrum ad Archimedem p. 144. seq.

Tormenta, qualibus hodie utimur, ab Archimede reperta esse præter rem scripsere Franciscus Petrarcha & Robertus Valturius, confutati ab Hieron. Magio lib. I. cap. 1. Miscellan.

SPECULA HISTORIA, quibus Romanorum conflagrarunt naves.

naves. Ea fabulis adscribunt Magius, Keplerus, Naudæus, Cartesius, Jo. Dan. Major & alii. Equidem Polybius, Livius & Plutarchus nullam speculorum mentionem faciunt. Diodori Siculi historia & Dionysii Halic. circa tempora Archimedis est manca. Lucianus affirmat lane Archimedem τὰς τῶν πολεμίων τρεῖς κατεφλέξα τῇ τέχνῃ, in Hippia T. 2. p. 742. Sed speculis ustoriiis hoc fecisse, non addit. Neque apud Galenum lib. 3. de temperamentis T. 1. edit. Basil. p. 81. necesse est vocabulum πυρίων de speculis (ut facit Rivaltus pag. 546.) interpretari: ὅτι δὴ πως (nihil autem de speculis, sed de alia materia flammam facile concipiente præcesserat) ὁμοίαν καὶ τὴν Ἀρχιμήδους φασὶ διὰ τῶν πυρίων ἐμπέσται τὰς τῶν πολεμίων τρεῖς. At Joh. Tzerzes Chil. 2. v. 119. discrete meminit de speculo hexagono, & reflexis in hoc per alia specula radiis:

Ἐξάγωνόν τι κατόπῃρον ἐτέκνηνεν ὁ γέρον
 Ἀπὸ ᾧ διαστήματι συμμέτρως ἔκατόπῃρε
 Μικρὰ τοιαῦτα κατόπῃρα θεις περὶ πλάγους
 Κινέμεντα λεπίσι τε καὶ πσι γυγλυμίσι
 Μέσον ἐκείνο τέθεικεν ἀκτίνων τῶν ἡλίου
 Μεσημβριῆς καὶ θερινῆς καὶ χειμερινῆς
 Ἀνακλωμάτων ἢ λοιπὸν εἰς ὅτα τῶν ἀκτίνων
 Ἐξαΐσις ἤρθη φοβερὰ πυρώδης ταῖς ὀλκάσι
 Καὶ ταύτας ἐξετέφρωσεν ἐκ μήκους τοξοβόλοι.

Zonaras T. 1. p. 424. Dionem laudans auctorem: Eustathius ad Iliad. ε. p. 388. κατόπῃρ κλέπτειν Ἰπνίονιαν μηχανὴν ἀπὸ τοῦ Ἀρχιμήδους, ὃς ὁ σφώτατος πολεμικὰς ἐνεπύρωσεν ἡμᾶς ὡς οἶα τις κεραυνοβόλος. Sic & Scholiastes Luciani T. 2. p. 36. Confer quæ infra libro quinto dixi in Proclo, quem similibus speculis usum ferunt ad classem Gothorum accendendam.

SPHÆRA VITREA, qua miro artificio, lunæ, solis & quinque errantium motus illigavit, teste Cicerone 2. De natura Deor. p. 379. edit. Lescaloperii, & 1. Tusc. quæst. p. 193. edit. Camerarii. Meminit & Claudianus eleganti epigrammate p. 257. edit. Heinsii, & Sextus Empiricus VIII. adversus Mathematicos p. 329. Lactantius II. 5. Firmicus lib. V. pag. 77. & Marcius Capella lib. 6. pag. 191. Ovidius VI. fastor. v. 277.

*Arte Syracusia suspensus in aëre clauso
Stat polus, immensi parva figura globi,*

ORGANUM MUSICUM HYDRAULICUM. Tertull. de anima c. 14. *Speſta portentiffimam Archimedis munificentiam* (qui hoc munus obtuliſſe videtur Hieroni) *organum hydraulicum dico, tot membra, tot partes, tot compagineſ, tot itinera vocum, tot compendia ſonorum, tot commercia modorum, tot acieſ tibi arum, & una moles erunt omnia. Sic & ſpiritus, qui illic de tormento aque anhelat, non ideo ſeparabitur in partes, quia per partes adminiſtratur, ſubſtantia quidem ſoliduſ, opera vero diviſuſ.* Plinius Organi Hydraulici inventionem tribuit Cteſibio VII. 36. Hiſt. Figuram ejus ex Vitruvii X. 13. & Heronis mente exhibet Iſ. Voſſiuſ libro de viribuſ rhythmi p. 99. ſeq. Confer Optatiani Porphyrii Panegyricum cap. 24. & 25. in editione Velleri. Noſ, inquit Pignoriuſ p. 177. libro de ſerviſ, *hujus generiſ organum Romæ vidimuſ in Quirinali in hortiſ Pontificum, audi vimuſque non ſine comituſ admirati one, cum muſicoſ modoſ variaret, nemine pleſtra manu tangente.*

TRISPASTUS ſive *Polypaſtuſ*, & alia inſtrumenta magniſ oneribuſ tollendiſ apta. Tzetzeſ Chil. II. hiſt. 35. & Chil. III. v. 60. ſeq. Oribafi uſ * libro de machinamentis c. 4. & 26 quod eſt de *tripaſto Apelli diſ ſive Archimediſ*. Pappuſ Mathematic. collect. lib. VIII. problemate 6. propoſit. 10. p. 460. ſeq. ubi quadrageſimuſ hoc inventuſ Mechanicuſ Archimediſ vocat, *datuſ ponduſ data potentia movere.*

Huc ſpectat *Helice*, qua ingentem Hieroniſ navem in mare protrudit. Vide Athenæuſ V. p. 217. Proclum 2. in primum Euclidis p. 18 Plutarchuſ Marcello p. 306. ubi & dictuſ Archimediſ ad Hieronem: *da mihi, ubi conſiſtam, extra terram, & movebo terram.* πῶ βῶ καὶ χαρῆσιν τὴν γῆν κινήσω πᾶσαν. Tzetzeſ II. Chil. v. 130. Confer, ſi placet, quæ de machiniſ variis ab Archimede excogitatiſ diſputat Rev D. Job. Andreas Schmidiuſ in exercitati one de Archimede (Jenæ 1688. 4.) pag. 24. ſeq. Facit huc itidem Jacobuſ Beſſonuſ Galluſ in theatro inſtrumentorum & machinarum, & Rivaltuſ ad Archimedeſ p. 540. Meminit Heliciſ Archimedeæ etiam Euſtathiuſ ad Iliad. μ'. p. 866.

COCHLEA ad exhauriendaa aquaſ. Diodoruſ Siculuſ lib. V.

Aaaa

p. 217.

* Verba Oribafiſi Græce è Mſto Codice Regiſ Galliæ produciſt Rivaltuſ ad Archimedeſ, pag. 141. ſeq.

pag. 217. Athenæus V. p. 208. Ratio cochleæ ejusmodi exponitur à Viétruvio X. 11. ne de recentioribus dicam Guido Ubaldo, Josepho Ceredo, aliis. Vide & Rivalentum ad Archimedem p. 537.

NAVIS IMMENSA Hieronis Regis, viginti ordinibus remorum structa, in qua præter complura spatiosissima conclavia, gymnasiū, ambulationes, hortus, Bibliotheca, balnea &c. Athenæus V. p. 206. seq. è *Moschione* qui de illa navi singularem librum scripserat, *ὅτι τὸ Ἰέρωνος Συναρσσίς κατασκευασθείσης νεὸς ἦς ὁ Ἀρχιμήδης ἦν ὁ Γεωμέτρης ἐπ' ὅλης*. Idem Athenæus p. 208. memorat Archimedis machinam *λίθον βόλον* quæ saxum *τριπύλαντον* sive 300. librarum jaceret actelum duodecim cubitorum vibraret.

DE LUCERNIS ex Archimedis officina, ipsis sibi nutrientibus incendium, vide si placet, quæ è Lactantio Joh. à Chockier in face Historiarum part. 1. c. 20.

Non satis intelligo, quod apud Plutarchum lib. de non svaviter vivendo secundum Epicurum p. 1093. legitur *Ἀρχιμήδῳ ἀνευρόντα τῇ γωνίᾳ τὸ διάμετρον ἔχον τῇ κλίματῃ ἑκατέρωθεν κύκλου μέγεθος ὅσον ἡλικόν ἢ γωνίᾳ τῆς τεσσάρων ὀρθῶν*.

INVENTUM, quo in corona * Votiva Hieronis Regis Archimedes deprehendit furtum admissum ab artifice, qui argentum in auri vicem admiscuerat, describitur à Viétruvio IX. 3. & Q. Rhemnio Palamone sive quisquis auctor poematis latini de mensuris ac ponderibus c. ult. Meminit & Plutarchus libro, quod non svaviter possit vivi secundum Epicurum pag. 1094. & Proclus 2. in primum Euclidis p. 18. sed loco corrupto. Ita autem puto legenda Procli verba: *τὸ αὐτὸ καὶ Ἰέρωνα (male Περίονα excusum) φασὶν εἰπεῖν λυγρὰ ἔσθαι μὴ λυγρὰ ὅν κατασκευάσεν τῷ ὀκλήν ἐκ δ' αὖτε ἀνέυρεν τὴν συγκροτασάν ὕλαν*.

LOCULUS ARCHIMEDIUS, de quo Atilius Fortunatianus in Arte Metrica p. 2684. Vett. Grammaticorum editorum ab Elia Putschio: *Nam si locus ille Archimedi quatuordecim choreas lamellas, quarum anguli varii sunt, in quadratam formam inclusas habens, componentibus nobis aliter atque aliter, modo galeam, modo sicam, alias columnam, alias navem figurat, & innumerabiles efficit species, solebatque nobis pueris hic locus ad confirmandam memoriam plurimum prodesse: quanto majorem potest nobis asferre voluptatem, quantoque (ita leg.) plenior utilitas sit.* Confer Aufonii præf. ad

* Vide Rivalentum ad Archimedem p. 534 seq.

ad centonem nuptialem p. 505. seq. edit. Tollii & Ennodium Epigrammate 133. de ostentatio eburneo.

XVI. Editiones Archimedis.

Archimedis scripta *Græce* Roma ab amico transmissa accepit Bilibaldus Pirckheymerus: & Joh. Regiomontanus Romæ nactus est *latine* versa in gratiam Nicolai V. Pontificis à Jacobo Cremonensi. Prodi-
runt Græce separatim, latinis in calcem voluminis rejectis, & Eutocii
commentariis itidem seorsim excusis, atque ita, ut Græca à latinis sejun-
cta exhibeantur. Basileæ 1544. fol. cum præfatione Thomæ Gechauf
cognomento Venatorii. Hanc editionem Rivaltiana, de qua mox di-
cam, potiore habet Joh. Wallisius. *Quamquam enim*, inquit, *Rivaltus*
illam in levioribus quibusdam emendavit, ubi tamen erat nodus vindice dignus,
nihil est molitus. *Queque mutavit*, id fecisse videtur non auctoritate codicis ali-
cujus fide dignioris, sed ex conjectura sua, eaque non in omnibus, ne quid gravius
dicam, satis felici. *Hervagius autem cum videatur etiam ea loca, quæ manifesto*
erant depravata, ita edidisse, ut in MSto codice reperta fuerant, nobis integrum
reliquit per veri, quæ supersunt, vestigia nostras etiam conjecturas interponere
absque *ἁπλοῦς* præjudicio. Meminit tamen Rivaltus Codicis,
quo usum se profitetur MSti, & ex Rivako ipse in notis ad Psammitenæ
Wallisius.

Archimedis scripta *latine* à Johanne Auruspæ Siculo translata
memorat Gesnerus.

Archimedis pleraque, versione & commentariis illustrata à
Federico Commandino Venet. 1588. fol. & libri de his quæ vehuntur in
aqua. Bonon. 1565. 4.

Archimedis opera cum commentariis Nicolai Tartalea sive Tar-
taglia Venet. 1565. 4.

Archimedis Opera omnia *græce & latine* novis demonstratio-
nibus, versione commentariisque illustrata per Davidem Rivaltum à Flu-
rantia Cenomanum, Ludovici XIII. consiliarum Paris. 1615. fol. præfi-
xa vita Archimedis à Rivalto scripta, & adjunctis Eutocii com-
mentariis. Latine exstat etiam Archimedes in Synopsi Mathemati-
ca Marii Merfenni Paris. 1644. 4.

Rivalti editio recusa ex nova recensione Claudii Richardi
Professoris Regii in Academia Madritensi Paris. 1646. fol.

Archimedis opera illustrata à Francisco Maurolyco nobili Siculo
Aaaa 2 &

& Abbate Messanenſi, poſt mortem ejus excuſa ſunt Meſſanæ 1672 fol. cura Joh. Alphonſi Borelli; & cum editionis illius nondum ad umbilicum perductæ exempla pleraque naufragio periſſent, reſuſa Panormi A. 1685. fol. apud Cyllenium Heſperium. In hac editione Arenarius Archimedis & *πρὸς ὁρχηδίων* latine exhibentur integri è verſione Commandini, reliqua vero ſcripta è traditione Maurolyci, qui omiſit, addidit, interpolavit pleraque * pro libitu, prout ipſe argumenta ab Archimede tractata, quam optime ac pleniffime clariffimeque explicari poſſe exiſtimaret. Denique ſubjiciuntur externa, aliunde ſcilicet adſcita & adjuncta: Archimedis liber *πρὸς ἰωνεὺς μέγεθων*, ſive de figuris æqualis ambitus, auctore Theone Alexandrino, tum liber de ſpeculis uſtoriiis, quem Claudio Ptolemæo non Archimedi ab aliis tribui dixi, nec non è variis ſcriptoribus collecta notitia de Archimedis corona, cochlea, helice, triſpaſto, de inventis adverſus Marcelli & Appii machinas, de machinis aere & aqua moventibus, de confectione ſphæræ materialis &c.

Germanice Archimedis ſcripta tranſtulit & illuſtravit Mathematicus & Phyiſicus doctiſſimus Joh. Chriſtophorus Sturmius Altdorſinæ Aca-
demix nuper ** decus. Norimbergæ apud Paulum Fuſtium 1670. fol.

Opera Archimedis, Apollonii Pergæi Conica & *Sphærica Theodoſii Tripolitæ* illuſtrata & ſuccincte demonſtrata per *Iſaacum Barrov.* Lond. 1675. 4. & inter Opera. fol. Exſtat & *Marini Ghetaldi* Archimedes promotus.

Andree Tuqueti elementa Geometrica & ſelecta ex Archimede theoremata Cantabrigiæ 1703. 8. ex recenſione Gvil. Whiſtoni.

XVII. Archimedi merito jungimus APOLLONIUM, à patria Perga Pamphilæ civitate dictum *Pergeum*, quem Euclidis diſcipulis longo tempore operam dedidiſſe Alexandrinæ ſcribit Pappus lib. 7. p. 251. & ſub Ptolemæo Evergete (primo * ut apparet) vixiſſe notat Heraclides in Archimedis vita laudatus ab Eutocio. Ipſe quidem Pergami verſatum ſeſſe & Alexandriæ teſtatur libro primo Epiſtola ad Eudemum Pergamenum. *Ἀπολλώνιος ἐν δῆμῳ χεῖρειν. Εἰ τῷ σώματι ἐν διατείς &c.* Si *corpore vales, & alia res ex animi tui ſententia ſe habens, bene eſt a nos quidem ſatis belle habemus. Quo tempore tecum Pergami fui, anim-*
adver-

* Vide Aſta Erudit. A. 1687. p. 544. ſeq.

** Diem obiit ſupremum A. 1703. 26. Dec.

*** Rebus præfuit ab Olymp. CXXXIII $\frac{1}{2}$. ad CXXXIX $\frac{2}{3}$.

adverte te cupidum esse intelligendi conica quæ à nobis scripta sunt. Itaque mihi ad te primum librum emendatum, reliquos deinceps missurus, cum animo ero tranquilliore: non enim arbitror te oblitum quod à me accepisti, quid scilicet causa fuerit, cur ego hæc scribere aggressus sim rogatus à Naucræte Geometra, quo tempore Alexandriam veniens apud nos fuit, & cur nos cum de illis octo libris egissemus, majorem statim in his diligentiam non adhibuimus. Nam cum ipse Naucrætes quam primum esset navigaturus, nos ea non emendavimus, sed quæcunque sese nobis obtulerunt conscripsimus, utpote qui ea postremo essemus percursum: quamobrem nunc tempus nacti, ut quæque emendamus, ita edimus. Et quoniam accidit nonnullos alios ex iis qui nobiscum fuerant habuisse primum & secundum librum antequam emendaretur, noli mirari si in quedam incidas quæ aliter se habent. Excellentem in Mathematicis habitum affectus jure à Pappo celebratur, & magni Geometræ nomine venit, teste Gemino in sexto de Mathematicis præceptionibus libro, apud Eutocium.

XVIII. Octo scripsisse libros Conicarum (Κωνικὰ οκτὴν primos IV. libros respiciens vocat Eutocius ad Archimedis 2. de Sphæra ac Cyliandro p. 40.) sive de sectionibus * Conicis, in gratiam Naucrætis Geometræ, ex verbis Epistolæ Apollonii ad Eudemum jam adductis patet. Argumenta singulorum in eadem Epistola hunc in modum prosequitur. Ex octo libris quatuor primi hujus disciplinæ continent elementa: quorum primus quidem complectitur generationes trium conicæ sectionum & earum quæ oppositæ dicuntur; itemque principalia ipsarum accidentia, à nobis uberius & universalius quam ab aliis qui ea de re scripserunt (Euclide potissimum & Aristotele, Archimede, Cononeque Samio & Nicotele Cyrenæo, vide Pappi lib. VII. p. 250. 251. & Apollonii Epistolam libro IV. præfixam) elaborata. Secundus liber tractat ea quæ attinent ad Diametros & ad axes sectionum, & ad illas lineas quæ cum sectione non conveniunt; tum de aliis differit quæ & generalem & necessariam utilitatem ad determinationes afferunt: quas autem vocem diametros & quos axes, ex hoc libro cognosces. Tertius liber continet multa & admirabilia theorematum, quæ utilia erunt ad solidorum locorum compositiones, & ad determinationes; quorum complura & pulcherrima & nova sunt. Hæc nos perpendentes, animadvertimus non positam esse ab Euclide rationem componendi loci ad tres & quatuor lineas, verum ipsius tantummodo particulam quandam, atque hanc non satis feliciter: non enim fieri

Quartus liber tradit quot modis conorum sectiones inter sese & circuli circumferentia occurrere possint, & multa alia ad pleniorē doctrinam, quorum nihil ab iis qui ante nos fuerunt memorie proditum est: conisection, & circuli circumferentia & oppositæ sectiones ad quot puncta oppositis sectionibus occurrant. Reliqui autem quatuor libri ad abundantiorē scientiā pertinent. Quintus enim de minimis & maximis magna ex parte agit. Sextus de equalibus, & similibus conisectionibus. Septimus continet theoremata quæ determinandi vim habent. Octavus problemata Conica determinata. At vero in omnibus his editis, licet unicuique qui in ea legendo incidit, ex animi sui sententia judicare. Vale. Ex his libris recensitis a se & emendatis primores tres ad eundem Eudemum * misit (Alexandria, ut videtur) quartum, & reliquos forte quatuor Attalo inscripsit: Ἀπολλώνιος Ἀπ' ἄλλω χαίρειν. πρότερον κἀ ἐξ ἑνῆκα ἡρώδης πρὸς εὐδήμον τὸν Περγαιεύδην τὸν συνταγμάτων ἡμῶν Κωνικῶν ἐν ὅτῳ βιβλίῳ τὰ πρῶτα τρία &c. Prius quidem ex octo libris quos de Conicis composuimus, tres primos edidi ad Eudemum Pergamenum scriptos. Eo autem mortuo cum reliquos ad te mittere decreverimus, quod meorum scriptorum lectionem ambitiose desideras, in præsentia quartum librum mittimus. In eo hæc continentur: ad quod puncta plurima conorum sectiones inter se & circuli circumferentia occurrere possint, nisi tota totus congruat; præterea conisection & circuli circumferentia & oppositæ sectiones oppositis sectionibus ad quot puncta plurima occurrant: ad hæc alia non pauca his similia. Ex his quot primo loco dictum est, Conon Samius ad Thrasymedum scribens explicavit, non recte in demonstrationibus versatus: Itaque Nicoteles Cyrenæus cum leniter reprehendit. De secundo Nicoteles in libro contra Cononem mentionem sic fecit, tanquam quod demonstrari facile posset. Sed tamen nos neque ab ipso neque ab alio quopiam demonstratum invenimus. Tertium vero &c.

XIX. Græce nullus adhuc Apollonii hujus liber lucem vidit, etsi quatuor primores una cum Eutocii commentario MSti exstant in Regia Parisiensi, aliisq; Bibliothecis, etiam privatis quibusdam, ut Tho. Galei & Gudianæ, cujus manu exarati codices etiamnum emtorem dignum desiderant. Latine è Græco translati prodierunt libri IV. priores, interprete

* Secundum misit per filium suum, Apollonium & ipsum cognominatum, ut ex Epistola libro præfixa constat. Apollonio filio meo dedi, ut ad te perferret secundum librum Conicorum quæ a nobis conscripta sunt. Tu cum diligenter percurres, & omninibus cum iis quibus tibi digni videbuntur: Philonidæ etiam Geometræ, quorum tibi Ephefi amicitiam conciliavi, si quando in isthac Pergami loca venerit, legendum dabis.

** Confer Gesneri Bibliothecam, p. 252, 253.

te Jo. Baptista Memmio Patricio Veneto Rom. 1537. quem pueriles errores commisisse, Mathematicæ præsertim ignoratione deceptum, notat *Franciscus Maurolycus* * præfat. ad Cosmographiam editam Venetiis 1543. 4. qui & ipse emendatiorem translationem promisit, sed haud edidit, quod sciam. *Federicus* deinde *Commandinus* Urbinas & Apollonii libros IV. de integro vertit, & *Pappi* Alexandrini lemmata è libro collectionum ejus octavo deprompta *Eutocique* commentarium itidem à se translatum & proprias notas addidit. Bononiæ 1564. fol. quæ editio curante Nicolao Buti recusa est Pistorii Herruriæ, è nova typographia Stephani Gatti A. 1696. fol. Præterea *Claudius Richardus* Jesuita, Commandini secutus versionem, eosdem quatuor libros edidit cum commentariis suis eximiis, quos A. 1642. Madriti auditoribus suis prælegat. Antvverp. 1655. fol. Idem testatur se anno 1643. auditoribus suis tradidisse alios proprios quatuor Conicorum libros, in quibus argumenta librorum Apollonii V. VI. VII. & VIII. ex ingenio supplevit, vel quæ in eis ille demonstraverat divinavit. Exstant præterea in Marii Merseusii synopsis (Paris. 1644. 4.) pag. 276 - 312. libri Apollonii priores quatuor contracti latine, cum SERENI * *Antisnenfis* (Apollonio quem allegat junioris) *libris duobus* * de sectione Cylindri, ad *Cyrum* amicum, p. 313 - 328. itidem latine, *Commandino* qui eos Apollonio subjunxerat interprete. Nam Græce quidem necdum quod sciam ** editi sunt isti Sereni libelli, quos Bibliotheca Regis Christianissimi servat manu exaratos, & ante Commandinum Maurolycus in præfat. Cosmographiæ editurum se receperat.

Libri quatuor posteriores Conicorum Apollonii nusquam ad huc reperti sunt Græce, verum *quintus*, *sextus* & *septimus*, Arabice versi ab Abalphato filio Mahmudi Asphahanensi ad Regem Abicaligia-rem qui ab Anno Hegiræ 372. rebus præfuit, ex MSto Florentino inciderunt in manus *Abrahami Ecchellenfis*, qui adjutus à Jo. *Alphonso Borello* Mathematicis exculto disciplinis, eosdè latine transtulit, & cum Borelli notis edidit Florentiæ A. 1661. fol. addito Archimedis libro assumptorum de quo supra dixi. Testatur hic Abalphatus primos quatuor libros pri- dem à suis lectos ex versione Arabica (illa fortassis, concinnata sub re-
gno

Vide Voss. de scientiis Math. p. 59. 60.

** Errorum enim librarii esse existimo, quod in Catalogo Bodlejaq. memoratur editio Sereni Græcolatina Bononiensis.

gno * Almamuni, qui Caliphatum iniit ab anno Hegiræ 203
 fectres à se primum fuisse translato. Aliam Arabicam versi-
 rundem trium librorum (nisi quod septimi libri propositione
 mæ ab editore sunt omiffæ) auctore Abedilmelico Shirazita
 te secum attulit *Christianus Ravius*, & latine redditam vulgav-
 A. 1669. 8. aliis quibusdam Arabicis Apollonii interpretibus
 tione commemoratis, & breviter etiam notatis iis quibus Ar-
 fio priorum quatuor librorum differt à Commandini sive Rich-
 tione. Attulit & Jacobus Golius ex Oriente Codicem Ara-
 brorum V. VI. & VII. in quo sextus hanc præfixam habet E-
Mitto ad te, Attale, sextum Conicorum, in quo propositum nobis est a-
ctionibus equalibus & inequalibus, similibus atq; dissimilibus, eorumque
Plura autem de hisce diximus quam ii qui ante nos Geometra fuerunt,
&c. Ad calcem ejusdem Codicis Goliani notatum fuit, quod
 Apollonii liber non translatus fuit ab Arabibus, quod illorum
 ria etiam illo libro caruerunt: *quanquam testatur doctissimus sc-*
Nedin (Golii verba agnoscis apud Merfennum p. 275.) qui
rum Arabum operumque ab illis editorum circa quadragesimum à M.
de annum elenchum descripsit, partem illius octavi libri versam fuisse
omnes Apollonii libros sua exstare lingua, eosque plures quam Pappus.
 Suspicatur quidem Claudius Mydorgius libros illos Arabice e-
 cujusdam Arabis sub Apollonio latentis, non ipsius Apollonii
 mentum quo utitur, tantum probat interpretem, quod in a-
 scriptis Arabes fecisse constat, libertate usum esse quædam in-
 di De octavi libri figuris quibusdam repertis meminit
 mæus Herbelotus Bibl. Oriental p. 119. *Depuis le tems de Kb-*
mon jusq' en l' an 1000. & plus de l' Hegire ce huitieme livre n' a point e-
On croit q' il est caché dans quelques Bibliothèques des Grecs ou il
pretieusement à cause de sa rareté. Aben Moussa dit qu' outre les sep-
Apollonius on a trouvé encore quatre figures du huitieme. &c. Ahmed
Al-Hamassi, natif de la ville d' Ems ou Emesse en a traduit les quatre pro-

* Hinc videtur falli Gregorius Abulpharajus qui in Hist. Dynast. p. 41. non
 los, sed septem libros Apollonii, tempore Almamuni translato scri-
 fallitur in iis quæ subjungit: *Hic autem liber una cum altera ab eod-*
in causa fuit, quod composuerit Euclides librum suum longo post tempore,
 enim Euclidem Apollonio fuisse antiquiorem.

Thabeth Ben Corrah à traduit les trois autres ; c'est ainsi qu'en parle l'Auteur du livre intitulé : *Navader al akhbar*, les narrations courieuses. *Hassan ben Moussa Ben Schaker* a revu & corrigé cette traduction. *Gemina* leguntur pag. 978.

Erecentioribus plurimi post Apollonium * de ratione Conicarum sectionum scripsere, ut jam laudatus Mydorgius, cujus elementa Apollonianis simpliciora faciliioraque Sereno in synopsis sua subjecit Merfennus. Gregorius item à Sancto Vincentio, Jesuita, in Geometriæ tomis sub titulo *Quadraturæ Circuli* editis, tum novissime Jacobus Milnes in sectionum Conicarum elementis : Isaacus quoque Barrov, & in Apollonio red vivo Willebrodus Snellius, Marinus Gheraldus & Alexander Andersonus : Franciscus Vieta in Apollonio Gallo, Benjamin Bramerus in Apollonio Catto, Vincentius Viviani libro de maximis & minimis sive Geometrica divinatione in quintum Conicorum Apollonii, Bartholomæus denique Intieri Florentinus in Apollonio ac Sereno promoto, qui liber ante biennium præla evasit Neapoli A 1704. 4.

XX: Scripta Apollonii cætera, deperdita pleraque, quæ laudari observavi à Pappo & aliis, hæc sunt :

Διερυσμένης τομῆς libro duo de determinata sectione. Pappus lib. VII. p. 243. 263. 281. 305.

Εν τῷ περὶ τῆς κοχλίας γραμμάτων Apollonium laudat Proclus 2. ad Euclid. pag. 29.

Δύο διχοτομῆς libri duo de sectione rationis sive proportionis. Pappus lib. 7. p. 241. 242. 262. seq. Hi libri Arabice exstant Oxoniæ inter libros Seldenianos, & latine redditus sunt à præstantissimo Hallejo, brevi ut spero edendi.

Νέυσεων libri duo de inclinatione, sive de inclinatis corporibus, Pappus lib. 7. p. 241. 249. 305. 313. 328.

Περὶ τῆς συγκελισίας & δωδεκαεδρῆς καὶ τῆς εἰκοσιεδρῆς τῆς πλὴν αὐτῶν σφαῖρας ἐγγραφεινῶν. Binas hujus libri ἐκδόσεις memorat Hypsicles præf. ad lib. 14. Euclidis. Locum Hypsicles integrum descripsi supra c. XIV. §. 4.

Τόπων ὁριζιῶν libri duo de locis planis, Pappus lib. VII. p. 241. 247. & 438. B b b b Ho-

* Apollonium Pergæum cum Rhodio confundi & scripta utriusque perturbatissime referri videas in Bibliotheca reali Philosophica p. 83.

Horum argumenta ac rationem divinare & ex ingenio restituere conatus est *Paulus Fermat*, Senator Tolosan.

ἡμεῖς δὲ ποτε μὲν libri duo de spatii sectione Pappus lib. VII. pag. 241. 242. 263.

Ἰκνὴ βοῦ, quo in libro videtur egisse de numeris quantumvis magnis inter se multiplicandis. Eutocius ad Archimed. de dimensione Circuli. Confer Wallisium ad fragmentum Pappi proposit. 18.

Periit & *Hypatia* quæ *Isidori* Philosophi uxor fuit, commentarius in *Conica Apollonii*, à *Suida* memoratus.

Inter singulares viros *Apollonius* noster haud immerito refertur à *Vitruvio* libro & capite primo: *Hi autem inveniuntur raro, ut aliquando fuerunt Aristarchus Samius, Philolaus & Archytas Tarentini, Apollonius Pergæus* (ita etiam MS. *Arundel*. nam male quædam edit. *Pergamenus*) *Eratosthenes Cyrenæus, Archimedes & Scopinas*. (an *Scopas*?) *ab Syracusis, qui multas res organicas & gnomonicas, numero naturalibusque rationibus inventas atque explicatas posteris reliquerunt.* Arabibus *Apollonius* dicitur, perinde ut *Euclides* quoque, *Almagar*, quod *fabrum lignarium* denotat, sed ab illis usurpari videtur pro *Geometra*. Nam & à Græcis magnum *Geometram* dictum *Apollonium*, jam supra ex *Eutocio* notare me memini.

XXI. *Opera pretium* est tribus hoc loco verbis agere etiam de *EUTOCIO* *Ascalonita*, qui *Isidori* * *Mechanici* discipulus fuit, & commentaria sua in libros *Archimedis* de *Sphæra* ac *cylindro* dicavit *Ammonio*, quem *κεκρίσεν* *Φιλόσοφοι* vocat: *Procli* discipulum, ni fallor, compellans, quæ si vera est conjectura, jam de *Eutocii* ætate constat. Floruit enim *Ammonius* *Hermiæ* *F.* sub extremum quinti à *Christo* nato sæculi. Meminit etiam *Eutocius* *Theonis* ** *Alexandrini*, qui tre-

cen-

* In fine commentar: *Εὐτοκίῳ Ἀσκαλωνίτῃ ὑπομένειμα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους ἐκδόσεως πᾶ-
ραγνωσθείσης τῇ Μιλησίᾳ Μηχανικῇ Ἰσιδωρῷ ἡμῶν διδασκάλῳ.*

Εὐτοκίῳ πινυτὶ γλυκερὸς ποτὶ ὅν ποτ' ἐκείνῳ.

Γράφει τοῖς Φθονεοῖς πολλὰ καὶ μεμνᾶται.

** *Eutocius in proposit. 4. libri 2. de sphæra ac cylindro p. 24. ὡς ἔστιν εὐρεῖν ἐντυγχά-
νοντας Πάππῳ τε καὶ Θεωνίῳ καὶ Ἀρχαδίῳ ἐν πολλοῖς συντάγμασι ἐκ ἀποδεικτι-
κῶς ἀλλ' ἐπαγωγῇ τὸ λεγόμενον παρὶ ὧσιν. Idem ad lib. de circuli dimensio-
ne p. 49. ὅπως δὲ δεῖ σύνεγγυς τὴν δύναμιν πλεονεῖν τὸν δοθέντα ἀριθμὸν εὐρεῖν
ἐρηται μὲν Ἡρών ἐν τοῖς μετρικοῖς, εἰρηται δὲ Πάππῳ καὶ Θεωνίῳ καὶ ἑτέροις πλεί-
ωνων*

centis amplius post Christum annis fuit, & Pappi eadem cum Theone ætate sub Theodosio M. clari Alexandriæ Philosophi. Monumenta Eutocii edita hæc sunt:

1. *Commentaria ad libros II. Archimedis de sphaera ac cylindro*, scripta, ut jam dixi, ad *Ammonium*.
2. *Commentaria ad librum ejusdem Archimedis de circuli dimensione*,
3. *Commentaria ad libros II. ὑποστροφικῶν*, quæ *Petro* cuidam inscriptit.
4. *Commentaria in quatuor priores libros Conicorum Apollonii Pergæi*, ad *Anthemium* * quæ non ut priora illa Græce, verum latine tantum prodierunt ex versione *Fred. Commandini*, Bononiæ 1566. fol. & Pistorii 1606. fol. Græce existant MSta in Bibl. Regis Galliæ teste Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 117. Ad calcem præfationis ait Eutocius se posteriores etiam quatuor libros Apollonii similiter illustraturum, quod num fecerit, haud constat. Certe videtur recensuisse.

Bbb b2

CAP.

οὐκ ἐξηγημένοις τὴν μεγάλην σύνταξιν τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου. Meminit etiam Pappi p. 16. ad lib. 2. de Sphaera ac Cylindro, ubi duas medias proportionales invenire docet ex mente *Platonis*, *Heronis*, (ἐν μηχανικαῖς εἰσαγωγαῖς καὶ ἐν τοῖς βελωποιοτικαῖς) *Philonis* Byzantii, *Apollonis* (Pergæi) *Dionisii* (ἐν τῷ περὶ σφαιρῶν) Pappi, (ἐν μηχανικαῖς εἰσαγωγαῖς) *Spori* (Nicæni. quem iterum allegat proœmio in lib. de circuli dimensione p. 49. & in fine p. 55. mentionem faciens Ἀριστοτελικῶν ejus κηρίων sive Mellificii Aristotelici) *Μετασχμή*, *Archyre* (ex Eudemo Rhodio Peripatetico, cujus Geometricam Historiam laudat p. 49.) *Eratosthenis* ad Regem Ptolemaum, subiectis ejus Philosophi versibus de Cubi duplicatione) & *Nicomedis* è libro περὶ τῶν κογχοειδῶν γραμμῶν non etiam *Philoponi*, nisi hunc quoque in codice suo legit Georgius Valla, ut suspicetur aliquis è Philandro ad Vitruvii IX. 1. Sed in editis Eutocii commentariis Philoponum qui sæculo sexto floruit, laudatum non inveni.

Allegantur præterea Eutocio Apollonius Pergæus in elementis Conicis p. 40.

Ἐν τῷ ὠκυπόρῳ p. 15.

Antipho & Hippocrates Chius quadraturam Circuli inquirentes p. 49.

Hero ἐν τῷ ὑπομνήματι τῷ εἰς τὴν Ἀριθμητικὴν εἰσαγωγῇ (Nicomachi Geraseni) p. 28.

Magni Logistica p. 55.

Nicomachus ἐν πρώτῳ μαθητικῇ p. 28.

Philo Gadareus p. 55.

Laudat & p. 1. illud Socraticum è Platone, ὡς ἔχει συλλαμβάνοντα πᾶν εἶδος καὶ ἐπὶ τέλος καὶ τῆς σπαρτῆς ἐλθεῖν, quod & ipsum divina annuente benignitate me consecuturum confido.

- * Hic ipse videtur esse Anthemius Trallianus, Mechanicus, cujus meminit Tzetzes Chil. XIII. hist. 457 & cujus librum περὶ παραδόξων μηχανημάτων adhuc supersse MS. notavi supra §. XI.

CAPUT XXIII.

Veterum Mathematicorum scripta,
quæ repetiri potuerunt, digerenda

VOLUMINIBUS XIV.

Quorum Catalogum ab *Edvardo Bernhardo* * pridem
compositum Thomas Smithus Vir Clariss. subjecit ejus
Vitæ ad calcem Epistolarum Huntingtonianarum
editæ Lond. 1704. 8.

VOL. I.

EUCLIDES

I.

Elementorum libri quindecim juxta editionem Græcam Basileæ
1533. collatam cum MSS. Gr. Bodl. Arch. B. 25. & Bodl. S. 49.

Una cum versione Latina Fr. Commandini. Pisauri 1572. &
Pisavri 1619. aliquot in locis emendata.

Principia, quorum in construct. & demonstrationibus usus
est, in margine adnotata.

Schemata æri incisa.

Demonstrationes Symbolis brevissime expressæ ex editis D.
Barrovii, & scriptis D. D. Oughtredi & Ravvlinsoni.

Scholia vetera.

Græcorum, ex codd MSS. & editione Commandini.

Arabum, ex MSS. Arab. in Arch. Bodl. recensente Thebeto
Cor-

* Obiit Edvardus Bernhardus Viris maximis & ætatis nostræ ornamentis meritis annu-
merandus Oxoniæ A. 1697. 12. Januar. Anno ætatis 59.

Corraide, & in bibl. C. V. D. Pocockii, & in bibl. Coll. D. Joan. Bapt. Oxon.

Item juxta traditionem Chogia Nasireddini Persæ, Romæ 1594. Exstat autem & Persice inter MSS. bibl. Coll. D. Joan. Bapt. Oxon.

Item ex versione Latina, quam ex Arabico fecit Adelardus, manuscripta in Museo Bodl. Ambulac. 178. & Arch. Digb. 174. & Coll. Trin. Oxon. 24. & MS. Bal. 239. & Cant. Pen. 61. & 69. & Cassi 1. & Seld. Arch.

Per Campanam. Par. 1516. & Bas. 1546. & MSS. Bodl. A. 3. 8. Med. & Y. 1. 2. Th.

Syriaca ex MSS. Syr. in Arch. bibl. publ. Cantabr.

Annotationes Viri illustri, D. Savilii, & aliorum, ex MSS.

Excerpta (necessaria quidem) ex scriptis recentiorum jam vulgatis Flussi, Candallæ, Peletarii, Zamberti, Tartaleæ, Clavii, Billingliei nostratis 1496. Camilli, Taurelli, Welperi, Camerarii 1577. Cattaldi, Schulerii, Bettini, Jo. Benedicti, Dibuadii, Puteani, Scheubelii, Lansii, Tacqueti, Barrovii, Herigonii, Cottignez, Fabri, Arnoldi, Oughtredi, Wallisii, Sturmii, Cardani, Richardi, Dasypodii, Bovilli, præcipue vero Fr. Commandini.

Procli commentarius in Elementorum lib. I. Græce quidem exedit. Basileensi ad fidem codd. in Arch. Pembr. 161. emendata. Idem ille liber, quo in versione sua concinnanda olim usus est Barroccius, Latine vero ex versione Baroccii (sed correctâ) cum notis.

Jamblichus *περί κοινῆς μαθηματικῆς* Gr. Lat. studio D. Tennulii è MSS.

Problematum Euclideanorum Analysis per Fr. Schotenium ex schedis illius Geometræ.

De superficierum divisionibus opus egregium, Mohammede Babylonio vel Authore vel Interprete. Latine cum notis Fr. Commandini juxta edit. Pisaur.

Thabeti liber consimilis argumenti, Arabice & latine, ex codd. Arab Seldeni cum notis.

Excerpta ex Martiani Capellæ libro sexto collata cum MSS.

Isaacus Argyrus de figurarum transmutatione Gr. Lat. è codd. MSS. Pembr. 70. 393. & Pembr. 111. 73. & Seld.

Isaacus Monachus in sex priores lib. Element. Argentorat.

Anonymus de mensurandis solidis MSS. Digb. 104. 154. & in bibl. Saviliana. Vide & K. 44. & K. 17. in Arch. Laud. item K. 61. Laud.

Mich. Pselli Geometria, hoc est, Geodæsia *ἡ γεωμετρία* Gr. MS. Pembr. 76. 412.

D. Savilii Prælectiones secundum edit. Londinensem 4.

Præfatio de Euclide ejusque operibus, quantum post Proclum ac Savilium licet.

Nicephori Blemmidæ fragmentum de Geometria & de stellis MS. Gr. Pembr. 106. & in Pl. 8. ibidem.

Nicephori Gregoræ quæstiones philosophicæ & mathematicæ: inter alia, de mensura arcæ Noe ex Origene, Gr. MS. Pembr. 48.

Idea Trigonometriæ folio unico.

Hic forte vel ad Heronem, & de Geometria practica ex MS bibl. Savil. & Digb. & Seld. & D. Gronovii V. Celeberrimi, atque ex Clavio, Herigono, Stevino, Tacqueto, Pitiscò, &c. sed quam brevissime.

Index.

II. Euclidis data Gr. Lat. ex edit. D. Hardy, 4. Paris. 1625. collata cum edit. Lat. Basil. 1546. & cum MSS. Græcis in Arch. Pembr. 101. & cum MSS. Arab. in Arch. Seld.

Una cum præfatione Marini Gr. Lat. & scholiis veterum atque etiam recentiorum manuscriptis.

Thabeti Data Arab. & Lat. è codd. Seld. & ex cod. Bodl. Con. Apoll.

Jordani Data Arithmetica ex MS. Bodl. in ambul.

III. Euclidis introductio Musica, & sectio Canonis. Gr. Lat. juxta edit. Meibomii 4. & Penæ Par. 1557. 4. collata cum MS. Ben. 183. & MS. Gr. Pembr. 41. cum noris Meibomii & aliorum.

IV. Euclidis (uti vulgo creditur) Optica & Catoptrica Gr. Lat. uti pridem edidit Pena Par. 1557. 4. collata cum Lat. Basil. 1546. & Italica edit. Dantis Flor. 1573. & cum MS. Gr. in Arch. Pembr. & in Bibl. D. Joan. Oxon. & cum MS. Arab. Seld. & cum MSS. Lat. in Ambul. Bodl. 178.

Una

Una cum notis D. Savilii & aliorum, & epistola Kepleri, & Penæ præfatione.

V. Euclidis Phænomena Gr. Lat. ex edit. Argent. 1572. 8. & cum Scholiis antiquis, & notis Maurolyci, Romæ 1592. 4. collata cum MSS. Gr. Coll. D. Joan. Oxon. & Coll. Reg. Cantabr. & in Arch. Pembr. 161. & Bibl. Vossianæ, & cum MS. Arab. Seld. & cum MSS. Lat. in Ambul. Bodl. cum notis.

VI. Euclidis fragmentum de Levi & Ponderoso Lat. ex edit. Basil. 1546. collatum cum MS. in Coll. D. Joan. Oxon. & in ambul. Bodl.

VOL. II.

Apollonius Pergæus, magnus Geometra.

I.

Apollonii Pergæi Conicorum libri VII. Quatuor quidem priores Gr. Lat. ex versione Fr. Commandini, Bonon. 1566. collata cum versionibus Memmii & Maurolyci. Græce è Cod. MSS. Bibl. Savilianæ & Bibl. Leidenfis & cod. Regis Christianismi 103. Labb. p. 271.

Adnexis commentario Eutocii Lat. ex versione Commandini, & Græce ex cod. in Arch. Pembr. 169. atque notis D. Savilii, & aliorum.

Tres autem sequiores libri, scil. 5. 6. 7. (nam octavus jam olim periit) Arab. & Lat. ex translatione Arabica Beni Musa, qui editionem Eutocianam expressit, & nova versione Latina una cum notis Abdolmelic Arabis, qui Apollonii Con. libros septem in compendium redegit, ex cod. MS. Bodl. tum etiam notis Borelli, Mathematici egregii, & aliorum, cum schematicis & notis ex schedis D. Golii, Viri summi. Hac cum Lemmatis Pappi.

Translatio Arabica Beni Musa ex cod. Bibl. Leidenfis (qui etiam MS. optimæ notæ in Catalogo librorum MSS. D. Golii *Εμακαρι-τε* apographum est) transcripta fuit. Golianus Codex etiam quatuor priores Conic. libros exhibet: sicut & iste in Bibl. Florentina, quem latine vertit A. Echellenfis, non adeo feliciter,

II. Se-

II. Serenus de Sectione Cylindri Gr. Lat. Græce quidem ex MSS. Regis Christianissimi, & Lat. ex versione Commandini 1566. Bonon. cum notis ipsius, & Savilii, & aliorum.

III. Apollonii Pergæi περὶ λόγων ἀποτομῆς libri duo nunquam antehac in Occidente visi. Arab. & Lat. ex MS. Seld. cum notis. Disquirendum, an liber de sectionibus in Bibl. Florentina, cujus mentio fit in biblioth. Labbeana, sit idem illud opus.

IV. Thabet, Abu Hamed, Abu Sahl, Abu Mohammed, & aliorum clarissimorum Geometrarum, Aggressiones de Anguli rectilinei trisectione, Arab. & Lat. cum notis Forsteri, Borelli, & aliorum. Textum dant MSS. Seld. & Gravii.

V. Thabeti Lemmata Arab. & Lat. una cum tractatu ejusdem de rationum compositione, etiam Arab. & Lat. ex cod. MSS. Seld. & Bodi.

Adde Maurolyci V. librum Conicorum.

Accedat, quod necessarium est, ex Schotenio, Viviano, Barrovio: Torricellio, Cavallerio, Gregorio a S. Vincentio, Mydorgio, Wernero Norimb. Baroccio, Wallisio, Andersono, Vieta, Herigono, Ghetaldo, Riccio, Scaligero.

VOL. III.

Archimedes Syracusanus.

Archimedis Opera : viz.

I.

Circuli dimensio Græce ex edit. Basil. 1543. & ex MS. 43. Reg. Christianiss. Labb. p. 271. Latine vero ex versione Commandini Ven. 1558. cum notis Arabum ex MS. Seld. Arabicis & Lat. MSS. in ambul. Bodl. & in Arch. Seld. & in Coll. Caii Cant. 1. atque annotationibus Commandini, Savilii, Wallisii, & aliorum; ex Snellio, Pellio, Greg. a S. Vincenrio, Lalovera, Gregorio Scoto, Hugenio, & M. de Angelis, aliisque, quod juvar: sc. Regiomontano, Cufano, Peletario, Bovillo, Christmanno, A. Romano, à Ceulen, Buteone, B. Porta, Castaldo, Alcalmo.

Euto.

Eutocius in lib. de circuli dimensione Gr. ex edit. Bas. & MSS.

Gall. Latine vero per Commandinum.

II. De lineis spiralibus Gr. ex edit. Bas. & MSS. Reg. Gall. Lat. per Command. cum notis ipsius, & Savilii, & aliorum. Confer ea, quæ D. Wallisius, Bullialdus, & alii hac de re scripserunt.

III. Quadratum paraboles Gr. ex edit. Bas. & MSS. & Lat. per Command. cum commentario ipsius, & opusculo L. Valerii ejusdem argumenti.

IV. De conoidibus & sphæroidibus Gr. ex edit. Bas. & MSS. & Lat. per Command. cum comment. ejus.

V. De arenæ numero Gr. ex edit. Bas. & MSS. Reg. Gall. Latine per Command. una cum ipsius annotatis.

VI. De Sphæra & cylindro libri 2. Gr. ex edit. Bas. & MSS. Gall. Lat. ex eadem editione Basil. (emendata tamen) cum notis D. Savilii, & Scholiis Arabum ex MSS. Arab. Seld. & Lat. in ambul. Bodl. & Arch. Seld. & Hebraice versi ex edit. Costæ Ben Luca MS. Laud. B. 108.

Hanc Mathesin ornarunt Torricellius, Tacquetus, Wallisius noster, alii.

Commentarius Eutocii in libros de Sphæra & Cylindro Gr. ex edit. Basil. & MSS. Reg. Christianiss. & latine ex edit. Basil. (sed correctæ) Huc refer, quæ ad duarum mediarum proportionalium $\epsilon\phi\omega\pi\epsilon\tau\alpha$ pertinent, ex Cartesio, Hugenio, Slusio, Gregorio utroque, Wernero Norimb. Gruenbergio, Molthero.

VII. De æquiponderantibus libri duo Gr. Lat. ex edit. Bas. & MSS. Reg. Gall.

Eutocius in libros de æquipond. Gr. Lat. ex edit. Bas. collata cum MSS. Regis Christianiss. cum commentario Guidubaldi.

Heic de centro gravitatis ex Commandino, L. Valerio, de la Faille, Guldino, Torricellio, Villalpando, & præcipue D. Wallisio.

VIII. De iis, quæ vehuntur in aquis, sive $\pi\epsilon\iota\tau\epsilon\iota\tau\alpha\ \tau\omicron\ \rho\acute{o\chi\epsilon\mu\alpha\tau\omega\upsilon\tau\omega\upsilon$ Gr. ex MSS. Reg. Gall. Latine vero per Commandinum, cum notis ejusdem, & Baldi, & D. Savilii.

Heic Hydrostatica.

IX. Archimedes, vel potius Zenodorus, de isoperimetris; Lat. ex MS. in ambul. Bodl.

X. Archimedis exoterica ex Rivalto, cum auctario.

Cccc

Adji-

Adjicere heic licet Marini Ghetaldi Archimedem promorum.

Propositiones ipsæ Archimedæ collatæ cum Græcis Rivalti.

Excerpta nonnulla ex commentariis Rivalti, atque ex editione Italica Nic. Tartaleæ.

Archimedem promittit D. Montonus Gallus. Dedit nuper Borellus librum, cui tit. Archimedes, ita & Fabrius. Legito inde quicquid noviter adinventum.

VOL. IV.

Pappus Alexandrinus & Hero.

I.

Collectio Mathematica, Græce ex binis MSS. bibl. Savilianæ, edita aliquantum auctior. Habet & Gr. MS. D. Lescuyer. Lat. ex versione Commandini, aliquot in locis emendata, una cum notis ipsius atque aliorum: & ad l. 7. Apollonii nonnulla à Snellio, Ghetaldo, Vieta, & Schotenio restituta.

II. Heronis Alexandrini Pneumatica: ex codd. in Arch. Pembr. 169. 148. & Laud. C. 66. Lat. ex versione & cum notis Commandini.

Avtomata ex MSS. Gr. D. Vossii & Pembr. 169. 195.

Belopoeica, Ctesibii potius, Gr. Lat. ex edit. Baldi 1616. 4. cum notis ejusdem ac aliorum, v. Pembr. MS. 187. 13.

De machinis bellicis MS. Gr. D. Vossii, & Lat. ex versione Baroccii, & è MSS. Gr. Pembr. 169. 137.

Barulcus Arab. & Lat. è cod. MS. Leidensi, vel è schedis D. Gollii, V. clarissimi, qui opus istud magni Mechanici prelo aptissimum reliquit.

Alia *αιένδοτα* ejusdem Authoris penes celeberr. V. D. If. Vossium.

Aristotelis mechanica ex edit. & cum notis Monantholii, Baldi, Blancani.

Pachymerii Mechanica Lat. per Bechtum, Bas. 1560.

Adjunge J. Frontinum de Aquæductibus ex edit. præcipue ve-

ro D. Auzotii, si existet: imo & Gromaticos ex edit. Turnebiac Rigaltii.

Huc refer Procli Diadochi, si istius Geometrae sit, opusculum de motu Gr. Lat. ex edit. Par. 1542. & MS. Pembr. 161. 184. & Pembr. 76.404. & Anonymi problema de motu. Digb. 93.

Ex scriptis Recentiorum mechanicis, seu de motu, excerpta, uti (post Jordanem & Baconem) Baldi, Varronis, Galilei, Gassendi, Borelli, Fabrii, Herigoni, & maxime D. Wallisii, qui caeteris omnibus in difficillima ista Mathesi palmam praeripuit: etiam Guidubaldi, Monantholii, Stevini, Schotti, B. Portae.

Anonymi Tactica, opus absolutissimum: ubi & de Thessalomachia, strategematis, ac acie ordinanda &c. Gr. MS. Pembr. 131. 162.

Pediafimi Synopsis Geodastica ex MSS. Pembr. 169.41. 161. & 70.396. & 76.412. & excerpta 111.74.

Heronis Junioris Geodastica Gr. Lat. per Barocc. & ex MSS. Pembr. & Arch. Bodl. & bibl. Vossiana.

Heronis ejusdem de terminis Geometricis Gr. Lat. per Dasypodium Argent. 1570.

Habet D. Vossius in sua lectissima bibliotheca, Graece scripta Apollodori Poliorcetica, Asclepiodori Philosophi Tactica, Urbicii Tactica, Nicephorum *περί πολεμικῆς* & alia istius Gregorae, Philonem Byzantium de machinis bellicis, & oppugnandis defendendisque urribus, Arriani & aliorum Tactica, Demetrii Cubicularii Naumachica, Constantini Porphyrogenetae Piratica, & Anonymum de strategematis bellicis, & alium de ordinandis aciebus.

Vegetius Laud. 42. J. MS.

Mechanici cujusdam, qui sub Alexandro M. floruisse dicitur, Tactica: Arab. & Lat. è codice bonae notae in Coll. D. Joan. Oxon.

Hic de ponderibus & mensuris, quod idoneum, ex Gravio, Agricola, Breruvodo, Villalpando, Capello, Merfennio, Jordano, Gassendo, Gronovio.

VOL. V.
ATHENÆUS.
Cccc 2

Ma-

MAchinamenta Bellica lib. V. at quintus inscribitur Philonis Athenæi, fol. 57. una cum Ctesibio, (Βελοποιηκᾶ) Bitone de instrumentis bellicis, & cestis Africani, fol. 106. capitibus 169. & fol. 22. excerptis ex Apollodoro, Gr. Lat. ex MSS. in Arch. Pembr. 187. & optimo codice in Coll. Magdal. Oxon.

Anonymus de obsidione toleranda MSS. Pembr. 187. 137. & Voff.

Anonymi Strategemata Veterum selecta. Pembr. 187. 156. & Voff. & Præcepta militaria ibid. fol. 172. & Voff.

Accedant *Tactica* Æneæ, Æliani, Leonis, & aliorum.

Adde Vitruvium, artis Architectonicæ Authorem unicum, qui ad nos usque pervenire potuit, juxta edit. D. Laet, collat. cum MS. in Coll. D. Joan. Oxon. cum notis adnexis ex D. Barbaro, Barroccio, Cataneo, Villalpando, Frearto, aliisque, quæ juvent: (neque enim adeo ampla est ars isthæc, ac multi existimant) tum de militari Architectura tam veterum quam recentiorum. Consule hac in re præstantissimum Vossium, tum Maurolois, Tacquetum, Goldmannum.

Geoponica MS. Pembr. 54.

Excerpta ex Plinio, Columella, & Macrobio, quæ videntur.

Galeacius de S. Sophia T. D. 110. MS. Laud.

Anonymus de eadem Ecclesia C. 46. Laud.

Pictura arcæ Noë Laud. K. 86. & templi Solomonis ad indicem Lyræ inter MSS. Laudinos.

VOL. VI.

Diophantus Alexandrinus.

A Rithmeticorum libri sex, & de numeris multangulis liber unus, Gr. Lat. cum commentario C. Bacheti. Paris. 1621. collati cum MSS. bibl. Savilianæ. Conferatur etiam cum editione Xylandri. Quare, an tredecim libri istius Mathematici existent Græce in Bibl. Vaticana: multi enim id asserunt.

Theo de Mathematicis ad Platonis lectionem requisitis Gr. Lat. per Bullialdum. Paris. 1644. cum notis ejusdem & alio-

aliorum. Græca conferantur cum MSS. in Arch. Pembr. & in Bibl. Coll. D. Joan. Oxon. & in Arch. Laud. C. 66.

Nicomachi Geraseni Arithmetica, cum notis Camerarii.

Nicomachi Arithmetica *Ἀριθμητικά*.

Jamblichus in Nicomachi Arithmetica.

Asclepius in Nicomachi Arithmetica, Gr. Lat. ex codd. | MSS. in Arch. Pembr. 4°. 4. five 113. & in Arch. Seld.

De Arithmetica Tractatus imperfectus in Arch. Seld. bis.

Boethii Arithmetica ex MSS. Baliolensis Collegii 258. & Trin. Oxon. 24. & Pembr. 61. & 65. & 211. & Ben. 209. & Petr. 29. collatis cum edit. Rufi & Clichtovei.

Barlaami Monachi Logistica, Gr. Lat. ex edit. D. Chambers, collata cum MSS. Bibl. Savil. & Seld.

Maximi Planudis Arithmetica secundum Indos Gr. Lat. ex cod. MS. in ambul. Bodl. & Laud. 68. & Ali Koshgius. Vide MS. Perf.

Thabeti tractatus de veritate propositionum Algebricarum ex demonstrationibus Geometricis adstruenda, cum aliis tractatibus egregiis, quæ Gebricam artem spectant. Arab. & Lat. è cod. MS. Bodl. Carpe ex Sexto Empirico Gr. Lat. quod decet.

Quæ ex Leonardi Pisani Algebra.

Quæ de Pellii nostratis prælectionibus in Diophantum.

Figuræ, quibus mercatores Turcici utuntur. MS. Arab. Laud. B. 38.

De fractionibus tr. duo MS. Lat. Laud. E. 107.

R. Abrahami Caji Arithmetica, Hebr. & Lat. per Schreckenfusium. 1546.

Alchindus de sex quantitatibus.

Carpe quod lubet ex nostratibus, Bredon, Suisset, Wallingford, Bradwardin. Peccam.

Adde ex Beda & Martiano, quæ huc spectant, juxta fidem MSS. codd. Optimi enim servantur utriusque scriptoris in bibl. Britannicis: tum ex Cassiodoro & Isidoro.

Consultantur recentes Algebraistæ, Tartalea, Cardanus, Clavius, Stifelius, Stevinus, Herigonus, Vieta, Oughtredus, Harriotus, Cartesius, Wallisius, Fermatius, Paschalius, Anderfonus, Bovillus, Butco, Cataldus, Lud. à Ceulen, Fr. Schotenius Faulhabers, Kinckhuysen, Waffanaer, Glareanus, Xylander, Jordanus, Malapertius, Mengolus,

Maurolycus, Nonius, Ramus, Scheubelius, Salignacus, Snellius, Taisner, Pellius, Billius, Reinoldinus, Cavallerius, Bombellus, L. Burgenfis.

Vol. VII.

Μικρὸς Ἀστρονόμος, *seve Parva Syntaxis Alexandrinorum.*

Continebantur in illo Codice, (quem Arabes Tractatus intermedios vocant, sc. inter Στοιχειώτης & Magnum Constructorem) præter ipsius Euclidis Data, Optica, Catoptrica, & Phænomena.

I. 1. Theodosii Sphæricorum libri tres Gr. Lat. secundum edit. Penæ, & illam Ven. collatam cum MSS. Græc. in Arch. Pembr. & in bibliotheca Saviliana, & cum Arab. cod. Seld. & Lat. in Ambul. Bodl. cum selectis notis ex Clavio, integrisque Savilii.

2. De habitationibus Gr. Lat. coll. cum MSS. Gr. Pembr. 166. 254. & MSS. Arab. Gr. & Lat. cum notis Auria.

3. De diebus ac noctibus. Gr. Lat. ex MSS. Gr. Pembr. 166. 262. cum scholiis, & Arab. & Lat. cum notis Jos. Auria & Dasypodii.

II. 1. Autolycus de Sphæra motu, Gr. Lat. ex MSS. Gr. Pembr. 166. 166. & Arab. & Lat. cum Scholiis, & cum notis Auria.

2. De ortu & occasu, Gr. Lat. ex MSS. Gr. Pembr. 166. 184. cum scholiis, & cum notis Auria.

III. Menelai (qui corrupte ab Arabibus Legendo pro Mileus vocatur) Sphærica. Arab. & Lat. collata cum MSS. Arab. Seld. & Lat. in Ambul. Bodl. Adjectis notis atque etiam Sphæricis Maurolyci.

IV. Aristarchus de magnitudine Luminarium, Gr. Lat. per Command. cum notis ipsius & Savilii, & explicationibus Pappi: ad fidem MSS. Arab. Seld. & Gr. Arch. Bodl.

V. Hypsicles Anaphoricus, Gr. Lat. juxta edit. E. Bartholini, cum notis ejusdem atque aliorum: collatus cum MSS. Gr. Arch. Bodl. & cum Arab. Codd. Seld.

Huc accedat Beni Musa de figuris planis & Sphæricis.

VOL.

VOL. VIII. & IX.

Claudius Ptolemaeus, Quantus Scriptor!

I.

Ptolemæi *μεγάλη συντάξις* five *Almagestum*, Græce ex edit. Basil. 1538. & MS. optimo in Arch Seld.

Latine ex versione nova, quæ in bibl. Saviliana servatur collata cum Trapezuntina, recognita per Gauricum 1528. & 1541. & 1551. per Schreckenf. & cum versionibus Lat. ex Arabico in Coll. Nov. 281. & in Coll. Magd. 136. & in Bibl. Bodl. & edit. vulgatis.

Illustratum Scholiis Arabum ex MSS. Arab. D. Pocockii & in Bibl. Regia; & uberrimis commentariis Arab. In bibl. Bodl. & Persice in Coll. D. Joan. Oxon. MS. & Arab. MS. in Bibl. publica Cantabr. inter MSS. Erpenianos, literis Hebraicis scriptum.

Commentarii Theonis & Cabaſilæ, Gr. ex edit. Bas. & MSS.

Notæ Gaurici, Schreckenfusii, & aliorum selectæ, integræ D. Savilii.

Jo. Rasel translatio ex Græco *Almagesti* cum commentariis, & epilogo ad Nicolaum P. Rom. contra Jacob. Cremonensem. MS. Lat. B. 170. Laud.

II. Al-Suphius de Stellis fixis Arab. & Lat. cum figuris geminis, è cod. MSS. D. Pocockii, D. Thevenoti, & forte & ex museo D. Golii, V. præclarissimi, cum notis.

III. Liber egregius de erroribus in canone fixarum. Arab. & Lat. è cod. MSS. in Bibl. Bodl. Con. Apoll. & bibl. D. Golii.

IV. R. Abrahæ Aben-Ezræ *Astronomia* MS. Lat. Digb. & *κόλαρος* inter MSS. Seld. Opus excellens: & forte MS. Pembr. 67.

V. Nasireddini *Institutiones Astronomicæ*, cum commentario luculento Arabico Hufain Ebn. Mohammed, Nisaburiensis, qui Noddam vocatur, Arab. & Lat. ex MS Coll. Joan. Oxon.

VI. Cleomedis *Meteora*, Gr. Lat. per Balforem, & ex editione Vallæ & Bas. 1547. collata cum MSS. opt. in Arch. Pembr. fo. 9. 75. & 50. 15. & 4°. 56. 57 & cum MSS. Savilianis: cum notis selectis Balforei, & aliorum, & Scholiis Gr. (forte Pediasimi) doctis quidem ex MSS. Savil. & Pembr. 169. 75. & 161. & 70. 296. & 111.

VII.

VII. Pselli compendium quatuor artium, Arithmeticae, Musicae, Geometriae & Astronomiae, Gr. Lat. per Xylandrum, & per Munerum, Lipsi. 1590. & ex MS. Pembr. 94.

Item Michaelis Pselli *παραλειπὴ διδασκαλία*. Ro. 18. 256. ubi de stellis à capite 120. & fol. 294. b.

Ejusdem solutiones quaestionum Physicarum fol. 665.

Item istarum scientiarum Systema Pachymeris ex MS. Arch. Pembr.

Item Cassiodorus de iisdem ex edit. Garetti. & MSS.

De Paschate egregia, & excerpta ex Panario Epiphani de eodem.

VIII. Albategnius (Albatani) Lat. ex edit. Venet. 1552. & MSS. Lat. Digb. & Savil.

IX. Alfragani Astronomia Arab. Lat. ex editione ac illustratione D. Golii, collatis etiam MSS. Lat. Digb. & Savil. & Laud. E. 107.

X. Nic. Copernici Epistola *αιχιδιον* de tempore annuo, ex bibl. Savil.

XI. Campanus è MSS. Digb. & Bodl. & MS. Coll. Novi 295. & Ben. 93.

XII. Ric. Wallingfordi libri 4. egregii de sinibus ac proportionibus, cum scholiis D. Lenys Lat. è cod. MS. Digb. 178.

XIII. Sim. Bredon super demonstrationes aliquas Almagelli. Opus perdoctum, ex MS. eodem Digb.

Argyri Astronomica quaedam Gr. Lat. è MSS. Gr. Seld.

Alii, filii Aben Ragel, Astronomia Lat. Vener. 1485. per Aegid. de Tebaldis.

Petri Alliacenensis opera Astronomica. Lat. è MS. Orial. 14.

Astronomica MSS. Ben. 193. & 194. & Coll. Nov. 295. & Coll. Joan. Oxon.

Manilius ex edit. Scaligeri ac Bullialdi coll. cum MS. CCC. 2. Svinshed de motu coeli. Cant. Arch. 127.

R. D. D. Sethi Wardi Astronomia Geometrica : opus eximium. Idem de Cometis.

Introductin ad Astronomiam ex Gassendo, Tacqueto, Ricciolo, Keplero, Scheinero, Hevelio, Bullialdo, Borello, Longomontano, Heigono, Peurbachio, Srevino, Galileo, Schickardo, Horrenfio, Olivaldo, Baroccio, Maurolyco, Guidubaldo, Maimonide in Mishne Tora,

Tora, Bettino, Langreno, Comite Pagano, Cassino, Blancano, Blanchino, B. Porta, Linnemanno, Hecker, Abrahamo Zacuth, Cavallerio, Malapertio, Urstirio, Clavio, Santbech, Dante, Diaz, M. Scoto, Christmanno, G. Wendelino, Aristarcho Merfenni, Philolao Bullialdi, Ang. Riccio, Wernerio Norimb. G. Bonato, Bovillo, Gaurico, Schonero, Rheinoldo. Nonio, Rhetico, Mœstlino, Tychone, Junctino, observationibus Hassiacis, Merio, Lansbergio.

Heic, vel in sequente Vol. de Cometis & eclipsibus, tam ex scriptis Vett. quam recentiorum, Dasypodii, Cyfati, Gemmæ, Kepleri, Hevelii, Lobkovitz, Petiti, Auzotii, Pisonis, Snellii.

Accedant:

Quædam de Vietæ Harmonico cœlesti, cujus mentio in Astronomia Philol. Item de Salini problem. Astronom. in Coll. Jesuit. Genuæ.

Nic. Copernici Revolutiones, Juxta edit. Mulleri & Rhetici: & Joannis Regiomontani Epitome Almagesti: & Gebri Arabis l. 9. in Almagestum, cum notis D. Savilii. Noremb. 1533. ex Bibl. Savil.

Excerpta ex Institutionibus Astronomicis Arab. MSS. in Coll. D. Joan. B. & Almagesto, i. e. Astronomia Averrois. MS. Arab. D. Pocock.

Thii Mathematici Observationes 7. Gr. Lat. ex Astronomia Philolaica & MS in Ambul. Bodl.

Excerpta ex Plutarcho de placitis Philosophorum. MS. Pembr. 131. 404.

Jo. de Dandis opus planetarium, Appiani illo ingeniosius MS. Laud. 155.

Item alius de eodem argumento, fol. 345. & fol. 406. de accessu solis: & fol. 118. *Ευμεθοδὸς Περὶ τῆς θεωρημάτων παντοδαπῶν*, ubi de problemate illo Anthemii Mechanici, *πῶς δὲ ἐν τῷ δέξεντι τόπῳ κατεσκευάσθαι ἀκτῖνα παρὰ πηλὴν ἢ λιανὴν ἀμετακίνητον ἐν πᾶσι τῇ ὥρᾳ ἢ τρῶσιν.*

VOL. X.

Claudius Ptolemæus,

Dddd

I. Ca-

I.

CAnones *περίγειροι* Gr. Lat. Hæc jam primum prodeunt ex MSS. Gr. Savilianis binis & Pembr. & Bodl. in Ambul. & Coll. Novi 252. una cum duplici commentario Theonis Gr. ex iisdem MSS.

II. Heraclii Imperatoris luculentissimus commentarius in canones *περίγειρος* Gr. Lat. ex codd. MSS. biol. Savil. & Bodl. in Ambul. cum tabb. nonnullis.

III. Claudii Ptolemæi Hypothesis & Canon Regum, & Proclus de Sphæra, ex edit. D. Bainbrigii, coll. cum MSS. Savil. & Pembr. item Leontius de Sphæropoeia, Gr. Lat. ex edit. Santandreana: item Procli hypotyposes Astronomicæ Gr. Lat. edit. Allatii, & è MSS.

IV. Claudii Ptolemæi Anathema in templo Serapidis, & *περί κερτινῆς* ex edit. D. Bullialdi & MS. Bodl. in Ambul. cum notis Bullialdi & aliorum.

V. Tabulæ Persicæ, Gr. Lat. diversarum editionum: è codd. Gr. Pembr. tribus, viz. 63 58. & 100. & Seld.

VI. Tabulæ Persicæ Nasiroddini. Pers. Lat. ex bibl. Goliana.

VII. Tabulæ Persicæ Ologbegi, Viri Principis, ex MSS. Coll. D. Joan. Oxon. & D. Pocockii, & Bibl. Savil. & Arabice in Coll. D. Joan. Oxon.

VIII. Excerpta ex Tabulis MSS. Arabicis, 1. Ebn. Schatir Damasceni in Arch. Seld. 2. Omadoddini, metricæ, in Coll. D. Joan. Ox. 3. Cyriaci Presbyteri. Arab. Laud. B. 80. 4. Mugisal. sive *συλλογή* Persica MS. Laud. A. 130. Astronomica. Habet, inter alia, præcipue de fixis stellis, de tempore, ventis, æstu maris, montibus & fluviis, Mechanicis, Astrolabio, Telefmaris, & Poetice. 5. Encyclopædia Fratrum germanorum, sive Echvvanol Sepha MS. Arab. A. 159. & apud D. Pocock, ubi inter alia, de Quadrivio, quod vocat Boethius, atque præcipue Geographica & Musica. 6. Astronomorum aliquot Persarum collectio: sunt autem, Yahya Ebn Mohammed excerpta ex Abu Abdalla Maredinense, Gelatoddin Mansur, Hosein Ebn Hosein, Chovvaresmius Alkobraus, Fessol Hatem super Mohammed Giagermaum, liber egregius. Tum Ali Sergiandius, percelebris Astronomus, de Sphæra, de epochis, de urbibus: Ali denique Koshgius, Author optimus, de Logistica secundum Indos, & Astronomia: servatur in eodem

dem Vol. & Nassiroddin Tufensis, tr. de Astrolabio. Perfice omnia.

Tabulæ Astronomicæ Abul Abbas Achmed Ebnól Banna Arab. MS. B. 115. Laud.

Tabulæ Ebn Atar secundum doctrinam Ebn Shatir Damasce-
ni MS. Arab. A. 50. Laud.

Mohammed Abu Omar Ebn Kafem Andelufani, i. e. Toleta-
ni, Astronomia, caractere Afric. in bibl. D. Joan. B. Oxon. Ibidem
eodem argumento ac caractere libellus Abu Isaac Ibrahim Ebn Me-
zerkal cum tabb. aliquot. Tum Mohammed Ebn Mohammed Allu-
phius de sciatericis.

De compositione Tabularum tractatus, qui vocatur, צפירה
לבן אלזרחל i. e. Plinius Arzachelidis, lib. elegans ac utilis, Hebraice
MS. Laud. 108. Tum tract. Jacobi Ben Macir Hararensis de Astrolabio,
cum commentario, Hebraice, ibidē: MS. Lat. E. 107. Laud. viz. Calenda-
riū Richardi Monke, Capellani de Anglia anno 1434. Joannes de Sicilia
super canones Arzachelis. Tabula mediorum motuum per Magistrum
Rede: Almanach ad meridianum Oxon. Canon fixarum, cum figuris
constellationum, & Tabulæ Toletanæ certe egregiæ. Demonstrationes
Canonum Tabb. Liber doctus. Theorica Planetarum. Calenda-
rium Grossi Capitis. Humenuz Egyptiorum. Philosophi & Magistri fi-
lia Ptolemæi. Almanach, seu tabb. ab Arzachele mutata in annos Ale-
xandrinos, & a Magistro Joanne Papiense in annos Christi. Ars qua-
drantis, & cylindri compositio.

De Sphæra Digb. 93. Kenubi Astronomus. Digb. 95.

Theorica Si. Bredou, Digb. 93. liber egregius.

Theorica Planetarum, Digb. 93.

Tabb. W. Rede Oxon. Digb. 57. 25: Ibi fol. 41. Tabb. aliæ
Oxonienfes absolutissimæ cum eclipsibus ab A. 1376. ad A. 1390. Ibi
de usu instrumenti, dicti *Albion*, inventi quod puto, per Ric. Walling-
ford. Ib. fol. 131. de æquatione dierum tract. perpulcher Ibi rationes
æquationum Planetarum, & quantitas annua per Thabet & R. Monke,
& capitula Almagesti fol. 146.

De signis Z. diaci & de Planetis, Gr. Pembr. 76. 143.

IX. Arzachelis tabulæ ex MSS. Lat. Mert. 73. & Arch. Bodl.
122. & bibl. Savil.

Item tabb. Prophatii Judæi, ex MSS. Mert. & Arch. bibl. Savil.

Canon fixarum per W. Wyrcestre 1440. Laud. Ibidem.

G. Evesham de motu octavæ Sphæræ. Oxon 1316.

X. Alphonfi tabb. ex edit. & MSS. Laud. B. 23. cum notis.

XI. Observationes & tabb. MSS. P. Dacii Ben. 33. dem Oriak. 65. Lemonicenses. Publ. Cantabr. 223. Si Br. Alb. Batecomb. cum aliis. Magd. Oxon. 14. Killingworth. 1. ly. Caerleon. 183. Lumley. R. Wallingford, Read Oxoniensis.

De Calendario MS. Arab. 4°. in legato Scaligeri & Samaritan. Arab. ibid.

Quære an Gnomonica hic interferi possint, tam secures, Latinos sc. & Arabas, quam recentiores, puta Clavium num, Magnanum, Commandinum, Oughtredum, & è MSS. soni, Hoggii, & Fortleri.

XII. D. Harroxii Observationes cum notis D. Wal. Rooke, quod reperiri potest cunque.

XIII. Excerpta quam brevissima ex tabb. Rudolph. Lodoiticis, Mediceis, Danicis, Prutenicis, Bergensis, Frificis, Lanis, illis Riccioli, Wingi, Streti, recentiorumque aliis, & ex Tychonis, sive à Curtio, sive à Bartholino vulgaris.

XIV. Collectanea ex Vetr. marmoribus, Historicis, cis, Tabb. Paschalibus computisque MSS. de re Chronologica perparce ex Petavio, Scaligero, Simfano, Calvisio, Strauchio recent. viz. D. Marshamo, Seldeno, Usserio, Seneschallo, Peruvio, Vieta, Emmaio, Allatio, Lydiato, Cardano, G. Mercatore manno, R. Ori per Christman. Maurolyco, Gassendo, Baronio, P. Alliacensi, A Ecchelenfi in Byzant. Histor. una cum Censor edit. Lugd. Bat. & MS. & Beda ex MSS. Joan.

VOL. XI.

Claudius Ptolemæus.

I.

Περὶ Φάσεων ἀστρονομῶν καὶ ὁρημασιῶν, Gr. Lat. multo emendatius, quam Petavius olim dedit, è codd. MSS. Savil. & in Ambul. Bodl. cum notis Petavii & aliorum.

Anonymus de ortu & occasu fixarum Gr. MSS. Pembr. 94.

II. Claudius Ptolemæus de Analemmate, Lat. cum notis Fred. Commandini, Mathematici præstantissimi, & amplissimi V. D. Savilii ac aliorum: collat. cum MS. in Bibl. Bodl. in Ambul.

III. Geminus de apparentiis & isagoge, &c. ex edit. 1590. & illa Petavii, viri summi, & MSS. bibl. Savil. & Pembr. 187. 206. & 165. 9.

Festus Avienus etiam ex MS. item Germanicus, & Cicero, & Hyginus.

Adde hic Hipparchum & Tatium, ex edit. Victorii ac Petavii, & MSS. bibl. Savil.

IV. Arati Gr. Lat. juxta edit. H. Grotii, incomparabilis V. collata cum MSS. Pembr. 4°. 419. 113. cum Scholiis αἰεκάδοις καλοῖς & 8°. 133. & extra numerum, c. 78. & compendiosa metaphrasis Arati & docta Pembr. 131. 429.

V. Heraclius Imperator, Philoponus. Nicetas, alique Græcorum de Astrolabio Gr. Lat. ex codd. MSS. Pembr. & Savil. & Coll. Nov. & Bodl. in Ambul. una cum Scholiis Arabicis ex MS. Arab. Con. Apoll. & ex MSS. Lat. in Arch. Seld. & ex Hermannii Astrolabio MS. Seld. & MS. Bodl. in Ambul. & Digb.

Philoponus, ut puto, elegans enim est, & meminit Ammonii discipuli sui, & Imperatoris, puto Heraclii, instigantis, de Astrolabio Gr. MS. Pembr. 166. 197.

Alius de eodem, ibidem: & Anonymus de Quadrante, forte ex Latino, (meminit enim Paris. & Montis Pessulani) Gr. MS. Pembr. 187. 201. & Pembr. 165.

Item Scholia Anonymi, imo & Macarii Hieromonachi, adjuvante illum fratre suo, Nicephoro Gregora, ibid. Item, nonnemo de

De prognosticationibus & observationibus aëris m.
Rob. Lincoln. & Alkindio tam edit. quam MS. & Columella, &
& Macrobio (Prognosticon. Gr. MS. Pembr. 131 262. & Pembr.
& ibi de ortu & occasu fixarum optime.

Qu. de Bessarionis Card. Canone fixarum aut edito au
in bibl. Ven. D. Marci.

Alkindius de pluviis per Planetas.

Hygini Astronomicon ex edit. Bas. & MSS.

R. Abr. Cai de Sphæra, Hebr. & Lat. per Schreckenf.

Commentarii in Sphæram & computum Jo. Sacrobo

D. Joan. Ox.

VII. Ptolemæus, vel Veterum alius, de speculis Lat. e
ex MSS. una cum commentrio MS. in bibl. Saviliana.

Heliodori Optica, Gr. Lat. juxta edit. E. Bartholini, cu
liis ejusdem; & ex MSS. Coll. D. Joan. B. & Arch. Pembr.

Robertus Lincoln. de Refractionibus. E. 107. Laud.

Anthemii Mechanici, (cujus opus templum S. S
fragmentum μηχανημάτων ἀποδοξάν Gr. Lat. ex MSS.
Joan. Oxon.

Alhazeni Optica Lat. ex edit. & MS. Cantabr. Petr. 23

Vitellionis Optica.

Adde Pecchami Cantuar. & Baconis Perspectiva ex e
MSS. in bibl. Savil. & Petr. 28. & Linc. 16. & Bodl.

Quære Dioptrica W. Snellii nondum edita.

Hæc cum notis & excerptis necessariis ex recentiorib
cis, Stevino, Herigono, Keplero, Cartesio, Fabio, Gregorio, B
(scilicet, quod iste meruit, Varrone nostro) Hugenio, Porta, Guic
Ghetaldo, Hobbio, Gualtero Wernero nostrate, Dasypodio, M
Maurolyco, Vossio, Nonio, Antonio de Dominis, Grein
Cataldo.

Tum de arte Perspectiva, quæ nunc vocatur, sive Sc
phica, ex Nicerone, Du Bois, Herigono, Stevino, Alberto Dur

VOL. XII.

Claudius Ptolemæus.

I.

CL. Ptolemæi Tetrabiblos & Carpus Græce ex edit. & MSS. Coll. Nov. 209. & C.C.C. 50. & Laud. C. 100. & Pembr. 169, 328. Latine ex edit. & MSS. Cant. Publ. 224. & 152. & Coll. Nov. 75. & C. C. C. 49.

Excerpta ex Tetrab. Pembr. 131. 441 Gr. MS.

Commentarii Procli, Theonis, Porphyrii.

Pauli Alexandrini Introductio in Apotelesmaticam ad filium suum Cronamonem, Gr. MS. Pembr. 94. 76. Liber bonus de arte minime bona.

II. Mercurius Trismegistus de decanis Gr. Lat. ex edit. & MS. Gr. Coll. Nov. 299

III. Vettii Valentis Anthologia Astrol. è cod. MS. Seld.

IV. Excerpta ex Vettii Astrol. Gr. Lat. è cod. MS. in Ambul. Bodl. & in MS. Seld. & Barocc. 49. 68. & in MS. Savil. Gr. ubi Heraclii Comment. in Canones *περὶ χειρῶν*.

V. Firmici Astronom. Linc. Coll. 94. & Pembr. 64. MSS. collat. cum editis.

Petosiridis Prognostica ex MSS. Pemb. 166. 162. & 169. 376.

VI. Astrologia Ghaminæ Arab. Characterè Mauritanico, MS. Legat. Scaligeri.

Albumasar, (seu Abu Maasher) de nativitatibus. Arab. & Gr. MS. Pembr. 94. 68. MS. Laud. A. 137. Latine nullibi non reperitur.

Nasiroddin Tusensis de Geomantia. Persice MS. Laud. 154.

Alchebitius cum comment. Joannis de Saxonia ex edit. & MS. Digb. 93. ubi tractat de Annis. Ibi etiam Albumasar de partibus.

Procli Uranodromus, Gr. MS. Pembr. 166. 162. & 169. 376.

Duodecim *ῥῆποι* Masála. Gr. MS. Pembr. 94. 100. Ibidem Tabulæ, & alia non omittenda.

VOL. XIII.

Claudius Ptolemaeus.

I.

I.

Claudii Ptolemæi Geographia, Græce ex edit. Basil. per Frobenium, & Paris, cum epistola Erasmi 1546. & Gr. Lat. per Bertium: & ex MSS. Græcis binis optime notæ in Arch. Seld.

Latine vero ex edit. Argent. per Ubelum 1513. & 1520.

Lugd. per Villanovanum 1541. Basil. per Munsterum 1542. & 1552. Colonia ex versione Noviomagi 1540. Romæ 1590. cum tabb. partim æneis, partim ligneis: & ex MS. Lat. in Coll. Magd. per Nonium Pacinum. Liber pulcher, edit. Italice per Gastaldum Ven. 1584.

II. Eledrisii Geographia (cujus compendium plane est illa, quæ Nubiensis vocatur). Arab. & Lat. cum tabb. MSS. D. Pocockii & bibl. Bodl.

III. Abulfedæ Geographia Arab. & Lat. ex binis codd. opt. D. Pocockii, & uno bibl. publ. Cantabr. & quod speramus, ex edit. D. Thevenori V. Cl.

IV. Calcoshendius, scriptor accuratissimus, de Ægypto. Arab. & Lat. è MS. Seld.

V. Mappa regni Sinici, à Chinenfi quodam depicta, ex Arch. Seld.

Geographia Ibn Isaac MS. Arab. caractere Afric. Laud. A. 139. Liber eximii pretii.

Anonymus *ἡ ἑσπερία νότιος* MS. Gr. Pembr. 131. 427.

R. Bacon de situ orbis. Cant. Ben. 192.

G. Melherayæ Mappa Mundi. Ben. 255.

Hygini Descriptio Mundi. Petr. 5.

W. de Worcester de longitud. & latitud. locorum in Anglia, Ben. 379.

Directorium Terræ Sanctæ. MS. Coll. Magd. Odorici Itinerarium. Ben. 4. & 72. & Luml. 247. Rubrocki Itinerarium, Ben. 61. & Luml. 247. Necham, Ben. 262.

Adnectantur Scylax. Gr. Lat. ex edit. If. Vossii, cum notis ejusdem.

Marcianus.

Dicaearchus Gr. Lat. edit. Hoëschelii & H. Stephani.

Nicephori Blemmydæ Geographia Synoptica ex edit. & MS. Laud

Laud. C. 69. Item Nicephori Gregoræ Scholia in lib. 1. Geographiæ Ptolemæi, ibidem.

Solinus ex edit. Salmasii & πένυ. Coll. cum MS. bibl. publ. Cantabr. 195. & Petr. 94. & G. C. 35. & Coll. Magd. Oxon. & Laud. c. 118.

Mela ex edit. If. Vossii, incomparabilis Viri, collat. cum MS. Coll. Nov. 285.

Æthicus.

Tabulæ Peutingerianæ.

Antonini Itinerarium, cum notis Suritæ, & ad fidem MS. Ben. 273, cum commentario Talboti.

Stephanus de Urbibus Gr. Lat. juxta edit. Leidensem.

Strabo ex edit. Casauboni, vel saltem variantes lectiones è cod. Gr. MS. bibl. publ. Cantabr. 7. & Lat. MS. Linc. Coll. 94 & bibl. publ. Cantabr. 91. forte. & Pembr. 169. 178.

Dionysii περιήγησις Gr. Lat. ex edit. Stephani cum scholiis Eustathii, & edit. D. Hilli, & ex MSS. Gr. Bodl. 4°. M. 46. & Pembr. Arch. extra numerum C. & Bibl. publ. Cantabr. 7. & Laud. C. 31.

Introductio ad Geographiam & artem Nauticam ex Herigono, Ricciolo, Fournier, Wright, Borroughs, Merula, Ortelio, Atlantibus D. Bleau, Keplero, Maurolyco, Balthafare Conrado, L. Holstenio, Vossio, Baroccio.

VOL. XIV.

Claudius Ptolemaeus.

I.

Claudii Ptolemæi Harmonica. Gr. Lat. ex codd. MSS. Gr. in Coll. D. Joan. Oxon. optimæ notæ, & in Arch. Bodl. & in Ambul. Bodl. & in bibl. Savil. & Pembr. 124. cum scholiis, & Coll. Nov. 299. & Coll. Magd. Oxon.

II. Commentarius Porphyrii Gr. è cod. MS. Coll. Magd. servatur fragmentum ejus in Coll. D. Joan. Oxon. atque liber ipse in bibl.

E e e e

Regis

Regis Gallia & in bibl. D. Vossii, & in libr. I. & II. in Arc.
41. 148.

III. Bryennius in Ptolemæi Harmonica Gr. ex
Magd. Habet & Meibomius & bibl. Regis Gallia.

Quære, an Cleomedis, Dioclis, Pediasimi reperian
tic, aut Gallic. aut Bibliotheca D. Vossii: & an Cleomedis H
sit inter opera Georgii Vallæ.

Pachymeris Harmonica è MS. D. Vossii, Græce.

Lampadius de Musica Recentiorum Græcorum, C
MS. Seld.

Avicennæ Musica Arab. & Lat. è codd. D. Poc
Gravii.

Musica Persice ex MS. cod. Coll. D. Joan. B. Oxon.
bene magnam ex Ptolemæo traducta.

Boethii Musica ex edit. & MSS. Coll. Magd Oxon.
Coll. Bal. 257. & Trin. Ox. 24. & Pembr. 61. & MSS. Seld. &

Antiqui scriptores Musici, ex edit. Meibomii cum
dem, collat. cum edit. & cum MSS. viz. præter Euclidem.

Aristoxenus. MSS. Gr. Bodl. Arch. A. 113. & Arch.
Bodl. Th. 17. 22. & Pembr. 41. 21.

Nicomachus MSS. Gr. Pembr. 41. 122.

Alypius MSS. Gr. 4°. Pembr. Arch. 41. 71. & Arch.
& Coll. Joan. B. Oxon.

Gaudentius MSS. Gr. Coll. D. Joan. Oxon. & Pembr.
Bacchius MSS. Gr.

Aristides MSS. Gr. Arch. Bodl. 112. & in Museo A
& in Bibl. Savil.

Excerpta ex Martiano, & Macrobio, præsertim M
fiodoro, & Censorino, & Dionysio Halicarnassensi, & Vitruv

Plutarchus de Musica ex edit. & MSS. Gr. Lat. cum
Grostead in Musicam & Arithmeticam Boeth

Laud.

Musica compendium MS. Lat. bibl. D. Joan. Oxon.
notationes egregia in illud.

Item Guido Coll. cum MSS. Coll. D. Joan. Oxon.
mentario perdocto: & iterum in eadem bibl.

De Theone ad Platonem. Vid. Vol. VI.

Habet & insignissimus Vir D. If. Vossius, quæ ad rem Musicam spectant, alia.

Adnectantur tractatus D. Chilmeadi V. Cl. de Musica vetere, penes D. Bysh Equitem.

Consulendus est Beda nostras, & conferendus cum MSS. Coll. Joan. Ox. binis.

Illustrarunt hanc doctrinam, omnium suavissimam, Galileus uterque, Keplerus, Cartesius, Mersennus, illustrissimus D. Brunckerus, Wallisius, Cottignez, Kircherus, Jac. Faber Stapul. Zarlinus, Gaffurius, Gesualdus.

Hæc satis superque.

CAPUT XXIV.

De ATHENÆO Mechanico, Apollodoro Architecto, & aliis hujus argumenti scriptoribus.

Athenæi Mechanici liber de machinis bellicis: 1. Apollodori poliorcetica. 2. Philonis Byzantii Mechanicorum reliquia. 3. Liber Philonis de septem spectaculis. 4. Bironis de machinis bellicis. 5. De Herone ac Ctesibio variisq. Heronibus. 6. De Julii Africani Cestis. 7. Anonymus de toleranda obsidione. 8. Francisci Junii Catalogus Artificum Mechanicorum, statuariorum, pictorum aliorumq. 9. Catalogus eorum qui de re pictoria & statuaria scripserunt. 10.

I.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ATHENÆUS incertæ patriæ scriptor, & longe diversus ab Athenæo Byzantio, quem instaurandis urbibus muniendisque præfecit

Gallienus Imp. teste Trebellio Pollione c. 13. quingentisq; & sexaginta annis antiquior, *περὶ μηχανημάτων, de machinis bellicis librum* scripsit ad M. Marcellum qui Syracusas cepit Olymp. CXLII. In hoc non aliorum tantum sed sua etiam inventa memorat & formis adjunctis illustrat: *ὃ δὲ μόνον*, inquit pag. 9. *δεῖ τὰ καλὰς εὐρεθέντα ὑφ' ἐπερων εἶδεναι, ἀλλ' ἐπειπερ ἐστὶν ευκίνησια περὶ τὰ ψυχρὰ, καὶ αὐτὸν τι εὐρίσκειν δεῖ.*

Memorat vero pag. 2. *Daimachi* * Poliorcetica, qui cum Alexandro M. fuit, tum *Pyrrhi* Macedonis *πολιορκητικὰ ὄργανα*, p. 2. 9. & scripta *Agessistrati* Mechanici (à Vitruvio etiam præf. libri VII. & ab Herone juniore in proœmio libri de bellicis machinis, ubi Athenæi hujus meminit, laudati) quem in *βελικοῖς* excelluisse testatur p. 2. Hujus præceptorem Apollonium laudat p. 3. tum Tyrium naupegum Pephasmenum & Geram Carthaginiensem, qui arietis ac testudinis usum docuerunt. Præterea p. 4. Polyidum Thessalum, cujus discipuli cum Alexandro militarunt, & Diadem *ἐν μηχανικῇ συγγραμμάτι*. Hegetorem porro Byzantium p. 5. & Epimachum Atheniensem, qui Demetrio Poliorcetæ Rhodum oppugnanti, Helepolin construxit p. 7. Callistratum qui *ὑπὲρ τῶν μηχανικῶν* scripsit, tum p. 8. Ctesibium Ascrenum qui in urbe Alexandria Mechanicus fuit. In extremo libri p. 11. ait se etiam descripturum alio libro, quomodo machinis à se expositis occurri debeat. *ὅσαι γὰρ δεῖ πρὸς τὰ εἰρημικά αὐτὴν μηχανήσασθαι, εἰς τινὰ αἰαλεζόμεθα πρὸς τὰ ἀρχαιοτέρων, περὶ αὐτῶν σοὶ καὶ κἄννα γράψαι.* Prætereo mentionem Homeri, Stratonis, Hestii, Archytæ, Aristotelis, Calani Indi, cujus dictum celebrat: Isocratis Epistolæ de pace ad Philippū, Callisthenis *ιστοριογράφε*, tum Delphici moniti quod jubet *χρόνον φεῖδεσθαι*, item alterius sententiæ *ὅτι τὰ καλὰ μὲν εἶδεναι, ὅρῳ φιλοσοφίας ἐστὶ*. Hunc librum è quatuor MSS. Regis Galliæ è quibus is qui numerum 2174. inscriptum habet antiquissimus est & ante 700. amplius annus scriptus, Græce recensuit *Thevenotus*, latine vertit *Henr. Valesius* an *Job. Baptista Cotelerius*. Exstat primo loco inter Veteres Mathematicos perquam nitide ac luculenter cum latina versione & figuris in æs incisis editus Parisiis è typographia Regia A. 1693. fol. In horologium aquarium hujus Athenæi Epigramma Antiphili (si-

* *Daimachi* *πολιορκητικὰ ὑπομνήματα* laudat Steph. in *Λακεδαιμόνι*, & è Stephano Eustathius ad Iliad 2 p. 222. Numerus *λε* apud Stephanum non numerum librorum sed machinarum quas Daimachus descriperat notare videtur. In bibliothecis adhuc superesse hoc opus MS. testatur Vossius de scientiis Math. c. 4th. §. 23. p. 298.

(sine nomine auctoris licet) exstat in Anthologia IV. ult. emendatum à Salmasio ad Solinum p. 637. edit. Paris.

II. APOLLODORUS Architectus, cujus præter Ælium Spartianum in Hadriano c. 19. & Dionem Cassium lib. 69. p. 789. seq. meminit Hero junior in præf. ad librum de machinis bellicis, & Tzetzes Chil. 2. v. 81. 91. Scripsit ad Hadrianum Imp. *πολιεργητικά* sive de machinis obsidionalibus, nullos vetustiores scriptores laudans, sed quales ipse parandas machinas bellicas existimaret Imperatori per Epistolam * hoc requirenti exponens, additis formis sive *διαγράμματι*. Exstat in jam laudatâ Veterum Mathematicorum collectione Thevenotiana p. 13. - 48. Hunc Apollodorum deinde ab Hadriano interfectum narrat Dio, quod paulo impudentius quondam præsentem Trajano ipsum nondum Imperatorem de operibus ab Apollodoro factis haud satis perite differentem repulisset his verbis: *abi & cucurbitas pinge, nam tubæ quidem certe ignoras*. Fuit tum temporis & alius Architectus quo Hadrianum usum fuisse traditur à Spartiano, *Detrianus* nomine, pro quo Dextrianum vel Demetrianum legunt viri docti.

III. PHILO Byzantius circa annum urbis Romæ DCL. clarus laudatur à Vitruvio præf. libri 7. inter eos qui de machinationibus scripserunt. Tzetzes vero Chil. 2. v. 152. notat eum meminisse Archimedis: etiam meminit Ctesibii, Archimedis ætate clari, ut mox dicam.

Exstat in eadem illustri Thevenoti collectione Parisiensi huius Philonis Mechanicorum *liber quartus* p. 49 - 78. ad Aristonem scriptus, & *βελωποινικά* sive *ὀργανοποιικά* tractans, cum tertius *λημβοποιικά* docuisset, alius *μοχλικά*, ut constat è p. 50. 61. Primus liber inter alia duplicationem cubi tradiderat, ut ipse testatur p. 51. seq. Unus è sequentibus, *πνευματικά* p. 77. & alius *ἐπὶ ὀπισθίων τῶν κρυφαίων ἀπαστρεφόμενων* p. 102. alius *ὁπλοσκευαστικά* de bellorum apparatu p. 103. Pag. 60. laudat Polycleti statuarii dictum, *τὸ ἐν ᾧ μικρὸν διὰ πολλῶν ἀερίδων γίνεται*. ibidem sui temporis Mechanicos, Alexandrinos præcipue Regum *Φιλοσόφων* & *Φιλοτέχνων* favore suffultos hanc artem usu & experientia maxime perfecisse testatur. Cum Alexandrinis artificibus diu se versatum & in insula Rhodo plures architectos familiares habuisse ait p. 51. Rhod-

E e e e 3

di

* In exordio libri: *ἀνέγνων σὺν Δέσποτι τὴν περὶ τῶν μηχανημάτων ἐπιστολὴν καὶ μάχεσθαι ἐγένετο μὴν ὅτι με καὶ κοινῶς αὐτῆς σὺ τῆς Φραντζῆς ἄξιον ἔκρινας.*

di se verſatum teſtatur quoq; p. 80. & 84. Chalcentonum ſive Chalcotonum à Mechanico Creſibio Alexandriæ repertū memorat p. 56. 67. 72. Aerotonum ſive ſclopetum, aëris vi jaciens tela ab eodem Creſibio inventum & πνευματικά ejus θεωρήματα p. 77. ſeq. quo loco ſe Creſibii æqualem fuiſſe innuit. Κελτικῶν & Ἰππικῶν μαχαίρων mentio p. 71. Catapultam polybolon à Dionyſio Alexandrino Rhodiis conſtructam refert pag. 73.

Liber quintus p. 79 - 104. ad eundem Ariſtonem, agit de modo conſtruendi turres, murosq; ac fossas, & valla horreaque & præparanda alia ad obſidionem utrinque neceſſaria, p. 83. memorat turres quinquangulares ac ſerratas à Polydo Mechanico repertas. p. 86. ſeq. de ciborum & ac frumentorum generibus in obſidionis tempus ſervandis diſſerit, & p. 88. Epimenidios trochiſcos laudat de quibus dixi lib. I. c. 6. §. 5. Figuræ quas p. 86. p. 63. & alibi auctor addidiſſe ſe ſignificat, deſiderantur. Ægyptiorum ſtrategema quo ſcalis ſcoreis muros urbium quas obſiderent conſcendebant exponit pag. 102. Miror quod p. 103. contra jus gentium ſvadet frumenta & aquas veneno letifero corrumpere.

IV. Referri ſolet ad hunc ipſum Philonem libellus elegans *ὅτι τὴν θεαμάτων* de VII. orbis ſpectaculis, quem è Bibl. Franciſci Barberini ſed poſtrema parte capitis de templo Dianæ Ephæſiæ & integro capite ultimo de Mauſoleo mancum primus in lucem edidit & verſione ſua notisque illuſtravit *Leo Allatius* Rom. 1640. 8. Recuſus deinde eſt Lugduni 1661. curante Dionyſio Salvagnio Boeſſio, & nuper inſertus tome VIII. theſauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani. Memini Colomeſium ad Gyraldum p. 493. ſuſpicari, quod Guilelmus Choul ea quæ in libro Gallico de Veterum Romanorum religione p. 211. ex antiquo Græco auctore MS. refert de Coloſſo Rhodio, ex præſenti Philonis libello petierit. Sed alia ſunt quæ de Coloſſo à Philone traduntur, qui mihi vix ac ne vix quidem videtur ille Mechanicus cujus Belopœæca paulo ante retuli, ſed potius aliquis è Rhetorum numero non contemnenda ætatis.

Fuit & Philo quidam Geometra Tyanenſis cujus meminit Pappus lib. IV. propoſit. 30. & longe antiquior Philo Athenienſis architectus, qui armamentarium mille navium capax in Munychia exſtruxit celebratum Straboni IX. p. 395. aliisque: & de eodem armamentario atque de ædium ſacrarum ſymmetriis ſcripſit teſte Vitruvio præf. libri ſepti-

Septimi. Confer Franciscum Junium in Catalogo artificum, & egregii Hemsterhuysii notas ad hæc Pollucis X. cap. 51. ἐν γένει τῆς νεῶ ποιητικῆς ἢ Φίλων ἢ Θεόδωρος (al. Ἀπολλόδορος) σωζέσθαι, γεγραπταί. De Philone Byzantio se ait Allatius plura dixisse in diatriba de Philonibus, sed ea lucem non vidit.

V. BITO, qua patria incertum, ad Attalum Regem de constructione bellicorum instrumentorum ex diversis antiquioribus Mechanicis scripsit, teste Herone Juniore præfat. ad librum de machinis bellicis. Laudat Hesychius in *συνβόλῃ*, & forte Ælianus Tactic.

Exstant ejus *κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτικῶν*, constructiones bellicarum machinarum & catapultarum, p. 105 - 120. in collectione Thevenotiana. Dicitur liber Attalo Regi: nam initio libri pro verbis ὡς παλαιὰ vel πάλαι βασιλεὺς legendum cum Lambecio ὡς Ἀπάλαι βασιλεὺς atque ita in codice suo reperit Tho Galeus, ut testatur in diss. de scriptis Mythologicis p. 45. Utrum vero Attalum i. innuat qui Pergami regnavit ab Olymp. CXXXIV. 4. ad CXLV. 4. an unum e posterioribus duobus Attalis ab Olymp. CLV. 3. & Olymp. CLX. habenas regi gerentibus alloquatur, haud liquido constat, etsi primum illum libenter intellexerim. Non procul ab initio libri Biton describit machinam petrariam Rhodi fabricaram à Charone Magnesio, aliam pag. 107. Thessalonica constructam ab Isidoro Abydeno, & p. 108. Helepolin quam Alexandro M. composuit Posidonius Macedo: tum p. 110. Sambucam Damii Colophonii, & p. 111. *γαστραφέτιον* à Zopyro Tarentino Mileti confectam, p. 113. alium ab eodem elaboratum Cumis in Italia.

Opticorum suorum meminit Biton in extremo paginae 108. *ἔστι γὰρ τὸ μεθόθεν ἡ θεωρία, καὶ διήλεγμα ἐν τοῖς ὀπτικοῖς.*

VII, HERO Alexandrinus, Ctesibii (A) Ascreni qui Ptolemaei

(A) De hoc Ctesibio Mechanico ejusque repertis meminere Vitruvius præf. libri 7. & IX. 9. X. 12. Plinius VII. 37. Athenæus IV. p. 174. & XI. p. 497. Athenæus alter de machinis bellicis p. 8. Philo in belopoeicis p. 16. 67. 72.

Scripta quoque hujus Ctesibii olim fuisse. Vitruvius lib. 1. c. 1. *Item qui Ctesibii & Archimedis libros & ceterorum, qui ejusdem generis præcepta conscripserunt leges, sumis sentire non poterit nisi his rebus à Philosophis fuerit institutus.* Idem præfat. libri VII. *Non minus de machinationibus (scripserunt) uti Diades, Archytas, Archimedes, Ctesibius, Nymphodorus, Philo Byzantius &c.* Athenæus IV. p. 174. *Τρύφων δ' ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν συγγράμῃ Φησὶ περὶ τῆς υδραύλης Κτήσιβίου*

mæi (b) Philadelphi & Evergetæ I. temporibus Alexandria floruit, discipulus (c) & Mechanicus insignis, in Philosophia vero, ut Bernardino Baldo in Heronis vita observatum, Epicurum maxime probans, scripsit quæ existant :

Χειροβαλίστρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία, de constructione & mensura manubalistæ fragmentum. Græce primus edidit Bernardinus Baldus, & sine versione subjecit Belopoeicis de quibus mox. Græce deinde ac latine cum figuris in æs incisus ediderunt Parisienses, nescio quo interprete, inter Mechanicos, luculentis ut dixi typis editos p. 115 - 120.

Barulcus sive de oneribus trahendis libri III. Arabice à Jac. Gollio ex oriente allati sunt, nondum editi in lucem.

Βελοποιικὰ, sive ut alii *Βελοποιηκὰ* sive ut rectius Eutocius ad Archimedis 2. de sphaera ac cylindro vocat, *βειλοποιηκὰ*, de telis conficiendis

σῖβιον τὸν Μηχανικόν. Athenæus alter p. 8. de machinis bellicis : Κτησίβιος δὲ ὁ Ἀσκληνός (MS. aliud Ἀσκληνός, Casaubonus IV, 23, ad Athenæum Ἀσκληνός Meursius in Bibl. Græca Ἀσκληνός) ὁ ἐν Ἀλεξανδρίᾳ μηχανικός ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. Hero junior de machinis bellicis c. 23. *Quimadmodum Astrucæ Ctesibius Heronis Alexandrini Magister in suis commentariis declaravit per huiusmodi machinam.* Apud Cassiodorum VII, 5. Variar. Epist. suspicor Ctesibium nomen reponendum esse pro Metrobio. *Archimedes quoque subtilissimus exquisitor cum Metrobio tibi semper assilant.* Ctesibium allegans Turnebus II, 4. seq. Adversar. Heronem intelligit, codicem Belopoeicorum manu exaratum nactus, quæ Ctesibio maluit tribuere viri quidam docti.

(b) Ex Hedyli Epigrammate apud Athenæum XI, p. 497. Salmasius pag. 638. ad Solin. & Franciscus Junius in catalogo artificum p. 57. colligunt Ctesibium μηχανοποιὸν vixisse tempore Ptolemæi Philadelphi. Philadelphus obiit Ol. CXXXIII, 3. ante CHRISTUM 248. Miror Athenæum IV, p. 174. scribere quod Ctesibius Hydraulidis inventor fuerit sub ptolemæo Evergete secundo (qui cæpit regnare Ol. CLVII, 2.) & Aspendum incoluerit. Atqui meminit Ctesibii Athenæus Mechanicus, qui scripsit circa Olymp. CXLII. Pro Aspendo Alexandriam legit Casaubonus.

(c) Magistrum Heronis Ctesibium vocat Hero junior loco paulo ante adducto. Num pater quoque fuerit, ut Franciscus Junio visum p. 57. & 96. catalogi artificum, dubito. Fuere & alii Ctesibii, ut (t) Historicus ille qui centenario major in peripato obiit, ut notant ex Apollodori chronicis Phlegon & Lucianus in longævis. Allegatur Ctesibii liber περὶ Φιλοσοφίας à Plutarcho in Demosthene ex Hermippo Smyrniæ, unde sub Ptolemæo Philadelpho vixisse colligit Vossius in Hist. Græcis. (2) Ctesibius Chalcidensis Cynicus Menedemī familiaris, de quo Athenæus I, p. 15. IV, p. 162, ex quo discimus eum vixisse sub Rege Macedoniae Antigono.

jaculandisque liber. Græce & latine cum versione & notis *Bernardi Baldi*, qui vitam quoque Heronis adjunxit. Augustæ Vindel. 1616. 4. & inter Mechanicos typis Regiis excusos Paris. 1693. fol. p. 115 - 144. notis Baldi ad calcem Voluminis rejectis.

Πνευματικά, Spiritualia cum *Frid. Commandini* versione & notis quæ prodierant Urbini 1575. 4. & Amstelod. 1680. 4. figurisque in æs incilis. Græce & latine exhibentur & inter Mechanicos Parisiis excusos p. 145-235. additis *Jo. Baptista Aleotti* quatuor theorematibus spiritualibus ex Italico latine conversis. Edita etiam sunt Heronis *Spiritualia* ex Italica Aleotti versione, Bononiæ 1547. Ferrariæ 1589. 4.

Περὶ αὐτοματιποιητικῶν, de automatorum fabrica libri II. Italice editi Venet. 1589. 1601. & 1661. 4. interprete *Bernardino Baldo*, cum ejus animadversionibus, & præmissa diss. de artis Mechanicæ origine ac progressu. Græce & latine cum versione *D. Conturii* prodire una cum reliquis Mechanicis Paris. 1593. fol. pag. 243 - 274.

In Bibliotheca Vindobonensi, teste *Lambecio*, occurrunt *MSta* Heronis *Dioptrica* sive liber *τῆς διοπτρῆς*, triginta fere foliis in quarto constans, cujus initium: *τῆς διοπτρῆς πρᾶγματις πολλὰς καὶ αἰαγκαίας παρεχομένης χρήσεως.*

Perdita hujus Heronis scripta sunt:

Τὰ περὶ ὑδροσκοπειῶν libris IV. quos laudat *Proclus* in hypotyposi *Astronom.* p. 42.

Μηχανικὴν εἰσαγωγάν. *Eutocius* ad *Archimed.* 2. de sphaera ac cylindro. *Μηχανικῶν* libri, quorum tertium laudat *Pappus* lib. VIII p. 488. Heronem in Mechanicis & Catapulticis allegat idem lib. 1. p. 7.

Περὶ μετρεσιῶν. *Eutocius* ad lib. de circuli dimensione.

Περὶ ὑδρείων de horologiis per aquam constructis. *Pappus* præf. libri VIII.

Περὶ ζυγίων diversum opus ab automatis Heronis putat fuisse *Bernardinus Baldus*. Memorat *Pappus* præf. libri VIII.

Περὶ τροχιδῶν de rotulis, *Pappus* lib. VIII. p. 561.

Laudatur Hero subinde à *Proclo* ad *Euclidem*, *Nazianzeno* Orat. 10. ubi cum *Euclide* & *Ptolemæo* conjungit, *Heliodoro* in *Opticis*, &c.

Fuit & HERO secundus Mathematicus ante medium sæculi à

πλείαν ὡδασκευῶν ἐργασίῃ τῇ καὶ παιδευσιν ὁδῶν. Confer Lambecium VII, p. 404. & Clariss. Neocori notas ad Suidam in Ὀλυμπιάδων. Hujus ut opinor Heronis ὑπόμνημα εἰς τὴν ἀριθμητικὴν εἰσιγωγὴν (Nicomachi) laudat Eutocius ad Archimed. p. 28. edit. Basil.

HERONEM tertium sub Heraclio vixisse contendunt viri docti. Sane Christianus fuit & sub Imperatoribus scripsit, testatur quoq; in Geodasia quam Barocius edidit, à Claudii Ptolemæi temporibus qui scripsit sub Antonino Pio ad suam usque ætatem stellas fixas processisse septem graduum spatium, quod in 400. annis fieri observat Albategnius. Vide Josephum Blancanum in Chronologia Mathematicorum & ex eo Vossium c. 48. de scientiis Mathemat. §. 20. p. 194. & Gabr. Naudæum de studio militari pag. 520 Ejus hæc scripta feruntur:

De Machinis bellicis liber (in cujus cap. 23. antiqui Heronis Mechanici mentio) latine tantum lucem hæctenus vidit è versione & cum scholiis Francisci Barocii. Venet. 1572. 4.

Geodasia quam iidem latine vertit & scholiis illustravit libroque de machinis subjecit Barocius. Græce nondum edita est.

Liber de obsidione repellenda & toleranda ὅπως χρὴ τῇ πολιορκιᾷ μένῃς πόλεως στρατηγὸν περὶ τὴν πολιορκίαν ἀντιπείσασθαι, καὶ τοῖς ἐπιτηδύμοις τὴν πόλιν διατηρεῖσθαι. Sine nomine auctoris Græce tantum editus Paris. 1639. fol. cum reliquis Mechanicis scriptoribus, p. 317 - 364. Heroni tribuitur in codice Vindobonensi, teste Lambecio, & multa ex Polybio, Arriano & Josepho ad verbum descripta exhibet.

Παρεκβολαὶ ἐκ τῶν στρατηγικῶν ὡδασκῶν περὶ τὸ ὅποιον εἶναι δὲ τῶν στρατηγῶν &c. Sub Heronis nomine MS. in Bibl. Vindobonensi existant Lambecio teste, quæ Julio Africano à Rigaltio in notis ad Onofandrum & in glossario Tactico tribuuntur, in Barberina & aliis Bibl. sine nomine auctoris leguntur, teste Naudæo.

De vocabulis Geometricis ac Stereometricis Ἐκ τῶν ἑρῶν περὶ τῶν Γεωμετρίας καὶ στερεωμετρίας ὀνομάτων, Græce, & separatim latine cum primo Elementorum Euclidis libro edidit Conradus Dasypodius. Argentorati 1571. 8.

Excerpta de mensuris ex Heronis Geometria Græce ac latine cum versione Bernardi de Montfaucon vulgarunt Benedictini Tomo primo Analectorum Græcorum, Paris. 1688. 4. integram ex codice Regio edere ob prolixitatem veriti.

Εἰσιγωγὴ τῶν γεωμετρικῶν, nondum quod sciam edita, quæ
inci-

incipit: καὶ ὁ ἡμεῖς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγῳ, manu exarata apud me extat. Respondet huic libello introductio Heronis in Geodesiam (à Geodesia quam Barocius edidit utique diversa) quam in bibliotheca Augustissimi Imperatoris bis MStam, semel quidem aliquantum abbreviatam & interpolatam occurrere testatur Lambecius.

Fuere & alii Herones veteribus memorati, quos persequutus erat singulari diatriba de Heronibus Leo Allatius, sed quæ lucem nunquam vedit. Mihi præter jam dictos hi observati sunt:

Hero Alexandrinus Cynicus quem laudat Nazianzenus Orat. 23. licet Hieron. de script. Ecclesiast. nomen Heronis falso adscriptum & Maximi Cynici laudes illa oratione contineri observavit.

Hero Athenienſis Orator, cujus τὰς ἐν Ἀθήναις δίκας κεκρυμμένων ὀνομάτων libros III. Πατριμὴ τῆς ἡρακλείδης ἰσορῶν & alia scripta Suidas memorat.

Hero Alexandrinus Monachus, de quo Palladius Laſiaca p. 81. & 125; edit. Meurſii.

Hero Thebanus. Caſſian. II. 5. collat. Niceph. X. 29.

His addeſ denique Heronem quem viginti libros de re ruſtica ſcripſiſſe, totidem fere verbis & ex iſdem auctoriſ ſcribitur ex quibus Geoponica collecta ſunt, teſtatur Gyraldus lib. de re navali T. 2. Opp. p. 650. Meminit hujus Heronis etiam Guil. Philander ad Vitruvium II. 4.

VII. Præter jam dicta Athenæi, Apollodori, Philonis, & Bitonis ſcripta, ſive ex illis excerpta de machinis bellicis atque obſidionum apparatu, & Heronis de manubaliſta, tum Heronis Belopoeica, Spiritualia & Automata, quæ Græce & latine cum verſione latina Valeſſii, Cotelerii, Coturii, Juliani Puchardi, Commandini &c. & figuris in æs inciliſ ediderunt Pariſienſes: Eadem Thevenoti collectio p. 275-316. ſed Græce tantum exhibet Opusculum in capita LXXVII. diſtinctum ſub titulo: JULII AFRICANI κεῖροι, (4) ſed neutiquam eſt opus illud

Ffff 2

Afri-

(4) Κεῖροι Veneris acupiſta Zona, de qua Euaſth. ad Iliad. 2. 214. Idem ad Iliad. γ. pag. 323. κεῖρον interpretatur κεντητόν καὶ ποικίλον. Itaque Julius Africanus libros ſuos quibus de variis argumentis ex variis ſcriptoriſ plurima collegerat, inſcripſit κεῖροι, quali ῥωμαῖαίς atque Varias & amenas lectiones dixeris. Utiur inſcribitur ῥωμαῖαίς, ῥωμαῖαίς ὅτι ῥωμαῖοις ἡμεῖς λέγομεν.

Africani integrum, quod sub Cestorum titulo Alexandro Mammææ ab Africano dicatum constabat libris * IX. ut tradit Syncellus p. 359. licet Photius Cod. 34. libros XIV. vel Suidas in Αφρικανός plane libros XXIV numerent. In hoc opere cujus Eusebius quoque VI. 31. Hilt. Eccles. & Nicephorus IV. 21. meminerunt, Africanus ιατρικῶν καὶ φυτικῶν καὶ γεωργικῶν καὶ χυμευτικῶν admirandas διυλάμεις complexus fuerat, ut testatur Syncellus, & apparet è fragmentis quæ ex Africano in Geoponicis occurrunt, & quæ in Mich. Pselli libro inedito γεωμασίῳ ἀκασμάτων ιατρικῶν καὶ φυτικῶν obvia, publici juris fecit Lambecius lib. VII. commentar. p. 222-224. Suidas: εἰσι ὅσιν οἱ φυτικά ἔχοντα ἐκ λόγων τε καὶ ἐπειρῶν καὶ γραπτῶν πῶν χαρακτηρήσας ἰασεις τε καὶ ἀλλόθιων ἐνεργειῶν.

At enim hæc quæ sub nomine Κεσῶν Africani Parisiis prodire, atque de re militari potissimum rebusque variis & inventis ad eam feliciter gerendam repertis, atque partem ex Medicorum, Chemicorum, Magorum, Physicorum & Geometrarum officina petitis differunt, instruntque duces & milites, & cap. XXV. seq. p. 298. seq. quædam adspargunt rem rusticam spectantia, qualia etiam in Geoponicis leguntur: Hæc inquam non sunt ipsum Africani, pus, sed excerpta ex Africani Cestis & aliis scriptoribus, sive antiquioribus, ut Ænea Tactico è quo integra capita descripta pridem notavit Causaubonus: sive etiam quibusdam longe junioribus, ut tum alia (b) ad oram paginæ à me notata loca videntur innuere, tum Belisarii (c) mentio aperte docet.

Cor-

καὶ γὰρ παρὰ τῆς Αφροδίτης τὰς Κεσὰς εἰδανέστατα. Disti etiam sunt *ceffi* loca quibus pugiles solebant manus & brachia innectere quo fortius ferire possent, ut videre est in antiqua imagine apud Guil. Choulum libro de balneis & exercitationibus veterum p. 18. Confer quæ viri docti ad Virgil. V. Æneid. v. 69. & Rigaltium ad Orosiandrum p. 24. seq.

* Male XIX. excusum in illemonii Mem. Eccles. T. 3. parte 2. nota 1. ad Viram Africani edit. Bruxell.

(b) Καὶ Ρωμαίων δὲ αὐτοκρατορεὺς παλαιοὶ p. 291. capite δ. ἐχρήσατο τῇ πείρᾳ ταύτῃ καὶ Σύμῳ ὁ Σικυδνῆς, καὶ Βαρδανήης ὁ Πάρθῳ, τάχῃ δὲ πᾶς καὶ πλείονες. εἶδον καὶ αὐτὸς Εὐκράτης ὁ Βασιλεὺς [καὶ] Μάννης ὁ παῖς αὐτοῦ παλλακίς περιέσσαντο ἐμμεύφῃ ἡσυχμένῃ δεσ p. 300. capite κβʹ.

(c) Τὰ δὲ ἐπειρῶν καὶ Βελισσαρίου ἐπὶ γὰρ ἀντισχεῖν διὰ τὸ πλεῖστον δεσ p. 109 b capite ξςʹ. παῖς μὲν καὶ οἱ σήμερον Ρωμαῖοί τε καὶ Λαοί τε. p. 310. capite ξηʹ. Videtur Christianus scripsisse quod legitur p. 311. b. capite ὁ de transfugatum non repudiando Matrimonio. εἰ δὲ τιμῶσιν τὰ παρ' ἡμῶν θρησκευόμενα, ἢ ἂν ἰδίῃ καὶ πᾶσι non sint aliena. Claustra libri innuitur p. 300. λιγέτω δὲ καὶ τότε τὸ σὺ γράμμα εἰς τὰ ἀρχαῖον καὶ φιλομαθὲς δὴ γήμημα. Capite κβʹ. sive 29.

Corruptissima autem in MSis Codicibus reperta sunt hæc excerpta, prioribus maxime capitibus, quamobrem nulla etiam latina versio addi potuit, licet eruditissimus Jo. Boivinus in suis castigationibus ad calcem voluminis adjectis, innumera loca feliciter restituerit atque illustraverit. Quoniam vero inter vulgaria quædam atque inepta in hoc opusculo leguntur alia etiam digna notatu & vix ac ne vix quidem alibi obvia, optandum est ut in meliores & emendatiores codices incidant viri docti, quibus ad interpretationem hujus opusculi excitentur. Exstant sane in Codicibus etiam Bodlejanis, è quibus descriptum memini me videre Lipsiæ apud Clariss. amicum nostrum Godfridum Olearium sed ni fallor deerant prima capita XXIX. Non dubito alia exemplaria in Italiâ posse inveniri Bibliothecis, in quibus pridem ea evoluit Politianus c. 15. Misc. Habet & Leidensis Bibl. inter libros II. Vossii; quemadmodum bina occurrunt præterea Vindobonæ in thesauro librario Potentissimi Imperatoris. Superest ut referantur à me nomina scriptorum sane paucorum quos in isthoc opusculo memorari reperi:

Euclidis *σχῆμα*. p. 295. b. *Ἡ δ' ἐγκυκλίς μετρίως ἐπὶ ἑσολοι παιδείας τ' εὐκλείδης σχημάτων ἵππευσιν ὡς εἰκὲς ἐφ' ἡψατο.*

Homerus p. 292. b.

Ἰαμβωὶν ἀρχαῖον, ὡς λυσιτελέστερος πάντι ἔπεπετ' ὁ ἀσφαλὴς ἡμεῶν. pag. 278. Versus ipse exstat apud Svetonium Augusto c. 25. *Ἀσφαλὴς γὰρ ἔσ' ἀμείνων ἢ θρασὺς στρατηλάτης.*

Neptuniani Physica p. 301. b. *Φιλοσοφῶν πρὸς τὴν ἑπὶ πρὸντ^ο συγγραμμάτων ἐκτείνων, ἀνέγνων ἐν τοῖς Νεπτηνιακῶ φυλικοῖς &c.*

Οἱ Κνωτίλιοι. p. 301. b. Quintilii fratres qui sub Commodò Imp. clari scripterunt de re Rustica.

Eundem fuisse Sextum (*) Julium Africanum, qui Chronographiæ libros V. ab Orbe condito ad A. C. 221. scripsit, & Julium Africanum Cestorum scriptorem, credemus potius Eusebio, Photio, Syncello, & Suidæ hoc affirmantibus, quibus Petavius, Vossius, Labbeus, Lambecius, Westenius, Tillemontius assentiuntur; quam Jos. Scaligeri & H. Valesii virorum licet maximorum conjecturis contra nitentur. Cæterum

Ffff 3

terum

* Sextum vocat Suidas in *Ἀφρικ.* & *Σωσάννα*. Neque assentiendum viris doctis H. Valesio ad Euseb. p. 127. & Labbeo 1. de Script. Eccles. p. 659. qui *Cestum* dictum volunt à Cestorum opere.

terum quod Chronographiæ & περὶ χρόνων libros pro uno eodemque opere habuit Petavius XII. 41. de doctrina temp. hoc merito retractavit ipse VIII. 2. auctarii diff.

Alia de Africano ejusque scriptis apud accuratissimum Tillemontium T. 3. Mem. Eccles. & præstantissimum Caveum in parte utraque Hist. literariæ Lector evolvet, quibus ambobus in mentem venit suspicari, quod Cestos forte scripserit Africanus nondum Christi sacris initiatus: licet in altera parte Caveus malit subscribere eorum sententiæ qui cestos ad alium referunt Africanum. Sed de tota re melius judicare liceret si opus ipsum exstaret, quod paucis forte fragmentis excerptis, ut jam notavi, interciderit. Nam & Boivinius prima vix 44. capita Africano audet tribuere, cum 45. usque ad 59. fere ad verbum sint descripta ex Æneæ Tacticis, & sexagesimum cum reliquis propter vocabula barbara & styli diversitatem, alium & recentiorē auctorem referant: è quibus illa περὶ φυλάκων p. 315. Heronis forte junioris esse idem eruditissimus Boivinius conjicit. Cæterum Christianos etiam προτέρω δὴ sectatos, ac superstitionibus latis crassis quandoque deditos fuisse, ne ab hæreticis priscis Gnosticis, Priscillianistis &c. vel ex nostra ætate ducam argumentum, vetera convincunt exempla, & Geoponicon scriptor (haud dubie Christianus) & Tryphonis Martyris exorcismus insectorum hortis vineisque noxiorum apud Lambecium VII. p. 247. & plura ejusmodi non adeo inobvia futura si quis diligentius inquisierit: inque his frequentata quædam superstitiosa ita publicè, ut Conciliorū decretis prohibenda fuerint, de quibus Brunus Oratorii JESU Presbyter parte tertia libri Gallice A. 1702. 12. editi quem inscripsit: *Histoire Critique des pratiques superstitieuses qui ont seduit les peuples & embarrassé les Savans.* Ex eodem Geoponicon scriptore recte colligas Africanum Christianum fuisse cum Cestos scriberet, in quibus commendavit efficax adversus vini corruptionem remedium, si dolio inscribantur θεῖα hæc verba (Psalm. XXXIV. 8.) *Gustate & videte, quoniam suavis Dominus*, vel si poemum his verbis inscriptum projiciatur in vinum. XIV. 5. *Αφελκάντω* Δημήτριον τραπῆνην τὸ οἶνον ἐὰν ὁππότερά τις ἐν τῷ ἀγγεῖῳ ἢ ἐν τοῖς πίδοις ταύταις θεῖα ῥήματα. Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος. Καλῶς ὁ ποιητὴς καὶ εἰς μέλον ἔτω γράφων, ἐμβάλλων τὸ μέλον εἰς τὸ οἶνον. Plura hujuscemodi farinæ ex Geoponicis infra libro VI. refero, ubi de Hippiatricis quoque dicturus sum, quorum collectio & ipsa ex Africani Cestis quædam habet annotata, uti alius liber MS. Constantini Porphyro-Gennetæ jussu ut videtur

detur collectus, de quo Boivinius in castigationibus ad Africanum pag. 360.

VIII. Claudit collectionem Thevenotianam tractatus Ca-
saubono pridem ad Polybium & Aeneam lectus, atque à Parisiensibus ite-
dem Græce tantum editus de obsidione toleranda & repellenda, nescio
cujus scriptoris, sed ut videtur Christiani, sub titulo: ὅπως χρὴ τὴν πόλιν
καθ' ὅσον πλεῖον στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιπράσσειν, καὶ οἷσις ἐπιτηδεύ-
μασι πάντων δοποκρίσσει. p. 316 - 330. & p. 361 - 364.

E Polybio, Arriano & Flavio Josepho pleraque ad verbum de-
scripsisse, jam ab editoribus annotatum est. Archimedis ἐμύχανου
σεφίαν laudat p. 319. 326. seq. Non valde antiquum esse patet quod p.
323. Josephum accenset τοῖς παλαιῖς. Et Heroni tertio tribui in codi-
ce Vindobonensi jam supra dixi, p. 495.

IX. Alios scriptores rei militaris infra cap. XXX. breviter per-
secutus, hoc loco Mechanicos recensere institueram, nisi eum laborem
jam præcepisset erudita accurataque Francisci Junii filii industria, cujus
Catalogus locupletissimus Architectorum, Mechanicorum, Pictorum
aliorumque artificum secundum seriem literarum digestus subjicitur
editioni posthumæ librorum ejus III. de pictura Veterum Roterod.
1694. fol. His pauca quædam nomina è veterum scriptis, plura ex an-
tiquis marmoribus observavi posse accedere. In præsentī vero unum
tantum modo locum supplementi loco ad scribam ex Africani celtis, de
Bardefane * quodam Partho, qui tam probe calluit pictoriam & simul
artem jaculandi, ut ictibus telorum potuerit imaginem ejus quem vel-
let describere, quod Africanus festive vocat ζωγράφου βέλιν live πο-
ξεύειν ζωγράφος, vel denique ζωφειν τοξένμασι. Verba ejus hæc sunt p.
301. Ἦν ὁ ζωγράφος τοξότης βαρδισάνης ἡπερ τις ἐπερθεῖ, οἶδα ὅτι αὐθροπον
τοξοῦσαντα οἷα ζωγράφον, ὃ ὅτι τρέπον τοιόδε. Ἄνδρα κακὸν τικρυ ποτε ἐσησε νε-
ανία

* Alius & antiquior fuit Bardefanes Babylonius quem sub Alexandro Severo vixisse
(adeoque Africani fuisse æqualem) male affirmat Vossius p. 493. de Hist. Græc.
Nam licet Porphyrius IV. περὶ ἀποσχῆς illum scripsisse ait ἀτὰρ πατέρων. illud
tamen latius accipiendum est, & Antonini tempora respicit, ut testatur Porphyrius
ipse fragmento de Nyge. ubi retert narrationem illam de aqua probationis Tan-
talia Brachmanum, tradidisse τὸν ἐπὶ τοῦ βασιλέως τὸν ἐξ Εὐαγγέλιον ἐκ τῆν Συρίαν
ἀφικαμένον βαρδισάνην τὸν ἐκ Μεσοποταμίας εἰς λόγους ἀφικαμένον. Ex hoc loco
colligitur quoque eundem esse Bardefanem qui de Indorum Philosophis scripsit re-
f. Porphyrio & Hieron. 2. contra Iovinian. & qui dialogum de fato ad Antonii-

αἰῶνα καλὸν καὶ εὐρασκόν, ὃν καὶ γραφεὺς αὐτὸς ἐξέκαμε μιμήμενον, περιβάλετο ἢ τῇ ἀσπίδι ὀρεασί(κ)τον, ἔτο γὰρ προσέταξεν ὁ Βαρδισσάνης, ἐνδεικνύμενον τῇ τέχνῃ ἡμῖν θεαταῖς. Ὁ ἣ οἶα ζωγράφος ἀνάγκης τὸν κατέχοντα μετέθηκεν ἐπὶ τῇ ἀσπίδι, πρῶτον μὲν δὴ τῇ κεφαλῇ ἐγραφεν ὁρδοῖα βέλεις κύκλον κεφαλῆς μιμήμενον. Ἔπειτα τὸ φθαλμῶν τὰς βολὰς, χεῖλεων ἀρμονίας, ρυθμὸν γυναικῶν, καὶ ὁ λοιπὸς ἀνδρωπῶν ἡκολούθη τῇ τάξει τῶ σώματος. Ὁ ἣ ἐσμένυνο τοῖς ζωγραφικῶν συλλαβῶν, καὶ γράφοντο ξέσματι καὶ τοξένων γραφάς. Ἐξουμάζοντο ἣ ὁρῶντες ὡς πολεμικὸν ἐπὶ τὴν δέμα τοῦ τοξέμαλιν, ἀλλ' ὡς καὶ περὶ νοῦν, καὶ κίνδυνον ἡδονῇ. Ὁ ἣ καταθέμενον τῇ ἀσπίδι αἶθεν αὐτὸν ἐπὶ τῇ οἰκείᾳ ὥπλῳ γεγραμμένον, καὶ ἔχαιεν ἡρώμενον στρατιωτικὸν ζωγραφίμα.

X. Concludam hoc caput indice scriptorum de re statuaria ac pictoria, petitur ex eodem Francisco Junio lib. 1. de pictura Veterum cap. 3.

Adæus Mytilenæus περὶ ἀγαλματοποιῶν *de statuariis*. Athen. Deipnosoph. XIII. p. 606.

Alcetas libro II. περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων *de iis quæ Delphis consecrata* id. XIII. p. 591.

Alexis Poeta fecit drama inscriptum *γραφῆς, pictura*. Videtur autem fabulæ istius argumentum ab argumento scriptorum, qui hic recensentur, non plane abhorruisse; siquidem conjecturam facere licet ex eo loco quem adduxit Athenæus XIII. p. 605. seq. Id ipsum quoque sentire licet de Pherecratis *γραφῆς, Pictoribus*, apud eundem Athenæum IX. p. 395. quemadmodum etiam de Diphili *ζωγράφῳ pictore* apud eundem VI. p. 230. VII. p. 291. De Alexandridis denique *ζωγράφοις* apud Pollucem Onomast. lib. X. c. 14. Plurima adhæc à Pomponii (Comici latini) *Pictoribus* loca passim adducit Nonius Marcellus.

Anaximenes scripsit de picturis antiquis, teste Fulgentio Planciade lib. III. Mytholog. in Actæone.

Antigonus Statuarius condidit volumina de sua arte. Plin. XXXIV. 8. Idem XXXV. 10. alterius ut videtur Antigoni meminit qui de pictura scripsit. Antigoni opus περὶ πινάκων *de Tabulis* memoratur Laertio in Chrylippo VII. 188.

Apelles de arte sua ad Perseum discipulum scripsit, ut est apud Plinium lib. XXXV. sub finem capitis 10.

Aristodemus Carius operam singulorum qui pingendi artem altius evererunt,

xerunt, litteris prodidit, ac simul recensuit quor Reges Urbesque bene erga eam fuerint affecti. Testis Flav. Philostratus in proœmio iconum, qui Aristodemum artis pictoriæ causâ per quadriennium domi suæ aluisse se testatur, ipse clarus circa A. CHRISTI CCXX. ut infra libro IV. dicetur.

Artemon περὶ ζωγραφῶν de pictoribus. Harpocratio in πολὺ γνωστῷ.

Callistratus in Imaginibus, quæ typis descriptæ exstant inter scripta Philostrati, de quibus infra suo loco.

Callixenus scripsit ζωγραφῶν τε καὶ αἰδριαντοποιῶν αἰαγραφήν, pictorum & statuariorum descriptionem. Atque ex hoc Callixeni scripto refert Photius coacervatum fuisse librum excerptorum variorum Sopatri.

Chrsifodorus Coptita scripsit ἐκφρασμῶν ἐν τῷ ζευξίππῳ ἀγαλμάτων descriptionem statuarum in Gymnasio Zeuxippo. Vide Suidam in ζευξίππῳ & χερσίδωρ. Hæc descriptio superest hodie, ac legitur libro V. Anthologiæ Epigrammatum Græcorum.

Democritus Philolophus scripsit περὶ ζωγραφίης. Laertius IX. 48. in Democrito.

Democritus Ephesus scripsit de templo Dianæ Ephesiæ. Laertius IX. 49. Librum primum illius operis laudat Athenæus XII. p. 525.

Duris Δύρις περὶ ζωγραφίας de pictura. Laert. in Thalete I. 38.

Euphorion Εὐφορίων ἐν ποτηρολογίῃ in poculorum sculptore, citatur à Scholiaste Theocriti ad vers. 1. Eidyllii secundi.

Euphranor Ἰσθμῖος pictor volumina composuit de Symmetria & coloribus. Plin. XXXV. 11.

Hegesander, ἡγήσανδρῳ ὁ Δελφὸς ἐν τῷ Πιπτογραφικῷ ὑπομνήματι αἰδριαντῶν καὶ ἀγαλμάτων, *Hegesander Delphus* in commentario quem perscripsit de statu & imaginibus. Athen. V. 210.

Hippias Eleus Sophista disputavit de Pictura & statuaria, teste Philostrato lib. 1. de vitis Sophistarum.

Hypserates περὶ πινακῶν de Tabulis, memoratur Laertio in Chrysippo VII. 188. Vide & infra in Xenocrate.

Jamblichus περὶ ἀγαλμάτων, de imaginibus (earumque cultu) quod opus ejus confutare aggressus est Jo. Philoponus. De utroque vide Phorium.

Juba (filius) Rex Mauritaniæ, studiorum claritate memorabilior

γραφῶν de pictoribus, atque operis ejus librum VIII. citat Harpocraton in πῆρρα(ι). Scripsit etiam περὶ Γραφικῆς de pictoria, eodem Harpocrate teste in πλῦρωτ(ι). Photius quoque in Sopatri variis excerptis citat Jubā librum secundum περὶ γραφικῆς, de pictoria.

Malchus Byzantinus Sophista scripsit τὸν ἐμπειρησμένον τῆ δημοσίας βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἀγαλμάτων ἑ ἀνγύσεις, Conflagrationem publicae Bibliothecae et statuarum Angustalis. Suid.

Margeus. Ausonius Mosella:

*Forſan ἔσσις inſignes hominumque operumque labores
Hic habuit decimo celebrata volumine Margei
Hebdomas - - -*

ad quæ verba vide Eliam Vinetum.

Melambius Pictor περὶ ζωγραφικῆς de pictoria. Laert. IV. 18. in Polemone.

Menecmus Statuarius scripsit de sua arte. Plin. XXXIV. 8.

Menecmus Sicyonius περὶ τεχνιτῶν de artificibus. Athen. II. pag. 65. XIV. pag. 635.

Menetor περὶ ἀναθημάτων de donis sacris. Athen. XIII. p. 594.

Menodotus Μηνόδοτος ὁ Σάμιος περὶ τῶν τοῖς ἱεροῖς τῆ Σαμίας ἡρᾶς, de iis quæ viſuntur in Junonis Samiae templo. Athen. XIV. p. 655. Quanquam Menodotum hunc nonnulla etiam de Pictoribus scripsisse ex Laertii II. 108. discimus, ubi de variis Theodoris agit.

Pamphilus scripsit περὶ γραφικῆς καὶ ζωγραφῶν ἐνδέξων, de pictoria et pictoribus illustribus. Suid.

Pasiteles quinque volumina scripsit nobilium in toto orbe operum. Plin. XXXVI. 5.

Philostrati utriusque imagines exstant, de quibus infra lib. IV.

Polemon περὶ πινάκων, de Tabulis. Laert. in Chrysippo VII. 188. περὶ τῶν Σικυωνίων πινάκων de Tabulis Sicyoniis Athen. XIII. p. 567. περὶ ζωγραφῶν πρὸς Ἀντίγονον, de pictoribus ad Antigonom. Athen. XI. p. 474. Harpocraton in λαμπάς. Πολεμίων ὁ ὠρεστητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. Polemon qui orbem descripsit, quatuor libros composuit de Donariis in Athenarum arce, ut testatur Strabo IX. Geograph. p. 396. Videturque idem esse ac ille quem sæpe nominat

minat Clemens Alex. in protreptico, & Laertius lib. 2. in Theodoro Atheo. Polemon *περὶ τῆς Καρχηδόνι πέπλων*. Athen. XII. pag. 529.

Porphyrus περὶ ἀγάλματων, de Imaginibus. Affert ex eo quædam Stobæus cap. XXV. Eclogarum Phylicarum. Cæterum is non tam de Arte, quam de cultu simulacrorum scripsisse putandus est, ut Jamblichus quoque, de quo supra.

Protagenes pictor reliquit *περὶ γεφυρῆς καὶ σχημάτων βιβλία β'.* de pictoria & figuris libros duos. Suid.

Sopatri liber XII. variorum Excerptorum continebat plurima Pictorum ac Statuariae historiam spectantia. Vide quæ paulo ante, de Callixeno, & Juba Rege dicta sunt.

Theophanes περὶ γεφυρῆς de pictoria. Laert. II. 104. in Theodoro Atheo.

Xenocrates statuarius de sua arte composuit volumina. Plin. XXXIV. 8. & rursus XXXV. 10. Testatur idem quod Antigonus & Xenocrates de pictura scripsere. Quanquam ibi forte Hypsicrates legendum ex Laertio, qui lib. VII. 188. in Chrysippo tres *περὶ πίνακων de Tabulis* scriptores conjungens, Polemonem, Hypsicratem & Antigonum nominat.

CAPUT XXV.

De Monumento Adulitano PTO- LEMÆI Evergetæ, & de COSMA Indicoplevste,

Monumentum Aduliticum sive Adulitanum, 1. Cosmographia Christiana lecta pridem à Photio sine nomine auctoris, quod doctissimo editori haud observatum, 2. Ejus auctorem Cosmas, 3. Index scriptorum in illa laudatorum, 4. Scripta Cosmæ deperdita, 5.

Gggg 2

Exi-

I.

EXimum monumentum PTOLEMÆI Evergetæ I, in *Adule* Ethiopum civitate maritima suo adhuc tempore superstes observavit atque Cosmographiæ suæ Christianæ inseruit scriptor quidam Græcus sub Iustino Imp. clarus, qui mercaturæ causa illa se loca adiisse testatur. Reperit vero *Διφρον* sive sellam è candido marmore ad urbis ingressum à Rege consecratam Marti, & in posteriori parte imagines Herculis atq; Mercurii habentem insculptas, tum undique inscriptam literis græcis, & ingentes expeditiones à Ptolemæo feliciter susceptas amplissimasque victorias satis gloriose celebrantem. Hoc monumentum primus edidit cum latina sua versione Leo Allatius Romæ 1631. 4. sed edidit vitiose admodum, ut notat If. Vossius ad Melam p. 263. Integrius è codice Topographiæ mundi Christianæ Florentino descripsit vir illustis doctrinæ Emericus Bigotius, à quo acceptum Thevenotus una cum Gallica versione inseruit Tomo primo operis præclariss. quod in tria distinctum volumina prodiit Parisiis 1666 fol. sub titulo: *Relations de divers voyages curieux qui n'ont point esté publiés*. Ex hac editione descriptum Græce exhibet Daniel Caspar à Lohenstein Pœtarum Germanorum sublimissimus in notis ad Cleopatram suam p. 180. sed vitio typographi perquam inemendate. Quoniam vero breve admodum est, & singulare, quidni & hoc loco à me exhibetur cum latina versione * Monachi Benedictinæ, ingenio, sollerti peregrinatione, & præclaris in literas meritis celebratissimi Bernhadi de Montfaucon, qui superiore anno Parisiis Topographiam Christianam integram è Codicibus Florentino & Vaticano edidit.

II. Monumentum Aduliticum PTOLEMÆI EVERGETÆ I.

Βασιλεὺς μέγας Πτολεμαῖος, υἱὸς
Βασιλέως Πτολεμαίου, καὶ Βασιλισσῆς
Αρσι-

Rex magnus Ptolemæus, filius
Regis Ptolemæi & Reginae Arsi-
noës

* Cosmas Indicoplestes lib. 2. p. 140. ἐν τῇ Ἀδύλῃ τῇ καλεσμένῃ τῶν Ἀιθιοπῶν πόλει
παρχίῳ. Confer de hoc opido Clariss. Cellarii Africam antiquam p. 96.

** T. 2. Collectionis novæ Patrum, Paris. 1706. fol.

Ἀρτινός, Θεῶν ἀδελφῶν τῶν Βασιλέων
 Πτολεμαῖς, καὶ Βασιλίσσης Βερενίκης,
 Θεῶν Σωτῆρων Σοτογρίθου. Τὰ μὲν Σοτῆ
 πτερός, Ἡρακλῆς, ἔξ Διός. τὴ δὲ Σοτῆ
 μητρός, Διονύς, ἔξ Διός. Παρλαβῶν
 ὧσα δὲ Πατρός τῶν Βασιλείων Αἰγύ
 πτῃ καὶ Λιβύῃ καὶ Συρίας καὶ Φοι
 νίκῃ καὶ Κύπρῃ καὶ Λυκίας, καὶ Κα
 ρίας καὶ τῶν Κυκλαδῶν νήσων ἐξεστρά
 τευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν, μετὰ δυνάμεων
 πεζικῶν, καὶ ἵππικῶν καὶ ναυτικῶν ὅλην
 τὴν ἐλεφαντῶν Τρωγλοδυτικῶν, καὶ Αἰθι
 ωπικῶν, ἧς δὲ τὴν πατὴρ καὶ αὐτὸς πρῶτον
 ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθρηναίων, καὶ κα
 ταργόντες εἰς Αἰγύπτου κατεσκέυαν
 ὡς τὴν (α) πλεμικῶν χρεῖαν. (Κυ
 ρεύσας δὲ τὴν ἐν τῇ Εὐφράτῃ χώρας
 πίσις τε Κιλικίας καὶ Παμφυλίας, καὶ
 Ἰωνίας, καὶ Ἑλλησπόντου καὶ Θράκης καὶ
 τῶν δυνάμεων τῶν ἐν ταῖς χώραις τῶν
 πασῶν καὶ ἐλεφαντῶν Ἰνδικῶν.
 Καὶ τὴν Μονάρχην τὴν ἐν τοῖς πίσις
 πάντας ὑποτάξας κατεσκέυας, διεβή
 τον Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ τὴν Μεσο
 ποταμίαν, καὶ Βαβυλωνίαν καὶ Συσσιό
 νην καὶ Περσίδα καὶ Μηδείαν καὶ τὴν
 λοιπὴν πᾶσαν, ἕως Βακτριαιῆς, ὡς
 αὐτὴν (β) ποιητὴν ἰδὼν καὶ ἀναζητή
 σας, ὅσα ὡς τῶν Περσῶν ἱερά ἐξ Αἰ
 γύπτῃ ἐξήχθη, καὶ ἀνακομίσας, καὶ τῆς
 ἄλλης

noës, Deorum fratrum, Regis
 Ptolemæi & Regina Berenices,
 Deorum sospitatorum nepos, ex
 patre quidem Hercule Jovis filio,
 oriundus: accepto à patre regno
 Ægypti, Libya, Syria, Phœnices,
 Cypri, Lyciæ, Cariæ & Cycladum
 Insularum, bellum gessit in Asia,
 cum magna peditum equitumque
 multitudo, & cum nautica classe
 atque Elephantis Troglodyticis &
 Æthiopicis quos Pater ejus & ipse
 primi in his locis venatu ceperunt,
 & abductis in Ægyptum bellico
 usui assuefecerant. Cum autem
 regiones citra Euphratem omnes
 ditioni suæ subdidisset, nec non Ci
 liciam, Pamphyliam, Joniam,
 Hellespontum, Thraciam, viresq;
 omnes istis in regionibus sitas atq;
 elephantos Indicos, omnesque lo
 corum istorum Monarchas v. cti
 gales sibi fecisset, Euphratem flu
 vium trajecit, ac cum Mesopota
 miam, Babyloniam, Susianam,
 Persidem, Mediam, ac reliquas
 omnes usque ad Bactrianam regio
 nes subegisset, & perquisitis sacris
 rebus, quas olim Persæ ex Ægypto
 exportaverant, eas cum reliqua ga

G g g g 3

za

(α) Sic recte Montfauconus è Vaticano. Bigotius è Florentino minus bene Πτολε
 μαϊκὴν.

(β) Vatican. ὕφ' αὐτῶν. Infra in hoc ipso monumento: ἀπὸ δὲ δυσσεως μέχρι τῶν τῆς
 Ἀσίας καὶ Σάου τόπων ὡς ἐμαυτὸν ἐποίησα.

(γ) Bigot. En passant des canaux ou il étoit nécessaire pour rendre à ces troncs le passage

ἀλλ' ἡς γαίης, τὴν δὲ τῶν τόπων εἰς Ἄι-
γυπτον, διωάμεις ἀπέστειλε, διὰ (ε) τῶν
ὀρυχθῆντων ποταμῶν.

Μεθ' αὐτῶν ἀνδρείωςας, τὰ μὲν ἔργα
ἔβασιλεύει μεθ' ἔθνη εἰρηνεύοντες, κελύ-
σας, ἐπολέμησεν καὶ ὑπέταξε μάχαις
τὰ ὑπογεγραμμένα ἔθνη. Γαζήν (d)
(d) ἐπολέμησε καὶ ἔπεισε Ἀγάμην (e)
καὶ Σιγνὴν, καὶ νικήσας τὴν ἡμίσειαν
τῶν παρ' αὐτοῖς πάντων, καὶ αὐτῶν
ἐμερίσασκεν. * Ἀνα, (f) καὶ Τι-
αμῶν, (g) τὰς λεγομένης Τζιαμῶν, καὶ
τὰς Γαμβουλὰ καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν (h)
καὶ Ξιγρὰς καὶ Ἀγρὰς καὶ Τιαμῶν
(i) καὶ Ἀθαραῶν καὶ Καλαὰ καὶ Σεμη-
νῶν (l) ἔθνη πέραν τῆς Νείλου ἐν δυστά-
τοις καὶ χιονώδεσιν ἔρεσιν οἰκῶντας, ἐν
οἷς διὰ πάντοτε νεφοί, καὶ κρήναι, καὶ
χρῆνες βαδύτατοι (m) ὥς μέχρι γο-
νάτων καταδύνειν ἄνδρα τὸν ποταμὸν
διαβάς, ὑπέταξε. Ἐπειτα Λαζινῶν
καὶ Ζαὰ καὶ Γαβαλὰ (n) οἰκῶντας παρ'
ἔρεσι θερμῶν ὑδάτων βλύσσει, καὶ κα-
τὰ ῥυτίδας, Ἀταλμῶν καὶ Βεγῶν, καὶ τὰ
σὺν αὐτοῖς ἔθνη πάντα. Ταγγαίτας (o)
τὸς

za variis ex locis coacta retulisset in
Ægyptum, per canales fluviorum
manufactos copias misit.

Postea strenue agens, jussu paca-
tis gentibus regno meo finitimis,
gentes mox enumerandas devici,
ac bello mihi subjeci. Gazam gen-
tem debellavi, dehinc Agamen &
Sigven, quibus devictis, eorum
quæ possidebant omnium dimi-
dium accepimus. Ana, Tiamo,
qui vocantur etiam Tziamo. Gam-
bela & gentes ipsis vicinas Zinga-
bene, Angabe, Tiama, Athaga-
os, Calaa, & Semena gentem trans
Nilum in aviis & nivolis montibus
sedes habentem, ubi semper pru-
ina, glacies, & nives profundissi-
ma, ita ut ad genua usque vesti-
gium imprimatur, trajecto flumi-
ne, subjeci. Deinde vero Lazine,
Zaa & Gabala, qui habitant in
montibus calidas aquas emittenti-
bus ac præruptis, Atelmo & Bega,
& cum iis gentes istius tractus o-
mnes

(d) Hodie Habessini regnum suum Gheeza vocant, notante Montfaucono.

(e) Hodie Agamia, præfectura regni Tigræ.

* Minus bene Montfauconus edidit ἐμερίσασκεν.

(f) Hodie Asa in eodem regno.

(g) Vatican. Τζιαμα. Hodie Tzama, prope Agamiam in Tigræ regno.

(h) Λέγει ἔθνη τὰ πέραν Νείλου Cosmas.

(i) Vatican. Τιάμαα. Respicitur fortassis (notante Montfaucono) præfectura ake-
ra Tzama in regno Bagamedra.

(l) Forte alterutra earum quæ hodie Agao Thevenotus edidit Ἀθαλαῶν, minus bene.

(l) Hodie Samen vel Semen regio in Habessinia.

(m) M. Vatican. βαδύται.

(n) Cosmas testatur eadem nomina gentibus illis adhuc sua ætate hæsisse. Cæterum Bi-
gotius male ὑαβαλὰ pro Γαβαλὰ.

(o)

τὰς μέχρας τῶν τῆς Αἰγύπτου ἐρίων ἐκέν-
 τας, ὑποτάξας, πρὶν ἐσεῖναι ἐπείστα
 τῶν ὁδῶν, ὁπότε τῶν τῆς ἐμῆς βασιλείας τῶ-
 πων μέχρας Αἰγύπτου ἐπειτα Ἀννίνε καὶ
 Μετίνε (p) ἐκδοκρήμονες ἐκέντα ὄρε-
 (ι. Σεσεῖα (q) ἐν ὄρει, ἐπολέμησαν
 ὅς καὶ μέγιστον καὶ δουλοτάτατον ὄρεον
 ἀνελθόντας, περὶ φρεσῶν κατήγαγον.
 καὶ ἐξελεξάμενοι ἐμαυτῷ τὰς πένες
 αὐτῶν, καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας, καὶ
 παρθένους, καὶ παῖδας τῶν ὑπαρχόντων
 αὐτοῖς κτήσιν. Ραυσῶν (r) ἐν ἡμε-
 σύγεια Λιβανωτοφόρων Βαρβαρῶν οἰ-
 κήντα ἐν τῶν πεδίων μεγίστων ἀνδρῶν καὶ
 Σωλατῆ ἐν ὄρει ὑποτάξας. Οἷς καὶ τῆς
 ἀγροῦ τῆς θαλάσσης φυλάσσειν ἐκέ-
 λευξε. Ταῦτα ὅσα πάντα τὰ ἐν ἡμῶν, ὄρε-
 σιν ἰαχυροῖς περὶ φρεσῶν, αὐτοῖς ἐγὼ ἐν
 ταῖς μάχαις παρών, νικήσας καὶ ὑπο-
 τάξας, ἐχαρτοῦμαι αὐτοῖς πᾶσας τὰς
 χώρας ὑπὸ φόροις, ἀλλὰ ὅσα κατέσταν ἐν ἡμῶν
 ἐκόντα ὑποτάξω μοι ὑπὸ φόροις. καὶ
 πῆραν ὅσα τῆς ἐρυθρῆς θαλάσσης οἰκόν-
 τας Ἀραβίτας, καὶ κιναιδοκολπήτας (s)
 594

mmes: Tangaitas, qui usque ad terminos Egypti pertingunt cum subegissem, pedestrem viam paravi à regni mei locis usque ad Egyptum. Deinde vero gentes Annine & Metine in præruptis montibus habitantes. Seseæ populo bellum intuli, quos, cum in maximum & asperrimum montem adscendissent, posita circum custodia, illinc deduxi, mihiq; adlegi juvenes eorum, uxores item, pueros & virgines, una cum universis eorum facultatibus. Rausorum gentem mediterraneam Barbarorum thuriferæ regionis, maximas & inaquosas planities incolentem, nationemque Solare subjeci: quos jussi maris oras præliis tutare. Has porro gentes omnes asperrimis montibus septas, cum ipse præsens editis certaminibus subegissem, concessi agros suos vectigales retinere. Imo etiam plurimæ gentes sponte sese mihi vectigales obrulerunt. Sed etiam missio exercitu nautico & pedestri trans mare Rubrum, Arabitas & Cinædo-

(o) Montfauconius in MS. Florentino testatur legi Ταραγγαίτας, in Vaticano Ταραγγαίτων. Sed If. Vossius p. 293. ad Melam legit Παγγαίτας, quem si placet vide.

(p) Bigot. Ἀννινε καὶ Μετίνε, & mox ἐκέντας pro ἐκέντα scil. ἐν ἡμῶν.

(q) Hanc & mox memoratas gentes Cosmas notat incoluisse Barbariam, regionem maritimam non procul Homeritarum patria ultra fretum Arabicæ sinus quæ thurifera vocabatur Vide p. 131. 139. 143. 67. Metropolis ejus Ράπτου quæ occurrit apud Claudium Ptolemæum, Montfaucono eadem videtur cum Ραυσῶν flatim memoranda

(r) MS. Vatican. Ραυσῶν.

ερατεύμαναυπικόν κ' περικόν διαπεμ-
ψάμεν, κ' ἵσταντάς αὐτῶν τὰς
Βασιλείας, Φόρους τῆς γῆς τελὲν ἐκέλευ-
σα, κ' ὀδεύεσθαι μετ' εἰρήνης, κ' πλε-
ῖν. Ἀπὸτε λευκῆς κόμης (γ) ἕως
τῆς Σαβείων χώρας (δ) ἐπολέμησα.
Πάντα ἃ ταῦτα ἔδρη πρῶτον κ' μόνος
Βασιλεὺς, τῶν περ ἐμῶν, (ε) ὑπέ-
ταξα. Διὶ δ' ἔχω τ' μέγαρον Θεὸν μετ'
Ἀρῶν εὐχαριστῶν (ς) ὅς με κ' ἐγγή-
σε· Διὶ δ' πάντα τὰ ὁμορρέντα τῇ ἐμῇ, ὅπῃ
μὲν ἀνατολῆς, μέχρ' ἐπὶ τῆς Λιβανωτο-
φορέας, ὅπῃ δ' ὑσπεως, μέχρ' ἐπὶ τῶν τῆς Αἰ-
θιοπίας κ' Σάσης τόπων, (ζ) ὑπ'
ἐμαυτὸν ἐποίησα· ἀλλ' αὐτὸς ἐγὼ ἐλ-
θὼν κ' νικήσας, αὐτὸν διαπεμψάμεν.
Καὶ ἐν εἰρήνῃ καταστήσας πάντα τὸν ὑπ'
ἐμοὶ κόσμον, (α) κατήλθον εἰς τὴν
Ἀδελλευ, τῷ Διὶ, κ' τῷ Ἄρει, κ' τῷ Πο-
σειδῶνι θυσιάσας, ὑπὲρ τῶν πολλῶν ὁμι-
λων. (β) Ἀθροίσας δὲ μετὰ στρατεύμα-
τα, κ' ὑπ' ἐνποίησας ὅπῃ τέτρω τῷ τέπῳ
καθίστας, τὸν δὲ τὸν διφρεῖν (ε) ὡς ἐξή-
κλιν

colpitas subegi, eorumque Reges
tributa pendere, pacata itinera &
maria servare jussi. Gentes item
à Vico albo usque ad Sabæorum re-
gionem debellavi. Cæterum ha-
sce omnes nationes primus & solus
post decessores meos Reges subje-
ci, quare maximo Deo meo Marti
qui me genuit gratias habeo, cujus
ope gentes ditioni meæ finitimas
ab Oriente quidem usque ad thuri-
feram regionem, ab Occidente
vero usque ad Æthiopiam & ad Sa-
si loca mihi subditas feci; cum ipse
profectus, tum missis legatis victo-
riam referens; Ac ubi totam ditio-
nis meæ terram pacatam constitui,
Adulem descendi sacrificatum Ju-
vi, Marti & Neptuno pro navigan-
tibus: accitis & in unum collectis
hoc loco universis exercitiis
meis, hancque fellam Marti dica-

vi,

- (γ) In partibus Blemmyum vicum nomine Levcogen respici, notat idem Cosmas.
(δ) Malim hæc verba reddere sic: *Primus & solus Regum qui adhuc fuerunt.*
(ε) Mira phraſis: ἔχω εὐχαριστῶν Θεόν, neque satis apparet quo spectet illud δι' ἡν.
(ς) Sabæorum regio, in Homerite sive Arabia felici. Cosmas: Σαβείων χώρα πάλιν
εἰς τὴν Οὐκρίτην ἐστίν.
(ζ) Sali regio, extrema Æthiopum. Idem Cosmas: αὕτη ἡ Σάση χώρα ὑσάτη ἐστὶν τῶν Αἰ-
θιοπῶν, ἐνθα κ' πολὺ χρυσὸν ἐστὶ, τὸ λεγόμενον Τονγχάρας. Ἐπέκρινε δὲ ταύ-
της ὁ Ωκεανὸς παρὰ κείτῃ, ὡς περ κ' τῶν Βαρβαρῶν τῶν κ' τὸν Λιβανὸν
ἐμπερικυκλωμένων.
(α) Regnum suum Ptolemæus propter amplitudinem vocat κόσμον, ut Romanum Imper-
rium pallim dicitur Orbis Romanus, sacris quoque Scriptoribus ἐκκεκμήνη.
(β) Neptuno quidem pro navigantibus Jovi pro pedestribus & equestribus, Marti pro
universa expeditione, sacra videntur esse facta.
(ε) Nota morem dedicandi fellam Diis. Affine huius est quod observat Chimentellus com-
mentario de honore bisellii c. XIV. Imperatoribus inter Deos relatis positas ac

con.

κλὺ τῶ Ἀρσὶ ἐποίησα. Ἐταί τῆς ἐμῆς βασιλείας (d) εἰκοστὴ ἐβδόμῳ. vi, anni regni mei vigesimo le-
primo.

III. Opus ipsum in quo monumentum hoc exstat, inscribitur *Χριστιανικὴ τοπογραφία παντὸς κόσμου* (a) *Descriptio mundi universi, & mente Christianorum*, & distributum est in libros duodecim, etsi non simul ab auctore vulgatos, quia initio non tot libros mente conceperat. Duodecim in Vaticano MS. desideratur, in Mediceo codice mutilus extrema parte est repertus. atq; ita à Montfaucono cum reliquis XI. integris editus. Argumentum operis succincte persequitur Photius, cujus locum doctissimo editori haud observatum adscribam. Ita vero ille Codice XXXVI.

Ἀνεγνώσθῃ βιβλίον, ἃ ἡ Περὶ
Φῆς Χριστιανῶν βιβλίου, ἐρμηνεία εἰς
πλὴν ὀκτώπυχον. (b) Παμφίλῳ (c)
δέ τινι προσφώνῃ τὸ βιβλίον· λέγει ὅτι ταῖς
Ἰουστίνῳ (d) ἔτι τῶ Ῥωμαίων βασιλεῶς
ἡμέ

Lectum opus est, cujus titulus *Christianorum liber*, tractatus octo voluminum, Pamphilo cuidam dicatus ab auctore qui Justinī Imp. Romani temporibus floruit.
H h h h Ini-

consecratas sellas, velut praesentibus & auctoritatem atque Judicum munus exerceantibus. Etiam ante hanc sellam Ptolemæi, solitos sua ætate reos capitali supplicio affici notat Cosmas p. 144.

(d) Ex primis hujus monumenti verbis certum est intelligi Ptolemæum Evergetem primum, Philadelphī filium. Sed huic non 27. sed tantum 25. annos tribuit Claudius Ptolemæus in Canone: Eusebius 26. Syncellus 24. Itaque suspicantur viri docti Evergetem in hoc monumento computum annorum regiminis repetere à tempore quo à patre particeps Imperii adscitus fuit.

(a) Lib. 1. sub init. & p. 114. seq. lib. 2. p. 125, 126. lib. 7. p. 275.

(b) Nullo modo huic operi convenit titulus *expositionis in Octateuchum*, sive in primos octo sacrae Scripturae libros. Itaque hæc verba innuunt potius Expositionem sive tractatum libris octo constantem, sive in octavo libro desinentem. Nam quamvis mox ab ipso Photio duodecim numerantur libri, tamen postremi quatuor interjecto demum tempore scripti & prioribus additi sunt, & à Photio referuntur separatim.

(c) Pamphilo Hierosolymitano. Vide lib. 1. p. 114. lib. 2. p. 124. & lib. 8. p. 305. Hunc Θεοφιλέστατον πατέρα vocat lib. 2. pag. 185. lib. 6. p. 266. ὡς τιμὴ κεφαλὴ ad eundem lib. 5. p. 260.

(d) Lib. 2. p. 141. παρόντι ἔν μοι ἐν τοῖς τόποις πρὸ τῶν τῶν ἐν αὐτῶν εἰκοσι πέντε πλέον ἢ ἑλπίων, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ἰουστίνῳ τῷ Ῥωμαίων βασιλεῶς, ὁ τινικαὺ
τῶ

ἡμέραις ἐνακμάζων, Ἀπαρχεται
 μὲν ἐν ἰσραὴλ τινῶν ἐκκλησιαστικῶν δογ-
 μάτων, γραφικαῖς ὡς ἐδόκει μαρτυ-
 ρίαις ἀγωνίζεσθαι. Ἐστὶ παπείνους πλὴν
 φράσιν (ε) καὶ συντάξεως ἢ τῆ κοι-
 νῆς μετέχων· ἀλλὰ καὶ τινὰ καὶ πλὴν ἰσρα-
 ελίαν ἀπίθανα σωπίζει, (f) διὸ καὶ
 μυθικώτερον μᾶλλον ἢ ἀληθέστερον ἡγε-
 ῖσθαι τὸν ἀνθρώπον, δίκαιον. Ὑπερ ὧν
 ἢ δόγματα ἐνίσταται, ἐστὶ ταῦτα· Ὅτι ὁ
 θεανόος οὐκ ἐστὶ σφαιρικός, ἢ ἡ γῆ,
 ἀλλ' ὁ μὲν ὡς καμάρεα, (g) ἡ δὲ ἑτε-
 ρομή

Initio statim Ecclesiastica quædam
 dogmata, S. Scripturæ ut ipsi qui-
 dem videtur testimoniis propu-
 gnat. Dictione utitur humili, &
 plusquam vulgari compositione,
 Sed & incredibilia quædam narrat
 ut fabulosis potius quam fide di-
 gnis accensere scriptoribus homi-
 nem fas sit. Pro quibus vero ma-
 xime propugnationem suscipit
 dogmata, hæc sunt: Cælum non
 esse orbiculari figura, nec terram
 adeo,

τὰ βασιλεὺς τῶν Ἀξωμιτῶν μέλων ἐξείναίς πόλεμον πρὸς τὴν Ὀμηρίαν τὴν
 πέρην &c. Expeditio illa Elesbani Æthiopum Regis facta est A. C. 512. (con-
 fer pagium T. 2. Critic. Baron. p. 117.) Justinii Imp. quinto: Ergo auctor ista
 scripsit Alexandriæ (vide lib. 2. p. 114. lib. 6. p. 264.) A. C. 547. Justinia-
 ni 21.

(ε) Ipse lib. 1. p. 114. libenter fatetur περὶ τῶν πῶς καὶ ἀνωμαλῶς argumentum suum
 διεξίναει καὶ γὰρ, inquit, ἐννοικῶν ὁρῶν, ἢ φράσσειν δεῖται ὁ χρηστικὸς. Nimi-
 rum à Pamphiloi qui Hierosolymis Alexandriam accesserat, etiam atque etiam ad
 hoc excitatus permisit se ad scribendum impelli, cum alioqui mercaturam fecis-
 set & à literarum elegantiorum studio fuisset alienus, prætereaq; per morbos ex-
 haustus etiam corporis viribus. Ἐνοχλῶν ἡμῖν περὶ τῆς ἡ διέλιπες, ἀσθενῶν ἡμῶν
 τυγχάνοντων τῶ σώματι ταῖς τεύξεσι καὶ τῇ ξηρότητι τῆς γαστρὸς παρῶμεναι,
 καὶ συνεχῶς λοιπὸν ἐκ τῆς ἀσθενείας συχναῖς περιπαιπόντων, ἀλλὰ δὲ καὶ τῆς
 ἐξωθεν ἐγκυκλῆς παιδείας λειπομένην, καὶ ρητορικῆς τέχνης ἀμοιβῶντων καὶ
 σομυλῆς λόγων ἢ κόμης χαρακτῆρσι συνδεῖναι λόγον ἐκ εἰδῶτων καὶ ταῖς τε βίαις
 πολοκαῖς ἀσχολλημένων lib. 2. p. 124. itaque p. 125 ait se scribere ἀνευ κεκομ-
 ψευμένη καὶ τεχνικῆς λόγῃ ἐν ἰδιωτικοῖς τε καὶ ἀσπλάστοις ῥήμασι. Et pag 132.
 Ἐμπορίας γὰρ χαρίν ἐπλευσεα τῆς τρεῖς καὶ ὅσας τῆς, τὸν τε κατὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν
 (in ditione Romanorum) καὶ τὸν Ἀράβιον, καὶ τὸν περσικόν, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκν-
 των δὲ καὶ πλεόντων τῆς τοῦ πῶς ἀκρῶς μεμαθηκώς. Adde lib. 3. pag. 176.
 seq.

(f) Videtur respicere ea quæ libro XI. tradit de variis animantibus, arboribusque, quæ
 tamen si quis legat nostro tempore, quo historia naturalis tot hominum solle-
 rium longissimi itineribus non leviter locupletata est, facilius huius habebit fidem.
 Certe præclara mihi videtur & neutiquam contemnenda quæ scriptor ille obser-
 vavit. Totum vero illum librum XI pridem è Codice Mediceo à Bigotio descri-
 ptum cum Gallica ejus versione vulgaverat Thevenotus tom. primo collectio-
 nis itinerum Paris, 1666, fol.

(g)

ρουήκης, (b) καὶ κεκολληται (i) τὰ
 πέρας τῶν ὁρίων πρὸς τὰ πέρας τῆς
 γῆς. Καὶ ὅτι πάντες οἱ ἀστέρες κινεῖται
 ἀγγέλων (k) αὐτοῖς τῇ κινήσει διακο-
 νικῶν, καὶ ἐπερὰ τινὰ τοιαῦτα. Ποι-
 ᾶται καὶ ὡς ἐν παρεκβάσει (l) μνή-
 μων καὶ τῆς γενέσεως καὶ τῆς ἐξόδου, δια-
 τρεῖται ἢ τῇ διηγήσει καὶ τῇ θεωρίᾳ ὡς
 ὅτι πᾶν τὸ σκῆμα, (m) ὅτι πᾶν τὸ
 καὶ τὸς Προφῆτας, καὶ κείθεν τὸς Αποστο-
 λους. Λέγει ὅτι τὸ μέγεθος ἔχει ὁ ἥλιος
 δύο κλίματων, (n) καὶ ὅτι οἱ ἄγγελοι
 οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ ὁρῶν, (o) ἀλλὰ μόνον
 ὑπὲρ (p) τὸ σπέρμα καὶ μετ' ἡμῶν.
 Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνελθὼν δόξα τῆς γῆς,
 εἰς τὸ μεταξὺ τῶν ὁρίων καὶ τῶν σπέρμα-
 τος (q) εἰσῆλθε. Καὶ ὅτι τὸ ἐστὶν
 μόνον ἡ βασιλεία τῶν ὁρίων. (r) Λέγει
 ἡ καὶ ἀλλὰ τινὰ ἀλλόκοτα. (s) Πρὸς
 Φω.

adeo, sed illud fornicis instar terræ
 incumbere, hanc longiorem esse
 quam latiore, & extrema cœli
 ultimis terræ jungi: Astra singula
 moveri ministerio Angelorum, &
 id genus alia. Digressus in men-
 tionem Genseos & Exodi, cum-
 primis insinuat enarrationi & con-
 templationi tabernaculi. Hinc
 Prophetas percurrit, ac deinde
 Apostolos. Solis magnitudinem
 duobus climatibus metitur terræ,
 & Angelos non in cœlo versari,
 sed tantum infra firmamentum &
 nobiscum degere contendit.
 CHRISTUM vero ascendentem
 è terris ingressum esse locum me-
 dium inter cœlum ac firmamen-
 tum, idque solum esse regnum cœ-
 H h h h z lo-

- (g) Quod nempe scriptum esset Es. XL. 22. ὁ σῆσας ὡς καμάραν τὸν ὁράν. Confer Eusebium ad illum locum p. 511. & laudata ab auctore Topographiæ Severiani atque Chyloftomi verba.
- (h) Instar mensæ in sacro tabernaculo. Vide lib. 2. p. 138. Ἐπιμήκη ipse vocat, 129.
- (i) Lib. 2. p. 129. τὸν ὁράν κατ' ἄκρα τοῖς ὁρίοις τῆς γῆς συνῶσε.
- (k) Lib. 2. p. 150. 155. lib. 3. p. 161. lib. 4. p. 187. lib. 7. pag. 287. lib. 9. pag. 310. & 312. seq.
- (l) Libro quinto.
- (m) Quia Apostolus tabernaculum vocat ἁγίον κοσμικόν Hebr. IX. 2. Vide lib. 1. p. 115. lib. 2. p. 134. seq. lib. 3. p. 163. 173. seq. lib. 5. p. 179. 200. seq. lib. 7. pag. 297. lib. 9. p. 309. 311.
- (n) Lib. 6. p. 265. 267.
- (o) Sententia auctoris perspicue patet è figura quam in xs incisam adjunxi. Angelos autem in supremo cœlo esse negat lib. 2. p. 157. lib. 7. p. 286. seq. 289. lib. IX. pag. 313.
- (p) Non super stereoma sive firmamentum, sed intra atque subter illud. Nam ex mente auctoris nihil supra firmamentum præter aquas supra cœlestes & regnum cœlorum.
- (q) Ac primus quidem. Vide lib. 7. p. 277. lib. IX. p. 314.
- (r) Lib. 3. p. 183.
- (s) Ut de monte Conico, columnis cœli, terra ultra Oceanum inaccessiblei &c.

Φωνῇ ἣ τὲς μὲν ἔξ αὐτῶν λόγους Πамφί-
 λω πινί, (ε) τῇ λοιπῶν ἔξ, (οἱ γὰρ
 πάντες αὐτοὶ δωδεκά εἰσι,) τῇ μὲν ἔβ-
 δομον Ἀναστασίω, (α) ἐν ᾧ ὅτι ἀκα-
 τελευτοὶ εἰσιν οἱ ἔθελαι. (χ) Τὸν ὄγ-
 δον ἣ, ὅς ἐστιν εἰς τὴν ὥδην Ἐζεχίᾳ γ) ἢ
 εἰς τῇ ἀναποδιζμὸν δ' ἡλίς, Πέτρῳ (z)
 πρὸς Φωνῇ, ἐν ᾧ, ὅτι καὶ ὑπερμενημάτι-
 σε τὰ ἀσμάτια τῇ ἀσμάτων (A) λέγει.
 Cι ἣ λοιποὶ τέσσαρες ἢ πρὸς πρὸς
 αὐτῶν σιωπῇ γῆαν.

lorum. Affert & alia a
 libros quidem sex Pamphilo
 consecravit; è sex reliquis
 (universi enim duodecim)
 septimum Anastasio, in
 dissolvendos negat, &
 dicavit Petro, in quo
 Ezechiae & regressionem
 interpretatur, testatus se e-
 tunc Canticorum com-
 explicuisse. Reliqui quidem
 ad neminem sunt ab auctore
 te directi.

Patet ex hoc loco Photium in Codice suo nullum au-
 men adscriptum reperisse. Vocatur tamen à viris eruditissimis
plevstes. Sed vereor ut proprium hoc ejus nomen sit. Nam
plevstes quidem dictus est à suscepta in longe diffusa loca naviga-
 Cosmas appellatus videtur quod scripsisset topographiam
 mundi. Similiter Joannes Abbas Sinaita dictus est Climacus,
 scripsisset librum cui titulus κλίμαξ, ut omittam alia hujus generis
 jam nota eruditissimis, & partem collecta ab Adriano Bailletto in li-
 co quo scriptores sub falso vel nullo nomine latentes recensuit.
 Video etiam de auctore addubitare If. Vossium p. 275. a
 Quam antiquum sit vocabulum, liquet ex auctore *Topographia Christiana*
 sit Cosmas Indoplevstes sive alius. Et pag. 276. Cum hoc convenit
plevstes, sive quicumque alius τοπογραφίας χειρτακτής est auctor.

- (γ) Supra dixerat Photius, Pamphilo totum opus esse dicatum. Nunc lectionis
 progressus recte monet ei inscriptos esse ab auctore libros solummodo
 mores,
 (α) Lib. 7. p. 274. ᾧ φιλοπονικώτατε ἀνδρῶν Ἀναστάσιε. Eundem φιλόχρονον
 pag. 275.
 (χ) Lib. 7. p. 275 seq.
 (z) Esaiæ LVIII.
 (A) L. b. 8 p. 300 307. & 308. ubi φιλόχρονον appellat.
 (C) Illud in Canticum Canticorum ὑπόμνημα ait dedicasse se Theophilo amico
 p. 300.

Coelum Majestatis DEI
in quod primus ingressus
est CHRISTUS

Aqua supracaelestis

Firmamentum

Coelum in quo Angeli sidera moventes et animae beatorum

brevior nox
media
nox longior

Sol
Oriens

Mons praestitutus Conicus
per quem sunt dierum noctes
umque vicissitudines et Eclipses

Terra ultra Oceanum

Septentrio

Terra quam hodie
incolimus

Sinus Romanus ditionis

Nilus

Arabicus Sinus

Primum Mare

Tiberis

Ephrates

Ganges

Oceani humilitas non transmissibilis

Geon fluv.

Terra

Philon.

disus

Terra ultra Oceanum quam ante
diluvium incolerant homines

Ad pag. 53.

Systema Universi ex mente veterum quorundam Christianorum

nescio an nostrum libro primo *Ἀγιοπλιακῶν* laudent scholia græca in Apollonium IV. v. 262. Topographiæ quidem auctor in Ægypto diu versatus est atque Alexandria scriptit, ut testatur II. pag. 114. VI. p. 264. Mercaturam exercuisse non uno se loco prodit, II. p. 132. III. 178. XI. p. 336. Eundem Monachum vocat inscriptio libri : *κομῆ Ἀγιοπλίου μοναχῆ χριστιανικῆ τοπογραφία*. Opificium exercuisse Monachos olim, satis constat vel ex Epiphanio LXXX. 3. seq. & Palladii Lausiaca p. 92. 142. 143. &c. ne afferam quæ in hanc rem collegerunt Alteserra in Asceticis, Thomassinus de disciplina Ecclesiastica & Vindingius ad Eustratii delineationem Ecclesiæ Græcæ p. 21. seq. Sed rationes commerciorum & frequentia itinerum cum Monachi institutis minus congruere videntur. Igitur commercii auctor forte cum valedixisset, Monachi vitam est amplexus. Libro quinto Topographiæ plura occurrunt quæ iisdem prope verbis memini me legere in Chronico Paschali quod vulgo appellant Alexandrinum. Forte uterque scriptor ex communibus hausit fontibus. Præcipue vero jucunda est hujus Topographiæ lectio, quod ex ea Veterum Christianorum sententia de orbe terrarum haud sphaerico sed plano non modo explicata sit perspicue, sed etiam propugnata variis argumentis, atque ita proposita, ut quomodo secundum hanc hypothese eclipses, ortusque & occasus siderum animo suo conceperint atque intellexerint boni illi homines, perspiciatur. Rem totam nescio an apud quenquam alium veterum obviam, ex auctoris, & Magistri ejus Patricii Mathematici mente, figura ære descripta adumbratam lectoris oculis præfenti loco, cum Topographia ipsa in paucorum adhuc manibus versetur, offerre volui.

IV. Index scriptorum & aliorum quorundam in Topographia Christiana memoratorum.

- A**mphilocheus familiaris S. Basilii, in Jambis ad Seleucum. Lib. VII. pag. 292.
 Anastasius Mechanicus. VI. p. 264. Idem ut videtur cui librum septimum inscripsit, *φιλοπνικώτατος ἀνδρῶν*. VII. pag. 274. *φιλόχρηστος* 275.
 Apion Grammaticus, Ægyptiacarum rerum scriptor. XII. p. 341.
 Apollinaris hæreticus. V. p. 242.

H h h h 3

Apollo-

- Apollonius Molo, quem inter scriptores rerum Ægyptiacarum (è Josepho, ut videtur) refert. XII. p. 341.
- Archimedes Geometra & Arithmeticus incomparabilis. III. pag. 182. *Εἰς περὶ παραγωνισμὸς κύκλων*, ibid.
- Aristoteles. I. p. 121. III. p. 177. 179. Contra eundem, quod cœlum non constet è quinta quadam essentia. I. p. 117. seq. Ejus sententia de duplici qualitate singulorum elementorum explosa, pag. 123.
- Arius hæreticus. V. p. 242.
- Athanasius Alexandrinus Episcopus. VII. p. 292. Ex ejus Epistolis festalibus secunda, quinta, sexta, vigesima secunda, vigesima quarta, duo & undetrigesima, quadragesima, quadragesima secunda, tertia & quinta. X. p. 316 - - 319.
- οἱ ἑξωθεν Ἀπικοί. V. p. 197.
- Babyloniorum opinio, cœlum esse sphæram. VIII. p. 305.
- Basilii Amphilochii amicus. VII. p. 292.
- Berosi *χαλδαϊκὰ γράμματα*. XII. p. 340.
- Brachmanes. II. p. 137.
- Cadmus è Tyro litteras in Græciam intulit. V. p. 206. XII. p. 343.
- Chæremone Ægyptiarum rerum scriptor. XII. p. 341.
- Chaldæi *ἐκ τῶν ἑξωθεν Ἀβραάμ* barbaricam sphæram Ægyptiis tradidere. III. pag. 159.
- Christianus scriptor qui cœlum sphæricum professus, illud dissolvendum esse adversus Ethnicos docuit, impugnatur VII. pag. 274. 299.
- Dius & Menander qui Tyrionum antiquitates in Græcam linguam transulerunt. XII. p. 342.
- Ephorus, è cujus Historiæ libro quarto profertur insigne fragmentum II. p. 148. Hoc Græce ex Mediceo Cosmographiæ codice excerptum ediderat Jac. Gronovius Vir Clariss. in calce appendicis ad Geographica antiqua. Lugduni Barav. 1699. 4.
- Epiphanius de mensuris ac ponderibus. X. p. 326.
- Epistolæ Catholicæ Jacobi, Petri, Joannis, Judæ non omnes ab omnibus Ecclesiis recipiuntur. VII. p. 292..
- οἱ ἑξω, οἱ ἑξωθεν, οἱ ἐκτός III. p. 175. IV. p. 190. IX. p. 310. &c.
- Euclides Arithmeticus & Geometra. III. p. 182.

Eudoxus Cnidius, Pythagoras ac Plato in Ægypto Astrologiam didicerunt. III. p. 159.

Eusebius Pamphili. III. pag. 174. Ejus Historia Ecclesiastica. VII. pag. 292.

Eutyches hæreticus. V. p. 242.

Græci, *Ἑλληνική γλῶσση*. VI. p. 260. 272. &c.

Gregorii Nazianzeni sermo de Paschate. X. p. 319.

Epistolæ ad Hebræos auctor Paulus Apostolus. V. p. 254. 255.

Hebræi in diserto plurimis lapidibus memoriam profectionis suæ literis Hebraicis insculpere, quos vidisse se testatur auctor V. p. 205.

Homerus nunquam *νόμος* * vocabulo usus. XII. p. 343.

Hyperidis Oratio contra Patroclum. V. p. 197.

Joannes rogatus à fidelibus Evangelium scripsit velut in supplementum reliquorum quæ probavit Evangeliorum. V. p. 248.

Joannis Chrysostomi sermo de Eleemosyna. X. pag. 327. Commentarius in Epist. ad Ephesios. ibid. ad Hebræos. p. 328.

Josephus. III. p. 174.

Irenæus VII. p. 292.

Judæi *ἡλειμνιστῶν* sive Messiam expectantes. VI. p. 271.

Lycurgus legislator. XII. p. 342.

Lysimachus Ægyptiarum rerum scriptor. XII. p. 341.

Manetho de rebus Ægyptiis. XII. p. 341.

Manichæi. V. p. 242. 262. VI. p. 271. 272. 273.

Μαρκιωνιστῶν. V. p. 242.

Menander Historicus. Supra in *Diis*.

Menander Comicus. V. p. 198.

Μοντανοί Montanistæ. V. p. 262.

Moyse primus scriptor à Deo litteras edoctus. III. p. 174.

Origenes VII. p. 298. 299.

Pamphilus Hierosolymitanus cui primos sex libros inscripsit auctor I. p. 114. II. p. 124. VIII. p. 305. *ᾠπμία κεφαλῇ*. VI. p. 260. *πάτερ θεοφιλέστατε*. p. 266.

Patricius, Mathematicus è Chaldæa profectus in Ægyptum, à quo edoctus auctor quæ de mundo tradit. VIII. p. 306. Idem forte quem

Θειότατον διδάσκαλον vocat II. p. 132. V. p. 192. Byzantii defunctus II. p. 125.

Petrus cui inscripsit librum VIII. p. 300. 307. Φιλόχεις p. 308.

Philonis Carpathii commentarius in Canticum Canticorum. X. pag. 329. in Hexaemeron p. 330.

Plato III. pag. 277. 179. Ejus Timæus. XII. pag. 341. Vide & supra in Eudoxo.

Procli commentarius in Timæum Platonis XII. p. 341.

Ptolemæus ὁ πρῶτος Αἰθιοπίαν πολεμήσας VI. pag. 268. Ptolemæus nempe Evergetes primus, cujus monumentum Aduliticum refert II. pag. 141. seq.

(Claudius) Ptolemæus. III. pag. 177. Astronomus incomparabilis. pag. 182.

Pythagoras. III. p. 179. Vide & supra in Eudoxo.

Pytheas Massiliensis. II. p. 149.

Pro Salomone ** legendum Solon. XII. p. 342.

Samaritani. V. p. 262. VI. p. 271. 272.

Severiani Gabalorum Episcopi liber primus, secundus, tertius, quartus & sextus in Hexaemeron. X. pag. 320. liber contra Judæos. VII. pag. 292.

Socrates. III. p. 179.

Solon. Vide paulo ante in Salomon.

Sopater mercator cum quo auctor versatus. XI. p. 338.

Stephanus Mathematicus, presbyter Antiochenus. VI. p. 264.

Syri. VII. p. 292.

Οἱ Τετραπλόγοι. V. p. 205. 213.

Teucer Locrorum legislator. XII. p. 342.

Theodosius Alexandrinus schismaticus CPoli degens, tunc cum auctor scriberet, adhuc superstes. Ejus in quadragesimum assumptionis. X. p. 331. alia ἐξήγησις. ibid. In dictum, *Pater si possibile est, transeat calix iste*, ibid.

Theophili Alexandrini Epistola prima festalis. X. p. 320.

Thomas Edessenus Patricii discipulus, Archi-Episcopus & Catholicus Persidis. II. p. 125.

Timæus Philosophus (apud Platonem) XII. p. 340.

Timor

* Similem errorem observabis apud Theophilum Antiochenum lib. 3. ad Autolycum pag. 120. edit. Paris.

Timotheus ὁ νέος, Theodosii Alex. decessor. X. p. 332. seq.
 Tryphon Phalereus quem consuluit Philadelphus de libris sacris Hebræorum in Græcam linguam transferendis. XII. p. 344. Tryphonem pro Demetrio appellat auctor, ex memoriæ ut videtur lapsu.

Xenophanes. II. p. 149.

V. Scripserat & alia hic auctor Cosmographiæ, quorum ipse facit mentionem. Sunt aurem hæc :

1. Descriptio terræ ad Constantinum. πρὸς τὸ φιλόχρηστον Κωνσταντῖνον βιβλίον, ἐν ᾧ περὶ γέγραπται πλατυτέρως πᾶσι ἡ γῆ, ἢ τε πέραν ἔσθ' ὠκεανῶ καὶ αὐτὴ καὶ πᾶσαι αἱ χώραι ἐπὶ τῇ νότια μέρει τὰ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἕως ἔσθ' ὠκεανῶ, λέγω δὴ ὁ Νεῖλος ποταμὸς καὶ αἱ ὠρεαί τε καὶ οὐρανοὶ καὶ τὰ ἐν τῇ τε Ῥιζούπιδας πύσης καὶ Αἰθιοπίας, ἐπὶ τε καὶ Ἀραβίᾳ κόλπῳ καὶ αἱ ὠρεαί τε καὶ αὐτὴ ἕως πάλιν ἔσθ' ὠκεανῶ, ὁμοίως καὶ ἡ μέση γῆ ἔτε ποταμῶ καὶ ἔσθ' ὠκεανῶ καὶ αἱ χώραι καὶ τὰ ἐν τῇ καὶ ἐν αὐτῇ. lib. I. p. 113. Hujus operis vel lacrymis deploranda jactura videtur clarissimo Montfaucon.

2. Adumbratio sive imago universi & motus siderum facta ad imitationem sphaeræ armillaris Græcorum, atq; de illa imagine liber ad Homologum Diaconum. ὁ σφαιρικός ἔσθ' παλαιός καὶ τὸ ἀστέρας κινήσεως ὁ παρ' ἡμῶν ἡμετέριος καὶ μίμησιν τὴν ἐργασίαν τῆς ἐξωθεν σφαίρας, καὶ ὁ περὶ αὐτῆς λόγος πρὸς τὸ Θεοφιλέστατον διάκονον ὁμολογόν δοκαστοῦ. lib. I. p. 114. Idem forte opusculum respicit VII. p. 274. ubi ait se ἐτέρῳ συγγραμμάτων docuisse quod cælum non sit sphaera, nec circulariter moveatur.

3. Commentarius sive ὑπόμνημα in Canticum Canticorum, ad Theophilum amicum suum. VII. p. 300.

CAPUT XXVI.

DE NICANDRO COLOPHONIO.

Iiii

De

De Nicandro & illius ætate. 1. Ejus Theriaca, & in hac scholia Græca quæ exstant, tum Scholiastæ varii deperditi. 2. Alexipharmaca & duplicia scholia edita, Eutecniique inedita Paraphrasis. Epigramma Nicandri in Othryadem. 3. Scripta deperdita Nicandri. 4. Variæ editiones & interpretationes. 5. Nicandri plures. 6. Index scriptorum in scholis Græcis allegatorum. 7. De Andromacho & aliis Theriaca scriptoribus deperditis. 8. Poeta Vetus de herbarum sacrarum viribus, Græce & latine, cum versione & notis nunc primum editis D. Jo. Rentorffii Hamburgensis. 9.

I.

NICANDER Damnæi F. ut ipse auctor est, (Xenophanis, ut Suidas habet) Grammaticus, Medicus & poeta inclitus fuit, patria passim à veteribus dicitur Colophonius, etiam in veteri Epigrammate lib. 1. Anthologiæ c. 39. in Medicos p. 85. quo Colophon (Jonix civitas) celebratur eo potissimum nomine, quod duo insignia lumina protulit, Homerum & Nicandrum. Equidem scriptor Græcus vitæ Nicandri testatur Dionysium Phaselitem (libro de Poesi Antimachi, cujus imitator & ἑλωπῆς Nicander fuit) tradidisse, quod Aetolus genere fuerit. At idem Dionysius libro de Poetis retulit, Nicandrum à majoribus suis hereditate accepisse sacerdotium Apollinis Clarii, qui lucum & fanum habuit non procul Colophone. Opidum quoque fuisse Clarum (quod video eruditissimum Cellarium addubitare T. 2. notitiæ orbis antiqui p. 77.) docere videtur Nicander in extremo Theriaca ita de se loquens:

Τὸν ἔθρεψε Κλάριον ἱφόμενα πολίχνη.

Cæterum in Ætolia quoque versatum, vitæ auctor ait patuisse ex ejus de Ætolia commentariis, quibus non modo res Ætolorum, sed quoque situm regionis, plantasque, quas illa profert, diligentissime descripserat. Floruit temporibus Attali Pergami Regis, qui sceptrum tenuit ab Olymp. CLV $\frac{2}{3}$. ad CLX $\frac{3}{4}$. Huic librum inscripsit (unum ex iis, qui perierunt) alloqvutusque Regem est his versibus:

Τευθρανίδης, ὃς κληρὸν αἰ πατρῴων ἔσχε
ῥέκλυθι· μή δ' ἀμνησὼν αἶψ' ἔατο ὕμνον ἐρυξῆς

Ἀτταλ'

Ἀτταλ' ἐπεὶ σὸ ῥί' ἀνέπεκλυον Ἡρακλῆ^ς Θ
 Εἰς ἐτὶ Λυσιακῆς τε περὶ Φρον^{ος} Θ, ἢ Πελοπῆ^ς
 Ἰπποδάμεια Φύπυ^ς ἐν ὅτ' ἀπὸ^ς ἤρατο πμλ^ω.

Facile ex hac temporum differentia scriptor græcus * Vitæ Arati sub Ptolemæo Lago ac Philadelpho clari Poetæ refellit fabulam, quam nonnulli pridem temere tradiderunt, quasi æquales ambo vixissent Aratus & Nicander apud Antigonum Macedonia Regem; & hic Arato, qui Medicus fuerit, præcepisset, ut Phænomena cœlestia scriberet, Nicandro contra Astrologo & rei medicæ imperito injunxisset scribenda Theriaca & Alexipharmaca. Tam parum credibilis est hæc fabula, totaque commentitia, ut ne Gyrardo quidem velim assentiri, qui ex ea Nicandrum quendam à Poeta nostro diversum Arati æqualem Astrologum colligit. Neque scriptori græco vitæ Theocriti per Aldum edito credo æquales fuisse sub Ptolemæo Philadelpho Aratum, Callimachum, Nicandrum. Hoc saltem est certissimum, diu posteriorem Arato Nicandrum nostrum fuisse; & in Georgicis quidem, ut docet Cicero, non autem in ceteris suis monumentis res à scientia sua & studio alienas literis tradidisse. Effigies Nicandri, qui Medicis à Plinio plus simplici vice accensetur, inter Medicos occurrit altera manu tenens librum, altera serpenti adrepenti medicamen obvertens, in vetustissimo codice MS. Dioscoridis Bibliothecæ Augustissimi Imperatoris ex quo dedit illam Lambecius T. 2. comment. p. 596. & è Lambecio Nesselius parte 3. p. 7. & Gronovius thesauro Antiquitatum Græcar. T. 3. lit. hh.

II. Ex scriptis Nicandri duo tantum hæc poemata Heroica supersunt, quanquam poemata negat esse Plutarchus ** quia licet verbis scripta sunt, nihil tamen fingunt more Poetarum. Unum est ΘΗΡΙΑΚΑ *** sive de bestiiis venenatis & adversus illas remediis ad Hermesianæ amicum suum. Hoc sine ratione Nicandro abjudicare ausus fuit

Iiii 2

Scho-

* In Uranologio Petavii p. 149. edit. Amst.

** Plutarch. de audiendis Poetis pag. 16. & ἴσμεν δὲ ἀμυδρον ἔδδ' αἰσινδῆ πρόησιν. Τὰ δ' ἐμπεδοκλέους ἔπη καὶ Περικλέους καὶ Ἡρακλῆος Νικάνδρος καὶ γινωσκόμενοι θεογονίᾳ λόγοι εἰσὶ κεχρημένοι παρὰ ποιητικῆς ὥσπερ ἔχματα τῶν ὀγκονῶν τὸ μέτρον ἵνα τὸ πρὸς διευφύωσιν.

*** Galenus IV. in 6. Epidem. T. 5. p. 521. edit. Basil. καλεῖται δὲ ἀλ-ξιδράμακα μὲν ὅσα τοῖς δηλητηρίοις ἀντίσται. Θηριακὰ δὲ ὅσα τοῖς τῶν θηρίων ἰατρὰν δίδους.

Scholias ineditus Dionysii Thracis in loco quem descripsi supra lib. 2. c. 8. §. 11. Tribuunt enim Theriaca Nicandro præter veterum codicum fidem scriptores antiqui sine controversia, Strabo lib. XVII. p. 641. Galenus de theriaca ad Pisonem T. 2. p. 461. (ubi versum 150. cū seq. adducit) Athenæus, Plutarchus, Apulejus in Apologia, Artemidorus II. 13. Epiphanius, alique quamplurimi. Metaphrasin *θηριακῶν* Nicandri jambis græcis 1370. scripserat *Marianus* quidam sub Anastasio Imp. teste Suida. Hodie *græca scholia* in istud Nicandri carmen exstant incerto auctore, antiqua tamen & docta, quæ forte legit auctor Etymologici Magni in *ἀτιζών* cum ait: ἔτις εὐρον ἐν ὑπομνήματι Νικάνδρου ἐν θηριακοῖς. Multi autem Nicandrum olim & hoc potissimum poema interpretati sunt Grammatici; Stephanus enim Byz. in *κωρώπη* cum verba ἐ Nicandri Theriacis v. 613. protulisset, subiungit: οἱ δὲ ὑπομνηματίσαντες αὐτὸν Θέων καὶ Πλάταρχος καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρέως Φαλ. &c. Plutarchum intelligit Chæroneum, inter cujus scripta Lamprias memorat εἰς τὰ Νικάνδρου θηριακά. Sed Demetrius utique junior aliquis intelligendus, quia celebris ille Demetrius Phalereus Nicandro, ut notum est, antiquior fuit, unde vocabulum *Phalerei* ab aliena manu in Stephani codices irrepisse suspicabatur Jönssius p. 210. Demetrium vero medicum Galeni æqualem & M. Aurelii Imp. Archiatrum respici existimaverim, cujus meminit ille c. 12. de Theriaca ad Pisonem & lib. 1. de Antidotis c. 1. vel Demetrium Chlorum qui in scholiis Græcis subinde allegatur. Porro jam animadversum est à doctiss. Holstenio ea quæ ex Grammaticis illis Stephanus dicto loco profert, in scholiis, quæ habemus non reperiri. Pamphili Grammatici Aristarchei εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνέξηγηται Suidas memorat in *παμφ.* *Diphilum* Laodicensem ἐν τοῖς πρὸ τῶν Νικάνδρου θηριακῶν allegat Schol. Theocriti Idyll. 10. Athenæus VII. pag. 314. *Isaacium Tzetzen* Nicandri interpretem Ambrosius Calepinus in dictionario, ubi agit, de locustis; quod Gesnero mirum merito visum. Eutecnii (alii Eutechnium vel Eurthenium male scribunt) Sophistæ Paraphrasis inedita Theriacorum & Alexipharmacorum Nicandri lætetur in Bibliotheca Imperatoris, teste Lambecio lib. 2. commentar. p. 566. 594. Latet etiam in Bibliothecis Galliæ, ut notat Labbeus in Bibl. nov. MS. p. 123. 386. Aricones insectorum venenatorum, quæ describit Nicander ex codice Bibl. Cæsareæ cum interpretatione exhibuit Lambecius lib. VI. pag. 294. seq. & post Lambecium Nesselius Catalogo MSS. Bibl. Cæsareæ parte III. post paginam octavam,

III. Alterum Poema Heroicum Nicandri, quod habemus, inscribitur ἈΛΕΞΙΦΑΡΜΑΚΑ, de remediis adversus venena (non ictu vel morsu bestiae inflicta; de illis enim Theriaca agunt, sed per cibum vel potum hausta) ad Protagoram Cyzicenum. In hac præter Eustecnii paraphrasin ineditam, de qua jam dixi, duplicia scholia Græca exstant sæpius vulgata, breviora altera, altera prolixiora, incertis auctoribus: quanquā Michael Nicander ubi scriptores in Gnomologia Stobæana allegatos recenset p. 11. laudat *Athenæum* scholiorum græcorum in Alexipharmaca Nicandri auctorem.

Epigramma in Othryadem sub Nicandri nomine (incertum annostri) occurrit in Anthologia lib. III. c. 5. p. 299. Legitur & alius versiculus Nicandri in eadem Anthologia lib. 1. p. 125. sed quem petiit ex Theriacis (v. 767.) jam observavit Joh. Brodæus.

IV. Scripta Nicandri deperdita.

Αἰτωλικὰ. Etymol. M. in ἀἰτῶνα. Tzetza ad Lycophronem: scriptor græcus vitæ Nicandri, tum Nicandri & Apollonii Scholiastes, qui tertium librum allegat. Tertium etiam librum Athenæus VII. p. 296. Primum ibidem & XI. p. 477. & Harpocratio in ὕστων. & Macrobius V. 20.

Ex Nicandri Βοιωτικὰ binos versus Hexametros profert Athenæus VII. pag. 329.

Γεωργικά. Suid. Laudat & Eustathius & Schol. Aristoph. & sæpe Athenæus. Cicero autem 1. de Oratore: de rebus rusticis, inquit, Nicander homo ab agro remotissimus poetica quadam facultate, non rustica, scripsit præclare.

Γλώσσαι. Eustath. Scholiastes Aristoph. Athenæus VII. p. 288. Νικάνδρῳ ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ γλώσσων.

Ἑταροῖσι μύθων (ita legendum non ἑταίροις μύθων viderunt viri docti Rutgerius II. 18. Var. Lect. Jonsius p. 183. Harduinus ad Plin. T. 1. p. 122. Vossius IV. 14. de Hist. Gr.) libri quinque. Suid. Primum Stephanus Byz. in ἀσπασθαι. Quartum allegat Antoninus Liberalis c. 12. & Athenæus VII. p. 305. Respicit hoc opus Antoninus Liberalis c. 35. & Tzetza ad Lycophronem. Laudat & Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 47. Athenæus III. p. 82.

Εὐρωπαϊκὰς five ἐπεὶ Εὐρώπης librum 2. allegat Schol. Apollonii IV. 7. Confer Rutgerium II. 18. Var. Lect. Vossium p. 474. de hist. Græcis. Librum quintum laudat Stephanus in ἀθως.

Ἡμίამβοι. Schol. Nicandri.

Θηβαϊκῶν librum tertium laudat Schol. Nicandri. Respicit Plutarchus de Herodoti malignitate.

Θρακικὰ Nicandrum scripsisse suspicatur Jonsius ex loco Schol. Apollonii lib. I. v. 29. sed non est necesse, cum Thraciæ urbis Zonæ in alio meminisse opere Nicander potuerit.

Ἰάστων σωμαγωγῇ. Suid. Nescio unde hauserit doctissimus Bartholinus quod p. 100. de Medicis Poetis affirmat hoc Nicandri opus scriptum fuisse versibus senariis.

Κολοφωνιακῶν librum III. Athenæus VII. p. 296. XIII. p. 569. Librum sextum Harpocratio in πάνδημῳ.

Μελισσεργικὰ Athenæus II. p. 68.

Νύμφιοι. Schol. Nicandri.

Οἰταϊκῶν librum I. Schol. Apollonii I. 50. librum II. Athenæus VII. p. 282. & IX. p. 411.

Nicandrum ἐν Ὀφιακῷ laudat Schol. Nicandri. Suidas in πάμφιλῳ ait Grammaticum hunc scripsisse εἰς τὰ Νικάδρου ἀνεξήγηται, καὶ τὰ καλὴ μύρα Ὀπικὰ. Quo in loco Ὀφιοικὰ legit Lambec. II. de Bibl. Vindob. p. 541. suspicatus Nicandrum fuisse auctorem illorum ἰφιοικῶν, quæ sub commentitii Conchlacis nomine edita memorat & explodit Galenus lib. VI. de simplic. Medicament. T. 2. p. 68. seq.

Nicander ἐν ἑκτῷ περὶ πετεινῶν. Athen. XIII. p. 906. Jonsius p. 153. legit περὶ πετεινῶν.

Περὶ ποιητῶν. Parthenius Erotic. c. 4. περὶ τῶν κολοφῶνι ποιητῶν Schol. Nicandri. In hoc libro Nicander Homerum Colophonii asseruit, ut ex vita Homeri & illa, quam Plutarcho tribuunt, & illa, quam Allatius edidit, observat Jonsius.

Προγνωστικῶν Hippocratis Metaphrasis Carmine Heroico. Suid.

Σικελία Schol. Nicandri. Librum decimum Steph. in ζάγκλη.

Τάκινθῳ. Schol. Nicandri.

Τπνῳ. Schol. Nicandri.

Περὶ χρησθηρίων πάντων libri III. Suid. Male Lonicerus, libros quinque.

V. Nicandri editiones Græcæ.

Prodierunt Theriaca & Alexipharmaca Venetiis primum ex Aldi officina A. 1499. fol. una cum scholiis græcis margini statim adscriptis. Ad calcem Dioscoridis.

De-

Deinde recusa sunt ab eodem Aldo ibidem, cum græcis scholiis & ἐξηγήσεις ποσμάτων, μέτρων, σημείων & χαρακτηριστῶν A. 1523. 4. & à Joh. Sotere. & Colonia A. 1530. 4.

Denique sine scholiis, sed perquam nitide & emendate inter Poetas Principes H. Stephani Paris. 1566. fol.

Latina & græcolatina.

Latina prosa & Nicandrum & scholiorum selecta transtulit *Johannes Lonicerus*, cujus versio vidit lucem Colonia 1531. 4.

Carmine latino Alexipharmaca pariter & Theriaca non infelicitè (etsi paulo licentius quandoque) reddidit *Euricius Cordus* Medicus Marpurgensis ac Poeta, inter cujus Poemata ab Henrico Meibomio collecta legitur. Helmstad. 1614. 8. Prodierat antea separatim Francof. 1532. 8.

Johannes quoque *Gorræus* Medicus Parisiensis Metaphrasi Poetica eleganti donavit Nicandrum, cum qua editus est græce & latine Paris. 1557. 4. apud Morellum, additis etiam græcis scholiis antiquis & Gorræi notis. Alexipharmaca cum ejusdem Gorræi versione & notis prodierant A. 1549. 8. Exstat præterea Nicander Græce & latine cum Loniceri versione in corpore Poetarum græcorum, quod à Jacobo Leclio editum est Genevæ 1606. fol.

Ottonem Brunsfelsium in Jatrii sui Medicaminum libr. IV. veluti Epitomen retulisse totius Nicandri, notavit Gesnerus in Bibl.

Gallica.

Verbis Gallicis Nicandrum complexus est *Jacobus Grevinus*, * quem nec latino utut nitido interprete Gorræo, nec græcis ipsis cedere elegantia scripsit Thuanus ad A. 1570. Prodiit Grevini interpretatio una cum duobus ejus libris de venenis & antidotis Antvverpiæ apud Christoph. Platinum. A. 1567. 4.

VI. *Alii Nicandri.*

Nicander Alexandrinus, cujus περὶ τῆς ἀριστοτέλους μαθητῆς laudat Suid. in Ἀρχαίων.

Ni-

* Vide sis de hoc Grevino & ejus scriptis Verderii Bibl. Gallicam p. 604, seq.

Nicander Apolloniatarum præfectus, in Numo apud Laur. Begerum T. 1. thesauri Brandenburg. p. 610.

Nicander Chalcedonius, quem ἐν τετάρτῳ τῇ πρῶτῃ (Bithyniæ Regis) συμπρωμάτων allegat Athenæus XI. p. 496.

Nicander Euthydami F. quem colloquentem inducit Plutarchus lib. de sollertia animalium & in sympotiacis. Eidem librum περὶ τῶν ἀκρίων inscripsit.

Nicander ineptus Sophista, cujus mentio apud Philostratum in Damiani vita p. 601.

Nicander Thyatirenus, cujus Glosfis Atticis sæpius utitur Athenæus & Harpocraticus, qui librum XVIII. Ἀττικῆς διαλέκτου laudat in Ξηραλοιφῶν & librum περὶ τῶν δῆμων, (de populis Atticæ) in Συργανίδας & Τιτανίδας.

Nicander Pater Zenonis apud Goltzium in numo. Jonsius pag. 117.

Ambrosius denique Nicander Toletanus, qui circa A. C. 817. S. Cyriaci Episcopi Anconitani Martyrium versibus latinis scripsisse, & Catalepses sive argumenta in Silii Italici libros composuisse traditur.

VII. Index Scriptorum in Scholiis grecis ad Nicandrum
laudatorum, concinnatus à me ad editionem Aldinam 1513. 4.

Pag. 27. incipiunt Scholia in Theriaca.

Pag. 63. b. Scholia priora breviora in Alexipharmaca.

Pag. 66. Scholia posteriora prolixiora.

Acusilaus 27. b.

Ægyptii 35.

Æoles 44. b.

Æschylus 71.

ἐν βασανασίσι 38.

Ætoli 38. 50. 67. b.

Agathocles ἐν τῷ περὶ διαίτης 50.

Aglaias 64. b.

Alcibijs Alcibii herbæ repertor

46. b. 47. 51. b.

Alexander ἐν τῷ περὶ θηελικῶν 62. b.

Amyntas 58.

Amyntas 58.

Anacreon ἐν τῷ περὶ εἰζοτομικῆς 47.

Andreas Medicus 58. b. 65. b. 86.

88. b. ἐν τῷ περὶ ἰατρικῆς ἀνάλυσεως 52. b.

Antigonus 36. 41. b. 48. a. b. 55.

56. b. 59. b.

Antimachus 38. b. 44. b.

ejus imitator Nicander 27.

Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τῷ

περὶ θηελικῶν 54. 60.

Apol-

Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τῷ περὶ
θηρίων 54. b. 60. ἐν τοῖς Ὀμήρ. 80.
b. ἐν τῷ περὶ βοτανῶν 47. b.

Apollonius 38. b.

Apollonius Memphites 28. b.

Apollonius Rhodius ἐν τῇ 4 Ἀλε-
ξανδρείας κτίσει 27. b.

Aratus 32. b. 42. b.

Archæus (forte leg. Achæus) ἐν
τοῖς περὶ Ἀρχαίαν ἀκτίδων καὶ τὸν
πρὸς Ἐρυθραίων πόλεμον 49. b.

οἱ ἀρχαῖοι 28. b.

οἱ νεώτεροι 50. b. 69. b.

Archelaus ἐν τοῖς διφυέσι 58. b.

Archilochus 34. 35. b. 39. 49. b.

Aristarchus 55. b.

Aristevas 52. b. forte leg. Cra-
tevas.

Aristides 41.

Aristophanes ἐν τῇ γήρῳ 38. b.

Aristoteles 29. b. 45. b. 54. 58. 64.

b. 65. 78. 80. b. διαλεγόμενον περὶ
ἡρώων 51. ἐν τῷ περὶ ζώων 64. b.
78. b. ἐννεακαίδεκάτῳ περὶ ζώων
67.

Asclepius sive Æsculapius Coroni-
dis F. Medicus 52. b.

Attici 28. b. 32. 44. b. 51. 60. b.
65. 82.

Ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ θηριακῷ 54. regem
Mithridatem potius intellexe-
rim, quam scriptorem cujus no-
men proprium βασιλεὺς, ut vi-
deo in mentem venisse Meurfio
in Bibl. Gr.

Βῶ-

Βῶλ. vide Βῶλ.

Callimachus 29. 40. b. 46. 63. b.
64. a. b. 65. 66. b. 69. b. 70. 73.
82. a. b. 88. b. ἐν τῇ Ἐκὰς ἡ Ἐ-
κάλη 62.

Chiron Chironii inventor 45. b.

Chrysippus ἐν τῷ περὶ λαχαίων 59.
b.

Cleanthus 43. b.

Conilus herbæ κονίλης inventor.
50.

Corinnus 28.

Cratevas 46. 51. 60. ἐν ῥιζοτομικῷ
52. b. Supra in Aristevas.

Demetrius 34. 50. 56. b. χλωρὸς 41.
b. 46. b. 48. b.

Demophon ἐτυμολογῶν 64. b. 80.

Diocles 50. ἐν τῷ ῥιζοτομικῷ 51.

Diogenianus 36. b.

Δίων ἐν τῷ πρώτῳ τῇ τρίτῃ σιωπᾷ 49. b.

Dionysius Periegetes 34. b.

Dionysius ἐν τοῖς ῥιζοτομικοῖς 46.
Poeta 49.

Dionysius Phaselites de Antima-
chi Poesi. *Vit. Nicandri.*

Dioscorides 28. b.

Empedocles 44.

Epactes inventor herbæ 50. b. ad
versum Theriac. 694.

Erænetus ἐν τῷ περὶ λαχαίων 48.
b.

Erasistratus ἐν τῷ περὶ γεννησίων 64.
69.

Eratosthenes 44. b. ἐν ἔριγνυ 42.

Kkkk

Eu.

Euphorion 28. b. 29. 34. b. 38. 42.
b. 60. 70. b.

Euripides Oreste 42. b.

Glossographi 64. b. 77.

Hephæstio 50.

Heraclitus 64. b. 73.

Hermesianactis Περσικά καὶ τὰ λε-
γόμενα εἰς τὴν ἐρωμένην 27.

Hermesianax junior Nicandri
æqualis 27.

Hermionax ἐν κρηνηαῖς λέξεσι 45.
b.

Λαίμωσαι σκ χεῖλ' ὡς ἠρώδης 44. b.

Herodotus ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ αἰλαις
49. b.

Heliodus 28. 44. 50. 51. b. 65. 70.
82. b. ἐν τοῖς πρῶτοις 27. b.

Hippocrates 64. 67. b. 69. b.

Hipponax 44. b. 83. ἐν τῷ πρώτῳ τῷ
Λυδρᾷ ἰάμβων 50. b.

Homerus 27. 28. b. 33. b. 34. b.
35. b. 39. 40. 42. b. 44. a. b. 48.

b. 49. b. 50. b. 55. 57. 61. 63. b.
64. b. 65. 66. 69. 70. a. b. 71. 73. b.

74. b. 77. 80. b. 86.

ἐν τοῖς εἰς Ὅμηρον ἀντιφερμένοις ὕμ-
νοις 71. Homeri imitator Ni-

cander 33. b.

Jambe jambici inventrix carminis
64. 71.

Jolaus 52. b. ἐν τῷ περὶ πελοποννησι-
ακῶν πόλεων 46.

Jones 75. b.

Lycon 48.

Lycophron 44. 68.

Lyfimachus 65. Ἰπποκράτης

Menander 74. b.

Menecrates 64. b. 72. b.

Metrodorus ἐν τῷ περὶ σιω-
49. b.

Μικτῶν ἐν τῷ περὶ ριζοτομικῶν.

Nicander. 35. 40. b. 44. 56. b.

περὶ τῶν ἐν κολεφῶν ποιητῶν

ἐν τρίτῳ θηβαικῶν 35. b.

περὶ πνυῶν εἰς Αἰτωλίαν ἐρχ-

δηγνύμεν 36. Ἐν ἡμι-

41. b. ἐν τῷ Πηγεαφορμῶν

τω. ibid.

ἐν ὀφιακῶ ib.

ἐν Σικελίᾳ ib.

ἐν νυμφίοις ib.

ἐν Πηγεαφορμῶν ὑακίνθου 4

Nescio quid sibi velit p. 70.

σείης ἥ ἐπε τὸ ἀρχαῖον δι-

δοσιακὸν Νικαῖον μετὰ

μύθον.

Nicandri exegetæ. 29.

Νικαῖων ἐν ταῖς ἀντιμέθεσι 48.

Numenius 37. ex eo expressi-

dam Nicander 36. b.

ἐν τῷ θηριακῶ 50. b.

Oppianus 31. b. 48. b.

Ὀρφείως δυνεύς. 44.

Parmenio ἐν τοῖς ἰάμβοις 58.

Πέτριχ' ἐν ὀφιακῶ 47. b. ἐν

κῶ 50.

Pharicus Cretensis, inventor

bæ cujusdam 80. b. ubi ma-

cusum φαρμακῶ pro φαρ-

Ly-

Philetas 27.

Phocylides 65. 82. b.

Plutarchus 31. b.

Praxagoras 65. b. 78. 80. b. 87. b.

Promenus Cretensis inventor pomi
cujusdam 84.

Protagoras Cyzicenus, cui Ni-
cander Alexipharmaca inscri-
psit 66.

οἱ τὰ ρίζοτομικὰ γραφάντες 69.
Vide supra in Anacreon,
Cratevas, Diocles, Dionysius,
Micton.

ῥᾶλλ' οὐ Δημοκρίτους ἐν τῷ περὶ συμ-
παθειῶν καὶ αἰνιγματειῶν. 56. lege

ῥᾶλλ'.

Sophocles 64. ἐν αἰχμαλώτοις 28.
b. ἐν κωφοῖς (Σατύροις) 40. b.

Soptiron 46. 60. ἐν μίμοις 34. b.

Softratus 55. ἐν τῷ περὶ φύσεως ζώων
47. b. ἐν τῷ περὶ Ἑλλήτων ἢ δακτυλῶν
55. b. & 56. ubi male Σώκρατος.

Theo ἐν ὑπομνήματι (in Nican-
drum) 36. b.

Theocritus 11. b. 48. 50.

Theophrastus 28. b. 39. b. 42. b.
45. b. 47. b. 51. 60. 61. 64. 65. b.
88. b. περὶ φυτῶν 49. b. 51. ἐν τῷ
ποταρῶν καὶ δεκάτῳ τῷ φυτῶν. 70.

Tyrannion 28. b.

Zenodotus Theophilus. 28.

VIII. Nicandro non absurde subijciam alios de Theriacis scri-
ptores, ANDROMACHUM præcipue Cretensem, insignem Medicum
& Neronis Archiatrum, ad quem de Theriaca, sive ut ipse appellavit αἰνι-
δοτὴν ῥαλλίαν Carmen non inelegans elegiacum scripsit, cujus primos ver-
sus dat Tzerzes Chiliad. XII. v. 30. seq. sed integrum exhibet Galenus
libro de Theriaca ad Pisonem, & lib. 1. de antidotis T. 2. pag. 428. seq.
edit. Basil. Latinis versibus reddiderunt Julius Martianus Rota & Job.
Guinterius Andernacus. Eodem libro ad Pisonem confert Galenus c. 12.
seq. Theriacam descriptam à Xenocrate, Damocrate, Demetrio & Ma-
gno p. 464. seq. Et libro de Theriaca ad Pamphilianum, Critonis de
Theriaca scriptum memorat p. 472. & Menecratis p. 471. Idem libro
1. de antidotis cum retulisset Mithridatis, Attalique regum in exploran-
da antidotorum vi studium singulare, testatur de Theriaca commenta-
tos præterea Heraclidam Tarentinum, Cratevam, Discoridem, Nigrum,
Jollam & Rufum Ephesium p. 424. Exponit etiam, quæ de Theriaca
scripserat Andromachus filius in libro prosa composito cui διδασκαλίαν τῆς
ἐντὸς * φαρμάκων titulum fecerat, pag. 430. tum suos ipse versus undecim

Kkkk 2

Hexa-

* Scripserat etiam Andromachus filius δυνάμεις πρὸς τὰ ἐκτὸς libris tribus. Memi-
nit

Hexametros de Hedrychoi magmatum compositione p. 431. Galenus adscribit, & p. 437. seq. Damocratis ** *versus Iambicos plusculos de Theriaca ex ejus Carmine de antidotis*, hinc *aliam descriptionem* nescio quo auctore, *Carmine Hexametro* p. 438. seq. Denique quæ Crito de theriaca scripserat tertio τ Φαρμακτικῶν βιβλίων. Libro secundo de Antidotis Galenus refert Mithridaticæ confectioem ex præscripto Andromachi filii, tum Antipatri & Cleophanti, variaque alia antidota Orbani Indi, Aphrodisæ, Nicostrati, Elii Caji p. 441. (Galli leg. exp. 447. seq.) & Zopyri, *** quæ idem Andromachus descripserat. Hinc Mithridaticam & alia *quamplurima antidota versibus Iambicis à Damocrate tradita* p. 441. - 444. & 453. 454. Similiter quæ Asclepiades Bithynus in quinto τ ἑντος πινῶν, quam Ἀλόν (Mnasonis, p. 449. Νάωνος) inscripsit, & quæ propinavit Apollonius Mus. Hinc, p. 443. improbat scripta de Venenis, Orphei Theologi, Hori Mendesium junioris, Heliodori Mendesium & Arati, versibus quibusdam Heliodori Hexametris productis ἐκ τῶν πρὸς Νικομαχὸν ὑπολυμνῶν. Sequuntur deinde Antidota varii generis variorum p. 446. Claudii Tusci, Apellæ, Zopyri, Mithridatis Eupatoris p. 447. Elii Galli: p. 448. Archibii, Antipatri, Elii Galli, Euclidis Palatiani, Zenonis Laodiceni & Minuciuni, Nicostrati & Xenocratis: p. 449. Nili Antipatri (ὡς Νεῖλῳ Ἀντιπατρὸς) Asclepiadis Bithyni, Antonii, Coi Cratippi (ἀνδρὸς καὶ Ὀπίσημης καὶ κιωτοῦ Φε) Heræ Cappadocis, Belchironii qui à Cæsare antidotum suum accepisse se aiebat & Xenonis Laodiceni: p. 450. Claudii Apollonii, Menippi, Menelai, Baphylli, & Abascanti, qui Lugduni Medicinam fecit: p. 451. Zoili & Epaphroditi Carthaginiensis, Arabæ Thebani, Charitonis ὁχλαγωγῶν, Simmiæ Medi, quem & ipsum infra ὁχλαγωγὸν appellat, Andreae Apollodori (ὡς καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ταρσιντικὸς ἐν τῷ πρὸς Ἀσπράμαντα ἀναγράφει:) p. 452. Dorothei Elei, Apollodori ac Sostrati Eudemi (cujus versus Hexametros de Theriaca *** Antiochi Philometoris Galenus adscribit) Heraclidis Ta-

nit Galenus de composit. Medicament. per genera. Fuit & Grammaticus hoc nomine, de quo infra in Grammaticis.

** Hic Damocrates sive ut Plinius XXIV. 8. vocat Democrates, sanavit filiam M. Seryilii Gemini, qui Consul fuit Anno urbis conditæ 756. tertio post CHRISTUM natum, unde de ætate Democratis constat. Laudat præterea Galenus ejus φιλῶντρον, κλινικὸν & πυστικὸν, ut observavit Meursius in Bibl. græca. Porro valde probantur Galeno compositiones Medicæ versibus scriptæ, quod in illis facilius appareat, si quid in verbis numericis sit ab exscriptoribus peccatum.

*** Mi-

Tarentini, Hybristæ Acutirosfri (Ἰβριστὰ ὀξύρωχίτρο) & Apollonii Memphitæ: p. 452. Heræ Cappadocis, cujus jam supra meminerat, & p. 456. Nicolstrati atque Amaranti Grammatici. Obiter addam, quod apud Plinium XXIX. 1. ubi Theriaces meminit, locus ita mihi legendus videtur: *Theriace vocatur excogitata compositio luxuria. Fit ex rebus sexcentis, cum tot remedia dederit natura, quæ singula sufficerent.* Pro sexcentis male puto in libris editis esse externis.

IX. Claudam hoc caput subjuncto Poeta antiquo *de viribus Herbarum Deo alicui consecratarum*, quem iisdem quibus Nicandrum typis Græce pridem sine nomine edidit Aldus, ac Dioscoridi subjecit, Venetiis A. 1518. 4. Hunc integrum præsentis loco recudendum dare non dubitavi, quia lectu non indignus & brevis, virorum etiam præstantissimorum ita fugit industriam, ut pro inedito haberent, laudarentq; ; Lucas Holstenius notis ad Stephanum Byz. p. 270. If. Vossius ad Barnabæ Epistolam p. 23. & Tho. Bartholinus de Medicis Poetis p. 103. In codice MSto quem memorat Labbeus pag. 125. Bibliothecæ novæ MStorum subjicitur Joannis, Damasceni cujusdam Medici. libro de Pharmaciis ad purgandum idoneis. Sed quicumque demum sit auctor, Ethnicum se & bene antiquum prodit, neque ingrata poterit ejus esse editio iterata cupido antiquitatis lectori, cum adjunctam ei viderit haud vulgatam anrea versionem notasq; doctissimi viri D. JO. RENTORFII, Hamburgensis, qui ut bono publico non invidet quæ in Plutarchum & alios egregios scriptores habet animadversa præclare, mecum optabunt, quicumque ex hoc ungue eruditionem ejus industriamque metientur.

Kkkk 3

POE-

³⁹⁹ Plinius lib. XX. c. 24. tum alter, qui Valerianus vulgo vocatur lib. III. de re medica c. 57. & lib. IV. c. 38. narrant descriptionem hujus Theriacæ versibus dedicatam fuisse apud Insulam Coum in limine ædis Æsculapii.

POETA VETUS

De effectis plantarum, Deorum aulici
sacrarum.

I. Χαμαίμηλον.

II. ῥάμνον δρυς.

III. Ἀρτεμισία μονόκλων.

IV. Πενταδάκτυλος.

V. ὀϊπύλον, (περιστερών,) ὁ ὀρθός.

VI. Δίκταμνον μικρόν.

VII. Ἑλελίσφακ.

VIII. Βράθυς κυπρίεστος, χαμαικυπρίετος.

IX. Κενταύριον μέγα.

X. Βαφθαλμον.

XI. Παιονία.

XII. Πόλιον.

XIII. Μώλυ. (Ἑνάλια δρυς. Χρυσάνθεμον. Ἑρύσιμον.)

I. ΧΑΜΑΙΜΗΛΟΝ.

Τὸς πυρέσσοντας τὸ χαμαίμηλον θεραπεύει
 Σὺν ῥοδίνῃ λῆον περιμειρόν, ὠφελίμον ὃ
 τοῖς μετρίῳ χυμὸν φυτὸν, φέρεται δ' ὅτι θλωθὶς
 τὸ βαρὺ καὶ κάλλιπον, ὃ βασιλεὺς ἡγεῖται

5. Ἀρ-

(4) Febres arcere chamamelum, præter Dioscor. & Galenus T. 2. Oper. edit. Basil. Græc. p. 33. docet: qui tamen non omnes, sed eas nimirum febres chamæmeli perunctione sanari putat, quæ citra inflammationem visceris alicujus infestant, ac præsertim quæ ex humoribus biliosis aut cutis densitate proveniunt, Aëtius, Tetrab. 1. Serm. I. de anthemide, & Macer. C. 14.

(6) Chamamelum dicitur, διὰ τὴν πρὸς τὰ μῆλα ὁμοίτητα τῇ ὀσμῇ, Dioscor. III. 154. p. 235. quoniam odorem mali habeat, uti Plin. N. H. XXII. 21. interpretatur. Dicitur & ἀνθεμῖς Anthemis, inquit Plin. magnis laudibus celebratur ab Asclepiade. Aliqui leucanthemida vocant, alii leucanthemum, alii cranthemon, quod

NOMINA PLANTARUM

Quarum vires Poeta persequitur.

- I. *Chamæmelum.* II. *Rhamnus Hori.*
 III. *Artemisia Monoclonos.* IV. *Pentadactylus.*
 V. *Verbena supina* & *recta.* VI. *Dictamnus minus.*
 VII. *Elelisphacus.* VIII. *Sabina Cupressus sive*
Chamæciparissus.
 IX. *Centaurium majus.* X. *Bupthalmus.*
 XI. *Pæonia.* XII. *Polium.*
 XIII. *Moly.* (*Quercus marina.* *Chrysanthemum.*
Erysimum. Quæ tria capita, cum aliis forte pluribus, desiderantur.)

I. CHAMÆMELUM.

1. **F**ebriticantes (a) chamæmelum (b) curat
 cum rosaceo (c) minutissime tritum: emolumento est
 adversa valetudine (d) laborantibus: stirps hæc nascitur in are-
 nosis locis (e)
 brevis (f) & pulcherrima: quam versant Medici

§. in

quoniam vere floreat. Nonnulli melanthemon (MS. melanthion) vocant. Addit Dioscor. οἱ δὲ χρυσόκομην pro quo Oribas, L. XI. Collect. χρυσοκαλλίαν habet) οἱ δὲ καλλίαν καλεῖσιν. Alii chrysocomen, ob aurei coloris capitulum, alii calliam quia flos pulcher est, unde noster poeta καλλίαν recte adiecit, vo-
 eant. Plinium chamæmelis parietaria & matricaria historiam confundere, contendit Jo. Bod. à Stapel ad Theophrast H. P. VII. p. 833. & p. 686. Non uni eisdemque generi omnia hæc nomina convenire, ex ipso Plinio constat: juxta varia ergo genera (quæ tria flore distantia ipse, ut & Macer, enumerat, Bauhinus decem exhibet) varia & diversa chamæmelum obtinere nomina dicen-
 dum

5. Ἀρχομένη θέρεται, μέγας ἤλιος ἡνίχ' ὀδεύη
Ἐβδόμον ἰππέντας πετράζον αὐτοῖα πάλων.

II. ΡΑΜΝΟΣ.

- Ράμνον ἔχει Πανάκεια ἐν οἰκοῖσιν παναρίστω,
φυομένη Φραγμοῖσιν ἀκανθεν ὑπετάλειαν.
Ὡς δ' ἐστὶ Φυτόν, τὸδε σύμπρόν ἐστι βροτοῖσι
10. Βασάζειν τότε ράμνον ὅταν φθίνῃσι σελήνῃ
Δέρκηται πάντες βροτοῖς καὶ μακρὸν Ὀλυμπον
Κρηναίῃ δ' ὀδύεται γὰρ ἀποστρέψαι κακοτήτας
Φαρμακίδων τε κακῶν καὶ βάσκανα Φύλ' ἀνδρώπων.
Πρώτη γὰρ μακάρων γ' ἐχρήσατο τῇ δὲ Φυτείᾳ

15. Πάλ.

dum est. Nunc in omnibus officinis interpolato Græco nomine camomilla dicitur, sic & Itali Galli (camomille) & Angli (camomile) nuncupant, Germani. Camillen/ Camillen Blumen.

- (c) Sensus est, perunctione chamæmeli rosaceo mixti fanari febricitantes, Oribas. Syn. l. 23, ex sudorem provocantibus est chamæm. siccum, tritum, oleo perfusum, cuncte valenter perficatur. Ex Nechephone Ægyptio Aetius hæc accurate tradit quem, nulla tamen ejus mentione facta, plene describit Castor Durantes Herbar. p. 35. edit. Rom. cujus verba Italico idiomate hæc sunt: *7 fiori raccolti senz'ale foglie posti nel mortaio, & incorporati con l'olio di camomilla & fattone trocisci, & dissolvendosi poi con l'olio medesimo, & ungendosi se chi patisce qual si voglia specie di febre, li guarisce, se subito che i febricitanti sono uniti, si mettono in letto caldo a sudare ben coperti.* Observandum (1) Veteres non solum sicco calore aut balneo, (V. Celsum. ll. 17. p. 93 edit. Clariss. Almelov.) sed & unctione relicuisse sudorem. (2) Ægyptiorum sapientes, quos secuti sunt Græcorum ut & Latinorum principes medici, in ea fuisse sententia, sudationes ad febres abigendas esse valde proficuas. (3) Chamæmelum, ex corundem mente, oleo mixtum, perunctione, quamvis & in potu febricitantibus fuerit exhibitum, utiliter adhiberi per sudores febrem ut tollantur.
- (d) Μετριάζω, significat apud bonos auctores, (1) modum adhibeo, ne quid sit nimium, curo. (2) remitto ago, minus acriter, minori alacritate rem perago. Herodian. VIII. 3. p. 339. μετριάζουσιν ἐν τῷ προθύμῳ τῆς μάχης (3) Modeste ago, aut loquor, modeste de me sentio, μετριάζομεν apud Thucyd. 1 p. 43 edit. Oxon. Scholiast. exponit ταπεινοὶ ἐσμεν. Suidas μετριάζει interpretatur ταπεινὸς φρονεῖ, modeste de se sentit. (4) Moderationem adhibeo modice fruor. (5) quæ accidunt æquo animo fero. Sed hæc significationes apud nostrum poetam locum ubi consistent reperire non poterunt, Saracen. μετριάζει interpretatur, medio-

5. Ineunte æstate, magnus sol quando regens habenas incedit,
septimo agitans quadrijugo orbe equos.

II. RHAMNUS.

Rhamnum (*g*) medicina omnigena habet domibus longe
optimum,

nascentem sepibus (*b*) spinam foliis decoram.

Est autem Hori (solis) planta: mortalibus quæ prodest;

10. Si eam portent, quum lunam decrescenscentem

vident omnes homines in magno olympo.

Suspensa, (*i*) efficax est avertendi (*k*) malignitates

veneficorum (*l*) malorum & fascina (*m*) hominum.

Prima omnium deorum hac usa est planta

LIII

15. Pal-

mediocriter affectis: ut sit idem cum illo Galen. *μαλατῆι τὰ μετρίως σκληρά*,
modice dura emollit, quod & Oribasius asserit. Sed & hæc dura & nullo exem-
plo facta est versio. Rectius ergo vertitur, ægris, infirmis aut infirmitate labo-
rantibus. Hanc interpretationem probat, Phrynicho teste, Menander, qui *με-*
τριάξεν pro *ἀσθενῆν* usus est: postulat sensus, firmant veteres & recentiores au-
ctores: quod ex Plin. & Dioscor. abunde constat, ac Durantes in Herbar. non ob-
scure hoc disticho indicat:

*Corporis humani morbis hac denique cunctis
Est prope presidium magnum mortalibus ægris.*

- (e) Dioscor. *Φύεται ἐν τόποις τραχέσι καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς*, Plin. in macro solo, aut juxta se-
mitas. Sequitur: *τὸ βραχὺ* brevis, ita & Macer: (qui in multis nostro poetæ
consentit)

Hæc multum redolens est & brevis herba.

- (f) Dioscor. *Συλλέγεται δὲ ἐξ ἑρῶ*, Plin. colligitur vere & in coronamenta. (ad depel-
lendum scil. capitis dolorem, ut ex Galeno constat) reponitur. Eodem tem-
pore & medici folia tusa in passillos digerunt: item florem & radicem. Quæ
Plinii verba vocem *βασίλῃσιν* pulvere illustrant.
- (g) Rhamni duo genera commemorat Theophrast. H. P. III. 17. *ῥαμνός τε γὰρ ἡ μὲν
ἐστὶ μελαινα, ἡ δὲ λευκή. Καὶ ὁ καρπὸς διὰ φορεῖν ἀκανθόφορος δὲ ἄμφο*. *Rha-*
mnorum duo sunt genera, unum nigrum, alterum candidum, fructus quidem est di-
versus,ambo vero spinas gerunt. Plinius N. H. XXIV. 14. *inter genera ruborum,*
iii.

15. Πάλλας Ἀθηναίη κέρη Διὸς αἰγιόχοιο
 Πάλλαντα κτείνασα μάχαις κρατερῆφι βίηφι
 Τῆμ' ὅτ' ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοῖ τε Γίγαντες
 Σύμβαλον εἰς ἐρίδα κρατερῶν κάρπιοι εἶοντες.
 Πανδαρκὴς δ' ἄρ' ἔπειτα θεὸς Νέμεσις πολύμορφος
 20. καὶ νῆας ἐκάθρε θεῶν καὶ ἀγάλματα ῥάμνω.
 Θρέμματα γὰρ νῆας τε καλὸν φυτὸν ἐστὶ φορῆσαι
 Πρὸς τε πόνον κεφαλῆς, καὶ δαίμονας, ἧδ' Ὀππτομπάς.
 Πᾶσι γὰρ ἧδ' ἵστατο βροτόφθορα φάρμακα λυγρὰ.

Schol. Τῶν ῥάμνων ἄρ' ἐν λειψοσπλύνῳ καὶ βασιλῇ, ὡφελὲς
 πρὸς φάρμακα, καὶ πρὸς ἀνδρώπας φάυλας. Ἀρμόζει δὲ φορεῖν αὐτῶν θρέμ-
 ματα, καὶ πλοίοις ἐπιτίθειν. Ὀφελὲς δὲ καὶ πρὸς πόνον κεφαλῆς, καὶ δαίμο-
 νας καὶ Ὀππτομπάς.

III. ἈΡΤΕΜΙΣΙΑ ΜΟΝΟΚΛΩΝΟΣ.

- Ἀρτέμιδ' ὁ βοτάνῳ τε σιωάνῳ μιν αἶρ' Ὀππώσκειν
 25. Ἡελίῳ μέλλοντ' Ὀππ' ἡχθόνα φέγγ' ἔρυσθ' ἔρην,
 Ἢν πᾶσι τοξίτιν ἀνδρες ἐφήμισαν ἢ βοτρυίτῳ.

Πάσι-

inquit, rhamnos appellatur à Græcis, candidior ἔσ' fruticiflor. Is floret, ramis
 spragenti rectis aculeis, non ut ceteri, aduncis: foliis majoribus. Alterum genus est
 silvestre, nigrum, ἔσ' quadrangulum rubens, ferè veluti foliuculos. Hoc loco de albo
 non nigro hic est sermo; nam spinæ albae fausti ominis & arcentes noxias cre-
 ditæ: spinæ nigrae infausiarum numero semper habitæ: hinc ex spina alba in
 nuptiis fieri solitæ faces. V. Festum V. Patrimi. & ibi CL. Dacerii not. p. 328.
 Rhamnum esse spinam albam, quam Itali spinam sanctam vocant, (foras quod
 amuletum esse contra veneficia credatur) varia probant: eadem enim de spi-
 na alba Latini, quæ de rhamno tradidere Græci. Sunt tamen quibus magis pla-
 cet esse oxyacantham. Hagdon. V. Stapel. ad Theophrast. not.

- (b) Dioscor. I. 119. p. 61. περὶ φραγμῶν φύμενον. Rhamnus frutex est circa sepes na-
 scens. Sic & Oribas. Coll. Med. XII.
 (c) Suspensa, in foribus nempe. Schol. Nicand. f. 60. πρὸ τῶν θυρῶν ἐν τοῖς ἐναγίσμασι
 κρημνῶσιν αὐτὴν. Diogen. Laert. IV. 15. p. 260. edit. Amst. καὶ ῥάμνον ὑπὲρ
 θυρῶν ἐθήκεν.
 (d) Malas noxias averruncare rhamnum vulgo creditum, unde eum Nicand. ἀλεξικάρην
 schol. ἀλεξίκακον vocavit.
 (e) Φάρμακον, medicamentum, est vox media, vel, ut Pollux IV. 25. loquitur, ambigua.
 Ejus

15. Pallas Minerva (*n*) filia Jovis Ægiochi, (à capra nutriti)
Pallantem (*o*) occidens pugnis ac magna vi:
tum quando (*p*) immortales dii mortalesque gigantes
acerrimam inter se exercuerunt contentionem (*q*) fortissimi
venientes.

Omnia videns Dea Nemesis multiformis,

20. Et templa lustravit Deorum & signa rhamno.
Convenit ergo ut quæ aluntur & naves hanc portent plantam.
Facit & ad dolorem capitis, dæmonas ac pompas.
Omnia enim sanat noxia medicamenta hominibus quæ sunt per-
niciosa.

III. ARTEMISIA MONOCLONOS.

Dianæ herbam (*r*) ab ea cognominatam tolle, quando oriens

25. Sol rubrum jubar mittit in terram.

Quam quidam toxitin recte nuncupant aut botryn, (*s*)

LIII 2

alii

Ejus verba sunt: τὸ δὲ Φαρμάκιον, ὡς περὶ Φαρμακεὺς ἢ Φαρμα-
κιστὴς ἐπὶ τῶν βλαπτόντων μάλλον ἀκούεται. Hac ambiguitate non observata,
sepe à vero aberrarunt interpretes. S. Anastasia Martyr Φαρμακολευτρία dici-
tur Nicephoro XIV. 10. à medica manu, omne maleficium & omnem languorem
morbumque dei Gratia, qua ipsa polluit, depellente, ut Græci exponunt dum
ita canunt:

Ἀναστασία Φάρμακον πῶς τοῖς μέγα

Πᾶν φάρμακον λύσσει, καὶ κεκαυμένη:

*Anastasia magnum fidelibus medicamentum, venenum omne solvens, etsi exusta
fuerit.* At Jo. Langus hoc medicamentum salutare in lethale vertit, dum Nice-
phori verba: καὶ τὰ λείψανα τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολευτρίας ἀπὸ
Συρμῆς ἠνέχθη, latine interpretatur: Reliquiæ S. Anastasiæ incantatricis ex Sir-
mio allatæ. Ex qua male meditata vers. Anastasiam olim fuisse veneficam male
tradit Cardin. Baronius ad Martyrol d. 25, Dec. V. Franc. Combesium, in Au-
ctar. Bibl. Græc. ad Nicetæ Paphlagonis Orat. paneg. p. 511.

- (*m*) Φύλ ἀνθρώπων. (sic enim scrib.) denotat homines. Φύλα γυναικῶν sunt mulieres.
Ἰνδῶν Φύλα, Apollon. II. V. 808. Indi, Ἀθανάτων Φύλα, Hesiod. Op. V. 199. sunt
immortales dii, ut recte Cl. Grævius Lect. Hesiod. c. 5. p. 28. observat.
(*n*) Minervam κύστην τ' Ἀργιόχοιο Διὸς Hesiod. Θεογ. V. 135 & passim vocat, ipsiq; alias
V. 25. 52. allociat, καὶ τῆς Διὸς ἀργιόχοιο, filia Jovis Ægiochi, (*o*)

- Πασσι γένει δ' ἕτεροι χαρίτων ἐργηθρον ἔχουσιν.
 Οἱ δ' ἕτεροι λυσίκοπον, Φιλοπάννουχον ἀγροῖαται
 Ἀθανάτιν καλέσσι Φυτὸν μέγα δῶρον ἔχοντες.
 30. Λύει γὰρ κόπον, ἀνδρὸς ὁδοιπόρου, λὺν χεῖρας
 Τὴν μονόκλωνον ἔχῃ, πῶς δ' αὖ ποσὴν, ἐρπετὰ πάντα
 φεύγει, λὺς ἔχῃ ἐν ὁδῷ, καὶ φάσματα θανά.
 Αἷμα δ' ἴπποκυρρῶν ἐπὶ λὺν ἀρδραῖσιν ἐλάσῃ
 Κλῶνας ἐλὼν μίξον ῥοδίνῃ, ζήτας δ' ἐνὶ χύτρῃ
 35. Σύγχελε τ' κάμνοντα ὅλον, μέλλοντα ὑπὸ νύκτι
 Ἐυθὺς ἀπαλλάξῃς ἀλγέματ' ἐκ μεράλοιο.
 Ἵσπερικαῖς πεγνυαῖξιν ἄγαν σωτήριόν ἐστ.
 Στρυγγυγχεῖν τε πάυει, ὅπισθ' ὅτι οἰστέτ' ῥήγμα.
 Πάντα δ' αἰὶ νοσπεργὰ πάθῃ σέλλασαι διώκειν.

Schol. Ἀρτεμισίαν βοτάνην αἵτις ἔχει ἐν ὁδῷ, λύει τ' κάματον, καὶ ἐν ποσὶν εἰλημμένην θηρία διώκει καὶ δαίμονας. Αἷμα δ' ἐπ' αὖ πῶς τὰ ἀρδρακυρρῶδη, κλῶνια λαβὼν μίξον μετὰ ῥοδίνῃ, καὶ ποιήσας ζέσσει εἰς χύτραν σύγχελε τὸν πονῶντα ὅλον, ὡς ὑπάρχει κοιμᾶσθ'. Καὶ ἱσπερικαῖς γυναιξὶ πάνυ βοηθεῖ. Στρυγγυγχεῖαν πάυει, καὶ ὅπισθ' ὅτι οἰστέτ' ῥήγμα.

IV.

- (*) Πάλλας est nomen gigantis quem Minerva occidit, unde & cognomen Palladis accepisse tradunt Grammatici. Apollod. L. I. c. 6. pag. 18. de Minerva sic scribit: Πάλλαντι δὲ τὴν δόραν ἐντεμεύσα, ταύτη καὶ τὴν μάχην τὸ ἴδιον ἐπέσκεψε σῶμα: Pallanti autem pelle detracta in pugna, suum sibi corpus contextit.
 (†) Ἀθάνατοι dii, θνητοὶ homines, Hesiod. & Homer. (V. II. E. V. 340, 343.) passim, Non autem Jupiter solus, sed & alii dii ἀθάνατοι fuerunt dicti, Plut. de superst. ἀνοσοὶ δὲ ἀγήρατοι, morborum & senii expertes.
 (‡) κάρτισοι (vel κρατίσοι) leg. ita hanc vocem exhibent Cl. Holstenius ad Stephan. p. 270. & I. Vossius in Barnab. Epist. p. 315.
 (c) Artemisiam ab Artemide cognominatam etiam Plinius XXV. 7. memorat, quoniam privatim medeatur feminarum malis. Quod autem ibi legitur, ab Artemisia Mausoli uxore hanc herbam adoptatam, quæ antea parthenis vocabatur: error est Plinii, artemisiam Mausoli cum Lygdamidis filia confundentis. Ante enim Artemisiz Mausoli tempora nomen id obtinuisse ex Hippocrate qui eam artemisiam (Secl. III. p. 47. & V. p. 173.) nuncupat, satis constat. Ab Artemisia autem Lygdamidis filia, quæ Persico vixit bello, nomen hanc herbam usurpasse à veritate non videtur alienum. V. CL. Allatium Not. ad Phil. Byz. de 7 orbis mirac. infer. T. VIII. Thesauri Græc. antiq. C. 2682. ubi & poetam nostrum, quem auctorem casmianum de herbis vocat, & quidem tres priores de artemisia ex

alii vero pasitheam Gratiarum amoris incentivum habentem :
 Alii Lycicopin (†) aut philopannichon, quomodo rustici eam
 vocant :

Immortalem vero plantam appellant magnum donum qui pos-
 sident.

30. Solvit enim (u) lassitudinem viatoris, si in manibus
 monoclonon (x) teneat. circum pedes omnia noxia reptilia
 fugat, si quæ fuerint in via, ut & horridos visus.
 Sanguinem artubus induratum agitabis,
 ramulos si sumptis, rosaceoque miscueris, ac in (y) olla ferve-
 feceris,
 35. Eoque ægri totum corpus unxeris, quando it dormitum :
 & statim magno dolore eum liberabis.
 Mulieribus utero laborantibus valde salutare est.
 Stillicidio urinæ (z) laborantes ac opisthotono (a) levat.
 Omnes tandem morbos dolores afferentes inhibet ac sistit.

IV.

eo versus, citat Ab Artemide hoc nomen derivat & Macer, C. 1. ut & Vegetius,
 Hippiatr. III. 39. qui radicem artemisiæ Dianinam vocat. Apulejus tandem
 C. 12. tres artemusias à Diana inventas & ejus nomine nuncupatas tradit.

(†) Dioscor. III. 129. Ambrosia, quam alii botryn. alii botryn artemisiam appellant, V. &
 Ruellium, de Nat. stirpium, III. 61. p. 157. seq. botrys, inquit ille, Parisiensibus
 matronis melius quam officinis aut herbariis noscitur.

(†) Apul. c. 10. leucopis, item, toxotis.

(u) Idem eadem tradit, Consentit plinius, XXVI. 16. sic scribens : artemisiam & elelispha-
 cum alligata qui habet viator. negatur lassitudinem sentire. Hinc German.
 dicitur Bessig / Belg. Bywort / quod sit præfens pedum adjuvamentum & in via
 contra lassitudinem præsidium.

(x) Monoclonos, ut ex Dioscor. III. 127. p. 226. & Plinio constat appellatur herbula gra-
 cili surculo, simplici caule donata, valde pusilla, attamen referta floribus.

(y) Aldus edidit *Δήσας-κύβη* leg. *ζήσας-κύβη*.

(z) *Στραγγουρία* unde *σραγγουρία*, est urinæ stillicidium, Catoni, totum substillum dici-
 tur. *ὅταν τις ὀλίγον ἀπακρίνη ὑγρὸν συνεχῶς σραγγουρία τὸ πᾶν καλεῖται*
 scribit Galen. at *δυσουρία* est, quum ægre redditur.

(a) *ὀπισθότρον* dicitur, cum cervix reflexa est in posteriorem partem. Ita Scribon. Lar-
 gus, Comp. 255. p. 132. edit. Rhodii. De hoc affectu V. Aretæum, de causis &
 signis auctor, morb. 1. 6. ubi tres conynthionis species recenset, Oribas. Synops.
 VIII. 16, Celsus IV. 3. p. 193. de cervicis morbis, ejus verba sunt : Neque ta-

IV. ΠΕΝΤΑΔΑΚΤΥΛΟΣ.

40. 'Αυτίκα δ' Ἑρμείας πεντάκτυλον αἶρε χλοανθές,
 Πανταετὲς δὴοπᾶν Ἑρμείαν πᾶσιν ἀρώγει,
 Τὴν καὶ οἰκτροδόγιον, ἐπεὶ καὶ θίσφατα πάντα
 Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἐνέρετα καλά περφαίνει.
 Πάντα γὰρ ἀθλήταιο πόνον φορέων περὶ σῶμα,
45. Ὀφθαλμῶν δέτε πᾶσαν ἄμ' ἐξοίσειαι ἀνίλω.
 Χοιρῶδας, ἀντιάδας, σφυλλῶν, ὅσαι δὴ ὑπὸ γλῶσσαν,
 Ἄρδρα τε καὶ νύκτων ὀδύνας, καὶ ἔρχῃ ὀδόντων.
 Ψώραν γ' ἐξακέζωιο βροτοφθόρον ἐκ κακότητος,
 Καὶ λοχίων ἐμμύα καταπαδέντα γυναικῶν
50. Εἰν ὕδατι χλιαρῷ περὶ κλυζομένη παλάμαισι.
 Πρὸς τε φόβους, καὶ βασκοσύνας, καὶ δαίμονας ἐχθρῶν
 Ἔστιν ἅκῃ παύεισιν, ὅθεν καὶ λάμβανε ποίλῳ
 Μλώης αὐξομένης φασίμβροτες ἡλίας τε
 Ἀντέλλειν μέλλοντες ὑπὲρ χθόνα φέγγῃ ἐρυθρῶν.

Schol. Ταύτῃ αἴτις Φορεῖ περὶ τὸ σῶμα, ἄποντος μίμει. Καὶ ὁφθαλμῶς ὡφελεῖ, χοιρῶδας, ἀντιάδας, σφυλλῶν, καὶ πᾶσι ὑπὸ τῇ γλῶσσαν, ἄρδρα τε καὶ νύκτων ὀδύνας καὶ ὀδόντας, ψώραν ἐκ λιμοκτονίας, λοχίων ἐμμύα καταπαδέντα. Ἐν ὕδατι ἢ χλιαρῷ περὶ κλυζομένη εἰς τὰς χεῖρας, πρὸς φόβους καὶ βασκοσύνας καὶ δαίμονας ἐστὶ πάντων καλή. Διὸ λάμβανε τῇ βοτάνῃ, ὅτε αὖτε ἡ σελήνη, καὶ ἡλίας ἀνατέλλοντες.

V.

men alius importunior acutiorque morbus est, quam is, qui quodam rigore nervorum, modo caput scapulis, modo mentum pectori adnectit, modo rectam & immobilem cervicem intendit. Primum Græci ὀπίσθοντον, sequentem ἐμπροσθόντον, ultimum τέτανον appellant.

- (b) Pentadactylus alias Pentaphyllon, quinquefolium, & quinquefolia, dicitur. German. Fünffingerkraut, quod optime Græc. nomen pentadactyl exprobit. Vocatur & tridactylus seu trifolium, à numero foliorum, nam & quina & terna singulis petiolis folia gerit: pentaphyllum quod fraga gignit. Plin. XXV. 9. Quinquefolium nulli ignotum est, cum etiam fraga gignendo commendetur. - nomen à numero foliorum habet, Stapelius ad Theophrast. p. 1113. Plinium reprehendit quod quinquefolium fraga ferens asseruerit, cum id terna non quina singulis petiolis gerat folia. Matthioli in Dioscor. p. 651. idem pluribus inculcaverat.

pro

IV. PENTADACTYLUS. (b)

40. Illico (c) Mercurii tridactylum tolle (d) florens virenti ætate.
 Pentapetes (e) procurante Mercurio omnibus auxilio est.
 Vocatur etiam oneirodotium, (somnia injiciens) quoniam juxta vatum effata,
 mortalibus hominibus jucunda ostendit somnia.
 Omnem dolorem superabis corpori alligatum ferens.
45. Oculorum vero omnem (f) expelles dolorem:
 strumas, (g) tonsillarum (b) affectiones, uvam jacentem, (i) & quæ sub lingua sunt:
 articulorum & nervorum dolores atque dentes (k) (dolentes curat.)
 Scabiem etiam sanabis homines ob malignitatem corrumpentem,
 Et puerperarum purgamenta suppressa,
 50. In aqua tepida cum proluta fuerit manibus.
 Terroribus, fascinationibus & malis geniis inimicum est.
 Medicamentum plane optimum, inde & accipe herbam
 crescente luna, sole, hominibus qui lucem administrat,
 oriente ac rubrum jubar mittente in terram,

V.

Pro Plinio stat Brasavolus asserens, in Veronensi agro nasci fragariam quinis foliis quæ fraga gignit. Harduinus ad Plin. L. c. qui quinquifolium fragiferum à Clusio depictum à se in horto regio visum affirmat.

- (c) Mercurii herbam *Ἑρμῆος βοτάνην* etiam Aëtius vocat. In Noth. Dioscor. p. 465. *ἑρμωδάκτυλον* dicitur.
- (d) *Χλωρίδες*, virens, florens viribus. *χλωρῶν*, signif. juxta Nicandri interpretem, *καλῶς αὐξέσθαι καὶ θλάσθαι*, quod & homini & herbis recte convenit. Inde puelli puellæque virentes ætatula Apul. dicuntur. Si ad tridactylum placet referre. vertendum tridactylum tolle virentem, viridem.
- (e) *Πενταπέτες* leg. pro *πενταπέτες*. Hanc correctionem sitmant Plin. Apul. & interpolatores Dioscor. Sic autem dicitur à foliorum numero in quo se expandit & extendit, *πενταπέτες* enim significat extendere. Certeum igitur est, quinquifolium à Græcis pentapetes sive pentadactylon vocari. An vero cum Plinio (quem aperte sequitur Marcell.) herbam fraga ferentem, an vero pentaphyllum esui quidem accommodatum, at nullum producentem fructum, intellexerint, non adeo certum.

(f)

V. ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΝ. *

Aldus ed.

55. πρὸς τὰ Κυθηρίῳ ἔργα θεᾶς κυδρῆς Ἀφροδίτης,
 Τρουζόνιον τόδε πάντες ὀπιχθόνιοι καλέουσιν.
 Ἄλλοι δ' ἄρρενα, οἱ δ' ὠκυπέρωνά τ' ὀρθόν.
 Ὑπσιον δ' αὐέτεροι χταμαλλῷ ὀπιγαίαν φιλεργόν.
 Δοιοί γ' πεφύασιν ὁμοιότατοι πεπέλοισιν.
60. Ὀρθὸς μὲν τένει ευρυὴ φύσιν εἰς Ἀφροδίτῃν,
 Ὑπσιον εὐναίῃ. Δυνάμεις δ' αὐτοῖσι μεγίστη.
 Εὐδ' ὁπότεν ἐξέλης πόνον ὀφθαλμῶν ἀκέστωδάμ,
 Ἀμματίσας περὶ σῶμα ὠκυπέρωνά τ' ὀρθόν
 Ἡέλιξ κόσμον τὸν αἰτέρμονα κυκλώσαντο,

- (f) Hæc jaſtantia juxta S. Hieronymum imperitiam medici ſapit, dicit, ait ille Epist. 61. *ad omnes o: ulorum dolores uno utuntur colligro* oem. in Epist. ad Ephes. T. IX p. 203. *Quomodo B. Joannes in Apoſtolum ſcribens, Eccleſias, in unaquaque earum ſpecialia vel vitia reſ viriutis probat: ita S. Apoſtolus Paulus per ſingulas eccleſias uideatur illatis: nec ad inſtar imperiti medici uno colligrio omnium oculi re.*
- (g) Chæras id eſt ſtruma, dicitur glandula indurata, in cervice, alis & inguibus. V. Æginet. VI. 35. Actuarium, de modo medendi. II. 12. qui *χειράδας* quod ſcropha eo malo infeſtari ſoleant, vel quod prolifica videantur quippe tumore etiam plures quandoque enaſcuntur ut & Cellſus V.
- (h) Ἀντιᾶδες, conſillæ glandulæ, dic Mandeln. Nomen eſt partis, pro ejus inflammatione. Ruſſus Ephes. de appellat. partium corp. humani, I. 8. *ἀντιᾶδες* & *μήλα* dicuntur carnoſæ quædam glanduloſæque part. à lateribus faucium poſitæ. Vid. & L. II. 4. ubi docet *ἀντιᾶδες* nomen niam ore aperto ἀλλήλαις ἐναντία, ſibi invicem oppoſitæ, præſertim inflammatæ ſunt, appareant.
- (i) Ὑψ nomine accipienda eſt quædam in gurgulione, quæ & columella dicitur *κίων* & *γαργαρεών*, (das Zäpflein) affectio, quum ſcil. uix acinorum gurgulionis apparet, uti docet Actius Tetrab. II. Ser. 4. V. Ephes. I. 8. qui *σαφυλήν* affectum columellæ recte nominari mone men qui uix cum columella confundunt, & Archigenem promiſſe docet Galenus.
- (k) Ἐξ ὀδόντων ſeptum dentium, i. e. dentes. Sic. Homer. II. 3. V. 8. *περιφρασικως τὰς ὀδόντας* dentes autem pro dolore dentium ſunt eſt. Ad dentium dolorem prodeſſe, colluere os frequenter radice l queſolix incoctæ in vino, teſtatur Scribon. Largus, comp. 53. p. 49.

V. VERBENA (1) SUPINA ET
RECTA.

resalmæ deæ Cythereæ (m) Veneris (facit)
ygonium, (n) sic omnes terrestres vocant.
lii marem nuncupant, quam alii verbenam rectam,
pinam (o) vero, quam alii humilem, super terram opèris
amantem.

uo hæc genera foliis nascuntur simillima.
ecta quidam solvit potenter corpora in venerem,
upina sopit: virtus utrique maxima inest.
tibi animus est oculorum morbis bene mederi,
d corpus annectens verbenacam rectam,
le mundum infinitum cingente,

M m m m

65

ena, Verbenaca, columbaris, latinis dicitur herba quæ peristereon, aristereon,
hiera botane Græcis, German. Eifenkraut / Taubekraut. *Ἀριστερεῖον* dictam
esse verbenacam, ex Paulania monet Eustath. Od. χ. sic & in MSS. Codd. apud
Plin. XXV. 10. & XXVII. 4. aristereon (in edit. est peristereon, & peristereos, ut
primo loco legitur in edit. Venet. 1496.) haberi testatur Commentator Plinii
Harduinus, p. 504. & 505. Apul. c. 3. peristereona (h. e. columbinam) hy-
ption etiam aristereon vocat: & C. 65. Græci, inquit, peristereon orthion, alii
trigonion, alii hieran botanen: Itali (i. e. Latini) cristam gallinaceam, alii
columbinam, alii ferrariam vorarunt. Sunt autem eæ (supina & recta) co-
lumbis esca admodum jucunda & familiaris, unde & hoc nomen (*περιστερα*)
Græc. columba) habent & columbinæ (*περιστερα*) ut h. l. dicuntur. Peri-
stereos. inquit Plinius, columbis admodum familiaris, unde & nomen.

nus dicitur Cytheris, Cytherea, quoniam *προσέκλυσε Κυθήροις*, Hesiod. Theog. V.
192. appulit Cytheris. Ea autem urbs & mons est in Creta, de hac voce vid.
Etymol. M. C. 543. V. *κυθήραια*. Veneris herbam etiam agnoscit Aëtius, Te-
trab. I. Sermon. I.

τρυγών; trygonium quod sitturturibus (*τρυγών* turtur) pabulo, Ald. *τρυγώ-
νιον*, forsitan auctor *τρυγώνιον* scripsit, apud Apul. trigonium.

inam feminam vocant, quod semper humi procumbat.

istereon, scribit Aëtius l. c. capitis dolorem egregie tollit, coronæ modo imposita;
trita quoque cum aceto & rosaceo illita, & cocta cum oleo, indeque rigato capi-
te, omnem veterem capitis dolorem sanat. Coronam verbenacæ capiti impo-
sitam, dolorem tollere, tradunt etiam Apul. C. 3. §. 6. & Macer, c. 57.

(r)

65. Πάνσεις ὀφθαλμοῖο δυσαγίας ἀμβλυπίας.
 Ἐκ κεφαλῆς πίνῃ ἐν πάντῃ ὥρα χρημα μείψται,
 Καὶ κόπον ἐξελάσει πάντῃ τριφθεῖσα μετ' ὄξυς.
 Χοιραδας, αἰτιάδας πειπύσας πάνει ὥρα χρημα.
 Ἐσθ' ὁ δέτοι γαυρῷ χαρίτων * * *
70. Τεύχεν δ' εἰς Φιλίαν δυνάμεις * *
 * * κοῖζα δ' ὅπταν πῖς ἀνὴρ * *
 Τῆς βοτάνης, κάμνοντ' ἐναντίον ἱστασθ' ἔμπροσθεν,
 Κ' εὐθὺς ἀπαλλάξῃς τὸν δαίμονα μηκέτ' ἐπελθεῖν.

Schol. Ὁ ὁφθαλμὸς ὁ ὅστις ὀφθαλμὸς τείνει τὸ αἰδεῖν· ὁ δὲ ὅστις ὀφθαλμὸς ὁφθαλμὸς
 κῆς ἐστὶν. Ὁ φελῆς δὲ ὁφθαλμὸς ὁφθαλμὸς πρὸς πῖναι ὀφθαλμῶν. Ποιεῖ πρὸς ἀμ-
 βλυπίαν καὶ κεφαλῆς πίνον καὶ κάματος. Πάνει τριφθεῖσα μετ' ὄξυς χοιρα-
 δας, αἰτιάδας ὥρα χρημα πᾶν. Ὅτε δέ τις φελῆς, δὸς ταύτης κλώνια λα-
 βῶν, κατέναντι ἐστὶν ὁ φελῆς μόνον, καὶ εὐθὺς πρὸς πῖναι.

VI. ΠΕΡΙ ΔΙΚΤΑΜΝΟΥ ΜΙΚΡΟΥ.

- Δικταμνον βοτάνην αἶρεν ὁππότε αἰθερὸς
 75. Φροντὶδ' ἄθανάτην αὐτοὶ θεῖσιν ἡμῖν * Forte ἀθάνατοι.
 Ὡς εἰδὼς δυνάμιν βοτανῶν καὶ χρησима ἐρῶ.
 Δικταμνον γὰρ ὅταν αὐτὸν δέμας ἐν παλάμαις
 Τριψας αἰφροτοῖς ἐνιστάξῃς δόνουσον,
 Κρητῶν μακάρων ὥρα πρὸς πῖναι.

80.

- (9) Veteres buglossam vino admiscuisse, & verbenarum adiantorumque diluto solum ri-
 galle, convivis hilaritatem aliquam ut pararent, testatur Plutarch. Sympos. 1, 1,
 p. 1091. T. 2. edit. Stephan. in 8, cujus hæc sunt verba: Οἱ μὲν οὖν τὰ βού-
 γλωσσα καὶ αἰσινῶντες εἰς τὸν οἶνον, καὶ τοῖς ἀποβρέγμασι τῶν περιερεῶν καὶ
 αἰσινῶν τὰ ἐδάφη ραίνοντες, ὡς τούτων τινὰ τοῖς ἐσιωμένοις ἀθυμίαν καὶ φιλο-
 φροσύνην ἐνδιδόντων. Macer quoque idem affirmat. Κόπον igitur h. l. potest
 verti molestiam, nam κόπος præter lassitudinem, laborem & molestiam
 significat.
- (r) Hæc vana & superstiosa sunt, & refutatione plane indigna. Hinc Plinius XXV. 9.
 magos circa hanc insanire, recte scribit. hæc peruncios impetrare quæ velint, fe-
 bres abigere, amicitias conciliare, nullique non morbo mederi, & alia ex mago-
 rum disciplina desumpta, ineptias aniles redolentia. Macer eadem commemo-
 rans rejicit & improbat, sic scribens:

EI

65. efficies ut acies oculorum non sit amplius hebes & tenebrosa,
 Capitis dolor (p) hujus virtute statim minuitur.
 Abigit omnem lassitudinem (q) herba hæc acero trita.
 Strumas, omnes tonsillarum affectus subito tollit.
 Si ambis gratiam * * *
70. Ac vis captare amicitiam (r) hæc vires præstat.
 Quando quis febre laborat, (s) herbæ hujus sume
 ramulos, ac ex adverso ægroti ista solus,
 statimque avertes dirum illud malum, ne, ultra veniat.

VI. DICTAMNUM MINUS.

- Dictamnium (u) herbam tollere sit tibi curæ, puer,
 75. Phrontidi (x) immortalis (sacram) quam oracula nobis ex-
 hibent,
 ut scientem vim & utilitatem herbarum.
 Dictamnium enim siccum si manibus
 conterens instar farinæ instillaveris Bacchum (vinum)
 Curetes beatos decenter protegentem :

M m m m 2

80.

*Et quod quisque cupis hac impetrare peremptum,
 Sic & amicitias captari posse potentum,
 Et pelli febres & plurima talia fingunt:
 Quæ quamvis natura potens concedere possit,
 vana tamen nobis, & anilia jure videntur.*

- (s) Locus hic mutilus est ut legenti Græca patet. Supplendum πῦτο, ταύτης κλωνία λα-
 βών, ut integrum sensum, si non veram lectionem habeas.
- (u) Dictamnium, dicitur & dictamus ut & dictamum. Græcis δικταμνον, neutro & fe-
 min. genere, & δικταμων, à monte Cretæ Dicta seu Dictæo: est enim ἰδιον τῆς
 Κρήτης φυτὸν, ut Theophrast. scribit, hinc πῶς χρητικὴ Dioscor. III. 37. voca-
 tur, & Plin. XXV. 8. non esse alibi quam in Creta affirmat. Idem una cum Dio-
 scor. negat florem ferre, Ad Virgil. Æn XII V. 413, & alii florum meminerunt.
 Theophrast. H. P. IX. 16. diserte scribit, foliis tantum, non ramulis aut fructu
 medicis uti: unde colligitur & florem habere, siquidem & fructum gerit, V.
 Salmas. de homonym. Hyl. Jatr. C. 38, p. 42, qui more suo, quod dici potest, af-
 fert, & confidenter exponit.

(x)

80. Καὶ νεβροσλίχης ἔξεις πρὸς σῶμα προσπίψας
 Νικῶν ἀμίμητον πρὸς κνώδαλα πάντα τὰ γαίης
 Ἰητροὶ δ' ἅμα πάντες ὅσοις σωτήριόν ἐστι
 βασιλεύοντες ἔχουσιν ἐν ἄγῃ πρὸς τὰ μαδάια
 ἔλκη, καὶ μυσσάραις ἥ νομαὶς πληροὶ προσκαθαίρου.
 85. καὶ σκολοπιᾶς θραυσθῶν ἔσ' ἵχνησιν ἢ περὶ σῶμα
 Πᾶσα τόπον καταπλάσσει, καὶ αὐτόματ' ὡς φανέται,
 καὶ σπληνὸς πόν' ἐν αὐτῇ ὥρμηχρῆμα μεῖεται.
 Ξηρὴ κοπιομένη καταπλάσσειται ἀλφίτον ὥσπερ
 καὶ κεντοῖς κρυφίοισιν ἀναγκαίοις τε τόποισι,
 90. φλεγμαίνοντα πάθη καταπλάσσει τοῖς δ' ἀκέσαιο.
 ἔιαρ δ' αἶρε πόλιν καὶ κάυματι καὶ φθινοπώρῃ.

Schol. Αὐτὴν τὴν δίκταμνον ξηραῖας τρέψον ἐν ταῖς χερσὶ σε, καὶ ὡς ἀλφίτον ποιήσας, καὶ βαλὼν σαλαγμῶν οἶκον θίξε' ὥσπερ σάματ' ὡς πρὸς πάντα γὰρ τὰ ἔρπετα ἀρμόζει. Πρὸς ἔλκη ἢ καὶ τὰς σαπρὰς νομαὶς πληροὶ προσκαθαίρου. καὶ σκολοπιᾶς τις προσκατάπλάσσει, καὶ εὐθὺς ὠφελεῖ. Πρὸς σπληνᾶ ἢ καὶ τὰ ἐν κρυφίοις τόποις φλεγμαίνοντα, καταπλάσσει ὡς ἀλφίτον ποιήσας. Αἶρε ἢ τὴν βετάνην ἐν ἔαρ, καὶ ἐν τοῖς κάυμασι, καὶ ἐν τῇ φθινοπώρῃ.

VII. ΠΕΡΙ ἙΛΕΛΙΣΦΑΚΟΥ.

ἦσαν τὸδε πάντες ὅππ' ἔχοντα ναυεταόντες
 ἄνθρωποι κληῖ' εὖ ἑλελίσφακον, οἳ δὲ πεθεῖον.
 Δύει γὰρ ψυχμὸν κακοτέρμονα βῆχ' αὖτε νεκρῷ.

95.

- (α) Φρόντις, Φρόντιδ' est nomen proprium Homero, apud quem Iliad. P. V. 40. Φρόντιδ' εἶπ', λέγεται; ubi schol. ὄνομα κύριον τῆς Πάνθη γυναικὸς ἢ Φρόντις. Appellative h' l' si placet sumere, vertendum: cura, vel sollicitudine immortalis, quam vates nobis prædicant, cum scias vim herbarum &c, vel, utpote sciens &c.
 (β) Τὰ κνώδαλα tam bestias terrestres quam marinas, item reptilium genus & τὰ μικρὰ ζῶα, ut & insecta noxia, denotat. Nicand Ther. V. 759. Φράζεο δ' ἄγυπτοιο ταῖτε τρέφει δολοὸς ἄγε κνώδαλα, Φαλαγγὴ ἐναλγυία. ubi schol' intelligit insectum volucre, simile τῶν πρανοκοιλάων observat.
 (γ) Δίκταμνον Creticum in ferulis & arundinibus affervatum, scribit Theophrast. ne odorem suum exspiraret, & sic vires amitteret.
 (δ) Νομαὶ sunt ulcera serpentina quæ carnem depascunt.
 (ε) Est phrasis in Medicorum libris frequens, Cels. V. 14, p. 247. carnem alunt & ulcus implent,

80. Et pelle hinnuli indutus fueris, habebis ad corpus annexum
medicamentum inimitabile contra omnia (γ) noxia insecta.
Medici vero simul omnes qui medicamento hoc salutariter utun-
tur,

hanc ferunt in vase (z) ad humida
ulcera ac putres nomas, (d) quas implet (b) purgans.

85. Surculi si vestigiis aut corpori sint impacti,
locum affectum obline, & sponte proveniet quidquid erit in-
fixum.

Et lienis morbus hujus virtute confestim minuitur,
arida contusa quando instar farinæ oblinitur.

Præterea in occultis obscurisque locis,

90. inflammationes superposito hoc medicamento sanabis.
Vere vero lege hanc herbam, æstate & autumno.

VII. DE ELELISPHACO.

Resion omnes in terra habitantes

homines vocant elelisphacum: (c) alii vero theion. (d)

Solvitenim frigidos affectus (e) graviter affligentes tussimque
vehementem.

Mmmm 3

95.

plent. C. 24. p. 277. Ἐγχεῖσα proponit ad ulcera purganda & implenda. V. &
C. 26. p. 298. seq. Dioscor. I. 1. ξηραὶ δὲ πληθεύουσιν ἐλκη καὶ ἀνακαθαίρουσι. Plin.
XXVII. 8. explet vel implet sinus ulcerum Apul. C. 62. Herba dictamnus
imposita, ulcera & putres nomas, & purgare & explere dicitur. Scribon. Larg.
Comp. 66. p. 45 expurgat enim & explet, scil. ulcus.

- (c) Elelisphacus est salvia. German. Salbey, Salbey, Gall. La Sauge. At non solum
salvia hoc nomine Græcis nota, sed & tussilago, ῥήχιον, ἐλελίσφακος dicta.
Ἐλαφόβοσκον, herbam, quam herbarii gratiam Dei vocant, à quibusdam dictam
esse ἐλελίσφακον sunt qui docent. Dioscor. III. 40. p. 189. Salvia, quam Græci
elelisphacon, alii elaphoboscon, alii denique sphagnon nominant. Ut
ergo ipse elelisphacum etiam elaphoscon vocatum dicit, sic alios
vice versa elaphoboscon vocasse elelisphacum constat. Flinc magna
herbarum confusio vix unquam tollenda exorta est. Nempe ὁμωνύμων
& συνωνύμων multitudo difficillimam fecit herbariam scientiam, ac innu-
meros in eam ut & medicam artem induxit errores. Similitudo nominis ele-
lisphaci

95. Πάντα δ' ὅς' ἀνθρώποις πέφυκεν ἔλκη κακοποιά,
 Μιγνυμένα ροδίνοιο λίπαι κηρῷ τε βραχῇ
 Ἰάται σπληνός τε πόνον λειντέρωλυτε.
 Πινόμῃον μετὰ οἷα λευκῇ ἰσορρεπὲς ἄχθῃ
 Τῆς δ' αἰμοπύικης προποτίζομῃον θεραπεύει
 100. Πρὸς τε γυναικείας κόλπας καὶ πάντα λοχείας
 Μάλυστα πυρὶ σμαλερῶν ἐμμύα καθαίρει.
 Αἰ μυσαραὶ ᾗ γυναικὲς ὅσαι κακὰ μηχανάωνται
 Πεσοποιησάμεναι τε κακῶς ἐγκύμονι ῥῆσαι
 Καρπὸν καλλιγένεθλον ὑπὸ ἔμβρυα ἐκβάλλουσιν.

Schol. Ἐλελίς Φακὸν λύει ψυχμὸν, βήχα· πρὸς πάντα ᾗ τὰ κακὰ ἔλκη σὺν ροδίῳ καὶ κηρῷ ληφθέν ὠφελεῖ, σπληνὸς πόνον καὶ δυσεντερίαν θεραπεύει πινόμῃον μετὰ οἷα λευκῇ ἐξ ἴσως τῆς αἰμοπύικης προποτίζομῃον θεραπεύει, καὶ πρὸς πάντα πειρὶ λοχεία γυναικός. Κακίαι ᾗ γυναικὲς πεσόν ἐξ αὐτῶν ποιοῦται προσιδέασι καὶ ἐκβάλλουσι τὰ ἔμβρυα.

VIII. ΒΡΑΨΤ ΚΥΠΑΡΙΣΟΣ.

105. Φράζεο καὶ βοτάνῳ πατρὸς κρόνυ ἀγκυλομήτῃ,
 Ἦντε χαμαικυπάρισον ὅππ' εἰδωρὸν ἀρεσθαι
 Ἀνθρώποι κλήζουσιν ἐπεὶ μέγα καὶ δεινὰ ῥόντε
 Ἔστιν ἀκὼ βράγχχοις, καὶ αὐτῷ, αὐπάδωντε.
 Τῷ το θεὸς γὰρ ἔδωκε βροτοῖς σωτήριον εἶναι.

110.

lisphaci non unum peperit errorem, & herbas inter se dissimiles confudit. Apul. c. 101. *Græci*, inquit, *elclisphacon*, alii *bechion*, alii *phacon*, alii *sphagnon* appellavere: *Latini* *salviam*, alii *suffraginam*, alii *corsalvinum*. Plinium vocabulorum cognatione deceptum credidisse magno errore *elclisphacum* lentis speciem esse, monet Marthiolus in Dioscor. p. 478. & qui eum secuti sunt Stapel, ad Theophr. & Salmaf, qui quavis fere occasione arrepta Plinium vellicare & exagitare solet, Exercit Plin. edit. Ultraj. p. 234. Quia φακός lens una littera solum a σφακός salvia differt, Plinium salvia cum lente confudisse volunt.

- (d) Θεῖον, divinum, herbam sacram, quomodo ab Agrippa salvia fuisse vocatam Aetius refert, interpretari licet. Pro θεῖον facile quis suspicaretur σφακόν esse legendum: bene quidem, si MS. quo destituimur, præteret, sed nunc nihil mutandum puto.

(e)

95. Omnia vero mala ulcera in hominibus quæ oriuntur,
cum rosaceo pingui (f) oleo mixtus ac paulula cera (sanat.)
Curat lienis morbum & lævitatem intestinorum,
potus cum vino albo, æqualem molestiam.
Sanguinem rejicientibus sane potus medetur.
100. Ad muliebres locos (benefacit) & omnia puerperarum
suffusus (g) rapido igne si ex eo arido fiat, purgamenta (h) educit.
Detestabiles (i) vero mulieres quotquot scelera machinantur,
pessum facientes pessime prægnante fluxu
fructum pulcre formatum aut foetum ejiciunt.

VIII. SABINA (k) CUPRESSUS.

105. Expone nunc herbam Saturni (l) versuti patris,
quam chamæcyparissum in terra Zeam largiente
homines vocant: quia magnum & validum est
remedium raucirati, aurium & tonsillarum affectibus.
Nam hanc herbam deus dedit hominibus ut sit saluti,

110.

- (e) Ψυγμός, ut frigus, aliquando sumitur pro catarrho & affectu capitis à vitiosis humo-
ribus dependente. V. Keuchen. ad Seren. p. 122, & sic h. l. videtur sumi, ut hæc
sit sententia: salviæ solvere catarrhum & omnes frigidos affectus. præstat,
inquit Matthiol. l. c. mirum in modum ad omnes capitis affectus frigidos ac pi-
tuitosos, valet ad pituitosas defluxiones, & ad pectoris vitia. Durantes Herb. p.
409. idem affirmat: Vale la salvia mirabilmente à tutti diferti frigidi & flem-
matici del capo. Vox κακοτέρμονα quæ sequitur, si non corrupta, est tamen
mihi suspecta. debet verti, diutinum, veterem. Forſan leg. (κακοπαράγμονα,
male agentem, doloribus & molestiis ægrum afficientem, ut in vers. expressi-
mus. De tussi quod additur, salviæ tussientibus valde prodesse, (inde βήχων
forſan dicta) veterum & recentiorum confirmat experientia. D. Temple admi-
rabilem ejus vim in tussidepellenda his verbis, ut in ipsius Oper. posthum. p. 161.
legitur, prædicat: *La Sauge est admirable pour les toux qui procedent du poutmon :*
ſ'en ai gueri de tresdangereuses, en faisant prendre tous les matins, pendant ſ
espace d'un mois, un verre d'eau de fontaine, dans laquelle on avoit fait bouillir
une poignée de sauge.

- (f) Λίπα Suid per apocop. pro λιπαρόν vult dictum. Hesiod. Epy. V. 522, λίω ἐλαίω
χρειαμένη, pingvi oleo unctâ.

- (g) ῥαπιδόν, rapido igne, ut in vers. expressimus.

110. καὶ δίδεται πρὸς ὕδρωπα καὶ ἰχτιάδας θεραπεύειν.
 τὴν βοτάνην τάντην πλυώνυμῳ· εὗρετο Νῆεας
 Αἰγυπία γαίης ποταμὸν ἔχουσα καὶ κανάβας,
 ἢ ἀρετὴς ἑνα πρῶτον ἐφημερίαν θεραπεύσας.

Schol. κυπάριστος· βοτάνη ὠφέλει πρὸς βράγχας, καὶ αἰτία, καὶ ἀντιάδας, καὶ ὕδρωπα, καὶ ἰχτιάδας θεραπεύει.

IX. ΠΕΡΙ ΚΕΝΤΑΥΡΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ.

- τὴν δὲ τὴν ἱερὴν μάλ' ἀεμφραδὲς ὡς ἐνέπω
 115. Κενταύρου Κρονίδαο φερώνυμον εὗρεμα ῥίζαν
 Χείρωνος· θέναν δ' ἐν Παρνασσῷ εἰνοσιφύλλῳ
 Πηλίοῳ ἐν νιφέντι κίχων ἐφιάσαστο δειρῇ.
 Ἡΐβαθ' ὕδατος Ἀχελώϊ· ἐγγείνατο καὶ φάτο πᾶσιν
 Εὐθείην παῖδ' Ἀσκληπιὸν ἡπιδόωρον.

120.

igne, ubi schol. μαρμαρική, φθαρτική. Apollon. III. V. 291. *μυλεῖ πύρι.* & sic h. l. pro πυρὶ σμαλτερῶν leg.

- (b) Sensus est, purgat mulierem, si qua ex partu sublitterunt, ut Scrib. Largus, Comp. 89, p. 55. loquitur.
- (c) Quod de nefando artificio in expellendis foetibus h. l. traditur, potius ad sequens cap. ubi de Sabina agit, referendum videtur. Et forsan librariorum non auctoris vitio, salvia male annexum, quod sabinæ rectius fuerat insertum. Neque hoc mirum, præsertim in hoc fragmento, ubi sæpius litterarum & vocabulorum permutatio, sententiarum mutilatio & vocum integrarum omissio occurrit, ut legenti Græca abunde patet. De Sabina certum est vulgoque constat, eam partus perimere, idque veteres uno ore affirmant. Galen. (quem Aëlius Tetr. I. S. I. Oribasi, Virt. simpl. L. 2. & alii sequuntur) simpl. VI. T. 2. p. 78. de Sabina, καὶ τὰ ζῶντα τῶν ἐμβρύων διαφθείρει, τὰ νεκρὰ δ' ἐκβάλλει. viventes foetus perimit, ac mortuos ejicit. De salvia nemo, quod sciam, id asserit. E contrario gravidis eam prodesse sunt qui docent. Commode, inquit Matthiol, in Dioscor. ab utero gerentibus devoratur salvia, quæ abortiri ex levi causa solent. Conceptum enim continet, & vivificat. Abominandum vero illud crimen detestati sunt prudentiores ethnici, ut ex libris illorum manifestum est. In Juramento Hippocratis sanctum est ne prægnanti medicamentum, quo conceptum excutitur, aut detur, aut demonstretur à quoquam medico. V. Scribon. Largus, Epist. dedic. p. 3. De Christianis, qui, præeunte & docente magistro, nemini nocent, ma-

110. daturque ad hydropem & ischiadicos (m) affectus sanandum.
 Hanc herbam multa nomina qui habet (n) invenit Neptunus,
 Ægyptiæ terræ præsidens aut Canopo,
 cujus (o) virtute quendam virum (p) primarium sanitati re-
 stituit.

IX. CENTAURIUM MAJUS. (q)

- Sacram hanc valde manifestam (r) edisseram,
 115. Centauri Saturni filii inventum, à quo & congruenter nomen de-
 ductum habet, radicem:
 Chironis validi quam in Parnasso frondosas arbores habente
 Pelio nivoso (s) inveniens, intenta cervice animadvertit;
 quam Achelous profunde fluens genuit, & omnibus edixit,
 comedisse (hanc herbam) Pæanem (t) Asclepium Epidau-
 rium.

N n n n

120.

malo non resistunt, omnibus benefacere student Tertull. Exhort. castit. 12.
Puto nobis non magis licere nascentem peccare quam natum.

- (k) Βράθυς, sabina. Cerm. Seven-Steuben-Baum / Mägde-Baum / Jungfer Rosmar-
 rin. Gall. Sabine & Savinier. Ital. Savina, Duorum est generum, unum foliis cu-
 pressi simile, alterum myricæ seu tamaricis folio. Vid. Dioscor. l. 104. p. 115.
 Oribas. Med. Collect. XI. Acetum, Tetr. I. S. 1. De Sabina Apul. C. 85. sic scribit;
 Græci eam nerion (forte ab inventore hoc nomen adepta) dicunt, alii brathy,
 alii barython: Itali herbam sabinam atque savinam, alii sabinam cupressum.
 Cupressi similis, H. J. Herbæ nomen ei videtur inditum, quod respectu procera-
 rum arborum, cupressi, cedri, humilis admodum sit, ac herba videatur, V. & Bod.
 à Stapel ad Theophrast. p. 373. seq.
- (l) Κρόνον ἀγκυλομήτης dicitur Heliod. Theog. V. 168. & Homer Iliad. B. V. 205. Δ. V.
 19. ubi Schol. breviter: Ἀγκύλα καὶ σκολιὰ βλεπόμενα. ἢ ὁ περὶ τῶν δυσάρτων
 καὶ σκολιῶν ἐν χειρὶ δύναμεν. βλεψαῖν δὲ συνετός.
- (m) Ischiadicum affectum nonnulli lumborum dolorem interpretantur; lumborum do-
 lores, Scrib. Larg. Comp. 79. dixit, Festus: *Lumbago utrum, & debilitas lum-
 borum.* Gloss lumbago, ἰσχυῶν νοσήματα, lumborum morbi, sic enim ibi le-
 gend. non ἰσχυρὰ ἄρματα recte monet CL. Dacerius ad Fest. p. 308. Hippocrat.
 & ἰσχυῶν δὲ dicit & ἰσχυῶν δὲ, sic & Dioscor. passim.
- (n) Varia & multa Neptuni nomina recenset Gyraldus Hist. deorum, Syntagm. V. Tom. I.
 Oper. c. 158 seq. edit. Censii.
- (o) Εἰς αἰρετὴς potest & ad Neptunum referri hoc sensu, cum ob virtutem Ægypto præse-
 disse

120. Κικλήσκει πανάκειαν ἐπεὶ παῖθ' ὅσα βροτοῖσι
 Φλεγμαινόντα πάη παύει καὶ κρέματα παλῶν.
 ὕστερκαῖς τε γυναιξὶ λίαν ζωτήριον ἐστὶ,
 Στραγγυρῆντα τετραυεῖσι αἵματι * καὶ λιθαίντας. * Ald, εἰ
 Ἦν κέλαμαί σε λαβεῖν Φαιριμβρότε ηἰλίοιο
125. Ἀντέλαιν μέλλοντ' ὅτι χθόνα Φέγγ' ἐρυθρὸν
 Ὄρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε οἱ πληρῆται ἅπαντα.
 Πᾶντα γδ' ἰήσεται πάη πολυφάρμακον (ἐρῶ.)

X. ΒΟΥΦΘΑΛΜΟΣ.

- Βούφθαλμον δ' αἶρεν Ὀπιβάλλεο * *
 Μίως αὐξομένης Φαιριμβροτα, ἀγλαὲ κῆρε.
130. Πρὸς τε Δόβας καὶ βασκοσιώας καὶ δαίμονας ἐχθρὰς
 Βασκοσιώας τε * * καὶ φάρμακα λυγρὰ

diffic. Magis tamen placet ut virtutem fabinae respiciat, alias sententia huius.

- (f) Ἐφημέριοι ut & ἐφήμεροι sunt homines, qui & ἡμέριοι, à brevitatem vitae sic apud quod crastinum sibi polliceri non possunt. Ἄνδρες ἐφημέριοι, homines mortales in Inscript. veteri. V. CL. Octav. Falconerium, Not. ad Inscript. A. cas, T. VIII Græc. antiquit insert. C. 2352.
- (g) Centaurium majus, Centauria major. German. Großtausehundgölbenkraut. dictum chironium, ab inventore Chirone Centauro, qui has herbas duas, centaurium majus & minus invenisse & eas Asclepio dedisse fertur, ut auctor Apul. V. Schol. Nicanor. f. 45. 2 qui centauriam & χειραναίαν & πανάκειαν fuerat docet. Itali juxta Apul. C. 34. fel terra vocant. Erdgall. Sed centaurium minus est non majus, quod ita dicitur propter summam amaritudinem notat Plin. XXV. 6. in minori enim tantum, non in majori, amaritudo henditur, ut Matthioli, in Dioscor. p. 445. observat.
- (r) Μαλ' ἀριφραδὲς. Vox Homero usitata, V. Iliad. ψ. V. 326. & Od. ψ. V. 73. ubi ἀριφραδὲς signum manifestum interpretatur.
- (s) Leg. Ἐν νιφόντι κιχὼν ἐφράσσατο δειρῇ, sic Nicand. Ther. V. 527. ὅρε νιφόντι κῶς, Homer. Sic Cretæ montes Ida & Diæ albi & nivei (Homer. Od. T. 827) Κρήτης ὄρεα νιφόντα appellati à nive, quæ nunquam iuga eorum deserunt.
- (t) Πᾶν h. l. est Æsculapius. Eundem esse cum Pæone docet Nicand. Schol. Art. rus: Παιῶν γὰρ ὁ ἄσκληπιός λέγεται. V. quæ erudit de Æsculapio ut & ne assert ad Antholog. I. p. 86. Joan. Brodæus, In vet. Inscript. (extat

120. Vocat panaceam quod omnes in hominibus quæ oriuntur
inflammationes levēt ut & vulnera. (u)
Mulieribus utero laborantibus valde salutare est.
Stillicidio urinam cum sanguine reddentem adjuvat atque cal-
culosos.
Quam jubeo ut colligas circa solis, qui hominibus lucet,
125. exortum, rûbrum fulgorem fundentis super omnem terram :
Tempore verno, cum omnia implentur.
Omnes enim morbos sanat multis remediis prædita hæc herba.

X. BUPHTHALMUS.

- Buphthalmum (x) tollere cura * *
crescente luna, hominibus lucem quæ præstat, splendide puer.
130. Ad terrores, falcinationes & inimicos (y) dæmones
falcinationes (z) * * & noxia medicamenta.
N n n n 2 Hanc

Thef. Græc. antiq. C. 2349.) Παιάν Ἀσκληπιῆς, Pæan Æsculapie legitur. Alias
Pæan est Apollo, ut norum. Hunc versum porro distinctione facta & sic ut
alium sensum admittat, interpretari licet : comedere, i. e. ut comedant vel co-
mederent hanc herbam. Pæan Æsculapius Epidaurius.

- (u) Κρήματα πληγῶν crepitus plagarum, qs. plagas sonantis, ut est apud Auso-
nium, quas valida & violentæ manus cum impetu infligunt. Forte paulo con-
cinnius videatur si pro κρήματα leg. τραύματα, vulnera plagarum, i. e. vulnera
& plagas, plutarch. ὁ γενομένη τραύματι, ἀλλὰ πληγῆς μόνον, ex casu è lo-
co sublimi. Vides distinctionem vulneris à plaga. Vel si σήματα pro κρήμα-
reponas, nam & hæc vocula à vero non abludit, signif. enim vulnera, plagas, &
notas à plagis relictas. Quidquid sit de vera hujus vocis lectione, sensus est,
centauri m. vulnera curare, quod veteres concorditer ut & recentiores firmant.
Apul. C. 34. efficaciam ejus ad plagas glutinandas valde prædicat. Dioscor. III. 8.
p. 175. ideo eam vulnerariam (ἐστὶ δὲ τραυματική) vocat, siquidem recens
tusa, ut ille addit, aut, si arida fuerit, ante macerata, deindeque tusa, vulnera
colligat & conglutinat.
(x) Buphthalmus. Ital. Buftalmo, occhio di bove. German. Kinde-Augel gelbe S. Jo-
hannes-Blumen.
(y) Concinnius videtur si leg. ἐχθρὸν inimicum, ut supra in pentadact. scribitur.
(z) Βασκος. vox. h. l. suspecta utpote sine causa repetita : in medio versus vox χαλεπαῖν
aut φοβεῖσθαι videtur excidisse.

(a)

Ταύτην τὴν βοτάνην

Χρυσωπὸν σίλβει παρυπέκυκλ^Θ. ἀνθεμίδας ἀβρή.

Τῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν ὅταν ἀλγῇ τις ὀδόντα,

135. λαμβανέτω, μέντω ἢ μασησάμεν^Θ, ὥστε χρῆμα

Εὐδὺς δότο πησάτω, καὶ ἐλεύσται ἔκτασι πνεύμα.

Γαστέρα δ' εἴπης ἔχει στεγνὴ καὶ ἀνέριτον ἔζαν,

Μαλυθεῖσα καθαίρει ἀνεγκλήτως καὶ ἀλύπας.

Schol. Ταύτην τὴν βοτάνην σιλλώης ἀνξάνσης λαμβάνειν δεῖ, ποι-
εῖν ἢ πρὸς φόβος καὶ δαίμονας καὶ βαλκοσιώας, καὶ φάρμακα κακὰ ταῦτα δόπο-
σρέφουσα. Καὶ ὀδόντα εἰς ποτὶ τὴν ῥίζαν μασησάμεν^Θ εὐδὺς δότο πησάτω, τὸ πνεύ-
μα στέλλουσι ὠφελεῖ. Δόσι ἢ καὶ γαστέρα.

XI. ΠΑΙΟΝΙΑ.

Παιονίων βοτανῶν βασιλῆϊδα διζέο κύρε

140. Σείρει ἀντέλλον^Θ ὅτε σκυλακόδρομον ὤρη,

Νυκτιφάης τ' ἄστροισι θεὰ πλῆθος σελεύη

Δέρκεται τότε δ' ἡελίῳ μέλυσσα σινάπην

Πισιθελὺν ἢ πάντες ἐδωρήσαντο ἀνακτες.

Λητὴ δὴ παιᾶνι θεῷ κτ' μακρὸν ὄλυμπον

145. Δῶκε δὲ παιονίῳ καλέσας κατ' ἀπείρονα γαῖαν

Παιδὲ ἔῳ πανάκειαν ἔχειν αἰετὶς βροτον ἀνδρ^Θ,

Ἦν ποτὶ πεντόβορον κλήζεσσι, ῥέης πολέων.

Κύμβαλαί τε Φρυγίης μητρὸς μακάρων * βασιλίσσης * Ald. βασιλίσσης

Κρηταιεὶς δὲ τε υἱάτιοι καὶ ὀψιγόνεθλοι

150. Γλαβρῶν κλήζεσι φερώνυμον ἀθανάτη γῆς.

Ἦν

(*) Loc. hic est mutilus. Ad supplendum hunc versum varia quidem nomen hujus her-
bz spectantia possunt afferri, sed meas, nullo praxio MS. conjecturas lectori
proponere non placet.

(b) Notat Galen. VI. simpl. bupthalm. à floribus sic nuncupari, quod figura quidem boum
oculis videantur adsimiles, colore autem anthemidis floribus simillimi sunt. sed
multo illis tum majores tum acriores. Diofcor. III. 156. pag. 236. de bupthalm.
(quidam etiam καύχλαν vocant). Floribus idem affirmat: μέγιστα τῆς ἀνθεμί-
δος, ὀφθαλμοειδῆ. majores esse quam anthemidis, oculorum similitudine, sic
et Plin. XXI. 2. Est & bupthalmos similis boum oculis folio fœniculi. Qui-
dam

Hanc herbam (a) * * * *
aureum colorem habens fulget circumcirca bene orbiculata an-
themis (b) pulcra.

Hujus herbæ radicem quando dolet dens

135. accipe solum & confestim mandens
sine mora expue: & fluxio foras exibat.
Alvum si quis habet astrictam & suppressam,
fussitu purgat sine molestia (c) ac omni remota noxa.

XI. PÆONIA. (d)

Omnium plantarum reginam quærendo investiga puer.

140. Sirio exorto quando catulus ille velox oritur:
noctivaga astris dea luna plena
conspicitur tunc quando soli coniungenda;
Palsitheam quam omnes nomine donarunt principes;
Latona vero Pæani deo in magno olympo,
145. dedit Pæoniam vocans super universam (e) terram:
permitto filio pæoniam ut habeat mortales sanantem florem,
quam olim pentoboron (f) vocarunt: canitiem etiam Rheæ,
Cymbala (g) & Phrygiæ reginæ matris deorum.
Cretes qui sunt ultimi & sero nati
150. Curetum (h) vocant congruo nomine utpote immortale terræ
germen.

Nnnn 3

Quam

dam calchan vocant. V. Salmaf. Exercit. Plin. p. 317. qui non ambigit quin cal-
tham multi βαφθαλμῶν & χρυσανθέων nominibus appellarunt à similitudine
coloris & floris. Multis præterea aliis floribus colore luteo χρυσανθέων appel-
lationem Græcos tribuisse, recte monet.

(c) Ἀλύπως. Galen. hac voce sæpe utitur. VI. Simpl. T. 2. p. 78. ῥήσσειν ἀλύπως πάντ'
ἀποσμήματα. p. seq. Φέρει γὰρ ἀλύπως τὴν ἰσχὺν & φαρμάκων citra mole-
stiam pharmaci vim tolerant.

(d) Pæonia. German. Peonien/ Pfingstrosen/ Königsblum / quasi regius flos.

(e) Homer Iliad. H. V. 246. & Od. T. V. 107. ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν vert. super immensam
terram, in infinita terra.

(f) Πεντόβορον, Dioscor. III. 157. Παιονία, ἢ γλυκυσιδή, οἱ δὲ πεντόβορον. ut Saracen.
edi-

- Ἦν πάντες καλέεσσι θεοὶ μάκαρες γλυκὶ δίδου,
 Ἀμβρόσιον βλάστημα καὶ ἡδεῖαν ἐκάτερθεν.
 Ἡελίς δ' Ἀἴγυπτον ὅσοι πειναιετάουσιν,
 Ἀγλαοφώπιδά πάντες ὀππλήξας βωῶντες
 155. Φέγγεσσι ἕνεκα λαμπομένης πυρὸς αἰθέρος ἀναιΐται
 Ἦν κυῶς ἀντέλλοντες ἀνταίρεο κῆρ δαίφρονι,
 Περὶν μέγαν ἥλιον τὸν ἀτέρμονα κυκλον ὁδεύειν,
 Μή σε θεοὶ βλάψωσι νόω καὶ ἐχέφρονι βελῇ
 Ἰέρω ὡς περλίποντά σε λῶ φράζεσθ' ἄνωγα
 160. Οὐ γὰρ ἐν ἀθανάτοισι * * *
 Ὀυνεκα δὴ καλέεσσι κυῶς πασὼν κατ' ὀλυμπον
 Ἀθανάτοι μακαίων ἐφιάλτιόν τε βωῶσι,
 Κρημναμένη δεινὴ γὰρ ἀποστρέψαι κακότητας
 Φαρμακίδων φοβερῶν καὶ βάσκανα Φῦλ ἀνθρώπων.
 165. Πρὸς τε φόβος δυνάστη καὶ δαίμονας ἡδ' ὀπιπομπάς.
 Καὶ πυρετὸν φρίκεσσι καταρχόμενον συγέοντα
 Νυκτερινὸν τε καὶ ἡμερινόν, χαλεπόν τε τέταρτον
 Ἦντινα καὶ τηρεῖς * * * οκες μερόλοιο
 Ἐγγελοὶ ἐξήκοντα τριηκόσιοι θεοὶ ἔργους
 170. Ωφέλον * * *
 Ἄυτη γὰρ λέγεται ποτ' ἐν ἔρεσι ριζωθεῖσα
 Δαίμονας κείθεν ἀπάρατι τὸ τόπον οἰκήσαντας.

Schol. Παιονία βοτάνη αἰρεται ἐν τοῖς κυωοκάμμασι πρὸς τὸ ἥλιον αἰατέλλειν. Καὶ κρημαῖται, καὶ ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα καὶ βασκοσυίας καὶ φόβους, καὶ δαίμονας καὶ ὀπιπομπάς. Καὶ εἰς πυρετὸν ἐκ φρικιάσως νυκτερινόν τε καὶ ἡμερινόν καὶ τέταρτον. Λέγεται ὅτι ποτὲ ἐν τῷ ὄρει ἦν τὰ δαίμονες Φυεῖσα, ἔτρεσ ἀπεδώκε.

XII.

edidit. Aldina edit. etiam πεντόβορον f. 115. exhibet. Πεντόβορον Galen. VI. Simpl. T. 2. p. 80. & quidem rectius, vocat, ut & Apul. C. 64. quasi quintuplex ervi granum. à granorum numero, quæ ervum imitantur. Quibus & Plin. XXV. 4. addit: quidam pentorobon appellant.

- (g) Cymbala. De pæonia hoc nomen quemquem usurpasset, non memini me in veterum monumentis legisse. De umbilico veneris, ut vulgo vocant, Græcis κοτυληδὼν dicitur, constat κυμβάλιον appellari, quia folium ejus concavum instar cymbali. Similia folia cymbalis habet, inquit Scrib. Larg. comp. 55. ad quem V. CL. Rhodium, p. 98. ut & Salmaf. Exerc. Plin. p. 496. Frid. Adolphum Lampe de cymbalis veterum II. 2.

(b)

Quam omnes dii beati nuncupant glycisidem: (d)
immortale germen ac suave utrinque.

Ægyptium solem qui circum habitant,
Aglaophotin (k) omnes vocant & vulgant,

155. ob splendorem fulgentis ignis quem flos accendit:

Quam canicula oriente tolle puer si sapis,
antequam (d) magnus sol infinitum circulum pervadat:
ne dii te lædant, mente & prudenti consilio (præditi)
tempus utpote prætermittentem quod observari jubeo.

160. * * * * *

Quapropter & vocant canis thalamum ad Olympum.
Immortales dii ephialtiam (n) nuncupant.
Suspensa (o) (collo) ad avertendas malignitates valet,
veneficorum terribilium & fascina hominum.

165. Contra terrores efficax est ac dæmones, ut & ad pompas.
Idem adversus febrem odiosam horroribus incipientem,
nocturnam atque diurnam: ut & quartanam molestant.

* * * * *

* * * * *

170. * * * * *

Hanc herbam sermo est olim in montibus radices agentem,
fugasle illinc dæmones qui in loco illo habitabant.

XII.

(b) Γλαβήνων vox merito suspecta. pro ea Κρητῶν Curetum in versione reposui. Curetes deorum ministri, Cretensibus peculiariter culti. Sunt qui eosdem fuisse credant Curetes, Cabiros, Telchines, Corybantes, & Idæos dactylos, V. Gyraldum, Hist. D. Synt. 1. Col. 23. T. 1. Telchines ex Creta primum in Cyprum venisse, Strabo tradit. Creta ipsa Telchiona, & Telchines Cretenses dicti sunt.

(c) Γλυκυσίδη Pæonia dicitur, quod acinos non absimiles mali punici proferat, est enim ὄνη malum punicum. Glycisida nigra, Scrib. Larg. comp. 166. p. 51. Glycylis Apulejo vocatur, glycyfides Plin. V. Harduin. Comment. ad Plin. p. 381. Dulcisida Theophr. interpreti Theod. Gaza, non rite & proprie, cum pæonia ex se sit amara, ut notat Rhodius ad Scrib. Larg. p. 248. Vox Græca retinenda & origo vocis scholiis explicanda. Galen. VI. simpl. γλυκυσίδην vocat, & de fœccandie ejus vim valde prædicat. Sic & Aetius, Tetrab. 1. S. 1. Oribas II. Simpl. 1 & Collat. XI. & XV. Vide & J. B. à Stapel ad Theophr. p. 1042.

(k) Aglaophotis. Apulejo. ἀγλαοφωτίς. Plin. XXIV, 17.

(l)

XII. ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΟΥΤ.

Αἶ δέ σε καὶ περὶ σῶμα φορεῖν πολίοιο κόρυμβον,
 Πρὸς τ' ἀπαυλιζμὸν τὸν ἀπ' αἰθέρος, ὃν καλέουσι
 175. Ἄνδρωποι χαλεπῶ ἱερῶ νόσον ἀμπλακιῶτιν,
 Σιγῇ σελωιαζμὸν, σωματικῶ δ' ὀπτιωμπλῶ.
 Καὶ κόπων ἐξελάσαι θωατὴ τριφθεῖσαι μετ' ὄξυς,
 Ἡ βοταῖη καταχειρὶ πόδας ἀκροκορῦμβας.

Schol. Ἄυτη ἡ βοταῖη φορεῖται περὶ τὸ σῶμα ὡφελεῖ πρὸς σελωιαζμὸν καὶ κόπον. Διῶταται γ' τριφθεῖσαι μετ' ὄξυς ἡ βοταῖη καὶ καταχειρὶ πόδας ἀκροκορῦμβας ὡφελεῖν.

XIII.

(1) Plin. l. c. Præcipiunt eruere noctu.

(m) Locus est mutilus & hiulcus & vix conjecturis supplendus, ideoque sine interpretatione relictus.

(n) Εφιαλτῖαν legendum: ἐφιαλτία dicitur & Actio, quod ephialtem sive incubum curet, ἐφιαλτης sive ἐπιάλτης malum est ubi aliquis noctu se gravi mole opprimi invadique ab alio credit: & crapula vel indigestione jugi laborantes afficere solet. Faunorum in quiete ludibria Plin. vocat. De ephialte V. Caelium Aurel. III 3. tardar. Macrob. in somn. Scip. 1. 3. Paul. Aegin. III. 15. f. 30. edit. Græc. Ald.

(o) suspenſa collo morbo comitali correptis prodest. Paul. Aegineta III. 13 f. 30. εἶδω δέ ποτε παιδίον, φησὶν ὁ Γαληνός, ἐδ' ὅλως ἐπιληφθὲν ἐξ ὧ τῆς ῥίξης τῆς γλυκυσιδίου ἐφορεῖ, λέγει δὲ τὴν παιονίαν, μέγα καὶ πρόσφατον [ex Galen. νοκμέρῳ h. l. inferenda, & ex Aegin. πρόσφατον apud Galen. non προσφάτω legend.) ἐξαρτῶμενον τῷ τραχήλῳ. Novi, inquit Galenus, puerum quandam, qui omnino non correptus fuit morbo caduco, ex quo radicis glycydis, (prænomiam intelligit,) gestabat magnam ac recentem partem de collo suspensam. Locus ille Galen. VI. simpl. ubi de glycyſide agit lectione dignus est, cumque versibus Latinis exhibet Macer, C 48. Vide & Actium Tetrab. I. Serm. 1. Orisab. II. Simpl.

(p) Hunc & seq. versum ἀνερμήνευτον reliqui, quoniam ex neutro, utpote mutilo & corrupto, commodum sensum elicere potui. De angelis 360. quorum h. l. mentio fit, varia possunt afferri. Decanorum sacras herbas Galeno VI. Simpl. memoratas illustrantia: sed non est h. l. hæc pluribus persequi. Breviter, dividebant veteres Zodiacum in 12. partes, quarum singulas rursus in 30. subdividentes particululas, h. e. tres decurias: unicuique decurie decanum, h. e. dæmonem vel angelum præficiebant. V. Scalig. ad Manil. Salmat. de annis climacter: & Petr. Petitem, Miscell. II. 16, pag. 131. 133. Præter hos decanos & alios fingebant ange-

XII. DE POLIO, (q)

Debes & ad corpus ferre polii corymbum, (r)
ad morbum (s) à cœlo immissum, quem vocant

175. homines gravem, sacrum (t) morbum, errantem.

Alii vero lunarem, (u) corporis jactationem.

Et lassitudinem potenter exigit trita in aceto
herba ipsa, summis pedibus affusa.

O o o o

XIII.

angelos 365. cœlorum præsidēs. Irenæus I. 23. Nituntur 365. e mentitorum cœlorum & nomina & principia & angelos & virtutes exponere. CCC. autem LX. quinque cœlorum locales positiones distribuunt similiter ut mathematici. Illorum enim theorematā accipientes in suum characterem doctrinæ transtulerunt: esse autem principem illorum Ἀγγέλους, & propter hoc CCCLXV. numerum habere in se. H. J. De portis angelorum præsidium, per quas cultores eorum principatus credebantur ingredi, vid. Origen, contr. Celsum, VI. p. 296. edit. Cantabrig.

(q) Polii duo genera recenset Dioscor. III, 124. p. 226. Unum, montanum est, τέφριον nomine, candidum, tenue, palmi altitudine, semine plenum, capitulum in summo corymborum habens, canique hominis capillitium præferens: odore gravi nec injucundo. Alterum est campestre, majus, odore viribusque infirmius. German. Garten-Eppreß. De Polio Plin. XXI, 7, ubi inter alia ait: folia canis hominis similia, folia polii canescere negat Salmasius, affirmat ad Plin. Harduin. Qui polium valmasium non vidisse, Dodonæum non legisse, Plinium erroris insimulando, suum prodidisse, sat confidenter, enuntiat. De Polio agit & Schol. Nicandri, in Vers. ἡ πόλιον βαρύοδμον &c. quem vide.

(r) Corymbus proprie de hederis dicitur. κόρυμβος κισσῶν vert. racemi sive acini hederæ: sed rectius fecerit qui ipsam Græcam vocem retinuerit, ut recte monet Stephanus Thef. Græc. T. 2. C. 385. Virgil. id fecit Eclog. III. V. 39. Diffusus hedera vestit pallente corymbos. Transfertur & ad alias herbas, quarum fastigia comant, ut & alias res quæ prominent vel eminent.

(s) Morbum comitalem, qui & caducus, ut & Hercules Latinis dicitur, Græci ἐπιληψίαν vocant, variis nominibus describi à nostro poeta certum est, sed quid per ἀπαιλισμὸν proprie h. l. intelligi voluit, valde incertum. ἐπαιλισμός cubile denotat, Hesych. ῥυλινχοίτην, ἐπαιλισμὸν. cubile ab æthere vel cœlo, morbum à deo immissum, qualis comitalis morbus est. interpretor; quæ versio variarum linguarum usu confirmari potest. In sacris litteris loquendi modus non semel

oc-

XIII. ΜΩΛΤ,

- Μῶλυν ἢ ριζοτομηθὲν ἀρεῖς πρὸς Φάρμακα λυγρὰ,
 180. φαρμακίδων χαλεπῶν καὶ βάσκανα φύλ' αἰθρῶπων.
 Τὰ το γὰρ Ἑρμείας Λαερτιάδῃ Ὀδυσσῇ
 Δῶκε Φορβὴν περὶ σῶμα ποσειδάωνος Φυλάκειαν,
 Διαιτῶν ἐς νῆσον ὅτ' εἰς κλυτὰ δώματα Κίρκης
 Ηεῖ πλῆθ' ἀέροι κραδίῃ Φρεσὶ μερμήριζεν.
 185. Οὐ γὰρ ὡς ἐτέρως ἦδει δυνάτης Πατρίδα.
 Εἰ μὴ ἔτο γε δῶκε διάκτορ Ἄργεϊφόντης,
 Ἐκ γαίης ἀρύσας ἐναλίγκιον αἰθερὶ λευκῷ,

Ως

occurrit idem, ut & profanis, nam cubare pro egrotare Horatius dixit Si quis autem ἀπαυλισμὸν ὑπὸ αἰθέρος pernoctationem vel commorationem sub aere, velit interpretari, non puto à vero aberraret. Σεληνιαζόμενες quorum mentio in Novo Fædere, Matth. IV. 24. Syrus Paraphrastes transtulit, מלך ארץ i. e. juxta Nic. Fullerum, Miscel. Theol. II. 17. p. 278. qui extra tecta (degunt) loca vasta & deserta libenter qui incolunt, ab hominum consuetudine abhorrentes, & vitam sub aere non tecto degentes. Ut ergo paraphrastes ille lunaticos i. e. epilepticos extra tecta collocavit, sic & poeta nollet sub aere ponere potuit, morbumque ipsum commorationem sub aere nominare.

- (*) Ἰερὴ νόσος Aretæo de caus. diut. affect. I. 4. vel ob magnitudinem, vel quod à Deo immisus, & epilepticus demone correptus esse videatur, vel quod non humana ope queat tolli. Græcos appellasse ἱερὸν quidquid ingens ac præclarum haberi volebant, notat Fuchsius ad Nicol. Myrepsium de antidot. Sect. I. C. 216.
- (*) Σεληνιαζόμενος est epilepticus, comitali morbo correptus. Certum est multos veteres & recentiores auctores sic hanc vocem interpretari. Vide Cæsarium Dial. 2. ubi quaerit, πῶς τὸ εὐαγγέλιον σεληνιαζόμενος λέγει τὰς ἐπιληπτικὰς Mich. Pselli opusculi περὶ σεληνιασμόν, cujus initium: Σεληνιασμός φυσικὸν τι τυγχάνει &c. mentio fit apud Leon. Allatum. Σεληνιαίων πάθος Josephus Episc. Methonenfis dixit, uti citat Carolus du Fresne, Glossar. col. 1348.
- (*) Moly Homericum nobis ut & veteribus (quidquid dicant) ignotum. Rutam Silvestrem (πέγανον ἄγριον) quidam, teste Galeno moly vocarunt, alii ἄρμαλαν. (Paul. Aegineta ἄρμαναν habet) Syri βησάσαν. Inde distinguunt inter moly Cappadocicum & Homericum sive Arcadicum. Moly describit Theophrast.

H.

XIII. MOLY,

- Moly (x) radicitus evulsum lumes contra noxia venena
 180. veneficorum atrocium ac fascinationes hominum.
 Ipsum enim Mercurius (y) Ulyssi Laertis filio
 dedit, ut portaret corpori alligatum sui custodia:
 Æxam (z) in insulam quando ad famosam Circes domum
 ibat, multa vero cor cum animo deliberabat.
 185. Non enim scivisset se ut alios potenter subducere
 nisi hoc ipsum dedisset nuntius Argicida.
 Ex terra evulsum simile flore (a) albo

O o o o z

ni-

H Pl. IX. 15, V. Stapel. in not. p. 1127, ut & Plin. XXV. 4. memineruntque huius herbæ varii auctores.

- (y) Homer. Od. K. V. 302. seq. p. 208. de Mercurio qui Ulyssi moly dedit, ut eum contra Circes veneficia armaret. Ἀργειφόντης ab Homero (ut & Hesiod. Oper. V. 77. διακτόρῳ Ἀργειφόντης, & passim) dicitur, quod Argum Mercurius occiderit. V. Schol. breviter ad Iliad. B. V. 103 ad voc. διακτόρῳ Ἀργειφόντη p. 48.
 (z) Homer. Δ. Od. V. 70. Νῆσον ἐς Αἰαίην. insulam in Æxam. & K. V. 135. Αἰαίην δ' ἐς νῆσον.
 (a) Vel simile flori candido, instar lactis splendet, fructum sed postea ferens: Dioscor. IV. 54. ἀνθὴ λευκταίς ὁμοίαι· γαλακτόχροα, florem albæ violæ similem, lactei coloris. Galen. ἀνθὸν γαλακτώδες.
 (b) Moly flore simile est narcisso, quoad florem, qui in caulis ipsius cacumine est albus. & quoad radicem, quæ est intus candida. Radice vero moly est simile narcissi femini, quod est nigrum, teste Dioscor. IV. 161. p. 304. seq. & sic hunc vers. potes vertere: narcisso similis radix nigra cernitur. De radice nigra consentiunt omnes, de flore dissentit Plin. Græcos dum asserit eum luteum pinxisse, V. Salmast. Homon. Hyl. Jarr. C. 39, p. 43. Homer. Od. K. V. 304. Ἐξὶ μὲν μέλαν ἔσκε γαλακτι δὲ ἔκελεν ἀνθὸν, radix quidem nigra erat, lacti quidem similis flore. Ovid. Metam. XIV. V. 291. Homerum sic expressit:

*Pacifer huic florem dederat Cyllenius album,
 Moly vocant superi: nigra radice tenetur.*

- (c) superstitione omni rejecta affirmare licet, quod qui Deum universorum dominum
 rite

Ὡς γάλα λαμπρόν καὶ καρποφόρον, αὐτὰρ ἔπειτα
 Ναρκίῳ ἵκελον ῥίζα Ζοφοειῆς ἰδέσθαι,
 190. Τὴν βοτάνην τῷ σώματι φορῶν ἐχθρὸς ὑπαιλύξεις.

rite absque omni superstitione & errore æqualiter constanterque colunt, & juxta Christi evangelium vivunt, atque ad ipsum castas preces dies noctesque pure mente deferunt, nec malis artibus sunt superabiles, nec dæmonum vi expugnabiles. Origenes idem affirmat VI. contra Cels. p. 302. διαβεβαιούμεθα δὲ ἡμεῖς
 ησ

CAPUT XXVII.

DE APOLLODORO Athenien- si, Antigono Carystio & aliis quibusdam.

Apollodorus Atheniensis. 1. Ejus Bibliotheca num Epitome majoris operis. 2. Scriptores in ea laudati. 3. Editiones vulgate. 4. Promissa. 5. Scripta hujus Apollodori deperdita. 6. Alii Apollodori. 7. De Antigono Carystio. 8. Parthenio. 9. Antonino Liberali. 10.

I.

DE Apollodoro Atheniensi scriptoribusque ejus cognominibus dicturum retrahit prope ac retinet multorum eruditorum calamus in hoc argumento jam exercitatus, Scipionis Tettii, (a) Joh. Meursii,

- (a) Tractatu sive dissertatione de Apollodoro, quæ adjuncta fertur editioni Bibliotheca Apollodori Romæ 1755, 8. cum Benedicti Aegii Spoletini versione & notis, & non ita pridem in auctione quadam publica apud Batavos venit quatuor fere florenis, licet mole perexigua sit.

niveo lacti, post vero semen ferens :

narcisso (b) simile, radix nigra apparet.

190. Si corpus (c) herba hac alligatum erit, manus infestas effugies.

καὶ τὴν πείρα παραλαβόντες, ὅτι οἱ καὶ χριστιανισμόν διὰ τοῦ Ἰησοῦ τὸν ἐπὶ πᾶσι θεο-
ραποῦντες Θεὸν καὶ δίκντες κατὰ τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῦ, ταῖς προσαχθείσαις τε
εὐχαῖς συνεχέσθον καὶ δεόντως νυκτὸς καὶ ἡμέρας χρώμενοι, ἅτε μαργεία, ἅτε
δαιμονίους εἰσὶν ἀλλωτοί.

fii, (b) Gerhardi Johannis Vossii, (c) Johan. Jonsii, (d) Thomæ Galei, (e) ne de Morerio, Hofmanno & Hendreichio (f) dicam. Non omittendum tamen mihi videtur pleniorē hujus lingvæ scripto-
rum notitiā tradere aggresso, nomen inter auctores græcos celeberrimum. Fuit itaque Apollodorus, Asclepiadæ (g) Filius, Atheniensis Grammaticus, discipulus Aristarchi Grammatici & Panætii Rhodii Digenisque (b) Babylonii, Philosophorum Stoicorum. Chronicon suum perduxit usque ad Annum ab Ilii excidio 1040. hoc est Olympiad.

O o o o ;

CLVIII.

(b) In Bibliotheca Attica.

(c) De hist. gr. lib. 1. c. 21.

(d) lib. 2. c. 17. de scriptoribus Hist. Philosoph.

(e) In diss. de scriptoribus Mythologicis cap. 2. seq.

(f) Morerius & Hofmannus in Lexicis, atque Hendreichius in pandectis Brandenburg.

(g) Galeus existimavit Suidam, cum Ἀπολλόδωρον Ἀσκληπιάδην vocat, hoc ipso innuere illum discipulum fuisse Asclepiadæ Grammatici Myræani. At quamvis constat genitivum ita positum nonnunquam præceptorem denotare non semper parentem, (ut exemplis quibusdam docuit etiam Jonsius p. 14) quo minus tamen præsentī loco id mihi persvadeam, facit, quod Suidas mox præceptores Apollodori notat Panætium & Aristarchum. Atque ita video Clarissimum Neocorum quoque in suo Suida verba illa accepisse, ut Apollodorus Asclepiadæ filius denotetur.

(b) Scymnus Chius de Apollodoro nostro agens (licet non nominat) sub initium periegeleos :

Τῶν Ἀττικῶν τις γνησίωπτε Φιλόλογον
Γεγονῶς ἀκκῆς Διογενὲς ὁ Στωϊκῆς,
Συνεσχολακῶς δὲ πολλῶν Ἀριστάρχῳ χροόνον.

(i)

CLVIII. 4. idemque dicavit Attalo secundo Philadelpho Regi, qui obiit Olymp. CLX. 3. ante CHRISTUM natum. Quamdiu postea vixerit Apollodorus, non constat.

II. E scriptis ejus nihil ad nos pervenit præter *βίβλος III.* in qua sicut post Apollodorum libris primoribus suæ Diodorus Siculus (verum non græca tantum sed Barba *μυθολογία* persecutus) veluti per synopsis collegit, quæ de Diis & Heroibus ad Trojana usque tempora fabulosas & genealogias jactabant græci Homerus, Hesiodus, Tragici, Cy *τὰ* præcipue. Inde Salmasius p. 847. ad Solinum Apollodorum cam nihil aliud, quam Epitomen Cycli Epici esse observat. *Εἰς τὸν αὐτὸν δόξαζεν ἑδωκεν. Ὀνομαστίας ποταμῶν καὶ χωρῶν καὶ πόλεων &c.*

Vetus Epigramma:

Αἰῶν σπείρημα αἴφυσ' αἰδύμ' παρ' ἐμῷ
 Παιδείης, μύθ' ἔγνων παλαιγυίας.
 Μὴδ' ἐς Ὀμηρίην σελίδ' ἐμβλεπε, μὴδ' ἐλεγείην,
 Μὴ τραγικὴν Μῆσαν, μὴ μελοδραφίην.
 Μὴ Κυκλίων ζῆται πολύθρον' εἰχον' ἐς μέγ' αἰθρῶν
 Εὐρύσεις ἐν ἐμοὶ πάνθ' ὅσα κόσμος ἔχει.

Josephus Scaliger in elencho orationis Chronol. Parei p. 81. *Apollodori Bibliotheca opus sane ingeniosissimum & elegans fabula est, non si homines, sed si hominibus attributa considerantur, si velimus possumus: καὶ γὰρ αὐτὸς (1) in certum Chronicum conjicere. doctorum sententiam, quibus hoc Apollodori opusculum videretur dignum Apollodoro nostro visum est (2) aut existimata*

(1) Confer H. Doddvelli diff. de ætate Scymni Chii T. 2. Geograph. minorum Asiæ p. 90. seq.

(2) Summa capita totius Bibliothecæ Apollodori, licet eo non nominato reperiuntur de saltatione T. 1 p. 801 - 806.

(3) Genealogicas tabulas XVIII ex Apollodoro concinnatas habes in editione

(4) If. Vossius ad Melam p. 36 *Auctor ille, qui de Diis scripsit quique Apollodorum præfert* (ex Aegii scilicet Spoletini errore titulus Bibliothecæ

ab *Euphorione* (n) vel *Sopatro* (o) concinnata ex libris XXIV. ejusdem Apollodori περὶ θεῶν: argumentis variis confutavit præstantissimus Galeus, hoc præcipue, quod diversum fuerit argumentum, tractandiq; ratio, & quod veteres, ut Schol. Sophoclis, Apollodori Bibliothecam ab opere περὶ Θεῶν diligenter distinguunt, quodq; eorum quæ ex libris περὶ Θεῶν passim allegantur, in Bibliotheca nec vola apparet nec vestigiū. Hæc porro utrum ab ipso auctore in tres libros distincta fuerit, præter Photium, qui βιβλιδάριον vocat, dubium reddunt Codices MSti, in qua illam distinctionem viri docti (p) exstare negant. Librum secundum tamen allegat Homeri Græcus Scholiastes ille, qui sub Didymi nomine ambulat, ad Iliad. α. v. 42. Liber tertius (præter lacunam, quæ Icarî nativitatem, Dædali incarcerationem & utriusque ad Cocalum fugam pag. 238. desiderari notat Galeus, è Tzetza ad Lycophronem illa utcumque sup-
(p)lens)

præfixus est de *Deorum origine libri* III, cum plane diversum opus à Bibliotheca, quæ exstat, fuerit opus Apollodori πολύβιβλον de Diis, alterum vero in Cod. MSS. Vaticano & Palatino, quos inspexit Gudius, tum in aliis Bibliothecarum Italiz, Galliz, Angliz, quos memorat Galeus p. 35 tum apud photium denique nullum alium quam Bibliothecæ titulum habet) ad *Atlantem in Hyperboreis Hesperidas collocat. Sed scriptum illud plane indignum est tanto Grammatico. Plurimæ enim, quæ veteres citant ex Apollodoro de Diis, aut non exstant in hoc libro, aut saltem longè aliter conspiciuntur. Unde liquet scriptum illud vel titulum mentiri, vel aliterius esse Apollodori.* Vossio ad sensus est Henr. Valelius teste Coloncio pag. 97. Opusc.

(n) Ita Barthius ad *ratii lib. I. Thebaid.* Sed *Euphorion* Apollodoro antiquior fuit. Unde Barthium quid scriberet non satis cogitasse affirmat Borremansius libro de Poetis p. 51. Adde Reinesii Epistolas ad Daumium p. 215, 216. Epitomen habere nos Apollodori etiam alibi affirmat Barthius ut LIII. 1. Adversar. sed de *Euphorione* recte tacet.

(o) Ita Tan. Faber ad Apollodorum p. 261. & Reinesius, Epist. ad Rupertum p. 410 seq. quibus fundus sententiæ lux: Photius cod. CLXI. συνείλεται δὲ Σωπατῶν τὰ βιβλίον ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων ἱστορῶν καὶ γραμμάτων. Τὰ μὲν δὲ πρῶτον περὶ τῶν παλῶ ἑλλήνων μυθολογούμενων θεῶν διαλαμβάνει, ὁ συνείληκται ἐκ τῶν Ἀπολλοδώρου περὶ θεῶν γ' λόγῳ. Ἀθηναῖος δὲ ὁ Ἀπολλοδώρου καὶ γραμματικὸς τὴν τέχνην. Οὐκ ἐκ τῆς τρίτης δὲ μόνον ἡ ἐκλογή αὐτῶν πεποιήται, ἀλλὰ δὲ καὶ ὁ καὶ δ' καὶ ε' καὶ θ', τὰ τε καὶ πάλιν καὶ ιβ' καὶ ιδ' τε καὶ ις μέχρι θ' καδ'. Sed parum verisimile est Photium tam male memorem fuisse ut Cod. CLXXXVI non observaret Sopatri se eclogas legere, cum scripsit: ἐν τῷ αὐτῷ δὲ τεύχει (in quo Cononis narrationes) καὶ Ἀπολλοδώρου γραμματικῆ βιβλιδάριον ἀνεγνώσθη μοι βιβλιοθήκη αὐτῆς ἡ ἐπιγραφῆ. Nec video, quo argumento probaverit Valesius hæc non esse Photii. Neque magis momenti videtur, quod

Tan.

plens) extrema parte mutilus est; itaque in editionibus adscriptum, *λείπει πολλὰ, multa desunt*, (q) tres scilicet vel quatuor paginae de iis, quae sub initium libri tertii p. 151. receperat ipse dicturum se de Phædra & Ariadne, de expeditione Amazonum adversus Athenas, de Pelope ejusque regni divisione, de belli Trojani origine, excidio Ilii & erroribus græcorum quorundam post captam Trojam. Quae singula ex eodem Tzetza peti possunt, qui sua videtur ex Apollodoro mutuatus esse.

III. Scriptorum, qui Apollodori in Bibliotheca laudantur, Catalogus (r) hic est:

Acusilaus p. 68. 69. 78. 108. 160.	Demaratus 52.
187. 203. 212. 231.	Dionysius (x) Mytilenæus 51.
Alcæonidis (r) scriptor 34.	Eumelus Poeta 189. 190. 203.
Apollonii Rhodii Argonautica 55.	Euripides 72. 179. 186. 193.
Asclepiades Myrleanus 70. 151.	Herodotus 52. 167.
Asius (r) Poeta 189.	Hesiodus 33. 54. 68. 69. 78. 81. 167.
Castor (u) Chronographus 69.	178. 193. 224.
Cercops Milesius 70. 77.	Hesiodi Aspis 84.

Ho-

Tan. Faber p. 263. *Alibi dixit* (Apollodori Bibliotheca) *Acacum servare claves Inferorum, quod videri possit esse ab homine Christiano, quanquam scio Poetam dixisse πύλους ἄδης. Alibi etiam ἀνίστασθαι videtur usurpasse eo sensu quo scriptor nostri, alibi alia.* Sic & inferum claustra dixit Apulejus XI. Miles. & σκάτῃ πύλας Euripides. Confer Pausaniæ locum & Axiochi platonici in notis Galei ad Apollodor. p. 52. Vindetum de vita functorum statu p. 28. & Grotium ad Apoc. I. 18. Apud Platonem quoque in Politico legas ἐκ τῶν τετελευκέντων αὐ καί μενων δὲ ἐν τῇ γῇ πάλιν ἐκείνους αἰώνους ἡσθ' ἀναστῆσθαι μένους.

(p) Gale diss. de scriptoribus Mytholog. p. 40.

(q) Id. in notis ad Apollodor. p. 95 seq.

(r) Paginarum numerus respicit editionem Galeanā, in qua liber secundus pagina 67. tertius p. 147. incipit.

(s) Allegatur etiam à Strabone, & videtur fuisse pars Cycli Epici, perinde ut Naupactica, Νόσοι, Θηβαίς.

(t) Asium Poetam præter eundem Strabonem laudant Pausanias & Athenæus.

(u) Hunc Castorem Rhodium nonnulli, Vossium secuti, Apollodoro crediderunt juniorem & Bibliothecam ideo Apollodori esse haud posse. Sed rectius Jonsius lib. 2. c. 15. qui Apollodori æqualem fuisse observat.

(x) De Dionysio hoc Cycli Historici scriptore dixi lib. 2. c. 2. inter scripta Homeri deperdita vel ei supposita num. 15.

Homerus 9.78.81.148.167.

Mnesagoras 199.

Naupacticon scriptor 199.

Orphici 199.

Panyasis 15.199.224.

Pherecydes 12.15.24.52.70.95.

132.148.157.177.189.213.

Philocrates 121.

Pisander 34.

Stesichorus 199.

Thebaidos scriptor 33.

Telephilla 167.

Tragici 69.77.78.

IV. Editiones Bibliotheca Apollodori.

1. *Benedicti Aegii Spoletini*, cum ejus versione * & notis ac *Scipionis Tetti* de Apollodori commentario Rom. 1555. 8.

2. *Commeliniana* cum ejusdem Aegii Spoletini versione, & variis lectionibus ab Hieronymo Commelino collectis, qui Græca ad plures MStos cōdices, Palatinos præcipue castigavit. Heidelberg. 1599. 8.

3. *Lugdunensis* cum eadem versione Lugd. 1608. 8.

4. *Tanaquilli Fabri* cum eadem Spoletini versione sed à Fabro variis locis emendata, & notis quibusdam græca castigantibus Salmurii 1661. 8. Justum commentarium idem Faber olim parasse se in Apollodorum significaverat Claudio Sarravio, sed postea mole deteritus consilium abiecit, ut testatur p. 259. *Ubi tantam vllw*, inquit, *quæ à me hinc & hinc congesta fuerat ex Pausania, Plutarcho, Poetis Græcis latinisque, scholiastis veteribus, Luciano, Origene, Tertulliano, Clemente, Lactantio, Herodoto, Gyrardo, Meursio, Vossio, Bochario* totque aliis bonarum literarum proceribus, *ubi, inquam, illam congeriem contemplatus sum, cæpi cohorrescere, & consilium ipse damnavi meum.* Editio certe in tantam molem excrevisset, ut sine muli *Mariani* opera circumferri liber non potuisset.

5. *Thomæ Galei*, qui inter quinque (2) scriptores antiquos græcos historiæ Poeticæ primum locum dedit Apollodoro, & dissertationem de scriptoribus ipsis, Apollodoro præcipue præmisit, libros in capitula divisit, versionem Aegii à Fabro interpolatam adjunxit, denique

P p p p

ta-

* Reprehenditur à Barthio III. ad Statin. p. 1585.

(2) Reliqui quatuor sunt, *Cononis* (de quo supra c. 15.) narrationes & *Ptolemæi Hephaestionis* (de quo infra libro quarto in Grammaticis) libri VII. (sive potius utriusque operis excerpta è Phoriti Bibl. cod. 186. & 190.) *Parthenii* Nicæni narrationes de amatoriiis affectionibus & *Antonini Liberalis* transformationum lylogæ, de quibus duobus postremis mox sum dicturus.

tabulis Genealogicis ac notis pereruditus Apollodorum illustravit Paril, 1675. 8.

Gallice, interprete *Jano Passeratio*. Parisi. 1605. 12.

Latine Antvverp. 1565. 8. & Lovanii 8. anno eodem.

V. Editiones promissæ.

Dolendum est *Bacheti Meziriaci* & *Henrici Valesii* commentarios in Apollodori Bibliothecam intercidisse. De illo *Claudius Sarrauius* p. 99. Epist. ad Alex. Morum data 14. Martii 1644. *Burgi Sebustianorum* obiit ante decem aut circiter annos vir insignis *Caspar Bachetus Meziriacus*. Habere se dicebat pararum Apollodorum cum eruditissimis commentariis, in quibus omnis Mythica Theologia explicatur. Vixerat doctus & accuratus ut constat ex ejus libello de *Aesopo* & fabulis *Aesopiceis* aliquotque sacris Epistolis ad *Ovidianarum* exemplum concinnatis, quæ omnia video à magnis viris in summo pretio haberi. Sane concidisse fertur spes omnis edendi hujus operis, etli Anno 1661. adhuc *Tan. Faber* scripsit in notis ad Apollodorum pag. 259. Præterea nondum fortasse desperandum est promissos olim *Meziriaci* commentarios editum iri; Ille certe aliquid præclarum & se dignum præstiterit, qui quidem longe doctissimus fuerit, rem amplam habuerit, & otio abundavit plurimo. De *Henrico Valesio Colomesius* in opusculis pag. 97. Parmi ses ouvrages Manuscrits il me dit qu'il avoit des remarques sur l'Apollodore qui écrit de *Dius gentium*, qu'il distingue tres doctement avec l'excellent Mr. *Vossius* sur *Pomponius Mela*, de celui dont nous avons la Bibliothèque.

VI. Scripta Apollodori deperdita.

περί τῆς Ἀθήνησιν ἐταιρείδων. Athen XIV. p. 586. 591. Etymol. M. Harpocrat. & *Suidas* in *ναῖνιον* ac *Φαιος ἐτάτη*.

Ἀρτιγραφὴ πρὸς τὴν Ἀεὶσοκλέους Ὀπισθολωῶν Athen. XIV. p. 636.

Τῆς ὠιδίας, κωμικῶν μέτρων. Chorographia, versibus jambicis. *Strabo* XIV. p. 677. *Steph.* in *ἀβυλλοὶ* & *αὐγίλα*, *γαυράμηλα*, *νῆβαι* & *ἐρρίται* ubi vide *Holsten.* At apud *Tzetzem* III. hist. 100. τὸ περὶ νήων, πῶς λεων καὶ δῆμων βίβλιον non referendum est ad Apollodorum, cujus nomen præcessit, sed *Stephanum Byz.* cujus nomen sequitur, quod ex particula ἡ videtur esse perspicuum.

Περὶ Δηλίων non videtur librum scripsisse Apollodorus, sed obiter de illis quædam tradidisse in opere Etymologiarum, vel alio volumine. Vide

Vide Athen. IV. p. 172. seq. In iisdem etymologiis forte tradidit quoque rationem proverbi *ῥαῦς περιφύει*, quam ex Apollodoro repetunt Hesychius & alii. Sic rursus apud Athenæum XI. p. 482. *κύμβα πτήριον Ἀπολλόδορον παφίαις*, male de d amate Apollodori Comici cui titulus fuerit *πάφισι* cogitarunt viri docti, nam sensus est, apud Paphios cymbam fuisse nomen poculi, idque tradidisse Apollodorum ἐν τῷ περὶ ἐτυμολογῶν, ut diserte legas pagina proxima 483.

Δογματῶν συναγωγή. Laert. Chrysippo VII. 181. est Apollodori Ephilli Stoici de quo dixi cap. 15. hujus libri, & quem Laertius in Zenone VII. 39. diserte laudat ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τὰ δόγματα εἰσαγωγῶν.

Περὶ Ἐπιχαρμῆ sextum librum allegat Suidas in *καρδιώτην*. Epicharmum *καμφοδορῶτον* in tomos sive volumina decem digessit Apollodorus Atheniensis teste Porphyrio in Plotini vita.

Ἐτυμολογία. Varro lib. IV. & V. de Lingua Lat. Harpocrat. Etymol. M. Schol. Apollonii & Librum *secundum* Athen. III. p. 63.

Ἡθική quam laudat Laertius in Zenone, Apollodori Ephilli fuit.

Περὶ θεῶν opus de Diis in XXIV libros distributum, teste Photio: quo tempus *ἀθῆλον* illustraverat Apollodorus, ut in Bibliotheca quæ exstat tempus *μυθικόν*, & in Chronicis tempus *ιστορικόν*. Vide Galei diss. de scriptoribus Mytholog. c. 4. Sopatri eclogas *περὶ τῶν παρ' ἑλλήσι μυθολογούμενων θεῶν* ex Apollodoro concinnatas memorat Photius Cod. CLXI. Librum *Primum* Apollodori *πρὸς θεῶν* allegat Steph. in *Δωδώνη*. *Secundum* Stobæus Eclog. Phys. & Erotianus sive Herodianus in *χάριτες*. *Sextum* Harpocrat. in *δοπομπάς*. *Nonum* Steph. in *Ἀρεῖ* & *παύ*. *Quartum decimum* Macroh. 1. 17. Sat. *Decimum sextum* Steph. in *Ἀρεάς*. *Decimum septimum* Schol. Sophoclis Oedip. Col. v. 481. *Picissimum* Porphyrius fragmento de Styge apud Stob. Eclog. Quamplurimis aliis idem opus laudatum sine librorum discrimine, ut idem præstantissimus Galeus annotavit. Sæpius illud respicit Gzetzes ad Lycophronem, cum Apollodorum historicum Atheniensem allegat.

Περὶ θηρίων. Athen. XV. p. 681.

Apollodorum ἐν τῷ πρὸς κρατήρεσσι *ῥησιδεῖς* de vocabulo crateris allegat Athenæus XI. p. 501. videtur respicere idem scriptum XI. p. 479. a. & 497. f.

Περὶ νῆων καταλόγος libri XII. de navium Catalogo apud Homerum, opus

P p p p 2 lu-

Iuculentum. Porphyrius apud Eustathium ad Iliad. β. p. 199. καὶ Ἀπολλίδωρ ὁ Ἀθηναῖος ἐπραγματεύσατο τὰ περὶ τὴν καταλογὴν ἀρίστα ἐν δωδεκά βιβλίοις. Laudat & respicit passim præter eundem, sed cuius tempore jam periisse videtur Eustathium, & auctorem schol. minorum in Homer. Strabo, ut VI. p. 254. IX. p. 405. 416. X. p. 453. 457. 460. XIV. p. 677. 678. 680. Reprehendit & quandoque ut VII. p. 298. XII. p. 553. seq. XIV. p. 677. seq. Librum primum allegant Scholia minora ad Iliad. β. 103. Steph. in ἀρχαῖα, & πλαταιαὶ secundum Strabo I. p. 31. VII. p. 298. Scholia minora ad Iliad. α. 42. Tzerzes Chil. VII. v. 761. quintum Athenæus III. pag. 82. septimum Steph. in κορώνη. Laudatur etiam hoc opus à Schol. Apollonii III. 1089. & Steph. in τὰ ἐν δῶ.

Περὶ νομοθετῶν librum secundum citat Laert. in Solone lib. 1. sect. 58.

Apollodorus ἐν τοῖς Ὀμηρ. Schol. Nicandri p. 80. Videtur respicere libros in navium Catalogum, de quibus jam dixi.

Περὶ μύθων καὶ τεφθαίων. Athen. XV. p. 675. Forte Apollodori Medici.

Περὶ θεῶν. Athen. XV. p. 682. sunt Apollodori Artemitæ, de quo infra.

Περὶ Σώφρωνος de Sophrone sive commentariorum in Sophronis mimos libri, Athen. III. p. 89. VII. p. 281. Etymol. M. in ἀλφειῖς, ἀλφειῖς &c. Librum tertium allegat Athen. VII. p. 281. quartum Schol. Aristophanis ad Vesp. v. 483. Confer Casaubonum ad Athenæum VII. 6.

Περὶ φιλοσόφων αἰρέσεων. Laert. in Solone lib. 1. sect. 60. nisi sit Apollodori Ephilli Stoici.

Τραγικῶν primum auctorem fuisse Apollodorum scribit Suidas in Ἀπολλόδ. & τραγῆματι. forte quod primum jambis scripsisset res serias Historiam scilicet & Geographiam. Confer Galei diss. de scriptoribus Mytholog. p. 47. seq.

Φυσικὴ, sive Φυσικὴ κατ' ἀρχαίαν Laertio in Zenone laudata, auctorem potius habuit Apollodorum Ephillum Stoicum.

Χρονικὴ sive χρονικὴ συντάξις à Troja capta ad sua usque tempora, versibus jambicis, opus historiam annorum 1040. complexum atque Attalo Philadelpho Pergami Regi dedicatum teste Scymno Chio. Vide Galei diss. de scriptoribus Mytholog. c. 6. Menagium ad Laert. lib. 1. sect. 37. Librum primum, secundum, tertium & quartum Chronicorum laudat Stephanus Byz. tertium etiam Laertius IV. 23. 28. octavum hujus ut videtur operis Syncellus p. 185. Allegantur etiam iam

iam Apollodori Chronica à Diodoro Sic. Strabone, Luciano in longævis, Gellio XVII. 4. & aliis quam plurimis. Confer Jon-
sium p. 194. Præcipue diligenter eo in ætate Philosophorum af-
signanda usus est Laertius.

VII. Apollodori plures.

Apollodorus Adramyttenus. Strab. XI. pag. 525. sed legendum videtur Ar-
temites. Ita quoque fortassis p. 516.

Apollodorus Archiretus de quo supra c. 24. hujus libri §. 2. Vide & no-
tas elegantissimi Hemsterhusii ad Pollucis X. cap. 51.

Apollodorus Artemites, Parthica scripsit memorata Straboni II. p. 118. XI. p.
509. & initio libri XV. Athenæo XV. p. 682. ubi librum *quartum*.

Apollodorus Aspendius Philologus in veteri Inscriptione Ephesina apud præ-
stantiss. Sponium: ἡ βελή ἐτίμησεν Πόπλιον Ἄϊλιον Φλαβιανὸν Ἀπολλό-
δωρον Ἀσπένδιον Φιλόλογον. Τὸ ᾧ μνημεῖον κατεσκευάσεν Πόπλις Ἀι-
λίου Φλαβιανὸς ζώντης ὁ ἀδελφός αὐτοῦ.

Apollodorus Atheniensis, pater Archelai qui Socratis Magister fuit. Laert.
II. 16. Justinus Mart.

Apollodorus Atheniensis Comicus, de quo supra lib. 2. c. 22.

Apollodorus Atheniensis, pictor, infra in σκιαγραφοῖς.

Apollodorus Carystius Comicus de quo supra lib. 2. c. 22.

Apollodorus Citieus. (al. Scilleus) ac *Tarentinus* laudantur à Plinio XX. 4.
Forte alter horum Galeno laudatus scripsit περὶ θηρίων de bestii venen-
atis Schol. Nicandri p. 50. b. & Plin. Indice lib. XI. περὶ μυρῶν καὶ
σεφαίων Athen. XV. p. 675. Plin. de odoribus indice lib. XII. & XIII.
περὶ βοτανῶν. Schol. Nicandri p. 47. b. *Apollodorus Medicus* in volumi-
ne quo spasiit Ptolemæo Regi quæ vina biberet. Plin. XIV. 7.

Apollodorus Coryceus Clem. Alex. V. Strom. p. 570.

Apollodorus Cumanus Grammaticus primus & Criticus dictus Clem. Alex.
I. Strom. p. 309. Amphictyonibus honorem tribuentibus. Plin.
VII. 37. Hist.

Apollodorus Cyrenæus Grammaticus Schol. Eurip. Oreste v. 1485. Etymol.
M. in βωμολόχοι Athenæus XI. pag. 487. Suid. in ἀντικρυς &
βδελύσσω. De poculis scripsisse innuit Athen. XI. p. 573. Etiam
de Diis aliqua composuit si credimus Natali Comiti III. 16. 17. 18.

- Apollodorus Cyzicenus* Laert. in Democrito IX. 38. male Apollodotus legitur apud Clementem II. Strom. p. 417.
- Apollodorus Democriti* affectator qui Magica scripsit. Plin. XXIV. 17.
- Apollodorus ὁ Δωριεύς* Schol. Theocriti Idyll. I. v. 52.
- Apollodorus Ephyllus*, Stoicus, cujus est ἡσικη laudata Laertio in Zenone & φυσικη (ἡ πρὸς τὰ ἀρχαία) quam citat idem Laertius & Stobæus p. 20. Eclog. Vide quæ notavi supra c. 15. hujus libri, & Suidam in θέων. Idem forte est Apollodorus quem cum Chrysippo jungit Tertull. c. 15. de anima.
- Apollodorus Epicureus* ἐν πρώτῳ περὶ τῆς ἐπιμέλειας. Laert. X. 2. Mentio ejusdem sect. 10. & forte 25. ubi κηπιουργὸν vocatur, quasi regnum quoddam tenens in horto sive Schola Epicuri, & quadringentorum amplius voluminum auctor, ac præceptor Zenonis Sidonii.
- Apollodorus Frythæus* Lactant. lib. 1. c. 6. & de ira Dei c. 22.
- Apollodorus Gelous*, Comicus, de quo supra lib. 2. c. 22.
- Apollodorus ὁ θεάψιας τῶν ὕμνων*. Erotian. in τῶν θεῶν.
- Apollodorus Lemnius* περὶ γεωργίας. Aristot. Politic. lib. 1. c. 7. Varro de re rust. Plinius indice libri 14. 17, 18.
- Apollodorus Logisticus*, Laert. Solone I 25. & Pythagora VIII. 12. Ἀπολλοδοῦρος Ἀθηναῖος X. p. 458. Male Apollodorus apud Plutarchum de non svav. viv. secundum Epicur p. 1094.
- Apollodorus Mechanicus* & Architectus de quo dixi cap. 24. hujus libri §. 2.
- Apollodorus Megarensis* allegatur à Stobæo ut notavit Scipio Tettus & qui ex eo pleraque retulit Simlerus in Bibl.
- Apollodorus Nicæus*. Stephanus in Νίκαια. Male καίαν in Meursii Bibl. Græca p. 1232.
- Apollodorus Pergamenus* Rhetor qui Augustum Imp. Apolloniæ instituit, auctor sectæ Apollodoreæ. Strabo XIII. p. 625. qui & ejus τέχνας memorat. Allegatur sæpiusculè à Quintiliano, etiam in dialogo de Oratoribus. Vide & Sveton. Augusto c. 89. Meminit & Plinius (nisi Apollonii nomen reponendum, indice lib. XV.) Eusebius Chron. & Lucian. Macrobiis, qui 52. annos vixisse testatur.
- Apollodorus, Peripateticus* forte, ad quem Epistola à Lynceo Samio Theophrasti discipulo scripta laudatur ab Athen. IX. 14.
- Apollodorus Phalereus* Socratis amantissimus, aliis omnibus asper, ideo μαλακὸς dictus. Plato Symposio, Plutarch. Catone minore In Epistolis Socraticis Allatianis p. 46, vocatur μαλακός, forte quod So-

Apol-

crati morituro tulit tunicam ex pretiosa lana pulchreque textam & simile pallium, rogavitque ut sic ornatus demum cicutam biberet. *Ælian. I. Var. Hist. c. 16.*

Apollodorus Rhetor. Vide supra, *Pergamenus.*

Apollodorus σκιαφερέτης circa Ol. XCIII. *Plin. XXXV. 9. Eustath. ad Iliad. κ.* Franciscus Junius Catalogo pictorum p. 24.

Apollodorus Scilleus Supra in *Citico.*

Apollodorus Socraticus, vide paulo ante, *Phalereus.*

Apollodorus statuarius *Plin. XXXIV. 8.*

Apollodorus Syllus. *Cic. 1. de natura Deor. Nisi potius distincte legendum*

Apollodorus, Syllus.

Apollodorus Tarentinus Supra in *Citico.*

Apollodorus Tarsensis Tragicus, de quo supra lib. 2. c. 19.

Apollodorus Telmiffensis αἰὼρ ἐκλόγῃ, de somniis scripsisse videtur. *Laudatur Artemidoro lib. 1. c. 82.*

Non raro etiam Apollodori nomen pro Apollonio positum observarunt viri docti, ut apud Stephanum, ubi Apollodori *Carica* allegantur, vel ubi *Pontica*, ut in Scholiis ad Apollon. Rhodium. Etiam Apollodorum Ephesium ingerunt nonnulli pro Artemidoro.

Fuit & Apollas adversus quem scripsit Chrysippus teste Laertio, VII. 193. 197. nescio an is qui Apollodorus dicitur apud Ciceronem 1. de natura Deor. c. 24. *Zeno quidem non eos solum qui tunc erant, Apollodorum, Syllum, ceteros fugebat maledictis &c.* Ita enim rectius videtur locus iste legi in melioribus edit. quam ut alii conjungunt velut unius hominis nomen, *Apollodorus Syllus.* At Apollas ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόντων, laudatus Athenæo IX. pag. 369. idem videtur viris doctis qui Marciano Heracleotæ p. 63 est Ἀπελλᾶς ὁ κυρλωαῖος, & cujus Δελφικᾶ allegat Clementis protreptico p. 31. Fuit & Apellas scepticus apud Laert. Timone IX. p. 597. ubi citatur ejus liber cui ab alio Sceptico hujus nominis titulum fecerat Agrippam. Etiam apud Sextum Empiricum mentionem hujus Apellæ fieri, notavit Meursius, qui locus me fugit. Alios Apellas refert Menagius ad Laertii Chrysippum pag. 342. & Grotius ad Rom. XVI. 10.

Non omittendus & Apollos in sacro Actorum Apostolicorum libro XVIII. 24. & 1. Cor. I. 12. III. 4. &c. & Tit. III. 13. atque in Clementis Romani Epistola c. 47. memoratus, quia Ἀπὸλλῶς per contractio-

nem pro Apollodoro dictum esse notavit Salmasius Epist. ad Menagium de Herode infanticida p. 65. Ἀπολλῶς ὁ Ἀλεξανδρεὺς λόγιος, ὁ ποιητὴς τῶν χειρῶν μαθητῶν inter discipulos Christi rigator, ita enim reddenda mihi videntur verba S. Nili II. 49. Epist. vir Alexandrinus ex Judæis valde eloquens & perfectus in lege, Episcopus Corinthiorum. S. Hieron. in Tit. III. 13. De eo consulendi Jo. Prideausius Opp. latin. p. 463. seq. & Clarissimus Vitranga III. 21. Var. Obf.

Apollodorus ἐν ῥυτίῳ allegatur à Plutarcho quæst Græc. p. 301. nec dubitarunt aliqui ῥυτίον Apollodori Comici dramatibus adscribere. Sed locum consideranti patebit Historicum opus respici, Apollodori forte Tarentini, & fortasse pro ἐν ῥυτίῳ legendum est ταρυντίος, licet de Tarentinorum duce Dinone alius quoque Apollodorus tradere hoc potuerit quod commemorat jam dicto loco Plutarchus, eum præcone suffragia plura contra sententiam lata jactante, prætulisse pauciora, ἀλλ' αὐταί, inquit, βελτίους, at hæc meliora sunt.

Prætero alios Apollodoros ut *Tyrannum Cassandrensem* de quo *Ælianus* XIV. 41. XV. 15. Var. Excerpta Peiresc. p. 265. Plutarch. de fera numinis vindicta p. 555. 556. Polyænus, Muret. XVII. 17. Var. lect. &c. *Cyzicenum, ducem Atheniensium*, *Ælianus* XIV. 5. Var. Apollodorum *Amphipolitanum* præfectum Babylonis *Diodor. Sic.* XVII. p. 538. *Curt.* V. 9. *Arrian.* VII. p. 161. seq. *Apollodorum Siculum*, Plutarch. *Cæsare* p. 731. *Apollodorum* sub *Honorio & Arcadio Imp.* Comitem & Procos. *Africæ*, ad quem aliquot *Symmachii* Epistolæ extant. Conf. *Jac. Godofredus* in prosopographia *Cod. Theodosiani* pag. 350. seq. T. 6. Fuerunt & Apollodori inter Archontes *Athenis* Ol. LXXXVII, 3. CVII, 3. CXIV, 4. CXV, 2.

VIII. Apollodoro subijciam ANTIGONUM, illo licet antiquiorem, utpote qui sub *Ptolemæo Philadelpho* scripsit. (a) Hujus unicus libellus ad nos pervenit ἐστὶν ὁ ἀπολλοδώρου σωμαγωγῆς, *Historiarum mirabilium collectio*, qua mirandæ (b) & singulares observationes de animalibus & aliis rebus naturalibus breviter referuntur, excerptæ ex auctore libri de admirandis auditionibus qui inter *Aristotelis* scripta (c) legitur (à cap. XXXII - CXXVII.) tum è *Callimachi* (d) ἐκλογῇ τῶν θαυμάτων.

(a) H. Dodwell, diff. de ætate peripli Hannonis §. 21. Voss. Hist. Gr. lib. 1. c. 12.

(b) Alios mirabilium & paradoxarum narrationum scriptores retuli lib. 1. c. XX. §. IV.

(c) Vide quæ supra cap. VI. §. XXI.

(d) Observatum hoc clarissimo Bentleio, qui multa Antigoni loca egregie illustrat atque emendat in fragmentis *Callimachi* p. 328. seq.

ᾠδαῶν (à cap. CXLIV - CLXXXIX. five ad finem libri) & aliis quibusdam scriptoribus, quorum Catalogum è Meursii editione subjunxi:

Æschylus ποξότις. cap. 127.

Alcman. 27.

Amelesagoras Atheniensis Ἀτθίδι.

12.

Amometi αἰάπλης ἐκ Μέμφεως εἰς πλὴν καλαμῶν ἰσοδῶν κελῶν.

164.

Archelaus Ægyptius πρὸς ᾠδαῶν. 23.

Περὶ θαυμασίων. 96.

Aristoteles. 18. 23. 26. 31. 43. 52.

159. 185.

πρὸς ζώων 66.

Callimachus 177. Ægyptius 51.

Callimachi Cyrenæi ἐκλογὴ παρὰ δόξαν. 144.

Ctesias 16. 160. 165. 181. 182.

Eudoxus 135. 144. 153. 162. 169.

177. 178.

Hellanicus Lesbios 109.

Heraclides 167.

Herodotus. 25.

Hippon Rheginus. 133.

Homerus 28.

Lycus 66. 148. 170. 175. 183. Rheginus 154.

Megasthenes Ἰνδοκοῖς 147.

Myrsilus λεσβιακοῖς 5. 17. 129.

Nicagoras 137.

Phanias 171. 187.

Philetas 8. 23.

Philo Ἀφισοπικοῖς 160.

Philoxenus. 141.

Pindarus 155.

Polycritus 150.

Σαμιακῶν ὄρων auctor 132.

Theophrastus 145. 174.

Theopompus 14. 15. 131. 152. 156. 180. 186. 189.

Timæus. 149. 155. 168. Ejus Σικελικῆ ἱστορίας 1.

Zenophilus 166.

Primus Antigonum Græce & latine cum versione sua edidit Guil. Xylander descriptum è Bibl. Palatinæ *vetustissimis membranis, rarissimo mihi que alias nunquam viso litterarum genere conscriptis*, quæ ejus sunt verba in præf. ad Albertum à Steten. Prodiit Xylandri editio una cum M. Antonini libris εἰς ἑαυτὸν & Apollonii Dyscoli θαυμασίοις, ac Phlegonte Tralliano, Græce, & seorsim latina Xylandri horum librorum versione Basil. 1568. 8. Joannes deinde Meursius Antigonum seorsim edidit cum interpretatione Xylandri, addiditque eruditas notas Lugd. Bat. 1619. 4. exemplis quibusdam hujus editionis annum 1622. præferentibus. Nam Londinensem Hendreichio memoratam Chimæricam esse existimo,

Qqqq

stimo,

stimo, neque vidi alteram Xylandri Argentoratensem quam idem commemorat Anni 1590. 8.

Præter hanc ἱστορίαν ἀποδόξων συναγωγὴν Phlegontic 28. mirabil. & Stephano Byz. laudatam in * γύαρ, scripserat Antigonus Carystius etiam alia, ut:

Bίης five vitas Philosophorum Laertio & Athenæo, Eusebio XIV. 18. præp. & Hieron de script. Eccl. celebratas de quo opere videndus Jonsius II. 4. Respicit & Suidas in ἀποθλασθίας.

περὶ ζώων Hefych. in ἱλίοι

Περὶ ἐξέως Athen. III. p. 88. VII. p. 297. 303.

Poema Heroicum cujus titulus Ἀντίπαρ, Athen. III. pag. 82. qui duos inde versus adducit.

Videntur etiam huic Antigono tribuendæ ἀλλοιώσεις five Metamorphoseon liber quem laudat Antoninus Liberalis c. 23. At ἱστορία καὶ ὑπολήψεις quæ ex Athenæi XIII. p. 610. inter scripta hujus Antigoni doctissimus Vossius refert, Carystio Pergameno tribuenda sunt ex plurimis aliis. Athenæi locis, non Antigono qui à patria Carysto Euboeæ civitate Carystius dicitur. Alii fuerunt (1) Antigonus Alexandrinus Grammaticus allegatus ab Erotiano in proœmio & in περιεργί. Hic forte respicitur à Scholiaste Nicandri, ubi citat Antigonum. (2) Antigonus Cumanus qui de re rustica scripsit, laudatus Varroni, Plinio, Columellæ. (3) Antigonus pictor qui de pictura scripsit teste Plinio XXXV. 10. περὶ πινάκων, De tabulis pictorum. Laert. Chrysippo VII. sect. 188. Diverfus ut videtur (4) Antigonus qui de toreutice scripsit, teste rursus Plinio in indice libri XXXIV. Hunc inter statuarios commemoratum de arte sua scripsisse ait XXXIV. 8. Videtur etiam fuisse (5) Antigonus quidam Mathematicus, ut ex auctore scholiorum Græcorum in tetrabiblon Ptolemæi p. 201. Meursius colligit, idem ut suspicor qui inter Arati interpretes recensetur. (6) Antigonus Rex Macedoniae cujus Epistolam ad Zenonem Citieum refert Laertius VII. 7. Eruditionem hujus Antigoni Diocles in Epistola περὶ φυλακτικῇ apud Paulum Æginetam lib. 1. c. ult. prædicat his verbis: ἐπειδὴ σοι συμβαίνει μυστικώτατα πάντων βασιλείων γεγονέναι, καὶ πλεῖστον χρόνον βεβιωκέναι, φιλοσοφίας τε πίσης ἐμπειροὺς ὄντας τυγχάνειν, καὶ τοῖς μαθηματικοῖς ἀποσταγανίσιν, ὑπολαμβάνων βασιλικῶν καὶ οἰκείων ἔργων τῇ φιλοσοφίᾳ πῶς περὶ τ' ὕμνων ἀκούωτε καὶ

ἀντὶ τῶν γεγραμμένων. Fueritne is auctor *ᾠηγήσεως Μακεδονικῆς* audatæ à Stephano in *ἁβαντίς*, dubito. Alius certe (7) Antigonus Italicæ Historicæ scriptor quem laudat Festus in Romam, & Dionysius Hal. Antiqu. p. 5. At Plutarchus in Romulo p. 28. Antigoni Regis dictum refert, non ut Vossio visum, Antigoni scriptoris Italicam historiam respicit. (8) Antigonus Medicus insignis castrensis cujus pastillum ad capitis dolorem refert Galenus 2. de medicam. secundum locos c. 2. Meminit ejusdem Marcellus Empiricus & collyrium ejus commendat c. 8.

IX. Cum Apollodoro Clariss. Galeus edidit PARTHENII Nicæni *volumen quod de amantibus composuit* uti Probus ad Eclog. 3. Virgilius vocat ad c. 15. hujus libri respiciens: sive narrationes soluto sermone scriptas de iis quæ amantibus acciderunt: *Παρθενίῳ Νικαέως περὶ ἐρωτικῶν παθημάτων* ad Cornelium Gallum * qui sub Augusto Imp. floruit & vivacitate carminum excelluit, ad quæ componenda perquam opportunam hujuscemodi narrationum lectionem ipsi commendat, *τὰ πλεῖστα αὐτῷ τε παρέσαι εἰς ἔπη ἢ ἐλεγείας ἀνάγειν τὰ μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἀρμόδια* &c. scriptores è quibus narrationes suas collegit Parthenius, hi sunt:

Alexander Ætolus, ex cujus carmine Elegiaco cui titulum fecerat Apollinem profert versus quatuor & triginta. c. 14.

Andrisi Ναξιακά. c. 9.

Apollonii Rhodii Ἀρροναυπηκῶν α. c. 28. καὶ c. 1. sive κάλυψ κτίσις, c. 11. Poema Epicum cujus decem versiculos Parthenius conservavit, emendavit If. Vossius ad Melæ lib. 1. c. 16.

Aristocritus c. 11.

Aristodemus Ὀνυσσεύς ἐν ἀἰσθητικῶν. c. 8.

Aristoteles c. 14.

Asclepiades Myrleanus Βιθυνακῶν α. c. 35.

Cephalo Gergithius ἐν Τρωϊκοῖς. c. 4. & 34.

Declades, c. 13.

Diodorus ἐπαίτης (Gesnero Medicus, Vossio circulator: sed interpret forte

Qqqq 2

* Xylander in Stephano suo Byz. annotavit Antigonum Carystium hunc ipsum esse cujus *Θρυάσια* nuper in lucem emisit. Non primum itaque hoc à Meursio observatum fuit.

* De hoc Gallo videndus Vir doctrina & ingenio præstans Justus Fontanini libro de scriptoribus Foro-Julienfibus,

forte rectius legit *Εἰσες*) ἐν ἐλεγείαις. c. 14. Galeus in notis ad Parthenium pro *Diodoro* mavult *Dionysiodorum* Troezenium. Vossius lib. de poetis Græcis, memoriæ ut videtur lapsu pro *Diodoro* *Dionysium* posuit.

Euphorion Ἀπολλοδώρῳ. c. 28. Θεακίς. c. 13. & 26.

Hegesippus Μιλησιακῶν α'. c. 16. Παλλήνιακοῖς. c. 6.

Hellanicus Τρωϊκῶν α'. c. 34.

Hermesianax c. 22. Λέοντι (sive Λεοντίῳ ut apud Antoninum Liberalem c. 39.) cap. 5.

ὁ πῶς Λεσβὸς κτίσιν ποιήσας (Apollonius forte Rhodius) c. 21, ubi ex illo poemate versus Heroicos viginti & unum affert.

Licymnius Chius μελοποιός. c. 22.

ὁ πῶς Μιλησιακῶν. c. 14. Vide supra in Hegesippo.

Moero, Μοιρῶν (poetria Byzantia) ἐν ταῖς ἀραῖς. c. 27.

Neanthes ἐν β'. c. 33.

Nicænetus c. 11. Λύκῳ. c. 1.

Nicanter c. 34. ἐν τῷ περὶ ποιητῶν. c. 4.

Phanias Eresius. c. 7.

Philetas ἐρμῇ. c. 2.

Phylarchus c. 25. & 31. ἐν ιβ'. (interpres libro IV.) c. 15.

Simmias Rhodius c. 33.

Sophocles Εὐρυάλῳ. c. 3.

Theophrastus ἐν τῇ πρὸς τὰς καιρῶν, (interpres libro IV.) c. 9, ἐν α' τῶν πρὸς τὰς καιρῶν. c. 18.

Timæus Σικελικοῖς. c. 25.

Xanthus Λυδιακοῖς. c. 33.

Primus hunc scriptorem in lucem edidit cum versione sua *Johannes Cornarius* Zviccaviensis, Basil. 1531. 8. apud Frobenium. Cum eadem interpretatione prodiit iterum Basl. 1555. & ex officina Commelini Græce & latine junctus Achillis Tatii, & Longi Eroticis A. 1601. 8. Vidi etiam latine cum Eustathii sive Evmathii amoribus excusum Lugduni Bat. 1618. 12. Gallice vertit *Johannes Fornerius* una cum Plutarchi narrationibus amatoriiis Paris, apud *Egidium Robinotum* 1556. 8. Denique cum Apollodoro & aliis nitide recudi curavit *Tho Galeus*, additis brevibus sed eruditis notis, quibus interpretis etiam subinde errata quædam emendavit Paris, 1675. 8.

Eun.

Eundem esse Parthenium qui has narrationes proſa ſcripſit & Poetam hujus nominis, docet auctor ipſe verſus ſuos de Biblide & Cauno referens c. 11. Tum Plutarchus qui in parallelis minoribus p. 308. cum de Leucone & Cyanippo narrationem è capite 10. repetiſſet, ſubjungit : *ὁ παρθένιος ὁ ποιητής*. Itaque non dubito eum ipſum eſſe cujus Stephanus in Νίκαια meminit, Lucianus vero de ſcribenda Hiſt. T. 1. pag. 637. jungit cum Euphorione & Callimacho : quemque Suidas, tradit Heraclidis & Eudoræ, ſive ex Hermippo quodam juniore (Smyrnæus enim ille qui de vitis ſcripſit Parthenio antiquior fuit) Tethæ filium Nicæenſem vel Myrleanum *ἐλεγειοποιὸν καὶ μέτρων διαφόρων ποιητὴν*, captum à Cinna in bello Mithridatico (Anno U. C. ſaltem 670.) poſtea propter doctrinam liberum dimiſſum, uſque ad Cæſaris Tiberii tempora vixiſſe. Tiberius * imperare cœpit A. U. C. 767. centum fere poſt Cinna interfectum annis. Itaque Tiberii nomen vel à Suida vel ab alio quodam præter rem eſſe adjectum non dubito, quanquam Parthenio h. e. poematis ipſius delectatum Tiberium auctor eſt Svetonius c. 70. *Fecit & Græca poemata imitatus Euphorionem & Rhianum & Parthenium, quibus Poetis admodum delectatus, ſcripta eorum & imagines publicis Bibliothecis inter veteres & præcipuos auctores collocavit.* Virgilium Parthenio præceptore uſum in Græcis, & quædam illius verſibus ſuis expreſſiſſe notant Macrobius V. 17. & Gellius IX. 9. & XIII. 26. ſed & in codice Bibl. Ambroſianæ ** Moreto Virgilii hæc verba adſcripta obſervavit Iſ. Voſſius : *Parthenius Moretum ſcripſit in Græco, quem Virgilius imitatus eſt.* Scripta Parthenii hæc commemorantur in veterum monumentis :

Αντίπαρ. Steph. in κρηνίδες, λάμπεια.

Αρῆτης (conjugis) ἐγκώμιον. Libris III. Suidas in παρῆ.

Αρῆτης Ὀππικῆδον. id.

Εἰς Ἀρχελαΐδα Ὀππικῆδον. Hephaſtio p. 4. qui totum elegiacum fuiſſe teſtatur, ſolo extremo verſu jambico adjuncto.

Εἰς Αὐξίτην Ὀππικῆδον. Steph. in γαλήτιον.

Ἠλ. Steph. in βεληδόνοι & χερῶνοι, & ἄλλ. ubi vide Holſten. & Salmaſ.

Qq q q 3

* Doctiſſimus Voſſius exiſtimat verba Suidæ accipi poſſe de tempore quo Tiberius florere & rem gerere cœpit, 29. antequam imperaret annis. Sed uſu veterum ſcriptorum conſtat tempora Imperatorum non de aliis quam Imperii annis computari.

** Vide Voſſium Patrem de poetis Græcis p. 70.

maſ. ad Solin. p. 842. ex quo loco videtur referendum hoc poema ad Parthenium Phocenſem.

Ἐλεγεῖαι. Artemidor. IV. 64.

Ἐλεγεῖα εἰς Ἀφροδίτῃ. Steph. in ἀκαμαίτιον, Suid. παρθ. Male ad Chium Parthenium referuntur in Schol. Græcis recentibus ad Anthologiam Epigrammatum Græcor. II. 50. p. 236.

Ἡρακλῆς. Steph. in ἱστορία & οἰωνή Etymol. M. in αὐρόχας & ἐρέχην.

Ἰφικλῆς. Steph. in ἀράφεια.

Κριναγόρας. Etymol. M. in ἀρπυγῶν.

Λευκάδαι. Steph. in ἱβηρία.

Ματαμορφώσεις. Suid. in νέστωρ (licet Parthenio Chio tribuit in παρθ.)

Eustath. ad Dionys. v. 420. ὡς παρθένιον ὁ τὰς μεταμορφώσεις γράψαι λεγόμενον. Vide & ad Iliad. ε. pag. 248. edit. Basil. His uſum

Ovidium non dubitant Gyraldus & Vossius.

Moretum quod imitatus est Virgilius, ut paulo ante dixi.

Προπμητικόν Steph. in κώρυκτον.

Memoratur præterea Parthenius à Stephano in Νεμᾶυστον, Νίκαια, Βορυσθένης, & ἑλεφαντίνη, quæ loca in indice ſcriptorum editioni Berkelianæ ſubjecto, ut non pauca alia deſiderantur.

Vir inſignis Janus Cornarius ſuſpicatus est *librum de fluminibus* de quo inter Plutarchi ſcripta dicam, auctorem agnoſcere hunc Parthenium, ſed parum veriſimilitudinis habet illa ſententia.

Fuit & Parthenius Phocenſis Stephano memoratus in γότθοι, Δεκέντιοι & ὠγυγον, niſi Φωκαεύς ſcriptum aliquando pro Νικαεύς, aut Nicæni illius quem Stephanus quoque in Νίκαια agnoſcit, cum Phocenſis ſcriptis à Stephano conſuſa. Cæterum Phocenſis iſte Parthenius haud diverſus * mihi videtur ab eo quem Parthenium Dionysii vocat Athenæus laudato primo ejus libro περὶ τῶν τοῖς ἱσπερικοῖς λέξεων ζητημένων XI. p. 467. 501. & XV p. 680. eundem reſpicit Eustathius ad Iliad ψ. p. 1412. & in Odyſſ. ε. p. 167. Hunc Grammaticum vocat Suidas in Διονύσιον, & Dionysii Alexandrini à Nerone uſque ad Trajanum clari diſcipulum fuiſſe teſtatur. Minus præclare ſenſiſſe de Homeri poematis, nec dubitaſſe Iliadem ſtercus, ** vel ſentes, Odyſſeam lutum appellare, appa-

ret

* Phocenſem à Parthenio Dionysii diſtingvit Vir præſtantiffimus lib. 2. de Hiſt. Græcis c. 1.

** Πηλὸν Ὀδυſſείην καὶ βᾶτον Ἰλιάδα. Pro βᾶτον Clariff. Neocorus legit πᾶτον.

ret ex Epigrammate veteri græco, quod in lucem edidit doctissimus Neocorus ad Suidam in παρ⁹εν⁹. Ibidem Suidas alterius *Parthenii* facit mentionem patria *Chii*, Thestoris quem carmine celebravit, filius: qui ad Homerum originem generis sui referebat, sed (propter genus forte scribendi parum lucidum atque digestum) cognominatus est *Chaos*. Huic *Metamorphoses*, quæ *Parthenii Nicæni* sunt, male isthoc loco tribui, ipso Suida auctore constat in Νέσωρ, ut paulo ante notabam.

X. Collectionem scriptorum Historiæ Poeticæ Galeanam claudit ANTONINUS LIBERALIS, de quo & ipso pauca hoc loco addere, atque ita capiti huic colophonem imponere constitui. Nihil hujus scriptoris habemus præter μεταμορφώσεων συναγωγήν sive transformationum narrationes capitibus XLI. collectas ex scriptoribus quorum nomina infra vides :

Antigonus ἐν τοῖς ἀλλοιῶσσι. c. 23.

Apollonius Rhodius ἐν ἐπιγράμμασι. c. 23.

Arcus Laco Ἀρεὺς ὁ Λάκων ἐν ᾠσματικόνῳ. c. 12.

Athanadas Ἀμβρακικοῖς. c. 4.

Bocus (Plinio etiam & Athenæo laudatus) ὀρθογονία. c. 3. 11. libro primo c. 7. libro secundo c. 16. 18. 19. 20. 21.

Corinna c. 10. ἐπροιμίων α. cap. 25.

Didymarchus μεταμορφώσεων γ. c. 23.

Hermesianax Λεοντίῳ β. c. 39.

Hesiodus ἐν μεγάλοις ἡοίαις. c. 23.

Menecrates. c. 35.

Nicander c. 35. ἐπροιμίων α. c. 4. 22. 23. 38. β. c. 13. 17. 30. 31. γ. c. 1. 2. δ. c. 8. 9. 10. 12. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 32.

Pamphilus α. c. 23.

Pherecydes c. 33.

Simmius Rhodius, Ἀπόλλωνι c. 20.

Xanthus Lyciacis c. 35.

Quis demum fuerit hic Liberalis, vel quando vixerit, perquam est incertum, etsi antiquum esse & scribendi ratio & quibus usus est monumenta jam pridem universa deperdita, fidem faciunt. Certe non multo juniorem esse mihi persvadeo. Ebutio Liberali cui libros de beneficiis Sene-

Seneca inscripsit quemque laudat Epistola XCI. neque M. Liberali Rhetore Palæmonis æmulo, de quo in libri de claris Rh parte deperdita egerat Svetonius, ut ex indice capitum apparet in Chronico sub Claudii Imp. temporibus memorat S. Hiero. Non eundem * autem cum isthoc Rhetore latino esse præsentamorphoseon scriptorem Græcum, facile crediderim Josepho qui p. 19. ad Euseb. & in animadvers. ad Rob. Titium p. 15. alibi Antonii (non Antonini) Liberalis Metamorphoses laudatum esse, non uno etiam argumento contendit Vossius III. Græcis p. 326. Confer Mauffaci diss. ad Plutarchum de fluminibus p. 30. ubi testatur nonnullos istum quoque de fluminibus librum Metamorphoseon scriptori levi conjectura tribuisse. Primus Antonini Liberalis è codice Palatino una cum Partheni Græce vir præstantissimus Guil. Xylander, suamq; seorsim subjunctam interpretationem Basileæ A. 1568.8. Nostra ætate plurimum eruditorum in hoc scriptore proferendo versata industria & Abrahamus Berkelius Græce & latine edidit cum Xylandri verborum suis castigationibus Lugd. Bat. 1674. 12. Hinc Tho. Munckerus suis suis vulgavit Amstelod. 1676. 12. Denique Tho. Galeus notis suis subiunxit suæ editioni, qua Antoninum Liberalem cum eadem Xylandri interpretatione iussit postremum comparere inter scriptores antiquos Historiæ Poeticæ, nitidis typis excusos Parisiis. Fuit & Tiberius quidam Claudius Liberalis, cujus mentio in versione scriptione apud Sponium p. 61. Misc. Metamorphoses è veteribus scriptis præter Liberalem & quos ipse laudat Antigonum, nam, Didymarchum & Nicandrum, Callisthenes, Dorotheus Syriacus, Nestor Larandensis, Parthenius & Adrianus Sophista,

* Pre eodem habent If. Casaub. ad Sveton. Abr. Berkelius & alii.

CAPUT XXVIII.

De ANTHOLOGIA sive FLO-
RIDIS epigrammatum Græcorum.

È Francisci Vavassoris, Jesu Socii, libro de Epigrammate caput XVI. cum nonnullis observationibus. De collectione Epigrammatum Græcorum facta à Meleagro Gadareno. Catalogus Poetarum quorum Epigrammata in eadem continebantur. 1. Obiter de altera Constantini Cephale. ibid. De collectione Philippi Thessalonicensis. 2. De quarta Agathia Myrini. 3. De quinta Maximi Planudæ, quæ, nec integra tamen, edita est. 4. Epigrammata antiqua jam olim ex inscriptionibus & monumentis publicis collecta. ibid. in notis. Editiones & interpretes Anthologie Epigrammatum Græcorum. 5. Editiones promissæ Menardi, Salmasii &c, tum quæ brevi expectatur Viri Clariss. Jo. Clerici cum Hugonis Grotii latina versione. 6. Catalogus Poetarum qui Epigrammata composuerunt, cum variis observationibus. 7.

I.

DEbere nos iis plurimum, qui epigrammata varia, quasi disjecta membra, collegerunt in unum corpus, nisi agnoscimus ac fateamur, ingrati profecto simus. Cum enim opuscula hæc tam parva, mole se non satis ulla sua tueantur, neque sponte, ut grandiores libri, consistant, facile elabuntur è manibus, spargantur passim, delitecant & obsolescant in angulis, ubi cunque negligantur prorsus: quid futurum erat, nisi colligentis unius aut alterius diligentia & sedulitas Sibyllinis hisce foliis subvenisset? quantum nos facturi damnum fuimus: quam multa, quamque præclara, quæ ante nos fuerunt, atque in omni posteritate erunt, ingenii ac literarum monumenta perdituri? Collegerunt autem apud Græcos epigrammata suorum viri insignes, & ipsi poetæ, primum *Meleager*, deinde *Philippus*, tum *Agathias*, ad extremum,

Rrrr

sed

sed longo post temporis intervallo , propiusque à nobis , *Maximus Planudes*.

Ac MELEAGER quidem , homo natione Syrus , & oppido Gadarenus ; quem, Seleuco VI. * Syriæ rege ultimo , vixisse ferunt , incoluisse urbem Tyrum , in Co insula mortem obiisse ; ex diversis totius antiquitatis sex & quadraginta scriptoribus epigrammatum decerpit flores , & inde Coronam texuit , atq; ita ** inscripsit : cum suum cuiq; florem poetæ attribueret , ipse pro parte aliquid in textum illud svave ac speciosum conferret. Digestum opus , ac dispositum pro ordine literarum , unde singuli poetæ initium ducerent nominis ; non autem , quod fuit fortasse satius , pro tempore , quo quisque vixisset. Sed hoc , credo quia facilius , *** & cujusvis , neglectum : illud , quia varium magis , & artificii esse alicujus videretur , usurpatum. Quanquam hunc ordinem Meleagri dicitur confudisse *Constantinus* nescio quis *Cephalas* , † nec jam nominum aut personarum habuisse rationem , sed res modo spectasse præcipuas , de quibus in epigrammatis ageretur , & in diversa quædam capita distribuisse , ἡ γὰρ ἐρωτικά ἰδίως , καὶ αἰαθηματικά , καὶ ἡ τιμῆ-τύμβια , καὶ ἐπιδεικτικά. Certe videre licet etiamnum manuscriptos codices , in quibus iste retineatur quadripartitus & conservetur ordo. De patria vero Meleagri , de que habitatione non una quod dixi , facile intelligitur cum ex præclaro epigrammate libri anthologiæ tertiæ , in quo ipse de se loquitur , Ἀπὸ μέγας ὡς ἐνὲ βαίνει : tum ex altero isto nondum edito,

* Seleucus VI. Epiphanes Nicator regnum iniit Olymp. CLXX 3.

** Στέφανον Ἐπιγραμμάτων. Vide Salinas , ad Solin. p. 348. & Holstenii notas ad Steph. Byzantinum in Γαδάρων . ubi testatur Collectionem Meleagri nobilis Poetæ MStam exstare in Bibliotheca Cardinalis Barberini , & auctorem in principio operis designari his verbis :

Ὁ Μελέαγρος ὁ Γαδάρηνός ἐκ τοῦ γένους
Σύζου, ἐτελεύτησεν ἐν Κω τῇ νησῷ.

*** Miror hoc elegantissimi Viri iudicium , facilius enim multo est literarum ordine quam temporis disponere scriptores.

† Ex inedita *Constantini Cephalæ* Anthologia Epigramma Pauli Silentarii sub Justiniano Imp. clari profert Henr. Valeſius ad Socratem p. 88. Nimirum Constantinus Cephalas Coronam Meleagri , Philippi & Agathiæ Syllogon Epigrammatum Græcorum in capita secundum materiam reduxit. Vide Allatium cap. 14. de de Patria Homeri p. 1831. ubi meminit Codicis MS. antiquissimi qui è Bibl. Palatina venit in Vaticanam.

to, quod eadem habet omnia, præter clausulam, atque etiam distinctiora.

Πρώτα μοι Γαδάρων κλεινὰ πόλις ἔσταιτο πατὴρ
 Ἡδρώσεν δ' ἱερὰ δεξάμην' αὖ με Τύρῳ.
 Εἰς γῆρας δ' ὅτ' ἐβλεψὼν δία τρεῖς ἐν ἡ * Κῶς
 Κῶ μὲ γερὸν μερόπων ἄστυ ἐγηροτρόφει.
 Μῆσαι δ' εἰν ὀλίγοις μετ' Εὐκράτεια Μελέαχρον
 Παιδὰ μελιτῆσις †† ἡγλαῖσαν χάρισι.

Prima mihi Gadarenorum inclita civitas patria fuit. Deinde qua me sacra excepit Tyros, educavit virum. Postquam autem ad senectutem perveni, divina me Cos aluit: Et adoptivum Meropum civem idetatis fovit. At Musæ in paucis Meleagrum me, Eucratidis filium, per mellitas exornarunt Gratias.

Sed rem, quæ hic agitur, maxime continet carmen versuum prope sexaginta, quod procemii loco coronæ Meleager suæ affinxit, ubi & poetæ nominatim & flores appellantur, atque ut suis cuique assignatus flos est, inter se junguntur: quod ego carmen, in tam multis Meleagri jam editis miror nondum vulgatum à quoquam fuisse. ** Præterquam quod enim suavitate quadam dictionis & numeroi um ubique delectet: quædam nos, quæ nusquam alibi existent, docere potest, ut illud, qui viri epigrammata, quæ feminæ, primum fecerint: ut hoc quoque, statim initio, Meleagrum, quod sertum legerat, Diocli amico obrulisse, & sui apud illum μνημόσμων, hoc est, amoris pignus & monumentum, esse voluisse.

Μῆσαι φίλα τίνι ταῖδε φέρεis πάγκαρπον αἰοιδάι;
 Ἡ τίς ὁ καὶ τέυξας ὕμνοθέας σέφαρον;
 * Ἄνυσσε μὲν Μελέαχρον, ἀριζάλην δ' Διοκλεῖ
 Μνημόσμων ταῦτα ἐξέπότησε χάριν.

Rrrr z

Μη-

* In Holstenii ad Stephanum notis male editum: καὶ διαφρεψαμένη κῶς.

†† Holstenius suspicatur legendum Μενίππειαις quia in altero Epigrammate lib. 3. Antholog. cap. 6. p. 302. Meleager proficitur in juvenia Menippi civis sui imitatore se fuisse: Πρώτα Μενίππειαις σωτροχάσας χάριν. Crinagoras in Epigrammate quod edidit Salmastus ad Solin. p. 850. Σωτρίμοι ἀλλὰ Μένιππε λάβου φίλον ἵσσορα κύκλον γράψας ὡπάσης ἴδρι Γεωγραφίης.

** Adde hoc loco & alterum duobus tantum versibus constans, quod collectioni Meleag-

gri

Musa dilecta, cui nam defers carmen hoc omniino frugiferum? aut quis poeta coronam texuit? Confecit Meleager, ac præclaro Diocli, quod amoris monumentum foret, hoc expolivit munus:

5. Πολλὰ μὲν ἐμπλέξας ἈΝΥΤΗΣ κρίνα, πολλὰ δ' ἢ ΜΥΡΟΣ·
 Δείρα, καὶ ΣΑΠΦΟΥΣ βασιὰ μὲν ἄλλα ῥοδά.
 Νάρκισσον τε χορῶν ΜΕΛΑΝΙΠΠΙΔΟΥ ἔγκυον ὕμνον
 Καὶ νέον οἰναῖθ' ἡς κλῆμα ΣΙΜΩΝΙΔΕΩ.
 'Εν δ' αἰάμιξ' πλέξας μυρόπινον ἐναῖθ' ἔλεν
 10. ΝΟΣΣΙΔΟΣ, ἥς θελκτὸς κηρὸν ἔτῃεν ἔρωσ.
 Τῇ δ' ἄμα καὶ σάμιψυχον ἀφ' ἡδυπόνοιο ΡΙΑΝΟΥ,
 Καὶ γλυκὺν ἩΡΙΝΝΗΣ παρ' ἡνέχρωτα κρόκον.

*Multa innexuit Anytes lilia, multa Myrus liria, Sapphus vero per-
 pauca quidem, sed rosas. Narcissumque hymnum Menalippidæ choreis ferti-
 lem. Et novum ananthes palmitem Simonidis. Ac plexuit simul odoratam &
 suavem irin Nossidis, cujus blandus cecram molliuit amor. Una cum ista sampsi-
 ebium à suavissimo Riano, & dulcem Herinnæ crocum, puellis colore similem.*

- 'ΑΛΚΑΪΟΥ τε λάλαθρον ἐν ὕμνοπέλοις ὑάκινθον
 καὶ ΣΑΜΙΟΥ δάφνης κλῶνα μελαμπέταλον.
 15. 'Εν δ' ΛΕΩΝΙΔΕΩ θαλερὸς κισσοῖο κορύμβος
 ΜΝΑΣΑΛΚΟΥ τε κόμας ὀξυπύρξ' πίτυον.
 Βλασιῶν τε πλατάνισον ἀπέθριψε ΠΑΜΦΙΛΟΥ οἶνης
 Σύμπλεπτον καρύης ἔρνεσι ΠΑΓΚΡΑΤΕΟΣ.
 ΤΥΜΝΕΩ τ' ἐμπέταλον λευκὸν, χλοερότε σίσυμβρον
 20. ΝΙΚΙΟΥ, ΕΥΦΗΜΟΥ τ' ἀμμοτέσφον πάρελλον.

*Et Alcæi inter lyricos loquacem hyacinthum, & Samiæ ramum lanvi
 virgicantibus foliis. Præterea Leonidæ teneros hederae corymbos, & Mnasilci
 cotas acutæ pinus, Flexilemque platani defregit ex Pamphili vite, ramis im-
 ple-*

gri præfixum Holstenius reperit εἰς τὸν σοφὸν Μελέαγον τὸν τὸς σεφάνης τῶν
 ἐπιγραμμάτων πλέξαντα (male editum πλήξαντα) τὸν πῶν Εὐκράτεος τὴν
 Γαδαρην.

'Εὐκράτεω Μελέαγον ἔχω ξένε τὸν σὺν ἔρωτι
 καὶ μέσσαις κεράσαντ' ἡδυλόγους χάρετας.

plexam nucis, quæ Pancratis est. Et Tymnæ frondosam populum albam, & viride sifymbrium Nicix, & Euphemi licoralem paralum.

- Ἐν δ' ἄρα ΔΑΜΑΓΗΤΟΥ ἰὸν μέλαν, ἥδυ τε μέγαν
ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ, συφελῶ μεσὸν αἰεὶ μέλιτ' ὦ.
Λυχνίδα τ' ΕΥΦΟΡΙΩΝΟΣ, ὃ δ' ἐν Μυσηλῶν ἀμείνων
Ὅς ΔΙΟΣ ἔκ ΚΟΥΡΩΝ * εἶχεν ἐπ' αὐτοῖσι.
25. Τῇσι δ' ἄμ' ἠΓΗΣΙΠΠΟΥ ἐνέπλεκε μαινάδα βότρυον
ΠΕΡΣΟΥ τ' εὐαδὴ χοῖνον ἀμυσσάμενον.
Σὺ δ' ἄμα καὶ γλυκὺ μέλον ἀπ' ἀκρεμόνων ΔΙΟΤΙΜΟΥ
καὶ ῥοιῆς αἴθῃ πεσῶτα ΜΕΝΕΚΡΑΤΕΟΣ.

Ac Damageti violam nigram, suavemque myrtum Callimachi, pliam semper densati mellis. Et Lychnidem Euphorionis, hic vero inter musa. eximius, qui Jovis ex puellis nomen habuit. Atque his Hegesippi implicuit racemum, qui agat in furorem, & Persei juncum odoratum excerpfit. Una cum his etiam dulce malum è ramis Diotimi, & punice flores primos Menecratis,

- Σμυρναίῃς τε κλάδ' ΝΙΚΑΙΝΕΤΟΥ, ἥ δ' ΦΑΕΝΝΟΥ
30. Τέρμινον, βρωτῶν τ' ἀχράδα ΣΙΜΜΙΕΩ.
Ἐν δ' καὶ ἐκ λειμῶν ἀμωμήτοιο σέλινα
Βαλὰ διακνίζωντ' αἴθῃ ΠΑΡΘΕΝΙΔΟΣ.
Λείψανα τ' ἐν καρπῶντα μελισσέκτων ἀπὸ ΜΟΤΣΩΝ
Ξανθὸς ἐκ καλάμης ΒΑΚΧΥΛΙΔΕΩ σάχνα.
35. Ἐν δ' ἄρ' ἈΝΑΚΡΕΙΟΝΤΕΙΟΥ γλυκὺ κέϊνον μέλιτ' ὦμα
Νέκταρ, εἰς δ' ἐλέγας εὐσποροὶ ἀνθέμιον.

Myrrhaeque ramos Nicæneti, Phaenni terebinthum, & vescam achrada Simmiæ. Tum ex prato fertili apia, exiguos carpens flores Parthenidos, Tum reliquias frugiferas a Musis mel stillantibus, flavas e culmo Bacchylidis spicas. Inde Anacreontici cantionem illam dulcem Nectaris, & fecundam elegis anthemium.

- Ἐν δ' καὶ ἐκ Φοβερῆς σχολιοτέρου αἰθ' ἀκάνθης
ἈΡΧΙΛΟΧΟΥ, μικρὰς σφάγγας ἀπ' ὠκείαν.

Rrrr 3

T 86

* Dioseorides Poeta, cujus Epigrammata quædam cæstant etiam in Anthologia edita Planudæ.

- Τὰς δ' αἶμα ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΙΟ νέας ὀρηκὰς ἐλαίης
 40. Ἡ δὲ ΠΟΛΥΚΛΕΪ ΤΟΥ πορφύρεον κύανον.
 Ἐν δ' αὖ ἀμαράκον ἦκε ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΣ ἀνθ' αἰοιδῶ.
 Φοίνισσά τε νέαν κύπερον αἶψ' ἈΝΤΙΠΑΤΡΟΥ.
 Καὶ μὲν καὶ ΑΡΙΑΝ σπυγύρετρα θήκατο νάρκον
 ἔμνησεν Ἑρμῆ δάκρον αἰετομόμον.

*Atque etiam ex horribili crispaque acanthoflorem Archilochi, parvas
 ex Oceano guttas. Et Alexandri novos surculos oleæ, & Polycleti purpuream
 cyanum. Tum vero amaracum immisit, Polystrati florem poetæ, & phoeniciam
 novum ligustrum ab Antipatro. Nec non Ariam spicam nardi posuit, Poetam
 Mercurii donum canentem.*

45. Ἐν δὲ Ποσειδίππῳ τε καὶ Ἡδύλῳ ἀρεὶ ἀρέρης
 Σικελίδεω τ' αἰέμοις αἶθεα Φυομόμον.
 Καὶ μὲν καὶ χρύσειον αἶθεοιο Πλάτωνος
 Κλῶνα τ' ἐξ ἀρετῆς πάντοτε λαμπρόμυον.
 Ἄσπρον τ' ἰδρὶν Ἀρατον ὁμῶς βάλεν, ἔρανομάκευς
 50. Φοίνικος κείρας πρωτοζόνους ἑλικας.
 Λωτόν τ' εὐχαίτῳ Χαιρήμονος ἐν Φλογὶ μίξας
 Φαίδιμα, Ἀνταγόρου εὐστροφον ὁμμα βοός.
 Τὰν τε Φαλακράϊον Θεοδώριδεω νεοπαλῇ
 Ἑρπυλλον, κυανῶν τ' ἀνθεα Φανίεω.

*Posidippumque, Hedylumque, naphanos sylvestres terræ, Siceli-
 daque anemonas. Quin & chryseum semper divini Platonis, stirpem vi sua ex
 omni parte fulgentem. Qui astrorum scientem Aratum eodem consecit, & proce-
 re palmæ torondit cauliculos primos, qui lotum comantem Chæremonis flammæ
 admisit Phædimi, * Antagoræ torilem buphthalmum. ac Phalacrum
 Theodorirecens natum serpyllum, & cyanorum flores Phaniæ.*

55. Ἀλλων τ' ἔρνεα πολλὰ νεόγραφα τ' δ' αἶμα Μάχης
 Καὶ σφετέρης ἐπὶ πᾶς πρῶϊμα λευκοῖα.

Ἀλλὰ

* Φαίδιμος li. I. non est Epitheton Antagoræ, sed ut pulchre vidit Vavassor, nomen Poetæ proprium, cujus meminit Stephanus Byz. Βισάνθη πόλις Μακεδονίας, αὐτὸς ἦν Φαί-
 Φαί-

Ἀλλὰ φίλοις μὲν ἐμοῖσι φέρω χάριν ἐστὶ μῦσαις
κοινὸς ὁ τῷ Μουσέων ἡδυπαθὲς στέφανος.

Multaque aliorum germina noua addidit, simul & cum iis, Musa sua, quæ cito oriuntur, leucoia. Cum autem hoc amicis defero munus, tum poetica cultoribus communis hæc Musarum spavis corona.

II. ALTERA est à PHILIPPO Theſſalonicenſi corona contexta, eademque Camillo cuidam delata, instituto & exemplo Meleagri. Securus quoque rectam ſeriem literarum Philippus, ut Meleager, ad poetæ ſingulos, ſingulas vel plantas, vel flores, vel arbuſculas, explicandi, & diſtinguendi cauſa, aut ornandi adjunxit. Hoc diſſimile, quod quatuordecim numero tantum poetæ recensuit, quos ejusmodi ſuis inſtruxit inſignibus, alios aliis, quibus quiſque vellet, designandos floribus permisit. Sed iſta dici quid neceſſe eſt pluribus, quæ ipſe breuiter Philippus complexus eſt? Sic enim loquitur præſatione ſua, quam, ineditam quoque adhuc, non patiar amplius deſiderari.

Ἀνθεὰ σοὶ θρέψας ἐλικώνια· καὶ κλυτοδένδρε
Πιερίης κέρας πρῶτοφύτης κάλυκας,
καὶ σελίδῳ νεανῆς θερίσας σάχυν· ἅντα ἔπαλεξά
τοῖς μελωδεύουσιν ὡς ἱκελὸν στέφανοις.
Ἀλλὰ παλαιότερων εἰδὼς κλέει, ἐοθλὲ κάμιλλε,
Γινώθι καὶ παλοτέρων τλὴν ὀλιγοσχήλω.

Cum flores tibi excerpserim Heliconios, & in chytæ arboribus Pieria tonderim teneros calyces; cumque librorum recentium legerim spicas: nexui quoque Meleagri simile quiddam corona. Qui vero antiquorum nostri decus, optime Camille: nosce & recentiorum in ea arte tenuitatem.

Ἀντίπατρον παρέψαι στέφανω σάχυν· ὡς ἢ κόρυμβον
Κεραγόρας λάμψε δ' ὡς βότρυς Ἀντίφιλον.
Τύλλῳ ὡς μελίλωτον ἀμάρακον ὡς, Φιλόδημον·
Μύρτα δ' ὁ Παριδίων, ὡς ῥόδον Ἀντιφάνης.

Κιασ-

Φαίδιμον· ἐλεγείων ποιητής. At apud Theodulphum Aurelianensem lib. IV. earm. 1. Sedulius vocatur rutilus: c. Φαίδιμον, luculentus, unde Rutilum Poetam inuicem nō fallor Musis effluxerunt viri cruditi.

Κιστός δ' Ἀυτράμεδων Ζωνὰς κρίνα, ὅρως ἢ Βιάνωρ.
 Ἀντίγονος δ' ἑλάη, καὶ Διόδωρος ἰον.
 Εὐήνω δ' Ἀφνὺ σινυπέπλεκε· τὰς δ' ἢ περὶ οὐρανὸν
 Ἐκαστον οἷς ἐθέλοις ἀνθεῖν ἀρεπφύτοις.

Antipater aptabitur corona pro spica: ut racemus Crinagoras: lucebit ut nua Antiphilus, Tullius, ut melilotus: Philodemus, ut amaracus: pro myrto Parmenion, pro rosa Antiphanes. Hedera erit Automedon, lilia Zonas, quercus Bianor, Antigonus olea, Diodorus viola. Evenum lauro implicuit, reliquos poetas confer cum floribus quibuslibet novis.

Videsne, dux Montauseri, quid sibi Philippus hic velit, quid vese profiteatur fecisse? Ait à se collectos poetas recentiores; cum quidem Meleager antiquos maxime, ut ejus ex proœmio perspicitur, collegerit. Sed quia, Philippo qui recentiores, iidem non modo nobis esse possunt antiquissimi, sed aliis etiam poetis compluribus Græcis; plurimum autem interest ad bonitatem & præstantiam, epigrammata esse à vetustioribus profecta, quod posterius tempus priori multum scribendi laude concedat: investigandum videtur quo Philippus tempore, novorum epigrammatum collector, floruerit, ne sua ei novitas fraudi sit, aut minori certe in pretio & honore habeantur, quæ collegit. Inter epigrammata Philippi amplius quinquaginta, esse video tria omnino, quæ admoneant nos, immo certiores faciant, quibus is temporibus extiterit: quanquam aliud alio manifestius aperiatur. Primum, concinnum sine dubio & vetere Græcia dignum, est ejusmodi, quod nos è Græco libenter propter elegantiam & venustatem argumenti, ut & alia duo, convertimus.

φοῖβον ἀνθηναμένη ποτὲ Δάφνη, νῦν ἀνέτειλε
 καὶ αἶψα ἐκ βωμῆς, κλῶνα μελαμπέταλον.
 Ἐκ δ' ἑὸς Θεοῦ εὐρὺν ἀμείνονα· Λητοῖδην γὰρ
 ἔχθρησας, Φιλῆϊ ζῆλα τ' Αἰνείαδην.
 Ἢ γὰρ ἂν δ' ὅκ' ὀπί γῆς μητρὸς βάλεν, ἀλλ' ὀπί πέτρης
 καὶ αἶψα, μή τίς κτενὲς ἢ λίθῳ δυνάται.

*Phœbum alias Daphne sprexit: nunc Cæsaris ulcro
 Ex ara ramos protulit alma suos.
 Ecce Deo inventus melior Deus, oderat olim
 Latoidem: Aneadum nunc amat illa Jovem.*

*Saxo radicem, non terra matre, profudit.
Non potis Augusto non parere ipse lapis.*

Tenemus igitur sæculum Philippi, qui sic imperatori Cæsari victorias & lauros gratuletur, ut ejus honoris causa fœcundum velit esse vel lapidem, quo nihil sit sterilius in rerum natura. Sed cum felix hoc augurium de lauro sive de palma, ex altari Cæsaris enata, alii prodiderint evenisse Julio Cæsari, alii Octavio Augusto: nondum satis constat, utrius sit Philippus cum ætate conjunctior. Leve discrimen, ut vides Montauseri, siquidem alter alteri successe Imperator deinceps, tollendum tamen; cum secundo tertiove epigrammate tolli possit. Secundum epigramma ita habet.

Ψίπτακ' ἔβροτόγηρὺς ἀφ' αἰς λυγροτευχέα κύρτον
Ἡλυθεν εἰς δρυμὺς αἰθορῶν πέρυγι.
Αἰεὶ δ' ἐκ μελετῶν ἀσπάζμασι καίσιττα κλεινόν
οὐδ' αὐτὸρ ῥη λήθω ἡρώδην ἐνόματ' ὅτι.
Ἔδραμε δ' αἰκυδιδακτ' ἀπ' ἀπας οἰανός, ἐρίων
τίς φθίωσι δυνάται δαίμονι χαῖρ' ἐνέπειν.
Ὀρφεὺς γῆρας ἔπεισεν ἐν ἔρεσιν ἐς δέ σε καί Cαp
Νῦν ἀκέλευς ἀπ' ἀπας ὄρνις ἀνακρέκεται.

*E cavea in sylvas pectus effugerat alis,
Humano doctus psittacus ore loqui.
Sæpe salutato recolebat Cæsare voces:
Celsa nec oblitus per juga nomen erat.
Accurrere aliæ, subito didicere, volucres,
Certatimque sonant gutture: Cæsar, ave.
Flexit voce feras Orpheus in montibus. At te
Vocales, Cæsar, sponte loquuntur aves.*

Tertium est illud.

Οὐκ ἐπ' πυργωδαῖς ὁ Φαλαγγομάχας Πη δῆρι
Ἄρχει ὁρμαίνει μυελόδας ἐλέφας.
Ἀλλὰ φόβῳ σείλας βαδῶν αὐχένα πρὸς ζυγοδέμους
Ἀντογά διφρελκῆ καίσιττα ἔρανις.

SSSS

Ἔγνω

Εἶπε δ' ἐγλέης καὶ ἦν χεῖρ' ὀρσάνα ῥίπας
 Ἀρσεν, εὐνομίης ἀντιτάγει πατέρα.

*Non elephas turritus adhuc, junctusque catervis,
 In conferta ruie praelia dente truci.
 Sed juga, ceu metuens, prona cervice subivit,
 Caesareo Latium quo vebat axe ducem.
 Commoda jam pacis sentit fera: projicit arma
 Martia, fert juris pro quibus illa patrem.*

Cui dubium nunc esse potest, Montauseri, quin uterque, & plittacus, & elephantus, ad Augustum Caesarem pertineat, in eumque unum duo hæc epigrammata cadant, frustra conferantur in alium? Est auctor Macrobius, reversum Caesarem, quasi sublimem Actiaca victoria salutem à plittaco, ad id officii genus instituto, cum garrirer illud identidem, Ave, Caesar, victor, imperator. Eundem vero Caesarem in vectum aliquando triumphali curru, quem juncti elephantis subierint, etsi nulli suo loco historici scriptum reliquerunt: tamen magna mihi orta suspicio ita rem habere, vel ex eo quod decretus defuncto à senatu, in circensi pompa, currus elephantorum. Quid si, vivo Caesare Augusto, tunc aderat Romæ Philippus? Quid si ex Græcilorum numero erat qui porrigendis epigrammatis interpellarent, vel onerarent potius imperatorem? Quid si is erat, cujus daturi epigramma, epigrammate dando prævenit, ut illuderet poetæ: à quo tamen ipse festivo facto jocularique dicto elusus est: ut sestertia centum millia ab optimo principe, summoque ingeniorum amatore, blandissimus poeta expresserit. Quanquam nihil hic affirmo. Sed divinatio placet. Simul & admonere volui, si qui rem non nossent, adirent locum Macrobii, aut etiam si nossent.

III. Sequitur tertius conquisitor epigrammatum & collector AGATHIAS, Alianus & Myrinæus, idemque scholasticus appellatus. Cui non jam visum coronam ullam plectere, aut singulos poetæ comparare singulis floribus, ut superiores fecerunt duo: sed proprie & simpliciter in unum aggregare locum nova quædam epigrammata, ad quæ symbolam ipse contulerit. Hunc autem quingenis circiter post annis ætas tulit Justiniani, idem Constantinopoli vixit, & suum hoc opus * ad Theo-

* Titulus: Ἀγαθὶς Σχολαστικὸς Ἀσιανὸς Μυρινάιος [male Συμρινάιος apud Salmasium p.

Theodorum decurionem τὸ κοζμᾶ conscripsit, ut videri debeant omnia inferioris notæ, quæ serius nata sint quodammodo, & creverint non optimis temporibus. *Palladam* certe invadit Henricus Stephanus & exagitat, vel ut plagiarium, si quid affert quod tolerabile nec contemptum videatur; vel, si quid profert de suo, ut ineptum. Contumeliosius etiam Josephus Scaliger, qui ineptissimum quotquot ante fuerunt non poetam, sed literatorem appellet. Dure ab eodem Scaligero acceptus & Lucillius, apud quem esse jocos ait complures frigidissimos, & Græcanicas ineptias, ubi stomachum vix teneat. Gravis omnino & atrox: at justa fortasse reprehensio duorum. Sed hoc nihil est ad illud, quod in *Paulo Silentiario* condemnat sæculum totum, dum Paulum asserit, sui vitio sæculi, sive morbo, laborare. Quod autem vitium, qui morbus? Strepitus inanis verborum, ambitus sententiarum confragosus, compositio dithyrambis audacior: quod uno verbo exponi poterat, maluisse binis aut ternis versibus producere: dum se secundum atque uberem præstet, nihil, præter verborum sonitum & ampullas, attulisse.

Verumtamen quid hæc ad me censura duorum criticorum, quid ad rem nostram pertinet? Eo spectavi, Montauleri; hoc intelligi placuit: cum posterius illud Græcorum poetarum sæculum tantum degenerarit à prioribus; satius futurum fuisse, si ipsi à se poetæ non discerperentur, nec aliorum aliis admixta epigrammata, nec mala cum bonis propemodum alternis confusa essent. Sic namque fore manifestum vel ex tempore, quanti quisque faciendus poeta, quis honos; cuique habendus; cum excellentes à mediocribus secernerentur, ab utrisque deterrimi: tutam imitationem juniorum futuram, quorum rudis ætas tam facile malis nunc quidem & infructuosis, quam bonis & utilibus ad-

Ssss 2

hære-

249. ad Solin.) συλλογὴ νέων ἐπιγραμμάτων. Auctor ipse etiam στέμμα vocat in præf.

- - μιᾷ δ' ὑπὸ σύζυγι βίβλῳ
ἐμπαρίνην ἦθροισι πολλῇ ξείνοισι μελίσσης
καὶ τόσον ἐξ ἐλέγχο πολυπέρους αὐτῷ ἀγείρας
στέμμα σοι ἐμυῖθοισι καθήρμοσα καλλιπείης.

Suid. Ἀγαθίας συνέταξε τὸν κύκλον τῶν νέων ἐπιγραμμάτων, ἐν αὐτῷ συνῆ-
ξεν ἐκ τῶν κατὰ καιρὸν ποιητῶν.

hærescat : nec voluptati non ducendum, nosse gradus & incrementa operum aut decrements : cum pretium indicare pauci queant, pauci, quid sibi optimum sit, eligere. Hæc porro confusio & perturbatio duplex : altera, cum recentes poetæ admiscuntur antiquis : altera cum epigrammata nova novis quidem intertexta, prisca prisca ; sed diversorum scriptorum : non autem ponuntur continenter indivisi poetæ & indiscreti.

Pæne præterii, quod tacendum non videtur fuisse : quemadmodum Meleager & Philippus præposuerunt operi suo quædam, sic Agathiam suo quoque scripto & collectioni affinxisse proœmium, immo etiam proœmia, qui & jambicis præfatus est, & hexametris. In quibus utrisque jam tum agnoscas licet, pompam inanem illam, & fucatam speciem, & copiam nimiam, quæ in tempus potius, quam in homines confertur. Hæc proœmia vero, quanquam non edita ante hanc diem ; omitto tamen propter longitudinem, quam mihi statui esse vitandam. Paullulum quiddam delibare placuit, ex quo percipiatur, quod nunc habemus opus in manibus collectorum epigrammatum, non novo more, nec nullo exemplo, septem in partes seu libros divisum : ne quis forte primum ita divisisse Planudem existimet.

Πρώτῃ ἡ συλλέξαιμι παλαιῶν ἡρώων
 ὅσα περ ἔγραψαντο νέης ἡμετέρας αἰοίδης,
 ὡς πρετέροις μακάρεσσιν ἀνειμμένα· καὶ γὰρ ἔφακε
 Γράμματ' ἀρχαίοιο σφὸν μίμημα φυλάττει.
 Ἀλλὰ πάλιν μετεκθῆναι παλαιότερον εὐχόμενος
 ὅσα περ ἡ γράφιδος χαρὰ χαρμῆν τινὶ χώρῳ
 ἢ εἴτε καὶ εὐπαιγτον ὅττι βρέτας, εἴτε καὶ ἄλλης
 τέχνης ἐργασίῳ πολυπερέεσσιν αἰετοῖς.
 Καὶ τριτάτῃ βαλβίδα νεωίδ' ἔλλαχε βίβλῳ
 ὅσα γέμῃ τύμβοισι, ταῖς περ θεῶς ἐν μὲν αἰοιδῇ
 ἔκτελέειν νέουσιν, ἐν ᾧ τρεκίῃ ἡ διώκειν.

Ac primum colligam, æmulans antiquos, quæ scripserunt novi conditores carminis, ut majoribus Diis consecrata. Etenim conveniebat veterum scriptorum præclarum exemplar retinere. Deinde etiam antiquum decus attollunt quæcumque poeta stylo incidit quovis loco, sive in statuis affabre factis, sive in alterius artis laboriosa diversis monumentis. Ac tertium spatium novi sortita sunt libri

libri quaecunque posuimus in sepulchris, quæ quidem Apollo tum versibus perficere annuere, tum ex vero persequi.

Ὅσα ἢ καὶ βίοτοιο πλυσπερέεσσι κεύθοις
Γράψαμεν, ἄσπετε, τέτυχες σφαλεροῖσι ταλαῖτοις
Δερκέα μοι βιβλίῳ ᾧ δὲ κρηπίδα τέταρτην.
Καὶ τάχα καὶ πέμπτοιο χάρις θέλξειεν ἄεθλα
Ὅπως θι κερτομέοντες ἐπεξεόλον ἤχον αἰοῖδης
Γράψαμεν· ἐκταῖον ἢ μέλ' κλέπτουσι κυθήνη
Ἐἰς δ' ὅρας ἐλέγειο ᾧ δὲ ἀτρέψαιε πρὶν
Καὶ γλυκερὰς ἐς ἔρωτας· εἰ ἐβδομάτῃ ἢ μελίῳ
Ἐυφροσύνας βάκχοιο, φιλακῆτες τε χορείας,
Καὶ μέθυ, καὶ κρητῆρα, καὶ ὀλβία δῖπνα νοήσεις.

Que vero & de vita multiplici ratione ac via scripsimus, & de inconstanti fortuna fallacibus momentis, aspice, libri circa sedem quartam. Ac delectare potest forsan quinti venustas libri, ubi iridentes convivia & probrosum carmen scripsimus. Sextum volumen surripiens cithara, in feminas elegorum deflexerit copiam, atque in dulces amores. Septimo denique in florilegio sive apiario, gaudia Bacchi, & amicas meri choreas & vinum, & pocula, & lauta convivium cogitabis.

Calamo porro notatos codices, ex quibus horum quædam eruta, & indicavit Ægidius Menagius, vir in paucis doctus, & commo-
davit nobis: ut hoc ei, præter cetera, studiosi literarum acceptum re-
ferre debeant.

IV. Restat ut de MAXIMO PLANUDE collectore postremo epigrammatum, quod promisi, persolvam. Is anno supra millesimum trecentesimo octogesimo, Romæ Urbano VI. pontifice maximo, Constantinopoli Nilo patriarcha, cum ibi floreret in cœnobio, multa-
que, vir Græcis & Latinis literis excultus, scriberet; temporis aliquid imper-
tavit epigrammatis Græcorum veterum recolligendis. Ac distribuit ille
quidem librum in septem volumina, ut Agathias, sed non eadem quæ A-
gathias in quodq; volumen retulit: id quod ex fragmento superiore illo
Agathias satis apparet, si quis cum eo Planudis opus totum conferat. Ha-
bentur autem quolibet volumine certa capita rerum, certæ sic tanquam
per communes locos inscriptiones: idque ordine servato quodam ele-
mentorum. In quo se & religiosum videtur præbuisse honestique
amian-

amantem, refecandis turpibus * quamplurimis; & diligentem ac sedulum. accersendis undique ** & comportandis epigrammatis; & satis prudentem, disponendis atque ordinandis. Quibus ei nominibus obstricti sane sumus, quos carere non passus sit puris sincerisque deliciis eruditionis Græcicæ. Tantum autem abest ut Planudes nactus sit gratiarum actores, uti meruit, aut, quos quotve debuit, laudatores; ut beneficii obrectatores invenerit, qui extenuarent opus & industriam. Primum enim conqueruntur nonnulli imminutam ab eo numerum fuisse epigrammatum, circumcisis & amputatis compluribus, castratos & eviratos poetas. Ut satis signi dent hoc utroque verbo, quod semper habent in ore, quinam ipsi moribus sint, quam parum pudentes: qui si Tullium audirent, non modo non improbarent verecundiam in aliis, sed in dictis ipsi suis, & in aliorum reprehensione sua præsertim, retinerent. Facit quippe contra eos illud Tullianum, quod jam attuli. *Tu gienda est, inquit, omnis turpitudine earum rerum, ad quas eorum animos qui audiunt, trahit similitudo.* Nolo morte dici *Africani castratam esse rem publicam, nolo stercus curia dici Glauciam.* *Quamvis sit simile, tamen est in utroque deformis*

* Schol. Græc. libro VII. præmissum: ἐν τῷδε τῷ ἐβδόμῳ τμήματι περιέχεται ἑταίρικα τινα ἀποφθέγματα, τὰ μὲν ὡς ἐγκωμια τὰ δ' ὡς ἐπιτολὰι, τὰ δ' ὡς ἀνέκδοτα ἐτύχει, ὅσα μὴ πρὸς τὸ ἀσεμένῳ τερον καὶ αἰσχροτέρων ἀποκλίνει. Τα γὰρ τῶν αὐτῶν πολλὰ ἐν τῷ ἀντιγράφῳ ὄντα παρέτισε, Φησὶν, ὁ Πλανύδης.

** Non tantum ex Collectionibus hætenus recensitis Epigrammatum, & ex omni genere scriptorum Græcorum, sed & ex Epitaphiis & Inscriptionibus antiquis in Græcia tum obviis & ex parte hodieque superstitis collectam fuisse Anthologiam observat Jacobus Sponius p. 91. Misc. Antiquitat. & p. 94. Itineris sui, edit. Germanicæ à Menudierio curatæ. Idem testatur, Florentie in Bibl. Medicea descripsisse se inscriptiones eiusmodi Græcas quindecim è membrana, in qua Monachus quidam ante quadringentos vel quingentos annos illas congesserat. Neque heri vel nudius tertius probari cœpisse studium istud è epitaphia & veteres inscriptiones consulendi, satis patet ex Herodoto, Dionysio Halic. Paulania aliisque ad illarum testimonium hinc inde provocantibus. Phil. chorin quoque Atheniensis inter alia collegerat Ἐπιγράμματα Ἀττικά teste Suida: & Ptolemaeus Periegetæ qui à singulari in hoc genere studio σχολώπας dictus fuit, περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων laudat Athenæus X. p. 436. 442. Confer si placet Calaubonum VI. 1. Aristodemum librum primum θεσβιακῶν Ἐπιγραμμάτων allegat Schol. Apollonii III. 906. Neoptolemus Parianus ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων. Athen. X. p. 451. Notum præterea est ab Eubemio Historiam Periorum contextam esse ex titulis & inscrip. i. titus sacris quæ in templis habebantur, ut testatur Lactantius lib. 1. cap. XI. Diogeniani ἀνθολόγιον Ἐπιγραμμάτων, memorat Suidas in Διγ.

mis cogitatio similitudinis. Flagitium videlicet Planudes fecit, qui flagitiosa & turpia non exscribenda putavit, in quibus paginae, prope dicam ipsa, tamen charta non erubescit, erubescerent: quem referre & in publicum proponere piguit, quæ non minus legere oculis, quam ore proferre modestia & pudor vetat. Desinant vero, qua parte maxime laudabilis Planudes est, vituperare velle Planudem. Quod si tanta reprehendendi libido, & si quid isto de scriptore queri juvat, querantur potius, quod tantam in opere suscepto fidem ac diligentiam non præstiterit, quantam necesse erat, & quantam se præstiturum ostendit. Reliquit enim, optime Montauseri, nescio quo casu, imprudensne an secus, cum multa obscenissima sustulisset, pauca quædam non honestiora sublatis.

Objiciunt alii malum poetam fuisse Planudem. Etiam historicum non bonum fuisse concesserim, qui in vita Æsopi, contra fidem historiarum rationemque temporum, permulta, meo iudicio, peccavit. Sed quid tum postea? Idcircone minus aut ex historicis colligere potuit, quæ visa sunt, & in unum locum conducere; aut collegit re ipsa decerpitque ex poetis? Equidem sic statuo, collectanea ejusmodi, & miscellanea, & farraginem epigrammatum, alicujus esse diligentiae, prudentiae mediocris; ingenio ad eam rem singulari & eximio, interiore & recondita vel arte vel doctrina, nihil opus esse; studiosos, qui plus aliquid possint ac valeant in literis, ab isto refugere labore toto solitos. Deinde vero, cum Planudes versibus aliorum, quos collegit, non admiscuerit suos, ut Meleager, Philippus, Agathias; neque potest esse decori collectis ac simul junctis poësis, neque detrimento lectoribus, contage quadam & communione versuum malorum. Jam ille ipse emendator Planudæ in Catonis distichis, Josephus Scaliger, vitavit, credo, justam reprehensionem curiosorum, qui etiam tunc cum correxit Planudea, hexametros heptametros fecit? Audi versum hujus non productiorem modo syllaba, sed pede toto redundantem. Cato in initio libri tertii:

Instrue præceptis animum: nec discere cesses.

Scaliger:

Τὸν νῦν ἐντολίαις ῥύθμιζε, μαθητὺν ὅτε λήγων.

Leve illud, & aurium vitium, quæ forsan heberiores sint factæ senio.

senio. Miror Thuanos & Casaubonos, quibus Scaliger quasi quidam Deus esset, quique scripta ejus omnia legissent millies, hunc ipsi librum Luteriæ edi curassent; non advertisse, quod hic homini mendum excidisset, nisi forte ob id ipsum ἀναμάρτητον putarint, quod pro Deo haberent. Sed hic Scaliger speciatim: genere toto peccavit, qui alienis ulus vocibus versibusque Planudæ dimidiatis, Catonem jam Græce redditum Græce reddidit. Improbaret sane Planudeana omnia: Græce negaret scire hominem Græcum, prætereaque in scribendo exercitatum: converteret denique latina in Græcum etiam melius, quam Planudes aut Gaza: abstinere saltem ipsorum verbis, si facultatem illam suam ostensam voluit; videre ne quid commune cum iis haberet, potius quam interpolare aliena, & inculcare nonnulla aliquot locis, & levi commutatione opus alterius facere suum velle, debuit: qui plagii accusari potuerit, nisi plagium fateretur. Etenim videmus per sæpe scriptoris unius Græci interpretes Latinos duos pluresve, qui semper id agunt in primis, ut diversi sint; ne quid aliud ab alio videatur sumplisse, aut laborem frustra suscepisse vertendi.

Sunt etiam qui Planudæ minuant auctoritatem ex eo, quod communiter egerit Constantinopoli inter ascetas; professionemque & institutum hominis solitarii, & degentis in secessu vitam pietatis causa, illi probro vertant. Perinde quasi genus hoc hominum, quos nomine quidem isti proprio, sed per contemptum monachos appellant, totum sit aversum à Musis, præsertim mansuetioribus; nec solum literas nunquam adjuverit & humanitatem, verum etiam depravarit sæpe atque corruperit. Equidem, ut me tibi, præstantissime Montauseri, indicem, facere non possum, quin indigner, si quando in scripta incido, aut sermonibus & querelis inter sum eorum, qui in cœtus hosce congregatos hominum piorum simul & doctorum invehantur, sic tanquam in perditores elegantiorum artium & liberalium studiorum: quibustamen, si verum quærimus, artes & studia, & optimum quodque literarum, incolumitatem, salutem, vitam quodammodo debeant. Ac vide, oro te, quantum ab illorum discrepet opinio mea. Absit odium, invidia, ambitio, sectæ, & partes. Vere mihi contendere posse videor, & asseverare duo triave, quæ omni ratione confirmare licet. Primum sæculis illis & temporibus miseris, cum barbaries & inscitia occupasset orbem terrarum universum ac pœne oppressas mortalium mentes teneret; quicquid reliquum fuit literaturæ omnis, id totum, quasi quandam

ex communi naufragio tabulam, penes istos constitisse. Alterum, ubi emergere literæ cœperunt, & efferre caput altius; tum demum qui susceperent eas, & amplecterentur, atque exornarent multis modis, plures ex ædibus & cellis eorum, quam ex omni alio hominum grege, & cœtu concilioque prodiisse. A quibus exarati fere calamo libri, nisi, à sanctissimis illis, qui patres inter se fratresque usurpent, contubernali-bus? Apud quos diligentius, fidelius, diutius, quam ab eisdem servati? Unde investigati & eruti maximam partem, & in lucem subinde produ-cti, nisi ex perantiquis monasteriis & cœnobiis? Tercium illud erit, quod unum pro multis accipi potest, & latissime patet. Quid viri, certa quadam necessitudine, & omnium rerum communitate juncti inter se, meriti de literis sint, quantum aliis ipsi literatis antecelluerint, non dico, quid & quantum mereri atque ante-cellere debuerint, verbo dico. Cum suppetant eis opes cunctæ, & adjumenta, & præsidia, quæ promovere studium literarum possint, quæ autem detertere soleant, ea sint ab istorum conditione statuque vi-tæ remotissima; abundant otio, laboribus assuescant, adsit congressus & copia eruditorum, nulla impedimenta liberum, conjugum, cura rei familiaris & possessionum amplificandarum nulla, ambitiones nullæ, constans & perpetua fuga voluptatum; nisi uni ex aliis ordinibus ho-minum alicui docto respodeant religiosi ordinis docti decem, ut nume-ro & multitudine vincant; nisi sint hi dimidio aliis plerisque doctiores, ut vincant copia, & varietate, & præstantia doctrinæ; non ii sunt, mihi crede, viri optimi, qui esse debuerunt. Conservatio certe bibliothecarum, & quædam perennitas, ut aliud nihil dicam, tota horum est: cum interim distrahi quotidie & dissipari bibliothecas privatorum, et-iamque optimatum, videamus, multo labore, grandique pretio colle-ctas. Scis, Montauseri, scis ipse; quantopere nostri in Gallia procures testamento caveant tum heredibus ad perpetuitatem familiæ & bonorū, tum bibliothecis ad celebritatem nominis. Sed bibliothecis, dic ama-bo, quid factum plerumque exiguo & brevi spatio? quid sit quotidie? quid fiet? Non sunt immixtæ aliquando rarissimis & pretiosissimis li-bris? non ab heredibus & dominis transierunt ad externos? Stant per se, & corpus ut antea, unum efficiunt? non discerptæ dolo, vi, fue-runt? non discerpentur membratim? nec, ut fluvii minores, qui famæ majoris in amnem influxerint, nomen amittent? nec duæ bibliothecæ complures supplebunt? neque confusæ cum illis nullæ erunt? neq;

Ttt

com-

commutabuntur libri libris, neque singillatim veniunt? Quamquam hic ego, Montauseri, facile intelligo, nec tu pro tua singulari & eximia prudentia non perspicis, isto me sermone toto superfedere potuisse, carere potuisse lectorem. Sed, dum verissimum esse confiteare, quod dixi; digressionem sane puta hanc à proposito, aut etiam aberrationem. *Hactenus Franciscus Vauassor libro de Epigrammate cap. XVI. Paris. 1669. 8. ad Catolum Sanctamaurum Ducem Montauserium.*

*P. Editiones Anthologiae Epigrammatum Græcorum
Planudeæ.*

Græcæ.

- Prima Jani Lascaris Rindaceni**, litteris Græcis capitalibus quadratis, Florentiæ 1497. 4. cum Epistola præfatoria ad Petrum Medicem, quam in posterioribus editionibus per typographorum avaritiam omissam esse dolet Colomesius ad Gyraldum p. 515. In illa Epistola litterarum figuras quibus præfati Græci uterentur capitales omnes fuisse probat *fuse, eleganter & erudite*: quod judicium est Leonis Allatii libro quo commentitias Antiquitates Hetruscas explodit pag. 61. sed male scribit editionem prodiisse A. 1484.
2. Aldina A. 1503. Venet. ex recensione *Scipionis Carteromachi*, cujus Epistola Græca ad Aldum adjuncta legitur.
 3. Florentina A. 1519. 8. apud heredes Philippi Juntæ.
 4. Basileensis A. 1521. 8. memoratur in Catalogo Bibl. locupletissimæ Bigotianæ II. p. 202.
 5. Aldina secunda, Vener. 1521. 8. Hæc editio ad Codicem Palatinum collata à Frid. Sylburgio, fuit apud doctissimum Grævium, ut ipse refert sua ad Callimachum præfatione. Palatinum Codicem in Vaticana Bibl. hodie existare testatur illustris Ez. Spanhemius de præstantia & usu numismatum p. 316.
 6. Parisiensis 1531. 8. apud Jodocum Badium. Fuit in Bibliotheca exquisita P. Francii, itemque altera Viri Clar. M. Meibomii.
 7. Cum notis perquam eruditis *Jo. Brodesi* Turonensis. Basil. 1549. fol.
 8. Cum nonnullis Egigrammatis recens inventis, rejectis ad calcem. Vener. apud Aldi liberos 1550. 8.
 9. H. Stephani editio elegans ac prioribus emendatior auctiorque pluribus epigrammatibus, addito duplici Indice, uno auctorum qui Epi-

- Epigrammata composuerunt, & argumentorum altero, subjectisq;
H. Stephani castigationibus, A. 1566. 4.
10. Wecheliana præstantissima ex hætenus editis, quæ lucem vidit
Francofurti 1600. in fol. atque in Græcis H. Stephanum sequitur,
præter auctas vero è chirographo Brodæi animadversiones & se-
paratim Basileæ A. 1540. 8. pridem vulgatas *Vincentii Opsopoei* * notas
singulis utrasque Epigrammatis subjectas, castigationesque H. Ste-
phani una cum indicibus conjectas ad Voluminis calcem, in ora
libri passim exhibet *Scholia Græca* ex codice Francisci Pithoei, quem
cum altero Pauli Petavii typographus contulit. In his brevibus
licet scholiis nonnulla loca haud infeliciter illustrantur. Sed Au-
ctor videtur admodum recens, qui ex vulgaribus libris Suida, Eu-
stathio, Scholiis in Apollonium, Athenæo, Stobæo, Paulania,
aliisque, quos nominatim citat, pleraque collegit. Maximo Pla-
nudi illa tribui ab Andrea Rivino intelligo, sed suspicor esse ple-
raq; alicujus Planude etiam junioris: licet alia recte Maximo tri-
buuntur, ut quæ in Wecheliana editione occurrunt ante notas H.
Stephani, referenda ad pag. 98.

Græcolatina.

Cum versione profaria *Eilhardi Lubini*, Genevæ sive Coloniae Allobro-
gum 1614. fol. in Corpore Poetarum Græcorum Tragicorum, Co-
micorum, Lyricorum & Epigrammaticorum. Prodierat etiam
separatim istud Lubini Florilegium Græce & lat. apud Commelin.
1604. 4.

Libri singuli vel Epigrammata selecta.

- Liber primus cum *Eilhardi Lubini* interpretatione eodem carminis gene-
re expressa, ut versus versui & verbum verbo pœne respondeat.
Rostochii, 1600. 8. Liber inscriptus Achilli Belgico, Mauritio,
Principi Auriaco, Comiti Nassoviensi.
- Liber primus in latinum sermonem conversus à *Francisco Bellicario* Paris.
apud Lud. Grandinum 543. 4.
- Omniū horarum opsonia sive Græca Epigrammata latinis versibus
reddita, Francof. 1614. 8.

Tert 2

Flo-

* Opsopoeus notas scripsit in librum I, II III, & VII.

Florilegium latinum ex græco florilegio, sive Epigrammata quædam Græca latino carmine reddita à *Q. Septimio Florentino Christiano*. Paris. 1608. 8.

70. *Soteris* Anthologium sive Epigrammata Græca selecta cum latina Variorum interpretatione. Colon. 1525. 12. 1528. 8. Friburgi Brisgovia 1544. 8.

Anthologia Epigrammatum cum paraphrasi Metrica *Hieron. Megiseri*. Francof. 1602. 8.

Epigrammata quædam interpretata & notis illustrata ab *H. Stephano* 1570. 2.

M. Elie Cuchleri Gorlicensis Centuriæ V. Epigrammatum cum versione latina gemina, soluta & ligata. Gorlic. 1618. 4.

Epigrammata Græca veterum Poetarum cum Epigrammatibus *Joach. Camerarii* & *Jac. Micylli*. Basil. 1538. 8.

Epigrammata latino Carmine reddita à *Paulo Stephano*, additis ejusdem Pauli Stephani Juvenilibus. Genev. 1593. 8.

Epigrammata selecta Græca cum versione latina *Andrea Alciati*, *Ottomari Luscinii*, & *Jani Cornarii*. Basil. 1529. 8.

Epigrammata selecta Græce ad calcem Cyclopi Euripidei cum Metaphrasi latina *Q. Septimii Florentis Christiani*. Helmstad. 1653. 4. Exstant & Epigrammata quædam excusa Græce Paris. 1544. 4.

Epigrammata selecta cum latina versione. Monachii 1622. 8.

Anthologia selecta (ex sex primoribus libris) & ab omni obscœnitate vindicata cum versione latina *αλφειου*. Flexia 1624. 8.

Florilegium Epigrammatum Græcorum, Lond. 1628. 1650. 8. Græce & latine.

In *70. Matthæi* quoque *Toscani* florilegio Epigrammata selecta Græca versibus latinis reddita occurrunt, Burdigalæ 1620. & Genevæ ibid. 8.

Andreas præterea *Bachmannus* sive *Rivinus* * Professor Lipsiensis, variis scriptis haud in eruditis & illustratione Poetarum quorundam veterum Christianorum latinorum clarus, novam integri florilegii Epi-

* Rector primum Scholæ Nordhusanæ, deinde in Academia Lipsiensi Poeseos ac denique Pathologiæ Professor, diem obiit supremum A. 1555. natus Halæ Saxonum A. 1601. Vide Clariss. Jo. Henr. Ernesti Orat. de Professoribus Poeticis per sæculum XVII. Lipsi. 1702. 8. Ejus filii tres nostra ætate patriam illustrarunt atque

Epigrammatum in trium Chiliadum centurias divisi editionem molitus est hoc consilio, ut singulis Epigrammatis Græce descriptis subjiceret versionem prosariam qua redditur verbum verbo, tum poeticas Metaphrasas adjungeret, non unam vel duas, sed denas & amplius, bonas, malas, mediocres, aliorum & suas ipsius. Non inutile hoc fortassis institutum esse duxit, pro tironibus, docendis quid distent æra lupinis, & quomodo eadem sententia svavius tersiusque efferri possit & debeat. Henrici vero Stephani studium qui postremum distichon Epigrammatis Græci VI. 6. Anthologiæ, quod incipit Σὺς πῶς Ἰσχυρὸς, in editione Anni 1566. *quinquaginta* distichis latinis extulit, quinimmo (quod virum sagacissimum fugisse miratur Colomesius) inter selecta Epigrammata A. 1570. vulgata, *centum & quatuor* distichis latinis est interpretatus, reprehenditur à Vavassore c. 17. libri de Epigrammate p. 202. *tanquam puerile, quod distichorum illorum vel optimum nemo quodam suo non carcat, cetera in plerisque absorta & incondita reperiantur.* In Rivini autem collectione occurrunt fere ad pleraque Epigrammata interpretationes una vel plures satis bonæ & amœnæ, quales fere sunt Jo. Gorraei, Q. Sept. Florentis Christiani, Jani Doulae, Pauli Stephani & aliorum. Sed non pervenit ultra librum secundum, cum quo primum etiam Epigrammatum Græcorum millenarium absolvit. Prodiit Gothæ A. 1650. 8. licet exempla quædam (folio tituli, ut fieri solet interdum, recuso) præ se ferant annum 1657. Catalogum latinorum Poetarum quorum Metaphrasas in hoc opere undique congestæ sunt, editor præmisit vāgrandem; è quo illos tantummodo referam qui plura Epigrammata è Græco sunt interpretati, ut sunt: è veteribus *Ausonius*, è recentioribus præter *Rivinum* ipsum, *Andreas Alciatus*, *Benedictus Brugnolus* (in Laertii versione) *Bonaventura Vulcanius*, *Caspar Bartheus*, *Ursinus Velius*, *Christianus Daumius*, *Claudius Minos*, *Claudius Rossetus*, *Daniel Heinsius*, *Daniel Alsportus*, *Des. Erasmus*, *Eilhardus Lubinus*, *Elias Cuchlerus*, *Publ. Faustus Sabaus*, *Franciscus Bellicarius*, *Franciscus Modius*, *Franciscus Schot-*

tus,

Ttt 3

uno extincto etiamnum ornant in triplici genere studiorum egregii Viri, *Tillemannus Andreas Rivinus*, Verbi divini præco disertus ac gravis piusque & lingvæ Hebrææ quam publice docebat apprime gnarus, defunctus initio Anni 1692. De quo consulendæ Rev. *Henrici Pippingii* Memoria Theologor. p. 406. seq. *Quintus Septimius Florens Rivinus*, Juris Romani & Saxonici consultissimus, & *Augustus Quirinus Rivinus*, Medicus ac Botanicus excellens,

tus, *Fridericus Morellus*, *Georgius Buchananus*, *Gregorius Bersmannus*, *Guilielmus Canterus*, *Gvarinus Veronensis*, *Hadrianus Junius*, *Henricus Stephanus*, *Hieronymus Megiferus*, *Hugo Grotius* (sed cujus versionem totius Anthologii de qua infra dicturus sum Rivinus non habuit) *Jacobus Thomafius*, *Joannes Benedictus*, *Janus Cornarius*, *Janus Doufa*, *Jo. Fidlerus Reichenbacensis*, *Janus Gruterus*, *Janus Guilelmus*, *Jo. Goræus*, *Jo. Lauterbachius*, *Janus Lernutius*, *Jo. Pannonius*, *Jo. Pierius Valerianus*, *Jo. Sleidanus*, *Jo. Stigelius*, *Jo. Soter*, *Jo. Venatorius*, *Joach. Camerarius*, *Josephus Scaliger*, *Julius Caesar Scaliger*, *Is. Casaubonus*, *Lampertus Alardus*, *Leodegarius à Quercu*, *Lucas Fruterius*, *Martialis Monerius*, *Matthæus Toscanus*, *Nich. Bentinus*, *Natalis Comes Venetus*, *Nicodemus Frijebelinus*, *Nicolaus Borbonius*, *Ottomarus Luscinius*, *Paulus Melissus Schedius*, *Paulus Stephanus*, *Peterejus Tiara*, *Philippus Melanchthon*, *Polycarpus Wirthius*, *Q. Septimius Florens Christianus*, *Scævola Sammarthanus*, *Stephanus Paschasius*, *Theodorus Beza*, *Tho. Morus*, *Thomas Venatorius*, *Valens Acidalius*, *Vincentius Obsopoeus*, & *Zacharias Griedenreich*. Prætereo reliqua Rivino memorata nomina ultra trecenta ac viginti, quia nemo fere est qui Poësin latinam vel primis attigit digitis, quin in uno vel altero Epigrammate Græco expertus sit vires, saltem de latino vertendo in aliud latinum.

Ab eo tempore qui operæ pretium in hoc genere fecerit memorare juvat unum *Petrum Francium*, Amstelodamensium nuper Musarum decus, in cujus Poematis bene multa existant Epigrammata translata de Græco svavissime & felicissime. Viderunt lucem Amst. 1682. 12. & 1697. 8.

Superiore anno prodiit novus Græcorum Epigrammatum & Poematum delectus cum nova versione & notis, opera *Thomæ Johnson*. Lond. 1706. 8.

Gallicæ pauca quædam Epigrammata vertit in poematis suis *Ludovicus Hestellus* (*Hestean*) *Jo. Aurati* discipulus. Paris. 1578. 4. Existant & alia è Gallica Tamiserii versione, hoc titulo: *Anthologie des Epigrammes Grecs pris del' Anthologie Grecque*, traduits en François par *Tamisier*. Lugd. 1597. 8. Nuper etiam *Longapetræus* vertit quædam peramœnis versibus Gallinis, in notis ad *Anacreontem*, *Moschum* &c.

VI. Editiones promissæ.

Cum in Anthologia edita non modo quamplurima Epigramma-

mata etiam honestissima & eruditissima desiderentur, quæ in MStis Codicibus collectionum Meleagri & aliorum quos supra commemoravi occurrunt; sed & in illis quæ edita sunt, multa legantur inemendata & parum intellecta ab interpretibus: Viri docti jam pridem de nova aliqua pleniore & emendata Anthologiæ editione cogitarunt, qua non dubium est & ad Græcæ linguæ & ad Antiquitatis cognitionem, haud exiguum aliquid posse accedere. Vetus ejusmodi ac plenioris Codicis meminit Josephus Scaliger in Epistola ad Gruterum CCCCXXX. *Audi non semel ex Francisco Porto Cretensi, optimo & eruditissimo sene, se in manibus Nicolai * Sophiani hominis Græci integrum u^o Sologas codicem summe vetustatis vidisse, in quo omnia illa Epigrammata, quæ narras, exstant, quæ non dubium est propter prætextata verba & obscenitatem à Planude Monacho damnata fuisse.* Anthologiam novam ex codicibus Vaticanis se editurum pollicitus est Vir nobilissimus Lucas Langermannus, teste Colomesio p. 515. ad Gyraldi dialogum extremum de veterum Poetarum Historia. Cum primis autem dolendum quod *ὁ πρῶτος* Salmasius institutum non peregit, qui testatus est se optimi libri Palatini ope (qui nunc est in Bibl. Vaticana) aliquot millia optimorum Epigrammatum partim in lucem editurum, partim nitori suo restiturum, ad Trebellii Pollionis Claudium c. 5. T. 2. scriptor. Hist. Augustæ p. 361. Passim idem vir doctus in scriptis suis, ad Solinum præcipue & ad illos quos dixi Historiæ Augustæ scriptores inedita Epigrammata Græca producit & explicat, & non tantum editionem Anthologiæ integræ sed & ad eam commentaria molitum se innuit, ut p. 262. ad Terrull. de pallio. Confer etiam si placet Josephi Scaligeri ad Salmasium Epistolam CCXLV. & seq. quibus inter alia eum monet ut addat Epigrammata, quæ passim apud auctores Veteres leguntur, & alia præterea quæ in Veteribus Inscriptionibus exstant. Vidi in Bibliotheca Gudiana Salmasii Suidam, in cujus ora libri præcipue notaverat quæ ad Epigrammata facerent, Suidas enim innumeras lacinias tum ex edito tum ex inedita Anthologia, ut notum est, adducit. Verum ea loca diligentissime observata & erudite excussa sunt à præclaro Suidæ editore nupero Ludolpho Neocoro. Non pauca inedita Epigrammata difficillima, Arithmeticos complexa griphos, ex libro Salmasiano descripsit, & versione sua ac notis illustrata edidit eruditissimus Claudius Barthelemy Meziriacus ad Diophantum p. 262. seq. *Jobannem quoque Laurem*

ber-

* *Michaelis Sophiani* legendum, ut notavit Colomesius c. 12. cimeliorum literariorum.

bergium Græca Epigrammata non dissimilis argumenti cum interpretatione sua & commentariis edidisse constat Hafniæ 1640. 4. Sed illorum ipse est auctor. Planudis Anthologiam variis ineditis * locupletatam, latinis versibus interpretatus est elegantissime ut solet vir maximus *Hugo Grotius*. Ex ejus Metaphrasi quæ necdum integra vidit lucem, Epigrammata quædam prodixerunt viri docti *Franciscus præcipue Junius* libris de pictura & catalogo Artificum, tum ad *Plinium* & *Themistium Jo. Harduinus*, ac ne alios in præsentī commemorem *Franciscus Vavassor* libro de Epigrammate c. 17. ubi *Jos. Scaligeri* interpretationem quorundam cum *Grotiana* confert, & *Grotio* palmam merito tribuit. *Grotius* ipse versionem suam diu pressit exspectatione *Salmasianæ* editionis, ut scripsit ad *Salmasium* A. 1633. Epistola 314. *Utinam & Anthologia prodiret: nam sola ea mora est quominus de edenda nostra Planudæ ὑλλογῆς versione cogitem, quia prius velim videre quæ abs te aut ex libris aut ex ingenii felicitate emendata sunt, ne corrupta Græca intelligendo faciam ut nihil intelligam.* Idem innuit Epistola 368. & 412. A. 1635. in quibus *Salmasium* rogat ut quoniam editionis spes in longum protrahatur, ne dedignetur secum castigationes suas communicare. Has ab illo impetrasse se testatur in litteris ejusdem anni mense Decembri scriptis ad *Gerh. Jo. Vossium* (Epist. 527.) *Cum scirem Salmasium τὸν πρῶτον illa eadem Epigrammata cum antiquæ fidei codicibus contulisse, impetravi ab eo quæ annotaverat, quæque ego ex conjectura notaveram, in tuis vidi mihi librorum auctoritatem accedere. Nunc parata sunt omnia, ut in vulgus dari possint, Græca & Latina eodem modulo quo *Stobæana* illa & scenica, ut velut ad duos fratres pari cultu servius addatur.* Confer Epist. 573 & 692. ad eundem *Vossium*; & *Vossii* Epistolam CCCXX. è qua videbis *Blauvvium* novas operi moras iniecisse. Caterum ex inedita Anthologia Græca à multis viris doctis producta Epigrammata videre licet, ut si quis ea colligere aggrediatur non exiguum numerum sit reperturus in *Salmasii* scriptis, *Allatio* de *Simeonibus*, sed & in *Holstenii* notis ad *Stephanum Byzantinum*, *Illustris Spanhemii*, *Bentleique* ad *Callimachum*, & doctissimi *Neocori* ad *Suidam*. *Petri Francii* poema Græcum ad *Jacobum Goierum* (Γαίῳρον) qui ineditam Anthologiam ad eum miserat, legitur p. 491. poematum Et videtur vir ille doctus singularem operam in Epigrammatis Græcis illustran-

* *Grotius* Epistola 527. ad *Gerh. Joh. Vossium*: *Adjeci Epigrammata non pauca præter ea quæ suæ editioni subjecerat. Henricus Stephanus in inscriptionibus & libris.*

lustrandis collocasse, nam in Catalogo Bibliothecæ exquisitissimæ Francianæ p. 137. memoratur editio Brodæi Basileensis cum notis MSS. & p. 138. Anthologia inedita MS. tum Editionis H. Stephani A. 1566. aliquot exempla cum notis Canteri, Palmerii, Hugonis Grotii & (quas Grotio communicaverat) Salmasii, Vulcanii, item & * Berkelii, Petri Francii & aliorum. & p. 143. editio Aldina Anni 1551. cum notis perpetuis Petri Francii. Tum editio Aldina prior Anni 1521. collata cum MS. Palatino per Sylburgium & Gruterum: præterea Florentina A. 1519. quæ olim Jani Rutgerii & If. Gruteri fuerat, cum perpetuis observationibus & emendationibus MSS. Marci Sladi. Intelligo etiam *Petrum Menardum* ** Turonensem inter alia ingenii sui monumenta reliquisse itidem ineditam hætenus latinam Poeticam interpretationem Anthologiæ Græcæ, plus dimidia parte locupletioris. Ejus specimina quædam habes lib. 1. & 2. CPolis Christianæ præstantiss. Cangii.

Inter breve vero ut speramus optamusque tempus desiderio eruditorum de meliore pleniorque Anthologiæ editione, satisfaciatur viri eruditissimi industria, tot præclaris in rem literariam meritis jam testata, JOANNIS CLERICI: hunc enim ipsummet constat esse, quem Tomo VII. Bibliothecæ selectæ p. 191. novam Epigrammatum Græcorum editionem adornare scribit hoc titulo: *Epigrammatum Græcorum Anthologia duobus libris auctior, emendata & latinis versibus reddita ab HUGONE GROTIUS, cujus accedunt prolegomena. Subiecta sunt scholia Græca, ac notæ Joannis Brodæi, Vincentii Oplopoei, Henrici Stephani, Petri Danielis Huetii † & aliorum. Accesserunt collationes MSS. Codd. veterum*

VVVV

terum

* Vide Clariss. Viri Jo. Clerici Bibl. selectam T. VII. p. 210.

** Menardus hic ante paucos annos septuagenario major Turoni defunctus nihil edidit præter *Academiam principum* à juvene vulgatam in usum Delphini, qui hodie est Rex Christianissimus; & *Concordiam Chronologorum*. Gallicè Cæterum plura dicitur reliquisse in scriniis digna luce, *Vitas Philosopherum veterum tomis IV. Philosophiam Pythagoræ, Commentarium in Gellium & Anthologiam, l'Anthologie des Epigrammes Grecques, traduites en vers latins & augmentées de plus de la moitié de ce qu'on en a recueilli jusqu'à présent.* Vide Memorias literarias Trivultinas sive Dombenses Anni 1701. mense Febr. p. 102. Diversus ab hoc *Jacobus Menardus* quem laudat magnus Grævius præf. ad Ciceronis *Orationes*: *Claudius Menardus* qui edidit indiculum de hæresibus tributum S. Hieronymo. *Hugo* denique *Menardus* Benedictinus cujus notissima eruditio scripta in Barnabæ Epist. in Sacramentarium S. Gregorii M. nupera luculenta S. Gregorii editione reculum; Dissertatio de unico Dionysio, Martyrologium Benedictinorum & Concordia Regularum Benedicti Abbatis Anianensis &c. Obiit Paris. 1643. 21. Jun.

† Ha-

serumque editionum & animadversiones. Quo apparatu autem hoc opus aggressus sit, ipse testatur his verbis, quæ non dubito Gallice subjicere, cum illam linguam paucissimi hodie ignorent. *Pour commencer par le texte Grec, celui qui a entrepris cette édition, a l'exemplaire de Grotius, dans lequel ce grand homme a corrigé de sa main quantité d'endroits, & sur lequel il se réglera parce qu'il mettra à côté sa belle version latine de cet ouvrage. Néanmoins il ne se contentera pas de cela, parce qu'il a à dessus des secours que Grotius n'a pas tous eus. Il a un exemplaire collationné par Sylburge & par Gruter, avec un Manuscrit de la Bibliothèque Palatine, qui est apparemment à présent dans celle du Vatican; & dans ce MS. il y avoit divers auteurs des Epigrammes qui ne sont point dans les éditions communes, des vers entiers suppléés, & quelques Epigrammes qui n'ont jamais été publiés. Outre cela, on a l'ancienne édition de Florence de MCCCCXCVII. qui est toute en lettres capitales, & qui paroît être la première de toutes. On a encore diverses anciennes éditions, d'Alde, des Juntas, de Badius &c. sans parler de celles d'Etienne, de Froben & Vechelius, avec les notes de Brodaus & Opsopoeus. On a eu aussi soin de faire acheter dans l'Auction de la Bibliothèque de feu Mr. Francius Professeur en Eloquence à Amsterdam, tous les exemplaires de l'édition d'Etienne, qu'il y avoit, avec les remarques de divers savans hommes écrites aux marges. Tout cela servira beaucoup à établir la véritable manière de lire du Texte, & l'on en rendra compte très-exactement dans les notes nouvelles, où l'on mettra toutes les variétés de quelque conséquence. Grotius avoit en sans doute connoissance du MS. Palatin, ou de quelque autre, car il y a beaucoup de ses corrections & de ses supplémens, qui s'y rapportent. Outre cela il avoit eu de quelcun, peut-être de Saumaïse, diverses Epigrammes qui n'ont point été imprimées, & dont il a fait une addition considérable à la fin de son exemplaire. On a résolu de faire des additions d'Henry Etienne & de celle là un livre VIII. car comme l'on sait, il n'y a que l'II. livres dans les éditions ordinaires. De plus on a de quoi faire un livre IX. de diverses Epigrammes anciennes, que l'on tirera d'un Recueil MS. d'Epigrammes, que leur extrême obscénité ne permet pas de publier toutes. On comprendra seulement ce qui peut paroître aux yeux des honnêtes gens.*

Ceux

- † Harum notarum quibus Jof. Scaligeri castigaciones insertæ sunt, mentio occurrir in literis Illustris Hæctis ad Petrum Francium datis Abrincæ 3. Eid. Sept. A. MDCCXCVIII. Numquidam pones me non est in hoc secessu Anthologia exemplar Scaligeri notis auctum de quo scribis - per pauca sunt nota illa & satis levis. Si quid bona frugis est, relium à me suis inter observationes quas ante annos aliquot expressit a me Grævus noster, & oppressis calamitas temporum. Intes Epistolas ad P. Francium p. 434.

Ceux qui liront la version de Grotius, admireront également & le génie heureux & la patience de cet excellent homme; qui a traduit tout ce livre en autant de vers, qu'il y en a dans l'Original, qu'il égale tres-souvent & qu'il surpasse même quelque fois. Pour les additions nouvelles qu'il n'a pas traduites parce qu'il ne les avoit pas, on les mettra seulement en prose; aussi bien qu'un endroit de l'Edition d'Etienne * qu'il n'a pu traduire. On aime mieux en user ainsi, que de joindre à Grotius des vers qui n'égaleront pas les siens, & d'ailleurs les lecteurs n'y perdront rien pour l'intelligence de l'Original. Il y aura d'abord une très-belle préface de Grotius, où il traite & de l'Anthologie & de la version qu'il en a faite. Les notes seront sous le Texte, & outre toutes celles qui ont été imprimées sur ce recueil & dont le titre parle, (1) l'Auteur aura soin de ramasser de tous les plus illustres Critiques les endroits dans lesquels ils ont éclairci ou corrigé quelque passage d'Anthologie: (2) il recueillera toutes les variétés de lecture de diverses éditions qu'il a pu trouver, toutes les conjectures & les explications qu'il jugera bonnes, des marges des exemplaires qu'il a, & les confirmera par de nouvelles raisons; ou s'il y en a de fausses, qui pussent tromper quelqu'un, il ne manquera pas de les réfuter en peu de mots. (3) il ajoutera diverses remarques qu'il a faites lui-même sur quantité d'endroits de l'Anthologie. Pour les scolies Grecques je ne sais pas si elles sont anciennes, mais assurément elles ne le sont pas ** toutes, puisque Henri Etienne y est quelque fois cité comme à la page 261. (de l'édition de Wechel) Ces scolies ressemblent fort à celles de Bifet sur l'Aristophane, & elles pourroient bien être de lui ou de quelque autre habile moderne de son tems.

V V V V 2

VII. CA.

* Pag. 488. seq. Vide quæ infra in Catalogo Poëtarum Epigrammaticariorum, ubi de Paulo Silentiario.

** Recte hoc notatur à Viro doctissimo. Torus enim scribendi genius, latinismi, & ratio allegandi scriptores docent hæc scholia composita esse non à Græco antiquo, sed Gallo aliquo vel Italo XVI. sæculi. Varias lectiones notat auctor quisquis fuit non tantum ætæ codicibus scriptis, quorum duos potissimum evolvisse videtur, unum ἀρχαϊστῶν ἀντίγραφον Παύλου τῆς Βυζαντίας ἐν Πατριαρίῳ pag. 47. sed etiam ex impressis Anthologiæ editionibus p. 426. ἐν ἄλλοις βιβλίοις εὐρίσκεται μόνον εἰς Κράτηα ἐκτυπωθῆναι. Planudes allegatur p. 589. Arsenius p. 14. Interdum inemendata sunt excusa illa scholia ut p. 82. εὐάζειν legendum pro σκευάζειν. p. 150. ἐν Ἀρχαίοις pro Ἀρχαϊκοῖς. p. 216 Πολυδεύκης βιβλίωδ' pro βιβλίω ε'. Interdum loco nota sunt ut p. 314. ubi scholion græcum existat quod pertinet ad Epigramma primum paginæ proximæ 315. Etiam p. 193. pro Πολυδώρῳ legendum Πολυδεύκης. Mentio enim δορυδρεπῶν apud Pollucem lib. 1. sect. 120.

VII. CATALOGUS POETARUM VETERUM

Qui epigrammata Græca condiderunt,

Quibus asteriscus præfixus est, sub eorum nomine nulla Epigrammata in Anthologia edita leguntur, in qua plurima quoque occurrunt ᾠδὴλα, sive quæ nullum; multa quæ fallum auctoris nomen habent adscriptum.

Abbianus Lucillii æqualis circa extremum sæculi à CHRISTO nato quarti vixit, uterque enim Flaccum Rhetorem barbarum perstringit lib. 2. Epigr. εἰς ῥήτορας. Forte autem Ammianus pro Abbiano legendum. Nam literæ β & μ frequenter in MSS. confunduntur.

Aceratus Grammaticus cujus exstat epigramma lib. 3. c. 14. in Hectorem Homérico poemate celebratum.

Addeus sive **Adeus Mytilenæus**. Unicum sub hujus nomine occurrit epigramma III. 22. Num legendum *Alceus*? Etiam in H. Stephani editione p. 421. excusum Ἀδδαῖς Μακεδόν*, quod ipse alibi legit Ἀλκαῖς. Fuit tamen & Adæus Mytilenæus, cujus liber περὶ ἀγαλλοματοποιῶν & περὶ διαλέξεως laudatur Athenæo. Idem forte ad quem Polemo scripsit, ut idem Athenæus auctor est. Alius Addeus Comes & Magister utriusque militiæ per Orientem, ad quem lex de Judæis coelicolis & Samaritanis lib. 8. Cod. Theodos.

Adrianus Imperator, cujus etiam latina quædam Epigrammata exstant. Confer Barthium XXXII. 12. Adversar. *Græcis studiis impense imbutum* refert Spartianus c. 1. *ingenio ejus sic adea declinante, ut à nonnullis Græculus diceretur. Poematum & literarum omnium studiosissimus* - - *Nam & de suis dilectis multa versibus composuit, amatoriam carmina scripsit.* id. c. 14. Ineditum hujus Adriani Epigramma Græcum in Trajani Imp. donaria Jovi Casio de spoliis Geticis appensa primus publici juris fecit Salmasius ad Hist. Aug. T. 1. p. 133. In vulgatæ Anthologiæ codicibus lib. 1. c. 54. unus Hadriani versus Hexameter legitur

gitur in Magni Pompeji tumulum, is ipse quem refert Dio lib. LXIX. p. 792.

Τῶν αὐτῶν βρίθοντι πόση σπάνις ἔωλετο τὸ μυστ'.

Pene caret cumulo, cui tot modo templa fuerunt.

Ægis alius ut opinor ab *Ægide* sive *Ægia* Historico, quem laudat Clemens Alex. 1. Strom. p. 321.

Æmilianus Nicæus diversus à Palladio *Æmiliano* scriptore latino rei rusticæ & ab *Æmiliano* Maurusio quem in *Dipnosophistis* colloquentem inducit *Athenæus*. Inter tria ejus *Epigrammata* unum in *Venerem Praxitelis*, vulgata *Anthologia* exhibet.

Æschylus Tragicorum Princeps cujus ἐλεγεῖα allegat Plinius XXV. 2.
præter alios lib. 2. c. 16. §. 8. à me laudatos.

Agathias Myrinæus è *Myrina* *Æolidis* civitate *Scholasticus*, sub *Justiniano* Imp. clarus præter alia, de quibus libro quinto dicendi erit locus, non modo *κύκλον τῶν Ἑπὶ ῥαμαμάτων* ex aliis Poetis collegit de quo supra §. III. hoc capite dictum est, sed & ipse plura de suo Epigrammata addidit, quæ ex *Anthologia* edita junctim cum latina sua versione (singula enim versibus reddidit non infelicitè) ad calcem *Historiarum Agathias* exhibet *Bonaventura Vulcanius*. Unum perquam difficile de *Iulio Zenonis* Imp. illustrat *Tho. Hyde* in *Historia Nerdiludii* p. 44. seq. Mentio *Agathias* Epigramm. apud *Tzetzen* proleg. in *Lycophronem* & apud *Suidam* in *μέγας βασιλεύς*.

Alcaeus Macedo, an Addæus?

Alcaeus Messenius Philippo Regi Maced. æqualis, siquidem is fuit *Alcaeus* quem epigrammate *αἰτεκωμῶδεις* Philippus apud Plutarchum Flaminio p. 373. Confer *Is. Vossium* ad Catull. p. 42.

Alcæus Myrtilæus cujus *Epigrammata* (ὕμνοπάλλον enim vocat) intexuit
Coronæ suæ *Meleager*. Licet aliud videretur *Allatio* de patria Ho-
meric, 14. p. 183 I. De hoc & aliis *Alcæis* dixi lib. 2. c. 15.

Alcaeus Trogaeumata recenior, sub Vespasianis clarus. Tzet.
præf. ad Lycophronem.

Alexander Erolus temporibus Ptolemæi Philadelphi floruit, & præter alia poemata de quibus lib. 2. c. 19. dixi, scripsit etiam Epigrammata live ἐπιγράμματα, quorum unum in Agathoclem ab Athenæo refertur XIV. p. 699. Alia tria leguntur in Anthologia. Videtur hic esse

Vvvv 3

Alex-

Alexander quem inter eos laudat Meleager è quibus Coronam suam adornavit.

Alexis cujus decaſtichon lib. VI. Anthologiae c. 5. exſtat, nescio an Camicus de quo dixi ſupra lib. 2. c. 22.

Alpheus (Ἀλφειός) *Mytilæus* Antipatro Sidonio junior. Macrinum Epigrammate quodam alloquitur, dubito an Imperatorem, lib. 1. cap. 12.

Ammianus Vide ſupra in *Abbiano*.

Ammonidis Ἀμμωνίδης diſtichon unicum exſtat lib. 2. Antholog. c. 13.

Anacreon Poeta Lyricus, cujus carminibus Coronam suam illuſtraſſe teſtatur ſe Meleager. De Anacreonte dixi lib. 2. c. 15.

In *Anaxagoram*, *Lamptacenorum* Epigram. epitaphium eſt apud Laert. II. 15. *Corinthiorum* in *Periandrum*. lib. 1. ſect. 97. *Lindiorum* in *Cleobulum*. ſect. 93. *Prieniensium* in *Biantem*. ſect. 85. *Lesbiorum* in *Pittacum*. ſect. 79. *Lacedæmoniorum* in *Chilonem*. ſect. 73. Epigramma nescio cujus in imaginem *Solonis*. ſect. 62. & in *Thaletem* ſect. 39. & 34. in *Linum* & *Eumolpum* ſect. 3. 4.

Antagoras quo & ipſo uſus Meleager. Vide & Laert. IV. 21. & 26.

* *Anthemius* videtur eſſe nomen Poetae in hoc verſu Melegri eos è quibus coronam suam concinnavit celebrantis: εἰς δ' ἔλεγε εὐσπορον Ἀνθέμιον.

* *Antigonus*, cujus Epigrammata ſuae inferuit collectioni *Philippus Theſſalonicenſis*.

Antiochus, forte *Ægeus* Sophiſta, de quo *Philoftratus*.

Antipater Macedo videtur mihi ille *Antipater* cujus mentio fit à Meleagro inter eos è quibus Coronam suam contexuit.

Antipater Sidonius paulo ante *Ciceronem* clarus. De eo dixi capite XV. præſentis libri. Hujus Epigrammata collectioni ſuae inferuiſſe videtur *Philippus Theſſalonicenſis* qui ſub *Auguſto* clauit.

Antipater Theſſalus ſive ut lib. 1. Antholog. c. 87. legitur *Theſſalonicenſis*. Hic eſt qui novem *Lyricas* poetrias & *Alcmanem* verſibus celebrauit. Memorat & *Archilochi* & *Homeri* natales cultos.

Antiphanes quo in collectione ſua uſum ſe proſitetur *Philippus Theſſalonicenſis*.

Antiphilus Byzantius cujus & ipſius Epigrammata collectioni ſuae *Philippus* intexuit.

AN.

Antistii unum Epigramma in Priapum agri custodem lib. IV. Anthologia p. 478. edit. Wechel. Antistii Medici mentio apud Suetonium Cæsare c. 82. Antistii Sossiani, qui factitatis in Neronem carminibus probroſis exſilio eſt multatus, apud Tacitum XVI. 14. In Antistium Veterem (qui A. U. C. 747. Conſul fuit) Epigramma latinum Laureæ Tullii apud Plin. XXXI. 2.

Antonius Argivus cujus bina Epigrammata Græca exſtant in florilegio edito, in urbēs dirutas utraque, Mycenæ & Argos.

* *Anyzes* Epigrammata fuere in Corona Meleagri. De ea dixi ſupra lib. 2 c. 15.

* *Apion* in Epigrammate, Suid. in ἀγούρης, σπιλάδες, σφάραγον, τριγύλας.

Apollinaris, diſverſus ut exiſtimo ab Apollinari Poeta Chriſtiano.

Apollonides Smyrnæus quem Auguſti Imp. ætate vixiſſe notat Caſaubonus ad Suetonii Tiber. c. 14.

Arabius Scholaſticus ſub Juſtiniano clarus, Longinum præfectum CPOL celebrat in Epigrammate lib. 4. Antholog. p. 431.

Aratus cujus Epigrammatis Meleager uſus eſt ad Coronam ſuam concinnandam. Vide quæ de Arati ἐλεγίων libro dixi capite 18. hujus libri §. 9.

Arceſilai Philoſophi Epigrammata producit Laertius IV. 30. ſeq.

Archelai, (al. Aſclepiadæ) Epigramma in ſtatuum Alexandri factam à Lyſippo. Lib. IV. Antholog. p. 554.

Archias Antiochenus, pro quo exſtat Ciceronis Oratio qui mirificum illius in verſibus Græcis pangendis facultatem celebrat c. 8. Ejus Epigrammata collecta ſunt & junctim edita cum verſione *Nicodemii Friſchlini*. Et quoque in MS. quod olim Lipſiæ inſpexi tribuitur Epigramma quod in Wecheliana editione p. 76. incipit, Σοὶ πατέρῃ θεοσάλη.

Archilochus inter eos è quibus Coronam ſuam contexuit memorat Meleager. De Archilochō dixi lib. 2. cap. 15. Elegos ejus laudat Athenæus.

Archimelus ἐπιγραμμάτων ποιητής laudatus Athenæo, qui ejus Epigramma in navem prægrandem Hieronis mille modiis tritici à Rege remuneratum reſert lib. V. p. 209.

Arenæus, Ἀρηνῆς ὁ Παιφενδάρης, cujus unicum Epigramma in mulierem laſcive & procaciter ſe gerentem exſtat lib. VII. Antholog. p. 606.

Α

Argentarius. Infra Marcus Argentarius.

- * *Arias*, hoc enim nomine Poetam Epigrammatarium innuere videtur Meleager his versibus, ubi eos ē quibus coronam concinnavit suam, commemorat:

Καὶ μὲν καὶ Ἀρίαν περὶ χυτρίχα θήκατο νάρκον,
 Ἵμνοθέτας ἔργῳ δῶρον αἰδομένον.

Aristo, idem ni fallor qui allegatur à Mario Victorino in arte Grammatica. vel Aristo Philosophus, cujus versum in Arcesilam profert Laertius IV. 33.

- * *Aristodemi* librum primum *θηβαϊκῶν ἑπιγραμμάτων* allegat Schol. Apollonii II. v. 906.

Aristoteles. Vide Laertium V. 6. & quæ de populo ei tributo dixi supra cap. VI. hujus libri §. 35.

- * *Arriani* Epigrammata apud Athenæum allegantur. Sed legendum *Rhiani*, ut habent quoque meliores editiones.

Asclepiades qui Epigrammate celebrat Berenicen p. 438. edit. Wechel. & Cleopatram p. 490. Non videtur esse idem auctor Epigrammatis in Ajacem p. 344. quod parodia in Cynicos imitatus Mnesalcas apud Athenæum IV. p. 163. & sine nomine auctoris affert Eustathius ad Iliad. β'. ē Porphyrio.

Astydamas tragicus se ipsum epigrammate efferens Suid. & Apostolius in *συντόν επαινεις*. A. Schottus ad proverbium p. 151.

Athenæus ὁ *ἑπιγραμματοποιός*. Laert. VI. 14. VII. 30. & X. 12. Tzerza proœm. ad Lycophron.

Athenodori Epigramma in Sodamidē piscatorem lib. III. Anthologiæ p. 369.

Automedon cujus Epigrammatis ad suam collectionem concinnandam Philippus Thessalonicensis usus est.

Bacchylides cujus carminibus Coronam suam illustravit Meleager. Dixi de eo lib. 2. c. 15.

Bassus Lampin amicum suum alloquitur in Epigrammate p. 101. edit. Wechel. quod Horatius videri possit imitatus esse. *Βάσος* ὁ *Λόλιος* vocatur p. 244. Bassi fuere multi, quos infra lib. VI. in Geoponicis recensio. Lampis haud alius occurrit quam *ναυκληρικὸς* ille apud Plutarchum an seni gerenda Resp. p. 787. Idem Lampon videtur appellari pag. 789. Lampes Ægineta apud Themistium in Orat. Sophista p. 297.

Bia-

- Bianor* cujus Epigrammata suæ intexuit collectioni Philippus Thessalonicensis. Inter alia p. 150. luget Sardium cladem quæ motu terræ concussæ sunt anno quarto Tiberii Imp. teste Tacito II. 47. Annal. Alius *Bianor* cujus mentio in Chionis Epistola XI.
- Bisantinus* incertum an *Besantinous* (Helladius) an *Byzantinus* (Antiphilus forte.) Huic male etiam in codice MS quem olim Lipsiæ inspexi tribuitur distichon quod p. 33. edit. Wechel. Theognidi restitutum est.
- Boethus* Tarsensis Poeta Straboni XIV. pag. 675. memoratus. Pyladem pantomimum sub Augusto Imp. celebrem effert epigrammate quod legitur lib. 1. Antholog. p. 23.
- Callias Argivus* cujus unicum tetrastichon exstat in Polycritum compositorem p. 243.
- Callicerus* Rhodonem Medicum furacem perstringit disticho quod legitur p. 217.
- Callimachus* cujus Epigrammatis usus etiam Meleager ad coronam suam contexendam. De iis dixi capite 19. hujus libri.
- Callinus* cujus ἐλεγεῖα ab Athenæo allegantur XII. pag. 527. Nomen ejus quandoque cum Callimacho confunditur.
- Carphylides* cujus elegans Epigramma in senem singulari felicitate vitæ & conjugii usum legitur p. 279. edit. Wechel.
- Carpyllides*, idem ut videtur, cum superiore.
- Cerealis* Epigramma unicum sed scitum ac prudens in Rhetorculos obscura affectatione ineptos exstat p. 246.
- Charemon* inter eos laudatus à Meleagro è quibus Coronam suam adornavit. Ineditum ejus Epigramma in Eubulum Athenagoræ filium produxit Cangius addendis ad CPolin Christianam p. 193.
- Chrestodorus* Copites Thebanus, cujus Epigrammata de imaginibus in Gymnasio CPolitano Zeuxippo dedicatis leguntur libro V. Antholog. Vide Suidam in Ζεύξιππῳ. Vixit Chrestodorus post Leonem Thracem sub Anastasio Dicoro, ut ex epigrammate in Pompeji statuam collegit præstantissimus Cangius in CPoli Christiana lib. 1. p. 91. quem vide de Zeuxippo erudite differentem.
- Glaudianus* inter latinos Poetas celebratissimus Græca quoque Epigrammata non infeliciter composuit, quæ in Barthii & aliis quibusdam editionibus collecta leguntur.

X x x x

* Cleo.

- * *Clebulines* ænigma è commentariis Pamphilæ producit Laertius lib. 1. sect. 91.
- * *Clebuli* Epigramma in Midæ Mausoleum. ibid. sect. 89.
- Cometas Scholasticus* & chartularius, idem ni fallor de quo dixi lib. 2. cap. 1. §. 21.
- Cornelius Langinus.*
- Cosmas Mechanicus* (leg. *Monachus*.) Præter Cosmam Ægyptium de quo supra c. 25. fuit etiam Cosmas Poeta Hagiopolites sive Hierosol. sæculo VIII. post natum CHRISTUM auctor Hymnorum & Psalterii Davidici versibus Politicis redditi, tum Cosmas *Βεστιαρ* sive Vestiarus, auctor quarundam Orationum.
- Crates Philosophus* Cynicus, cujus quædam apud Laertium & Julianum leguntur. Vide quæ de illo supra c. 13. hujus libri.
- Crinagoras Philosophus* cujus Epigrammata collectioni suæ intexuit Philippus Thessalonicensis.
- Cyllenius Petianus.*
- Cyrillus*, Grammaticus ille fortassis cujus Glossæ feruntur & cui vocabulorum diverse *περὶ τῶν ἑλληνικῶν ἐπισημαστικῶν* nonnulli tribuunt.
- Cyrus* *κύριος* *δοτὴ* *ῥωμάτων* Flavius Cyrus qui CPoli Consulatum gessit Anno CHRISTI CCCXLI. Est & alius qui vulgo Vocatur *Cyrus*, cujus verum nomen est Theodorus Prodrumus (*κύριος* enim recentioribus Græcis pro *κύριος* positum, Dominum significat) qui sub Jo. Comneno vixit & cujus Epigrammata Græca aliaque Poemata viderunt lucem Basileæ 1536. 8. De hujus scriptis dixi infra libro V. Nescio an alius *κύριος* *ὁ ποιητής* lib. IV. Anthologiæ pag. 493.
- Damagetus* cujus Epigrammatis usus est Meleager cum Coronam suam necteret.
- Damocharis* sive *Democharis* Grammaticus. CPoli vixisse videtur sæculo quinto vel sexto post natum CHRISTUM.
- Damascius* cujus unicum distichon habemus in funus Zosimæ servæ p. 341. diversus ni fallor à Philosopho de quo Photius ac Suidas.
- Daphneas* sive *Daphidas* Telmissensis Grammaticus ob maledicentiam fixus cruci jussu Attali, Pergami Regis. Versiculos ejus Regi injurios servavit Strabo XIV. p. 647. De eodem meminere Cicero de fato, Valerius Max. lib. 1 c. 8. Hesychius illustris & Suidas.
- Demantes*, cujus Epigramma de Theano interim dum ejus maritus Apellichus navigaret mortua. exstat p. 336.

Demaratus junior, Spartanus, qui Hadriani vel Germanici Cæsaris Epigramma quo Romanos Græcorum victores celebraverat repressit parodia ex Homero & Archilochō. Vide Anthologiam p. 145.

Demetrius Bithynus in Myronis bovem epigrammata scripsit quæ leguntur p. 444. edit. Wechel. Alius Demetrius Poeta cujus versus profert Laertius V. 85.

Democharis. Vide paulo ante, *Damocharis*.

Democritus Epigrammatum poeta αὐφής καὶ αὐτὴρὸς, laudatus Laertio IX. 49. Ejus unicum epigramma superest p. 465. in Venerem è mari emergentem.

Demodoci nomine tria Epigrammata leguntur lib. 2. c. 43. sed primum quod incipit καὶ τὸδε Δημοδοκὸς apud Strabonem & Eustath. ad Dionys. Phocylidi tribuitur & non de Chiis sed de Leriis agit, ut in Græcis Scholiis notatum. De Demodoco Lero dixi nonnulla lib. 1. c. 5. §. 7.

Diodorus Sardinus cujus Epigrammatis Philippus Thessalonicensis suam locupletavit collectionem.

Julius Diocles. Infra in Julius.

Diocris in Myronis bovem p. 444.

Diogenis Phrygis Episcopi Amiseni in tumultum filii. p. 375.

Diogenes Laertius qui in opere de Philosophis, quod exstat, passim Epigrammata ex pammetro suo refert. Pammetrum ipsum non videtur Planudes vidisse, sed epigrammata quæ in Anthologiam retulit è libris de vita Philosophorum petiisse. De Diogene Laertio dicetur infra libro IV. Idem refert & aliorum quædam epigrammata suo loco notata & nonnulla sine nomine, ut in Pythagoram Athletam VIII. 48. in Epicharimum, 78. in Heraclitum IX. 16.

Qui Dionysio p. 32. Anthologiæ tribuitur versus ὦρῃ ἐρᾶν, ὦρῃ δὲ χειμεῖν, ὦρῃ ᾧ πεπᾶν ἔσται, Timonis est apud Athenæum XIII. cui etiam tribuit Grotius in Ecclesiastâ III.

* *Diogeniani Heracleotæ* Grammatici qui sub Adriano Imp. claruit Ἀθηναῖον ἐπιγραμματῶν memorat Suidas.

Dionysius Cyzicenus Eratosthenis Cyrenæi funus Epigrammate decoravit quod legitur p. 420.

Dionysius Sophista, idem fortassis Antiochenus cujus Epistolæ exstant.

* *Dionysii Ænei* (χαλκῆς) ἑλεγεία. Athen. X. p. 443. XV. 668. Sed non
Xxxx 2 ma-

magis ea huc spectant quam Critiæ, vel Hermesianactis, Melanthii & Xenophanis, quæ apud eundem laudantur.

Dioscorides Poeta Meleagro antiquior qui ejus epigrammatis usus est ad texendam suam coronam.

Diotimus cujus Epigrammatis idem Meleager coronam suam exornavit. Vide & Salmat. ad Tertull. de pallio p. 262.

Doricus (Δωρικὸς ὁ ποιητής) cujus epigrammata in Milonem Athen. X. p. 412.

Duris Eleates sive (ut Steph. Byz. in Ἐφεσίων) Ἐλαίτης. Epigramma in Pherecydem è Duridis secundo τῶν ἱερῶν refert Laertius lib. 1. sect. 120.

Empedocles Philosophus cujus Epigramma in Pausaniam exstat apud eundem Laertium VIII. 61. & in acronem Medicum, 65. Empedoclis itaque nomen addendum in Anthologia pag. 348. edit. Wechel.

Epigonus Theffalus, paucorum sed non inelegantium epigrammatum auctor, quale est illud p. 121. quo ait multos etiam si vinum non bibant insanire, Φεῦ, τίνες ὕδωρ πίνε(ν) μανίαν σάφρονά μαινόμενοι!

Eratosthenes junior sub Justiniano Imp. clarus, cui Epigramma in funus Anastasiæ legitur p. 374. Idem videtur auctor distichi in Xenophontem ebriosum p. 571. Eratosthenes Scholasticus appellatur pag. 606.

Erinna Lesbica cujus Epigrammata Meleager snæ implexuerat coronæ. De ea dictum lib. 2. c. 15.

Erycius. Vide Puteani diatribam de Erycio cap. 7. & Menagii amœnitates juris p. 198.

Etrusci Messenii Epigramma in Hieroclidam piscatorem. lib. 3. Antholog. p. 359.

Sub *Euclidis* nomine Griphus occurrit inter Epigrammata ab Aldo Anthologiæ subjuncta, neque vero Euclides mihi auctor esse videtur, sed ænigma veluti proponi solvendum Euclidi: εἰπέ τὸ μέτρον ἀεὶ σε γεωμετρίας Ἰππύσιωρ.

Qui deinde sequuntur versus in septem planetas, leguntur etiam in Eclogis Stobæi, & velut ante non editi in Gronovii Viri Cl. notis ad Manethonem.

Evenus cujus Epigrammata Philippus Theffalonicensis in suam collectionem retulit. Huic Eveno tribuebatur etiam in Codice quem
evol-

evolvi Lipsiæ, Epigramma quod exstat p. 18. edit. Wechel. & incipit *ἐν μέλει φέρης*. De Eveno dicere me memini lib. 2. c. 11. §. 7.

Eugenis jambi in Anacreontem exstant p. 507. ex Leonida ut videntur expressi.

* *Euhemerus* perantiquus scriptor Historiam Deorum contexuit ex inscriptionibus (Epigrammatis) sacris quæ in templis habebantur, ut refert Lactantius lib. 1. c. XI. De Evhemero ipso quem Deorum Ethnicorum contemtorem Atheis plerique accensent, & de ejus opere quod latine olim convertit Q. Ennius, vide elegantissimum scriptorem & eruditissimum Hieron. Columnam ad fragmenta Ennii p. 312. edit. præclaræ Wetstenianæ.

Euodus * *Εὐόδος*.

* *Euphemus* cujus Epigrammatis suam se exornasse coronam innuit Meleager. *Εὐφήμετ' ἀμμότροπον πύραλον*.

* *Euphorion* cujus Epigrammatis idem usus est Meleager ad coronam suam concinnandam.

Eupithius Atheniensis Grammaticus ὁ εἰς τὰς πλὴν καὶ θόλῃς (scil. τέχνῃς,) qui Herodiani Grammaticum opus interpunxit & recensuit. Vide p. 35. edit. Wechel.

Euripides Tragicus cujus Epigramma refertur etiam ab Athenæo.

Eustathius in suis ad Homerum commentariis Epigrammata quædam producit sine nomine auctoris, ut in aquas insalubres Dieneses. p. 280. C. edit. Rom. In Ajacem, è Porphyrio. p. 285. A. In Nestorem p. 296. B. in Timotheum Citharoedum. pag. 313. A. In Erinam Poetiam. p. 327. A. In Arcadionem. p. 746. C. in Linum p. 1163. C. In Hecaten. p. 1197. B. In tripodem à Diomede Apollini sacratum. p. 1313. C. In Archilochum. pag. 1320. A. In Nioben. p. 1368. In Phyllum Crotoniatem p. 1591, 54. In Medicum Acronem. p. 1634. 10. Vide & p. 1400. 13. & 1457. 23.

Eutolmius Illustris.

Flaccus (infra in *Scatilius*.)

Gabriel præfectus CPolis, * in cujus imaginem Epigramma Leontii legitur initio libri quarti Anthologiæ. Lusi & ipse versibus in Amorem qui in libo pipere insparso effictus erat dormiens. p. 471.

Gatus nisi sit truncum nomen *Γαύης*. pro *Γαυαλῆς*.

Getulus sive *Getulicus*. *Lentulus Getulicus* de quo Plinius lib. V. Epist. 3.

Xxxx 3

Mar-

* Vide supra p. 512.

Martialis præf. libri 1. Epigrammatum. Vide Sirmondum ad Siron. p. 243.

Galli in Tantalum Hexastichon p. 447. edit. Wechel.

Gavrades cujus carmen Doricum postremas singulorum versuum syllabas recantans produxit etiam Politianus c. 22 Misc.

Geminus infra in *Tullius Geminus*.

Germanicus Caesar quem non latino tantum sed Græco etiam carmine valuisse constat.

Getullus sive *Getulicus*. Vide paulo ante *Getulius*.

Glaucus Atheniensis cujus epigramma in Baccham insanientem à Scopasculptore effictam exstat p. 436. & cum Grotii versione apud Franciscum Junium in Catalogo artificum p. 197. Idem mihi videtur cum Glaucos Sophista quem laudat Philostratus 2. de Sophist. pag. 597.

Hedylus Siculus est inter eos è cujus Epigrammatis coronam suam Meleager concinnasse se profitetur. Eadem laudantur ab Athenæo.

Hegesippus cujus Epigrammata itidem Meleager suæ Coronæ intexuit.

Heraclides Smopenfis Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς Λιγυρὸς Laertio V. 64. memoratus.

Hermes Tryphon. Infra in Tryphon.

Sub *Hermetis Trismegisti* nomine vel *Orphei* Carmen ἐν τῷ σεισμῶν legitur in appendice jam ab Aldo libris septem Anthologiæ subjecta. De eo dixi lib. 2. c. 9. §. 7. & cap. 18. §. 6.

Hermocreon cujus bina exstant Epigrammata unum p. 7. in fontem Nymphis sacratum, alterum p. 41. in statuam Mercurialem sub platano dedicatam à Nicagora quodam, dubito an illo qui Ἐλευσινίᾳ ἐν τῷ κήρῳ vocatur à Philostrato p. 623. de Sophist.

Hermodori Epigramma in imaginem Veneris, lib. VI. Anthologiæ pag. 464.

Herodicus Babylonius cujus Craterii Grammatici in Aristarcheos legitur Epigramma apud Athenæum in extremo libri V. Dipnosophist.

Hipponax. Vide p. 31. edit. Wechel.

Homeri in Midam Epigramma pag. 319. exstat, sed integrius exhibet H. Steph. in appendice p. 16. De illo vide Tollium ad Longin. p. 199. De aliis epigrammatis Homero tributis dixi lib. 2. c. 2. §. 5. Omitto illud quod apud inferos composuisse sibi eum fingit Lucianus 2. Veræ Hist. T. 1. p. 681.

Tibe.

Tiberius Illus, infra in *Tiber*.

Joannes Grammaticus p. 494. forte Tzetzes, qui perinde ut Philoponus hoc venit nomine. Sed è Lambecio & aliis constat plures fuisse olim Johannes cognomento Grammaticos.

Joannes Poeta Barbucallus Hispanus qui inter alia Beryti conflagrationem deflevit, Synesii Scholaſtici æqualis. Vide lib. IV. Antholog. p. 431.

Jon Chius cujus ἐλεγεῖα laudat Athenæus, Laert. II. 121.

Isidorus Egeates p. 357.

Isidorus Scholaſticus p. 553.

Julianus Imperator, de quo infra libro V.

Julianus Antecessor idem forte cui Priscianus qui sæculo medio sexto Grammaticam docuit CPoli, libros suos inscripsit.

Julianus præfectus Prætorio (Ἰουλιανὸς τῶν ἀρχαίων) sub Justino Imp. Vid. p. 279. Ægyptius. Fuit & alius Julianus præfectus Ægypti sub Theodosio Magno. Confer Jac. Godofredum ad Codic. Theodosian. T. VI. p. 369. ubi de pluribus Julianis.

Julianus (sive ut p. 106. Julius) *Diocles* p. 567.

Julius Leonides p. 105, edit. Wechel.

Julius Polyænus p. 50. & 59.

Laurea Tullius infra in *Tullius*.

Leo Philosophus Imperator de quo infra lib. V.

Leonides Tarentinus cujus Epigrammata quæ plurima supersunt suæ jam coronæ innexuerat Meleager. De eo p. 94. & 408.

Leonides Alexandrinus sub Marco Imp. clarus vide p. 562. seq.

Leonteus Λεοντεύς, p. 69.

Leontius Scholaſticus CPoli vixit & inter alia Gabrielem præfectum Epigrammate decoravit quod legitur p. 430. Allegatur in Geoponicis.

Cornelius Longinus p. 453. 555.

Lucianus Samosatensis de quo dixi lib. IV.

Lucilius cujus plurima Epigrammata exstant. στωϊκὰ pleraque & διασωπικὰ ut notavit Calaubonus c. 6. lect. Theocrit. Cum Lucilio Tarrhæo proverbiorum scriptore præter rem ni fallor confundunt Viri docti. Ætatem ejus cognoscas ex eo (p. 86. edit. Wechel.) quod fecit in funere Magni Medici, illius ni fallor qui Galenum epigrammate decoravit p. 485. diu post, sub extremum nempe sæculi quarti à CHRISTO nato clarus, de quo dixi ad Eunapium. Potamonem malum Poetam & Hermogenem chirurgum & Medicum pessimum perstringit Lucilius p. 237. 217. Lul-

Luilius Bassus. Supra in *Bassus*.

Alacedo. Vide *Philippus*.

Macedonius Consul Agathiae & Pauli Silentarii æqualis, teste Suida in *Ἀγαθίας*.

Quintus Macius sive *Metius* cujus varii in Priapum & Cupidinem lusus exstant, Etrusci Messenii æqualis fuisse videtur, quoniam & ipse Hieroclidem piscatorem epigrammate celebrat p. 117. Alius *Metius Tarpæ*, Criticus, auditor assiduus poematum & poetarum qui carmina sua in æde Apollinis vel Musarum prælegebant. De hoc agunt viri docti ad Sveton. Augusto c. LXXXIX. & ad Horatium l. Sat. X. 38.

Magnus Medicus, vide supra in *Lucilio*.

Marcus Argentarius p. 414. & 622.

Marcus Pompejus. infra in *Pompejus*.

Marianus Scholasticus cujus Epigramma εἰς ἑρμῆν ἐστὶ Φωνισμὸν illustrat *Be-gerus* l. thesauri *Brandenb.* pag. 39. Alius *Marianus Lupercaliorum* poeta latinus, cujus fragmentum emendatur à *Rutgerio* pag. 79. Var. lect.

* *Melanippidis* Epigrammata suæ se coronæ implexuisse testatur *Meleager*.

Meleager Gadareus Coronæ Epigrammatum quam concinnavit è variis Poetis sua & ipse adnexerat. De eo satis dictum fuit supra ss. 1. hujus capituli. Floruit sub Seleuco VI. Syriæ Rege annis ante CHRISTUM natum fere 100. Bina in eum epigrammata leguntur p. 405. seq. *Anthologia* edit. *Wechel*.

Menandri junioris distichon exstat p. 287. *Menandri* Byzantii Epigramma in *Menandrum* Comicum legitur apud *Scholasten Hermogenis*, quod produxi supra lib. 2. c. 22.

Menecrates Smyrnaeus, cujus Epigrammatis *Meleager* suam illustravit coronam.

Melomedis carmen in vitri conflationem p. 517. (lyricis numeris digestum à *Salmasio* ad *Julii Capitolini Antoninum Pium* c. 7.) Hic fuit *Melomedes* Cretensis quem Poeta *Hadriano Imp.* carum ejusque libertum, præter alia μέλη composuisse laudem *Antinoi* testatur *Suidas*. Citharicorum carminum Musicum Poeta vocat *Hieron.* *Chron.* ad A. MMCLX. Lyricum Poeta *Capitolinus*

pfit ut colligas ex Epigrammate ejus in Dulcitium Procos. p. 278.
 Alius Nicarchus longe antiquior quem ab Aristophane perstringi
 notavit Suidas in μικρὸς καὶ ἄνδρ' & φανῶν.

Niceratus cujus Epigramma in Cratinum vinosum Poetam p. 122.

Nicias Meleagro antiquior qui ejus Epigrammata suæ intexuerat
 coronæ.

Nicomedis Epigramma in Hippocratem (quod alii Codices tribuunt
 Basso) p. 85.

Nili Scholastici in imaginem Satyri ex opere musivo p. 480.

Nossis cujus Epigrammata Coronæ suæ inseruisse se testatur Meleager. De
 ea dictum lib. 2. c. 15.

Oenomai (diversi, ut suspicor, à Cynico hujus nominis de quo supra c.
 XIII.) in Cupidinem pateræ insculptum. p. 490

Onesius Corinthius, male alicubi *Orestus*.

Palladas de cujus ætate constat ex epigrammate quod composuit in The-
 mistium, cum præfectus CPoleos factus esset sub Valentiniano &
 Valente. p. 274. edit. Wechel. Meminit Palladæ Tzetzes præf. ad
 Lycophronem.

Pancratius sive *Panocrates* cujus epigrammatis suam se exornasse coronam
 Meleager refert.

Pamphilus cujus Epigrammata itidem suæ coronæ intexuerat Me-
 leager.

Pantelii in Callimachum & Cynægirum Epigramma p. 13. omisum le-
 gitur in calce edit. Wechel.

Parmenion Macedo (non ille Alexandri dux sed Parmenio alius junior)
 cujus Epigrammata suæ implexit collectioni Philippus Thessalo-
 nicensis. Erit tamen forte qui duci illi tribuendum non negave-
 rit Epitaphium distichon in Alexandrum quod legitur p. 347. edit.
 Wechel.

* *Parthenis* cujus Epigrammatis ad suam adornandam coronam Melea-
 ger usus est.

Paulus * *Silentiarius* sub Justiniano Imp. clarus, cujus plurima epi-
 grammata referuntur. Sed & in appendice ab Aldo A. 1519. ad-
 juncta comparent ejusdem *ἡμίαντα διμετρά κατὰ ληκτικά* in Ther-
 mas Pythias, ita vero excusa ut bini versiculi juxta in una serie le-
 gendi

* De dignitate & officio Silentiariorum in Aula CPolitana vide utrumque Cangii
 glossarium,

gendi positi sint, sed in posterioribus editionibus perperam singuli ad imum paginae pergendo desuper lecti conjunctique sunt & totum poema inde sic perturbatum ut nullus exculpi possit sensus, quamobrem à Grotio etiam sine interpretatione est omissum. Vide Jo. Clerici Viri Cl. Bibl. selectam T. VII. p. 209. seq. *Federicus* vero *Morellus* ordini genuino restitutum poema edidit separatim eodemque carminis genere reddidit Paris. 1598. 8. folio, ut solet, fugitivo. Ante *Morellum* *Bonaventura Vulcanius* idem *Silentiarii* poemationi nitori suo restitutum Græce subjecit *Gregorii Cyprii* encomio maris Lugd. Bat. 1691. 8. Henricoque *Stephano* inscripsit his verbis: *Mitto tibi pro Musa tua Principum monitrice ἀντίδορον Pauli Silentii carmen, quod in Anthologia Epigrammatum Græcorum pessime ab aliquo typographiæ tuæ Ἰεροκόπω habitum (neque enim adeo crassum ἀνιδρωμα in religiosam tuam diligentiam cadere potest) à me restitutum & brevibus aliquot notis Græcis Emanuelis nisi fallor Chrysoloræ illustratum tuo nomini inscripsi.* Exstat & ejusdem *Silentiarii* descriptio sive ἐκφρασις Poetica templi CPolitani S. Sophiae de qua dicam infra lib. V. inter scriptores Historiæ Byz.

Pausanias in descriptione Græciæ plura refert Epigrammata quæ olim anathematis & aliis monumentis antiquis inscripta reperit. Eorum accuratum & pleniorum quam est in præclara editione Lipsiensi indicem dabo infra lib. IV.

Perseus cujus Epigrammata *Meleager* suæ intexuit coronæ.

Cyllenius Peticianus, p. 114. edit. Wechel.

Phacellus, p. 365.

* *Phadimus* inter eos laudatus à *Meleagro* è quibus Coronam suam composuit. Vide & *Steph. Byz.* in Βιζαντιν.

Phacmus cujus Epigrammatis *Meleager* coronam suam decoravit.

Phalecus in Epigrammatibus laudatur ab *Athenæo* X. p. 440.

Phanias quo & ipso ulum se proficitur *Meleager*.

* *Philetæ* *Coi* Epigrammata memorat *Suidas*.

Philiades Megarensis. Vide *Stephanum Byz.* in Ὀἰκιστὰς. *Eustath.* ad *Iliad.* β. p. 266. edit. Rom.

Philippus Macedo sub *Cajo Cæsare* scripsit. Vide lib. IV. *Anthologiæ* c. XI. p. 461.

Philippus Thessalonicensis qui post *Meleagrum* collectionem Epigrammatum

tum ex variis poetis condidit, illisq; sua adjunxit. De ea dictum supra §. 2. Claruit sub Augusto Imp. & post. Vide supra in Bianore.

Philippus junior sæculo quinto vel sexto post natum CHRISTUM clarus, cujus est epigramma p. 472. in amores sibi ardentibus CPoli. Confer Cangii CPolin Christianam lib. 2. p. 167.

Philonis in canos hominis stulti p. 33.

* *Philochorus* Atheniensis collegerat *Ἱπποράματα* Ἀττικά. Suid.

Philodemus cujus Epigrammatis Philippus Thessalonicensis suam adornavit collectionem. De eo dixi infra inter Philosophos Epicureos.

Philostratus in imaginem Telephi vulnerati p. 452.

Pimysus cujus duo versus in Sapphonen existant p. 403.

Pisander, Nestoris forte filius Larandensis, de quo Suid.

Plato Philosophus cujus Epigrammatis Meleager coronam suam illustravit. Confer quæ exstant apud Laertium III. 28. seq. Gellium &c. De eo dictum hoc ipso libro c. 1. In Platonem epigrammata varia exhibet idem Laertius III. 43. seq. Sed in Anthologia exstant nonnulla quæ videntur Platonis junioris.

Polemo periegetes περὶ τῆς κτ' πολλῆς Ἱπποράματων Athen. X. p. 436. 442.

Pollianus (Πολλιανός, Πωλιανός, Πωμμανός) Florum Poetam perstringit p. 236. num Hadriani Imp. æqualem? Meminit ibidem Parthenii & Callimachi ex Homero pleraque mutuatorum.

Julius (MS. Julianus) *Polyenus*.

* *Polycletus* inter eos è quibus Coronam suam concinnavit celebratur à Meleagro.

Polystratus & ipse à Meleagro adhibitus est inter eos è quibus Coronam suam contexuit.

M. Pompeii junioris in Laïdem p. 328. in Mycenæ. p. 146.

* *Posidippus Siculus* inter eos è quibus Coronam suam confecit, à Meleagro commemoratus. Posidippi Epigrammata laudantur ab Athenæo. X. p. 412. 414. & Schol. Apollonii lib. I. 1289. Ejus Epigramma de vitæ generæ deligendo imitatus Ansonius Idyllio XV. confer Politianum c. 49. Misc. & Franc. Junium catalogo Artificum p. 114.

* *Procli* inter Epigrammatarios Poetas meminit Tzetzes præf. ad Lycophronem.

dixi lib. 2. c. XL. §. 7. Ejus poematis delectatum Tiberium auctor est Svetonius cap. 70. Allegat Epigrammata ejus Athenæus XI. pag. 499.

Rufinus cujus Epigrammata Erotica XXVIII. leguntur p. 615. seq.

Rufus Domesticus p. 615.

Sabinus p. 555. forte Sophista qui sub Hadriano claruit Suida teste.

Samius, Σαμῖς Epigrammatis Meleager suam se ornasse coronam testatur hoc versu: καὶ Σαμῖς δαΐφνης κλῶνα μελαμπέταλον.

Sammius. Vide infra in *Simmia*.

Sappho cujus epigrammata pauca Meleager coronæ suæ intexuerat. De ea dixi lib. 2. c. 15.

Sarapion p. 302.

Satyrius sive *Satyrus Thyillus*. infra in *Thyillus*.

Secaus (Σηκαῖος) p. 624.

Secundus CPoli scripsisse videtur sæculo post CHRISTUM natum quinto vel sexto.

Simmius cujus Epigrammata suæ ornamentum coronæ adjecit Meleager. De *Simmia* dixi hoc ipso libro cap. 17. *Simmiæ* μέγες allegantur à Stephano Byz. in Ἀμύκλαι. Ejusdem Ἀπολλωνά laudat Steph. in ἡμικύβητες & Tzetzes Chil. VII. hist. 144. Forte & in Anthologia edit. Wech. p. 517. pro Σαμμῖς legendum Σιμμίς, nisi malis Σαμῖς.

Simonidis Cei Epigrammata Meleager itidem Coronæ suæ intexuerat. De illis dixi lib. 2. c. 15.

Sinopensium Epigramma in Diogenis Cynici statuam. Laert. VI. 78.

Sophoclis Tragici in Euripidem ex Athenæi XIII. p. 604.

Sophronii Patriarchæ Hierosolymitani in funus Joannis patria Cyprii, Papæ sive Patriarchæ Alexandrini. p. 282. Aliud in Xenodochium

Theætetus, Laert. IV. 25. VIII. 48.

Theætetus Scholasticus sub Justino Imp. claruit CPoli. Vide Cangii CPoli. in Christianam lib. 2. p. 152.

Theocriti Cbii Epigramma in Hermiam. Laert. V. 11.

* *Theodorides* inter eos celebratus à Meleagro è quibus coronam suam contexit.

Satyrus Thyillus p. 111. &c.

Tiberius Illus p. 62. 63. 64.

Timon è cujus filis Laertius, Sextus & alii plura referunt.

Trajanus Imp. cujus unicuique tantum Distichon legitur lib. 2. Antholog. cap. 13.

Troilus Grammaticus pag. 435. Ab hoc diversus fuit Troilus Sophista de quo dicam lib. IV.

Tryphonis Hermes in Terpem sive Terpandrum citharoedum p. 77.

Tullius Geminus cujus epigrammata Philippi Thessalonicensis collectioni inserta fuerunt.

Tullii Laureæ in Sapphonem p. 404. Vide & supra in *Antistia*.

Tymneus Meleagro antiquior qui ejus Epigr. coronam suam exornavit.

Xenocratis junioris in imaginem Mercurii p. 467.

Xenocritus Locrus Poeta cæcus natus, cujus meminit Heraclides de politis apud Stobæum. Nescio ejusne sit Epigramma quod legitur p. 367. Anthologiæ edit. Wechel.

Zanus (an Zonas?) p. 368.

Zelotes p. 113.

Zenobius Grammaticus cujus in Victoris Grammatici imaginem epigramma exstat p. 507.

Zenodotus p. 56. Forte idem cum superiore: quoniam Zenobii & Zenodoti nomina passim confunduntur, ut observo infra lib. IV. ubi de Zenobio proverbiorum scriptore. Epigramma Zenodoti Stoici in Zenonem produxit Laertius VII. 30. Etiam versus quosdam jambicos Zenodoti refert Stobæus serm. 2. & 61.

Zonas cujus Epigrammata collectioni suæ implevit Philippus Thessalonicensis.

Zosimus Thasius p. 105. 565. 566.

CA-

CAPUT XXIX.

De JESU SIRACHIDE & aliis
Scriptoribus sacris, qui non fuere in Cano-
ne Hebræorum, primorumve Chri-
stianorum.

De Jesu Sirachidis auctore Panareti Hebraice scripti, quem librum adhuc vidit Hieronymus. Græcam versionem condidit nepos, quæ sola hodie exstat. 1. Ejus editiones & interpretes. 2. Obiter de sententiis Hebraice editis Ben Siræ ibid. De libro Sapientiæ. 3. De oratione Manasse. 4. De libro Baruchi Prophetæ. 5. De libris Judith & Tobie. 6. De partibus Danielis & libri Esther quæ Hebraice vel Chaldaice non exstant. 7. De libro III. & IV. Esdræ. 8. De libris tribus Maccabæorum. 9. Psalmus CLI, Psalterium Salomonis & alia pseudepigrapha Prophetica, de quibus alibi. 10.

I.

Quoniam de Græcis scriptoribus universis qui in lucem editi sunt dicere hoc in opere institui, non prætereundus à me est JESU SIRACHIDÆ παράρετος liber, sed propter dignitatem argumenti & antiquitatem una cum aliis voluminibus Ecclesiasticis, quæ Græce ad nostram ætatem perlata Hebræorum Canonis sacro Biblico antiqui fœderis subjiciuntur, hoc loco mihi cum maxime memorandus. Ως λίαν εύχαριστός πολύσπειρος Σιραχ συγγράφων και σωτήρων αφέλιμα ρήματα, celebratur à S. Nilo Epistola CXVII. ad Theoclem presbyterum. Nomen vero auctoris non est Σιραχ * sed Ἰησῆς, υἱὸς Σιραχ, ἱεροσολυμίτης ut diferte legitur cap. 50. v. 35. Unde ἡ ἱεὺς σοφία passim audit

* Scribitur & Σιράχ ut apud Syncellum & Σιράκ ut apud Philoponum de creatione p. 10.

audit ut apud Clementem I. Strom. p. 206. & alios infinitos. Hujus * Jesu filius ni fallor fuit Eleazar ** quidam, unde nepos, qui avi librum ex Hebraico Græce se vertisse profiterur, in Aldina editione vocatur Σεραχ Ελεαζαρος. At in MSro Palatino cujus lectionum varietatem à Kimendonio habuit Drusius, lectum fuit Ἰησὺς υἱὸς Σεραχ Ελεαζαρ ὁ ἱεροζολυμίτης. Athanasius quoque, non Magnus ille sed ad quem centum annis post Euthalius Sulcensis à Clariss. Zacagnio editus misit recensionem Actuum Apostolicorum & Epistolarum Paulinarum, isdem hinc inde verbis in Synopsi Athanasiana expressam: Ille inquam Athanasius junior in Synopsi S. Scripturæ ex qua petitur prologus alter in editione Complutensi præfixus Sirachidis libro neporem quoque Jesum appellatum fuisse auctor est. Idem confirmant Epiphanius de mensur. & pond. c. IV. & Damascen. lib. IV. 18. de Orthod. fide. Quamquam in Hebræis scholiis ad sententias Ben Siræ à Fagio editis filius Ben Siræ (qui cum Sirachide idem omnino videtur) vocatur Uziel, nepos Josephus ben Uziel. Si Syncello fides, avus Jesus Sirachi F. Pontifex maximus fuit Hierosolymis. Ita enim ille p. 276. Ἰουδαίων τὴν ἀρχιερατείαν ἔχοντες ὁ δὲ Σεραχ ὁ πῶς σεφίαν ἡγάγεας πῶς καλῶς ἰδίῳ πανάρετον, ἐν ἧκα μεμνηται Ονίας δὲ πρὸς αὐτὸν ἔστι ὁ ἡκόσμος ἐπὶ. Sed haud dubie fallitur Syncellus, nam Jesus sive Jafon iste 2. Maccab. IV. 7. & V. 9. memoratus Ol. CLI. 1. successit fratri Oniæ tertio de quo 2. Maccab. III. 1. IV. 34. At Onias Sirachidi cap. 50. v. 1. laudatus fuit Onias ille primus, Simonis Justī pater, quibus utrisque defunctis scripsisse se docet. Scripsit itaque sub pontificatu Eleazari, quem alioqui non illaudatum præterisset. Ad hunc Eleazarum Simonis Justī successorem Epistolam Ptolemæi Philadelphi refert Josephus XII. 2. Antiqv. p. 392. qua viros idoneos qui legem Hebræorum in Græcam linguam interpretentur ab eo desiderat. Utcunque vero aliquis narrationem illam de LXX. Interpretibus vocet in dubium, tamen tempus Pontificatus Eleazari Josepho notum fuisse, adeoque Eleazarum Philadelpho qui Ol. CXXXIII. obiit regnante, sacra illa dignitate functum esse non vi-

* Ne cum JESU hospitore nostro confundatur, Jafonem malunt vocare viri quidam docti, ut Gatakerus p. 124. Adversar. & ad Antonin. p. 106. &c. Sane eymii ratione conveniunt nomina Josua, Jesus, Jafon.

** Hunc Eleazarum quidam esse suspicantur qui in Pontificatu Simoni Justo successit, quod parum est credibile. Syrus vero interpres, ut illustris Huetius conjicit, patrem Jesu videtur unum habuisse cum eodem Simone Justo Oniæ filio, vocat certe Jesum filium Simonis Asiro: sed alium Simonem potuit intelligere.

videtur dubitandum. At nepos hujus Jesu, qui librum ab avo Hebraice scriptum Græce interpretatus est, quæ sola Græca interpretatio Hebraico codice perduto ætatem tulit, in prologo affirmat se in Ægyptum venisse sub Ptolemæo Evergete, anno XXXVIII. non primum Evergetem qui Philadelpho, sed secundum * qui Philometori successit libenter intellexerim, cujus initia Ol. CLVIII. à Philadelphi morte abluunt annis nonaginta quinque. Annum vero XXXVIII. putem ** de interpretis annis ætatis, non de annis regni Evergetæ intelligendum, neq; enim legimus ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοντῷ ἔτει τῷ Εὐεργέτῃ βασιλέως sed τῇ Εὐεργέτῃ βασιλείῃ ὡς ἀρχὴν αἰῶνος ἐκείνου, & neuter Ptolemæorum hujus cognominis tot annos regnavit, ut ex Claudii Ptolemæi Canone & Eusebii Chron. constat. Hebraicum codicem, cujus se vim atque pondus Græce interpretando assequi potuisse nepos inficiatur, vidit adhuc suo tempore Hieronymus præf. in proverbias: *Fertur & Panaretos Jesu filii Sirach liber, & alius pseudepigraphus, qui Sapientia Salomonis inscribitur, Quorum priorum Hebraicum reperi, non *** Ecclesiasticum ut apud Latinos sed parabolas (משלי) prenotatum; Cui juncti erant Ecclesiastes & Canticum Canticorum, ut similitudinem Salomonis non solum numerum librorum sed etiam materiarum genere coequaret.* Equidem Josephus Scaliger p. 592. Epist. existimat in Hebraicam versionem Ecclesiastici ex Græco concinnatam Hieronymum incidisse; sed nihil est in Hieronymi verbis quod ita esse illa intelligenda necessario evincat, itaque malo assentire Drusio quæsit.

Zzzz

per

* Ita Grotius, Usserius, Labbeus & nuper Clariss. Hody p. 193. seq. de Biblior. textibus Original. E veteribus quoque Eusebius, Glycas &c.

** Sic hunc locum acceperunt Nic. Lira, Joach. Camerarius, Jo. Drusius, illustris Huetius & alii. Josephus vero Scaliger 3. Isagog. Can. p. 296. intelligit annum duodequadagesimum Jobelei, vel 38. annum periodi Dionysianæ (Dionysii Mathematici Philadelpho cari) Vide IV. de emendat. temp. p. 268. V. p. 434. Alii apud Torniellum ad A. M. 3808. putant innui annum 38. ab insigni illa relaxatione captivorum Judæorum quæ sub Philadelpho contigit. Bertramus c. 5. Lucubrati. Franckenthal. annum 38. à tempore quo avus Jesus filius Sirachi librum suum Hebraice scripsit. Petavius denique X. 44. de doctrina temp. annum duodequadagesimum à tempore quo nepos Jesu in Ægyptum fuit provectus. Tot eruditorum virorum dissidia unico vocabulo prævenire scriptor potuisset, si ipsi hoc visum fuisset tanti.

*** De Ecclesiastici titulo vide Valef. ad Euseb. p. 42. Stephani le Moine not. ad Varia sacra p. 938. Jo. Andreæ Bosium schediasmate de notitia scriptor. Ecclesiast. c. 1. & Phil. Jac. Hartmannum de rebus gestis sub Apost. p. 17.

per Epist. CV. qui ipsum exemplar Hebraicum avi Hieronymo visum sibi persuasit. At de codicibus Ecclesiastici Hebraicis Seb. Munstero qui typis exscriptum à Judæis CPoli fuisse refert, & Paulo Fagio memoratis, recte suspicatur Illustris Huerius, eam esse recentiore hujus libri Hebraicam de Græco versionem, qualis duplex exstat Tobia.

II. Editiones & Interpretes Ecclesiastici.

Ne dicam de Bibliis græcis, in quibus Sirachides, ut notum est, legitur, quæque supra c. 12. §. 6. recensui: eximias hujus libri Græcas vel Græcolatinas editiones debemus (1) *Joach. Camerario* Basil. 1551. 8. & cum latina ejus versione ac notis Lipsi. 1568. 8. (2) *Jo. Drusio* qui ad Hebraismi rationes plura revocavit, versionem novam & notas addidit, Romanamq; editionem cum aliis contulit, variis etiam lectionibus à Jac. Kimedontio * ad Camerarii *ἐκδοχή* è MS. Codice notatis Franeqv. 1596. 4. (3) *Davidi Hæschelio*, qui Ecclesiasticum edidit Græce recensitum ad vetustissimas membranas Bibl. Augustanæ, & quatuordecim præterea exemplaria tum MSS. Codd. Palatinos tum varios editos, addita versione latina vulgata ex edit. Romana & suis notis. Augustæ Vindel. 1604. 8. Hoeschelii editio Græca cum ejus notis exstat quoque in Criticis sacris Anglicanis, Francofurti & in Belgio recensis, adjunctasque habet animadversiones *Claudii Baduelli*, *Seb. Castellionis*, *Jo. Drusii* & *Hugonis Grotii*. Drusii editionem versionemque sed sine notis recudendam dedi Lipsiæ 1691. 8. cum Ecclesiasticum Græce & latine ederem junctum Tobia, Judith, Orationi Manassæ & libro Sapientia. Prodiere etiam libri Apocryphi V. T. & in his Ecclesiasticus Græce Antverpiæ ap. Plantin. 1584. 4. & Francofurti 1694. forma octava majore. Græcolatina Ecclesiastici editio cum versione & notis *Matthie Bergii* Brunsvicensis. Helmst. 1580. & Lubec. 1591. 8.

Græcis elegit Ecclesiasticum reddidit *Paulus Dolscius* ** Plauensis, discipulus Malanchthonis, unde Melanchthoni Metaphrasin hanc tribuere videtur Antonius Teisserius Vir Clariss. in elogiis Thuaneis. Prodiit Dolscii Sirachides Lipsiæ A, 1571. 8. apud Io. Rhambam.

Lati-

* Vide Drusium ad Sir. XX. 6.

** De hoc Dolscio Medico & Consule Hallensi qui A. 1589. diem supremum obiit, vide & plaet eximii viri Tho. Crenii animadversiones Philologico Histor. parte III. p. 234. seq. & part. XI p. 187. seq.

Latinis elegis complexus est eundem librum Jo. Loricbius Hadamarius, Ingolstadii 1515. & centum amplius annis post Martinus Nesselius Emdæ 1654. 8. Jo. Seckervitzi Paraphrasis Poetica lucem vidit Basileæ apud Oporin. 8. & Henrici Hermanni Lippiani Lipsiæ 1586. 8.

Germanico carmine transtulit Magdalena Haymeieria Ratisbonensis A. 1571. ac 1578. & Norimb. 1609. 12. tum Jo. Hildebrandus Halis Sax. 1662. 8.

Alii interpretes *latini*, præter veterem vulgatum, qui *prosa* reddiderunt, exstant quam plurimi, Camerari⁹ & Bergius supra laudati, tum Victorinus Strigelius qui & notas addidit. Lipsi. 1571. 8. Justus item Jonas & qui universos Sacræ Scripturæ libros interpretati sunt Complutenses (quos in Sirachide sequuntur editiones Basileenses Græcolatinæ) Xantes Pagninus Lucensis, tum Flaminius Nobilius, Arias Montanus, Sebast. Castellio, & Seb. Schmidius *ὁ μακαρίτης*: vel qui Apocryphos libros, ut Petrus Cholinus in Bibliis Tigurinis obviis, & cujus versio in Rob. Stephani opere Biblico comparet Claudius Baduellus, & Franciscus Junius; vel qui veterem vulgatam versionem interpolaverunt Ilidorus Clarius, Thomas Malvenda, Lucas Osiander & Paulus Eberus.

Germanicæ versiones vel è vulgata concinnatæ sunt, ut quæ ante D. Lutherum prodire in lucem, aut in Romana Ecclesia composita fuere à Jo. Dietsbergerio, Jo. Eccio, Melchiore Brunio, Caspate Ullenbergio & Theologis Moguntinis. Aut vero è Græco sunt derivatæ ut D. Lutheri nostri (qui tamen & ipse è veteri latina frequenter loca quædam versionis suæ inseruit) Tigurinorum, Jo. Piscatoris, & versio nova Germanica Ecclesiastici cum notis Criticis haud contemnendis edita Halæ Sax. 1706. 8. sub nomine quorundam S. Scripturæ studioforum. E Lutheri versione in idioma inferioris Saxoniae, in Svecicam, Danicam, & Belgicam translatus est linguam: licet præterea Sveci, Dani, Belgæ ut nunc Esthones quoque ac Livoni habent & translationes ad Græcum fontem exactas.

In Polyglottis Londinensibus exstant versiones Ecclesiastici *Syriacæ* & *Arabica* cum latina singulæ versione, exstat ibi & vetus vulgata & recens Flaminii Nobilii latina interpretatio. In Syriaca vero & in vulgata veteri quædam hinc inde aliter & interpolata leguntur, interpretibus ut sit quædam de suo vel ex aliis locis vel ex Salomone adjungentibus.

Habenter & Anglicæ versiones, & Islandicæ, tum Hibernicæ; & Finnica Eschilli Petrai, & Jo. Tornæi Bothniensis Lappica, Polonicæ quoq;

Z z z z

quoque celebrantur, tum aliæ tum Jesuitarum Jac. Wieci & Justi Rabi: Hungariæ præterea ac Bohemica & Slavonica atque Ruthenica sive edita illa in Bibliis A. 1581. fol. sive quas ad editionem parasse nuper dicuntur viri laudatissimi Erenestus Glück & Elias Kopyevvius. Denique Armenica.

Hispani variis dialectis Castellana, Valentina &c. versiones à longo jam tempore habuerunt, ut notavit Fridericus Furius Coriolanus in libro quem Bononiam * proscrisit p. 111. ne dicam de translatione Hispanica Cassiodori de Reyna, Cypriani de Valere &c. Lusitanicam nullam vidi. *Galli* Cantabricam olim habuerunt sive Vasconicam, tum Catalonicam, nam de recentibus dicere nihil attinet, quas vel Romanæ Ecclesiæ addicti Lugdunenses & Lovanienses, præterea Parisiis Renatus Benedictus, Franciscus Bessius & Franciscus Friso, ac novissime Isaacus de Sacy ediderunt, vel è Protestantium numero Sebastianus Castellio, Jo. Deodatus & Genevenses à variis deinceps recensiti & interpolati, ac recens admodum singulari studio Davidis Martini.

Italica versiones notæ sunt Nic. Malermii Veneti Abbatis Benedictini, Antonii Bruccioli & Jo. Deodati: Nam quæ tempore Sixti V. A. 1589. Romæ typis exscripta, ** mox iterum suppressa fuit.

Jam eos paucis juvat referre, qui notis, animadversionibus, & commentariis Ecclesiasticum illustrarunt, præter eximios illos quos ante memoravi: vel quorum in universos aut plerosq; libros Biblicos industria enituit, ut sunt è nostris Osiander, & χαλκέντερ Calovius, è Reformatis Conradus Pellicanus & Paulus Gossanus; è Romanæ Ecclesiæ fociis Menochius, Tirinus & à Lapide, atque his antiquiores Nicolaus Liranus, & glossæ ordinariæ atq; interlinearis auctores Strabus Fuldenfis & Anselmus Laudunensis, Dionysius præterea Carthusianus & Hugo Cardinalis.

Ex vetustioribus Ecclesiæ doctoribus nemo Ecclesiasticum integrum vel majorem ejus partem commentario aut homiliis est interpretatus, licet argumenta ejus compendio referat Athanasius junior Euthalii æqualis in Synopsi Scripturæ, & in loca quædam singula exstent homiliæ Ambrosii, Augustini &c.

Rabani Mauri (qui octingentis & quinquaginta post CHRISTUM

* Prodiit liber Basileæ 1556. 8.

** Vide quæ Gregorius Leti in vita Sixti V. Tom. 2. p. 399. seq. & Wagenfeilius in telis ignis Satanæ p. 25.

STUM annis floruit) expositio Ecclesiastici libris X. ad Otgarium Archi-Ep. Moguntinum. Parif. 1544. & inter opera Colon. 1627. fol.

Alexandri ab Alexandria Ord. minor. (Romæ A. 1313. sepulti) & Jo. Alerii Carmelitæ commentarius, dubito an editus.

Roberti Holkot (circa A. C. 1340.) lectiones in prima septem Ecclesiastici capita Oxonii habitæ prodierunt cum ejus lectionibus in Canticum Canticorum Venet. 1509.

Cornelii Jansenii Gandavensis commentarius. Lovan. 1569. 4.

Pauli de Palatio. Colon. 1593. 8.

Octaviani de Tufo, Neapolitani, Soc. Jesu, in primora XVIII. capita. Lugd. 1628. Colon. 1629. fol.

Jo. de Pina Madritensis, commentarii, quatuor tomis. Primus in X. prima capita prodiit Lugd. 1630. fol.

Oliverii Bonartii Iprensis Commentarius. Antvverpiæ A. 1634. fol.

Salvatoris de Leon expositio & illustratio in prima XV. capita Antvverp. 1640. fol.

Petri Gorsii explicatio Parif. 1654. 8.

Alphonfi de Flores, in capita XXIV. Antvverp. 1661. fol.

Gasparis Sanctii in capita primora XXIV. & Francisci de Cepeda ineditum commentarium memorat Philippus Alegambe.

His accedunt è Gallis recentibus Sirachidis illustratoribus Bosfvetus Episcopus Meldensis, & variis politissimis scriptis notissimus Bellegardeus.

Brevem quoque Ecclesiastici explicationem David Chytræus dedit, quæ plus simplici vice recusa est, ut omittam alios qui sententias Sirachidis in locos communes digesserunt, uti Lucas Geierbergerus & Jo. Kœnickenius: vel qui contulerunt cum dictis Ecclesiastæ ac libri proverbiorum & Sapientiæ, vel qui Homiliis ad populum habitis explanarunt aut lingua vernacula Germanica illustrarunt ut Casp. Huberinus 1552. * Jo. Mathesius 1586. Erasmus Sarcerius 1575. Frid. Rothe 1587. Georg. Edelmann 1597. Casp. Hoflerus 1599. Jac. Stoeckererus 1616. Erh. Lauterbach. 1619. Jo. Lassenius 1661. & Luc. Frid. Reinhardus 1666.

ΖΖΖΖ

Sen

* Conf. de Huberini libro Rev. D. Goezii Præfatis dignissimi Lubecensis Bibliothecæ Mortuorum II. p. 62. & de Mathesii in Sirachidem Homiliis Visam ejus à Jo. Balthare Mathesio Pastore Brocwickensi scriptam p. 171.

Sententia Ben Siræ * בן סירא

In libro Schebeth Jehuda quem latine edidit Gentius, Ben Sirā dicitur vixisse post Augustum Imp. Sed hoc argumento qui uteretur ad demonstrandum diversos esse Jesum Sirachidem & Ben Sirā sive filium Sirā, levissimo uteretur. Pessimi enim temporum notatores sunt recentiores Judæi. Itaque David Ganz in suo Zemach pag. 65. seq. audacter eosdem facit, dissentiente quidem Guil. Henrico Vorkio in notis, Drusio ad XXV. 28. (qui tamen III. 23. qv. Ebr. aliter senserat) & Nic. Serario ad Bonifacii Epist. 1. sed consentientibus plurimis aliis inter Christianos viris doctissimis, Christophoro Cartwrighto, qui in mellificio Hebraico V. 13. p. 3126. seq. ben Sirā sententias à Talmudicis laudatas confert cum dictis Ecclesiastici: Hugone Grotio ad Ecclesiastici cap. VI. 6. Cornelio Bonaventura Bertramo qui c. 5. lucubrationum Franckenthalensium testatur se in Ecclesiastico enucleando & revolvendo atque cum quibusdam aliis libris conferendo quam accuratissime elaborasse, Hottingero, Huetio aliisque; quibus haud invito accedo.

Sententias Ben Sirā XLIV. ordine & numero duplicis Alphabeti edidit & prioribus XXII. Hebraicum Perusch sive explicationem nescio cujus auctoris adjunxit *Paulus Fagius*, qui etiam vertit latine. Titulus libri est: *Sententia Morales Ben Siræ vetustissimi authoris Hebræi qui à Judæis nepos Hieremiæ Prophete fuisse creditur, cum succincto commentario. Tobias Hebraice &c. Isræ 1532. 4.* Hinc sententias omisso Hebraico commentario vulgavit cum versione & notis suis Jo. Drusus Franeqv. 1597. 4. cujus editio in Criticis sacris Anglicanis est recusa Tomo VIII. p. 1869. seq. edit. Lond. Critici ut notum est, deinceps in Belgio & à Francofurtensibus sunt recusati. Exstant præterea sententiæ illæ etiam latine in Cornelii à Lapide commentario in Ecclesiasticum p. 29. seq. & apud I. Euseb. Nierembergium X. 9. de origine Scripturæ. Sunt etiam à me pridem Ecclesiastico Græce & latine edito subjunctæ. Joannes Bartolocius 1. Bibl. Rabbin. p. 688. meminit editionis Hebraicæ Venetæ A. 1554. 8. Sed exstat & alia antiquior reliquis omnibus CPolitana quam olim habuit Munsterus & deinde Buxtorfius qui in Synagoga Judaica c. 4. de spectro Lilith agens, *Pertinet huc, inquit, historia quæ legitur in Ben Siræ,*

* Memoratur etiam quidam Rabbi מרדכי in excerptis Gemaræ. tractat. Chagigah quos nuper edidit Clarissimus Hottingeri nepos p. 40.

Sira, non illo quem doctissimus Paulus Fagius latine redditum excudi curavit, sed eo quem Judæi ediderunt. Et meum quidem exemplar CPolie est excusum, & illud ipsum cujus mentionem facit Sebastianus Munsterus sub finem suæ Cosmographiæ Latinæ, ex quo historiam illam Hebraicam de Prestegiani ditione ad extremum librum annexam hausit & depromsit, illudque mihi de Judeo in vicinia, qui ex Munsteri Bibliotheca habuerat, emi. Munsterus enim Basileæ lingvæ Ebrææ Professor fuit, ibidemque sepultus quiescit. Idem Buxtorfius in Bibl. Rabbinica testatur in illa editione multa fabulosa de sapientia Ben Siræ post sententias ejus morales adpersa legi. Inesse & alios tractatus plures, quos ibidem recenset.

III. Ecclesiasticum excipiat SAPIENTIÆ liber, qui non minus quam ille Panaretus * dictus & Salomoni ** Regi tributus fuit ob aliquam eloquii, ut ait Augustinus, similitudinem. Alcuinus:

*Tres Salomon libros mirabilis edidit auctor,
His duo junguntur per Paradigma libri.
Quorum quippe prior Sapientia dicitur alma,
Notatur Jesu nomine posterior.*

Librum Salomone dignum nec cum ullo quocunque scripto humano comparandum vocat Jo. Gregorius, Anglus, præf. ad Observationes in loca S. Scripturæ. Salomoni etiam nuper tribuere non dubitavit Vir Clariss. Nic. Hieronymus Gundlingius Observ. Hallens. V. 13. hujus enim se auctorem diatribæ profitetur in Historia Philos. Moralis part. 1. pag. 73. Sed præstantissimum lectuque ac memoria dignissimum libenter profiteor, Salomonis esse nunquam mihi persvadebo, librum Judæis ignotum, & antiquis etiam scriptoribus Christianis doctissimis consentientibus sub Salomonis persona à pio aliquo & erudito viro compositum, quicumque etiam is fuerit ὁ τῷ παναρετῶν σοφίαν εἰς αὐτὸν προσωποῦν ἀναδείξας ut loquitur Eusebius XI. 5. præparat. Scripsisse autem post Judæos à gentibus jam subjugatos patet ex eo, quod memorantur ipsi c. XV. οἱ ἐχθροὶ & λαοὶ οἱ δυναστεύοντες αὐτὸν, ut omittam c. VI. aludi ad recentiora longe Salomonis tempore Græcorum sacra per voces

SE

* Vide Cotelierium ad Clementis Romani Epist. 1. cap. 57. T. 1 Patrum Apostol. pag. 178.

** Veterum loca Ecclesiasticum Salomoni tribuentium collegit Serarius ad S. Bonifacii Epist. 1. Similiter & Proverbia & Ecclesiastes veniunt ipsis titulo Sapientiæ,

σεφανηφορεῖν, βρεθείον, πρυτανεῖς, πομπεύειν, ἄθλα, αἰγών &c. Neque rem conficit quod Salomonis persona auctor orat capite IX. Perinde enim fit in Psalterio Salomonis, quod vulgavit Cerda, & in testamento ejus adhuc inedito, quæ duo scripta nemo sobrius Salomonis esse contendet. Quemadmodum igitur sub Sapientiæ Salomo, ita sub Salomonis persona loquitur auctor hujus libri. Sic sub Timothei persona scripsit Salvianus. Malo enim cum hoc illum conferre quam cum impostoribus, qui falsis nominibus decipere lectores suos voluerunt, * uti Hetruscarum sutor fabularum sive antiquitatum sub Prosperi nomine: *id ita scio ego Prosperus*. Et pseudo Clementinorum scriptor: *Ego Clementis, Ego Petrus, Nos Apostoli*, ac similia. Nec vero crediderim quod auctor voluerit credi à lectoribus suis Salomo, sed aliquis divinæ sapientiæ Salomoneæ, ut Sirachides in prologo dicitur, *δραδός* atq; sectator, perinde ut Salvianus nunquam voluit existimari libros suos à Timotheo esse scriptos discipulo Apostolorum, sed satis ipsi fuit sub nobili hac persona delituisse. Ecquis vero demum sit scriptor pulcherrimi & aurei libelli, nemo affirmare certo potest. Nam quod *Philonem* quidam volunt, illum Alexandrinum cujus scripta plura leguntur, ut contendit Jo. Costabadius libello singulari quem edidit Bredæ 1648. 12. perspicue falsum esse opinor, & veterum testimoniis ac genio scriptorum Philonis contrarium. Pro antiquiore ** recte habent qui Philoni alicui tribuunt seniori. Verum quis ille Philo senior, dicere vix possunt, cum absurdum sit de Philone suspicari quem de Judæis quædam scripsisse ajunt Josephus, Clements, Eusebius: eum enim Ethnicum constat fuisse & Pythagoreum. Nimis quoq; acutum est quod nonnulli, quoniam *יִירֵמְיָהוּ* h. e. *amabilis* Salomo dicitur 2. Reg. XII. 25. & R. Azarias Philonem Judæum vicissim in suo Meor Enajim non *פִּילֹן* sed *יִירֵמְיָהוּ* appellat, hinc concludunt sub Philonis nomine ipsum latere Salomonem. A *Philone presbytero* græce conversum ait If. Vossius libro de LXX. Interpretibus pag. 396. neque ex *Hebræo* conversum abnuerim, etsi stylus græcam eloquentiam *** redolere visus est Hieronymo, qui suo jam tempore nul-

* Confer si lubet alia exempla apud Jo. Rainoldum de libris Apocryphis prælect. XX, XXI, XXII.

** Jo. Drusus de Henoch c. XI, *Sapientia auctorem putarem Philonem non juniorem qui sub Cajo vixit, sed seniore qui vixit sub templo secundo & scripsit librum de anima qui memoratur in libro Juchasit.*

*** Vide Lud. Cappelli Opera posthuma p. 562.

lum se Ebraicum exemplar reperire potuisse est testatus. *Chaldaice* scriptum vidisse se refert scriptor recens R. Moses Nachmanides Gerundensis, Meminit etiam R. Azarias : sed quæ ex illa à Mose producuntur, conveniunt cum versione *Syriaca* qualis exstant in Polyglottis illamque dialectum referunt, ut Buxtorfio & Hottingero pridem notarum : quam obrem versionem tantum ex Græco factam, neque eam valde antiquam vidit, qualis etiam est *Arabica* in iisdem Polyglottis excusa, & è Syriaco ut videtur concinnata. Epiphanius vero qui Ecclesiasticum & Sapientiam accenset *libris* *συχνοῖς*, non hoc ipso prodire eos lingua Hebraica carmine adstrictos fuisse, sed tantum in Græcis quos evoluit Epiphanius codicibus scriptos fuisse instar Psalmorum & librorum Salomonis per *συχς* cum sententia desinentes, non una serie & longitudine procedentes per totum volumen, ut in ceteris libris Biblicis fieri consuevit. In Nicephori *σχομετρίᾳ*, Sapientię numerantur *συχς* mille & centum, Ecclesiastici bis mille & octingenti.

Versionem vulgatam latinam hujus libri, quæ exstat, Hieronymum auctorem non agnoscere, variis argumentis disputat Lud. Cappelus p. 563. Opp. Posthum.

Bellatoris presbyteri, sexto post CHRISTUM natum sæculo clari, octo libri in Sapientiam, Cassiodoro c. 5. divinar. lect. memorati pridem perierunt.

Bedæ Venerabilis in unum & alterum locum Sapientię commentatio exstat, in qua meminit duplicis latinæ hujus libri translationis.

Anonymi expositio latina MS. in librum Sapientię memoratur Lambecio lib. II. de Bibl. Vindob. p. 777.

Rabani Mauri libri III. in Sapientiam, ad Otgarium Archiepiscopum A. C. 827. scripti leguntur inter ejus opera.

Jo. Bonaventura Cardinalis & Doctor (ut Scholasticis placet) Seraphicus scripsit & ipse in hunc librum medio sæculo post CHRISTUM natum XIII. uti centum annis post Robertus Holkot, licet sunt qui hujus commentarium tribuunt Reginaldo de Alna Ord. Cisterciensis.

Petri Nannii scholia quæ Basileæ A. 1552. 4. viderunt lucem, miror non adjuncta esse à Criticorum sacrorum Angl. editoribus ad notas Baduelli, Castellionis, Isidori Clari & Grotii quas exhibent in Sapientię

Aaaaa

entia

entia librum, quem Nannio neminem melius elucidavisse notat Paulus Colomesius p. 106. Observatt. sacrarum.

Casparis Barthii commentarius in Sapientia librum, cujus meminit notis ad Claudianum, nunquam editus est: neque Sixti Senensis, qui libro IV. Bibliothecae sanctae inter scripta sua refert Sophias Monotessarum, in quatuor proverbiorum, Ecclesiasticis, Sapientiae & Ecclesiastici Volumina: neque Casparis Sanctii denique, cujus commentarium memorat Alegambe.

Nic. Selnecceri editio Graecolatina cum nova versione, argumentis, notisque prodit Lipsiae 1568. 8. Victorini Strigellii translatio (quam in mea Graecolatina Apocryphorum editione recudendam dedi) & animadversiones. ibid. 1575. 8. Conradi Dieterici Homiliae praclarae in hunc librum Germanice editae Ulm. 1628. fol.

Jo. Lorini eruditus commentarius Lugd. 1607. 4. & deinde Moguntiae atque alibi plus simplici vice. Commentarius brevior Christophori de Castro Lugd. 1613. 4. Prolioxior Laurentii de Aponte Parisi, 1619. 1640. fol.

Jacobi Calshille metricam expositionem ante paucos annos edidit Vir. Cl. Daniel Guilelmus Mollerus.

Nova versio Germanica libri Sapientiae cum notis Criticis diligenter collectis lucem vidit Halae Sax. A. 1705. 8. Carmine Germanico reddidit E. S. de Reichenbach.

Praeter Bossueti & Bellegardei observationes, non ita pridem Parisiis edita est Anonymi Metaphrasis Poetica Gallica, A. 1696. 4.

Ceteros interpretes plerosque paulo ante in Sirachide notare me memini.

IV. ORATIONEM MANASSAE Regis quam captivus oravit 2. Paralip. XXIII. 12 scriptam fuisse in sermonibus Regum Israel & in sermonibus Hozai Prophetarum, sacer scriptor ibidem testatur v. 18. Ea vero quae hodie Regis illius nomine exstat, verbis Paralipomenon uno veluti tenore subjicitur ab auctore Constitutionum Apostolicarum Clementi Romano tributarum II. 22. atque fatente Cotelerio *fictitia est ac extra Canonem librorum divinarum collocata: quamvis pro genuina habuerunt etiam Scriptor Sermonis in Publicanum & Pharisaum 7. 6. Operum B. Chrysostomi, Antonius Monachus lib. 2. Melissa serm. 94. Theodorus Studita sermone Catechetico 93. Theophanes Cerameus Homil. 2. & 56. Erculfus, Georgii duo Syncellus & Epanortolus in Chronicis suis, atque Suidas in voce Μανασσης, ubi recte*

reſte exemplar Regium numero 130. καὶ τότε περὶ ἤνυστο πρὸς Κύριον τὸ Κύριε παντοκράτωρ. Quibus accedunt omnes ii apud quos inter Cantica Scripturae legebatur, quod ſaſtitutum patet ex MSS. Alexandrino & Regiis, & ex eo quod eam Ereculfus appellet Canticum pœnitentiæ, Anaſtaſius Sinaita in Psalmum VI. τὸ περὶ πνεύματος ἡ ὥδης, Georgius vero Syncellus, Mich. Glycas & Theophanes Ceramæus ὡδὴν. En Græca Theodori Studitæ: ὡδὴν ἥτις τῷ θεῷ λέγεται ὡς ἡ σήμερον ἡμεῖς ἀδελφοὶ ἡ ἐκκλησία. Quare ad marginem alterius MS. Georgii Monachiſen Hamartoli in Bibliotheca vere Regia ſcholum iſtud comparat: ἰσχυρῶς ὡρᾷ Ἀφελικανῶν ὅτι ἐν τῷ ἀδελφῷ τῷ ὡδὴν τῷ Μανασσῆ τὰ δεξιὰ διεπράχθησαν σιδηρὰ ὄντα. Pro quo in Damasceni Parallelis lib. 2. c. 15. leges: Memoriz proditum eſt ab Aphricano quod dum orationem hanc funderet Manaffes, vincula ferrea * confracta fuerint, atque ipſe fuga ſaluti ſuæ conſuluit. Libro III. Commentariorum Pet. Lambecii Cæſarei Bibliothecarii p. 39. & Cod. MS. Vindobonenſi inter Theol. Græcos 25. ἰσχυρῶς ὡρᾷ Ἀφελικανῶν ὅτι ἐν τῷ λέγειν τῷ ὡδὴν τῷ Μανασσῆ, τὰ δεξιὰ διεπράχθησαν σιδηρὰ ὄντα, καὶ ἐφ' οὗ. Græci etiamnum hodie in Pfalterio ſuo inter alia Cantica ſacra hac Manaffis Oratione utuntur, cathiſmate ſive ſect. XX. ut notavit Leo Allatius de libris Eccleſiaſticis Græcorum p. 62. ubi refert ſe Joannis Geometræ paraphraſin illorum Canticorum habere jambis Græcis concinnatam. Vide etiam Lambecium III. p. 37. & 379.

Orationem hanc nec Græce nec Hebraice reperiri, à viris quibusdam doctis affirmatum eſt, quod merito aliquis miretur in Bonferio p. 14. & in præſtantiffimo du Pinio p. 7. prolegom. Biblic. Conſtitutionum Apoſtolicarum exſtant plures editiones; una Græca Turriani Venet. 1563. 4. & quatuor Græcolatinæ: prima Frontonis Ducæi ad calcem Canonum cum ſcholiis Zonaræ Pariſ. 1618. fol. Secunda in Conciliis Labbei T. 1. Pariſ. 1671 fol. tertia & quarta in Patribus Apoſtolicis Cotelerii Pariſ. 1672. & Amſt. 1698. fol. Non in his tantum Oratio Manaffæ exſtat Græce, ſed etiam in Bibliis latinis Roberti Stephani A. 1540. Græce è MS. Viſtoriano prodiit: Præterea Avenario ſuo Græcolatino ſubjunxit Chriſtophorus Daudeſtadius, Jenæ 1628. 8. Angli vero in Polyglottis ſuis ediderunt cum Variis lectionibus Codicis Alexandrini, in quo poſt Pfalmos inter Cantica ſacra exaratam invenerunt. Edidi & ipſe adjuncta veteri latina verſione, Lipſiæ 1691. 8. cum

Aaaaa z

Eccle-

* Confer Targum ad 2. Paralip. XXXIII. 12. ſeq. Auſtorem Op. imperfecti ad Matth. I. 10. Syncellum p. 214. Suidam in Μανασσ. Glycam p. 197. Eutygium &c.

Ecclesiastico, Sapia, Judithæ ac Tobiaë libris. Addidi quoque Metaphrasin Poeticam duplicem Manassæ Orationis, Græcam unam ante non editam eamque elegantissimam, mei quondam Præceptoris * Jo. Godofredi Herrichen : alteram latinam petitam ex Balduino Berlicomii Sylvæducensis Hierostichis editis A. 1598.8. ex Officina Commeliniana. Reddidit etiam carmine latino quod tunc me fugiebat, præclarus Claudius Espenæus Paris. 1566. Deniq; Oratio Manassæ exstat in libris Apocryphis Græce editis Francof. 1694.8. Homiliis ad populum eandem orationem exposuere Jo. Forsterus, Georgius Albertus aliique.

V. Si Auctori Constitutionum Apostolicar. V. ult. credimus. Librum sub nomine BARUCHI hodie superstitem, qui Jeremiæ Prophetæ ** discipulus & amanuensis fuit, Judæi in Synagogis suis lectitarunt quotannis una cum threnis Jeremiæ, die magna expiationum, decima nempe mensis Gorpiaï qui Septembri responder. In dubium hoc vocat Jo. Dallæus cui lib. 1. de pseudepigraphis Apostolicis c. 17. p. 199. illud non magis videtur esse verum, quam quod lib. VI. c. 25. ajunt eadē constitutiones, Legem extra Judæam legi prohibitam fuisse ab ipso Moysē. ἀπαγορεύει γὰρ αὐτοῖς ὁ θεὸς Μωϋσῆς καὶ θυσιῶν εἶναι οὐκ ἔχω ἱερῶσαι λῆμ' ἵσταν καὶ τὸ νόμον ἔχω τ' ὅρων ὃ Ἰσραὴλ αἰσχρογνώσκων. Fortasse vero ex Hellenistis quidam alicubi illa ætate, hoc est tertio post Christum natum sæculo Baruchum legerunt, uti constat alia etiam lecta à Judæis fuisse in Synagogis præter libros divinos, etiam δευτέρων quæ prohibetur in Justiniani Imp. Novella CXLVI. Similiter Christiani quoque publice legerunt non modo Clementis Romani Epistolam, sed etiam Varia sanctorum Acta, Varias Homilias Doctorum Ecclesiæ. Ceterum S. Hieronymus ad Jeremiam præfatus, *librum, inquit, Baruch, notarii ejus, qui apud Hebræos nec legitur nec habetur, prætermisimus.* Οὐ καὶ παρ' Ἑβραίοις Baruchi Epistolas notavit etiam Epiphanius de mensur. & pond. c. V. Conversum tamen esse hunc libellum Græce ex Hebræo, non valde negaverim. Veteres subinde laudant sub nomine Jeremiæ. Inter Græcos commentariis illustravit Theodoretus & auctor Catene à Mich.

* Obiit vir egregius Liplia ubi Recturam Scholæ Nicolaitanæ gesserat, septuagenario major & rude donatus A. 1705. V. Cal. Februarii

** Josephus XII. 11. p. 343. refert Jeremiæ precibus à Nabusardane liberatum τὸν μαθητὴν Βαρούχον. Νήρυτε παῖδα ἐξ ἐπιστήμης σφόδρα οὐκίας ἦντα καὶ τῇ πατρὶ ὀνόματι διαφερόντως πεπαιδευμένον.

Mich. Ghislerio Lugd. 1623. fol. cum commentariis in Jeremiam editæ atq; ex *Olympiodoro, Severo* qui p. 245. allegatur & *incerto* collectæ. Latine vulgatam versionem non agnoscere auctorem Hieronymum, contendit Lud. Cappellus p. 564. Opp. posthum. Alia vetus latina translatio edita est à Clarissimo Viro Josepho Maria Caro Rom 1688. 4 Niciphori stichometria numerat libri Baruchi *σιχχς* septingentos, computata simul ut videtur EPISTOLA quæ (*Ψευδής γραφή*) fatente Hieron.) Prophetæ JEREMIÆ tribuitur, & jam pridem Barucho subjungi consuevit. In Polyglottis occurrit versio utriusq; Syriaca & Arabica. In Criticis sacris Anglis habes Baduelli, Castellonis & Grotii notas. His adde Sanctii aliorumq; Commentarios, qui vel totum sacrum Codicem illustrarunt scriptis, ut quos supra laudavi in Sirachide, vel qui Jeremiam, ut Ghislerii, Jo. Maldonati, Christophori à Castro: vel denique qui in Baruchum scripsere separatim, ut Petri Maucorsii & Lælii Bisciolæ.

Exstat & in Polyglottis, sub Baruchi nomine quædam Epistola à libro de quo jam dixi diversa, eiq; ab Anglis præmissa: verum exstat non Græce sed Syriace, & illustri Huetio * judice ita de futuro judicio & futuræ vitæ pœnis ac cruciatibus differit, ut Christiani esse hominis fœtus videatur, alicujus forte ex his Monachis, qui Syriæ deserta primis Ecclesiæ temporibus incoluerunt. Possit & Epiphanius videri perspectam habuisse hanc Epistolam, quoniam *Epistolas Baruchi*, non Epistolam commemorat. Sed potius Jeremiæ tributas litteras simul intellexit, ne dicam Græcis scriptoribus Epistolas pluraliter etiam de una dici, ut notavit Grotius ad 1. Maccab. XII. 5 & 19. Cotelerius ad Epist. Polycarpi c. 3. Sic & è latinis Plinius XXXIII. 3. *M. Bruti in Philippinis campis Epistola reperiuntur, frementes fibulas tributitias ex auro geri*. Justinus XL. 13. 7. *tertias Epistolas*.

VI. In Jo. Malalæ Chronographia T. I. p. 203. post commemoratam breviter JUDITHÆ Historiam legas p. 203. ταῦτα δ' ἐν ταῖς Ἑβραϊαῖς ἐμφέρεται γραφαῖς. Sed Ἑβραϊαὶ γραφαὶ sunt ipsi Historiæ de rebus Judaicis, quales describuntur in libro Judith, quantumvis Græcum Malala legisset: neque enim Hebraico libro hoc usi sunt Judæi, ut testatur Origenes Epistola ad Africanum: *οὐδὲ ταῖς ἡμᾶς ἐχούσιν ἑβραϊκά-*

Aaaaa 3

vac.

* Vide, si placet, demonstrationem ejus Evangelicam proposit. IV. p. 450. 451. edit. Lips.

ναι, ὅτι Ἑβραῖοι τῷ Ταβία ἔχρανται, ἐν τῇ Ἰσθῖ. Οὐ γὰρ ἔχραν αὐτοὶ καὶ ἐν Ἀποκρυφοῖς Ἑβραῖς, ὡς ἀπ' αὐτῶν μαθόντες ἐγνώκαμεν. Sunt qui verba ἐν γὰρ in his Origenis affirmative accipiunt, quo sensu notum est ὡς ἐν, & γὰρ & similia poni interdum à scriptoribus Græcis, quali Origenes testatus fuisset Judæos librum Judith habuisse inter Apocrypha. Atque ita vel apud Hieronymum est legendum præf. in lib. Judith, vel Hagiographa laxius ibi accipienda: *Apud Hebræos liber Judith inter Hagiographa legitur, cujus auctoritas ad roboranda illa quæ ad contentionem veniunt minus idonea judicatur, Chaldaeo tamen sermone conscriptus inter historias computatur.* E Chaldaico sensum sensu exprimens latine vertit idem Hieronymus, cujus translationem cum Græco contulit Lud. Cappellus Opp. posthum. p. 574. seq. *Exstat & tersa editio Ebraica libri Judith* (teste † D. Pfeiffero τῷ μακαρίῳ p. 797. Criticæ 6.) *sed à recentiori proculdubio manu Judæi cujusdam.* Syriaca versio occurrit in Polyglottis. Poetæ Hebræi rhythmos de Juditha (recentibus enim Judæis, ut auctori Germinis Davidis aliisque Juditha satis nota est, sed è nostris libris, ut notatum Scaligero p. 96. ad Euseb.) & Maccabæis cum versione sua & notis in lucem edere constituerat, morte ante aliquot annos præventus vir doctissimus * Matthias Frid. Beckius, usurus forte editione Veneta A. 1606. 8. quam in Bibliotheca sua Theologica eximius Lipenius commemorat. De festo in memoriam victoriæ Judith instituto, consules Seldenum III. de Synedriis Hebræorum p. 133. seq. Auctor quem nonnulli è Pseudophilone Annii, Joachimum vel Eliakimum, vel denique Joachimi parentem Josuam filium Josedeci faciunt, incertissimus est, eritque. Temporum vero & Historiæ difficultates quibus longe maximis narratio ipsa est obsepta, novissime monstravit Jo. Christophorus Artopœus ** Argentoratensis nuper Academiæ lumen, in *meletemate historico quod narratio de Juditha & Holoferne non historia sit* (Josepho etiam nusquam com-

† Seb. Munsterus præf. ad Tobiam: *Utinam & Hebraice Jebudith exemplar liceret invenire, quod absque dubio CPoli à Judæis aque ut Tobia exemplar typis est multiplicatum, sicut & Ecclesiasticum, quem Ben Sira vocant, audio bin à Judæis conlatum* A Judæis recentibus pro vera agnosci historia notavit B. Jo. Ben. Carpzovius T. 2. Concion. funebr. p. 131. seq.

* Obiit Augustæ Vindelicor. A. 1702, De eo ad Memorias Theologor. à Rev. populari atq; amico nostro H. Pippingio editas p. 911.

** Obiit eodem anno X. Cal. Jul. major septuagenario. Confer nova literar. Hamburgensia A. 1703. p. 189.

comemorata) *sed* Epopoia. Argentorat. 1694. 4. Dispellere eas conatus erat post Petavii XII. 26. doctrin. temp. & tot aliorum virorum doctorum conatus Bernhardus de Montfaucon Monachus doctiss. Benedictinus in libro Gallico * *la Verité de l'Histoire de Judith* Paris. 1690. 12. cui Arphaxadus est Phraortes Deiocis filius, Nabuchodonosor vero Saosduchinus quem Assaraddino Prolemæus subiecit. E veteribus non memini qui in hunc librū scripserit ante Bellatorē qui non existat, & Rabanū. Petri de Riga Cantoris & Canonici Brem. aurora, in qua libros Biblicos ple-rosq; & Judithā quoq; carmine elegiaco reddidit, à multis promissa non-
dum vidit lucem. E recentioribus Victorinus Strigelius, Jaco-
bus Zieglerus, Frid. Naufea, Caspar Sanctius, Nic. Serarius, Didacus de Celada, Jo-
sephus de la Cerda & alii quidam pauci nominari possunt, qui comen-
tariis vel notis hunc librum illustrarunt, præter illos quorum vel in Apo-
cryphis universis vel in toto sacro Codice explanando versata est indu-
stria. Collectio Criticorum sacrorum Anglicana exhibet tantummo-
do Baduelli notas & Grotii. Ejusdem Baduelli versionem retinui in edi-
tione mea Græcolatina Lipsi. 1691. 8. Prætereo Jonæ Heuleri & alio-
rum in Juditham homilias, vel dramata ac poemata de Juditha quæ lati-
ne dederunt Cornelius Schonæus, Sallustius Barlassius, & Bartholo-
mæus Tortoletus: Germanice Martinus Opitius, Gallice Boyerus, cu-
jus Tragoedia prodiit Paris. 1695. 12.

TOBIÆ librum rejectum à Judæis jam olim professus est Ori-
genes libro de Oratione p. 47. τῆς δὲ τῶς ἐστὶ βίβλου ἀντιλεγεσθαι οἱ ἐκ παλαι-
της. Chaldeo sermone scriptum testatur Hieronymus, quem cum non
satis intelligeret, quia vicina est, inquit, Chaldeorum lingua sermoni Hebrai-
co, utriusque linguae peritissimum Equacem reperiens, unius diei laborem arripui,
quicquid ille mihi Hebraicis verbis expressit, hoc ego accito notario sermonibus lati-
nis exposui. Si cum Græco conferas, jam paraphrastæ jam epitomatoris vi-
detur partibus fungi verus quæ hodie existat interpretatio: Hebraeum To-
biæ codicē quem ab Olsvvaldo Schreckenfuchsis Rectore Scholæ Mem-
mingensis acceperat vulgavit Basil. 1542. 4. 1549. 8. 1576. 8. cum latina
versione sua & notis Sebast. Munsterus. Hunc indubitatum esse textum
originarium hujus libri, persuasum est Jo. Gregorio præf. ad Obser-
vationes in aliquot S. Scripturæ loca. Sebastianus quoque Castello
ait Tobiam se ex Hebræo nuper edito, quod sibi visus esset verior, interpretatum, &
Græ-

* Vide Acta Erud. T. 2. supplementi p. 49. seq.

Græca latineque editionis sententias quasdam ad rem pertinentes & in Hebræo omittas addidisse. Sed Græcismi in Hebraica editione occurrentes documento sunt ex Græco conversam esse, à quocunque tandem, ut pulchre notavit Mich. Neander in erotematibus lingvæ Hebrææ p. 449. Nec dubito idem pronunciare de editione *Pauli Fagii*, qui aliud Hebraicum Tobiaë exemplar, CPoli prius A. 1517. 4. vulgatum à Judæis, punctis vocabulis animavit iussitque adjunctum sententiis Ben Siræ recudi cum sua versione, Inæ A. 1542. 4. Ultraque Munsteri & Fagii editio versioque in Polyglottis Londinensibus : Munsteri in Tobiam notæ, additis Baduelli, Castellionis, Drusii & Grotii ad Tobiam animadversionibus in Collectione Criticorum sacrorum in Anglia editorum leguntur, Julii Bartolocci versio & notæ quibus editionem Hebraicam Veneram A. 1544. illustrasse se testatur III. Bibl. Rabbin. p. 856. adhuc delitescit manu exarata in Bibl. Vaticana. Prætereo alios Hebraicos Tobiaë Codices, à jam dictis alicubi forte diversos, quorum meminere Sixtus Senensis & Serarius, quemq; illustris Huetius penes se esse fuit testatus, denique Hottingerianum, qui universos libros Apocryphos V. T. refert à Judæo se dono accepisse sed è latino in Hebraicam linguam conversos. Græci Tobiaë eximia editio est Franequerana sine versione sed cum notis edita à Jo. Drusio 1591. 4. Eam secutus sum in mea editione Græcolatina, & quia ab aliis hinc inde abijt, novam illi versionem adjunxi Lipsi. 1691. 8. *Syriacam* versionem evolvere licet in Polyglottis Parisiensibus & Londinensibus, *Arabicum* MS. exstare in locupletissima Bodlejana notavit idem quem paulo ante laudabam Jo. Gregorius cap. 3. Observationum. Ab *Æthiopicis* quoque legi lingua sua Tobiam & reliquos de quibus in præsentia agimus libros, auctor est Ludolfus III. 4. Hist. Æthiopicæ : sed translationem illorum Æthiopicam in Europa hætenus visam dubito. Alias versiones supra in Sirachide si placet videbis, cum plerique qui illum, etiam Tobiam in alias linguas sint interpretati. Carmine latino elegiaco Tobiadem sæculo medio exeunte scripsit Hieronymi translationem secutus Matthæus Vindocinensis, de quo & de Petri Rigæ Metaphrasi Poetica dixi in meis ad Tobiam prolegomenis. Inter recentiores eundem librum latinis elegis reddiderunt Antonius Duetus & Lambertus Pithopoeus, Germanico carmine Godofridus Feinlerus. Bellatoris presbyteri, æqualis sui commentaria in Tobiaë librum memorat Cassidorus divin. lect. c. VI. Illis perditis Bedam habemus, cujus meminit & Vindocinensis his versibus :

Trans-

*Transfert Hieronymus, exponit Beda, Mathæus
Metrificat, reprobat livor, amicus habet.*

Huic accedunt commentarii recentiorum ut Nic. Serarii, Fabiani Justiniani & Didaci de Celada, Davidisque Maudeni, ut alios jam prætermittam, & ceteros hujus commatis libros paucis adhuc persequar. Veteres *σχομετρίαι* dividunt Tobiam in capita XCIII. *σχομετρίαι* octingentos. Judithæ librum in capita LX. vel LXIII. & *σχομετρίαι* septingentos.

VII. DANIELIS Prophetæ * libro & ESTHERIS ** in Græca editione adfuta sunt hinc inde quædam lacinia, quas in Hexaplis suis Origenes, quoniam Hebræi codices illis carebant, obelis confodit ut testatur ipse lib. de Oratione p. 47. Idem fecit in versione sua Hieronymus, ut profitetur præfat. in Danielelem, & recte fecisse se adversus Rufinum disputat. Meminit & Hebræi cujusdam, qui additamenta Danielis non modo non probavit, sed à Græco nescio quo conficta variis etiam contendit argumentis. Græca quæ hodie habemus in Danielis lacinia, Theodotionem videntur habere auctorem, Judæos vero narrationes illas ex Hebræis Prophetæ erasisse codicibus, recte à Flavignio negatum. Qui enim hoc fecissent aut quando & quem in finem pulcherrimos hymnos & documenta virtutum gentis suæ rescidissent? De Historia Susannæ notissima est Origenis cum Africano disputatio, ad quam eruditæ Jo. Rodolphi Wetstenii commentationes conferri merentur. Basil. 1674. 4. cum dissertatione ejus de Susannæ historia ibid. 1691. 4. Carmen Azariæ & trium puerorum † cum aliis sacris Canticis interpretatur Catena Græcorum Patrum in Psalmos Corderiana T. 3. Narratio de Belo & Dracone in Athanasii Synopli & Stichometria Nicephori

B b b b b ri

* Dan III. 24 - 90. carmen Azariæ ac trium puerorum. Cap. XIII. de Susanna, & cap. XIV de Belo & Dracone.

** Post Esther. X. 3.

† Veteres sibi perſuadent hosce pueros fuisse filios Jojakimi, Danielis propinquos, qui abſciſſis genitalibus in regios fuerint Spadones allekti. Colmas Indicoplevtes lib. VIII. p. 307 *ἅτε γὰρ γαμῶ ἐνός ἐξ αὐτῶν φέρεται παρὰ θείας γραφῆς, ἅτε τέκνον ἑτερίτων τοιούτων ηἰκῆσθαι περὶ αὐτῶν ἀλλ' ἢ παρὰ δόσεις καὶ ἢ σωηθείας κατὰ τὴν προφητείαν ἀγενεῖες καὶ λείας ἐν τοῖς εἰκόσιν ἀναγραφῆσιν.* Confer Abulpharajum p. 45 48. Huetium ad Origenem p. 66. Meminit horum puerorum etiam Muhamed in Corano sura LXXXV.

rimemoratur sub titulo Prophetiæ Habacuci (diversi ab eo qui inter duodecim Prophetas) Nam ut ex Hieronymo præf. in comment. Daniel. discimus Porphyrio Eusebius & Apollinaris pari sententia responderunt, Susanna Belis que ac Draconis fabulas non contineri in Hebraico, sed partem esse Prophetiæ Habacuci filii Jesu de tribu Levi, sicut juxta septuaginta interpretes in titulo ejusdem Belis fabule ponitur : Προφητεία Ἀβραάμ υἱὸς δ' Ἰσδὰ (al. Ἰνδὰ vel Ἀδδῆ) ἐκ Φυλῆς Λευί. Mentio hujus narrationis in * Breschith Rabba sect. 68. & apud Pseudo Gorionidem lib. I. c. VII - X. Versibus latinis non inelegantibus complexus est Jo. Commirius. Neque inscium hoc Henr. Harderi Epigramma, in quo Susanna loquitur;

Non pudet aeterna canos aspergere labe?

Non pudet hac famam labe notare meam?

Monstra senum! non hic amor est, insana libido est,

Quam furor à stygiis suscitât igne rogi.

Hic ut in irriguis se mundet & abluat undis,

Non ut commaculet, nuda Susanna sedet.

At neque fraude minisve labat mens integra, spernam

Tectos nuda, viros famina, sola duos.

Damasceni δρᾶμα * Σωζανδρῶν memorat Eustathius ad Dionys. quod num ad Susannam nostram spectet & Jo. Damasceni sit, an quod nonnullis placere video † Nicolai Damasceni, alii viderint. Libri Esther editionem Græcam duplicem ex Arundeliana Bibliotheca produxit vir paucis comparandus Jacobus Usserius, Origenicam alteram, qua additamenta obelis confodiuntur; itemq; alteram auctore ut videtur Theodotione. Ad calcem Syntagmatis de LXX. Interpretibus Lond. 1655, 4. recus. Lips. 1695, 4. Johannes vero Drusius additamenta libri Estheris de Græco latine transtulit & notis Criticis illustravit, ad calcem annotationum in librum Estheris latine versum à Sante Pagnino. Lugd. Bat. 1586. Leguntur hæc notæ cum Baduelli, Grotii que animadversionibus etiam in Criticis Sacris Londinensibus.

VIII. Librum qui ESDRÆ sub nomine tertius in latina veteri versione ambulat & ex Hebraico translatus videtur Jo. Morino p. 225. Exerc.

* Vide Christoph. Cartwrighti Mellific. Hebr. III. 1. & Bochartum Hierozoic. T. 1. pag. 749 seq.

† Voss, de Poet. Gr. p. 31. Colomes, ad Gyrard. p. 303.

Exerc. Bibl. Isidorus Hispalensis VI. 2. Orig. vocat *librum secundum*, negans eum apud Hebræos haberi; & Esdræ *εσδράς*, ac divinum Nehemiæ librum qui aliis secundus Esdræ est, pro uno computans, quod apud Hebræos factum testatur * S. Hieronymus. Athanasio autem in Synopsi & in Græcis Bibliorum editionibus est *Liber Esdræ primus*, quoniam historiam paulo altius atque ille repetit, ut notat Jo. Rainoldus T. 1. censuræ Apocryphorum p. 238. Lectus est à Clemente Alex. & ab Origene, Cypriano aliisque sub Esdræ nomine allegatus, unde quin bene antiquus sit non est dubitandum. Esdræ autem dicitur non quod ille sit auctor, sed quod magna ejus pars c. VIII. seq. de Esdra agit. Græce exstare negarunt viri nonnulli docti, quia deest in nonnullis Biblior. editionibus. In plerisque vero exstat, & in Polyglottis Parisiensibus ac Londinensibus legitur Græce, Syriace ac latine. Græci eum dividerunt in capitula CIX. ut in edit. Aldina ac qui eam sequuntur apparet. In Nicephori *εξομολογία* duobus Esdræ libris (huic tertio nimirum qui Græcis primus est, & Canonico Esdræ itemque Nehemiæ libro qui ambo secundum illis constituunt) tribuuntur *εξο* quinque mille ac quingenti. Latine versionis S. Hieronymus non videtur auctor. Sed diuante Hieronymi tempora latine lectitatum constat hunc librum è Tertuliano, Cypriano & aliis. Germanice noluit transferre D. Lutherus, nam quæ in recentioribus Bibliorum Germanicorum nostrorum editionibus occurrit versio libri III. & IV. Esdræ, atque III. Maccabæorum B. Dan. Cramerum auctorem agnoscit. De *quarto Esdræ* libro, qui latine tantum exstat, & Græce olim lectus fuisse ex fragmentis in Barnabæ Epistola & Clemente Alex. occurrentibus cognoscitur, dixi in Codice Apocrypho N. T. pag. 936. seq. Monui etiam ibidem de versione Arabica hujus libri MSa in Bibl. Bodlejana, & de Codice latino itidem manu exarato, qui perinde ut Arabicus ab editis plurimum discrepet. Eos in lucem proferri ab iis qui possunt, fortassis sit pretium operæ, propter non contemnendam libri antiquitatem. Latinum veterem interpretem interpolavit Sebastianus Castellio, Franciscus item Junius, qui notulas quoque adpersit.

B b b b b 2

* S. Hieron. præf. ad Esdras & Nehem. *Nec quonquam moveat, quod unus à nobis editus est, nec Apocryphorum tertii & quarti somnii delectemur, quia & apud Hebræos Esdræ & Nehemiæ sermones in unum volumen coarctantur, & quæ non habentur apud illos, nec de viginti quatuor senibus sunt (i.e. è numero XXIV. librorum Canoniceorum V. T. quos cum XXIV. senibus alibi confert) sunt procul abicienda,*

IX. MACCABÆORUM * *sive Hassamonæorum librum primum*

Hebraice reperisse se testatur Hieronymus. Neque abnuerim Hebraice primum scriptum, etsi pro Græca lingua contendit doctiss. Beveregius in Codice Canonum Vindicato p. 277. Titulum Hebraicum servavit Origenes apud Eulebium VI. 25. Hist. Cum enim libros *ἐνδιαθήκας* veteris Testamenti commemorasset, *ἔξω ἡ τέτων*, inquit, *ἐστὶ τὰ Μακκαβαίων, ἀπὲρ Πηνιγέγραπται Σαρβὴ Σαρβανὲ ἐλ.* Quod Scaliger ad Euleb. pag. 40. interpretatur *שַׁעַר בְּנֵי אֵל* *porta domus & שַׁעַר בְּנֵי אֵל* *principes filiorum Dei*. Rochartus: *שַׁעַר בְּנֵי אֵל* *sceptrum Principis filiorum Dei.* Franciscus Junius & Huetius: *שַׁעַר בְּנֵי אֵל* *sceptrum sive virga rebellium Dei.* Fullerus minus verisimiliter: *Generatio rebellantium.* Græcam versionem, quæ amisso Hebraico exstat, & Flavio Iosepho forte lecta est, ad varias editiones exegit atque cum versione sua & notis edidit Jo. Drusius subjuncta Alberici Gentilis dissertatione qua tuetur loca nonnulla quæ in hoc libro reprehendi solent. Franeqv. 1599. 4. Hæc Alberici dissertatio cum Drusii & Baduelli, Grotiiq. notis occurrit etiam in Criticis sacris Anglis. In Polyglottis Vulgatæ veterem & latinam recentem Nobiliū, & Syriacam habes versionem. Nicolai Toinardi Harmoniam libri utriusque Maccabæorum quam pridem typis impressam sed nondum publici juris factam ante duo-

- * Maccabæus, cognomen Judæ Mathathie filii, καλεμὲν ἔσται Μακκαβαίος. i. Maccab. II. 4. quod à virtute pater ei dederat. Persica lingua sonare *Καίρανον* sive *δωρεάν* notavit Isidorus Pelus. III. 5. Epist. Mathathias apud Gorionidem; *Ἰουδα, σίμιμι*, *nom: n tuum vocavi* מַכְבִּי Maccabæus. עַל גְּבוּרָתוֹ *propter fortitudinem tuam.* Drusius XI. 11. facit Obs. & initio commentarii in I. Hassamonæorum מַכְבִּי *exsistorem* interpretatur; à כָּכַר *extingvo.* Alii (vide Memorias literarias Trivult. A. 1701. pag. 370. seq.) repetunt מָחַר quod est delere, perdere & חָכַב *desideravit.* Höfvingerus *praefatorem* ab Arabico כָּכַב *prostravit in terram* Abraham Echellenfis, quod miror, *marcentem* (in Chron. Oriental) Etiam primæ litteræ verborum Exodi XV. 11. quibus in Symboli visem usus Maccabæus fertur, nomen מַכְבִּי referunt, quæ nominis notatio placet præter Reuchlinum, Junium, Grotiumque & alios Joanni Smerio Antiquitat. Neomag. p. 40. & Petro possino p. 378. Ipcilegii Evangelici Vide et, si juvat, Fulleron II. 13. Misc. ac B. Dorshei pentadecadem p. 397. & Mich. Waltheri quadragenam Misc. Theol. p. 769. seq. De Hassamonæis Seldenum lib. 1. de success. in Pontificatum cap. 10. & Christiani Noldii Hist. Idumæam p. 412. seq. Waltheri centur. p. 510.

duodeviginti annos scripsit eminentissimus Norisius de Epochis Syromacedonum diss. 2. c. 1. etiamnum premi existimo. Prætereo Bellatoris perditos in hunc librum commentarios, & quos habemus Rabani, Thomæ Aquinatis, atque ut ad recentius sæculum veniam Serarii, Sanctii, & qui in versu 22. capituli IX. substitit, diffusi Petri Redani.

Liber Maccabæorum secundus post primum scriptus videtur, neque ut primus Hebraice sed Græce, norante etiam Hieronymo præf. in libros Regum: etsi Philonem auctorem esse neutiquam credam Honorio Augustodunensi. Neque Allatio assenserim, cui auctor est Simon Maccabæus sacerdos maximus p. 200. de Simeonibus. Post præmissas Epistolas binas continet Epitomen librorum quinque à *Jasone Cyrenæo* Græce (etsi dubitet Blondellus p. 239. de Sibyllis) scriptorum de Juda Maccabæo. Hæc est Μακκαβαϊκὴν Ἐπιτομή Clementi Alex. laudata V. Strom. p. 595. ut jam Scaligero observatum. Quæ narrantur capite tertio, quarto, quinto, contigerunt ante ea quæ prosequitur liber primus Maccabæorum: Quæ vero liber primus habet post caput septimum, de iis nihil amplius in secundo libro exstat. Syriaca versio libri quoque secundi occurrit in Polyglottis, sed quæ ibidem sub hoc titulo legitur Arabica, nihil aliud est quam versio pseudo Gorionidis, ut notatum Antonio Van Dalen viro acutissimo diss. de Historia Aristæ pag. 136. & Herbeloto in Bibliotheca Orientali p. 523.

Liber tertius Maccabæorum dicitur qui ordine primus est, non alia ratione ut existimat Grotius in prolegom. ad h. l. & appendice de Antichristo p. 477. quam quia Christianis serius innotuit, nec tam late patentem quam duo illi auctoritatem adeptus est. Tempora attingit Maccabæicis priora, & in canone ultimo ex illis qui falso ad Apostolos referuntur una cum duobus prioribus adscribitur catalogo librorum sacrorum. Conditus Græce, stylo & charactere Alexandrino, ampullosus, & qui proxime abest à corthurno, quod judicium est Scaligeri, quem si placet vide ad Euseb. num. MDCCXCVII. Latina verus versio nulla exstat, Syriaca legitur in Polyglottis. Ab Hieronymo vocari hunc librum *Philopatorem* præf. in libros Regum, conjectura est Viri Clariss. Marci Meibomii lib. de fabrica trirremium p. 45. Alii *Pastorem* legunt & Hermæ librum intelligunt, etsi ab aliis inter Apocrypha Novi non Veteris relatum Testamenti. Franciscus Junius qui librum quoque tertium Maccabæorum latine interpretatus est & de eo locum Hieronymi accepit, maluit πασσεα, nempe πᾶσι τῷ πασίδῳ sive πασίδῳ h. e. ab atrio in quo sacer-

dos summus cum fidei comitatu suo intercessit ne Rex veniret in sac-
ctuarium. Verum hanc conjecturam merito respuit Steph. le Moyn
Epist. ad Ampliss. Cuperum de Melanophoris p. 258. seq.

Philostorgius qui tertium rejicit vocatque περτάωθ lib. 1. c.
etiam *quartum Maccabaicorum librum* numerat, eundem innuens quem
quibusdam Græcis & Græcolatinis Bibliorum editionibus legimus, &
Codice Bibliorum Alexandrino Græco MS. exstare testatur Bevergi
Codice Canonum vindicato p. 289. brevem sed elegantem ac disertu
sub titulo *Josephi παρ' αὐτοῦ περτάωθ λογισμῶν*. De eo dixi infra libro IV. u
de Flavio Josepho. Hunc in Athanasii synopsi & ab aliis veteribus per
brum quartum Maccabæorum intelligi, testimonio Philostorgii, Sy
celli & aliorum certissime constat, quanquam Sixtus Senensis lib. 1. Bil
Sanctæ p. 39. refert se Lugduni in Bibl. Sanctis Pagnini apud Prædicator
reperisse librum quartum Maccabæorum longe alium, plenum Hebra
mis, & historiam XXXL annorum continentem, atque incipientem l
verbis: καὶ μετὰ τὴν ἀπεκτανθῆναι τὸν Σίμωνα ἐξηγήθη Ἰωάννης ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἰερ
αὐτ' αὐτοῦ. Hac ipsa in cæde Simonis definit liber primus Maccabæorum
additurque Joannis filii gesta scripta esse *Ἰπ. βιβλίω ἡμερῶν ἀρχιερωσύ
αὐτοῦ*. Qui si fuerit idem liber Sixto inspectus, dolendum sane est n
fuisse in lucem editum, antequam Bibliotheca illa conflagraret, quod
ctum esse haud diu post, è Possævino narrat Seldenus de successione
Pontificatum lib. 1. c. XIII.

X. Superfunt & alia monumenta Apocrypha sub veteru
Prophetarum nominibus ut (1) *Psalms CLI. πρὸς τὸν Γολιάθ*, *
ad calcem Psalterii & in Græcorum Horologio Græce exstat, & Gra
Metaphrasi poetica pridem donatus est ab Apollinari. Antiquam e
latinam versionem edidit Josephus Maria Carus Rom. 1688. Habe
& in versione Syriaca, Arabica, Anglofaxonica. ** Meminit At
nasilus sermone ad Marcellinum de Interpretatione Psalmorum, At
nasilus junior in Synopsi Scripturæ, Auctor Epistolæ quæ sub nom
Mariæ Castabalitidis exstat ad Ignatium, *** Vigilius Tapsensis in co
flictu Arnobii ac Serapionis & Euthymius prologo in Psalmos. Pa
ph

* Vitam Goliathi atque in hoc præsentis Psalmi illustrationem expectamus à Re
doctissimo Viro, amico nostro, Paulo Christiano Hilschero, Pastore digniss
palæodreidensi.

** MS. in Bibl. Bodl.

*** Colomesius Obser. sacr. p. 67. Cotelerius ad patres Apostol. T. 2. p. 101.

phrasi poetica Græca & latina donavit Olympia Fulvia Morata, iterum latina Adamus Theodorus Siberus, Gallica Blasius Vigenarius. (2) *Additamenta ad librum Jobi* II. 9. seq. XLII. 17. seq. (3) *Psalterium Salomonis* sive Psalmi Salomonis XVIII. à Ludovico de la Cerda editi Græce è MS. Augustano, & versione ac notis illustrati ad calcem Adversariorum sacrorum Lugd. 1626. fol. obvii etiam in MS. Codice Bibliorum Græcorum Alexandrino ut testatur Beveregius, & memorati Athanasio in Synopsi, Balsamoni ad Can. LIX. Laodicen. atque in Nicephori *σχομεγεία*. (4) *Testamentum Patriarcharum*, (5) *Henochi fragmentum* &c. Longe plura vero deperdita memorantur, quorum partem magnam persecutus est nuper Scipio Sgambatus in Archivis V. T. Neapoli editis, de quo opere paucis forte adhuc viso, sed singulari Rev. doctoris quondam mei Tho. Ittigii benevolentia mecum communicato, consules Acta Eruditorum Anni 1705. p. 337. Ego quidem ut in Codice Apocrypho Novi Testamenti quam ante quadriennium vulgavi, persecutus sum non exiguo numero scripta quæ vel CHRISTO vel Mariæ Virgini, vel Apostolis atque Evangelistis supposita fuerunt, ita similem in modum singulari libro ejusdem commatis scripta sacris V. T. Patribus ac Prophetis supposita recensere pridem constitui in Codice Pseudepigrapho Veteris Testamenti.

CAPUT XXX.

De POLYBIO & ÆNEA Tactico aliisque rei militaris scriptoribus,

Polybii ætas, dignitas, diætio. 1. Libri quadraginta Historiarum. 2. Quot ex illis supersint, & num excerpta quæ exstant sint ex M. Bruti Epitome. 3. Polybii editiones latine. 4. & Græcolatina. 5. Scripta virorum doctiorum quibus Polybiana quedam illustrantur. 6. Versiones Polybii in linguas vernaculas. 7. Scripta Polybii quæ intercederunt. 8.
Alis

Alii Polybii. 9. De Aenea Tactico. 10. De strategico Onosandri. 11. Catalogus scriptorum Græcorum Strategicorum & de re militari qui in Bibliothecis adhuc delitescunt 12. vel plane periere. 13.

I.

POLYBIUS natus est Megalopoli in Arcadia Olymp. CXLIII. 4. (ante CHRISTUM 205.) patre Lycorta (a) stratego sive prætore Achæorum, de quo vide, si placet, Justinum XXXII. 1. 9. & Plutarchum in Philopoemene p. 368. adolescens Philopoemeni se adjunxit (Plutarch. p. 791. an seni gerenda Resp.) functus & ipse primum honoribus in patria ac legatione ad Ptolemæum Epiphanem Ol. CXLIX. 4. postea Ol. CLIII. 2. evocatus cum aliis Achæis rerum novarum suspectis Romam, familiaris fuit Scipioni juniiori Africano (b) cum quo & Africam adiuvit, & Carthaginis eversioni (c) interfuisse traditur Ol. CLVIII. 2. Anno post vidit Corinthum incensam à L. Mummio, qui illam ingenti clade subiecit Romanis. Sane expugnationi Corinthi præsentem fuisse constat ex Plutarchi extremo vitæ Philopoemenis & testatur ipse Polybius apud Strabonem lib. VIII. p. 381. Dehinc Achææ civitates obiens, res eorum, legesque constituit, ac Romanos iratos illis, qui dicto suo audientes esse volebant reconciliavit. (d) In Ægypto quoque postea versatus est sub Evergeta Physcone, ut ex eodem Strabone cognoscere est lib. XVII. p. 797. Sed & alias terras adiit, Galliam & Hispaniam, (e) Alpes mariaque trajecit, ne quam in Timæo reprehendit locorum ignoratione ipse historiam scripturus peccaret. Diem obiit supremum anno ætatis LXXXII. Olymp. CLXIV. (ante CHRISTUM 124.) cum rure domum repetens, ex equo excidisset, & morbo inde

- (a) Vide Vossium lib. 1. c. 19. de Hist. græcis & in arte Hist. c. 22. Suidæ Lycortas corrupte est Lycus.
 (b) Excerpta eirelc. è lib. 31. p. 149 Plutarch. IV. 1. Sympol. Vellejus lib. 1. Ælianus Tactic. c. 1. Ammianus XXIV. 2. Pausanias Arcadicis p. 663. ubi ait omnia quæcunque è Polybii monitu gesserit Scipio, feliciter ei successisse, in aliis ipsum offendisse.
 (c) Appian. Libyc. p. 82.
 (d) Excerpta eirelc. p. 192. seq. Plutarch. Catone Majore pag. 341. Pausanias Arcadic. cap. 30.
 (e) Polybius Lib. 3. c. 48. & 59.

de fuisset correptus. (f) Statua ejus memoriam coluere Mantinaenses, teste Pausania in Arcadicis c. 9. Megapolitani id. c. 30. Pallantien-
ses, id 44. Tegeates id. c. 48. tum Methydrini, id. c. 37. qui hoc addide-
runt elogium: Ἐξ ἀρχῆς μὴ αὐτοφάλλου καὶ Ἑλλάδα εἰ πολυβίωτα πάντα
ἐπέστητο, καὶ ἀμαρτυρεῖ δι' ἐκείνων βοηθεῖαν αὐτῇ γυνεὶ μόνον. Nihil ab initio
offensuram fuisse Græciam, si Polybii consiliis paruisset; graviter vero afflictæ unum
illum præsidio fuisse. In scribendo laudem tulit viri nec in dictione pror-
sus negligentis, sed bene ac perspicue narrantis & docentis (g) licet
iis qui collocationem verborum non admodum curarunt, annumeratur
à Dionysio Halicarnasseo. (h) At longe majorem habuit rationem re-
rum, quarum peritissimus, & veritatis, cujus amantissimus fuit: usque
adeo, ut Zenonem Rhodium (i) reprehendar, quod dictionis elegan-
tiæ magis quam rerum inquisitioni & argumenti sui tractationi studium
impenderit, jubeatque, se (k) sicubi de industria mentiri compertus
fuerit, citra veniæ spem increpari, uti vicissim ex ignorantia lapsò sibi
tanquam homini in tam longo præsertim opere dari cupit veniam. Sin-
gulare est, quod Joh. Hoornbeeckius p. 39. Oratorum refert de Ca-
rolo Maetio, qui quando ad correctionem interpretationis Belgicæ Bibliorum se
accingeret, crebra Polybii lectione mentem imbuebat, quod ejus Phrasin ad Græci in
Novo testamento textus intelligentiam non parum momenti adferre arbitraretur.
Vide &, si placet, Alex. Morum ad Galat. II. 13. ubi notat Paulum Apo-
stolum frequenter vocibus uti Polybianis.

II. Scripsit Ἱστορίων βιβλία μ'. *Historiarum* de rebus toto
fere terrarum orbe per annos LIII. (l) gestis (unde ipse opus suum
vocat ἱστορίαν καθολικὴν (m)) ab anno primo Olymp. CXL. & initio
belli Punici secundi, ubi delierant *Timæus* (n) & *Aratus* Sicyonius, (o)
ad everisionem regni Macedonici, sive Persen Macedonum (p) Regem

Ccccc

à Ro-

(f) Lucianus Macrobiis T. 2. p. 474.

(g) Casaub. dedicatione Polybii ad Henricum IV. p. 43.

(h) περὶ συνθέσεως ἱστοριῶν T. 2. p. 5.

(i) Excerpt. Peiresc. p. 75.

(k) Excerpt. Peiresc. p. 81. seq. adde Lib. XII. c. 5. Ulbertus Foliet in dissertatione de si-
militudine normæ Polybianæ, sive utrum Historia non sit nisi verarum rerum
narratio, ut sentit Polybius

(l) Polybius lib. 3. c. 4. Zosimus lib. 1. sub init.

(m) Polybius Lib. 2. c. 37.

(n) Lib. 3. c. 32.

(o) Lib. 1. c. 3.

à Romanis victum Olymp. CLIII. i. *libros quadraginta*, quorum duo primores veluti introductionis loco præmissi strictim persequuntur (q) Reip. Romanæ res à capta per Gallos urbe, duce Breno Olymp. XCVIII. ad primam trajectionem in Siciliam, atque inde paulo desertius usque ad initium belli Punici secundi. Ut vero diligentissimus fuit in rebus Romanorum describendis, ita egregie quoque explicavit res Carthaginensium, Achæorum, Macedoniæ, Syriæ, Ægypti, Ponti, Cappadociæ, Persidis aliarumque gentium, multa de ingenio ducum, de re militari, de ratione & forma rerum publicarum, de causis interioribus, initiis ac modo gestorum præclare observavit, ubique præstans recti etiam in hoste laudatorem, inimicum vitii, prudentiæ ac virtuti plus tribuentem quam fortunæ & confictis prodigiis, cultorem ramen Dei divinæque providentiæ religiosum: (r) Historicum denique non minus narratione integra ac fide digna, quam saluberrimis monitis studentem prodesse lectoribus suis, licet ob hoc ipsum non desint, qui eum insectentur, ut post Seb. Maccium Italum satis acerbè nuper fecit Vignolias Marvilius Miscellaneorum T. 2. pag. 21. Latine lingvæ peritus Polybius libros Censuales & alia ejusmodi monumenta Romæ commendatione Scipionis è Capitolina æde utenda accepit, de pluribus ex Lælii ore & memoriis factus est certior, testatur etiam (s) se incidisse in indicem sive tabulam æneam scriptam ab Hannibale, cum in Italia ille versaretur, & hanc se secutum, unde Punice etiam calluisse possis suspicari. Ex historicis, qui ante ipsum scripserunt, plurimum tribuit Arato, minus contra fidendum docet Philino, Fabioque & Phylarcho, Chæræque ac Sôfilo, quorum duorum scripta non historiam sed fabulas ex tonsoris officina referre affirmat.

III. Ex illis quadraginta libris (quibus adhuc integris usum Cæsarem Bryennium suspicatur Possinus in notis p. 114.) non plures hodie integri exstant, quam *primores quinque*. E libris VI. usque ad XVII.

(p) Lib. 3. c. 32. Steph. in *μεγάλη πόλις* Suid. in *πολίς*.

(q) Confer Synopsin Chronologicam Hist. polybianæ T. 2. edit. Gronov. p. 1586. seq.

(r) Casaub. dedicatione Polybii p. 41 seq. Mottanus Vayerus Tom. 1. Opp. p. 245. edit. in folio. Vide & Xiphilinum in Augusto p. 41. ubi Polybium excusat, quod prodigiorum in historia rationem non habuerit. *Εἰ μὲν ἔδ' ἀνγενέσθαι νομίζων μεμπτῶς, πλήρης γὰρ τῶν τοιούτων ἡ ἱστορία. Εἰ δ' ὥς ἔχ' ἰσορρήσας γε αὐτὸς συγγνωσῶς, συγγραφήν γὰρ προερχέσθω.*

(s) Polybius lib. 3. c. 33.

XVII. excerpta tantummodo ad nos pervenerunt, quæ *Isaacus Casaubonus* suspicatus fuit esse partem epitomes, quam è Polybii opere fecisse extremis vitæ suæ temporibus traditur *M. Brutus*. (t) Sed merito hæc viri docti conjectura parum credibilis visa est *Henrico Valesio*, qui eam refellit & excerpta ab epitome distinguere docet in prolegomenis ad excerpta Peiresciana, licet probatam etiam *Mottano Vayero* Viro ingeniosissimo. In Bibliotheca (u) Augustissimi Imperatoris in codice Historico 25 & 30. atque adeo bis exstant manu exarata excerpta adhuc inedita libri XVIII. & XIX. quæ in lucem protrahi opera pretium sit. Post hæc enim verba, quæ in editione Casauboni & Gronovii ultima sunt libri XVII. *ὅτι οὐκ ἔστιν ἀποσπασθέντα τὰς ἐξ ἑξῆς ἀντων ἀρεπῇ*, sequuntur in illis codicibus; *Πολυβίου ἐκ τῆς λόγου. Ἐγὼ δὲ καὶ τὴν ἐκ τῶν βιβλίων ἐπὶ παραγγελίᾳ καταλιπὼν, ὅτι λαβὼν τὴν ἀρμόζοντα καιρὸν ἀνέκρινα ποιήσωμαι τὰ καθ' ὅσα ἐξ ἑξῆς Ῥωμαίων καὶ Μακεδόνων. Ὅμοιον δὲ καὶ ἔστω.* Deinde post excerpta è libro XVIII. *Πολυβίου ἐκ τῆς λόγου. Περὶ τῆς Σκιπίωνος δὲ Ἀφρικανῆς ἡγεμονικῆς ἐμπειρίας. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τῶν νεανίσκων πρὸς τὰ Ῥωμαίων ὀπίσχυοντες παρήνω καὶ τὴν ἀκμὴν καὶ τὸ καλὸν διαφείδω τῶν ἄλλων γενναίων* &c. Denique excerptum *πρὸς Μιθράδα*, quod incipit: *ἐστὶ τοίνυν ἡ Μιθριδάς κατὰ τὸ πρὸς τὸν χρόνον ἀξιοχρεῶς* &c. Libri quinque primores & excerpta jam edita è libris sexto usque ad decimum septimum (x) exstant etiam in manuscripto Codice præstantissimo Augustæ Vindelicorum, cujus varias lectiones edidit & illustri viro *Johanni Capellano* dicavit *Johannes Henricus Bæclerus* Vir Clariss. Argentorat. 1670. 4. Harum omnino ratio habebitur in nova, si quando curanda erit, Polybii editione. Alia ex historiis Polybianis excerpta de legationibus jussu *Constantini Porphyrogeniti* (y) pridem selecta, Græce edidit *Fulvius Ursinus* Antvverp. apud Plantinum 1582. 4. ad dictis eruditis suis notis & aliis fragmentis à se collectis, in quibus sunt quædam è *Suida*, quæ ipse ex sola conjectura parum certa, imo ut *Valesius* (z) observavit non raro falsa Polybio tribuit. Denique alias præ-

CCCC 2

cla-

(t) *Plutarchus* in *Bruto* p. 985.

(u) *Nesfelius* parte V. *Catalogi Bibl. Vindob.* p. 54. seq. & p. 56.

(x) *Decimi octavi* quoque excerpta legi in illo codice notavit in suo *Catalogo* *Elias Elingerus*, sed errore numerorum deceptum virum optimum notavit *Bæclerus*.

(y) De his excerptis ago infra lib. VI.

(z) *Valesius* præi. ad excerpta *Peirescæ*.

claras eclogas de virtutibus & vitiis ex eodem Polybiano opere ejusdem Constantini jussu excerptas (a) codice Fabricii Peirescii usus *Henricus Valestinus* vir eruditissimus græce & latine in lucem edidit cum notis Paris. 1634. 4.

IV. Editiones Polybii Latine.

Interprete *Nicolao Perotto* libri V. Rom. 1473. & Brixie 1488. fol. Perottus versionem suam inscripsit Nicolao V. pontifici Max. cujus auspiciis eam adornandam in se suscepit. Prodiit deinde Polybius itidem, (latine ut putare se ait Gesnerus in Bibl.) Basileæ apud Frobenium & Henricum Petri ante Annum 1545. de quarum neutra editione mihi alio testimonio constat. Ceterum editus est iterum Lugd. 1554. 8. Basil. 1557. 8. Genev. 1597. & 1608. 12. in quibus editionibus præter libros quinque à Perotti versione, habentur excerpta à proximis duodecim libris, interprete *Wolfgango Musculo*.

If. *Casaubono* interprete, libri V. & ex libris VI - XVII. excerpta, tum excerpta de legationibus & *Æneæ* *Tactica*, cum prolegomenis ejusd. Casauboni ad Polybium. Francof. typis Wecheliani A. 1610. 8. Ad hanc versionem suscipiendam plus simplici vice hortatus Casaubonum est *Josephus Scaliger*. Nam illa *Musculi*, inquit, *ridicula est: Perotti ad quinque libros, manca, aliam non vidit*. Epist. 114. Casaubonus ipse Epist. 413. *Perottus latine quidem loquitur, sed longe ab auctore discedit. De Musculo nihil dico, in quo præter egregiam voluntatem nihil invenio, quod laudem. Habeo in manibus Pompeii Amalii versionem eorum, quæ ex interpretatione Musculi vulgo leguntur. Vellem vidisses, ut consilium dares, acquiescendumne in ea sit, annon. Elegans profecto est & compta. Sed vir probus hac cautione usus est, ut obscurissimas quasque ὡς ἀκούσας non attingeret, contentus lectorem monere, peti posse eorum versionem à Musculo. Nobis vero non licet esse tam securis. Respicit Casa-*

(a) Quæ in hisce excerptis p. 146 seq. leguntur de Scipione ea *Jo. Henr. Boeclerus* nova versione & annotationibus illustravit Argentorat. 1659. 4. sub titulo: *Scipio Polybii colloquio Academico accommodatus*. Hæc diatriba paucis foliis constans non legitur inter dissertationes Boecleri Academicas junctim editas Argentor. 1701. 4. In *Nic. Bellermontani* dissertationibus Academicis ad optimos veteris & novæ Historiæ Scriptores, undique ut Jac. Thomafius §. 239 de plagio observat corrasis, & excusis Francof. 1626, sunt etiam Polybium spectantia quædam pauca.

saubonus Eclogam primam & tertiam è sexto Polybii libro de diversis rerump. (b) formis deque Romanæ præstantia, quæ (c) Pomilio Amasæo (Romuli Amusæi, qui Pausaniam & Xenophontis quædam latine convertit, filio) interprete prodierunt Bononiæ A. 1543. 4. Idem Casaubonus Epist. 425. "Tandem imperavi ipse mihi, & versionem à me expressi, vel potius initium versionis. Kalendis enim Novembris (A. 1605.) prima ejus ducta est linea. Scis quam non contemnendus Perottus sit, qui vir, si græcarum literarum cognitionem habuisset, in eo genere scriptionis pæne mihi regnare videretur. Sed rudem fuisse ἐλλειψισμὸν reapse deprehendimus, sicutamen ut τὸ καλοκαγαθὸν Musculum, qui fragmenta vertit, multis parasangis anteciret. Epist. 426. In Polybio scis me nunc esse, cujus versionem ne me pœniteat fuisse aggressum, Perotti interpretis fatuitas facit, qui mille amplius locis omisso Polybio Livium descripsit nobis, quare merito Itali sui latinatam homines sunt admirati. sed de fide illius, quod prædicat Jovius (d) quis ferat æquo animo? irasior & vehementer quidem. Confer Casauboni præfationem, p. 71. seq. Etiam Vincentio

Cccce 3

Opfo-

(b) Hanc Polybii elegantissimam dissertationem expressisse videri potest Machiavellus lib. 1. diss. in decadem primam Livii cap. 2.

(c) Præter illas duas eclogas ex ejus versione editas Casaubonus in præf. ad Polybium testatur è Sylburgii Bibl. ad manus suas pervenisse schedam parvam titulos XVI. continentem variarum lucubrationum, quas hic Vir doctissimus Amusæus illustrando Polybio composuerat. Postea, inquit, etiam literis viri Magnifici Marci Velsri sumus admoniti existare adhuc alibi in Italia eorum libelli. non nonnullos, quise ab eruditissimis fuerint aliquando publicati, fructuosam eorum lectionem studiosa juvenutis futuram non dubitamus. Nos eorum nihil vidimus, præter versionem eclogarum, quas Musculus sermone Romano expresserat, in quo multum admirati sumus, difficultissima quedam fragmenta ab Amasæo non esse versa, sed Musculi translationem retentam, à Pomilio leviter castigatam. Erant tamen in ea, quam diximus, scheda aliquot tituli prolixam explicationem pollicentes & ejus ecloga, qua Romana militia declaratur, & omnium penitus locorum hujus secunda parvi affinis argum. uti, qua omnia hæcenus cum invisa nobis atque incognita fuit, nihil habemus, quod amplius de iis dicamus.

(d) Jovius p. 32. elog. Exinde Roma Græcas literas pertinaci studio consècratus (Perottus) fraterque Bessarione generoso Macenata, adeo exacte feliciterque profecit, ut ab eo Polybius gravissimas historiarum scriptor latinatæ donaretur. Non defuere tamen ex amulis, qui ejus auctoris translationem antiquissimam fuisse furtive surreptam existimarent, quod Thucydidem, Diodorum, Plutarchum & Appianum clarissimo ingeniorum certamine convetsus unus Polybius egregia fide latinus aquabiles ac prædulci Romanis sermonis puritate prorsus antecedit.

Opſopæo notante Perottus non paucos locos prætermiſit, & interdum totas ſi bterſiliit paginas, quamvis Franciſcus Sabinus Perotti Polybio nihil affirmat eſſe politius. Confer Anton. Borremanni Varias lect. c. X. p. 117. & Leonhardi Nicodemi additamenta ad Bibl. Neapolitanam Nic. Toppi p. 185 ſeq.

V. Editiones Græcolatina.

Hagenœnſis librorum quinque, apud Secerium, cum verſione Nic Perotti ſeparatim adjecta A. 1530. fol. Præſationem addidit *Vincen-tius Opſopæus*, ex cujus codice hæc editio recensita eſt.

Baſileenſis A. 1549. fol. apud Hervagium, librorum quinque, cum ſeparatim ſubjuncta verſione Perotti, & excerptorum è proximis libris uſque ad XVII. cum verſione *Wolgangi Muſculi*, qui Hervagiano MS. cum codice Auguſtano per Xyſtum Betulejum A. 1548. collato uſus illam verſionem, cum Tiguri exſularet, adornavit alieno rogatu, ætate jam grandi. Excerptum è libro XVI. de prælio navali circa Chium primus Græce vulgarat illuſtraveratque *Lazarus Bayſius* libro de re navali edito primum A. 1537. & noviffime reuſo T. XI. Antiq. theſauri Gronoviani pag. 581. ſeq. Proſitetur autem Bayſius illud accepiſſe ſe à Victore Fauſto. Cujus, inquit, copiam mihi fecit Victor Fauſtus, dum Venetiis à Rege Chriſtianiffimo legatus commorarer.

Parifeñſis A. 1609. typis luculentis fol. apud Drouartium, curante Viro incomparabili *Iſaaco Caſaubono*, qui libros quinque primores è codicibus MSS. tribus, Regiſ Galliæ, Bavarico & Antonii Verderii, (ſed, in quo duo tantum primi libri erant) emendavit, adhibitis inſuper vetuſtiſſimis membranis Urbini Ducis, in quibus excerpta ex primis libris XVII., atque adeo quinque etiam illis continebantur. Excerpta è libris VI - XVII. recenſuit ad fidem tum earundem membranarum, tum aliorum codicum MSS. Regii, Memmiani, & Franciſci Pithoei, quod, inquit, *deprehendimus eſſe illud ipſum unde Baſileenſis editio fuerat deſumpta*. Codicem Cardinalis Joyeuſii Rothomagenſis Archi-Ep. demum inſpexit abſoluta jam ſua editione. Excerpta legationum à Fulvio Urſino pridem edita emendavit & ſupplevit è codice MS. Andreæ Schotti, & è codice excerptorum à nescio quo Theodoſio parvo *, quæ tum idem Schottus ad Caſaubonũ miſerat, tum Caſaubonus ipſe in quæ

* Titulus excerptorum in MS. Codice Thuanæo: *Ὁ ἑρμηνεύς τὸ πρῶτον θεοδόσιος ἔστιν ὁ μικρὸς.*

Bibliotheca repererat Thuana. Univerſa jam recensita, & eclogas quidem legationum primus Vir doctiſſimus fide, eruditione, & elegantia inſigni vertit latine, fragmenta non pauca collectis à Fulvio Urſino adiunxit, & Synopſi Chronologica Polybium illuſtravit. Addidit etiam Æneæ Polybio memorati Poliorceticum, ineditum hæctenus, cum verſione & annotationibus, de quoinfra hoc ipſo capite dicam.

Hæc editio ad verbum recuſa eſt eodem anno admodum nitide *Hanovix A. 1609. fol. typis Wechelianis.*

Ex commentariis vero, quos in Polybium molitus fuit Caſaubonus, illos tantum habemus in librum primum, tanto viro digniſſimos, atque ut vere Morhofius 1. Polyhiſt. p. 220. aureos, qui poſt auctoris obitum lucem viderunt Pariſiis * A. 1617. 8. deinde Bæclero curante recuſi Argentorati A. 1654. 8. ac denique in Gronovianam Polybii editionem, de qua mox, recepri. Ex horum lectione incertum eſt, majoremne uſum & voluptatem capiant ſtudioſi, an dolorem, quod non minus maxima elegantiffimi operis parte carere coguntur, quam *Apparatu* Caſauboni ad *Commentarium Polybianum*, quo militiæ Græcæ & Romanæ aliarumque gentium veterum explicationem, fortunam & cum hodierna comparationem tradere inſtituerat, tum *indice Græco in Polybium & tractatu de ſtylo Polybiano*, quæ Parentem ſuum in affectis habuiſſe teſtatur in præfat. ad notas ſuas p. 201. ſeq. & 222. filius Mericus Caſaubonus. Polybii Caſaubono præmiſſa eſt dedicatio ſive Epiſtola lectu digniſſima ad Henricum IV. Galliæ Regem, qua præclare diſſerit de uſu ac præſtantia Hiſtoriæ, tum de Polybio ipſo ejusque virtutibus, quem cum aliis Hiſtoricis veteribus confert, & ab impietatis crimine abſolvit.

Amſtelodamenſis A. 1670. 8. 3. Volum. editore Jacobo Gronovio V. Cl. qui Parenti ſuo Joh. Friderico Gronovio eam inſcripſit. - Præter ea, quæ in Pariſienſi & Hanoviienſi leguntur omnia, in hac reperies (1) commentarios Caſauboni poſtumos in librum Polybii primum, (2) Excerpta de virtutibus & vitiis è Polybiano opere, cum verſione & notis *Henrici Valeſii*: (3) *Merici Caſauboni* notas ante hac ineditas in quinque primos Polybii libros, ex parentis ipſius Iſaaci caſtigationibus collectas quas oræ codicis Baſileenſis vel etiam Pariſienſis ſuæ alleverat, in quibus modo vera lectio Polybio reſtituitur, modo verſio caſtigatur, quæ inter-

* In Lipenſi Bibl. Philoſophica perperam traditur polybium Caſauboni Græce & latine prodiſſe pariſ 1617. 8.

terdum jam tum non Græcis editis sed illis correctionibus respon-
 (4) *Fulvii Ursini* notas ad excerpta legationum, quibus præ-
 confert Polybium cum * *Livio*, qui eum frequentissime est
 curus, & non raro ad verbum expressit, licet nonnunquam e-
 ab eo dissentit nominatim ut lib. XXXIX. 52. (5) *Jacobi Palmæ*
Grentemesnil animadversiones ad varia Polybii loca, quas ediderit
Observationibus suis ad scriptores Græcos Lugd. Bat. 1668. 4. (6)
lybii fragmenta, post *Fulvii Ursini* & *Casauboni* curas ab *H. Valesio*
Jacobo Gronovio è *Suida* potissimum collecta & ab *Æmilio Porti* h
 cinationibus hinc inde vindicata. (7) *Jacobi Gronovii* ad Polybii
 notas, in quibus *Casauboni* quoque plus simplici vice notatur interp-
 tio. (8) *Indicem* pleniorē & accuratiorē.

VI. Ab eo tempore nonnulla Polybii loca illustravit *M. Meibomius* Vir Cl. in libro de fabrica triremium. ** p. 70. seq. casti-
 lubinde *Casaubono*, Gallico interprete *Ryero* (quem errores au-
 potius quam tollere affirmat) & *Jacobo Gronovio*. Idem p. 148.
 exhibet pugnam navalem ad Chium à Polybio lib. XVI. descrip-
 cum nova sua versione & eruditis animadversionibus, ad quarum
 cem subjungit hæc verba: *His perlectis spero judicaturum lectorem antiq-*
tis peritum, interpretatione, quam edidit Casaubonus & castigationem fieri
 (hoc aliquot exemplis etiam docuerat *H. Valesius* præfat. ad excu-
Peiresciana) & *Romani sermonis perspicuitate aliquanto ornatiorē.*
hujus viri in primum librum, quod post obitum sint editæ, rigidius ex cetero n-
An præstare possim in ceteras, quantum ab illo fuit expectatum, malle

* De *Livii* & *Diodori Siculi* imitatione qua polybium in Historiis suis expresserunt
 tata etiam nonnulla sunt à *Bæclero* ad calcem *Variar. Lectionum*
 dice polybii *Augustano* p. 169. seq. Quod vero polybius à *Livio* XXX
 non alio elogio maclatur, quam *haudquaquam spernendi auctoris* (h. e.
 ut vocabulum illud recte intellexit illustis *Grotius*) non duxerim loligi-
 invidiæ esse cum *F. Ursino palmerio*. Cl. Clerico l. artis Criticæ p. 463. no-
 gis quam impietatis, cum *For em*, dixit *non continendum*, sed *ἀντότητα*.
 tati historiæ convenientem & polybio non minus honorificam, quam qu-
 ceroni ? offic. c. 32. audit *Polybius bonus auctor imprimis*, & *Straboni* IX.
ἀντὶς ἀξιόλογος. Confer exempla hujus figuræ notata à *Casaubono* p.
 seq. edit *Gronovii* *Vossio* IV. 10. 8. *Instit. Orator. Crenio* IV. animadv-
 51. seq. *Joh. Rualdo* in vita *Plutarchi* p. 58. seq. *Elia Boherello* ad *Orig-*
 contra *Cellium* p. 4. *Menagio* ad *Laertii* II. 97. *Joh. Weitzio* ad *Terentium*
 614. *Drulio* ad *Sirach.* XV. 13. *Tan. Fabro* ad *Longinum* p. 223. edit. *Tol-*

** proditit Amstelodam, 1671, 4. recusus T. II. thesauri Antiquitatum Rom. Grævia

otium esset, in publicum prolato hoc scriptore perpetuis commentariis illustrato probare, quam varia pollicitatione doctos homines suspensos tenere.

Cum diligentissimus fuerit in re militari Romanorum describenda Polybius libro VI. excerpt. cap. 17 - 40. illum locum separatim latine non infeliciter transtulit *Janus Lascaris* homo Græcus Basil. 1537. *ως τ' ὁ παλῆς κατασκευῆς*, postea eruditis commentariis illustravit *Franciscus Patricius* in opere de militia Romana (quod ex Hetrusco idiomate in latinam linguam à præclaro viro Ludolpho Neocoro translatum in thesauri Græviani tomo decimo habent studiosi) tum *Justus Lipsius* in Libris V. de militia Romana, de quo videnda censura *Casauboni* in Epist. 21. ad Bongarsium, denique *Hermannus Rathodius Schelius* in dissertatione de castris & agmine Polybiano, quæ cum aliis hujus argumenti ab eodem viro elegantissimæ doctrinæ concinnatis diatribis in eodem thesauri antiquitatum Romanarum tomo decimo occurrit.

Interpretibus Polybii quodammodo etiam accensendus *Leonhardus Arctinus* est, ejus enim de bello Punico libri duo Paris. 1512. & Augustæ Vindel. 1537. 4. veluti in Livii supplementum editi magnam partem è Polybio sunt expressi. Prior agit de bello Punico primo, posterior de seditione militis conductitii, & populorum Africæ à Carthaginiensibus defectione, bello item Illyrico & Gallico. Sed illam quidem Livii è Polybio & aliis optimis scriptoribus supplendi spartam longe plenius feliciusque ab eo tempore ornavit *Joh. Freinshemius* Vir egregius, de quo dixi in Bibliotheca latina. Continuationem historiarum Polybii sive libros τ μζ πολύβιον olim composuerat *Strabo*, quorum secundum laudat libro XI. Geograph. p. 515. XLIII. libris illud Strabonis opus constituisse testatur *Suidas* in πολυβίῳ, ubi addit *Posidonium* quoque Olbiopolitem Sophistam, Polybii historias continuasse. *Scylax* vero Caryandensis Mathematicus & Musicus scripserat teste eodem *Suida* ἀντιγραφήν πρὸς τὴν πολυβίου ἱστορίαν, quod viri docti ita intelligunt, ut adversus Polybium scripserit. Potest & ita accipi, ut composuerit Historiam Polybianæ æmulam, quemadmodum *Alanus* hoc sensu poema suum latinum inscripsit *Anti Claudianum*: & *Homero* Amazonas appellantur ἀντιάνειραι *Iliad* γ. 189. quod *Scholias* bene explicat αἱ ἱσυχαστὶ δυνάμει ἀνδράσιν.

Apud *Vossium* Hist. Gr. libro IV. p. 510. legas è *Suida* referri *Cleoxenum* & *Demeoclitum* egisse de *Perlis*, eorumque historiam ex-

D d d d

orna-

ornatam à Polybio. Sed Suidæ locus ita legendus : κλεῖναι καὶ Δημόκλειον, ἔγραψαν περὶ πυρσῶν (de ratione significandi in bello per fascelatas live ignes) οὖν (scil. πυρσῶν) τὴν πραγματείαν ἐπεχειροῦντο Πολυβίου ὁ Μεγαλοπολίτης. Confer Polybii lib. X. excerpt. c. 42. seq. Colomesium ad Gyraldum p. 403. Suidam ipsum in 'Ανείας.

VII. *Versiones Polybii in linguas vernaculas.*

Germanice è versione Guil. Xylandri Basil. 1574. fol. quæ reliquis vernaculis longe præfertur à Casaubono, dedicat. p. 23. *Non etiam defuere, qui in vulgares linguas tantum Polybii verterent, quantum latine expositum inveniebant: si tamen vertere est Romane interpretationis sexcentos errores aliis totidem cumulare, atque interim græcæ linguæ peritiam in prima libri fronte mentiri. Unicam excipio Germanicam versionem ab homine longe eruditissimo profectam, sed quod res arguit, & alia ejus scripta testantur, variis semper curis occupato.*

Italice per Lud. Dominicum Venet. 1546. 8.

Gallice post veterem versionem è latina Perotti concinnatam qua Polybium libenter & sæpius perlectum à Carolo V. Imp. narrat Christophorus Pezelius præf. ad Chronicon Strigelii A. 1586. editum, transtulit Petrus Ryer Casaubonum fere secutus Paris. 1655. fol. 1670. 12. 3. Volum. 1669. 8. 2. Vol.

Anglice interprete Henrico Sheers cum vita Polybii & judicio de ejus scriptis, auctore Johanne Dryden, Lond. 1699. 8. 2. Vol.

Scripta Polybii deperdita.

VIII. Scripserat præterea Polybius libros III. de vita & rebus gestis Philomænenis ducis Achæorum, ut ipse testatur lib. X. (excerpt. Peiresc. p. 28.) Εἰ μὲν ἔν μὴ κατ' ἰδίαν ἐπεποιήμεθα τὴν περὶ αὐτοῦ (Φιλοποίμενος) πύτταξιν, ἐν ἧ δημοφιλῆ καὶ τίς μὴ καὶ τίνων, καὶ τίτω ἀγωγῶν ἐχρήσατο νεοῦν, ἀνάγκαιον ἐστὶν ὑπερέκασθαι τὴν περὶ αὐτοῦ φέρειν ἀπολογισμὸν. Ἐπει δὲ περὶ πρὸν ἐν τρισὶ βιβλίοις ἐκτὸς ταύτης τὴν συντάξεως τὴν ὑπερὶ αὐτοῦ πεποιήμεθα λόγον, τὴν τε παιδικὴν ἀγωγὴν διασαφάντες καὶ πᾶς ὁππότες αὐτοῦ πράξεις, δὴλον κ. τ. λ.

Suos de instruenda acie commentarios commemorat Polybius lib. IX. excerpt. c. 16. ὑπερὸν ἡμῶν ἐν τοῖς περὶ ὠρατάξεων ὑπομνήμασιν ἀκριβέστερον δεδῆλωται. Etiam inter scriptores τακτικῶν laudatur Polybius ab Æliano c. 1. & Mauricio lib. Tactic.

Sin-

Singulari opere descripsisse bellum Numantinum * colligitur ex his Ciceronis lib. 5. Epist. 12. ad L. Lucejum : *Deesse mihi nolui, quin te admonerem, cogitares conjunctene males cum reliquis rebus nostra contexere, an ut multi Græci fecerunt, Callisthenes Troicum bellum, Timæus Pyrrhi, Polybius Numantinum: qui omnes à perpetuis suis historiis, ea, quæ dixi, bella separaverunt, tu quoque item civilem conjunctionem ab hostilibus externisque bellis sejungeres.*

Epistola suæ ad Zenonem Rhodium de Laconicæ situ, quem perperam ille in historia sua tradiderat, meminit Polybius lib. XVI (Excerpt. Peiresc. p. 80.) his verbis: *Περὶ ἧς τῆς τόπων ἀγνοίας τῆ καὶ τῶν Λακωνικῶν, διὰ τὸ μερῶν εἶναι τὴν ἀνέγνωσιν, ὅσα ἀκίνητοι γεγραμμένοι καὶ περὶ αὐτῶν ἴσως ἔστι.* Caterum de illa situs Laconicæ ignorance, eo quod gravis esse error videretur (confer quæ in iisdem excerptis dixerat Polybius p. 73. seq.) ad ipsum Zenonem literas scribere non dubitavi, hominis ingenui esse arbitratus, non ex alienis erratis gloriam capere, quod nonnulli solent: sed non nostris tantummodo, verum etiam alienis commentariis utilitatis publicæ gratia, quantum in nobis est, curam atque emendationem adhibere.

De habitatione citra æquinoctialem, sive quod Zona torrida non sit destituta incolis, singulari libro disputasse Polybium docet Geminus Element. Astronomic. c. 13. *Πολύβιος ἐν τῷ ἰσομερογράφῳ πεπερασμένως βιβλίων ἐστὶν ἡ περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκίσσεως. Αὕτη ἡ ἐστὶν ἐν μέσῃ τῇ διακεκαυμένη ζώνῃ, καὶ φησὶν οἰκίσασθαι τὰς τόπους, καὶ εὐκρεστοτέραν ἔχειν τὴν οἰκίσιν τῇ περὶ τὰ πέρατα τῆς διακεκαυμένης ζώνης οἰκόντων.* Hoc Polybii opus respicit Achilles Tattius in Isagoge ad Aratum c. 31. notans Polybium sex numerasse Zonas. *οἱ μὲν γὰρ ἐξ ὧνας εἶπεν, ὡς Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος τὴν διακεκαυμένην εἰς δύο διαιρύντες.*

Librum etiam vel libros de Rebus publicis ab Historiarum opere diversos scripserit Polybius, si credimus Lipsio in præfatione ad Militiam. Sed è loco, è quo hoc repetit vir doctus, nihil tale necessario colligitur. Ecce tibi ejus verba lib. X. excerpt. c. 16. *Ὑπὲρ τὰς ἡμετέρας εἰρηταί ΠΡΟΤΕΡΟΝ ἡμῖν διὰ πολλοῦ χρόνου ἐν τοῖς περὶ πολιτείας.* De hac re (quomodo milites jurejurando adigantur ad fidem servandam) dicta sunt nobis plura superius, cum de Reip. Romanæ institutis ageremus. Manifesto respicit locum lib. VI. excerpt. c. 31.

Dddd 2

Alii

* Quo Numantia Hispaniæ decus à Romanis everfa est A. U. C. 620, ol. CLXI, 3, octo vel novem ante obitum Polybii annis.

IX. *Alii Polybii.*

Fuit & alius Polybius Megalopolitanus senior, qui Philomeni adfuit in prælio adversus Machanidam Lacedæmoniorum rannum Olymp. CXLIII. 2. cujus mentionem facit noster lib. XI. cerpt. c. 13. Alius Polybius itidem Megalopolitanus, cui Josephus scribit sermonem de Maccabæis, in codice, quo usus est Erasmus. Tereo Polybum * Medicum, quem Polybium nonnulli appellant, quo dixi lib. 2. c. 24. §. 5. tum Polybium quendam ineptum & insulsum hominem, cui gloriantur, quod ab Imperatore civitate donatus est. Demonax Philosophus, utinam, inquit, Græcum te potius, quam manum fecisset, ut refert Lucianus in Demonacte T. I. p. 867, Polybium Claudii libertum (Sveton. c. 28. Dio LX. pag. 684.) cui Seneca consolationem inscripsit, fratris mortem lugenti. A. Firmium Polybium è Collegio Puteolano Dendrophorum, apud Sponium pag. 100. Miscell. Denique Polybium Episcopum scriptorem vitæ S. Epiphani, laudatum Meursio Cangioque in glossariis Græco-barbaris.

X. Post Polybium dicendus mihi ÆNEAS, illo licet antiquior, (a) *Tacticus* vulgo dictus, cujus librorum Epitomen continet *Cineas* (b) *Theffalus*, à Pyrrho legatus Romam missus Olymp. CX. 2. C.

* Fuertunt & Polybus è præcis Penelopes unus, Polybus vates apud Homerum & Cæcilium de divinat. Polybus Corinthiorum Rex. Oedipi expositi nutritor: Polybus Rex Sicyoniorum &c.

(*) Non ab re dubitari posse affirmat Casaubonus, siene hic Æneas ille Strymphiæ archidux, dum Imperator, qui sicut testatur Xenophon in secundo *ἐλληνικῶν* circa 400 annos ante pugnam ad Mantinæam h. e. anno 2. Olymp. CIV. (male in editione Amstelod. p. 1637 legitur XIV.) vivebat, & res Arcadum non sine laude laudis & prudentiæ administrabat. Idiomata sane Peloponnesiacum ac nominibus Arcadum pro se sibi notum fuisse cap. 27. de voce *πᾶναιον* agens ostendit. Equum ut pro vero affirmare hoc non ausim, ita de eo nullus dubito, Æneam nostrum æqualem illorum temporum fuisse, aut non longo certe intervallo ab illis abesse. Argumento sit etiam illud, quod machinas obsidionales commemorans, quæ *ἀντιπύργου* h. e. *catapultæ* ac testudinibus (saltem *λεωκίς* m. *lelepos* vero & *πυροβολῶν* mangonorum ac similium, quæ posterius inventa, nullam facit mentionem.

(b) Alianus cap. I. *Tactic.* *ἔχειν ὁπλοὺς δὲ τὴν θεωρίαν τὴν τακτικὴν Κινέας τε διὰ τὴν*

2. Composuerat hic στρατηγικά (c) βιβλία sive *commentarios de arte Imperatoria*, è quibus superest τακτικὸν καὶ πολιορκητικὸν sive *liber tacticus & de toleranda obsidione*, quem in Vaticana Biblioth. manu exaratum exstare pridem testatus est Simlerus: Verba ex illo græca laudato Æneæ nomine produxit Turnebus XXII. 26. & XXVII 7. Adversar. denique ex codice Biblioth. Regis Galliæ manu Angeli Bergicii hominis græci scripto edidit & versione ac notis illustratum subjecit Polybio *Isaæus Casaubonus*, qui è Vaticano codice Regium manasse suspicatur. Paris. 1609. fol. & Hanov. anno eodem & Amstelod. 1670. 8. Ac latine tantum ad calcem Polybii è Casauboniana versione Francof. 1610. 8. & cum scriptoribus rei militaris Vegetio, Frontino & Eliano à Petro Scriverio recensitis Lugd. Bat. 1633. 1644. 12. In codice Mediceo membranaceo 700. amplius annorum non Æneæ sed Eliano tribuitur, legiturque hoc titulo: Ἀιλιανῶς Τακτικῶς ὑπομνήματα πρὸς τὴν πᾶσι χρὴ πολιορκητικῶν ἀντιχειν. Quod Rigaltio significans Frid. Lindenbrogius in literis datis 20. Jul. A. 1618. addit Judicium suum his verbis: *Casaubonus Æneæ nomine vulgavit, quam bene, ipse viderit, dictionem enim aliud arguere puto.* Sed non dubito veriore esse Vaticanæ & Regiæ codicis inscriptionem, & minus notum Æneæ nomen à librario forte mutatum in notius Aeliani, præcipue cum in calce Mss. Medicei legatur Ἀνείας πολιορκητικὰ ἢ Ἀιλιανῶς, καθὼς ἡ ἀρχή. Longe alia quoque scribendi ratione utitur hic scriptor, quam Aelianus, & ad alios commentarios suos hinc inde provocat, ut ad ὁδὸν σκευαστικῶν βιβλίων c. 7. 8. 20. περιηγητικῶν c. 14. & στρατοπεδικῶν c. 21. tum ἀκρίματα sive βιβλίων ἀκρίματων exemplorum librum c. 11. 22. 28. 38. & in calce libri acturum se recipit περὶ ναυτικῆς τέξεως. Quamplurima exempla affert, sed antiqua omnia & Æneæ ætati congruentia, memorantur siquidem ab illo præter populos varios Aristagoras, Artabazus & Astyanax Lampfaci tyrannus cap. 31. Athenodorus Imbrius c. 24. Chares Athenienlis c. 11. Charidemus Oritæ c. 24. Datames c. 40. Dionysius

D d d d 3

ty-

όναν ὁ στρατηγικὰ βιβλία ἰκανῶς συνταξάμεν, ὥν ἐπιτομὴν ἔβηταλὸς Κινέας ἐποίησε. De hoc Cineæ opere Cicero IX. Epist. 25. ad Pætum. *Summam me ducem litera tua redidit. Plane nesciebam te tam peritum esse rei militaris.* Pyrrhi te libros & Cineæ video lexisse.

(c) Suidas: Ἀνείας ἔτος ἔγραψε περὶ πυρσῶν ὡς φησι Πολύβιος καὶ περὶ στρατηγημάτων ὑπομνήματα. Legendum περὶ στρατηγικῶν ὑπομνήματα ex Polybii X. 40. ubi de facibus pyrlentiarum sive πυρσῶν agit: Ἀνείας βεληθεὶς διεδδάσθαι τὴν τοιαύτην ἀπορίαν, ὅτι περὶ τῶν στρατηγικῶν ὑπομνήματα συντεταγμένον. Vide & quæ notavi supra p. 596. & p. 598.

tyrannus c. 10. Euphratas Lacon. c. 27. Glus navarchus c. 31. Iphicrates c. 24. Iphydiades Abydenus c. 28. Istiaus c. 31. Leuco Bospori Rex c. 5. Nicocles praesidii praefectus post navale ad Naxum certamen c. 22. Pistratus c. 4. Pytho Clazomenius c. 28. Temenus c. 18. & Timoxenus c. 31. Non pauca ex Aenea ad verbum repetit Julius Africanus in Cestis Casaubono observante: sed nominatenus nec ille nec Polyænus, qui eo aliquando utitur, nec reliqui scriptores rei militaris mentionem ejus fecerunt) nisi in codice Tacticorum Leonis Imp. Vindobonensi, cui praefixa Lambecius uncialibus literis reperit nomina scriptorum, quibus Leo usus est, sub nomine ΜΗΝΑ, quod suspicor, latet ΑΙΝΕΙΑ. Loca quædam ex Msto Mediceo Aeneæ emendavit ac restituit *Jacobus Gronovius* Vir. Cl. in supplementis lacunarum in Aenea Tactico, Dione Cassio & Arriano de expeditione Alexandri. Lugd. Bat. 1675. 8.

XI. De AELIANI & ARRIANI Tacticis dixi infra libro IV. suo loco scripta utriusque referens: De commentariis Urbicii, Leonis & Constantini Porphyrogeniti &c. libro V. Itaque praesenti loco Aeneæ tantum à me subjiçietur ONOSANDER, Platonicus Philosophus, qui scripsit *στρατηγικὸν λόγον* de Imperatoris institutione librum (Suidas vocat *Τακτικά περὶ στρατηγμάτων*, more suo, ut supra in Aenea, confundens *στρατηγήματα* & *στρατηγικά*) ad *Q. Terantium*, illum forte, de quo Tacitus meminit, unde de ætate Onosandri conjecturam licet facere. Memorat librum etiam Leo Imp. in Tacticis p. 215. *Ὁνὸς Ἀνδρῶς ὃ καὶ αὐτὸς στρατηγικὸν συντάξας λόγον.*

Lucem vidit latine primum interprete *Nic. Saguntino* Basil. 1541. 1558. 1570. 8. qui scriptoris mentem ac stylum minus affecutus, optimo tamen exemplari usus Rigaltio videtur. Ab eo tempore transtulit *Joachimus Camerarius* vir doctissimus, cujus versio à filiis edita est Norimb. 1595. 8. Hic unicum eumque corruptissimum librum nactus ingenio quo valebat plurimum & doctrina Onosandrum feliciter & elegantius expressit, sed ita ut veluti partes & membra, quæ in codice græco deerant, in ejus quoque versione non semel desiderentur. Græce primus è codicibus duobus Bibl. Mediceæ & tertio recentiore edidit præstantissimus vir *Nicolaus Rigaltius*, & varias ex illis lectiones, quætoque Fed. Morelli subjecit, novam versionem suam & eruditas notas addidit, in quibus, ut in glossario suo Tactico Paris. 1601. 4. edito passim allegat scriptores Poliorceticos Tacticosque tum temporis adhuc ineditos. Prodiit græco-latina illa Onosandri editio Paris. 1598. 4. & re-

cusa

cusa est à Commelino A. 1600. 4. qui *Æmilii Porti* castigationes adjunxit. In titulo memoratur & uberior *Jani Gruteri* commentarius, sed quem in libri exemplis, in quæ incidi, frustra quæsi. Cum dissertationibus quoque Politicis *Johannis à Chokier* editus est Onosander, græce & latine, additis Variis Lect. è codicibus MSS. Romæ 1611. 4. Moguntia 1613. 4. & parte 2. thesauri politicor. Aphorism. Leodii 1643. fol. Versio Rigaltii latina recusa fuit separatim Helmstadii 1619. 4. cum Basilii Imp. exhortationibus ad filium, itidem latine tantum sub-junctis, & Ferrandi diaconi Carthaginensis VII. regulis duci religioso observandis. *Italice* Onosandrum transtulit & commentariis illustravit *Franciscus Coccius* Venet. 1548. 8. quem cum Fabio Cotta Romano eundem esse existimat Gabr. Naudæus in Bibliographia militari p. 88. *Gallice* cum commentario edidit *Blasius de Vigenere* Paril. 1605. 4. *Hispanice* versum debemus *Diego* Gratiano, Barcinonæ 1567. 4.

Onosandri librum non una ex parte corruptum esse queritur Salmasius ad Spartianum T. 1. p. 96.

Commentaria Onosandri in Platonis Politiam Suidæ memorata interciderunt.

Salmasium antiquæ militiæ Græcæ scriptores illustratos atque in his Onosandrum edere constituisse restatur Gabriel Naudæus in syn-tagmate militari p. 498.

XII, *Scriptores Græci de re militari, qui in Bibliothecis adhuc delitecunt.*

Alexius.

Anonymus περὶ κατατάξεως ἀπλῆς à Rigaltio allegatus.

Alius *Anonymus*, quem Nicolaus Sophianus latine vertit & dicavit Cardinali Barberino.

Anthemii περὶ ὁπλοῦν μηχανημάτων memoratur à Philandro ad Vitruium X. 15. & in Vaticana atque aliis Bibliothecis extat MS. sed de aliis potius quam militaribus machinis agit. Dixi de hoc Anthemio Tralliano qui Justiniani Imp. temporibus claruit, supra p. 548. & 563. Meminit ejus Procopius Cæsarensis lib. 1. περὶ κτισμάτων.

Asclepiodorus sive Asclepiodotus, cujus τέχνη τακτική allegatur à Lambecio ad Codinum, num. 65.

Basilii

Basilii Patricii Naumachica.

Daimachi commentarios obsidionales Mstos ex Creta Venetias adve-
ctos vidisse se testatur Magius II. 8. Misc. T. 2. facis artium Grute-
rianæ p. 1330. confer, quæ supra p. 588. notabam in Athenæo. In
Bibliographiæ militaris Naudæi utraque editione, tum quam G.
Schubartus, tum quam Thom. Crenius curavit, perperam excusum
est *Damiaci*.

Epimachi Helepolin sive descriptionem Helepoleos in Vaticana & aliis
Bibliothecis exstare testatur idem Naudæus.

Leonis Imp. Naumachica.

Dionysii Longini sive *Longiniani* *Tactica* multi laudant & exstare ferunt,
sed ubinam locorum, neminem hætenus vidi, qui diceret, inquit,
Naudæus.

Nicephori Blemmide libellus de officio Imperatoris, quem inter Miscella-
nea edere voluerat Leo Allarius.

Nicephori Imp. de eventibus bellicis & excursione, in pluribus Bibliothe-
cis exstat, Viennensi, Ingolstadiensi, Vaticana, aliisque quas
refert Naudæus.

XII. Scriptores deperditi græci de re militari.

Alexander Pyrrhi F. Ælianus & Arrianus.

Archyte *Tactica* ex Æliano memorat Scaliger Epist. 132. sed in Æliano
non reperio.

Bion Ælian. ubi Gaza legit Βρύων, Arcerius Βίτων.

Cineas Cicero, Ælian.

Clearchus Ælian. & Arrianus. Solensem Peripateticum Naudæus intel-
ligit, Arcerius ducem Græcorum in expeditione Cyri. Sed hunc
diserte removet Arrianus.

Demetrius Phalereus. Polyb.

Democritus. Laert. Suid.

Evangelus, cujus *Tacticis* delectatus Philopœmen, existimans τὸ τακτι-
κὸν τῶν ἀκρῶν τῆς πολεμικῆς τέχνης εἶσαν. Plutarchus Philopœmene
p. 358. 364. Ælian. Arrianus.

Eupolemus. Ælian. & Arrian.

Fronto. Ælian.

Harpocratio. Naudæus ex Æliano, sed apud Ælianum non reperio.

Her-

Hermias Ælian.

Hermolytus Tacticus, Eustath.

Iphicrates Ælian. & Arrianus, qui monet ducem non intelligi.

Macri militarium libri II. Index pandectis Pisanis præmiss.

Arrii Menandri lib. IV. id.

Pausanias, Ælian. & Arrianus.

Polybius Ælian. & Arrian.

Julius Pollux tacticum & strategicum librum promittit lib. 1. Onomast. cap. 10.

Posidonius Rhodius Stoicus, Ælian. & Arrianus.

Pyrrhus Rex, Cicero IX. 25. Epist. ad Pætum, Ælianus, Plutarchus, Donatus in Eunuch. IV. 7. *Pyrrhus peritissimus strategematum fuit, primusque, quemadmodum ea disciplina per calculos in tabula traderetur, ostendit.*

Stratocles Ælian.

Tarrutini Paterni militarium libri IV. Index Pandectis Pisanis præmiss.

Xenocrates tacticus valde antiquus memoratur Laertio IV. 15.

CAPUT XXXI.

De DIODORO SICULO,

aliisque Diodoris.

Diodori Siculi atas. 1. *Quibus auctoribus profecerit, & qua ratione in scribendo sit usus.* 2. *Ejus Historie Catholice libri XL.* 3. *Librorum XV. qui ex his exstant argumentum.* Ex reliquis fragmenta quedam. *Diodorus à variis defensus.* 4. *Ejus editiones atque interpretes.* 5. *Varii Diodori.* 6.

I.

DIODORUS ex Argyrio sive Agyrio * Siciliæ opido genus se du-
Eeeee xisse

xiffæ ipfe testatur, licet Plinio in indice libri V. vocatur Diodoru
cusanus. Vixit sub Julio Cæsare (ut Eusebius in Chron.
MDCCCCLXVII.) & sub Augusto; ut Suidas auctor est, certe
vixisse videtur annum U. C. 746. quæ Augustus ** tricesimo sex
interfectum Julium anno, Calendarium culpa Pontificum iter
pravatum emendavit & bisexti non, ut ante post triennium, se
quadriennium *** intercalandi rationem restituit, quæ Joseph
geri observatio est p. 156. ad Eusebium, probata itidem Vossio
de Hist. Græcisc. 2. Post Cæsaris mortem scripsisse se innuit Di
lib. V. p. 208. καὶ ἡμᾶς ἤ Γαίῳ Καίσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις ἐπνοῦα
Θεός. & p. 211. ὁὖν τοῖς καὶ ἡμᾶς χρόνοις Καίσαρ ὁ κληθεὶς Θεός. &
cæmio ubi ait se historiam suam deduxisse usque ad bellum à Ro
gestum contra Gallos, καὶ ὃν ἡγήσατο Γαίῳ Ἰσλιῳ Καίσαρ ὁ διὰ τ
ξεις περὶ σαροσθενθεὶς Θεός &c. Similiter loquitur lib. IV. p. 158.

II. In eodem præmio libri primi testatur se quo ma-
curate de singulis scribere posset, nec locorum ignoratione per
magnum Asiæ & Europæ partem, Ægyptum quoque (lib. 1.
non absque periculis atque ærumnis perlustrasse, Latine etiam
gnarum ex præcis Romanorum commentariis ἐκ τῶν παρ' ἐπεισίνων
ματῶν ἐκ πολλῶν χρόνων τετηρημένων res & gesta illorum describenda
se: quemadmodum res Ægyptiorum, Assyriorum, Medorum,
rum, Græcorum, Carthaginiensium, Siculorum, Rhodiorum
Herodoto, Ctesia, Berofo, Thucydide, Xenophonte, Philisto,
sthenē, Theopompo Chio, Apollodori Chronicis, Hieronymo
diano & Marfya rerum Macedonicarum scriptore, tum Ephoro,
Zenone Rhodio, Antiocho Syracusano aliisque: res Cretensium
menide, Dosiada, Soficrate & Laosthenide. Nimis frequenter
Orationum & Rhetoricationum reprehendit in limine libri XX.
eos, qui περὶ ὁμήρου ἐπιήσαντο τιμὴν ἄλλω ἰσορῶν τῇ δημοχόρῳ, totam
velut appendicem concionum fecere: contra præclarum ducit Historia

* Diodorus lib. I. c. 4. *ἡμῶς ἐξ Ἀργυρίου τὸ γένος τῆς Σικελίας ὄντες*. Philippus II. 6. Siciliæ antiquè contra Fazellum disputat scribendum *Ἀργυρί* dictum fuit *Ἀργύριον*, *Ἀργύριον*, *Ἀργύριον*, sed Tzerza quoque ad Lycón vocatur *Ἀργύριον*, & hodieque nomen illi est S. Filippo d'Argirone.

²⁰ Vide Solinum, c. 1 & Petavium IV, 3, de doctrina temporum.

*89. Cum Olympiade h. e. quadriennio bixtum confert Diodorus: ἡ δὲ Ὀλυμπία
ἔσται κατὰ τέτταρας χρόνους, ἑξὶ δὲ ὥστερ οἱ Ῥωμαῖοι καλεῖσι βίσετον.

mia digna virorum præstantium & malorum vituperationes intexere, (lib. XI. p. 266.) quibus iusta de rebus fama constet, & εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα ἡγομένη αὐτῶν (p. 262.) posteris tradatur. Quæ vero sola lectorem offendere potest in ejusmodi Opere, universalem plurium gentium historiam per annorum ordinem tradente, interruptio narrationum, eam excusat lib. XX. (T. 2. p. 780.) Providentiæ divinæ assiduus est prædicator, bonis præmia, sceleratis justas, licet quandoq; seras tribuentis pœnas: Sed quas præterea memorat hinc inde divinationes, prodigia & innumeras variis populis traditas creditasque fabellas, non ita se illis habuisse ostendit fidem, ut propterea superstitiosus scriptor à Vayero * dici jure meruerit, sed eas fideliter referendo boni historici officium implevit.

III. Scripsit Diodorus Historiam Catholicam sive res ab ultimis inde ætatibus usque ad Olymp. CLXXX. i. per cognita loca orbis (ἐν τοῖς γνωρίζοις χρόνοις καὶ ἐν τοῖς οἰκουμένης lib. 19. T. 2. p. 651.) gestas libris XL. Tempus Annorum triginta in hoc opere componendo infumisse se testatur in proœmio, titulumque illi fecit *Bibliothecam*, quod hanc ex quorumcunque superiorum historicorum scriptis contexuisset, ut recte observat Joannes Rainoldus prælect. 100. de libris Apocryphis T. 1. pag. 1233. Plinius præf. Histor. natural. *Apud Græcos desit nugari Diodorus, & βιβλιοθήκῃ historiam suam inscripsit.* Justinus Martyr Cohortat. ad Græcos p. 10. καὶ ὁ ἐνδοξότατος ὁ παρ' ἡμῖν ἱστοριογράφων Διόδωρος ὁ πᾶσι βιβλιοθήκας ὑπάρχοντων ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν, ** Ἀσίαν τε καὶ Ἑυρώπην ὡς αὐτὸς γέγραφε διὰ πολλῶν ἀρχαίων παλαιῶν καὶ αὐτόπτης τῶν πραγμάτων γεγονώς, πεσάρκοντα ἑλὰ τῆς αὐτοῦ ἱστορίας βιβλία γέγραπεν. Eusebius lib. 1. præparat. c. 6. ὁ Σικελιώτης Διόδωρος γνωρίμωνται αὐτῷ τοῖς Ἑλλήων λογισταῖς τοῖς ὡς αὐτὸς ὑπὸ μιᾶν συναγροχῶς πραγματείαν ἀπάρξαν τὴν ἱστορίαν βιβλιοθήκῃ. Præcipue diligentem rationem habet notationis temporum,

Eccce 2

com

* Mottanus Vayerus T. I. Opp. edit. in fol. p. 302. loquens de Diodoro Siculo: *Si j' avois à le blâmer, ce seroit bien plutôt de la grande superstition qu'il fait paroître dans tous ses écrits, aussi bien que Tite Live parmi les latins.* Atqui Livium ipse alibi Vayerus tueretur & superstitionis notam ab eo removel, ut in latinis scriptoribus notavi.

** Male interpret: *triginta totis annis Asiam & Europam peragravit.* Nam verba ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν recte debent ad præcedentia, ut ex Diodori præf.

complexus universis quadraginta libris historiam annorum à Troja capta 1138. ut ipse in prooemio libri 1. & 13. annotavit. Et quam dolendum est, in Romanis præcipue rebus, non semper accuratis temporum calculum ponere, & nomina, ut queritur Dempsterus rumpere, pauci tamen scriptores veteres exstant, è quibus tanta finiendis temporibus & serie rerum à Græcis & aliis gentibus gesta afflgeat, quam è Diodoro, licet ne dimidia quidem pars illius operis nos pervenit. Exstant enim libri duntaxat quindecim. *primores quatuor nimirum & undecimus*, quique hunc excipiunt usque ad vicesimum.

IV. *Primi quatuor* libri Theologiam resque antiquissimam magnam partem ante Trojanas Ægyptiorum, Babyloniorum, Chaldeorum, Indorum, Scytharum, Arabum, Æthiopum, Libycorum Græcorumque persequuntur, & in his fabulosa quidem non pauca, inter gentes illas pro veris gestis atque Originibus iactata & creditur *ber quintus* (βιβλ. v. ἡ ζωτικὴ dicta ipsi Diodoro) Insularum celestialium origines & præcipuas antiquitates perstringit. In quinque primis erat memoria totius vetustatis regnorum * Orientis, quæ mundi Historiæ sacræ allucebat, tum Corinthiorum aliorumque Græcorum populorum, Romanorumque origines, & res per totum orbem geographice Troja capta usque ad Xerxis in Græciam expeditionem. Sed de his nihil nobis præter exigua fragmenta superest. Liber *undecimus* incipit à Xerxis in Græciam irruptione Olymp. LXXV. 1. & Annalium Romanarum Historiam persequitur notatis ad singulos annos Archonte Atheniensium ac Romanis, quos minus quidem accurate digerit, Consulibus, singulas Olympiades Olympionicis, quam laudatissimam industriam omnibus reliquis libris adhibet, & res ab illo, quod dixi tempore per totum orbem gestas continuat usque ad tempora Philippi Macedonici, quibus temporibus liber XVI. & Alexandri Magni, cui liber XVII. decessus, tum Alexandri successorum, quorum bella & varias res illorum per totum orbem gestas, in tribus proximis libris exponit usque ad bellum, quo Pompeius ab æmulis Regibus superatus occubuit Olymp. CXIX. Romanorum res parce & breviter attingit Diodorus in libris, quos habemus, fusi perierit de rebus Carthaginienfibus, quæq; in patria sua Sicilia contige-

* Trojam captam supponit 408. annis ante Olympiades, secutus Apollodorum in C. ad Euseb. p. 156. licet aliorum alia sit sententia, ut notavit Job. Chrysostomus. Antropæus Prof. Argentoratensis Clariss. in diss. de incertitudine notationis temporum per Olympiades A. 1695. edita.

* Scal. ad Euseb. p. 156.

fulissime de Græcis. In postremis viginti libris Historiæ relam eodem modo pertexuerat usque ad Olymp. CLXXX. & bellum à Cesare contra Gallos gestum : sed ut dixi, illi jam pridem interciderunt exceptis eclogis nonnullis ac fragmentis ab H. Stephano, F. Ursino & H. Valesio editis. Ex libro septimo fragmentum de origine urbis Romæ servavit Syncellus p. 194. Dictionem Diodori simplicem ac perspicuam Historiæque congruentem laudat Photius cod. LXX. Contra acerbiores Bodini & Lud. Vivis censuras eum defendunt Gerh. Vossius ac Mottanus Vayerus Gallus de Hist. Græcis, & ante utrumque, Apologiam Diodori scripserat Henricus Stephanus.

V. Primus quinque * libros primores latine vertit Poggius Florentinus, si modo versionis ille auctor, quæ Vincentii Osopei iudicio non recte Poggio adscribitur. *Neque enim verisimile est*, inquit, *adeo spurciloquum & virulentem sycophantam & vililicigatorem quicquam Græcitaris calluisse, qui ne latinam quidem linguam, cujus sui videbatur peritissimus, recte calluit.* Nec desunt, qui verum auctorem dicunt fuisse *Joh. Phreæ* ** Anglum Balliolensis Collegii Socium, qui literas elegantiores sub Paulo II. in Italia docuit, & A. 1465. Episcopus Bathoniensis designatus diem obiit supremum. Edita est sub Poggii nomine versio illa Nicolao V. Pontifici inscripta Venet. 1463. fol. & Basil. 1578. fol. additis nonnullis fragmentis cura *Seb. Castellionis*. Libros XVI. XVII. XVIII. XIX. & XX. Græce primus vulgavit *Vincentius Opsopoeus*, Basileæ typis *Joh. Oporini*, sumtu Roberti Winter 1539. 4. *Modicas has*, inquit Opsopoeus, *Diodori reliquias à Jano Pannonio quondam Quinqueecclesiensi Episcopo ab interitu vindicatas ac deinceps ab eruditi, mo viro Joh. Alexandro Brassicano nobis per Joh. Petrejum communicatas, & nunc tandem à me transcriptas edimus.* Libros quinque primos & undecimum cum quatuor proximis debemus *Henrico Stephano*, qui additis quinque illis ab Opsopoeo pridem vulgatis primus ex MS. codice Huldrici Faggeri quindecim libros Diodori integros Græce legendos dedit A. 1559. fol. cum sua de Diodori scriptis Diatriba, & Apologia adversus Vivem bre-

vi-

* Numerantur quidem à Volaterrano & antiquis illius versionis editionibus libri sex, sed primus in duos ab interprete divinus est quia Diodorus librum istum ut decimum septimum quoque in duo *τμήματα* distribuerat, quorum posterius incipit p. 28. edit. H. Stephani.

** Vide Claviss. Baylii Lexicon edit. 2. in *Phreæ*, & Vossium Hist. latin. pag. 149. ubi de Poggio.

vibusque in Diodorum notis & castigationibus. Ejusdem Stephani hortatu, universos viginti libros latine vertit vir utriusque linguæ peritissimus *Laurentius Rhodomannus* Cheruscus, nullo alio MS. codice sed sola Stephani editione usus. Neque alia hactenus præstantior Diodori editio lucem vidit, quam *Græcolatina*, quæ ex Rhodomanni hujus recensio-
ne cum ejus versione & notis, temporumq; & summorum capitum notatione ad marginem, & indicibus Chronologicis aliisque prædiit *Hanov. typis Wecheliani* A. 1604. fol. Recusæ itidem sunt in hac editione H. Stephani notæ, & paginae in margine libri per totum opus notatæ Græcam Stephani editionem respiciunt. Addidit etiam Rhodomannus cum versione sua eclogas sive fragmenta è deperditis Diodori libris, tum illas, quas Stephanus adjunxerat, è libro 31. 32. 34. 36. & 37. tum alias ex libro 6. & 7. ab Eusebio & Syncello servatas, & quas è libro 21. 22. 23. 24. 25. & 26. cum ipso communicaverat *Hœschelius*, & quas è libro 31. 32. 34. 36. 37. 38. & 40. excerpfit *Photius Patriarcha* Cod. CCXLIV. His addere licebit in nova si quæ curabitur Diodori editione nonnulla ex Eclogis de legationibus, quæ *Fulvius Ursinus* græce edidit p. 313. seq. tum quam plurima quæ ex deperditis Diodori libris græce & latine vulgavit *H. Valesius* in *Excerptis Peirescianis* p. 220. & 413. Denique fragmentum de *Cleonide & Aristomene*, quod cum *Polemonis & Himerii* nonnullis græce A. 1567. 4. sine nomine auctoris edidit *H. Stephanus*, sed *Is. Vossius* in codice Florentino reperit sub nomine *Diodori Siculi*. Vide *Vossium Patrem* in addendis de *Hist. Græcis* p. 519. Exstat & *Diodorus* è Rhodomanni versione *latine* *Hanov.* 1611. 8. quæ editio libros in capita divisos exhibet, sed omiſsa temporis in margine notatione, quam optimo consilio addiderat *Rhodomannus*, & è re lectoris erat in singulis paginis superiore loco annotari.

Nonnulla Diodori loca illustrat *Jacobus Palmerius* in *Exercitationibus* ad optimos auctores græcos: & *Latinus Latinus* Tomo II. *Bibliothecæ*. Præcipue notatu digna sunt, quæ de *Judæis* scriptor ille tradidit & de *Moyse* in Ecloga * libri XXXIV. & XL. & libro 1. p. 84. seq. licet locum illum aliter longe accepit *Iustinus* & è *Iustino* *Cyrillus*, quam in rem videndi viri illustres *Huetius* pag. 104. demonstrat. *Evangelic.* & *Simon Patricius* *Episcopus Eliensis* ad *Exod.* IV. 16.

* Videtur hæc respicere *H. Stephanus* p. 7. *Apologiæ pro Herodoto*: *ilmo fuerint anſi*

Librum XVI. & XVII. Latine vertit ante Rhodomanum Bartholomæus (sive ut in libro ipso vocatur Angelus) Cospius Bononiensis & cum Johanne Monacho de vita Alexandri M. edidit dicavitque Jacobo Bannisso Maximiliani I. Imp. à secretis. Basil. 1531. 1535. 1545. fol.

Gallice versus prodiit Diodorus à libro XL. ad XVII. Jacobo Amioto interprete, Paris. 1554. fol. & cum Lud. Regii animadversionibus ibid. 1583. fol. Tres primos libros verterat in eandem linguam Antonius Maccaultus Paris. 1535. 4. Claudius Seysselius è Diodoro Gallice composuit libros quatuor Historiæ successorum Alexandri Paris. 1545. 12.

Germanice vertit Joh. Heroldus Basil. 1554. Francof. 1643. fol. Anglice Boethius Lond. 1699. fol. Danica Michaelis Wogelii interpretatio supra lib. 2. c. 25. §. 13. memorata, lucem nondum adspexit, quod sciam.

Utinam verum esset, inquit H. Stephanus Epistola ad Huldricum Fuggerum, quod olim ex doctissimo viro Lazaro Bayso audiebam, & quod ille ad se scriptum legere mihi solebat, nimirum totos quadraginta libros visos in Sicilia nostro tempore fuisse. Saltim verum fuisset, quod Gesnerus audivisse se tradit in Bibliotheca, libror, qui quintum sequuntur usque ad decimum in Sicilia superstites asseruari, & in appendice ad Bibliothecam apud Cardinalem S. Crucis Romæ & Augustæ Vindelicorum apud D. Joh. Jacobum Fuggerum.

Auctor Chronici Paschalis (quod Alexandrinum vulgo vocant) p. 44. relato Epitaphio Jovis, quod monstrabant Cretenses, addit, *ἡ δὲ συννεγραφή τοῦ Διόδωρου ὁ Σοφιστὰς χρονολογῶν, ὃς καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς συγγραμμάτων αὐτοῦ περὶ Θεῶν ἐπ' ἐνότι ζεὺς ὁ ἑκ Κρήνης ὑπὸς ἐν τῇ Κρήτῃ κείτοιν.* Cave tamen ex hoc loco colligas Diodorum Siculum peculiarem de Diis librum composuisse.

VI. Agamne hoc loco de aliis etiam Diodoris, qui doctrinæ vel scriptorum laude celebres fuerunt. Observati sunt in scriptis veterum hi:

Diodorus Procopii Sophistæ amicus, quem commendat Epistola 12.

Diodorus prætor Adramyttenus Philos. Academicus, causfidicus ac Rhetor
cujus meminit Strabo XIII. p. 614.

Diodorus ex Alexandria Troadis, Tragicus, cuius meminit idem Strabo.

Diodorus Alexandrinus Mathematicus quem allegat Evdorus Philosophus
apud Achillem Tatum Isagoge ad Aratum.

Diodorus Valerius Pollionis F. Alexandrinus Philosophus junior clarus sub
Hadriano Imp. Suid.

Diodorus Antiochenus ad quem Basilii M. Epistolæ. Infra in *Diodoro Episc.*

Diodorus Aristophanius. vide infra in *Diodoro Tarsensi.*

Diodorus Aspendius Pythagoreus de quo lib. 2. c. 13. Cynicis cum m
bus vixisse notat Athenæus IV. p. 163.

Diodorus Comicus. Vide infra *Diodorus Sinopenfis.*

Diodorus, Jassius cognomento *Cronus*, ab Hieronymo *Socraticus* app
tur & à Laertio refertur lib. II. qui est de Socraticis. Apoll
Dialectici, cognomine Croni auditor fuit, præceptor vero Phil
Dialectici ac Zenonis Sidonii, quem eundem cum Citieo Jo
suspiciatur p. 116. Vide & 119. seq. ubi de quinque hujus Dio
filiabus, item Dialecticis, & de sophistis ab eo repertis. A
lis fuit hic Cronus Callimachi, ut constat ex Epigrammatibus h
quæ afferunt Sextus I. Mathem. p. 62. & Laertius II. 111. De
matibus ejus consulendi idem Sextus, Cicero, Lactantius,
mens alique.

Diodorus Crotoniata Pythagoreus de quo feci mentionem lib. 2. c.

Diodorus Cynicus. supra in *Diodoro Aspendio.*

Diodorus Dialecticus sive *Sapientie Dialecticæ Professor* ut vocatur à Pl
VII. 53. De eo dictum paulo ante in *Diodoro Crono.*

Diodorus Elaites, cujus elegias laudat Parthenius c. 15.

Diodorus Ephesius, qui de Anaximandro scripsit, teste Laertio. Hic
hi videtur laudari à Chalcidio p. 291. Alius *Diodorus Ephesiu*
rannicida & sub Demetrio Phrurarchus, de quo Polyæn.

Diodorus Epicureus qui sibi ipsi necem conscivit gulamque præse
ut refert Seneca de vita beata c. 19.

Diodorus Medicus qui *Empirica* scripsit, Plin. XX. 12. & XXIX. 12. At
8. Diodoti Petronii antilegomena allegantur, licet & ibi qui
Diodorum legant: uti apud Athenæum X. p. 434. pro Diod
Erythræo qui *Ephemerides Alexandri* scripsit. *Diodoti Me*
etiam mentio apud Galenum aliquoties, ut jam notavit Tiraq
lus p. 355. de nobilitate.

Diodorus Megaricus. Eustath. ad Odyss. d. p. 1397. edit. Rom. Idem
Dialectico sive Crono de quo supra.

Diodorus Monachus; infra in *Diodoro Tarfi Episcopo.*

Diodorus Periegetes, qui *περί μνημάτων* scripsit teste Plutarcho in The
stocle, Theseo, Cimone, Hujus esse puto librum *περί πελο*

laudatum Suidæ in *παλάντων*. Idem forte qui *περὶ δῆμων* sive populis (non de bellis) Atticis scripsit teste Harpocrat.

Diodorus Peripateticus, Critolai auditor, de quo dixi supra cap. XI. hujus libri.

Diodorus Prieneus, qui scripsit de re rustica teste Varrone, Plinio, Columella.

Diodorus Sardinus Rhetor senior. Vide infra in Diodoro Zona. Rhetorices definitionem è Diodoro refert Scholiastes Aphthonii, ut Meursio observatum, quod sit *ἐυρετική δυνάμις καὶ ἐρμηνευτική μὲν κόσμος τῶν ἐνδεχομένων πιθανῶν ἐν παντί λόγῳ*.

Diodorus Sardinus Rhetor junior, Strabonis amicus, qui testatur eum scripsisse *ἰσομετὰ συγγραμμάτων*, carmina lyrica aliaque poemata, libro XIII.

Diodorus Sinopensis Comicus, de quo ex Athenæo & Suida mentionem feci l. 2. c. 22.

Diodorus Socraticus ab Hieronymo 1. contra Jovinian. dicitur, qui aliis *Cronus & dialecticus*, de quo supra dixi.

Diodorus Stoicus quem allegat Achilles Tatius in Aratum. Idem forte contra quem scripsit Chrysippus, cujus cum illo controversia *περὶ τῶν ἀδυνάτων* memoratur etiam S. Hieronymo.

Pro *Diodoro Stoico* Ciceronis Magistro, meliores codices referunt *Diodotum*.

Diodorus Tarsensis Grammaticus cujus esse *δογματικὰ ἐπεὶ ἀπομνημονεύματα* Laertio laudata, *γλώσσας ἰταλικὰς & πρὸς Λυκίφωνα*, quæ citat Athenæus, tum librum *περὶ ποιημάτων* à Suida allegatum putat Meursius quem vide p. 21. ad Chalcidum. De ceteris assentior, sed librum *περὶ ποιημάτων* existimaverim potius esse Diodori Periegetæ, ut supra dixi. Idem Diodorus ut notatum Meursio laudatur ab Erotiano sive Herodiano in *κάμωρον* & Hesych. in *Διαγίγας*. Eundem existimo qui ab Eustathio *Ἀρλετοφάει* & Appellatur.

Diodorus ex Antiocheno presbytero *Tarsi* Episcopus, clarus sub extremum quarti à CHRISTO nato sæculi, scripserat præter alia (de quibus Photius, Suidas, & è recentioribus clariss. Caveus Hist. lit. Eccles. ad A. C. 378.) commentarios in libros Vet. Test. in quibus sensum historicum sæctius allegorias missas fecit teste Socrate VI. 3. De libris IV. contra Photinum vide Theodoritum lib. 2. c. 11. hæret. fab. Liber Politicorum huius Diodori quem Syriace

existare scripsit Hebed Jesu, haud diversus est à libro ejus dentia, ut notatum Rich. Simoni III. 19. Epist. select.

Diodorus Tragicus. Vide supra *Diodorus Alexandrinus*.

Diodorus Tryphon presbyter, Manetis quem ignotum prius hospitat, deinde adversarius. Vide Epiphan. de mensuris ac p. 20. & hæresi LXVI. c. 11. Ad hunc Diodorū Epistola Archiepiscopi Valesio ad Socratē p. 200. & nuper à Clariss. Zacagnio. Idem Diodorus quem XXV. libris contra Manetem scripsisse refertur Cod. LXXXV. licet video inter scripta Diodori, Tarsius referri etiam ab Hebed Jesu librum adversus Manichæum Tryphonis inter adversarios hujus hæresiarchæ meminit etiam in libro 1. contra Manichæos, cujus opus tetrabibulum et ineditum mihi olim legendum concessit qui ejus editio dicitur à D. Abraamo Hinkelmannus ὁ μανιχαῖος. Omnia Diodori Tryphonem qui Syriæ Rex fuit Olymp. CLIX. aliisque memoratur.

Diodorus cognomento Ζωνάς Rhetor. Supra in Sardianus: S. 13. Zonæ cujusdam (hujus ut videtur) Epigrammata continentur in Anthologia.

CAPUT XXXII.

DE DIONYSIO HALICARNASSENSI, & aliis Dionysiis.

Dionysii Halicarnassensis etas & Antiquitatum Romanarum opus XX libri. Libri priores XI. superstites, & ex aliis fragmenta. 2. Eius interpretes Antiquitatum. 3. Joh. Canabuttii ineditus in Dionysii commentarius Græcus. 4. MS. Antiquitatum Cod. Chigiana. ibid. laus accuratioris & styli Dionysiani. 5. Antiquitatum Dionysii & commentatio πρὸς Ἱεροκλῆ de

Critica & Rhetorica ejus scripta, composita ante Antiquitatum libros. 7. Recensentur. 8 - 15. ubi & de singulorum interpretibus. Scripta deperdita Dionysii. 16. Utrum auctor libri περὶ ἐρμηνείας quæ sub Demetrii, & vitæ Homeri quæ sub Plutarchi nomine exstat. 17. 18. Index scriptorum à Dionysio allegatorum. 19. Alii Dionysii, 20.

I.

DIONYSIUS Alexandri F. è Caria Halicarnassensis, (a) civis Herodoti, Vir doctissimus & Criticus, (b) ac Rhetor sua ætate præstantissimus in Italiam venit (c) post finem bellis civilibus impositum ab Augusto Cæsare circa mediam Olymp. CLXXXVII. (ante CHRISTUM anno XXX.) atque ab eo tempore (d) per annos XXII. Romæ versatus latinæ linguæ facultatem & alia ad Historiam Romanam scribendam necessaria monumenta ac subsidia sibi comparavit, partimque è familiaritate cum viris eruditis, partim è commentariis latine scriptis Porcii

Fffff z

cii

- (a) Fuit & alius Dionysius Halicarnasseus Adriani Imperatoris temporibus celebris, Alius prænomine, è nostri posteris, quem Atticistam Suidas vocat & cujus de Atticis vocibus libros V. recenser Photius cod. 151. De hoc dixi infra libro IV. Sed Dionysius Halicarnasseus ἐκ τῆς ἡμῶν Διονύσιου συγγραφέως Straboni XIX pag. 656. ubi de Halicarnasso agit laudatus idem plane est cum nostro, tum cum Strabo ista scriberet jam defunctus, ut notatum H. Dodvvello in diss. de Dionysii ætate p. 326. At Meursius ad Helladium p. 36. Polybio pro Strabone nominato Dionysium Halicarnasæum commentus est nostro longe antiquiorem. Verum hic recte ommissus est in Meursii libro de Dionysii T. 10. Antiquitat. Græcar. pag. 587.
- (b) Eunapius in Porphyrii vita: Λογῆς δὲ καίνευσεν τὴν παλαιὰν ἐπιτέτακτο κατὰ πρὸς ἐκείνη πολλοὺς ἑτέροι. καὶ ἐκ Καρίας Διονύσιου πάντων ἀριστερότερον. Etiam Suidæ Dionysius noster dicitur πάντων λόγιον, Vir nique maximè doctissimus.
- (c) Dionysius ipse lib. 1 p. 6. ἐγὼ καταπλέυσας εἰς Ἰταλίαν ἅμα τῷ καταλυθῆναι τὸν ἐμφυλίον πόλεμον ὑπὸ Σεβαστοῦ Καίσαρος ἐβόημι καὶ ὁ δορκίης καὶ ἐκατο-
 5 ἡς Ὀλυμπιάδου μεσότης καὶ τὸν ἐξ ἐκείνης χρόνον ἐταῖον δύο καὶ εἴκοσι μέχρι
 10 πλεονέκτου γενομένου ἐν Ρώμῃ διατρίψας, διαλεκτάντε τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐκμα-
 15 θάν &c.
- (d) Fallitur itaque Rogerus Aschamus, qui lib. 1. Epist. 12. Dionysium nostrum confun-
 20 dit cum Dionysio, qui docuit in ædibus Ciceronis, aut cum liberto M. Varronis,

cii Catonis, Fabii Maximi, Valerii Antiatris, Licinii Macri, A
Gellii & Calpurnii & multorum aliorum materiam sibi amplam
rem ad futurum opus digerendum congeffit. Manum admo
Olymp. CXCIII. 1. Anno Urbis Condita Catoniano 745
niano 746. (Dodv. 747.) ante CHRISTUM VIII. & stylo
perspicuo, & singularem elegantiam (e) præ se ferente scripsi
tatum sive *Originum Romanarum* Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας (f) 1.
De Romanorum genere, Originibus, Republica & rebus gestis
be condita usque ad Olymp. CXXVIII. 3. sive initia belli prin
a quo incipit *Polybii* (g) *Historia*, quam æmulatus videtur D
Herm. Conringio iudice de civili prudentia cap. 14. ut *Josephus*
Dionysii exemplo creditur historiam suam Judaicam libris
complexus esse, & inscripsisse Ἀρχαιολογίαν Ἰουδαϊκὴν.

II. E libris (h) XX. Dionysii *Originum* sive *Antiquitatum*
non plures exstant, quam priores undecim, desinentes in AN
CCCXII. & fragmenta quædam de legationibus, quæ ex post
libris vulgavit Græce *Eulvius Ursinus*, tum fragmenta quædam
XII. quæ in excerptis Peirescianis Græce & latine edidit A
pag. 529 - 545. notisque illustravit.

III. Libros XI. latine primum è duobus Codicibus M
tulit *Lipus Biragus* Florentinus, dicavitque Paulo II. quem Pla
dem notat summo odio humaniorum literarum studia habui
cem vidit Biragi versio Tarvisii 1480. fol. recensita Basileæ 1
ab *Hermannio Glareano* qui 6000. errores sustulisse se profitetur,
nologicis tabulis Dionysium illustravit. *Est vero Lipus* (Sylb
ba agnoscis) *pleraque parum latine, multa etiam sinistre vertit, ta*

(e) Photius cod. LXXXIII. Scriptorem vocat τὴν Φράσιν καὶ λέξιν καινοπρεπῶς

(f) Sunt qui titulum Ἀρχαιολογίας putant tantum convenire primis libri
operi. Vide Voßium II. 3. Hist. Gr. photius quoque illius tituli plat
minit sed vocat βιβλία ἱστορικῶν λόγων εἰκασί. At Stephanus Byz. in I
laudat Dionysium εἰσακαίδεκάτω Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας, unde p
opus ab eo lectum fuisse hoc titulo.

(g) Notavit hoc etiam Evagrius lib. V. cap. ult. Hist. Eccles. & Photius Cod
Confer Dodv. ad Chronolog. Dionysii Halic. p. 106.

(h) Falli Gelenium, qui libros XX. à Dionysio absolutos negat. Photii. Stephan
runque testimonio is revincit Voßius II. 3. Hist. Gr. & Martinus Han
de Rom. rerum scriptoribus p. 228.

duos vetustos codices in sua versione secutus est, & verbum verbo reddere studuit, sepe mihi ad veræ lectionis investigationem viam patefecit. Græce primus edidit Robertus Stephanus Parif. 1546. fol. typis vere Regiis ac nitidissimis. Hinc meliorem versionem latinam, sed decem tantummodo librorum (Libri undecimi enim in Græcis Cod. perturbatio ordo est) adornavit Sigismundus Gelenius, suadentibus Hieron. Frobenio & Nicolao Episcopo, eamque Johanni Rudolpho Murbacensi & Lutrensi Abbati inscriptam edidit Basil. 1549. fol. addito undecimo libro ex Lapi Biragi versione. Ab eo tempore egregiam Dionysio operam præstitit *Fridericus Sylburgius*, quo vix quisquam melius veteres scriptores tractavit, emendatioresue & ad usum aptiores adornavit editiones. Hic enim Græca ad varios codices MSS. doctorum virorum opera recensita emendavit, arque à Romano potissimum ac Veneto codice supplevit, Gelenii versionem innumeris locis castigavit, librum undecimum & fragmenta de legationibus à Fulvio Ursino edita, & jam recens ad Julii Pacii codicem emendata de integro vertit, Glareani Chronologiam, Aurelium Victorem de Origine gentis Romanæ cum notis A. Schotti, Leges Regias & decem virales cum notis & glossario, notasque à Victori, Mureti, Brodæi, Leopardi, H. Stephani, Camerarii, Guil. Canteri, Xylandri, Wolfique scriptis excerptas & suas propria industria concinnatas, indices in Dionysium, qualibus solet editiones suas ornare locupletissimos græcos & latinos subjunxit. Francof. apud heredes, A. Wecheli 1586. fol. Recusa est Sylburgii editio græce & latine Lipsiæ A. 1691. fol. minus emendate, nec verbulo adjecto, quo ex virorum doctorum sæculi integri industria aliquid novi ornamenti Dionysio accederet. Prodiit etiam Dionysius latine, libros undecim Antiquitatum ex versione Geleniana à Sylburgio recensita ac suppleta, & (quod in græco-latina desideratur) capitibus distincta exhibens Hanov. 1615. 8. Sed & *Emilius Portus* Francisci F. post alios non dubitavit libros Antiquitatum Dionysii latine vertere, & cum notis suis, H. Stephani & Il. Casauboni edere Lugduni 1592. fol. apud Vignonium. In hac editione latina solarum Antiquitatum (reliqua enim Dionysii scripta non attingit Portus) excerpta de legationibus occurrunt ex triplici versione & cum notis H. Stephani, Frid. Sylburgii & ipsius Porti. Habeo etiam libros XI. Anti-

simus *Joh. Hudsonus* luculentam & præclarissimam publico bogavit Dionysii editionem è theatro Sheldoniano Oxoniæ A. 17 inscriptam D. Georgio Hoopero Episcopo Bathonio-Wellenli. Græco textui ad editionem Sylburgii recensito adjungitur Portlatio hinc inde emendata, & singulis paginis superius adscripta notatione ex mente Viri egregii *H. Dodvelli*, infra autem præter observationes variorum substratæ Variæ lectiones Codicis Vante 700. annos scripti per libros primores decem & per unde alterius Vaticanæ recentioris, quas Viris præstantissimis Laur. Z& Jac. Perizonio in acceptis refert editor humanissimus. Excelegationibus cum versione H. Stephani & variorum notis, Peircum Henrici Valesii interpretatione, & observationibus exhiberique præmittit veterum recentiumq; (i) de Dionysio testimonidicia, ad calcem Tomi II. rejectis notis quibusdam Variorum in Dionysii loca prolixioribus F. Ursini, If. Casauboni, H. Stephamburgii &c. In his p. 323. H. Dodvelli supra laudati dissertatætate Dionysii, & vocabulo *ῥυεά*, (k) tum ab eodem Dodvveinnaris & summo studio elaboratis tabulis Chronologiynysianis.

IV. In locum libri 1. Antiquitatum de Insula SamothDiis Troicis prolixos commentarios Græce scripsit *Johannes* cognomine *Canabuius* sive *Canabuza*, quos memorat LabbeusBibl. nov. MSS. & edere pridem constituerat Leo Allatius. etiam manu exarati in Bibl. Vindobonensi Imperatoris, distinctita XCVI quorum titulos post Lambecium edidit Nesselius in CMSS. inter codices historicos p. 165. seq. Sed & Romæ in Bibl. Chigiana asservatur membranaceus & sæculo X. ut videtur scrip- dex Græcus Antiquitatum Dionysii, cum effigie illius in fronte nis ex antiquiore codice delineata & minio picta, ut narrat Bè de Montfaucon in Diario Italico c. 20. p. 238.

- (i) Plura collegerunt Martinus Hanckius libro utroque de Rom. rerum scri- Christianus Wilhelmus Eybenius ad *Joh. Magiri* Eponymologium, Pope Blount &c. Præ ceteris lectn jucunda sunt, quæ de Dionysio Mortanus Vayerus T. 2. 305 seq. edit. in fol.
(k) Hac voce plerumque non certum numerum annorum sed stirpes ac successio- ri contendit Vir doctissimus, perinde ut Matthæi primo capite, Co- dem exercitat, de ætate Pythagoræ p. 170. seq.

V. Testatur Dionysius ipse (l) se in Historia sua voluisse referre ac servare characterem ἐξ ἀπαλῆς ἰδέας μικτόν, ἐναγωνίατε καὶ θεωρητικῆς quiddam ex rerum gestarum narratione & speculatione Philosophica mixtum, itaque ut diligentissime & Romanis ipsis scriptoribus longe accuratius describit Rempublicam Romanam ritusque, & temporis notationem assidue magno studio adjungit, ita hinc inde digreditur, & Orationes quandoque longiores interjungit, quo ipso jucundiores lectu esse judicavit Photius. Stoicæ Philosophiæ fuisse Vossius observat lib. 1. de Idololatria c. 10. Dictione autem utitur tam pura ac dilucida, ut cognitionem Græcæ linguæ consequi cupientibus Dionysii lectionem non ab re præ ceteris commendari Rev. & doctissimus Vir Hermannus ab Harde in Studiofo (m) suo Græco.

VI. Scripserat præterea Dionysius *Epiomen harum antiquitatum libris quinque* Stephano Byz. laudatam in *Ἀρεσκία & Κορίωλα*, sed illa jam pridem intercidit. De ea videndus Photius cod. LXXXIV. & H. Stephanus operæ 1. in Dionysium c. 5. & 7. Etiam *librum περὶ χρόνων* scripsisse se innuit Dionysius lib. 1. pag. 60. in quo docuit, qua ratione Græcam supputandi rationem ad Romanam liceat dirigere. Meminit & Clemens Alex. 1. Strom. p. 320. Παλαιότερα ἢ τὰ Ἑλληνικὰν τὰ Ἀρχαίκα, πρὶν δὲ τοῦ Ἰνδῆ λέγειν ὡς Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσέως ἐν τοῖς χρόνοις διδάσκει. Suidas : *Εὐεπίδης τραγικός, & πατεὶρ ἀδελφιδῆς, ὡς Διονύσιος ἐν χρονικοῖς.* Sed hæc Clarissimo Hudsono pridem observata.

VII. Nunc ad alia Dionysii scripta accedere par est, Critica & Rhetorica tum illa quæ exstant, tum, quæ perierunt. Exstant vero hæc sane eximia & lectu digna, nisi quod acerbam nimis Criticam quandoque exercere videtur Dionysius, in his scriptis, quæ junior ætate & ferventior edidit, neque enim dubium est, hæc ante Antiquitates ab eo composita fuisse.

VIII. ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ (n) *de structura Orationis* liber, ad Rufum Melitium sive Minucium. Græce primus edidit &

(l) Lib. 1. p. 7.

(m) Editus est Helmstadii 1760. 8.

(n) Etiam Dionysius Longinus hoc de argumento duobus libris scripserat post nostrum Dionysium & longe acriore atque exquisitiore iudicio valuisse videtur Tan Fabro in notis ad Longin. p. 208. edit. Tollianæ, pollicito hoc se ostensurum in locis quos uterque examinavit.

Aldus inter veteres Rhetoras Venet. 1508. fol. Prodiit & Græce A. 1550. 8. & Sylburgio curante in tomo posteriore Operum Dionysii Wecheliana. Latine vertit utcumq; & exempla latina addidit *Birkovius* Polonus in Academia Samosicensi Professor. Prodiit Græce lat. Samosicii A. 1604. 8. Eadem Bircovii versio ab *A. Schotto* recensita & brevibus scholiis illustrata exstat in editione Dionysii latina Hanovien. 1615. 8. Longe emendatiorem versionem edidit, Græca castigata & notas Sylburgii variorumque & suas addidit *Jacobus Uptonus* Etonæ Vir Cl. Lond. 1702. 8. cujus editionem laudatam, si placet, videri in Actis Erud. A. 1703. p. 44. Denique ex Uptoni editione hunc librum in posteriorem Dionysii sui tomum recepit præstantissimus Hudsonius, versione locis quibusdam interpolata & Græcis castigatis ad Colbertinos Regis Christianissimi, & unum Colbertinum, quorum usus in Cl. Michael le Quien ipsi comparavit.

IX. ΤΕΧΝΗ, *Ars Rhetorica* ad Echecratem, duodecim capitulis constans & omnium quæ ex Dionysii scriptis exstant Hudsonio mendosissimum. Græce inter Rhetoras Aldi 1508. fol. & in editione Dionysii Parisiensi H. Stephani, & Wecheliana. Prima quatuor capitula *περί τῶν πανηγυρικῶν, μεθόδον γαμηλιαν, ὑπερβλιακῶν & ὑπερβλιαμίων* vertit *M. Antonius Animachius* Ferrariensis, quæ versio ex edita 1539. fol. legitur in calce editionis Wecheliana: T. 2. p. 199. Atque V. *μεθόδον περὶ φωνηματικῶν* & VI. *ὑπερβλιαμίων* latina interpretatio navit *Guil. Gratius* Brugensis Jesuita. Caput VII. *περὶ ὑπερβλιαμίων* & VIII. *περὶ ἐγχρηματισμῶν* transtulit *Andreas Schottus*, IX. *περὶ ἐγχρηματισμῶν* sive de figurata dictione tractatum posteriorem, tum & X. & XI. *τῶν ἐν μελέτῃ πηλὴν μελετριδῶν* & *περὶ τῶν ἐν μελέτῃ ἀτεχνίας* *Guil. Schottus*. Caput XII. *περὶ λόγων ἐξετάσεως* *A. Schottus*. Latine hæc omnia sunt in editione Dionysii latina Hanovien. A. 1615. 8. sed cap. 11. 12. à prioribus male distracta sunt, & rejecta ad p. 168. seq. Hudsonius versionem hinc inde emendavit & græca castigavit ad Colbertinos Regis Gallia, tum ad Colbertinum, Jamesii item Theologum abrigien. & Rogeri Galei. Tan. Faber in notis ad Longinum p. 11. *πῶς* Dionysii nostri, quod miror, esse negat, atqui Dionysii dictum habet ac characterem, pollicetur etiam librum de imitatione per quem à nostro scriptum constat. Laudat sane *Nicostratus* dictionem 36. λέξει ὃ χρησέον ἀφ' ἐλεῖ μ' ἄλλων ἐγγύς ξενοφῶντι τε καὶ Νικοστράτῳ. Sed neutriquam intelligendus Nicostratus Macedo sub

tonino clarus, de quo Suidas, Philostratus de Sophist. p. 618. & Alcarius II. 49. parergon, non magis quam Sophista junior Trapezuncius, qui historiam scripsit à Philippo Arabe ad Odenatum usque Palmyrenum & Valeriani infelicem in Persas expeditionem teste Evagrio lib. 5. cap. ult. Historiæ Eccles. Constat enim plures floruisse Nicostratos antiquiores, ut illum adversus quem Demosthenes dixit Orationem LIX. ne de aliis in præsentem memorem. Menander quoque sive Alexander Rhetor (Dionysium, ut videtur, nostrum secutus) Xenophontem ac Nicostratum conjungit, eorumque, sed & Dionis Chrysostomi ac Philostrati dictionem ejus, qui Heroica atque imagines scripsit, affirmat ἀπολυστέραν εἶναι καὶ ἀφ' αὐλῆς ἔσθ' αὐτοῦ. De Mureti vero errore, qui ex loco τῆς hujus, quo p. 37. Dionysius Isocratem ἐταῖρον suum vocat, junio-rem quendam Isocratem est commentus, dixi lib. 2. c. 16. §. 5.

X. ΤῶΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ sive τῶν ἀρχαίων κρίσις Græce primum cum aliis quibusdam Dionysii scriptis Criticis mox commemorandis prodijt Paris. A. 1554. 8. edente H. Stephano, qui è Cicerone & Quintiliano judicia de iisdem scriptoribus adjunxit. Latine vertit Stanislaus Hovius Polonus Basil. 1557. 8. inscripsitque de præcipuis Græcæ linguæ auctoribus elogia. Hovii translatio recula est in editione Wecheliana T. 2. p. 206. & in latina Hanovienſi, & in Græcolatina Hudsoniana. Scriptores, de quibus judicium fert Dionysius in præsentem libro, hi sunt: Homerus, Hesiodus, Antimachus, Panyasis, Pindarus, Simonides, Stesichorus, Alcæus, Æschylus, Sophocles & Euripides: Herodotus & Thucydides, Philistus & Xenophon, ac Theopompus, tum Pythagorei & Plato atque iterum Xenophon & Aristoteles. Lysias præterea & Isocrates, Demosthenes, Æschines, & Hyperides.

XI. ΠΕΡΙ ΤῶΝ ἈΤΤΙΚῶΝ ΡΗΤΟΡῶΝ ὑπομνηματισμοὶ πρὸς Ἀμμαίων. De Oratoribus Atticis ad Ammæum commentarii. Horum prima pars duntaxat exstat, περὶ τῶν παλαιωτέρων de antiquioribus Lysia, Isocrate, Iso. Ex altera de junioribus Oratoribus Atticis Demosthene, Hyperide & Æschine superest tantummodo caput initio mutilum & hinc inde hians περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος, & tractatio non integra de Dinarcho. Tertia pars de Historicis & ceteris scriptoribus Atticis à Dionysio promissa incertum, an perfecta, certe ad nos non pervenit. Quæ de Lysia & Isocrate commentatus est Dionysius, primus cum Lysia orationibus & Isocratis græce edidit Aldus A. 1513. fol. post Aldum H. Stephanus ad calcem Antiquitatum Dionysii A. 1547. fol. Latine tran-

Ggggg

stulit

Itulit Matthias Martinez Middelburgi
 Wolfius, cujus versionem Sylburgius
 exhibuit. T. 2. p. 211. Quæ autem
 ce vulgavit è Bibl. Medicea Lugd. n.
 A. Schottus, ac de Dinarcho idem, q
 Quæ de dicendi vi denique, quæ si
 recentiore MS. codice & Ichedis
 communicatis Græce edidit Frid. Sy
 tit. Exstant hæc latine in editione
 Wecheliana, græce & latine in Hud
 gis Galliæ ad Græca castiganda usus
 sthene, codice ex MS. Bibl. Bodleja

XII. EPISTOLA I. AD

sive amicissimum vocat) *de atate* sc
 quod Demosthenes artem Rhetor
 neque orationibus suis ad ejus præc
 rum præstantissimus evaserit. C
 1554. 8. latine vertit in sua Demos
 tionem recudi curavit Sylburgius T
 ejus notis exstat in editione Dionysi
 Græcolatina Hudsoni, qui usus MS.

XIII. EPISTOLA II. AD

ἰδιωμαίων de iis, quæ Thucydidi propria
 rem de Thucydide, de quo mox, & p
 Rhetoras A. 1508. fol. tum à Joachim
 busdam Thucydidis editoribus, &
 Dionysii A. 1547. fol. & in edi
 tine *Matthia Martinez* interprete
 Græco-latina Hudsoni, qui ad græc
 Gallicos codices & unum Colbertin

XIV. DE THUCYDIDI

Θουκυδίδος χαρακτὴρ & *ἡμὶ τῶν λοιπῶν*
 mus è Codice *Andreae Dudithii* Pann
 rat, edidit Sylburgius in editione W
 pag. 241. perelegantem Dudithii t
 1560. 4. apud Manurium & Basil. n

nyssi editione Hanovienſi & in græco-latina Hudſoni, qui uſus ad græca caſtiganda Codice MS. Bodlejano, erudita H. Savilii manu hinc inde notato. Laudat hunc librum ex merito Rogerus Aſchamus in Epistoſta de imitatione ſcripta ad Joh. Sturmium.

XV. EPISTOLA AD CN. POMPEJUM (πρὸς Γναίων Πομπήιον) de Platone, qua exponit, quid in ejus Philoſophi dictione & quam ob rem improbarit, adjuncto judicio de hiſtoricis, quos præcipue imitatione dignos eſſe putat, *Herodoto, Thucydide, Xenophonte, Philisto, Theopompo*. Hanc epistolam græce primus cum aliis quibusdam Dionyſii ſcriptis vulgavit H. Stephanus Pariſ. 1554. 8. latine vertit *Stanislaus Ilowius* Polonus Baſil. 1557. 8. diſiſam in bina opuscula, quorum unum ſub titulo comparationis excellentiſſimorum Hiſtoricorum inſcriptum dedicavit Joh. Tencinio Comiti, alterum inſcripſit Cælio ſecundo Curioni Præceptor ſuo. Hæc verſio recuſa legitur in editione Wechelianæ, T. 2. p. 229. & in latina Hanovienſi, atque in græco-latina Hudſoni, qui Codice MS. Regiſ Chriſtianiſſimi uſum ſe reſtatur ad Græcum contextum caſtigandum.

Quod Sylburgius in præfat. ad tomum poſtერიorem promittit primi tomi ſpicilegium & ſecundi auctarium, lucem non vidit, ſed cum præſtantiſſimo auctore intercidiſt.

Perierunt etiam ſcripta varia Critica ac Rhetorica Dionyſii ipſius, ut eidem Sylburgio jam obſervatum.

XVI. Deſiderantur ſane hæc :

1. Περὶ μιμήσεως de imitatione ad Demetrium ὑπομνηματιſμοὶ γ' Commentarii III. an, & quinam & quomodo imitandi ſint ſcriptores eximii. Dionyſ. Epitt. ad Pompej. p. 128. & lib. de Thucydide ſub init. Scholiaſt. Hermogeniſ 1. περὶ ἰδεῶν laudat Dionyſium περὶ μιμήσεως χαρακτήρων, neque aſſentior Meurſio, qui in libro de Dionyſiſ ſuſpicabatur duo diſtincta ſcripta περὶ μιμήσεως & περὶ χαρακτήρων. Non abſurde autem Sylburgius horum librorum ἐκλογὴν eſſe putabat τῶν παλαιῶν χαρακτήρων, de quibus dixi ſupra §. 10.

2. Περὶ τῆς πραγματικῆς Δημοσθένους δεινότητος, De Demoſtheniſ in rerum tractatione admirando acumine ac vi (ut περὶ λεκτικῆς δεινότητος ejusdem Oratoriſ diſſeruit in ὑπομνηματιſμοῖς, quos habemus de Rhetoribz Atticis ad Ammæum.)

3. De Hyperide & Æſchine, tum Hiſtoricis, Philoſophis, ac ceteriſ ſcriptoribz Atticis ὑπομνηματιſμοί.

Ggggg 2

4. Li-

4. Liber περὶ τῆς ἐκλογῆς ὀνομάτων *de delectu verborum*, quo fo promittit in lib. de verborum compositione.

5. Liber de Lysia & internoscendis ejus orationibus ἰδὲ αὖ ῥήτορες πραγματείαν σωματοτρόμου &c. Dionysius in Lysia p. Confer in Ilao sub init.

6. ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας πρὸς τὰς κατατρέχοντας αἰδέως. Adversus eos, qui Politicam Philosophiam injuste repuderunt. Dionys. lib. de Thucydide p. 137.

Denique Dionysium Halicarnasense inter eos qui Epicuram scriptis lacerarunt refert Laertius lib. X. sect. 4. quod forte in jam dicto de civili Philosophia factum.

XVII. Allegatur præterea Dionysius Halicarnasenseus πρὸς μὲν αἰῶνας in Scholiis ad Aristoph. Nubes v. 400. Unde librum de compositione, qui legitur sub nomine *Demetrii Phalerei*, & in quo Scholiaste Comici laudatus occurrit, Dionysio nostro tribuunt Halicarnasensis ad excerpta Peiresciana p. 65. If. Vossius ad Catull. p. 153. & in de poematum cantu & viribus rythmi, ac Menagius pag. 59. & 2. Laertium. Sed hoc de libro dictum à me est infra lib. IV.

XVIII. Dionysio etiam nostro *librum de vita Homeri* Plutarchi nomine exstat, tribuit præstantissimus Vir Thomas Galeus de sententia vide, si placet, quæ dixi lib. 2. c. 1. §. 4.

XIX. Index scriptorum à Dionysio Halicarnasensi allegatorum accommodatus ad paginas editionis Wecheliana, cujus paginas Oxoniensis, unde hic elenchus deprehensus est, in ora paginarum interiori adscriptus habet A. Tomum præterea, B. posteriorem denotat.

Acusilaus Argivus	B. 138.	Alcidamas	B. 111.
Ælii	A. 6.	Amelagoras (seu Meleagoras)	B. 111.
Ælius Tubero	A. 67.	Chalcedonius	B. 111.
Agathyllus A. 58.	Agathyllus Ar-
cas poeta	Anacreon	B. 111.
Æschylus B. 12. 69. 187.	Æschylus
ἐπὶ προμηθεὶ λυομένη.	Anaxagoras	B. 111.
Æschines B. 71. 120. 196. 185. ejus
locus B. 185. 197. &c.	A. 34.	Anaxilaus	B. 111.
Alcæus	A. 336. B. 19. 28. 69.	Anaximenes	B. 111. 12.
		Andocides	B. 8.
		Antias. Vide Valerius.	

Antigonus (seu potius Antiochus)	Aristus vel Arithous ὁ γεράψας παῖ
A. 5.	Ἀρκαδικά. A. 39.
Antilogus (vel potius Antiochus)	Artamenes B. 151.
Syracusanus A. 5.	Asiani oratores B. 80. 81.
Antimachus B. 68. Antimachus	
Colophonius B. 22.	Bacchylidis locus B. 30.
Antiochus p. 5. Antiochus Syracu-	
sanus A. 10. 18. 27. 59. Antio-	Cadmus Milesius B. 146.
chus Xenophanis f. 10.	Cæcilius B. 130.
Antiphon B. 120. 162. 167. Anti-	Callæschri dictum B. 39.
phon Rhamnusius B. 9. 22. 111.	Callias ὁ πᾶς Ἀγαθολέως προέξας
161.	ἀναγεράψας 1A. 58.
Antisthenes Socraticus B. 161.	Callicrates B. 1. 18.
Aphareus Isocr. f. B. 102. 119.	Callimachus B. 105. 112. 116. 171.
C. Aquilius A. 200.	Callistratus A. 55.
Aratinus. Visè Arctinus.	Calpurnii A. 6.
Archilochi versus B. 16.	Calpurnius Piso A. 64. Vide Piso.
Archinus B. 178.	Cato A. 11. 220. quære reliqua in
Arctinus A. 55. 56.	Porcius.
Argivorum sacerdotum Commem-	Censoria tabulæ A. 60. 225.
tarii A. 50.	Cephalo Gergithius A. 39. 58.
Aristæus (sive Aristæas) Procon-	Cephalodorus B. 111. 120. 127. Ce-
nesius B. 146.	phalodorus Atheniensis B. 102.
Aristocles B. 115.	Chæron (seu potius) Charon
Aristophanes B. 23. ejus locus	B. 129.
B. 29.	Charon Lampfacenus B. 138.
Aristoteles A. 58. B. 2. 27. 28. 192.	Chrysippus Stoicus B. 5. ὁ γεράψας
ἐν τῇ πρώτῃ βίβλῳ f. c. της ῥητορικῆς	περὶ τῆς σωτηρίας τῶν ἑλλήνων μο-
B. 121. ejus πομπῆς ἀναλυτικῆς &	ρίων B. 5.
μεθοδικῆς σωτηρίας memorantur	Cincius A. 105. 106. L. Cincius A.
B. 121. 122. locus ejus ἐν τῇ δευτέ-	5. 60. 64.
ρῃ βίβλῳ τῶν τεχνῶν B. 123. 124.	Cratinus B. 47. 67.
125. ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν ῥητορικῶν	Cratippus B. 143.
τεχνῶν B. 29. &c.	Critias B. 28. 111. 161.
Aristoxenus B. 192. Aristoxenus	Ctesias Cnidius B. 9.
Musicus B. 11.	
Ari-	Damastes Sigenis A. 52. B. 138.
	Deiochus Proconnesius B. 138.
	Ggggg 3 Dema-

Demades B. 76. 119. 124.
 Demagoras A. 58.
 Demetrius B. 127. Demetrius Cal-
 lantianus B. 5. Demetrius Ma-
 gnes ἐν τῇ περὶ τῶν οὐρανίωνων πραγ-
 ματείᾳ B. 112. Demetrius Pha-
 lereus B. 113. 127. 166. 195.
 Democles Phygelenſis (ſeu potius
 Phygaleſis) B. 138.
 Democrides B. 117.
 Democritus B. 18.
 Demosthenes B. 11. 17. 20. 28. 39.
 46. 51. 61. 69. &c. ejus locus B. 7.
 8. 30. 45. 71. 168. 196. 197. 180.
 ἐν τῇ Αἰσχίνου κατηγορίᾳ B. 171. ἐν
 τῇ Δελιαρχάτους κατηγορίᾳ B.
 28. 29. 171. ἐν τῷ περὶ τῶν
 ἀπελαίων B. 171. ἐν τῷ καὶ Κοινῶν
 B. 170. ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος
 B. 29. 172. 182. 183. ἐν τῷ
 περὶ τῶν πρεσβείας B. 58. ἐν τῷ καὶ
 Φιλίππου B. 28. 163. 175. 176. 190.
 ἐν τῷ περὶ τοῦ πρὸς Βασιλέα πολέμου
 B. 162. ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου B. 18.
 56. 57. 124. ἐν τῷ περὶ τῶν συμμο-
 ριῶν B. 46. 56. ejus orationes
 memorantur B. 120. 123. 124.
 125. 126. 171. 191. 197.

Demus (ſeu potius Demetrius)
 Magnesiſus B. 112.
 Dinarchus ὁ ἐκ τῶν ῥητόρων τῶν Ἀττι-
 κῶν B. 112. &c. ὁ τὰς περὶ Κρήτην
 συναγωγὰν μυθολογίας B. 112. ὁ
 Ἀγίου B. 112. ὁ περὶ Ὀμήρου λό-

γος σωπτικῶς B. 112. I
 rhetoris locus ἐν τῷ καὶ Π
 113. orationes ejus rec
 B. 114. 116. 117. 118. 119.

Dion
 Dionysius Chalcidensis
 Dionysius ipſe Halicar
 A. 7. &c.
 Duris

Empedocles Phycus
 Ennius, vel Evenus, vel Eu
 p. 27.
 Ephorus B.
 Epicuri dictum
 Eratosthenes Chronogra
 60.

Eudemus Parius
 Euenus, vel Evenus, vel E
 A. 27.
 Eugæon (vel Eugeon) S
 138.

Eupolis
 Euripides B. 16. 26. 69. &c.
 cus B. 4. 16. 29. 32. ἐν τῷ
 57. ἐν Ορεσθ B. 10. ἐν τῇ
 πρὸς Φη. B. 47. 57.

Euxenus

Fabius A. 67. 70. 105. 106.
 20. 234. 261. Fabiu
 mus A. 6. Q. Fabius A
 Q. Fabius Pictor

Gellii A. 6. Gellius, A. 1

349. 416. Cn. Gellius A. 100. 136.
 Gergithius. Vide Cephalo.
 Gorgias sophista B. 92. 94. Gorgias
 Leontinus B. 11. 111. &c.
 Hecataeus Milefius B. 138.
 Hegesias Magnes B. 5. 18. ejus lo-
 cus B. 7. 18.
 Hegesippus ὁ περὶ Παλλωῆς γραψας
 A. 39.
 Hellanicus B. 129. 139. 140. Hel-
 lanicus ἐν τοῖς Τρωικοῖς A. 38. ἐν
 τῇ Ἀπικῇ Συγγραφῇ B. 141. Hel-
 lanicus Lesbios A. 18. 22. 28. B.
 138. ἐν τῇ Φορωνίδι A. 22.
 Heraclides B. 5.
 Hermippus ὁ τῆς Ἰσικράτους μαθητῆς
 αἰαγραψας B. 104.
 Herodorus A. 21. B. 3. 26. 28. 51. 69.
 128. 139. &c. ejus locus A.
 23. B. 3. 4. 33. 65. 128. 189.
 Hesiodus B. 26. 33. 68. 188.
 Hieronymus A. 6. B. 45. Hierony-
 mus Cardianus B. 5.
 ἐν τῇ περὶ τῶν Εἰρηόων πραγμά-
 τειαι A. 5
 Hieronymus Peripateticus B. 99.
 Hippias B. 126.
 Hippodamas B. 127.
 Historiæ communis auctores A.
 291.
 Homerus A. 36. 476. 479. 480. B.
 15. 61. ejus locus A. 43. 476. 477.
 479. B. 1. 3. 4. 5. 6. 14. 15. 16. 17.
 19. 20. 21. 31. 32. 37. 42. 48. 49.
 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 58. 59.
 60. 67. 87.
 Hyperides B. 71. 81. 112. 114.
 120.
 Iphicrates B. 85. ἐν τῷ περὶ τῶν εἰκότων
 B. 85. ἐν τῷ περὶ τῶν πενδοσίων B. 85.
 ejus locus ἐν τῷ περὶ Ἀρμόδιον. B.
 103.
 Isæus B. 104. 120. 167. &c.
 ejus locus ἐν τῇ ἀμφιζήτησει ὑπὲρ
 χωρίων ἑκ τῶν δημοτῶν κατεχρη-
 μένων B. 107. ἐν τῷ ὑπὲρ Ἐνμα-
 θῆς B. 105. 106. ἐν τῷ ὑπὲρ Ἐυφι-
 λῆος B. 110. ejus orationes me-
 morantur B. 105. 107. 108. 110.
 Isocrates B. 20. 26. 30. 81. 49. &c.
 ἐν τῷ περὶ τῆς αἰτιολογίας B.
 57. 101. 172. ἐν τῷ Ἀρεοπαγτικῷ
 B. 30. 96. ἐν τῷ Ἀρχιδάμῳ B. 97.
 ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης B. 96. ἐν τῷ
 Παναθηναίῳ B. 94. ἐν τῷ Πανηγυρι-
 κῷ B. 57. 99. ἐν τῇ ᾠδῇ εἰς τὸν πρὸς
 τὸν Ἰπποκράτη B. 37. ἐν τῷ πρὸς Φί-
 λιππον B. 96. 57. ejus locus ἐν τῷ
 Ἀρεοπαγτικῷ B. 27. ἐν τῷ περὶ τῆς
 εἰρήνης B. 100. 102. 172. &c. ἐν
 τῷ πανηγυρικῷ B. 99. 188. ἐν τῷ
 Τετραπυλικῷ B. 102. Isocrates
 junior (ut quidam male arbi-
 trantur) B. 37.
 Licinius A. 115. 211. 314. 337. 349.
 417. Licinius Macer A. 6.

Li-

- Licymnius** B. 82. 133. 148. 179.
Lycurgus B. 71. 119. 120.
Lyfias B. 39. 82. &c. 162. 164. 165.
 ἐν τῷ περὶ τῆς Φικράτης εἰκόντος B. 85. &c. ejus locus B. 92. 93. ἐν τῷ πρὸς Ἀργεβιάδῳ B. 106. ἐν τῷ καὶ Διογένοι B. 88. 89. 90. ἐν τῇ καὶ Νικίᾳ δόξα B. 86. ἐν τῷ καὶ Τιμοῖ B. 169. ἐν τῷ περὶ Φερηνίκου καὶ Ἀνδροκλείδου κλήρου B. 105. 106. ejus orationes memorantur B. 85. 86. 88. 92. 105. 106. 169.
Macer. Vide **Licinius**
L. Mamius A. 16.
Melesagoras. Vide **Amelesagoras.**
Menander B. 67. 69.
Menecrates Xanthius A. 38.
Menelæchmus B. 117.
Molo B. 115.
Myrsilus Lesbios A. 19. 21.
Naucrates B. 111. **Naucrates Isocraticus** B. 39.
Nicostratus B. 36.
Oraculum A. 16. 55.
Panyasis B. 68.
Pergamenses Grammatici B. 112.
Phanodemus ὁ πῶς Ἀθηναῖος γραμματικῶν A. 50.
Pherecydes Atheniensis A. 10.
Philagrius B. 115.
Philarchus. Vide **Phylarchus.**
Philiscus B. 220. &c.
Philistus B. 69. 70. 111. 120. 128. 131. &c. ἐν τῷ περὶ Διονυσίου B. 131. ἐν τῷ περὶ Σικελίας B. 131. ἐν τῇ δευτέρᾳ τῇ περὶ Σικελίας B. 131.
Philistus Syracusanus A. 18.
Philochorus B. 119. ἐν ταῖς ἱστορίαις B. 113. 118. ἐν ταῖς Ἀθηναῖς ἱστορίαις B. 113. ἐν τῇ ὁγδοῇ B. ἐν τῇ ἐννάτῃ B. Ἀθηναίων ἱστορίων B. 113. ἐν 5. τῆς Ἀττικῆς B. 122. 123.
Philonicus Dialecticus B. 99.
Philoxenus B. 19.
Phylarchus B. 5.
Pindarus B. 19. 22. 68. 187. ejus locus B. 13. 23. 81. 129. 167. 179.
Piso A. 106. 107. **Piso Censorius** A. 105. **L. Piso** ἐν τῇ πρώτῃ τῇ ἐνι-
 αυσίων ἱστορία A. 220. **L. Piso Censorius** A. 105. **L. Piso Frugi** ἐν ταῖς ἐνι αὐσίαις πραγματείαις A. 213.
Plato B. 28. 166. ἐν τῇ Σωκράτους δόξῃ B. 46. 57. 178. ἐν κρατύλῳ B. 14. ejus locus B. 33. 65. 66. 178. 179. ἐν τῇ Σωκράτους δόξῃ B. 46. 56. ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ (ἡ Μενεξένῳ) B. 8. 17. 78. 175. 180. 181. ἐν Φαίδρῳ B. 128. 166. 167. ἐν Φιληβῳ B. 177. ἐν τῇ Πολιτείᾳ B. 30. ἐν τῷ Συμποσίῳ B. 54.
Polus B. 82. 126. 133. 148.
Polybius A. 5. 6. B. 5. **Polybius Megalopolitanus** A. 25. 60. 60.

- Polycrates B. 167. Polycrates
 Atheniensis B. 111.
 Pontificum tabulæ A. 525.
 Porcius Cato A. 6. 9. 60. 64. ὁ πῶς
 ἡμερολογίας τὴν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων
 συναγαγὼν A. 8.
 Priapei versus B. 4.
 Prodicus B. 126. Prodicus Cejus
 B. 94.
 Protagoras B. 94. 126. 138.
 Proxenus, p. 3. Fragmenti Vale-
 siani.
 Pytheas ἐν τῇ Δημοσθένους κατηγο-
 ρίᾳ B. 104.
 Rhetoricarum (seu Oratoria-
 rum) tabularum auctores
 B. 121.
 Rhodiaci rhetores B. 115.
 Saon B. 5.
 Sappho B. 19. 26. 37. 188. ejus lo-
 cus B. 26. & B. 29.
 Saryrus ὁ πῶς ἀρχαίως μύθους συνα-
 γαγὼν A. 55.
 Sempronius A. 11. C. Sempro-
 nius A. 9.
 Silenus A. 5.
 Simonides B. 26. 62. 69. 72. ejus
 locus B. 32.
 Socrates B. 47.
 Sophocles B. 28. 69. 73. ejus locus
 B. 8.
 ἐν Ἰλιάδι A. 20. ἐν Λαοκῶντι A.
 18. ἐν Τροίᾳ πολέμῳ A. 10.
 Sosigenes B. 115.
 Sa-
 H h h h h
 Sotadea carmina B. 4.
 Stefichorus B. 19. 28. 69. 72.
 Telestes B. 19.
 Terentius Varro. Vide Varro.
 Theodectes B. 2. 111. 120. 192. ἐν τῷ
 Ἀλκιμαίωνι B. 125.
 Theodorus B. 120. 125. 167. Theo-
 dorus Byzantius B. 111.
 Theophrastus B. 83. 95. 113. 165. ἐν
 τοῖς περὶ λέξεως B. 15. ejus locus ἐν
 τοῖς περὶ βασιλείας A. 336. ἐν τοῖς
 περὶ λέξεως B. 86.
 Theopompus A. 1. B. 26. 111. 128.
 Theopompus Chius B. 131. &c.
 Theramenes B. 94.
 Thrasymachus B. 83. 120. 116. Thra-
 symachus Chalcedonius B. 111.
 165. ejus locus B. 165.
 Thucydides A. 20. 22. B. 22. 40. 42.
 46. 58. 67. 69. 82. 113. &c. 128. &c.
 137. &c. ejus locus B. 47. 17. 24.
 25. 47. 58. 65. 67. 129. 133. 134.
 135. 136. 139. 140. 141. 142. 143.
 144. 145. 146. 148. 149. 150. 151.
 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159.
 160. 164. 187.
 Timæus A. 6. B. 82. 115. Timæus
 historicus A. 54. Timæus Siculus
 A. 5. 60.
 Timotheus B. 19.
 Tifias Syracusanus B. 94.
 Tubero. Vide Ælius.
 Valerius Antias A. 6. 86.
 Varro (Terentius) A. 112. ἐν Ἀρ-
 χαιολογίαις A. 11. 12. ἐν τῇ γεωλογίᾳ
 21-

γική πραγματεία A. 260
Venonius (seu Vennonius) A.
220.

Xanthus Lydus A. 22. ejus locus
A. 22.

Xenagoras A. 58.

Xenomedes Chius B. 138.

Xenophon B. 9. 36. 128. 140. ἐν τῇ

αἰαθάσει B. 49. 7. ἐν τῇ ἀναβάσει

ἑνωτέρᾳ Κυρῆ B. 130. ἐν τοῖς δότα-

μημονεύμασιν B. 57. ἐν τῇ ἐλλεί-
κῃ B. 130. ἐν ἰσορίας λόγῳ sc. ἐν
τῷ εἰς Ἀθησίων τὴν βασιλείαν λόγῳ
B. 57. ἐν τῇ παιδείᾳ B. 47. 57. ἐν
τῇ κύρῃ παιδείᾳ B. 130.

Zeno B. 138.

Zenodotus Troezenius A. 112.

Zoilus 112. 116. 127. 167. Zoilus ὁ

πῶς καὶ ὁμήρου σωτάξῃς καταλι-

πῶν B. 111. Rhetor B. 126.

XX. Dionysios alios quam plurimos Jo. Meurfius ad Hella-
dium & singulari libro qui in Tomo decimo thesauri Gronoviani pag.
158°. exstat commemoravit, de multis monitum etiam Vossio atque
Jonsio III. 8. de nonnullis præterea mihi observatum, itaque Catalo-
gum eorundem hoc loco subungere conveniens instituto meo dixi.

Dionysius Egienſis Δικτοακῶν scriptor. Phot. Cod. CLXXXV & CCXI.

Ælius Dionysius Halicarnassæus auctor Historiæ Musicæ libris XXXVI.

ῥυθμικῶν ὑπομνημάτων libris XXIV. μετρικῆς παιδείας sive διατρι-

βῶν libris XX. & de iis quæ Musicæ dicta sunt apud Platonem libris

V. Suid. qui sub Hadriano Imp. clarum & Sophistam ac Musicum

vocatum esse refert. Jonsio III. 8. idem videtur cum Ælio Dio-

nyſio qui Lexicon Rhetoricum & Atticum scripsit de quo infra lib.

IV. & cum eo cujus libro de Alexandria usus Sopater apud Phot.

Cod. CLXI.

Dionysius quod Atheniensibus svasit ut numis æneis uterentur dictus

Æneus teste Athenæo XV. pag. 669. poeta & Rhetor perantiquus

Atheniensis, cujus Poemata laudat Plutarch. Nicia, p. 526. Elegias

Aristoteles III. 2. Rhetor. & Athenæus. x. p. 443. & xv. p. 668.

Dionysius Afer à quibusdam dicitur scriptor ὡς ἐξηγήσεως quæ exstat. De eo

infra lib. IV.

Dionysius Albanus Schol. Apollon. II. v. 660.

Dionysius Albæ in Italia Episcopus. Niceph. IX. 33.

Ælius Dionysius Alexandri F. Halicarnassæus. Supra in Ælius Dionysf.

Dionysius Alexandrinus à plerisq; vocatur *ὁ Βιβλιοθήσεως* scriptor quam habemus & de qua me dicturum recepi infra lib. IV.

Dionysius Alexandrinus Glauci F. Grammaticus sub Nerone ac deinceps clarus usque ad Trajanum, qui Imperatori fuit ab Epistolis & legationibus ac responsis & Bibliotheca. Suid.

Dionysius Alexandrinus, priore ut videtur antiquior & ab eo distinguendus (licet apud Suidam confundi videtur) Magister Parthenii Grammatici, Chæremonis vero Philosophi discipulus & in schola Alexandrina successor. Parthenius Dionysii (scil. discipulus) memoratur apud Athenæum ut notavi supra pag. 678. ubi Parthenium intelligebam Phocensem, quod forte de Parthenio accipendum erat Nicæno, quem imitatus est Virgilius.

Dionysius Alexandrinus Teri F. Grammaticus, discipulus Aristarchi, & Dionysii Thracis nomine notior, de quo & scriptis ejus dixi lib. IV.

Dionysius Magnus, Alexandria Episcopus, discipulus Origenis, quem ab Alexandro Dionysio cujus commentar. inchoatus in Ecclesiasten memoratur Eusebio, Hieronymo & Suidæ, perperam distinguit doctiss. Meursius. De eo consulendus egregius Vir Guil. Caveus in vitis Patrum Tomo I. & in Hist. literaria scriptor. Ecclesi. ad A. C. 254. In Bibliotheca Augustana occurrit catena MS. in Epistolam ad Romanos tum ex aliis tum è Dionysio Alex. congesta. vide B. D. Reiseri Catalogum MSS. p. 9.

Dionysius Alexandrinus Rhetor itidem Christianus, superiore longe junior, cujus sunt commentarii in Dionysium Areopagitam, quos in Bibl. cujusdam nobilis Veneti Lollini manu exaratos extitisse auctor est veterum librorum helluo sed non satis accuratus Criticus Franciscus Turrianus. Vide Albertinum de Evcharistia p. 261. & Ephemerides Parisienses A. 1702. 20. Martii.

Dionysius Anthroprographus, qui homines tantum pingebat. Plin. XXXV. 10.

Dionysius Antiochenus Sophista de cujus Epistolis quæ exstant dixi supra lib. 2. c. 10. §. 31.

Dionysius Apollinaris hæretici discipulus. Infra in *Areopagita*.

Q. *Aquilius Dionysius*. Vet. inscriptio apud Rhodium pag. 296. ad Scribon.

Dionysius Arei Philosophi F. cujus contuberium iniit (Alexandriæ ut è
H h h h h 2 Plu-

Plutarcho constat) eruditionis Græcæ causa Augustus In Sueton. c. 89.

Dionysius Areopagita cujus Act. XVII. 34. mentio, & sub cujus scripta etiamnum multa exstant, quæ ab Eutychianis primis in lucem observat Morinus de sacris Ecclesiæ ordinat. p. 2. nyfio Apollinaris hæretici discipulo tribuit illustris Stillin. Vide quæ infra lib. IV.

Dionysius Argivus. Clemens Alex. I. Strom. p. 321.

Dionysius Argivus, statuarius. Vide Francisc. Junium in Catalogo a

Dionysius Aristarchus, Grammaticus Alexandrinus qui vulgo D. Thrax. De eo infra lib. IV.

Dionysius Alcalaphus. Etymol. M. in Διονύς. Idem, judice Meursio, nro XI. p. 475. λεπτός sive *gracilis*, ubi ejus commment. Theodoridam sive carmen de Amore memorat.

Dionysius Atheniensis ἐν ταῖς κηρύξεσι Schol. Apollon. II. v. 279. Εὐσεβίου καὶ κληρονομίας, ἐν ταῖς κηρύξεσι, pro quo emendant κτίσεις. Vid. 536. κτίσεις scripserat etiam Dionysius Chalcidensis, de quo co. Fuit præterea Dionysius Atheniensis, qui *Æneus* dictum quoque Atheniensem in numo apud Goltzium observavit. Athenis Dionysium Stoicum audivit Atticus. Cic. 2. Tusc. De Dionysio Attico Rhetore infra in *Pergamo*. Atticista, in *Ælius*.

Aurelius Dionysius, Inscriptio vet. ap. Gruterum p. 845.

Dionysius Bar Salibi, Syrus Jacobita, A. C. 1171. defunctus. De e. Epistolis Huntingtonianis p. 111. seq. 113. seq.

Dionysius Bithynus, Dialecticus Strab. XII. p. 566. auditus à T. Atheo. Laert. II. 98.

Dionysii Byzantii ἀνάπλεον βοσπόρου Stephano ac Suidæ memorat. re promisit tomo tertio Geographorum Græcorum mino. datissimus Hudsonus. Initium è MS. Regis Christianiss. G. gavit Cangius in CPoli Christiana. Ejusdem Dionysii Th. poema epicediis refertum Suidas memorat, & alibi in Διονυσίου Περιηγήσει quoque ait Byzantii Dionysii sibi videri legendum *Bithynus* pro *Byzancio* ut volunt viri docti.

Dionysius è Caria Criticus apud Eunapium proem. haud quaqu. sus est à Dionysio Halicarnass. cujus scripta exstant.

Dionysius Calchedonius Jonfio memoratus nullus est, nam apud

tem I. Strom. p. 333. inter antiquissimos scriptores memoratur Dionysius ὁ Καρχηδόνιος *Carthaginienfis*.

Dionysius Carthaginienfis Laert. II. 106. nisi legendum cum eodem Jonisio χαλκηδόνι *pro* Καρχηδόνι, ut Dionysius Bithynus intelligatur de quo supra. Chalcedon enim civitas Bithyniæ.

Dionysius Carthusianus, de quo Caveus sive Warthonus ad A. C. 1450.

Dionysius Chalcidensis Quinque libros κτίσεων scripsit teste Marciano in periplo. Meminit & Strabo XII. p. 566. Laudatur in Scholiis ad Apollon. & Aristoph. tum à Suida & Harpocrate. Meminit & Plutarchus lib. de Herodoti malignitate p. 860. Respicit Clemens I. Strom. p. 333. ubi ex Dionysio refert Thasum conditam Olymp. XV. Dionysius Halic. lib. 1. p. 58. & forte Zenobius Dionysium Chalcidensem laudans V. 64. proverb. Vide Rutgerf. IV. 12. Var.

Dionysius Chalcus, supra *Æneus*.

Dionysius Charmide F. Schol. Pindari Nem. VII. p. 381.

Dionysius Chirurgus. Scribon. Largus Composit. Med. c. 212. seq.

Dionysius præceptor Ciceronis filiorum de quo VIII. 30. ad Atticum: *Dionysium dimisi à me ut Magistrum Ciceronum non libenter, ut hominem ingratum non invitum.* Confer. VI. 1. VII. 4. 8. 16. VIII. 4. IX. 3. 14. XIII. 1. De eodem forte Cicero XIII. ad famil. 77. *Dionysius servus meus, qui meam Bibliothecam multorum nummorum tractavit, cum multos libros surripisset, nec se impune laturum putaret, aufugit.* Hæc è Jonisio p. 251.

Dionysius filius ejus Dionysii qui Ciceronis filium docuit, *elegans magis declamator quam vehemens.* Sen. Lib. 1. controvers. 4.

Dionysius Colophonius qui sub Menippi nomine libros edidisse fuit creditus. Vide Laert. VI. 100.

Dionysius Colophonius pictor nobilis, de quo Franciscus Junius in Catalogo artificum & Jonisius p. 254.

Dionysius Corinthius Poeta Epicus cujus Ἰωνικήμας, Αἰτία & Μετεωρολογία tum prosa scriptum commentarium in Hesiodum Suidas memorat, testatur etiam Periegesin à quibusdam ad eum veluti auctorem referri.

Dionysius Corinthi Episcopus & Martyr de quo vide doctiss. Caveum ad A. C. 170. & quæ infra libro IV.

Dionysius κρηπικῶν scriptor annu Laertium I. 26. non diversus videtur à

Dionysius Cyrtus Medicus insignis Ægyptius. Steph. in κέρτυς.

Dionysius Cyzicenus cujus Epigramma in Eratosthenis funus legitur III. Antholog. p. 420.

Dionysii Delphici filios Æacidem & Aristotimum æquales suos laudat Plutarchus de sollertia animal. p. 965.

Dionysius Diacenus : infra in *Dionys. Philadelphienf.*

Dionysius Dialecticus : supra in *Dionys. Bithyno.*

Dionysius Diogenis F. Geographus laudatus à Marciano in Periplo.

Dionysius Exiguus auctor æræ vulgaris Christianæ quæ ab illo Dionysiana appellatur. Floruit circa A. C. 530.

Flavius Dionysius Consularis Phœnices A. C. 328. de quo Vales. ad Euseb. IV. 42. de vita Constantini.

Dionysius Γρυπιάδης scriptor. Steph. in κελιδώνη & Νέων.

Dionysius Glauci F. supra in *Dionys. Alexandrino.*

Dionysius Grammaticus cujus mentio apud Platonem ἐρασαῖς & Platonis ipsius magister si Laertio III. 4. & Apulejo fides : licet dubitet Jonsius p. 250.

Dionysius Halicarnassæus Major : de quo hoc capite satis dictum.

Dionysius Halicarnassæus junior. Supra in *Ælio Dionysio.*

Dionysius Heliopolites. Artemidor. II. 71. p. 152. è quo loco Onirocritica scripsisse colligitur.

Dionysius Heracleotes Arati præceptor, ut traditur in utraque Arati vita. Idem ut videtur cum Metathemeno de quo dixi supra cap. XV. & quem anno ætatis LXXXI. ut vita abiret cibo abstinuisse refert Censorinus c. 15. Sophocli Parthenopæum suppoluisse Laert. V. 92.

Dionysius Ηρακλείτης Laert. IX. 15.

Dionysius Historicus qui sub postremis Imperatoribus scripsit & à Jornande c. 19. de rebus Geticis allegatur.

Dionysius Hydragogus Plutarch. quæst. nat. p. 914.

Dionysius Jambus. Plutarch. de Musica p. 1136. Clemens Alex. V. Strom. p. 569. ubi versum Hexametrum affert. Ejus περὶ διαλεκτῶν. Athen. VII p. 284. Aristophanis Grammatici præceptor, circa Olymp. CXL. clarus, ut è Suida in Ἀλεξφ. Jonsius observavit.

Διονύσιος ὁ Ἰτυκαῖος. ἐστὶ ἡ Ἰτύκη πόλις Σικελίας (imo Λιβύης) Schol. Luciani T. 1. p. 38. Vide infra *Dionys. Uticensis.*

M. Junius Dionysius Medicus. Inscriptio vetus apud Rhodium p. 297. ad Scribon.

Dis-

Dionysius Leptus sive *gracilis* supra in Ascalapho.

Dionysius Leuætricus Athen. XIII. p. 609.

Dionysius scriptor Λιθακῶν, poeta idem forte cum Periegete Eustath. proœmio, sive Epistola ad Jo. Ducam. Maximus ad Dionys. Areopagit. de Myst. Theol. c. 2. Suid. in Διονυσ. Κορίνθι.

Dionysius Longinus, de quo infra lib. IV.

Dionysius Magnes Olymp. CLXXIII. Ciceronis annum XXIX. agentis præceptor in Asia fuit teste Cic. in Bruto, Plutarcho in Cic. p. 862.

Dionysius Medicus Cels. VI. 6 Plin. XX. 3. & 11. Supra in Junio & Cyro ac paulo post in Milefio, Sallustio & Samio.

Dionysius Melitenfis Plurarchi familiaris IX. 14. sympof. quæst.

Dionysius Heracleotes Metathemeneus dictus quod à Stoicis ad Cyrenaicos vel Epicurum defecisset, ut dixi supra cap. XV. Vide Jonsium p. 250.

Dionysius Milefius Historicus clarus circa Olymp. LXV. teste Suid. in Ἑκαταῖ, res Darii (Hyftaspis sub quo fuit) scripsit *libris V.* teste rursus Suida in Διονυσ. qui præterea ejus *Persica*, Ionica dialecto composita commemorat: tum *libros tres de rebus Trojanis*, itemque *Μυθικά* & *Κύκλον ἱστορικῶν* libris septem (sive ut Clemens in protreptico pag. 30. vocat μέρεϊ) At undecimus laudatur in Schol. ad Euripidis Phœniss. v. 123. De hoc opere quod ἐκφάνον vocat Socrates III. 23. & ex eo Niceph. X. 36. Tripartita VII. 2. & Samio Dionysio Athenæus tribuit, dixi supra lib. 2. c. 2. §. 14. Suspicio autem *μυθικά* sive *παλαιὰς μυθοποιίας* ut vocat Diodorus Sic. III. 66. p. 140. (200) & *τράϊκα* Suidæ memorata non fuisse diversa à Cyclo illo historico. Vide Diodorum Siculum lib. III. c. 52. p. 129. (185.) Forte nec *Persica* ejus diversa fuere à libris τῶν Δαρείων, quod expono de rebus Dario imperante gestis. Sic apud Plutarchum de fera Numinis vindicta p. 163. Ἐγμομένη μεθ' ἡμᾶς Πρωτογῆρες, recte Xylander: qui nobiscum fuit, non qui post nos. Cæterum *periegesin Orbis* etiam Suidas tribuit huic & mox Samio Dionysio. Perperam sane, si illam quam hodie habemus intellexit, alium enim illa longe juniorem Dionysium auctorem habet, ut dicturus sum infra lib. IV. *Argonauticorum* Dionysii Milefii primum & secundum librum laudat Schol. Apollonii, nisi Mytilenæum intellexit, quem & ipse alibi & Suidas tradit scripsisse Argonautas. Quanquam Dionysium quoque Milesium (sed in Cyclo Historico ut

ut suspicor) de Argonautis scripsisse tradit Diodorus Sic. loco laudato, & respicit ubi de Argonautis loquitur Apollodorus in Bibliotheca sua, Historici ut alibi dixi Cycli epitome.

Dionysius Milesius Medicus cujus mentio ap. Galenum IV. 7. καὶ πῶς & alibi II. de antidot. Plinium lib XII. & XXII. Caelium Aurel. &c.

Dionysius Milesius Sophista Isæi Assyrii auditor sub Hadriano Imp. clarus. Vide Philostr. I. de Sophist. p. 513. & p. 522. seq. Dionem LXIX. p. 789. De Epistolis quas huic Dionysio male tribuit Meursius, dixi supra lib. 2. c. 10. §. 31. Epigrammata quoq; Dionysii Sophistæ quæ in Anthologia leguntur, Antiocheno libentius tribuerim.

Dionysius Musicus: supra in *Ælius Dionys.* Alius apud Nepotem in Epamin.

Dionysius Musonii F. Samius vel secundum alios Rhodius scripsit Suida teste ἱστορίας τοπικάς libris VI. Ex his forte fuerunt βασανικά Stephanano memorata & Eustathio ad periegeten. Addit Suidas ἱστορίας παιδευτικῆς libros X. & (quæ alterius Dionysii est) οἰκονομικῆς περὶ οἴκου. Samio etiam libros περὶ τῆς κύκλου tribuit Athenæus, sed Dionysius ὁ κυκλογράφος alius Milesius est, ut paulo ante dixi.

Dionysius Myrtilæus, infra in Scytobrachion.

Nestor Dionysius, Novariensis Minorita, auctor dictionarii latini editi Argentinae 1502.

Dionysius Olynthius inter eos qui de Homero ejusque genere & ætate scripserunt laudatus à Tatiano. At χρονικά apud Suidam in ἐνερπιδίῃς, non hujus sunt Dionysii ut Meursio visum, sed Halicarnassei.

Dionysii duo ὁ ψαρτοποιῶν scriptores ab Athenæo allegantur.

Dionysius Oxymachi F. Medicus, à Rufo laudatus libro de partibus humani corporis.

Dionysius Parisiensis quem ab Areopagita distinguere docuit Jo. Launojus.

Dionysius Pergamenus cognomine Atticus, Apollodori Rhetoris qui Augustum Imp. docuit discipulus σοφιστῆς ἱκανὸς καὶ συγγραφεὺς καὶ λογογράφος. Strab. XIII. p. 625.

Dionysius Phaselites allegatur in Schol. ad Pindarum Od. 2. Pyth. p. 421. edit. Ox. ejus περὶ τῆς Ἀντιμάχου ποιήσεως & περὶ ποιητῶν ab auctore Græco vitæ Nicandri.

Dionysius Philadelphienus sive à Ptolemæo Philadelpho in Indiam missus cum Megasthene, ut vires gentium proderet teste Plinio VI. 17. ὀρυζαννικά illi tributa à quibusdam, refert Eustathius ad Dionysii περὶ ἰνδίας.

Dionysius Platonis servus. Laert. II. 42.

Dionysius Marcus Pomponius, libertus. Cic. IV. 14. ad Attic.

Dionysius Rhodius: supra in *Dionysio Musonii F.* Tertull. de anima c. 46.

Dionysius Episcopus Romanus ab A. C. 259. ex cujus epistola ad Dionysium Alex. legitur fragmentum apud Athanas. de decretis Synodi Nicænæ. Nam quæ ipsi præterea tribuit Lud. Jacobus à S. Carolo in Bibl. Pontificia, atque in his librum de situ Orbis sive periegesin è fabuloso Luitprando, recte explosit præstantiss. Caveus.

Dionysius Sallustius Medicus. Plin. XXXII. 7.

Dionysius Samius Vide supra in *Dionys. Musonii F.*

Dionysius Samius Medicus. Galen. IV. 13. de medic. secundum genera.

Dionysius Scymneus. Tzetz. ad Lycophronem v. 1247. An forte intelligitur *Ælius Dionysius Halicarnassæus junior, qui Scymno Lexicon suum inscripsit?* ita Jonsius p. 242.

Dionysius Scytobrachion live *Scytecus*, paulo ante Ciceronem vixit, Jonsio observante ex Svetonio de Grammat. c. 7. Auctor fuit historiarum quas alii ad Xanthum Lydum retulere teste Athenæo XII. p. 515. Allegatur ab Eustathio ad Iliad. γ'. Huic Dionysio *Coronam* tribuit Jonsius, à Socrate (ipse ex memoriæ lapsu Eusebium citat) laudatam, idemque esse putat opus XXXIII. librorum de Nymphis apud Suid. in *Νύμφαι*. Sed Coronam illam haud diversam existimem à *κύκλω* Historico Dionysii Milessii, de quo supra. Præterea Dionysius iste Mytilenæus Suida teste scripsit Carmine Epico *τῶν Διοῦσος καὶ Ἀθηνᾶς θεῶν*, tum *Μυθῶν* ad Parmenontem, denique *Argonautas* sex libris sermone proliario, quod opus in scholiis ad Apollon. laudatur.

Dionysius Siculus, Syracularum Tyrannus de cujus scriptis videndi præter Suidam viri docti laudati à me lib. 2. c. 19.

Dionysius Siculus junior, superioris filius Tyrannus & ipse Siculorum, quem Epistolas & de poematibus Epicharmi scripsisse Suidas testatur. Epistolam ejus ad Speusippum exhibet Laert. IV. 2. De hoc proverbium *Dionysius Corinthi*. Vide Justin XXI. 5.

Dionysius & Cephalo legislatores qui è Corintho in Siciliam venerunt. Plutarch. Timoleonte p. 248.

Dionysius Sidius Etymol. M. in *Σιδωνίων*, Forte legendum *Σιδωνίων* pro *Σιδων*.

Dionysius Sidonius. Varro lib. IX. de lingua lat. & Eustath ad Odys. d.

Dionysius Sinopensis Comicus circa Olymp. C. cujus dramata quædam laudari ab Athenæo notabam lib. 2. c. 22.

Dionysii Stoici duo vel tres de quibus supra cap. XV. unus Heracleotes, alter quem allegat Laertius VI. 43. & contra quem scripsit Chryslippus: tertius quem Athenis Atticus audivit teste Cic. 2. Tusc.

Dionysius Syrus Sæculo XII. post CHRISTUM natum clarus. Supra in *Dionysius Bar Salibi*.

Dionysius dictus etiam *Terus* à patre, & ab ejusdem patria *Thrax*. Grammaticus, Discipulus Aristarchi, de quo infra lib. IV. Videtur etiam pictoriæ peritus fuisse & sculptoriæ. Confer Athenæum XI. p. 489. & Etymol. M. in *Διονύς*. Franciscum Junium Catalogo pictorum pag. 79. Si idem fuit de quo Athenæus, docuit Rhodi.

Dionysius Thebanus Musicus antiquissimus, de quo dictum lib. 2. c. 15.

Dionysius Theophrasti F. supra in *Dionys. Metabemenus*.

Dionysius Tryphonis F. Grammaticus qui *περὶ ὀνόματων* scripsit, laudatus Athenæo, Harpocrati & Stephano Byz.

C. Valerius Dionysius cui jus Quiritium sive Civitatis Romanæ à Trajano dari rogat Plinius X. Epist. 105.

Cassius Dionysius Uticensis, qui Magonis Carthaginienfis libros XXVIII. *γεωργικῶν* Punice scriptos libris XX. Græca lingua est complexus & Sextilio Prætori misit, teste Varrone. Meminit hujus operis Plinius quoque & Columella & Athenæus. Allegatur etiam Dionysius in Geoponicis lib. 1. c. 11. licet Magonis opus ejusque Epitome tum illa Dionysii, tum altera sex librorum à Diophane Bithyno missa ad Dejotarum Regem, jam periisse videntur cum Geoponica jussu Constantini Porphyrogeneti concinnarentur, tantum abest ut, quod viris quibusdam doctis in mentem venisse video Geoponica quæ exstant sint ipsi illi XX. libri à Dionysio Uticensi è Magone compositi. *βιβλιογραφία* hujus Dionysii memorantur in scholiis ad Nicandrum & à Stephano Byz. in *ἱστορίῃ*, atque respiciuntur ut Meursius observat, etiam à Servio ad 1. Georgic.

Dionysius Zopyrus. Schol. Aristoph. ad aves v. 1297. Nisi legendum *Dionysius & Zopyrus*. Nam ut Laertius VI. 106. notat, Dionysius & Zopyrus Colophonii sub Menippi Cynici nomine libros ediderunt.

CAPUT XXXIII.

De EPICURO & Epicureis, Cyrenaicis, Scepticis aliisque Variarum minorum sectarum Philosophis.

De aetate & vita Epicuri. 1. Scripta. 2. Catalogus Epicureorum. 3. Cyrenaicorum. 4. Scepticorum. 5. De Megaricis, qui Dialectici quoque & Eristici dicti. 6. De aliis variis sectis minoribus. 7. De Eclecticis. 8.

I.

EPICURUS Neoclis F. è genere nobili Philaidarum, in Gargetto Atticæ natus est Olymp. CIX³. Archonte Sosigene, ante CHRISTUM 342. (a) Anno ætatis decimo quarto vel duodecimo (b) Philosophiæ operam dare cœpit, cum Sophistas & Grammaticos incassum rogasset, ut Hesiodi sibi chaos interpretarentur. Democriti potissimum scriptis delectatum ferunt, è quibus dogma de atomis, uti ex scriptis Aristippi dogma de voluptate hausisse & pro suo venditasse est insimulatus. Ita enim intelligo locum Laertii X. 4. Præceptorem nullum agnovit, (c) sed Pyrrhonis discipulum Nausiphanem qui Epicuri se doctorem ferebat, gravissimis proscidit probris. Sunt tamen qui Xenocratem, (d) alii qui Lysiphanem & Praxiphanem (e) tradunt audiisse, vel Pamphilum Platonicum (f) in Samo versatum. Ex Antiquioribus Philosophis

Iiiii 2

phis

(a) Laert. X. 14. ex Apollodoro.

(b) Id. 2. 8. 14.

phis plurimum tribuit Anaxagoræ & Archelao. Leucippi ne meminit quidem, nec ipse nec Hermachus. (g) Adolescentiam partim Sami partim Tei exegit, mox versatus Colophone, Mytilenæ, Lampfaci: denique Athenas reversus anno ætatis 36. cum ibi per aliquod tempus esset commoratus, hortum peramœnum in urbe ipsa sibi comparavit in eoq; familiares quos habuit plurimos docuit. In dictione maxime studuit perspicuitati & proprietati verborum: (h) vitam sobriam egisse etiam ab adversariis conceditur, neque Cicero dubitavit de Epicuri schola scribere II. 25. de fin. *ut ceteri existimantur dicere melius quam facere, sic hi mihi videntur facere melius quam dicere.* Bodinus in Colloquio Heptaplomere MS. lib. 1. *Multos Deorum contemtores, plures etiam qui nihil à beluis nisi figura differrent, Epicurum tamen adhuc reperi neminem, i. e. qui Deos nulla præmiarum spe religiose coleret, qui frugalissime ac temperatissime viveret, qui continentiam, justiciam, fidem, morum integritatem ut Epicurus amplexaretur, mortales tamen animos crederet, nec ullum ab immortalis Deo negotium cuiquam impendere arbitraretur, qui denique summum hominis extremumque bonum non in corporeis voluptatibus, sed in animi excelsi tranquillitate serena collocaret.* Inter dogmata ipsius fuere haud dubie non impia modo, ut qui præmia & pœnas & omnē removeret religionem Numinis, sed etiam absurda ut (præter illa ipsa quæ jam dixi) quod negaret fines rerum intentos, oculum v. g. factum ad videndum, aurem ad audiendum; sed casu illa opinabatur quia ad hoc apta coaluissent, videre & audire, quo nihil mihi videtur dici posse ineptius. Denique dogmata ejus quoque fuere ita comparata, ut maxima voluptate homines probos privaret conscientia ac providentia Dei, & in rebus adversis præsens atque maximum eriperet solatium, quod ex Dei voluntate & auxilio percipitur, ut pulchre monuit Plutarchus libro quod non possit suaviter vivi secundum Epicurum. Alioqui non abnuerim per inimicos multa ipsi fuisse & ejus scholæ impacta per calumniam, quæ è veteribus Laertius, è recentioribus præcipue diligenter diluit Gassendus. Præter eundem Gassendum T. 5. Opp. & reliquos eruditos Laertii ac Lucretii interpretes, de Vita ac Philosophia Epicuri consuli possunt Jacobus Rondellus Libro de vita & moribus Epicuri. Amst. 1694. 12. & Bælius in Lexico, T. 2.

Obiit Ol. CXXVII, 2. ætatis 72. Archonte Pitharato (i) statuis in patria sed

(g) Laert. X. 12. 13.

(h) id. 13. Gassend. VIII. 7. de vita & moribus Epicuri.

(i) Cic. de fato c. 9.

aneis sed multo magis decoratus longa (k) discipulorum ac frequenti successione, qui memoriam ejus velut Dei cujusdam coluere, & natalem ejus celebrare (l) annua solenni die decima vel septima Gamelionis, & vicesimo cujusque mensis die in ejus & Metrodori memoriam frequentarent epulas, unde dicti εικάδιας. *Vultus Epicuri per cubicula gestant, ac circumferunt secum*, inquit Plinius XXXV. 2. Effigiem ejusmodi è veteri gemma post Gassendum exhibet Laertii præclara editio Wetsteniana, & Gronovius T. 2. Antiqu. Græc. tabula 96.

II. Scripta hujus Philosophi fuere ultra volumina trecenta teste Laertio X. 2 6. neque placuit Epicuro aliena testimonia libris suis inserere, ut contra frequentissime fecit æmulus πολυγραφίας ejus Chrysippus: sed integra suis verbis ac sententiis implevit. Nihil ex ejus scriptis tulit ætatem, exceptis paucis quæ servavit Laertius, & Petrus imprimis Gassendus illustravit, quem de scriptis Epicuri consules in ejus vita lib. I. cap. IX. X. Adjecit etiam pleraque Græce Lucretio suo Gifanius.

1. *Testamentum*. X. 16. - 22. adde Gassend. lib. 2. c. 1
2. *Epistola ad Herodotum*. X. 35 - 83. de principiis naturalibus.
3. *Epistola ad Pythoclem*. X. 84 - 116. de meteoris.
4. *Epistola ad Menæceum* X. 122 - 135. de vita instituenda.
5. *Epistola ad Idomeneum*. X. 22. quæ latine etiam exstat apud Cic. 2. de fin.
6. κύρια δόξα. Laert. X. 139. - 144.

Alia ejus scripta non pauca memorantur præter hæc quæ exstant, & quibus asteriscum deinceps præfixi:

Περὶ αἰρέσεων Laert. X. 27. & 136, ubi est περὶ αἰρέσεων καὶ φύσεως.

Ἀναξίμανδρος Laert. X. 28.

Ἀντίδωρος, β'. Laert. X. 28.

Ἀρσίου β' Laert. X. 28.

Περὶ ἀτόμων καὶ κέντρων Laert. X. 27. Cleomedes allegat Epicurum ὅτι ταῖς τῶν ὅλων αἰρεταῖς quod Gassendo idem opus videtur.

Περὶ τῶν ἐν τῇ ἀτόμῳ γωνίας Laert. X. 28.

iiii 3

περὶ

(k) Laert. X. 9. Suid in Ἐπίκωρῳ, Jonsius lib. 1. c. 20.

(l) Athen. VII. p. 298. Plin. XXXV. 2. Cic. 2. de fin. Laert. X. 18.

περὶ αἰφῆς. Laert. x. 28. de atomorum tangibilitate corpore enim & tangi nisi corpus nulla potest res, ut exscripsit Lucretius.

περὶ βασιλείας. Laert. x. 28. Plutarch. quod non possit cundum Epicurum p. 1095. D

περὶ βίων sive βιωπικῶν, δ. Laert. x. 27. & 119. 136.

Διαπειρά. Laert. x. 119. Plutarch. p. 1095. C. πρὸς τὰς μετὰ τὴν

περὶ δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν Laert. x. 28.

περὶ δικαιοπραγίας Laert. x. 28.

περὶ δόρων καὶ χάριτος Laert. x. 28. in hoc libro docuit t
pirico I. contra Math. p. 11. ὅτι ἀναγκαῖον ἐστὶ τοῖς
πράγματι.

περὶ εἰδώλων Laert. x. 28.

περὶ εἰμαριότητος Laert. x. 28.

Ἐπιστολαί. Laert. x. 28.

ad Anaxarchum Plutarch. p. 1117. contra Colotem

ad Aristobulum (Aristodemum) Laert. VII. 9.

περὶ τῶν Πιτηδευμάτων Aristocles apud Euseb. xv. 2. p.

næus VIII. p. 354. Respicit & Laert. in Protag. IX.

ad Eurydicum. Laert. x. 13.

ad Hermachum. Athen. XIII. p. 588. Cic. 2. de fin.

* ad Herodotum Laert. x. 29. 30. 35.

* ad Idomeneum Laert. x. 22. Seneca Epist. 22. Ap
proverb.

ad Leontium Laert. x. 5. 6.

* ad Menæceum Laert. x. 29. 122.

ad Polyænum Seneca. Epist. 18.

* ad Pythoclem Laert. x. 5. 6. 29. 84. Hesych. Illust.

ad Philosophos Mytilenæos πρὸς τὰς ἐν Μυτιλήνῃ φιλοσοφίας

136. Sextus Empir. p. 2. adversus Math.

Ἐπιτομή τῶν πρὸς τὰς φυσικὰς. Laert. x. 27.

Ἐπιτομή μεγάλη. Laert. x. 39. 40. 73. μικρὰ Ἐπιτομή. id 85.

dotum. Haud diversa ut videtur ab Epistola quæ ex

περὶ ἔρωτος Laert. x. 17.

- πρὸς θεόφραστον librum 2. Plutarch. p. 1110. contra Colotem,
 Καλλιστάς Laert. x. 28.
 Κανὼν ἢ περὶ κρητρίων Laert. x. 27. & 14. 30. 31. Damoxenus Comicus ap.
 Athenæum III. p. 102. *de regula & judicio* Cic. 1. nat. Deor. ubi
caeleste volumen dicitur.
 ἐν τῇ 13^ῃ περὶ κόσμου. Laert. X. 74. nisi intelligitur liber XII. περὶ φύσεως.
 * Κύρια δόξα Laert. x. 27. & 29. *maxima ratio*. Cic. 2. de fin. *selectæ bre-*
vesque sententiæ id. 1. nat. Deor. quæ Sexto Empirico λέξεις ῥηταί, ut
 observat Gassendus quem vide T. V. Opp. p. 180.
 πρὸς τὰς Μεταρκεῖας διαπείρας Laert. x. 27.
 πρὸς Μητροδώρον Laert. x. 28.
 Μητροδώρου, ε. Laert. x. 28. ἐν πρώτῳ Μητροδώρου id. 23.
 πρὸς Μίθριλιν Laert. x. 28. περὶ νόσων δόξα.
 περὶ Μουσικῆς Laert. x. 28.
 Νεοκλῆς πρὸς Θεμιστίαν Laert. x. 28.
 Περὶ νόσων δόξα Laert. x. 28.
 περὶ ὧν Laert. x. 28.
 περὶ ὁσιότητος ἢ ἡγασίας Laert. x. 27. Cic. 2. de nat. Deor. *At etiam de*
sanctitate & de pietate adversus Deos, libros scripsit.
 περὶ παθῶν δόξα Laert. x. 28.
 Πολυμήδης Laert. x. 28.
 προβλήματα φυσικά. Videtur memorare Laertius & Plutarch. Utrum tan-
 quam distinctum opus, dubito.
 Προγνωστικόν Laert. x. 28.
 πρωτοεπικός Laert. x. 28.
 περὶ ἡγετορικῆς Laert. x. 13. & Schol. Hermogenis, cujus locum produxit
 Meursius in Bibl. Attica.
 Στοιχειώσεων liber XII. Laert. x. 44.
 Συμπόσιον Laert. x. 28. & 119. perstringit Athenæus v. p. 186. 187. Me-
 minit Plutarch. III. 5. sympos. & lib. 1. c. 1.
 περὶ τέλους *de finibus bonorum ac malorum* Cic. Laert. x. 6. 27. 130. Athen-
 VII. p. 280. XII 546. Plutarch, p. 1091. Hesych. Illustr.
 De summo bono Cic. 3. Tusc.
 πρὸς Τιμοκράτην Laert. x. 28.
 Τιμοκράτης γ'. Laert. x. 28. & 23.
 περὶ Φαντασίας Laert. x. 28.
 περὶ φύσεως, λζ'. Laert. x. 27 & 7. & 30. 39. 40. 73. 74. 91. 96. 119. Ga-
 len. in 1. Hippocr. de nat. hum.
 περὶ

περὶ Φυτῶν Laert. X. 27. licet Gassendus pro duobus librorum titulis
 περὶ αἰρέσεων & περὶ Φυτῶν legit junctim περὶ αἰρετῶν καὶ Φευκτῶν.
 ΧαρέδημⓄ ἢ περὶ θεῶν Laert. X. 27.

III. Catalogus * Epicureorum.

Agathobulus. Meminit Plutarchus lib, non svaviter vivi sec. Epicurum p.
 1089.

T. Albutius Cic. 1. nat. Deor. & 5. Tusc.

Alcaeus qui Roma cum aliis Epicureis pulsus est Anno U. C. 581. teste
 Athenæo XII. p. 147. & Eliano IX. 12. Var.

Alexander Epicureus à Plutarcho colloquens inducitur II. 3. sympol.

C. Amasanius sive *Amasinius.* Cic. 1. Acad. & 4. Tusc. Cassius Epist. ad
 Cic. xv. 19.

Amynomachus Philocratis F. Laert. x. 16. 17. Cicero 2. de fin.

Pompilius Andronicus. Sveton. de Grammaticis c. 8.

Antidorus. Vide infra in *Autodoro.*

Apelles cujus meminit Plutarchus f. 1094. de non svaviter vivendo sec.
 Epicurum.

Apollodorus Epicureus, Laert. x. 13. καποτίρανⓄ dictus, quadringento-
 rum amplius voluminum scriptor. id. 25. Ejus librum 1. de vita
 Epicuri laudat Laertius x. 2. Epicuri servus decem ab eo minis
 emptus id. 10.

Aristion, Atheniensis. Appian. Mithridatic. p. 189.

Aristobulus, Chæredemus, & Neocles tres Epicuri fratres quos cum eo
 Philosophatos refert Laertius x. 3. Aristobuli meminit Plutarch.
 pag. 1103.

Artemidorum num Epicureis addat è Senecæ VIII. 13. quæst. nat. dubitat
 Gassendus T. V. p. 190.

Asclepiades Bithynus Medicus. Galen. de Theriaca ad Pison. c. xi. T. 2.
 pag. 462.

Athenæus Epicuri discipulus. Laert. x. 22. ejus in Epicurum Epigramma
 Laert. x. 12.

Au-

* Plerosque horum notaverat Gassendus de vita & moribus Epicuri lib. 1. c. 8. lib. 2. c. 6.
 & lib. 3. c. 5. Leonhardus Cozzandus Brixianus de Magificio antiquor. Philo-
 sophorum libro VI. Genev. 1684. 12.

- Ausonius* Burdegalenſis præter rem ut exiſtimo Epicureis adſcribitur.
- Antidorus* Epicureus. Laert. V. 92. forte leg. Antidorus cujus nomine librum Epicurus inſcripſit. id. x. 28.
- T. Pomponium Atricum* tanquam deditum Epicuro inſectari quidam ſolebant, ut ipſe ait apud Cic. 1. de finibus, certe audivit Zenonem ac Phædrum Epicureos. Vide tamen Joſium p. 212.
- Bafilides* ſucceſſor Dionyſii. Laert. x. 25.
- L. Thorius Balbus* Lanuvinus. Cic. 2. de fin.
- Aufidius Baſſus*. Vide Senecam Epiſt. xxx.
- Boethus* Geometra, Epicureus, à Plutarcho colloquens inducitur in Sympoſiacis. Mentio ejusdem lib. de Pythiæ Orac.
- Calliſtolas*, cujus nomen libro præfixit Epicurus. Laert. x. 28.
- C. Caſſius* Cæſaris interfector de quo Cic. & Plutarch. Caſſii ad Cic. Epiſtolæ quædam adhuc exſtant, ut illa xv. 19.
- Catius* Inſuber Cic. Epiſt. ad famil. xv. 16. & 19. Horat. II. ſat. 4. Quintil. x. 1.
- Celſi* duo Epicurei. Origenes lib. 1. p. 8. δύο ἡ παρειλήφαμεν Κέλσος γεγονέναι Ἰπτικρείας. Τὸν μὲν πρότερον καὶ Νέρωνα, ἔπειτα καὶ Ἀδριανὸν καὶ κατωτέρω. Hic poſterior diu poſt Adrianum clarus (confer Clariff. Dodvvell ad Irenæum p. 32. ſeq. & 500. ſeq.) is ipſe eſt qui contra Judæos & Chriſtianos ſcripſit librum ſub titulo quem ab Antiphonte mutuatus eſt λόγος ἀληθῆς, quemque egregio opere, quod exſtat, confutavit Origenes teſtatus eum in hoc Epicureiſmum diſſimulaſſe pag. 141. 163. 200. Eidem Celſo Lucianus ſuum inſcripſit Pſeudomantem, in quo libros illius καὶ μαγῶν extollit, eosdem denotans quos Origenes I. p. 53. vocat βιβλία πλεονα καὶ μαγείαν, ut obſervatum Guil. Spencero in notis ad Orig. quem ſi placet vide. Ad antiquiorem ut exiſtimo Celſum Epiſtola Metrodori memoratur Galeno de libris propr. T. 4. p. 368.
- L. Ceſſius Pius*, Rhetor de quo multa ap. Senecam in Controverſiar. libris.
- Cheredemus*. Supra in *Ariſtobulo*. Hujus nomine librum proſcripſit Epicurus quo diſputabat de Diis. vide Laert. x. 27.
- Cleon* cujus meminit Epicurus Epiſt. ad Pythoclem. Laert. x. 84.
- Colotes* cujus libri Ptolemæo Regi inſcriptum περιεχόμενα ὅτι καὶ τὰ ἄλλα φιλοσόφων δόγματα καὶ ἔχον, duobus ſcriptis expoſit & confutavit Plutarchus quem vide p. 1107. & 1086. Idem p. 1117. refert Colotem

Kkkkk

cum

cum Epicurum de natura rerum differentem audivisset, ad genus ejus protinus accidisse atque in disciplinam ei se dedisse, quod Epicurus ipse in literas referre non dubitavit, qui hunc Colorem per *ὑποχρωσμον* vocavit *κολωπῶρον* vel *κολωπῶρον*. Addep. 1100.

Damis. Lucian. in Jove Tragædo.

Demarchus. Ambros. x. Epist. 81. ad Vercellensem Eccles. (al. III. 25.) *clamat ergo ille (Epicurus in Epist. ad Menæceum) sicut Demarchus asserit quia non potationes neque comestiones nec filiorum soboles nec feminarum copula nec piscium copia aliorumque hujusmodi qua splendido usui parantur, suavem vitam faciunt, sed sobria disputatio.*

Demetrius Laco Epicureus Protarchi discipulus, Laert. x. 26. Strabo, Sextus Empir.

Democrates Epicuri plagiarium, Plutarch. p. 1100. de non svaiviter vivendo sec. Epicurum.

Demophilus ex Plutarch. Phocione p. 759. quem admodum & Democritus nescio quis junior male Epicureis adscribuntur.

Diocles cujus tertium *Ἰπποδρόμης* laudat Laertius x. 11. allegat. & 12.

Diodorus de quo legendus Seneca c. 19. de vita beata: Hic est qui cum sibi gulam præfecturus esset, exclamavit: *Vixi, & quem dederas cursum fortuna peregi.* Perinde ac si præscindere telam idem esset absolvere.

Diogenem i. *aertium* Epicureis passim accenseri video, adeo ut Sam. Parkerus vir egregius sed in Epicureismo & Atheismo impingendo facilius Laertium appellet virum mediocris judicii, & Epicuræ sectæ immodice addictum. lib. de Deo p. 39. Argumenta tamen quibus permoti hoc faciunt viri docti, ni fallor, non sunt omni exceptione majora, ut infra lib IV. ostendo.

Diogenes è Seleucia Babyloniz, usus gratia Alexandri illius qui Antiochi Epiphanis filius subditivus. Athen V. pag. 211. ubi plura de eo ejusque in Lysidum fœminam amoribus & quod ab Antiocho Antiochi successore sit ob linguæ petulantiam interfectus.

Diogenes Tarlensis *ὁ τῶς ὑπὸ λέκτραις σχολῆς συγγραψάς.* Laert. X. 26. dogmatum etiam moralium Epitomen scripsit. id. forte Demetrii Laconis discipulus, ex suspitione Gassendi II. 6. de vita Epicuri.

Dionysius Polystrati successor. Laert. X. 25. Ipse successit Basilides.

Dositheus ad quem scripsit Epicurus. Plutarch. f. 1101. de vita insvaivi sec. Epicur.

Epi-

Epicurus Metrodori F. Laert. X. 19. alter Leontis & Themistæ F. id. 26. ubi & alii duo Epicuri Magnesium & alter pugil memorantur.

Eucratides Pisidami F. Rhodius Vet. Inscriptio apud Gruterum, Fulv Ursinum p. 72. elog. & Meursium in Rhodo c. 9. Gassendum II. 6. de vita Epicuri.

Eurydicus ad quem Epicuri Epistolam memorat Laert. X. 13.

Gabinus de quo Gassendus III. 5. de vita Epicuri accipit hæc Ciceronis pro P. Sextio c. 10. quæ de Pisone videntur intelligenda: *Laudat homo doctus Philosophos nescio quos &c.*

M. Fabius Gallus ad quem Cicero VII. 26. ad famil.

Hegesianax cujus nomini librum *ἡγεσιανᾶς ἐπὶ ἐπιότῃ* inscripsit Epicurus Laert. X. 27. mortem luxit in Epistolis apud Plutarch. f. 1101. 2. adversus Colot.

Hermachus Agemarchi filius Mytilenæus Epicuri successor cum eodem *συγκαταγερῆσθαι ἐν φιλοσοφίᾳ*. Laert. X. 10. & 15. ubi & Epistolæ ejus memorantur. Præter domum in Epicuri testamento & libros omnes, (id. 21.) Hortus ei assignatus Athenis, ut in eo ipse cum suis & post eum alii *διαδόχοι* Philosophiæ operam darent id. 17. Vide & 24. seq. ubi hæc ipsius scripta quæ vocat pulcherrima referuntur: *Ἐπιστολικά, περὶ ἑμπεδοκλέους κβ', περὶ τῶν μαθημάτων. πρὸς Πλάτωνα, πρὸς Ἀριστοτέλην*. Successor ejus fuit *Polystratus*.

Hermocles. Theodor. Prodrömus in Amarantho.

Hermodorus. Lucian. Icaromenippo.

Hermion. Lucian. Convivio seu Lapithis.

Herodotus inter primos qui obscura adhuc Epicuri dogmata ipso superstitè illustrarunt. Laert. X. 5.

Q. *Horatius Flaccus* Romanæ Lyræ princeps de seipso ita lib. 1. Epist. IV. ad Albium Tibullum:

*Me pingvem & nitidum bene curata cute vises
Cum ridere voles Epicuri de grege porcum.*

Idomeneus Lampfacenus ad quem scripsit Epicurus Laert. x. 21. Plutarch. p. 1127. contra Colotem. Ejus assentator Epicurus dicitur apud Athenæum VII. p. 279. adde Laert. x. 5. 25. & 23. ubi uxor ejus traditur Batis Epicuri soror.

Leo sive *Leonteus* Lampfacenus Themistæ maritus Laert. x. 5. & 25. pa'er filii

Kk kkk 2

līi cui & ipsi Epicuro nomen. id. 26. ἐς τὴν ἄκρον Ἐπικύρου μαθητῶν
Plutarch. contra Colotem p. 1108.

*Hippoclidēs & Polystratus Philosophi, eodem die nati, ejusdem praeceptoris
Epicuri sectam secuti, patrimonii etiam possidendi alendaque Scholae commu-
nitione conjuncti, eodemque momento temporis ultima senectute extincti* Valer.
Max lib. 1. c. 8.

*Idomeneus Lampfacenus ad quem scripsit Epicurus. Seneca Epist. 11. quis
Idomeneae nosset, nisi Epicurus illum suis literis incidisset?*

Lepidus Amastrianus. Lucian in Pseudomante. T. 1. p. 763.

*Lucianus τὸ Ἐπικύρου αἰρέσεως fuisse notatur à Græco scholiaste ad Pseudo-
mantem & ipse se talem passim prodit Samosatensis.*

*Lucilius ad quem Seneca Epistolas scripsit, sæpius eas ideo quod ad Epicu-
reum scriberet Epicuri vocibus obsignans.*

*T. Lucretius Carus, qui eleganti ac sublimi simplicitate dogmata Epicuri
primus explicuit latino carmine quod exstat & post alios illustra-
tum est egregie ab infelici Thoma Creech, quin in hoc non dissimilis fuit Lucretio, Diodoro & aliis hujus sectæ non paucis, quod
sibi manus intulit.*

Lycon. infra in Mus.

*Lycophron ad quem scripsit Leonteus teste Plutarcho nescio an Epicureis
accenseri debeat.*

*Lyfias Tarfensis Athen. V. p. 214. apud quem obiit Hermachus. Laert. x.
fuit & Lyfiades Phædri Epicurei filius.*

*M. Valerius Martialis Epicureis accensetur à Boxhornio in Pluii jun. vita,
cui assentitur Cozzandus & fidem faciunt multa Epigrammatum
ejus loca.*

Memmius cui Lucretius libros suos dedicavit.

*Metrodorus Lampfacenus Epicuri discipulus Laert. x. 22. seq. & alter pro-
pe Epicurus ut ait Cicero. Meminit præter Strabonem & alios
etiam Athen. VII. p. 279. seq. Epicuro prior obiit vide Laert. X.
18. 23. & Gassendum de vita Epicuri lib. 1. cap. 8.*

*Laudat Metrodorum ἐν τῷ περὶ Φιλοσοφίας, Plutarchus p. 1127. seq. con-
tra Colotem. ἐν τοῖς πρὸς τὰς σοφιστάς (libros novem Laert.) Plutar-
chus p. 1091. quod non sicciter possit vivi secundum Epicurum. ἐν
τοῖς περὶ ποιητῶν. id. p. 1094.*

*Πρὸς Τίμαρχον. id. contra Colot. ἐν τῷ περὶ ἑμείζονα ἑναι τὴν παρ' ἡμᾶς αἰτίαν
πρὸς*

πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ ἐκ τῶν πραγμάτων. Clemens Alex. 2. Strom.

p. 417.

Alia ejus scripta apud Laert. x. 24.

Περὶ αἰσθησέων.

πρὸς Δημόκριτον.

πρὸς τὰς Διαλεκτικὰς

πρὸς τῆς Ἐπικύρου ἀρρώστιας.

πρὸς εὐθυμίας.

πρὸς τὰς ἰατρὰς.

πρὸς μεγαλοψυχίας.

πρὸς τῆς μεταβολῆς

πρὸς πλάττειν

πρὸς τῆς ὅτι σοφίαν πορείας.

πρὸς Τιμοκράτην.

Metrodorus Stratonicensis ab Epicuro ad Carneadem se contulit. Laert.

X. 9. πάλχα βαρυνθεὶς ταῖς ἀνυπερβλήτοις αἰσθησέων ἢ χρηστέων· forte quod innumeris beneficiis ab eo (Carneade) cumulatus esset. Ut Laertii locum explicat Monnojus apud Clariss. Bælium in Lexico T. 2. p. 1130. edit. secundæ. De aliis Metrodoris Jonsius lib. 1. c. 20.

Mithras Syrus cui auxilio occurrit Metrodorus. Vide Plutarch. p. 1126. contra Colotem & p. 1097. Ad hunc Epicurus πρὸς νότον δόξας scripsit. Laert. x. 28.

Mus Epicuri servus, cum eo philosophatus. Laert. x. 3. 10. Gell. lib. 1. c. 12. Macrobi. 1. Sat. c. 11. testamento ejus dimissus liber cum Nicia & Lycone. id. 2.

Neocles Epicuri frater, Meminit Plutarchus non svaiviter vivi sec. Epicurum p. 1089. & 1097. 1100. Vide supra in Aristobulo. Scripsit de secta sua (i.e. Epicurea) teste Suida. Vide Gassendum de vita Epicuri lib. 1. c. 8. ubi observat hujus quoque Neoclis esse illud λάτρε βιάσας quod singulari libro impugnat Plutarchus.

Nicanor. Laert. x. 20.

Nicias. Supra in Mus.

Aurelius Opilius Sveton. de Grammaticis c. 6.

C. Sergius Orata. infra in Postumius. Cic. 3. Offic. Plin. IX. 54. Hist. Valerius Max. IX. 1. Macrobi. III. Sat.

Orion. Laert. x. 25.

Pansa de quo Cic. in Epistolis & Cassius xv. 19.

Kkkkk 3

L. Pa-

L. Papirius Petus de quo idem Cic.

Patron Epicureus Ciceronis æqualis qui eum Memmio commendat XIII.
1. ad famil.

T. Petronius Arbiter, de quo dixi in Bibl. latina.

Phædrus Atheniensis à Cicerone & Attico frequentatus. Mentio ejus
XIII. 1. ad famil. & in quinta Philippica, & in libris de natu-
ra Deor. ac de finibus.

Philiscus Ælian. IX. 12. Var.

Philodemus Gadarensis (Strabo XVI. pag. 759.) Epicureus Ciceronis
ætate nobilissimus (Asconius ad Orat. in Pisonem cap. 28.)
cujus poemata elegantia & arguta sed lasciva olim fereban-
tur, è quibus supersunt hodie Epigrammata quædam Græca
in Anthologia. Aliud edidit Heinſius de Satira Horat. pag. 136.
emendavit Sam. Petitus lib. 1. Obs. c. 9. Ejus librum decimum τῶν
τῶν φιλοσόφων σωπείρας allegat Laertius x. 3. Meminit hujus Phi-
lodemi idem 24. & Horatius 1. Satir. 2. v. 121. ubi vide Vet. com-
mentatorem & Menag. p. 446. ad Laert. Alius Philodemus live
Philodamus Opuntius de quo Cic. in Verrinis.

Philomarus (in quibusd. edit. *Philuminaris*) Epicuri sectator in Epi-
tomis laudatur ab Ambrosio lib. x. Epist. 82. ad Vercellensem Ec-
clesiam (al. III. 25.) sed Philodemi nomen reponendum monet
Menagius ad Laertii X. 3.

L. Pisonem, barbarum *Epicurum* vocat Cicero Orat. in Pison. c. 9. & c. 16.
Confer nunc *Epicure* noster ex hâra produçte, non ex schola &c. Iterum
c. 38. d uos Epicureos vocat T. Albutium & L. Pilonem.

Plato Sardinianus. Cic. 1. ad Q. fratrem Epist. 2.

Pollus Felix Surrentinus. Statius II. 2. silvar. v. 113.

Polyanus Athenodori F. Lampſacenus. Laert. x. 24. quem secum in Con-
vivio disputantem induxit Epicurus teste Plutarcho contra Colo-
tem p. 1109. Meminit ejusdem pag. 1098. Obiit ante Epicurum.
Vide Laert. x. 18. magnus Mathematicus Ciceroni 4. Acad. quæst.

Polymedes sub cujus nomine librum scripsit Epicurus. Laert. x. 28.

Postumius quem Epicureis aliis jungit Cicero 2. de fin. c. 22. quid affer-
tur *Thorius*, *Postumius*, *cur Chius*, *cur omnium Magister Orata non jucundis-
sime vixerit?*

Polystratus Hermachi successor. Laert. x. 25. Ipsi successit Dionysius. De
hoc Polystrato lupra in Hippoclide.

Pro-

- Protarchus* Laert. X. 26. *Bargyleites* quem *Basilidi* successisse suspicatur Gassendus lib. 2. de vita Epicuri c. 6. Meminit Strabo, XIV. p. 658.
- Sex. Aurelius Propertius* sit ne Epicureis accensendus, minime constat è III. 20. 26. ubi elegantissimus Broukhufius legit : *aut hortis, dux Epicure, tuis* : pro quo alii : *docte Epicure*.
- Ptolemai Alexandrini* duo, unus *Melas* alter *Leucus* cognomento. Laert. X. 25.
- Pudentianus*. Galen. T. IV. p. 368.
- Pyrrhon* ad quem scripsit Epicurus. Plutarch. p. 1107.
- Pythocles* cujus meminit Plutarchus p. 1124. contra Colotem, & p. 1094. quod non liceat svav. vivere sec. Epicurum, Laert. x. 5. & 6. Epicuri ad eum Epistolas commemorat.
- Sandes Lampfacenus*. Laert. x. 22.
- L. Saufejus* qui cum Attico Philosophiæ studio ductus per plures annos habitavit teste Nepote.
- Siron* Serv. ad Eclog. 6. Ciceroni in Epistolis & 2. de fin. Syron vel Scyron.
- Statilius* de quo Plutarch. in Catone minore & Bruto. Dubirat Gassendus II. 6. de vita Epicuri idem ne sit cum Statilio Facco cujus Epigrammata Græca leguntur in Anthologia.
- Timocrates* ad quem scribit Metrodorus apud eundem Plutarch. p. 1125. Metrodori scilicet frater. id. pag. 1098. 1126. Laert. X. 6. Inter primos qui obscura adhuc Epicuri dogmata illustrarunt. id. 4. Epicuri heres. id. 16. seq. Cic. 2. de fin.
- Timarchus* ad quem scripsit Metrodorus apud Plutarchum contra Colotem p. 1117.
- L. Manlius Torquatus* quem Cicero colloqvutorem inducit libris de finibus.
- Cajus Matrinus Valens*. Vet. Inscript. apud Sponium p. 128. Misc.
- L. Varus* Cæsaris amicus de quo è Quintiliano Gassendus II. 6.
- Quintilius Varus* qui docente Sirones sectam Epicuream didicit teste Serv. in Eclog. 6. Necem ejus luget Horatius I. Od. 24.
- C. Vellejus Senator* cui Cicero collocutoris partes tribuit in libris de natura Deorum.
- Verrius Patti* & Attici familiaris. Cic.
- P. Virgilius* Poetarum latinorū princeps, qui in Epicuri hortulo Philosophiæ edoctum se innuit sub initium poematis cui titulus Ciris. Cum Varo

- Varo edoctum à Sirone notat Servius ad Eclog. VI. atque Virgilius ipse in Epigramm. *Magni petentes docta dista Scironis.*
- Xenoclem* Plutarchi fratrem fuisse Epicureum suspicor è lib. 2. sympos. quæst. 2.
- Zeno* Sidonius, *καὶ νοῦσαι καὶ ἐρμηνεύσαι σοφίης.* Laert. VII. 35. Apollodori auditor, *πλὺνταφθαιήρ.* id. x. 25.
- Zeno* Epicureus à Cicerone & Attico frequentatus, quem principem Epicureorum (suæ scil. ætatis) vocat Tullius 1. de nat. Deor. confer V. 11. Attic. Diversus hic & junior mihi videtur Zenone superiore qui Apollodorum audivit, Epicuro non multo juniorem: licet eodem facit doctiss. Jonsius, ubi quindecim Zenones recenset lib. 2. cap. 1.
- Zenobius* contra quem scripsit Alex. Aphrodiseus teste Simplicio in III. Phys. comm. 49
- Zopyrus* Medicus *ἐν μάλα τοῖς Ἑπικύρῃ λόγοις ἐνομιληκῶς,* Plutarchi æqualis III. 6. sympos.

* * *

Batis Epicuri soror, uxor Idomenei. Laert. x. 23.

Leontium ab Epicuro & Metrodoro amata Laert. x. 4. 5. 6. 23. perinde ut *Marmarium*, *Hedia* *Erotium* & *Nicidium*. (Plutarcho p. 1097. de non svaviter vivendo *Νικήδιον* ubi & *Βοϊδίον* nominat) id 7. Contra Theophrastum scripsit Leontium sermone scito & Attico. Cic. 1. de nat. Deor. & Plin. hist. nat. præf. Confer Menagium in mulierum Philosopharum historia & ad Laert. p. 446. seq. Leontium hanc Metrodori legitimam uxorem fuisse & falsa quæ de illa tanquam metrice feruntur, contendit Gassendus in Epist. T. VI. Opp. p. 128. Filiam ejus *Danaen* Sophronis præfecti Ephesi amasiam memorat Athenæus.

Phadriam Epicuri serva, manumissa ejus testamento. Laert. x. 21.

Philanis Samia, in quam Dioscoridis Epigramma qua famam de infanali-bidine propellere ab ipsa conatur, edidit Illustris Spanhemius de usu numismatum diss. ix. p. 764. Confer etiam Clariss. Fleetwoodi inscriptionum antiquarum syllogem pag. 338. seq. qui postremos binos versus ita interpretatur: *At illius quidem nomen exspect sive abolebit (ἀναπείσσει) tempus, mea autem οὐκ ἔσται, postquam famamini-*

Themista Zoili filia Leontei Lampfaceni uxor. Laert. X. §. Cicero in Pison.
c. 26. Clemens Alex. Lactant. &c.

Tbophila Martial, VII, 68.

IV. De Philosophis Cyrenaicis qui & ἡδονικοί.

Epicureis merito à me subjunguntur CYRENAICI, ἐκ μὲν αὖ
αἰνοχῶντος Ἐπικύρου πεπωκότες, ex eodem cum Epicuro poti poculo, ut loquitur Plu-
tarchus p. 1089. de non svav. vivendo sec. Epicurum. Passim quoque
cum Epicureis videas conjugi, quia & ipsi in voluptate ajebant summum
boni consistere. Hieron. in Ecclesiastæ IX. *Et hæc inquit, aliquis loqua-*
tur Epicurus & Aristippus, & Cyrenæici, & ceteræ pecudes Philosophorum. Auctor
hujus sectæ Epicuro antiquior & ad asotiam projector fuit *Aristippus* So-
cratis discipulus, de quo vide si placet Suidam & Eusebium XIV. præparat.
p. 763. seq. ac quæ dixi lib. 2. c. 23. §. 33. Aristippo successit Arete filia,
Huic filius *μητροδιδαντ* & *Aristippus*.

Ex Cyrenaica secta deinceps prodire *Theodorii*, à *Theodoro*
Atheo qui *Aristippi μητροδιδαντ* discipulus fuit. Laert. II. 85. 86.

Habuit præterea & alios discipulos major *Aristippus*, ut *Synal-*
lum * (nisi pro *Συνάλλου* cum Menagio, ut sane videtur, legendum *συν-*
άλλου) cujus meminit Eusebius XIV. præparat. p. 764. & *Antipatrum* Cy-
renæum Laert. II. 86. quem oculis captum fuisse Cicero scribit. 1. Tusc.
tum *Æthiopem* ex Ptolemaide, Laert. ibid. *Aristotelem* quoque Cyrenai-
cum qui de poetica scripserit refert Laert. V. 35.

Antipatri discipulus fuit *Epitimes* Cyrenæus, *Epitimes* *Pa-*
rabates, *Parabata* *Hegesias* Pisithanatus, à quo *Hegesias* teste Laertio II. 85.
dicti, & *Anniceris* à quo *Annicerii*, ut eidem Laertio traditum. Confer
quæ de *Anniceri* Laertius III. 19. & *Ælianus* II. 27. Var. ac de universa
Cyrenaicorum schola præclarus Vossius libro de Philosophorum sectis
cap. IX.

Mnesistratius cum Cyrenaicis & Epicureis conspirare notavit è
Posidonio Athenæus VII. p. 279.

V. De Pyrrhone & Scepticis.

Pyrrho Eleus *Anaxarchi* discipulus Epicurum ætate paulo ante-

sophiæ operatus præceptore Dryfone Stilponis F. sive ut Jonfius p. 191. malit Bryfone. Laert. IX. 61. seq. Variadeinde itinera adiit sapientiæ causa, relictis vero præceptoris & quorumcunque Dogmaticorum placitis nihil prorsus certo sciri posse, in utramque partem de omnibus disputando contendit, neque tamen hoc docuit tanquam plane certissimum, neque in vita communi Scepticum se gessit, ut è variis Laertii Sex-tique locis constat. Nihil scriptum reliquit, teste rursus Laertio IX. 102. & Aristocle apud Eusebium XIV. præparat. p. 758. & 763. ubi emendandus eruditus interpres, nam verba *χρησάν μὲν ἔργῳ ἐπὶ εὐρεῖν ἔρετηραίψαι*, non significant Pyrrhonem in Democriti libris nihil boni reperisse, sed ipsum lectis Democriti libris per se nihil neque invenisse neque scripsisse præclari.

E vita decessit propemodum nonagenarius Laert. IX. 62. quo anno vel qua Olympiade non reperi annotatum. Discipuli ejus fuere Timon, Hecataus, Eurylochos, Nausiphanes alique. Vitam Pyrrhonis Timonisque scripserat Antigonus Carystius (in opere quo & aliorum Philosophorum vitas fuit persecutus) teste Aristocle apud Eusebium XIV. p. 762. seq. Sectatores ejus non modo Pyrrhonii sed etiam à Philosophandi ratione dicti *Aporetici*, *Sceptici*, *Ephesici* ac *Zetetici*. Laert. IX. 69. 70. Cui adde si placer Jonfium p. 235. Alios vero Philosophos veluti certa tantum & explorata dogmata venditantes quæ Scepticis videbantur incertissima, appellabant communi nomine *Dogmaticos*, quos deinde iterum singulari nomine discriminabant ut apud Sextum lib. 1. Pyrrhon. Hypotypof. p. 14. *καὶ τὰς μάλιστα ἡμῖν ἀντιδοξήσαντας καὶ δογματικὰς δὲ τὸ ἴσθαι*. Sed post Pyrrhonem age Scepticos quosdam ordine litterarum in medium adducamus. Sunt igitur qui calamo meo sese ob-
tulere, hi:

Ænesidemus Gnosius Heraclidis Sceptici auditor Laert. IX. 116. non ita diu ante Aristoclem floruit, ut constat ex Eusebii præparat pag. 763. itaque Pyrrhonis *συνήγης* dicitur apud Laert. IX. 102. non quod Pyrrhonem ipsum audierit, sed ejus dogmata fuerit sectatus. Alexandriæ docuisse ex eodem Eusebio constat. Hinc aliis dicitur *Ænesidemus* Alexandrinus.

Ejus *Πυρρωναίων λόγων* librum primum laudat Laertius IX. 106. quantum Sextus 7. contra Math. p. 258. Ex hoc opere quod in VII. libros digestum fuisse idem Laertius IX. 116. docet, forte novem do-

modorum *ὑποτύπων* quibus incerta esse, omnia disputabat, refert Aristocles apud Eusebium XIV. præparat. pag. 760. Vide & Laert. IX. 87. & quæ de iisdem modis Sextus Empiricus lib. I. Pyrrhon. Hypotypos. Favorini Arelatenlis Academici libros X. *πυρρωνείων τροπῶν* laudat Gellius XI. 5. confer Philostratum I. de Sophist. p. 495. seq. Ænesidemi *σοιχειώσεις*. Euseb. [pag. 761. *ὑποτυπῶσιν εἰς τὰ Πυρρωνεία*. Laert. IX. 78. librum *κτ' σοφίαν* (an *σφιδας*) & alium *περὶ ζητήσεως*. id IX. 106.

E Scepticismo non modo *ἀφασίας* & *ἀπαράξιν* ut Timon, sed plane *ἡδονῶν* consequi aiebat, ut est apud eundem Eusebium p. 758.

Antiochus Laodiceus. Laert. IX. 106. *δοτὸ λύκx*, Zeuxidis discipulus. id. 116.

Apellas ἐν Ἀρχέπρωα allegatur à Laertio IX. 106.

Ascanius Abderites. Laert. IX. 61.

Dioscorides Cyprius, Timonis discipulus. id. 115.

Eubulus Alexandrinus Euphranoris discipulus. Laert. IX. 116.

Euphranor Seleucius Timonis discipulus. Laert. IX. 115.

Eurylochus Pyrrhonis discipulus. Laert. IX. 68. idem forte quem supra retuli in Epicureis.

De *Favorino* & aliis Academicis, qui ad Scepticos accedebant, dixi supra cap. III.

Hecateus Abderites Laert. IX. 69. Pyrrhonis discipulus.

Heraclides Ptolemæi Cyrenæi auditor. Laert. IX. 116.

Herodotus Ariei F. præceptor Sexti Empirici, Menodoti auditor. id.

Menodotus Nicomediensis, Antiochi Laodiceus auditor. id. 116.

Mnaseas. Euseb. XIV. præparat. p. 731.

Nausiphanes quem ferunt auditum ab Epicuro. Vide quæ supra hoc ipso capite §. 1.

Nicolorchus Rhodius Timonis discipulus. Laert. IX. 115.

Numenius Pyrrhonis auditor. Laert. IX. 114. diversus à Numenio Apameensi, ut notat Jonsius III. 10.

Philo Atheniensis. Laert. IX. 67. & 69.

Philomelus cujus meminit Eusebius XIV. præp. p. 731.

Praxylus Troadensis, Timonis discipulus. Laert. IX. 115.

Ptolemaeus Cyreneus qui Timonis hæresin restauravit, auditor Eubuli. Laert. IX. 115 & 116.

Pytho ad quem scripsit Timon.

Sarpedon Ptolemæi Cyrenæi auditor. Laert. IX. 116.

Saturnius ἡ κυθλωῆς Empiricus, Sexti auditor. Laert. IX. 116.

Sextus Empiricus cujus scripta exstant. De eo dixi infra libro IV.

Theodas (Θεάδας) Laodiceus. Antiochi discip. Laert. ibid.

Theodosius σκεπτικῶν κεφαλαίων scriptor. Laert. IX. 70. De hoc Theodosio dixi capite quinto præsentis libri §. 16.

Timon Phliasius, discipulus Pyrrhonis, cum antea in theatris saltatorem egisset, animum appulit ad Philosophiam & Stilponem primum deinde Pyrrhonem audivit clarus sub Antigono Rege Macedoniae & Ptolemæo Philadelpho. Summam ejus Philosophiæ breviter exponit Aristocles apud Eusebium XIV. præparat. p. 758.

Timonis πύθων. Euseb. p. 761. Laert. IX. 76. & 105. πρὸς πύθωνα. id. IX. 67.

Σίλλοι libris tribus quibus Philosophos Dogmaticos præcipue derisit, et si κτ' πάντων ἀνθρώπων βλασφημίαι dicuntur Aristocli apud Eusebium p. 761. adde p. 763. atque ad Laert. IX. 111. & Jonsum II. 3. p. 128. seq. Fragmenta habes in H. Stephani Poësi Philos. atque inde in Horatio Dan. Heinsii Lugd. Bat. 1612. 8. Apollonidis Nicæni ὑπομνήματα in Timonis σίλλας Tiberio Cæsari inscripta memorat Laertius IX. 109. Confer Jonsum p. 222. seq. Sotionem περὶ Τιμωνος σίλλων Athen. VIII. p. 336.

Ἰνδαλμοί. Laert. IX. 65. & 105. male apud Sexum p. 442. contra Math. ἐν τοῖσι δῆμοις pro Ἰνδαλμοῖς, ut jam viris doctis observatum.

Tragœdiæ LX & Dramata Satyrica &c Comica XXX. Laert. IX. 110. ubi præterea ejusdem ἐπηὶ ὁ κιναιδῆς, h. e. Heroica & cinædica carmina commemorat. Quæ porro prosa scripserit, mox ex Antigono Carystio qui ejus vitam composuit, ait accessisse ad ἐπῶν (forte πυχῶν scripserat Laertius) millia viginti. Ex his fuere ni fallor:

Ἀρεσίλαος ἢ περὶ δειπνῶν. Laert. IX. 115.

Περὶ αἰσθησῶν. Laert. IX. 105.

Xanthus Timonis filius ac successor. Laert. IX. 109.

Zeuxippus Aenesidemi discipulus & civis h. e. patria Gnosius. Laert. IX. 116.

Zeuxis Aenesidemi discipulus & ipse, Laert. IX. 106. ubi allegatur ejus liber περὶ διητῶν λόγων. Auditor itidem Zeuxippi, cognomento γωνιόπυς. id. 116.

De recentioribus quibusdam Scepticis infra in Sexto Empirico dixi lib. IV.

VI. De Megaricis qui & Dialectici postea, atque Eristici dicti.

Euclides Megareus, (diversus à Geometra cum quo passim confunditur ut

à præstantiss. Sponio pag. 141. Misc.) discipulus Socratis, conditor Megaricorum disciplinæ, quam nobilem nec multum à Platone dis-
sensisse tradidit Cicero 2. Tusc. Euclides *id esse summum bonum dixit quod simile sit & idem semper*, ut notat Lactantius III. 12. ex Cic. 4. Acad. quæst. Parmenidis scriptis cum primis delectatus est teste Laertio II. 106. Xenophanis etiam ac Zenonis Eleatæ sectator. Cic. 2. Tusc. Qui & ipse Zeno à quibusdam auctor Eristicæ disciplinæ dicitur, τῆ ἐριστικῆς ἀρχηγός, ut ex auctore Historiæ Philosophicæ quæ inter Galeni scripta legitur jam notarunt viri docti. Vide Vossium de sectis cap. xi. Scripserat hic Euclides dialogos sex, quorum hi tituli apud Laertium II. 108. exstant: Λαμπρίας, Ἀισχίνης, Φοῖνιξ, Κεῖτων, Ἀλκιβιάδης, Ἑρωπικός. Reliquorum dialecticorum nomina hæc sunt:

Alcinus Rhetor eximius, Stilponis auditor. Laert. II. 114.

Alexinus, Eliensis, discipulus Eubulidis, propter natum ad contentiones ingenium dictus ἐλεγκτικὸς *Olympicam* sectam instituere cum vellet in Olympia, à discipulis desertus periit. Scripsit adversus Zenonem Citicium, cujus professus adversarius fuit, & contra Ephorum Historicum Laert. II. 109. seq. Adversus Alexinum scripsit Aristot. Chius id. VII. 163.

Antipater. Cicero Lucullo, Stoicum innuens qui & ipsi pleriq; Dialectici.

Apollonius Cronus Eubulidis auditor de quo supra c. XXI. p. 530.

Archidemus, Cicero Lucullo, Stoicum innuens de quo supra c. XV.

Aristides Laert. II. 113.

Aristoteles dialecticus. Plutarch. Arato p. 1028. Laert. II. 113. Hunc respici in dialogo Stilponis cui titulus Aristoteles, Jonsio visum.

Artemidorus cujus librum adversus Chrysippum allegat Laert. IX in Protagora 53.

Clitomachus Thurius. Laert. II. 112. Clitomachus eidem lib. 1. sect. 19.

Clitarchus Aristotelis primum Cyrenaici, tum Stilponis discipulus. Laert. II. 113.

Crates Stilponis auditor. Laert. II. 114. & 117. ubi videtur à Cynico distingui.

Diadorus Cronus Apollonii discipulus, de quo dixi supra c. xxx. p. 776.

Dionysius Bithynus. Strabo XII. p. 566. quem Theodorus Atheus audivit. Laert. II. 98.

Dipbilus Bosporianus, Euphanti & Stilponis auditor. Laert. II. 113.

Eubulides Mileſius diſcipulus Euclidis, præceptor Alexini & Rhetoris Demoſthenis, ὕβρις in Ariſtotelem alioſque. Vide Joſium p. 350. Captioſa ejus argumenta notant viri docti ad Laert. II. 108. VII. 187.

Euphantus Olynthius, Eubulidis diſcipulus, ſcripſerat librum inſignem de regno ad Antigoni Regem quem inſtituit, tum tragœdias & temporis ſui Hiſtoriam. Laert. II. 110.

Heraclides Bargyleites, qui contra Epicurum ſcripſit. Laert. V. 64. Idem ut videtur Heraclides contra quem ſcripſit Chryſippus VII. 198.

Ichthyas Metallus F. Euclidis diſcipulus, ad quem Diogenes Cynicus dialogum ſcripſit Laert. II. 112. præceptor Thraſymachi Corinthii id. 113.

Metrodorus ὁ Θεωρηματικός Theophrasti primum tum Stilponis auditor. Laert. II. 113.

Myrmex Exaneti F. diſcipulus ex adverſario Stilponis. Laert. II. 113. & Heſychius illuſtr. in Στίλπων, licet Steph. in Ἐνετοῖ male legit ἐξ ἐνετοῖ, pro ἐξ αὐτοῦ ut Iſ. Caſaubono obſervatum.

Panthœdus Lyconis Peripatetici præceptor. Laert. V. 68. contra quem ſcripſit Chryſippus. VII. 193.

Paficles Euclidis diſcipulus Cratetis Cynici frater. Laert. VI. 98.

Philippus Megaricus. Laert. II. 113.

Philo Diodori Croni diſcipulus. Laert. VII. 6. Hunc Joſius p. 119. eundem putat cum Philone Athenienſi, de quo paulo ante in Scepticis. Philonis Dialectici Menexenum allegat Clemens Alex. IV. Strom. p. 523. Eadem referens Hieronymus 1, contra Jovinian. Philonem Carneadis Magiſtrum appellat.

Philonicus Dionyſ. Halic. In vita Iſocratis T. 2. p. 99.

Phraſidemus è Peripatetico Stilponis auditor. Laert. II. 114.

Simmius Syracuſanus, Ariſtotelis primum Cyrenaici, tum Stilponis auditor Laert. II. 113. & 114.

Stilpo Megarenſis, de quo dixi lib. 2. cap. 23. §. 43. in addendis. Fuit æqualis Theodori Athei ſub Demetrio Poliorcete Antigoni filio & Ptolemæo Sotere, qui ambo patriam ipſius cum cepiſſent Stilponi propter ſapientiam pepercerunt.

Thraſymachus Corinthius, Ichthyæ diſcipulus. Laert. II. 113.

Timagoras Gelous, Theophrasti primum tum Stilponis auditor id.

Zeno Phœnicus Stilponis diſcipulus. Laert. II. 114. Sed & a Zenone Citi-

tico

tio auditum Stilponem notat id. 120. quo minus mirum, quod inter Stoicos multi fuere qui Dialecticis sive Eristicis tricotarum & subtilium disputationum studio neutiquam cederent. Ita Chrysippus *Ἀντίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς*. Laert. VII. 120. & Stoicorum scitum, *Διαλεκτικὸν μόνον εἶναι τὸ σφόν*, id. 83. confer doctissimi Menagii notas p. 122. & 296.

versus Dialecticos libros III. scripserat Aristoteli Chius Stoicus. Laert. *ἐκτικὰ* fuere filiarum quinque Diodori Croni, *Argea*, *Artemisia*, *Menexena*, *Pantaclea* & *Theognis*, ut à Philone Dialectico refert Clemens IV. Strom. p. 523. His addenda *Nicarete* Megarica Stilponis amasia & focrus Simmiae Syracusani Laert. II. 114. Athenæus XIII. pag. 596. *Νικαρέτη ἡ Μεγαρίτις σὺν ἀγνῆνῃς καὶ ἑταίρῃς, ἀλλὰ καὶ γονέων καὶ καὶ παιδῶν ἐπέγραψεν*, ἢ *ἡκουότο ὅτι Στῆλπωνα καὶ Φίλοσσοφον*.

VII. Superfunt aliae sectae quaedam in veterum libris memoratas paucis perstringere juvat. Nam de *Eleaticis* quidem praecipuis Zenide, Zenone Eleate &c. qui etiam *ἐλεγκτικοί* videntur esse aperti (vide Menag. ad Laert. lib. I. 17.) dictum est supra libro II. cap. II. ubi quoque de *Socraticis* & plerisque ante Socratem Philosophis ceteris. De Phædone item Eleo, à quo *Eliaeorum* secta, & de Menco Eretrio, Plistani qui Phædonem audivit & Stilponis discipulo, à quo *Plati*. De *Pythagoricis* lib. II. cap. XIII. De *Academicis* hoc ipso libro. de *Peripateticis* cap. XI. de *Cynicis* c. XIII. de *Stoicis* c. XV. Praeterea *ἐυδαιμονικῶν* mentionem Laertius facit in prooemio sect. I. quos ait *διαφύλασσε* ita appellatos. Mihi autem verba *ἀπὸ διαφύλασσεων* videntur exanda, ab *insensu*, ut *ἐυδαιμονικός* Philosophus sit cujus tota Philosophia se ferebat disciplinam de felicitate comparanda. Solum vero *Ἀναξαρχο* voluptuosum illum Alexandri adulatorum in veterum scriptis *ἐυδαιμονικῶν* nomine venire memini, apud Athenæum VI. p. 250. & XII. 48. atque ex Athenæo apud Eustathium ad Iliad. χ'. pag. 1273. edit. n. Sic *Ελισβίτι* Philosophi dicebantur teste Plutarcho IV. 4. sympos. nihil magis commendabant atque plenis laudibus efferebant quam hanc enim nisi vitam suavitatem suam perfunderet, illam proles aiebant tolerabilem fore. Sic Pythagoræorum nonnullos vocabant *σεβαστάς*, qui circa θεωρίας rerum divinarum & τῶν σεβαστῶν erat occupati, ut re-scriptor vitae Pythagoræ apud Photium Codice CCXLIX. Ceteri

tor & Celsus Epicureus etiam libros ediderunt) mentio exstat apud eundem Laertium lib. 1. sect. 16. De Celtarum Druidibus, Bardis, Eubagibus & Σαρμαθίοις, Indorum Brachmanibus ac Gymnosophistis, Persarum Magis, de Chaldeis denique & Aegyptiorum sapientibus, differere non est hujus loci, & multis hic Hylas jam dictus: pauca illa intelligo quæ de his ex veterum relatione scimus, nam pleraque de illorum dogmatis totaq; disciplinæ ratione nos etiamnum fugere haud diffiteor.

VIII. Concludet hoc caput atque adeo totum præsentem librum tertium, brevis sectæ ECLECTICÆ commemoratio, quæ à Potamone Alexandrino initium cepisse traditur. Non repetam in præsentibus quæ de ea monuere viri docti ad Laert. lib. 1. sect. 21. & Vossius libro de sectis cap. ult. Tantum notabo quod res ipsa est antiquissima, nec primo Potamoni qui Augusto Imp. supparsuisse traditur, sed pridem ante eum Pythagoræ ac Platoni in mentem venit, & Aristoteli ac sapientissimo cuique Philosophorum est probata, qui in unius verba Magistri jurare noluere, sed cum varia legissent vel audiissent, ea quæ sibi maxime probarentur deligebant atque in unum veluti aptabant corpus Philosophiæ, aliaque proprio Marte observata addebant. Potamon autem primus videtur hoc palam professus esse ac præ se tulisse ipso nomine, favens alioqui Platoni, cujus etiam libros de Rep. commentariis teste Suida illustravit: Cum vero edidisset συγχείωσιν suam, qua ut est verisimile ea quæ ex singulis Philosophis sibi probarentur succincte consignaverat, nemini tamen fere est probatus, quanquam Eclecticam Philosophiam post ejus tempora probarunt innumeri sive Christiani, sive alieni à CHRISTI sacris: at nemo voluit dici Potamonius, sive quod libro ejus, uti Casaubonus * suspicatur, deesset geni⁹, sive quod non optimo esset judicio usus in deligendo, sive quod cum eclecticum profiteretur, gereret le miscellionem, κλωθῆσας ἀσύνκλωστοι atque unum quidem vultum Philosophiæ componens, sed ejusmodi, qualis apud Ovidium dicitur habuisse natura, antequam discordia rerum semina non bene junctarum digereret in rectum ordinem DEUS.

* II, Casaubonus diss. 1. ad Dionem Chrysost. ubi dicit Potamonem Dionis & paucorum similium exemplo motum, eam Philosophandi viam instituisse. At enim Dionem Potamon ætate antecessit.

ADDEN-

ADDENDA

ET

EMENDANDA QUÆDAM.

PAg. 6. in Catalogo *adde*: Politicus. 8.

11. v. 1. *lege*: profanis hominibus.

23. v. 24. *lege*: Philopon. VI. 8. 21. 22. 27. XIII. 15.

26. post verba, expendit Proclus, *adde*: cujus & ipsius intercidit *ἡπίσκεψις τῶν πρὸς τὸν Πλάτωνα Τίμαιον ὡς Ἀριστοτέλης ἀντειρημένων. Consideratio eorum in quibus Platonis Timæo contradixit Aristoteles, quem librum sæpius allegat Jo. Philoponus de mundi æternitate contra Proclum II. 2. IV. 11. 14. VI. 7. 15. 27. 29. VIII. 1. IX. 2. XIII. 1. 15. XVI. 4. XVIII. 5.*

Ad p. 27. ubi de Philippo Opuntio, *adde*: Hoc postea vidi etiam notatum accuratissimæ eruditionis viro Lud. Kuftero ad Suidam Non prætereundus porro locus Nicomachi Geraseni lib. 1. Arithmet. p. 6. *Πλάτων ἡπί τέλει τρισεκαδικαῖα τῶν νόμων ὅπερ τινὲς φιλόσοφον ἡπὶ γράφουσιν, ὅτι ἐν αὐτῷ περὶ σκοπεῖ ποταπὴν δαίτην φιλόσοφον εἶναι.*

p. 43. *pro* Boethius lib. 1. de Musica, *lege* lib. 2. Ibid. v. 3. *à fine*: Alcuinus quoque alio nomine appellatur Albinus.

p. 52. Notitia Platoniorum, *adde*: & Academicorum. In Amyclo *lege*: Laert. III. 46.

55. Carneades Olymp. CXII. 4. defunctus. *lege*: CLXII. 4.

ibid. Orationem ejus habitam in Senatu, *adde*: Olymp. CLVI. 2.

Catalogo Academicorum addentur hi octo:

Aristander. Procl. III. in Timæum p. 186.

Aristo Alcalonita, frater Antiochi de quo supra. Plutarch. in Bruto p. 984. *Aristus* Ciceroni, 1. Acad. quæst. c. 3.

Diadumenus quem colloqvutorem inducit Pluarchus adversus Stoicos.

Dio Alexandrinus. Cic. IV. Acad. quæst.

Diodorus præter Adramyttenus. Strabo XIII. p. 614.

Heracleo drus, ad quem Demosthenis Epist.

M m m m m

Jen

Jon Platonicus. Lucian. Convivio.

Theomnestus quem audivit M. Brutus. Plutarch. Brutop. 99.

p. 73. adde M. Antonii Mureti notas ad Xenophontis *Cyropoia* αἰολοσιν. Ingolstadt. 1602. 8.

Ad p. 91. Verba Suidæ de Isidoro Ἰσο τοῖς ἀδελφοῖς non necessitate Aurelio & L. Vero sed de fratribus Isidori intelligere. E Isidorus Hypsiclis Magister idem fuit cujus vitam Damascoplit, quem constat claruisse sæculo quinto post CHRISTUM exeunte. Allegatur Hypsicles ab Achille Tatio ad Achilles præceptorem suum Isidorianum appellat.

Ad. p. 92. Græcolatinam Theodosii Tripolitæ editionem Oxoniarum parat *Jos. Hunt*, A. M.

p. 93. adde de Conone hæc Probi ad Eclog. 3. Virgilii: *Conon Mathematicus Ægyptius natione, Ptolemæo libros de Astrologia composuit.*

p. 95. v. 19. pro: Equidem Posidonius &c. lege: Equidem μεταωρολογικῶν Posidonii quem Cicero audivit, composuit stat Geminum, è quo nonnulla de Physicæ & Astrologiæ doctrinæ proferuntur à Simplicio in 2. Phys. sect. 10. Gemini librum præceptionum Mathematicarum laudat Eutocius ad Conicæ. Gemini Mathematici librum de Mathematicis disciplinarum ordine Pappus Alex. lib. VIII. p. 448.

p. 163. v. 27. lege: Basil. 1539. fol. p. 435. seq.

137. 17. Venet. 1562. 4.

24. post verba, liber integer, adde: etsi in epitoma editus. Φέρεται πρὸς τὰ σωζόμενα διὰ τὸ μικρὸν εἶναι σώμενον.

166. v. 9. pro, ab alio, scribe: ab Abrahamo Levita ben Chasda. A. C. 1200.

22. lege: אברהם.

24. adde: Hebraicam versionem nuper cum latine interpretatione ac notis edidit *Jo. Justus Lofius* Hilff Gießæ 1706. 4. qui sola editione Francofurtensi usus est, neque veteris latinæ versionis facit mentionem, quam si vidisset & Manfredi ætatem cogitasset, non prehendisset p. 56. Buxtorfium, quod auctorem Hebraicam circa A. C. 1200. vixisse scripsit,

- pag. 168. v. 22. lege: Basileensis altera A. 1539. fol. per Jo. Bebelium & Mich. Isingrinium, cum veteri Erasmi præfatione.
170. v. 7. à fine, post: Philo quidam laudatur à Polemone, *adde*: & Philemonis Physiognomi librum Syriace versum memorat Greg. Abulpharagius Hist. Dynastiar. VI. p. 86. & 56. ubi cum Hippocratis Medici æqualem facit.
172. v. 12. lege: A. 1542. fol. tribus Vol.
21. lege: 1593. 8. typis Wechel. paginis editioni græcæ Sylburgii respondentibus. Hæc editio latina nitida novem est distincta Voluminibus, in quorum antepenultimo occurrunt etiam tria scripta supposititia: 1. de causis, 2. de proprietatibus elementorum, & 3. de Mystica Philosophia secundum Ægyptios.
173. Adde de versionibus Arabicis librorum Aristotelis & variis supposititiis quæ sub ejus nomine apud Arabes feruntur, Barthol. Herbelorum in Bibliotheca Orientali. Persicæ versionis ex Agarhiæ lib. 2. meminit Suid. in *χοροίης*.
212. ubi de pseudo Callisthene, *adde*: Initium & Specimen longiusculum hujus libri ex codice MS. Bibl. Lugdunensis Batavorum Græce vulgavit Abraham Berkelius ad Stephanum Byz. p. 237. 238.
225. v. 9. pro plus quam millenis, lege: bis millenis prope.
262. v. 2. pro addita, lege: additis Edmundi Chilmeadi notis & diatribæ &c.
315. v. 6. à fine, pro editione *κοινή*, lege, editione in Hexaplis.
341. v. 11. *adde*: Nonnulla Aquilæ, Symmachi &c. fragmenta collegit ediditq; in Hieronymo suo nuper Jo. Marcianæus, & diligentissime idem se facturum nuper recepit doctissimus Benedictinus, Bernhardus de Monfaucon, qui commentarios Eusebii in Psalmos & Esaiam edidit, è quibus & ipsis non pauca addi possunt Drusio prætermissa.
- p. 343. ad not. f. *adde* hæc Eusebii ad Esaiæ XXXIV. 4. p. 486. *μή κεί-
μνον ἦεν τῇ τ' ὁ ἐρμηνεία τὸ καὶ τακῆσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τ' ἐρα-
νῶν, καὶ ἀσπερίσκων, ἐκ τ' τ' λοιπῶν ἐρμηνείας προσεπηθή.*
- p. 360. v. 12. post verba, cibos ingero, *adde*: De versionibus Syriacis, Arabicis, Copticis, Armenicis, Slavonicis translatione Græca LXX. Interpretum compositis dicere non est hujus loci. Fragmen-

M m m m m 3

men-

menta Versionis veteris Syriacæ sive Græcæ è Syriaco adornatæ collegit vir orientalium litterarum ad miraculum peritus Andreas Mullerus Greifenhagenius in Symbolis Syriacis, quibus addi possunt alia pauca è Justino qv. 63. ad Orthodox. Procopio Gaza ad 1. Sam. XX. 20. & in 3. Reg. 1. pag. 173. & 3. Reg. XII. p. 215. Suida in *σειπλώας*, Scholio ad MS. Barberin. in Osee XI. 4. T. VI. polyglott. Walton. p. 133. b. Porro in excerptis Græcis Chronologicis ante Malalam editis p. 12. seq. male tribuit eruditus Interpres Origeni commentarios in Biblia Syriaca.

Cynicorum Catalogo addendi :

Adamas in Epigramm. Ammiani II. § 1. Antholog.

Hermodotus in Epigramm. Lucilii, ibid. p. 273.

Menestratus id. p. 272.

Sphodrias cujus *τέχνην ἐρωτικὴν* allegat Athenæus IV. p. 162.

Stoicorum Catalogo p. 386. seq. addendi :

Ti. Claudius Alexander Philolophus Stoicus in Vet. inscript. apud Fulv. Ursinum p. 70. eleg.

Cassius. Laert. VII. 34.

Crispinus de quo Acro ad Horatii lib. 1. Sat. 1. Crispini) *Philosophi cujusdam loquacissimi qui Aretalogus dictus est. Hic Crispinus Poeta fuit, qui etiam Stoicam versibus scripsit. Idem ad Sat. 4. Hic similiter ut Lucilius multos sed malos versus faciebat.*

Faunius Stoicus de quo Cicero in Bruto c. 31.

Effigies *L. Junii Rustici* Stoici apud Fulv. Ursinum p. 69. eleg.

Sextus Herius Musolus Philolophus Stoicus in vet. inscriptione apud Fulv. Ursinum p. 70. eleg.

p. 387. v. 19. dele verba: & *Mnesarchus* Stoicus.

p. 436. post v. 21. adde: Parisiis apud Gurmontium A. 1513. 4. Liber dicatus Hieronymo Alexandro Mottenfi *trium linguarum doctissimo, Græcas Aurelie litteras proficenti. Editor est Celsus Hugo Disputus Cavillonus, Celta, earundem nec non Hebraicarum apud Parrhisios interpret.*

p. 446. v. 16. post *Γοργώ*, adde: *Simmix μύες* allegantur à Stephano Byz. in *Ἀμύκλαι*. Ejusdem *Ἀπύλλων* à Stephano in *ἡμικύμης* & Tzerza Chil. VII. hist. 144.

p. 449. *Omissa est nota*: Manuel Holobolus Rhetor Rhetorum vixit tempore Michaelis Palæologi & Andronici filii ad quos scripsit versus Po-

Politicos qui exstant in Codice Colbertino 6044. Vide Pachymetrem VII. 8. & Cangii glossarium in ῥήτωρ. Michael Palzologus rebus præfuit ab A. C. 1259. ad 1283. Andronicus ad A. 1327.

p. 461. v. 8. pro, aliisque, scribe: & proeli & cum Metaphraſibus Ciceronis, Germanici & Avieni. ac Poetico Hygini Astronomico.

p. 473. v. 4. à fine, adde: Timarchum libro quarto περὶ τῆς ἑρατοδότης ἑμῆς laudat Athenæus XI. p. 501.

p. 477. v. 8. pro μετρήσεις præſtet legere καταμετρήσεις.

p. 496. v. 10. pro, Kircherum, lege Kircheri, & dele, petavii, nam is Manethonis dynastias explodit.

p. 508. v. 6. à fine. poſt verba, ad Jamblichum, adde, & H. Dodvvelus Epistolica diſſ. de anima quam Anglice edidit p. 245.

Porro mirum eſt, cum Vir hic doctiſſimus alibi ſcripſerit Vettium Valentem habere obſervationes anno CLX. æræ Diocletianæ recentiores, eundem tamen in hac diſſertatione p. 247. tradere, quod noviffima temporis nota in Valentis opere à ſe reperta ſit annus XXI. Antonini Pii. En ejus verba, in quibus etiam notat quod Βάλης quidam ſive Valens in illo allegatur: *This Work is an Anthology collected out of the eldeſt and beſt Authors of the kind together with his own obſervations and improvements in this book, to which this preface belongs. This was the way alſo of Julius Firmicus, an author whoſe age is better known. This makes it very difficult to determine the collector's age from the Aſtological calculations mentioned in it, becauſe it is ſo difficult to diſtinguiſh whoſe the calculations are, whether of the collector, or of ſome of the Authors out of whom he made his collection. The laſt note that I have obſerved in a cuſſory view of him, is of the XXI. year of Antoninus Pius. The collector mentions one Βάλης. If this be the ſame with Vettius Valens, the collector cannot be Vettius Valens, but ſome later Man, who has excerpted Vettius as well as others.*

p. 511. v. 8. poſt Paris. 1543. adde: Allegat Cangius Gloſſar. Græc. in πένυματῶς & alibi. v. 9. à fine adde de Critodemo hunc Valentis locum quem eidem Clariff. Dodvvello debemus: ὁ δὲ ſοφώτατος Κριτόδημος ἐν τῇ ἐπιγραφομένη αὐτῇ ὀρασίς συνεκτικῶς αὐτῇ πολλῶν μαρτυριῶν ἀρχὴν τοιαύτην ἐποίησατο. ἤδη ποτὲ πελαγοδρομήσας καὶ πολλὰν ἔξημον διόδουςας ἤξιωθην ὑπὸ θεῶν λιμέντι ἀκινδύνῃ τυχεῖν καὶ μόνῃς ἀσφαλεστάτης.

p. 512. omiſſa nota: de Canicleo videndus Cangius in gloſſar. & ad Alexiadem p. 258. 378. Clariff. Boivinius ad Nicephorum Gregoram p. 761.

p. 513. adde: Oracula quædam in Obſopoei editione haudiv obvia ex Jo. Laurentii Lydi fragmentis in Codice Regio parif. 3367. edidit jam laudatus Boivinius ad Niceph. p. 786. E Lydo MS. περὶ πολιτικῶν ἀρχῶν producit quædam Cangius gloſſar. latino in ſilentium.

p. 529. v. 9. adde: Ptolemæo Hephæſtioni lib. V. memoratur Apollonius Ptolemæi Philopatoris temporibus ἐπ' Ἀστρονομία περιβόητος γεγονώς qui cognominatus eſt ἐφελόν quod litera hæc accedat ad figuram lunæ, in cujus ille conſiderationem plurimum temporis ſtudiiſque contuliſſet. Fateor miratum eſſe hunc me Grammatici locum, ſed

- suspicio est falsam ab eo cognominis istius rationem redditam fuisse. Nam prolemaei Hephæstionis quidem ætate qui sub Antonino Pio scripsit, epistola ad lunæ figuram semiorundo flexu accedebat, sed ante Domitiani tempora neque in numis neque in aliis monumentis observatur nisi quadratum, ut jam pridè notarunt viri doctissimi.
- p. 548. adde, Archimede^m ἐν τοῖς περὶ κατοπτρικῶν laudari à Theone p. 10, ad Ptolemaeum ibid. de Anthemio qui sub Justiniano Imp. clarus fuit, adde locum hunc Procopii 1. περὶ κτισμάτων: Ἀνθήμερος δὲ ὁ Τραλλιανὸς ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλεσμένῃ μηχανικῇ λογιῶνται, καὶ τῶν κατ' αὐτὸν μόνον ἀπάντων ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ γενομένων πολλῶν, καὶ μηχανισμοῖς σὺν αὐτῷ ἔτελε. Ἰσίδωρος ὄνομα, Μιλήσιος γένος, ἐμφρων τε ἀλλως καὶ πρέπων Ἰσινιανῶ ὑπεργένε βασιλεῖ. Hinc constat de ætate Eutocii Ascalonitæ, qui Isidoro & Anthemio libros suos inscripsit.
- p. 561. v. 26, adde, à præstantissimo Edmundo Hallejo prof. Geometriæ Saviliano latine editi Oxoniæ 1706. cum libris duobus de sectione spatii ex ejusd. Halleji ingenio re-stitutis & Pappi Alex. præfatione libri VII syntaxeos suæ Græce primum vulgata cum ipsius lemmatibus ad hos Apollonii libros.
- p. 589. v. 2, adde: Athenæum Mechanicum & reliquos à Codd. Palatinis edere voluit cum versione adolescentis (Salmastii, credo) *Janus Gruterus*. Vide Jos. Scaligeri Epist. CCCCXX, seq.
- p. 599. v. 13, pro p. 495. legendam 594.
- p. 613. v. 16, post verba: ex communibus hausit fontibus, adde; Hoc certe malim quam quod Allatius p. 942 de purgatorio, suspicatus est Cosmam Chronicum Alexandrinum esse auctorem.
- p. 617. Scriptis Cosmæ adde Expositionem in Psalmos sive loca difficiliora Psalmorum. Meminit Cangius glossar in Ἰνδικωπλευσῆς. Κοσμά Ἰνδικωπλευστὴ ἐξηγήσεις εἰς τὰς ψαλμοὺς, ἱσρικῶς τε καὶ ἀπ' αὐτογνητικῶς, καὶ μὴν κατὰ συνέχειαν ἐπὶ πάντων τῶν τῆς βίβλου χαρτῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χαλεπωτέρων, ἐξεραινοῦσα ἐκ τῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐνδοξῶν, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα ἐν τόποις ἐπιτηδεύοις ἐπιγράφη. Καὶ πρῶτον περὶ θεωρίας τις καὶ ἐξέτασις τῶν αὐτῶν περὶ συστάσεως ψαλμῶν, καὶ ἄλλων τινῶν τῶν εἰς αὐτοὺς ἀναγκαίων θεωρημάτων.
- In Lucæ quoque Evangelium scripsisse hunc Cosmam conjicit eruditissimus Caveus parte 2. Hist. literariæ Scriptor. Eccles. Sed locus quem affert petitus est à libro V. Cosmographiæ p. 247.
- p. 624. v. 13, adde; Sed Thyatirenus Nicandrum à Colophonio haud distinguendum esse colligas à Stephano in *Θυσιαίῳ*.
- Ibid. v. ult. lege: Apollodorus ἐν τῷ περὶ θηρίων 54. b. 60. ἐν τῷ περὶ βοτανῶν. 47. 4. Et p. 625. v. 1 dele eadem verba male recurrentia.
- p. 630. v. 2, pro aulici, lege, alicui.
- p. 676. v. 8, lege: sive rectius *Λεοντίῳ* ut apud Athenæum & Antonin. &c.
- p. 678. v. 17, post verba; Memoratur præterea P'arthenius, adde: in veteri Epigrammate Polliani p. 236. lib II. Anthologiæ c. 25.
- p. 700. v. 3, à fine pro 1555. lege 1655. p. 713. v. 9, à fine, lege. Coptites.
- p. 735. v. 7, à fine adde: Dubitat Gassendus II. 6. de vita Epicuri idemne sit cum Statilio Epicureo de quo in Catone Minore atque in Bruto Plutarchus.
- p. 735. v. 2, à fine, adde: forte Diodorus Zonas, de quo p. 778.

Reliqua ingenio & humanitati Lectoris permittuntur.

F I N I S.

ΔΗΜΟΣΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΘΕΣΣΟΝ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας